

71

66/6

கே. எஸ். ஜெகநாதம் அண்

TRADE

MARK

ஸ்ரீ விஷ்ணு.

மால் வடம்போக்கித்தெரு, மதுரை.

K. S. JAGANATHAM & CO., MADURA.

கெட்டிச்சாயம்.

FAST COLOUR

புதுவையில் உள்ள கெட்டிச்சாயம்.

புதுவையில் உள்ள கெட்டிச்சாயம்.

புதுவையில் உள்ள கெட்டிச்சாயம்.

30930

శ్రీకి.

ఆధ్వార తిరువడిక శేషరణమ్.

ఆధ్వార కళిలుమ్ ఆచార్య కళిలుమ్ తలైవరాయ్, భాగ్యంబునియెమ్మమ్, పుకల్ పెల్లై ముజుప్రభావరాన

నమ్మమ్మారుడైయ

భగవదనుభవపరీవాహరూపమాయ్ సామవేదసారమాయ్ ద్రామిడవేదసారమూకియ,

తిరునామ మొగ్గి

ఇరణ్ణామ్మత్తు

ఇతఱ్ఱు వ్యాఖ్యానమాక

* ఎతిరాశర్ పెరరుళాల్, తిరుక్కురుకై ప్పిర్రాన్నిళ్ళానరుళిచ్చెయ్త ఆతాయ్ ప్పడి,

* అన్నోడు అళికియమణవాళచ్చీయరరుళిచ్చెయ్త ఉరైయెన్దిళ ప్పిర్రాయిరప్పడి,

* తెళ్ళియతానమ్మిల్లై శెప్పనెటితనై, వడక్కు త్తిరువీతిప్పిల్లైయరుళిచ్చెయ్త

ఈడుముప్పత్తాతాయ్ రప్పడి,

కుణక్కరమ్మాక్కమ్, అనన్దాన్బిల్లై - రామానుజీయన్, ఉట్టుక్కు వ్యాఖ్యానమాక

శేర్ త్తరుళిన అరుమ్మదవిళక్కమ్,

ఆత్మాజీయర్ శేర్ త్తరుళిన అడైయనలైన్దానరుమ్మదవిశేషమ్,

ఉట్టిలు దాహరిక్కప్పట్ట ప్రమాణవిషయమాక మణవాళిమామునికళరుళిచ్చెయ్త ప్రమాణ త్తిరట్టు,

తిరువాయ్ మొగ్గియి నోరొదశకాళ్ళసజ్జిహమాక

పెరుమాళ్ కోవిల్ వాడేశరి, అళికియమణవాళచ్చీయరరుళిచ్చెయ్త ద్రమిడోపనిషత్సజ్జతి,

వేదాన్తాచార్యరుళిచ్చెయ్త ద్రమిడోపనిషత్తాత్పరత్వానన్ది,

ఇతఱ్ఱు వేడ్కటేశాచార్యరుళిచ్చెయ్త వ్యాఖ్యానమ్,

నూనాళమామునికళరుళిచ్చెయ్త తిరువాయ్ మొగ్గిన్మాన్ బ్రహ్మతి,

ఇతఱ్ఱు ప్పిల్లైళ్ళాకిమ్ జీయరుళిచ్చెయ్త వ్యాఖ్యానమ్,

ఆకరమ్,

పన్నీరాయరప్పడియనన్వయానుగుణమాక

తిరుమట్టై - మహాభావ్యమ్ విద్యాక, అప్పళాచార్యరార్,

ఎఱుతప్పట్ట ఆధ్విప్రతిపఱ్ఱమ్, తాత్పర్యమ్,

ఇప్పతిలైబు ప్రభీర్ణాళమ్, ఆ శేకభాగవతీనియనునామసారమాక

శ్రీమాక, తిరుమట్టై మహాభావ్యమ్ విద్యాక, అప్పళాచార్యరాలుమ్

శ్రీమాక, కరాలపాటి - ఆధ్వారయ్య అవర్కళాలుమ్

అచ్చిట్ట ప్రాచీనప్రతిక శ్లోకాన్డ పరిశోధిప్పిరు

ఆధ్వార తిరువవతారాది - ౫౦౦౪ - వతు శోభకృత్ సంవత్సరత్తిల్

చెన్నపట్టణమ్ పెద్దినాయక పేటై వెచ్చటాచల మొత్తలిల్లెవీల్ - (౩౧) - కతవిలక్కుముళ్ళుచాత్తిల్ ఫాపిత్తిరుక్కుమ్

భగవద్విషయ కిమిటియారాల్

శెన్నై శ్రీనికేతనముద్రాక్షరశాలైయిల్ పతిప్పిక్కప్పట్టన.

PLACED ON THE SHELF
Date

Q22 : 41721, 41
35 B02

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

S.V.O. College
Library,
TIRUPATI.
Acc. No
Date

ద్వీపయ ప్రచురణ పత్రిక.

భగవద్గీషయకమిటిమెంబర్లు.

శ్రీమత్, కొత్తయతిరాజులు సెట్టిగారు, మోసన్ కంపెనీ.

- ” కరాలపాటి-ఆళ్వారయ్యగారు, క - ఆళవందారయ్య అండు సక్.
- ” వట్టి సెట్టి-రామస్వామి సెట్టిగారు, పి-రంగయ్య సెట్టి అండు సక్.
- ” ముక్కల-వెంకటాచలయ్య సెట్టిగారు, పాపుకీపర్.

భగవద్గీషయము గం పత్తులక్రియము రు

ఏకకాలమునందు గంగా పతులుకొనువారికి నొకప్రతి పారితోషికముగ నిప్పింపబడును.

భగవద్గీషయముద్రాపకసభ (లిమిటెడ్) కు చందాబాకీలేనిచందాదారుడు ౧౯౦౨-వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల ౧౦ న మొదటిపత్తుక్రియము రు. ౭ ను ఒకదపాగాగాని రెండుదపాలుగాగాని చెల్లించినయెడల అట్టి చందాదారునికి ప్రతి సంవత్సరమున యీ మొదటిపత్తు యిచ్చుటయేగాక పదపత్తులను సంపూర్ణముగ ముద్రింప యత్నించినయెడల యీ భగవద్గీషయకమిటిచే ముద్రింపబడు ప్రపత్తులన్నియు సభాభివృద్ధికొఱకు అచ్చగువఱకు బయిండువేల యికాముగా నిష్కరపడెడును.

ఇట్లు ఒకచందాదారునికి నొకప్రతిమాత్రమే యిప్పింపబడునుగాని యధికమిప్పింపబడదు. రెండవ ప్రతికావ లసియున్నయెడల పూర్తి క్రయమిచ్చియే కొనవలయును.

పైనుదహరించినట్లు ౧౯౦౨-వ సం॥ నెవ్రెంబరు నెల ౩౦ వ తేదీనాఁడునకు చందాదారుడు ఈ మొదటిపత్తుకు రు. ౭ ను చెల్లించనియెడల అట్టోబరుమాసము వరకు ప్రసన క్రయముతో జేర్చి చెల్లించ వలయును.

శోభకృతునామ సం॥
అని నెల ౧-వ తేది.

SRI VENKATESWARA
CENTRAL LIBRARY &
RESEARCH CENTRE,
Acc. No 30930
Date
TIRUPATI.

కరాలపాటి - ఆళ్వారయ్య
భగవద్గీషయకమిటిమాసేజరు,
సంపాదకముగానున్న వారికి వెంకటాచలమొదలిపేధి

చెన్న పట్టణము.

తిరువాయ్ మొట్టి ఇరణ్ణామ్మ తిల్ పాశురజ్జళినట్టవణ్ణై.

సంఖ్య.	పాశురజ్జళి.	తిరు వాయ్ మొట్టి సంఖ్య	పాశుర సంఖ్య	పుటసంఖ్య	సంఖ్య.	పాశురజ్జళి.	తిరు వాయ్ మొట్టి సంఖ్య	పాశుర సంఖ్య	పుటసంఖ్య
	అ.					ఏ.			
	అలియాక్కలత్తుక్కే	౧౩	౩	౭౭	౨౯	వరశైవ్వాననై	౧౨	౩	౪౪
	అన్దామత్తన్ను	౧౫	౧	౧౪౦	౩౦	ఏత్తవేళులకుమ్	"	౧౧	౬౨
	అన్దానకరవణ్ణై	౧౮	"	౨౪౩	౩౧	ఏత్తవేళై	౧౪	౧౧	౧౩౨
	ఆ.				౩౨	ఏత్తవేళుమ్	౧౯	"	౩
	అప్పయాడి	౧౪	"	౧౦౫		బ.			
	అర్రానముగనాయ్	౧౫	"	౧౦౬	౩౩	ఒత్తార మక్కరై	౧౩	౨	౭౪
	అర్రాన మక్కరై	"	౧౦	౧౦౭	౩౪	ఒ.వాత్తుయర్ ప్పిఱవి	౧౮	౫	౨౫౮
	ఇ.					క.			
	ఇరుకుని నీవర్ణుమ్	౧౧	౪	౨౭	౩౫	కడలుమ్మలెయిమ్	౧౧	౪	
	ఇరియార్ తానక్కరాల	౧౩	౫	౫౪	౩౬	కరుత్తిల్ శేవుమ్	౧౨		
	ఇరక్క నునగోడు	౧౪	౩	౧౧౮	౩౭	కళ్యాణాణ్ణాముమ్			
	ఇరక్క నే	"	౪	౧౨౦	౩౮	కడనార్ తర్ణుమ్మరాయ్			
	ఇరక్క నే	"	౫	౧౨౨	౩౯	కళిప్పజ్జనర్పుమ్			
	ఇరక్క నే	౧౭	౧౦	౨౩౨	౪౦	కణి తిణ్ణుమ్			
	ఈ.				౪౧				
	ఈ. శేయాన్దు	౧౯	౨	౨౪౦	౪౨				
	ఈ. శేయాన్దు	౧౪	౭	౨౪౮	౪౩				
	ఈ. శేయాన్దు	౧౬	౫	౧౮౪	౪౪				
	ఈ. శేయాన్దు	"	౬	౧౨౬	౪౫				
	ఈ.								
	ఈ. శేయాన్దు	౧౧	౫	౧౮౪	౪౬	కిడన్దిరున్దు	"	౭	౨౬౪
	ఈ. శేయాన్దు	౧౩	౧	౧౮	౪౭	కిళిరొళియిళ్ళే	౨౧	౧	౩౧౨
	ఏ.				౪౮	కిళియెననిశైమిక్	"	౬	౩౨౬
	ఎరక్కలెయిళ్ళ కల్	"	౪	౬౮		ఈ.			
	ఎన్నుళ్ళ కల్వనక	౧౫	౩	౮౧	౪౯	కుళిక్కోళ్ళ తానక్కరై	౧౩	౪	౯౩
	ఎన్నుకున్దా నాయ్	"	౪	౧౪౪	౫౦	కుళిక్కోళ్ళ	"	౧౧	౯౯
	ఎన్నాయ్	౧౬	౬	౧౫౦		ఈ.			
	ఎన్నుకుళి	౧౮	"	౨౬౯	౫౧	కుళులెల్లూర్	౧౫	౧౧	౧౦౫
	ఎన్నుకు	౧౯	౧	౧౯౩		ఈ.			
	ఎన్నుకు	"	౪	౨౯౨	౫౨	శేళవన్దురు	౧౭	౧	౨౭౭
	ఎన్నుకు	"	౫	౩౦౧		ఈ.			
	ఎన్నుకు	౧౨	౨	౪౫	౫౩	కొట్టుట్ట	౧౧	౨	౯

తిరువాన్ మొట్టి ఇరణ్ణామ్మ తిల్ పాశురజ్జిన్టవణై.

సంఖ్య.	పాశురజ్జిల్.	తిరు వాయ్ మొట్టి సంఖ్య.	పాశుర సంఖ్య.	పుటసంఖ్య.	సంఖ్య.	పాశురజ్జిల్.	తిరు వాయ్ మొట్టి సంఖ్య.	పాశుర సంఖ్య.
౫౪	కొవిర్క్క	౧౭	౪	౨౧౬	౭౯	నైవాయ	౧౧	౭
౫౫	శతీరిశమడవార్	౨౦	౨	౩౧౭	౮౦	నొవ్వారా	౧౧	౭
౫౬	శిక్కనచ్చిటితు	౧౬	౨	౧౭౫	౮౧	ప.	౧౨	౭
౫౭	శిరీతరక్క	౧౭	౫	౨౨౯	౮౨	పట్టయాల్లిరై	౧౪	౭
౫౮	శిఱిప్పిల్ వీడు	౧౯	౫	౨౯౬	౮౩	పట్టపోతు	౧౫	౭
౫౯	శిరై కొల్	౧౮	౧౦	౨౭౧	౮౪	పలపల వేయాపరణమ్	౧౭	౭
౬౦	కూతెన్దుకళపుమ్	౨౦	౧౧	౩౩౪	౮౫	పర్ పునాపక్క	౨౦	౭
౬౧	శెయ్యోన్ ద్రీవిరై	౧౯	౩	౨౯౦	౮౬	పణనల్ల శెయతు	౧౫	౭
౬౨	శేర్ వార్ తివి నెకట్టు	౧౩	౭	౮౮	౮౭	పామ్మణై మేల్	౧౫	౭
౬౩	శొల్లెరన్నమ్మ	౧౫	౭	౧౬౦	౮౮	పుణర్ క్కుమయ నామ్	౧౮	౩
౬౪	శోరాత	౧౧	౧౧	౩౪	౮౯	పులనైన్దు మేయమ్	౧౧	౪
౬౫	తకుళిర్	౧౨	౫	౫౨	౯౦	పాన్దుడి	౧౫	౪
౬౬	తక్కువైయవ నే.	౧౪	౬	౧౨౫	౯౧	పాయ శెట్టివ్వులకమ్	౨౦	౧౧
౬౭	తామరైక్కణ్డెనై	౧౬	౩	౧౭౯	౯౨	పొక్కిన కాలక్కో	౧౬	౧౦
౬౮	తామరైక్కణ్డెనై	౧౭	౧౩	౨౩౬	౯౩	పొక్కిన కాలక్కో	౧౬	౧౦
౬౯	తిణ్ణన్దు	౧౫	౧	౪౦	౯౪	మాటిమాటి	౧౬	౪
౭౦	తిరువుడమ్మ	౧౫	౨	౧౪౫	౯౫	మాతవక్	౧౭	౩
౭౧	తిరువక్కిరమక్	౧౭	౭	౨౨౫	౯౬	మున్నల్ యాళ్	౧౩	౭
౭౨	తిఱిముడైవల్లత్తల్	౨౦	౫	౩౨౫	౯౭	ముడియాతతు	౧౬	౧౧
౭౩	త్తీరమలకళ	౧౮	౭	౨౬౭	౯౮	యవరుమ్మయ్య వైయమ్	౧౭	౭
౭౪	తేవు మెప్పరుకుమ్	౧౭	౪	౫౦	౯౯	యా నేయెనై	౧౯	౭
౭౫	తోన్ ద్రోమ్	౧౧	౭	౨౪	౧౦౦	పళ్ళ నేయెమ్మమ్	౧౪	౪
౭౬	నలమెననిసైమిక్	౨౦	౭	౩౨౭	౧౦౧	పళ్ళ నేయెమ్మమ్	౧౬	౪
౭౭	నాణిక్	౧౭	౨	౨౧౦	౧౦౨	పళ్ళ నేయెమ్మమ్	౧౭	౧౩
౭౮	నీన్దు మత్తుయర్ ప్పొణి	౧౮	౧౧	౨౫౧	౧౦౩	పళ్ళ నేయెమ్మమ్	౨౦	౪
					౧౦౪	పళ్ళ నేయెమ్మమ్	౧౧	౧౧
					౧౦౫	పళ్ళ నేయెమ్మమ్	౧౪	౧౧

తిరువాయ్ మొట్టి ఇరణ్డామ్మ త్రిల్ పాశురజ్జలి నట్టవణై.

సంఖ్య.	పాశురజ్జల్.	తిరు వాయ్ మొట్టి సంఖ్య.	పాశుర సంఖ్య.	పుట సంఖ్య.	సంఖ్య.	పాశురజ్జల్.	తిరు వాయ్ మొట్టి సంఖ్య.	పాశు సంఖ్య.
౧౦౬	వాట్టమిల్	౧౪	౧	౧౩౫	౧౧౦	విడవిల్	౧౪	౧
౧౦౭	వామనక్	౧౭	౪	౨౨౭	౧౧౧	వేవారా	౧౦	౧
౧౦౮	వారాయ్	౧౪	౭	౩౦౦	౧౧౨	వైకుంఠా	౧౬	౧
౧౦౯	విట్టిలజు	౧౭	౫	౨౧౯				

ఇరణ్డామ్మ త్రిల్ ద్రమిదోపనిషత్సత్తజ్జిక్కిళ్ళి నట్టవణై.

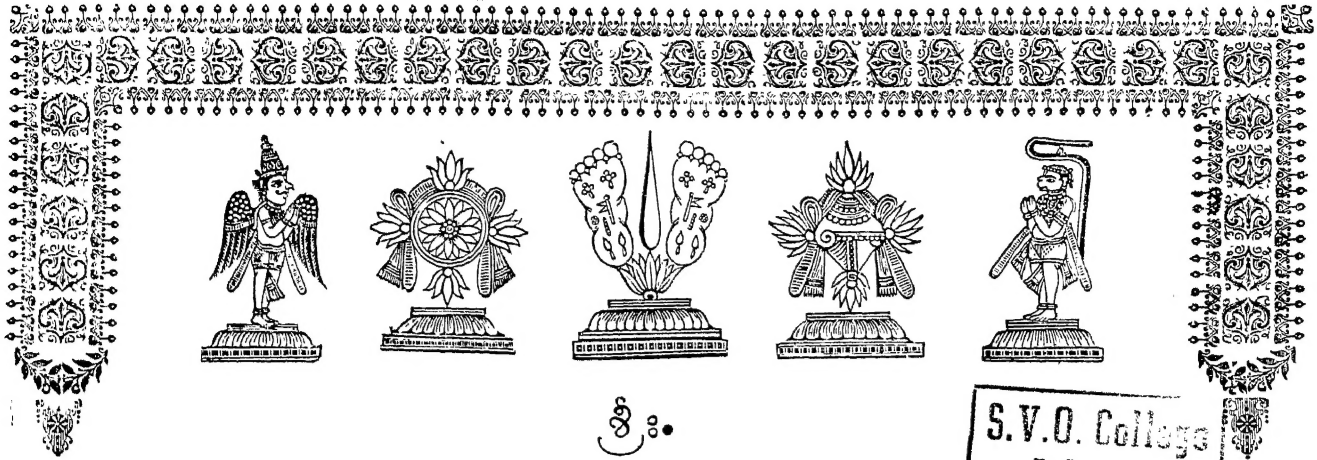
సంఖ్య.	జ్జోకజ్జల్.	జ్జోక సంఖ్య.	పుట సంఖ్య.	సంఖ్య.	జ్జోకజ్జల్.	సంఖ్య.
౧	ఆత్మసన్మరణమ్	౧౩	౧౦౨	౬	తేకేశవాభిమతతామ్	౧౧
౨	ఆగమ్యనూతి	౧౫	౧౬౭	౭	నిచిప్పమామ్	౧౨
౩	ఆత్మాన్మయ్యుప్పి	౧౮	౨౭౬	౮	పూర్వానుభూత	౧౩
౪	ఏతన్ని జాత్తితమ్	౨౦	౩౩౮	౯	మోక్షదరమ్	౧౪
౫	తత్వాన్మిత్తానధిగమన	౧౮	౧౩౭	౧౦	సంజ్ఞివ్య	౧౫

ద్రమిదోపనిషత్సత్తర్కర్త్తా వల్లిజ్జోకజ్జలి నట్టవణై.

సంఖ్య.	జ్జోకజ్జల్.	జ్జోక సంఖ్య.	పుట సంఖ్య.	సంఖ్య.	జ్జోకజ్జల్.	సంఖ్య.
౧	ఇత్యుబూత్	౨౩	౩౩౮	౭	పూర్ణేశ్వర్యావతారమ్	౧౧
౨	చిత్రాస్వాదానుభూతిమ్	౧౫	౧౦౨	౮	శ్రీశైవస్వాత్మీయోగమ్	౧౨
౩	దీపాశ్చర్యస్వభావమ్	౨౨	౩౩౮	౯	సర్వాదిస్సర్వసాధ్వి	౧౩
౪	నివాదిచ్చేదకత్వాత్	౧౩	౩౭	౧౦	స్వప్రాప్త్యాసిద్ధకావ్రిమ్	౧౪
౫	ప్రహాదాత్మేకసింహమ్	౧౬	౧౩౮	౧౧	స్వాస్వాదభ్యాపకత్వాత్	౧౫
౬	సాస్వాదభ్యాపకత్వాత్	౨౦	౨౭౬			

ఇరణ్డామ్మ త్రిల్ తిరువాయ్ మొట్టి మాన్ మన్దాతి పాశురజ్జలి నట్టవణై.

సంఖ్య.	పాశురజ్జల్.	పాశుర సంఖ్య.	పుట సంఖ్య.	సంఖ్య.	పాశురజ్జల్.	సంఖ్య.
౧	అబ్బామ తన్నాల్	౧౫	౧౬౮	౬	కిరణ్ణాళి కేర	౧౧
౨	అబ్బామ పర్కల్	౧౮	౨౭౭	౭	కేశవనాల్	౧౨
౩	అడిమికిట్	౧౪	౧౩౮	౮	తిన్జితామణిక్	౧౩
౪	అబ్బామ వేవన	౧౩	౧౦౩	౯	వాయ్విరుమాల్	౧౪
౫	ఎమువీడుమ్	౧౯	౩౧౧	౧౦	వైకుంఠవను	౧౫

ఆధ్వర్ తిరువడిక శేషరణమ్.

ఎ మ్మెరుమానార్ తిరువడిక శేషరణమ్.

S.V.O. College
Library,
TIRUPATI
Acc. No. 6645
Date.

తిరువాయ్ మొట్టి - ఇరణ్ణామ్మత్తు - ముతన్ శిరువాయ్ మొట్టి - గ-పా-వాయున్దైరై వ్యాఖ్యానం.

మూ.— వాయున్దైరైయుకళున్దానన్దనారా । యాయమమరులకున్దుజ్జిలునీతుజ్జాయాల్ ।

నోయుమ్మయై మైయుమీతూర వెమ్మేహో । నీయున్దిరుమాలా నెజ్జిజోట్టటాయే ॥

ఆ.—(వాయున్దైరై) ఇప్పడినిరవధిక సాన్దర్యాది కల్యాణగుణగణపరిపూర్ణనాయురన్ద వెమ్మెరుమానై ప్రత్యక్షిత్వాప్సితే తమ్ము; తిరువుళ్ళత్తాతే యనుభవిత్తుబాహ్యసంక్షేప త్రిలుళ్ళవపేత్తైయాలేయతిలేప్రవృత్తరాయ్, అనుకైవారామైయాలే ఆత్మనమవసన్నరాయన దోహదానన్దనైయైప్పేగుడితార్. భగవత్సంక్షేపవియోగైకసుఖదుఃఖైయాయ్ తద్విశ్లేషత్తినాతే ఆత్మనమవసన్నైయాయ్ యరున్దాళోరు పిరాట్టి, స్వప్రప్తిగోచరమాన పదార్థస్థితుడైయ ప్రవృత్తివిశేషజ్ఞతైభగవద్విశ్లేషజనితదుఃఖహేతుకమాక స్వాత్మానుసంధానత్తాతే యనుసన్నితు, ఆన్ద చేతనాచేతన పదార్థస్థైక్కుఱిత్తు, నీర్దురుమనాన్దట్రుపట్టికళాకాతేయైన్దితార్.

(వాయుమ్) వాయుమ్తీర్తకళుకగుడిక కట్టియిలేవ ర్రిక్కిఱమడనారాయ్, నీయుఱజ్జిలుముఱక్కాతవున్నడైయతాయ్మారుమ్ స్వభావగుణపరమగుణాత్ దేవలోకముముఱగ్గిలుమ్ నీయుఱజ్జుకిఱిలై; ఆతలార్, విరహవ్యసనవైవర్ణ్యత్తాతే అభిభూతైయనవెన్నైప్పోతే నీయు మెమ్మెరుమానైయైప్పటాయాకాతేయైన్దితార్.

పన్నీ.—ఇరణ్ణామ్మత్తిల్. ఇప్పడి పరత్వాదిగుణజ్ఞతాలేపరశేషియన సర్వేశ్వరమడైయ సర్వరక్షకత్వ ప్రయుక్తమాన ఉపాయత్వత్తై ప్రతిపాదిత్తు ఆనన్దరమ్ ఇప్పత్తాతే - ఉపేయత్వోపయుక్తమాన అవనుడైయనిరతిశయభోగ్యతైయై యరుళిచ్చెయ్వతాక, అన్దభోగ్యతాశిశ యసూచకమాన, అల్పకాల విశ్లేష త్రిలు మతిశ్లేశావహత్వత్తైయమ్, ఆశ్చర్యరూపమాన ఉత్తుడలలితత్వత్తైయమ్, సర్వసారస్వసమవాయరూపజవ్యభోగ్యతైయైయమ్, భోగాలార్థ త్రిలోపన్దవార్తియైప్పొక్కిర క్షిప్పానవసేయెన్నుమిడ తైయమ్, ఆ రిత్తీరుమ్మడికిట్టినవనుడైయ హర్షకారితమాన సాన్దర్యాతిశయ తైయమ్, ఆత్రితసంక్షేపప్రితియనుడైయతద్విశ్లేషభీరుత్వత్తైయమ్, సంక్రితసంబిధి కులసన్దానపర్యన్త సంరక్షణత్తైయమ్, రక్షణకాష్టైయనమోక్షప్రదత్వత్తైయమ్, మోక్షతాత్పర్యమాన పారతన్ద్ర్యత్తైయమ్ భోగప్రతిసమ్మన్ధితయా సాన్నిధ్యత్తైయమ్ మరుళిచ్చెయ్తు భోగ్యతైయై యుపపాదిత్తురుకుడితార్. ఆతల్ ముతన్ శిరువాయ్ మొట్టియిల్ - ఊణవిశమ్మత్రిలుమ్ శ్లేశాతిశయజనకమా; పీళ్ళరనుడైయ భోగ్యతైయైయు మరుళిచ్చెయ్వతాక, తదుపపాదకమాన, అవనుడైయ త్రియఃపతిత్వత్తైయమ్, శేషశాయిత్వత్తైయ

[illegible]

ఆంధ్ర-నాయక్ తిక్కభిము (3) కాశీ మహమ్ నారాయ్ (4) ఆయుష్ అమరులకును తుట్టిలున్ (5) నీ తుజ్జాయ్ ఆంధ్ర
(6) నాయక్ పయ్యలైయైయన్ మితూర (7) ఎమ్మేహార్ నీయున్ తిరుమాళాల్ (8) నేజ్జున్ కోట్టట్టాయ్ (9).

పల్నె. - ఈ ఉత్సాహంతో, ౧ “మహిమోదయము” పల్నె - తో ప్రభుత్వమునాగతాతికయమును పరకమాయన, లక్ష్మీనాథుడు
యనునా ప్రభుత్వమునాగతాతికయమును పరకమాయన, లక్ష్మీనాథుడు
పల్నె.

మేల్ మేల్ కట్టించి, తిర్రయిలే, అమక్కినపపతాయ్, (3) కడల్లైయిలే, ఉన్నివైవుక్కనదుడనైయమొక్కయిరుక్కిరి, నారాయ్
(4) ఉఱక్కుమ్మిల్లతాయుమ్, ఉఱక్కుమ్మైత్తమానవేవలొక్కయుమ్, ఉఱక్కిలుమ్, (5) నీ, ఉఱక్కుక్కేరై; ఆరలొల్, (6) ఉళ్ళేనొమ్మక్కాయ్, అతిక్ కార్యమానపయలైయైయాకిఱుడమ్మిల్ వెళుప్ప, మేల్పువర, (7) అఱ్ఱిమత్తయమాయకప్పట్టవెచ్చలైప్పిలే, అఱ్ఱక్కు
బ్బేనైరుక్కిఱియుమ్, ఆనత్తిమాత్రమేహేతువాక క్రియఃపతియాలే, (8) నెళ్ళా, పఱ్ఱిక్కొళ్ళప్పట్టాయ్. (9) ఏ ఎన్నుమవై
లివా. త్తొల్ - సాంసారికట్టొల్లైయతియాలియప్పొర్ ముమ్మక్కొమ్మెయుమ్ యాపపెర్కొననుమ్ భగవద్విశ్లేషజనిత మెట్టిరుక్కా.

[illegible][illegible]

ఈ. — ముత్యత్తల్-భగవత్మొక్కర్నమ్ పురహర్థమొత్తయిచ్చి; ఇరవొప్పత్తల్-అనకొక్కర్నమ్

[illegible]

ఆ-అ-వి.-తొమ్మిది తెలుగు కై - కై జుర్యమానై యలే అతు నేపురు మధ్ద మెన్ఱుటుయిట్టా రెన్డ పడి. పురుషార్థమానకై జుర్యమానై మెన్ఱుట్టా ప్రభువ తాత్పర్యమ్, మేలో పత్తుక్కులిల్ ప్రతిపాదితజ్ఞాన ప్రధానార్థజ్ఞేల్లామ్ తచ్చేషమెన్ఱు సుబ్బికకిక్కై కాక మేలిండ్లజ్ఞై వరస్సరన్డతజ్ఞాక నసుక్రమిక్కితారో (ఇరణ్డామ్మత్రాలిత్యాది). ఇత్రాల్ - ముతతప్పదు ప్రధానమ్, ఒన్నతుపత్తుమ్ తచ్చేషమ; ౧ “నదేహా మ్యేదమగ్రాసీత్” ఇత్రాద్రి పట్టణ్డాత్తక ప్రథమపేటికైక్కు మేలూళ్ళుతు ఖర్జుణ్ణుమ్ శేషమానావాసే యెన్ఱుతాయీరు. తచ్చేషశేషిభావో వేదాన్తవిజయేన్ఱు స్త్య; తత్రద్రష్టవ్యః (కలై యెఱుత్తారితి) కై జుర్యవిరోధీద్వివిధః - బాహ్యవిరోధీ, ఆంతరవిరోధీవేతి. ప్రకృతినమ్మన్ఱః-బాహ్యవిరోధీ; స్వా ర్థతయాకరణమ్ - ఆంతరవిరోధీ. ప్రథమదేశకాన్యాప్రదేశేన్ఱు - బాహ్యసంక్షేపావేషవిమిత్రత్వాత్ ప్రకృతినంబన్ఱ నివృత్తిప్రార్థకబాహ్య సంక్షేపతాత్పర్యాత్, ౨ “కలిషమ్ కవన్ఱుమదీరు” ఇత్యత్ర - ముక్తకణ్ఠం ప్రకృతినంబన్ఱనివృత్తిప్రార్థనాత్, ౩ “తనక్కేయాకవన్ఱ కొళ్ళుమిలే” ఇతి - స్వాధికారాగన్ఱనివృత్తేప్రార్థనాత్, ౪ “కిరొలియిలై” ఇత్యత్ర ప్రకరణబలాత్స్వాధికారాగన్ఱహిత కై జు ర్యోపదేశాచ్చ కై జుర్యవిరోధీనివర్తనే తాత్పర్యమితిభావః. (మున్ఱామ్మత్రాలితి) ౫ “ఒకోవిల్ కాలమ్” ౬ “పుణ్ణునన్ఱారున్ఱ” ౭ “పయిలున్ఱుహరొలి” ఇత్యాదిభూహృదయమ్. (నాలామ్మత్రాలితి) ౮ “ఒరనాయకమ్” ఇత్యన్ఱిన్ఱకకేహృదయమ్. (విశ్వర్యకై వల్లమెన్ఱార్) ౯ “కుడిమన్నుమిన్ఱువర్క్కమ్” ఎన్ఱుమ్, ౧౦ “ఎల్లామ్ విట్టమిన్ఱుకలిటప్పు” ఎన్ఱున్ఱొల్లుకిట వైశ్వర్యకైవల్ల మెన్ఱుటుయిట్టా రెన్డ పడి. (విన్ఱామ్మత్రాలితి) ౧౧ “కైయార్ శక్కరైన్ఱరుమాణిక్కుమ్” ౧౨ “కాయున్ఱడున్ఱైయెన్ఱుకాతుత్తవారానాల్” ౧౩ “కలైవాయెతున్ఱు జ్ఞై యాలోఱీవాయెకలై కచ్చిదీల్లెన్ఱ” ౧౪ “ఉల్లైయెన్ఱిత్తుచ్చి ములైయూడవలై యయరున్ఱాకకల్లల్ కళవైయే శరణాకకొన్ఱ” ౧౫ “కుడిన్ఱిరైక్కడెన్ఱవాటునుమతన్ఱేవరున్ఱువకురైసిడుమ్ వన్ఱుజ్జశే శెయెతుపోనవిత్తకముమ్” ఇత్యాదాహృదయమ్. (ఆటామ్మత్రాలితి) ౧౬ “అకలిచ్చేన్ఱ” ఇత్యాదాహృదయమ్. (ఏటామ్మత్రాలితి) ౧౭ “ఉణ్ణిలవియ ఇత్యాదాహృదయమ్. (ఎట్టామ్మత్రాలితి) ౧౮ “నన్ఱళ్ వన్ఱై ఇత్యత్ర తత్రచవిశిష్య. ౧౯ “కడైయటప్పాన్ఱళ్ విట్ట సిన్ఱైయన్ఱియవనవై కాన్ఱోడానే” ౨౦ “ఉన్ఱోడెన్ఱుడైయలై” ఇత్యాదాహృదయమ్. (ఒన్నతామ్మత్రాలితి) ౨౧ “ఒరాంగరమాయ్” ఇత్యత్ర, తత్రచవిశిష్య ౨౨ “నారాయణన్ఱన్ఱళ్ శిరానవనే” ౨౩ “శిలమెన్ఱైయిలొనడిమేల్ ఇత్యాదాహృదయమ్. (పత్తామ్మత్రాలితి) ౨౪ “తాళతామరై” ౨౫ “శూర్ వీళుమ్మణిముకిల్” ౨౬ “ఎన్ఱువావణచ్చున్ఱోన్ఱాయ్” ౨౭ “ఆవా వణచ్చున్ఱాయ్” ఇత్యాదాహృదయమ్. ఆత్రపక్తవాన్ఱధిశ్య సత్యసిప్రదర్శనయైనదిశాబుధ్ధిమతాండ్రస్తుం శక్యతే ఇతి విస్తరభయాత్సన్ఱ్యక్తి-త్వమ్. ఆత్రచ పాదమికశతకత్రయేణ - ఉత్తరవాక్యవివరణంక్రియతే; ఆనన్తరభకసప్తకేనాసి - పూర్వవాక్యవివరణంక్రియత ఇన్ఱ్యక్తశ్చునతి.

[illegible]

ఈ.-కీర్తీర్ శ్రీరువాయ్ మొట్టియిలే ౧ “మణియై వానవర్ కణ్ణనై తన్న తోరణియై” ఎన్ఱు-సౌలభ్యత్తైయుమ్ మేన్ఱైయుమ్, వడివట్టై యుమ్, శొల్లిన్ దు; ఇవై యోరొన్ఱిపారుమితేమేల్వ్విప్పణ్ణుకై కు; ఇజ్జనన్ఱి కే-ఇన్ఱై మూన్ఱుమ్. కుడైవన్ఱువిషయమానాల్ అనుభవియాత్తిరుక్కప్పొకాతితే; “ఇవ్విషయత్తై ఇప్పొత్తేయనుభవిక్క వేణుమ్” ఎన్ఱుబాహ్యసంక్లేషావేత్తైపిఱనతు; అప్పొత్తేనినై త్తపరిమాన్ఱుమ్ పెత్తామైయాలే పిఱన్ఱుఅవసాదా శయత్తై ఎమ్మెరుమానోడేకలన్ఱుపిరిన్ఱు ఆన్ఱామైయాలే నోవుపడుకితాళొరుపిరాట్టి, ఆన్ఱామైకై కొడుక్కలీలా ద్యానత్తిలేపుటప్పట్టు, అల్లైవ రిక్కిఱప దార్ఙ్గళైక్కణ్ణు అవై యుమ్లమ్ భగవదలాభత్తాలే నోవుపడుకిఱనవా కొణ్ణు, అవన్ఱుక్కుమాకత్తా నోవుపడుకిఱపాశురత్తాలేపేళుకితార్. ౨* అజ్జైయమడనారై యిలుమ్ ఇత క్కాన్ఱామైకరై పురణ్డిరుక్కుమ్. అతుక్కడియెన్ఱెన్నిల్; ౩ “పెరునిలజ్జడన్ఱల్లడిప్పొత్తయర్ ప్పిలనల్ దువన్ఱు ఎన్ఱు-అవతారత్తిలేయనుభవిక్క కొలిప్పెత్తాతత్తాకై యాలే “అతొరుకాలత్తిలే, నామ్ పిత్వాడరాకై” ఎన్ఱొ లామ్; ఇతజ్జనన్ఱి కే, అవతారత్తిల్; పిత్వాడర్ కుమియ్క వేణ్ణాతపడి ముకజ్గొడుక్కనిఱ్ఱిఱవిడమి డకన్ఱరుళిననిలజ్జల్; ౪ “నమ్మియై త్తెన్ఱులుజ్జుడినిన్ఱు” ఎన్ఱు-ఉకన్ఱరుళిననిలత్తిలే అనుభవిక్కవాళై ప్పట్టుమ్మే మైయాలేవన్ఱు ఆన్ఱామైయాలై యాలే ఇతుకనత్తియమ్. ౫* అజ్జైయమడనారై యిల్ - తూతువిడుక్కై కు ‘త్తరిప్పణ్ణాయిన్ఱు; ఇతిల్-అజ్జుత్తూతువిట్టవై యుమ్ నోవుపడుకిఱనవాక అవన్ఱుక్కుమాకత్తామ్ నోవుపడుకితా అనుభవిక్కిఱ ఇవర్ తమ్మడియాలమ్ ఇత్తిరువాయ్ మొట్టికాన్ఱామైకనత్తిరుక్కుమ్; ౬* పత్తుడైయడి ర్కుమున్ఱుప్పిషయత్తై యనుభవిత్తుప్పిరిన్ఱవళవాలుళు ఆన్ఱామైయితే అతిలుళుతు; ౭* అజ్జైయమడనా కుప్పిన్ఱివళవుమ్ వర వవనుడైయగుణజ్జళై యనుభవిత్తు ప్పిరిన్ఱపిరివాకై యాలే ఆన్ఱామైమికవుమ్ కనత్తిరు

జీ.ఆ.-వాయుద్వైరై ప్రవేశే, కీర్తీర్ డితుక్కునన్ఱిహసన్ఱతి (కీర్తీర్ శ్రీరువాయ్ మొట్టియిలేయిత్తాది). తన్న తోరణియై - తనక్కుల్తా యద్వితీయమానవాభరణమానవనై. అవసన్ఱై యానవివశుక్కుద్యానగమనమెప్పడియెన్ఱు (ఆన్ఱామైయిత్తాది). “భగవదలాభత్తాలేనో పడుకిఱనవాక” ఎన్ఱుజివిడత్తిలే-కృష్ణకార్త పుత్రాదికలైవనపొమ్మెన్ఱున్ఱరుళియిరుక్క, పతినాతాయరమ్మక్రీకళుమ్ విక్లేషవ్యసనమ్మెరుక్క మాట్టామల్ నోవుపడానిఱ్ఱు, ఒరునాళోరాత్రియారన్ఱిల్ కతఱ, అత్తైప్పొత్తు, “నీయుమ్ జ్జళైప్పొత్తేనోవుపట్టాయాకాతే” ఎన్ఱుఅవన్ఱుక్కు మాకత్తాజ్జల్ నోవుపట్టుచ్చొన్ఱు ౭ “కురరివిలపనిత్తంపితనిద్రావశేషే స్వపతిజగతిరాత్ర్యామిశ్వరగ్రస్తబోధే | వయమివసఖిచ్చిద్దాధనిర్వి చేతానశినయనఘాదారలీలేత్తజేన||” ఎన్ఱుజిల్లోకముమ్, ౮ “త్వంయత్క్షణాబలతా నిగృహీతఇన్ద్రోక్షీణ స్తవోననిజదీధితిఃక్షీణోషి|క- స్తుకున్ఱగదితానియథావయన్ఱన్ఱం విన్ఱభృభోగ్గతధీరుపలక్ష్యసేనః||” ఎన్ఱుజిల్లోకముమనునధేయమ్. ౯* అజ్జైయమడనారై యిలుమ్, ఇత్తిరువార మొట్టియిలుమ్ విక్లేషవ్యసనంతుల్యమాయరుక్క, అజ్జు-నారైమతలనవై తూతువిడుమ్మడికళిత్తువ రిక్కిఱనవాకవుమ్, ఇజ్జు-తూతువిడవొణ్ణాతప నోవుపడుకిఱనవాకవుమ్ నిన్ఱైక్కయోకిఱవిన్ఱకార్యవైవమ్యజ్జూడినపడియెజ్జ నేయెన్ఱు (అజ్జైయమిత్తాది). అతుక్కడియెన్ఱెన్ఱు; విషయ స్వభావత్తాలేయెన్ఱిత్తార్ (అతుక్కడియిత్తాది). ఉకన్ఱరుళిననిలజ్జళిలేయాకైప్పట్టారోవెన్ఱు (నమ్మియైయిత్తాది). “నత్తిరుక్కుమ్” ఎన్ఱువన రమ్-అకైయాలేయెన్ఱు శేషమ్. విషయస్వభావమాత్రత్తాలన్ఱి కే అనుభవిత్తుస్వభావత్తాలుమాన్ఱామైయధికమెన్ఱిత్తార్ (అనుభవిక్కిఱవిత్తాది అక్కార్యవైవమ్యత్తుక్కడి-ఆన్ఱామైయై తారతమ్యమ్; అతుక్కడి-విషయస్వభావమునుభవిత్తుస్వభావముమెన్ఱు పడి. అత్తేప్పడియెన (పత్తుడైయిత్తాది). పత్తుడైయడియవర్ కుమున్ఱు-పత్తుడైయడియవరోడేహడమున్ఱు. ౧ “వినా తేనేతిమర్యాదానసా తేనేత్యభిషిధిః” ఇతిన్ఱాయ దభిషిధిహవిషత్తిః. అతిలుళుతు-అజ్జైయమడనారైయిలుళుతు. ఇతిల్-ఇత్తిరువాయ్ మొట్టియిల్. ౨ “అతిపరిచయాదపజ్ఞాహిభవతి” ఎన్ఱు

[౨]

తిరువాయ్ మొట్టి. — ౨-ప. ౧-తి. ౧-పా-వాయుద్దిరై వ్యాఖ్యానజ్ఞానం.

ఈ. — మితి; పయిలప్పయిలవిత్తేయినితాయగుప్పతివ్విషయమ్. నారైయాకిల్ వెళు త్తిరుక్కయమ్, అన్నిలా వాయలకు నెక్కిత్తై త్తవాత్తేకతటుక్కై యమ్, కడలాకిల్ ఎరుత్తుమ్ కొల్లుమ్ పారుళుమ్ తెరియాతపడికూప్పిడ యుమ్, కాన్దాకిల్ సతతగతియామ్ త్తిరిక్కై యమ్, మేఘనూకిల్ సీరాయ్ శ్రీశ్రీవిరుక్కై యమ్, చన్ద్రనాకిల్ వే వతు వళరువ తాకక్కడవ తెన్దుమ్, తమస్సాకిల్ పదార్థదర్శనమృణ్ణివొట్టా తెన్దుమ్, కట్టియాకిల్ అలైవాయ్ న నూయ్ ఏలువతు వడివతాకక్కడవ తెన్దుమ్, విళక్కాకిల్ ఇద్ర్దైరియక్కడవ తెన్దుమ్, ఇవద్ర్దక్కివై నిర స్వభావమెన్దు రియాతే, ఇవైయెల్లమ్ తప్పేప్పేలే భగవద్విశ్లేషతా లే వ్యసనప్పడుకిఱవక్కొన్దు, అవద్ర్దక్కి మాకత్తామనుశోక్కితార్.

ఇ త్తిరు వాయ్ మొట్టియిల్ - ఇళైయ పెరుమాళిత్కాట్టిలివర్ కుణ్డాన వ్యావృత్తికొల్లుకిఱతు. ఎ యెన్నిల్; మత్స్యత్తుక్కుజలమ్ ధారకమాకవటుతియిట్టారవర్, ఇవర్ అన్దమత్స్యత్తోడుజలత్తోడుతమ్మై వాళియి అ భగవద్గుణజ్ఞాన భారకమెన్దిరుక్కితార్. ఆక్కైయాలే, దుఃఖకళాయరుప్పార్ తగ్గళోడు సమదుః త్తై క్కుళుత్తై క్కుట్టిక్కొన్దుకిడన్దుకూప్పిట్టు అద్ర్దామైక్కుప్పొక్కు విట్టు ధరిక్కుమాప్పొలే, ఇవళుమ్ క్కణ్ణికి క్కొనపదార్థజ్ఞానైల్ల వద్ర్దోడుమ్ క్కుత్తై క్కుట్టిక్కొన్దుకిడన్దు “నీవట్టతో?, నాన్వట్టతో?” ఎన్దుకూప్పిడుకిఱ యిరుక్కిఱతు; ౧ “అపివృతాః పరిష్టానాః” ఎన్నుమాప్పొలే - చేతనాచేతనవిభాగమటనోవుపడుత్తవ్వు యితేయివళో పిరిన్దవిషయన్దానిరుప్పతు.

౨ [ఉపత్తొదకానద్యః పల్వలాని సరాంసి చ ఎన్దు] అటుకలోడు శిలుకుట్టికలోడు పెరుక్కుట్టికలోడు వాళియ కరైయరుకున్దైన్దుకొట్టివొణ్ణాతపడి గామవిరహత్తాలేకొతి త్తలిత్తే. [పరిశుష్కపలాశాని వనాన్యపవనాని చ ఎ శిలుకాట్టోడు పెరుక్కుట్టోడు వాళియి అ, విరహాగ్నికొళు త్తిద్ర్దు. పెరుమాళో ౩ “సీతేమృతస్తేవృశురః పితౄషీన్

జీ-అ. — చిరపరిచయమిక్కుక్కైక్కుటుప్పన్తోవెన్న (పయిలప్పయిలవిత్తాది). పయిలప్పయిల-అభ్యసిక్కివభ్యసిక్కి. “నోవుపడుకిఱ కొన్దు” ఎన్దైక్కు - అవద్ర్దక్కు వాస్తవాకారమేతెన్న (నారైయాకిలిత్తాది). యద్వా, విస్తరసజ్జియాతల్. నెక్కిత్తై వాత్తే నె వాత్తే. ఇద్ర్దైరియక్కడవ తెన్దు మెన్దుతు-సన్తానావిచ్ఛేదపరమాన ౪ “నన్దావిళక్కమ్” ఎన్దైత్తప్పద్ర్దు.

స్వాపదేశమ్ (ఇ త్తిరు వాయ్ మొట్టియిలిత్తాది). ౫ “జలాన్తత్స్యావివోద్భృతా” ఎన్దు - జలమ్ ధారకమాకవటుతియిట్టారెన్ద పడి. యాలే - ఉక్తమేతుక్కుళాలాద్ర్దామై మిక్కిరుక్కైయాలే. యోగ్యతైయళ్ళవిడతేయన్తో భ్రమముళ్ళతు, అచేతనజ్ఞకు భగవద్వి న్యసనయోగ్యతైయన్తోవెన్న (అపివృతాత్తాది). అయోధ్యాకాండేదశరథం ప్రతిసుమన్త్రీ, ౧ “విషయే తేమహరాజరామవ్యసనకర్మి అపివృతాః పరిష్టానా నాస్యపుష్పబుగ్గరకోరకాః । ఉపతస్తోదకానద్యః పల్వలాని సరాంసి చ । పరిశుష్కపలాశాని వనాన్యప వనాని వద్ర్దు - సమర్థమ్.

ఉపశబ్దార్థమ్ (కరైయరుకుమితి). దుఃఖికో సమదుఃఖికత్తైక్కుళుత్తైక్కుట్టిక్కొన్దు కూప్పిట్టవిడమున్తోవెన్న (పెరుమాళిత్తాది). ఆ ధ్యాకాండోరామః, “ఏవముక్త్యాభరణభార్యామభేత్యరాఘవః । ఉవాచశోకస్తతః పూర్ణచన్ద్రనిభాననామ్ । సీతేమృతస్తేవృశురః

అ-అ-వి. — దుఃఖికో సమదుఃఖికత్తైక్కుళుత్తైక్కుట్టిక్కొన్దు కూప్పిట్టవిడమున్తోవెన్న (పెరుమాళిత్తాది). ౬ “యదాయదాహికాస ఇత్తాదిన్యాయత్తాలే, అవళోమణవాట్టుప్పెన్దైయాలే యివళుమ్ తప్పకలప్పడియేయిత్తే యిరుప్పతు; ఆక్కైయాలే, “అవళోమణియై ఎన్దు “తేవృశురోమృతః” ఎన్దైతార్. ఎనక్కనరైప్పేలే పరిక్కున్నీయున్దే. ఉనక్కేయిత్తే మామనార్ పోనవిడ్డువెన్దుతాత్పర్యమ్. ౭ “ః

౧॥ రా-అ-౫౯-౪.	౨ రా-అ-౫౯-౫.	౩॥ రా-అ-౧౦౩-౧౫.	౪॥ ౧౧-౯.
౫॥ రా-అ-౩౫-౩౧.	౬॥ రా-అ-౧౨-౬౮.	౭॥ రా-అ-౧౨-౬౮౫.	

ఈ.-లక్షణం. ఎన్ను ఒరువరై యెరువర్ కట్టికొణ్ణుకిడన్దుకూప్పిట్టాప్పోలే కూప్పిడుకితారిజు.

ముతతాప్పట్టు. పిరిన్దారిరజువతునెయ్ తల్ నిల త్రిలేయాకై యాలే, కడఱురై చోలైయైప్పల్లి ఇవళో పిరిప్పిరజ్జేయిరుక్కచ్చెయ్ తే, అక్లే ఆమిషార్థమాక అవధానమ్మణ్ణిక్కొణ్ణిరుక్కిటతారు నారైకణ్ణిక్కిల కాక, అతినుడమ్మిల్ వెళుప్పైక్కణ్ణు, అతువుననైప్పోలే పిరివాల్ గ్రామైయాలే వన్దవెవర్వత్తోడేయిరుక్కిట తాకొణ్ణు; పావియే!, నీయుమ్ నానకప్పట్టవిషయ త్రిలే యకప్పట్టు నెళ్ళుపటియుణ్ణాయాకా తేయన్గితాళో.

(వా-యుమ్ తిరై యుకళుమ్) వాయ్ కై - కిట్టుకై. పెరియమలై పోలేవన్దుకిట్టుకిటతిరైకళో మేలే తావిప్పో కానిన్దాలుమ్ నిలై త్తతుకై వ్వుకురుమళవుమ్ చలియా తే యిరుక్కుమాయిల్లు. భగవద్ధ్యానపరరిరుక్కుమాప్పో లేయిరుక్కుమ్. ౧ * అలైకడనీర్ కుమ్మమ్మవకడాడవోడియకల్యాసురుజ్జముతుకిల్ మలైకలై మీతుకొణ్ణువరుమీనైమ అవాతిరుప్పార్ కుమ్మోలియాయరానిన్దతు అలైకలై మీతుకొణ్ణువరుమీనై మఱవాతిరుక్కిటవితువుమ్ ౨ గిరయోవ ర్దధారాభిర్వాన్యమానానవివ్యధుః । ఆభిభూయమానావ్యసనైర్యథా ౨ ధోక్ష జచేతసః] ఎన్నుళ్ళొక్కడవతితే -

జీ-అ.-హీనో నిలత్తణ" శిలశ్రీకోశజ్ఞలిలేయాట్టువాక్యజ్ఞో మున్దిన్నాకవిరుద్దాలే, అతుక్కునుగుణమాకవరుమ్మదవాక్యజ్ఞై యోజిత్తుకొళ్ళవు. "ముతతాప్పట్టాల్ భగవత్తైక్కరమ్మ పురుషార్థమెన్దటుతియిట్టార్" ఇత్యాదివాక్యమ్ శిలశ్రీకోశజ్ఞలిలేయ తిరువాయ్ మొట్టియి ౧ ప్రవేశాది యిరున్దప్పోతు, ప్రవేశ శేషమాకయోజిత్తుకొళ్ళవు.

ముతతాప్పట్టు. (వాయునిరైయిత్యాది). అన్దపుర త్రిలిరుక్కుమివళుక్కుక్కడఱురైయిల్ వర్తికిటపక్షిదర్శనమెప్పడిమడుమె నిజశక్తైయై యుమ్ పరిహరియానిన్దుకొణ్ణురుళిచ్చెయ్ కితార్ (పిరిన్దారెన్దు). ఇరజువతు - దుఃఖిప్పడువతు. అవధానమ్మణ్ణిక్కొణ్ణు - ప్రమాద మిన్దిక్కి. పటియుణ్ణాయ్ - అపహరిక్కుప్పట్టాయ్.

"వాయునిరై యుకళుమ్ మడనారాయ్" ఎన్దుతుక్కర్థమ్ (పెరియమలై పోలేయిత్యాది). (మేలేతావి). వాయునిరై యుకళుమ్మోతు మేలేతావనేలుమి. మడప్పమ్ - పల్లిల్లిరునిడామై. అత్తైచ్చొల్లకిటతు (నిలైత్తతిత్యాది). (చలియా తే). "ఉకళుమ్" ఎన్నిజవర్తమాననిరై శత్తల్ - తిరైతావుత్తయిల్ అనున్యూతతోన్దుత్తయాలే, చలియా మెసిద్ధమీ. నిలై త్తతుకై వ్వుకురుమళవుమ్ చలియా మెక్కు దృష్టాన్తమ్ (భగవద్ధ్యానేత్యాది). ఇత్తైవీశేషనిష్ఠమాకకొట్టుకితార్ (అలైకడలిత్యాది). "ఎన్దుకుక్కురురత్తుకరిరై" ఎన్దు; "నానుళనా యిరుక్కు. నిజళణ్ణువేలుమో; నాకరత్తుకనాకితే" ఎన్దుమ్మడియాన కృపైయాలే, త్తుభితమాయ్ పరుకిటతావుమ్, తన్ద్రీవయిల్ లోలేయలైయెఱే యుమ్మడియాకవుమ్, ఆకాళ త్రిలేబ్రహ్మదికళో మడియిరుప్పిలేకెన్దు పీకుమ్మడియాకత్తై తిరుముతుకిలే మలైకలైక్కులూతపడి యేటిట్టుకొణ్ణు వరుకిట, జలమధారకమాన వన్దువై - సర్వాధికనానసర్వేశ్వరనై. అవన్దుపడితన్నురుక్కడుత్తు వేల్లిరుక్కొణ్ణు అరియనెయ్ తురక్షియా నిన్దా, ఊనక్కుచ్చెయ్యి వేణ్ణుమరున్దేవై - అవనైమఱవాతిరుక్కై; ఇత్తనైయున్దాయ్ ప్పారాయ్. మఱక్కవొణ్ణాతకెయిల్ కిరై యవక్ కెయ్యానిన్దాల్ మఱవాతిరుక్కు వేణ్ణావోవెన్దుపారుళో. ఇతువుమ్ - నానైయమ్. దృష్టాన్తాన్తరమ్ (గిరయిత్యాది). యద్వా, ఆమిషార్థమా కవధానమ్మణ్ణిక్కొణ్ణిరుక్కిట వాకారత్తుక్కుక్కిలో దృష్టాన్తమాయ్, తిరైకళో మేలేతావినాలుమ్ చలియా మెక్కు దృష్టాన్తమ్ (గిరయ ఇత్యాది) ఎన్నుతల్. మున్దివతు - "మడమ్" ఎన్దుత్తైప్పల్లి; ఇరజ్జావదృష్టాన్తమ్ - "తిరైయుకళుమ్" ఎన్దుత్తైప్పల్లి. యద్వా, "భగవద్ధ్యానపరరిరుక్కుమాప్పోలే" ఇత్యైత్ర - ఆధ్యాత్మికాదిదుఃఖనాగరతరజ్జసహిష్ణుత్వేనావస్థానంహృదినిధాయ, తత్రప్రమాణమాహ (గిరయో అ-అ-వి-వచ్చ) ఎన్నిజవకారమ్-అనుక్తముచ్చయమాయ్, "పితృవత్" ఎన్నిజవర్థత్తైచ్చొల్లకిటతు. ఎన్దునేయిన్దిల్; ఇన్దచకారజ్జ శ్లామ్-ఉ-కై సముచ్చయార్థ మెన్దుక్కుడాతు. ప్రభుమచకార త్రిలే తట్టుకైయాలే; వక్ష్యమాణసముచ్చయముగ్గాడాతు, చరమచకార త్రిలే తట్టుకైయాలే యథాయోగ్యజ్ఞొల్లుమ్మోతుమ్, వక్ష్యమాణసముచ్చయపరమాన ద్వితీయచకారత్తాలుమ్-భౌర్యాదృష్టాన్తనైసముచ్చయిక్క వేణ్ణివరుమ్; అతిల్ ప్రయోజనమిలైయి. ఆకైయాలే, అపేక్షితమానపితృసముచ్చయపరత్వమేయుఁడతమ్. ౩ "భావజ్ఞేన" ఇత్యాదియున్దాకైయాలే, "పిత్ర హీనోసి" ఎన్నిజపితృతియమ్ - ఇప్పడియేకొణ్ణుకొళ్ళవు. (అత్తణపిన్దు) అరుళిచ్చెయ్ తెన్దు పడి.

ఈ.—నిరస్తరమాకవర్షధారై కళో విథానిఱ్ఱుచ్చెయ్ తేయుమ్మలై కళో చలియాతేనిన్దన, ఎన్నో లేయెన్దాల్, “సర్వే శ్వరనేరక్షక” ఎన్దిరుప్పార్ తాపత్రయజ్ఞభాల్ వన్దవ్యసనజ్ఞభుక్కి డైయాతే యిరుక్కుమాప్పోలే. వన్దుకిట్టుకి అతిరైయుకళానిన్దుళ్ళ, కానలిలే. నెయ్తల్ నిల త్రిలే యిరుక్కి-అమడనారాయ్!. యాగజ్ఞభుమ్మణ్ణి పవిద్రజ్ఞభుమ్ ముడిన్దిట్టు “ధార్మికర్” ఎన్నుమ్బడి తిరియానిఱ్ఱిర్ కళితే పరహింసైపణ్ణానిఱ్ఱుచ్చెయ్ తే గ్రామణికళో, అప్ప డియేత్తుద్రమత్సర్వజ్ఞో వన్దాలుమనాదరి త్తిరుక్కుమాయిన్దు నిన్దైత్తుకై ప్పకురుమళవుమ్; పల్లెల్లొచ్చిడా తొళికై యితే - మడప్పమావతు. (ఆయుమ్) ఎన్బిఱప్పేడిత్తుఱ్ఱాత తాయుముఱ్ఱిలుమ్. (అమరులకున్దుజ్జి లుమ్) తజ్జో సత్తైయేపిడిత్తుఱ్ఱాతని త్యసూరికళుఱ్ఱిలుమ్ నీయుఱ్ఱిఱ్ఱిలై. ఇవళైప్పెల్లొచ్చిడా తాయ్ కుఱ్ఱిక్కిమి న్ని క్కేయొళివానెన్నెన్నిల్; మున్బెల్లామ్, ఇవళుక్కు సదృశనాయరుప్పానారువనై ప్పెల్లొచ్చిడా తాయ్ మాక వల్లోమే” ఎన్దుకణ్ణుఱ్ఱాతు, పిన్బునాయకనై ప్పిరిన్దివో నోవుపడుకిఱపడియైక్కణు, అత్తాలేకణ్ణుఱ్ఱాతు.

౧[పతిసంయోగసులభంవయోదృష్ట్యాచ మేపితా | చిన్తార్ల వగత:] ఎన్దాళితేపిరాట్టి- “ఒరువుపన్ను త్తి లేకొన్దుపోయ్ చేర్చోర్ త్తునోక్కి లోనోక్కలాయ్, ఇల్లెయాకిల్ కిడై యాతపడియానపరువమాయిరానిన్దు, ఇవళు క్కిడానిరుప్పానారువనై ప్పెల్లొచ్చిడా తాయ్ కైయిల్ కాట్టిక్కొచ్చుత్తోమాకవల్లోమే” ఎన్దు - ఎన్దుతై యర్ చిన్తార్ల వ గతరానాచెన్దాళితేపిరాట్టి. అప్పడియేయితే యివళై ప్పెల్లొచ్చిడా తాయ్ కణ్ణుఱ్ఱాతేపడుమ్బడి. అనిమిషరాయ్ సదాదర్శనమ్బుణ్ణిఱ్ఱిన్దుకళాకైయాలే నిత్యసూరికళుక్కుమ్ తానేనిదైయిలైయే. (నోయుమ్బయలైమైయుమ్) మానసవ్యధైయుమ్, అత్తాలేవన్దవై వర్ణ్యముమ్ తన్బక్కలిలేకాణ్డెయాలే అవిరణ్ణు మతుక్కుణ్డెనిరుక్కితాళో.

జీ-ఆ.—వర్ష ధారాభిరితి. అధఃకృతాన్యక్షాణియైస్తే-అధోక్షాః; తేషుజాయతఇత్యధోక్షజః-జతేన్ద్రియాణాం మనసినన్నిభ త్తదీతియవత్. తేషాం సులభః - వశ్యఇతివా. యద్వా, తేభ్యోరామకృష్ణాదిరూపేజాయతఇతివా. ౨. అమృతోదధివత్సర్వైష్యుజ్ఞమానోపిసర్వదా | అధోనక్షీయతే జాతయస్తాత్తస్తాదధోక్షజః.” అక్షజబ్దనిరుక్తి - “నక్షీయతే” ఎన్దుతు; “జః” ఎన్దుతికనిరుక్తి - “జాతు” ఎన్దుతు. ఎల్లావల్లొచ్చిడా తాయ్-సర్వ కాలత్తిలుమమృతోదధిపోలే యసుభవిక్కుప్పడానిఱ్ఱుచ్చెయ్ తేయుమ్, జాతు - ఒరుకాలుమ్, యాతొరుకారణత్తాలే, అధోనక్షీయతే; ఆకైయాలే - అధోక్షజనెన్దుపడి. ఏతేన - క్షి “కొళ్ళమాళావిన్దువెళ్ళమ్” ఇత్యుక్తమ్బువతి. కొళ్ళొక్కళ్ళో, మాళాత - నశియత, ఆనన్దసాగ రఇత్యర్థః. ఇన్దొక్కార్థమ్ (నిరస్తరమాకవిత్వాది). ఇడైయాతే - చలియాతే. క్షేళప్పడాతేయెన్దుపడి. శబ్దార్థమ్ (వన్దుకిట్టుకివిత్వాది). “తిరైయుకళుమ్” ఎన్దుతు - నారైక్కువిశేషణమాతల్, కానలుక్కు విశేషణమాతల్. నారైక్కువిశేషణమెన్దుతు - ఆచార్యహృదయ త్రిలే, ౪ “తిరైయుకళుమ్వ్యసనవ్యధై” ఎన్దువిడత్తిలేన్దువుమ్. ఇపోతు, ఉకళానిన్దుళ్ళతాయరుక్కిఱ - నారాయెన్దుకొళ్ళవేణుమ్. “తిరైయుకళుమ్” ఎన్దిఱతు - కానలుక్కువిశేషణమానపోతు, నారైక్కు “తిరైయుకళుమ్” ఎన్దిఱతు - ఆర్థాన్దిష్టమ్. “కానల్” ఎన్ది ఱతు - నెయ్తల్ నిలత్తుక్కుమ్, కడఱ్ఱురై చొచ్చెల్లొచ్చిడా తాయ్. నెయ్తల్ నిలమ్ - సమద్రతీరప్రచేతమ్. ఒకవృత్తికళాన గ్రామణికళోస్స భావత్తుక్కుదృష్టానైమాక వరుళిచ్చెయ్యానిన్దుకొణ్డు, త్తుద్రమత్సర్వజ్ఞైవన్దాలుమ్ గణియాతిరుక్కుమ్ ప్రకారత్తై-మడప్పత్తుక్కుర్థమాక వరుళి చ్చెయ్కితార్ (యాగజ్ఞభుమిత్వాది). మడప్ప మెన్దాల్ - ఇవర్ణతైక్కొట్టుమావెన్నిల్ (పల్లెల్లొచ్చిడా తాయ్).

తటస్థశబ్దైయై యనువదిత్తు పరిహారిక్కితార్ (ఇవళైయత్వాది). “సదృశనా యిరుప్పానారువనై ప్పెల్లొచ్చిడా తాయ్ కొచ్చుత్తోమాకవల్లో మేయెన్దు కణ్ణుఱ్ఱాతు” ఎన్నుమతుక్కు ప్రమాణమ్ (పతిసంయోగేత్వాది). “దృష్ట్యాచ” ఎన్దిఱవిడత్తిలే చకారమ్ - మున్బెల్లామ్ చిన్తార్ల వగతనానపడి కొల్లుకిఱతు. పితావెన్దుతు - మాతావుక్కుముపలక్షణమ్. “పతిసంయోగేనసులభమ్” ఎన్దుర్థమ్ వివక్షితరళిచ్చెయ్కితార్ (ఒరుఉపఘ్నత్తిలే యత్వాది). “సత్తైయేపిడిత్తుఱ్ఱాత” ఎన్దుతై పేతాత్పూర్వకమాక వరుళిచ్చెయ్కితార్ (అనిమిషరాయిత్వాది). నోయుమ్ పయలైమైయు మితుక్కుణ్డైక్కొచ్చిడా తాయ్ నియామకణ్ణుఱ్ఱిఱ్ఱి. (మానసవ్యధైయమిత్వాది). వై వర్ణ్యప్రత్యక్షత్వాత్ తద్జ్ఞానంఘటతే; మానస

ఈ.-(మీశూర) విషమేతినాప్పో లే యుడప్పిలేపరక్క. (ఎమ్మేపోల్) ఇప్పడిన్లేశప్పడుకై కునానారు త్రియుమెన్జిరున్దే, నీయుమెన్నైప్పో లేయావతే!. దుఃఖపరిభవజ్జలైప్పాటు త్తిరుక్కెయాలమ్, పల్లీమరువిడాతిరుక్కిల పడియాలమ్, వై వర్ణతాలుమెన్నైప్పో లే యిరానిన్టాయ్.

(నీయుమ్) విరహవ్యసనమొబ్బుకుమాట్టాతమార్దవ త్తెయుడై యనీయుమ్. ౧. “తత్తస్య : చృశంభవేత్” ఎన్జిరుక్కమాట్టామెక్కిరువరు మొత్తోమో?. (తిరుమాలా నెన్జుగ్గోట్టయే) మానసవ్యధైయుమ్ వై వర్ణము మిరున్దపడి కణ్డేనుక్కు, నీయుమ్ నానకప్పట్టతుత్తెయిలే యకప్పట్టాయాకాతే. ౨ * మైన్దనై మలరాన్జుణనాళనై యోనీయుమాళై వ్పట్టతు. (నెన్జుగ్గోట్టయే) నెన్జుపటియున్డా యాకాతే. తోఱ్ఱురై యన్జియే, మఱుపాడు రువవేర్ప్పల్లీమరువిన్దాపట్టాయాకాతే.

జీ.అ.-వ్యధాయా అప్రత్యక్షత్వాత్, వస్తుతఃపక్షిణిమానసవ్యధాభావాచ్చ “నోయుమ్పయలైమైయుమ్” ఇతికథమాపేత్యాశక్తామ్, స్వస్తిక్ సాహచర్యగ్రహణాదిత్యభిప్రాయేణపరిహరతి (తన్మక్కలిలేకాన్డాయలేయితి). “ఊం” ఎన్జుకుక్కతాత్పర్యమ్ (విషమేతినాప్పోలేయెన్జుతు). “ఎమ్” ఎన్జు - ఆత్మనిబహువచనమ్. “ఎమ్మే” ఎన్జిట ఏవకారత్తుక్కువాసనై (ఇప్పడి యిత్యాది). “ఎమ్మేపోల్” ఎన్జియాలే - తమక్కున్జు నవాకారత్తై యిన్జు తెన్జు విళదీకరియూనిన్జుకొన్డొ, ఇప్పడి నీయుమిరానిన్టాయా నెన్జితాళెన్జు తోల్లీమరువిక్కిలతు (దుఃఖపరిభవజ్జలైయిత్యాది). భగవద్విశేషతాలున్డాన పరిభవమ్. పల్లీమరు విడాతిరుక్కిలపడియెన్జుతు - “మడనారాయ్” ఎన్జుత్తెప్పల్లీ. దృష్టాంతైలే, పల్లీమరుభగవద్విషయ తై విడాతిరుక్కి.

ప్రాధాన్యత్తిలే - చశబ్దమాక తాత్పర్యమ్ (విరహవ్యసనమిత్యాది). యద్యా, పూర్వోక్తభావ ఏవయప్పచ్చబ్దవివక్షిత విశేషప్రదర్శన పరోవా. సముచ్చయత్తిలేయకతాత్పర్యాన్తరమ్ (తత్తస్యేత్యాది). “శ్రియఃపతియాలే యపహృత చిత్తెయనాయ్” ఎన్జుమతుక్కు నియా మకణ్డొల్లికిత్తోర్ (మానసవ్యధై యమిత్యాది). తిరుమాలిడత్తిలే తానానెప్పట్టిరుప్పాళోవెన్జు (మైన్దనైయిత్యాది). మానసవ్యధైయుమ్ వై వర్ణముమ్ - నోయుమ్పయలైమైయుమ్. యద్యా, “నానకప్పట్టతుత్తెయిలే యకప్పట్టాయాకాతే” ఇత్యేతద్వివృణోతి (మైన్దనైయితి). పురుషకారభూతాం వినాకేవలం స్వతస్త్రిశ్వర విషయవాళ్ళాచేత్, “స్వాత్తన్రొన్నాగతః, కిక్కుర్తః” ఇతి స్వస్థతయాస్థాతుంశక్యతే; పురుషకారవిశ్లేష్యరవిషయప్రావణ్యాద్విశిష్టయోగ్యతాభావాద్విషాదోఽతిశయిణోభవతీతిభావః. “ఎమ్మేపోల్” ఎన్జియాలే, “తిరుమాలా” నెన్జుగ్గోట్టయే” ఎన్జుతుక్కు - మైన్దనైమలరాల్ మణవాళనైయో నీయుమాళైప్పట్టతెన్జు తాత్పర్యమెన్జితారెన్జు పుమామ్. మైన్దనై - యువానై. కోట్టయే - కోళ్ళప్పట్టయెన్జుపడి. “నెన్జుమ్” ఎన్జు - ఆత్మకరణమోన్నతుక్కు తాత్పర్యమ్ (తోఱ్ఱురై యిత్యాది). మఱు పాడురువనెన్జుతుక్కు - దుఃఖాతిశయత్తిలేనోక్కు. నెన్జు ఎల్లవల్లీమరుక్కు క్కారణమాకైయాలే (వేర్ప్పల్లీమరుత్తోర్.)

అ.అ.వి.-వాయునిరై యెన్జు తోడశ్శి, క్రమత్తిలే యురైయన్వయమ్.

ప్ర.తి.- ప్రవేశే. ఆయోధ్యాకాణ్డే [౫౯] రామమనుగమ్యప్రత్యాగతోదశరథంప్రతి సుమన్రీః, “విషయే తేమహారాజ రామవ్యసన కర్మితాః । అపివృక్షాఃపరిష్కానాస్సపుష్పజుగ్రకోరకాః॥ ౪॥ ఉపతప్తాదకానద్యఃపల్వలానిసరంసిచ । పరిశుక్కుపలాశానివనాన్యుపవనానిచ॥ ౫॥” — తన్మిక్కాకాణ్డే [౧౦౩] చిత్రమాపే డశరథమరణంభరతాచ్చుత్పారామః, “ఏవముక్త్యాభరతం భార్యామభ్యేత్యరాఘవః । ఉవాచశోకస్తప్తః పూర్ణచంద్రనిభాననామ్॥౧౪॥ నీతేమృత స్తేష్వకురపిత్రాపీనోసిలక్షణభరతోదుఃఖమాచప్యేస్వరతంపుణివీపతిమ్॥౧౫॥” — (నాయుమిత్యాది) శ్రీభాగవతే, [౧౦-౨౦] “గిరయోవర్ష ధారాభిర్నయమానానవివృణుః । అభిభూయమానావ్యసనైర్యథాభోక్షజశేతసః” ౧౫ అధఃకృతాన్యక్షాణియేషునై - అభోక్షాః. తేభ్యోజాయతఇతి - అభోక్షజః. అథవా, “అమృతోదధిపత్నరై వ్యభిజ్యమానోపిసర్వదా । అభోనక్షీయతేజాతుయస్తాత్తస్తాదభోక్షజః” — ఆయోధ్యాకాణ్డే ౩ చరమసర్గే అనసూయాంప్రతిసీతా, “పతిసుయోగసులభం నయోద్భృ

[3] తిరువాయ్ మొట్టి.—౨-ప. ౧-తి-వాయునిరై, ౨-పా-కోట్ప్పట్ట వ్యాఖ్యానజల్.

ప్రొచమేపితా|| 33౪|| చిన్తార్ణవగతఃపారం నాససాదాష్టవోయథా|| 3౩||—సుప్తరకాడై ఏకోనచత్వారింశే “శ్చైవైవసంకల్పాబ్జుత్వా లక్ష్మంపరబలార్ణవః” ఇత్యాది|| 3౦||

తిరుమొట్టి - నూల్ గునాలాన్దిరుమొట్టి - ముతత్పాట్టు.

సీలైయిడమెజ్జుమిన్తి నెడువెళ్ళ ముమ్మర్ వళనాడు మాడవి మైయార్ ।
తలైయిడమల్ గ్రెమక్కోర్ శరణీలైయెన్నవరణావ నెన్నుమరుళాల్ ।
అలైకడల్ సీర్ కుమ్మప్పవకడాడవోడియకల్వాసురుజ్జముకుకిల్ ।
మలైకలైమీతుక్కొణ్డవరుమీ నెమలైమఱవాతిఅజ్జన ననే.

తాత్పర్యము.—అలలుకొట్టుచున్న సముద్రముగట్టునందు సంచరించుచున్న ఓ! సారసపక్షి! నీతల్లియు నిద్రలేనినిత్యమూరులును నిదుర బోయినను నీవు నిదురబోకనున్నావు. నీశరీరమును తెల్లబారిపోయినది. నీవును మావలెనే సర్వేశ్వరుని నాశపడి వాని సేవలభింపనందున నీయవస్థ నొందితివాడేమి?.

మూ.—కోట్ప్పట్టశి నైయైయాయ్ కూర్వాయ వన్తి లే । శేట్ప్పట్టయామజ్జల్ శేరాతిరజ్జుతియా ।

లాట్ప్పట్టవెమ్మేపోసీయుమరవణైయా । న్నాట్ప్పట్టతణ్డూయ్ త్తామజ్గాముల్ గ్రాయే||

ఆ.—(కోట్ప్పట్ట) కూర్వాయవన్తి లే!, అపహృతమాన నెజ్జైయైయైయాయ్ సీలియవానరాత్రికలిటఱక్టాతేయిరక్టానిన్దాయ్; సీయు మెన్నైపోలే పెరియపెరుమాళ్ తిరువడికళిల్ తిరుత్తుళాయైయైయైప్పట్టాయాకాతేయిన్తితాళ్.

అన్య.—కోట్ప్పట్ట శి నైయైయాయ్ కూర్వాయ (3) అన్తి లే శేట్ప్పట్ట యామజ్జల్ (౬) శేరాతు ఇరజ్జుతి ఆల్ (౯) ఆట్ప్పట్ట ఎమ్మే పోల్ సీయుమ్ (౧౨) అరవణైయాక్ తాళ్ పట్ట (౧౫) తణ్ తుళాయ్ త్తామమ్ కాముల్ గ్రాయే (౧౮).

పన్నీ.—అనన్తరమ్, ఓరన్దిలైప్పార్ త్త, సీయుమ్ శేవళాయాయనవన్తిరువడికళిల్ తిరుత్తుళాయైయైప్పట్టాయావెన్తితాళ్.

పఱియుణ్డ, నెజ్జైయైయైయాయ్ కొణ్డ, అన్దవార్తియడియాకగదదమాక్తయాలేతెఱిన్దకురలైయైడైతాన (3) అన్తి లే!, నెడితాన, యామజ్జల్, (౬) *శేక్కైయి క్కేచ్చిరాతే, దుఃఖియానిన్దాయ్, ఆతలాల్, (౯) అడిమైపట్ట, ఎజ్జలైప్పోలే, పిరివాల్ గ్రామైలోల్ గ్రీయిరుక్కిఱ సీయుమ్, (౧౨) తిరువరవణైయై త్తనక్కునిరూపకమాకవుడైయవన్తిడైయ, తిరువడికళిలే, భోగదైయిలేమితియుణ్డ, (౧౫) శెవ్వియైయైయైయై, తిరుత్తుళాయ్ మాలైయై, ఆశైప్పట్టాయా? (౧౮). వాయెన్దు-వాయ్ మైయాయ్, కురలైచ్చొట్టుకిఱతు. మార్ తల్-శేఱివు, అన్తియే, మార్ త్త వాయెన్దు-పిరిన్దారైయారుజ్జురలెన్దుమామ్. ఇత్తాల్-ఆర్ త్తదన్వియుడైయార్ అవనైప్పిరిన్దుమాప్పిడుకితార్ కళెన్దిరుక్కై.

అర్థము.—అపహరింపబడిన మనస్సుగల ప్రకారముగతబ్ధించుచున్న (3) ఓ! పెన్నడపక్షి! పొడవైన రూమములయందు (౬) (పడక యందు) చేరక దుఃఖించుచున్నావు. గనుక (౯) దాన్యమునొందిన మావలె నీవును (౧౨) అది శేషునిపడక గాఁగలసర్వేశ్వరునియొక్క శ్రీ పాద ములతో సంబంధించిన (౧౫) చల్లని తిరుత్తుళాయితరుమాల నాశపడితివా? (౧౮).

* శేక్కై - మక్కళ్ పడుక్కై.

ఈ.—ఇరణ్డామ్బట్టు. ఇప్పడినా రైయెప్పార్ తువా రైశొల్లానిఱ్ఱుచ్చెయ్ తే, అరు కేనిన్ట పనై యిలే తణ్ణేన నన్దిలానతువాయలకు నెక్కిత్త వాణ్ణేకూప్పిట్టతు, ఇతినుడై యఆ ర్థస్థనియై కేట్ట, పావియే, నీయుమెనై. పోలే యకప్పట్టయాకాతేయెన్దితార్.

(కోట్టట్ట శ్లోయాయ్) అపహరిక్కుప్పట్టహృదయ తైయుడైయెయాయ్. “అపహృతమానమనస్సు” ఎన్టటిన్టపడియెన్నెన్నిల్; అతినుడై యఆడియన్ ధస్వితా “నెన్జొన్ఱున్ఱు” ఎన్ఱుతోన్ఱునిన్ఱు తుకాణుమి వళుక్కు. (కూర్వాయవన్తి లే) తనియరాయరుప్పా రైయరుతున్ఱుమాక ఇడవల్లధస్వినియాయ్. (కూర్వాయ) వాయెన్ఱు-వాయై, అన్ఱియే, కూర్ తవాయలకై యుడైయెనెన్ను తల్. (శేట్టట్టయామజ్జో) రాత్రియాయ్ నెడుకుకై యన్ఱిక్కే, శామగ్గడోఱుమ్ నెడుకానిన్ఱు తాయ్. (శేరాతిరజ్జుతియల్) నెడుకుకిఱయామజ్జలిల్ పడుక్కై యిఱ్ఱేరాతోళిన్ఱాలుమ్ ధరిక్కులామితే. అజ్జనేశెయ్యాతేశిథిలై యాకానిన్ఱాయ్. (అట్టట్టవెప్పేపోల్) నెన్ఱుపటి యున్ఱుపడుక్కై యిలున్ఱైరా లేనోపుపడుక్కు. ఎనై పోలే నీయుమ్ అవన్తిరువడికలిల్ దాస్యపరిమళ త్తిలేయా కాతేయకప్పట్టతు. (నీయుమ్) నాట్టారిల్ వ్యావృత్తమాకప్పొన్దిరుక్కిఱనీయుమ్. ౧. “పతింవిశ్వస్య” ౨. “యస్యాస్మి” ఎన్ఱొతినాయల్లై. *మయర్వఱమతిఫలమ్యేబ్దాయై-ఎన్ఱునై యుట్టుకాతనీయుమిప్పడియావతే!

డి-ఆ.—ఇరణ్డామ్బట్టు (కోట్టట్టవిత్యాది) “కూర్ వాయవన్తి లే ఎప్పేపోల్ తామమ్ కామబ్దాయే” ఎన్ఱుపదజ్జైక్కటాక్షి తవతా రికై (ఇప్పడియిత్యాది). పనై-తాలద్రుమమ్. ౩ “మున్ఱిల్ పెన్ఱైమేల్” ఇత్యాదిప్పడియే, అన్ఱిలాకిల్ పనైయిలేయరుక్కు-సిద్దమ్. వాయలకు-చచ్చుపుటమ్. నెక్కిత్త వాణ్ణే-నెక్కిత్త వాణ్ణేన్ఱు. క్రొచ్చుమిఱునంపరస్పరసంజ్ఞిప్తచఱ్ఱాకంభవతీతిప్రసిద్ధిః.

(కోట్టట్ట శ్లోయాయ్) క్రమరవిలపసీత్యాది] పేమరరి! త్వంరాత్ర్యామిశ్వరగ్రస్తబోధే జగతిస్వపతిసతిఎన్ఱు-సతినప్తమియాయ్, రాత్రియిలేయాశ్వరనాతే గ్రసిక్కుప్పట్టిరుక్కిఱజ్ఞానతైయుడైతాన జగత్తానతునిద్రైపణ్ణియుళ్ళోవిల్, పోయరుక్కిఱనిద్రైయెయ్ డైయె యాయ్ కొన్ఱుకయక్కితాయైలై; కూప్పిడానిన్ఱి-తాయెన్ఱుశోపలే; వారాయ్ సఖియే! నళినయనహాసోదారలీలేక్షణేన-తామరై పొన్ఱుతిరు క్కున్ఱైన్న, అప్పడియిరున్ఱుళ్ళిరుముటువలెన్న, ఇవబ్దోలేయదారమానలీలైయెయ్ డైయెపాచ్చెయెయ్ డైతానకృష్ణనాతే. గాఢనిర్విణ్ణ చేతా-మిక్వమదుఱప్పట్ట నెన్ఱైయెయ్ డైయెయ్ నాయా? వెన్ఱ పడి. తటస్థశ్చై-యెయనువదిత్తుపరిహరిక్కి-తార్ (అపహృతేత్యాది). (ఆడియన్ ధ ధస్వినియెన్ఱు) “కూర్ వాయ” ఎన్ఱుతిక్ - క్రూరమానవారైయెన్ఱు వర్ధతైప్పబ్ద. ఆడియన్ ధ-అమూలకమాన. ఆడి-మనస్సు. వారైక్కు-కూర్వైయేతెన్న (తనియరాయిత్యాది). ప్రథమాథే, కూర్-క్రూరమ్. తనియరాయరుప్పార్ - నాయక నైస్పిరిదిరుప్పార్. ఇతిక్-ధస్వినిక్కు-దాళకత్వమ్-నాయకసంక్షేపస్సరకత్వేన. (కూర్ తవాయలకైయితి) వాయలకుక్కు-కూర్వైయావతు-క్రూరమానధస్వినియన్ఱాక్కు-కై. శేణ్-సెమపై. పడుకై-ఉడైతాకై. నిట్టైయెయ్ డైతాన యామజ్జశెన్ఱుపడి. శేట్టట్టరాత్రిఎన్నా తే, “యామజ్జో” ఎన్ఱిఱతెన్నెన్న (రాత్రియా యిత్యాది). వ్యసనాతేకయన్ఱైలే నెడుకిన్ఱోబ్దోమెన్ఱ పడి. (శేరాతెన్ఱు) పడుక్కైయిలేయెన్ఱు ధ్యాహార్యమ్. ఇరజ్జుకై-కైథిల్యమ్. అధ్యావృత్త చున్ఱోడే-ద “శేరాతు, ఇరజ్జుతి” ఎన్ఱిఱపదద్వయత్తుక్కు-మభావమ్ (నెడుకుకిఱవిత్యాది). అజ్జనేశెయ్యాతే-అన్ఱుత్తమిన్ఱిక్కు. మేలైయు ధ్రాజ్ఞోభావమ్ (నెన్ఱుపటియెన్ఱైత్యాది). పొన్దిరుక్కిఱనెన్ఱుతుక్కు - ఉన్నక త్తిలేయరుక్కిఱనీయుమ్ ఎన్ఱుస్వభావార్థమ్; పొన్ఱెన్ఱు - పనైయెన్ఱు ధ్వస్థరమ్. తాత్పర్యాన్తరమ్ (పతింవిశ్వస్యేత్యాది). యద్యా, వ్యావృత్తుప్రపాదనమాతల్. ఇత్తాల్-శాస్త్రజన్యజ్ఞానమిలైయెన్ఱు పడి. ఫలితమ్ (ఎన్ఱునైయిత్యాది). ఎన్ఱునై-ఎన్ఱుత్తమ్.

ఆ-ఆ-వి.—నుతాయరమోతినాఁ మితుకి డైక్కైయరితిక్. అన్దమరుచియా లేతాత్పర్యాన్తరమరుచిచ్చెయ్ కితార్ (మయర్వఱవిత్యాది).

ఈ. — (అరవణై యాని త్యాది) “తిరుమాలాల్” ఎన్ఱ తిణ్ణేళ్ళే, ఇరువరుమానాలిరుప్పతు పడుక్కై యిలేయా యిరుక్కుమే ; “అవనుమవళుమాయ్ తుక్కై త్తతిరుత్తుగ్రాయ్ మాళై వెఱవేణుమ్” ఎన్ఱు అత్తై యోనీయుమాళై ప్పట్టతు. (తాట్పట్టతణ్ణుగ్రాయ్ త్తామమ్) ౧ * శుడర్దుడిమేల్ తుగ్రాయ్ యొట్టియ, అవర్ కళిరువరుజ్జూడత్తుక్కై త్తతుగ్రాయ్ యోనీయుమాళై ప్పట్టతు. పుళుకిలేతోయ్ త్తెడుత్తాప్పోలే పరిమళ త్తిలే తెరియుమే, కలమ్బుకణ్ణామే. ౨ “తాళిణై మేలణితణ్ణుగ్రాయ్” ఎన్ఱి త్తే తాన్దిడప్పతు. తామమ్-ఒళియుమ్, నూలైయుమ్. (కామున్ద్రాయ్) సజ్జ త్తళవిలేనిన్దిరై యాకాతే, వెఱిల్ డివిత్తల్ వెఱావిడిల్ ముడితలాన అవన్ఱైయై ప్రాపిత్తాయాకాతే. ౨.

జీ-అ. — కీళ్ళే “తిరుమాలాల్” ఎన్ఱై యామమ్, “అరవణైయాళ్” ఎన్ఱ పదసామర్థ్యతైలుమ్, “తాట్పట్టతణ్ణుగ్రాయ్” ఎన్ఱ తుక్కు-ఇరువరు మాయ్ తుక్కై త్తతణ్ణుగ్రాయ్ ప్పరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (తిరుమాలి త్యాది వాక్యత్రయత్రాలే). “తాట్పట్ట” ఎన్ఱ తుక్కు-వ్యావర్త్యమ్ (శుడర్దుడియ త్యాది). ఇరువరుమేత్తుక్కై త్తతుగ్రాయ్ ప్పఱియుమ్ ప్పడియెన్ఱెన్ఱ (పుళుకిలేయ త్యాది). తాళ్ తుక్కై త్తతిరుత్తుగ్రాయ్ యా కైప్పట్టిరుక్కు-మోవెన్ఱ (తాళిణైయ త్యాది). తామమ్-మాళై. కామున్ద్రాయ్-అత్తై ప్పట్టాయా? (సజ్జేతి) సజ్జ కామానురాగన్ఱే హద్వనస్థై కిలే ప్రథమపర్వమ్ - సజ్జమ్. ఉత్తరపర్వమ్-కామమ్. వివరణమ్ (పెఱిలి త్యాది). క్రమేజాన్వయః. ఆల్-వినుడే. “తాట్పట్టతణ్ణుగ్రాయ్ త్తామమ్ కామున్ద్రాయ్” ఎన్ఱిఱ విడత్తిలే 3 “నేత్రేనిమిలయసి నూనమదప్ప బన్ఱన్ఱన్ఱిం రోరపిషి కరుణంబతచక్రవాకి | దాస్యజ్ఞతావయమివా ద్యుతపాదజుష్టం కింవా స్రజంస్పృ హయ సేకబరేణవోధుమ్” ఎన్ఱిఱ శ్లోకమనుసన్ధేయమ్. ౨.

అ-అ-వి. — భగవత్ప్రసాదలబ్ధజ్ఞానమిరైయెన్ఱ పడి. — ఇదానీం పర్యజ్కుంకిమర్థమభిదధాతీత్యత్రాహ (తిరుమాలి త్యాది). అన్ఱిక్కే, “అరవణై యాళ్” ఎన్ఱ తు - శ్రియః పతియెన్ఱ వివక్షిత్తు, “శ్రియః పతి” ఎన్ఱ శ్లోక్లుమ్ పడియెన్ఱెన్ఱ (తిరుమాలి త్యాది త్తేయ త్యాది).

ప్ర-తి. — (తోట్పట్టకై యై త్యాది). శ్రీభాగవతే దశమే, [౯౦] “కురవిలపసి త్వం పీతనిద్రానశేషే స్వపతిజగతిరాత్ర్యామిశ్వరగ్రస్తబోధే | వయమివసఖికచ్చిద్రాడ నిర్విణ్ణ చేతానభినయనహసోదారలీలేక్షణేన || ౧౫ ||” — (నీయుమ్) నారాయణానువాకే, [౧౧] “పతింబి శ్వస్వాత్తే శ్వరంకాశ్వతంశినమచ్యుతమ్” యజుషి, “యోహమస్మి ససన్న్యజేయస్యాస్మి సతమన్తరేమి”

తాత్పర్యము. — ఓ! పెన్నడపక్షీ! రాత్రియంతయు నిద్రింపక క్రూరముగా శబ్దించుచు దుఃఖపడుచున్న నీవును శేషకాయకి దాసులైన మావలెనే వానియొక్క శ్రీపాదమందలి తులసీమాలనాశపడి దానిని లభింపక నీయవస్థనొందితివా యేమి? ౨.

మూ. — కామున్ద్ర కై యఱవో డెల్లైయి రాప్పక | నీమున్ద్ర క్కణ్ణుయిలాయ్ నెన్ఱురుకియేబ్బుతియా |

న్ద్రీమున్ద్ర త్తెన్ఱి లక్కెయూట్టినాన్ఱాణయన్ద | యామున్ద్ర త్తెన్ఱి నొవ్వాన్ద్రాయ్ వాల్లికనై కడలే || 3 ||

ఆ. — (కామున్ద్ర) ఎమ్మెరుమానై యా కైప్పట్టు పెఱ్ఱామైయాలే నీయిరవుపకల్లెగ్గణ్ణుయిలాతే నెన్ఱురుకియేన్ఱానిన్ఱాయ్ ; తీమున్ద్ర త్తెన్ఱి లక్కెయూట్టినాన్ఱ తిరువడిక కైయా కైప్పట్టనాన్ఱ పట్టతుపట్టాయాకాతే, ఐయో! కడలే! యెన్ఱి తాళ్. 3.

అన్వ. — కామున్ద్ర కై యఱవోడు నీ (3) ఇరాప్పకల్ మున్ద్ర క్కణ్ణుయిలాయ్ (౬) నెన్ఱు ఉరుకి ఏబ్బుతి (౯) ఆల్ త్తెన్ఱి లక్కె మున్ద్ర (౧౦) తీయూట్టినాన్ఱ తాళ్ నయన్ద (౧౫) యామ్ ఉన్ద్ర తు ఉన్ద్రాయ్ (౧౮) కనై కడలే వాళ్లి (౨౧).

ప్రశ్న. - ఈ ప్రజలు, ప్రజానికే ప్రయోజనం, విశిష్ట ప్రజావసరములను తీరవశిష్టతయై ప్రపట్టవశ్యమౌనానా? పెర
వెళ్ళుతానో.

కామిక్కు పుట్టిన గొడ్డో, శ్రేష్ఠతావిష్కృతజేహునివాసినే, నీ, (3) ఇరాప్పకల్, ముక్కు, కణ్ణులు జుట్టుతోటై, (4) అకవాయమ్, వీచాయ్, ఏణ్ణివరలెక్కాయల్ ముక్కుకుక్కుప్పిదానివ్తాయ్, (5) ఆతలాల్, తెన్నిలైయై, ముక్కు, (6) తీయాట్టివవక్, తిరువడి క్కడై, ఆత్తేప్పట్టి, (7) నాగ్గో, పట్టతు, పట్టాయ్, (8) ఇలైక్కిఱ, కడలే, ఉక్కుకన్దీర్పువావ్వాయాక. (9) ఎత్తే! ఏష్ట - కడలు ప్పు-సమ్మడియతల్, ఎత్తే! ఎమ్మ మేజులప్పాతల్. ఇతల్ - మహాత్మయైయుద్దయార్ వాయ్ విట్టలువతు ఆవనైప్పిరిద్దాలెన్దుక్కై. 3.

అర్థము.—అశపడిన వస్తువులధింపకపోవుటచే నీవు(3)రాత్రిం బగ శ్శంతయు నిద్రించవు.(౬) మనస్సు కరిగి కేకలువేయించున్నావు.
(౯) గమక దక్షిణమందలి లంకాపట్టణము నంతయు (౧౨) న్నొకినాహారముగానిచ్చినచక్రవర్తితిరుమక నార్లయొక్క శ్రీపాదముల నాశపడిన
(౧౫) మేము పార్వతీదానిని పొందితివా ? (౧౮) ధ్వనించుచున్న సముద్రుడా ! సుఖముగానుండుము. (౨౧)

ఈ.-కణ్డయిలాయ్) ఉఱక్కణ్డొరపుక్కుమ్, ఉఱక్కొమైక్కుక్కణ్డపకలుక్కుముచ్చక్కలారువాశికణ్డిలోమ్! (సీ)ఉక్కామ్మిర్వమెల్లామెణ్డేపోయిన్దు. (నెఱ్ఱురుకియేజుతియాల్) ఉఱక్కమిన్దిక్కేయొఱ్ఱిన్దుల్ నెఱ్ఱుతానఱ్ఱియా తిరుక్కప్పెన్దుత్తో? ౧ (పేన్దుక్కేన్దు) నెఱ్ఱున్దుకూప్పిడానిన్దుయ్.

(తీమున్దుత్తెన్నిలజ్జెయూట్టినాక్) పావియే! పరత్వత్తిలేయావై ప్పడమాట్టిన్దుల్లెయాకా తే, ప్రణయిని విరహమ్మొఱుక్కుమాట్టాతచక్రవర్తితిరుమకనైయాకాతే నీయుమావై ప్పట్టతు. తెన్నిలజ్జెమున్దుత్తియూట్టినాక్. విభీషణగృహమ్ లజ్జెక్కుళ్ళన్దుపోలే. అవనవర్కళుక్కుక్కుట్టిల్లాతాపోలే, అవనకము మవర్కళుక్కుక్కుట్టిల్లెకాణమ్; అవనకమ్-దాసోహమితే. అన్దిక్కే (తీమున్దుత్తెన్నిలజ్జెయూట్టినాక్) రావణభయత్తాలే మున్నులరై వయితాక జీవిత్తలగ్గి, ౧. బళ్యేరిమణ్డియున్దు” ఎన్దిఱపడియే వయిఱునిత్తెయవున్దు జీవిక్కప్పెన్దుతా యిన్దు పెరుమావై యణ్డొణ్డబలత్తాలే; ౨ “శెన్దియున్దు తేక్కిట్టతే” ఎన్నక్కడవతితే. (తాళనయన్దయాము న్దుత్తున్దుదాయో) పరమప్రణయియాన చక్రవర్తితిరుమకన్దిరువడికవై యావై ప్పట్టతుపట్టాయాకాతే నీయుమ్.

జీ-అ.- (ఓతమునాను మిత్తాది). ఓతమ్ - సముద్రమ్. పకల్కణ్డయిలాయ్ మెసిద్దమయిరుక్కు, ఇక్కేయెడుత్తుక్కి త్తతుదృష్టస్తాథ్ మెన్దితార్ (ఉఱక్కణ్డవిత్తాది). పకల్ పోలేయిరామున్దు సీకణ్డయిలాయ్ ఇత్తవ్వయ్య. “సీ” ఎన్దిఱస్వరత్తుక్కుభావమ్ (ఉక్కామ్మిర్వమెత్తాది). నెఱ్ఱున్దు - మనశ్శెన్దిలిమ్మిఱున్దు.

(పావియేనిత్తాది). పరత్వత్తిలే ప్రణయినివిరహాత్తుమతాప్రసజ్జమిల్లామైయాలే విశమ్మమ్మొఱుక్కులామెన్దుభావమ్. ప్రణయినివిరహమ్మొఱుక్కుమాట్టాతవెన్దుతు - 3 “నైవదంశాన్మమశకాన్” ౪ “నమాంసంరాఘవోభుక్తే” ఇత్తాదియైప్పేన్దు. విభీషణగృహమేతప్పియిరుక్కు, “మున్దు” ఎన్నప్పోమోవెన్న (విభీషణగృహమిత్తాది). ఉపపాదనమ్ (అవనిత్తాది). ౫ “విభీషణు” ఎన్దు - అవర్కళిలోవే ఱుపట్టనితే. కూట్టల్లాతపడియెన్దు నేయెన్న (అవనకమిత్తాది) రసోక్తి. అకమెన్దు - గృహముమ్, అభిహాసముమ్. ద్వితీయార్థత్తుక్కు, “మున్దు” ఎన్దుతు - పూర్ణమాకవెన్దు పడి. (బళ్యేరిమణ్డియున్దు) తిరుమొఱ్ఱి. బళ్యేరి - శ్లాఘ్యమాన వగ్ని. మణ్డి - సాదరమాక. “వయిఱునిత్తెయవున్దు” ఎన్దుతుక్కుసంవాదమ్ (శెన్దియిత్తాది) కమ్మనాడకత్తిలే. తేక్కిట్టతెన్దు - తృప్తి. కీర్తించున్ననారైయన్దిలోకల్ ప్రీవ్యక్తికళాకాయాలే తమ్మెప్పోలే యావైప్పడక్కుడుమ్, పురుషనానకడలుక్కుత్తమ్మెప్పోలేయితప్రావణ్యున్దుమోవెన్న (తాణయన్దారోడిత్తాది). సేతుబద్ధనసమయత్తిలేతాళనయన్దుతుకడల్, పిరాట్టియన్దున్దుయెభజ్జెయాలేతోళ్ నయన్దార్తామ్; కడలుక్కుస్వాభావికదా

అ-అ-వి.-ప్పోనాక్.—3 “నైవదంశాన్మమశకాన్మకీటాన్మ సరీసృపాక్” రాఘవోపనయేన్దాత్తాత్తవద్దతేనాన్దరాత్తనా” ౪ “నమాంసంరాఘవోభుక్తే” సచాపిమఘసేవతేనన్దంసువిహితనిత్యంభక్తమన్నాలివఱ్ఱుమ్” ఇత్తాది.—ద్రామిడబాషైయిల్ హకారమిల్లామైయాలే, తత్తాన్ నత్తిలేకకారమేయాయిరుక్కుమెన్దుకరుత్తు.—అగ్నియానతుఇననుడైయతో శైయణ్డొకొళ్ళుమతుక్కుము న్దురావణనుక్కణ్డొచ్చోన్దుక్కువేఱు మళవుమ్ సజ్జుత్తిత్తుఉడమ్మ వేళుత్తాయిన్దు తిరివతు, ఇవక్తోళిణ్డొణ్డొణ్డ వగ్నియానతు ఇన్దిఱమ్మోన్దు వయిఱునిరమ్మభుజిక్కుమ్మడియెన్దు కరుత్తు. ౬ “యథారాఘవ నిర్దుక్తశ్చరః” ఇతి - హనుమతో రామశరస్థానీయత్వాత్, రామః లానుసద్ధానాభావే వహ్నేర్దాహకత్వాయోగాత్, ౭ ‘భీషాస్తాద్వాతఃపవతే’ ఇత్తాది. భగవత్పజ్జుల్పాధీనప్రవృత్తిత్వాభిధానాచ్చ రామకర్తృకతయోక్తిః. - కేచిదాచార్యాన్దు ౮. “ఏవంచేత్ ‘తేఱుమ్కలగ్గి ఎన్దుమ్, తేఱియుమ్ తేఱాతుమ్ స్వయాంపమకులైయాతు అడియోన్దొడర్ న్దుకున్దుద్రేవత్ అడిచ్చియోమడిక్కిన్దున్దుద్రేవలాకై అవస్థాన్దరమ్, ఇత్తాచార్యుడయగ్రన్ధవాక్యేనవిరుధ్యతే, తస్మాత్, తాళనయన్దారోడిత్తాదిక్కు - విద్ధపాఠ్యాత్పాత్యమ్” ఇతిపదన్తి. అస్మిన్పక్షే, తాళనయన్దార్ - పరాజ్ఞుశార్యనాయకీ. తోళ్ నయన్దార్ - జానకీ. ఏవంపరాజ్ఞుశార్యస్యకేలాతిశయేనాతీవవిద్ధోభూత్వా; ఆయుమాకారః పరాజ్ఞుశార్యమారభ్య ప్రవృత్తినభవతి, కిన్దుపూర్వంభరతేపిదృష్టకేలేతిన్దయ

ఈ.—తాళ్ నయన్దారోడు తోళ్ నయన్దారోడు వాళియటవతేళ్ళేళ్ళప్పడుకై క్కు; పిరాట్టియోడు శ్రీభరతాత్వా నోడువాళియల్లతియే. (వాట్టి) ఇవ్వవసాదమ్ నీజీనీజీవి త్రిడుక, (కనైకడలే) పాయ్ విట్టుక్కు-ప్పిడమాట్టాతే. విమ్మల్ పారుమలాయ్ ప్పడుకితాయాకాతే. ఘోషిక్కిటకడలే! ఎన్నపుమామ్. 3.

జీ-అ.—సత్వముజ్జితే. తోళ్ నయన్దాయమ్ ఎన్నా తే, “తాళ్ నయన్దాయమ్” ఎన్నిటతు-బ్రాహ్మణర్ పిచ్చేటిసాలుమ్ ఓత్తుచొచ్చులుమాప్పిలేయడిః డాతళమ్ వాసనైయాలేయెట్టు కణ్ణుకోళ్ళతు. వాళియల్ల మైయెదప్పైస్తతాలే యుపపాదిక్కితార్ (పిరాట్టియోడిత్యాది). అవతారికై యిల్ “ఊమైక్కుటనాయ్” ఎత్తుతుక్కుచ్చేరవరుళిచ్చెయ్ కితార్ (వాయ్ విట్టిత్యాది). కనైక్కై - అనత్తురమాకవిరై కైయమ్ ఘోషి క్కైయమ్. విమ్మల్ పారుమల్ - ప్రితియిల్ శరీరవికారమ్. ౧ “భోభోసవానిష్టనసే ఉదస్సన్నలభునిద్రోసిగతప్రజాగరః । కింవాముకున్దాః హృతాత్తలాచ్చనః ప్రాప్తాందశాంత్యచ్చగతోదురత్యయామ్ ” ఇతిష్టోకోఽత్రానుసంధేయః. ప్రాప్తామ్ - మయేతిశేషః. ముకున్దాపహృతా త్తలాచ్చనః - గామిభ్యర్థమకడలుక్కులక్షణమితే-అన్వయమ్ కీర్తనొన్న పడియే కణ్ణుకోళ్ళతు. యద్వా, ఎల్లైయిరాప్పకల్ ముల్ మున్దికణ్ణు యిలాయ్; కాముల్ మైయెటవోడు నెళ్ళురుకియేణ్ణుతియల్; కనైకడలే, తీముల్ మతోడన్జి, ఉల్ మోయో; వాట్టి ఇత్యన్వయోవా. 3

అ-అ-వి.—మేవసమాహితోభవతి(పిరాట్టియోడితి).—ఇతుతానిష్టవిషయత్తుక్కుళ్ళతోన్జెన్దితార్ (పిరాట్టియో జెన్ది) 3

తిరుమొట్టి - ఎణ్ణత్తునాలాన్దిరుమొట్టి - ఒన్నతామ్బట్టు.—వేతముమ్ వేర్వీయుమ్ విణ్ణుమిరుకుడరు । మతియుమాననరుళ్ తన్దవర్ నమక్కు । పోవితలరుమ్బునై కుళ్ళుపుల్లాణి కైతొట్టాతే. ఓతమునానుముటక్కాలిరు న్దేనే!

తిరుమొట్టి - తొణ్ణూల్ మొన్నతాన్దిరుమొట్టి - ముతత్వాట్టు.—పుళ్ళురువాకినళ్ళిరుళ్ వన్దపూతనైమాళవిలక్తై । యెళ్ళెరిమణ్ణియన్ణుప ప్పిత్తపూక్కుమతనైనినైన్దో । కళ్ళవిట్టోకైకాతలుమెగ్గో కారికై మాతర్ కరుత్తు । మ్మిళ్ళైత్తైయిట్టిణ్ణుమేయొక్కప్పేళువతెన్దెసిరానే.

తాత్పర్యము.—ఓ! సమద్రుడా! రాత్రింబగళ్లు నిద్రలేక వ్యసనముచేసిట్లు కేకలువేయుచున్ననీవు, లంకాపట్టణమునుదహించిన శ్రీర మచంద్రునియొక్క శ్రీపాదములను బొందవలయుననియాశపడి, ఆయాశ నెఱవేఱనందున మావలనే విరహవృద్ధి నొందితివాడేమి? నీయభీష్టమ శిఘ్రముగా నెఱవేఱగలదు. 3

మూ.—కడలుమలై యుమ్ విశుమ్బున్ద్రుయోమ్మో । అచ్చడర్ కొలిరాప్పకల్ ముళ్ళాయాల్ మణ్ణాడా ।

యడల్ కొళ్ పడై యాట్టియమ్మనైక్కాణ్బానీ! యుడలనోయుల్ మోయోవూట్టితోటూట్టియే॥ ౪

ఆ.—(కడలుమ్) ఎన్నై పోలే ౨ “ఎణ్ణుల్ మోయెమ్మెరుమా” ఎన్దుకడలుమ్మలై యుమ్ విశుమ్బున్ద్రువియిరాప్పకలుటణ్ణుకిటిలై నీయు మెమ్మెరుమానుడైయ తిరువాట్టియుజ్జైయు క్కాణవానై ప్పట్టుప్పెటామైయాలే కాలతత్వమెల్లాముడలమ్ నోయుల్ మోయోకా తణ్ణాడాయెన్దితాళ్.

అన్వ.—తణ్ వాడాయ్ కడలుమ్ (3) మలైయమ్ విశుమ్బుమ్ తుటాయ్ (౬) ఎమ్మోల్ శుడర్ కొళ్ (౯) ఇరా పకల్ తుటాయ్ (౧౨) ఆల్ అడల్ కొళ్ (౧౫) పడైయాట్టి అమ్మనై కాణ్బాన్ (౧౮) నీ ఊట్టితోటూట్టి ఉడలమ్ (౨౧) నోయ్ ఉల్ మోయో (౨౩).

పన్నీ.—అనన్తరమ్, “విరోధినిరసనపరికర తైయుడైయవనైక్కాణవేఱుమ్” ఎన్నుమ్వ్యసనతై నీయుల్లనైయో? వెన్ఱు ఒరువాడైయై ప్పార్ త్తు చ్చొల్లుకితాళో.

సన్నిపతితశరీరమ్పాలేకుళిర్ నిరుక్కిఱ, వాడాయ్!, కడలుమ్,(౩) మలైయుమ్, విశుమ్ముమ్, తడవిక్కొణ్ణు,(౬) ౧“అమ్మస్యపారే భువనస్యమధ్యేనాకస్యపృష్ఠే” ఎన్ఱుక్షీరాభియిలుమ్ తిరుమలైయిలుమ్ పరమపదత్రిలుమవనైయారాయ్కిఱవెన్ఱుప్పోలే, చన్ద్రాదిత్యతేజస్సు కలై, నిరూపకమాకవుడైయ, (౯) ఇరవుమ్, పకలుమ్, ఓరిడత్రిల్ పర్యవసిత్రుఱుఱుఱిఱై;(౧౨)ఆతలూల్, మహాభారతయుద్ధత్రిలే, “ఆయుధ మెడేక్” ఎన్ఱువైత్తుఎనుత్త, (౧౫) తిరువాళియైయుడైయ, సర్వేశ్వరనై, అద్వభీష్టకణ్ణాప్పోలేకాణనినైత్తు, (౧౮) సర్వోపకారకమానసి, కల్పభేదజ్ఞోపిఱన్ఱునడన్దాలుమ్ కాలముళ్ళతనైయుమ్అవనైయెరుప్పట్టు, శరీరముళ్ళతనైయుమ్వ్యాప్తమాన, (౨౧) వ్యాధియై, కొణ్ణాయో? (౨౩) ఉపకారశీలర్ క్కుముడమ్మిల్ పరుమ్వికారజ్ఞో అవనైక్కాణమ్మెతామలెన్ఱుకరుత్తు.

౪

అర్థము.—చల్లని ఓ! వాయువా! సమద్రమందును (౩) పర్యతమలయందు నాకాశమందును(ఆసర్వేశ్వరుని) వెతుకుచు(౬)నావలె చన్ద్రా సూర్యులను గల (౯) రాత్రియందును పగటియందును నిద్రింపకయున్నావు; (౧౨) గమక యుద్ధమునందు ధరించిన (౧౫) ఆయుధమైనచక్రముగల స్వామిని సేవించుటకై (౧౮) నీవు కాలమంతయు శ్రయింపతికివశపడి శరీరమున్నంతవఱకును (౨౧) వ్యాధిని బొందితివా? (౨౩).

ఈ.—నాలామ్బట్టు. కాల్ శ్రైన్ఱు, ఒరువ్యాపకతత్త్వమాయ్, అతుతాఅభిమతవిరహావ్యసనత్రాలే యిరున్దవిడత్రిలిరుక్కుమాట్టాతే, మడలూరువారై ప్పోలే యుడమ్మిలేపుఱుతియైయేటిట్టుక్కొణ్ణు పడివుతెరియాత పడియాయ్, జ్వరసన్నిపతితరై ప్పోలే కుళిర్ నిరున్దతు; అత్తైప్పార్ త్తు, నీయుమ్ నాకపట్టతుపట్టాయాకాతే యెన్ఱిత్తాళో.

(కడలుమ్మలై యుమ్ విశుమ్మున్ద్రాయ్) ౨“కారార్ తిరుమేనికాణుమళవుమ్బాయ్” ఎన్ఱు - క్షీరాభి యోడుతిరుమలై యోడుపరమపదత్తోడు వాళియఱత్తేడువార్ క్కుప్పోలియాయురుక్కిఱపడి. ౨*ఊరాయ వెల్లొ

జీ-అ.—నాలామ్బట్టు (కడలుమిత్యాది) వ్యాపకతత్త్వమ్ - వ్యాపిక్కిఱతత్త్వమ్. అతవన (ఇరున్దవిడత్రిలిరుక్కుమాట్టాతేయెన్ఱుపడి). “తుఱాయ్” ఎన్ఱుత్తైప్పల్ (ఇరున్దవిడత్రిలిత్యాది). జ్వరసన్నిపతితరై ప్పోలేయెన్ఱుతు - ఉళిల్ వెతుప్పుమ్, పుఱుమ్మిల్ తైత్త్యముమ్తోన్ఱుకై క్కాక. (కుళిర్ నిరున్దతు) ఇవకుక్కిప్పడియన్దోల్ శ్రీన్ శ్రైన్ఱుపడి.

“ఎమ్బాల్” ఎన్ఱులామ్బడియివర్ తేడినారోవెన్ఱు (కారార్ త్యాది) శిఱియతిరుమడల్. మేఘమ్బాన్ఱు ప్పఱియతిరుమేనియైక్కాణుమళవుమ్పోయెన్ఱై. తేడువార్ క్కుప్పోలియాయురుక్కిఱపడియెన్ఱుతు - “ఎమ్బాల్” ఎన్ఱుతుక్కుర్థమ్. తేడువార్-తాముమ్, తిరుమజ్జెయామ్బొరమ్. “కారార్” ఇత్యాదియిలే - క్షీరాభియమ్పరమపదముజ్జొల్లవిల్లైయైయెన్ఱు (ఊరాయవిత్యాది). “ఊరాయ వెల్లొమ్” ఎన్ఱైయారే-

అ-అ-వి.—“ఎమ్బాల్ కడలుమ్మలైయుమ్ విశుమ్ముమ్తుఱాయ్” ఎన్ఱుత్తైక్కాదీకరిత్తుక్కొణ్ణు, అవనైప్పిరిన్దవ్యసనమ్మొలుక్కుమాట్టా మల్ అననిరున్దవిడపెన్ఱు న్దేమకిఱవామ్బొర్ కళుక్కుసదృశమాయురున్దతుకాల్ మెన్ఱు స్వాపదేశమరళిచ్చెయ్కితార్ (కారార్ తిరుమేనియై త్యాది) శిఱియతిరుమడల్. (కడలుమ్మలైయుమ్ విశుమ్మున్ద్రాయ్): ౧“అమ్మస్యపారేభువనస్యమధ్యేనాకస్యపృష్ఠేమహతోమహీయాక్” ఇతిశ్రుతిప్రక్రియయాతత్రతత్రవిచిన్తోతిభావః.— ఓరిడత్రియెరున్ద ఒరుకాత్పొల్లివిడుక్కితేనో, కొల్లిచ్చొల్లాతపూరెలామ్ముక్కడవేక్, నేణుమాకిల్ ఎన్ఱి వన్ద పట్టోలైయొఱుతిక్కొల్ళుళ్ళో. ఇతుణివువురక్కావ్యజ్ఞైలక్కడవతెన్ఱిల్ (కారార్ తిరుమేనికాణుమళవుమ్)కణ్ణుతునే కారణమాకపిఱన్దతుణివు కారార్ తిరుమేని కాణుమళవుజ్జెల్లక్కడవతు. ఇతు “శీరార్ తిరువేదడమే” ఇత్యాదిక్కుముపలక్షణమ్. తేడు వార్ క్కుప్పోలియాయుక్కిఱపడియెన్ఱుతు - “ఎమ్బాల్” ఎన్ఱుతుక్కుర్థమ్. — అస్వాపదేశత్రిలేయరళిచ్చెయ్కితార్

ఈ — మొట్టియా మే తేమవార్ క్కుప్పోలియాయరుక్కిఱపడి. ౧. తోవనానిగిరి శ్చైవనరితశ్చసరం సిచనిభలేనవి చిన్వానోసీతాందశరథాత్తజో” ఎన్దు తేడి త్తిరిన్దవర్ కళుక్కుప్పోలియాయరానిన్దు తు. [సీతామ్] “తేడిక్కణ్ణిలోమ్” ఎన్దొటియిరుక్కులామ్ విషయమన్దు. [దశరథాత్తజో] తేడప్పిఱన్దవర్ కళల్లర్ ; అవర్ కళోబివైక్కియెన్దొరుపారు భున్దో? ఇతాల్ - శెన్ద్రున్దతెన్దు పడి. (కడలిత్యాది) అపరిచ్చిన్న మానకడల్, నిర్విసరమానమలై, అపకాశప్రదానమ్మణ్ణి కిఱవాకాశమ్. అన్దియే, అచ్చమానవాకాశమ్. (ఎమ్బొల్ శుడర్ కొలిరాప్పకల్ తున్జ్ఞాయాన్ద్రాన్దాన్దు) జ్వరసన్నిపతితరైప్పోలే శెన్ద్రున్ద్రాయాకాతేఎన్దైప్పోలే.

శుడరెన్దు-ఆదిత్య. శుడరై కొళ్ళప్పట్టతెన్దు-ఆదిత్యన స్తమి త్తళరవోడు, శుడరైయుడైతానపకలోడు వాళియఱఱుఱుకిఱిలై, కుళిర్న్దనాడామ్! (అడల్ కొలిత్యాది) అడలెన్దు-మిడుక్కు. ఎతిరికళోమిడుక్కుకొళ్ళు కైయెన్నుతల్, తామిడుక్కుయైడైతాయరుక్కుమెన్నుతల్; ౨. “ఏతద్యోతమ్మమ” ఎన్దునళవన్దికే, ఆత్రితాథ మాక అసత్యప్రతిజ్ఞనానవనోర త్తళవుమకప్పట్టాయాకాతే. భారతసమర త్తిలేచక్రోధారణ త్తిసన్దుఅర్జుననిశ్చైత్తుకై వాగ్గినవాడే, పణ్ణినప్రతిజ్ఞయెన్దొత్తు త్తిరువాట్టియైకొణ్ణి శ్రీభీష్మరైత్తుడర్న్దానితో. ౩ [ఏపేహి] కెట్టోడుకిఱ వోపిత్కాలిత్తునిన్దు “ఎజ్జళమ్మైనాయనార్ మాటిమాటియిడుకిఱపడియిరుక్కిఱవల్ల కె!” ఎన్దొ. [పుల్లామ్మజపత్ర

డి-ఆ-షీరాధియమ్ పరమపదముమసిన్ద మెన్దు పడి. ఇన్దుళవన్దికే, పిరాట్టియై తేడి త్తిరిన్దవర్ కళుక్కుప్పోలియాయరుక్కిఱతెన్దితాల్ (కాననా నీత్యాది) ఆరణ్యకాండేపకపట్టితమే. “నిభలేన” ఎన్దొయాలే-కడలా కాశముట్టడవెన్దు, విశ్లేషప్రయుక్తమయక్కతాలే “అసాధ్యమ్” ఎన్దు టియాతే తేడతొడగ్గినార్ కళెన్దు పడి. (తేడిక్కణ్ణిలోమిత్త్యాది) అయోనిజత్వతాల్ వన్దవైలక్షణ్యతైయుడైయశాకైయాలే యాటియిరుక్కు ప్పోకాతెన్దు పడి. “దశరథాత్తజో” ఎన్దు-రాజపుత్రర్ కళాకైయాలే వన్ద సౌమమార్యజ్ఞాన్దు పడి. (తేడప్పిఱన్దవర్ కళల్ల రెన్దు) ౪. “మహతా తపసారామమహతాపాసికర్ణా! రాజ్ఞాదశరథేనత్వంబ్ధోఽమృతమివామరైః” ఎన్దుతెన్దు. శెన్ద్రున్ద్రు-శీవక్కురక్కమ్మ. ౫ “అన్దు స్యపారేభువనస్యమధ్యేనాకస్యపుష్టే” ఎన్దిఱత్రుతియై- “కడలుమ్” ఇత్యాదిక్కుసంవాదమాక పరుళియెయిరే. తుగ్గొనుమ్బొల్-తేడుకిఱవెన్దుకైప్పోలే.

కుళిర్ త్తియైచ్చొల్లకిఱవకుడైయశార్దభావమ్ (జ్వరసన్నిపతితేత్యాది). శెన్ద్రున్ద్రాయాకాతే - ముడియమగ్గవానాయన్ద్రో. “కుళిర్ కొళో” ఎన్దురాత్రిక్కువిశేషణమానపోతు, ఆదిత్యనైగ్రసిత్తవిరవెన్దు పడి. కొళోకై - గ్రసిక్కి - పకలుక్కువిశేషణమానపోతు, కొళోకై-ఉడైతాకై. మేలుక్కులామ్ భావమ్ (ఏతద్యోతమ్మమేత్యాది) యుద్ధకాండేఘోషకే, “సక్యదేవప్రసన్నా మతవాన్తీతిరమానతే! ఆథ యంసర్వమూతేభ్యోదదామ్యేత్వోతమ్మమ.” అతావతు - ఏతద్యోతమ్మమవెన్దు - ఆత్రితరక్షణత్తళవన్దికే, ఆత్రితరక్షణత్తళవన్దికే, ఆత్రితరక్షణత్తళవన్దికే నానపవడైయ వోరత్తళవుమకప్పట్టాయాకాతేయెన్దు పడి. ఓరమ్ ఎన్దుతుక్కుధన్వన్ద్రమ్ తిరువాట్టియిన్దు; తుగ్గొనుమ్బొల్-పరమాతమ్. ఆత్రి తాథమాకవనత్యప్రతిజ్ఞనానవిడమున్దోవెన్దు (భారతేత్యాది) భీష్మ పర్వణి, ౩ “ఏపేహి పుల్లామ్మజపత్రనేత్ర మహాన్దుతేదేవరూప్రమేషా! ప్రసహ్యమాంపాతయలోకనాథ రణోత్తమాద్భుతశరణ్యసంభ్యో” “పణ్ణినప్రతిజ్ఞయెన్దొత్తు” ఎన్దుమిత్తిలే- ౬ “స్వనిగమమపహయ మత్ప్రతిజ్ఞామృతమధికర్తుమవల్లతోరభః” ఇత్యాద్యసంధేయమ్. భీష్మరైత్తుడర్న్దమైక్కునూచకప్రమాణమ్ (ఏపేహి-త్యాది). “ఏపేహి” ఎన్దిఱ వీవైస్కుభావమ్ (కెట్టోడుకిఱవనిత్యాది). అసక్యదావృత్తి ఆదరాతిశయకార్యమితేయెన్దు పడి. నన్దయ్యకిలేలూడుమ్బొల్-కొప్పోలే పడి. కెట్టోడుకిఱవ-భీష్మ. అమ్మైనాయనార్ - తాయమేతమప్పనుమానవర్. రథత్తినిన్దుమనల్లతనాయక్కి-త్తియిరుక్కుచ్చయై ౬ “కుళిర్

ఆ-ఆ-వి- (తోవనానీత్యాది) ఎన్దువుమామ్. ఇన్దపక్షత్తిల్, “ఎమ్బొల్” ఎన్దుతు - త్తివైయిమ్నాయక వైయమమ్. “ఎమ్బొల్” ఎన్దుతు - మేలుక్కుశేషమాకవుమామ్. — “కుడర్ కొళిరాప్పకల్” ఎన్దుతు - శెన్ద్రున్ద్రాయాన్ద్రొయిఱఱిపాప్పోలియాయరుక్కిఱతెన్దు. ఇన్దుధమ్ ౭ “కురవైయాయ్చియో” ఎన్దుపాట్టిలే ౭ “ఇరవునప్పకలుమ్” ఎన్దుపదత్తుక్కు ఇన్దుచ్చొన్దుమదుత్తుమిచ్చెయతార్, అక్కి కణ్ణికొళ్ళుతు. ౬ “స్వనిగమమపహయ మత్ప్రతిజ్ఞామృతమధికర్తుమవల్లతోరభః” ధృతిరథచరణోభ్య యాచ్చలన్దుత్తు తిరుమన్దుమిథగ్గనోత్తిరి

ఈ. — నేత్ర] ఎన్దుమా డైమలు త్రాల్ ఛేదమే? శీటిచ్చివనకణ్ణుకై క్కాణప్పెన్ద్రాల్. ౧ [ప్రసవ్యమామ్పతయ]
 “ ఆయుధమేడే ” ఎన్దునీరాయుధమెడుతాలుమ్ అడియే కై యిలాయుధమిరుక్కిల్ తోలే, ఆయుధతైప్పెకడ
 చ్చొల్లిత్తలైయలు తరుభీర్. [లోకనాథ] ఉమక్కుమ్ వీరత్తుక్కుమ్ తోలే, ముతనైక్కుత్తోప్పి. (అడల్ కొల్ ప
 డై యాభీ) మిడుక్కెయుడైల్లానపడై యాకిట తిరువాభీ. (ఆభీయమ్మానై) కై యిలేతిరువాభీయై యుడైయ
 సర్వేశ్వరనై యాకా తేనీయుజ్గాణవాళైప్పట్టతు. (నీయుడలనోయున్ద్రామో) ప్రత్యుపకార నిరపేక్షమాకవుప
 కరిక్కుమ్నీ, సర్వరక్షకమానశరీరత్తిలే నోవువరుమ్బడిపట్టాయాకాతేయెన్దితాల్. సళ్ళారమితుక్కునియతస్వ
 భావమితే. (ఊభీతోటూభీయే) కల్పన్దోటుమ్ కల్పన్దోటుమ్. నోవుపడానిక్కుచ్చెయ్ తే తవిరాతపడిరీరాన్ద
 మాననోవుకొణ్డాయాకాతే. కాలమ్ మాటివరచ్చెయ్ తేయుమ్ నోవుమాతాతేపకరూపమాయ్ చెల్లుకిటపడి. ౪.

జీ-అ.-వారీర్ ” ఎన్దుమ్మాతు-పత్తెట్టిడియోడినిన్దుకొల్లుకితానాకవేణుమెన్దు పడి. ఆణైమలుత్రాల్ ఛేదమెన్దెన్దు తు-శేషియుడైయ “ఆయుధ
 మేడే ” ఎన్దుప్రతిజ్ఞైయై శేషభూతక్ పరిపాలిక్కప్రాప్తమాయరక్క, అతుశెయ్యాతేయాయుధమెడుక్కుమ్బడిపట్టినాలుమ్ ఛేదమెన్దెన్దు
 పడి. లోకనాథ ఎన్దు - “ముతనైక్కుత్తోప్పి” ఎన్దెయారే. “వీరత్తుక్కుత్తోలే ” ఎన్దుతునిద్దమెన్దై. కీభీ, కట్టోడుకిటపనెన్దు-వాన్దవ
 మానవాకారతైప్పట్ట ; ఇన్దు తోలేనెన్దిటతు. ఆక్రతజయమెత్తన్నతాకనినైత్తిరుక్కుమ్ భగవద్దణాధిక్యతైప్పట్ట. పుల్లామ్బుజపత్రసేత్ర!,
 ఏపేహి; భూతశరణ్య! సక్లేయమాంరథోత్తమాత్పసహ్యపాతయ; లోకనాథ!, దేవవర!, ఆప్రమేయ!, తేనమాన్దుఇత్యన్వయః. పాతయ-
 విల్లివిడు, ద్విత్తియార్థవివరణమ్ (మిడుక్కెయిత్తాది). సర్వరక్షకమాననీయోన్ద్రామో ఎన్ననమైన్దిరుక్క, “ఉడలమ్” ఎన్దెయారే-అతి
 నుడైయవుత్కర్షన్దోర్ ముకిటతు. నోయున్ద్రామెయ్యెయివళిన్దపడియెన్దెన్దు (సళ్ళారమిత్తాది). ఆతావతు - నియతమాకసళ్ళారక్కెయారే,
 “నోవుకణ్డతు” ఎన్దిరుక్కితాశెన్దుపడి. (నియతస్వభావమితే). ఇతుఅభిమతవిశ్లేషప్రయక్తమాననోయారేవన్ద తెన్దిరుక్కితాల్ ఎన్దుశేషమ్.
 యావచ్చరీరభావియాననోయెన్దు భావాన్దరమ్ (నోవుపడానిక్కువిత్తాది). ఊభీఎన్నా తే, “ఊభీతోటూభీ ” ఎన్దుతుక్కుభావమ్ (కాలమ్
 మాటియిత్తాది). ౨. “కోకళ్ళకలకారేన” ఇత్తాది. “ఎమ్మాల్ ” ఎన్దుతు - కీట్టుక్కుమ్ మేలుక్కుమ్ శేషమ్. తత్వాదాయ!, ఎమ్మాల్కుడ
 లుమ్ మలైయుమ్ విశుమ్బుమ్ తుటాయ; ఎమ్మాల్కుడర్ కొలిరాప్పకల్ తుట్టాయల్; అడల్ కొలిత్తార్థ్య కాణ్ణాక నీయున్ద్రామో తోటూభీ
 యుడలనోయున్ద్రామో ఇత్యన్వయః. ౪.

అ-అ-వి. రీయః ” తత్వాదాయ, కడలుమ్ మలైయుమ్ మెన్దుతోడక్కి, అడల్ కొల్ పడైయాభీయమ్మానైక్కాణ్ణా నీ యున్ద్రామో తోటూభీ యు
 డలనోయున్ద్రామో ఎన్దురైయన్వయమ్. ౪.

ప్ర-తి. — (కడలుమిత్తాది) ఆరణ్యకాణ్డే ఏకపక్షితమే, “తావనానిగిరిన్దైవ సరితళ్ళసరాంశిచ । నిఖలేనవిచిన్వానాసీతాందళరథా
 త్తజౌ॥ ౨౦॥ తస్యకైలసస్యసానుని గుహాశ్చశిఖరాణిచ । నిఖలేనవిచిన్వన్తా నైవతామభిజగ్తుః॥ ౨౧॥” — (అడల్ కొలిత్తాది) యుధ
 కాణ్డేన్దెన్దదశే, “సక్యదేవప్రపన్నాయ తవాస్తీతిచయాచతే । అభయంసర్వభూతేభ్యోదదాకై తద్వ్రతమ్మ” ॥ ౩౩౪॥ — భీష్మ పర్వణి,
 [౫] “ఏపేహి పుల్లామ్బుజపత్రసేత్రనమాన్దు తేదేవరాప్రమేయ । ప్రసహ్యమాంపాతయలోకనాథ రథోత్తమాద్భుతశరణ్యసక్లేయ” ॥ ౧౮॥

శీటియతిరుమడల్. — కారార్ తిరుమేనికాణుమళవుమ్మాయ్ । చ్చీరార్ తిరువేడడ మేతిరుక్కివ । లూరేమతిట్కచ్చియూరక మేవేర
 కమే । పేరామరుతిటైక్ పెళ్ళైయేవెంకావే । పేరాలితణ్ణానత్తయూర్ తిరుప్పలియూ । రారామజ్ఞాన్దవరద్దమకణమజ్జైక్కారార్
 మణినిఱక్కణ్ణనూర్ విట్టకరమ్ । శీరార్ కణపురజ్జేత్తతిరువట్టనూర్ । కారార్ కుడన్దెక్కికైక్కడన్దై । యేరార్ పాభీల్ శూభిడవెన్దెన్దై ।
 శీరారుమాతిరుజ్జోలై తిరుమోకూర్ । పారోర్ పుకట్టుమ్ వతరీవడమతురై । ఊరాయ వెల్లా మొట్టియా మేనానవనై.

౧౮ తిరువాయ్ మొట్టి—౨-ప. ౧-తి-వాయున్దిరై. ౫-పా-ఊట్టితోఱూట్టి వ్యాఖ్యానము.

తాత్పర్యము.—ఓ!వల్లనివాయనా! నావలె ఎల్లప్పుడూను నిదురలేక నీయవస్థనునొందిన నీవు, చక్రవర్తిని నేవించుటనునాశపడి సముద్రము మొదలగునన్నిస్థలములలోను వెతకి నీమనోరథమునుబొందక నీవిరహబాధనొందితివా యేమి? ౪.

మూ.—ఊట్టితోఱూట్టియులకుక్కునీర్ కొణ్ణు । తోట్టియరుమ్మయాముమ్మార్ నీరాయ్ నెక్కిక్కిన్ట .
వాట్టియ వానమేనీయుమతుశూత । న్నాట్టిమైయిప్పట్టవక్ కట్టాశ్శత్తానై వాయే|| ౫||

ఆ.—(ఊట్టితోఱూట్టి) లోకమెల్లామని కైయుమ్మడియిక్కాలమెల్లామనిన్టు నీరాయగునదివాట్టియవావే! నీయుమ్మెట్లై పోతే యేమ్మెరుమానుడైయగుణచేట్టితల్లిలేయకప్పట్టు అవస్థకులుళ్ళసజ్జతాలే యిప్పటివైనదాయాకానే యున్దితాల్. ౫.

అన్వ.—తోట్టియరుమ్ యాముమ్మార్ ఉలకుక్కు (౩) నీర్ కొణ్ణు ఊట్టితోఱూట్టి నీరాయ్ (౧) నెక్కిక్కిన్ట వానమే నీయుమ్ (౯) మతుశూతక్ పాట్టిమైయిల్ పట్టు (౧౨) అవన్డక్ పాశత్తాల్ నైవాయే (౧౫) వాట్టియ (౧౬).

పన్నీ.—అనంతరమ్, నీయుమవక్ శక్తియొగ త్తిలేయకప్పట్టుశిలమాకితాయాశెన్టు ఒరుమ్మెళ్ళు తైక్కణ్ణుదక్కితాల్.
సమానదుఃఖైకళానతోట్టిమారుమ్, దుఃఖోత్తరైకళాననాల్లకుమ్మాలే, లోకమనిరమ్మచేర్చుమ్, (౩) నీరైక్కొణ్ణు, కాలముళ్ళతరై యుమ్, జలమయమాన్, (౬) ఇల్లైదువిటొకిఱ, మేళుమే! ఉదారశీలమాననీయుమ్, (౯) మధుమర్దననుడైయ, పెరుమిడుక్కోలే, అరప్పట్టు, (౧౨) అవన్డక్, స్నేహత్తాలే, శిలమాకితాయే, (౧౫) ఇన్డైశిలన్దిన్డైవహొయ్యాక. (౧౬) ఉదారస్వభావర్మమ్మైశిలన్డై ధనసంపద్య రహజనితమెన్టే.

అర్థము.—మాసఖులును మావలె లోకములనన్నిటినినింపుటకై (౩)నీళ్లనుతీసికొని ప్రతికల్పమందును నీరై (౯) కరుగుచున్న ఓ! మేళుమా! నీవును (౯) మధువనెడిరక్కనునిజంపిననర్వేళ్ళయనియొక్క వీర్యగుణమందు దొరుకుకొని (౧౨) వానియందు నాచిచే దుఃఖము నొందితివా యేమి? (౧౫) నీకుమజ్జశమవుగాక (౧౬).

ఈ.—విదామూట్టు. అన్వళవిలేయెరుమ్మేళుమానతుకరైన్డు నీరాయ్విత్తిప్పక్కతు; నీయుమవనుడై యవిరోధినిరసనశీలతైయిలే యకప్పట్టాయాకాతేయెన్దితాల్.

(ఊట్టితోఱూట్టి - నీరాయ్ నెక్కిక్కిన్ట) కల్పన్దోఱుమ్ కల్పన్దోఱుమ్ నీరాయ్ నెక్కిక్కిన్ట. (ఉలకుక్కు నీర్ కొణ్ణు) లోకమడల్ల వెళ్ళమిడ వేణ్ణుమ్మడినీరై ముకన్డుకొణ్ణు. ఉనక్కునల్లనిదర్శనముణ్ణు (తోట్టియరుమ్మయాము

జీ.వి.—విదామూట్టు. (ఊట్టితోఱూట్టి). “నీరాయ్ నెక్కిక్కిన్ట, మతుశూతన్నాట్టిమైయిప్పట్టు” ఎన్టనవర్ణనైక్కొటాల్. త్తతతాలై (అన్వళవిలేయత్యాది).

“ఉలకుక్కునీర్ కొణ్ణు” ఎన్టతు - లోకరత్నకమానవునక్కుమనోవునవ్డతెన్టు స్వభావకళనమిత్తనై; అన్వభావావక్రమిన్కొన్టుమనన్టు. “ఊట్టితోఱూట్టినీరాయ్ నెక్కిక్కిన్ట” ఎన్టతు - అన్వయప్రదర్శనమ్. యథాక్రమమానాల్, “ఊట్టితోఱూట్టి” ఇత్యాదిగాతే - లోకాపకారకత్వముమ్, “ తోట్టియరుమ్ ” ఇత్యాదిగాతే శైశిలమున్దోఱుటకు ; ఇవైతన్నిశ్చేరుమ్మడి యెజ్జవేయన్న (ఊట్టితోఱూట్టియన్టు). అన్వయిక్కిఱతు “ఉలకుక్కు” ఎన్టిఱవితు - తాదర్థ్యచతుర్థియన్టు, సమ్మన్ధమాత్రత్తిలేషష్టియెన్దితాల్ (లోకమవజ్జవెన్టు). (ముకన్డుకొణ్ణు). ఒరుసముద్రత్తిన్ నిన్టుమ్ ముకన్డుకొణ్ణువన్దాప్పోలేయరక్కిఱతెన్దితాల్ జలసమృద్ధియైప్పట్టెనెన్టు తాత్పర్యమ్. తల్లికోకన్డనీర్ పాయలు క్కుప్పాయ్చులానాపాతి, ఇన్నిరుమ్మెన్దిరుక్కితాల్. మేలుక్కనతారికై (ఉనక్కిత్యాది). తోట్టియరైమున్నే నిర్జితత్వవికా తాత్పర్యతై

ఈ.-మోల్)ఎన్నిభువుక్కుం*ఎన్నిన్దున్న వనుక్కు-మాయున్దోళిమారై యుమ్ ఎన్నై యుమ్మోలే. సీరాయ్ నెకి
 ధ్రికిన్ -కరైన్దసిరాయ్ విట్టుకిఱ. (వాళియ) జగత్తుక్కు-పకారకమాయరుక్కిఱ నీవున్నడెయకణ్ణిన్ సీజి వాళిన్ది
 డుక. (వానమే) మేఘుత్తైచ్చొల్లుతల్, ఆకాళత్తైచ్చొల్లుతల్. ఆతిసూక్ష్మమానవాకాళమ్ నీరై ముకన్దుకొణ
 శితటియురుకిసిరాయ్ విట్టుకిఱ తెన్దునినై క్కిఱాల్. వానమెన్దు-మేఘుత్తుక్కుప్పేర్; ౨ “వాళకలన్దువణ్ణ” ఎన్దు తితే,
 ౩ “వానమ్ వళిక్కావిడిల్” ఎన్దునితేతమిక్కునుమ్. (నీయుమ్) లోకోపకారకమాకవడివుపడై త్తనీయుమ్. (మతు
 శూతనిత్యాది) విరోధినిరసనశీలనానవనుడైయ వీరగుణ త్తిలేయకప్పట్టు, అవన్బక్కులుణ్ణానననై యాలే జీవిక్కువు
 మాట్టా లేముడియవుమాట్టా తేనోవుపడుకిఱాయాకాతే. పాళిమై-బలమ్. ఇడముడైమైయెన్దుమామ్. (అవన్బన్
 పాళత్తాల్) అవన్బక్కుల్ ననై యాలే. విషయానుకూలమాయితే ననై యిరుప్పతు; ఎవ్వళవుననై యుణ్ణు, అవ్వళ
 వుమ్ నై వుణ్ణామితేవ్యతిరేక త్తిల్. (నైవాయే) నై వేళలమ్.

౫.

జీ-అ.-యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (ఎన్నిభువుక్కు-త్యాది). మాయుమ్ - శిథిలమాకానిన్దుళ్ళ. (కరైన్దు). * నెకిన్దికిన్దు తాత్పర్యమ్. (సీరాయ్ నెకిన్ది
 కిన్దు విత్తి) అత్తభా)నిత్తుమాకాళపత్తే మేఘపత్తే పిసమానమ్. జగత్తుక్కు-పకారకమాయెన్దుతుక్కు-“ఉలకుక్కునీర్ కొణ్ణు” ఎన్దు తితేనోక్కు.
 (ఉపకారకమాయరుక్కిఱ) మేఘుత్తైచ్చొల్లుమ్మోతు; ఆతపత్రాణత్తాలే; ఆకాళత్తైచ్చొల్లుమ్మోతు, అవకాళప్రదానత్తాలే. ఆకాళత్తుక్కు
 ష్టుమ్ నియతస్వభావమాకవిట్టామైయాలే, సీరాయ్ విట్టుక్కుడుమోవెన్దు (ఆతిసూక్ష్మమిత్యాది). పలాళవుప్పవృన్దుళిల్ దానభిమరభిమ
 భళిపోలే, ఇట్టుమేకకాల త్తిరే, మేఘుత్తైయాకాళమాకవుమ్, వన్దుత్తైత్తుక్కిఱతాకవుమ్ భిమిక్కుక్కుడుమెన్దుకరుత్తు. “వానమ్” ఎన్దు-
 మేఘుత్తైచ్చొల్లుమోవెన్దు (వాన్దలన్దువణ్ణనిత్యాది) ఇరణ్ణాన్దిరువదాతి. మేఘుత్తోడు సదృశమాయ్చేర్-న్దు వడివైయడైయన్దు. “మెరుకుమ్
 తేవేళుమ్” ఇత్యాది. ప్రయోగాన్దురమ్ (వానమిత్యాది). ౩ “తానన్దువమిరణ్ణుమ్ తక్కివియనులకిల్. వానమ్ వళిక్కావిడిల్” ఎన్దుకుఱి.
 “మతుశూతన్పాళిమై” ఎన్దైయాలే - వీరగుణమెన్దుభలిక్కిఱతు. “నైవాయ్” ఇత్తత్రవన్దుమానాథమాహ (జీవిక్కువునుమాట్టా తేయిత్యాది).
 బలమ్ - కాయబలమ్. ఇడముడైమై - రక్షకత్వస్వారిప్ప. యద్యా, ఇడముడైమైయెన్దుతు - “మనస్వీ” ఎన్దిఅపడియేయన్దు మనస్వీలిడ
 ముడైమైయెన్దువడి. క్లేశచరమావధింపేతుగర్భపదాభ్యాందర్యయతి (అవన్బట్టాళత్తాలిత్యాది). “మతుశూతన్” ఎన్దుత్తైక్కుటాక్షిత్తుభావమ్
 (విషయానుకూలమిత్యాది). “పాళత్తాల్ నైవాయ్” ఎన్దుమేలేమాట్టితాత్పర్యమ్ (ఎవ్వళావిత్యాది). ఏవకారాథమ్ (నైవేళలమెన్దు). యద్యా
 (నైవేళలమ్) వన్దుమాననిద్రతాత్పర్యమ్. సంక్లేషవివాళజ్జలిలనత్తరత్తైప్పెతామలితువేళలమాయ్విట్టు-తెన్దితార్. వానమే! ఉలకుక్కునీర్
 కొణ్ణు, తోళియరుమ్ యాముమ్మోలూళితోటూళిసీరాయ్ నెకిన్దికిన్దునీయుమ్ మతుశూతన్పాళిమైయిట్టు అవన్బట్టాళత్తాల్ నైవాయ్;
 వాళితుఇత్తన్దుయ. (తోళియరుమ్ యాముమ్మోలూళితోటూళిసీరాయ్ నెకిన్దికిన్దునీయుమితి) ఆ నేన - ప్రతికల్పంవ్యాసమనుబ్రహ్మవాది
 వక్-పరాశుశపరకాలయతిపరాదయోపిసన్దితిసూచ్యతే. ౪ “క్షణాణవకల్పకోట్య” ౫ “పలపలపూళికళాయిడుమ్” ఇత్త్యభిప్రా
 యాదుక్తంవా. ౬ “మేఘక్రిమున్దువమిదియతోయాదవేన్ద్రస్య నూన్దున్ద్రవత్సాన్దువయమివభవాన్ ద్యాయతిప్రేమబద్ధః! అత్తుత్కు
 ణ్ణానపలనూదయోన్దున్దువిభోబాష్పధారాన్దున్దుత్వాన్దున్దుత్వాన్దువిన్దుజసి పునర్దుఃఖదన్దుత్పిన్దుజః” శ్రీమన్! - ౭ * మేకజ్జళోవురైయార్ తిరు
 మాల్ తిరు మేనియెక్కుమ్ యోకజ్జళుజ్జళుక్కువాఱుపెల్లీర్ ఎన్దితాల్. త్వమసిదయితః - ఇహోతవనుక్కుప్పోలియానవడి నైక్కాట్టిల్ శ్రేష్ఠ
 శిడ త్తిలాదరత్తాలే. విన్దుజసి, ఆతపవపున్దుఃఖదన్దుత్పిన్దుజః - ఉజ్జళివుపార్ త్తిరుక్కున్దునై బలమెన్దిట్టామైయాలే యవన్బక్కులుజ్జళుక్కు-
 ణ్ణానవిన్దుప్రకృప్తమానవాన్ క్తి యెనక్కుదుఃఖత్తైయణ్ణాక్కానిట్కిఱతు.

౫.

అ-అ-అ-తోళియరుమ్ యాముమ్మోల్, ఉలకుక్కునీర్ కొణ్ణు ఊళితోటూళిసీరాయ్ నెకిన్దికిన్దు వానమే! ఎన్దుతోడన్ది, వాళియన్దు
 రైయన్దుయమ్.

౫.

ఇరణ్ణాన్దిరువన్దాతి - ఎఱుప తైదామ్మట్టు. పెరుమతవేల్ మప్పిడిక్కుమున్ని. నిరుకణిళమాణ్ణిల్వాణ్ణి. అరుకిరున్ద | తేన్దలన్ద
నీట్టున్దిరువేణ్డణ్ణిర్. వాన్దలన్దపణ్ణిన్దరై.

తాత్పర్యము.—ఓ! మేఘమా! లోకమంతయు నిండునట్లు నొకతీరున నీరైకరుగుచున్న నీవాసర్వేశ్వని దివ్యచేష్టితములలో లోబడి
వానియందునతిప్రేమజేసి వానినిలభింపకపోవుటచే మావలె నిట్టియవస్థను బొందితివాయేమి? ౫.

మూ.—నై వాయ వెమ్మేపోనాన్జితియేనీయిన్నా. జైవానిరుళకన్ద్రాయ్ మాఝాన్ద తేమ్మతియా. |

లై వాయరవణైమేలాభిప్పెరుమానార్. మెయ్ వాళకణ్డెట్టున్దెయ్ నీరైతోన్ద్రాయ్ || ౬||

ఆ.—(నైవాయ) నాన్జితియే! నీయిన్నాళ్ వలితానవిరుళైయకన్ద్రాయ్ కిటిలై; మఱుణ్ణితైయానిన్దాయ్; నైవున్దానాయరున్దవెన్దైప్పోలే నీ
యమ్, ౧ “వేతైనిన్దైప్పిరియే” ఎన్దమ్, ౨ “వేతన్ద్రైత్తుమ్” ౩ “మాళుచు” ఎన్దమ్ మెప్పెరుమానరుళిచ్చెయ్ త వార్తైయైక్కేట్టు,
“తిరువన్దాఱ్వాళ్ తొడక్కుమాకవుళ్ళ దివ్యపురుషర్కణోడే ప్పఱుకిన రిక్కిరివివక మెయ్యిలుతుళొల్లా” ఎన్దమొన్దావార్తైయైవిశ్వసిత్తు,
అకప్పట్టాయాకాతేయెన్దితాళ్. ౭.

అన్వ.—నైవు ఆయ ఎమ్మేపోల్ (౩) నాళ్ మతియే నీ (౬) ఇన్నాళ్ మై వాళ్ (౯) ఇరుళ్ అకన్ద్రాయ్ మాఝాన్ద (౧౨)
తేమ్మతి ఆల్ ఐవాయ్ (౧౫) అరవణైమేల్ ఆభి పెరుమానార్ (౧౮) మెయ్ వాళకణ్డెట్టు (౨౧) ఉళ్ మెయ్ నీరై (౨౪)
తోన్ద్రాయ్ (౨౫).

పన్నీ.—అనన్దరమ్, ఎన్దైప్పోలే యవన్కానత్యవాదిత్వత్తిలే నీయకప్పట్టాయా? ఎన్దమ్ క్షీణనానచన్ద్రైక్కటిత్తుచ్చొల్లుకితాళ్!

నైకైయే, స్వభావమాన, ఎన్దైప్పోలే, (౩) కలామాత్రమాన, చన్ద్రనే!, తేజోరూపనాననీ, (౬) ఇక్కాలత్తిలే, మైపోలేయిరు
క్కిరి, అకాళత్తిల్, (౯) ఇరుళై, పోక్కుకిటిలై; మఱుణ్ణి, (౧౨) పుతైయానిన్దాయ్; ఆతలార్, పాయ్ మైక్కుప్పలముకముమిరణ్డనా
వుముడైయ, (౧౫) తిరువరవణైమేలాభిన్ద, పాయ్ మైక్కుప్పెరునిలైనిఱుక్కుమితిరువాణ్ణియైయడైయరాయ్, ఇవర్ కలైప్పోయ్ క్కటిప్పక్కు
మ్మెరుమైయైయడైయవరుడైయ, (౧౮) పెరుమ్మెయ్యన, వార్తైయై, కేట్టు, (౨౧) ఉళ్, వడివిల్, ఉజ్జ్వలభావత్తై, (౨౪) ఇఱున్దాయో?
(౨౫) నాన్జితి - పుతుమతి. మైవానిరుళ్ - కలుత్త పెరియవిరుళైన్దమామ్. మాఝాన్ద - మఱుణ్ణి. ఇత్రైల్ - ఉజ్జ్వలస్వభావరుడైయవొచ్చి
మఱుక్కుమితివనడైయఉత్తివైయర్థ్యశక్త్యావహమాన విశిష్టమెన్దకరుత్తు. ౮.

అర్థము.—నొచ్చి యున్న మావలెనే (౩) దినములచేబూలుకాడగు ఓ! బాలచంద్రుడా! నీవు (౬) ఈదినమందు కాటుకవలె అకసమం
దున్న (౯) చీకటిని బోంబొట్టనివాడవైతివి; ప్రకాశములేక (౧౨) క్షీణించిపోవుచున్నావు; గసక నైదుముఖములుగల (౧౫) కేవళయ్యమీరాడ
బవ్యళించిన చక్రాయుధముగల గొప్పవాడైన (౧౮) (క్రయింపతియొక్క) యథార్థములైన శ్రీనూత్తులను విని (౨౧) నీయొక్క శరీరమందా
సౌందర్యమును (౨౪) బోంబొట్టకుంటివా? (౨౫).

ఈ. — అతామ్బట్టు. మేఘుత్తినరు కేకలామాత్రమానచన్ద్రోతోఽశ్రినాః; అవస్తై ప్పార్తు, ఉన్వడివి అత్తిలిన్దాయా కా తేయైతాః.

(నై వాయ నెమ్మేపోల్) నై వై యుడై యవెన్దై పోలేయెన్ను తల్, నైవుతానొరు పడివుకొణ్డా పోలేయెన్ను తల్. ౧[సపక్కామ్] భూమియిల్ నిన్దుమ్ తోఁద్ర శ్రినపోతుపోలేయిరున్దాఁ. [అనలక్కా రామ్] అత్తైయత్తిత్తోప్పిక్కు మవరసన్నిధియా లేయొప్ప నై యత్తినిరున్దాఁ. [విపద్దామివపద్దినీమ్] “వెరుమాళ్ పద్దాలుమివాశ్రయ త్తైయుణ్డా క్కవొణ్డాతు” ఎన్ను వ్బడి ముతలిలే తామరైకుడిపోనపాయ్ కై పోలేయిరున్దాఁ. ౨[అవ్యక్త లేఖామివచన్ద్రో లేఖామ్] పోయ్ త్తేయన్ద్రో గుపడిక్కుమ్ వై వర్ణ్యత్తుక్కుమ్ నిదర్శనమాకచ్చొల్లుకిఱతు. [పాంసుప్రదిగ్ధామివ హేమ లేఖామ్] “నచ్చెరక్కుక్కు వర్ణనమ్మక్కు” ఎన్దుతోఁద్ర విరున్దాఁ. [తుతప్రరూఢామివ బాణ లేఖామ్] అమ్మవాయు శ్శేకిడక్క వ్బొమ్మే సమాధానమ్మజ్జినాపోలే, “అక వాయులివు పెరితు” ఎన్దుతోఁద్ర విరున్దాఁ. [వాయుప్రభ గ్నామివ

శీ-అ. అతామ్బట్టు (నైవాయవిత్వాది). మేఘుత్తెన్నొన్నవన వరమ్ చన్ద్రోనైచ్చొల్లుకిఱతుక్కు ప్రసక్తియెన్నెన్న (మేఘుత్తినరుకే కలామాత్రమానచన్ద్రోతోఁద్ర శ్రినపోతుపోలేయిరున్దాఁ). మేఘుసమాధానమ్మక్కుయోని త్తై. యూలే, పూర్ణనాకిలమ్ అర్థమ్ ప్రకాశక్తయూలే-కలామాత్రమెన్నితారాలలో; ప్రభమై యున్బుచ్చినాతల్.

మున్దివర్ణత్తుక్కు వర్ణనిర్వహణమావళు - “నైవు” ఎన్దుతు-“నై” ఎన్దుక్కడక్కు పైత్తలాయ, “వాయు” ఎన్దు-ఇడమాయ, నైవు క్కొడమాయ. అతానను - నైవైయుడైతాన వన్ద పడి. అన్దియే, “నైవు, ఆయ,” ఎన్దుపదభేదమ్మజ్జి, ఆయ-ఉణ్డాన; నైవుతానొరుపడివు కొణ్డాకుక్కుంపెన్నుతల్. ఎన్దై ఎన్దిఱతు-నాన్ద, అన్దిల్, కడల్, వాన్ద, వానమ్, ఆనవిన్దకల్. నైవుతానొరుపడివుకొణ్డాపోలే యిరు క్కొంతుక్కుప్రమాణమ్ (సపక్కామిత్వాది). లక్ష్మైయిలేయిరున్దపోతు పెరుమాళ్ ప్పిరిన్దుగిరు మేనియెల్లామ్మట్టింపడిన్దు, అతుక్కుమేలే కణ్డ గిరునాయ, నన్దెన్దవింముమ్ నన్దయతవింముమాయురైయూలే - “సపక్కామ్” ఎన్దువివక్షిత్తు, అతుక్కుదప్పన్దమ్ (భూమియిన్దుమి త్వాది). అత్తైయెన్దును-పక్కాత్తైయెన్దు పడి. అపద్దామివచన్ద్రోతోఁద్ర, “విపద్దామ్” ఇత్యభిధానాత్ - విశేషణతాని-విగతాని; విగతాని వచన్ద్రో యస్యాస్య-విపద్దోన్మిత్వత్తింబొదినిధానావం (పెరుమాళ్ పద్దాలుమితి). (ఇవాన్ద్రయ త్తైయుణ్డాక్కు) గుటాదిపదార్థజైపోలే, “ఇతువు-మునన్దై. యాగిపదార్థమ్మన్దు” ఎన్నుమ్మడియకవాకిలమ్ సన్దావొణ్డాతపడి-తెన్ద్రో గిరున్దా శ్చెన్ద్ర పడి. ఇన్దనర్థమ్ - “విపద్దామివ పద్దినీమ్” ఎన్దిఱ పప్పన్ద వ్బొంలేతోఁద్ర విరిఱు. “సపక్కామ్, విపద్దామ్” ఎన్దునూలే- గిర్వద్రోపమిత్వోన్మికిఱతోఁడి; అత్తూలే - ఓడైయి నుడైయి స్వరూపమున్దున్దైపోలేన్మికిఱతోఁడి; గిర్వోడిమాడిన నిమ్మప్రదేమిత్తో - ఓడైయోకిఱు. “ఎమ్మేపోల్ నాన్దు తియే, ఇతిపదసన్దతిం బొదినిధానాయోచన్ద్రో గూర్ద ఎన్దైవద్దాన్దైన్దికభోపేనాభిధానస్యోదాపరణమాహ (అవ్యక్త లేఖామివచన్ద్రో) ఇతివన్దై. “సపక్కామ్” ఇన్దిన్ద్రోకపోన్ద్రోన్ద్రో రేవాస్యోపిన్ద్రో. పోయ్ త్తేయన్ద్రో గుపడిన్దు - మిగతమ్ తేయన్ద్రో గుపడ్డ పడి. (పోయ్ త్తేయన్ద్రో గుపడిన్దు). “చన్ద్రో లేఖామ్” ఎన్దుతు - శీఠనాయ, కలామాత్రమానచన్ద్రోనైచ్చొల్లుకిఱతు.

(వివర్ణ్యత్తుక్కుంపె). “చన్ద్రోలేన్ద్రో” ఎన్దున్దోన్మికిఱతిత్తై వైవర్ణ్యత్తైలేయెన్దు పడి. మేఘువోలేమ సంస్కృతికళాలో కొదాచిత్కమాకవివర్ణ మావన్దోద్రుమిత్తు. హేమలేన్ద్రోగూన్దుతు - హేమళాన్ద. చన్ద్రోలేన్ద్రోయెదప్పన్దమాకచ్చొల్లి యిరుక్కు, దప్పన్దాన్ద్రోపాదానన్దుక్కు తాత్పర్యమగుచ్చెన్దుకళాలో (వర్ణరక్కు క్కొత్వాది). అత్త. ౩ “సరసిజయవిన్దం తైనలేనాపిరన్దుం చులినమపిహిమాంబోర్తత్తుల్లన్దనోన్ది | ఇన్దుమిగ్గవచన్ద్రోన్దై నాపితన్ద్రోమివహిమగురాజాన్దుజ్జనన్దా కృతీనామ్” ఎన్దుతమసన్దేయమ్. “తుతప్రరూఢామివ బాణ లేఖామ్” ఎన్దుతు - తుతేనతి ప్రరూఢాంబాణలేఖామిన్దు పడి. తుతమ్మేతు - తుతసాధనమానమ్మన్దై గైయెచ్చొల్లిగోన్ద్రొక్కు (అమ్మవాయు శ్శేకిడ క్కొంతుగోన్ద్రో). బాణలేన్ద్రై - అమ్మపట్టనదు. అన్దిక్కు, తుతమ్మే - అమ్మపట్ట ప్రణమిన్దుమామ్. ఇన్దపత్తి త్తిల్, అమ్మవాయున్దుతు - అమ్మపట్టప్రణమేన్దు పడి. అమ్మపాము శ్శేకిడక్క, ప్రరూఢమాయ - మేలేసమాధానమ్మజ్జిపట్ట. బాణలేన్ద్రాయెన్దు - బాణమ్మపిన్దయెన్దు పడి. ప్రరూఢాన్దమ్ - సమాధానాచి-మామ-వెన్న; [ఇన్దుప్రకాశం తేన్ద్రాన్ది]. ఎన్దు కణ్డకొన్దు. (పుమ్మే సమాధానమ్మజ్జినాపోలే యితి) ఉపరిత్యవాసమాహితబాణప్రణవదిత్యర్థం అత్త, “తుతశ్చేన-రావణోక్తదుర్వచనతాయాతన్ద్రననమచ్యతే, క తీయినాన్బుట్టనదువాణు

ఈ-అవర్ ౧:౧౧ తిద్ద్యతంమమ" ఎన్ట వా రైకేట్టే నీయుమిప్పడి యకప్పట్టతు. ఇప్పోతుత వామైయాలే
 "పొయ్" ఎన్టిరుక్కితాలితే. రామావతార త్తిల్ మెయ్యుమ్కృష్ణావతార త్తిల్ పొయ్యుమితే ఆత్రితర్ క్కుత్తెన్జమ్.
 (ఉక్మెయ్ నీరైత్తోన్ద్రాయే) ఉక్మడివిలెట్టి ల్లిన్దాయాకాతే. నర్మనీయమాన తన్జలియేయాయ్ బొకోపకా
 రకమానపున్నుడప్పినొళియైయాకాతేయిన్దతు.

జీ-ఆ.- మెయివాళక మే తెన్న (అనకేతిద్రవ్యమిత్యాది). కృష్ణవతారప్రసన్నత్వితే, ఏతద్రవ్యతమమ ఎత్తు - ధర్మైక్యకర్తారే. ఆనాల్, “ఏతద్రవ్యతమమ” ఎత్తు - పాయ్యావెన్న (ఇహోపిత్యాది). ఆనాల్ వాస్తవమాన వాకారమే తెన్న (రామావతారత్విత్యాది). కృష్ణవతారత్వితే, పాయ్యుమెత్తు - ప్రాసక్తికమ్. ౨, “రామోద్విర్నాభిభావతే” ఎన్నుమ్మడియన “ఏతద్రవ్యతమమ” ఎన్ని రామావతారత్వితే “మెయ్యుమ్, “ఆయుధమేజేక” ఎత్తప్రతిజ్ఞైయైపాయ్యాక్కిన కృష్ణవతారత్వితే, పాయ్యుమెత్తుపడి. యద్యా, పాయ్యావవార్తెక్కు మెయ్ నిర్వైతోక్కుక్కుడుమోవెన్న (రామావతారత్విత్యాది) ఎన్నుతల్. తజ్జమాకైయాలే తోక్కిజాళెత్తుపడి. నిర్వైతోక్కుయవతు - ఆక్కు కళిక్కు. (దర్శనీయమానవిత్యాది) దర్శనీయమాయ్, తజ్జలియైయుడైతాయ్, లోకోపకారకముమాన వున్నుడమ్మిలొలియెత్తుపడి. నాన్మియే నీఇన్నాల్ మైవానిరళకన్ద్రాయ్; నైవాయవెమ్మేపోత్ మాక్కున్దుతేమ్మతియాల్; ఐవాయరవడై ఇత్యారభ్యాసయ్యయి. “నిర్వైతోన్ద్రాయ్” ఎత్తు. * మాక్కున్దిక వివరణమాతల్. ఇక్కి, ౩, “త్వంయత్తుకాబలవతానిగ్రహీత ఇన్దో క్షీణస్తకాన నిబిదితిభిః క్షీణోషి । కచ్చిన్నువన్దగది తానియధావయన్తన్ వివ్రభ్యభోష్ఠనితధీరుపలక్ష్యసేః” ఇతి భాగవతదశమస్కంధంలోకోఽనుసన్ధేయః. యత్తుకా-క్షయ వ్యాధినా. నక్షీ ంషి - పోక్కుక్కితాయితై. వివ్రభ్య - వివ్రసిత్తు. ఫగితధీః - కలుషధీస్సక్. నక్షిపలక్ష్యసే, ఎత్తకోమమ్మే తోన్ద్రుకితాయ్. ౩.

ఆ-ఆ వి.-“ఆరవజ్ఞమేలొట్టిపైరుమానార్” ఇతి-అవతారకన్దభూతస్యశీరాధికాయినోఽభిహితత్వాత్, తదభిన్నత్వాద్రామకృష్ణయోః, కృష్ణవతారానుష్ఠానం రామావతారసూక్తిజ్ఞైకవస్తుగతత్వేనాహ (ఏతద్వృత్తము మేతి). “అసత్యత్వేనోఽచ్యుతానామూక్తికీదృశి” ఇత్యాకాక్షా యాముత్తరమిదమ. అత్రోదాహరణమ్- ౪ “నల్లాళిలశ్చమలజ్జచ్చరస్థరస్థ” ఇత్యాది. సావారామిథ్యాకిమిత్యత్రాహ (ఇహాపీతి). “అట్టిపైరు మానార్” ఇత్యాదేః-అహోరాత్రత్వేనకృతవానితియత్, తస్మిన్నాశ్రితార్థమిత్యర్థకరణేచ, “ఏతద్వృత్తము” ఇతిసూక్త్యాఞ్చనిమగ్నచిత్త స్సూక్తిశ్శక్తికేతేభిభావంహృదినిధాయ; ఇమేమిథ్యార్థకరణసూక్తికథాక్షేపహేతూభవత ఇతిత్రాహ (రామావతారత్రిలిపి). తస్మాత్ “ఏతయా స్సత్యోరపినరక్షతి” ఇతిఅతీవక్షేపహేతూభవత ఇతిభావః. యద్వా, “‘ఆరవజ్ఞమేల్’ ఇత్యత్ర కృష్ణవతారవివక్షాయామ్, ఏతద్వృత్తి మ్మమ ఎష్టవాదై ఇతి - వ్యర్జ్యత్వేనచరమజ్ఞోకఉచ్యతే; ‘చక్రవర్తిమూరవాక్యవత్కృష్ణవచనఞ్చసత్యమ్’ ఇత్యశ్శిష్టాకిమితిభావః. ఇహాపీతి వాక్యస్య - పూర్వపదేవసర్జతి. సత్యాసత్యత్వేనచరమయోః ప్రసక్తత్వాత్తత్ప్రసక్తాదాహ (రామావతారత్రిలిపి).” ఇతివదన్తి.—— తాత్పర్యారమావతు (యత్ప్రజా) మున్నా చన్ద్రీక పూర్ణనాయుకుమ్మడి కణ్డిరుక్కుమే; ౧ “ప్రథమాంపితే” ఇత్యాది క్రమక్రమే కలా త్తయమ్మిఱక్కిఱపడియొక్కణ్డు, అతు భగవద్విశ్వేష నిబంధనమాన రాజయత్నావినాలే యాక వేణుమెష్టఱుతియిట్టాళాయిత్రు. [బలవతా] ౨ “చన్ద్రీమామనసోజాతః” ఎష్ట - సజ్గుల్మమ్ సర్వసాధారణమాయురక్కచ్చయితే చిరమనోరథత్వాలే పెఱవేణుమ్మడియాన వేణుపాపై యుడైయవునై యిప్పడియూక్కుమొత్తు, నయిరవురక్కూనవవముడైయ విశ్వేషనిబంధనమాన వితువేవేణావో. మనస్సేయాకిలమ్ ఆన్దకరణ మూక్రయాలవన్ద వేణుపాపిడుడిఁటే. [నిగృహీతః] విడువితుక్కొళ్ళ శక్తనాకితిలెయాకాలే [అసి] ఇప్పడి సత్రామాత్రమే శేషిక్కుమ్మడి యావతే. [ఇన్దో] సర్వాజ్ఞాదకరనానసి యిప్పడిసడువతే! ఉన్దిధాతునలే, ౨ “ఉన్దేరిచ్చాదే” ఎన్దిఱమాత్రత్వాలే - ఉసత్యయముమ్, ఉకారత్తుక్కికారాదేశముయాయ్, “ఇష్ట” ఎన్దిఱయావమ్. “ఉన్దీ-క్షేదనే” ఉసత్తీతిఇన్దః - ఎల్లారుడైయమననైయమ్ ద్రవిష్పిక్కిఱ పునై యమ్ ద్రవిష్పిపారుణ్డాకాలే, “ఇట్టార్క్కిట్టపలక్” ఎన్దిఱవితుక్కు నీయుదాహరణమావతే. ఇతేఱిన్దవిడైయైన్దియెన్న [క్షిణ ఇన్ద్రాది] ౩ “భామపయజ్యభాతి” ఎష్ట - అవనుడైయతాయురక్కవుమ్, ఉన్దీ టైసమ్మన్దత్వాలే యిప్పడియామ్మడినియిప్పడినోపుపడువతే.

౨౪ తిరువాన్ మొట్టి. — ౨-ప. ౧-తి. వాయునిరై. ౭. పా. తో. ద్రో. హోమ్ వ్యాఖ్యానశ్లో.

అ-అ-వి. ౧ “భామపయ్యభాతి” ఎన్నిటను, మైత్రాయణీయశ్రుతియలు, అనుశాసనిక త్రిత్ వాసుదేవమాహాత్మ్య త్రిలింగితే యిరుక్కి-అత అట్లు, ౧ “తస్మాదిత్యోభామపయ్యభాతి” ఎన్నిరున్నతేయాకిలుమ్, సూర్యకిరణజ్ఞతే చంద్రనిడత్తిలేవస్తుహిమతాతే శీతలమాకిలతెస్తు జో తిర్విత్తుకళో శొల్లుకైయాతే యిప్పడిశొల్లుక్కుటైయిలై. [కచ్చిదిత్యాది] ౨ “పాయ్ న్నమ్మిపుళ్ళువక్కాళ్ళవ్వుమ్మెలియటై” ఎస్తు ఓరోదః విశేషజ్ఞలితే యవనుడైయవచనజ్ఞతైతైళినిరుక్కువుమ్, అవక్కావచ్చునార్థమాక ౩ * ఉణ్ణాతుఱ్ఱాతోలి కడలైయూడలుత్తవిచ్చెయలైయెడ్ల ప్పొలేసీయుమ్ మెయ్యాకనినైత్తు, పొయ్యానమైయైయిటినిలైయాకాతే. ఘ్రితమ్ - వచ్చునాచ్చాదితమ్. “మెయ్ వాళకమ్” ఎస్తు విడత్తిల్ ౪ “జరన్దవకమ్మళపాదుకాభ్యాం ద్వాంధ్విశోగాయతి ముడకాణి ! తంబ్రాహ్మణీపుచ్చతి పుత్రకామారాజన్ రుమాయాలవణస్యకోర్ఘం ఎత్తతయస్థేయమ్. నైవాయవెమ్మేపోలెస్తుతోడణ్ణి, క్రమేణపురై యన్వయమ్.

[ప్ర-తి. — (నైవాయ) సుందరకాండే వచ్చుదశే, “సపజ్కామనలజ్కారాంబివత్సామివపద్మినీమ్॥౨౧॥ వ్రీళితాండుఃఖసస్తప్తాం పరిక్ల నాంతపస్విసీమ్ ॥ ౨౧౪ ॥ — తత్తైరీవపచ్చమేసర్గే, “అవ్యక్తలేఖామివచంద్రలేఖామపాంసుప్రదిగ్ధామివహేమలేఖామ్ | త్తతప్రయా మివబాణలేఖామ్ వాయుప్రభగ్నామివమేఘలేఖామ్॥ ౨౨॥ సీతామపశ్యన్న సజ్జేవ్యరస్యరామస్యసత్వీంపదతాంవరస్య | బభూవదుఃఖాభిహ శ్చీరస్య ప్లవణమౌమద్దవాచిరస్య॥౨౩॥” — “త్తతప్రయాధామ్ - త్తతేసతిప్రయాధామ్ అస్తర్దోషనతీంబహిస్సమహితామిత్యర్థః” ఇతి డాలిః. = “చిన్నఃప్రరోహతేవృక్షోవనేపరశునాహతః | వ్రణంధురుక్తంవక్రోత్థం నస్తరోహతిసర్వదా.” శ్రీభాగవతేదశమే ౯ “త్వంయత్తుజాబలవతానిగృహీత ఇన్ద్రోక్షీణ నైహాననిఃపదీతిభిఃక్షీణోపి | కచ్చిస్తుకున్దగదితానియథావయన్త్యంవిప్రశ్య భోస్థగితధీరుపలత సేనం”॥౧౮॥

నాయ్ చ్చియార్ తిరుమొట్టి - పత్తానిరుమొట్టి - మూన్టామ్మట్టు = కోవైమణాట్టి సీయుక్కొట్టాన్జొమ్మై. యావితోవై వి: ల్వాయల్లకర్తమైయల్లుతుమ్ | పావియేన్దొన్దొప్పామ్మణైయార్ క్కున్దమ్బమ్మపొల్ | నావుమిరణ్ణళవాయిల్ బునాణిలియేసుక్కే.

తిరుమొట్టి-తోన్డూల్ శ్రీభానిరుమొట్టి-నాలామ్మట్టు. మైనమ్మ వేఱుణ్ణాళ్ మున్నమ్మేల్ బవలైవణ్ణనన్దామేని. తన్నమ్మినమ్మియుమి వళర్ న్దతవనివై శెయ్తటియాన్. పాయ్ న్నమ్మిపుళ్ళువక్కాళ్ళవ్వుమ్మెలియటై పోకిన్ద వాతవిల్దొన్దొట్టు. ఇన్నమ్మినమ్మియాలాయ్ చ్చియార్ క్కుయ్కె యెన్ శెయ్కేనెన్ శెయ్కేనో॥

తాత్పర్యము. — ఓ! బాలచంద్రుడా! ఇప్పుడాక సమునందున్న నల్లని చీకటినిబోగొట్టక కానిహినుడవైక్షీణదళను బొందితివి. నీవు మావలనే, * “ఏతద్వృత్తుమ్” అనెడి సర్వేశ్వరునిమాటనుని శేషశాయయైన చక్రధరుడుపద్ధయి చెప్పడనినన్ని సీసార్దర్యమును బో: ట్టుకొంటివా యేమి?

మూ. — తో. ద్రో. హో. మడ నెట్టామమ్మెరుమానారణత్కై. మూ. ద్రో. మైశొల్లియళువోమైననడువే | వే. ద్రో. ర్ వక్తై యిత్కొడితాయెనై యూట్టి. మూ. ద్రో. ద్దెనిద్రోయోవాట్టికనై యిరుళే॥

అ. — (తో. ద్రో. హో. మ) ఎమ్మెరుమానారుడైయ వాత్తెతుమలభత్వాదిగుణజ్ఞతాలే యవనుక్కు న్దోల్ ౭డిమైయానోమ్; ఆతలాల్, “నైప్పిరిన్ద వ్యసన తైయెస్తు మ్మెట్టుక్కుమాట్టుకిటిలామ్” ఎస్తు శొల్లొక్కొట్టాన్జొమ్మెలియటై నీ నడువేళక్రగుక్కులిలుమ్ కొడియోయాయ్ నిన్దు ఎ నైకాలమ్ బాధిక్కుక్కడవై కనైయిరుళే! యెన్దిణాళో.

[2] తిరు వాయ్ మొక్కి. — ౨-ప. ౧-తి-వాయునిరై. ౭-పా-తోడ్రోమ్ వ్యాఖ్యానజ్ఞో. ౨౫

అన్వ. — ఎమ్ పెరుమాళ్ నారణమ్ (౩) మడమ్ నెళ్ళమ్ తోడ్రోమ్ (౬) ఎమ్మోద్రొమ్మై శొల్లి అమ్మవోమ్మై (౯) నీ నడువే వేద్రోర్ వక్కైయిల్ (౧౨) కొడితాయ్ ఎనైయూమ్మో మాద్రొమ్మై (౧౫) నిద్రోయో కనై ఇరుళే (౧౮) వాళీ (౧౯).

పన్నీ. — ఆన నరమ్, నిరుపాధిక సమ్మన్దయుక్త నానవనై స్పిరిష్టానైయాననెన్నై ఉన్నీడుపాట్టైక్కాట్టి నలివతే! యెష్ట ఇరుళైక్కణ్ణీ నుపట్టురైక్కైతాళో.

ఎళ్ళో, స్వామియాన, నారాయణుమ్మ. (౩) ఎళ్ళళుమ్మవిధేయమాన. నెళ్ళై, ఇల్లన్దోమాయ్, (౬) అతడియానవెళ్ళళాద్రొమ్మైయై, వాయ్విట్టుచ్చొల్లి, అమ్మకొట నెళ్ళైప్పద్రొమ్మ, (౯) నీ, బాధ్యబాధకసమ్మన్దమద్రొమ్మక్క నడువేవుమ్మ, శత్రుక్కో పడియిలుమ్, (౧౨) కొడితామ్మడి, కాలముళ్ళతనైయుమ్, ఎళ్ళళోనోవుమ్మ ముతుతలైయాన ఆళాకైయిలే, (౧౫) నిలైనిత్కితాయో, తిణుక్కిన, ఇరుళే!, (౧౮) ఉక్కుసన్నిధియైక్కాట్టి నలియాతే క్లీశన్దీర్ న్దువ్వామ్మే. (౧౯) కనైయిరుళో - తిణుక్కినవిరుళో. ఇవళోనోవుమ్మ ముతుతలైయాన ఆళాకై యావతు - ఇరుళోతానుమిడువడుకై. ఇతిక్కురుముతల్ విరుళాత్తాలేయెష్ట నినైత్తు, పారుక్కుమాట్టామలునైత్తాళాయిద్రొమ్మ. ఇత్తాల్ - తమః ప్రకృతికగుడైయ మాలిన్యముమ్, సర్వేష్వరనైస్పిరిష్టతెన్దిరుక్కు.

అర్థము. — నాయొక్క స్వామియైన నారాయణునికి (౩) (మా) స్వాధీనమందున్న మనస్సును బోగొట్టుకొనినవారమై (౬) నాయొక్క విరుళాదుభయును తెప్పకొని దుఃఖించుచున్న మమ్ములనుద్దేశించి (౯) నీవు నడుమనజొచ్చి శత్రువులుచేసెడివిధములకంటె (౧౨) క్రూరవ్యాపారములుగలదానవై ఎల్లప్పుడూను హింసచేయుటయందు (౧౫) నిలిచియున్నావా? దృఢమైన ఓ! అంధకారమా! (౧౮) సుఖముగానుండువుగాక. (౧౯)

ఈ. — ఏదానూబ్బట్టు. మతికెట్ట వాతే అన్ధ కారమ్ నన్దు మేలిట్ట తెన్దితాళో (తోడ్రోమ్మిత్తాది) కీల్లు మేలుమ్బారుకొటపడియొట్టియి, శబ్దస్వారస్యతైప్పద్రొమ్మ ఎమ్మెరుమా నారరుళిచ్చెయ్ తుపోరువతోన్దుణ్ణ; అమ్మజ్జి యమ్మోళుమ తైయే నిర్బన్ధిత్తుప్పోమమ్. అతాకొట - తాక, విరివాద్రొమ్మతారనేకర్ కూడ కట్టికొట్టుకూప్పి దానిమ్మ, ఇరుళోనన్దు ముకత్తైనుత్తైక్క, అత్తైప్పార్ త్తు, ఆద్రొమ్మొమ్మప్పొక్క విట్టు ధరిక్కనొట్టాతే నీవన్దు నలియక్కణ్ణవై యో? వెన్దితాళో.

“ఎమ్మేపోల్” ఎన్నిటపదార్థజ్ఞతై యెల్లొజ్జుకొట్టికొట్టు శొల్లుకొట (తోడ్రోమ్మేమడ నెళ్ళమ్) భగవద్విషయ మెన్టాల్ విడమూట్టాతపడి చపలమాననెళ్ళైయిత్తున్దోమ్, అన్తియే, భవ్యమాననెళ్ళైయిత్తున్దోమ్మెన్నుతల్. (ఎమ్మెరు

శి-అ.-ఏదానూబ్బట్టు, (తోడ్రోమ్మిత్తాది). మతి ఎష్ట - చాటు. బుద్ధి యుమ్, చన్ద్రునుమ్. అన్ధ కారమ్ - ఇరుళుమ్, అజ్ఞానముమ్. కీల్లు మేలుమ్ పోనుకొటపడియావతు - “ఎమ్మేపోల్” ఎష్ట సమదూభికళాకచ్చొల్లుకై. (శబ్దస్వారస్యతైప్పద్రొమ్మ) “వేద్రోర్ వక్కైయిల్” ఇత్యాదిమానశబ్దస్వారస్యతైప్పద్రొమ్మవెన్దపడి.

“తోడ్రోమ్మ” ఎన్నిటమానననార్థమ్ (ఎమ్మేపోలిత్తాది). మున్దినవర్ధత్తిల్, మడప్పమ్ - పద్రోమ్మొమ్మిడామ్మై “ఎమ్మెరుమాకా,

అ-అ-వి. — శబ్దస్వారస్యతైప్పద్రొమ్మ ఎన్నిట - “నడువే” ఎన్నిటపదతైక్కటాత్తిత్తు. “నానైయుమ్నానుమ్ కూప్పిదానిమ్మనీ యుక్తాదుభితైక్కాట్టి నలివతే” ఇత్యాదిపదయే కీద్రొమ్మొట్టుక్కళిత్తోలేశొల్లామల్, ఇక్కి “వేద్రోర్ వక్కైయిల్ కొడితాయ్” ఎనైయాలే, ఇరుళుమ్, కీద్రొమ్మొట్టుక్కళిత్తోలే భగవద్విశ్లేషస్యసన మాచకపదమిల్లొమ్మైయుమిన్ద వర్ధత్తిలేయితే స్వరసమావతు. కట్టికొట్టు-ఆత్తే

౨౬ తిరువాయ్ మొక్కి.—౨-ప. ౧-తి-వాయున్దిరై. ౭-ప-తోద్రోమ్ వ్యాఖ్యానజో.

ఈ.—మాన్ నారణ్ణు) కడువాయ్, వకు త్తవిషయ త్తిలేయన్దో నాజ్జో నెజ్జోత్తడు. “తన్నుడైమై” ఎన్దో వత్సల నాయుకుమనకున్దో విత్తున్దతు. సులభను క్కెన్దుమామ్. (ఎమ్మాదోమైశొల్లి యువోమై) ఆదోమైయై డైయూర్, తన్దామాదోమైశొల్లికూప్పిడక్కడవత్తనో. నాజ్జో పెటప్పకుటితారు ప్రయోజనమున్దాయ్ “అత్తై విలక్కినా మ్మెఱవేణుమ్” ఎన్దు తాన్దెయ్కెతాయన్దే. అవనై పెఱవో? పోననెజ్జో పెఱవో? ఎజ్జాదోమై యాలే యుప్పెటోమా; (నీనడువే) అల్లాతవదోమిక్కుళ్ళతమైయాలే వునకు. అవనై యొత్తొన్దనన్దుల్ నామ్ క్కున్దైక్కట్టికొన్దుకొన్దు కూప్పిడుకై యొత్తొయ బాధ్యబాధకభావమున్దో? నలికై కొరు హేతువిన్ది క్కేయి రుక్కచ్చెయ్ తే. (వేదోదోర్ వక్రైయిల్ కొడితాయ్) వేదోదోరున్దు - శత్రుక్కళ్. వక్రై యున్దు - అవర్ కళ్ నలియుమ్ ప్రకారమ్. అతిలుక్కిడితాకనలియానిన్దాయ్. శత్రుక్కళానాలుమ్, నోవుపట్టారై “వియో!” ఎన్న వత్తోవడుప్పడు. (ఎనై యూళ్ళి మాదోమైన్దొన్దోదోయ) కాలత త్త్యముళ్ళతనై యుమ్ శాత్రవ త్తిలేనిట్టుక్కడ వైయో? రావణాదికళ్, పిరి త్తవత్తనై, కూప్పిడప్పొటుత్తార్ కళ్, నీరైయుడైయార్, ౧ “సజ్జాత బాష్ప” ఎన్దు కణ్ణిరై విక్కువిట్టార్ కళ్; నీరైయుడైయార్ పడియుమ్ కణ్ణిలోమ్, శత్రుక్కళ్ పడియుమ్ కణ్ణిలోమ్, ఉన్నతు వ్యావృత్తమాయున్దతి!

జీ-అ.-నారణ్ణు” ఎన్దిపదద్యయత్తుక్కుమ్ క్రమేజాన్దమ్ (కడువాయ్ త్యాదివాక్యద్వయేన). కడువాయ్ వత్తు-వారైప్పడు. ఆదోమైయై డైనాలాజీయరాతే యుప్పేణుమా వెన్న (ఆదోమైయై డైయోత్యాది). “ఆదోమై” ఎన్దిపదద్యయత్తుక్కువాసనై (నాజ్జో పెటపిత్వాది వాక్యద్వయత్తాలే). “శొల్లియ్యువోమ్” ఎన్దెయాలే కూప్పిడుకైక్కు ప్రయోజనమున్దుకైయెన్దు తోదోమిటితను. ఒరుప్రయోజన మెన్దు తిన్దా వివరణమ్ (అవనై పెఱవోవీత్వాది). ఎమ్మెరుమాన్ నారణ్ణు మదనెజ్జోదోదోమ్, ఎమ్మాదోమైశొల్లి యువోమై ఇత్త్యన్దయమ్ హృది నిధాయోక్తమ్ (అల్లాతవదోమిక్కుత్తయ్). ఆదోమైయాలే యుక్కుక్కుమ్ యోగ్యతైయైయో వెన్దు పడి. (అల్లాతవదోమిక్కుత్తాది) తన్నొన్దు సమదుఃఖికళానవదోదోన్దడియుమ్ విక్కు, ఉదాసీన పడియుమ్ విక్కు, ఉభయవిలక్షణమాన వాకారమునకున్దావతే యెన్దు- * నీయ్క తాత్పర్యమ్. కీదోవాక్యవివరణమ్ (అవనై యొత్తొన్దవిత్వాది). (నమ్మిల్ నామ్) ఉనక్కుమితువేయితే యడుప్ప తెన్దు కరుత్తు. “నడువే” ఎన్దు విత్తుక్కు - ఎజ్జో మధ్యత్తిలేయెన్దు పొరుళో; ఇల్లెయోకో, ఇన్దయోజనైక్కు శబ్దసార్వస్వజ్ఞాల్లవజ్జీయైయైతే. అవతారికైయాలే, ఇరుళోవన్దు ముకత్తై ముక్కున్దు - శబ్దార్థమ్ శొన్నప్రాయమిత్తే. “నడువే” ఎన్దు తాత్పర్యమ్ (నలికైక్కొత్తాది). నలికైక్కొన్దు - ఇన్దువుక్కు మార్కి కార్థమ్. వేదోదోర్ - హింసకా, వక్రై - తేమంభేదా. అతిలుమ్ కొడితాక నలికై తెన్నెన్దు; అతినుడైయ క్రూర్యతై యిరన్దువక్రైయొక మరుచ్చెయ్కెతార్ (శత్రుక్కళానాలు మెన్దుతోడన్ది). (నోవుపట్టారై) ౨* గచ్చురుజానామియాలే తాత్పర్యమ్. ఎనై - అనేకమ్. “వేదోదోర్ వక్రై” ఇతి - సవయ హింసక త్వేన, నిర్దయహింసక త్వేనన భేదోవివక్షితా; తన్నాదుభయవిధాద్భేదాదవ్యధికం క్లేశయ సీత్యర్థా న్దరమానా (రావణాదికళిత్యాది). నీరైయుడైయార్ - నీరైయుడైయశత్రుక్కళ్ వన్దు. ఫలితమ్ (నీరైయుడైయార్ పడియుమిత్వాది). శత్రుక్కళ్ - నీరైయైల్లాత శత్రుక్కళ్.

ఆ-అ-వి.-పిత్తుక్కొన్దు. మక్కు-అచ్చాదిక్కు. ౩ “అజ్ఞాప్తమాత్రపురుష” ఇత్త్యాది. (సులభను క్కెన్దుమామితి) సౌలభ్యమ్ - తత్పురుషార్థః ఈయతే - ప్రాప్యతే ఇత్త్యయశ్చార్థత్వాత్. ఎమ్మెరుమాన్ నారణ్ణు - మదనెజ్జోదోదోమ్, ఎమ్మాదోమైశొల్లి యువోమై ఇత్త్యన్దయమ్ హృదినిధాయోక్తమ్ (అవనై పెఱవోవీతి).

ఈ.-(వాట్టి) ఘాతుకరై “ఉడన్బిటన్దీర్” ఎన్నుమాహ్వాలే. (కనై యిరుళే) శెటిన్దవిరుళేయెన్నుతల్, కనై యిరుళే - కనై త్తుక్కొణ్ణు శెరుక్కివరుకిటవిరుళే యెన్నుతల్. అన్బియే, ప్రకరణన్ద్రోడేశేర్ న్దపారుళావతు - తమ సైన్ద్రొరుపదార్థమామ్, “అతుతానాళిమఱుజ్జీయడజ్జీయిరుక్కై స్వభావమ్” ఎన్దటియాతే, అభిమతవిశ్లేషత్తాలే యొళిమఱుజ్జీ వాయ్విట్టుక్కొప్పిడవుమ్మాట్టాతే నోవుపడుకట పడియైక్కణ్ణు, ఉన్నియపుకనత్తిరున్దతీ! ఎన్ది తాళో. వకుత్తవిషయత్తిలే నామెల్లామ్ నెజ్జేత్తిన్దకూప్పిడానిట, నీయున్నాన్ద్రోమైయైక్కొట్టి నలియానిన్ద్రాయ్; ఉన్దవసాదమ్ నీజ్జీ నీజీవిత్తిడుకవెన్దితాళో.

౭.

జీ-అ. — “వేద్రోర్వకై యిట్కొడితాయెనైయూఱీనిద్రో” ఇత్యభిధానదశాయామ్ “వాట్టి” ఇతి-అశీర్వాదస్య దృష్టాంతమాహ (ఘాతుకరై యితి). (ఉడన్బిటన్దీర్) “దయైపిటకుమో!” ఎన్నుమ్ ననైయాణేళొల్లుమ్మవై. ఎమ్మెరుమాన్ నారణ్ణు మడనెజ్జన్ద్రోద్రోమామిరుక్కై వెన్నాన్ద్రోమైళొల్లి యెన్దన్దయమ్. కనవిరుళెన్నుతల్, కనైయిరుళెన్నుతల్. (శెటిన్దవిరుళితి) అన్బిన్ద్రోయకారాయోగా దశాశస్య వికారతయత ఇతిభావః. కనైత్తుక్కొణ్ణు - కోపిత్తుక్కొణ్ణు. యోజనాన్దరమ్ (అన్బియే యిత్యాది). (ఉన్నాన్ద్రోమైయైక్కొట్టి నలియానిన్ద్రాయ్) ఉన్నాన్ద్రోమైయైక్కొట్టి శత్రుక్కై క్కొట్టిలుమ్ నలియానిన్ద్రాయెన్దపడి. ఇన్దయోజనైయిల్, “నడువే” ఎన్దిటతు - నారై ముతలానవద్రోక నడువేయెన్దపడి. అతావతు - నారై ముతలానవై తజ్జో వ్యసనత్తైక్కొట్టి యెన్దైప్పిరియానిట, నీయు మవైపోలే యున్నడైయ వ్యసనత్తైక్కొట్టి ప్పిరిక్కడవైయో వెన్దపడి. “నీనడువే” ఎన్దతు - ఎజ్జళాన్ద్రోమైయైక్కొట్టి వ్యావృత్తమామిరున్దతీ! ఉన్నాన్ద్రోమై యెన్దపడి యెన్దవుమామ్. ఇతాళవన్దార్ నిర్వాసాత్తుక్కు. “కనైయిరుళో” ఎన్దతు - నియతస్వభావమెన్దటినాతే, “భగవద్విశ్లేషత్తాలే యొళిమఱుజ్జీయిరుక్కొటతు” ఎన్దిరుక్కితాశెన్దకరుత్తు. అడజ్జీయిరుక్కై - వెళిప్పుటప్పడామలిరుక్కై. ఎమ్మెరుమాన్ నారణ్ణు - మడనెజ్జన్ద్రోద్రోమైన్దన్దయత్తిలే యర్థమ్ (వకుత్తవిషయత్తిలే యెన్దటొడజ్జీ). ఇన్దయోజనైక్కు, వేద్రోర్వకై యిత్యాదిక్కు - ఉన్నాన్ద్రోమైయైక్కొట్టి శత్రుక్కో నలియుమ్ ప్రకారత్తిలుమధికమాక నలికితాయెన్ద కణ్ణుకొళవుతు. “ఎనైయూఱీమాన్ద్రోమై యెన్ద్రోద్రోమా” ఎన్దతుక్కు స్వారస్యమిన్ద్రై, “వాట్టి” ఎన్దతుక్కు - స్వారస్యమున్ద్రై. మున్దయోజనైయిల్, “కొడితాయెనైయూఱీమాన్ద్రోమైయెన్ద్రోద్రో” ఇత్యాదిస్వారస్యమున్ద్రై. కనైయిరుళే!, ఎమ్మెరుమాన్ నారణ్ణు మడనెజ్జన్ద్రోద్రోమ్; ఎన్నాన్ద్రోమై శొల్లియటావోమై నీనడువేవేద్రోర్వకైయిట్కొడితాయెనై యూఱీమాన్ద్రోమైయెన్ద్రోద్రోమా; వాట్టియెన్దన్దయమ్.

౭.

ప్ర-తి.-(తోద్రోమిత్యాది) (ఎనై యూఱీయిత్యాది)కిష్కిన్ధాకాండే చతుర్వింశే, వాలిహననజశోకపరిపుటం సుగ్రీవమాలోక్యరామః, “ఇత్యేవమార్తస్య రఘుప్రపీరశ్చుత్వా వహోవాలిజఘన్యజస్య । సజ్జాతబాష్పఃపరపీరహస్తారామోముహూర్తంవిమనాబభూవ. ॥ ౨౪॥ ” ౭.

తాత్పర్యము. — ఓ! చీకటి! మేము మామనస్సును సర్వేశ్వరునికిదారపోసికొని యొకరికొకరు తమతమదుఃఖమునుశెప్పుచు దుఃఖించుచుండగా, నీవిప్పుడు మాలోజొచ్చి యొకరిముఖము నొకరికిఁ దెలియకుండునట్లుజేసి బాధించుచున్నావు. నీవేసుఖముగానుండుము.

౭.

మూ. — ఇరుళిన్బిటివణ్ణమానీర్ క్కొట్టియేహోయ్ । మరుళున్ద్రోరాప్పకన్ద్రొజ్జిలునీత్తుజ్జాయా ।

లురుళున్ద్రొడముత్తైత్త పెరుమానా । రరుళిన్బెరునన్దై యాలాన్ద్రొన్దనొన్దాయే॥

౮॥

అ.-(ఇరుళిక్) ఇరుళిన్బిటివణ్ణమానీర్ క్కొట్టియే!, హోయటివజ్జీరాప్పకల్ మడియిలుమ్ నీయుటజ్జుకిటిన్ద్రై; నీయు మెన్దైప్పోలే ఉరుళున్ద్రొడముత్తైత్త పెరుమానారోడేసం శ్లేషిక్కైయిలుళ్ళ వళినివేళత్తాలే యాన్ద్రొన్దనొన్దాయాకాతేయెన్దితాళో.

౮.

ఆంధ్ర-ఇంజనీరింగ్ టెక్నిక్ కాలేజీ (3) మా సిర్ కట్టియే (4) పోయ్ మరుశుర్లు ఇరాప్పకల్ (5) తుట్టెలిమ్ నీ తుట్టెయ్ (6-ఆల్ ఉరుకుమ్ కకడమ్ (౧౫) ఉత్తెత్త పెరుమానార్ ఆంజెన్ (౧౮) పెరు నత్తెయ్యల్ ఆత్తొప్ప (౨౦) నొన్జాయ్ (౨౨).

ఇరుళినుడైయ, కెజిన్ద, నిజత్తైయుడైతాన, (2) పెరియ, నీరైయుడైయ, కళియే! (౬) మికవుమ్, అజివుకెట్టు, అహోరాత్రయ మానకాలముమ్, (=) ముడియిలుమ్, నీ, ఉజ్జుకజిత్తై; (౧౨) ఆతలల్, ఉరుగుతలైయుడైతాన, శకడత్తై, (౧౫) తిరువడికళాళేయుత్తై, పెరియవరుడైయ, కృపాగుణత్తిలుజ్జాన, (౧౮) పెరియ, ఆశైయాళే, ఆర్క్కుణ్ణుట్టు, (౨౧) నొద్దాయో? (౨౨) మానీరెన్దుతు-కణుత్తనీరె మామ్. ఇత్రైల్-జలప్రకృతికరుమ్ అవక్ కృపాగుణత్తిలేయకప్పట్టాల్ కాల్ తార్క్కువైరెన్దుకరుత్తు.

ఈ. — ఎట్టా మాబట్టు. అవ్విరుభక్తి తాయత్తు అశ్లేయ శ్లేసచ్చరియానిట్లు, ఇరుళ్ శెట్టిన్దాప్పో లేయరుచ, తోరుక్కుళియిలే శెట్టిన్దాళ్ ; అతుమడలెడుప్పరైప్పో లేకెట్టోడానిట్టుమే, పావియే, శకటాసురనిరననమః శ్లోనవచ్చెయలిలేనీయుమకప్పట్టాయాకా తేయ్నితాళ్.

జి.ఆ. — స్వప్నానుష్టు (ఇరువిత్తాది) ఇరుకునందరమ్ కట్టయ్యచొప్పుతుక్కుచేర్పియేతెన్న (అవిరుకుక్కిత్తాది). ఇ. ఆ. యేతు - బి. బి. గొట్టి.

“తినీ” ఎన్నతుక్కుభావమ్ (అచ్చమానవిత్తాది). (వేదానందవిద్యార్థి కే) వెలితు. అనారమ్. పుటవిత్త-బహిర్దర్శమ్. శబ్దార్థమ్ (ఇయ. విత్తాది). తినీపాఠే-పయరపాఠే. పాయ మికవుమ్. ౨ “పారతరీపాతలాకలివై నెమ మైయావమ్” ఎన్నక్కడవతితే. “మికవుమ్” ఎన్నతైవపక్కితార్ (మయర్పఱవిత్తాది). ఇరాప్పకలెన్ఱు-కాలవయనన్ఱైచ్చొన్నతు-కాలన్ఱుమ్-మపఱతుణమ్ (కాలత్తుక్కితి). ౩ “అ నా దిచ్చగవాక్ కాలానాన్ఱోస్యదివ్యతే” ఇతి - అన్ఱరహితస్యకాలస్యేత్యర్థః. తుజ్జేలుమ్-ముడియిలుమ్. తనక్కుదివారాన్ఱ్రవిభాగముల్ దుచ్చిక్కయాలమ్ “కాలమాతే దివారాన్ఱ్రవిభాగవిభక్తమాయేయరుక్కుమ్” ఎన్ఱిచ్చక్కయాలమ్, “కాలమ్నశిత్రతు” ఎన్ఱిరుక్కితాన్ఱో శుజ్జాయాల్-ఉణ్ఱుకితే. ఆన్ఱోమైయాల్ పరుమ్ బాగరత్తుక్కు కాలమ్ వేడ్డావాకాతే. అథవా, ౩ “అనాదిచ్చగవాన్ఱ్ఱాల.” ఎన్ఱై పడియే అనన్ఱమానకాలమపన్ఱియమనాకమరుళున్ఱు, ఆన్ఱోమైయాలేముడిన్ఱుపిన్ఱైత్తిరుక్కువుమ్, ఎన్ఱైచ్చొన్ఱే ౩ “జీవన్ఱాభద్రాణిపశ్యంతి” ఎన్ఱున్ఱైయొకకనన్ఱా లేముడిన్ఱుపిన్ఱైక్కువుమ్ పెన్ఱోమైయిల్లెయన్ఱ పడి. కావల్-రన్ఱై. ఉరుళుమ్-ఉరన్ఱు పరుమ్. తాన్ఱైత్తు-చిత్తుమ్. ౪ “చిత్తే”

[౧౫] తిరువాయ్ మొళి.—౨-ప. ౧-తి-వాయున్దిరై. ౯-పా-నొన్దారా వ్యాఖ్యానజ్ఞో. ౨౯

ఈ.—సనుయ త్రిలేసులై వరపు తాత్తుచ్చీటిమిర్ త్తతిరువడికళా లేముడిత్తు, జగత్తుక్కు శేషియై త్తనవుళ కారకక ప్పణయినిక్కుత వానో? ఎన్ను మనశై యాలే. (అరుళిక పెరునశై యాలే) అరుళిక నత్తుక్కు త్తక్క పడియితే నశై యుకనమరుప్పతు. (ఆదొన్దనొన్దాయే) తరై ప్పట్టునోన పట్టాయా కాతే. ౩౦.

౧-౨.—చరణావూర్ధ్వం స్తన్యాస్త్రీ ప్రరురోదహం ” ఇత్యేతన్ధృదినిధాయాం (యతైనరవిత్వాది). ఉత్తైత్త-ముత్తిత్త. కట్టి, స్త్రీయాత్త యాతే (పణ యినిక్కుత వానో పెన్దతు). నశైన్దు-ప్పరు మైయే తేన్దు (అరుళినిత్వాది). ఆదొన్ద-త్తరై ప్పట్టు. ౩౧.

౨-౨ వి.—ఇరుళిక తిణివణ్ణ మెన్దుతోడజ్జి, కమేణు ఉరైయన్దయమ్. ౩౨.

ప్ర-తి.—(ఇరుళినిత్వాది) (ఉరుళుమకడమిత్వాది) సచ్చమే శేషస్తే, “కదాచిచ్చకటస్యానభ్యయానోమగుమదనః | చిత్తేపచరణా వూర్ధ్వం స్తన్యాస్త్రీ ప్రరురోదహం ॥ ౧౧ ॥ తస్యపాదప్రహారేణకటంసరిత ర్నితమ్ | విస్వస్తమృభాన్తాన్తద్విపరీతంపసాతజై ॥ ౨ ॥ తనోహజాకృత ర్వోగోసగోపీజనోద్విజ ॥ ఆగమాభదద్య శే బాలముత్తానశాయనమ్ ॥ ౩ ॥” ౩౩.

తాత్పర్యము.—గాదాన్ధకారముచేత నల్లనివర్ణముగల ఓ! ఉప్పుకాలవా! నీవు కటాసురునిసంహరించిన క్రికృష్ణునియొక్క కృపను తి ఆదిలభింపకపోవుటచే మతిపోయినదానవై మెల్ల ప్పడను నిద్రింపక బాధనొందుచున్నావాదేమి? ౩౪.

మూ.—నొన్దారా క్కా-తనోయ్ మెల్లా వియుళ్ళులర్ త్త | నన్దావిళక్క మేనియుమలియత్తాయ్ ! శెన్దామరై త్తడజ్జ త్తెన్దని వాయె మ్మెరుమా | నన్దామ త్తణ్ణాయ్ త్తాయ్ లేవాయే ॥ ౯ ॥

౨.—(నొన్దారా) నన్దావిళక్కే!, ఇప్పడుపడుకైక్కిడన్దియే యిరుద్దనీయుమెన్నై ప్పీలే, కాలత త్తన్ మెల్లామనభవత్తాయ్ ఆరాత త్తనోయానతు ఉన్దుడైయ మెల్లావియెయుళ్ళులర్ త్త, శెన్దామరై త్తడజ్జ త్తెన్దని వాయె మ్మెరుమాన న్దామ త్తణ్ణాయ్ త్తాయ్ లేవా యేవా ॥ ౧౦ ॥

అన్య —నన్దా విళక్క మే అలియత్తాయ్ (౩) నీయుమ్ నొన్దారా కాలత్ (౪) నోయ్ మెల్ ఆవి(౯) ఉళో ఉలర్ త్త శెమ(౧౦) మరై తడమ్ కణ్ (౧౧) శెమ కని వాయ్ (౧౨) ఎమ్మెరుమా అన్ తణ్ణాయ్ త్తాయ్ మ (౧౩) ఆత్తెయాల్ వేనాదే (౧౪).

పన్నీ.— అనన్దరమ్, కమనీయవిగ్రహం నానపనుడయ భోగ్యతావిమయనానశైయాతే వరుమ్బుకాయోన్దు భోగ్యతావై త్తెక్కితాల్.

ఒన్దాయ్ వివల్, విళక్కే!, ఇప్పడివిలక్షణమాన, (౩) నీయుమ్, ఈదుపట్టిరుక్కచ్చెయ్ శేయమిందు పడుత్తుకత్తాయ్ మెల్లాయున్దు త, కాలాకిణ్ (౪) నోయానతు, ఉన్దనిపోలే మెల్లితాన, ప్రాన్దన్దెయమె, (౯) ఉళి, ఉలర్ త్తమ్మడియాక, విన్దు, (౧౦) తామరై త్తాయ్, కట్టెయ్ మె, (౧౧) శివన్, కనిపోన్దు, వాయెయ్ ముడైయనాన్, (౧౨) ఎమ్మెరుమాన పనుడయ, అత్తెయ్, విన్దుత్తాయ్ మెన్దు, (౧౩) ఆత్తెయాల్, పరితెక్కితాయో? (౧౪) అలియత్తాయ్ మెన్దు. “అరుమన్” ఎన్నుమా ప్పీలే, నన్దాయ్ క్కాట్టెయ్ త్తాయ్. ఇత్తెన్దో-కావడివట్టుకొన్నై తేజస్వికైయమ్ పరితెక్కి మెన్దు. ౯.

అర్థము. — ఎవతెగని ఓడివమా! (ఎల్లరచే) కరుణించదగినదానవైన (3) నీవును బాధపడియారని ఆశయనియెడి (౬) వ్యాధి నుండి వైన 'పాణమును (౯) లోపల యెండింపజేయునట్లు ఎఱ్ఱని (౧౨) తామరపుష్పములవలె విశాలమైన నేత్రములుగలవాఁడును (౧౫) ఎఱ్ఱ పండువలెభోగ్యమైయున్న (తిరు) అధరముగలవాఁడును (౧౮) నాస్వామియువైవానియొక్క అందమైన చల్లనితిరుత్తుటాయమాలయంద (౨౦) నాశచే తపించుచున్నావా? (౨౩)

ఈ. — ఒప్పతామ్బట్టు. అక్కఱిగొరుకరై కాణమాట్టాతే మీఱువన్దుపడుక్రైయిలేవిఱ్ఱున్దాళో; అఱ్ఱై కీఱవిళక్రైక్కణ్డాళో; అతు “ఉడప్పిల్ కైవైక్కవొణ్ణాతపడి విరహజ్వరమ్మన్ద్రీయెరియానిన్దతు” ఎఱ్ఱు అత్తై ప్పార్ త్తు, నీయుమ్నోవుపట్టాయాకాతేయెన్దితాళో.

(నొన్దిత్యాది) ‘నోవ’ ఎఱ్ఱువుక్కాల్, నొన్దుతలైక్కట్టక్కడవత్తి క్కేయిరుక్కిఱవేమవ్యాధియానతు, తొట్టార్ మేలేదోషమామ్మడిమ్మదువాయరుక్కిఱవాత్తావైక్కరుత్తునన్ద్రాకవులర్ త్త. (మెల్లావి) భగవద్గుణానుభవతాలేన్దిరుక్రై. కాల్ మిప్పడప్పాతాతిరుక్రై. (నన్దావిళక్కమే) జ్వాలాభేదానుమానమిరున్దుపార్ క్కితాళన్దే. సన్దానవిచ్చేదమిన్ది క్కే ఉరువనోవుపడుకితాయాకాతే. (నీయుమలియత్తాయ్) నాట్టుక్కుక్కణ్డాటియాన నీపడుమ్బాడేయితు. (అలియత్తాయ్) అరుమన్దనీ. పరార్థమాన ఉడప్పిలేయునక్కునోవువరువతే.

(శెన్దామరైయిత్యాది) ౧ “పతిసమ్మానితాసీతాభర్రారమసితేక్షణా” ఎన్ద పేఱుపెఱవేణుమ్” ఎన్ద శైయో నీయుమానైప్పట్టతు. (శెన్దామరై త్తడజ్జణ్) ముకత్తైప్పార్ త్తుక్కుళిరనోక్కినసోతైత్తిరుక్కుణ్ణళిల్ శెవ్విశొల్లు కీఱతు. (శెన్దనివాయ్) ఇకళోల్ శొల్లుకిఱపాత్తైత్తిరువధరత్తిల్ ప్పట్టువైచ్చొల్లుకిఱతు. (ఎమ్మెరుమానిత్యాది)

జీ-ఆ. — ఒప్పతామ్బట్టు (నొన్దారావిత్యాది) కఱీయొచ్చున్దవనన్దరమ్ విళక్రైచ్చున్దతుక్కుప్రసక్తియేతెన్న (అక్కఱిగొరుకరై కాణమాట్టాతేఐతి) చాటు. తద్వఃఖస్యపారంద్రస్తుమనమర్థాసతీతిధ్వనిః.

“ఆరా” ఎన్దతుక్కుతాత్పర్యమ్ (నోవవెన్దువుక్కాల్ నొన్దుతలైక్కట్టక్కడవత్తి క్కేయెన్దతు). ఉళో - (కురుత్తువగోరొక) ఆత్మా పుక్కుమార్దవమేతెన్న (భగవద్గుణేత్యాది). “తొట్టార్ మేలేదోషమ్” ఇత్యాదియొకవివరణమ్ (కాల్ మిప్పడప్పిత్యాది). నన్దావిళక్క-విచ్చేద మిల్లాతవిళక్రైన్దుశబ్దార్థమ్. నన్దుతల్-శిన్దుతల్. జ్వాలాభేదానుమానతాలేనాశమ్ సిద్ధమాయరుక్కు, “నన్దావిళక్కమ్” ఎన్దిఱతెన్నెన్న (జ్వాలాభేదేత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే). (సన్దానవిచ్చేదమిన్ది క్కే) ఇరుక్రైయాలే (ఉరువనోవుపట్టాయాకాతే) ఎన్దితా శెన్దుకుట్టువతు. భృమి త్తుచ్చొల్లుకితాళన్దకరుత్తు. “నన్దా” ఎన్దిఱవితుక్కు-ముడిన్దుపిడైక్క-పైబ్ద్రీయెయెన్దుభావమ్. అన్దసన్దానమేకాత్తాధిష్ఠితమెన్దుతాత్పర్యమ్. ఎప్పాతు మొక్క వునక్కిప్పడియిల్ బ్ద్రీయెన్దు స్యభావమామ్మడివిళైవతేయెన్దపడి. జ్వాలాభేదానుమానమావతు - మధ్యమక్షణపర మ్మరావ ర్దినీజ్వాలా, ప్రతిక్షణముత్పత్తివినాశవతీ; కుఱి, వర్త్యవయవసంయోగజన్యవర్త్యవయవవినాశిత్యాత్, ప్రభుమచరమక్షణజ్వాలావత్ ఎన్దతు. అలియత్తాయ్-నీయు మెన్ద న్దయమతిరువుళమ్మన్ద్రీయర్థమ్. (నాట్టుక్కిత్యాది). కణ్డాటియాన-కణ్ణుక్కువిషయజ్జైక్కాట్టుకిఱ. “అలియత్తాయ్” ఎన్దుముఱుచ్చొల్లాయ్, అరుమన్దనీయెన్దపడి. ఆతావతు-ఎల్లారాటుమ్ కృపైపణ్ణత్తక్కియెన్దపడి. “అలియత్తాయ్” ఎన్ద శై “వేనాయ్” ఎన్దత్తోడేకాట్టిభావమ్ (పరార్థమానవిత్యాది).

ఉత్తరార్థమాత్రత్తుక్కుభావమ్ (పతిసమ్మానితేత్యాది). యద్వా, “అన్దామత్తణ్డాయ్” ఎన్దత్తైక్కటాక్షిత్తుభావమ్ (పతీత్యాది) ఆతల్. “సమ్యక్తానితా, ఎన్దాయ్, తన్దిరుక్కుటా త్తిల్ మాలైయైవాగ్గీచ్చాత్త. అసితేక్షణావెన్దయాలే - అవళుమొరుమాలైయిట్టాళోసోలే కాణమ్” ఎన్దుఆహ్వానిరహితానితే. ఆయోధ్యాకాణ్డేషోనతే “పతిసమ్మానితాసీతాభర్రారమసితేక్షణా | ఆద్వారమనువవ్రాజ మద్భావా న్యభివర్ణుషీ.” పక్షాప్స-శివప్స. “శెన్దనివాయ్” ఎన్దతుక్కుభావమ్ (ఇకళోల్లిత్యాది). “వేనాయ్” ఎన్దతుక్కుభావమ్ (ఉక్కుమిత్యాది).

ఈ.—“నోక్కలుమ్ ప్పి త్తతాలు మెన్నై యనన్యాన్దై యాక్కినవనుడైయ వక్కియన్దిరుత్తున్దాయ్ నూలై పెటవేణుమ్”
ఎన్నుమానై యాలే. (వేవాయే) ఉక్కక్కలుక్కులై యక్కడవవున్నుడమ్మే నెరుప్పాకవేకతాయాకాతే. ౯.

జీ-ఆ.—ఉక్కమ్-విశిటి. కాల-కాల్దు. ఉలైకై-కున్దుకై. నన్దావిశక్కమే! అలియత్తాయాననీయుమ్, శెన్దామరైయత్తారభ్య. ఆలైయాల్-
నొన్దారాక్కాతల్ నోయ్ మెల్లావియుళ్ళులర్ త్త. వేవాయే ఇత్యన్వయః. ఉలర్ ద్ది-తేవేవతు. ౯.

అ-అ-వి.—నన్దావిశక్కమే! అలియత్తాయనీయుమ్ నొన్దారాక్కాతల్ నోయ్ మెల్లావియుళ్ళులర్ త్త, శెన్దామరై త్తడగ్గణ్ ఎన్దుతోడగ్గి,
క్రమేణ ఉరైయన్వయమ్. ౯.

ప్ర-తి.—(నొన్దారావిత్తాది) (నన్దావిశక్కమే) (జ్వాలాభేదానుమానమ్) మధ్యమక్షణపరమృరావర్తిజ్వాలా, ప్రతిక్షణముత్పత్తివిశాళ
నతీ; వర్త్యవయవవిశాళత్వాత్, ప్రభుచరమక్షణజ్వాలావత్.—(శెన్దామరైయత్తాది) అయోధ్యాకాండోదాహరణే, “ఘృవమద్వైవహారాబా
యావరాజ్యైభిషేత్యుతి॥౧౯॥ హస్తశీఘ్రమితోగత్వా ద్రక్ష్యమిచమసీపతిమ్ । సహస్రంపరివారేణనుభమాస్వరమస్వచ॥ ౨౦॥ పరిసమ్మ
నితాసీతాభరారమసితేక్షణా । ఆద్వారమనువప్రాజమగ్ధాన్యభివధ్నుషీ॥౨౧॥ ౯.

తాత్పర్యము.— ఎల్లప్పుడు నొకతీరున వెలుగుచున్న ఓ! దీపమా! ఎంతకాలమునుభవించినను తీరనిదై నీప్రాణమును మిక్కిలిబాధం
చెడి యాశయనియెడి వ్యాధిగలదానవై తివి. నీవును, సర్వేశ్వరునియొక్క తామరపుష్పములవంటి నేత్రములయొక్క చక్కతనమును గొండవం
డువలె భోగ్యమైన యధరసాందర్యమును తులసిమాలయొక్క సౌందర్యమును నేవించుటకునాశపడి దానినొందక నిట్లు వెలుగుచున్నావా?.

మూ.— వేవారా వేట్కై నోయ్ మెల్లావియుళ్ళులర్ త్త । ఓవాతిరాప్పకలున్బలేనీథ్ త్తొట్టిన్దాయ్ ।

మూవాయ్ పిళ్ళన్దు మరుతిడై పోయ్ మణ్ణిళ్ళన్దు । మూవాముతల్వా నినియ్డెచ్చుచ్చోరేలే. ౧౦॥

ఆ.— (వేవారా) అదాహ్యమానవెన్నుడైయ మెల్లావిముడిద్రాలుమ్ తవిరాతేనిన్దు వేట్కై నోయానతు దహిగ్గుమ్మడి యున్నుడైయగు
ణచేష్టితగ్గళాతే యెన్నైయోవాతే యిరాప్పకలున్బకలిరే విఱున్దు కిడక్కుమ్మడిపణ్ణినాయ్; ఇని యుడియ్యేన్దు చొప్పరివిడాతోటియవేణుమ్
మెన్దితార్. ౧౦.

అన్వ.— వేవారా వేట్కై నోయ్ (౩) మేల్ ఆవి ఉళో (౬) ఉలర్ త్త ఇరాప్పకల్ ఓవాతు (౯) ఉన్బాటి విత్తొట్టిన్దాయ్
మా (౧౨) వాయ్ పిళ్ళన్దు మరుతు (౧౩) ఇడై పోయ్ మణ్ (౧౪) ఆళ్ళన్దు మూవా ముతల్వా (౨౦) ఇని ఎచ్చుళ్ళోరేల్ (౨౪). ౧౦.

పన్నీ.— అనన్దరమ్, ఇవ్వార్తియొక్కణ్ణు సన్నిహితనాన సర్వకారణభూతనాయుళ్ళవిశ్వరవై, నీ యెన్నై “ఓవాతోటియవేణుమ్”
ప్రవేక్షిక్కితార్. ౧౦.

వేవిత్తుత్తప్రమాకాత, ఆలైయాకిఱ, నోయానతు, (౩) విరహత్తాలేబలహీనమాన, ఆత్తాడై, కురున్దునర్దుగొక, (౬) పుర్దువిక్కు,
ఇరాప్పకల్, ఇడైవిడాతే, (౯) ఉక్ స్యభావగ్గళే, తాల్ న్దకప్పడుమ్మడిపణ్ణినవనాయ్, ఉన్బైక్కుట్టువార్ కుక్కు విరోధయాన శీఘ్రాకటకు
తిరైయిక్, (౧౨) వాయై; పిళ్ళన్దు, ద్వంద్వమానమరుతుముతీయుమ్మడి, (౧౩) నడువే, పోయ్, అనన్దార్త మామ్మడి భూమిమ్మ, (౧౪) ఆళ్ళ
న్దుకొణ్ణు, ఆత్తాలేయికిప్పతిత్త, సర్వకారణభూతనే!, (౨౦) ఇనియ్దురుకొలముమ్, ఎచ్చులై, నఱువవిడాతోటియవేణుమ్. (౨౪) మూవాము

తల్వపట్టు - నిత్యహావన స్వభావనా ఉత్పాదకనెట్టుమామ్. ఇత్తాల్ - తమ్ముడైయ ననిష్ఠజ్జైపోక్కి సత్తయైయన్జాక్కినపడియై యను సన్నిత్రాయైల్లు. ఇతిల్ ఏకారమ్ - తేదీయమ్. ౧౦.

అర్థము. — మండిచల్లారని ఆశయనియెడి వ్యాధి (3) మృదువైన నాప్రాణములను బోపల(౬) యెండింపజేయునట్లు. కేయింబగట్లు నెడ బాయక (౭) నీయందు నొకకుకొనునట్లుజేసితివి. గుట్టమైవచ్చినకేళియనియెడిరక్కనునియొక్క(౧౨)నోటిని జీల్చినవాడవును మద్దిచెట్లయొక్క (౧౩) మధ్యయందు వేంచేసినవాడవును భూమిని (౧౪) గొలిచినవాడవును నవయావనముకలవాడవును కారణభూతుడవునైన ఓ! శ్రీయోపతీ! (౨౧) ఇంకమీద మమ్ములను విడువకనుండుము. (౨౨).

ఈ. — పత్తామ్మాట్టు. ఇవళవసాదమెల్లానీరవద్దు సంక్లేషిత్త వెమ్మెరుమానైక్కుటిత్తు, ఇనియెరునాళు మెనై విడాతోట్టియవేయమెన్దితార్.

(వేవారావేత్తైనోయ్) “వేవ” ఎన్ఱుతోడజ్జినాల్, ఒరుకాల్ వెన్ఱుతలైక్కుట్టమాట్టాతాయైల్లు. అల్లా తవైపోల్లవిక్కి, ప్రేమవ్యాధిక్కుళ్ళతోన్ఱాయైల్లీతుతా. (మెల్లావి) శరీరత్తిలున్జాన సాకుమార్యమ్ అత్తావి టమున్జాయెరుక్కి. అతాయైల్లీవర్క్కు. (ఉళ్ళులర్ త్త) ౧: “గూఢోగ్ని రివపాదపమ్” ఎన్నిటపడియే, ఉళ్ళేపిడిత్తుప్పటి మేప్పవరవేవానిన్ఱ తాయైల్లు. ఆదాహ్యమాయెరుప్పతుకేవలాగ్నియాకిలియే. ౨: “మహతాజ్వలతానిత్యమగ్ని నేవాగ్నిపర్వతః” ఎన్ఱు వెన్దవిడమేవిటకాక వేవానిన్ఱతు. (ఓవాతిరాప్పకల్) వేవారావేత్తైనోయ్ పోలే యిరాప్పకలోవాతోట్టికిటపడి.

జీ-ఆ. — పత్తామ్మాట్టు (వేవారావిత్వాది) “ఇనియెమ్మైచ్చోకేలే” ఎన్ఱుత్తైక్కుటాక్షిత్తవతారికై (ఇవళవసాదమిత్వాది).

వేవన్ఱుతోడజ్జినాల్-దహిక్కవెన్ఱుతోడజ్జినాల్వపడి. లోకత్తిల్దహిత్తుత్తలైక్కుట్టవిల్లెయొవెన్ఱు (అల్లాతవైయిత్వాది). అల్లా తవైశరీరాన్తమాకైయాలే ముడియుమ్, ఇతు అత్తాన్తమాకైయాలేముడియాత్తెన్ఱుపడి. ఇతుతా - వెన్ఱుతలైక్కుట్టమైతా. మెన్ఱైశరీరన్ఱు క్కున్జోవుళ్ళుతెన్ఱు (శరీరత్తిలున్జానవిత్వాది). అతావతు - ప్రేమవ్యాధిక్కు దాహ్యమామిడత్తిల్ పాత్తమ్పోరాతమాన్దవమివళత్తెన్ఱుపడి. ఇతు ఇరుపత్తునాలాయెర త్తిలేన్ఱుక్కు. అత్తావుక్కుచున్దవమివళవత్పాన్దవన్ఱుప్రయుక్కుమ్. పుటమ్మలర్ త్తియన్ఱోఉళ్ళులర్ త్తవేయమ్, ముతలిలేయళ్ళులర్ త్తవెన్ఱునెన్ఱెన్ఱు (గూఢోగ్నిరిత్వాది). అయోధ్యాకాండేళ్ళుజ్జివేరపురేభరతః, “రామచిన్తామయశ్యోకోభరతస్యమహత్తనః” ఇత్వాది, “అన్తరాహేనదహానస్యనైపయతిరాఘవమ్! వనదాహాభినన్తన్తంగూఢోగ్ని రివపాదపమ్.” 3 “అదాహ్యాయమ్” ఎన్నానిట్రవితు కూడు మోవెన్ఱు (అదాహ్యమాయైత్వాది). “వేవారా” ఎన్ఱుతుక్కుప్రమాణమ్ (మహతేత్వాది). సున్దరకాండేపచ్చత్రింశేసీతాన్ద్రప్రతిమారుతి, “సతవాదర్యనాదార్యేరాఘవఃపరితప్యతే । మహతాజ్వలతానిత్యమగ్ని నేవాగ్నిపర్వతః.” “‘హిమవత్పర్వతమ్’ ఎన్ఱుపోలే, ‘అగ్నిపర్వతమ్’ ఎన్ఱుపర్వతమున్జు” ఎన్ఱువుడానియైవ్యావర్తిత్తు, అగ్నిమయః పర్వతః ఎన్ఱు ఆభూతోపమావినక్షితేత్యభిప్రాయేణాహ (వెన్దవిడమేయిత్వాది). అతావతు - అగ్నిపర్వతమగ్నియినాలే వేమాపోలేయెన్ఱుపడి. (వేవారావేత్తైనోయ్ పోలే యిరాప్పకలోవాతోట్టికిటపడియితి) విరహాన్జ్కాతిశయాత్ కాలశ్చదీర్ఘోభవతీత్యర్థః. ప్రేమవ్యాధి అవిచ్చిన్నమాక సలికితాపోలే, ఇరావుమ్మకలుమ్ అవిచ్చిన్నమాకసలికితత్తెన్ఱుకే - వేవారావేత్తైనోయ్ పోలే యిత్వాదివాక్యత్తుక్కుర్థమ్; ఇతు “ఓవాతిరాప్పకలున్జాలే వీడ్తోత్తోన్దాయ్” ఎన్ఱుమాలత్తుక్కునుగుణమాక యోజిక్కుప్పొకామైయాలే, వేవారావేత్తైనోయ్ పోలే ఇత్వాదివాక్యమ్-ఇచ్చిత్తున్దిగ్ధమ్; వేవారావేత్తైనోయ్ పోలేయెన్ఱు వాక్యత్తుక్కు - అవిచ్చిన్నమాక నోయ్ వేవిక్కికాపోలే యెన్ఱై యిరాప్పకలోవాతే యున్ఱుక్కుల్ విట్టివిట్టుక్కున్జాయెన్ఱుపారుళి; ఉన్దైయిలే, “ఇరాప్పకలిడైవిడాతే యుక్ స్వభావజ్జిలే తాన్ద్రన్దకప్పదుమ్మడినన్జినియ్” ఎన్ఱుత్తుక్కుయాలే, ఎన్ఱుప్పడి మూలనుగుణమాక యోజిక్కిల్ సన్దేహమ్ పరిహరిక్కులామ్.

ఈ. — (ఉన్నా లేపీత్తొట్టిన్దాయ్) అకప్పట్టార్ కు మీళవొణ్ణాతపున్నకళిలే విట్టివిట్టుక్కొణ్ణాయెన్ను తల్; ఉన్నా లేపీత్తొట్టు-ఉన్నకళిలేవిట్టివిట్టుక్కొణ్ణా. బుత్తినాయ్-ముకక్లాట్టా తేకడక్కనిన్దాయెన్ను తల్. (మావా యిత్యాది) కేళి వాయై అనాయా సేనకిరీత్తు, యమళాన్బునగళిక్ నడువేపోయ్, మహాబలియపహరిత్తుక్కొణ్ణా భూమియై యెలైనడన్దుమీట్టుక్కొణ్ణా, ఇప్పడియువకారణై ప్పణ్ణి. పిన్నైయు మొన్టుమ్ శెయ్యాతా నాయ్ కుత్తై పట్టు, ఇవ న్నీనుడై యరక్షణ త్రిలేయుద్యుక్త నాయ్ కుమవ నే!. ఇప్పడియెల్లామ్ శెయ్యుచ్చెయ్ తేయు మొన్టుజ్జాయ్యా తా రై ప్పోలే జగత్పొవ్పొడికలై ప్పణ్ణినవనే!. (ఇనియెప్పెచ్చోరేలే) కేళితొడక్కమానవిరోధికలై ప్పోక్కి-నాప్పోలే తమ్ విరోధియైయుమ్ పోక్కి యవకవన్దుముకక్లాట్ట, శొల్లుకితారాతల్; “తమ్ముడైయ వాప త్రికనత్తా లేవన్దు ముకక్లాట్టమ్” ఎన్ను మివిశ్వాసత్తాలే శొల్లుకితారాతల్. (ఇని) ౧. “బుద్ధ్వా కాలమతీతచ్చము మోహపరమాతురః” ఎన్ను మాప్పోలే, మున్బుళ్ళ కాలమిట్టన్ద తాకిలుమ్ ఇనిమేలుళ్ళ కాలమివ్వున్దై కైవిడాతొట్టియ వేలుమ్; “పోన కాల త్రైమిట్టవొణ్ణాతు” ఎన్దు అతుక్కుశోక్కితార్. ౨ [నమేదుఃఖంప్రియాదూరే] ఎన్నుడై యప్రియైయాన వళి దూరత్తిలే యిరుక్కితాళెన్ద తుక్కుశోక్కితేనల్లెక్; అతోరుపయణమెడుత్తువిడ త్తిరుమ్. ౩ [నమేదుఃఖం హృతేతివా] వలియరక్షన్సలేపిరివువన్ద తెన్దు అతుక్కుశోక్కితేనల్లెక్; అతువవన్దలై యెయటక్క త్తిలుమ్. ౪ [ఏతదేవానుశోచామి] ఇతోన్దుమే యెనక్కుశోకనిమిత్తమ్. ౫ [వయోఽస్యాహ్యతిన ర్తతే] పోనపరువమి ప్పాల్ మీట్టవొణ్ణాతిత్తే.

౧౦.

జీ. ఆ. — మున్దినవర్ణ త్తిలే, “పీత్తొట్టిన్దాయ్” ఎన్దు-ముఖుచ్చొల్లు ద్వితీయార్థ త్తిల్, భిన్న పదమ్. బున్దుజ్జాయ్యా తా నాయ్ కుత్తై పట్టెన్ద తు- *మావావిత్తా త్తప్పర్యమ్. మావా-ముకియాత. శోమ్బుతెన్ను తల్. మావుతల్-నశిత్తల్. మావామై-నశియామై. నిత్యమెన్ద పడియాతల్. “మతల్వా” ఎన్దు తుక్కురక్షకనాకవర్ణమ్. (ఇవనీ నీనుడైయరక్షణ త్రిలేయిత్యాది). స్రష్టవాకవర్ణా న్దరమ్ (ఇప్పడియెల్లామిత్యాది). “ఇని యెప్పెచ్చోరేలే” ఎన్దు తు - ఎన్దవపన్దైయెప్పల్లిచ్చొల్లుకితెన్ను; ఇరణ్ణువక్తయాకవరుళిచ్చెయ్కితార్ (కేళిత్యాదియాలమ్, తమ్ముడైయ విత్తాదియాలమ్). వన్దుముకక్లాట్ట, శొల్లుకితారన్దు-మున్దినవర్ణమ్; “సమాపన్దనాయురగ్నేముకక్లాట్టాకిజిల్, అవళ్ళమ్ముకక్లాట్టమ్” ఎన్నుమ్ విశ్వాసత్తాలేయెన్దు-ఇరణ్ణామరమ్. “ఇని” ఎన్దు తుక్కుతాత్పర్యమ్ (బుద్ధ్వా కాలమిత్యాది). కిష్కిన్దా కాణ్డేమాల్యవతిరామకి, “కారదీంరజసి త్తొచ్చవద్యుజ్జోత్తాన్ద సలేపనామ్ | కామవృత్తచ్చసుగ్రీవంప్రాప్తజనకాత్తజామ్ | బుద్ధ్వా కాలమతీతచ్చము మోహపరమాతురః.” “మున్బుళ్ళ కాలమిట్టన్ద తాకిలుమ్” ఎన్దు త్తాలి ఫలితమాహ (పోనకాల త్రైయిత్యాది). అప్పడిశోక్తి త్రేవేరుజ్జోరెన్ను (నమేదిత్యాది). యుద్ధకాణ్డేపచ్చమే సముద్రతీలక్షణంప్రితరామకి, “నమేదుఃఖంప్రియాదూరేనమేదుఃఖంహృతేతివా | ఏతదేవానుశోచామివయోస్యాహ్యతిన ర్తతే.” (ఎన్ను డైయప్రియైయానవళిత్యాది). “వయోస్యాహ్యతిన ర్తతే” ఎన్దు-పోనపరువ త్రైమిత్తైయెన్దు డైయ దుశ్యకత్త్యజ్జొల్లుకైయాతే, కీత్తొచ్చొన్న వనీ నీ నుడైయసుకకత్త్యమిద్యోతితిమిత్తే. “మావాయ్ ఇత్యారభ్య, మతల్వా-వేవారా ఇత్యారభ్య, పీత్తొట్టిన్దాయ్ - ఇనియెప్పెచ్చోరేలే ఇత్య న్దయః, ఉళ్ళుల్ త్త-ఉళ్ళేయుల్ త్తమ్ముడియాక.

౧౦.

ఆ. ఆ. వి. — పిరాట్టియై రావణసపహరిత్తుక్కొణ్ణా పోకిజిపోతు, పిరాట్టితమ్ముడైయతిరువాభరణ త్రైవాణ్ణి ఉత్తరీయత్తిలేముడిన్దు మహారా జర్ సన్నిధియిలేపొక ట్రైట్టన్దరుళి, అత్తైయెడుత్తువెత్తుప్పెరుమాతై సేవిత్తపోతు మహారాజర్ సమర్పిక్కు, పెరుమాళును త్రైప్పలకాలుమ్మర్ న్దు మీళవుమ్ మహారాజర్ వళ త్తిలేవై త్తరుళిమికవుమ్ క్షేళిత్తారెన్నితాన్ (మహార్వాణి). మహార్భగ శైవత్తమ్, విల్లెయిల్లా మైయాతే; పిన్నైయెన్ద శొల్లు కిజి తెన్నిల్; అవళుడమ్మక్కర్న మెన్నిజతు. (దర్శయిత్యా) “ఇతుగ్రీవేయకమ్, ఇత్యజుళీయకమ్, ఇతురాబా పరిచర్యా పరితుప్త రాయ్ పాతి తోపికమాకక్కొడు త్తతు, ఇతుకాసలైయై యెపారి తోపికమ్, ఇతుకైయెన్దు డైయ, ఇతుసుమిత్తైయై డైయ, ఇతుదూర్ణ త్తిలే యెన్నై వెన్దువాణ్ణిక్కొణ్ణుత్తు” ఎన్దు ప్పోలే. (ముహుర్త హుళి) క్కొణ్ణైయుమ్ కాట్టుకైయుమ్ మేకాలక్షేపమ్. (రాఘవసహ సామిత్రి) “ఇతు వేపొట్టుతు పోక్కాయరు కైరఘుకులత్తుక్కుప్పళీయన్దో, కార్యచివ్రైపణ్ణి వేణ్డావో” ఎన్దు లైయ పెరుమాళ్, “ఎన్దుళాచ్చి ౩ ‘రామేద్రమాదంమాకాన్డీ’” ఎన్దు పుపదేశత్తుక్కితువు మ్మొరుళిత్తే” ఎన్దు నిన్దెత్తునిర్బుధిక్కు. (సుగ్రీవే) సహృదయరానవర్ పక్కలిలే. (సన్న్యసేశయత్) అవళిన్దై త్తపడియై వైత్తార్. — వేవారా వేట్టెనోయ్ మెల్లావియుళ్ళుల్ త్త, ఇరాప్పకలవా తేపీత్తొట్టిన్దాయెన్దు తొడజ్జి, ఉరైయన్దయమ్.

౧౦.

ప్ర-తి.—(వేవారావిత్తాది) (అపయ్యుల్ త్త) తత్తోపరిగ్రాహ్యజ్యోజేరపు రేభరతః, “రామచిన్తామయశ్శోభరతస్యమహాత్మనః! ఉపస్థితోఽచ్యుతస్త్వస్యధర్మప్రేక్షస్యతాదృశః ॥ ౧౬ ॥ అన్తర్దాహేచదహనస్సన్తాపయతిరాఘవమ్ । వనదాహాభిసన్తప్తంగూఢోఽగ్నిరివసాద పమ్ ॥ ౧౭ ॥” —సున్దరకాండేపచ్చాత్రింశే, “తానిదృష్ట్యామహాహ్లాదదర్శయిత్వాముహుర్నహుః । రాఘవస్సహసోమిత్రస్సగ్రివేసన్నవేశయతోఽరవిసతవాదర్శనాదాక్యే రాఘవఃపరితప్యతే । మహతాఽబ్జలతానిత్యమగ్ని నేహగ్ని పర్వతః ॥ ౧౮ ॥” —(మావాయ్ పిశ్చె) పచ్చమాంశే యోడశే, “వ్యాధితాస్యామహాకాద్రస్సాన్తసురకృష్ణ బాహునా । నిపపాతిద్విధాభూతోవైద్యుతేనయథాద్రుమః ॥ ౧౯ ॥ —(మరుతిదై పోయ్) తత్రమశ్చై, “వ్యగ్రాయామభతస్యాంసకర్షమాణులూఖిలమ్ । యమశాబ్జసయోర్నభ్యేజగామకమతేక్షణః ॥ ౧౬ ॥ తతఃకటకటాశబ్దనమా కర్ణనతత్పరః । ఆజగామప్రజజనోదదర్శచమహాద్రుమా ॥ ౧౭ ॥” —(ఇని) కిష్కిన్ధాకాండేత్రింశేమాల్యవతిరామః, “గుహంప్రవిష్టేసుగ్రివే విముక్తేగగనేఘనైః । వర్షరాత్రోపిలోరామఃకామశో కాభిషిడితః ॥ ౧౮ ॥ పాణ్డ్యరథగనందృష్ట్యావిమలంచన్ద్రముణ్ణలమ్ । శారదీంరజనీహైచవదృష్ట్యా జ్యోత్సాన్ను నలేపనామ్ ॥ ౧౯ ॥ కామవృత్తాన్నుగ్రీవంనష్టాచ్చజనకాత్తజామ్ । బుద్ధ్యాకాలమతీతచ్చ ముమోహపరమాతురః ॥ ౨౦ ॥” —(మీట్ర వాన్జాతెస్తు) యథాకాండేపచ్చామే, “నివిష్టయాంతు నేనాయాంతీ కనదనదీపతేః । పార్శ్వస్థంలక్ష్మణంబృష్ట్యా రామోవచనమబ్రవీత్ ॥ ౨౧ ॥ శోకశ్చ కిలకాలేనగచ్ఛతాహ్యసగచ్ఛతి । మమచాపశ్యతఃకాన్తామహన్యహనివర్ధతే ॥ ౨౨ ॥ సమేదుఃఖంప్రియాచూరేనమేదుఃఖంహృతేతివా । ఏతదేవాను శోచామివయోస్యాహ్యతినర్తతే ॥ ౨౩ ॥”

౧౧.

తాత్పర్యము.—జగత్కారణుడవైన ఓ! శ్రీయఃపతి! నీవుకృష్టావతారమునందుఁజేసిన కేశనిసంహరించుటమద్దివ్యక్షములనుబడద్రోయుట మొదలగు దివ్యచేష్టితములను । త్రివిక్రమావతారమునందు నీశ్రీపాదములచేలోకములను గొలుచుట మొదలగు దివ్యచేష్టితములను నీదివ్యవిగ్రహ సౌందర్యమును నానందగనుపఱచి రేయింబగల్గెనను నీయందుఁ గలుగఁజేసి నీవులభింపక నన్ను బాధించుచున్నావు. ఇంకఁడైన నన్ను విడువక స్వీకరించుము.

౧౦.

మూ.— శోరాత వెప్పారుట్టునూతియాన్జిలోతిక్కే । యారాతకాతల్కురుకూర్ చ్చడకోప ।

నోరాయరజ్జూన్న వవర్దులివై పత్తు । జ్జోరార్విడార్ కణ్డీరై వ్వికున్దన్దిణ్ణవే ॥

౧౧॥

ఆధ్వార్ తిరువడిక శేశరణమ్.

ఆ.— (శోరాత) ఇప్పుడి ఎమ్మెరుమానై ప్పిన్దవ్యసరత్తాలే ముడియప్పతుకితి తమ్మై యుజ్జవిప్పిక్కైక్కాక వస్తతోద్రోయిరుళిన వెమ్మెరుమానైక్కణ్ణు తామజ్జివిత్తు, సోన్దజ్జివనత్తాలే యెమ్మెరుమాన్ సర్వేశ్వరత్వ మవికలమానపడియొక్కణ్ణు శ్రీతరాయ్, “అడియేనిన నుడైయ సర్వేశ్వరత్వమవికలమాక ప్పెద్రోద్రోనాకాతే” ఎన్దుకన్దుకొణ్డెమ్మెరుమానుడైయ సర్వేశ్వరత్వత్తై యనుభవిత్తు, ఇప్పుడి సర్వేశ్వరనా యిరున్ద వెమ్మెరుమాన్చక్కలుళ్ళ నిరవధికమానవానైయాలే శొన్నువిత్తిరువాయ్ మొట్టైయై విడాతారూనాళుమెమ్మెరుమానైప్పిరియార్; ఇతు నిశ్చితమెన్దితార్.

౧౧.

తిరుక్కురుకైప్పిరాన్నిళ్ళాన్దిరువడిక శేశరణమ్.

అన్దు.— శోరాత ఎప్పారుట్టుమ్ ఆతియామ్ (౩) శోతిక్కే ఆరాత కాతల్ (౬) కురుకూర్ చ్చడకోపన్ ఓర్ ఆయిరమ్ (౯) శొన్న వవర్దులిళ్ ఇన్దై పత్తుమ్ శోరార్ (౧౨) నై తున్దమ్ తిణ్ణం విడార్ కణ్డీర్. (౧౩)

పన్నీ.— అనన్తరమ్, ఇత్తిరువాయ్ మొట్టైక్క ఘమ్ పరమపపప్రాప్తియెన్దురుళ్ళెచ్చైయ్ కితార్.

ఒస్తుజ్జోరాతపడి, ఎల్లాప్పారుకుక్కుమ్, కారణభూతనాన, (3) పరంజ్యోతిస్వరూపుడైన సర్వేశ్వరునికే (ఎంతననుభవించినను) శృప్తితీరనటువంటి ఆశగల (౬) కురుకాపురికినధిపతియైననమ్మాళ్వార్లు అద్వితీయంబులైన వేయిపాశురములుగా (౯) సాదించిన ఆతిరువాయ్ మొళులలో నీపదిపాశురములను విడువకననుసంధించువారు (౧౨) పరమపదమును నిశ్చేషముగ విడువరు. (౧౧)

వాదికేసరి అగ్రుకియమణవాళచ్చియర్ తిరువడిక శేశరణమ్.

అర్థము.— కొదవలేకుండునటుల అన్నివస్తువులకును గారణభూతుడై (3) పరంజ్యోతిస్వరూపుడైన సర్వేశ్వరునికే (ఎంతననుభవించినను) శృప్తితీరనటువంటి ఆశగల (౬) కురుకాపురికినధిపతియైననమ్మాళ్వార్లు అద్వితీయంబులైన వేయిపాశురములుగా (౯) సాదించిన ఆతిరువాయ్ మొళులలో నీపదిపాశురములను విడువకననుసంధించువారు (౧౨) పరమపదమును నిశ్చేషముగ విడువరు. (౧౧)

ఈ,— నిగమత్తిల్, ఇత్తిరువాయ్ మొళి కన్ద్రార్, కణ్ణాఱ్ణుల్లెల్లామ్ భగవదలాభత్తాలే నోవుపడు కిఱ సంసారత్తిలేయరున్దు నోవుపడతే, కణ్ణారెల్లామ్ భగవల్లాభత్తాలే కలిత్తు నర్తిక్కుమ్ నాట్టిలే పుకప్పెలు వరెన్నితార్.

(శోరతవెప్పారుట్కుమాతియాజ్జోతిక్కే) ఇవ్వళవిలేవన్నివరోడేకలన్దు ఇవరై యుళరాక్కుకైయాలే, ఒన్న్తోటియాతపడి సకలపదార్థజుక్కు మీశ్వరనుమాయ్; ఇవరోడేవన్దుకలన్దు అత్తాలే యుజ్జ్వలనుమాయరు న్దాళ్. ఇవర్ కువన్దు ముకణ్ణాట్టువతెఱ్ఱు మున్పు సర్వేశ్వరత్వము ముక్కిన్దుపోలే కిడన్దు; ఇవరొరుత్తరై యుమ్ శోరక్కొడుక్కవే సర్వేశ్వరత్వ ముక్కియుమితే. ఇవరిన్దుపుతీర వన్దు ముకణ్ణాట్టినపిన్పు ఎల్లాప్పారుట్కుమ్ నిర్వాహకనానాళ్. (శోతిక్కే) వేటిన్దుపుక భివరతన్దిక్కే, “తన్నతు” ఎన్నుమిడమ్ వడివిలోపుకరిలే తోన్దాన్ నిన్దు. ౧: “కృతకృత్యః” ఎన్నుమ్మడియానాళ్. (ఆరాతకాతల్) ఇత్తిరువాయ్ మొళియాట్పొల్లిన్దొయిన్దు కణ్ణాఱ్ణు పదార్థజుమ్మెల్లామ్ భగవదలాభత్తాలే తప్పొప్పాలే నోవుపడుకిఱనవాకక్కొణ్ణు, అవర్ కుమాక త్తామ్ నోవుపడుమ్మడియాభవరుడై యవభినివేశమామిన్దు. (కాతల్ కురుకూర్ చ్చడకోపళ్) కాతలైయిట్టాయిన్దు ఇవరై నిరూపివ్వుతు. తమ్మడిశొల్లుమ్బాతున్దామే శొల్లువేణుమే. (శొన్న) ఇక్కాతలోడేయాయిన్దొయిర మరు భిచ్చెయ్తతు. (అవర్ కుభివై పత్తుమ్) అల్లాతవై యెరుతలైయాక, ఇతోరుతలైయామ్మడి అక్కాతలై ముక్తకణ్ణ

జీ-ఆ.— నిగమమ్ (శోరతవిత్వాది) “ఇవైపత్తుమ్ శోరార్ విదార్ కణ్ణిర్ వైకున్దుమ్” ఎన్నిటపదజ్జలై క్కుటాక్షిత్రవతారికై. (ఇత్తిరు వాయ్ మొళి కన్ద్రార్ త్యాది). ఇన్దవవతారికై— “ఇని యెమ్మెచ్చిరే” ఎన్నిటపత్తిల్ ద్వితీయాధ్యాభిప్రాయేణ. ఇప్పత్తుమ్ కన్ద్రార్ క్కాళ్వారుడై ధావపుత్తియున్దామెన్దు తాత్పర్యమ్.

శోరతవెప్పారుట్కుమ్ - ఒన్న్దు జ్ఞుత్తైయాత వెల్లాపదార్థజుక్కుమ్. ఆతియామ్ - ఈశ్వరనామ్. ఇవరొరుత్తరుక్కు ముకణ్ణాట్టా విడికో సర్వేశ్వరత్వముక్కియమోవెన్న (ఇవర్ కువన్దుత్వాది). ఆతెప్పడియెన్దు (ఇవరొరుత్తరైయమిత్వాది). ఇవరోడువన్దుకలన్దుతాలే యుజ్జ్వలనాయరున్దుత్తాల్ భలితమాహ (వేటిన్దుపుకత్వాది). అవనప్పడియరుక్కుమోవెన్న (కృతకృత్య ఇత్వాది) శ్రీసజ్జే వే, “అభిషిచ్చుచ లక్ష్మీ యం రాక్షసేన్ద్రం విభిషణమ్ | కృతకృత్యస్తదారామో విభ్రూః ప్రముహదహః”. “ఆరాతకాతల్” ఎన్దిప్పొత్తెతుక్కాక చొచ్చుట్టుకొరెన్దు (ఇత్తిరువాయ్ మొళియాల్ త్యాది). స్వప్రశంపై పణ్ణలామోవెన్న (తమ్మడియిత్వాది). ఇతు - * ఆరాతవిత్తాతాత్పర్యమ్. అవర్ భక్తిస్వభావమ్ అవర్ కే తరియుమతోటియ, పిఱర్ కుమ్మై యాతిఁతే; ఇవరుడై యా వాకారణ్యభరితత్తిలుమ్, కాణామైయాలేయెన్దు పడి. ఆరాతకాతల్ కురుకూర్ చ్చడకోపళ్ శొన్నవోరాయరమ్ ఎన్దున్దు తర్థమ్ (ఇక్కాతలోడేయిత్వాది). “ఇవై” ఎన్దుత్తుక్కు భావమ్ (అల్లాతవైయిత్వాది).

ఈ.—మాకచ్చొన్న తిరువాయ్ మొழియాయ్ శ్రితు. (ఇవై పత్తుమ్ శోరార్ విడార్ కణ్ణిర్ వై కున్దమ్) ఇక్లేయరున్దు, కణ్ణిలక్కా-న పదార్థజ్జడగలుమ్ భగవదలాభత్తాలే నోవుపడుకిజనవాక వనుసన్నిక్కుమవర్ కళ్, ఇవిరుప్పై విట్టు, కణ్ణాక్కణ్ణాడగలుమ్ భగవల్లాభత్తాలే కళిక్కుమ్ నిత్యవిభూతియై విడా తేని త్యానుభవమ్బుణ్ణి ప్పెఱువర్ కళ్. కణ్ణిరెన్దు - కై యెడుత్తు క్కుప్పిడుకితార్. (తిణ్ణనవే) ఇతు నునిశ్చితమ్. ఇవ్వరుకే శిలరైప్పల్ శ్రిచ్చొల్లిల్ శ్రి రథమాకిలితే సంశయ విపర్యయన్ భుళ్యతు, భగవత్ప్రభావత్తైప్పల్ శ్రిచ్చొన్న తాకైయాలే ఇతుతనక్కజేనుమ్ శపథమ్బుణ్ణలామ్.

ముతక్పాట్టిలేతోడజ్జి, నారైతోడక్క మాక, అన్బిల్, కడల్, కాల్, మేఘమ్, చన్ద్రు, ఇరుళ్, కట్టి, విళక్కు, ఇప్పదార్థజ్జత్తు క్కుటి త్తనుశోకిత్తు మికవున్దళర్ న్దవళవిలే అవ్ వన్దు ముకక్పాట్టి, “ ఇనియైనై విడా తొళియ వేణుమ్” ఎన్దు, ఇ త్తిరువాయ్ మొళి క్కళార్ క్కు ఫలత్తైచ్చొల్లి త్తలై క్కట్టినార్. ౧౧.

వడక్కు త్తిరువీతిపిత్తై త్తిరువడిక శ్లేశరణమ్.

శీ-అ.—శోరార్-విడాతవర్ కళ్. అనుసన్నిక్కుమవర్ కళ్ శ్చెన్దు పడి. అనుసన్నిక్కుమవర్ కళ్ వాతు-అనుసన్నిక్కుయోగ్యరానవర్ కళ్ శ్చెన్దు పడి. “విడార్” ఎన్నవమైరుక్క, “కణ్ణిర్” ఎన్దు త్తి తాత్పర్యమ్ (కైయెడుత్తుక్కుప్పిడుకితార్ శ్చెన్దు). అభ్యునితమాత్ర త్తిలే యితుకూడుమోవెన్దు (ఇవ్వరుకే శిలరైయిత్తాడి). శోరత విత్యారభ్య. ఇవై పత్తుమ్ శోరార్ వై కున్దమ్ విడార్ కణ్ణిర్ ; ఇతుతిణ్ణనవే యిత్యన్వయః. ౧౧.

జీయర్ తిరువడిక శ్లేశరణమ్.

ఆ-అ-వి.—౧ “విజ్ఞానసారభిర్యస్తు మనఃప్రగ్రహవాన్మరః సోభ్యతః పారమాహ్మ్యే తద్విష్ణోః పరమంపదమ్” ౨ “సఖశ్చేవసంపర్తయన్త్యా వదాయం బ్రహ్మలోకమభినన్దుద్యతే” ఇత్యాదినా - యావదాయం యమనియమాద్యష్టాంగజన్యదర్శనసమాకారభక్తినిష్ఠస్య ప్రాప్యత్వేనోచ్యమానంపరమపదమ్, “ఏతద్దశకాధ్యయనమాత్రేణాత్మోక్తభావవృత్తిమన్తస్సనోనత్యజన్తి, ప్రాప్నోవన్తేవ, ఇదంసునిశ్చిత మేవ” ఇతిసావధారణం కథమభిధీయత ఇత్యత్రాహ (ఇవ్వరుకే శిలరైయితి). ౧౧.

జీయర్ తిరువడిక శ్లేశరణమ్.

ప్ర-తి.— (నిగమమ్) (శోరతవిత్తాడి) (శోతిక్కే) సజ్జేపే, “అభిషిచ్యచలక్పాయాం రాక్షసేన్ద్రంవిభీషణమ్ | కృతకృత్యస్తదా రామో విజ్వరఃప్రముమోదహః || ౮౫ ||”

మణవాళమామనికళ్ తిరువడిక శ్లేశరణమ్.

తాత్పర్యము.— సకలజగత్కారణంజై పరంజ్యోతిస్స్వరూపుడైన శ్రియఃపతియందు మిక్కిలిభక్తిగలవారైన నమ్మాత్వార్లు సాదించిన నీపదిపాశురముల నెల్లప్పుడు వనుసంధించువారు పరమపదమును తప్పకబొందుదురు. ౧౧.

ద్రమిడోపనిషత్సజ్జతియిల్ ఇ త్తిరువాయ్ మొళి క్కానళ్లోకమ్.

(వాయ్విరై) పూర్వానుభూతమురవై రిగుణాభివృద్ధతద్బాహ్యసజ్జమరుచి స్తదలాభభిన్నః |

సర్వానభిస్ససమదుఃఖినవపభావానాహద్వితీయశతకస్యతారిరాద్యే ||

వాదికేసరి అహికియమణవాళచ్చియర్ తిరువడిక శ్లేశరణమ్.

అర్థము.—శతారిః-శ్రీనమ్మాళ్వార్లు, పూర్వానుభూతమురవైరిగుణాభివృద్ధతద్వారా సజ్జమరుచిఃగణ - ముందనుభవించబడిన మురా
గురునికీత్రువైన శ్రీకృష్ణనియొక్కగుణములచే వృద్ధినిొందిన భగవద్దనియొక్క బాహ్యసంక్షేపమునందుఁ బ్రీతికలవారగుచు, తదలాభభి
న్నఃసణ - ఆబాహ్యసంక్షేపము లభింపనందున దుఃఖించినవారగుచు, సర్వాణ - సమస్తములైన, భావాణాపి - పదార్థములను, స్వసమ
దుఃఖినఃపివ - తమతోసమానమైనదుఃఖముకలవిగనే, ద్వితీయశతకస్య-రెండవపత్తుయొక్క, ఆద్యే - మొదటితిరువాయ్ మొఱ్ఱియందు, ఆహా-
సాదించుచున్నారు.

౧౧.

తాత్పర్యము.—క్రిందితిరువాయ్ మొఱ్ఱియందు సర్వేశ్వరునియొక్క పరత్వసౌలభ్యసౌందర్యగుణములను మానసికముగననుభవించుటవలన
బాహ్యసంక్షేపమునందు రుచియభివృద్ధినిొంది యాసంక్షేపము లభింపనందున మిక్కిలి దుఃఖించినవారై శ్రీనమ్మాళ్వార్లు పిరాట్టిభావమును
భజించి భగవద్విశ్లేషముచేపచ్చిన యవస్థను సహింపనశక్తులై సముద్రతీరమునందున్న ఉద్యానవనమునకు వెళ్ళ నచ్చటనున్న సకలపదార్థా
ములును తమవలె భగవదలాభముచే బాధపడుచున్నవిగానెంచి వాటినిగుఱించి తాము నీరెండవపత్తు మొదటితిరువాయ్ మొఱ్ఱియందునను
శోకించుచున్నారు.

౧౧.

ద్ర-తా.—(వాయున్దిరై యుకభుమ్) నిద్రాదిచ్ఛేదకత్వాదరతిజననతోఽజస్రసజ్జోభకత్వా
దన్వేష్టుంప్రేరకత్వాద్విలయవితరణాత్కార్యదైన్యాదికృత్వాత్ ।
చిత్రాక్షేపాద్విసంజ్ఞీకరణతడపసంశోషణావర్జనాభ్యా
స్థప్తాస్వాదస్యశౌరేః క్షణవిరహదశాదుస్సహత్వజ్ఞాగాద.

౧౩.

అర్థము.—నిద్రాదిచ్ఛేదకత్వాత్ - నిద్ర మొదలగువాటికి నివారకుడగుటవలన, అరతిజననతః - విశ్లేషమునుబుట్టించుటవలన, అజస్ర
సజ్జోభకత్వాత్-ఎల్లప్పుడుకలత పెట్టువాడగుటవలన, అన్వేష్టుమ్-వేతుకుటను, ప్రేరకత్వాత్-చేయించువాడగుటవలన, విలయవితరణాత్ -
నాశమునిచ్చుటవలన, కార్యదైన్యాదికృత్వాత్ - కృతించుట దైన్యముమొదలగువాటిని బుట్టించువాడగుటవలన, చిత్రాక్షేపాత్ - మనస్సు
నవహరించుటవలన, విసంజ్ఞీకరణతః-మోహము జెందినవానినిగాఁజేయుటవలన, ఉపసంశోషణావర్జనాభ్యామ్ - (మృదువైనఆత్మను) శోషిం
చుట స్వాధీనపఱచుటవిచే, దృష్టాస్వాదస్య-చూడఁబడినరసముకల, శౌరేః-భగవద్దనికి, క్షణవిరహదశాదుస్సహత్వమ్-క్షణకాలముఁగూడ
విరహఃవస్థయొక్క నసహ్యతను, జగాద-సాదించిరి.

౧౩.

వ్యా.—(నిద్రాదిచ్ఛేదకత్వాత్) మడనారాయాయుమరులకుస్తుజ్జీలుమ్ నీతుజ్జాయాల్, ఎమ్మేపోల్ నీయన్ది రమాలాల్ నెజ్జుళ్లోట్టుట్టా
యే-తన్నై ప్పిరిన్దిరుక్కిఁగ్గేరే కళుక్కునిద్రాదినివారక నాకై యాలుమ్; (అరతిజననతః) కూర్వాయవన్ది లే శేట్టట్టయమజ్జల్ శేరాతిరణ్ణుతియాల్-
ఒరుకాలుమ్ధరియాతపడితైతిల్లైయజ్జాక్కుకై యాలుమ్; (అజస్రసంజ్ఞోభకత్వాత్) నీముల్ దక్కణ్ణుయిలాయ్ నెజ్జురుకియేజ్జుతియాల్-
సర్వకాలముమ్తోభ తైయజ్జాక్కుకై యాలుమ్; (అన్వేష్టుంప్రేరకత్వాత్) కడలుమ్మలై యుమ్విశుమ్ముస్తుహొయెమ్మేల్ శుడర్ కొళిరాప్ప
కల్ తుజ్జాయాల్ - దివారాత్రవిభాగమఱివెల్లాదేశ త్రిలున్దన్నై యన్వేషిక్కైక్కుప్రేరక నాకై యాలుమ్; (విలయవితరణాత్) తోళ్ళీయరుమ్
యాముమ్మేల్ నీరాయ్ నెక్కిళ్ళిన్ద - ముడియుమనన్దైయెప్పణ్ణుకై యాలుమ్; (కార్యదైన్యాదికృత్వాత్) నాన్దైయేనీయిన్నాళ్ మైవానిరుళకన్
హొయ్ మాహొస్తులేమ్మతియాల్-కార్యదైన్యాదికైప్పణ్ణుకై యాలుమ్; (చిత్రాక్షేపాత్) తోల్ నోమ్మడ నెజ్జు మెమ్మెరుమాణ నారణ్ణు-
మనన్దై న్నిక్కిణ్ణు పోతుపోక్కునొణ్ణాతపడియవహరిక్కై యాలుమ్; (విసంజ్ఞీకరణతః) మానీర్ క్కణ్ణియేపోయ్మరుళున్దైరాప్పకల్ తుజ్జీలుమ్
నీతుజ్జాయాల్-ఒస్తు న్దైయాతపడిమతిమయక్కుతైయజ్జాక్కుకై యాలుమ్; (ఉపసంశోషణావర్జనాభ్యామ్) కాతల్ నోయ్ మెల్లావియుళ్ళుల
ర్ త్తమావాయ్ పిళ్ళెమ్మరుతిడైపోయ్మణ్ణళ్ళెన్ద-మృదువాయరుక్కిణ్ణావాత్తాకై క్కురుత్తునన్దైపులర్ త్తుకై యాలుమ్, మఱియుపిట్టైక్కునొణ్ణాతపడి
విశోధినిరసనాదివశీకరణచేప్పితజ్జైయన్దైయ నాకై యాలుమ్, నిరతిశయభోగ్యనాన వెమ్మెరుమానుడైయ విశ్లేష మొరుక్షణమాత్రముమ్ దుస్సహ
మెస్తు “వాయున్దిరైయుకభుమ్” ఎల్లిఱుదళక త్రిలే యాహొరురుళిచ్చెయ్తాచెన్దితార్.

౧౩.

వేదాంతాచార్య తిరువడిక శేళరణమ్.

తాత్పర్యము.—పరత్వము మొదలగు గుణములచే సర్వస్వామియైన భగవద్దానికి నుపాయత్వమును మొదటిపట్టునందుబ్రసాదించి యనన్తము నానినుపేయత్వమునకు నుపయోగించిన నిరతిశయభోగ్యతను సాదించువారై యాభోగ్యతాతిశయసూచకముగ భగవత్తుడు (౧) అల్పకాలము విశ్లేషించిననానను బుట్టించువాడనియు, (౨) మిక్కిలి మనశ్శైలిల్యమునుజేయువాడనియు, (౩) సర్వకాలమును దుఃఖపఱచువాడనియు, (౪) రాత్రింబగళ్ళు సమస్తదేశములయందును తననువెతుకుటకుఁజేరకుడనియు, (౫) నీరైకరగునట్లు చేయువాడనియు, (౬) దురవస్థనుబుట్టించి శరీరమునకుఁగార్భ్యమును జైన్యమునుజేయువాడనియు, (౭) తనదివ్యచేష్టితములను నాకుఁగనుపఱచి నామనస్సు నపహరించువాడనియు, (౮) ఒకటియుతెలియకనుండునట్లు నాకు మోహమును గలుగఁజేయువాడనియు, (౯) అతి మృదువైన నాయాత్మను ఎండింపజేయువాడనియు, (౧౦) విరోధినిరసము మొదలగు ఓవ్యచేష్టితములచే నశికరించువాడనియు, నిరతిశయభోగ్యభూతుఁడైన భగవద్దనివిశ్లేషముయొక్క యనన్తతన ఈరెండవపట్టు మొదటితిరువాయ్ మొఱ్ఱియందుఁ బ్రసాదించిరి.

తి-నూ.— వాయుద్విరుమాల్ మత్తైయనిఱ్ఱు వాల్ త్రామైపోయ్ విజ్ఞేమిక్కప్పలమ్బుతలాయ్.

వఱియాతవల్ త్రోడనై న్దులతమాఱ్ఱ శెఱివారై నోక్కున్దిఱ్ఱు॥

౧౧॥

అర్థము.—వాయుమ్ - (ఆశ్రీతులకు) సేవసాదించెడి, తిరుమాల్ - శ్రియఃపతి, మత్తైయనిఱ్ఱు - అదృశ్యుఁడైయుండగా, అల్ త్రామై- విశ్లేషవ్యసనము, పోయ్ - సంపూర్ణమై, విజ్ఞే అధికమై, మిక్కప్పలమ్బుతలాయ్ - అధికమైనప్రలాపరూపమై, ఆయనఱియాతవల్ త్రోడు- (తనదుఃఖమును) వివేచింప నెఱుంగని పదార్థములతో, అన్దైన్దులతమాఱ్ఱ - (ఆపదార్థములను) కాగిలించుకొనిదుఃఖించిన నమ్మభ్రాన్తు, శెఱివారై-ఆశ్రయించువారిని, తిఱిన్దు-దృఢముగ, నోక్కుమ్-కటాక్షించువారు.

౧౧.

అన.—(వాయుద్విరుమాల్) ఇతిల్ - సకలపదార్థజైయుమ్ సమదుఃఖికళాకషణి, దుఃఖిత్రపడియైప్పేళిన పాశరత్తైయనువది త్తరళిచ్చెయ్కిఱార్. ఎఱ్ఱ నేయెన్దు; ౧ “మెరునిలదడన్ద న్లడివ్వుతయర్ ప్పిలలల్ దువక్ తఱువువక్ వణ్ణువక్” ఎఱ్ఱ ఇవర్ పారి త్రపడియే అనుభవిక్కప్పెఱ్ఱామైయార్ ప్పణ్ణుసామ్యత్తైతేతామానత్ నైకులైన్దు పిరాట్రియానత్ నైయై భజిత్తుత్తుతువివక్షమరానార్; ఇఱ్ఱు, ౨ “నమ్మియైత్తెన్దుణ్ణుడినిన్ద ఇత్తానిప్పసియే - మేన్దై, నీరై, వడివ్దుకు, మూన్దుజ్జుత్తైసఱ్ఱాఱ్ఱాయ్, అవతారత్తిల్ పిఱ్ఱాడయమిక్కుక్కేఱ్ఱాతపడి ముకల్గోడుత్తుక్కొణ్ణు నిఱ్ఱిఱ్ఱుసలమాన అర్చవతారత్తిలే యనుభవిక్కు వాన్దైప్పట్టుక్కొణ్ణుయైయారే కణ్ణాఱ్ఱులైయిట్టు, నారై, అన్దిల్, కడల్, వేవాడై, వానమ్, మతి, ఇరుళ్, కఱి, విళ్ళుక్కొణ్ణువక్కుమానతాకపదార్థజుమ్ తమ్మెప్పిలే భగవద్విరూపాత్తై నోవుపదుఱిఱివాకొణ్ణు, అవల్ దుక్కుమాకత్తామ్ నోవురట్టుచ్చెల్లుఱిఱిపడియై అన్యపదేత్తైలే వేళిచ్చొల్లుఱిఱి వాయుద్విరైయకలిర్ళత్తై, “వాయుద్విరుమాల్” ఇత్తానియారే యనుభిచ్చెయ్కిఱార్.

వ్యా.—(వాయుద్విరుమాల్ మత్తైయనిఱ్ఱు) అనుభవయోగగూఢ్మడి కిట్టుకైయే స్వభావమాయురక్కిఱ శ్రియఃపతియానవక్, భోగసాత్త్వప్రేతువాక విశ్లేషిత్తు అదృశ్యనాయ్ నిఱ్ఱు. కీర్తే ౩ “మెరునైమలరాణ్ణవాళనై” ఎన్దైయనుభాషిత్తపడి. “నీయుద్విరుమాల్” ఎన్దైతావుమాన్. ౪ “మణియైవానవర్ కణ్ణనైత్తన్న తోరణియై” ఎన్దై-మేన్దైయమ్, నీరైయమ్, వడివ్దుకుముడైయవక్ విశ్లేషిక్కైయారే. (అల్ త్రామైపోయ్ విజ్ఞేమిక్కప్పలమ్బుతలాయ్) “ఆరాతకాతల్” ఎన్నమ్మడి విశ్లేషవ్యసనమానతు కైకఱియప్పోయ్మిక్కు, ౫ “నీతేమ్మత్తేవ్యసరః పిత్రాహీనోనీలత్తణ” ఎన్నమ్మడి, “ఎమ్మేపోల్ నీయుమ్” ఎన్దుపలకాలుజ్జొల్లుమ్మడి మిక్కుప్రలాపమాయ్. (ఆయనఱియాతవల్ త్రోడనైన్దులతమాఱ్ఱ) ఆచేతనదృశ్యాకైయారే తమ్మడైయ దుఃఖతై యారాయనఱియాతవల్ త్రోడ్కిట్ట క్కట్టిక్కొణ్ణు “అల్ త్రామైపోయ్మిక్కు” ఎన్దు సమదుఃఖికళాకషణిత వాఱ్ఱార్. ౬ “కాల్ దుఱ్ఱియు ద్దటియు” ఎన్దురిఱే. (శెఱివారై నోక్కున్దిఱ్ఱు)

అనన్యప్రయోజనరాయ్ అన్తరజమాక వాశ్రయిక్కు మవర్ కరై దృఢమాక క్కటాక్షిప్పర్. తమైప్పారే ఆచేతనజ్జలైక్కజ్జియోమల్ భగవత్సంక్షేపముజ్జాయానన్దిక్కుమ్మడి కటాక్షి త్తరుళువర్.

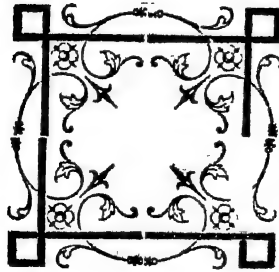
౧౧.

పెరియజీయర్ తిరువడిక శేషరణమ్.

తాత్పర్యము.—క్రిందితిరువాయ్ మొట్టియందు సర్వేశ్వరునియొక్క పరత్వసౌలభ్యసౌందర్యముల ననుభవించి యనన్తరము బాహ్యసంక్షేపమునందున పేక్షనొంది యప్పుడే అదిలభింపనందునజనించిన దుఃఖాతిశయముచే నాయకిభావమునుబొంది యాయవస్థనుబోగొట్టుటకై సముద్ర తీరమునందున్న లీలాద్యావనమునుజెంది అప్పుడెచ్చట తమకుఁగఱుబడిన సకలపదార్థములును తమవలె భగవద్విశేషముచే దుఃఖించుచున్నవిగానెంచి పరనుదయావస్తులై వాటినిగుఱించియు తాము అనుకోకెంచుచున్న శ్రీనమ్మాళ్వార్లు తమనన్యప్రయోజనముగ నాశ్రయించు వార్లను తమవలె భగవద్విశేషమునొంది యచేతనపదార్థములతోఁగూడ దుఃఖింపక భగవత్సంక్షేపమునుబొంది యానందించునట్లు కటాక్షింతురని ఈరెండవపత్తు మొదటితిరువాయ్ మొట్టియందు సాదించిరి.

ఇరణ్డైమ్బత్తిల్ మురన్ ద్దిరు వాయ్ మొట్టి మున్ ద్దిన్ ద్దు.

అక - తిరువాయ్ మొట్టి - ౧౧—పాట్టు - ౧౨౧.

శ్రీ:

ఆర్థ్వి తిరువడిక శేషరణమ్.

ఎ మ్మెరు మా నా ర్ తిరు వడి క శే శ ర ణ మ్.

తిరువాయ్ మొట్టి - ఇరణ్డామ్బత్తు - ఇరణ్డాన్దిరువాయ్ మొట్టి - ౧-పా- తిణ్ణన్విడు. వ్యాఖ్యానద్వల్.

మూ.—తిణ్ణన్విడుముతస్తుముతమా । యెణ్ణిన్ తియనెమ్మెరుమాన్ ।
మణ్ణమ్ విణ్ణమెల్లాముడనుణ్డ । సజ్జణ్ణకణ్ణలత్తియోర్ కణ్ణే ॥

ఆ.—(తిణ్ణకవిడు) ఇప్పడి ప్రస్తుతమాన సర్వేశ్వరత్వత్వై, తమ్మడైయ త్రిత్యతిశయత్వై సహేతుకమాక వుపపాదిక్కితార్.

మోక్షాద్యశేషపురుషార్థప్రదనాయ్, వాఙ్మనసాపరిచ్ఛేద్య కల్యాణగుణజ్ఞతైయడైయనాయ్, ఎనక్క స్వామియాయ్, సర్వాత్మసక్షకనాయుడైన వజ్రువరైప్పెరుమాశే ఇజ్జగ త్తి లీశ్వరణ్; మల్ శ్రీశ్వరనిలై; ఇతిలారు సంశయమిలై యెన్దితార్.

పన్నీ.—ఇరణ్డాన్దిరువాయ్ మొట్టియిల్, కీటుక్తమాన భోగ్యత్వత్వై నడైయ నిరతిశయత్వా పాదకమాయ్, ౧ “మావాయ్ పిశన్దు” ఎ తొడణ్ణి కీటప్రకృతమాన సౌలభ్యత్వత్వమ్ స్వామిత్వత్వత్వమ్ ప్రకాశకమాన మనుష్యత్వే పరత్వత్వత్వప్రపాదకమాన; అవతారదయిలు మనసుడైయ సర్వనిర్వాహకత్వత్వైయమ్, అనిష్టనిష్టతీవ్రప్రాప్తి సహేతుత్వత్వైయమ్, సర్వాధికత్వత్వైయమ్, సర్వప్రకారసమారాతైయైయమ్, అధిక్యనూచకమాన పుణ్డరీకాత్వత్వైయమ్, ఆశ్రితరక్షణార్థమాన అర్థవశాయత్వత్వైయమ్, అఘటిత ఘటనాసామర్థ్యయమ్, సర్వప్రకారరక్షకత్వత్వైయమ్, జగజ్జన్మాది సహేతుత్వత్వైయమ్, సర్వదేవతాసమాశ్రయణీయత్వత్వైయమ్ మరుళిచ్చెయ్ తు, సర్వస్తానరనాయ్ సర్వసులభనాన వీశ్వరమడైయ భోగ్యత్వవర్ధకమాన ఉత్తుజ్జలలితత్వత్వై యుపపాదిక్కితార్.

అన్య.—తిణ్ సక విడు (౩) ముతల్ ముఱుతుమాయ్ ఎణ్ణిన్ తియన్ (౭) ఎమ్మెరుమాన్ మణ్ణమ్ విణ్ణమ్ (౯) ఎల్లామ్ ఉడ ఉణ్డ (౧౦) సజ్జణ్ణ కణ్ అల్లతు (౧౧) ఓర్ కణ్ ఇల్లై. (౧౨).

పన్నీ.—ముతత్వాట్టిల్, కృష్ణనే సర్వనిర్వాహకనెన్దితార్.

తిణ్ణయైయడైతాయ్, విలక్షణమాన, మోక్షమ్, (౩) ముతల్, సకలప్రయోజన నిర్వాహకనాయ్, నివైపుక్కప్పరుకాన అపరిచ్ఛిన్న స్వభావనాయ్, (౬) ఇమ్మెనైయైక్కాట్టి యెన్నైయడిమైక్కొణ్డ స్వామియాయ్, భూమియమ్, ఉర్ధ్వలోకముమ్, (౯) ఒన్డాటియామల్ తారతమ్యమిల్లాతపడి ఏకోద్యోగ త్తిలై, వయిల్ శ్రీశేవత్తునోక్కి, (౧౦) కృష్ణనాయనతరిత్తు నమక్కేతన్వైత్తన్ద సులభనే, జగత్తుమ్ నిర్వాహకన్, అల్లతు, (౧౧) ఒరు, నిర్వాహకమ్, ఇల్లై. (౧౨) కణ్ - కళైకణ్. తిణ్ణనెన్దు - నిశ్చితమెన్దు మామ్.

అవతారిక. — క్రిందితిరువాయ్ మొట్టియందు దనుకుబుట్టిన వ్యసనాతిశయమును మఱచునట్లు తమకుజనించిన ప్రీత్యతిశయము ననుభవించి యానందించిన శతాది. తామట్లు ప్రీత్యతిశయమునుబొందుటకు గారణము భగవంతుడు పరమభోగ్యుడగుటయనియు, ఆభోగ్యతఁగారణమువాత్సల్యముమొదలగు సమస్తకల్యాణగుణాత్మకుడగుటయనియు వానిసవేశ్వరత్వము ననుసంధించుచు నానంద్యత్వరత్వమును సీతరు వాయ్ మొట్టియందు బహులకు నుపదేశించుచున్నాడు.

అర్థము. — స్థిరమును విలక్షణమునైన మోక్షము (౩) మొదలగు సకలపురుషార్థములకును నివాహకుడై తలంచుటకునశక్యుడై (౬) మాస్వామియై భూమి ఆకాశము (౯) ఇవన్నిటిని నొకకాలమందే ఆఱగించిన (౧౨) మనశ్రీకృష్ణుడు రక్షకుడు. ఆశ్రీకృష్ణుడు గాక (౧౫) వేరొక రక్షకుడు లేడు. (౧౮)

ఈ. — కీర్తీర్ తిరు వాయ్ మొట్టియి లివర్ కు ప్పి అన్దవాన్ ద్రామై పేచ్చుక్కునిలమన్బితే, “కడల్ వెతుమ్మిచాల్ విళావనీరిల్లై” ఎన్నుమాప్పోలే. “అన్ద్రామైయోడే ముడిన్దుపోమి తనై” ఎన్దిరున్దార్; అనన్దమఁగ వన్దు ముకక్లాట్టినవాతో ఆన్ద్రామైపుక్కు విడగ్గణ్డిలర్; “ఇతుక్కుడియే?” ఎన్దు పార్ త్తా రాయన్దవాతో, ఇతరవిషయగ్గళిన్దుడైయ లాభాలాభ త్తళనల్లాత విషయవైలక్షణ్యమాయరున్దతు - పిరిన్దపోతుతనై ఎన్దియి వేటొన్దు తోన్ద్రాతపడియాయ్, కలన్దపోతుమ్ తనై ఎన్దియి మన్ద్రాన్దు, తోన్ద్రాతపడియాన విషయ వైలక్షణ్యమాయరున్దతు; “ఇతుక్కుడియే?” ఎన్దు పార్ త్తార్, సమస్తకల్యాణగుణాత్మకనాకై యాలేయాయరున్దతు; “ఇతుతనక్కుడియే?” ఎన్దు పార్ త్తవాతో, సర్వేశ్వరనాకై యాలేయాయరున్దతు, “ఉయర్వఱు వుయర్నలముడైయవన్” ఎన్ద్రాల్, “అయర్వఱుమమరర్ కళతిపతి” ఎన్దితే తోన్ద్రానవతు; ఆక, ఇజ్జనే ప్రాసజ్జికమాక ప్రస్తుతమానవీశ్వరత్వత్తై యనుసన్దిత్తు, అత్తై యరుళిచ్చెయ్ కితార్. ౨ “కీర్తే ‘మూవాముతల్వా’ ఎన్దు - కారణత్వమ్ ప్రస్తుత

జీ.అ. — తిణ్ణక పీడు ప్రవేశే, “కీర్తోడితుక్కు, ప్రాసజ్జికసగ్గతియమ్, సాక్షాత్పగ్గళియుమెన్దు ద్వేధాసగ్గతి” ఎన్దు తిరువుళ్ళమ్మన్ద్రే ప్రథమప్రాసజ్జిక సగ్గతిమాహ (కీర్తీర్ తిరు వాయ్ మొట్టియి లిత్తాది, ప్రస్తుతమాన వీశ్వరత్వత్తై యనుసన్దిత్తు అత్తై యరుళిచ్చెయ్ కితార్ అన్న మళపుమ్). కీర్తే ౨ “మూవాముతల్వా” ఇత్యాదివాక్యైరే సాక్షాత్పగ్గళిః. “ప్రాసజ్జికమ్” ఎన్దు తుక్కుభావమ్ - ఈశ్వరక సాత్త్వి భోగప్రదనాకైయాలే, మున్దుల తన్నుడైయ వీశ్వరత్వత్తై యనుభవిప్పిత్తు ప్పిన్దై ౩ * ఉనిల్ వాఱుయిరిలే తనై యనుభవిప్పిక్కితా నెన్దు. వెతుమ్మినాల్ - ఉన్దుమానాల్. (ఇతుక్కుడి) అన్ద్రాపిరిన్దపోతు “ముడిన్దుపోమి తనై” ఎన్దిరున్దాయమ్, అన్ద్రా ముకక్లాట్టినా లాన్ద్రామై తెరియా మైయమాకిఱ వితుక్కుడియన్దుపడి. కీర్తీ వాక్యవివరణమ్ (పిరిన్దపోతిత్తాది). ఇతుక్కుడి - ఇన్ద్రవైలక్షణ్యమొక్కడి. వైలక్షణ్యత్తుక్కుడి గుణగ్గళెన్దు - ౪ “గుణైర్విరుచేరామా దీప్తహూర్వ ఇవాంకుళిః” ఎన్దు తైప్పన్ద్ర. ఇతుతనక్కుడి - సమస్తకల్యాణ గుణాత్మకత్వత్తుక్కుడి. సమస్తకల్యాణగుణాత్మకత్వత్తుక్కుడి సర్వేశ్వరత్వ మెన్దు తోన్ద్రామో? వెన్దు, (ఉయర్వఱువిత్తాది. ౪ “గుణైర్విరుచేరామః” ఇత్యాదికళాలే పెరుమాళ్ గుణగ్గళెన్దొల్లిక్కిడువన్దు, కీర్తీ చొన్నగుణగ్గళుక్కు పేతువాక, ౫ ‘సహిదేవైరసిద్ధస్య’ ఇత్యాదియాలే యీశ్వరత్వత్తొల్లిన్ద్రోతే” ఎన్దురుళిచ్చెయవర్. “ఈశ్వరత్వత్తై యనుసన్దిత్తు” ఎన్దుననన్దరమ్ - పరమార్థాసహిష్ణువాకై యాలే, దేవతాన్ద్రపరత్వబుద్ధియాలే యనర్థప్రమతిఱ సంసారికళుక్కు అత్తైనివర్ త్తిప్పిక్కిక్కాక “భగవత్పరత్వత్తై యనుసదేశ్పమ్” ఎన్దు పార్ త్తు (అత్తైయరుళిచ్చెయ్ కితార్) ఎన్దు శిలకూట్టి నిర్వహిప్పతు. సాక్షాత్పగ్గళిమాహ (కీర్తీ మూవావిత్తాది). కీర్తీ వాక్యద్వయత్తాయమ్

ఆ.ఆ.వి. — విశ్లేషదశాయామ్, విశ్లేష్టంపస్తువినా పూర్వతనసంశ్లేషోద్యుతాదిచ్చ బుద్ధిగోచరోనభవతి; సంశ్లేషేచ, ౬ “యత్ర నాన్యత్వశ్రుతి నాన్యచ్ఛ్రుతి నాన్యద్విజానాతినభూమా” ఇతి ప్రకారేణ విశ్లేషదుఃఖప్రభృతీసర్వం బుద్ధిగోచరమ్ నభవతీత్యర్థః. —

ఈ.—నూకైయూలే, అన్దకారణత్వత్తై ముపపాదిక్కితార్' ఎన్దుపణిక్కుమ్సిళ్ళాన్. ముతల్ శీరువాయ్ మొట్టియి లుళ్ళాల్లిల్ శీల్లెయో? ఈశ్వరత్వమెన్నల్; 'ఒరుకాత్పొన్నోమ్' ఎన్దు కైవాణ్ణియరుక్కవల్లరల్లరివర్, ఒరుకా త్పొన్నోశ్శెన్దు కైవాణ్ణామ్ విషయమన్దు. ఇనిత్రా భగవద్విషయత్తిల్ పునరుత్తి, దోషాయవాకాతు; ఒరుగుణత్తైయే యెల్లాక్కాలము మరుభవిక్కువల్లారోపచరివర్; ఒరుగుణన్దన్దైయే 'ఇతుక్కు మున్దునుభవి ప్పిన్ద క్కుణ్ణామ్' ఎన్దు తోన్దనానబడి తుణ్దోలు నబ్బుతుమైపిఱప్పిత్తనుభవిప్పిక్క వల్లనొరువనవక్; ౧*పయి లాచిఱ్ఱుచ్చెయ్ నేయితే పణ్ణివరైక్కుణ్ణిఱివెత్తూరిల్ యామెన్దుతు; ఆకైయితే ఏకవిషయమే నిత్యప్రాప్య మాకిఱు; ఇనర్తామును; ౨ 'ఎప్పొలుతుమ్ నాల్ తిణ్ణణ్ణాభీయూత్తితోలు మప్పొలుతై క్కప్పొలుతె న్నారావముతమ్' ఎన్నానిన్దార్.

ఆనాలు మితుక్కు వాళియుణ్ణు, ముతల్ శీరువాయ్ మొట్టియిలే - పరత్వజ్ఞాన్లానిఱ్ఱుచ్చెయ్తే, అను స్వారుభవమూయురుక్కుమ్; అన్దపగళ్ళన్దన్దై యెల్లార్ క్కుమనుభవిక్కులామ్బడి పిఱిర్ నెళ్ళిలేవదుత్తైతారాకై శీ-అ-పరిహరద్యయిరుళిచ్చె మతు, త్పత్తియపరిహరమాహ (ఇనిత్రానిత్యాది). ౩ "ప్రశంసాయాం ప్రతిజ్ఞాయాం ప్రలాపేతరన్దేపివా. భయేచవిస్మయేచైవపానపున్యమలజ్కృతిః" ఎన్దతిర్ భగవత్పరత్వప్రతిజ్ఞాపరమాకైయాలే పునరుక్తివోషమిల్లె. "ఒరుకాత్పొన్నోమ్" ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తైయుమ్ అదైవేవివర్కితార్ (ఒరుగుణత్తైయే యిత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే). ఇన్దవాక్యద్వయముమ్ - అన్దవాక్యద్వ యత్తుక్కు వివరణమాయిరుక్కచ్చెయ్తే, అతిత్పొన్న వ్యధ్యయత్తిలేయుమ్ క్రమేణ హేతుపరమాయిరుక్కిఱుతు. యద్వా, ఉపదేష్టస్వభా వత్తాలుమ్, ఉపదేష్ట స్వభావత్తాలుమ్, అనుభావ స్వభావత్తాలుమ్, అనుభవిత్యస్వభావత్తాలుమ్, అనుభావయిత్యస్వభావత్తాలుమ్, పున రుక్తి దోషాయనన్దేనితార్ (ఒరుకాత్పొన్నోమ్ మెన్దుతోడన్ద క్రమేణ ఆజ్ఞావాక్యత్తాలే). అప్పడి తుణ్దోలుమ్ పుత్తియతాయిరుక్కుమో? వెన్న; (పయిలానిఱ్ఱుచ్చెయ్తే). పయిలా నిఱ్ఱుచ్చెయ్తే - పరిచయమృణ్ణానిఱ్ఱుచ్చెయ్తే. (పణ్ణిత్తాది) తిరుమొట్టి. పణ్ణివరైక్కుణ్ణిఱిన్ద తెచ్చూరిలేనామెన్దై. అవిషయ మివర్ క్కు మప్పడియరుక్కుమో? వెన్న; (ఇవర్తాముమిత్యాది). (ఎప్పొలుతుమిత్యాది) ఎల్లాతుణ్ణమ్, ఎల్లానాల్, ఎల్లామానమ్, ఎల్లావాణ్ణు, ఎన్దుకైప్పట్ట ఊట్రయూత్తితోలుమాన వన్దోవన్దోకాలజ్జళిలే యెనక్కు అత్తై ప్పికరమాన వమృతమా నవనే! యెన్దై.

ఆక, కీర్తపానరుక్త్యత్తై అభ్యుపగమ్యవాదత్తాలే పరిహరిత్తు, అనభ్యుపగమ్యవాదత్తాలే పరిహరిక్కితార్ (ఆనాలుమిత్యాది). ఇతుక్కు - ఇత్తిరువాయ్ మొట్టిక్కు. ఆనాలుమ్ - ఈశ్వరత్వజ్ఞాన్ న్నాటుమ్. వాళియుణ్ణు - విశేషముణ్ణు. వాళియై నాలువిధమాక కాట్టుకి తార్ (ముతల్ శీరువాయ్ మొట్టియిలత్యాది). అన్వయన్యతిరేక జ్జళిరజ్జాలుమెన్దుతు "నన్దణ్ణన్దణ్ణిఱిల్లెయోర్ కణ్ణే" ఎన్దుత్తైప్పట్టి. శ్రుతి ఆ-అ-వి.-చేతనరు దైయగుర్తియైక్కుణ్ణు. "ఒరుకాల్ ఫలియావిడిలినియెరుకాలాకిలమ్ ఫలిక్కిఱుతు" ఎన్దు పిన్నెయముపదేశిక్కుమతోటియ, "ఒరుకాలుపదేశిత్తోమ్" ఎన్దు కైవాణ్ణియరుక్కుమ్ స్వభావరల్లరివర్; "ఒరుకాత్పొన్నోమ్, వేణుమాకిలఱికితార్ కళో, అఱియావిడిల్ వన్దతే?" ఎన్దుకైవాణ్ణలామ్ విషయమన్దవక్, జ్ఞానాజ్ఞానజ్జళాలే సత్తానాశజ్జళాకైయాలే; ఇప్పడిపరోపదేశ త్తిలేపానరుక్త్యమ్ పరిహరితార్, ——శక్తిత్తపానరుక్త్యత్తై అభ్యుపగమ్యవాదత్తాలుమ్ అనభ్యుపగమ్యవాదత్తాలుమ్ పరిహరిక్కుక్కోలి, అతిల్ అభ్యుపగమ్యవాదపక్ష త్తిల్, వక్తావానవివర్తమృడియాలమ్, విషయస్వభావత్తాలుమ్ పానరుక్త్యం దోషాయనన్దేపరిహరిక్కితార్ (ఒరుకాత్పొన్నోమ్ మెన్దుతో డన్ద వాక్యద్వయత్తాలే). ౪* ఇవరారాతకాతలెయ్ దైయవరాకైయాలే కైవాణ్ణియరుక్కుమవరల్ల రెన్దపడి; విషయమ్ ౨* అప్పొలుతైక్కు ప్పొలుతెన్నారావముత మెన్దుపడి.— (పణ్ణివరైక్కుణ్ణిఱివెత్తూరిల్ యామెన్దేపయిల్ కిన్దాళాల్) ముతల్ నాల్ కణ్ణాల్, స్వాభావిక మాన స్వామిత్యత్తాలుమ్ ముకత్తిల్ తణ్ణిళియాలమాక "మున్నేకణ్ణిఱియుమ్ముకమాయిరున్దతీ!, ఎప్పూరిల్ కణ్ణు" ఎన్దుమ్బడియరుక్కుమ్; చిరపరిచయమృణ్ణాలో పిన్దు, "మున్నేరిన్ద త్తియమినన్దేక్కుణ్ణిఱియోమి!" ఎన్దుమ్బడియాయిరుక్కుమ్; నిత్యాపూర్వమాన విషయమెన్దు పడి. శొన్న విరజ్జరై త్తైయు మితుకాటుమోవెన్న; "పయిల్ కిన్దాళాల్" ఎన్దుతుకణ్ణాయే, భోగ్యతాతిశయ త్తిలేనోక్కు.

ఈ,—యాల్ కరో దేశత్రా లే పరత్వానుబంధమున్నుకితార్; అణ్-అన్య న ముఖత్రా లేపరత్వజ్ఞానార్, అన్యయ వ్యతిరేకకర్తృత్వాలును పరత్వజ్ఞానానికితార్; అణ్ - ప్రతిచ్ఛాయై నూలేశొన్నార్, ఇణ్ - ఇతిహాసపురాణ ప్రక్రియైయా లే శొల్లకితార్; అణ్ - పరత్వత్తి లేపరత్వమ్, ఇణ్ - అవతారత్తి లేపరత్వమ్.

ముతత్వాట్టు. ఇత్తి పనాయ్ మొళియి అప్పొల్లకిటపగత్వత్తై సజ్జి హేణురుళిచ్చెయ్కితార్.

(తిణ్ణివ్విడుగు తన్ముడుతుమాయ్) తిణ్ణి నెన్దతు - తిణ్ణి మెన్ద పడి. అతావతు - గృధమెన్ద పడి. దృఢమాన వీడెన్దు - నిత్యవిభూతిక్కు విశేషణమాయ్, వార్ధ్యమావతు - ౧ * ఆవిర్భావతిరోభావ జన్తనాశవికల్పజ్జశెన్ను మవై యిల్లా యా లే కర్తనిబన్ధనమాక ఎరుమట్టపిల్లైయై. విచ్ఛమాక ఎరుమ్ వికారజ్జభుక్తానాల్ దోమాయపు మన్దు అతభివాయున్దోన్ద్రాతిత్తే. ఏతేనుమాక సంసారవిభూతియి అప్పొలే కర్తనిబన్ధనమాక వరుమవై యిల్లైయై. తిణ్ణి శాన నిత్యవిభూతితోడక్కమాన ఎల్లావిభూతియైయుముడైయనాయ్. అన్దియే, “ తిణ్ణిమ్ ” ఎన్దివిత్తైవి ట్టువైయి, వీడుముతల్ ముట్టుతుమాయ్ - మోక్షప్రభృత్యై శేషపురుషార్థప్రదనాయెన్ను వుమామ్. (ఎన్ణిక్ మీతియన్) అసజ్జ్యేయమాన కల్యాణగుణ తైయైయవన్. కీర్త్ - విభూతిపరమానపోతు, ఎన్ణిక్ మీతియ నెన్దతు - గుణపర మాకిటతు; కీర్త్ - గుణపరమానపోతు. ఎన్ణిన్ది తియ నెన్ద విడమ్ - విభూతిపరమాకిటతు. వీడుముతల్ ముట్టుతు

శి-అ.-చ్చాయై-సామానాధికరణ్యమ్. ఇతిహాసపురాణప్రక్రియై-వైయధికరణ్యమ్. ఇతిహాసపురాణప్రక్రియైయా లే యెన్దతు- ౨ “ కృష్ణవీపహి యాకానామత్పత్తిరచిచ్ఛాయా; ” ౩ “ మాసావమ్వివవర్కన్కుప్పిచ్చెపెయ్ ” ఇత్యాదియైప్పట్టె. పరత్వత్తి లేపరత్వ మెన్దతు - ౪ “ అయ ర్వుణుమమరర్కళితపతి ” ఎన్దతైప్పట్టె. అవతారత్తి లే పరత్వమెన్దతు - ౫ “ కణ్ణక్ ” ఎన్దతైప్పట్టె.

ముతత్వాట్టు. (తిణ్ణినిత్యాది). తిణ్ణి మెన్ద పడియెన్దతు - ౬ “ మనక్కళుత్తిరిమన్ ” ఎన్దియనాయ్. త్రివిణ్ణపురాణప్రభమేంశే, ౧ “ తదేతిదక్షయిన్ని త్యంబగన్దునినరాఖలమ్ | ఆవిర్భావతిరోభావజన్తనాశవికల్పవత్ ” ౧ “ అమృతంశాశ్వతం నిత్యమనన్దంపరమమృదమ్ | శుద్ధసత్త్వమయందివ్యమక్షరంబ్రహ్మణఃపదమ్ ” ఇత్యాదికతై యుక్కున్దురుళిచ్చెయ్కితార్ (వార్ధ్యమానావిర్భావేత్యాది). ఆవిర్భావతిరో భావజ్జశెన్దు - సమస్తస్థితియైయుమ్, సమస్తసంహారతైయైయైల్లి; జన్తనాశజ్జశెన్దు - సర్వమానోత్పత్తినాశజ్జతై యిల్లుతల్; ఆవిర్భావ తిరోభావ రూపజన్తనాశజ్జశెన్నుతల్. ఆవిర్భావమ్ - తోన్ద్రాత్తే. తిరోభావమ్ - మత్తైత్తే. విమానగోపురమన్దు పాదిరూపేణ పరిణామము డ్దాయరుక్క, “ ఇల్లై ” ఎన్దియైత్తెన్నెన్దు (కర్తనిబన్ధనేత్యాది). అణ్దుమ్ పరిణామము డ్దేయెన్ను (విచ్ఛమాకవిత్యాది). అభివాయున్దోన్ద్రా విట్టాలుమ్ వికారముడై యెన్ను (ఏతేనుమిత్యాది). శబ్దార్థమ్ (తిణ్ణితానాత్యాది). ఇన్ద్రుత్తిల్, “ ముట్టుతుమాయ్ ” ఎన్దతు - లీలావిభూ తియైయిల్లుకిటతు; “ అయ్ ” ఎన్ద సామానాధికరణ్యమ్ - నిర్వాహ్యనిర్వాహకభావేన. (మోక్షేత్యాది) విశ్వరూపకమ్యాద్యశేష పురుషార్థప్రదనాయెన్ద పడి. ఇత్రాల్ - బౌద్ధార్యగుణ తైయిల్లియై, ఇతు- నున్దగుణజ్జభుక్కు ముపలక్షణమాయ్, సమస్తకల్యాణగుణ జ్జతై యుముడైయననెన్ద పడి. “ అయ్ ” ఎన్ద సామానాధికరణ్యమ్ - ప్రదాతృప్రదేయభావేన. పాదరక్త్యమ్ వారామఘ్నిరహంకితార్ (కీర్త్ విభూతియిత్యాది). (గుణపరమాకిటతు) సమస్తగుణపరమాకిటతు. (కీర్త్ గుణపరమానపోతు) పురుషార్థప్రదత్వమ్ - గుణాన్తరజ్జభుక్కు ముపలక్షణమెన్దు తాత్పర్యమ్. (మోక్షప్రదత్వత్తైయై) మోక్షప్రదత్వమాత్రత్తైయై. అతావతు-బౌద్ధార్యగుణమాత్రత్తైయైల్లియై తాత్పర్య పడి.

అ.అ.వి - అతు - విచ్ఛమాన వికారమ్. విచ్ఛమానతభివాయున్దోన్ద్రాతు ఎన్దవిడత్తిలే - మణిట్కొట్టకమిట్టువిత్తయ్యాడుకిటత్తై యభిత్తాలతు అభివాయున్దోన్ద్రాత్తేయై యెన్దు కిణ్ణుకొల్వెతు. — “ వీడుముతల్ ముట్టుతుమాయ్ ” ఎన్దమాను - “ మోక్షప్రదత్వత్తైయై నిన్దెత్తతాకిల్ ” ఇతిగ్రన్ధపర్యాలాచనాయామ్, మోక్షప్రదత్వమాత్రపరత్వజ్ఞానోద్ధః. తత్వత్తే, వీడుముట్టుతుక్కుమ్ ముతలాయితీశబ్దార్థః. సాలాక్యసారూప్యసామిప్యసాయుజ్యభేదభిన్న సోలవిధమోక్షప్రదఇతియావత్. యద్యా, అత్తానుభవభగవత్ప్రాప్తిరూపభేదభిన్న సమస్త మోక్షప్రదఇతిస్థానా. ఏవమ్ “ తిణ్ణివ్విడుముతల్ ముట్టుతుమాయ్ ” ఇత్యన్య - విభూతిద్వయపరత్వేన, మోక్షప్రదత్వప్రభృతీనమస్తకల్యాణ

ఈ-మాయెన్జుహోతు. మోక్షప్రదత్వతైయే నిన్జైత్త తాకిల్, ఎన్జేన్జీ తియ నెన్జు విడమ్-అను క్తమానగుణజ్జులైచ్చిల్లుకిఱుతు. ఎన్జేన్జీ తియ నెన్జు విడమ్- ఎన్జుక్కు మేలాయుళ్ళా నెన్జు పడి. గుణజ్జుళా లేయాతల్, విభూతి మూ లేయాతల్ వన్జు అపరిచ్చేద్యస్వభావతైయై చొల్లుకిఱుతు.

(ఎమ్మెరుమా) గుణవిభూతిః శ్రై యుడైయనాయురుక్కిఱ పిరుప్పైక్కాట్టి యెన్నై యెఱుతిక్కొడ్డనక.
(మణ్ణమిత్తాది) ఇప్పడియివన్ శ్రైయుడైయనాయ్, ఉడైమెనోవువడవిట్టిరుక్కైయన్దిక్కే, ప్రళయాపత్తిలేవయి
న్ద్రోలేవైత్తు నోక్కుమెన్దిటార్. భూమ్యన్తరియొదికత్తై వెళ్ళజ్జోళ్ళన్దుక, ఎడుత్తువయిన్ద్రోలేవైక్కిఱవిడత్తిలొమ్మమ్
పిటికతిర్ప్పడామే, ఏకకాలత్తిలేవైత్తురక్షిత్తన్దుణ్ణం. (ఉడనుణ్ణ) రక్షణమవనుక్కు ధారకమాత్తైయాలే-
“ఉణ్ణ” ఎన్దిఱతు. ఇల్లెయాకిల్, కాక్కుమేఎన్నవమైయుమ్. కృష్ణనోపిన్నై జగత్తైవిఱుగ్గినానెన్నిల్; ఆమ్,
కృష్ణనే; ౧*ఆణ్ణానిడవైయమేఱుగ్గణ్ణాళితేయశోతే. ఆత్తైయాలేసర్వరక్షకనానకృష్ణనేజగత్తుక్కుదృష్టి; ౨*కృష్ణ
ఏవహిలోకానాముత్పత్తిరపిచాప్రయః! కృష్ణస్యహిక్వతే” ఎన్దిఱప్రమాణప్రసిద్ధియరుక్కిఱపడి(అల్లత్తిల్లెయొర్కణ్ణే)
ఇవర్ణత్తైయొల్లియ శబ్దజైక్కొణ్ణువోయ్, “పీలిక్కణ్” ఎన్నన్దవహరియానివ్వు తితే; అతుక్కుజ్జూళ నేణ్ణుమ్మడియరు

జీ-అ.-మోక్షపదమ్ - పురుషార్థమాత్రోపలక్షణమ్. ఆక, “తిష్ఠన్వీడు” ఇత్యాదిక్కుమూన్తర్థమ్. అతావతు-“తిష్ఠావీడు”ఇత్యాదియాతే-ఉభయవిభూతియైయుమ్, “ఎఱ్ఱిన్నీతియ్క” ఎఱ్ఱు - గుణజ్ఞతైయుఞ్చొల్లుతల్; యద్వా, “తిష్ఠన్వీడు” ఇత్యాదియాతే - మోక్షపురుషార్థప్రదత్వరూపాదార్యాదిగుణజ్ఞతైచొల్లి, “ఎఱ్ఱిన్నీతియ్క” ఎఱ్ఱు - ఉభయవిభూతియైయుఞ్చొల్లుతల్; అన్విక్ష్, “తిష్ఠన్వీడు” ఇత్యాదియాతే ఔదార్యాదిగుణమాత్రతైయేఞ్చొల్లి, “ఎఱ్ఱిన్నీతియ్క” ఎఱ్ఱు - అనుక్తగతానగుణజ్ఞతైచొల్లుతలెఱ్ఱు. ఏకతద్వత్కృన్వినైత్తత్వైకైశ్చైష్టాల్లిక్కుడుమో? వెన్న; సామాన్యశబ్దమాత్రయాతే కూడుమైన్విటార్ (ఎఱ్ఱిన్నీతియన్వేదవిమత్యాది). కీర్తీవాక్యవరణమ్ (గుణజ్ఞతాతేయత్యాది).

“మణ్ణువ్” ఇత్యాదిక్రమతాః కై (ఇప్పడియిత్యాది). “ఎన్నావ్” ఎన్ఱతుక్కుర్థమ్ (ఒన్ఱున్ఱుఱిక్కుత్తిర్ పుడామేగున్ఱు). “ఉడక్” ఎన్ఱతుక్కుర్థమ్ (ఏకకాలత్రిలేన్ఱున్ఱు). పితీక్కుత్తిర్ పుడామే - తప్పిన్ఱాకాతే. రక్షిత్రవక్ ఎన్నాతే. “ఉణ్ణ” ఎన్ఱుఱితేన్ఱెన్ఱు (రక్షణమిత్యాది). ధారకమానాలాయిల్లు - “ఉణ్ణ” ఎన్ఱునదుప్పతేన్ఱుకరున్ఱు. (కాన్ఱుమెన్ఱువమైయుమ్) “కణ్ణన్ఱుణ్” ఇత్యాదిక్కు ఇతువేపాతువాకప్పోరుమితే యెన్ఱుకరున్ఱు. (మియనానీత్తాకుక్కుణ్ణాన్ఱునైయమేన్ఱుజ్జాళోపిశ్శెవాయుశే) “పెరియన్ఱాన్ఱోర్ తిరుమొళి. మృదువాన తిరునాన్ఱునజీత్త యశోత్తెక్కుతున్ఱునలాఁ వాన్ఱెత్తిఱక్కు, లోకజ్జశేన్ఱైయుమ్ పిన్ఱైయున్ఱైయవాన్ఱున్ఱుశ్శే కణ్ణాశేన్ఱై. దృష్టి - నిర్వాహకక్. “ఎమ్మెరుమాక్” ఎన్ఱుకుక్కు, “నమ్” ఎన్ఱుఱితేన్ఱెన్ఱు; అతు ప్రసిద్ధిపరమన్ఱితార్ (కృష్ణసహస్ర త్యాది). మహాభారతేరాజసూయేభీష్మః, “కృష్ణసహస్రలోకానాముత్సత్తిరపిచాప్యయః । కృష్ణసృహిక్కుతేభూతమిదం విశ్వం చరాచరమ్”. ఇత్యాల్ - “ఉణ్ణ” ఎన్ఱతుక్కు - అచాన్ఱరప్రళయాపద్రవణవివత్తయా, మహాప్రళయాపద్రవణవివత్తయాచ భవద్వయంబూచితమ్. “ఓర్” ఎన్ఱతుక్కుభావమ్ (ఇన్ఱర్థతైయిత్యాది). (ఇన్ఱర్థతైయొళియ) “కణ్” ఎన్ఱు - రక్షకమెన్ఱుమిన్ఱర్థతైయొళియ. అతానతు-దర్శనసాధనమాన చక్షుర్నియిస్థానమాన గోళకత్తైయితే - “కణ్” ఎన్ఱుఱు, తాదృశనిన్ఱ్వికత్తమిన్ఱుమనిన్ఱుకున్ఱుమ్ “పీలిక్కుణ్” ఎన్ఱు ప్రయోగిక్కుఱితే కిళ్ళిదాకారసాదృశ్యతాతే; అన్ఱునుమిన్ఱుచొన్ఱువొణ్ణాతు అత్తెన్ఱైసాదృశ్యతాతే; కిళ్ళిన్ఱునిన్ఱ్వికత్తయమ్ తదధీనమెన్ఱుపడి. పీలిక్కుణ్ణొళుతు - మయిల్లోన్ఱైయిన్ఱుజ్జాననై. అతున్ఱుమ్ - శబ్దమాత్రిన్ఱుక్కున్ఱు. కణ్ - రక్షకక్. బ్రహ్మదిశ్చైయమ్

ఆ-అ-వి-గుణపర త్వేన, మోక్షప్రదత్వమాత్రపర త్వేనచార్థత్రయమ్ ———ఓర్ కణ్-ఆభాసజ్ఞాతభేద్యమ మర్థ మున్ఱా(ఇన్ఱర్థతైయొళియవిత్తి). యథా, దర్శనవిషయభూతరూపగ్రాహకత్వాభావేషు మయురపిజ్ఞానయవవిశేషేషునేతీత్యన్ఱువారః, తద్వత్ నిర్వ్యాపకత్వాభావేషు నామ మాత్రేణాపి నిర్వాహక ఇతివస్తుంయోగ్యైకశ్చిన్నాన్ఱైత్వన్ఱు.

ఈ.—కుమ్. మాలై క్కణ్ణన్బీరుప్పార్ క్కు అల్లాత తేల్లామ్ మాలై క్కణ్ణన్బీయత్తోన్ బ్రమి తే. ఇరుతిణ్ణమ్-దృఢమ్. ౧-సత్యంసత్యమ్” ఎన్ను మాప్పోలే. నజ్జణ్ కణ్ణన్బీయాతే - అన్వయత్రాతే పరత్వజ్ఞానార్; అల్లతిత్తయైన్బీయాతే - వృతిరేకత్రాతే పరత్వజ్ఞానార్.

౧.

జీ-అ.—లోకత్తిలే రక్షకరాక వ్యవహారికీతార్ కళే యెన్న (మాలైయత్తాది). మాలై క్కణ్ణన్బీరుప్పార్ క్కు-సర్వేశ్వరసై “రక్షక” ఎన్బీరుప్పార్ క్కు. (మాలై క్కణ్ణన్బీయత్తోన్ బ్రమి తే) రాత్రియల్ పదార్థదర్శనాత్మమహాన చక్షుస్సుపోలే అరక్షకమేత్తోన్ బ్రమి మెన్బ పడి. సంపాదమ్ (సత్యంసత్యమిత్తాది). ఐతిహాసికపారాణికవచనమ్ “సత్యంసత్యంపున సృత్యముద్ధృత్యభజముచ్యతే. వేదశాస్త్రాత్పరంనా సైనదైవం కేశవాత్పరమ్.” “అన్వయవృతిరేకజ్గీరజ్జాలమ్ పరత్వజ్ఞాన్బీతార్ జ్జు” ఎన్బు ప్రవేశ త్రిత్వాన్నదర్శితై కాట్టుకితార్ (నజ్జణ్ క్కణ్ణన్బీయత్తాది). (అన్వయత్రాతేయతి) వాక్యభేదేతాత్పర్యమ్. అల్లతు - తద్వృతిరేకేణ. ఓర్ కణ్ - ఒరునిర్వాహక. తిణ్ణన్బీడిత్యారభ్య, నజ్జణ్ క్కణ్ణన్బీ; అల్లతోర్ కణ్ణన్బీయే ఇత్యన్వయః. యద్వా, వీడుమతలిత్యారభ్య. అల్లతోర్ కణ్ణన్బీయే; తిణ్ణమ్ - ఇత్యన్వయః.

౧.

ప్ర-తి.— (తిణ్ణన్బీడు) శ్రీవిష్ణుపురాణే ప్రథమేంశే, [౨౨] “తదేతదక్షయంనిత్యంజగన్మనీషరాఖిలమ్ । ఆవిరాభవతిరోభావ జన్మ నాశవికల్పవత్ ॥ ౬౦ ॥”——(కణ్ణన్బీ) మహాభారతేరాజసూయేభీష్మః, “యథాబుద్ధుదక్షిణాయ తత్త్రైవచవిలీయతే । చరాచరాణి ఘాతాని తథానారాయణేనదా । కృష్ణవపహిలోకానా మత్పత్తిరపిచావ్యయః । కృష్ణస్యహిక్వతేభాత మిదంవిశ్వంచరాచరమ్”——(తిణ్ణమ్-దృఢమ్) ఐతిహాసికపారాణికవచనమ్, “సత్యంసత్యంపున సృత్యముద్ధృత్యభజముచ్యతే. వేదశాస్త్రాత్పరంనా సైనదైవం కేశవాత్పరమ్”.

తిరుమొట్టి - ఎఱుపత్తోరార్దిరుమొట్టి - ఒన్బతామ్బట్టు.— పణ్డమరుమనమాలైమణిముడిమేల్ మణనాటు మెన్బిన్బాళాల్ । ఉణ్ణివర్ పా లన్బెనక్కన్బొరుకాలుమ్మిరికిలే నెన్బిన్బాళాల్ । పణ్ణివరైక్కణ్ణివరైత్తెప్పూరిల్ యామెన్బేపయిల్ కిన్బాళాల్ । కణ్ణవర్ తమ్మనమ్మజ్జుజ్జుపురత్త మ్మనైక్కణ్ణాల్ కొలో॥

పెరియాళ్వార్ తిరుమొట్టి - ఇరజ్జార్దిరుమొట్టి - అత్తామ్బట్టు.— కై యుక్గాలునిమిర్ తుక్కడారనీర్ । పైయవాట్టిప్పశున్బేలుమన్బాళాల్ । వైయనానబ్బిత్తాళుక్కణ్ణాన్బిడ । వైయమేఱ్జణ్ణాల్ పిత్తైవాయుళే ॥

తాత్పర్యము.— మోక్షముమొదలగు సకలభురుషార్థముల నిచ్చువాఁడును, వాఙ్మనస్సులకు విషయముకాని కల్యాణగుణంబులు కలవాఁడును, సర్వరక్షకుఁడును, నాస్వామియైన శ్రీకృష్ణుడే జగదీశ్వరుఁడు; మఱియొకఁడుకాఁడు; ఈమాట సత్యము.

మూ.—ఏపావమ్మరమేయేల్లులకు । మీపావమ్మాయ్ తరుళాలలిప్పార్ ।

మూపావమ్విడవరల్లుప్పిచ్చై పెయ్ కోపాలకోళరియేఱ్బియే॥

౨॥

ఆ.—(ఏపావమ్) ఇజ్జగత్తుక్కు వేఱురత్తకమిల్లయోవెన్బిల్; ౨ “సహౌపాలనసామిర్య మృతేసర్వేశ్వరంహరిమ్” ఎన్బుకోణ్బు, రుద్ర సుదైయనుహౌపాపత్తైప్పొక్కి యవనైరక్షిత్తరుళిన పరమకారుణికనాయకుడై కోపాలకోళరియేఱ్బి, ఇంద్రసర్వలోకజ్గీనమైయపావత్తై పొక్కిరక్షిప్పారుళరో? రక్షిక్కునల్లార్ తానుళరో? ఇతుఉపపాదిక్కువేఱుమోవెన్బితార్.

౨.

అన్వ.—మూ పావమ్ విడ (౩) అరల్లు పిచ్చై పెయ్ కోపాలకోళ (౬) అరియేలు అన్బియే ఏఱ్బాలకుమ్ (౯) ఈపావమ్మాయ్ తు అరుళాల్ అలిప్పార్ (౧౨) అర్ ఏపావమ్ శరమే (౧౩).

పన్నీ. — అనన్తరమ్, అనిష్టనివృత్తిక్కుమిష్టప్రాప్తిక్కుమ్ చేతు, కృష్ణశ్రితార్.

అజప్పెరియతాన, గురుపాతకమ్, విట్టుప్పొమ్మడి, (3) రుద్రనుక్కు, భిక్షప్రదానమ్మణ్ణివననాయ్, గోపకులత్తిత్తిఱ్ఱన్దుర్క్కు, (౬) సిన్దుశ్రేష్ఠమానకృష్ణన్, అన్తి, సర్వలోకత్తైయుమ్, (౯) నశిత్రపాపత్తైయుడైత్తామ్మడిపణ్ణి, త్తక్కప్పైయాలే, అభిమతగ్గైక్కొడుత్తురత్తిప్పార్, (౧౨) ఆర్, ఎన్నపావమిరున్దపడి, ఇవనుడైయసర్వాధికత్వణ్ణొల్లుతల్ నమక్కుభరమావతే! (౧౫). ఏన్దు-వెణుప్పైక్కొట్టుకిఱతు. ౨

అర్థము. — మిక్కిలిగొప్పదైన పాతకము విడిచిపోవునట్లు (3) రుద్రునికి బిచ్చమునిచ్చినవాఁడను గోపకులమందుఁబుట్టినవారిలో (౬) శ్రేష్ఠసింహమైనకృష్ణుఁడు గాక సర్వలోకములను (౯) నశించినపాపముగలవిగాఁజేసి కృపచే రక్షించువారు (౧౨) ఎవరు?; ఏమిపాపమో? ఇటులఁజెప్పటనాకుభారముగానున్నదే! (౧౨).

ఈ. — ఇరణ్డామ్మట్టు. “అల్లతిల్లై” ఎన్దునీర్ శొల్లువానె?; బ్రహ్మరుద్రర్ కళుమీశ్వరర్ కళాక అవర్ కళుక్కుమ్ శిలప్రమాణగ్గళుణ్డాయన్దో పోరుకిఱతెన్నిల్; అవర్ కళన్తిలై కళై యారాయ్ న్దుపార్ త్తాల, తలై యలుప్పార్ శిలరుమ్ అటుప్పణ్ణునిత్పార్ శిలరుమాకానిన్దార్ కళ; అవర్ కళావత్తైప్పొక్కియోనిన్దానివళ; అవర్ కళో? ఇవనో? ఈశ్వర శ్రితార్.

ఏ! ఎన్దుతు-ఓ! నెన్దు పడి. విపాదాతిశయసూచకమిరుక్కిఱపడి. (ఏపావమ్) రత్నకరీషగ్గళుక్కు వైషమ్యజ్ఞాల్ల వేణువతే! చేతనర్ మన్దమతికళాయ్ భగవత్సరత్వముపపాదిక్కువేణువతే! ఎన్నుమిన్నాప్పాలే, ఎన్నే! పావమెన్దితార్. (పరమే) భగవద్గుణానుభవమ్మణ్ణుకై యొఱ్ఱియ ఇతునమక్కుభరమావతే. ఇతునమక్కుసాధ్యమాయ్ వన్దువిట్టువతే. (ఏట్టులకుమ్) ఏట్టులకగ్గళిలుముణ్డాన చేతనర్ ఇరున్ద శేకుడియాక పాపగ్గళై కూడుపూరిక్కు. (ఈపావణ్డాయ్ తు) పాపమానతు ఈయుమ్మడియాకచ్చెయ్ తు. అట్టియుమ్మడియాకప్పణ్ణి. ఇతుతాచేతనరర్థిక్కు, శెయ్ కై యన్తిక్కే (అరుళాల్) నిర్దైతుకకృపైయాలే. (అలిప్పార్) ఇవర్ కళై యారక్కైయాలే తడవిరక్షిప్పార్? ఇవర్ కళపణ్ణినపావమ్ అవనరుళాలేపోక్కిల్ పోమత్తనై యల్లతు, తాగ్గళప్రాయశ్చిత్త

జీ-ఆ. — ఇరణ్డామ్మట్టు (ఏపావమిత్తాది) “మాపావమ్ విడవర్ క్కుప్పిచ్చెప్పెయ్” ఎన్దు పదగ్గళైక్కటాక్షితవతారిత్తయై శక్కా పరిహరముఖేనాహ (అల్లతిల్లైయత్తాది). (అవర్ కళుక్కుమ్ శిలప్రమాణగ్గళైత్తు) ౧ “హిరణ్యగర్భస్సమవర్తతాగ్రే” ౨ “శివఏవకలః” ౩ “ఏకఏవదుద్రోనద్వితీయాయతన్తే” ఇత్తాదియైనైత్తు. (అవర్ కళన్తిలై కళైయితి) అష్టప్రకరణాదికళాలే హిరణ్యగర్భాది శబ్దగ్గళైక్కు పరమాత్మ పరగ్గళైత్తుభావమ్.

ఓ. ఎన్నానెన్నెన్న (విపాదేత్తాది). “ఏపావమ్” ఎన్దుక్కు - తమక్కువన్దతెన్నెన్న (రత్నేత్తాది). వివరణమ్ (చేతనరిత్తాది). (పరమే) ఇన్ద్రవదేశమత్యధ్యాహర్యమ్. “పరమే” ఎన్దుదుఃఖిక్కిఱీర్, ఉమక్కుభరమే తెన్న (భగవద్గుణేత్తాది). వివరణమ్ (ఇతునమక్కిత్తాది). ఇతు-ఉపదేశమ్. ఏట్టులకుమ్, ఈపావణ్డాయ్ తు-నశిత్రపాపత్తైయుడైత్తామ్మడిపణ్ణి. “ఉలమ” ఎన్దుతు-లోకస్థచేతనపరమ్; “మఱ్ఱాఱ్ఱొన్తి” ఇతివతే. “ఉలమమ్” ఎన్దువమిశబ్దమ్-సాకల్యరమ్. ఇరున్ద శేకుడియాక - ఎన్దురుమొక్కు. కూడుపూరిక్కు-ఉత్తైయెనిత్తైక్కు. “పావమిత్తైయత” ఎన్దువివత్తిలే - ౪ “ఉపోషితః పూజతోవా దృష్టోవానమితోపివా | ప్రసహ్యహరతేపాపంకొనసేవేధరి న్దతః” ఎన్దుతనుసన్దేయమ్. అరుళాల్ - ఈశెయ్ తు ఎన్దుకీఱ్ఱేయన్దుయత్తర్థమ్ (ఇతుతానిత్తాది). అరుళాల్ అలిప్పార్ ఎన్దు మేలేయుక్కుఱ్ఱిభావమ్ (ఇవర్ కళైయత్తాది). “అరుళాల్” ఎన్దుత్తై - “ఈశెయ్ తు” ఎన్దుతోడేమాట్టిఫలితమ్ (అవర్ తైయత్తాది). తగ్గళప్రాయశ్చిత్తతాలే పొక్కు

ఈ.—మృణ్ణిప్పొక్కై యావతు-అవర్తై వర్ధిప్పిక్కైయితే. అలిప్పానివన్ ఎన్నా తే, ఆర్ ఎన్నిఱు-అవర్ కళు
కుమ్ సత్వన్దలై యెడు త్తపోతు, “నీర్ శొల్లుఱివనే” ఎన్ది శైయ వేణ్ణుమ్ ప్రసిద్ధియాతే; ౧ “పావనస్సర్వలో కా
నాంత్రమేవ ” ౨ “ నహిపాలనసామర్థ్యమృతే ”.

అవన్ సర్వవిషయమాకప్పణ్ణినరక్షణజ్ఞిడక్కిడీర్, తద్దాక్టాల్ తాద్దామ్ నీటి ముడక్క వల్ల రాయరుక్కిఱవర్
కళుమోరోరళవుకలిలే ఆపన్న రానాల్ అవర్తై ప్పొక్కిరక్షిక్కుమ్బడియెప్పార్ క్కలాకాతోవెన్దితార్ (మాపా
వమ్ విడ) అనై క్కు-న్దనక్కు-త్తక్క వాతమితే. అల్లా తారిల్ జ్ఞానశక్త్యాదికళా లే ఓరాధిక్యముణ్ణితే అవనుక్కు; అవ
ర్తై క్కొణ్ణులోక గురువుమాయ్ తనక్కు ప్పితావుమాయరుక్కిఱవన్దలైయై యలుత్తుప్పా లేకియా య్ నిన్దాన్,
3 “వామాఙ్గుప్తనఖాగ్రేణ చ్చిన్నంతస్య శిరోమయా” ఎన్నిఱపడియే. మహాపావమానతువిడుమ్బడియాక. (అరల్కు
ప్పిచ్చై పెయ్ కోపాలకోళరియేలు) అవన్దాన్ సంహర్తావానవేషత్తోడే అధికారజ్ఞులై యాతేనిన్దు పాప త్రైవిశై
న్దుక్కొళ్ళ, ఇవనవనుక్కుదుఃఖనివర్తకనాయిల్, అక్లేయిక్లేయావిర్భవిత్తు త్రికిఱవిడ త్తిలే యాయిల్, ఇవర్
కళై త్తనై యేనుమయరనిన్దాలు మనర్థత్రైయేశూత్తుక్కొళ్ళుమిత్తనై, అవనై త్తనై యేనున్దనై త్తా
విట్టాలుమ్ రక్షకనామై నై యుజ్జొల్లుఱివను. గోపాలరుడై యమిడుక్కై యుడైత్తాన సింహపుగ్గవమెన్ద పడి. (కోపా
లకోళరియేలు) కోళైన్దు - మిడుక్కా-లేల్, ప్రతిపక్ష త్రైక్కొళ్ళుమెన్ను తల్. నిత్యసూరికళుక్కు నియన్దా
వానవన్ ఇడై యరుక్కునియామ్యమాకప్పెన్ద్రు మేనాణిప్ప. కర్తవశ్యరాయాపన్నరాన వివర్కళై “ ఈశ్వ
రర్కళ ” ఎన్నోమో? ఆపత్తుక్కులై ప్పొక్కి రక్షిక్కిఱవివనై, “ ఈశ్వర ” ఎన్నోమో? ఏఱన్ది - అరు
ళాలలిప్పారెన్ద న్దయమ్.

౨.

శీ-అ.—వాణ్ణాతోవెన్న (ఇవర్ కళో పణ్ణినవిత్తాది). “ఈపావన్దాయేతు” ఎన్దతుక్కు ప్రమాణమ్ (పావనవిత్తాది). ఉత్తరశ్రీరామాయణేద్యవశీతితే
రామంప్రత్యగస్త్య, “ అత్యద్భుతమిదం వాక్యంతనరామశుభాక్షరమ్ | పావనస్సర్వలోకానాం త్వమేవరఘునందన. ” పావన - పాపనివ
ర్తక. అలిక్కైయిలే ప్రమాణమ్ (సహిత్యాది). ప్రథమేశ, “ నహిపాలనసామర్థ్యమృతే సర్వేశ్వరంహరిమ్ | స్థితాస్థితద్వహత్తానం
భవత్యన్యస్యకస్యచిత్. ”

తద్దాక్టాల్ తాద్దాయే - అల్లా తా రై ప్పొల్లరుద్రాదికళుక్కువ్యావృత్తి. తద్దాక్టాల్ తాద్దాన్ నీటి ముడక్క వల్లరాకై ఎన్దు - అవర్ కళో
శక్తియెతుచ్చికరిక్కిఱపడి. “మా” ఎన్దతుక్కు భావమ్ (అనైక్కుమిత్తాది). వివరణమ్ (అల్లా తారిత్తాది). తలైయలు త్తతుక్కు ప్రమాణమ్
(వామాఙ్గుప్తేత్తాది). మాత్వపురాణే, “తతః శ్రోధపరీతేన సంరక్షనయనేవచ” ఇతి పూర్వార్థమ్. శబ్దార్థమ్ (మహాపావమానవిత్తాది). “అర
ర్కు” ఎన్దు-అవనుడైయ పెరు మైయెయమ్, “ కోపాలకోళరి ” ఎన్దు-ఇవనుడైయ నిహినకుల త్రిలవతార్ త్రైయజ్ఞాన్దు తుక్కు ప్రయోజన
మాహ (అవన్దానిత్తాది). హరతీతి - హరః ఎన్దతైప్పల్ల (సంహర్తావానవేషన్తోడైయెన్దతు). అక్లేయిక్లేయావిర్భవిత్తు ఎన్దు - “ కోపాల
కోళరి ” ఎన్దతైప్పల్ల. ఇన్దనపదానమవతారా న్దరత్తిలే యాకిలుమ్, ఇన్దనపదానమభివ్యాప్యతమాన విన్దనవతారమ్ - అవతారా న్దరత్తుక్కు
సూచక మెన్ద పడి. ఫలితమాహ (ఇవర్ కళిత్యాది). పిచ్చై పెయ్-పిచ్చైయిడుకిఱ. శబ్దార్థమ్ (గోపాలరుడైయవిత్తాది). కోళో-మిడుక్కుమ్,
కోళో కైయమ్. “ అరియేలు ” ఎన్దు - ఎన్ద మేనాణిచ్చైచ్చొల్లుఱివనై (నిత్యసూరికళుక్కుత్తాది). మేనాణిప్ప-గర్వమ్. పాట్టుక్కు
తాత్పర్యమ్ (కర్తవశ్యరాయత్తాది). “ ఏఱన్ది ” ఎన్దు శుక్కున్దయక్కాట్టుకీతార్ (అరుళాలిత్తాది). మాపావమ్ విడ ఇత్తార్ భ్య, ఏఱన్ది-అరు
ళాల్-ఏఱులకుమిపావన్దాయేతు, అరుళాలలిప్పారార్; ఏపావమ్, పరమేశ్వరన్దయమ్.

౩.

అ-అ-వి.—“మాపావమ్ విడ” ఇత్తాది నా - నిఖిలచేతనరక్షకస్సర్వేశ్వరవశేతి కై ముత్యన్యాయేనోపపాదిత ఇచ్చభవతి. (కిడిక్కిడీర్) స్థితం
భవతు.——మాపావమ్ విడ పన్దుతోడజ్జి, ఏఱులకుమిపావన్దాయేతు రళాలలిప్పారార్; ఏపావమ్, పరమేశ్వరన్దయన్దయమ్.

౪.

ప్ర-తి.—(ఏపావమిత్తాది) (అలిప్పార) ఉత్తరశ్రీరామాయణే, ద్వ్యశీతితమేరామంప్రత్యగస్త్యః, “అత్యద్భుతమిదంవాక్యం తవ రామకుభాత్మరమ్ ! పావస్సర్వలోకానాంత్యమేవరఘునందన.”——శ్రీవిష్ణుపురాణే ప్రథమేంశే, [౨౨] “నహిపాలనసామర్థ్యమృతేనర్వే శ్వరంహరిమ్ । స్థితాస్థితంమహాత్మానంభవత్యవ్యసృకస్యచిత్ ॥౨౩॥”——(మాపావమవిడ) మాత్యేపురాణే, “తతఃక్రోధపరీతేనసంరక్తనయ నేనచ!వామాఙ్గుప్తనఖాగ్రేణచ్చిన్నంతస్యశిరోమయా - యస్తాదనపరాధస్యశిరశ్చిన్న స్వయామయ । తస్మాచ్ఛాపసమావిష్టఃకపాలీత్వంభవిష్యసి । బ్రహ్మహతులితోభూత్వాచరత్థిథానిభూతలేతతోహఙ్గతవాన్దేవిహిమవస్తంశిలోచ్చయమ్ । తత్రనారాయణశ్రీమాన్తయాభిక్షాంప్రయాచితఃతతః ప్రేనస్వకంపార్శ్వంనఖాగ్రేణవిదారితమ్ । మహతీస్రవతీధారాతస్యరక్తస్యనిస్సృతా । విష్ణుప్రసాదాత్సుశ్రోణికపాలంతత్సంస్రధా!స్ఫుటితం యహంధాయాతం స్వప్నలబ్ధధనంయథా.”

౨

తాత్పర్యము.—రుద్రుడు తనతండ్రియైన బ్రహ్మయొక్క శిరస్సును ఛేదించినందువలన మహాపాతకముకలనాడై తన చేతిలోనంటు కొనినయాశిరఃకపాలమునందు బిచ్చమెత్తుదు సమస్తలోకములయందు దిరుగుచుండగా నప్పుడు తన చెమటనీళ్ల బిందువుల నాకపాలమునందు చిమ్మియతనికి నాపాపమును బోగొట్టిన గోపశ్రేష్ఠుడైన శ్రీకృష్ణుడుతప్పసమస్తప్రాణులను పాపరహితంబులుగాజేసి తనకృపచేరక్షించువారెవరు?; భగవద్గుణానుభవమునువిడిచి ఈయర్థమును నేనునిరూపించవలసినచ్చెనే ఇదినాపాపమా?

౩

మూ.— ఏటనై పూవనై పూమకడనై । వేటిన్దివిట్టొత్తన్నుల్ వైత్తు ।

మేటనై మీతిడినిమిర్న్దమన్దొన్ద । *మాటని నిక్కుమోర్ లేవుముళతే ॥

3||

అ.— (ఏటనై) *గతయర్పణుమమర్రోకల్ తన్నుడైయ సాశీల్యగుణతైక్కణ్ణు తొట్టువైక్కొక, సర్వేవ్యరియాన పెరియపిరాట్టి యారోడొక్క, అత్యస్తమపకృష్టరాన బ్రహ్మరుద్రాదికళుక్కుమ్ తన్నెయశ్రయమాక కొండుత్తుకొంజిరుక్కైయాలమ్, సర్వలోకజ్ఞుకు తిరువడికలిసల్వే యడఙ్గుమ్మడి యశన్దరుళుక్కైయాల మివనేసర్వేశ్వరన్; మల్ శ్రీల్లయైన్దొత్తార్.

3.

అన్వ.— ఏటనై పూవనై పూమకడనై (౩) వేటిన్ది తన్నుల్ విణ్ (౬) తొట్టు వైత్తు మేల్తన్నై (౯) మీతిన్ది నిమిర్న్ద మణ్ (౧౨) కొన్ద మల్తనిన్ మిక్కుమ్ (౧౫) ఒర్ లేవుమ్ ఉళతే (౧౮).

పన్నీ.— అనన్దరమ్, ఇవనే సర్వస్వాత్మరస్మితార్.

బువభవావననాన రుద్రనైయమ్, కమలాసననాన బ్రహ్మనైయమ్, పద్మహాసినియాయ్ తనక్కసాధారనైయాన పిరాట్టియైయమ్, (౩) తన్నిరుమార్పిల్ వైత్తతిత్తొట్టిల్ వేటుతోవ్తాతపడి, తన్నిరుమేనిక్కుళ్ళే, ఇన్దశీలమతిన్ద పరమపదవాసికల్, (౬) తన్నెత్తొట్టుమ్మడి, వైత్తు, ఉర్ధ్వలోకతై, (౯) కీర్క్తుమ్మడి, వశర్న్ద, భూమియై, (౧౨) ఆశన్దకొన్ద, పెరియవనై, మిగుత్తిరుప్పతు, (౧౫) ఒరు, దేవతాతత్వముమ్, ఉణ్ణో? (౧౮) ఏకారమ్ - వినా.

3.

అర్థము॥ వృషభమునువాహనముగాగలిగినశివుని నాభికమలమునందుబుట్టినబ్రహ్మను పద్మమునందున్నశ్రీమహాలక్ష్మిని (౩) భేదము లేనట్లు తనశరీరములో (పరమపదమునందు వసించుచున్న)నిశ్యమారులు(౬) నేమించునటుల నుంచి ఉర్ధ్వలోకములను (౯) ఆతిక్రమించునటుల వృద్ధినింది భూమిని(౧౨) గొలిచిన శ్రయఃపతికంటె మేలైన(౧౫) ఒక దేవతయు కలదా? (౧౮)

3.

ఈ.— మూన్టామ్బట్టు. సాశీల్యత్తాలుమ్, త్రైవిక్రమక్రమణమాకిఱ అతిమానుషచేష్టితత్తాలుమివ నే యీశ్వరసెన్గితార్.

(ఏఱనై) సర్వేశ్వరక్ “గరుడవాహనక్” ఎన్ఱిఱుమాన్దిరుక్కుమాప్పోలే, ఒరు ఎరుత్తైత్తేడి కై.కొక్కొళ్ళాణ్ణికత్తైప్పోలే యిఱుమాన్దిరుక్కుమ్. (పూవనై) “తిరునాభికమలత్తిలే యవ్యవథానేనపిఱవ్వవన్ఱో” ఎన్ఱిఱు మాన్దిరుక్కుమ్ చతుర్ముఖనై. అతావతు - పద్మయోనిత్వత్తాలే “అజక్” ఎన్ఱభిమానిత్తిరుక్కై. (పూమకళో తనై) తామరై పూవిల్ పరిమళముపాదానమాక ప్పిఱవ్దవళాయ్, భోగ్యత్తైకవేషయాయ్ ౧ “ఉనక్కేఱుమ్” ఎన్నుప్పడియాన ప్రాధాన్యన్దోల్ మిరుక్కిఱవత్తై. తనై యెన్ఱు - అవర్కళిలినళుక్కుణ్ణాన ప్రాధాన్యమిరుక్కిఱవడి. “ఏఱనై, పూవనై” ఎన్ఱిఱ అనాదరోక్తియాలుమ్ - ఇవళో ప్రాధాన్యన్దోల్ మిఱుకిఱు.

(నిణ్ణొల్ వేటిన్ఱి తన్నుళోవైత్తు) అన్యపరరాన బ్రహ్మరుద్రాదికళుక్కుమ్, అనన్యయాన పెరియపిరాట్టి యార్క్కు మొక్కముకణ్ణొడుత్తువైక్కిఱుశీలత్తై యనుసన్ఱిత్తు విణ్ణినుళ్ళార్ తొఱానిఱ్ఱర్ కళో. “బ్రహ్మాదికళేప్పో తున్దిరుమేనియైప్పగ్గోరి యిరుప్పర్కళో?” ఎన్ఱు నజ్జోయర్ భట్టరై క్కేటక్కు; “ఒరోఆవత్తుక్కుళిలే తిరుమేనియిలే యిడణ్ణొడుక్కిఱాక్, అన్నీరైయై విడమాట్టామైయాలే ఆధ్వార్ కళత్తైయే వాయ్ప్పలల్ మిఱుకిఱార్ కళత్తనై యితో” ఎన్ఱురుళిచ్చెయ్ తార్. (వేటిన్ఱి) ౨ “ కూతాళున్దనియుడమ్బక్ ” ఎన్ఱిఱవడియే, వ్యవస్థితమాక పుడ మైక్కొడుక్కై. (విణ్ణొల్) “మళ్ళాఁక్రోశన్ఱి” ఇతివత్. ఇఱుళ్ళార్ “విశ్వరూప్” ఎన్ఱిరుప్పార్ కళో, అఱుళ్ళార్ “శీలమ్” ఎన్ఱు తోల్ మిఱుప్పర్ కళో. (ఏఱనై మిఱిత్తాని) మేల్తనై - ఉపరితనలోకజ్ఞతై.

జీ.అ— మూన్టామ్బట్టు. (ఏఱనైయిత్తాది) (సాశీల్యత్తాలుమితి) సాశీల్యగుణ మిశ్వరత్వసాధక మెన్ఱు కరుత్తు.

“ఏఱనై” ఎన్ఱత్తై నిరూపకమాక చొన్నతుక్కుభావమ్ (సర్వేశ్వరనిత్తాది). అభిమానికళుక్కు ముకణ్ణొడుక్కైయిఱే శీలగుణమెన్ఱ వడి. ఇఱుమాన్దిరుక్కుమ్ - గర్విత్తిరుక్కుమ్. “పూవనై” ఎన్ఱిఱ విడత్తిఱుమ్ - అభిమానన్దోష్టకిఱతెన్ఱు కణ్ణొక్కొళ్ళు. ఇఱుమాన్ఱుక్కుడియే తెన్న (అతావతిత్తాది). అయోనిజత్వ మిఱుమాన్ఱుక్కుడియెన్ఱుకరుత్తు. ప్రాధాన్యత్తుక్కుశబ్దమేతెన్న (తనైయెన్ఱిత్తాది). సూచకాన్ద రమ్ (ఏఱనైయిత్తాది). (అనాదరోక్తియాలుమితి) “వృషభవాహనక్, అజ్జనమ్బవక్” ఎన్ఱాప్పోలే శొల్లిబ్దోలేయెన్ఱు కరుత్తు.

వేటిన్ఱి - సమమాక. తన్నుళోవైత్తు - తన్దిరుమేనియిలేవైత్తు. బ్రహ్మాదికళుక్కు ముకణ్ణొడుక్కిఱ వితుక్కు విణ్ణినుళ్ళార్ తొఱానా నెన్ఱెన్న (అన్యపరరాననిత్తాది). ప్రాసక్తికమ్ (బ్రహ్మాదికళిత్తాది). “వేటిన్ఱి” ఎన్ఱ తుక్కుభావమ్ (కూతాళుమిత్తాది). “విణ్ణొల్” ఎన్ఱాల్-విణ్ణిళారై కాట్టుమోవెన్న (మళ్ళాఁక్రిత్తాది). విణ్ణినుళ్ళార్ తొఱానికళోవెన్న (ఇఱుళ్ళార్ నిత్తాది). శీలత్తిలే తోల్ మిఱి

అ.అ-వి.— “ పూమకళోతనై ” ఎన్ఱవిడత్తిలే, - ౩ “శ్రీరత్నదామ్బుజరజ్జుకమేతుశస్యాలభ్యాపివత్సపదజ్జిలభృత్యజ్ఞప్తమ్ । యస్యాస్యస్యవీక్షణకృతేతు సురప్రయాస స్తద్వద్వయఞ్చితపాదరజః ప్రపన్నాః” ఎన్ఱిఱన్లోకమ్ - ప్రాధాన్యసూచకమాక వరుళిచ్చెయ్ వర్. అన్వయమ్ - యస్యాస్యవీక్షణకృతేసురప్రయాసః, సాశ్రీకులస్యాసమం వత్సపదంభ్యాపి, భృత్యజ్ఞప్తంయత్పదామ్బుజ రజయభావ కమేళ, తద్వద్వయఞ్చ తపపాదరజఃప్రపన్నాః ఎన్ఱు. సురప్రయాసః యస్యాస్యవీక్షణకృతే - దేవర్కళుడైయ సాధనానుష్ఠానమ్ యాతొ రుపిరాట్టియినుడైయ కటాక్ష త్రిన్బోరుట్టాయురుక్కుమెన్ఱ పడి. భృత్యజ్ఞప్త మెన్ఱుతు - భృత్యరాలే యాతైప్పడప్పడుమత్తెన్ఱ పడి. యభావకమే-యాతొరుపడి యాతైప్పడుమెన్ఱ పడి. బ్రహ్మరుద్రాదికళుక్కు ముకణ్ణొడుక్కిఱుతు పెరుమైక్కుడ లాఱియ, శీలత్తుక్కుడలోవెన్న (ఇఱుళ్ళార్ నిత్తాది) ఎన్నపుమామ్.

3.

ఈ.-౧ “అప్పల్ మిక్కు” ఎన్నికపడియే విజ్జవళర్ న్దు భూమిప్పరప్పెల్లాన్దిరువడికల్లిన్దీయిట్టుక్కొణ్ణి. (మాఱనిల్) ఇవ్వతి మానుషచేష్టిత తైయుడై య సర్వేశ్వరనిత్యాట్టిల్. (మిక్కుమోర్ తేవుముళతే) ఒక్కప్పరిమాతా నిఱ్ఱ, “కట్టక్కుడి” ఎన్దు కట్టిక్కలా న్దెయ్ వన్దానున్దో? ఎల్లార్ తలైయిలుమ్ కాలైవై త్తవనై “ఈశ్వరక్” ఎన్నవో? ఇవక్ కాలిలే తుకై యున్దవర్ కత్తై “ఈశ్వరక్ కళో” ఎన్నవో? 3.

జీ-ఆ.-రుక్కైయాళే-“విణ్ణా” ఎన్దు తిత్తనై, ఎల్లారుమ్ తొళువర్ కత్తెన్దుకరుత్తు. మేఱనై మితిడ నిమిర్ న్దు-ఉపరితనలోకజ్జళై క్కిట్టుమ్మడి మిజ్జవళర్ న్దు. మాఱనిల్ - మల్ తన్నిల్. సర్వేశ్వరనిత్యాట్టిల్. మిక్కుమోర్ తేవుముళతే - మిక్కుత్తిరుప్పతొరు దేవతైయున్దో ఇతిశ బ్దార్థః. “ఏఱు” ఎన్దు తుక్కుభావమ్ (ఒక్కవిత్వాది). కట్టక్కుడి - కట్టప్పడుకిఱుకుటుమ్మి. అతినిర్ధనకుటుమ్మి. అల్లాతాలోడొక్కప్పరిమాతా నిఱ్ఱ చెప్పియే, “ఇఱైయిఱుక్కమాట్టాక్” ఎన్దు కట్టిప్పణ్ణుమ్ కట్టక్కుడిపోలే యెన్దుపడి. “ఉళతే” ఎన్దు పిరినిలైయే కారత్తుక్కుభావమ్ (ఎల్లార్ తలైయిలుమిత్వాది). క్రమేదాన్వయః. 3.

తిరునెడున్దాణ్ణకమ్ - విన్దామ్మట్టు — ఒత్తే తియిన్దునలురువియెరుకాల్ నిఱ్ఱవారుకాలుక్కొమరుకీరవుణుళ్ళి. తైన్దు తియున్దున్ద ట్టమితుపోకి యరువికుమ్మి నూడుపోయెట్టు మేలై. తైన్దు తియున్దుతిరవను న్దవిరవోడిత్తారకై యిన్దున్దున్దవియిప్పల్ మిక్కు. మణ్ణుమాతుమక ప్పడుత్తునిన్దు వెన్దై మలర్ పులైయిన్దురువడియేవణ్ణి నేనే.

తాత్పర్యము.—పిరాట్టియొక్క కటాక్షమునుబొందుటకై బ్రహ్మరుద్రాదులు సాధనానుష్ఠానముచేయునట్లున్న మాహాత్మ్యముగల పిరాట్టితో సమానముగా నీచులైన బ్రహ్మరుద్రాదులను తనయందుంచుకొనియున్నవాఁడును, సర్వలోకములను తనశ్రీపాదములక్రిందనలుగు నటుల గొల్చువాఁడునగుటచే నాశ్రియఃపతియే సర్వేశ్వరుఁడు మఱియొకఁడుకాదు. 3.

మూ.—తేవుమెప్పారుభుమ్మడైక్క. పూవినాన్దుకనై ప్పడైత్త. 1

తేవనెమ్మెరుమానుక్కల్లా. అప్పావుమ్ పూశనై యున్దుకుమే|| ౪||

ఆ.— (తేవుమ్) చతుర్ముఖాదిసకలపదార్థసృష్టిలీలనాయ్, తన్నుడైయ సాన్దర్యగుణతారేయెనక్కు స్వామియాయరున్ద వెమ్మెరుమా న్దు తుసర్వేశ్వరనుమట్టకియారుముళోవెన్దితార్. ౪.

అన్వ.—తేవుమ్ ఎప్పారుభుమ్ పడైక్క (3) పూవిల్ నాన్దుకనై ప్పడైత్త (౬) తేవక్ ఎమ్మెరుమానుక్కు అల్లాల్ (౯) పూవుమ్ పూశనైయుమ్ తకుమే (౧౨).

పన్నీ.—అనన్తరమ్, ఆరాధ్యత్రైకీడానవాధిక్యమనుక్కొట్టియవిత్తయెన్దితార్.

దేవజాతియైయుమ్, మనుష్యాదిసకలపదార్థజ్జతైయుమ్, సృష్టికైక్కొక, (3) తిరునాభికమలత్తిలే, చతుర్ముఖనానబ్రహ్మవై, పడైత్త, (౬) పరదేవతైయాన, ఎన్నాయనుక్కు, అల్లతు, (౯) పుష్పాద్యుపహారముమ్, ఆరాధనోపచారముమ్, వేఱుళిలర్ క్కుత్తమమో? (౧౨) తకాతెన్దుకరుత్తు. ౪.

అర్థము.—దేవజాతియును తక్కినపదార్థములను సృష్టించుటకై (3) నాభికమలమందు చతుర్ముఖుని సృజించిన (౬) పరదేవతయైన నాస్వామికి తప్ప (౯) పుష్పములును పూజయును (మఱియొకరికి) తగునా? (౧౨).

ఈ.—నాలామ్మట్టు. సౌగుమార్యత్తాలుమ్ ముత్తనైయాలుమివ నేయిశ్వర న్దెన్దితార్.

(ప్ర-తి. — (తేవుమెప్పొరుగుమిత్తాది) (తకుమే) మహాభారతేరాజనూయేధర్మపుత్రంప్రతిభగవత్పరత్వంబహుముఖేనోక్త్యాభీష్టః, “సవన పృథుదీర్ఘాత్ సుమ్మనీతేజనార్దనః”. తత్తైవసహదేవః, “తమిమంసర్వసమ్మన్న మాచార్యంపితరజ్ఞురమ్ | అర్చనమర్చితుమిచ్చామస్య క్షేపమ్మమ్మ ర్హాథ | మానినాంబలినాంరాజ్ఞాంమగ్ధేసర్వర్షితేపదే | తతోపతత్పుష్పవృష్టిసహదేవస్యమార్గని.” ౪.

తాత్పర్యము. — సకలలోకసృష్టికర్తయైన బ్రహ్మను తననాభికమలమందు సృజించిన దేవాధిదేవుడైన నాస్వామికంటె పుష్పరులకును తిరువారాధనమునకును తగినవాడు మఱియొకఁడులేడు. ౪.

మూ. — తకుజ్జీర్ తన్ననిముతలినుళ్ళే | మికున్దేవుమెప్పొరుగుమ్మడైక్క |
తకుజ్జోలత్తామరైక్కణ్ణనెమ్మా | మికుజ్జోతిమేలటివార్ యవరే ||

ఆ. — (తకుజ్జీర్) తన్నుడై యదివ్యాత్సవ్యూపత్తుక్కుచితమాన కల్యాణగుణజ్ఞైయుడై యనాయ్, స్వసజ్గుల్పకల్పిత నిఖిలజగత్తైయుడై యనాయ్, తన్నుడై సర్వేశ్వరత్వోపితమాన వక్రకియ తిరుక్కణ్ణైయుడై యనాయున వేమ్మెరుమానుడై యతిరుమేనియన్దుకు బిరువర్క్కు నినైక్క నిలమోవెన్గితార్. ౫.

అన్వ. — తకుమ్ కీర్ తక్ (౩) తని ముతలినుళ్ళే మికుమ్ (౬) తేవుమ్ ఎప్పొరుగుమ్ పడైక్క (౯) తకుమ్ కోలమ్ తామరై (౧౨) కణ్ణక్ ఎమ్మా మికుజ్జోతి (౧౫) మేల్ అటివార్ యవర్ (౧౮)

పన్నీ. — అనన్తరమ్, ఇప్పరత్వసూచకమాన పుణ్డరీకాత్మత్వతై యరుళిచ్చెయ్కితార్.
సృష్ట్యాదికళుక్కు త్తమతియాన, జ్ఞానశక్త్యాదికలైయుడై యనాన, తన్నుడై, (౩) అద్వితీయమాయ్, జగత్తుక్కు మూలమాన సజ్గుల్పత్తుక్కుళ్ళే, “ఈశ్వరక్” ఎన్దుశక్తిక్కులామ్మడిమిక్కు, (౬) బ్రహ్మరూద్రాదిదేవజాతియైయుమ్, మనుష్యాదిసకలపదార్థజ్ఞైయుమ్, సృష్టిక్కు, (౯) “ఇవన్దనక్కుత్తమమ్” ఎన్నసూచకమాన, అఘ్రికియ, తామరైపోన్, (౧౨) కణ్ణైయుడై, ఎక్ స్వామియానవనైక్కుట్టిలుమ్, పరజ్ఞోతిసున్, (౧౫) ఇతుక్కుమేలూరు తత్వముడై యైదికరిల్, అటివార్, అర్, (౧౮) ఉన్దైన్ద టివార్ - అనైదికరెన్దుకరుత్తు. ౫.

అర్థము. — తగినటువంటి కల్యాణగుణంబులుకలవాఁడును తనయొక్క (౩) శ్రేష్ఠమైన కారణమైన (సజ్గుల్పమునందు) ఉత్కృష్టులైన (౬) దేవతలను తక్కినపదార్థములను సృష్టించుటకు (౯) తగినటువంటి సుందరములైన తామరపుష్పములవంటి (౧౨) శేత్రములుకలవాఁడైన స్వామియే పరంజ్యోతిస్వరూపుఁడు (౧౫) మేలైనవాఁడు (ఒకఁడున్నాడని) తెలిసికొనువారు ఎవరు? (౧౮). ౫.

ఈ. — విద్వామ్బట్టు, పుణ్డరీకాక్షనాకై యాలు మివనే యీశ్వర నెన్గితార్.
(తకుమిత్తాది) స్రష్టృత్వత్తుక్కు-పయోగియాన జ్ఞానశక్త్యాదికలైయుడై యనాన. (తక్తనిముతలినుళ్ళే కార్యవర్గత్తుక్కుడై యకారణమాన మూలప్రకృతియైచ్చొల్లుతల్, ౧ “బహుస్యామ్” ఎన్గిట - అతుక్కుమడియా ససజ్గుల్పజ్ఞానతైచ్చొల్లుతల్. (తనిముతల్) ఏకకారణమెన్దు - పరసూనుకారణవాదికలై వ్యావర్తిక్కిటతు.

జీ. ఆ. — విద్వామ్బట్టు. (తకుజ్జీర్ త్యాది) “తామరైక్కణ్ణక్” ఎన్దుత్తక్కుటాక్. త్తవదానై (పుణ్డరీకేత్యాది).
తక్తనిముతలినుళ్ళే మికున్దేవుమెప్పొరుగుమ్మడైక్క - తకుజ్జోరైయు ముడై యనాయ్, తకుజ్జోలత్తామరై క్కుణ్ణైయుడై యెమ్మా మికుజ్జోతిమేలటివార్ యవర్ ఎన్దుశక్తిక్కుత్తమమ్ (స్రష్టృత్వత్తుక్కు-త్యాది). ఇతువేప్పొరుగుమ్మడు. తక్ - తన్నుడై. (తనిముతలినుళ్ళే అద్వితీయకారణమాన మూలప్రకృతిక్కుళ్ళే యెన్దుతల్, సజ్గుల్పరూపజ్ఞానత్తుక్కుళ్ళే యెన్దుతల్ ఎన్దు శబ్దార్థమ్. అతుక్కుమడి-ప్రకృతి, కారణమైక్కుమడి. ౨ “మయాధ్యక్షేప్రకృతిస్సూనుతే సవరాచరమ్” ఎన్నక్కడమోళ్ళే. మూలప్రకృతిపరమాన పక్షత్తిలరుళితే

జీ-హి-యాయ్. మాట్టెటిక్-ఏటిడుక్. (అర్చమిత్యాది) తమమమర్చమిచ్చామః; యూయంసర్వో, అర్చితమ్-అర్చయితమ్, సప్తస్తమ్ సప్తతిక్కుర్తమ్, అర్హణ్తియోజనా. “మానినామ్” ఇత్యాద్యుత్తరస్థోక త్రైయట్కాజ్జిహ్వీచ్ఛయేకితార్ (ఎన్ఠసహ దేవనిత్యాది). ఇత్రాల్ బహుముఖమాక పరత్వత్త్రైయపపాదిత్తజ్ఞానియాన భీష్మర్తలైయితేపుష్పవృష్టికణ్డతిల్లై; దేవతావరజ్జోపకర్తశరక్కలుత్తు “మానినామ్” ఇత్యాదిషుషియే - నాకాశాన్నత్తైసప్తతియత్తేయిరుక్కిటవన్డలైయలే యెనాగలైవైక్కిటేనన్ఠ సహ దేవకాకాలైక్కాట్టిసహితవన్డలైయలే పుష్పవృష్టియున్ఱాయీల్లు; ఆక్తయార్, జ్ఞానత్రిత్కాట్టిల్, ఇతరవిషయత్తిల్ శరక్కలుక్కైయాకిట-వైరాగ్యమ్ శ్రేష్ఠమన్ఠపడి. ఇత్రాల్-పుష్పవృష్టిప్రతిపాదనత్తాల్. క్రమేణాన్వయః.

உள்ளேயே இருக்கிறேன். உங்களுக்கு என்ன வேண்டும்?

అ-ఆ-వి.—ఆనందాదిత్యవిద్యాయితే ౫ “తస్యయథాకాప్యాసంపుష్కరీక మేవమక్షిణీ” ఎఱ్ఱ-పుష్కరీకాక్షత్వజ్ఞాల్లి, ౫ “తస్యాదితినామ
సమీపసర్వభ్యఃపాష్టభ్యోఉదితః” ఎఱ్ఱ ఆపహతపాష్టత్వజ్ఞాల్లి, ౬ “యేచైతస్తదర్వాఞ్చీలోకాస్తేషాః శ్చైవ్రేవమవ్యకామానాఞ్చ” “యేచై
తస్తదర్వాఞ్చీలోకాస్తేషాంచేదేవకామానాఞ్చ” ఎఱ్ఱ - పుష్కరీకాక్షమక్కు ఈశ్వరత్వజ్ఞాల్లితోఁజే. — విధక్తతమై-క్షరావ్యక్తా
వస్థావిశిష్టప్రకృతిప్రతికారణత్వాత్, ౭ “ఇహాతపవతవవిశ్వపదార్థసైత” ఇతిన్యాయాచోచ్చక్తమ్ (అతుక్కుమడియవదితి). అతుక్కుమే-
మూలప్రకృతిక్కుమ్ మూలప్రకృతిక్కుళ్ళే “మిశుస్తేవుమెప్పొరుళుమ్మడైక్కు” ఎఱ్ఱ - ఏకకారణమైక్కుమైన్వపడి. — సానారాయణ

౬॥ వె - స్వ - ౩౬.

ఈ.—(మికుమిత్యాది)తన్నోడు మశక్కుప్పరలిడలామ్మడియాన దేవజాతినైయుమ్, విల్లెవలై తపోతాకం, అధికం మేనిరేవిష్టుమ్” ఎన్నుమ్మడియితై యివర్ కళోమికై. (ఎప్పారుళుమ్) “మద్రుముణ్డాన సకలపదార్థజలై యుముణ్డాక్కుకై క్కు- త్తకువానోరువక్” ఎన్ను మిడైతై త్తెరివిప్పతాయ్, రక్షకత్వమిల్లెయానాలుమ్ దర్శనీయమాయ్ క్కుళిర్దిరుక్కిఱ తిరుక్కుణ్డలై యుడైయనాయ్, అక్కణ్ణుకాలే యెన్నై యడిమైకొణ్డవనే మిక్కతేజన్నైయుడైయాక్, తిరువడితోద్రు తుతైయిలే యివరుదోద్రుతు. ౨[రామః] సర్వాజ్ఞసుందరరాయరుక్కై. [కిమలపత్రాక్షః] అతిలేయిరు శుక్తిమాయుద్రు అనుద్రన్దువార్ క్కువేణ్డువతు. అక్కణ్ణుకుక్కెల్లెయెన్నెన్నిల్ [సర్వసత్త్వమనోహరః] తిర్యగ్జాతీయనాయ్ ప్పణైయోడుపణైత్తత్తిత్తిరికిఱ వెన్నెళ్ళైయు మపహరిత్తతన్దో. [రూపదాషిణ్యసమ్పన్నః]దేహగూఢ్యళాలు మాత్తగూఢ్యళాలుజుతైయద్రుతుతాక్ ఔత్పత్తికమాయరుక్కుమ్. [జనకాత్మజే] “అఱవిజ్ఞాచ్చొన్నాయ్, ఇని యిజ్జక్ శొల్లలా వారుణ్డో?విల్లెయో?” ఎన్దు పిరాట్టిక్కుక్కురుతాక్ [జనకాత్మజే] పిన్నైయుమ్మెచ్చొల్లలామ్, నీరుముణ్డు. (మికుళ్ళోలి) ౩ “సరజ్ఞోతిసపసమ్పద్య” ౪ “నారాయ

శి-అ.-యకీతార్ (ఏకకారణత్వాది). పరమాణుకారణవాదికలై - అనేకపరమాణుకారణవాదికలై యెన్దు పడి. “అనేక పరమాణుక్కుళో కూడి యెరుకార్యతై యుణ్డాక్కుకిఱు” ఎన్దు “జేయవర్ కళో” శొల్లువతు. అతిశయస్యావధిమాహ (తన్నోడిత్యాది). మశక్కుప్పరలిడలామ్మడి - సంశయక్కుమ్మడి. మశక్కు - సంశయమ్. సరల్ - విరై. సంశయతైప్పణ్ణుమ్ విరై యెన్దు శబ్దార్థమ్. అతావతు - పయల్ కళో కూడిఱి, సజ్జేతపూర్వకమాక వాడుకిఱ పులియిన్సి. అప్పడి మికున్దిరుప్పార్ కళోవెన్న (విల్లెయిత్యాది). బాలకాణ్డే జనుదగ్గు గ్రామరూపానంతరేపాసజ్జికకథా, “జ్ఞమిభుతస్థమర్థస్థైవైవంవిష్టుపరాక్రమేః ! అధికమేనిరే విష్టుదేవాస్పర్షి గణాస్తదా.” (మద్రుముణ్డానవితి) “పడైక్కత్తకుమ్ తామరైక్కణ్ణుక్” ఎన్దు సమభివ్యాహరతారే - తిరుమైక్కు ప్రకాశకణ్ణళాన తిరుక్కుణ్డలైజిలవర్థదోద్రుతిఱతెన్దు పడి. “తామరై” ఎన్దు తిక్ భావమ్ (దర్శనీయమిత్యాది). సమభివ్యాహరసిద్ధార్థమాహ (అక్కణ్ణుకాలేయిత్యాది). కణ్ణుకిలేతోద్రుమైయెసప్పణై న్దుమాకవరుతిచ్చెయకితార్. (నిగునడియిత్యాది). అప్పడి, నీరునడి, కణ్ణుకిలేతోద్రుదీరుక్కుమోవెన్న (రామజిత్యాది). ఇన్దుకోమ్ సుందరకాణ్డత్తిల్ తిరువడివాక్యమ్, ఎదుత్తణ్ణోకత్తుక్కర్థమ్ (సంప్రదేత్యాది). రమయతీతి-రామః ఎన్దు-సర్వాజ్ఞ సౌందర్యజ్ఞళాలేయమిడుపడుత్తుమవరెన్దుకొణ్డు (సర్వాజ్ఞసుందరరాయరుక్కై-యన్దితార్). అదీలే-సౌందర్యత్తిలే. సరలుధేరప్రత్యక్షత్వాత్ సర్వసత్త్వమనోహరత్వమెప్పడితోద్రుమెన్న (తిర్యగిత్యాది). పణైకాతై. తత్తి-గుత్తు. “సచ్చిన్నం” ఎన్దెయో? (నుత్తయద్రోన్దును) సచ్చన్నున్-ప్రమాతః సచ్చన్నురాయ్ కొణ్డే పిలద్రానైయాలే (ఔత్పత్తికమెన్దితు). దేహగూఢ్యళాలు మెన్దును. కీద్ర “రామః” ఎన్దిఱవిడత్తిచ్చొన్న సౌందర్యవృత్తిక్త సౌగంధ్యసౌకుమార్యాదిదేహగుణపరమ్, అతోసపానయక్యమ్. గుణదాశీ, జ్యోతిధానమ్ - గుణాస్తహోపలక్షణమ్. సమ్యాధిక్కిఱవనుడైయభావతై యాకాక్షాపూర్వకమాక వరుతిచ్చెయకితార్ (అఱవిజ్ఞావిత్యాది). అఱవిజ్ఞా-మికవుమధికమాన. (పిన్నైయుమ్మెచ్చొల్లలామ్) అడియేలోడన్దియవలై యిభిముఖీకరిత్తుచ్చొల్లనిల్లు, అననే

అ-అ-వి.—అస్తరాదిత్యవిద్యయిలే ౫ “తస్యయథాకప్యాసంపుణ్డరీక మేవమక్షిణీ” ఎన్దు-పుణ్డరీకాక్షత్వజ్ఞాల్లి, ౫ “తస్యాదితిహుసవీససర్వభ్యోసాస్తభ్యోసిదితః” ఎన్దు అసహంతపాస్తత్వజ్ఞాల్లి, ౬ “యేచైతస్తదర్వాభోలోకాస్తేషా షేష్టేషేమనుష్యకామానాఞ్చ” ౭ “యేచైతస్తదర్వాభోలోకాస్తేషాంచేష్టేదేవకామానాఞ్చ” ఎన్దు - పుణ్డరీకాక్షమక్కు ఈశ్వరత్వజ్ఞాల్లిద్రోక్షి. — విభక్తతమో-౨క్షరావ్యక్తావస్థావిశిష్టప్రకృతిం ప్రతికారణత్వాత్, ౩ “ఇచ్ఛాభివేషవవిశ్వపదార్థసత్తా” ఇతిస్వాయాచ్ఛక్తమ్ (అతుక్కుమడియానవితి). అతుక్కుమ్-మూలప్రకృతిక్కుమ్ మూలప్రకృతిక్కుల్లై “మికున్దైపుమెప్పారుకుమ్మడైక్క” ఎన్దు - ఏకకారణమకైక్కు మెన్దు పడి. — హేనారాయణ

తాత్పర్యము.—తనదివ్యాత్సవ్యరూపమునకుఁ దగిన జ్ఞానశక్తి మొదలగు కల్యాణగుణములు కలవాఁడును, తన సంకల్పముచే జగత్తులను సృష్టించినవాఁడును, తన సర్వేశ్వరత్వమునకు నుచితములై మనోహరములైన నేత్రములు కలవాఁడునైన శ్రియఃపతికంటె పరదేవత యొకడున్నాడని ఎఱుంగువారవైదికులేగాని వైదికులుకారు.

మూ.— యవరుమ్ యావై యుమెల్లాప్పారుళు | జవర్విన్ది తన్నుల్లోడుజ్జనిన్ద |

పవర్ కొళ్ భానవెళ్ళచ్చుడర్ మూర్తి | యవరెమ్మాళియమ్మల్లియారే ||

ఆ.— (యవరుమ్) అసమ్బాధమాక తన్నుళ్ళేవైక్కప్పట్ట సర్వజగత్తైయు ముడైయనాయ్, స్వాభావిక సార్వజ్ఞతైయుడైయనాయ్; ౧ * క్షీరార్ణవ నికేతననానవట్టువలై ప్పెరుమాళేసర్వేశ్వర నెన్దితార్.

అన్య.— యవరుమ్ యావైయుమ్ ఎల్లాప్పారుళుమ్ (౩) కవర్విన్ది తన్నుళ్ ఒడుజ్జ (౬) నిన్ద పవర్ కొళ్ భానవెళ్ళమ్ (౯) శుడర్ మూర్తి అవర్ (౧౨) ఎమ్ అమ్ అట్టి (౧౫) పళ్ళియార్ (౧౬).

పన్నీ.— అనన్తరమ్, ఆశ్రితరక్షణార్థమాక క్షీరార్ణవ త్రిలే కణ్వశోర్ వరుళినానెన్దితార్.

ఎల్లాచేళనరుమ్, ఎల్లాచేతనజ్గళుమాకిఱ, సమస్తపదార్థజ్గళుమ్, (౩) శోర్విన్ది, తక్సర్వరూపైకదేళత్రిలే, అడజ్జుమ్మడియాక, (౬) నిన్ద, పరవైయుడైయన, భానవెళ్ళత్తై, (౯) తనమ్కప్రభైయాకవుడైయ, స్వామికళాన, సర్వాధికరానవర్, (౧౨) నమమ్కభోగ్యమాయ్, దర్శనీయమాన, క్షీరార్ణవ త్రిలే, (౧౫) కణ్వశోర్ వరుళుకితార్. (౧౬) కవర్వ - శోర్వ. పవర్వ - పరవ్వ. శుడర్ మూర్తి - విగ్రహ మాకవుమామ్.

అర్థము|| సకలచేతనులును సకలమైనయచేతనములునగు సమస్తవస్తువులును (౩) హింసపడక తనయందు నణిగియుండునట్లు (౬) వెలుంగు మన్న విశాలమైన జ్ఞానప్రవాహమును (౯) ప్రకాశమైన శరీరమునుకల ఆశ్రియఃపతి (౧౨) మనకుగాను సుందరమైన క్షీరసముద్రమునందుఁ (౧౫) నివ్వించియున్నాడు. (౧౬)

ఈ.—ఆతామ్మాట్టు. ఆపత్సఖనాకై యాలు మివసే యీశ్వర నెన్దితార్.

(యవరుమిత్యాది) చేతనవర్గతైయు మచేతనవర్గతైయుమ్, ఇప్పడి యిరణ్ణవకైయాక చొన్నపత్తైక్కూట్టి, ఇప్పడి యిరుక్కిఱ సకలపదార్థజ్గళుమ్ స్రళయాపత్తిలే తన్వయిత్త్రీలే శేరుమ్బడియానపోతు. (కవర్విన్ది) కవర్ కైయావతు - గ్రహిత్కై. ఆతావతు - హింసైయాయ్, ఒరుపరై యిరువర్ నెరుక్కాతపడి. (తన్నుల్లోడుజ్జనిన్ద) ౨ “తదపశ్యమహంసర్వం తస్యకుక్షౌమహత్తనః” ఎన్నక్కడవలితే. తన్నుళ్ - తక్సజ్గ

డి-ఆ.—ఆతామ్మాట్టు. (యవరుమిత్యాది) “తన్నుల్లోడుజ్జనిన్ద” ఎన్ద తైక్కూట్టి త్రివతారికై (ఆపత్సఖేత్యాది).

(యవరుమయ్యావైయుమెల్లాప్పారుళుమ్) చేతనరుమచేతనజ్గళుమానెల్లాప్పారుళుమ్మశబ్దార్థమ్. ఉక్తార్థత్తుక్కుప్రమాణమ్. (తదపశ్యమిత్యాది). ఆరణ్యపర్వణి గర్తపుత్రప్రతిమార్కుడైయ, “యచ్చకీఞ్చిన్నయాలాకేనృష్టంఘోవరజ్జమమ్ | తదపశ్యమ్” ఇత్యాది.

ఆ-ఆ-వి.—“తన్నుళ్” ఎన్దు-తిరువుతరజ్ఞాన్నపత్తిత్, “కవర్విన్ది” ఎన్దుతు-ఒరువరై యిరువర్ నెరుక్కాతపడియెన్దువివక్షి త్తరుళిచ్చెయ్కితార్ (కవర్ కైయావతిత్యాది). “తన్నుళ్” ఎన్దు-సమ్మల్పతైచ్చొన్నపత్తిత్, “కవర్విన్ది” ఎన్దుతు-ఒన్దుమ్పిటికొర్వడాతపడి; ఆతావతు-ఒన్దుమ్తప్పితపడియెన్దుపడి.

ఈ.—త్వైకదేశ త్రితే యెన్న వ్రమామ్. (పవర్ కొలిత్యాది) ఇవర్ కత్తై రక్షిక్కై క్కులు ప్పాన పరమ్మినభానవెళ్ళవై యుడైయనాయ్, “ఇప్పడిరక్షిక్కప్పెల్ విడమతన్నేటు” ఎన్ఱు తోన్ఱుమ్బడియిరుక్కిఱ దివ్యవిగ్రహ తైయుడై యరానవర్. (ఎన్ఱూఱ్ఱియమ్బల్లియారే) తామ్ సంసారమధ్యస్థరాయరుక్కై యాలే యెల్లాలై యుజ్జూట్టి కొణ్ణు, ఎజ్జళుడైయ రక్షణార్థమా కవన్ఱు ఏ కార్ల న్నై అళికియపడుక్కై యాక వుడైయ రానార్. ౧ “పాయలు మ్బల్లియమ్బాఱ్ఱియుమ్బడుక్కై.” ఇప్పడి యాపత్సఖనాయ్ అణియనాకై యాలు మివనే యీశ్వర నెన్ఱితార్. ౬.

శీ-ఆ.—“రన్ను” ఎన్ఱు-సజ్జల్ప పరమానపోతు, “కవర్విన్ఱి” ఎన్ఱు-ఒన్ఱున్ఱప్పాతపడియెన్ఱుపారుళ్; “ఒడుజ్జ” ఎన్ఱు-మహాసంఘాపరమ్; తిరు వ్రతరపరమానపోతు, అవాన్ఱరప్రళయపరమ్. పవర్ కొళ్-పరమ్బుతలైయుడైయ. “కుడర్” ఎన్ఱుతిలే నోక్కాకభావమ్ (ఇప్పడియిత్యాది). మూర్తియార-అవరన్ఱన్ఱయి త్తర్థమ్ (దివ్యవిగ్రహ తైయుడైయరానవరన్ఱు). “ఎమ్” ఎన్ఱుజహువచనార్థమ్ (తామ్ సంసారేత్యాది). ఏ కార్ల వమ్, ప్రళయజలధి. “పళ్ళ” ఎన్ఱుపడుక్కై యెచ్చిల్లుమోవెన్ఱు (పాయలుమిత్యాది). “అణియమ్బల్లియార్” ఎన్ఱుతైప్పల్ (అణియనాకై యాలుమెన్ఱు). క్రమేణాన్వయః.

ప్ర-తి.—(యనదుమిత్యాది) (తన్ను కొడుజ్జనిన్ఱు) ఆరణ్యపర్యణిధర్మ పుత్రంప్రతిమార్కణ్డేయః, [౧౮౮] “న్యగ్రోధంసుమహాన్తంవైవి కాలంపుణిపతే||౧|| కాఖాయంతస్యపుక్షస్యపిశ్చిర్ణాయానరాధిప | పర్యక్తే-పుణిపీపాలదివ్యాస్తరణసంస్తౌతే||౧౨|| ఉపవిష్టమృహరాజ పూర్ణేనసదృశావశమ్ | పుల్లవన్ఱ వికాలాక్షుంబాలంపశ్యామిభారత||౩|| యచ్చకిచ్చిన్ఱ యలోకేదృష్టంస్థావరజ్జగమ్||౧౩|| తదపశ్యసుహం రన్వంతస్యకుక్షేమహత్తః|| ౧౪|| ఇహభూత్వాకికుస్సాక్షాత్కింభనానధితిన్ఱతి | పీత్యాజగదిదంవిశ్వమేతదాఖ్యాతుమ్స్తతి||౧౫||” ౬.

తాత్పర్యము.—ప్రళయకాలమందు సకలలోకములను తనయందు నిలుపులేకనుంచి రక్షించుచున్నవాడగును, చేతనులనురక్షించుటకుఁ జూన జ్ఞానసమృద్ధికలవాడగును, సంసారమునందు దుఃఖించుచున్న మనలనందఱిని రక్షించుటకై తీరసముద్రమునందుఁ బవ్వళించియున్న క్రియఃపతియే సర్వేశ్వరుడు.

మూ.—పల్లియాలిలై యేఁ యులకుణ్ణోళ్ళమ్ | వళ్ళల్ వల్యయిల్ఱుమ్పెరుమా |
నుభుళా రటివారవన్ఱ | కళ్ళమాయమనక్కరుత్తే

ఆ.—(పల్లియాలిలై) సర్వలోకావకాశప్రదత్వపరమాదార్యతైయుడైతాయ్, సర్వలోకభరణసమర్థమాయరున్దతన్వయిల్ఱిలే సర్వలోక కత్తైయమ్ వైత్తుకొణ్ణు. అలిలైయిలే కణ్వళర్ వరుకుఱివివనుడైయ సర్వేశ్వరత్వవిహ్న భూతదివ్యచేష్టితజ్జగుక్కొరుముడివుడ్డోనెన్ఱితార్. ౨.

అన్ఱు.—పళ్ళి అలిలై ఏఱులకుమ్ (౩) కొళ్ళుమ్ వళ్ళల్ వల్ (౬) వయలు పెరుమాళ్ కళ్ళమ్ (౯) మాయమ్ మనక్కరుత్తు ఉళ్ళల్ (౧౨) అణివార్ ఆర్ (౧౪).

పల్లి.—అన్ఱున్ఱమ్, వటదళశాయిత్యరూపమాన అఘటితఘటనాసామర్థ్యతైలే అవకాపరత్వమ్ దురవబోధమెన్ఱితార్.
పడుక్కై, అలిలైయక, ఎల్లాలోకతైయుమ్, (౩) కొళ్ళుక్కిన్ఱ్ఱొడుక్కుమ్, ఛాదార్యతైయుమ్, శక్తియైయుముడైతాన, (౬) వయిల్ఱైయుడైయ, సర్వాధికనానవనుడైయ, ఒరువర్ క్కున్ఱొన్ఱాతే, (౯) ఆత్మర్యమాన, మానసవ్యాపారమ్ - జగదర్థమానరక్షణ దిన్ఱావ్యాపారమ్, మానసవ్యాపారతైలే, (౧౨) అణియుమవర్ కళ్ళ, ఆర్? (౧౪) ఎవర్ క్కుమఱియవరితెన్ఱుకరుత్తు.

అర్థము.—పడక వటపత్రమగునప్పుడు ఏడులోకములు (౩) నణిగియుండునట్లు వైశాల్యమును శక్తియునుగల (౬) ఉదరముకలవాఁడును ఈశ్వరుఁడునైనశ్రీయఃపతియొక్క కనుజనదియు (౯) నాశ్వర్యకరమైన అభిప్రాయమును మానసవ్యాపారముచే (౧౨) చెలిసి కొనందగినవారు ఎవరు? (౧౪).

౭.

ఈ.—ఏట్రామ్బట్టు. అఘటితఘటనాసామర్థ్యతాలు మివసేయాశ్వరసెన్నితార్.

(పళ్ళియాలిలై) పడుకై, పవనాయిరుప్పతోరుఅలన్దలిర్. (ఏట్రులకుజ్జోళ్ళుమ్) ఇప్పడుకైయిలే సప్త లోకజ్జత్తై యుమ్ వయిల్లీలేవైత్తుక్కన్వళరుమ్. (వళ్ళల్) పుక్కలోకజ్జళుక్కవ్వరుకే “ఇన్నజ్జోడువా” ఎన్ను మ్బడిమిడుముడైత్తాయురుక్కై. (వల్యయిల్లుప్పెరుమాళ్) ఉట్టుక్కపదార్థజ్జళుక్కుభయప్రసద్దమిన్న్దియేయొట్టి యుమ్బడిమిడుకైయైత్తాయురుక్కై. (పెరుమాళ్) ఇప్పడిరక్షిక్కవేణ్ణిల్లుడైయవనాకై. అవనుడైయ, ఉళ్ళు శాయకళ్ళమామనక్కరు ప్పైయారటివార్?—కణ్ణిన్న్దైన్న్దిన్న్ది విత్తవైపోక్కి, ఉళ్ళుల్-ఇన్నముళ్ళేయుళ్ళేయు ణ్ణాయ్, కళ్ళమామయ్-ఒరువర్కున్దెరియాతపడియాయ్, మాయమాయ్ - జ్ఞాతాంశమాశ్చర్యమాయుక్కిఁ అ వనుడైయ, మనక్కరుమ్-మనోవ్యాపారత్తై, ఒరువరాలటియలాయుక్కిఁ అతో?.

౮.

జీ-ఆ.—ఏట్రామ్బట్టు. (పళ్ళియాలిలై) “పళ్ళియాలిలై” ఇత్యాదియొక్కటాక్షిత్తవతారికై (అఘటితేత్యాది). “మణ్ణుమ్విణ్ణుమ్మేల్లా ముడనుడై” ఎన్న్దు-ఇత్తిరువాయ్ మొక్కియినన్దసజ్జిహారాపమాకైయాలమ్, “యవరుమ్మయావైయమ్” ఇత్యాది - ఆపత్సఖత్వపరమాకైయాలమ్, “పళ్ళియాలిలై” ఇత్యాది-అఘటితఘటనాసామర్థ్యపరమ్; అతోసపానరుక్త్యమ్. పవనాయిరుప్పతు-భవనాయిరుప్పతు; అప్పో తుణ్ణాయరుప్పత్తెన్న్ది. “అవాన్దరప్రళయత్తిల్ వయిల్లీలేవైత్తుక్కతకమానత్తైలోకమాయురుక్క, ‘ఏట్రులకు’ ఎన్న్దు - రక్షతత్ ప్పొరిప్పారే; మహాలియసహరిత్తతు తైలోకమాయురుక్క, సత్యలోకపర్యన్తమశ్వాపారే” ఎన్న్దురళిచ్చెయవర్. “వళ్ళల్” ఎన్న్దు- వయిల్లుక్కువిశేషణమ్. ఇన్న్దైన్న్ది-౧ “ఇప్పేట్రులకముణ్ణుమిడుముడైత్తల్” ఎన్న్దుతనుసన్దేయమ్. “వల్” ఎన్న్దు - వన్దెక్కుభావమ్ (ఉట్టుక్కవిత్త్యాది). అవనుడైయఉళ్ళుశాయజన్న్దు కరుత్తుక్కువిశేషణమ్. నీరఱిన్న్దుశొన్నీరెయెన్న్దు (కణ్ణిన్న్దైయిత్త్యాది). ఆలిలైయొప్పళ్ళి యాకవుడైయనాయ్, ఏట్రులకుజ్జోళ్ళుమ్వళ్ళల్ వల్యయిల్లుత్తైయడైయ పెరుమానానవన్న్దుడైయవుళ్ళుశాయ - కళ్ళమామనక్కరుత్తై- ఆరటివార్? ఇత్తెన్న్దయ.

౯.

అ-ఆ-వి.—[స్వగ్రోధమిత్త్యాది] విశాలమ్-మహాన్దమ్-స్వగ్రోధమ్-పశ్యామియెన్న్దన్న్దయమ్. స్వగ్రోధమ్-ఆల్. మయాలోకేయచ్చకిచ్చిల్ స్థావరజ్జనుంపున్న్దుమ్ఎన్న్దుపడి. అపశ్యమ్-కణ్ణుకోణ్ణే. ఇహభవాన్ సాత్తుచ్చిశుర్భుత్వాకిమధిత్తతి, ఏతదాఖ్యాతుమర్హతి, ఎన్న్దుకాన్న్దిన్న్ది య్లానిఱ్ళ, ‘ఏట్రులకు’ ఎన్న్దు - సప్తలోకజ్జత్తైయమ్ వయిల్లీలేవైత్తునొక్కు మెన్న్దిఱ్ళ-రక్షణత్తిలుజ్ఞాన విశ్వరసుడైయపారిప్పైప్పల్లి. —ఏట్రులకుజ్జోళ్ళుమతాయ్, వళ్ళల్ - రక్ష్యవర్గాపేక్షయా అధికావకాశప్రదమాయ్, పలితాయుక్కిఁఅవయిల్లైయడైయపెరుమాళ్ పళ్ళియాలిలైయకైయల్ - అవనుళ్ళుశాయ-కళ్ళమామనక్కరుత్తై-ఆరటివారెన్న్దన్న్దయమ్. పళ్ళియాలిలైయెన్న్దుతోడన్న్ది, అన్న్దుకాకళ్ళమామ మనక్కరుత్తై - ఉళ్ళుశటివారో ఎన్న్దురెన్న్దయమ్.

౧౦.

తాత్పర్యము.—మిక్కిలి విశాలమైయున్న తనయుదరములో నేడులోకములనుండుకొని ఊరసముద్రములో వటపత్రమునందుఁ బవన శించిన సహేశ్వరునియొక్క గూర్వర్యకార్యము నెట్టివారికి నెఱుంగుటకు నశక్యమునైన సంకల్పమునిట్టిదని యెఱుంగువారెవరునులేరు. ౭.

మూ.— కరు త్తిల్ శ్రేపు మెల్లాప్పారుళుమ్ । వరు త్తిత్త మాయప్పి రానై యన్ది, యారే ।

తిరు త్తి త్తిణ్ణిలై మూపులకున్దము । తిరు త్తిక్కాక్కుమియల్వినరే ॥

౮॥

ఆ.—(కరు త్తిల్) సృష్టి రక్షణజో భీన్న కర్తృకమల్లవో? ఇవల్ శ్రై పరమపురుషైక కర్తృకమాక చొల్లువారుణ్ణో? పెన్నిల్; పెల్ల మాతాచే పుత్రరక్షణమృణ్ణికాపావేలే సృష్టి తవనే రక్షిక్కప్రాప్తమ్, ఆతలాల్ రక్షిక్కితాన్ పరమపురుషనే, సృష్టి రక్షణజలిరణ్ణమ్ పర మపురుషైక కర్తృకమెన్దితార్.

౮.

అశ్వ.— కరు త్తిల్ శ్రేపుమ్ ఎల్లాప్పారుళుమ్ (౩) వరు త్తిత్త మాయమ్ పిరానై (౬) అన్ది ఆరే మూపులకుమ్ (౯) తిణ్ నిలై తిరు త్తి (౧౨) తమ్మల్ ఇరు త్తి కాక్కుమ్ (౧౫) ఇయల్వినర్. (౧౬)

౮.

పన్ని.— అనంతరమ్, సర్వప్రకారరక్షకనవనే యెన్దితార్.

తన్ని నైవారే, దేవవర్గముమ్, మనుష్యాదిసకలపదార్థజుళుమ్, (౩) సత్తై పెల్ల ము అభివృద్ధమాప్నుడి యుజ్జాక్కిన, అశ్చర్యకర్తృత్వదికలై యుడైయ, ఈశ్వరనై, (౬) ఒహీయ, ఆర్ తాన్, సమస్త లోక తైయమ్, (౯) తిణ్ణితాన, నిలైయెయుడైతామ్నుడి, అనిష్ట నివృత్త్యాదిక శాశ తిరువచ్చెయ్తు, (౧౨) తన్ని నైపుక్కుళ్ళే, అవల్ శ్రై ప్రతిష్ఠితమాక్కి, రక్షిక్కుమ్, (౧౫) స్వభావ తైయడైయార్? (౧౬) రక్షణైకస్వభావ నవనెస్టు కరుత్తు.

౮.

అర్థము॥ సంకల్పముచేత దేవవర్గమును సకలపదార్థములను (౩) సృష్టించిన నాశ్చర్యకరుడైన ఈశ్వరుని (౬) తప్ప ఎవరు మూడు లోకములను (౯) దృఢమైన స్థితికలుగునట్లు చక్కపఱచి (౧౨) తనసంకల్పమునందు నుంచుకొని రక్షించు (౧౫) స్వభావము కలవారు? (౧౬).

౮.

ఈ.—ఎట్టామ్బట్టు. సృష్టియుమ్ పాలనముమ్ స్వాధీనమాకవుడైయవనాకై యారే యివనే యీ శ్వర నెన్దితార్.

(కరు త్తిలిత్యాది) తన్నుడైయసజ్కల్ప త్తిలే దేవజాతియైయుమ్ మల్ల ముణ్డాన సకలపదార్థజుళై యుమ్ వర్తిప్పిత్త - ఉజ్జాక్కిన, సృష్టిత్త. అశ్చర్యభూతనాన సర్వేశ్వరనై యన్ది, మూన్టు లోకజుళై యుమ్ తిణ్ణితాన స్థితియైయుడైతామ్నుడియాక తిరు త్తి, తమ్మలిరు త్తి, అవోపదార్థజుళుక్కు నురూపమాన రక్షణజుళై యుమ్ తిరు త్తళై త్తిలేవైత్తు, కాక్కుమ్ - ౧ “నహిపాలనసామర్థ్యమ్” ఎన్నిటవడియే రక్షణజుళైపృణ్ణమ్. (ఇయల్వినరే) ఇత్తై ఇయల్వారకవుడైయవర్. స్వభావమాకవుడైయవరార్? మాయప్పి రానై యన్ది - కాక్కుమియల్వినర్ - ఆరెస్టస్యయమ్.

౮.

జీ-ఆ.— ఎట్టామ్బట్టు: (కరు త్తిలిత్యాది) “వరు త్తిత్త, కాక్కుమ్” ఎన్నిట పదజుళిలేనోక్కాక (సృష్టియుమిత్యాది).

కరు త్తిల్ - సజ్కల్పత్తిల్. వరు త్తిత్త - వర్తిప్పిత్త. తిణ్ణితానస్థితి - సత్తానవృత్తి. తిరు త్తి - మర్యాదైకలైయుజ్జాక్కి. తమ్మల్ - తమ్మ డైయ తిరువుళ్ళత్తిలే. కాక్కు - అనిష్ట నివర్తనేష్ట ప్రాపణజో. “ఇయల్వినరార్” ఎన్ద్రతాల్ ఫలిత్తవర్తతుక్కు ప్రమాణమ్ (నహిత్యాది). శ్రేపు మెల్లాప్పారుళుమ్ - కరు త్తిల్ - వరు త్తిత్త మాయప్పి రానైయన్ది - మూపులకుమ్ తిణ్ణిలైయాక తిరు త్తి - తమ్మలిరు త్తిక్కాక్కుమియల్వినర్ - ఆర్? ఇత్యన్దయమ్.

తాత్పర్యము. — దేవతలు మనుష్యులు మొదలగు తక్కిన పదార్థములను తన సంకల్పముచే సృష్టించిన ఆశ్చర్యకరమైన సర్వేశ్వరుడు కప్పు సకలలోకములను దృఢమైన స్థితికలవిగాఁజేసి వాటిరక్షణప్రకారమును చక్కగ నాలొచించి సంరక్షించు స్వభావముకలవారు ఎవరును లేరు.

౮.

మూ. — కాక్కుమియల్వినక కణ్ణక పెరుమాళ్ (3) శేర్ కై శెయ్ తు తన్నున్దియుళ్ళే.

వాయ్ త్తత్తి శై ముక నిన్దిరక వానవ | గాక్కినాన్దైయ వవులకు శే ||

౯#

ఆ. — (కాక్కుమ్) కేవలమ్ సృష్టిమాత్రమేయస్తు పరమపురుషకర్తృకమ్, బ్రహ్మదిస్త్యుపర్యంత సర్వజగత్సృష్టిస్థితిసంహారణ్ మాన్యుమ్ పరమపురుషకర్తృకమ్; ఆతలాలవనే సర్వేశ్వరసన్నితార్.

౯.

అన్వ. — కాక్కుమియల్వినక కణ్ణక పెరుమాళ్ (3) శేర్ కై శెయ్ తు తన్నున్దియుళ్ళే వాయ్ త్త (౬) త్తిశైముకన్ ఇన్దిరక వానవర్ (౯) తెయ్ వవులకు శే ఆక్కినాన్ (౧౧).

౯.

పన్నీ. — ఆనన్తరమ్, ఇన్దిరక్షణత్తోపాతి జగదుత్పత్తి సంహారజ్ఞుమ్ తదధీన మెన్నితార్.

రక్షణత్తై స్వభావమాకవుడైయ, కృష్ణనాన, సర్వేశ్వరక, (3) సంహృతిసమయత్తిలే నామరూపవిభాగరహితమాయ్ ౧ “తమవీకి భవతి” ఎన్నిటపడియే శేరుమ్మడిపట్టి, తన్నిరునాభిక్కుళ్ళే, సృష్టిక్కువాయ్ త్త, (౬) చతుర్ముఖక, ఇన్ద్రక, దేవర్ కళో, (౯) అనర్కకుక్కు వాసస్థానమాన దివ్యలోకజ్ఞో, ఇవర్ త్తైయున్దాక్కినాన్. (౧౧) ఉన్దియుళ్ళేపిటన్ద త్తిశైముకన్దైయమామ్.

౯.

అర్థము. — రక్షణమును స్వభావముగాఁగల భూమికి సుఖమునుబట్టింపు సర్వేశ్వరుడు (3) (ప్రళయకాలమునందు) సంహరించి తననాభి కమలమునందు తగినటువంటి (౬) బ్రహ్మను ఇన్ద్రుని దేవతలను (౯) దేవతలకు వాసస్థానములగు దివ్యలోకములను సృష్టించెను. (౧౧)

౯.

ఈ. — ఒప్పతామ్బట్టు. సృష్టిస్థితిసంహారజ్ఞో మాన్యుమ్ స్వాధీనమామ్బడియిరుక్కైయాలు మివనే యీశ్వరసన్నితార్.

(కాక్కుమియల్వినక) ౨ “ననమ్మదాంసమాహారే” ఎన్నిటపడియే పాలనకర్తత్తై స్వభావమాక వుడైయ వన్. (కణ్ణక పెరుమాళ్) రక్షణార్థమాక కృష్ణనాయ్ వన్దవతరిత్త సర్వేశ్వరక. (శేర్ కై శెయ్ తు) సంహారకాలమ్ వన్దవాత్తే, కార్యరూపప్రపంచముడైయ తన్నుక్కులిలే శేర్ కై యాకిట శెయ్ లై చెప్పయ్ శు. (తన్ని త్యాది) తన్నుడైయ తిరునాభికమలత్తిలే, తాన్ బరు కాలో, “సృష్టి” ఎన్దు విట్టాల్ పిన్దు తన్నై యున్దేట్టు వేణ్డతపడి సృష్టిత్తుమనాన చతుర్ముఖక, ఇన్ద్రక, మన్ త్తైయున్దాన దేవర్ కళో దేవరూడ, ఇవర్ కళుక్కిరుప్పిడమాన లోకజ్ఞత్తై యుమ్ కట్టత్తై ప్పడవున్దాక్కినాన్. తన్నున్దియుళ్ళే - ఆక్కినాన్.

౯.

జీ-ఆ. — ఒప్పతామ్బట్టు. (కాక్కుమియల్విన) “శేర్ కై శెయ్ తు” ఎన్దు-సంహారమొన్దు మే కీర్ త్తై ప్పట్టెప్పల్ విప్పట్టుక్కు విశేషమ్.

“పాలనమవనతు” ఎన్దు మతుక్కు ప్రమాణమ్ (ననమ్మదామిత్త్యాది). సమాహారే - సమ్మదనే. శేర్ కై-సమాహారమ్. అత్తాల్ - సంహారజ్ఞునికటతు. “వాయ్ త్త” ఎన్దు తుక్కుభావమ్ (తానొయకాలిత్త్యాది). వాయ్ త్త - సమర్థనాన. త్తిశైముకన్ - దిజ్ముఖక. వానవర్ - దేవర్ కళోదేవరూడ. తెయ్ వవులకు శే - దేవతలకుక్కిరుప్పిడమానలోకజ్ఞత్తై. కట్టత్తై ప్పడ - మర్యాదై పడుమ్మడి. కాక్కుమియల్వినక ఇత్త్యా రభ్య, వానవర్ కళోదేవరూడ - తెయ్ వవులకు శే - తన్నున్దియుళ్ళే - ఆక్కినానిత్యన్వయః.

౯.

ఆ-ఆ-వి. — కాక్కుమియల్వినకన్దు తొడజ్జి, తెయ్ వవులకు శాక్కినాన్ ఎన్దు రైయన్వయమ్.

౯.

ప్ర-తి.—(కాక్కుమియల్వినక్) “నసమ్మదాం సమాహారేవిపదాం వినన్తనే | సమర్థోదృశ్యతే కశ్చిత్తంవినా పురుషోత్తమమ్.”

తాత్పర్యము.—రక్షణవ్యాపారమును స్వభావముగాఁగల భగవంతుఁడు జగద్రక్షణార్థముగ కృష్ణుఁడై యవతరించెడి ప్రళయ కాలమునందు సకల జగత్తులను తనయందునుంచుకొని మరల సృష్టికాలమునందు సృష్టివ్యాపారమునందు సమర్థుఁడైన చతుర్ముఖుఁడు ఇంద్రుఁడు మొదలగు దేవతలను వారికివాసస్థానములగు లోకములను తననాభికమలమునందు సృష్టించియు నీరీతిన సృష్టిస్థితి సంహారములు తన యధీనములై యుండుటవలన నట్టిసమర్థుఁడే సర్వేశ్వరుఁడు.

మూ.—కళ్యావెమ్మైయుమ్మేలకు, ని | న్ను శ్చేతోద్రోశ్రీయవిత్తైవ వెన్దు |

వెశ్చేటనాన్దుకనిన్దిరకవానవర్ | పుళ్ళూర్తికల్లల్ పణిన్దేత్తువరే || ౧౦

ఆ.—(కళ్యా) ఇప్పటి చతుర్ముఖపతుపతి శతమఖప్రభృతి దేవర్కకుక్కు మెమ్మెరుమానే కారణభూతనుమా యీశ్వరనుమాయరు క్కుమెన్నుడత్తిల్ ప్రమాణమెన్నెన్నిల్; అవర్కళితజ్జకుడైయు వాక్యమే ప్రమాణమెన్నితార్. ౧౦.

అన్వ.—కళ్యా ఎమ్మైయుమ్ ఏలకుమ్ (౩) నిన్ను శ్చే తోద్రోశ్రీయ ఇత్తైవ (౬) ఎన్దు వెళ్ ఏఱ (౯) నాన్దుక ఇన్దిరక వాన వర్ (౧౨) పుళ్ళూర్తి కల్లల్ పణిన్దు (౧౫) ఏత్తువర్ (౧౬).

పన్నీ.—అనన్తరమ్, సర్వస్థాత్పరనాకైయా లే సర్వదేవతాసమాశ్రయణీయనవనే యెన్నితార్.

అవతారముఖతారేయాధిక్యతైమత్తెక్కుమ్కృత్రిమనే! ఎమ్మైయుమ్, సమస్తలోకజ్జైయుమ్, (౩) ఉన్నడైయసజ్జుల్లత్తుక్కుశ్చే, తోన్దువిత్త, స్వామియే! (౬) ఎన్దుకొణ్డు, వెళుత్త, ఏద్రోయైడైయద్రనుమ్, (౯) చతుర్ముఖనుమ్, ఇన్ద్రునుమ్, స్వర్గవాసికళుమ్, (౧౨) గరుడ వాహననుడైయ, తిరువడికల్, ప్రణామమ్మణ్ణి, (౧౫) స్తుతియానిఱ్వుర్కల్. (౧౬) ఇత్తాల్ - ధర్మపర్యాయపుషభవాహనత్వత్తా లే రుద్రను డైయకర్తవశ్యతైయుమ్, వేదమయనానగరుడక్ వాహనమాకైయా లే యీశ్వరనుడైయవేదా న్తవేద్యత్వమున్దోద్రోశ్రీయకీఱు.

అర్థము.—కృత్రిముఁడా ! మనలను సప్తలోకములను (౩) నీసంకల్పమునందుఁ బ్రకాశపఱచిన ఓ ! స్వామీ! (౬) అని తెల్లని వృష భమునవాహనముగాఁగలరుద్రుఁడును (౯) బ్రహ్మయు ఇన్ద్రుఁడును దేవతలును (౧౨) గరుడనాహనునియొక్క శ్రీపాదములను నేవించి (౧౫) స్తోత్రముచేయుదురు. (౧౬).

ఈ.—పత్తామ్బట్టు. ఇవ్వళపుమ్వర, నాకప్రతిపాది త్తపరత్వత్తై నీజ్జళాశ్రయణీయరాక నిన్దై త్తిరుక్కి ఆవర్కళ మేలెమ్మై తైక్కొణ్డువిశ్వసియున్దోశ్చిన్దితార్.

(కళ్యా)సర్వేశ్వరస్వక్త లిలేవన్దువరజ్జోభ్యుకీఱవిడ త్తిలే, “దేవరిన్న మెనక్కొరువరమ్తర వేణుమ్, నీర్ తన్దవరమ్

జీ-ఆ.—పత్తామ్బట్టు. (కళ్యావిత్యాది) కీట్టెల్లామ్ ప్రతిపాది త్తపరత్వైయిలే దృఢీకరిక్కితార్నితార్ (ఇవ్వళపుమిత్యాది). మేలెమ్మై తైన్దు - పూర్వార్థత్తిత్తిన్నవవర్కళ పాశురమ్.

పరావస్తైయో వరక్కోళాతే, తాకతాన్దునిన్దువరక్కోళుత్త - కళవెన్దువివక్షిత్తు, ఇతుక్కుమేతువేతెన్న (సర్వేశ్వరనిత్యాది). “దేవ రీకిన్న మెనక్కొరు వరన్దరవేణుమ్” ఎన్నిఱవిడత్తలే - మహా మేధ త్తిలేరుద్రక్, తన్దలైయైయటుత్తుహోమమ్మణ్ణిపువ్వుగి త్తపోతు, సర్వేశ్వరక్

అ-ఆ-వి.—నీరి త్తనైయున్దోనాల్లుమ్ “పత్తపత్తిత్తున్దొల్లకీర్ ” ఎన్దున్దొన్దుకున్దునిన్దెవు; ఆకైయా లే విశ్వసిక్కైక్కుడల యిరుక్కుమోవెన్న, ఆరుగిచ్చెయ్కీతార్ (ఇవ్వళపుమెన్దుతొడక్కి)—ద్వాదశాదిత్యర్కళ, విలక్షణమాయ్ పెరితానతేహోదేవన్దార్కళ; జగ

ఈ.-నిలైనిఱుమ్మడియెన్మక్కలిలేవన్దొరువరప్పెన్దుప్పొకవేణుమ్'' ఎన్మర్క్క, 'అప్పడియే శెయ్కిఱోమ్' ఎన్మ విట్టు, 'రుక్కణిప్పిరాట్టిక్కొరుపిచ్చైవేణుమ్' ఎన్మ శెన్మ, నిన్మ, ౧ 'నమోఘన్టాయకర్ణాయ' ఎన్మప్పోలేయేత్త, అప సుమ్ ౧ 'డిమయాసార్థమీశానః' ఎన్మిఱపడియే పుఱప్పట్టు, 'నీకఱుప్పమత్తుత్తాళునిన్మనిలైయిలేయిచ్చెయలైచ్చెయ్ తాల్ ఇత్తైనాట్టార్ 'మెయ్' ఎన్మిరుప్పర్కళోకళ్యా!'' ఎన్బర్కళో. త్తా సాత్రన్మైత్తై మత్తైత్తు పరతన్మై నాయ్నిన్మైయితే - కళహాకిఱతు. కైలాసయాత్తైయిలే ౧ 'నమోఘన్టాయకర్ణాయనమః కటకటాయచ' ఎన్మ స్తోత్రమ్మణ్ణినపడియైక్కేట్టబాహ్మణ, 'ఇతుక్కుమున్బొరువైస్తోత్రమ్మణ్ణి యఱియాతవాయానవాత్తే మీ తుడిక్కిఱపడిపారాయ్' ఎన్మ. ౨ 'నాత్తఱుమ్మ నాన్తుకనుమీశనుమాయ్ ముత్తైయాలేత్త' ఎన్మిఱపడియే - స్తోత్రమ్మణ్ణినాత్తఱుమ్మ పట్టుక్కిడక్కిఱతన్మే.

“ఇవకా తామ్రనిష్ఠనిలైయుమ్ ప్రోత్రప్పణ్ణినిలైయుమ్కళవు” ఎన్నుమిడవై యుపపాదిక్కిఱతుమేల్.
(ఎమ్మెయుమిత్యాది) నీయినన్ద్రైమనైఱిపాతూ, ఎగ్గళైయుమ్ మనైన్దుప్పినై యన్దోతిర్యజ్జాతికళై యుణ్డాక్కి
న్దు. (ఇణ్డైప) ఇణ్డైపఎన్నునిట్టర్కళో. ఇజ్జనీశొల్లఱివర్కళోతానారెన్నిల్ (వెళ్ళేఱునిత్యాది) రాజసేవై
పణ్ణువార్ తన్దామ్మడైయాళన్దళోడేళన్దైయుమ్మిరమ్మమాయ్ సేవిక్కుమాప్పోలే, ఇవర్కళున్దన్దామ్మడైయాళజ
ళోడేయాన్దన్దుసేవిప్పతు. 3 “ఇరవియర్ మణినెన్దున్దేరొడుమ్” ఇత్యాది. (పుళ్ళూర్ తిక్కుల్ పణిన్దేత్తువరే)

౬౨ తిరువాయ్ మొళి. — ౨-ప. ౨-తి-శిల్లనీడు, ౧౧-పా-వ త్తవేల్లులకుమ్ వ్యాఖ్యానజ్జో.

ఈ. — సర్వేశ్వరక, పెరియపిరాట్టియారున్దానుమాయిరుక్కిట విరుప్పిల్ పుకప్పెత్తామైయాలే, తిరుప్పావ్విడలు క్కివ్వరు కేకూప్పిట్టల్, ఇవర్కళుక్కు క్కాట్టికొడుక్కైక్కాక త్తిరువడితిరుత్తోలిలే యేటిప్పటప్పడుమ్, ఆట్టత్తు వెలియిలే యానైక్కాలిలే శ తుక్కైయుణ్ణానిఱ్వుర్కళ్.

౧౦.

జీ-ఆ — తేరోడేవదార్ కళెన్దై. పుళ్ళూర్ తిక్కల్ పణి న్దేత్తువర్” ఎత్తువిశేషిప్పానెన్నెన్న (సర్వేశ్వరనిత్యాది). ఆట్టత్తువెలి-వైయాళివెలి. రాజా క్కుళుడైయవైయాళి వెలియిలే యానై క్కాలిలేసానున్దరాజాక్కల్ నిరళిమానరాయ్ తుక్కైయుణ్ణిర్కళిఱే; అప్పడియే యిట్టుమ్ నిరళి మానరాయ్ స్త్రోత్రమ్మణ్ణానిఱ్వుర్కళెన్దైపడి. వెళ్ళేట నిత్యారభ్య, క్కుల్ పణిన్ద - కళ్యావైయై మిత్యారభ్య, తోల్ న్దీయవిత్తైవెన్దై - ఏత్తువరిత్త్యవయః.

౧౦.

అ-అ-వి. — త్రిప్పతిక్కుమరుమ్, అత్తవసుక్కుళుమ్, ఒరువర్క్కొరువర్ ముత్తోలిక్కొణ్ణువన్దతిరణ్ణు; (పురవియిత్యాది) దేవర్ కళుడైయ వాహ నమానపురవిపూర్ణతేర్కళుమ్, సువచ్చిమన్మత్తజ్జళుమ్, పాట్టుక్కుళుమాయ్, దేవసేనాపతియాన సుబ్రహ్మణ్యనోడే, పరిచ్చేదిక్కున్ణాతపడి తిరళ్ తిరళాయ్క్కొణ్ణు, మహామేరువైయై త్తిరున్దళ్ళ కోయిలిల్ తిరుక్కుళోక్కిలే ప్రథమకటాక్షత్తుక్కాక నిన్దార్ కళ్; ప్రయోజనాన్దర పరరోడు అనన్యప్రయోజనరోడు వాళియట సర్వనిర్వాహకరాయ్క్కొయిలిలే కణ్ణిశర్ న్దరుళిట దేవరీరుణ్డ న్దరుళివిశేషకటాక్షమ్మణ్ణియరుళ వేఱుమెన్దితార్. కళ్యావైయై త్తొడళ్ళి, క్రమేణ్డకైయన్దయమ్.

౧౦.

ప్ర-తి. — (కళ్యా) శ్రీహరిమనే కైలాసయాత్రాయమ్, “నమాఘణ్డాయకణ్డాయ నమఃకటకటాయచ.” — తత్తైవ, “అజ్జలిసమ్మ టంకృత్యా విష్ణుమద్దిశ్యతజ్జరః । ఉమయాసార్థమిశానో మాహత్మ్యంవత్సహతః.”

౧౦.

పెరియతిరుమొళి - ఏటాన్దిరుమొళి - ఎట్టామ్మట్టు. — నాత్తట్టుమ్మనాన్దుకనుమిశనుమాయ్ ముత్తైయా । తేత్తన్దొరారళియాయి రున్దవన్దానతిడ । క్కాయ్ త్తవాకై నెన్దొలిప్పక్కల్లతర్వయ్దైపోయ్ । త్తేయ్ త్తతీయాల్ విన్ శివమ్మమ్ శిబ్దవేల్ వత్త మే.

తిరుప్పళ్ళియొచ్చి - ఆటామ్మట్టు. — ఇరవియర్ మణి నెదున్దేరోడు మివరోవితైయవర్ పతినిరువిడైయరుమివరో । మరువియ మిలిననటుముక నివనోమరుతరుమ్ వశుక్కుళుమ్వన్దవన్దిన్దీ । పురవియోడావలుమ్మట్టు న్దేరుజ్జుమర త్తమ్మమ్మన్దీన్దీయవెళ్ళి । మరువరైయనై యనిన్క్కొయిల్ మున్నివరో వరన్దత్తమ్మ పళ్ళియొచ్చురుళాయ్ ॥

తాత్పర్యము. — తనయైశ్వర్యమును మాకుఁ దెలియకనుండునటుల దాచినకృత్రిముఁడును నీసంకల్పముచే సప్తలోకములను సృష్టించిన వాఁడునైన ఓ! సర్వస్వామి! అని బ్రహ్మరుద్రేంద్రులు మొదలగు సకలదేవతలు నిన్నెల్లప్పుడు స్తుతించుచున్నారు.

౧౦.

మూ. — ఏ త్తవేల్లులకుజ్జొణ్డకోల । క్కూత్తనై, క్కురుమార్ చ్చుడకోపకళోల్ ।

వాయ్ త్తవాయిరత్తుళ్ళివై పత్తుడ । నేత్తవల్లవర్ క్కిల్లైయోరూనమే॥

౧౧॥

ఆధ్వార్ తిరువడికళే శరణమ్.

ఆ. — (ఏత్తవేల్లులకుమ్) సర్వలోకజ్జగున్దన్నుడైయ విజయత్తైచ్చొల్లిక్కొణ్ణునిన్దేత్తవేల్లులకుజ్జొణ్డరుళినవితుడొక్కమాక పుళ్ళదివ్య చేష్టితగ్గళాలే యెమ్మెరుమానుడైయ సర్వేశ్వరత్వత్తైప్రతిపాదిక్కిట విన్దత్తిరువాయ్ మొళియై యన్దభావనైయోడేకూడ వేత్తవల్లార్ క్కిని యెరునాళు మెమ్మెరుమానోడు విన్దేషమిల్లైయెన్దితార్.

౧౧.

తిరుక్కురువైప్పిరాన్బిళ్ళాన్దిరువడికళే శరణమ్.

శ “తుక్కైయుణ్ణానిఱ్వుర్కళ్” ఎన్నిటవిడత్తిరే “తుక్కైయుణ్ణువిట్టాన్దుకూప్పిడువారైప్పోలే, అవిడత్తిరే తిరువడికళిరే విట్టాన్దుపుకళా నిఱ్వుర్కళ్” ఎన్నిటవాక్యభ్రామ్ క్వాచిత్కమాన్కాణ్ణిటతు.

అన్వ.—ఏత్త వేల్లులకుమ్ కొట్ట (౩) కొలమ్ కూత్తనై కురుమార్ చ్చుడకోపన్ (౬) శోల్ వాయ్ త్త ఆయిరత్తుళ్ (౯) ఇవైపత్తు ఉడన్ ఏత్త (౧౨) వల్లవర్ క్కు ఓరునమ్ ఇల్లై. (౧౫)

పన్నీ.—అనన్తరమ్, ఇత్తిరువాయ్ మొళిక్క-ఫలమాకనర్వ ప్రకారవైకల్యరాహిత్యతైయరుళిచ్చెయ్ కితార్.

తాకికరేత్తుకిఱువతు వేవిలైసిరాక, సమస్తలోకతైయుమ్, అశ్వత్థకొట్ట, (౩) వడివట్టతైయుమ్, వల్లారాడినాప్పోలేఅశ్వనాయాసతైయు ముడైయననై, అత్తార్, (౬) అరుళిచ్చెయ్ త, లోకన్తక్కులభ్యలాభమాన, ఆయిరత్తుళ్, (౯) ఇవైపత్తైయుమ్, అర్థతోడేయుడప్పట్టు, స్తుతిరూ పమాకచ్చిల్ల, (౧౨) వల్లవర్ క్కు, దేవతాన్తరజుళినుడైయవుత్తు-ర్వబుద్ధియుమ్ అవర్ కళోడుజ్ఞానసామ్యబుద్ధియుమ్ అవర్ కళో నికర్వబుద్ధి యుమాకిఱువతువుకొన్టుమ్, ఇల్లై. (౧౫) ఊనమ్ - మత్తవు. శోల్వాయ్ త్తవెన్టు - అర్థప్రతిపాదనసామర్థ్యమాకవుమామ్. ఏల్లాలక్కు - కీటామ్ మేలుగ్గాట్టుకిఱు. ఇరుకలివిరుత్తమ్.

౧౧.

వాచికేనరి అమ్రుకియమణవాశచ్చీయర్ తిరువడిక శేరణమ్.

అర్థము.—స్తుతించగా సప్తలోకములను గొలిచిన (౩) మనోహరములైన దివ్యచేష్టితములుకలక్రియకోపతిని శరణోపముని (౬) సాదిం చిన పాండవజిన వేయిపాశురములలో (౯) నీవదిపాశురములను అర్థములతోఁగూడస్తుతింప (౧౨) శక్తికలవారలకు నొకకొఱతయు సంభవించదు. (౧౫)

౧౧.

ఈ.—నిగమత్తిల్, ఇత్తిరువాయ్ మొళియైయభ్యసిక్కు వల్లవర్ కళుక్కు, దేవతాన్తరజుళి పక్కలీశ్వ రత్వబుద్ధిపణ్ణుకై యాకిఱ ఊనమిల్లైయెన్గితార్.

(ఏత్తవేల్లులకుట్టొడ్డ) ౧, “సజ్జెన్సురాణామ్” ఎన్గిఱపడియేఏత్త, అన్తహర్షత్తాలే సకలలోకజ్జలైయుమ్ తిరువడికల్గియై యిట్టుక్కొట్ట (కొలక్కు-త్తనై) తిరువులకళవరుళినపోతువల్లారాడినాప్పోలేయాయ్ త్తీరుప్ప తు. అప్పోత్తై నడివళుకై యనుభవిక్కు-మతోట్టియ, ఇన్ద్రైప్పోలే గజ్యశ్రద్ధై యిల్లైయైవర్ క్కు. (కురు కూర్ చ్చుడకోపన్ శోల్) అత్తిక్కు “ఇన్నార్ శొల్లిన్ గు” ఎన్నక్కడవతిత్తే. (శడకోపన్) వేదాన్తత్తిత్తాట్టిల్ అత్తార్ పక్కలిలే పిఱన్దాభిజాత్యమ్. (వాయ్ త్తవాయరమ్) ఇత్తనైప్పోతివర్ ప్రతిపాదిత్తవరవస్తు నేర్ పట్టా ప్పోలేయాయ్ త్తీరు ఇప్పిబన్దముమ్ నేర్ పట్టపడి. వాచ్చత్తిత్తాట్టిల్ వాచకమ్ నేర్ పట్టపడియెన్టుమామ్. అతా వతు-విషయ త్తైయుళ్ళపడివేళవన్ ద్రాయరుక్కై.

శి-అ.—నిగమకు (ఏత్తవిత్తాది). “ఏత్తవల్లవర్ క్కురునమిల్లై” ఎన్దైప్పన్ ద్రవవతారికై.

ఏత్త - దేవాదికళోస్తుతిక్కు. (సజ్జెరితి). శ్రీవిష్ణుధర్మమర్త్యస్తవే, “సజ్జెన్సురాణాన్దివిభూతలస్మైస్తభామనుష్యైర్గగనేచభేచరైః । స్తుతాక్రమాన్యఃప్రచకారసర్వదా మమాస్తు మజ్యశ్యవివృథయేహరిః” “కూత్తన్” ఎన్గిఱలెన్దెన్న (తిరువులకిత్తాది). “కొలమ్” ఎన్దమ క్కుభావమ్ (అప్పోత్తైయిత్తాది). స్వప్రశంసైపణ్ణలామోవెన్న (అత్తిక్కిత్తాది). తాత్పర్యాన్తరమ్ (దేదాన్తత్తిత్తాది). అభిజాత్యమ్ - తిరువాయ్మొళిక్కన్దపడి. వాచ్చసామ్యపరత్వేన, వాచ్చాదాధిక్యపరత్వేన భావవ్యయమాహ (ఇత్తనైప్పోతిత్తాదివాక్యవ్యయేన). (అతా

అ-అ-వి.—తిదానింన్దత్తను స్తికిమ్; అస్తువాయ్ నేనదిదాకారేణస్తత్తమ్, “కొలమానకూత్తైయుడైయననై” ఇతిపరాఙ్ముఖార్యకిమర్కం పదతీర్థత్రాహ (తిరువులకిత్తాదివాక్యవ్యయేన). “ఏత్త” ఎన్గిఱవిడత్తిలే - ౨ “త్రీణిపదావిచక్రమే” ఇత్తాదికళో వివక్షితమిశే; ఆత్త యారేతత్వలక్షణ్యోష్టకిఱు.

౧౧.

జీయర్ తిరువడిక శే శరణమ్.

ఈ.-(ఇవై సత్తుడనే త్తవల్లవర్ కుక్కు) ఇ త్తిరువాయ్ మొట్టియై సహృదయమాక ఏ త్తవల్లవర్ కభుక్కు. (ఇల్లై యోరూనమే) ఇవాత్తావుక్కు నమావతు-అపరదేవత్తై కళ్ పక్కలిలే పరత్వప్రతిప త్తిపణ్ణకైయుమ్, పరదేవత్తై పక్కల్ పరత్వప్రతిప త్తిపణ్ణపైయుమ్, ఇప్పడి వరక్కడవతానవూనమ్ ఇతుకన్ ధ్రార్ క్కిల్లై.

ముతత్వాట్టిల్ - మేల్ పరక్కవరుళిచ్చెయ్ కిఱ వి త్తిరువాయ్ మొట్టియిలర్ త్తైసర్గి హేణవరుళిచ్చెయ్ తార్. ఇరణ్ణామ్మట్టుముతల్ - దుఃఖనివ ర్తకనాకై యాలుమ్, శీలవానాకై యాలుమ్, సుకుమారనాకై యాలుమ్, పుణ్డరీకాక్షనాకై యాలుమ్, ఆపత్సఖనాకై యాలుమ్, ఆఘటితఘటనాసమర్థనాకై యాలుమ్, సృష్టి స్థితికల్తై ప్పణ్ణకై యాలుమ్, సంహారమాకిఱ శెయల్తైచ్చెయ్ కైయాలుమ్, ఈశ్వరాభిమానికళా యిరుక్కిఱవర్ కభుడై యస్త్రోత్రాదికళాలుమ్, ఇప్పడిబహుప్రకారజ్జళాలే అవనుడైయపరత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్ తు, ఇతుకన్ ధ్రార్ క్కుఫలజ్ఞూల్ త్తలై క్కట్టినార్.

౧౧.

వడక్కు త్తిరువీలిప్పిత్తై తిరువడికళే శరణమ్.

జీ-అ.-వతిత్యాది). విషయమానవవకతన్నైయుళ్ళపడి ప్రకాశిప్పియామల్ మత్తైత్తుక్కొణ్ణిఱేయిరుప్పతు; అవనుడైయస్వభావత్తైయెల్లామ్ సప్తమాకప్రకాశిప్పిక్కిఱతిప్పిబధమిఱే.

ఉడక - మనస్సజే. “ఓర్” ఎన్నైయారే - ఊన త్తిరువడైయవై విన్యతైయరుళిచ్చెయ్ కిఱ. (ఇవాత్తావుక్కి-త్యాది). ఊనమ్ - మత్తై. (ఇరణ్ణామ్మట్టుముతల్) ఇరణ్ణామ్మట్టుత్తోడజ్జి. క్రమేణాన్వయః.

౧౧.

జీయర్ తిరువడికళే శరణమ్.

ప్ర-తి.— (నిగమమ్) (ఏత్తవేల్లులకుమ్) శ్రీవిష్ణుభక్తమర్జశ్చస్తవే, “సక్షైస్సురాణాందివిభూతత్త్వైస్తథామనుషైర్విర్గ నేచఘేచరైః । స్తుతఃక్రమాన్యైః ప్రచకారసర్వదామనూస్తుమర్జశ్చవివృద్ధయోహరిః”.

౧౧.

మణవాళమామనికళ్ తిరువడికళే శరణమ్.

తాత్పర్యము.—సమస్తలోకులును తనవిషయమును జెప్పిస్తుంటింపగా నప్పుడు మహాబలియధీనమునందున్న సప్తలోకములను మూడడుగులచే గొలిచిస్వాధీనపఱచుకొనినది మొదలగు దివ్యచేష్టితములచే భగవంతునియొక్క సవేళ్యరత్నమును బ్రతిపాదించెడి ఈతిరువాయ్ మొట్టిని నభాములతోనభ్యసించువారికి, దేవతానరములయందు నుల్కూషకబుద్ధి, వారితో శ్రయఃపతిసమానుడనియెడిజ్ఞానము, వారికంటె నికషకబుద్ధి మొదలగు నెట్టికొఱతలునుండ నేరవు.

౧౧.

ద్రమిడోపనిషత్సజ్జతియిల్ ఇ త్తిరువాయ్ మొట్టిక్కానన్లోకమ్.

(తిణ్ణన్) సంక్లిప్తదుఃఖశమనాన్తుదితఃప్రసక్తాత్తన్మూలమబ్జనయనస్యమహేశ్వరత్వమ్ । ఆహన్యయాదితరతోపిమనుష్యభావే పౌరాణికోక్తనయతత్కరజన్వితీయే ॥

౧౨॥

వాదికేసరి ఆఘ్రికియమణవాళచ్చియర్ తిరువడికళే శరణమ్.

అర్థము. — శతజిత - శతకోపముని, సంక్లెష్ట - (క్రియఃపతతో) సంక్లేషించి, దుఃఖశమనాత్ - దుఃఖమునశించుటవలన, ముదితస్సక్ - సంతోషించినవారగుచు, ప్రసక్తాత్ - ప్రసక్తివలనవచ్చుచునుండి, తన్మూలమ్ - ఆసంక్లేషమునకుఁ గారణమైన, అబ్జనయస్య - తామరపుష్పములవంటి నేత్రములుకల శ్రీయఃపతియొక్క, మనుష్యభావే మనుష్యవతారమునందు, మహేశ్వరత్వమ్ - మహేశ్వరత్వమున, ఆన్వయాత్ - సద్భావమువలన, ఇతరతఃఆసి - వ్యతిరేకమువలన, పౌరాణికోక్తవయతః - పౌరాణికులచే జెప్పఁబడునాయమువలన, ద్వితీయే - ఈరెండవతిరునామ్యములందు, ఆహ - సాదించుచున్నాను.

తా. — క్రిందితిరునామ్యముందు శ్రీనమ్మాళ్వార్లు తమకుఁ బుట్టినవిశ్లేషమును సహింపనివారై దుఃఖించుచుండగా పిదప భగవంతుఁడొక్కఁడై సంక్లేషించి వారిదుఃఖమును బోగొట్టి పరమానందమును బ్రసాదించెను. అప్పుడొట్టియారందఱు మరకెటులబుట్టినదనియూ అనందమునకుఁ గారణము నాలోచించగా నది భగవద్వైలక్షణ్యముగఁ గనుపడెను; ఆవైలక్షణ్యమునకుఁ గారణము సమస్తకల్యాణగుణములనియు వాటికిఁగారణము వాని సహేశ్వరత్వమనియు నెఱుంగి యాసహేశ్వరత్వము నవ్వయ వ్యతిరేకములచేతను పౌరాణికులప్రక్రియయైన వైయధికరణ్యముచేత నీరెండవతిరునామ్యములందుఁ బరలకు నుపదేశించుచున్నారు. ౧౨.

గ్ర-తా. — (తిణ్ణన్బిడు) పూర్వైశ్వర్యవతారంభవదురితహారంవామనత్వేమహాస్తం నాభీపద్మోత్థవిశ్వ

స్తదనుగుణదృశంకల్పతల్పీకృతాద్భిమ్|నుప్తంస్యగ్రోధపత్రేజగనవసధియమ్

రక్షణాయామనీర్ణం రుద్రాదిస్తుత్యలీలంవ్యచృణుతలలితోత్తుజభావేననాథమ్|| ౧౩||

అర్థము. — పూర్వైశ్వర్యవతారమ్ - సంపూర్వైశ్వర్యములతో (కృష్ణఁడుగ) నవతరించినవాఁడును, భవదురితహారమ్ - రుద్రునియొక్క గురుపాతకమును దీచివసవాఁడును, వామనత్వే - వామనావతారమునందు, మహాస్తమ్ - త్రివిక్రముడై పృథ్వి నొందినవాఁడును, నాభీపద్మోత్థ విశ్వమ్ - నాభికమలమునందుండి బయలుదెచ్చిన జగత్తులకులవాఁడును, తదనుగుణదృశమ్ - ఆజగత్సృష్టికిఁదగిన నేత్రములుకలవాఁడును, కల్పతల్పీకృతాద్భిమ్ - ప్రళయకాలమునందుఁ జిహ్నగాఁజేయఁబడిన క్షీరాణానముకలవాఁడును, స్యగ్రోధపత్రే - వటపత్రమునందు, సుప్తమ్ - నిద్రించుచున్నవాఁడును, జగదవసధియమ్ - జగద్రక్షణవిషయమైన బుద్ధికలవాఁడును, రక్షణాయ - రక్షణముకొఱకు, అనతీణమ్ - అనతరించువాఁడును, రుద్రాదిస్తుత్యలీలమ్ - రుద్రుఁడు మొదలగువారలచే స్తుతించఁబడిన దివ్యచేష్టితములకలవాఁడునైన, నాథమ్ - సర్వేశ్వరుని, లలితోత్తుజభావే - అవతారమునందుఁ బరత్వముచే, వ్యచృణుత - విస్తరించెను. ౧౩.

వ్యా. — (పూర్వైశ్వర్యవతారమ్) తిణ్ణన్బిడాద్భి, నజ్జణ్ణన్బిల్లన్బిల్లయార్కణ్ణే-పూర్ణమానవైశ్వర్యతోడేకృష్ణనాయవస్తవతరిస్తుమ్; (భవదురితహారమ్) మాహవమ్ వివసరణ్ణన్బిల్లన్బిల్లయార్కణ్ణే-పూర్ణమానవైశ్వర్యతోడేకృష్ణనాయవస్తవతరిస్తుమ్; (వామనత్వేమహాస్తమ్) మేఱన్నామితిజనివిర్దమన్ణిల్ల - వామనావతారాత్ ప్రవిక్రమనాయవస్తవర్దమన్ణిల్లన్బిల్లయార్కణ్ణే-పూర్ణమానవైశ్వర్యతోడేకృష్ణనాయవస్తవతరిస్తుమ్; (నాభీపద్మోత్థవిశ్వమ్) తేవుమెప్పరుకుమ్మడెక్క - పూర్వీల్ నాన్దుకనైప్పడెత్త - దేవాదిపదార్థజ్జై యుక్తాన్దుకైక్కాక త్తిరునాభికమలత్తిలే త్తైముకనైప్పట్టిత్తుమ్; (తదనుగుణదృశమ్) తనన్దోలత్తాన్దుకైక్కణ్ణ - ఆతుక్కు త్తనుతియాయ్ త్తామరై పూప్పోలే యిరుక్కిణ్ణ తిరుక్కుణ్ణలన్దయన్దయనాయమ్; (కల్పతల్పీకృతాద్భిమ్) ఎన్దుఱ్ఱియమ్మల్లియారే - ప్రళయకాలత్తిలే పయోనిధియై ప్పడుక్కైయార్కొణ్ణమ్; (సుప్తంస్యగ్రోధపత్రే) పల్లియాలిలై యొలులనక్కూల్లిమ్ వళ్ళల్ - అప్పోకు అపొటితనుట నాసామర్థ్యత్తాలే సప్తలోకజ్జైయుమ్ తిరువయిల్లీలేవైత్తుక్కొణ్ణ్ణ ఆలిలైమేలే కణ్ణవర్దమ్; (జగదవసధియమ్) మూవులనన్దులిరుత్తిక్కాన్దుమ్ - త్రిలోకరక్షణ తై యొప్పోతుమ్ శిర్దిత్తుమ్; (రక్షణాయామనీర్ణమ్) కాన్దునియల్లిన్ద కణ్ణపెరుమాన్ - తదర్థమాన్ కృష్ణనాయవస్తవతరిస్తుమ్; (రుద్రాదిస్తుత్యలీలమ్) వెళ్ళేణ్ నాన్దుకనిత్యాది - బ్రహ్మరుద్రాదికళాలే స్తుతిక్కుప్పడుమవై యూన చేష్టితజ్జై యున్దైయనుమాయురుక్కిణ్ణ వెమ్మెరుమానై, “మనుష్యసజాతీయనాయవతరిత్తిరుక్కున్దయన్దేయుమ్ పరత్వన్దోల్లీలనిరుక్కుమ్” ఎన్దు “తిణ్ణన్బిడు” ఎన్దు దశకత్తిలే ఆహ్వాన్ తెలివిత్రయి నార్ణెఱార్. ౧౪.

తా. — క్రింది తిరువాయ్ మొక్కియందు బ్రహ్మమైన భగవంతుని సౌభ్యమునకును స్వామిత్వమునకును బ్రకాశములై మనుష్యభావమునందు బరత్వమునకును సుపాదకములైన భగవంతునిగుణముల నుపాదించువారై శ్రీరమ్మభొవ్వులు (౧) శ్రీయఃపతి సమకాలము నివాహమునందు, (౨) ఆశ్రీతులయిష్టప్రాప్తికి ననిష్టనిష్టత్తికిని ముఖ్యకారణమనియు, (౩) సమస్తప్రాణులకు నీశ్వరుడనియు, (౪) సర్వవిధములచే సంపదకి నారాధ్యుడనియు, (౫) సర్వోత్కృష్టుడనుటకు నూచకములైన తామరపుష్పములవంటి నేత్రములుకలవాడనియు, (౬) ఆశ్రీతుల సురక్షణముకొఱకై ప్రళయసముద్రమునందు బవ్వళించువాడనియు, (౭) వటపత్రమునందు బవ్వళించుటవలన నఘటితఘట నాసామర్థ్యము కలవాడనియు, (౮) సర్వప్రకారములచే సర్వరక్షకుడనియు, (౯) సకలలోకములయొక్క సృష్టిస్థితినిశాశములకు ముఖ్యకారణమనియు, (౧౦) రుద్రుడు మొదలగు సకలదేవతలకును నాశ్రయింపదగినవాడనియు, పదిపాశురములచే భగవంతుని యవతారమునందు బరత్వమును నిరంజనతిరువాయ్ మొక్కియందు సాదించిరి.

౧౪.

నే దా న్నా చార్వర్ తిరువడిక శే శరణమ్.

తి - నూ. — తిణ్ణితామాఱ్ తిరుమాల్ పరత్తువత్తై | నణ్ణియవతారత్తేనన్దురై త్త | వణ్ణమణి |

న్ద్రుదాక్ కళి యావరవరడిక్కియాజ్గవర్ పా | లుద్రురై మేలిదాతూఱ్.

౧౨||

అర్థము. — తిణ్ణితామాఱ్ - దృఢముగఁ బరత్వమునుపదేశించిన శతాబ్ది, తిరుమాల్ పరత్తువత్తై - శ్రీయఃపతియొక్క పరత్వమును, ఆవతారత్తై - ఆవతారమునందు, నణ్ణి - ఆశ్రయింపదగునట్లు, నన్దురై త్త - సకలమునపదేశించిన, వణ్ణమణి - ప్రకారము నెఱిగి, అద్రుదాక్ కళి యావర్ - ధౌపాధికసంబంధమును బోగొట్టుకొని యనన్యామాఱైన భాగవతులవరో, అవరడిక్కి - అట్టివారి శ్రీపాదములకే (అనన్యామాఱై), ఆజ్గవర్ పాత్ - అచ్చటయట్టివారి విషయమునందు, అద్రురై - ఆశ్రయించినవారలను, ఊన్ - శరీరము, మేలిదాతు - వ్యాపరించదు.

౧౩.

అవ. — (తిణ్ణితామాఱ్) ప్రాసంజికమాక ప్రస్తుతమాన పరత్వత్వైయవతారత్తిలే యనుసన్నిత పరోపదేశవృణ్ణుకీపాశురత్తై యనుపది త్తరుళిచ్చెయ్ కిఱార్. ఎజ్జ నేయెన్నిల్; పిరిద్రురై క్కణ్ణాజ్జులై యవప్పణ్ణుమళవన్తి క్కే, మాడినాలుమ్ పిరిద్రై ముఱున్దున్దుపణ్ణవల్లదాన విషయవైలక్షణ్యమ్, అతుక్కిదాచగుణవైలక్షణ్యమ్; అతుక్కిడియాననర్వేవరత్వమ్, ఇవల్లై యనుసన్నిత, ఇప్పడి ప్రాసంజికమాక ప్రస్తుత మానసర్వేశ్వరత్వత్తై ఇతిహాసపురాణ ప్రక్రియెయాలే పిఱవై ముఱుత్తుపదేశిత్తు చ్చెల్లుకీ * తిణ్ణనీర్తిలరై త్తై “ తిణ్ణితామాఱ్ ” ఇత్యాది యాలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్.

వ్యా. — (తిణ్ణితామాఱ్) కీర్తీ ౧ “మూవాముతల్వావిని యెప్పెన్సోకలే” ఎన్దవనరమ్, ౨ “శోరాలపెప్పరుట్టు మాతియా జ్జోతి” ఎన్దిఱ కారణత్వత్తాల్ వన్ద పరత్వత్తైక్కాట్టి సమాధానవృణ్ణ, అత్తాలే దార్ద్యత్వైయుడైయవాత్వారెన్నుతల్; ఎల్లార్ క్కుమ్ సుదృఢమాన్ముడి పరత్వత్వైయరుళిచ్చెయ్ త ఆహ్వారెన్నుతల్. (తిరుమాల్ పరత్తువత్తై) శ్రీయఃపతియన సర్వేశ్వరమైయవరత్వత్తై. ౩ “నీయున్ది రుమాలాల్” ఎన్ది కేట యరుళిచ్చెయ్ తతు. (నణ్ణియవతారత్తేనన్దురై త్త) తిరుమాల్ పరత్తువత్తై అవతారత్తే నణ్ణియన్దురై త్త. ముతల్ గీరువాయ్ మొక్కి యిలే స్రుతిచ్చాయెయాలే పరత్వేపరత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్ తావ్పొలన్ది క్కే, ఇతిహాసపురాణ ప్రక్రియెయాలే అతిసులభమాన అవతారత్తిలే పరత్వత్తై యాశ్రయణీయమాన్ముడి నన్దాకరుళిచ్చెయ్ త. అన్ది క్కే, తిరుమాల్ పరత్తువత్తై తామ్ నణ్ణి అవతారత్తిలే నన్దురై త్త విన్దాకపుమామ్. నన్దురై త్తవణ్ణమణికై యావతు- ఇప్పడి అవతారేపరత్వత్తై సుస్పష్టమాన్ముడి “కణ్ణక్కణ్ణల్లైయోర్ కణ్” ఎన్దుమ్, “కోపాలకోశరయేఱున్ది- ప్పొలకుమిపాపజ్జాయ్ తరుళాలిప్పారార్” ఎన్దుమరుళిచ్చెయ్ త ప్రకారత్వైయిత్తై. మల్ ముమ్ తచ్చేచుమాక “తేవనెప్పెరుమానుక్కల్లాల్ పూవుమ్ పూశనై యున్దుమే” ఎన్దుమ్, “తకుళ్ళోలత్తామరై క్కణ్ణెన్దూక్ మిశుజ్జోతి మేలతివార్ యవరే” ఎన్దుమ్, “కళావ్” ఎన్దుతోడజ్జి, “పుళ్ళూర్ తిక్కల్ పణిదేత్తువర్” ఎన్దు మరుళిచ్చెయ్ తవై యముణ్ణికే. ఇప్పడియరుళిచ్చెయ్యుమిదత్తు, ౪ “కృష్ణసపహిలోకానా మత్వత్తిర పిచాప్పయి” ఎన్దుమ్, ౫ “సపపృథుధ్విత్తున్నున్ది తేజనార్దన” ఎన్దుమ్, ౬ “అర్చ్యమర్చిమిచ్చామస్స ర్వేసన్దుమర్హధ” ఎన్దుమ్,

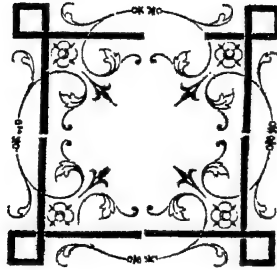
౧ “పాదేనకమలాభేన బ్రహ్మరుద్రార్చితేనచ” ఎన్ఱున్ఱొల్లుకప్రమాణజ్ఞతై ప్పిక్ శెన్ఱి క్కేయరుళిచ్చెయ్తతు; ౨ “రామకమలపత్రాక్షుస్సర్వసత్త్వమనోహరః” ౩ “పావనస్సర్వలోకానాంత్యమేవరఘునందన” ఇత్వాది ప్రమాణజ్ఞతైప్పబ్బి “తమజ్ఞోలత్తామరైక్కణ్ణెన్ఱుక్” ఎన్ఱుమ్, “శుపావన్ఱొయ్తరుళాలళిప్పార” ఎన్ఱు మరుళిచ్చెయ్తారొత్తు. ఇప్పడిపరోపదేశప్రకారత్తైయతిన్ఱు పరత్వస్థాపకరానఆహ్వారిడత్తిలే (అబ్బొర్కళోయావర్) అబ్బొత్తీర్న్ఱు అనన్యార్న రాయరుప్పార్ యావర్ శిలర్. (అవరడిక్కియాజవర్ పాలుబ్బొత్తై మేలిడాతూక్) అవర్ కళో తిరునడికళుక్కి అనన్యార్న రాయ్, అప్పిడత్తిలే అప్పడియేఅవర్ కళో విషయత్తిలే అ నరజ్ఞరాయ్ క్కెట్టినవర్ కత్తై మంసాస్సగాది మల రూపమాన దేహమభిభవియాతు. ఇత్తాల్ - దేహసమ్మన్ఱమ్ మేలిడాతెన్ఱ పడి.

తా. — ప్రాసక్తికముగ భగవత్పరత్వము ననుసన్ఱించి పరులకునుపదేశించుచున్న శ్రీనమ్మాళ్వార్లయొక్క ఉపదేశప్రకారమును చక్కగ నెఱిగి ప్రాకృతసంబన్ధమును సవాసనముగ త్యజించి అనన్యాహుక్ లైయున్న పరమభాగవతుల శ్రీపాదముల నాశ్రయించినవారిని నీహేయ శరీరసంబన్ధమనియెడి ప్రూరవ్యాధియొల్లప్పుడును బాధింపదు.

పెరియఱీయర్ తిరువడిక శేశరణమ్.

ఇరన్డామ్బత్తిల్ ఇరన్డాన్దిరు వాయ్ మొట్టి మున్ఱ్ఱిన్ఱ్ఱు.

ఆక - తిరువాయ్ మొట్టి - ౧౨ — పాట్టు-౧౩౨.

శ్రీ

ఆధ్వాక్ తిరువడిక శేషరణమ్.

ఎ మ్మెరు నార్ తిరువడిక శేషరణమ్.

తిరువాయ్ మొట్టి. — ౨-ప. మూన్టాన్దిరువాయ్ మొట్టి-౧-పా-ఊరిల్వాల్ వ్యాఖ్యానబళ్ళో.

మూ — ఊనిల్వాల్మయిరేనల్లెపోవునై పెట్టెరు! వాసుళార్ పెరుమాళ్ మతుకూతన్ సన్నమ్మా!

న్టానుమ్యాను మెల్లాన్దన్ను శ్శేకలన్దొట్టిన్దో! న్దేనుమ్బాలు నెయ్యుజ్జన్నులు మముతు మొత్తే! ౧.

ఆ. — (ఊనిల్ వాల్మయిరే) ఇప్పడి సోన్దేవనాథమాకవన్దతోన్దో! శ్రియరుగినవన్ తమ్మాడేకలన్దరుగినపడియొచ్చొన్దొట్టార్.

ఆశ్రితి సంశ్లేషకభోగనాయ్, ఆశ్రితవిరోధినిరసనస్వభావనాయ్, ఎనక్కసాన్దమియాయరున్దవెమ్మెరుమాన్టానుమ్యానుమ్ ఎల్లాప్పడి యాలుమిన్దక్కలవియిను శ్శే యెల్లారసన్దకుమున్డామ్మడికలన్దొట్టిన్దోమ్; తిరునాట్టిరేశెన్టాల్ రసిక్కక్కడవ భగవడేకభోగత్వత్తే, ఇన్దప్రకృతి యిరే యిరున్దవెత్తే పెన్దొరువాల్మకిఱనెన్దో! ఉన్దై పెట్టే శ్రియన్దసమృద్ధియొల్లామ్విన్దెన్దతు; నల్లెనల్లెయెన్దనెన్దొక్కొన్డాడుకితార్. ౧.

పన్నీ. — మూన్టాన్దిరువాయ్ మొట్టియిల్, ఇప్పడియన్దుజ్జలితనానవివయన్దైయ సర్వవిభసారస్యాతిశయప్రయుక్తమాన దివ్యభోగ్యత్తే యొయరుగిచ్చెయ్వతాక; అవనున్దైయసర్వరసాత్తకత్వత్తేయుమ్, సారస్యయుక్తనానావన్దవిషయత్తిల్ తమ్మన్దైయవుపకారస్త్వత్తియొయమ్, సర్వవిషయత్తిల్ తమ్మైవనభినివేషిత్తపడియొయమ్, అవుప్రకారత్తున్దు ప్రత్యుపకారమిల్లాతపడియొయమ్, తన్నున్దైయఅప్రాకృతభోగ్యత్తేయొయమ్ ప్రకాశిత్తుచ్చేర్ తుక్కొన్దపడియొయమ్, ఇన్దసంశ్లేషవస్వరూపప్రయుక్తమాన్దైయ లేఅనాదిసిన్దమానపడియొయమ్, భోగ్యతాతి శయన్దాలేవ్యతిరేకత్తిల్ భరిక్కవరిమైయొయమ్, అవనుభవమ్తమన్దుక్కైపున్దపైయొయమ్, సర్వప్రకారానుభవత్తాల్ పిఱన్దృశన్ద విశేషత్తేయమ్, ఇప్పడియనుభవిత్తు ఆరన్దికళానసూరికళోదుత్పాస్థాసియనుభవిత్తైయిన్దొరవాన్దైయమురుగిచ్చెయ్వుతు, కీర్తొచ్చొన్ద సర్వప్రకారసారస్యమ్ సూరిభోగ్యమెన్ను మిన్దత్తేయమువపాడిత్తరుకుకితార్.

ఆర్య. — ఊనిల్ వాల్ ఊయిరే (౩) నల్లెపో ఉన్దై పెట్టెరు (౬) వాసుళార్ పెరుమాళ్ మతుకూతన్ (౮) ఎన్నమాన్టానుమ్ యానుమ్ తను శ్శే (౧౨) ఎల్లామ్ తేనుమ్ పాలుమ్ (౧౫) నెయ్యుమ్ కన్నులుమ్ అముతు మొత్తు (౧౮) కలన్దొట్టిన్దోమ్ (౧౯).

పన్నీ. — ముతన్దొట్టిల్, సర్వరసమానవన్దచోదు తమన్కున్డాన సంశ్లేషమ్ తమ్మన్దైయతిరువుశ్శేనుసియాకవాతలాల్ నెన్దొప్పార్ తుకక్కితార్.

మాంసమయమానశరీరత్తిలే, ఇన్దశ్శే త్తిల్ తామరైచోలేభగవదనుభవత్తే పెట్టెరువాల్మకిఱ, నెన్దో! (౩) నల్లెకాణ్, ఎజ్జనెయిన్దో! ఉన్దై, ఎనక్కవి శ్శేయమాకప్పెఱున్దైయలే, (౬) పరమపదవాసికళాననిత్యసూరికళుమ్, మేలానమేన్దైయన్దైయనాయ్, తన్నైయను భవిక్కప్పారత్త ఎన్నున్దైయప్రతిపదకత్తే మఱున్దైయమిత్తాచ్చోలేయిన్దొ, (౮) ఎన్దైయిన్దొక్కొన్దరుగినతన్దైయన్దైయవవయమ్, అవన్దైయనుభవిక్కనాన్దైప్పట్టుఅడిమైపుక్కనానుమ్, తనమ్ శ్శే, (౧౨) ఎల్లావినిమైయియామ్మడి, తేనుమ్ తేనుమ్, పాలుమ్ పాలుమ్, (౧౫) నెయ్యుమ్ నెయ్యుమ్, కన్నులుమ్ కన్నులుమ్, అముతముమతముమ్మొల, (౧౮) కలన్దవిట్టోమ్. (౧౯) ఇన్దొల్-ఎకళాతిద్రవ్యజ్జలన్దాపోలేయొన్దపడి. అనేకదృష్టాన్తతాత్పర్యమ్ - సర్వవిభసారస్యముగ్దోన్దొక్కొక్క. తేనెన్ద-సర్వరసమవాయమ్. పాలెన్ద - స్వాభావికరసమ్. నెయ్యెన్ద-బృన్ద్రుణరసమ్. కన్నులెన్ద - కరుమ్బాయ్, అతినున్దైయపాకజరసత్తైరిన్దొక్కొన్దతు. అముతెన్ద - నిత్యరసమ్. ఉయిరెన్ద-ప్రాణాశ్రయమాన నెన్దొచ్చొన్దొట్టెన్దతు. పాలెన్ద-సాదరమానసమృద్ధిసూచకమ్.

అవతారిక. — ఎట్టిజ్ఞానవంతులకును దమప్రయత్నముచే బొందవలసిన సర్వేశ్వరుడే ప్రసాదించుటవలన తమకు సులభమునైన యనుభవరసములనను దామొక రే యనుభవింపనశక్యమగుటచేతను ఈయనుభవమునకు సహాయమగువారు సంసారులలో లభింపకందున నిత్య సూరులతో ననుభవింపనాశపడి యదియు లభింపనందున వారినినేను సమీపించుటయే కాలమందున ఈమూడవతిరువాయ్ మొక్కియందు శోకించుచున్నాను.

అర్థము. — ప్రాకృతశరీరమునందే భగవదనుభవమునొంది యుండు ఓ! మనసా! (౩) మంచిదానవు. నిన్నుబొంది (౬) నిత్యసూరులకును స్వామియును మధువనియెడిరక్కసునిజంపినవాడును (౧౨) నన్నుదాసునిగాజేసికొనినవాడును నేనును తనయందు (౧౫) సకలభోగ్యతలనుకలుగునట్లు మధువును క్షీరమును (౧౭) నెయ్యి చక్కెరయు అమృతమునువలె (౧౮) కలిసియుంటిమి (౧౯).

ఈ. — ౧* వాయునిరై యుకలిలా ర్తిరీరవన్దుసంక్షేపి త్రసంక్షేప త్రైచ్చిల్లుకిఱతి తిరువాయ్ మొక్కియిల్; నడువుప్రాసజ్జికమాకప్రస్తుతమానవి త్తనై యీశ్వరత్వమ్. తామైబ్బిల్ పేర్బ్రీకన తైప్పార్ తార్; ఆతుతామడియా కవన్దతాకిలిఱ్ఱేయళవుపట్టిరుప్పతు, సర్వేశ్వరనడియాకవన్దతాకై యా లేకన త్తిరుక్కుమిఱ్ఱే. తామనుభవి త్తవనుభవ త్తుక్కుళ్ళేయెల్లారసజ్గళుముణ్డాయ్, అతుతాకసమాభ్యధికవర్జితముమాయిరున్దతు; “ఇప్పడిప్పట్ట పేర్బ్రీకుళ్ళాత్తు డై నూవారార్” ఎన్దుపార్ త్తవిడ త్తిల్ సంసార త్తిలాళిల్లామైయాతే, అవన్దనోడొక్కప్రాప్యరుమాయ్, అవనైని త్యాసుభవమ్బుణ్ణానిత్పాయమామ్, భగవదనుభవత్తుక్కుడేశికరుమాయిరుక్కిఱ నిత్యసూరికళ్ తిరళిలేపోయ్ ప్పు క్కు ౨ * బోధయ న్దఃపరస్పరమ్బుణ్ణియనుభవిక్ ప్పెఱువ తెప్పోతో?” ఎన్నుమనవా ప్తియోడేతలై క్కట్టుకిఱార్.

జీ. అ. — ఊనిల్ వాళుయిర్ ప్రవేశే, సజ్గతిమాహ (వాయునిరైయత్యాది). నడువే ౩ * తిణ్ణిన్విడెతుక్కెన్న (నడువిత్యాది). విస్తరమాహ (తామైబ్బిల్ పేర్బ్రీకన). ఆళవుపట్టిరుప్పతు - పరిచ్ఛిన్నమా యరుప్పకు. ౪ “తేనుమ్బులుమ్” ఇత్యాదియైప్పల్ (ఎల్లారసజ్గళుమ్బుత్తు). సమాభ్యధికవర్జితమెన్దతు - ౫ “ఒత్తార్ మిక్కారై యలైయాయ్” ఎన్దైప్పల్. విషయమ్ సమాధికరహిత మాకైయారే యనుభవముమ్ సమాధికరహితమెన్ద పడి. ౬ “కళిప్పమ్ కవన్దమ్” ఎన్దిఱపాటైయుట్టుణ్ణు (ఇప్పడిప్పట్టవిత్యాది). ఉశాత్తుడై - సహాయమ్. “నిత్యసూరికళుశాత్తుడై” ఎన్దైక్కుహేతు (అవన్దనోడిత్యాది). (ప్రాప్యరాయిత్యాది) విశేషణత్రయముమ్ - ౭ “సాధ్యాస్పన్ది” ౮ “సవాపళ్యన్ది” ౯ “యేవురాణాః” ఎన్దైప్పల్. సాధ్యా - ప్రాప్యఇత్యర్థః. ౬ “ఉదన్దాడువతెన్దుకొలొ” ఎన్దైప్పల్ (అనవాప్తియోడేతలై).

ఆ. అ. వి. — ౧* మాయక్కుత్తనిలార్తిరీమనాయ ౧౧ “ఎల్లియుక్కాలైయుమ్” ఇత్యన్విక్షాదశకే, ౧౨ “తిరుక్కుడిత్తానకరమ్” ఇత్యుచ్చమాన దివ్యదేశస్థితింప్రదర్శయి ఆ ర్తింప్రశమయ్యి, అనన్తరయథా౧౩* ఇరుత్తుమ్ వియన్దిలనుభవందదా; తద్వత్ ౧* వాయునిరై యుకలిలా ర్తిరీమనాయమధ్యే పరత్వం ప్రదర్శయి అనన్తరంభగవాసేవస్వసంక్షేపానుభవందదావితీభావః. ఇతిరువాయ్ మొక్కియిల్ అవకా కలన్ద సుఖాతికయమ్ స్వయత్నములమాకుమతన్దిక్కే, అవనడియాకవన్దతాకైయారే అపరిచ్ఛిన్నమాయిరున్ద తెన్దిఱార్ (తామైబ్బిల్ పేర్బ్రీకన తైప్పార్ తార్; ఆతుతామడియా కవన్దతాకిలిఱ్ఱేయళవుపట్టిరుప్పతు, సర్వేశ్వరనడియాకవన్దతాకై యా లేకన త్తిరుక్కుమిఱ్ఱే. తామనుభవి త్తవనుభవ త్తుక్కుళ్ళేయెల్లారసజ్గళుముణ్డాయ్, అతుతాకసమాభ్యధికవర్జితముమాయిరున్దతు; “ఇప్పడిప్పట్ట పేర్బ్రీకుళ్ళాత్తు డై నూవారార్” ఎన్దుపార్ త్తవిడ త్తిల్ సంసార త్తిలాళిల్లామైయాతే, అవన్దనోడొక్కప్రాప్యరుమాయ్, అవనైని త్యాసుభవమ్బుణ్ణానిత్పాయమామ్, భగవదనుభవత్తుక్కుడేశికరుమాయిరుక్కిఱ నిత్యసూరికళ్ తిరళిలేపోయ్ ప్పు క్కు ౨ * బోధయ న్దఃపరస్పరమ్బుణ్ణియనుభవిక్ ప్పెఱువ తెప్పోతో?” ఎన్నుమనవా ప్తియోడేతలై క్కట్టుకిఱార్.

ఈ-౧-“వాయున్దిరైయకళిలాన్ద్రమైక్కు అతివునడైయాడాతతిర్యక్కు కలై యుమచేతనజ్జలై యుమ్ శేర్ త్రాగజు; ఇజు, సంక్షేషత్రాల్ వన్దప్రీతిక్కు, అతివునై సర్గిమాన నిత్యసూరికలై త్తేడుకితార్. ౨[రామస్తు] పెరుమాభుమ్మిరాట్టి యుమ్, “ఏకతత్త్వమ్” ఎన్నులామ్బడికలన్దకలవియైచ్చొల్లుకిఱతు. “పితృశుత్రూషణపరరానార్, ధర్మజ్జలై ప్రవర్తిప్పి త్తార్, దేవతాసమారాధనమ్బుణ్ణినార్, ఎన్టాయ్దు శొల్లిక్కుణ్ణుపోన్దతు; ఇప్పడిపోన్దవివరిప్పోతు, “వాత్స్యాయనజ్జ భూక్కామత న్రిమేయోనడ త్తిప్పోన్దతు” ఎన్నుమ్బడివేఱుపట్టార్. [సీతయాసార్థమ్] పరమపద త్రిల్ శెవ్వియోడే వన్దపభుమ్మిత్తావై యామ్బడిభోగసోగ్రతస్సీలే ముత్తాడరానార్. [విజహార] ఇప్పడి పరిమాఱచ్చెయ్ తేయుమ్ భోగోపాధ్ధాతత్తుక్కువ్వరుకుపట్టిలర్. [బహుాన్యతూ] బహుాన్యతూరా ఎన్నా తేయ్యొన్దతు—“అవ్యో కాలవిశేషజ్జభుక్కుడు త్త భోగోపకరణజ్జలైక్కుణ్ణుభుజిత్తార్” ఎన్నుమిడన్దోన్దుకైక్కు. [మనస్వీ] సంక్షేష త్రిల్ పిరాట్టికోలినవళవు క్కువ్వరుకుపట్టుప్పరిమాఱినార్. [తద్గతః] తస్యాజ్గతః-జాతిగుణజ్జలై ద్రవ్యత్తుక్కు ప్ర కారమాయ్ ప్పిరిక్కువొణ్ణాతపడియాయరుక్కు మాప్పోలే, పిరిక్కువొణ్ణాతపడియెరునీరాకక్కులన్దపడి. [తస్యాని త్యంహృదిసమర్పితః] ఇవరుయర్ త్తియైయఱిన్దిరుప్పొళురు త్తియాకై యాలే “అప్పెరియననిప్పడి త్తావిడు వతే!” ఎన్ట ఆచ్చెయలిలేతన్నెజ్జుతువక్కుప్పట్టు “అతువతు” ఎన్టకిడక్కుమాయ్దు. అప్పడియాయ్దు ఇజుక్కులన్దకలవిత్తా.

*

జీ-ఆ-తలైక్కుట్టుకిఱార్దతు). ౧* వాయున్దిరైయకళిలాన్ద్రమైక్కు, ప్రీతిక్కు తిర్యక్కుకలై త్తేడాతే నిత్యసూరికలై త్తేడుకిఱతెన్నెన్న (వాయు న్దిరైయత్యాది). అతావతు - ౧* వాయున్దిరైయకళిలాన్ద్రమైక్కు - అన్ద్రమైయాల్ వన్ద కలక్కుత్తుక్కుచ్చేర వజ్జమాన తిర్యగాదికలై కూట్టిక్కు డ్డార్; ఇజు - సంక్షేషముఖత్రాల్ వన్ద తెలివుక్కుచ్చేరవతివునైసర్గిమానవరకలై త్తేడుకిఱార్దపడి. (బోధయన్త్యాది) గీతాసుదశమే, “మచ్చిత్రామన్దతప్రాణాబోధయన్తఃపరస్పరమ్ | కథయన్తచ్చ మాన్నిత్యన్తవన్తిచిరమన్తిచ.” సంక్షేషత్తుక్కుద్వస్తాన్తమ్ (రామ స్త్విత్యాది). బాలకాండే, “రామస్తుసీతయాసార్థం విజహరబహుాన్యతూ | మనస్వీతద్గతస్యా నిత్యంహృదిసమర్పితః.” శ్లోకతాత్పర్యమ్ (పెరుమాభుమి త్యాది). * తుశబ్దార్థమ్. (పితృశుత్రూషణత్యాది). వేఱుపట్టార్దతు - * తుశబ్దార్థమ్. కీట్టెల్లామ్ - పూర్వావస్థాప్రదర్శనపరమ్. వాత్స్య యనమ్ - కామశాస్త్రమ్. సీతాశబ్దత్తాల్ తోన్దుకిఱ - ఆయానిజత్వైయమ్, 3 “సహాయుక్తేప్రధానే” ఇతి తృతీయావిభక్తిర్ధతై యమ్బున్దుభావమ్ (పరమపద త్రిత్యాది). లాజుపద్ధతియిలే పిఱన్దవో - సీతేత్యన్తః. ౪ “సీతాలాజులపద్ధతిః”. “విజహర” ఎన్ట - విశ్రియా ట్టాకచ్చొల్లుకైయాలే (ఉపోధాతత్తుక్కువ్వరుకు పట్టిలరైన్దతు). ఉపోధాతమ్ - ఉద్యోగమాత్రమ్. సంవత్సరా ఎన్నా తేయ్యొన్దతు “సహ ద్వాదశతత్రాహమ్” ఎన్టైప్పొన్దు. అడుత్త - ఉచితమాన. “మనస్వీ” ఎన్టిఱవినిత్యయమ్ - భూమావిలేయెట్టు తిరువుళ్ళమ్బున్దు, అతు సప్రతికోటికమా కైయాలే యరుళిచ్చెయ్కితార్ (సంక్షేష త్రిత్యాది). “గతః” ఎన్టతుక్కు వాసనై (జాతీత్యాది). “తద్గతః” ఎన్టైయాలే -

ఆ-ఆ-వి-యానార్” ఎన్టపిణ్ణప్పత్తెయ్యై త్తేక్కుట్టపిరాట్టిస్తజ్జెయ్యాయ్కక్కుక్కుక్కు చిన్తయనేదేవికిన్తవ్వుంనాభిభాషనేయెన్ట] విక్కులుక్కు పెన్దున్దుమ్బాలే ఓరుత్తరమ్కొల్లాతిరున్దిర్ తిరువుళ్ళత్తిలేతాకిఱమ్భారమున్దో? ఎన్ట 2 [హిరణ్యంవాసువర్ణంవారత్నానివివిధానివా | రాజ్యం వాత్రిభులోక్కునైతదర్శ తిభాషితమ్ఎన్ట] నీకొన్న వారైక్కు సదృశమాయరుప్పొళురుప్రత్యుపకారజ్జాణామలిరుదేన్దాణ్ ఎన్ట ౩ [అర్థతళ్ళ మయాప్రాప్తాదేవరాజ్యాదయోగుణాః | హతశత్రుంవిజయనంరామంపశ్యామిసుస్థితమ్ఎన్ట] రావణవిజయమ్బుణ్ణియరుళియిరుక్కిఱ పెరుమా శ్లేనేవిత్తపోతే సకలరాజ్యన్దభువనకలమాయరుక్కిఱవర్ధజ్జు మెన్నా లేయదైయప్పట్టైత్తాప్పోలే “తామసుభవిత్రవసుభవత్తుక్కుశ్చేయ్లారస

ఈ.—ఇతిల్ ముతత్వాట్టిల్ - రాజ్యజ్ఞేయియన్దరాజపుత్రనై ఒరువన్, రాజ్యత్తిలేవ్రవేళిప్పిత్తాల్, ‘‘ఇవనాలే నామిప్పేలుపెన్ద్రోన్’’ ఎన్దు అవనై కొన్డాడుమాప్పోలే, ‘‘కై జ్జుర్యసామ్రాజ్యత్తుక్కిట్టుప్పిటన్దువై త్తునెనునాళి మ్మిడికక-ఇన్దెజ్జేయిత్తైత్తన్దు’’ ఎన్దుతిరువుళ్ళత్తైకొన్డాడుకితార్.

(ఊనిల్ వాఱుయిరే) ఊనెన్దు-శరీరమాయ్, వాఱుకై యావతు-వర్తిక్కెయాయ్, శరీర త్తిలేవర్తిక్కిటపు యిరెన్దు తల్; శరీర త్తైప్పన్ద్రీయవ్యుహొన్దటియాతేవాన్ద్రీయపోనవుయిరెన్దు తల్. మాంసశమానశరీర త్తిలేయి రున్దువైత్తువాఱుకిటపుయిరే! పరమపద త్తైప్పన్ద్రీయ అక్లెనానాభవనత్తోడే యనుభవిక్కిటవిడత్తేయో? నీయుతవి ధ్ద్రీయం*మాంసాస్పృహ్యవిన్ద్రాత్రన్నా యుమజ్జాస్థికళానశరీర త్తిలే, నిత్యమారికిళనుభవిక్కుమనుభవ త్తైయన్దో నీయుపకరి త్తన్దు. ఇత్తాల్-వాఱుకై యావతు - అనుభవిక్కెయాయ్, నెడునాళిప్రాకృతభోగజ్జలైభజిత్తుప్పొన్దనీ అప్రాకృతభోగత్తుక్కుక్కైతరనిట్టు తే! ఎన్దుపడి. మనసై - ‘‘ఉయిర్’’ ఎన్బానెన్దెన్నిల్; ఆత్మాపుక్కుభర్త భూతజ్ఞానమ్నిత్యమాయినక్కుచ్చెయ్తే, ‘‘మనవవమనుష్యాణాంకారణంబన్దమోక్షయోః’’ ఎన్దు-బన్దమోక్షజ్గళు క్కుహేతు, మనసెన్దిటప్రాధాన్యత్తైప్పన్ద్రీయ, ‘‘ఉయిరే!’’ ఎన్దు-ఆత్మవై సమ్బాధిక్కుమాప్పోలే, సమ్బాధిక్కి తార్. (నల్లెపో) నల్లెవావెన్దుపడి. నల్లెనల్లెఎన్దుకొన్డాడుకితార్. పోఎన్దుసమ్బాధనమాకవురూమ్. నల్లెపోవెన్దు- ముఱుచ్చొల్లాయ్, నల్లెనల్లెయెన్దు తల్.

నడువేయెన్దైకొన్డాడుకిటతెన్దెన్దు (ఉన్దెన్దెప్పన్ద్రీయ) బన్దహేతువాయ్పోన్ద నీమోక్షహేతువాక

జీ-ఆ-పెరుమాళుక్కు ప్పిరాట్టియిడత్తియన్దాన ప్రావణ్యన్ద్రీయము; ‘‘తస్మాత్సూదినిత్యం సమర్పితః’’ ఎన్దు-అవగుడైయ్యుదయ త్తిలే తామ్ సమర్పిక్కుప్పట్టారెన్దెయాలే-పిరాట్టిక్కు ప్పెరుమాళిడత్తియన్దాన ప్రావణ్యన్ద్రీయపట్టతు. ౩ ‘‘అస్మాదేవ్యా మనస్తన్కి తస్యచాస్యాం ప్రతి ప్థితమ్’’ ఎన్దుక్కుడవతి శే.

ముతత్వాట్టు. (ఊనిలిత్యాది) తిరువుళ్ళత్తై కొన్డాడుకైక్కు హేతువై సనివర్తనమాక వరుచ్చెయ్కితార్ (రాజ్యత్తై యిత్యాది).

వర్తిక్కెయాయ్ యెన్దు - ఊనిలియన్దై వాఱువకనినైత్తిరుక్కుమవర్తనమైయెప్పన్ద్రీయ. (శరీర త్తైప్పన్ద్రీయితి) మున్దుజ్ఞాన బుద్ధిను సారత్తాలే వాఱువకచ్చొల్లపుమామెన్దు పడి. ఆన్దురుకొన్దటియామై - వాఱ్చెన్దెయాలే యథాత్సిద్ధమ్. మాంసశమానవిత్వాదివాక్యమ్-శిలక్రికో శజ్జిలేయిత్తై; ఉన్దానాల్ - అర్థత్రయమ్. అతావతు - వాఱుకై - వర్తనముమ్, ఇబ్బాదివిషయానుభవసుఖముమ్, నిత్యముక్తరైప్పోలే భగ- వదనుభవసుఖముమ్, ఇల్లాతసత్త్తిల్ - అర్థద్వయమ్. అతావతు - ఊనిలే వర్తిక్కిటపుయిరేయెన్దుమ్, ఊనిలేసుఖిక్కిట పుయిరేయెన్దుమ్. వాఱుకై - సుఖిక్కై. మున్దినవర్ధవివరణమ్ (పరమపద త్తైయిత్యాది వాక్యస్వయముమ్). ౪ ‘‘సఏక ధాభవతి’’ ఇత్యాదియెప్పన్ద్రీయ (నానాభ వనన్దోడేయెన్దు). (మాంసత్వ్యాది) ప్రథమేశే దైత్యతనమాన్ద్రీయప్రహ్లాదః, ‘‘మాంసాస్పృహ్యవిన్ద్రాత్రన్నా యుమజ్జాస్థిసంహతోదేహే చేత్పీతిమాన్ద్రాణో భవితానరకేషిన్’’. ద్వితీయార్థవివరణమ్ (ఇత్తాలిత్యాది). ఇత్తాల్ - ‘‘శరీర త్తైప్పన్ద్రీయవ్యుహొన్దటియాతే వాన్ద్రీయ పోన పుయిరెన్దు తల్’’ ఎన్దిటవైతాల్. తటస్థకైయై యనువదిత్తు పరిహరిక్కితార్ (మనసైయిత్యాది). (మనవవేతి) మన్దేశేనప్తమే, ‘‘మనవవ మనుష్యాణాంకారణంబన్దమోక్షయోః! జ్ఞాయవిషయాసక్తిక్కు క్షయిరివిషయస్వః’’ ‘‘నల్లెపో’’ ఎన్దుతుక్కుమాన్ద్రాధమ్. మున్దినతు- ‘‘పో’’ ఎన్దువిపరీతలక్షణైయాయ్, నల్లెవావెన్దుపడి. ‘‘నల్లెవా’’ ఎన్దు-లాలనోక్తియాలే. ‘‘నల్లెపో’’ ఎన్దు- ముఱుచ్చొల్లాయ్, నల్లెనల్లెయెన్దు కొన్డాడుకిటతాల్. ‘‘పో’’ ఎన్దు - ‘‘పో’’ ఎన్దు పడియాయ్, సమ్బాధనమాతల్. ద్వితీయార్థ వివరణమ్ (నల్లెపోవెన్దు త్యాది).

ఈ—పెట్టెడు. ఈశ్వరను మెచ్చుముణ్డు, తత్సమృతమును నాది; అఁకఁగి ఎతిర్ శూల్పుల్ పుక్కు త్తిరియానిఱ్ఱువుమ్, నీ ఆభిముఖ్యమృణ్ణామై యాలేయన్తో నెడుఁజ్జాలమిట్టన్దు; ఇన్దు నీయాభిముఖ్యమృణ్ణయన్తో ఇప్పేఱు పెట్టెడుతు. నీర్ పెట్టెడు పేఱే తెన్న, శొల్లుకిరార్ మేల్ (వానుళార్ పెరుమాళ్ మతుశూత నెన్నవ్వాన్డానుమేయానుమ్) * ఆయర్వ అనుమరర్ కళతిపతియాయరున్దువై త్తవతఱిత్తు, మధువాఁటి అనుర నైప్పొక్కి నాప్పోలేయెన్నోట్టై సంక్లేషవిరోధి యొప్పొక్కి, ఎన్నైత్తోఱ్ఱిత్తు త్తన్నక్కలిలేకై జ్జుర్వత్తిలేమూట్టినతానుమ్, కైజ్జుర్వత్తుక్కు విషయభూతనాననానుమ్. ౨* వాయున్దిరై యుకళిల్ - కణ్ణాన్ణుపదార్థజ్జడజ్జలుమ్ భగవదలాభత్తాలే నోవువడుకిఱనవాకనినైత్తువి డాయ్ త్తనానుమ్, నెడునాళెన్నై పె్పెఱుకైక్కు ౧* ఎతిర్ శూల్పుల్ పుక్కు విడాయ్ ప్పిత్తతానుమ్. కృషిపణ్ణిన తానుమ్, కృషిక్కు విషయభూతనాననానుమ్. (ఎల్లామ్ తన్ను శ్శేకలన్దొన్దొమ్) ఆయిర త్తిలాన్దుమ్, కడలిఱ్ఱు శప్పడియుమ్బాలే, తానుమ్ నానుమాన శేర్ త్తియిలే యెల్లారసజ్జళుమ్మిఱ్ఱున్దుడి సంక్లేషిత్తోమ్. (బ్బీన్దొమ్) నిత్యవిభూతియిల్ పుక్కాళుమ్ ఇప్పేట్టై యెత్తిరుక్కుమి త్తనై; అక్లేబ్బమాక చెయ్యలావతిల్లై, ఇతిను డైయ వచ్చేదమేయజ్గుళ్ళతు. ఇప్పడి యిక్లేకలన్దిరుక్క, ఇని పరమపద త్తేఱప్పొక త్తేడుకిఱతు - ఉళాత్తుణైక్కా కవుమ్, ఇతుతాక విచ్చేదియామైక్కుమాయ్ త్తా.

జీ-అ.-నడువే-భగవదనుభవమధ్యత్తికే. మనస్సుమృతమున్నే సిద్ధమాయరుక్క, “ఇప్పొపెట్టెడు” ఎన్నిఱుక్కుభావమ్ (బద్ధహేతువాయిత్యాది). ఎన్నై “మోక్షహేతు” ఎన్నిఱుక్కుణ్ణెన్న (ఈశ్వరనుమిత్యాది). ఈశ్వరనుమ్ తత్సమృతమును నిత్యమా యరుక్క చెయ్యతేయమ్, ఫలాన్వయవ్యతిరేకజ్గో త్వదాభిముఖ్యాన్వయవ్యతిరేకాయ త్తమాకైయాలే మోక్షహేతువెన్నిఱుక్కుతత్పర్యమ్. “వానుళార్” ఇత్యాదిపదజ్జళుక్కడైవేయర్థమ్ (ఆయర్వముమిత్యాది). వానుళార్ - వానిలుళార్, సమభివ్యాహరతాత్పర్యమ్ (మధువాఁటిమిత్యాది). “అమ్మాకై” ఎన్దుత్తాలే ఫలితార్థమ్ (కైజ్జుర్వత్తిలేమూట్టినతానుమ్). కైజ్జుర్వత్తుక్కు విషయభూతనాననానుమ్ - కైజ్జుర్వత్తిలే మూట్టుకైక్కు విషయభూతనాననానుమ్ మెన్దుపడి. అర్థాన్తరమ్ (వాయున్దిరై యుకళిత్త్యాది). ప్రథమార్థవివరణమ్ (కృషిపణ్ణినమిత్యాది). “అమ్మాన్డానుమేయానుమ్” ఎన్నిఱుక్కుర్థమాక-అఱువాక్యజ్గో శిల శ్రీకోశజ్గళిలేయరుక్కిన్దున, శిలశ్రీకోశజ్గళిలేయెట్టువాక్యజ్గో; ఇన్దువాక్యజ్గళెల్లామ్ - “ఏకార్థపరజ్గళాతల్, అర్థద్వయపరజ్గళాతల్” ఎన్దునిర్వహిప్పరకళో; “ఇన్దువాక్యజ్గళెల్లామ్-అళవన్దార్ నిర్వాహనుగుణజ్గో; మేలే, “తానుమేయానుమ్” ఎన్నిఱుక్కుర్థమాకచ్చొల్లుకిఱ ౩ “సర్వగన్ధస్పర్శసం” ఇత్యాది వాక్యజ్గో - “ఎప్పొరుమానార్ నిర్వాహనుగుణజ్గో” ఎన్దుశొల్లువర్. ఎప్పొరుమానార్ నిర్వాహత్తిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆయిర త్తిలిత్త్యాది). ఆయిర త్తిలాన్దుమ్ కడలిఱ్ఱు శప్పడియుమ్ మణ్డాయరుక్కుమాప్పోలే జ్జానానన్దు వస్తుకళానతానుమ్ యానుమాన శేర్ త్తియిలేయెల్లారసజ్జళుమ్మిఱ్ఱున్దుడి సంక్లేషిత్తోమ్ మెన్దుపడి. ఇవిన్దుత్తిలే ౪ “యచ్చాన్ద్రేహస్తియచ్చనాన్దిసర్వస్తదన్దికై సమాహితమ్” ఎన్దుత్తనుసన్ధేయమ్. “బ్బీన్దొమ్” ఎన్దు-ఇనిక ర్తవ్యాన్మిత్తెయెన్దుతోట్టైయాలే యతిన్దురుత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిత్యవిభూతియిలిత్త్యాది). అనల్ ౫ “అఱియార్ కళో ముత్తాజ్జై-ఉడన్దూడువతెన్దుకొలా” ఎన్నిఱుక్కుణ్ణెన్న (ఇప్పడియిక్లేయిత్యాది).

అ-అ-వి.-జ్గళుముణ్డాయ్ త్తా” ఎన్నిఱార్.—(కైజ్జుర్వత్తుక్కు విషయభూతనానవితి) కైజ్జుర్వత్తిలేమూట్టుకైక్కు విషయభూతనానవిత్వర్థ. అర్థద్వయపరత్వే. వాయున్దిరై యుకళిత్త్యాదికమ్-అర్థాన్తరపరమ్. ప్రాథమికార్థవివరణమ్ (కృషిపణ్ణినమిత్యాది). ద్వితీయార్థవివరణమాతల్. అనవాత్తే ౨ కేవిద్యమానే సర్వస్వలబ్ధ త్వేనకథమభిధానమిత్యత్రాహ (నిత్యవిభూతియిలితి). అత్తైయిడుకై-రోమన్దుమ్. ఇన్దున్దుత్తిలే-౩ “యథానద్యస్త్వస్థమానాస్సుముద్రై అస్తంగచ్చన్తి నామరూపేవిహయ | తథావిద్యాన్నామరూపాద్విముక్తః పరాత్పరంపురుషముపైతిదివ్యమ్” ఎన్దుత్తైయరుళి

ఈ.-ఎన్నో లేకలన్ద తెన్దాల్ (తేనుమ్బులుమి త్యాది) ఇతుక్కాళవన్దారరుళిచ్చెయ్ తా రాక త్తిరుమాల్వైయా
జ్ఞాన్బణిక్కుమ్బడి - “ఏకజాతీయద్రవ్యజ్ఞాన్ తన్ని లేకలన్దాప్పోలే” ఎన్దు. అతావతు-తేనుమ్ తేనుజ్జలన్దాప్పోల
వుమ్, పాలుమ్ పాలుజ్జలన్దాప్పోలవుమ్, నెయ్యమ్ నెయ్యజ్జలన్దాప్పోలవుమ్, కన్నులుమ్ కన్నులుజ్జలన్దాప్పోల
వుమ్, అముతుమముతుజ్జలన్దాప్పోలవుమ్ ఎన్దు. అజ్జన్దయే, ఎమ్మెరుమానారరుళిచ్చెయ్యమ్బడి, ఇవల్ శై-రసవ
త్పదార్థజ్ఞభుక్తెల్లాముపలక్షణమాక్కి - “తానుమ్నానుమాన కలవిక్కుళ్ళే యెల్లారసజ్ఞభుక్తిఁబుఱుమ్బడి సంక్షే
పిత్తోమెన్దితార్” ఎన్దు. ౧ “సర్వగన్ధస్పర్శరసః” ఎన్దిటవన్తువోదేయితో కలక్కిఁటతు; జ్ఞానాన్దవన్తుక్కుళుడైయ
శేర్ త్తియిలే సర్వరసజ్ఞభుక్తిఁబుఱుమ్బడియాయ్దు కలన్దతు. ఇవై యెల్లావల్ శైయుమ్ శేర్ త్తువొల్లుమ్బాతు
వరువతోరు పరిమాణాధిక్యముణ్డితే, అతుతానేయితే ద్రవ్యసద్భావ త్తిల్ ప్రమాణమ్.

జీ-ఆ.-“ఎన్నో లేకలన్ద తెన్దాల్” ఎన్దిటవాక్యమ్-నిర్వాహద్యయ సాధారణమ్. ఆశవన్దార్ నిర్వాహత్తుక్కు, “తానుమ్నాను మెల్లామ్”
ఎన్దు. ముఖ్యమ్బొల్లాయ్, తానుమ్నాను మెన్దు పడియాయ్, “తన్నుళ్” ఎన్దు-తన్నుల్ దొనెన్దు పడియాయ్, తానుమ్నానుమాకిఁటవిరణ్డు పేరుమ్
పరస్పరమ్ తేనుమ్ తేనుమ్ పాలుమ్ పాలుమ్ నెయ్యమ్ నెయ్యమ్ కన్నులుమ్ కన్నులుమ్ అముతుమముతుజ్జలన్దాప్పోలేకలన్దాబ్బీన్దో మెన్దు శబ్దార్థమ్;
ఇప్పత్తు త్తిల్, “ఒత్తు” ఎన్దు-పొలేయెన్దు పడి. ఎమ్మెరుమానార్ నిర్వాహత్తుక్కు తానుమ్నానుమాకిఁటతన్నుళ్ళే-తానుమ్నానుమాకిఁట కల
విక్కుళ్ళే, తేనుమ్బులుమ్ నెయ్యమ్ కన్నులుమ్ ముతుమాన వెల్లాముమ్బడి కలన్దాబ్బీన్దో మెన్దు శబ్దార్థమ్; ఇన్దయాజనైయిల్, “తన్నుళ్ళే” ఎన్దు
తు-కలవిక్కుళ్ళేయెన్దు పడి. “ఒత్తు” ఎన్దు-ఉజ్జామ్బడియెన్దు పడి. అనన్దోపైసంక్షేపత్తుక్కుళ్ళేయెల్లారసముమ్బామ్బడియెన్దు (సర్వగన్ధ
ఇత్యాది) ఛాన్దోగ్యేకాజ్ఞీలవిద్యాయామ్, “ సక్రతుంకుర్వీతమనోమయః ” ఇత్యారభ్య “సర్వగన్ధస్పర్శరసస్పర్శమిదమభ్యాత్తో ౭వాక్యనా
దరః” అనాలుమిరణ్డుతలైయుమ్ విలక్షణమాక వేణ్డావో వెన్దు (జ్ఞానానన్దేత్యాది).

ఆశవన్దార్ నిర్వాహ త్తిల్, తేనుమ్ తేనుమ్ కలన్దాప్పోలేకలన్దో మెన్దాల్ స్వరూపైక్యజ్ఞాల్లిల్ దొకాతోవెన్దు (ఇవై యెల్లావల్ శైయుమ్
మిత్యాది). శేర్ త్తువొల్లుమ్బాతు-కూట్టిప్పార్ క్కుమ్బాతు. ఇవై యెల్లావల్ శైయుమ్-తేనుత్తలాయ్ వెల్లావల్ శైయుమ్. ఐక్యమాకిల్, ప్రథద్వ
యసమ్మేళన త్తిల్ ప్రథమా త్రపరిశేషమ్ ప్రసక్తిక్కు మెన్దు పడి; ఆకైయా లేపిరిక్కువాణ్ణా మెక్కుదృష్టా న్దమి త్తనైయెఱ్ఱియవన్తువిరణ్డాయేయిరుక్కు
మెన్దు పడి. ద్రవ్యసద్భావమ్-ద్రవ్యాన్తరసద్భావమ్.

ఆశవన్దార్ నిర్వాహ త్తిల్, “ఉన్నైప్పెల్దు” ఇత్యారభ్య, తన్నుళ్ళే తేనుమ్బులుమ్ నెయ్యమ్ కన్నులుమ్ ముతుమ్ మెత్తుక్కులన్దోమ్;
ఉనిల్వాళుయిరే, నల్లెపోవిత్యన్వయః. ఎమ్మెరుమానార్ నిర్వాహ త్తిల్, ఉన్నైప్పెల్దు ఇత్యారభ్య, తానుమ్ నానుమాకిఁట తన్నుళ్ళే తేను
మ్బులుమ్ నెయ్యమ్ కన్నులుమ్ ముతుమాన వెల్లా మెత్తుక్కులన్దోమ్; ఉనిల్వాళుయిరే, నల్లెపోవిత్యన్వయః. ౨ [యచ్చాన్దేత్యాది]
అన్య - ఉపాసకస్య, ఇహ - లోకే, యత్ - భోగ్యభాతమ స్తి, ఇహయన్నా స్తి, తత్సర్వమన్తి - సర్వేశ్వరే సమాహిత మ స్తీత్యన్వయః. ౧.

అ-ఆ-వి.-చ్చెయ్ వర్. ఉనిల్ వాళుయిరేయెన్దు తొడజ్జి తానుమ్నానుమ్ తన్నుళ్ళేయెల్లామ్ తేనుమ్బులుమ్ - నెయ్యజ్జన్దులుమ్ ముతు
క్కులన్దాబ్బీన్దో మెన్దు రెయన్వయమ్.

ప్ర-తి.-ఉనిల్ వాళుయిర్ ప్రవేశమ్. భగవద్గీతాసుదశమే, “మచ్చిత్రామద్గతప్రాణా బోధయన్తః పరస్పరమ్ । కథయన్తశ్చమాంసి
త్యంతువ్యన్తిచరమన్తిచ ॥౯॥—బాలకాండే[౭౭]అయోధ్యాపర్వాంరామః, “రామస్తుసీతయాసార్ధం విజహారబహునృతాః । మనసీవీతద్గ
తస్తస్యానిత్యంహృదిసమర్పితః॥౧౦॥” పీయాతుసీతారామస్యదారాపితృకృతా ఇతి|గుణాద్రూపగుణాచ్చాపిప్రీతిర్భూయోవ్యవధృతః॥౧౧॥”—
(మతత్యాట్టు) (ఉనిల్) శ్రీవిష్ణుపురాణప్రథమేంశే[౧౭]చైత్యతనయాకప్రతిప్రణాదః “మాంసాసృక్పూయః క్షౌద్రా త్సన్దాయముజ్జాశ్చ

సంహతా! దేహేచ్ఛేత్తితిమాన్తానోభవితానరకేపిసః॥౬౩॥”——పశ్యేంశేనప్రమే, “మనవీవమనుష్యాణాంకారణంబున మోక్షయోః|బద్ధాయవిషయాసక్తిముక్తిగోర్విషయమనః॥౬౪॥”——(తేనుమ్మలుమిత్యాది) ఛాన్దోగ్య[3-౧౪] శాణ్డీల్యవిద్యాయామ్, “సర్వంఖర్విదంబ్రహ్మ తజ్జలానితి శాన్తఉపాసీత | అథఖలుక్రతుమయఃపురుషోయథాక్రతురస్తిక్వాలోకేపురుషోభవతితథేతఃప్రేత్యభవతిసక్రతుంకుర్వీతమనోమయః|పాణశరీరోభాయాపస్సత్వసంబృత్పితౄకాశాత్తాసర్వకర్తాసర్వకామస్సర్వగత్సర్వరసస్సర్వమిదమభ్యాసోఽవాక్యనాదరః.” ౧.

తాత్పర్యము.—మాంసరక్తములచే హేయమైన ఈశరీరమున్నప్పుడే భగవదనుభవమునొందియుండు ఓ! మనసా! నీవు మంచిదానవు. మధురములైనపదార్థములు పరస్పరముకలసియున్నప్పుడు భేదము తెలియక నుండుటవలె యభేదముగనుండునట్లు నీసహాయముచే నేను సర్వేశ్వరునితో సంశ్లేషించి యానందమునొందితిని.

మూ.— ఒత్తార్ మిక్కారైయిలైయాయమామాయ | వొత్తాయెప్పొరుట్టుముయిరాయెన్నై పెర్న్ద |
తత్తాయాయ్ తన్నైయాయతియాతనవటివిత్ర | శెయ్తనవడియేనటియేనే || ౨॥

ఆ.— (ఒత్తార్) ఇప్పడినెజ్జైక్కొణ్డాడి, ఎమ్మెరుమాతమక్కుచ్చెయ్తరుళినసమ్మియైయవన్తనక్కుచ్చొల్లిక్కొణ్డెనుభవిక్కితార్.
నిరస్తమాభ్యుదికనాయ్, ఆశ్చర్యభూతనాయరున్దనైత్తు, ఆశ్రితజనద్దశ్లార్దుమ్సజాతీయనాయ్ వన్దపిఠన్దరుళి యవర్కరుక్కత్వన్దనులభనాయరున్ద, ఎనక్కన్దళవన్తియే ఒరువత్తాతనక్కుచ్చెయ్యుమ్ నన్నైయమ్, మాతా, పుత్రనుక్కుచ్చెయ్యుమ్నన్నైయమ్, పితా, పుత్రనుక్కుచ్చెయ్యుమ్నన్నైయమ్, ఆచార్యశిష్యనుక్కుచ్చెయ్యుమ్నన్నైయమ్ శెయ్తరుళినాయ్; ఇన్నమశియేన్ది ఆత్తు నీశెయ్తరుళినవర్న్దుక్కొరుముడివుకాణ్ణుటిలేనెన్దితార్.

అన్వ.—ఒత్తార్ మిక్కారైయిలైయాయమామాయ (3) ఒత్తాయెప్పొరుట్టుము ఉయిరాయ్ ఎన్నై (౬) పెర్న్ద ఆ తాయాయ్ (౯) తన్నైయాయ్ అతియాతన (౧౦) అతివిత్ర అత్తా నీ (౧౧) శెయ్తన అశియేన్ది అతియేన్ది (౧౨).

పన్నీ.— అనన్దరమ్, ఏవంవిధసారస్వయుక్తత్వవిషయత్తిల్ పణ్ణినవుపకారమహిచ్ఛేద్యమెన్దితార్.
ఇన్దసారస్వాతిశయత్తుక్కుసమాభ్యుధిక, దరిద్రనాయ్, ప్రతిక్షణమునుభవిమాన్దివ్వాలుమ్ అపూర్వసద్విస్తయవహమానమహాశ్చర్యయుక్తనాయ్, (3) సర్వపదార్థసజాతీయనాయ్ వన్దవతిత్తు అనుభవిప్పిక్కుమవనాయ్, ఆత్మాశరీరత్తుక్కు ధారకనామోపాతినర్వపదార్థధారకనాయ్, ఎన్నై, (౬) ఉత్పాదిత్ర, అన్దపసాధారణసమ్మిన్దతైయడైయ, తాయమ్మడిప్రియవరనాయ్, (౯) తథావిధోత్పత్తిహేతువాన, పితావామ్మడిహితపరనుమాయ్, ఆచార్యనోపాతిఅజ్ఞాతమానఅభవాదికళై, (౧౦) అతివిప్పతుణ్డైయతు, ఇన్ద్రుపకారణుక్కుడియన సమ్మిన్దతైయముడైయవనే!, సోపాధికరానవవర్కళైప్పొలన్దియేనిరుపాధికసమ్మిన్దయుక్తనాననీ, (౧౧) శెయ్తనవుపకారజ్జో, అడియేనానవుఱువారేయెన్దిరుక్కుమనొడియ, అశేవిట్టటియమాట్టుకిటిలేళ్. (౧౨) సర్వవిధబద్ధవానసారాయణనితే మాతావుమ్పితావుమ్ గురువుమ్మెన్దుకరున్దు.

అర్థము.— సమానమైనవారును(తనకు) మించినవారును లేనటువంటి మహాశ్చర్యకరములైనచేష్టితములుకలవాడును (3) ఎట్టిపదార్థములకునుసజాతీయుడైయవతిరించినవాడును ఆత్మయైయున్నవాడును నన్ను (౬) సృష్టించిన ఆట్టిసంబద్ధముకల (తల్లివలె) ప్రియమును జేయువాడును (౯) ఆట్టి (జన్మమునకుఁగారణభూతుఁడైన)తండ్రివలె హేతవరుండును తెలియనియధికములను (౧౦) తెలియించినవాడునైన ఓ! స్వామి! నీవు (౧౧) చేసిన (ఉపకారములు) దాసుఁడైననేను తెలియనివాడనైతిని. (౧౨)

ఈ.— ఇరణ్డామ్బట్టు. ఇప్పట్టుప్రస్తుతమానవళవిలే యెమ్బూర్ గోప్రియిలే “ ఇవ్వాత్తాపుక్కుప్రథమ

జీ-ఆ.— ఇరణ్డామ్బట్టు (ఒత్తారిత్వాది) “అతియాతనవటివిత్ర” ఎన్దపదత్తిలేనోక్కాకవైతియ్యుమ్ (ఇప్పట్టిత్వాది). (పిఠన్దతాయిత్ర)
* “మామాయా” ఎన్దుమ్పాఠమకాగ్గిరతు.
‡ “అతివిత్రవత్తా” ఎన్దుమ్పాఠమున్దు.

ఈ-గురువార్' ఎన్ఱు పిఱన్ఱతాయ్, ఇరున్ఱముతలికలిచ్చిలర్, “ఆచార్యనన్ఱో” ఎన్ఱార్కళ్; శిలర్ “ఆచార్యన్ శ్రీపాదత్తిలే ఆశ్రయిక్కపోరు” ఎన్ఱు అత్తైత్తుక్కొన్ఱుపోయ్ చేర్పవిట్ట శ్రీవైష్ణవక్ ప్రథమగురు” ఎన్ఱార్కళ్; “అజ్ఞనన్ఱుకాణ్, అవనివనై యత్తైత్తాలుమ్ ఇవన్ అల్లై” ఎన్నాతపడి ౧ ‘ఇశై విత్తెన్నై’ ఎన్ఱిఱపడియే అక వాయిలే యిరున్ఱిశైవిత్త సర్వేశ్వరన్ఱాణ్ ప్రథమగురు” ఎన్ఱురుళిచ్చెయ్ తార్.

“అకన్ఱనన్ఱై యవన్ఱిరువడికలిలే శేరవిట్టళునెళ్ళితే” ఎన్ఱు ఇవర్ తిరువుళ్ళైక్కొన్ఱాడప్పక్కవాఱే, “నీర్ వళిపోవారై కొన్ఱాడుకిఱతె? అడియటియాతే” ఎన్న; ఆరాయ్న్దవాఱే, అత్తుక్కుమడి అవనాయున్దతు; “నడువే నెళ్ళైక్కొన్ఱాడినో మిత్తనైయాకాణే” ఎన్ఱు; అత్తైవిట్టు, సర్వేశ్వరనై కొన్ఱాడుకిఱార్.

(ఒత్తార్ మిక్కారైయైలైయాయమామాయ) ఎన్నైయిప్పడి విషయాకరిత్తనీతా ఒరుకుత్తైవాళ నాయ్ చెప్పయ్ తాయో? శ్రియఃపతిక్కుమ్ తన్నాల్ కళిక్కున్ఱాతపడి యురుప్పతొరుదారిద్ర్యమున్ఱు, ౨ “నతల్న మశ్చాభ్యధికశ్చదృశ్యతే” ఎన్ఱిఱపడియే - సమాధికదరిద్రనాయురుక్కుమ్. (మామాయ) ఇత్తెన్నైవాశ్చర్యన్ఱాన్. (ఒత్తాయెప్పారుట్టుమ్) నీయారాయెన్ఱట్టాయ్ - సమాధికదరిద్రనాయురుక్కుఱనీయే ఇతరసజాతీయనాయ్

జీ-అ.—“అఱియాతనవఱివిత్త” ఎన్ఱు-సాత్తాదనపదేస్తావాసపీశ్వరనిడత్తిలమాచార్యత్వమ్ ప్రస్తుతమాకైయా లే యాచార్యబహుత్వన్ఱోబ్బుకై యాతే, అన్ఱప్రసన్ఱిలేపిత్తమాతులాద్యనుపదేస్తాక్కలిలుమ్గాయత్త్రువదేస్తాక్కలిలుమ్ పిన్నైయుమ్ మన్ఱోపదేస్తాక్కలిడత్తిలుమ్-గురుశబ్ద ప్రయోగన్ఱాన్ఱాయ్, ఇవర్కళిలేయదేస్తరాన ప్రథమగురుక్కారెన్ఱు విమర్శమిఱన్ఱతాయెన్ఱు పడి. (ఆచార్యనన్ఱో ఎన్ఱార్కళ్) “ఆచార్యన్ ప్రథమగురు” ఎన్ఱార్కు-గురుపరమ్పరానుసన్ఱానమాలమ్మనమ్. (శ్రీవైష్ణవక్ ప్రథమగురు ఎన్ఱార్కళ్) “శ్రీవైష్ణవక్ ప్రథమగురు” ఎన్ఱార్కు-౩ “సాత్వికైస్సమాఖ్యమణమాచార్యప్రాప్తిహేతుః” ఇతివచనమాలమ్మనమ్.

కీళిత్తాన్ఱోదేయిప్పట్టుక్కుసన్ఱలి (అకన్ఱవిత్తాది). కొన్ఱాడప్పక్కవాఱే, “అడియటియాతేనీర్ వళిపోవారై కొన్ఱాడుకిఱతె? అత్తైవిట్టెన్నైయుమిత్తైత్తసర్వేశ్వరనైక్కొన్ఱాడిర్; ఎన్న; ఆరాయ్న్దవాఱేయత్తుక్కుడియవనాయున్దతు; “నడువే నెళ్ళైక్కొన్ఱాడినోమిత్తనైయాకాణే” ఎన్ఱుతన్ఱిరువుళ్ళైవిట్టు సర్వేశ్వరనైక్కొన్ఱాడుకిఱార్తెన్ఱువాక్యత్తైయన్ఱయత్తుక్కొన్ఱు. అత్తై-ఎన్నై కొన్ఱాడుకిఱవత్తై.

“ఒత్తార్ మిక్కారైయైలైయాయమామాయ” ఎన్ఱుసమ్పాధిక్కిఱవరుడైయహర్దభావమ్ (ఎన్నైయిప్పడియత్తాది). ఇప్పడి విషయాకరి త్తవన్ఱు - “అఱియాతనవఱివిత్త” ఎన్ఱుత్తైప్పట్. ఇప్పదమ్వనవాఱేయెమ్మరరుళిచ్చెయ్ తుపోరుమ్రసోక్తి (శ్రియఃపతిక్కు మిత్తాదివాక్య ద్వయేన). “ఒత్తార్” ఇత్తాదిక్కు-సమరైయమధికరైయమడైయైయలైయాయ్, అపరిచ్ఛేద్యమానవాశ్చర్యగుణచేష్ఠితన్ఱైయడైయవనేయె న్ఱుశబ్దార్థమ్. ఇన్ఱాతపనై-“దరిద్రక్” ఎన్ఱుగొల్లవర్కళిఱే. అతేత్తెన్న (నతల్ననుశ్చేత్తాది). ఇయన్ఱుతిః శ్వేతాశ్వతరే, సమాభ్యధిక రహిత శ్వేతీస్వవిషయాకారానుగుణకల్యాణగుణవన్ఱాంపరామృతక్ “మామాయ” ఎన్ఱుతుక్కుభావమ్ (ఇశైన్ఱవాశ్చర్యన్ఱాన్ఱెన్ఱు). ఇపోతు “మామాయ” ఎన్ఱుతు-కీళుక్కుశేషమ్. ఒత్తార్ మిక్కారైయైలైయాయ-ఒత్తాయెప్పారుట్టుమ్ మెన్ఱుకీళియన్ఱాట్టిభావమ్ (నీయారాయత్తాది). ఇపోతు “మామాయ” ఎన్ఱుతు-మేలుక్కుశేషమ్. నీయారాయెన్ఱట్టాయెన్ఱుతు-నీయెరుకాపురుషనా యిప్పాడుపడుకిఱాయో? నెన్ఱు పడి. వివరణమ్ (సమాధికేత్తాది). “ఒత్తార్ మిక్కారైయైలైయాయ” ఎన్ఱుతుక్కు-“అఱియాతనవఱివిత్త” ఎన్ఱుత్తైప్పట్ మక్కియెరుతాత్పర్యమ్ “ఎన్నైయి

అ-అ-వి.— “అడియటియాతేయెన్న ఆరాయ్న్దవాఱే” ఇతిపాతే “అడియటియాతే” ఇత్తార్భ్య “అత్తైవిట్టు” ఇత్త్యన్ఱస్యాపిగ్రన్ఱ స్యార్థమజానానం ప్రతి తం వివరణీతి (ఎన్నైయుమిత్తైత్తసర్వేశ్వరనైక్కొన్ఱాడిరన్న తన్ఱిరువుళ్ళైవిట్టితి). యద్వా, నడువే ఇత్తాది - నెళ్ళిన్ఱై.

ఈ.—వద్దవతరిత్రాయ్. (ఎప్పారుట్టు మొత్తాయ్) బ్రహ్మరుద్రర్ కళనడువే విష్ణునామావాయుమ్, ఇన్ద్రానుజనాయుమ్, రామకృష్ణావ్యవతారజ్జలై పృణ్ణియుమ్, తిర్యక్కుళలోడొక్క మహావరాహమామ్, స్థావరజ్జలొడొక్క కుబ్జామ్రమాయుమ్ నిట్టుమ్నితై. కుబ్జామ్రమాయ్ సున్దతుక్కుక్కరుత్తు .. శెవ్వేనిన్ద్రాల్ పెణ్ణుక్కుమ్ పేతైక్కు మేఱవొణ్ణాతు” ఎన్దు ఎల్లార్ కుమ్ మొక్క సులభనాకైక్కు. ఇప్పడి నిట్టిఱతెన్నెన్నిల్; మేన్దైయాదేవరిల్ “కిట్టవొణ్ణాతు” ఎన్దు కలువర్ కళ, తామ్మిట్టువరిల్ కాఱ్కడైక్కొళ్ళువర్ కళ, ఆకైయాలే సజాతీయనాయ్ వద్దవతరిక్కవేణుమ్; ౧ “బ్రహ్మేశమధ్యగణనాగణనార్కవక్త్రైవిన్ద్రానుజత్వమదితే స్తనయత్వయోగాత్ ఇత్త్య కుఃంశయదువంశజనిశ్చహన్త శౌఘ్యాన్యమూన్యనుపమన్యపరస్యథామ్నః” ఎన్నక్కడవతితే.

ఇప్పడియవతరిత్తుచ్చెయ్ తతెన్నెన్నిల్ (ఉయిరాయ్) ఇచ్చేతన తా తనక్కు ప్పార్ కుమ్ హితత్తైయు మ్బార్ క్కక్కడవనాయరుక్తై. ధారకనాయెన్నుప్రమామ్. (ఎన్దై పెన్ద్రవత్తాయాయ్) తానుణ్ణాకిలితేతా తనక్కు హితమ్బార్ వ్వుతు, వళర్ త్తుక్కుణ్ణతాయన్ది క్కే, “పెఱవేణుమ్” ఎన్దు నోన్బునోన్ద్రుత్తశరీరత్తై యొఱుత్తు పెన్ద్రు, ఇవకపియై యేనడత్తక్కడవతాయాయ్. (తన్దైయాయ్) ఇప్పడినోన్బునోన్ద్రువరున్దివరజ్జడన్దు పెన్ద్రు తాయుమ్ ఇట్టువైక్కొక్కరునైమాత్రమామ్బడి, ఇవనుక్కుత్పదకనాయ్ హితమ్బార్ కున్దన్దైయాయ్. అవ్యళ వన్దిక్కే (అఱియాతనవఱివిత్తు) ౨ “శరీరమేవమాతాపితరాజనయతః” ఎన్నుమళవన్దిక్కేజ్జానవికానత్తై ప్పణ్ణి త్తరుమాచార్యనుమాయ్; ౩ “సహివిద్యాత స్తంజనయతితచ్చృష్టంజన్త” ఎన్దిఱవడియే. ౩ “ఏతద్వ్రతమ్మమ”

జీ-అ.—ప్పడి” ఇత్యాదివాక్యత్రిలేయరళిచ్చెయ్ తు, ఇవాక్యమ్-“బత్తార్ మిక్కావైయైయాయ్” ఎన్దు తుక్కుతాత్పర్యానరమాక క్కణ్ణుకొల్లకు. సకలవదార్థజ్జలై మొత్తవనామ్మికారత్తైయరళిచ్చెయ్ తార్ (బ్రహ్మరుద్రర్ కళిత్యాది). ఇవిన్ద్రత్రిలే-౪ “నూకరత్వచ్చుమత్వత్వన్నార సింహత్వమేవచ | యథావాదజ్జకారణ్యేకుబ్జామ్రత్వమపిచ్చయా” ఎన్దు తనుసద్దేయమ్. ఇప్పడినిట్టిఱతు - ఎప్పారుట్టుమ్ సజాతీయనాయ్ నిట్టిఱతు. అప్పడిదేవతర్యాదిరూపేణవతరిత్రానో, అప్పడియవతరిత్రాల్ జన్త నిబ్ధనమానదోషసంసర్గమ్ వారాతో? వెన్న (బ్రహ్మేశతి). అతి మానుషస్తవే. అర్కవక్త్రాగణనా - ౫ “అదిత్యానామహంవిష్ణుః” ఇతి. జనిశ్చ-జన్త మమ్. అమాని-జన్తాని. అనుపమన్య-ఉపమానరహితస్య. ధామ్నఃపరస్య - నిరవధికతేజోరూపమాన సర్వస్తాత్పరనుక్కు. శౌఘ్యాని-దోషవహజ్జశ్శు.

“ఉయిర్” ఎన్దు-అత్తావైయమ్, ప్రాణనైయన్దొల్లిఱిఱతు. మాతాపితాక్కుళైయ్యమ్కృత్యత్తైయమ్ అచార్యకైయ్యముపకారత్తైయమ్ తమక్కుచ్చెయ్ తతా మేలొల్లిక్తయలే, ఇతువుమ్-తమక్కుచ్చెయ్ తతోరుపకారమాక వేణుమెన్దు వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్ తార్ (ఇచ్చేతననిత్యాది). “ధారకనాయ్” ఎన్దు పత్తు త్తియమ్-అన్తర్యామియాయ్ నిన్దు ధారకనామళవన్ది క్కే, అవర్ కళ దృష్టిగోచరనాయ్ కొణ్ణు ధారకనాయరుక్తైయైచ్చొల్లిఱిఱతెన్దు యాజక్కడవతు. “ఉయిరాయ్” ఎన్దు తుపోరాతో? తాయాయ్ త్తన్దైయాయ్ నిన్దొయిలే యాధి క్యమేతెన్న (తానుణ్ణానాలిత్యాది). “పెన్ద్రు” ఎన్దుమ్ ‘అ’ ఎన్దున్దొల్లిఱిఱతుక్కుభావమ్ (వళర్ త్తుక్కుణ్ణవిత్త్యాది). మాత్రమెన్దు-౬-మాతాభిస్తాపితుఃపుత్రోయస్తాజ్ఞాతస్సవనః” ఎన్దు తైప్పన్ద్రు. ఇప్పితు, “అచార్యనుమాయ్” ఎన్దుక్కు- అచార్యమాతాపితాక్కుళిఱుమ్బన్ద్రు ప్పణ్ణుమాధిక్యమేతెన్న (శరీరమేవత్యాది). “అచార్యజ్ఞానప్రదానమ్బణ్ణుమ్” ఎన్ను మతుక్కుప్రమాణమ్ (సహివిద్యాత ఇత్యాది). అపస్తమ్బధత్తై. (యస్తాధర్మానాచిసీతి సఅచార్యః తస్మై నద్రుపేత్కదాచన సహివిద్యాత స్తజ్ఞానయతి తచ్చృష్టజన్త శరీరమేవమాతాపితరాజనయతః) యా తోరుకారణత్తారేధర్మత్తైయసుప్తిప్పిక్కితానాచార్యక, అవన్బిరుట్టూరుకాలుమవచారప్పడక్కడవనల్లక; అన్దవాచార్యనన్దశివ్యనైవిద్యైయా లేజనిప్పిక్కితాక; అన్దవిద్యైయాల్ వన్దజన్త మేశ్వమెన్దర్థమ్. అఱియాతనవఱివిత్తానోవెన్న (ఏతద్వ్రతమిత్యాది). అత్తా, అన్దిఱతుక్కుర్థా నరమ్

ఈ.-౧ “మామేకంశరణంప్రజ” ఎన్నుమనితే. (అత్తా)మహాపకారకనానవనే! ఇవ్వుపకారజ్జులై, ఉడైయన నాకైయాలేశెయ్ తానెన్ఱిత్తార్. ౨ *మాతాపితాభృతానివాసశ్శరణం సుహృద్గతిర్నా రాయణఃఎన్ఱిత్తార్. ౩ “పెన్ద్రుతాయనీయేపిఱప్పి త్తతన్దెనీమన్ద్రత్తై యారావారుమనీ” ఎన్ఱారితే. (నీశెయ్తన)ఒన్ఱిరణ్ణాకిలితే “ఇన్నతు” ఎన్నలావతు, అకైయాలే“నీశెయ్తన”ఎన్నుమిత్తనై. స్వామియాననీశేషభూతనానవెన్కక్కల్కుణ్ణిసప్రపకారజ్జుల్. (అడియేనటియేనే) ఉనకరిత్తనీయటియిలటియుమిత్తనై ఎన్నాట్పొల్లత్తలైక్కట్టప్పోమో? అనుభవిత్తుక్కు మిట్టి నీరుణ్ణుపోమిత్తనై యొఱ్ఱియవెన్ఱిత్తార్.

౨.

జీ-అ.- (మహాపకారకనానవనేయ్యుమ్). అర్థా నరమ్ (ఇవ్వుపకారజ్జులైయిత్తాది). అత్తై-స్వామి. ఇవ్వుపకారజ్జులైయెన్ఱు-ప్రియహితకరణోపదేశజ్జులై. ఆక ‘అత్తా’ ఎన్ఱిఱుత్తుక్కు-జ్ఞానప్రదత్వముమ్, ఉపకారకత్వముమ్, స్వామిత్వము మెన్ఱర్థత్రయమ్. ‘తాయాయ్’ ఇత్తాది-సర్వవిధబద్ధత్వత్తుక్కుముపలక్షణమెన్ఱిత్తార్ (మాతాపితేత్తాది). సుబాలోపనిషదీయంకుళిః. సర్వవిధబద్ధత్వత్తుక్కుప్రమాణా నరమ్ (పెన్ద్రుతాయితాది). తాయపోల్పరివనానవనుమనీ, ఉత్పాదకనాన పితావైష్ణవేహితపరనానవనుమనీ, మహాపకారకరానవాచార్యకత్తైప్పోలేయటియాతన పటివిప్పాయుమ్ నీయేయెన్ఱై.

“శెయ్తన” ఎన్ఱిఱుబహువచనత్తుక్కు భావమ్ (ఒన్ఱిరణ్ణిత్తాది). “అత్తా, అడియే” ఎన్ఱిఱుపదజ్జులైయెన్ఱు-జ్ఞానశిచ్చెయ్కిత్తార్ (స్వామియానవిత్తాది). “అడియే” ఎన్ఱిఱుత్తుక్కుభావమ్ (ఉపకరిత్తవిత్తాది). “అడియేనటియే” ఎన్ఱిఱుత్తుక్కు తాత్పర్యానరమ్ (అనుభవితీత్తాది). కుమిఱ్ఱీనీరుణ్ణై-తలస్పర్శియాకవవగాహిత్తై. క్రమేణాన్వయః.

౩.

[ప-తి.- (ఇరణ్ణామ్బట్టు) (ఒత్తారిత్తాది) శ్లోతాశ్చతరే, [౬] “నతస్యకార్యంకరణఇవిద్యతేనతత్సమశ్చాభ్యధికశ్చ దృశ్యతే । పరాస్యశక్తిరివిదైవత్రాయతేస్వాభావికీజ్ఞానబలక్రియాచ.”— (ఒత్తాయెప్పొరుట్టుమ్) అతిమానుషస్తవే “బ్రహ్మేశమధ్యగణనాగణనార్క-పక్షాద్విద్వానుజత్వమదితేస్తనయత్వయోగాత్ । ఇత్త్వకువంశయదువంశజనిశ్చహన్తశ్లాఘ్యమాన్యనుపమస్యపరస్యధామ్నః ॥౧౮॥— (అతియాతనవటివిత్తు) ఆపస్తమ్బధర్మే “యస్తాభర్తానాచినోతిసఆచార్యస్తస్సైద్రుప్యేత్కదాచనసహివిద్యాతస్తంజనయతితచ్ఛ్రేష్ఠం జన్మశరీరమేవమాతాపితకాజనయతః”.—[రా - యు - ౧౮] “సకృదేవ” ఇత్తాది ॥౩౩౪॥ [భ - దీ - ౧౮] “సర్వధర్మై” ఇత్తాది ॥౬౬॥— (అత్తా) సుబాలోపనిషది “ఉద్భవస్సన్భవోదివ్యోదేవకోనారాయణః మాతాపితాభృతానివాసశ్శరణంసుహృద్గతిర్నా రాయణః”.

పెరియత్తిరువందాతి-విద్వామ్బట్టు.— పెన్ద్రుతాయనీయేపిఱప్పి త్తతన్దెనీ. మన్ద్రత్తైయారావారుమనీపే! లెన్ద్రేయో! మాయమామాయవత్తై మాయమలైవాయవై త్తనీయమ్మాకాట్టునెటి.

తా.—తనతోసమానమైనవారును తనకు నధికులును లేనందున సర్వాధికుడైక ఓ! శ్రీయఃపతి! నీదివ్యచేష్టితములు మిక్కిలి యాశ్చర్యకరములైయున్నవి. అట్టి గుణచేష్టితములకు నీవు నల్పపదార్థములకు సమానుడై యవతరించియు దేహమునకు నాత్మధారకమగునట్లు సవకాపదార్థములకును ధారకుడై సోపాధికసంబద్ధముల తల్లివలె ప్రియములనుజేసియు, తండ్రివలె హితములనాచరించియు, ఆచార్యులవలె మహాభక్తములను శిలపించియు, నాయనభక్తములను బోగొట్టియు, చేసినపుపకార పరంపరలన్నియు నాదాస్యసంబద్ధమునుబట్టిచేయఁబడినవియని యెంచియున్నానుగాన వాటిని నెఱుంగనశక్తుండైతిని.

౪.

మూ.— అతియాక్కలత్తుశ్శేయడిమైక్కణన్బుశెయ్వి । త్తటియామామాయ త్తడియేనైవైత్తాయా ।

లటియామైక్కు ఆభాయ్నిలమావలిమావడియె । న్నటియామైవజ్జిత్తాయెనతావియుళికలన్దే ॥ ౩॥

ఆ.— (అతీయా) తన్నిజత్తిలెమ్మెరుమాన్ శెయ్తరుళి నన్నెకత్తై ప్పేకుకితార్.

3.

అన్య.— అతీయామై కుఱళాయ్ నిలమమావలిమావడియెన్టు (3) అతీయామై వణ్ణిత్తాయ్ ఎంతావియుళ్ కలన్టు (౬) అతీయామా మాయత్తు (౯) అడియేనై అతీయాక్కాలత్తుళ్ళే అడిమైక్కణ్ (౧౨) అన్య శెయ్విత్తువెత్తాయల్ (౧౪).

3.

పన్నీ.— అనన్తరమ్, తన్నక్కలిలే అవన్ తన్నై యభినివేషిప్పిత్తపడియై యరుళిచ్చెయ్కితార్.

పిఱర్ తన్నైయుళ్ళపడి యతీయాతపడి వడివల్లకారే మతిమయక్కిన, వామననానవనాయ్, నిలమమావలిమావడియెన్టు అనన్యితమాయ్ అపరిసమాప్తమానవాక్యత్తారే, (3) “ఇవనీశ్వరన్” ఎన్వటివిక్కిఱకుక్రొడికల్ పాశురముమ్ నెన్జిల్ పదాతపడియాక, అవన్ “తన్నతు” ఎన్విరున్దజన్ తైవణ్ణిత్తుక్కిణ్ణవనై, ఇవ్వపదానత్తై యెనుక్కు ప్రకాశిప్పిత్తు ఎన్నెన్జుక్కుళ్ళేకలన్టు అక్కణ్కిలే, (౬) అతీయామైయైవిత్తేప్పతాయ్, దున్దరమాన పెరుమైయైయుడెత్తాయ్, మాయాకార్యమాన సంసారత్తిలే, (౯) స్వతస్సిద్ధమాన శేవత్వసమ్మన్మపవన్ ద్రాకాక ఎన్నెన్, అన్ద శేవత్వమట్టైక్కు సమ్మవన్మెయ్ల క్కాలత్తిలే, తత్ఫలమాన శేవవృత్తియిలే, (౧౨) అదరత్తై, పిఱప్పిత్తువెత్తాయ్ తే. (౧౪) ఇతుడున్నుడైమైనఱువవిదామైక్కి తేయెన్టుకరుత్తు.

3.

అర్థము.— తెలిసికొనుటకునశక్యమైన వామనుడై నేలమహాబలిమాడడుగులని (3) తెలియకనుండునట్లు వంచించినవాడా! నామ నమ్మనందుగలిసి (౬) అజ్ఞానమునుబుట్టించెడి గొప్పదైన మాయాకార్యమైన (సంసారమునందు) (౯) దాసుడైననన్ను శేవత్వజ్ఞానములేని కాలమునందే కైంకర్యములయందు (౧౨) ప్రీతిని బుట్టించితివికదా? (౧౪).

3.

ఈ.— మూన్టామ్బట్టు. ఆళవన్దారరుళిచ్చెయ్తతాక త్తిరుమాలైయాన్డాన్బణిక్కుమ్బడి - “అతీవునడైయాడాత దత్తైయిలే సమ్మన్దజ్ఞాన తైప్పిఱప్పిత్తు, పిఱన్దజ్ఞానత్తై యభీక్కుక్కడవతాన దేహాసమ్మన్దత్తోడే పిన్నైయుమ్ వైత్తాయ్, ఎన్గిఱ ఇల్లవాలే శొల్లుకితార్” ఎన్టామ్. ఇన్దై యెమ్మెరుమానార్ కేట్టరుళి, “మున్నిత్పాట్టుక్కుళుమ్ పిన్నిత్పాట్టుక్కుళుమ్ ప్రీతియోడే నడవానిఱ్కు, నడువేయప్రీతితోన్ ద్రొన్చొల్లుమతుశేరారు, ఆనప్పిన్దజ్ఞేయామిత్తనై, అతీయామామాయత్తడియేనై - అతీయాక్కాలత్తుళ్ళే యడిమైక్కణ్ము శెయ్విత్తువైత్తాయల్ ఎన్గితార్” ఎన్గిత్తైయుమ్ ఒరువుపకారమాక్కి యరుళిచ్చెయ్తతా. “అత్తానీశెయ్తన” ఎన్టు-నామ్మణిన వుపకారన్దలై చొల్లనినీర్ “అవన్ద్రొలే నీర్ మతి త్తిరుప్పతొరు వుపకారత్తై చొల్లి క్కాణీరెన్న; అత్తైచొల్లుకితార్.

(అతీయాక్కాలత్తుళ్ళే) ౧. బాల్యాత్పృథ్వితిసున్నిగ్గః” ఎన్గిఱపడియే, అతీవునడైయాడాతబాల్యత్తిలే. (అడిమైక్కణ్ము శెయ్విత్తు) అడిమైక్కణ్ - అడిమైయిలే. ౨. “అహంసర్వంకరిష్యామి” ఎన్గిఱపడియే, అస్పృష్టసంసార

జీ-ఆ.— మూన్టామ్బట్టు. (అతీయాక్కాల మిత్వాది) ఆళవన్దార్ నిర్వాహత్తిల్ - కీర్తిరణ్ణుపాట్టిఱుమ్ కలన్దకలవి మానసానుభవ మాత్రమాయ్ బాహ్యసంక్షేప యోగ్యమల్లమైయారే, “ఇతుక్కుడి ప్రకృతిసంస్కరమ్” ఎన్టు వెఱుక్కితారిప్పాట్టిరెన్టు సగ్గతి కణ్ణుకొళ్ళతు. “3 * కైయార్ శక్కరత్తిలే కీఱుమ్ మేలుమ్ హర్ష మాయుక్క, ౪ ‘ఎకాకొళ్ళన్’ ఎన్గిఱవిరణ్ణుపాట్టాలుమ్ - కీర్తిపిఱన్దసంక్షేపమ్ బాహ్య సంక్షేపయోగ్యమల్లమైయారే, ‘ఇతుక్కుడలాన ప్రకృతియోడేవైత్తాయ్’ ఎన్టు వెఱుత్తారే; ఇట్లు మప్పడియే వెఱుక్కితార్” ఎన్దరుళిచ్చెయ్వర్. ఎమ్మెరుమానార్ నిర్వాహత్తిలే యవతారికై (అత్తానీయిత్యాది).

ఇత్తాల్ భావమ్ (అహంసర్వమిత్వాది). అన్యెన్టు - పెఱిల్ జీవితల్, పెతావిడిల్ ముడియుమతాన సక్తానన్దరభావికామత్తైచ్చొలు కిఱు. “కురువ్వు” ఎన్దతిల్ “వైధర్వ్యం నేహవిద్యతే” ఎన్ద తిప్పిడత్తుక్కుపయుక్తమ్. అయోధ్యాకాండే, “కురువ్వుమావ మచరంవైధర్వ్య మ్నేహవిద్యతే | కృతార్థోహంభవిష్యామితవచార్థప్రకల్పతే. ” “ బాల్యాత్పృథ్వితి, ” “ అహంసర్వంకరిష్యామి ” ఇత్వాది, పూర్వమేవ

ఈ. — గర్భరాస నిత్యసూరికభుజైయ పరిమాన్ దత్తిలేయన్తో వెన్నెయన్యయిప్పిత్తతు. (అన్బుశెయ్విత్తు), “పరిల్ పోకడే, కడిల్ తేడే” ఎన్బుక్కయన్బిక్కే, “కురుప్ప” ఎన్నుమ్బడి పెతావిడిల్ ముడియుమ్బడియన్తో పణ్ణిల్ దు (అటియాన్ త్యాది) పిళ్ళాయ్, ఊమ త్తక్కాయ్ తిన్దు భమిత్తా రెప్పోలే, అచిత్సంసృష్ట నాయరుక్కిఱ వెన్నెక్కిడిరి ప్పడిపణ్ణిల్ దు. అటివు కేట్టెప్పణ్ణిక్కుడవతాన ప్రక్కుతి సంసృష్ట నాయరుక్కిఱ వడియేనై, “ఇ తెళ్ళే శిత్తెప్పట్టాలుమ్ నల్లతు, నమ్ నన్దువన్తో” ఎన్దు (వైత్తాయాల్) ఇ త్తణ్ణిర్ ప్పన్దులై వైత్తాయాల్ లెన్దితార్. అటియామామాయ త్తడియేనై - అటియాక్కాలత్తుళ్ళే అడిమైక్కణన్బు శెయ్విత్తు - వైత్తాయాల్. ఇతుక్కునల్లనిదర్శనమున్దు (అటియామైయిత్త్యాది) నెళ్ళాటియాతపడికార్యమ్ శెయ్ నా రెప్పోలే, తిరుమార్వలిరుక్కిఱ నాయ్ చ్చియారజ్గాడ పళియామే వామనవే ష్టైప్పరిగ్రహిత్తు ౨ “కొవ్వనామావలి” ఎన్దాప్పోలే, నిలమ్ మావలిమావడియేన్దు - అనన్వితభాషణజ్జలై ప్పణ్ణి. పణ్ణుమిరన్దు పుక్కమున్దాకిలితే అన్వితభాషణమ్బున్దువతు. (అటియామైవన్జ్జిత్తాయ్) శుక్రాదికల్ “ఇవన్ సర్వేశ్వరన్, దేవకార్యమ్ శెయ్యవన్దాన్, ఉన్ సర్వస్వజ్జెయు మపహరిక్కవన్దాన్” ఎన్దాల్, అవర్ కల్ పాశుర జ్జావిన్దాతపడి త్కవేచ్చాలే యన్దై యటివు కెడుత్తు వన్జ్జిత్తానాయ్ దు. అప్పడియే (ఎనతావియుల్ కలన్దు) నాయరుక్కిఱ విడ త్తళవుమ్ వన్దు. ఎన్నో డేకలన్దు అత్తన్దమన్యపరనాన ఎన్నాత్తావిలేవుకున్దు ఉన్ గుణచేష్టితల్లళా లేవశీకరిత్తు. అటియామైక్కుఱళాయ్ నిలమ్ మావలిమావడియేన్దు అటియామైవన్జ్జిత్తాప్పోలే, ఎనతావియుల్ కలన్దు - అటియామామాయ త్తడియేనై - అటియాక్కాలత్తుళ్ళే అడిమైక్కణన్బు శెయ్విత్తు వైత్తాయాల్ ఎన్దన్దయమ్.

3.

జీ-అ. — మహాప్రసేవేలిభితమ్. ఇనుక్కుతాత్పర్యమ్ (పిళ్ళాయ్ త్యాది). పిళ్ళాయెన్దు తు-వారైప్పాడు. (అచిత్సంసృష్ట నాయ్) తత్ప్రియుక్తమా ధ్యపర్యన్తవినీతమ్. శబ్దార్థమ్ (అటివు కేట్టెయిత్త్యాది) “అడియే” ఎన్దు తుక్కుభానమ్ (ఇతెళ్ళేయిత్త్యాది). ఇన్దవాక్యమ్ ఎమ్మెరుమానార్ నిర్వాహ త్రిలేయానపాతు, అతిగుసస్సనీయమాన వచిత్సంసృష్ట నేయాకిలుమ్ సమ్మన్దత్తాలే యన్గీకరి త్తడిమై క్కుణన్బు శెయ్విత్తు వైత్తాయెన్దు తాత్పర్యమ్. ఆశవన్దార్ నిర్వాహ త్రిలేయానపాతు - “నమక్కు-సరత న్ద్రమన్తో, ఎన్జే శిత్తెప్పట్టాలుమ్ క్రమేణాన్గీకరిక్కితోమ్” ఎన్దు వైత్తాయాల్ పణ్ణి పణ్ణిక్కితాన్దుకరుత్తు. శిత్తెప్పడుక్కు - హేయసంసృష్ట మాక్. అన్బుశెయ్విత్తాయాల్ ఎన్నవమైర్దిరుక్కు, “వైత్తాయాల్” ఎన్దెయాలే - ఒరు గౌరవన్దోల్ దుకిఱిఱ, అన్దై యరుళిచ్చెయ్ కితార్ (ఇత్తణ్ణిర్ ప్పన్దులైయిత్త్యాది). ఇతు-ఎమ్మెరుమానార్ నిర్వాహ త్తై ప్పదోల్ ఉపకార స్పృతియిలే, అన్దయక్కాట్టుకితార్ (అటియామామాయ త్రిత్త్యాది). మేలే “అటియామై” ఎన్బుక్కయాలే, అన్దోడు పురుక్త మాకాతపడి వ్యాఖ్యానమ్బున్దుకితార్ (నెళ్ళాటియాతపడియిత్త్యాది). “అప్పోతు పిరాట్టియున్దో?” ఎన్న; రసమాక, ౩ “కృష్ణాజినేన సంవృణ్యవహం నక్షస్థలాలయామ్” ఎన్నక్కుడవతోఱే” ఎన్దు రుళిచ్చెయ్ వర్. అనన్దయమాక చొల్లుక్కుహేతు (పణ్ణుమిత్త్యాది). “ప్రస క్తస్యహాప్రతిషేధః” ఇలిన్దాయేన, అటియామైక్కుప్రసన్దంసమ్పదయతి (శుక్రాదికళిత్త్యాది). “అటియామై” ఇత్తాన్గీకమ్ - దృష్టాన్తార్థ మెన్దితార్. (అప్పడియేయిత్త్యాది). నాయరుక్కిఱ విడ త్తళవుమ్ వన్దు ఎన్దెయాలే - తామ్ విముఖ రాయరన్దమైతోల్ దుకిఱిఱ. మహాబలియైవన్జ్జి త్తాప్పోలే యెన్నెయమ్ వన్జ్జిత్తాన్ “ఎన్దువినీత్తు, వన్జ్జముపకారమాన్బుకార త్తైయరుళిచ్చెయ్ కితార్ (అత్తన్దమిత్త్యాది). ప్రతిపత్తి సౌకర్యాన్దమన్దయమ్ (అటియామైయిత్త్యాది). ఆశవన్దార్ నిర్వాహ త్రిలే, అటియామైక్కుఱళాయెన్దుతోడన్జ్జి, వన్జ్జిత్తాప్పోలే, యెనతావియుల్ కలన్దు అటియాక్కాలత్తుళ్ళే యిత్తార్థ్య, వైత్తాయాలిత్తన్దయమ్.

3.

అ-అ-వి — ఇన్నారటియామల్ ఎన్నామైయాలే - “ఎన్దారుమ్” ఎన్దిఱవర్ణతైవినీత్తు, అతికాకాన్దై యరుళిచ్చెయ్ కితార్ (నెళ్ళాటియాతపడియిత్త్యాది). (తిరుమార్వలిత్త్యాది) బ్రహ్మచారి వేషమ్ పిరాట్టిక్కుసహ్యమ్మాలే కాణుమ్.

3.

(ప్ర-తి-—(మూఁజ్జామ్మట్టు) (అఱియాక్కాలత్తుళ్ళే) బాలకాణ్డే [౧౨] “బాల్యాత్పొత్తుతినుస్సిగ్గోలత్తుణ్ణోలత్తివర్ధనః | రామస్యలోక రామస్యభౌతుర్జ్యేష్ఠస్యనిత్యశః || ౨౭౪||” ——— అయోధ్యాకాణ్డే [౩౧] “భవాంస్తుసహవై దేహ్య గిరిసానుషరంస్య జ్ఞురిహ్మిమి జాగ్రతస్త్వపతశ్చతే || ౨౫||” ——— (అస్త్వశేయవిత్తు) [౩౧] ఏతత్పూర్వస్థితే, “కురుప్వమామనుచక్ర” అఱియా హవిద్యతే | కృతార్థోహంభవిహ్మిమి తపహర్షఃప్రకల్పతే || ౨౬ || ధనురాదాయసగుణం ఖనిత్రపిటకాధరః | అగ్రతస్తే 3. నమనుదర్శయత్ || ౨౩ ||”

తాత్పర్యము. — ఇతరులు తన నెఱుంగకనుండునట్లున్నతనదివ్యమంగళ విగ్రహ సౌందర్యముచే మహాబలినిభ్రమింపజేసెను. మనోహరతారా బెత్తి వానినమింపమునకుఁబోయి “నేలమహాబలిమాడడుగులని” ముగ్ధభాషణములచే వానిప్రక్కనున్న శుక్రాదులయొక్కవార్తలను వాఁడు నమ్మకనుండునట్లుచేసి పంచనముచే జగత్తును గ్రహించియుపకరించిన ఓ! మహాపకారకుఁడా! అజ్ఞానమునుబుట్టించెడియతిహార మైన సంసారమునందున్న నన్ను స్వతస్సిద్ధమైన శేషత్వమును బట్టి యట్టిశేషత్వము నెఱుంగుటకుఁగూడ యోగ్యతలేనికాలమందే క్షంభర్యముల యందు నాకునాదరమును కలుగఁజేసితివి. ఇట్టినినిర్హేతుక మహాపకారకత్వమును నేనేమని వర్ణించెద? 3.

మూ. — ఎనతావి యుళ్ కలన్ద పెరునల్లుతవిక్రైమా | టెనతావిత్తొట్టి న్దేనినిమీళ్వ తెప్పతుణ్డే |

యెనతావియా వియునీపొట్టి లేఱుముణ్డ వెన్దా | ఎనతావియార్ యానార్ తన్దనీకొణ్డాక్కినై యే || ౪ ||

ఆ. — (ఎనతావి) ఇప్పడియెప్పెరుమానోడు కలన్దకలవియాలళ్ళ నిరవధికప్రీతియాలే యఱివఱీస్తు, “ఇవ్వాత్తైత్తుడైయత్తు” ఎఱ్ఱ నిరూపిక్కమాట్టారాయ్, అవత్త తమ్మాడుకలన్ద విప్పెరునల్లుతవిక్రైమాణ్డా త్తిమ్మడైయ వాత్తావైయవనుక్కు మీళావడి మైయాకొక్క డుత్తు, పిన్నైయున్దమ్మడైయ స్వరూపత్తైయళ్ళపడివివేకిత్తు, తరుకిఱనానార్, తరప్పడుకిఱవివ్వాత్తావార్, పణ్డేయునక్కు శేషమాయరు క్కిఱవివ్వాత్తావై నీకొణ్డరుళినాయ త్తనైయిఱే యెన్దిఱార్. ౪.

అన్వ. — పొట్టిలేఱుమ్ ఉణ్డ ఎన్దాయ్ (౩) ఎనతావియుళ్ కలన్ద పెరు (౬) నల్ ఉతవి కైమాలు (౯) ఎనతావి తన్దొట్టిన్డే ఇని (౧౨) మీళ్వతు ఉణ్డే ఎనతావియుమ్ (౧౫) అవి నీ ఎనతావియార్ (౧౮) యానార్ తన్ద నీయే (౨౧) కొణ్డాక్కినై (౨౩).

పన్నీ. — ఆన న్దరమ్ ఇవుపకారత్తుక్కు ప్రత్యుపకారమితైయెన్దిఱార్.

సమస్తలోక జగముప్రళయ త్రిలేయఱ్ఱియత్వక, పయిల్లీలేవైత్తునోక్కిన, స్వామియే!, (౩) అప్పడినానుమఱీస్తుదాకాతపడి అత్యంత హేయమాన ఎన్నాత్తావుక్కుళ్ళే, బరుసీరాకక్కలన్ద, అతుత్త పేఱామ్మడి పెరుత్తు, (౬) నిన్డే తుకమా కైయా లేనన్దాన, ఉతవిక్కు, ప్రత్యుప కారమాక, (౯) ఎన్నాత్తావై ఉనక్కుత్తన్డేవిఱ్డే, ఇని, (౧౨) అతుక్కు మీట్టియెన్దతొస్తు, ఇల్లై. ఇతుతానారతెన్దారాయల్; ఎన్నాత్తా వుక్కుమ్, (౧౫) అత్తా, నీ, ఆతలార్ తరప్పడుకిఱవెక్ స్వరూప త్తిమ్మడైయకర్తవ్యముమ్ నానిట్టవఱ్ఱుక్కల్ల, (౧౮) తరుకిఱ ఎన్నడైయకర్తవ్య ముమ్ నానిట్టవఱ్ఱుక్కల్ల, దాత్పత్వకర్తవ్యాదివిశిష్టమాన విష్ణుస్థువినుడైయసత్తైయై యడియిలేయుణ్డాక్కి తన్ద, నీతానే, (౨౧) పిన్నైయుమ్ స్వీకరిత్తాయ్, (౨౩) ఆతలార్, ఉనక్కు శేష మెన్దిట్టు, ఎనక్కు సమర్పణ త్తిల్ కర్తవ్యమిల్లై, కర్తవ్యముమిల్లై. కైమాలు-ప్రత్యుపకారమ్. ౪.

అర్థము. — సప్తలోకముల నారగించిన ఓ! స్వామీ! (౩) నాయత్తలోకలిసిన పెరిగి (౬) శ్రేష్ఠమైన ఉపకారమునకు ప్రత్యు పకారముగ (౯) నాయత్తను సమర్పించితిని; ఇంకమిద (౧౨) ప్రతికూలించుట లేదు. నాయత్తకును (౧౫) నాత్త నీవే; నాయత్తి యెవరు? (౧౮) నేనెవరు? (సత్తను) ప్రసాదించిన నీవే (౨౧) స్వీకరించితివి. (౨౩).

౨॥ తి-మా-కెర.

ఈ — ఎన్నిరున్దు, ఇత్తైఇన్దు అనన్బక్కలిలేసమర్పిత్తామ్; సర్వజ్ఞనానజ్ఞ ఎన్నినై తిరుక్కుమెన్దు, తామత్తై యత్తిన్దు అతుక్కులజ్జక్కితార్.

ఆత్మసమర్పణమృణ్ణావిడిల్ సర్వము క్రిప్రసజ్జమామ్, సమర్పిక్కిల్ అవనతానవస్తువై యవనుక్కుక్కొడు త్తతామ్, అనాత్మైయ్యపమప్పతెన్నెన్నిల్; భాన్రిసమయత్తిల్ సమర్పిక్కువుమ్ వేణుమ్, తెలిన్దాల్ “కొడు త్తామ్” ఎన్నిరుక్కడవనల్ల; ౧ “మయాసమర్పితః - అథ వాకిన్ను సమర్పయామితే” ఎన్టారిత్తే (పాఠీలేఱ్ఱుమున్దు

జీ-ఆ.—వాక్యానంతరమ్ “భగవదీయమాన” ఇత్యాదివాక్యతైయసుస్థిత్తు. అనంతరమ్, “ఎనతావియావియుమ్ నీ” ఎన్దు పదోపాదానమృణ్ణి, “ఎన్నాత్తావుక్కు” ఇత్యాది వాక్యజ్ఞాన్తిక్కొళ్ళతు. లజ్జక్కితార్చెన్దు - “ఎనతావియాల్ యానార్” ఎన్దుతైప్పల్దు.

ఇన్ద్రప్రసజ్జత్తిలే స్వరూపశిత్తైపణ్ణుకితార్ (ఆత్మసమర్పణమిత్యాది). యద్వా, ౨ “ప్రత్యక్షనాద్ధి పజ్జుస్య మారాదస్వర్గసంవరమ్” ఎన్దిరాతే, ఆత్మసమర్పణమృణ్ణువానె?; పిన్దు లజ్జిస్సానెన్నెన్దు (ఆత్మసమర్పణమిత్యాది) అతల్. అతావతు-౩ “కర్తవ్యక్తుమపి ప్రపత్తుమనవమ్” ఎన్దు శొల్లుమ్మడియాన ‘ప్రబుద్ధః’ ఎన్దు అత్యన్త పారతన్త్ర్యాగ్నిసుస్థాన దక్షైయైప్పార్చైల్, ‘అదైవమయాసమర్పితః’ ౪ ‘త్వత్పాదారవిప్లయగళంశరణమహంప్రపద్యే’ ఎన్దుసుస్థిక్కిలు కేవల కేవత్వజ్ఞాన దక్షైయమ్ పారతన్త్ర్యాగ్నిజ్ఞానకార్యమే యాకిలుమ్, ‘అతువుమ్ భ్రాన్తిదక్షై’ ఎన్నుమ్మడియాయుక్కుమ్” ఎన్దురుళిచ్చెయ్వర్. ౩ [మయిత్వదధీనతానిశ్చిత్త్య] ఎన్దువిడత్తిల్ - తద్విప్లయమాన పారతన్త్ర్యాగ్నితై నిశ్చయిత్తైవ పడి. ఇతుక్కు నియామకమేతెన్న (మయాసమర్పిత ఇత్యాది). అతావతు - ఆత్మసమర్పణమ్ సర్వ

ఆ-ఆ-వి.—మల్, తమ్మడైయ తల్లాత తై త్తమతాక భ్రమిత్తు అత్తైయవనుక్కు సమర్పిత్తు, ఉడనే తెలిన్దనుకయిత్త వితుక్కు దృష్టాన్తాళిప్రా యేణవరుళిచ్చెయ్కితార్ (ఆత్మసమర్పణమిత్యాది). స్వరూప భరణు సమర్పణాత్మకమాన ప్రపత్తికరీరత్తిలే, స్వరూపసమర్పణమావతు-స్వతస్సి ధమాన కేవత్వత్తినుడైయ వనుస్థానమాత్రమే యుజ్జీయ, తన్నతాన వాత్తవస్తువై యవనుక్కు సమర్పిక్కైయన్దాయుక్కుచ్చెయ్తేయుమ్, ఆత్మసమర్పణమావతు - తన్నతానవాత్తవస్తువై యవనుక్కు సమర్పిక్కైయన్దు అప్రబుద్ధర్క్కుత్తోన్దుమితే; తదభ్యుపగమేన వరుళిచ్చెయ్త వాక్యమితువెన్దు కణ్ణుక్కొళ్ళతు. ఇప్పడి యప్రబుద్ధనాయ్ సమర్పణదక్షైయల్ తన్నతై సమర్పిత్తతాక భ్రమిత్తానేయాకిలుమ్, “ఇన్దు మత లాక కేవత్వమృణ్ణయిల్దు” ఎన్దిఅబుద్ధి యుజ్జాకైయాల్ పరమపురుషార్థసిద్ధియల్ తట్టిలైయ్దుకరుత్తు. అన్తవధికారి, పిన్దుమ్ తన్నుడైయ పదార్థతై సమర్పిత్తతాక బుద్ధిపణ్ణిక్కొడ్డెరున్దానే యాకిలుమ్ ఫలసిద్ధియల్ విరోధమిల్లె; అవనే ప్రబుద్ధనాకిలుమ్ విరోధమిల్లె, ప్రబోధా నంతరమ్ ప్రపత్తి కార్యకరమెన్దుమామ్. ఇన్ద్రప్రపత్తుత్తరకాల ప్రబుద్ధనైప్పల్దు (భాన్రిసమయత్తి లిత్యాదివాక్యజ్ఞో) తెలిన్దాల్ కొడు త్తొమ్మెన్దిరుక్కడవ నల్లక్ ఎన్దిఅతు - అనువాదమ్, విధియన్దు. ఇవరిశ్లేషణిన ఆత్మసమర్పణమ్ స్వీకారసమయత్తిలుమ్మృణ్ణువేణుమెన్దు వివ త్తీన్దు, తద్విప్లయశక్తైయైయనువదిక్కితార్ (ఆత్మసమర్పణమిత్యాది). ఎన్నువుమామ్. సమర్పిత్తు లజ్జత్తమైక్కు దృష్టాన్తమ్ (మయాసమర్పిత ఇత్యాది). వపురాదిను యోపికోపివాఅసాని - శరీరాదికలిలే యేతేనుమాకిలు మాకితే; గుణతఃయథాతథావిధః అసాని - గుణత్తినాలే యేతేను. మొన్దాకిలుమాకితే; జ్ఞాన గుణక నాకిలు మాకితే, పాషాణకల్పమాకిలుమాకితే; శత్ - ఆకైయాలే, అయమహమ్ - ఇన్ద నాన్, తవపాదపద్మయోః - దేవరీరుడైయ తిరువడిత్తామరైకలిలే, అదైవ-“తుడికమ్” ఎన్టార్కళాకిలుమ్, అన్దతుణత్తిలేయన్నాలే సమ ర్పిక్కుప్పట్టతు. (మమనాథేత్యాది) ఎన్నాతనే!, మాతవా!; అథవా, మమయదన్తి - ఎనక్కు యాత్తోన్దున్దు; అహంయోస్తి - యావనొరువ నాకితే; తత్సర్వంత్వైవ నియతస్వమితి ప్రబుద్ధధీరహంతేకిన్ను సమర్పయామియెన్దున్దుయమ్. ఇతుతాన్ దృష్టాన్తమాకిలుమ్ - ఆపాత ప్రతీతికొణ్ణు; పూర్వజ్ఞోకత్తిల్ సమర్పణశబ్దార్థ వివరణపరమితే - “మమనాథ” ఇత్యాదిశ్లోకమ్. స్వకీయపదార్థత్తినుడైయ పరస్వత్వా పాదనత్తిలే - సమర్పణశబ్దమ్ ప్రసిద్ధమాకైయా అన్దవర్థతై యిక్లే శబ్దిత్తుక్కొణ్ణు, “మమనాథ” ఇత్యాదియాలే పరిహరిక్కితార్; ప్రప

జీ.ఆ.-ముక్తి ప్రసక్తపరిహారార్థమాకీలున్, ఆత్మ వస్తు ఆత్మ్య సవరత ప్రమాణైయాదే యవస్తర మనుతపిక్త-శేష్ఠిమ్బుడియిరుక్కుమెష్ట పడి. “కిమ్న సమర్థయామియెష్టు - స్వాధీనకర్తృత్వ నిపుత్రిల్లొకిటు”. ఎష్ట పక్షాస్తర మయుక్తమెష్ట పడి. స్త్రాత్రే “పపురాదిషు” ఇత్యాది, “మమ నాథ” ఇత్యాది. “ఎనతావియావియుమ్ నీ” ఎష్టత్రాల్ - స్వామిత్వజ్ఞాల్లి, మీశవుమ్ “ఎద్దాయ్” ఎన్నిటలెన్నెన్న (స్వాభావికమాన విత్యాది). పొబీలేళుముజ్జెయాదే “ఎన్దై” ఎష్టు మున్దినవర్థుమ్. ఆర్థాస్తరమ్ (ప్రళయాపత్తిలే నశియాతపడి యిత్యాది). పొబీలేళుము జ్జాప్పిలే యెన్దైమానతువుమ్ ఎన్దైరజ్జామర్థుమ్. ఎనతావి యావియుమ్ నీయానపిన్సు - ఎనతావియార్ యానార్ ఎష్టు హేతు హేతుమద్భా వేనార్థమ్ (ప్రదేయమానవిత్యాది). సర్వము మీశ్వరనుక్కే శేషమాక్షయాదే, తన్వ్యతిరేకేణ స్వతస్త్రితయా సమర్పణకర్తావుమ్ సమర్పణీయ

అ.అ.వి-—త్రివిషయ త్రిలే సమర్పణశబ్దప్రయోగమిరుక్తైర్గ్రంథాంతే, “అన్తసమర్పణశబ్దార్థతై నిష్కర్షిక్త హేమమ్” ఎన్ఱుతిరువుళ్ళమ్మదీర్థి పూర్వ
 స్తోక త్రిలేసమర్పితః ఎన్ఱు ప్రయోగిత్తు, అతిలగ్నాన్తరతై పూర్వపక్షమాక శశ్చిత్తుక్కిన్ఱు, “అథవా” ఎన్ఱు-అత్తైనిరాకరిత్తు, స్వాభావికదాన్యాను
 సన్ధానమే - స్వరూపసమర్పణమెన్ఱు నిష్కర్షి త్తరుళినారాయదీర్థి; ఆకైయాలాపాత ప్రతీతియై యనుసరిత్తు ఇక్లే దృష్టాన్తమాకచొల్లిదీర్థి.
 ఇవిన్ఱ త్రిలాహ్వార్ ప్రత్యుపకార త్రిలున్ఱాన తడుమాదీర్థితాలే భ్రమిక్కువు మనుశయక్కువున్ఱాదుమ్, అన్ఱు పరమాచార్యరుక్కు భ్రమని
 దానమిల్లామైయార్ భ్రమిక్కువు మనుశయక్కువున్ఱాడాతిత్తై, అచ్చాచ్చిత్తై యరుళిచ్చెయితన్ఱాత్ర వ్యాఖ్యాన త్రిలుమ్- ఇన్ఱస్లోకద్వయముమ్
 సమర్పణశబ్దార్థ నిరూపణమెన్ఱే తాత్పర్యమ్. అప్రబుద్ధాధికారికలై పోలే తాముమనుస్థి త్తతాక్కి, అతుక్కునుశయిత్తు, ఇమ్మఖత్తాలే, సమర్పణశ
 బ్దార్థమ్ - స్వాభావికదాన్యానుసన్ధానమేయెన్ఱు నిష్కర్షి త్తరుళినారెన్ఱాచ్చాచ్చిత్తైర్కు తాత్పర్యమ్. ఎన్ఱు నేయెన్ఱిల్; “పూర్వస్తోక త్రిలే-
 అప్రబుద్ధానుస్థానమాక త్తమ్మడైయవనుస్థాన త్రిలే యాహార్యార్ పణప్పణ్ణిక్కిన్ఱురుళిచ్చెయితవరాకైయాలే, తాత్పర్యానుసారేణ భగవదభిప్రా
 యకల్పనప్పణ్ణిక్కిన్ఱు, పణ్ణిన వాత్త సమర్పణత్తు క్కునుశయిక్కితార్” ఎన్ఱు త్తరస్తోక తై యనతరిప్పిక్కితార్ [“ఇవరై భ్రమత్తోడేవిడుకిఱ
 తె?” ఎన్ఱు పార్ త్తరుళి, “నీరయార తైయారుక్కు సమర్పిత్తీ” ఎన్ఱు; నిరూపిత్తు, “ఎనతావియావియుమ్నీ, ఎనతావియార్ యనార్”
 ఎన్ఱిఱపడియే “ఉమ్మత్తై నీర స్వీకరిత్తీరత్తనై, ఆత్త సమర్పణము మాత్తాపహరత్తోపాతి” ఎన్ఱు పణ్ణిన వాత్త సమర్పణ తై యనుశయిక్కితార్ అన్ఱు]
 అనుశయపేతువాన వాత్త సమర్పణద్దా నేతెన్న వరుళిచ్చెయిక్కితార్ [ఆత్త సమర్పణమావతు - భగవత్పరతన్త్రమాన వాత్తపుక్కు
 అనాద్యవిశ్వాసిద్ధమాన స్వాత్తన్త్ర్య మడియాక భగవద్వైష్ణవముఖ్యమిప్పిఱన్ఱు, అత్తాలే “హతక” ఎన్ఱు భీతిపిఱన్ఱ వళివిలే తదీయత్వాను
 సన్ధానత్తాలేవన్ద దాన్య సజ్గుల్పమాతల్, రాజాభరణ తై రక్షిత్తుచెన్ఱు ప్రాప్తకాలజ్జిలే కొడుక్కుమాపోలే, అత్తానై ఈశ్వరన్ఱ
 క్కులిలే సమర్పిక్కు యెన్ఱుతలెన్ఱు]. [తదీయత్వానుసన్ధానమ్] తదీయత్వసజ్గుల్పమ్. సామాన్యసజ్గుల్ప తైయుమ్ విశేషసజ్గుల్ప
 తైయున్ఱొన్నపడి. తదీయత్వమ్ చేతనాచేతనసాధారణమాయ్, దాన్యమ్ చేతనాసాధారణమాయితే యరుప్పతు. ఇనై యరెన్ఱుమ్ - సమర్ప
 ణశబ్దార్థమాక సమ్భవిత్ మెన్ఱు తాత్పర్యమ్. ఇనై యనుశయపేతువానాన్ఱె? ఇతువే యర్థతత్త్రమానాలో వెన్ఱ వరుళిచ్చెయిక్కితార్ [ఇనై
 యరెన్ఱుమర్థమన్ఱు, పణ్ణేయవనతానవన్ఱునై “అవనతు” ఎన్ఱు తైయుమతోడీయ, ఆత్త సమర్పణమాత్తాపహరత్తోడొక్కుమెన్ఱు]. “సజ్గుల్పమ్”
 ఎన్ఱెయాలే - దాన్యత్తుక్కిచ్చాసాధ్యత్వన్ఱొన్ఱుకిఱతు; అతుకూడాతిత్తే, దాన్యమ్ స్వాభావికమాకైయాలే; “భగవానుక్కు కౌస్తుభమానవాత్త
 వన్ఱునై నామ్ వేణిక్కిన్ఱిరున్ఱు, ఉపభోగకాల త్రిలేసమర్పిపోమ్” ఎన్ఱిఱబుద్ధియిల్లామైయాలే రాజాభరణ న్యాయమున్ఱాడాతిత్తే; ఆకై
 యాలే, అత్తైయనుస్థితతాకప్పణ్ణిక్కిన్ఱునుశయిక్కితార్ అన్ఱు తాత్పర్యమ్. ఇప్పడి స్తోకతాత్పర్యతై యరుళిచ్చెయతు, ప్రసక్తా దప్రబుద్ధాధి

ఈ. — (ఎనతావియార్ యానార్) ప్రదేయనూనవస్తువారతు, ప్రదాతావారుచైయవక్ ; “నానెన్నాత్తావైమర్పిడై” ఎన్నక్కడవేనో? (తద్దనీకొణ్డాక్కినైయే) ముతలిలేయిచైయుణ్డాక్కిననీయేకొణ్డాయానాయ్. ఉణ్డాక్కుకైయావత్తే? నిత్యవస్తువైయెన్నిల్; ౧ “ఇచ్చాతవీవతవవిశ్వపదార్థసత్తా” ఎన్ఱుఅవనుచైయనిత్యేచై యాలేయితేయితినుచైయ నిత్యత్వమ్.

పి.ఆ. — కర్తువమిల్లెయెచపడి. శబ్దార్థమ్ (ముతలిలేయిత్తాది). తద్దనీ-ఉణ్డాక్కిననీ, తరుకై-ఉణ్డాక్కుకై. కొణ్డాక్కినైయే-కొణ్డాయానాయ్. తటస్థశబ్దేయై యనువదిత్తు పరిహరిక్కితార్ (ఉణ్డాక్కుకై యిత్తాది). నిత్యేచై యడియాక వితు నిత్యమా యరుక్కైయాలే “ఉణ్డాక్కిన” ఎన్ఱికారత్వపడి. శ్రీవైకుంఠవే, “ఇచ్చాతవీవతవవిశ్వపదార్థ సత్తానిత్యంప్రియాస్తవతుకేచనతేసి నిత్యాః । నిత్యంత్యదే కపరతస్త్రనిజస్వరూపాభావత్కమర్థగుణాహినిదర్శనమ్.” క్రమేణాన్వయః.

ఆ.ఆ.పి. — కారియిచ్చడియై యరుళిచ్చెయ్కెతార్ సుసారభయత్తాలే సమర్పిక్కైయమ్, స్వరూపయాథాత్మ్యభయత్తాలే యనుశయిక్కైయమ్ నాకివిచైయిరణ్ఱుమ్ నావన్నోత్తమనువర్తిక్కుడవత్తెన్ఱు. ఇరణ్డావతినుడైయి యావన్నోత్తానువృత్తియొక్కొణ్ఱు ఇచైయిరణ్ఱుమ్ నావన్నోత్తమనువర్తిక్కుడవత్తెన్ఱు. అథవా, ప్రసక్తాత్ ఆత్మాయడైయి సమర్పణానుశయన్తలైప్పూర్ వరుళిచ్చెయ్కెతార్కావమమ్; ఈశ్వరకాన్యాభిలషితపురుషార్థసిద్ధికాకవిశే యాత్మార్కలై చ్చిత్తునాల్ లీలావిభూతియలే వైత్తుక్కొణ్డిరుక్కిటతు; అవర్కల్ ప్రాప్యత్వరాతియత్తాకేళున్ఱిట్టు, “నామపచ్చైయిడావైయితేయివక్ ఫలసిద్ధియల్ విశేష్పిక్కిటతు” ఎన్ఱు భ్రమిత్తు, స్వాత్మసమర్పణమ్మణ్ణి యనుశయిచున్ఱిక్కికళై. పాట్టిలేట్రుమున్ఱున్ఱాయ్. ఎ.తానియల్ కలవ్వవెన్ఱుతోడన్ఱి, ఎనతావియార్వియుమ్నెసి, ఎనతావియార్ యానార్, తద్దనీ కొణ్డాక్కినై ఎన్ఱుకైయన్వయమ్.

ప్ర.తి. — (ఎనతావి) (ఎనతావియార్ యానార్) స్త్రోత్రే, “వపురాదిభయోపికోపివాగుణతోఽసానియథాతథావిభాతదహంతవపాదశస్త్రయోరహ మదైవ్యవయసమర్పితః॥ మమనానయదస్తియోస్త్వహం సకలంతద్భితవైవమాధవ! నియతస్వమితిప్రబుద్ధధీ రభవా కిన్నసనుచ్చయామితే.” — శ్రీవైకుంఠవే, “ఇచ్చాతవీవతవవిశ్వపదార్థ సత్తానిత్యంప్రియాస్తవతుకేచనతేసినిత్యాః । నిత్యంత్యదేకపరతస్త్రనిజస్వరూపా భావత్కమర్థగుణాహినిదర్శనమ్.” ౩౬.

తాత్పర్యము. — ప్రళయకాలమునందు సప్తకోకముల నుదరమునందుంచి రక్షించినట్టి! స్వామీ! అనాదికాలముగ సంసారమునందు రువాకానవచే మనోయిచ్చు నాయాత్మవస్తువందు కలిసిన మహాపకారమునకు ప్రత్యుపకారముగ నాయాత్మను సమర్పించితిని. ఇంకమీఁద నేను ప్రతిఘటించను. అని యాత్మార్థ భగవంతునిగుఱించి సాదించి పిదప నభకతత్వమునాలోచించి నాయాత్మకు నీవే నియామకఁడవు, రుపిణింబంబునవస్తువును నీకు కేషముగనుచ్చది, సమర్పించువాఁడును నీదాసభూతుఁడుగాన నిట్టిసర్వాస్వామియైన నీకు నేను సమర్పించి నానది చెప్పఁదగదని యనుతఁడంచుచున్నాడు.

మూ. — ఇనియార్ ఇానజ్జళాలెడుక్కలెఱాతవెన్ఱాయ్ । కనివార్ వీట్టిన్ఱ మేయెన్కడట్టుడావముతే ।

తనియేవార్ ముతలేపొళ్ళిలేమేన మొన్ఱాయ్ । నునియార్ కోట్టిల్ వైత్తాయున పాతజ్జేర్ నేనే ॥

ఆ. — (ఇనియార్) అనాత్మతత్వమేను మత్ప్రప్త రేయాటిం మవర్కకుడైయజ్ఞానజ్గుకుక్కోచరనాయ్, అనన్యభక్తికళా యరుప్పార్క్క పరమసులభనాయ్, తాదృశభక్తిహీననాయుక్కుచ్చెయ్తే యెనక్కయత్ను సిద్ధభోగ్యనాయ్, సముద్రత్తిలే యున్ఱున్ఱిక్కిడక్కిట

వాత్త వర్గతై నిన్దే తుకమాక వెదుత్తుజ్జీవిప్పిత్తాపాపిలే, ఉన్నుడైయకృపెయాలే. ఆనన్యగతియాయురన్ద వెన్నుడైయ వుజ్జీవనహేతుభూత నాన పనే! ఉన్దిరువడికలై ఇని యొరునాళుమ్మిరియాలొరుపడి శేర్ నేనేయెన్జిణ్.

౫.

అన్వ.— యార్ ఇనన్దళాల్ ఎడుక్కల్ (౩) ఎటొత ఎన్దాయ్ కనివార్ (౬) పిట్టిన్బమే ఎన్ కడల్ (౯) పడా అయితే తని యేన్ (౧౨) వాల్ ముతలే పొట్టిలేటామ్ (౧౫) ఒన్దు వనమాయ్ సునియార్ (౧౮) కొట్టివ్ వైత్తాయ్ ఇని (౨౧) ఉనపాతమ్ శేర్ నేనే (౨౩).

౫.

పన్నీ.— అనన్దరమ్, ఉన్నుడైయ అప్రాకృతభోగ్యతైయైక్కాట్టి రుచిజనకనాన పడియాలే ఉన్దిరువడికలై పెన్దోదై నల్లెన్ శేర్ నేనే.

ఎత్తనైయేను మతిశయితరానవర్ కళుడైయ, జ్ఞానన్దళాల్, ఎడుక్కల్, (౩) ఎడుప్పన్జాత, స్వామియాయ్, ఉన్బక్కల్ స్నేహ త్తాలే పరిపక్వహృదయరానవర్ కళుక్క, (౬) మోక్షానన్దభూతనాయ్, ఉభయవ్యావృత్తనానవెనక్క, మథనాదియత్తుత్తాలే కడలిలే, (౯) ఉణ్ణాకాత, అప్రాకృతమానవమృతమాయ్, సంసార త్రిత్వోర్బుద్ధామైయాలే తనయనానవెన్నుడైయ, (౧౨) త్వుదనుభవరూపమాన వాట్టు క్కు, రుచిజనకత్వాదియాలే ప్రథమ హేతుభూతనాయ్, ఎన్నై సంసారార్ణవ త్రినిష్ఠ మెడుక్కెక్కనూచకమాక, సప్తద్వీపయుక్తమానజ గత్తై, (౧౫) అద్వితీయమాన, మహావరాహమాయ్ కొణ్ణు, కూర్చై మిక్క, (౧౮) కొమ్మిలే, వైత్తవనే!, ఇని నీయే హేతుభూతనాయ్ నిర్వ హిక్కిఱుపిన్బు, (౨౧) ఉన్దిరువడికలై, ప్రాపిత్తేనేయన్జో!. (౨౩) ఏకారమ్-శేర్ నేన్. ఎడుక్కల్ - తక్షవళమాక్కతల్.

౫.

అర్థము.— ఎట్టిజ్ఞానవంతుల జ్ఞానములచే పరిచ్ఛేదింప (౩) నశక్యమైన నాస్వామి! పరిపక్వమైనయాశకలవారలకు (౬) మోక్షము ఖిమునంటి(భోగ్యభూతుడా!) నాకు సముద్రమునందు (౯) బుట్టని(విలక్షణమైన) అమృతమా! సహాయములేనినాయొక్క (౧౨) ఆనందానుభవము నకు ముఖ్యకారణుడా! సప్తద్వీపములను (౧౫) అద్వితీయమైన వరాహవతారంబెత్తి క్రూరమైన (౧౮) దంతమందు నుంచినవాడా! ఇంకమింద (౨౧) నీపాదపద్మములను జేరితినికదా? (౨౩)

౫.

ఈ.— విద్వామ్బాట్టు. జ్ఞానలాభమేయమైయుమో, ప్రాప్తివేడ్డావో? వెన్న; ఎనక్క ప్రథమనుకృత ముమ్ నీయేయాయ్, ఎన్నై సంసారికలిల్ వ్యావృత్తనాక్కినవన్దై పెన్దోదై నేయన్జో వెన్జిణ్.

ఇని-మేలేయన్వయమ్. (ఆర్ ఇనన్దళాల్ ఎడుక్కల్ లెన్దాయ్) ఎత్తనైయేను మతిశయిత జ్ఞానరానవర్ కళుడైయ జ్ఞానవిశేషజ్ఞాలుమ్ స్వయత్తుత్తాలే యతీయప్పార్ క్కు మన్దు పేర్ క్కప్పే రాతిరుక్కిఱువెన్నాయ్ నే!.

జీ-అ.— అజ్ఞామ్బాట్టు. (ఇనియార్ త్యాది). “తనియేన్వాల్ ముతలే, ఇనియునపాతజ్జేర్ నేనే” ఎన్దు పదజ్జులైక్కటాక్షి త్తిరణ్ణా మ్బాట్టోడే సజ్జతి (జ్ఞానలాభమేయిత్యాది). “అతీయాతన వటివిత్తు” ఎన్దు జ్ఞానలాభమున్దాయ్ లైన్దపడి.

ఇనిమేలేయన్వయమెన్దు “ఇని” ఎన్దుతుక్క - “ఉనపాతజ్జేర్ నేన్” ఎన్దుత్తోడే యన్వయమెన్దుపడి. ఆర్ ఇనన్దళాల్ - ఆరు డైయ జ్ఞానన్దళాలుమ్. ఆరెన్దు - ఉత్కృష్టపురుషవాది. ఎడుక్కల్ లెన్దాయ్ ఎన్దాయ్ ఎడుక్కెక్కడుప్పన్జాత శేన్ స్వామి! యెన్దుశబ్దార్థమ్. పేర్ క్కప్పే రాతిరుక్కిఱు-చలిప్పిక్క చ్చలియాలేయిరుక్కిఱు. అతావతు-పరిచ్ఛేదితతీయస్పికాతిరుక్కిఱువెన్దుపడి. ఎడుక్కల్ స్వామి.

అ-అ-వి.— ఆరుడైయ జ్ఞానన్దళాలు జ్ఞాన, ఎడుక్కల్ - అతీయప్పార్ క్కెయమ్, ఎడుక్కెయమ్, ఇన్విరణ్ణాలుమ్, ఎటొత. అతీయపుమ్

ఈ-అతావతు-దుర్యోధననాలే పరిచ్చేది త్తల్, రావణనాలేయెడుక్కలాయరు త్తల్ శెయ్యునితాయరు కైక్కి, (కని వార్ పీట్టిన్మ) “సి” ఎన్టల్ ఉళో కనిన్దు పక్కమా యరుక్కు మవర్ కళుక్కు మోక్ష సుఖమానవనే!. అన్టియే, “సి” ఎన్టాలినియ రా యరుక్కు మవర్ కళున్ది త్తిలేవన్దు అవర్ కళుక్కానన్దత్తై విత్తైక్కు మవనే!. అప్పడి యెన్దై కణ్డో మెన్నిల్; ౧ *యళోత్తైప్పి రాట్టి, తొల్లెయిన్దు త్తిఱుతికణ్డాలితే. (ఎకడప్పడావముతే) అన్విరణ్డకోడియలు

జీ-అ.-మన్దెక్కుప్పొకాతిరుక్కిఱున్దు కూట్టిక్కొల్వతు. “ఛానన్దళాల్” ఎన్దుతు-కత్తక్కు ముపలక్షణమ్. “ఎడుక్కలెఱాత” ఎన్దుతు-అఱి యప్పొకామైక్కు ముపలక్షణమ్. వివరణమ్ (అతావతిత్యాది). పీడు - మోక్షముమ్, గృహముమ్. మోక్ష సుఖమానవన్ - మోక్ష సుఖ త్తైక్కొడుక్కు మవన్. పీట్టిలేవన్దానన్దత్తై విత్తైక్కు మవన్దెరణ్డా మర్థమ్. (తొల్లెయిత్త్యాది). పెరుమాళ్ తరుమొగ్గి. పన్దైయతానవానన్దత్తి నున్దెయ వైల్లకణ్డా శేయ్దుపడి. (కడప్పడావముతే). పదుకై - ఉన్దాకై. “కడప్పడావముతు” ఎన్దెయాలే - ప్రాపత్త్యన్దొల్లిల్లిరు.

అ.వి.-పేర్క్కవుమ్ పాకాతన్దెయెన్దు వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎత్తనెయ్మిమిత్త్యాది).—అథానరమ్ (అతావతిత్యాది). ఆర్ఛాన జ్ఞాలెడుక్క లెఱామెయనత్తెవడి. ఆర్ఛానజ్ఞాలుమెఱాన్. ఆరెడుక్కిలుమెఱాన్దన్దయమ్. ఇప్పొతు, “ఆర్” ఎన్దు - జ్ఞాన సమృద్ధి వివక్షితమున్దు; నిశ్చర్యసమృద్ధి వివక్షితమ్. ఎఱుకై - విషయాకరిక్కుప్పదుకై. నిశ్చర్యమత్తరానప్రతిహలరజియామలిరుక్కెయ మివరుక్కున్దేక్కమెన్దు పడి. “ఆరెడుక్కలెఱాత” ఎన్దిఱున్దత్తిల్ “ఆర్” ఎన్దిఱుతు - బలోచ్చాయత్తెప్పల్లి. ౨ “నసన్దేర్థి భరతానుజః” ఎన్దుతువు మున్దేక్కమిఱే యివర్క్కు. ——— “తత్రప్రాథమికార్థోదాహరణత్వేన ౩ “భక్త్యానాన్త్రాద్యేన్ది” ఇతి సజ్జాయవృత్తాన్దమ్, తత్ప్రతికోటిత్వేన “ఆర్” ఇత్యన్ద్యాదాహరణత్వేన భృతరాన్త్రాన్దమ్. ౩ “మాయానసేవే” ఇత్యాది. “పీట్టిన్మ” ఇత్యన్ద్యారానతారపరత్వేనాన్తానర మభిహితమాచార్యహృదయకాన్దె. ౪ “పీట్టిన్మ విన్దప్పొక్కలిల్ ద్రవ్యభాషానిరూప ణసముమ్” ఇత్యత్త. (మోక్ష సుఖమానవన్దుతు) “ఇచ్చెయ్దుయెనెల్” ఎన్టాల్ - నెల్లెవిల్లెక్కు మెన్దు కాట్టుమాప్పొలే, మోక్ష సుఖ త్తైక్కొడుక్కు మెన్దు పడి. ఇప్పడిశెయ్దుక్కణ్డ వివక్షణ్డోవెన్దు (యళోత్తైప్పిరాట్టి యిత్త్యాది). (తొల్లెయిన్దు త్తిఱుతికణ్డాలితే). పెరుమా ఱ్ తిరుమొగ్గి.—“ఇవనైప్పెల్లి వయిఱున్దెయళో” ఎన్దున్దుడియరుక్కిఱ యళోత్తైప్పిరాట్టి, అవనున్దెయ సాశిల్వాదికలై యెరుపడి ప్పవననుభవిక్కెయాలే, పన్దైయతాన వానన్దత్తిన్దైకణ్డాశే; అవనుమెన్దుత్తియే! యెన్దిఱార్. (ముఱుతుమ్ నెన్దెయన్దెన్దు). “కైనిన్దెన వళవుమ్ వయిఱున్దెయమ్” ఎన్దుమ్ మాన్ద్యత్తాలే నెన్దెయ్ముఱుతు మన్దెన్దానాయ్దు. (తొట్టున్దుమ్). ఉచార్యరున్దెయత్తీర్థప్రసా దజ్జలై శిలవళియామల్ నాళోతోఱుమ్ పేణిశివిప్పొరెప్పొలే, “ఆత్రితస్సర్వముళ్యనెన్దెయ శిలవళియైచ్చయవతె?” ఎన్దుగొట్టు త్తొట్టునక్కానిఱుక్కుమాయ్దు. (ముక్తిశిక్షణ్డమన్దెన్దెయమ్) ముక్తివిన్దిశైయతాయ్చిఱియతా యిరుక్కిఱ తామరెప్పుప్పొ లేయిరుక్కిఱ తిరుక్కుమొక్కొన్దాయ్దు నెన్దెయన్దెన్దుతు. ఇప్పడి కైయజ్జళవుమాయ్ కున్దెవాఱే కిన్దెన్దొరుతామ్మె యెడుత్తు కొన్దెన్దొట్టచ్చెన్దొళో (ఎఱిల్కోళోతామ్మొన్దెన్దొట్టచ్చెన్దొళో కనిన్దెయమ్) ఇవనైక్కొట్టుకీఱ తామ్మొన్దెయాలే య్దుకీయతాయరుక్కు మిఱే. “ఎడుత్తతామ్మొన్దెన్దొ మెయ్యెయికిక్కిల్ శెయవతె?” ఎన్దు నడున్దొక్కొన్దె నిఱుక్కుమాయ్దు. (నెన్దెయ్ తోయన్ద శెవ్వాయుమ్). పావియో, వాయతుకైయతా క్కిడిరకప్పట్టుతు. (అఱుకైయుమ్). ఇన్దెయ్ముకణ్డవాఱే, “కైయిన్దపడియో, వాయి రున్దపడియో, ఇతెకైయతతు?” ఎన్దు ఱుక్కానిఱుమ్; “ఉన్దెక్కుత్తరమిల్లె” ఎన్టాప్పొలే వాయ్కైయక కాన్దెయాలే కణ్డో వుళొల్లప్పొకాతే య్దుకీఱుక్కుమాయ్దు. అఱుప్పక్కవాఱే “వాయ్ వాయ్” ఎన్దుమే (అఱ్ఱిన్కోక్కుమ్) తన్దేత్తెత్తన మెల్లామ్ తోన్ద నోక్కానిఱుమ్. (అన్దొక్కుమ్) అన్దొక్కుమెన్దుమిత్తనై. (అఱికోళో శెన్దెయ్మువాయ్ శెన్దెయ్ముతువుమ్) విశేషమాన్దొ మెయాలే ౬ “విష్ణువిష్ణుమాన్దెన్దె” ఎన్దిఱుపడియే య్దుకీయతాయ్చిన్దెన్దె శిఱితాన తిరుప్పనళత్తై నెళిక్కుమ్. అతావతు - అఱుక్కొ లుమెన్దుపడి. (తొట్టుకైయుమ్). ఇవన్కోళిన్దెవాఱే పుకట్ట కయిల్లైక్కుట్ట నెడుక్కుమ్; ఎడుత్తవాఱే, “పాడిన్దవర్ కళుక్కు ప్రసా దసమన్దలి” ఎన్దుకై కణ్డొన్దుమ్; “కైకణ్డపరిహరత్తై చ్చవక్కునచ్చెయ్మోమ్” ఎన్దు తొఱానిఱుక్కుమాయ్దు. (ఇన్దెకణ్డవోతై తొల్లెయిన్దు త్తిఱుతికణ్డాశే). ఇప్పడిప్పట్టవననున్దెయ సాశిల్వై యనుభవిత్రయళోత్తైప్పిరాట్టియార్ అనాదియాన వానన్దత్తినున్దెయ ముడివు

౧|| పెరు-తి-మొ-౨౦.
 ౨|| ఆ-హృ-౧.
 ౨|| రా-య-౫-౧౧౧.
 ౩|| పెరి-తి-మొ ౧౨-౬.
 ౩|| భార-ఉన్దొ-౬౦-౫.
 ౬|| పెరి-తి-మొ-౨౧-౫.

ఈ-మెణ్ణివొణ్ణాతపడి యిరుక్కి-అ వెనక్కయత్తు నిన్దభోగ్యనానవనే! (తనియే వాల్ ముతలే) తనియేనాన వెన్నుడైయవనుభవత్తుక్కు ప్రభమనుకృతమానవనే!

ఏకాక్ష్యకర్ణికళోనడువే యిరున్దాప్పోలే పిరాట్టి-ఇవరుక్కుమ్ తనియాయరుక్కుమితే సంసార త్తిలిరుప్ప. (పొట్టిలిత్యాది) తనిమెయిలేవస్తుతప్రమృడియై చొచ్చిలుకిఱు. అద్వితీయమహావరాహవేషత్తై పరిగ్రహిత్తు. ప్రళయజ్ఞోణ్ణభుననన్దశేత్తై యుమెడుత్తు. (సునియార్ కోట్టిల్వైత్తాయ్) నునియెత్తు - కూర్చై. ఆరుకై - మిమతి. కూర్చైమిక్కుకోట్టిలే వైత్తాయెత్తు పడి. ఇత్తాల్ - రక్ష్యనర్గత్తి నళవల్లాతరక్షకనుడైయ పారిపైచొచ్చిలుకిఱు. (ఇనియునపాతజ్జోర్నేనే) ప్రళయజ్ఞోణ్ణభూమియైయెడుత్తాప్పోలే సంసారప్రళయజ్ఞోణ్ణవైత్తై యెడుత్తపోతే, దేవర్ తిరువడికల్తై నాకోకిట్టినేనేయన్తో. ౧. ఇమైయార్ తలైవా - ఇన్నిన్దనీరై యనియాముతామై " ఎన్ను మ్మడి, అఱివైత్తనదపోతే యున్నిరువడికల్తై పెన్దోదేనేయన్తో? ౫.

జీ-అ-అవిరర్ణుకోడియిలు మెన్దతు-శత్రుక్కుళానరానాదికళుడైయవుమ్, అతిశయతప్త క్తిమాన్దళానయోదాదికళుడైయకోటియిలు మెన్దపడి. ఎనక్కు - అద్యేమత్రముడైయ వెనక్కు. వాల్ ముతలే - వాళ్ళొక్కముతలానవనే! ఇవర్ క్కు వాళ్ళి - భగవదనుభవమితే. సంసారిక భిరుక్కు, "తనియే" ఎన్నిఱిత్తెన్ను (ఏకాక్షి త్యాది). పిరాట్టిక్కు ఏకాక్ష్యకర్ణికళోనడువిరుప్పప్పోలే, ఇవర్ క్కుమ్ సంసార త్తి లిరుప్పత్తనియా యిరుక్కుమెత్తు పడి. ౨ "ప్రియజ్ఞానమపశ్యన్తిమ్" ఇత్యాది. తనిమెయిలే - రక్షకావేషాదజైయలే. ఇత్తాల్ - "సుని యార్" ఎన్నిఱివైత్తాల్. పూర్వవాక్యార్థత్తై దృష్టాన్తికరిత్తుక్కొణ్ణ, "అఱియారనవఱివైత్తు" ఎన్నుత్తై క్కుటాక్షిత్తు "ఇని" ఎన్నుత్తు క్కుభావమ్ (ప్రళయజ్ఞోణ్ణవిత్యాది). ౩ * సాయన్నిష్ఠానత్తిలో విశేషకటాక్షపరమా తాత్పర్యాన్తరమ్ (ఇమైయార్ తలైవావిత్యాది). తిరువిరుత్తమ్. నిత్య సూరికళుక్కు త్తలైవానవనే! ఇవర్ దేవ్ నిలైనిష్ఠపోన్ద వాసనారుచికళాకిఱి స్వభావ విశేషబ్దత్తై, ఉక్కుకటాక్ష మ్మెన్దో నాన్దశేదేమాతపడి యిత్తర్థం. మేలిత్తాప్పిలే "మతన్నుమే" ఎన్నుపదత్తిక మూన్దామర్థత్తుక్కుచ్చేర, "ఇని" ఎన్నుత్తుక్కుమ్ మూన్దామర్థమాక ఇన్నుము మోరగ్గ మధ్యాహరిత్తుక్కొన్దవు. అతావతు - ౩ * వాయున్దై యుకళిల్ న్యసనన్దీర, * ఉనిల్వాణ్ణయిరిలే సంశ్లేషి త్తపోతే, ఉనపాతజ్జోర్నేనే యన్తోవెన్తు. ఆక, "ఇని" ఎన్నుత్తుక్కు - మూన్దరమ్, అర్థద్యయంవా. ఆర్ ఇనన్దళాల్ తొడన్దై, వాల్ ముతలే - ఓరేనమాయ - పొట్టిలేమిమ్ - సునియార్ కోట్టిల్వైత్తాయనియునపాతజ్జోర్నేనే ఇత్తన్వయం. "ఎన్నున్దామముతు" ఎన్నై యాలే - ప్రాప్త్యముమ్, "తనియేన్దామముతల్" ఎన్నైయాలే - ప్రాపకత్వమున్దొల్లిల్దు. ౫.

ఆ-అ-వి. ఉజ్జాతే; అవళు మొరభాగ్యాగ్నికైయేయెన్దొత్తార్ - శుక్కుతాన్ద్రజన్యజ్ఞానాధికకోదాభ క్తిమత్కొటావాపరిగణనానర్హ స్థి, ౪ "యమే నైష బృణుతే తేనలభ్యస్తస్యైష ఆత్మావివృణుతేతనాంసామ్" ఇతినిష్టే తుకవిషయా కార విషయాభూతస్య మమేత్తర్థం. ౨ "ప్రియ జ్ఞానమపశ్యన్తిం సత్యన్తింరాక్షసిగణమ్ | స్వగణేనమృగింహీనాంవృగన్తై రంపుతామివ" ఎన్నుక్కుడవతిఁ. ౫ "దర్శనదగ్రదశేన్ద్రియాననమ నోన క్తంబరాధిష్ఠితేచేహైన్ద్రస్థనస్థి నాపరిపృతేదీనాం దహమాస్థితః | అద్యత్వేహమతు మేన గురుహసద్వితార్థాభిమాన్ లక్ష్మారు ధ్ధవిదేహరామితయా న్యామేకలాలప్యతే" ఎన్నుత్తనుసన్దేమమ్. ౬ "తత్సమత్తి ప్యనరాంస్వదంప్ర" మా మహానరాహ స్సుటపచ్చలోచనం, రసాతలాదుత్పలప్రసన్నిభ స్సముత్తితోనీలఇవాచలోమహా" ఎన్నుక్కుడవతిఁ. — (ఇన్నిన్దనీరై) ఇవర్ దేవ్ నిలైనిష్ఠపోన్ద వాసనా రుచికళాకిఱి స్వభావవిశేషత్తై. (ఇనియాముతామై). నిష్టే తుక కటాక్షమాలమాన జ్ఞానలాభత్తై యుడైయ పిన్దు ఉన్నజ్ఞీకారబలత్తై యుడై యనాన్దోణురాతపడి. ౫.

పెరుమాళ్ తిరుమొక్కి - ఏదొన్దగు మొక్కి-ఎట్టొ ప్పట్టు ముట్టుతుమ్ వెణ్ణెయైత్తు తొట్టున్ద ముఱికోణ్ణై యైవరైక్కెయ్యు. మొట్టిల్కోళ్ తాముకొణ్ణిదేస్తత్తొక్కోళురునిలైయమ్ వెణ్ణయిర్ తోయ్ద శెవ్వాయు. ముత్తైయుమణ్ణెనోక్కు మన్నోక్కుమణికోళ్ శెణ్ణెలువాయ్ నెలిప్పరువుమ్. తొట్టుకైయుమిదైకణ్ణనోళ్ తొల్తైయిన్ద త్తిఱుతికణ్ణాశే ||

తాత్పర్యము. — అధికజ్ఞానవంతులైన బ్రహ్మదేవతలకును పరిచ్ఛేదింప నశక్యములైన కల్యాణగుణములుకల ఓ! సర్వస్వామీ! క్షీర సముద్రమునందు బుట్టిన ప్రాకృతమైన యమృతముగాక అప్రాకృతమైన అమృతముంబోలె నాకు భోగ్యభూతుండును సత్సద్విషములతో

గూడియున్న జగత్తును వరాహవతారంబై తిరువధరించిన యాపత్సముండునైన నీవే సకలజగత్కారణభూతుడవైన పిదప నీ పాదారవింధంబులను నేనాశ్రయించితిని.

౫.

మూ.— శేర్ న్దార్ తీవినై కట్టరునజ్జై త్రిన్దు తియై । త్తీర్ న్దార్ తమ్మనత్తుప్పిరియాతవరుయై ।

చోర్ న్దార్ శేవుః కోకొడాచ్చుడైయరక్కియైమూ । కీర్ న్దాయైయడియేనడైన్దేముతమ్మన్న మే॥ ౬॥

ఆ.— (శేర్ న్దార్) “ పాపకాలమును సంశ్లేషిస్తోను ” ఎట్లు తమక్కన్దోబ్బుమ్మడి యెమ్మెరమానాడే తాను సంశ్లేషిస్తానాయితే ; ఆశ్రీతరుడైయ స్వవిషయ దివ్యజ్ఞాన విరోధి పాపగ్రుక్క నజ్జాయ్ , అవర్కళుక్క స్వవిషయ దృఢజ్ఞానప్రదనాయ్, ఇప్పడి తన్నుడైయ ప్రసాదత్తాలే లబ్ధజ్ఞానరాకైయాలే ౧ * సమ్యగ్వ్యవసితరా యిరున్దవర్కళై సంసార త్రిమిక్కువిడాతే యవర్కళోడు పిరియాతే సంశ్లేషిక్కుమ్ స్వభావమాయ్, ఆశ్రీతవిరోధి నిరసనస్వభావమయిరున్ద ఉన్దోడిన్దోవడియేన్ సుశ్లేషిక్కుమ్మేబ్బడుతు, ఇవ్వాత్తాపుళ్ళవన్దే పెన్దోన్దో? పెన్దొత్తార్.

౬.

అన్వ.— శేర్ న్దార్ తీ వినైకట్టు (౩) అరు నజ్జై త్రిన్దు తియై (౬) తీర్ న్దార్ తమ్ మనత్తు పిరియాతు (౯) ఆవరుయై శోర్ న్దార్ పుకల్ కోడా (౧౨) శువరై అరక్కియై మూక్కిన్దాయై (౧౫) అడియేన్ ముతమ్మన్న మే అడైన్దేనే (౧౮).

పన్న.— అన న్దరమ్, ఇన్ద్రప్రాప్తి, స్వరూపప్రయుక్తమాకైయాలే అనాదిసిద్ధమన్దో పెన్దొత్తార్.

ఉన్నైయడైన్దవర్కళుడైయ, క్రూరమాన, పాపగ్రుక్క, (౩) కాల్ బవరియ, నజ్జాయ్, తిన్జితానమతియాకిట - వ్యవసాయన్దా నాయ్ నిట్టితానెన్నలామ్మడి యతుక్కుత్తావక నాయ్, (౬) అన్దవ్యవసాయత్తై యుడైయవర్కళుడైయ, మనస్సితే, విడాతే, (౯) అవర్కళా త్తవన్దువై, ఎన్దుమ్ విషయాన్దరగళితే పుక్కుచోర్ న్దార్, పాకొకొడాతే, (౧౨) తన్నుడివైయే యవర్కళుక్కు విషయమాక్కు ముజ్జ్వలస్వభా వనాయ్, అవర్కళో విషయరుచియై శూర్పనఖియై, అశ్రితాపాస్సితే యజ్జీత్తుక్కుడుక్కు వల్లవున్నై, (౧౫) ఉనక్కు శేషభూతమానస్స రూప తైయుడైయనాన్, ముతలుక్కుమున్నే, అడైన్దేన్దవో? (౧౮) * మయర్వట మతినల మరుళునళిక్కుమున్నే ప్రాప్తి యుడైన్దవో పెన్దు కరుతు.

౭.

అర్థము.— ఆశ్రయించినవారలయొక్క క్రూరములైన పాపములకు (౩) విలక్షణమైన విషమగువాడును దృఢమైన జ్ఞానమునుబట్టిం చువాడును (౬) తేరినజ్ఞానముకలవారలయొక్క మనస్సునందు విడువక (౯) వారియాత్మవస్తువును శుష్కించి పోసీయని (౧౨) తేజస్సుకల వాడును శూర్పణఖియనురాక్షసిని ముక్కునుచ్చేదించినవాడునైన (నిన్ను) (౧౫) వాసుడైన నేను ముందే ఆశ్రయించితినికదా? (౧౮) ౭.

ఈ.— ఆటామ్బట్టు. “ ఇని యునపాతేన్దోన్దేనే ” ఎన్దొల్; “ ఇని ” ఎన్దు వి శేషిక్కు వేణుమో?, ౨ * పొయ్ నిన్దు ఖానత్తిలే నీవి శేషకటాక్షమ్మణ్ణినపోతే కిట్టిన్దోలేనో వెన్ను తల్; అన్దిక్కే, స్వరూపత్తై యనుసన్దిత్త వాతే స్వాభావిక శేషత్వమేయాయ్ నిలైన్దిత్త వాకారమ్, నడువుళ్ళతు వన్దేటియాయ్ త్తోబ్బుకైయాలే శొల్లొకి తారాకవుమామ్.

జీ-ఆ.— ఆటామ్బట్టు (శేర్ న్దార్ త్యాది): కీర్ త్తాన్దొల్, “ ఇని ” ఎన్దు తిన్దరద్దయానగుణమాక పవతారికాద్వయమ్ (ఇనియొ నపాతమిత్త్యాది). (ఇనిఎన్దు వి శేషిక్కు వేణుమో) “ అతీయాతనవతీన్ద ” ఎన్దు వి శేషిక్కు వేణుమోవెన్దు పడి. “ కిట్టిన్దోలేనో ” ఎన్దు వనన్దరమ్ - ఎన్దితాత్తెన్దు శేషమ్. (అన్దిక్కే యిత్త్యాది). ఇవ్వవతారికైయాలే, ఇని యెన్దు వి శేషిక్కు వేణుమోవెన్దితతు. ౨ * పొయ్ నిన్దు ఖానత్తిలే * మయర్వటమతినల మరుళినపోతే పెన్దోన్దేయన్దోవెన్దు వి శేషిక్కు వేణుమోవెన్దు పడి. నిలైన్దిత్త వాకారమ్ (స్వాభావిక శేషత్వ మేయాయ్). ఎన్దున్దుయమ్. స్వరూపత్తై యనుసన్దిత్తవాతే, స్వాభావికాకారమ్ శేషత్వమేయాయ్, నడువుళ్ళతు వన్దేటియాయ్ త్తోబ్బు కైయాలే, పడైయడైన్దేనేయన్దో పెన్దితాన్దెన్దు పడి.

ఈ.-శేర్ న్దారుణు - ౧. “ ద్విధాభజ్యేయమప్యేవం ననమేయన్తుకస్యచిత్ ” ఎన్నుమ్ నిర్బన్ధమిల్లాతవర్ కళ్. (శేర్ న్దార్) కడుమరక్కలమ్ కరైశేర్ న్దాప్పలే యవనై క్కట్టిసవర్ కళ్. అనాదికాలమ్ సంసరిత్తు ప్పొన్ద ఆత్మా సర్వేశ్వరనై క్కట్టుకైయావతు - కరైశేరుకైయితే. ౨. * ఇక్కరైయేతినార్ కళితే యవర్ కళ్. (తీవినై కట్టరునన్జై) అవర్ కళుడైయప్రాప్తిప్రతిబన్ధక కర్తజ్జుక్కుళి క్కాల్ వొణ్ణాత నజ్జానవనై. (తిన్జితి యై) మున్నే శేర్ న్దిరుక్కుమవర్ కళుక్కు తిన్జియతాన మతియైక్కుడుక్కుమవనై, అమ్మరిపక్, తపస్సుపన్ణా నిన్జు, సర్వేశ్వరక్ ఇన్ద్రవేషత్తైధరిత్తుక్కుణ్ణుకెన్దు, “ ఉనక్కు వేణ్డియవన్తై వేణ్డిక్కుళ్ ” ఎన్ను, “ నానునై ౨ యారాధిక్కుమవనల్లెన్దాల్, ఎనై ౨ సమాధిభజ్యమబ్బన్ణాతే పోకవల్లయే, ఉనై ౨ క్కుమ్బిడుకిత్తోక్ ” ఎన్టానితే-౩ “ నాహమా రాధయామి త్వాం తనబద్ధోయమజ్జలిః ” ఎన్టు తానే యత్తిక్కుప్పార్ క్కుమ్బుత్తు మత్తిక్కు వొణ్ణాతపడియాన తిన్జియమతియై క్కుడుక్కుమవనై. (తీర్ న్దారిత్వాది) ౪ “ జలాన్త త్స్యావివోన్ధృతౌ ” ఎన్టు తనై ౨ ప్పిరియమాట్టాతే యిరుక్కుమవర్ కళ్ నెన్జైవిట్టుప్పోకమాట్టాతే, అవర్ కళుయర్ తనై ౨ ప్పిరిన్దు ద్రవీభూతమాయ్ మజ్జిప్పోకక్కుడాతే, “ అతుత్ పేలు ” ఎన్ను మిడమ్ పడివిలేతోన్ద ఇరుక్కుమవనై. తీర్ న్దారుణు - ఉపాయ త్తిల్ తుణిన్దుడైయార్. అవర్ కళాకితార్ - “ ప్రాప్య ప్రాపకజగ్గిరన్జుమవనై ” ఎన్జిరుక్కుమ వర్ కళ్. అవర్ కళ తనై ౨ ప్పిరిన్దు నోవుపడాతపడి అవర్ కళ నెన్జిలేయిరుక్కుమవనెన్టుమామ్. (అరక్కి యైముక్కిర్ న్దాయై) పిరాట్టియోన్జై సంక్షేపవిరోధియై ప్పొక్కుమాప్పోలేయాయ్ న్దు అవర్ కళుడైయవి రోధికత్తై ప్పొక్కుమ్బుడియుమ్. ఆనాల్, ఇవనోపిన్దై యవళ్ మూక్కులుత్తానెన్నిల్; ఆమ్; కైయాలేయలు క్కువేణుమే, ౫ “ రామస్యదక్షిణోబాహుః ” ఎన్ను క్కుడవతిత్తే. (అడియేనిత్వాది) శేషభూతనాన నాన్ పన్జే

శీ-అ.-మేలే, “ తీర్ న్దార్ ” ఎన్టు శొల్లుకైయాతే, అన్దోదే పునరుక్తమాకామైక్కాక, “ అభిముఖ్యముడై యవర్ కళ్ ” ఎన్దర్థమ్. (శేర్ న్దారుణిత్వాది) నిర్బన్ధమిల్లాతవర్ కళ్ - అద్వైతాదిభుడైయవర్ కళ్. యుద్ధకాండే వత్తింశే రావణ, “ ద్విధాభజ్యేయమ్ ” ఇత్వాది పూర్వమేవలిఖితమ్. ఇవర్ కళై “ శేర్ న్దార్ ” ఎన్జితెన్నేన్దు (కడుమరక్కలమిత్వాది). కడుమరక్కలమ్ - నజ్జితప్పిరవోడమ్. కరైశే ర్ న్దాప్పోలే యానపడియొన్జెన్దు (అనాదికాలమిత్వాది). ఇత్తై ప్రమాణముఖన వనిళిచ్చియేకితార్ (ఇక్కరైయిత్వాది). పెరియాళ్వార్ తిరు మొట్టి. “ అక్కరైయెన్దుమ్ ” ఇత్వాది పొట్టక. అక్కరై-సంసారమ్. ఇక్కరై-పరమపదమ్. కాక్కువొణ్ణాత-ప్రత్యోపగమిట్టు క్కాక్కు వొణ్ణాత. తిన్జితానమి - ద్విధాభవసాయమ్. “ తిన్జితియై ” ఎన్జిత సామానాధికరణ్యమ్ - జన్యజనకభాననిబన్ధనమ్, అప్పడికొడుత్తవివముణ్ణో వెన్దు (అమ్మరిపనిత్వాది). ఉక్తార్థ ప్రమాణం నదక్. ఏతేన ఫలితార్థభాషా (నాహ మిత్వాది). శ్రీవిష్ణుధర్మద్వితీయోధ్యాయే. ౧. సర్గానాన్త్యంవర దప్రయచ్ఛాభిమతాన్వరాక్ ఇత్యుత్తరార్థమ్. “ తీర్ న్దార్ ” ఎన్దు తుక్కు-ర్థద్వయమ్ - ప్రాప్యత్వరానిష్ఠతెన్దుతల్, ప్రాప్యప్రాపకనిష్ఠతెన్దుతల్. ప్రథమార్థమ్ (జలాన్త త్స్యాదిత్వాది). “ శేర్ న్దైపుకల్ కొడా ” ఎన్జిమిరుక్కుర్థమ్ (ద్రవీభూతమాయ్ మజ్జిప్పోక క్కుడాతేయెన్దు). “ నడర్ ” ఎన్దు తిత్తాత్పర్థమ్ (అతుత్ పేలిత్వాది). ద్వితీయార్థమ్ (తీర్ న్దారుణిత్వాది). తుణివు - ఆధ్వనసాయమ్. తటస్థశక్తైయై యనువదిత్తు పరిహరి క్కితార్ (అనాదిత్వాది). (రామస్యేత్వాది) ఆరణ్యకాండే ద్వాత్రింశే రావణంప్రతిభూర్పణభా, “ భ్రాతాచాన్య ” ఇత్వాది, “ లక్ష్మణోనామ పీఠ్యనాక్ | అమర్షిదుర్జయోజేతా విక్రాన్తో బద్ధిమాన్సురీ | రామస్యదక్షిణోబాహుర్నిత్యం ప్రాణోబహిశ్చరః. ” ద్వితీయవతారికైక్కు

అ-అ-వి.— ౬ “ సర్వవ్యాఖ్యా వికల్పనాం ద్వయమిత్వం ప్రయోజనమ్ | పూర్వత్రాపరితోహా విషయవ్యాప్తిరేవవా ” ఎన్జిత వ్యాయత్రాతే యవతారికాద్వయమ్. ఇరన్జావతు (అనాదికాలమిత్వాది). అతావతు- దరిద్రనాయరుప్పొనోరువనుక్కు విశ్వర్థముజ్జానాల్, వత్తైయదారిద్ర్యతైమజన్దు, “ మున్ను మొరుకాల్ దరిద్రనాయరున్దోమ, ఇతు నేయన్దోన్దభానమ్ ” ఎన్నుమాప్పోలే, ఇవరు మనాదికాలమాత్తా

౧॥ రా-య-౩౬-౧౧. ౨॥ పెరి-తి-మొ-౪౩-౨. ౩॥ విష్ణు.ధ-౨-౨. ౪॥ రా-అ-౫౩-౩౧. ౫॥ రా-అ-౩౪-౧౩. ౬॥

శీ “ కాక్కువొణ్ణాత ” ఎన్జితయరుమ్బుద త్తిత్కొణ్ణిత.

ఈ.—యడై నేనేయన్టో? (అడియేనడై న్డే ముతన్ను మే) అనాదికాలమిల్లన ఇల్లవై మఱిక్కుమ్మడివన్దు కలకై యాలే; ఇన్టో పెన్ద్రుతు, ఇవ్వాత్తాపుళ్ళనన్డై పెన్ద్రేనల్లెనోవెన్టుమామ్. ౧ * వాయున్దిరై యుకళిల్ - శీర్నో సంక్లేషితైతేన్ద్రుమ్ పోయ్ కలగ్గి విశ్లేషమేయాయ్ చెన్టా పోలే, ఇట్టు - కలవియిన్ది కుతియాలే యడై మఱిన్దు మున్నే పెన్ద్రేనల్లెనో వెన్డితారెన్టుమామ్. ముతన్ను మే - పట్టైయ తాకవెన్టు పడి. ౬.

జీ-అ.—చేరవరుళి చెయ్ కిటార్ (శేషభూతనానవిత్వాది) ప్రథమావతారికైక్కు చేర; అఱియాతనవఱి విత్తపిన్దు ఎన్టు విశేషిక్కు వేణుమా, ౨ * పోయ్ నిన్డు ఇనత్తిల్ విశేషకటాక్షమ్మణ్ణినపోతే కిట్టిల్ దోనో వెన్టు ద్వితీయార్థజ్ఞానాశ్చతు. శీర్నోత్పత్తిల్ “ఇని” ఎన్టు తొ మూన్టా మర్థత్తుక్కు చేర మూన్టా మర్థమ్ (అనాదికాలమిత్వాది). ఇట్టై దృష్టాన పూర్వకమాక వివరికిటార్. (వాయున్దిరై యిత్వాది).

ముఖ్యన్దొరైన్టు కాట్టుకిటార్ (పట్టైయ తాకవెన్టు పడియెన్టు). ఆ “ఇని” ఎన్టు తుక్కు-అఱియాతనవఱి విత్తపాతే పెన్ద్రే నేయన్టో వెన్టుమ్, ౨ * పోయ్ నిన్డు ఇనత్తిల్ విశేషకటాక్షమ్మణ్ణినపోతే పెన్ద్రే నేయన్టో వెన్టుమ్, ౧ * వాయున్దిరై యుకళిలా రిత్తిర సంక్లేషితైతే యనపాత జ్ఞోరై నేయన్టో వెన్టు మిప్పడి మూన్టా మర్థమానపోతు, “ముతన్ను మే” ఎన్టు తుక్కుమ్ మూన్టా మర్థమ్. అతావతు - “ఇని” ఎన్టు - * పోయ్ నిన్డు ఇనత్తిల్ విశేషకటాక్షమ్మణ్ణినపోతే పెన్ద్రే నేయన్టో వెన్టు విశేషిక్కు వేణుమా, అనాదికాలమేపిడిత్తు పెన్ద్రే నేయన్టో వెన్టు తల్; ఇనియెన్టు - అఱియాతనవఱి విత్తపాతే పెన్ద్రే నేయన్టో వెన్టు విశేషిక్కు వేణుమా, * పోయ్ నిన్డు ఇనత్తిల్ నీ విశేషకటాక్షమ్మణ్ణినపోతే పెన్ద్రే నేయన్టు తల్; ఇనియెన్టు - * వాయున్దిరై యుకళిలా రిత్తిర క్కలన్దపోతే పెన్ద్రే నేయన్టు విశేషిక్కు వేణుమా, అనాదికాలన్దొడగ్గి విశ్లేషమిన్ది క్కే సంక్లేషమాయ న్టోనమక్కు చెన్టుకిట తెన్ను తలెన్టు. “ఇని” ఎన్టు క్కర్థద్వయమానపోతు, తదనుగుణమాక వవతారికాద్వయమ్; అతిల్ ప్రథమావతారికా నుగుణభావపరమ్ (శేషభూతనానవిత్వాదివాక్యమ్), ద్వితీయావతారికా నుగుణ భావపరమ్ (అనాదికాల మిత్వాదివాక్యమ్). వాయున్దిరై యిత్వాదివాక్యమ్ - తద్వివరణపరమెన్టు. ఇప్పడియే “ముతన్ను మే” ఎన్టు తుక్కు మర్థ ద్వయమ్. ఇరన్దొరై మెన్టాల్ నన్టాయరుక్కుమ్. ఇన్దపక్షత్తిల్ పణ్డైయెన్టు - * పోయ్ నిన్డు ఇనత్తిల్ విశేషకటాక్షమ్మణ్ణినపోతే యెన్టు పడి. “ఎన్టుమామ్” ఎన్దిటపదస్వారస్వతాలే, * వాయున్దిరై యుకళిత్వాదివాక్యమ్ - మూన్టామ్ భావపరమాక వ్రమామ్. ఇప్పోతు, “ముతన్ను మే” ఎన్టు తుక్కుర్థత్రయమ్; * పోయ్ నిన్డు ఇనత్తిల్ విశేషకటాక్షమ్మణ్ణినపోతే యితి ప్రథమ; అనాదియాక వేయితిద్వితీయ; * వాయున్దిరై యుకళిలా రిక్కు మున్నే తానే యితి తృతీయ; క్రమేణాన్వయః. ౬.

అ-అ-వి.—పుళ్ళనన్డై పెన్ద్రే నేయన్డేనో వెన్డితారెన్టు పడి. అప్పడి యవక్రపన్దు కలన్దాల్ అనాదికాలమిల్లనవిల్ల వెల్లామ్ మత్తెన్టు విడుమా వెన్టు (వాయున్దిరై యుకళిలెన్టు తొడగ్గి) ఇన్ద వాక్యమ్-ఇరన్దా మర్థత్తై దృష్టాన పూర్వకమాక వివరికిట తాకై యాలే అథా నరమన్టు; వాస్తవమ్, “అనాదికాలమ్” ఎన్దిట వాక్యత్తిక్కు మేలే ప్రసక్తమానశ్చ జ్ఞైక్కు పరిహారమాక వ్రమ్ “వాయున్దిరై యుకళి” ఎన్దిట వాక్యత్తై యోజిక్కులామ్. తథాపి, ఇప్పోతై యిల్ సంక్లేషితాలే యనాదికాలమిల్లన ఇల్లవై మఱిక్కుమ్మడివన్దుమా, ఆకై యాలే ఇరన్దా మర్థమ్ అనుపపన్నుమ్మాలే తోద్రుకిట తేయెన్టు శక్తిక్కిటవన్దు త్తెన్టు, దృష్టాన పూర్వకమాక వ్రపపాదియానిన్టుకొన్టు ఇప్పడియె జ్ఞోల్లలా మెన్డితార్ (వాయున్దిరై యుకళిలెన్దిట వాక్యత్తాలే). ఎన్టుమామ్ - ఎన్టు జ్ఞోల్లలామ్; “మాడాతు” ఎన్దిట తిలైయిత్తర్థ; ఇప్పడి తాకై యోజిక్కు - అన్ది క్కే, శేషభూతనాన వెన్దిట వాక్యమ్ - అర్థ ద్వయసాధారణమ్. అనాదికాలమెన్దిట వాక్యమ్ - ద్వితీయావతారికా నుగుణమ్. వాయున్దిరై యుకళిన్దిట వాక్యమ్ - ప్రథమావతారికా నుగుణమెన్టు తానాక వ్రమామ్. “ముతన్ను మే” ఎన్టు - విమితైయెన్టుమ్ తాత్పర్యత్తాలే (పట్టైయ తాకవెన్టు). ౬.

ప్ర-తి—(ఆటామ్మట్టు) (శేర్నార్) యుద్ధకాణ్డే పట్రింకే, “ద్విధాభజ్యేయమప్యేవం ననమేయన్తుకస్యచిత్ । ఏవమేనహజోదో వస్సస్యభావో దురతిక్రమః॥౧౧॥”—(తి.ఉ.తియై) శ్రీవిష్ణుభక్తే ద్వితీయాధ్యాయే, “నాహమారాధయామిత్వాం తవబద్ధోయమజ్ఞాతిః । పరార్థి వాంత్యంవరద ప్రయచ్ఛాభిమతాన్వరాత్.”—(మూక్తిర్ న్దాయై) ఆరణ్యకాణ్డే చతుశ్రింకే మారీచస్య ప్రథమహితవచనం శ్రుత్వాప్రత్యా

గతంరావణంప్రతికూర్పణః, “బ్రాతాచాన్యమహాతేజా గుణతస్తుల్యలక్షణః । అనురక్తశ్చభక్తశ్చ లక్ష్మణోనామవీర్యవాక్ ॥ ౧౨॥ అమర్షీదు
ర్జయోజేహ విక్రాంతోబుద్ధిమాన్బలీ । రామస్యదక్షిణోబాహు ర్నిత్యంప్రాణోబహిశ్చరః” ॥ ౧౩॥

పెరియాల్వార్ తిరుమొట్టి - నాన్మత్తుమాన్వాన్దిరుమొట్టి - ఏమామ్బట్టు. — అక్కరైయెన్నుమనత్తక్కడలుశ్శున్దియు స్సేరరుళా ।
లిక్కరైయేటి యిరైత్తిరుదేనైయణ్ణేలెన్దు కైకవియాయ్ శక్కరమున్దక్కైకగుణ్ణకుమ్ పీదకవాడైయెడుమ్ । శెక్కర్ నిఱత్తు చ్చివప్పడై
యాయ్ తిరుమాలిరుణ్ణోరైయెద్దాయ్.

తాత్పర్యము.— తనవిషయమైన ఆశ్రిత దివ్యజ్ఞానమునకు విరోధులగు పాపములనుబోగొట్టి దృఢమైనజ్ఞానము నిచ్చినవాడును తనయ
నుగ్రహముచే లబ్ధ దివ్యజ్ఞానముకలవారలతో నెల్లప్పుడు సంక్షేపించు స్వభావుడునైన నిన్ను ఆత్మ వస్తువును పుడచే యాశ్రయించితిని.

మూ.— మున్నల్ యాన్ పయినూనరమ్మిక్ ముతిర్ శువైయే । పన్నలార్ పయిలుమ్ పరనేపవి త్తిరనే ।
కన్నలేయముతేకార్తుకిలేయెకణ్ణా । నిన్నలాలిలేన్దాణెన్నె నీకుటిక్కొళ్ళే ॥

ఆ.— (మున్నల్). సర్వకరణగుక్కుమ్ నిరవధికభోగ్యభూతనాయ్, ఉన్దిరువడికగుక్కు నల్లరాయురప్పారెల్లారుక్కు మున్నై
క్కొడుక్కుమ్ స్వభావనాయ్, అనర్కకగుడైయ త్వదనుభవ విరోధసర్వదోష నిరసనస్వభావనాయరున్ద వున్నై యెనక్కు నిర్లేతుకమాక
త్తవ్వలినాయ్; నీయులత్తు యెనక్కొరు ధారకమిలై; ఇనియెన్నై కైవిడాతే కిడాయ్ ఎన్దుకొణ్ణు, “ఎమ్మెరుమానోడు తమక్కు
వుత్తమాన సంక్షేపత్తుక్కు భజ్గుమ్ వరుకిఱతో ” ఎన్నుమతిశక్తైయాళే యెమ్మెరుమానైయపేక్షిక్కిఱార్.

అన్వ.— మూ నల్ యాన్ (౩) పయిల్ నూల్ నరమ్మిల్ (౬) ముతిర్ శువైయే పల్ (౯) నలార్ పయిలుమ్ పరనే (౧౨)
పవిత్రినే కన్నలే అముతే (౧౫) కార్తుకిలే ఎక కణ్ణా (౧౮) నిన్నలాలి ఇలేన్దాణ్ ఎన్నై (౨౦) నీ కుటిక్కొళ్ళే (౨౩).

పన్న.— అనన్దరమ్, ఇప్పడియుపకరిత్త నిరతిశయభోగ్యనాన వున్నైయొట్టిన్దాలెనక్కు సత్తైయణ్ణోవెన్దిఱార్.

అనాదియాయ్, విలక్షణమాయ్, యాన్దైప్పల్ శ్రీయిరుప్పతాయ్, (౩) వున్దిత్తుక్కుళాళే పయిలప్పడువతాన, గీతశాస్త్రీత్రిల్ లక్షణ
వర్షాత, సరమ్మిలే కిళర్ న్ద, (౬) ముతిర్ న్ద, గీతరసమ్మేలే నిరతిశయభోగ్యభూతనాయ్, ఇన్దరజ్జరాయ్ బహువిధరాయురక్కిఱ, (౯) అస్థలి
తజ్జానాదిచైలక్షణ్యతైయడైయార్, నిత్యానుభవమ్మణ్ణువతలుక్కు, మేలాయురక్కుమవనాయ్, (౧౨) ఇన్దరసజ్జరల్లాతార్ క్కు మజ్జానాది
దోషజ్గలైప్పొక్కి భుజిప్పిక్కుమ్ పావనభూతనాయ్, ఇత్తురసమ్మేలే పర్వన్దోలుమ్ నిరతిశయభోగ్యభూతనాయ్, అట్టిన్దారైయమాక్కు
వతాన అమృతరసమాయ్, (౧౫) ఏవంవిధపారస్యస్తుక్కాశ్రయమాన కార్కాలత్రిల్ మేఘమ్మేలూ ఉదారవిగ్రహాయుక్తనాయ్, అవ్య
డివ్వుడోడే యెనక్కునుభావనాకైక్కు, కృష్ణనానవనే!, (౧౮) ఇప్పడి నిరతిశయభోగ్యభూతవానవున్నైయొట్టిన్దాల్, ఎనక్కు సత్తైయిలై
కాణ్, వ్యప్తిరేక త్రిలీయమ్మడియాన వెన్నై, (౨౦) వ్యప్తిరేక త్రిలీయమ్మడియాన భోగ్యతైయెయడైయనీ, ఇరణ్డుతలైయెయమణిన్దు
తిరువుళ్ళమ్మల్ దువేణుమ్. (౨౩)

అర్థము.— అనాదియు విలక్షణమును పీఠావిషయముగ (౩) సభ్యసింహాదునదియునైన గానశాస్త్రమునందుఁజెప్పఁబడినట్లు తత్త్వల
యందుఁబుట్టిన (౬) శ్రేష్ఠమైన (గానరసమువలె) భోగ్యభూతుఁడును అనేకులైన (౯) నిత్యమూరు లనుభవించుటకు మేలైనభోగ్యభూతుఁడును
(౧౨) పరిశుద్ధుఁడును చెరువరసమునలై (భోగ్యభూతుఁడును) అమృతమును (౧౫) వర్షాకాలమేఘమువలె (ఉదారుఁడునైన) నాయొక్క
కృష్ణుడా! (౧౮) నిన్ను విడిచినయెడల జీవించుకదా! నన్ను (౨౦) నీవు స్వీకరింపుము. (౨౩)

ఈ. — ఏమామ్బట్టు. ఇప్పడి తామ్బెత్తై పేర్తో కనత్తైయు మనుసన్దిత్తు, ఇన్విషయత్తి నుడై యభో గ్యత్తై మెయు మనుసన్దిత్తు, “ ఇతిరున్దపడికడ్డోముక్కుత్తొక్కాతుపాలేయిరున్దతు ” ఎన్దత్తై ప్పణ్ణి, దేవరెన్దై క్కైవిడిల్ నానుళేనాకే, ఎన్దై ఎన్దై విడాతోభియవేణుమెన్దితార్.

(మున్నలిత్యాది) “ మున్నల్ ” ఎన్దిఱవోత్తై ప్పొక్కి - మునలాక్కి, మురలాక్కి నిర్వహిప్పారుము ణ్ణు. అన్దిక్కి, మున్నలెన్దతు - ఉన్నలాయ్, ఉన్నల్ - నిన్దెత్తలాయ్, ఇనిమెయాలే “ అతువతు ” ఎన్దు వాయ్పులల్ ముమ్మడియిరుక్కై. అన్దిక్కి, మున్ - శాస్త్రత్తినుడై య ప్పమెయాయ్, ఆదియిలే యున్దాయ్, నల్ - అతుతా నన్దాయ్, యాన్ పయిల్ నూల్ - యాన్ విషయమాక ఆభ్యసిక్కు ప్పడువతాననూలున్ణు - శాస్త్రమ్. అన్దశాస్త్రోక్తమానపడియే. (నరమ్మిన్దతిర శువైయే) నరమ్మిలే తడవప్పట్ట - అతిలేపిఱన్ద పణ్ణట్ట రసమ్మోలే భోగ్యనానవనే! మిడన్దైచ్చొల్లాతోన్దెన్దతు - కర్తానుగుణమాక ప్పొత్తు శేయుమత్తున్దై యాలే యతుక్కు. ఇప్పడి భోగ్యత్తై కుత్తైవన్దూల్ భోక్తాక్కులే వేణుమే, అవర్ కత్తైచ్చొల్లుకిఱతుమేల్ (పన్నలార్ పయిలుమ్మరనే) “ తెల్లియార్ పలర్ కై తొమ్మిన్దేనాన్ ” ఎన్దిఱపడియే - తాజ్జల్ పలరాయ్, భగవద్గుణ భుక్కు దేశికరాయున్దళ్ళ నిత్యనూరికల్ సదానుభవమ్మన్దానిన్దాలుమ్, అనుభూతాంశమళవు పట్టు అనుభావ్యాం శమేపెరుత్తిరుక్కై. (పవిత్రినే) నిత్యసంసారికభుక్కుమ్ నిత్యసిద్ధిరోపాతి యున్దై యనుభవిక్కైక్కు యోగ్యరాన్బడియాన శుద్ధియైప్పిఱప్పిక్కుమవణ్. అన్దిక్కి, పన్నలారెన్దు - ముముత్తుక్కులై యాక్కి, అవర్ క

డి.ఆ. — ఏమామ్బట్టు. (మున్నలిత్యాది). పేర్తోన్దైయు మెన్దతు - కీటిత్పాట్టుక్కు శెల్లాన్దై యున్దటాక్షిత్తు. భోగ్యత్తైయు మెన్దతు - ఇప్పట్టిల్ పదన్దై క్కటాక్షిత్తాతల్, “ పీట్టిప్పమే - కడన్బాదామమే ” ఎన్దత్తై ప్పణ్ణి వాతల్. కడ్డోముక్కు - కడ్డనమక్కు. తొక్కాతుపాలే - నిట్టాతుపాలే. ఉళేనాకే - సత్తావానాకే.

(ఒత్తై ప్పొక్కి). ఒత్తు - సంయుక్తాక్షరమ్. మునలాక్కి మురలాక్కియెన్దతు - ౨ “ ఈరాలామ్ ” ఎన్దిఱపడియిన్దై నాలేరేఫ నకారజ్జుక్కు కేదమిన్దామైయెప్పత్తు. మునలుకై - మురలుకై. అతావతు - శబ్దై. మున్దిన వర్ధత్తుక్కు, శబ్దియానిన్దళ్ళ యాభ్యీషయ మాకవర్ధసిక్కుప్పదానిన్దళ్ళ శాస్త్రోక్తక్రమత్తిలే నరమ్మిలే తడవప్పట్ట. అతిలేపిఱన్ద పణ్ణట్ట రసమ్మోలేయిరుక్కిఱవనే! యెన్ద పడి. ద్వితీయార్ధత్తు క్కు. “ మున్నల్ ” ఎన్దతునూలుక్కు విశేషణమ్. శాస్త్రత్తినుడై య - గాన్దర్వ శాస్త్రత్తినుడై య. “ నరమ్మిలే తడవప్పట్ట ” ఎన్దతుక్కు వివరణమ్ (అతిలేపిఱన్దవెన్దు). నరమ్మిలే తడవుకైయాలే పిఱన్దవెన్దపడి. పట్ట - పిఱన్ద. పణ్ణట్టవెన్దతు - “ ముత్తి ” ఎన్దతినర్థమ్. యాన్ పిన్దై. మిడన్దైచ్చొల్లా గాన్దైచ్చొల్లాతోన్దేవానెన్దెన్ద (మిడన్దై యిత్యాది). పోతుశేయుమతు - శ్లేషాదికళాలే వికరిక్కుమతు. (పన్నలారిత్యాది). పలరాయ్ దేశికరాన్ద నిత్యనూరికభుక్కు మళవిజ్ఞప్తనెన్ద వివక్షిత్తు అతుక్కు ప్రమాణమ్ (తెల్లియార్ తిత్యాది) నాయ్ చ్చియార్ తిరుమొక్కి. తెల్లియార్ పలర్ కై తొమ్మిన్దై యిరుక్కిఱ దేవరానవరెన్దై. నన్దైక్కర్థమ్. (దేశికరాయున్దళ్ళవెన్దతు). “ పయి లుమ్ ” ఎన్దవర్తమానార్థమ్ (సదానుభవమిత్యాది). పవిత్రమ్ - స్వతస్కున్దమాయ్, శుద్ధ్యాపాదకముమా యిరుక్కుమతు. అతిల్, శుద్ధ్యాపా

అ.ఆ.వి. — యాన్ పయిల్ నూల్ నరమ్మిమరలుకైయాలిన్దాన ముత్తి శువైపాలే భోగ్యనానవనే! యెన్దు అర్థమ్ కణ్ణుకొళ్ళతు. ముర లానిన్దళ్ళయ్యాన్ వివయమాకయెన్దవుమామ్. ఇరన్దామర్ధత్తిలే (నిన్దెత్తలాయ్) అతు - తత్కార్యమాన వాయ్పులల్ మెన్దలక్షిత్తు, అత్తాలే - వాయ్పులల్ ముమ్మడి యిరుక్కు మెన్దు యాటొక్కు విశేషణమ్. “ అల్లాతరసన్దైవిన్దు శబ్దైచ్చొల్లుకిఱతు - ౩ “ ఏతత్తాన్మగాయన్నాన్దై ” ఎన్ద ప్రాధాన్యత్తైప్పత్తు ” ఎన్దరుళిచ్చెయవర్. (తెల్లియార్) అలాభత్తోదేయిరున్ద కూడలిన్దైయాలే, నిత్యానుభవమ్మన్దనెయళవున్దైయ వరాయ్మిన్దు. (పలర్) త్రిపాద్విభూతియాక వసుభవత్తోడే కాలక్షాల్లుకిఱతి. (కై తొమ్మిన్దు) ౪ “ నిత్యాన్దలిపుటా ” ఎన్దిఱపడియే తొమ్మి

ఈ. — శేషాతునునుభవియానిష్టాలుమీ తులైయాత భోగ్యజైయై యుడైయైయాను, ఆవర్కళుక్కు త్వదనుభవ విరోధియైప్పొక్కుమ్ శుద్ధియోగ తైయుడైయవనే! యెన్ఱమామ్. (కన్నలే) ఎనక్కుసిరతతయభోగ్యనానవనే! (అములే) ఎనైచ్చావామల్ జీవిప్పిత్తుక్కొణ్ణుపోరుకిఱవనే!

(కార్దుకిలే) ఔదార్యజైప్పల్. (ఎకణ్ణా) తనైక్కొడుత్తపడి. ఇవ్వళవు మివరుడైయళజ్జా హేతు. (నిన్నలాలిలేన్దాణ్) ఉనైచ్చొయ్యియ అరైక్షణమీ జీవిక్కుమాట్టే. ఉనైచ్చొయ్యియరక్షకరై యుడైయేనలేనెన్ఱమామ్. (ఎనైచ్చీకుటిక్కోళ్ళే) ఎనైచ్చార్ తరుళవేణుమెన్నుతల్, ఎనైచ్చిరువుళ్ళమ్మల్. వేణుమెన్నుతల్. (ఎనైచ్చి) ఉనైచ్చొయ్యిన్దనన్ఱ, ఆచిత్పొయనానవెనైచ్చి. (నీ) ఇతుక్కుధారకనాననీయెన్ఱమామ్.

జీ. అ. — దకత్వతై యరుళిచ్చెయ్కీతార్ (నిత్యసంసారికళుక్కుమిత్యాది). తులైయాత-పరిచ్చిన్నమాకాత. శుద్ధియోగతై యరుళిచ్చెయ్కీతార్ (ఆవర్కళుక్కుత్యాది). కన్నల్-వెల్లమ్. ఎనైచ్చావామలిత్యాదియావతు - ౧ *వాయున్దిరైయకళిలే విళ్ళేషిత్తుముడియాతపడి జీవిప్పిత్త వనే! యెన్ఱపడి.

నిజతైప్పల్. వున్ఱొల్లలామాకైయాలే యుతై నివర్తిప్పిక్కితార్. (ఔదార్యతైప్పల్. వున్ఱెన్ఱ). ఔదార్యచరమావధి (తనైక్కొడుత్త పడియెన్ఱ). కుటిక్కోళ్ళుకైయావతు - మెయ్క్కొట్టై కొళ్ళుకైయాయ్, పార్క్కైయొచ్చొల్లుకిఱతు. “కుటిక్కోళ్” ఎన్ఱతినర్థద్యయత్తు క్కుమ్ శేరవర్థద్యయమ్ (ఉనైచ్చొయిత్యాది). ఇతుక్కు - ఇవాన్తవస్తువుక్కు. “ఇతుక్కుధారకనాన నీయెన్ఱమామ్” ఎన్ఱిరుక్కయాలే - “నిన్నలాలిలేన్” ఎన్ఱతినర్థద్యయానుగుణమాక “ఎనైచ్చి, నీ” ఎన్ఱిఱ విడత్తిలు మర్థద్యయపరమానవాక్యజ్ఞాన్ శిలశ్రీకోశజ్ఞళిలే యిల్లాతపోతు, “రక్షకనాన నీ రక్ష్యమానవెనైచ్చి” ఎన్ఱ మారర్థమధ్యాహరిత్తుక్కొళ్ళతు. “మున్నల్యాత్” ఇత్యాదిక్కు (అన్ఱిక్కే, మున్నలెన్ఱకు. ఉన్న లాయ్, ఉన్నల్ - నిన్ఱెత్తలాయ్, ఇనిమైయాలే “అతువతు” ఎన్ఱ వాయ్పులల్. ముప్పడియరుక్కై) ఎన్ఱ మారర్థమ్ శిలశ్రీకోశజ్ఞళిలేయరు క్కిఱతు; ఇన్దవాక్యత్తిలే, నిన్ఱెత్తలాయెన్ఱతు - తత్కార్యమానవాయ్ పులల్. ముప్పడియరుక్కై, ఇనిమైయాలే వాయ్పులల్. ముప్పడి యరుక్కు మెన్ఱ యాహుక్కు విశేషణమాతల్, నూలుక్కు విశేషణమాతల్. క్రమేణాన్వయ.

అ. అ. వి. — కైయే యాత్రైయాయరుక్కుమవర్కళో. (అన్ఱిక్కే పన్నలారిత్యాది) ౨ “తత్రాపిదుర్విభావోహం రాజసైస్తామసైరపి” ఇత్యా ద్యనుసంధేయమ్.

నాయ్చ్చియార్ తిరుమొట్టి - నాలాన్దిరుమొట్టి - ముతత్వాట్టు. — తెళ్ళియార్ పలర్ కై తొట్టున్దేవనార్. వళ్ళర్ మాలిరున్ఱొలై మణాశ నార్. పళ్ళిక్కొళ్ళుమిడత్తడికొట్టిడ. కొళ్ళుమాకినీమాడిమకూడలే.

తాత్పర్యము. — సమస్తకరణములకును నిరవధికభోగ్యభూతుఁడును సీత్రీపాదములవాశ్రయించిర నిత్యనూరులకు సత్ప్రప్రాప్తుతముగ నుండువాఁడునైన ఓ! శ్రియఃపతి! నిన్నునుభవించుటకు ప్రతిబంధకములను బోగొట్టి నిన్ను నాకుఁబ్రసాదించితివి. ఇకమిద నిన్నుదప్ప నేరు ధారకములేదుగాన ఇంక నన్ను విడువక నుండుము.

మూ. — కుటిక్కోళ్ భానర్థళా లెనై యూత్తిశెయ్తవము । జ్జీటిక్కొణ్ణిప్పిఱప్పేళిలనాళిలెయ్తినకయా ।
కుటిక్కొణ్ణి వెణ్ణెయ్ పాలొళిత్తుణ్ణుమచ్చాన్బి । న్నెటిక్కొణ్ణి నెన్ఱనాయ్ప్పిఱవిత్తుయర్కడిన్దే ।

ఆ. — (కుటిక్కోళ్) తామప్పడి. యెమ్మెరుమానై యపేక్షిక్కు, అనుమ్, “నామవిళ్ళేషిక్కు ప్రసజ్జమెక?” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్య, తాముమ్ నివృత్తాతిశక్తరాయ్కొణ్ణు; అతిదుష్కురమాయ్ అనేకకాలసాధ్యమాన కర్తయోగజ్ఞానయోగ సహకృతభక్తియోగసాధ్యమాన

౯౪ తిరువాయ్ మొఖి. — ౨-ప. ౩-తి-ఉనిల్వార్, ౮-సా-కుటిక్కోళ్ వ్యాఖ్యానం.

సంసారనివృత్తిపూర్వక భగవదనుభవంపై యజ్ఞస్మృతిలే యల్పకాలస్మృతిలే అయితే ననాకా పెట్టే నెట్టు తామెట్లో సమృద్ధియైచొట్టి యనుభవిస్తారు.

అన్వ. — ఉటి కొట్ట వెణ్ణయ్ (౩) పాల్ ఒళిత్తు ఉణ్ణయ్ (౬) అమ్మకా పికా నెటి (౯) కొట్ట నెణ్ణనాయ్ పిఱవిత్తుయర్ (౧౨) కడిన్దు కుటిక్కోళ్ ఇనన్దళాల్ (౧౫) కిటిక్కొణ్ణ ఇప్పిఱప్పే శిలనాళిల్ (౨౧) యాక ఎయ్తినక. (౨౩)

పన్నీ. — అనన్తరమ్, ఇవ్వనుభవమ్ తమక్కు కైన్దవపడియై యరుళిచ్చెయ్కెటార్.

ఉటియిలే, శేమిత్తువెత్తుక్కొణ్ణ, వెణ్ణయ్మయమ్, (౩) పాలెయమ్, ఉడైయవర్కళియాయల్ కృత్రిమత్తాలేవుక్కు, అమతుకెయ్తశేయిలాలే, (౬) అడిమైక్కొణ్ణస్వామియూన కృష్ణమడైయ, పిన్నే, అవ్వపదానత్తుక్కున్తోల్లు అవకాపానపట్టియే, (౯) పోయ్తొరికిఱ, నెణ్ణయ్మడైయేనాయ్, జన్మప్రయుక్త దురితజ్జలై, (౧౨) కాఱుడైక్కొణ్ణనాదరిత్తు, కర్మత్వాదిత్యాగత్రాలుమ్ యమనియమాదికత్రాలుమ్ కుటిక్కొళ్ళప్పడువతాన, వేదనధ్యానోపాసన రూపపర్యభేదజ్జళాలుమ్ సద్విద్యా దహరవిద్యాదివ్యక్తి భేదజ్జళాలుమ్ పలవక్తప్పట్టజ్ఞానయోగజ్జళాలే, (౧౫) ౧ “జన్మాన్తరసహస్రేషు” ౨ “బహూనాంజన్మనామన్తే” ఎన్నిఱపడియే అనేకకాలజ్జళిలే, శేయ్యప్పట్ట, భక్తియోగమాకిఱ తపస్సినుడైయ ఫలత్తై, (౧౮) భగవత్కృపైయాకిఱ సల్విరకైక్కొణ్ణ, ఇజ్జనత్తిలే, అల్పకాలస్మృతిలే, (౨౧) అనుభవత్తుక్కొణ్ణవిల్లాతనాక, కిట్టప్పెట్టే. (౨౩) కిటి - విరకు.

అర్థము. — ఉట్టిలో నుంచుండిన వెన్నను (౩) పాలను కృత్రిమముగ భుజించిన (౬) స్వామియొక్క వెనుకటితోపనే (౯) తిరుగుచున్నటువంటి మనస్సుగలవాడై జన్మములచేవచ్చినపాపములను (౧౨) బోగొట్టి సావధానతచేసుకొనిపడగిన జ్ఞానవిశేషములచేతను (౧౫) బహుకాలము చేయఁదగిన తపస్సును (౧౮) ఒకఉపాయముచే నీజన్మమునం దల్పకాలమునంగే (౨౧) నేను పొందితిని. (౨౩)

ఈ — ఎట్టామ్బట్టు. “ఎనై నీకుటిక్కోళ్ళే” ఎన్ద వాటే అవకకుళిరక్కటాక్షిత్తాక, అత్తాలే సకలవ్యసనజ్జళుమోబ్బయ్ అవనై యనుభవిస్తారు.

(కుటిక్కోళ్ ఇనన్దళాల్) యమనియమాద్యవహితరాయ్కొణ్ణ సమ్పాదిక్కవేణ్ణయ్ జ్ఞానవిశేషజ్జళాలే. అవై యావన - వేదనధ్యానోపాసనాద్యవస్థావిశేషజ్జళి. (ఎనై యూళ్ళిశేయ్తవముమ్) అనేకకల్పజ్జళి కూడి శ్రవణమాయ్ మననమాయ్ ధ్రువానుస్మృతియాయ్, ఇజ్జ సేవరక్కడవతాన తపఃఫలత్తై. (కిటిక్కొణ్ణ)

జీ.ఆ. — ఎట్టామ్బట్టు. (కుటిక్కొళ్ళిత్యాది) “పిఱవిత్తుయర్ కడిన్దు తపమేయ్తినక” ఎన్నిఱపదజ్జళైక్కటాక్షిత్తవతారికై (ఎనై నీయిత్యాది).

కుటి - కుటిప్పు. సావధానత్తై. ఇత్తాల్ - యమనియమాద్యవహితత్వత్తై చొట్టుకొంటు. “ఎనైయూళ్ళి - కుటిక్కోళ్ ఇనన్దళాల్ - శేయ్తవముమ్” ఎన్ద స్వయమ్ తిరువుళ్ళప్పట్టే, కిట్టే కొన్న “వేదన” ఇత్యాదియైవివరిస్తారు (అనేకకల్పజ్జళిత్యాది). వేదనత్తాల్ - శ్రవణమనఃజ్జలైయమ్, ధ్యానోపాసనజ్జళాలే - నిఁద్యాసవత్తైయమ్, అతినుడైయ ఫుత్తరోత్తరావస్థయైయమ్, అదిశబ్దత్తాల్ - దర్శనరూపత్తైయైయజ్ఞాల్లుకొంటు. (ఇజ్జ సేవరక్కడవతాన తపఃఫలత్తై) ఇజ్జ సేవరక్కడవతాయ్రిక్కిఱ యత్తోరుతపస్సున్దు, అతినుడైయఫలత్తైయైవపడి. “తప-అలావనే” ఎన్నిఱధాతువాలుమ్, ౩ “యస్యజ్ఞానమయన్తవః” ఎన్నిఱ న్యాయత్తాలుమ్, తపశ్శబ్దమ్ - జ్ఞానావస్థావిశేషమూన పరభక్త్యాదిపరమ్. “తపమ్” ఎన్ద తు - తపఃఫలమెన్ద పడి. భగవత్ప్రాప్తిరూపఫలేలక్షణా. “కుటిక్కోళ్” ఇత్యాది-అనేకకాలజ్జళిలే యమనియమాద్యవహితజ్జళాన శ్రవణమననాది రూపజ్ఞానజ్జళాలే వరక్కడవ పరభక్త్యాదికళాకిఱ తపస్సినుడైయఫలత్తైయైవ శబ్దార్థమ్. కిటి - ఉపా

ఒరుయత్తుమిన్ది కే యరుప్పతొరువిరకై పెన్ద్రు. అతావతు అవన్తునై యేగొణ్డెన్దపడి. కిటిఎన్న-అననై
 వుమో?వెన్నిల్ *౧౦, పెరుజ్జిటియాన్" ఎన్నక్కడవతిజే. ఇతుతానె త్తనై జన్దజ్గాడి యెన్నిల్ (ఇప్పిటప్పే)
 త్తిలే. ఇజన్ద మెల్లాజ్గాడియోవెన్నిల్ (శిలనాళిల్) అల్పకాలత్తిలే. అట్టితు, ప్రాపిక్కక్కడవీగాయ్ నిన్ది
 యి (ఎయ్ తినన్) ప్రాపి త్తే. (యాన్) ఇప్పేన్దుగొరు యత్తుమ్మణ్ణాతనాన్. (ఉటిగొన్డపిత్తాది)
 పియ్ తినన్" ఎన్నిట - ఫలన్దై చొచ్చుల్లుకిటతాతల్, "కిటిగొన్డ" ఎన్నిట-ఉపాయ తై చొచ్చుల్లుకిటతాతల్.
 యత్తాది) ఉటికళితేశేమిత్తు కళ్ళక్కయిటురువివై త్తవెణ్డెయెయిమ్ పాలై యుమ్ "తెయ్ వజ్జొణ్డొ"ః
 మ్మడి మత్తై త్తమతుశెయ్ తవచ్చెయలాలే జగన్దైయెయిటిగొన్డనమడైయ. (పిన్నెటిగొన్డ సెజ్జనాయ్)
 న్నే నెటిప్పట్ట నెజ్జెయిడైయనాయ్, ౨ " యేనయేనథాతాగచ్చతి తేనతేనసహగచ్చతి " ఎన్నిటపడియే.

౧, పిన్నెటిగొన్డ వెన్నిటతు - ప్రప త్తియై. పిన్నెటి ఎన్నిటతు - పిన్నేశొన్న నెటియెన్దపడి. నెటి - వట్టి.
 త్తుయర్ కడిన్దే) ఫలన్దై చొచ్చున్న విడ త్తిలే విరోధినిచ్చ త్తియెయిజ్జొల్లికిడన్దతిజే, అత్తైచొచ్చుల్లుకిటతు.
 ౨, (పిన్నెటిగొన్డ సెజ్జనాయ్) భారతసమర త్తిలే అర్జునఁగొన్డ వన్దైయెప్పిటప్పి త్తిలే యుపాయ తైయు
 త్తతు; ఇనర్ వెణ్డెయ్ కళపుకాణదొప్పనవిడ త్తిలే అడియెన్ద్రొగొన్డ శెన్దు, అవన్తుక్కగృహ త్తిలే పడలై త్తి
 త్తాయిన్దు కేట్టుగొన్డతు. (పిటివిత్తుయర్ కడిన్దే) ౩ "సర్వసాపేభ్యోమోక్షయిష్యామి" ఎన్నేవైతానిజే. ౪.
 మమ్. అవన్తునై యేగొన్డ అవన్తునై యేయుపాయమాకగొన్డ. తటస్థశ్చైవైయననదిత్తుపరిహరిక్కితార్ (కిటియెన్దు విత్తాది).
 యార్ - మువిరకర్. మహాసా మహాలిక్ శెన్దు పడి. "పిన్నెటిగొన్డ సెజ్జనాయ్" ఎన్దుతుక్కర్లద్యయమ్. ఫలపరమాకవుమ్ ఉపా
 కవు ఙ్గాట్టుగొన్డ (తనమెయ్ తిన నిత్తాదివాక్యవ్యయత్తాలే). ఫలపరయోజనై (ఉటికళితేయత్తాది). "గొన్డ" ఎన్దు తినర్లమ్ (శేమి
 ౧. * ఒత్తిత్తెన్దు (నూత్తైత్తతు) (అవన్ది న్నేటిప్పట్ట నెజ్జెయిడైయనాయ్) అవన్ది న్నేటిప్పడుమ్మడియన నెజ్జెయిడైయనాయ్
 ౨. దైవ్య ర్శత్తిలే యన్దుయై నెజ్జెయిడైయనాయ్ యెన్దు పడి. ఉపాయపరయోజనామాహ (అన్దియే యత్తాది). పిన్నెటిగొన్డ
 ము - పిన్ను శొన్న చరమన్ద్రొగొన్డ మాన వుపాయ త్తిలే యన్దుయై నెజ్జెయిడైయనాయ్ యెన్ది రజ్జామర్లమ్. ఫలజ్జొల్లుకిటపిత్త త్తిలే విరో
 డై చొచ్చువాసేన్దున్న. (ఫలన్దైయత్తాది). అతావతు ఫలపరమాచరమన్ద్రొగొన్డ త్తిలు త్తరాఫ త్తిలే యెన్దు పడి. ౩ " పరమంసామ్యము
 ప్రవిష్టుఁడై, ౪ "పుణ్యసాపేద్యహం" ఎన్దు జ్జొల్లిక్కడన్దతిజే; అప్పడియెన్దు "పిటివిత్తుయర్ కడిన్దు" ఎన్దు విరోధినిచ్చ త్తియై
 అత్తైచొచ్చు. ఇన్దుగొన్డ - ఫలపరమార్థయోజనాపేషమ్. "ఉటిగొన్డ" ఇత్తాదిక్కు రసమాకవుశ్రియతాత్పర్యమ్ (భారతసమరే
 ఉటిగొన్డ వన్దుము మ్మడియై మొత్తిన్దుగొన్డ నిత్తిగొన్డ వన్దున్దు శెన్దు, నెటియాన ప్రపత్తు యిపాదకచరమన్ద్రొగొన్డ త్తైగ్రహిత్త
 యైయనాయ్ ఇన్దుగొన్డ. ఒరువన్దున్దుపిప్పిత్తు - శోకియై క్తావన్దున్దుపిప్పిత్తు. ఇనర్ - అహ్మర్. అడియెన్ద్రొగొన్డ శెన్దు-
 త్తుగొన్డ యే. అన్ది శెన్దు పడి. "ఫలన్దై చొచ్చున్న విడ త్తిలే" ఇత్తాదివాక్యవివరణమ్ (సర్వసాపేభ్య ఇత్తాది). ఇవిడన్దిల్ దధి
 కన్దున్దున్దుపిప్పిత్తు. యాన్, ఉటిగొన్డ ఇత్తారభ్య, నెజ్జెనాయ్ పిటివిత్తుయర్ కడిన్దు - ఎన్దు యాన్ పిటిగొన్డ ఇన్దుగొన్డ.
 పయమన్ పిటిగొన్డ పిప్పిత్తు పిప్పిలనాళితేయ్ తిన సెన్దు వ్యయమ్.

౩. తి.— (పిటిగొన్డ త్తాది) (పిన్నెటిగొన్డ సెజ్జనాయ్) "యేనయేనథాతాగచ్చతి తేనతేనసహగచ్చతి." ౪.
 ౫. ఒరువన్దుమ్ - గొన్డొన్ద్రొగొన్డ మ్మ. శరణుజ్జిటి వెణ్డెయ్ తొడుపుణ్డకళ్ళననై యయిన్దు. మొరుజ్జుటపుణ్డ పెరువయిన్ద్రొగొన్డ సమావ
 డ్దియై యిన్దుగొన్డ ముమవ పేడ్చిచ్చెన్దు. పెరుజ్జిటియా నెయ్ లడియేన్దు నెజ్జెమ్ పేణుతే.

ఇన్దుగొన్డ రణత్తిలే, సునిపగమవయాచనాద్యపరక్తనామవిగ్రహరూపపరివర్తనస్థితిపాయ తై - "కిటి" ఎన్దు నువదిక్కెయాలే,
 రణవరణోపరక్తస్థితిపాయ తై - "కిటి" ఎన్దు కొల్లుక్కు తైయిత్తైయెన్దు తిరువుళ్ళ మేయిజ్జియ, ఈశ్వరవిషయ ప్రయోగతైక్కు
 యై. ౧౫ తి-వి-౧౦. ౨॥ ౩॥ భ-గీ-౧౮-౬౬. ౪॥ ము-ఉ-౩-౧.

౯= తిరువాయ్ మొక్తీ. — ౨-ప. ౩-తి-ఊనిత్వాత్, ౯-పా-కడివార్ వ్యాఖ్యానజ్ఞో.

తాత్పర్యము. — గోతులచుండు గోపస్త్రీలు దాచియుంచిన వెన్నపాలను కృత్రిమముగ (చౌర్యముచే) భుజించిన నాస్వామియైన శ్రీయః పతి, భారతయుద్ధమునందల్లనునికి ముపడేసించిన యర్థవిశేషములనుదలంచియు శ్రీయఃపతియే యుపాయోపేయములని నిష్కర్షించియు సంసారమునువదలి యాజ్ఞానముచే నగదనుభవరూపపరమపురుషార్థమును బొందితిని.

మూ. — కడివార్ తణ్ణన్దుఱాయ్ క్కణ్ణన్నిన్దు పర్ పెరుమాళ్. పడివానమిఱన్దపరమ౯ పవి త్తిరన్ శీర్.

శెడియార్ నోయ్ కళ్ కెడప్పడిన్దుకుడైన్దాడి. యడియేన్వాయ్ మడుత్తుప్పరుక్కిళ్ళిత్రేనే ||

ఆ. — (కడివార్) నిరవధికభోగ్యభూతనాయ్, * అయర్వణుమమరర్ కళతిపతియాయ్, తిరునాట్టిలుఱ్ఱాడ తన్నీ దొత్తాయ్ మిక్కలైయుముడైయవళ్ళామైయాలే పరమనాయ్, స్వాత్రితరుడైయ స్వసంశ్లేషవిరోధి సర్వదోషజ్ఞశ్చైయ మ్మొక్కమ్ స్వభావనాయురున్ద వెమ్మరుమాన్దడైయ కల్యాణగుణజ్ఞభాషిణమృతవేళత్తిలే యెన్నుడైయవిడాయెల్లాడైదుమ్మడిపోయ్ పుక్కుప్పడిన్దుకుడైన్దాడి వాయ్ మడుత్తుప్పరుక్కిళ్ళిత్రేనేయే నెన్దితార్.

అన్వ. — కడి వార్ తణ్ణన్దుఱాయ్ (౩) కణ్ణన్ విణ్ణవర్ పెరుమాళ్ వానమ్ (౬) పడి ఇఱన్ద పరమ౯ (౯) పవి త్తిరన్ శీర్ శెడియార్ (౧౨) నోయ్ కళ్ కెడ పడిన్దు (౧౫) కుడైన్దు అడి అడియే (౧౮) వాయ్ మడుత్తు పరుక్కిళ్ళిత్రేనే. (౨౧)

పన్నీ. — అనన్తరమ్, ఇప్పడియవళ్ గుణజ్ఞశ్చైయనుభవిత్తు ఆనన్దియానే నెన్దితార్.

పరిమళమ్, ప్రవహియానిఱ్ఱిఱ, శెప్పిత్తిరుత్తుఱాయ్ మడైయనాయ్ కొణ్ణు, (౩) ఆత్రితభవ్యనానకృష్ణనాయ్, ఇప్పడియవళ్ళై యనుభవిక్కిఱపరమపదవాసికళుక్కుప్పరుకాన మేన్దైయెయ్ మడైయతనక్కు, పరమపదత్తిలుమ్, (౬) ఒప్పు, ఇల్లైయాకైయాలే, తనక్కుమేలి లైయానఱియవనాయ్, (౯) ఇప్పెరుమై యఱియాతా రఱిపుక్కేటైయుమ్మొక్కియనుభవిప్పిక్కుమ్ పావనభూతనుడైయ, పరత్వసౌలభ్య భోగ్యత్వ పావనత్వ ప్రకాశకమానగుణజ్ఞశ్చై, ఒన్వోడొన్దుమిడైన్దుతూటుమన్దినాపోలేయిరుక్కిఱ, (౧౨) విషయరుచితోడక్కుమాన మహావ్యాధికళో, నశిక్కుమ్మడి, కిట్టి, (౧౫) ఎఱ్ఱముట్టుక్కు, ముఱుకి, అనన్దైయెమ్మోచ్చెల్లాతపడితనన్వార్తాననాన్, (౧౮) భుజిక్కైక్కుపకరణమానఅభినివేశమాణివాదైయమడుత్తు, పెరువిడాయ్ తణ్ణిర్ కుడిత్తావ్ ప్పలేనిరమ్మభుజిత్తు, నిరతిశయమానవాన్దత్తైప్పెల్ శ్రేణ్. (౨౧) పడివానమిఱన్దపెన్దు - వడివళ్ళుక్కు మేఘమొప్పల్లవెన్దుమామ్.

అర్థము. — పరిమళము ప్రవహించుచున్న మనోహరమైనతిరుత్తుఱాయ్ మాలచేసలంకృతుండును (౩) కృష్ణుండును నిత్యసూరులకును నిర్వాహకుండును పరమపదమందును (౬) సమానులు లేని సర్వాధికుండును (౯) పరికుఱుండునైనభగవంతునియొక్క గుణచేష్టితములలో మిక్కిలి నివీరములైన (౧౨) మహావ్యాధులు నశించునట్లు సమీపించియు (౧౫) అంతట అవగాహించి శేషభూతుడైననేను (౧౮) నోటినిపానపాత్రముగాఁజేసి చక్కగభుజించి యానందమునొందితిని (౨౧).

ఈ. — ఒన్దు తామ్బట్టు. — ౧. “సోళ్న్ తేసర్వాన్కామాన్ సహబ్రహ్మణావిహళితా” ఎన్నిఱపడియే, ఎన్నుడై యసకలదురితజ్ఞభుమ్బొమ్మడి సర్వేశ్వరనై యనుభవిక్కుప్పెల్ శ్రేణ్ నెన్దు హృష్టరాఱితార్.

జీ-ఆ. — ఒన్దు తామ్బట్టు. (కడివారిత్వాది) “శెడియార్ నోయ్ కళ్ కెడ - శీర్ - వాయ్ మడుత్తుప్పరుక్కిళ్ళిత్రేనే” ఎన్ద పదజ్ఞశ్చైక్కుటాత్తి త్రవతారకై (సోళ్న్ తేఱత్వాది). దురితజ్ఞభుమ్ - దుఃఖజ్ఞభుమ్.

ఈ.—(కడివార్ తణ్ణుధాయ్ క్కణ్ణి) పరిమళప్రచురమాన తిరుత్తుధాయ్ మా లైయైయుడైయ కృష్ణ నెన్ను తల్; మధు, స్వస్థియానిన్ఱుళ్ళ తిరుత్తుధాయ్ మా లైయైయుడైయ వ నెన్ను తల్, (విణ్ణివర్ పెరుమాళ్) ఇవ్విప్పనై యథికా లేయైతిక్కొళ్ళతు, అన న్నవై నతేయాదికళై యాయ్. (పడివానమిఅన్దపరమళ్) త్కపడి క్కు వానిలుళ్ళారొప్పా కాతపడియిరుక్కిటపరమళ్. పరమసామ్యాపన్న రాసనిత్యనూరికళుమ్ తన్నడిక్కొప్పా కాత పడియాన మేన్దైయైయుడైయ వ నెన్ను తల్; తన్దెరుమేనిక్కు, వానముణ్ణు - మేళుమ్, అతొప్పా కాతపడియిరు క్కిటవ నెన్ను తల్. (పవిత్రిర్) ఇవ్వడివ్వుకై సంసారికళుమనుభవిక్కై క్కు యోగ్యరామ్బడిపణ్ణుమ్ శుద్ధియై యుడైయ వ నుడైయ, శీరుణ్ణు - కల్యాణగుణశ్లో. అవన్దై, అడికాణవొణ్ణాతపడి తూలునుణ్ణిక్కి-డక్కిటసాంసారిక సకలదురితశ్శళుమోబ్బుడివన్దకిట్టి, నాలుమూలై యుమ్బుక్కు, అవగాహిత్తు, అనన్యార్హాననాక్ ముమ్మిడి అశెయ్ తనుభవిత్తు, యమాదికళ తలైయిలేయుమ్ అడియిట్టుక్కళిక్కప్పైల్ గోళ్. పడిన్దు - కిట్టి. కుడైన్దు - ఎట్టుమ్బుక్కు, అడి - అవగాహిత్తు. అడియోళ్, వాయ్మడుత్తుప్పరుకి - పెరువిడాయోడైయనుభవిత్తు. (కళితై నే) ఇతరవిషయస్పర్శమ్ దుఃఖమేయానాప్పోలే, భగవద్గుణానుభవమ్ కళిప్పేయాకక్కడవతు. ౯.

శీ-అ.-కడి-పరిమళముమ్, మధువుమ్. వార్ తల్-మికుతియుమ్, ఒళుగుతలుమ్. కీఠోడేమాట్టియర్థమ్ (ఇవ్విప్పనైయిత్తాని). పడి - స్వభావముమ్, విగ్రహముమ్. వానమెన్దతు - “మళ్ళొక్రోశన్తి” ఇతివత్, వాని లుళ్ళారై చొల్లుతల్; మేళు తైచొల్లుతల్. ఇఅన్ద - ఒప్పాకాత. “ప్రసక్తస్యహిప్రతిషేధః” ఇత్యత్రప్రసక్తంసమ్బంధయతి (పరమసామ్యేత్యాది). “కడియార్” ఎన్ద తిన్దర్థమ్ (తూలునుణ్ణిక్కి-డక్కిటవెన్ద). తూటావతు- ఆవిద్యాదికళ. ఆర్ తల్ - పూర్తి. “పడిన్దు, కుడైన్దు, అడి,” ఎన్దిటపదత్రయత్తుక్కుమ్ క్రమేజార్థమ్ (కిట్టి యిత్తాది). వాయ్మడుత్తుప్పరుకి- (ముమ్మిడి అశెయ్ తనుభవిత్తు) మిడలున్దియిక్కుడిత్తైన్ద పడి. వాయ్మడుత్తుక్కుడిత్తైన్ద శబ్దార్థమ్. మడుత్తు - మడక్కిట్టు. పానపాత్రమక్కియైన్ద పడి. అనన్దస్వచరమావధిమాహ (యమాదికళిత్తాది). “వాయ్మడుత్తు” ఎన్ద తుక్కుభావమ్ (పెరువిడాయోడైయైన్ద). “కళితై నే ” ఎన్ద ఏవకారార్థమ్ (ఇతరవిషయేత్తాది). ఏవకారమ్ - అన్యయోగవ్యవచ్ఛేదపర మెన్ద పడి. క్రమేజాన్వయః. ౯.

అ-అ వి.—(తన్నడిక్కిత్తాది) పడి - ప్రకారమ్. (తన్దెరుమేనిక్కి-త్తాది). పడి - తిరుమేనియై ప్రకారమ్ తక్ ప్రకారమ్ వాన్ద తి లుళ్ళార్ పక్క లిల్లామలిరుక్కిటవనెన్ద ప్రథమయోజనైయిల్ శబ్దార్థమ్; ఇరణ్ణామ్యోజనైయిల్, తన్నుడైయ ప్రకారమ్ మేళు తిల్లామ లిరుక్కిటవనెన్ద శబ్దార్థమ్. మేళు తైచొల్లుకయాలే తిరుమేనియై ప్రకారమెన్ద నిధిక్కిటతు. ఇరణ్ణయోజనైయిలుమ్, ఒప్పాకాతవేన్దిటతు- ఫలితార్థమ్.

ప్ర-తి.—(కడివారిత్తాది) తైత్తిరియకోపనిషద్, [౨ - ౧.] “బ్రహ్మవిదాస్మి తిపరంతదేసాభ్యుక్తా సత్యం జ్ఞానమనంతం బ్రహ్మయోవేదనిహితంగుహాయాం పరమేవోన్మమః సోశ్చ తే సర్వానామాక సహబ్రహ్మణావిపశ్యతా” ఇతి. ౯.

తాత్పర్యము.—నిరవధికభోగ్యభూతుఁడును, నిత్యసూరులకునిర్వాహకుఁడును, పరమపదమునందుఁగూడ తనకు సమాధికులులేనివాఁ డగుటవలన సర్వస్వాత్మరుఁడును, ఆశ్రితులయొక్క సంక్షేమవిరోధులగు సర్వపాపములను బోఁగొట్టుస్వభావుఁడునైన శ్రియఃపతియొక్క కల్యాణ గుణములనియెడి యమృతఫరీవాహములయందు నాఆయాసముతీరునట్లు చక్కఁగనవగాహించియు పానముజేసియు నానందమునొందితిని. ౯.

మూ.—కళిప్పమ్ వర్వమల్ ముప్పి అప్పప్పిణిమాప్పి అప్ప.

త్తల్ గొల్కొణ్ణి శోతియుమాయుడన్మాడువ తెన్మకొలో.

తుళిక్కిన్న్ 3 వానిన్ని లజ్జుడరాట్టి శ్లేన్.

యళిక్కిన్న్ మాయప్పి రానడియార్ కళి కుర్రాజ్జళై యే.

౧౦.

ఆ.—(కళిప్పమ్) ఇప్పడియెమ్మెరుమానుడైయ గుణజ్జళాకి అమృత తైభుజ్జి అవాల్వార్; ఇన్దవమృతతై; నిరస్తమస్తప్రతిబద్ధక నాయ్కొణ్ణి భగవద్దక్షకభాగరాన నిత్యసిద్ధపురుషర్ కళుడైయ దివ్యపరిష త్తిలే శ్లేన్ అవర్ కళోడేహడనాక భుజిప్ప తెన్మో వెన్మిత్తార్. ౧౦.

అన్య.—కళిప్పమ్ కవర్వమ్ అల్ ము (3) పి అప్పప్పిణిమాప్పి అప్పల్ ము ఒళిక్కిన్న్ శోతియుమాయ్ (౬) తుళిక్కిన్న్ వాక్ ఇ (౯) నిలమ్ కువర్ అల్ (౧౨) శ్లేన్ ఏన్ది అళిక్కిన్న్ (౧౫) మాయప్పిరాక్ అడియార్ కళి కుర్రాజ్జళై (౧౮) ఉడన్ మాడువతు ఎన్మ కొలో (౨౧)

౧౦.

పన్న.—అనస్తరమ్, ఏవంవిధభోగానస్తత్తుక్కు ముఖ్యభోక్తాకళి నూరికళాకైయాలే, అవర్ కళోడు కూడుకైయై యర్కిత్తార్.

విషయలాభ త్తిల్ కళిప్పమ్, తదలాభ త్తిల్ నివేళముమ్, అల్ ము, (3) అతుక్కుడియానజన్న్ వ్యాధిజరామరణజ్జళుమల్ ము, అవిరూఢత మాన జ్ఞానాదికళాకి అళిక్కుక్కు ప్రకాశకమాన, బ్యోతిర్తయవిగ్రహతై యుడైయోమాయ్కొణ్ణి, (౬) వర్దిక్కిన్న్, అకాళ తైయుమ్, అత్తాలేధర్కిన్న్, (౯) భూమియైయుమ్, బాధకరహితమామ్మడి పేరొలియైయుడైయ, తిరువాట్టియైయుమ్, (౧౨) తిరుచ్చళైయుమ్, ఏన్ది, రక్షిత్తరుళిన్న్, (౧౫) మహోపకారకమడైయ, నిత్యదాన్యైక నిరూపణీయరాన నూరికళుడైయ, సజ్జళై, (౧౮) ఒరుసీరామ్మడి యుడన్న్, కూడువతు, ఎన్మో? (౨౧) సమస్తవిరోధినివృత్తిపిన్న్ అవిరూఢత స్వరూప స్వభావరానవర్ కుక్కు ప్రాప్యమ్ అడియారా ననూరికళేన్మకరుత్తు.

౧౦.

అర్థము.—సంతోషమును శ్లేశమును నశించి (3) జన్న్ వ్యాధిజరామరణములనుబోగొట్టి ప్రకాశకమైన తేజోవిగ్రహుడును (౬) వర్దించుచున్న అకాళమును ఈ (౯) భూమిని కాంతిగల చక్రమును (౧౨) శంఖమును ధరించి రక్షించుచున్న (౧౫) మహోపకారకుడైన శ్రీయఃపతియొక్క శేషభూతులైన నిత్యనూరులయొక్క సంఘములను (౧౮) కలిసియుండునట్లు చేరుట ఏకాలమందో? (౨౧).

౧౦.

ఈ.—పత్తామ్బాట్టు, “కళిత్తేనే” ఎన్నా, తిరియట్టుమ్ సుసారికళోడేయిరుక్కైయన్ది యే, ఇవ్వును భవత్తుక్కు దేశికరాన నిత్యనూరికళి తిరళిలేపోయ్ ప్పకువ తెప్పోతో వెన్మిత్తార్.

(కళిప్పమ్) ఇతరవిషయానుభవత్తాలే వరుమ్ కళిప్పమ్. (కవర్వమ్) అవై పెత్తాతపోతు అవై ప్పట్టువరుమ్ శ్లేశముమ్. (అల్ ము) పోయ్. ఇవై యిరణ్ణుక్కు మడియానజన్న్ మ్, అతువుక్కవిడ త్తే పుక్కడవతానవ్యాధి, అనస్తరమ్ వరుమ్ జరై, “ఇత్తోడేయాకిలు మిరున్దాలాకాతో” ఎన్మ నిన్దై తిరుక్కచ్చెయ్ తేవరుమ్ నిరన్వయవి నా శమ్, ఇవై యడైయవల్ ము. (ఒళిక్కిన్న్ శోతియుమాయ్) రజస్తమస్సుక్కళి కళినివద్దశరీరమ్బాలన్ది యే, శుద్ధ.

జీ-అ.—పత్తామ్బాట్టు. (కళిప్పమిత్యాది) “అడియార్ కళి కుర్రాజ్జళై - ఉడన్మాడువ తెన్మకొలో” ఎన్దపదజ్జళై క్కటాక్షి త్తవతారికై (కళిత్తేనేయిత్యాది). తిరియట్టుమ్ - మిశ్రవుమ్.

కవర్వ - శ్లేశమ్. పిణి - వ్యాధి. నిరన్వయవి నాశమ్ - శరీరాన్వయాభావరూపవి నాశమ్. శరీరసమ్మన్దాభావరూపవి నాశమ్. మరణ మెన్దపడి. సాన్వయవి నాశమావతు , శైశవయావనాద్యవస్తాకళి. శబ్దార్థమ్ (రజస్తమస్సుక్కళిత్యాది). “ఒళిక్కిన్న్ శోతి” ఎన్దతాల్ ఫలి

3 “వానుమనిలమ్” ఎన్మ పన్నీరాయరప్పడియిల్ మూలత్తిలే కాణ్ణి అతు.

ఈ.-సత్త్వమయమాయనిరవధికతేజోరూపమానశరీరమైయుడెయోమాయ్. (ఉడకూడువత్తెఱ్ఱుకొలో). “నా, ఎనక్కు” ఎత్తుకలవేణ్ణాత ఇచ్చుడమ్బుడైయార్ తిరళితేపోయ్ ప్పమక్కు నెరుక్కప్పెఱువత్తెన్టో? (తుళిక్కిన్ఱ విత్తాది) ప్పిక్కియై స్వభావమాక వుడైతానవాకాశమ్, అత్తాలే విత్తైయక్కడవతాన విన్దభూమి, ఇవన్ద్రై క్కడఱురై వెళియిలేనోక్కినాప్పోలే, దివ్యాయుధజ్జలైధరిత్తు నోక్కుటివాశ్చర్యభూతం. (శుడరాత్తిశ్శేన్దియళిక్కిన్ఱ మాయప్పిరాళ్) పరమపదత్తిలాభరణమాయ్ క్కాత్తితరుమ్, ఇక్కాయుధమాయితే యిరుప్పతు. ఇప్పడి రత్తే క్కిఱవనుడైయ అన్దరక్షణత్తిలే తోన్ద్రురప్పారాయ్, అవన్ఱన్దోక్కిన్ఱ ప్రాప్యరుమాయ్, భగవద్గుణభుక్కు దేశికరాయరుప్పారుమాయ్, ౧* బోధయ న్దపరస్పరత్తుక్కు త్తుడై యాయరుక్కిఱవర్ కళుడైయ కుఠాజ్జలై. కలియర్ “కలవరిచ్చోటుణ్ణ” ఎన్నుమాప్పోలే, అత్తిరళీకళితేపోయ్ ప్పకప్పెరువత్తెప్పోతో? పెన్ఱిఱార్. ౧౦.

జీ-అ.-తమ్ (శుద్ధసత్త్వమయమయైన్ఱు). “అడియార్ కళో” ఎత్తుత్తెప్పద్ర (నానెక్కన్ఱిత్తాది). “భాగవతసముదాయమ్ ప్రాప్యమ్” ఎత్తుఱి యానిఱుచ్చెయ్ తేయమ్, అహఱ్కార మమకారజ్జలాలే యకలవేణ్ణానిన్ఱిత్తే; అప్పడి యకలవేణ్ణాత సమ్మన్దజ్ఞానముడైయవర్ కళెన్ఱ పడి. ఇచ్చుడమ్బుడైయార్ - శుద్ధసత్త్వమయమాన వుడమ్బుడైయార్. కూడువత్తెఱ్ఱుకొలో ఎన్నాతే, “ఉడకూ” ఎన్ఱైయారే (నెరుక్కప్పెఱువత్తెన్టోవెన్ఱు). “తుళిక్కిన్ఱ” ఎన్ఱవర్తమానార్థమ్ (వర్షిక్కియై స్వభావమాక వెన్ఱు). “కడఱురై” ఎన్ఱవిన్ఱత్తిలే-౨ “రామలక్ష్మణగుప్తాసా” ఇత్తావ్యవస్థసన్దేయమ్. అళిక్కిన్ఱ - రత్తిక్కిన్ఱ. భోగ్యమానతిరువాళ్ళి తిరుచ్చజుకత్తైరత్తణత్తుక్కు సరికరమాక చ్చొల్లువానెన్ఱెన్ఱు (పరమపదత్తిలిత్తాది). భోగ్యమెన్ఱు - “శుడర” ఎన్ఱుమ్, “ఏన్ఱి” ఎన్ఱు మిరుత్తైయారే. సమాహాభాషాశ్లోకభనత్తుక్కు తాత్పర్యమ్ (కలియరిత్తాది). కలియర్ - పరిత్తనర్. ఆన్ద్రొమెయిన్ఱి కుతి యిప్పడిశొల్లప్పణ్ణు మెన్ఱుకరుత్తు. ఉత్తరార్థభూర్వకం పూర్వార్థానుసంధాన మన్వయః. ౧౦.

అ-అ-వి.- “ రామలక్ష్మణగుప్తాసా సుగ్రీవేణచవాహినీ । బభూవదుర్ధర్షతరాన్విష్టైరపిసురాసురైః ”. సుగ్రీవేణసహితావాహినీతి - సుగ్రీవస్యాపిరక్ష్యోటావేవాన్తరంభః. — “ఏన్ఱియళిక్కిన్ఱ” ఎన్ఱత్తిత్తాత్పర్యమ్ (పరమపదత్తిలిత్తాది). — కళిప్పమ్ కవర్వమన్ద్రైన్ఱుతోడజ్జి, ఒళిక్కిన్ఱతోతియునాయ్ - శుళిక్కిన్ఱవానెన్ఱుతోడజ్జి, కుఠాజ్జలైయడకూడువత్తెఱ్ఱుకొలో వెన్ఱుగయన్వయమ్. ౧౦.

కాత్పర్యము. — ఈరీతిగ భగవద్గుణమృతపానముచేసిన కుఠాజ్జల భగవదనుభవవిరోధులగు జన్మవ్యాధిజరామరణములను సవాస నముగఁబోగొట్టి తాము భగవద్గుణకధారశులైన నిత్యమౌరులయొక్క సలఘములలోఁజేరి వారితోఁగూడ నాయమృతమును భుజించుకొల మెన్నఁదోయని మూర్ఖులగుచున్నారు. ౧౦.

మూ.—కుఠాజ్జో పేరరక్కళాకులన్మవీయమునిన్దవన్దై । కుఠాజ్జో డెన్ఱురుకూర్ చ్చుడకోపన్ఱెన్ఱురైత్త ।
కుఠాజ్జో భాయిరత్తుళివై పత్తుముడన్బాడి । కుఠాజ్జో భాయడియారుడన్దూడినిన్ఱాడుమినే ॥ ౧౧॥
అథ్వార్ నిరువడిక శేశరణమ్.

అ.—(కుఠాజ్జో) సపుత్రజనబాన్దవమాకరావణ మడియుప్పడి శివన్దవన్దెయ్యశ్శుడికణ్ణుకొన్న ఇతిరువాయ్ మొట్టియై భగవదేక భోగరాయరుప్పారున్దూడిభుజియున్దశెన్ఱిఱార్. ౧౧.

తిరుక్కురుకైప్పిరాన్బిళ్ళాన్బిరువడిక శేశరణమ్.

అన్వ.—కుఠాన్దొళ్ పేర్ అరక్క (౩) కులమ్ వీయ మునిన్దనవై (౬) కుఠాన్దొళ్ తెన్దురుకూర్ శడవోప (౯) తెరిన్దు ఉత్తై కుఠాన్దొళ్ (౧౨) ఆయిరత్తుళ్ ఇవై పత్తుమ్ ఉడన్ (౧౫) పాడి కుఠాన్దొళ్ అడియారుడన్ (౧౮) కూడి నిన్దు ఆదుమిన్ (౨౧).

పన్నె.—ఆన ప్తమ్, ఇత్తిరువాయ్ మొట్టియైప్పాడి పరస్పరసజ్జతరాయ్ సజ్జీ భవత్తు ప్రితిప్రేతరాయవ ర్తియున్దొళ్ శెన్దు ఫలత్తై యరుళిచ్చెయ్ కిటార్.

బాధకరానరాక్షసరై త్తిరళ్ తిరళాకవుడైయనాయరుక్కిఱ, పెరు మైయైయుడైయనానరావణనాకిఱ, రాక్షసనుడైయ, (౩) కులముక ప్పడ, సజ్జిక్కుమ్మడి, మునిన్దరుళినవనై, (౬) శ్రీవైష్ణవర్ కళ్ తిరళైయుడైతాన, తిరునకరిక్కునిర్వాహకరాన, ఆహ్వాన్, (౯) ఆరాయ్ న్దు, అరుళిచ్చెయ్ త, పత్తానతిరళ్ కత్తైవడివాకవుడైతాన, (౧౨) ఆయిరమ్ తిరువాయ్ మొట్టియిలుమ్, ఇవై పత్తైయుమ్, అర్థత్తోడేయడన్ పట్టు, (౧౫) శ్రీతిక్కుప్పాక్కు వీడాకప్పాడి, పరస్పరసంజ్జిప్పరాయ్ కొన్డైపలతిరళాయ్, అడియారానవుజ్జళ్ స్వరూపత్తుక్కు నురూపమామ్మడివకకణ్డ రాయ్, (౧౮) సంజ్జేపిత్తు, ఇడైవిడాతేనిన్దు, ససమ్మిమన్ త్తమ్మణ్ణప్పారున్దొళ్. (౨౧) ఇతు-కలివిరుత్తమ్.

వాదికేనరి అక్రమియమణవాళచ్చియర్ తిరువడిక శేళరణమ్.

అర్థము — సేవలసమూహములకల మిక్కిలిజలవంతుడైనరావణుడనియెడి రాక్షసునియొక్క (౩) కులముతోఁగూడ నశించునట్లు కోపగించినవాడైనశ్రీరాముని (౬) శ్రీవైష్ణవసమూహములకల తిరునగరికినిర్వాహకులైన ఆహ్వాన్లు (౯) ఆలోచించి సాదించిన సమూహము కల (౧౨) వేయిపాశురములలో నీపదిపాశురములను భావబంధముతో (౧౫) ననుసంధించి గుంపుగ నాశ్రతులతో (౧౮) సంజ్జేపించి విచ్చేదము లేకనిలిచి వర్తనము చేయుఁడు. (౨౧)

ఈ.—నిగమ త్తిల్, ఇత్తిరువాయ్ మొట్టియై, భగవదేకభోగ రాయరుప్పారై ప్పొలే తనిప్పడాతే తిరళాక వసుభవియున్దొళ్ శెనిటార్.

(కుఠాన్దొళ్ త్యాది) పుత్రపాత్రాదిక భువ్ బద్ధుక్కు భుమాన వివర్ కళా లేకుఠాన్దొణ్ణ, వరబలభుజబలత్తాలే తత్తైత్తు వేరూన్ది నరత్ స్సినుడైయ జాతియాకక్కిఱ్ఱైదు త్తచక్రవ ర్తితిరుమకనై; ౧. కరిప్పేమైథిలీ హేతోరపిశాచమ రాక్షసమ్ ” ఎన్నిఅపడియే. (కుఠాన్దొళ్ తెన్దురుకూర్ చ్చుడవోప) జనస్థానమడియలుప్పణ్ణిసిన్బు దణ్ణ కారణ్యణ్ణుడి యేఱినాప్పోలే, “౨. వాయున్దిరై యుక భుక్కు తప్పినవార్వారై క్కాణ వేణుమ్ ” ఎన్దుశ్రీవైష్ణవర్ కళడైయ త్తిర ణ్ణతాయ్ త్తమ్; ౩ * నల్లార్ నవిల్ కురుకూరితే. సత్తుక్కులిరున్ద విరున్దవిడజ్జలిలే వాయ్ పులల్ యుమ్మడియానదేళమా నాల్, అదేళ త్తిరుళ్ళార్ తిరళచ్చొల్ల వేణ్డావిటే. (తెరిన్దురై త్త) ఉళ్ళపడియనుసన్దిత్తుచ్చొన్న-ఇవై పత్తుమ్. తిరణ్ణ

శీ.అ.—నిగమమ్ (కుఠాన్దొళ్ త్యాది) “ఇవై పత్తుమ్-కుఠాన్దొళాయ్ - ఉడన్దాడినిన్దాడుమినే ” ఎన్దుపదజ్జత్తై క్కటూషీ త్తవతారికై (ఇత్తిరువాయ్ మొట్టియైయి త్యాది). కూట్టమాకవిన్ద త్తిరువాయ్ మొట్టియై యనుభవిక్కైయేఫలమెన్దుకరుత్తు.

ఇవర్ కళా లేకుఠాన్దొణ్ణ - ఇవర్ కళా లేతిరణ్ణుకొణ్ణ. పెరు మైయే తెన్న (వరబలభుజబలత్తాలే తత్తైత్తు వేరూన్ది నవితి). తత్తైత్తు - సమ్మన్ద మాయ్. మునిన్దమైక్కుప్రమాణమ్ (కరిప్పేయి త్యాది) ఆరణ్యకాణ్డేచతుష్టపితమే, “ఆకర్ ప్పూరైరిఘభిరి వలొకన్దురాననై” ఇతిపూర్వార్థమ్. (జనస్థానమితి) రఘువంశేత్రయోదశే, “అమీజనస్థానమసోధవిఘ్న మ్మత్వాసమారబ్ధనవోటజాని । అధ్యాసతేచీరభృతో యథాస్వశ్చిరోఽఘ్న తాన్యాశ్రమమణ్ణులసి” ఇతిప్రతిప్రయాణసర్గోక్తంకాళిదాసవాక్యమత్రద్రష్టవ్యమ్. అడియలుప్పణ్ణిసిన్బు - సంహృతమానసిన్బు. శ్రీవైష్ణవర్ కళశ్శేరిరణ్ణిరుప్పర్ కళోవెన్న (నల్లారి త్యాది) తిరువిరుత్తమ్. నవిలుకైయావతు-వాయ్ పులల్ యుక్తైయన్దొ, ఇతుతిరళుక్తైక్కుప్రమాణమోవెన్న (సత్తుక్కుళి త్యాది). వాయ్ పులల్ యుమ్ - పలకాటొల్లు మెన్దు పడి. “కుఠాన్దొళాయిరమ్ ఎన్దు ” విశేషిక్కవేణుమోవెన్న (తిరణ్ణవర్ కళుక్కి

ఈ...వర్క కుక్కుజీవనమ్ వేణుమే. (కుర్రాజ్జోళాయరమ్) ౧, 'తొణ్డర్ క్కముతుణ్ణ' ఎన్నిటపడియే. పత్తుప్పాట్టరు తిరు వాయ్ మొళియాయ్, పత్తు తిరు వాయ్ మొళి యొరు పత్తాయ్, ఇప్పడి పత్తు ప్పత్తాన వాయరమ్. తిరణ్డ్రశ్రీవైష్ణవర్ కకుక్కు జీవనమ్ వేణుమే. (ఇవై పత్తుముడన్బాడి) సాభిప్రాయ మాక వభ్యసిత్తు. (కుర్రాజ్జోళాయ్) ఎన్నైప్పోలే, "పరుక్కిళి త్తేనే" ఎన్నా, కుర్రాన్డేడవిరా తే, ముట్టుడ వేతిరళాక ఇట్టియప్పారుజ్జోళ్. (అడియారుడన్బాడి నిన్బాడుమినే) అవన్బక్కిలిలేనికీ ప్రభర రాయరుక్కి అనీజ్జో నాల్వరిరు పరిజ్జీరుక్కుమ్ నాలునాళుమ్, త్యాజ్యమాన అర్థకామజ్జలై ప్పట్టి "శీటు, పాటు" ఎన్నా తే, నమ్మెరియకుర్రా త్తిలేపోయ్ పుకుమళవు మొరుమిడతాయను భవిక్కుప్పారుజ్జోళ్.

ముతత్పాట్టిల్ - తిరువుళ్ళ తైక్కొణ్డాడినార్; ఇరణ్డామ్బాట్టిల్ - అత్తైయుమివై విత్తన ర్వేళ్ళర వైక్కొణ్డా డినార్; మాన్డామ్బాట్టిల్ - తమ్ నెజ్జెట్టతొరు ఉపకార త్తేచ్చొన్నార్; నాలామ్బాట్టిల్ - అతుక్కు ప్రత్యుపకార మాక ఆత్మ సమర్పణ మ్మణ్ణి అతుతనక్కు నుశయిత్తార్; విన్డామ్బాట్టిల్ - ఎనక్కు ప్రథమసుక్యతముమ్ నీయేయాన పిన్బు ఉన్బిరువడికలై క్కిట్టి నేనేయన్టో వెన్టార్; ఆతామ్బాట్టిల్ - ఇన్టో క్కిట్టిల్లు, దేవరెనక్కు విశేషకటాక్ష మ్మణ్ణినవన్టే పెల్లే నేయల్లేనో వెన్టార్; ఏర్రామ్బాట్టిల్ - అననుడై యభోగ్యతైయై యనుసన్దిత్తు, ఉన్నై ప్పిరియిల్ ధరియే నెన్టార్; ఎట్టామ్బాట్టిల్ - ఇప్పడినిరతిశయభోగ్యనానవనై ఎలియతొరు పరకాతే లభిక్కుప్పెల్లే నెన్టా రాతల్; అన్బియే, అనేకకాలజ్ఞాడిపణ్ణిలభిక్కుడవతపఃఫల త్తై అపవదప్పి శెన్టు ఎలితాకలభిత్తే ననుతల్; ఒన్బతామ్బా ట్టిల్ - ఎన్నుడై యసకలక్లేశజ్జళు మోబ్బమ్మడియనుభవిత్తుక్కిళి త్తే నెన్టార్; పత్తామ్బాట్టిల్ - ఇప్పడియవనై యను భవిత్తుక్కిళిప్పార్ తిరళిలేపోయ్ ప్పకప్పెలువతెప్పోతో? వెన్టార్; నిగమత్తిల్ ఇత్తిరు వాయ్ మొళియై సాభిప్రాయ మాక వభ్యసిత్తు, నాలునాళుమ్ నాల్వరిరు పరుళ్ళార్ కూడియరున్దనుభవిక్కుప్పారుజ్జోళ్ శెన్టార్.

వడక్కు త్తిరువీతిప్పిల్లై తిరువడిక శేషరణమ్.

శీ-అ.-త్యాది) అతావసు-కీర్తే "కుర్రాజ్జోళ్ తెన్దురుహార్" ఎన్నైయారే, "అన్ద తిరణ్డ్రశ్రీవైష్ణవర్ కకుక్కు జీవనమ్ వేణుమే" ఎన్దురుళిచ్చెయతా రెన్ద పడి. ఇతు జీవనమోవెన్దు (తొణ్డర్ క్కముతిత్యాది). ఆయిరముమ్ కుర్రాజ్జోళిరుక్కుమ్మడియొన్నెన్దు (పత్తుప్పాట్టిత్యాది). (తిరణ్డ్రశ్రీవైష్ణవర్ కకుక్కు) ఆయిరమ్బాట్టుమ్ జీవనమెన్ద పడి. కీర్తే తిరణ్డ్రవర్ కకుక్కు జీవనమ్ వేణుమేయెన్దతు-పత్తుప్పాట్టుమ్ జీవనమెన్ద పడి. యద్వా, "తిర ణ్డ్రవర్ కకుక్కు" ఇత్యాదివాక్యవివరణమాతల్. కుర్రాజ్జోళ్ తెన్దురుహార్ చ్చుడణోపకా తెన్దురైత్త - పత్తెన్డాతల్, కుర్రాజ్జోళాయరమ్ నెన్డాత లస్వయమెన్ద పడి. ఇతుగున్దినపత్తు త్తిలే. "కుర్రాజ్జోళాయ్" ఎన్దు వైన్దు, పిన్బెన్దుయమ్ "ఉడన్బాడి" ఎన్దుతుక్కురుతైన్నెన్దు (అనన్బక్కిలిలేయత్యాది). నీజ్జశెన్దుతు. "అడియార్" ఎన్దు సమ్పాధనసిన్దమ్. నాల్వరిరువరెన్దుతు - అనుకూలర్ కడైయామైయారే. నమ్మెరి యకుర్రాత్తిలే - ౨ * అన్దమిల్ శేరిన్బత్తడియనర్ కుర్రాత్తిలే. ఉడణ్ - సమ్మపయమాక. అదుకై - అవగాహిత్కైయాయ్, అత్తారే - (అనుభవిక్కుప్పారుజ్జోళ్ శెన్టార్).

పత్తుప్పాట్టిరనిగమనమ్ (ముతత్పాట్టిల్ తిరువుళ్ళ తైయైత్యాది). ఇప్పడి నిరతిశయభోగ్యనానవిత్యాది వాక్యప్రయమ్. "ఉఱిక్కొణ్డా" ఇత్యాదిక్కు ఉపాయో పేయపరయోబానాప్రయ త్తైప్పట్టెన్దు కట్టుకొళ్ళెతు. "ఎలితాకలభిత్తే" ఎన్దువనన్దరమ్ - ఎన్దితారెన్దు శేషమ్. ప్రమేణాన్వయః.

శీయర్ తిరువడిక శేషరణమ్.

అ.అ.వి.— (అర్థకామజ్ఞైప్పల్ శ్లో) “నన్దు” ఎన్దు - అవనిడతిలే నిన్దుయైచ్చిల్లకిఱిత్తే; అతావతు - ప్రాప్యాభాసజ్ఞిలో నెన్దు శెల్లమైయిత్తే. ౧౧.

ప్ర-తి.— (నిగమమ్) (కుఱ్ఱాళ్ళోత్తాది) (మునిన్దువనై) ఆరణ్యకాణ్డేచతుష్టితమే, “ఆకర్ణపూరైఘభిర్జీ వలోకందురాసదైః । కరి ష్యేమైఘిశీహేతోరపికాచమరాక్షసమ్॥ ౬౬॥ ౧౧.

మణవాళమామనికళ్ తిరువడిక శేళరణమ్.

తాత్పర్యము.— పుత్రమిత్ర కళత్ర బంధువులతోఁగూడ రావణనియుద్ధమునందుఁజరిపిన దశరథచక్రవర్తిమారుఁడైన శ్రీరాములవా రిని చక్కగ సాక్షాత్కరించిసాదించిన యీతిరువాయ్ మొక్కిని భగవదేకధారకులైనవారందఱు నేకకంఠులైయుండి భుజించుడని యాహ్వాన్ము సాదించుచున్నారు. ౧౧.

ద్రమిడోపనిషత్సజ్జతియిల్ ఇ తిరువాయ్ మొక్కిక్కానళ్లోకమ్.

(ఊనిల్)

అన్తస్థస్వరస్వరసమమ్బుజలోచనస్యసంయోగరూపమవగాహ్యసుఖామృతాభిమ్ ।

తద్దేశికప్రథమసూరిగజైఃకదాస్యాత్సజ్జోమమేత్యకథయత్సమునిస్తృషీయే.

వాదికేసరిఅహ్రియమణవాళచ్చియర్ తిరువడిక శేళరణమ్.

౧౩.

అర్థము.— అన్తస్థస్వరస్వరసమ్ - లోపలనణియున్న సమస్తరసములకలిగియున్న, అమ్బుజలోచనస్య - తామరపుష్పములవంటి నేత్ర ములకలశ్రియఃపతియొక్క, సంయోగరూపమ్ - సంక్షేపరూపమైన, సుఖామృతాభిమ్ - సుఖమనియెడియమృతసాగరమును, అవగాహ్య- అవగాహించి, మునిః - నమ్మాహ్వాన్ము, తద్దేశికప్రథమసూరిగజైః - ఆ భగవదనుభవమునకు ముఖ్యదేశికులైననిత్యసూరలసమాహమలతో, మే - నాకు, సజ్జః - సహవాసము, కదా - ఏకాలమందు, స్యాత్ - కలుగును, ఇతి - అని, తృషీయే - మూడవతిరువాయ్ మొక్కియందు, ఆకథయత్ - సాదించెను. ౧౩.

తాత్పర్యము.— తమయూర్తితీరునట్లు సర్వేశ్వరుఁడుతమతో సంక్షేపించగానప్పడెడు భగవత్సంక్షేపమనియెడి యమృతసాగరమునందు సమస్తరసములను గలుగునట్లువగాహించి యదియత్సన్తభోగ్యముగనున్నందున తామెకరేయనుభవింపనశక్తులై ఇట్టియానందమును తమతోఁ గూడననుభవించువారెవరని జూడసంసారమునందొకరును లేనందున, నిత్యసూరులతోఁగలిసి భగవదనుభవమును బొందుట ఏకాలమందో ? అని, నమ్మాహ్వాన్మురైరి. ౧౩.

ద్ర-తా.— (ఊనిల్ వాల్మయిరే) - చిత్రాస్వాదానుభూతింప్రియముపకృతిభిర్దాస్యసారస్యహేతుమ్

స్వాత్తన్యాసార్హకృత్యంభజదమృతరసంభక్తచిత్తైకభోగ్యమ్ ।

సర్వాక్షప్రీణార్హంసపదిబహుఫలస్నేహమాస్వాద్యశీలమ్

సభ్యైస్సాభ్యైస్సమేతన్నిరవిశదనఘాక్షేషనిర్వేశమీశమ్ ॥

౧౪॥

అర్థము.— చిత్రాస్వాదానుభూతిమ్ - నానావిధములైనరసములకలయనుభవముకలవాఁడును, ఉపకృతిభిః - ఉపకారములచే, ప్రియమ్ - ప్రియుఁడును, దాస్యసారస్యహేతుమ్ - దాస్యమునందు సరసతమఁగారణభూతుఁడును, స్వాత్తన్యాసార్హకృత్యమ్ - తమయూ త్రసమర్పణమునకుఁ దగినకృత్యముకలవాఁడును, భజదమృతరసమ్ - ఆశ్రయించువారలకునమృతరసముగనుండువాఁడును, భక్తచిత్తైకభోగ్యమ్ - భక్తులచిత్తమును ముఖ్యభోగ్యముగాఁ గలవాఁడును, సర్వాక్షప్రీణార్హమ్ - సర్వకరణములకును బ్రీతినిబుట్టించువాఁడును, ఆస్వాద్యశీలమ్ - అనుభవింపఁదగినకల్యాణగుణములుకలవాఁడును, సభ్యైః - సభికులైన, సాభ్యైః - నిత్యసూరులతో, సమేతమ్ - చేరియున్న వాఁడునైన ఈశమ్ - శ్రియఃపతిని, అనఘాక్షేషనిర్వేశమ్ - నిర్దుష్టమైనసంక్షేపమునందు భోగ్యతలవానినిగా, నిరవిశత్ - వక్కాణించిరి. ౧౪.

వ్యా.— (నిత్రాస్వాదానుభూతిమ్) తేనుమ్బులుమ్ నెయ్యుమ్ కన్నులు ముతుమ్మే - మధురజ్జ్వాలాన 'మధుక్షీరాదిపదార్థజ్జలైయ రసత్తైయై డైత్తానవనుభవత్తైయై డైయనుమాయ్; (ప్రియముపకృతిభిః) పెన్ద్రవత్తాయాయ్ తన్నైయాయ్ తియాయ్ తనవతివత్తవత్తా-మాతావుమ్ పితావుమాచార్యనుమ్బుణ్ణముపకారజ్జైయైల్లాన్దానేపణ్ణ, అత్తలేయాత్రితరుక్కుప్రియనుమాయ్; (దాస్యసారస్యహేతుమ్) అతియాక్కా లత్తుళ్ళే యడిమైక్కణన్బు కేయివిత్తు-అతివునడైయాదాతకాలత్తిలేదాస్యరసత్తైయై డైయన్దాక్కినవనుమాయ్; (స్వాత్మనాస్వసార్వకృత్యమ్) ఎన తావి యుళ్ కలన్ద పెరునల్లుత్తివిత్తైమా-తెనతావిత్తన్దాబ్దేన్దే - ఆత్తావై సమర్పిక్కుమ్బడిక్కిడాకవాత్తావినుళ్ళే కలన్దిరున్దమహోపకారత్తైయై డైయనుమాయ్; (భజదమృతరసమ్) ఎన్కాడఱ్వుదావముతే - ఆత్రితర్ క్కుమ్బుత్తమ్మైలేభోగ్యమాయ్; (భక్తచిత్తైభోగ్యమ్) తీర్దార్ తమ్మనత్తుప్పిరియాతు - “ప్రాప్యస్రావకజ్జరేన్దాన్దానే” ఎన్దిరుక్కుమవర్కళ్ మనస్సైవిట్టుప్పిరియమాట్టాతిరుక్కుమవనాయ్; (సర్వాత్మప్రీ ణనార్హమ్) యాబ్దేపయినులీత్వాది - చక్షుళ్ళోత్త్రాదిసర్వేన్దియప్రీణనయోగ్యమానభోగ్యత్తైయై డైయనుమాయ్; (సపదిబహుభుస్నే హమ్) మఱిక్కోళ్ళో ణానజ్జళాలీత్వాది - ౧ “జన్మాన్తరసహస్రేషు” ఇత్తాదికళిబ్బడియేచిరకాలసాధ్యతపోధ్యానసమాధిఫలమానభక్తియోగ త్తైత్తనక్కుభిమతరిడత్తిలేర్దుడిత్తియై డైయనుమాయ్; (ఆస్వాద్యశీలమ్) పవిత్తిరక్కోళ్ - పడిన్దుకుడైన్దాడి అడియేన్దాయ్ మడుత్తుప్ప యడి - అత్తన్దమభోగ్యత్వేనానుభాన్ద్యజ్జళానకల్యాణగుణజ్జైయై డైయనుమాయ్; (సద్భైస్సాద్భైస్సమేతమ్) మాయప్పిరానడియార్ కళ్ మఱ్ఱా జ్జైయే - సవయస్సుక్కుళాననిత్త్యసూరికళోడేసహితమయిరుక్కిఱవెమ్మెరుమానై, మధురజ్జ్వాలాన సర్వపదార్థజ్జలై డైయరసత్తైయై డై ట్తన భోగ్యత్తైయై డైయనాక “ఊనిల్వాళియిరే” ఎన్దిదశకత్తిలే యాత్తాన్దరసభవితార్చెన్దితార్.

జే దాన్దా చా ర్యర్ తి రు వ డి క శే శ ర ణ మ్.

తాత్పర్యము.—పరత్వమునందు సర్వములభుండగు సర్వోత్పరుడు (౧) సర్వరసాత్మకుడనియు, (౨) రసికశిఖామణియైన వాడు తమకునుపకారములుజేసినందున నుపకారకుడనియు, (౩) సర్వోత్పరుడు తమకునభినివేశమునుబుట్టించెననియు, (౪) అట్టియుపకారము లకు ప్రతుష్టపకారములులేననియు, (౫) తనయప్రాకృతభోగ్యతన దమకుఁ బ్రకాశపఱచి జేర్చుకొనెననియు, (౬) ఇట్టిసంక్షేపముస్వ రూపప్రయుక్తముగనున్నందున ననాదిసిద్ధమనియు, (౭) సంక్షేపముయొక్కభోగ్యతాత్మికముచేనదిలేనియెడల భరించియుండుటయశక్యమని యు, (౮) ఆయనుభవముతమకులభించెననియు, (౯౦) ఈప్రకారముగనుభవించియానదభరితులైయున్న నిత్యమూరులతోఁ దాముగూడియ నుభవించుటయందారకలవారనియు నీమూడవతిరువాయ్ మొళి పదిపాశురములచేసాదించి క్రిందసాదించిన సర్వప్రకారసారస్యము నిత్య సూరులకుభోగ్యమని యుపపాదించిరి.

తి - నూ.—ఊనమటవేనన్దుళ్ కలన్దమానినిమై । యానతనుపవిత్తత్కాన్దున్దైయా । వాని ।

లడియార్ నున్దొగ్గాడవాళై యున్ద్రమాట । నడియారుడ నెళ్ళేయాడు.

అర్థము.—ఊనమ్-సంగోచము, అటవే లేనట్లు, వన్దు-వేంచేసి, ఉళ్ కలన్దమానినిమైమానతు అన్తరంగమునకలిసినసర్వోత్పరునియొక్క భోగ్యత, అనుభవిత్తత్కాన్దున్దైగా - (దానిని) అనుభవించుటకనుకూలసహవాసముపేక్షితమై, వానిలడియార్ - పరమపదమునందున్న ఆత్రితులైన నిత్యసూరులయొక్క, నున్దొగ్గాడ - సంఘములతోఁ జేరనలయునని, ఆన్దైయున్ద్రమాట - ఆశపడిన నమ్మాన్దొర్వయొక్క, అడి యారుడ - దానభూతులైనప్రేక్షణ్ణవులతోఁగూడ, నెళ్ళే! - ఓ! మనసా!, ఆడు - అవగాహించియనుభవించుము.

అవ.— (ఊనమటవేనన్దు) ఇతిల్ ఎమ్మెరుమాణ్ “ఏకతత్త్వమ్” ఎన్నుమ్బడిసంక్షేపిక్కు, తదనుభవసహకారిసాపేక్షరాయుళిచ్చె యేతిపాశురత్తై యనుపదిత్తుళిచ్చెయేకేతార్. ఎజ్జనేఎన్నిల్; ఇప్పడిప్రాసశ్చికమానపరోపదేశత్తైత్తిలెక్కట్టిరవనన్దరమ్, శీర్, తమ్మైయ వార్తిరవన్దుకలన్ద ఎమ్మెరుమానుడైయసంక్షేపరసత్తై ప్పేళవొరుప్పట్టు, ఎప్పేర్ పుట్టణ్ణమైయమవిత్తైయమ్బడి తమ్మడనేఅవ్కవన్దు అఁగరామున్దు నీతయాసార్థమ్” ఇత్తాదిస్పటియే “ఏకతత్త్వమ్” ఎన్నలామ్బడికలన్దపడియైయమ్, అన్దక్కలవియార్ వన్దరసమ్ తమ్మెరువరాలుమున్దొలుక్కు వాన్దాతనడియళవిబ్బిరుక్కి-పడియైయమనుసన్దిత్తు, తనిత్తేట్టమాన ఇతరవిషయజ్జళోపొల్లుక్కే తున్దైత్తేట్టమాయ్, అతుక్కి-విభూతియిలా లిల్లామైయారే, “ఇవ్వనుభవిత్తిలీనిలైన్ద నిత్యసూరికళో తిరళిలేపోయేప్పక్కనుభవిక్కుప్పెటునతెప్పో?” ఎన్దప్రాధిక్కిణ * ఊనిల్వా ట్టిరత్తై, “ఊనమటవేనన్దు” ఇత్తాదియారే యరుళిచ్చెయేకేతార్.

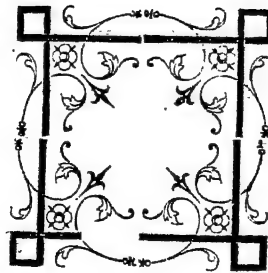
వ్యా — (ఉచమటవేవన్దల్ కలన్దమలనిమైయానతు) అతావతు-“నిత్యసంసార” ఎన్దుసజ్జోచ్చియామల్, సజ్జోచ్చమటసరేన్ద్రవర్ణ వన్దు “తానుమయాను మెల్లాన్దన్దు శ్శేకలన్దొట్టిన్దోమ్ తేనుమ్బులుమ్ నెయ్యుమ్ కన్దులుముతు మొత్తే” ఎన్దుమ్, “ఎనతావియుల్ కలన్ద పెరునల్లుతవి” ఎన్దుమ్, “కళివార్ పీట్టిన్ద మే” ఎన్దుమ్, “ అడియేన్ వాయ్ మడుత్తుప్పరక్కళిత్తేనే ” ఎన్దుమిప్పడిసర్వరసజ్జళుముడ్డామ్బుడి అన్దరజ్జమాక క్కలన్దకలవియినిని మైయానతు-సహృదయమాక సంక్షేపిత్తసారస్యమానతు. (అనుభవితత్త్వాన్దుజ్జెయా) ఏవంవిధరస్యత్తేయైయనుభవితైక్కుమ్ “అడియార్ కళోమ్బుజ్జుత్తేయన్దన్దాడువత్తెన్దుకొలొ” ఎన్దు - అనుకూలసహవాసమ పేక్షితమాయ్. (వానిలడియార్ కుమ్బుజ్జూడవాన్దెయ్బ్దు మాటనడిదూరుడన్ నెన్దేయాడు) ౧* వైయత్తడియవర్ కళన్దిక్కే, అనుభవత్తుక్కుదేశిక రానవానిలడియార్ కుమ్బుజ్జుడ నేకూడవేళు మెన్దు భినిశేక త్తిలేయ్యాన్దినవామ్మోరడియారాన విజ్ఞుత్తే శ్రీవైష్ణవర్ కళోడే నెన్దేయాడియాడు. అన్దిక్కే, అక్కుమ్బు త్తిలే ముమ్మియనుభవక్కుప్పార్వైరెన్దు మామ్. “అడియారుడన్దాడినిన్దాడుమినే” ఎన్దొరొత్తే. ౧౩.

పెరియజీయర్ తిరువడిక శ్లేశరణమ్.

తాత్పర్యము.—తమయార్ తిత్తిరునట్టున రేన్ద్రవర్ణుడు విశదముగ ఉచమతో సంక్షేపించగానప్పుడెట్లొప్పు సంక్షేపరసమునుదామొక రేయను భవిష్యత్తులైతమతో గూడనీ సారస్యముననుభవించువారెవరని సంసారలలోఁ జూడ నెవరునులభింపనందున నిత్యసూరులతోఁ గూడియనుభవించుకాలమెప్పుడో? యని ప్రార్థించుచున్న యాత్మార్థదాసభూతులైన శ్రీవైష్ణవులతోఁ గూడి ఓ! మనసా! నిర్విఘ్నముగ ననుభవింపుము.

ఇరణ్డామ్బుత్తిల్ మూన్దాన్దిరు వాయ్ మొழి మున్దోన్దో.

ఆక - తిరువాయ్ మొழి-౧౩—పాట్టు - ౧౪౩.

శ్రీః

అథ్వార్ తిరువడిక శేకరణమ్.

ఎ మ్మెరుమా నార్ తిరు వడిక శేకరణమ్.

తిరునాయ్ మొళి.—ఇరణ్డామ్మన్తు-నాన్డాన్దిరువాయ్ మొళి ౧-పా - ఆడియాడి వ్యాఖ్యానం.

మూ.—ఆడియాడియకజరైన్దిశై | పాడిప్పాడికణ్ణీర్ మల్ కియెబు |

నాడినాడినరశిక్తా వెన్టు | వాడివాడుమివ్వాణుతలే||

౧||

ఆ.—(ఆడియాడి) ఇప్పడినిత్యపురుషర్ కళో సేమాద వమ్మెరుమానై యనుభవిక్కవైప్పట్టవార్వార్, ఆప్పిలేయప్పడియనుభవిక్కవైప్పట్టమెయాలే ఇన్దనిలకళానానాదై తే యురుత్తణమాత్రమ మార్త ధారణమ్మణ్ణవాణ్ణాతదయనీయదశాపన్నరాయ్, అన్దశానుగుణమాక మ్మెరుమానైప్పట్ట త్తావణ్ణిల్లితివా దైకత్తెయప్పాయ్ కిం చేప్టతజరైయన్దిశై తప్పెడునుమానశోకరాన తమ్మడైయబ్బుక్కశైమ్మెరు గనైకోర్కైత్తమ్మడైయదైన్దు విణ్ణప్పజ్జాయ్ శొల్లితిపడియైయనుసనిత్తు; ఇప్పరులై, ఎమ్మెరుమానైయైప్పట్ట అత్యన్తమవనైయ యరున్దానోరుపిరత్తైయడైయ తిరుత్తానూరవరుడైయదైయ విణ్ణప్పజ్జాయ్ శొల్లితి, “ఇనశోముడినతట్టుముళ్ళే యిజ్జెనవర్దవివయా రిత్తుళో పేలువ” ఎన్దుకోడైమ్మెరుమానైయపేడిక్కిల వాక్యావదేతై యరుళిచ్చెయ్ తొర్.

*

ఎమ్మెరుమానైప్పరిన్ద్రసనత్తై తప్పెక్కొల్లుగరిక్కమాట్టామెయాలే తమ్మడైయవాక్యాసార్థమాక వవనుడైయగుణచేప్టతజరై వ్వాడునాడినవిత్తయిమ్ ఆరుతనర్ క్కొన్దసకరమాకాతే యవసాదకరమేయాక, “ఇనియవనైక్కజ్జాలల్లుతుళిక్కిముడియాతు” ఎన్దు గొత్తు అవనైయెన్దుళ్ళే, ఆత్రియన్ దైయరున్దైకళిల్ సమానైవతోన్దిక్కిణ్ణునియ్ స్వభావనానననే! యెన్దైత్తు, పిన్నైయన్దజ్జాబు శ్రితాతొరుగుపడియబుణ్ణిప్పోయబుణ్ణివాడినాళివ్వాణుతలేన్దు తిరుత్తాయార్ ప్రలాపిక్కితొల్.

౧.

పన్న.—నాన్డాన్దిరువాయ్ మొళియిల్, ఇప్పడితామైప్పట్టపడియై యనుభవిక్కవైప్పట్టామెయాలవసన్నరాయ్, “తమక్కుప్పిటన్దరై శయన్దైకమిప్పిక్కైక్కు సర్వరత్నక నాయ్, శోగ్యభూతనానవనైయొళియ ఇన్దై” ఎన్దులుతియిట్టు; అవక్కాఆత్రితనానప్రహ్లాదనుక్కుతవి పడియైయమ్, అనిరున్దనుక్కుతవిపడియైయమ్, అభిమతైయానపిరాట్టిక్కుతవిపడియైయమ్, నాట్టుక్కుతవిపడియైయమ్, శుద్ధభావ నైయైయమ్, విరత్తియన్దైయైయమ్, రత్నకాళ్యమానఆసత్తియైయమ్, ఆసన్నబన్దకు మనుభవవిరోధికైప్పొక్కినపడియైయమ్, త్తొణ్ణిపకరణన్దైయైయమ్, విరోధిమనుల్లామి శిష్టవిప్రుప్పణ్ణుమ్ వీరప్పైయైయమనుసనిత్తు, తమ్మడైయఆరియప్పరివర్ ముత్తాలే యవ డక్క తివిత్తపడియై, రిక్తతజ్జెనుకళాగ్ గొమ్మెక్కునల్ తొయిరన్దినపాశురతై యరుళిచ్చెయ్ తొర్.

*

అన్య.—ఇవాణుతల్ ఆడియాడి అకణ్డైన్దు (౩) ఇనైపాడిప్పాడి కణ్ణీర్ మల్ కి ఎబ్బుమ్ (౬) నాడినాడి సరశిక్తావెన్టు వాడి నాడుమ్ (౯).

పన్న.—ముతత్పాట్టిల్, “ప్రహ్లాదనుక్కుతవిసాప్పలే వన్దుతవుకిటిలక” ఎన్దు ఇనశోతళరానిన్దా శైన్దితొల్.

[౨౩]

ఒకవిడుకితనెన్ శ్రమైయుడైయళానవిశ్, నల్లారాడినాప్పిలేదర్శనీయమామ్మడి తన్నాన్ బ్రామైయాలేనిన్వవివ త్రిల్ నిల్లా లే పలకాలు ములావి, మరళైళ్ళిల్లమ్మి అన్దు, (౩) అన్దళ్ళేమడియాక ఇన్దైయలేపలకాలుమ్మడువారైపోలేప్రలాపిత్తు, కరైన్దన్దెల్లప్రవహిమ్మమా ప్పొలేకన్దోనీర్ మరొకి, సర్వదేశ త్తిలుమ్, (౬) అవణవరవైయాగాయన్దపలకాలుమ్మార్ త్తు, ఎన్దున్దోన్ ద్రవల్లనరసింహయాప త్తైయుడైయననే! యెన్దు, అన్దళవిలుమ్ వరక్కాణామైయాలే వాట్టమామ్మడితళరానిమ్మమ్. (౯).

౧.

అవతారిక.—ఇట్లు నిత్యసూరులతోఁ గూడ భగవదనుభవమునాశపడిన యాహ్మియు తమకదియప్పుడే లభింపనందున నవసన్నులై యొకక్షణమాత్రముఁగూడ నాత్మధారణముచేయజాలకమిక్కిలిదయనీయులై శ్రియఃపతిని నుద్దేశించి తాముసాదించు సూక్తులను, చేసెడిచేష్టిత ములనుజూచి తమతోసమానదుఃఖముకలతమయాత్తబద్ధులు సర్వేశ్వరునిగుఱించి చెప్పెడుమాటలననుసంధించి యొకపిరాట్టిమాతృవాక్యము లచే సాదించుచున్నారు.

అర్థము.—ఇట్టిముఖముకలయీపె మిక్కిలివర్తనముచేసి మనస్సుకరిగి (౩) (స్వరములతోఁగూడపాడువారలవలె) గానముచేసి కన్నీరు పాటి సమస్తదిక్కులందును (౬) చూచిచూచి నరసింహరూపముకలవాఁడా! అని మిక్కిలివాడుచున్నది. (౯)

౧.

ఈ.—కీర్తీన్ ద్దిరువాయ్ మొళియిలే - ౧ “పరుకిక్కలిత్తేనే” ఎన్దుహృష్టరాయ్, “అతుతన్నై భాగ వతర్ కళోఁడేఉళావిధరిక్కవేణుమ్” ఎన్దుపారిత్తు, అతుక్కిన్విభూతియిలాల్లిమ్మైయాలే, నిత్యవిభూతియిలేని త్యసూరికళో తిరళిలేపోయ్ ప్పొక్కు ౨ * బోధయ న్దుః పరస్పరవృణ్ణీయనుభవిక్కొళిలి; నిన్దైత్తపోతేయత్తి రళిలేపోయ్ ప్పొక్కునుభవిక్క ప్పెత్తామైయాలే మికవుమవనన్నరాయ్, తమ్మడై యదనైయై స్వకీయరాన శ్రీవై ప్లవర్ కళెప్పెరుమానుక్కటివిక్కిఱపడియై అన్యాపదేశత్తాలేపేకుకితార్. ౩ * అజ్జితైయమడనారైయిల్ - తూతువిడక్షమరానార్; ౪ * వాయున్దిరైయకళిల్ - కన్ణాఱ్కణ్డపదార్థజళదైయభగవదలాభత్తాలే నోవుపడు కిఱనవాకొణ్డైఅవన్దుమ్మమ్మమాక నోవుపడుక్షమరానార్; అన్దళవన్దిక్కి యాన్ బ్రామైకరై పురన్దు, తామాన తన్దైయన్దొన్దు బరుపిరాట్టిదనైయైసా) ప్రరాయ్, అతుతన్నిలుమ్ తన్దనై తాన్ వాయ్ నిట్టుప్పేళమాట్టాతే

జీ-అ.—ఆదియాడిప్రవేశే, వృత్తానువాదపూర్వకమాక విత్తిరువాయ్ మొళిక్కు సజ్జతి (కీర్తీన్ ద్దిరువాయ్ మొళియిలేయిత్యాది). పరుకిక్కలిత్తే - పానవృణ్ణీయానన్దిత్తే. అతుతన్నై - హృష్టరానమైయై. ఉళావి - పరస్పరవృణ్ణీక్కిణ్డు. అతుక్కు - అప్రదిగరి క్కైక్కు. ౨ “మాతావజ్ఞముత్తైప్పట్టుముత్తైయిడుకిఱ పెట్టిలధ్వవసాయమ్” ఎన్దావార్యహృదయత్తిలుమ్, ౬ * కడల్ ఇళాలాదికళిలుమ్, “తాయా రావతు - ఉపాయాధ్వవసాయదనై” ఎన్దుశొల్లియిరుక్క, ఇక్కే-శ్రీవైష్ణవర్ కళాకన్యాపదేశమరళిచ్చెయ్ తతు - యోజనాన్తరాభిప్రాయ మెన్దు కన్దుకొళ్యతు. అన్యాపదేశత్తిల్, కీర్తీన్ ద్దిరువాయ్ మొళిక్ కళిల్ వ్యావృత్తికథనముభేనవిస్తరసజ్జతి (అజ్జితైయవిత్త్యాది). తామానతన్దై పురువస్వభావమ్. (తన్దనైతాన్ వాయ్ విట్టుప్పేళమాట్టాతేసార్వస్థరణివిక్కి వేణ్దుమ్మడియాయ్తి) సార్వస్థర వారైయమ్ తమ్మడైయ పాశురమేయాయ్ క్కు, ఇతుతాన్దూడినపడియెన్దు నేయెన్నిల్; ఈశ్వరనాన్దొర్ మ్మక్కు, తన్దనైయై తామణివిక్కిమాట్టాతపడిపిఱన్దు వవసా దాళియత్తెక్కిణ్డు, ఇవర్ధరిక్కైక్కొక, పరిసరత్తిల్ వర్తిక్కిఱ శ్రీవైష్ణవర్ కళివర్దనైయైత్తక్కటివిత్తతాక వివర్కొరుబుద్ధివిశేషత్తై

అ-అ-వి.—“అన్యాపదేశత్తాలే పేకుకితార్” ఇత్తుక్కుమ్, ౩ “అజ్జితైయమడనారై” ౪ “వాయున్దిరైయకళిమ్” ఇతిదళకావ- అన్యాపదేశరూపా, తాభ్యామత్రకోవిశేషః; కిచ్చు, అన్యాపదేశప్రీతివిధః - నాయకీవాక్యరూపేణ, సఖీవాక్యరూపేణ, మాతృవాక్యరూపేణ చళిన్నత్వాత్; తత్రకన్యావాక్యమిదమ్; కిచ్చు, తన్దనైప్రమేయచ్చ కిమిత్యత్రాహ (అజ్జితైయమడనారైయిత్యాది). కరైపురన్దు-ఉత్కూల

పార్శ్వస్థరతివిక్ర వేణుమృడియాన్ధ్రతిగమనశయనాదికలిలారునియతియన్దియిలే అరతియాన్దోపుపడ,
శ్రీశైవ్యశైవ్యయనుస్థితీయతాయార్, “రామకృష్ణాద్యవతారజ్ఞతైప్పణ్ణిఆర్తరానారార్తియెల్లామ్ పరిహరి
డవస్యభావరాసనీర్ ఉమ్మెయాళై ప్పట్టవివళో నోపుపడప్పార్ తిరుప్పతే!” ఎన్దు, ఎల్లావళవిలుమవనై
పరిహరిత్తుక్కొ-భృగుడియాళై యాలే అవన్దిరువడికలిలేపాకట్టు, “ఇవర్నిడైయాట్ట తిలనీర్ శెయ్యనినై తిరు
శె?” ఎన్దు కేట్టిట పాశురత్తాలే తమ్ముడైయదశైయెయరుళిచ్చెయ్ కిత్తార్.

కాళైయ్యున్దవనుక్కుమ్, పొన్నెయ్యున్దవనుక్కుమ్, రత్నతైయ్యున్దవనుక్కుమ్ మొత్తిగతిత్తేక్షమ్ ;
౪ త్తిలే ౧* పెరునిలగ్గడన్దనల్లడిప్పొడై యనుభవిక్రవాళై ప్పట్టుక్కిడై యామైయాలేవన్ద వాన్ద్రామై - ౨*
యమడవాలై యిల్, ౩ “నమ్మిమై తైన్దులుగుడినిన్దు” ఎన్దు రావతారత్తిలే యనుభవిక్రవాళై ప్పట్టుక్కిడై
యాలేవన్ద వాన్ద్రామై-౪* వాయున్దిరై యుకలిల్, ఇతిల్-అవన్ద నక్కుమ్ ప్రాణభూతరాన నిత్యసూరికళై
భవిక్రవాళై ప్పట్టుక్కిడై యామైయాలే వన్ద వాన్ద్రామైయాలై యాలే అవన్ద్రామైయితుక్కాన్ద్రామైవిజ్ఞో
క్కుమ్. నిత్యసూరికళో తిరళిలేపోయ్ ప్పక్కనుభవిక్రవాళై ప్పెత్తామై యాలేనోపుపడుకిట తాకిల్, పిన్నైయవర్
గొల్లిక్కుప్పిడతే అవన్ద చొల్లిక్కుప్పిడువానెన్నెన్నిల్ ; ఎన్దేను మొరుకాట్టిలే రత్నజ్ఞోపతియున్దా
నాట్టిలే రాజావివాహశరీలే యవస్సేర్ కొల్లియిత్తో కూప్పిడువతు; అవర్కళిల్ పై సంక్షేపన్తుక్కుమ్ కడవ
కై యాలే అవన్ద చొల్లిక్కుప్పిడుకటతు.

ప్పిటప్పక్క, అత్తాశేతిగన్ద్రాయ అవర్కళి పాశురత్తాలే తామ్మెరుకితా రెన్దుకదత్తు. “ఆడియాడి” ఎన్దైప్పద్రు (స్థితిగమనశయనాదికలి
యతియన్దియిలేయడవు). అరతి - పిన్నైయనవకు. ౫ “ఇలైశైవీగీర్” ౬ “వాననాయరన్దోళతుణిత్తీర్” ఎన్దైప్పద్రు
కృష్ణాద్యవతారన్ద్రైప్పదు. అవన్ద్రామై - పరనింపవరాదికళో. “పార్ త్తిరుప్పతే” ఎన్దు అవన్ద చొల్లియిత్తో తే? తా? పరిహరి
త్తుకోరెన్దు (ఎన్దు అవన్ద చొల్లియిత్తో) (శిక్కిట పాశురత్తాలేయడవు). ౭ “నుమన్దిమ్మెన్దోర్” ఇత్యానియైప్పద్రు.

౮ “అన్దొన్దెయనవనాన్ద” ౯ “వాయున్దైయుకళో” ఇన్ద్రాగ్రీష్మద్రునితిల్ వ్యసనమతిరయి కైక్కుడియేతెన్దు (కాళైయిత్యాది).
నింజు-అవతారన్ద్రై. పాణ్-ఎన్దిటతు-ఆర్చనతారన్ద్రై. రత్నమ్ ఎన్దిటతు-నిత్యసూరికళై. ౧౦ “కాళైవెమణియై” ౧౧ “శెమ్మి నేతికటాడు”
మామణికళో శీరుమ్” ఎన్దు క్కుడవతిత్తే. “కాళు, పాణ్”, ఇరన్దు మొన్దానాల్, (కాళైయ్యున్దవనుక్కుమ్ పొన్నెయ్యున్దవనుక్కుమ్
రత్నతారతమ్యమోశువానచొల్లియిత్తో-ఆవన్ద్రామైయిత్తో-పక్కన పోతువాన మాన్ద్రోతారతమ్యమ్. అప్పడియేయవతారన్ద్రుక్కుమ్,
తారన్ద్రుక్కుమ్ పోలభ్యాగి తారతమ్యజ్ఞునిశీవుతు. యవ్వా, కాళు-కాళాతల్. అత్యల్పకారీనత్వతైయమ్ కాళాన్దరానపయోగిత్వతై
ద్రు-ప్రీతివ్రమావతారాదికళై కాళుగ్రాన తిలేవైతార్; సర్వకాలమనుభావన్ద్రైయమ్, ౧౨ “శెమ్మి నేతికటాడురుమూర్తియై” ఎన్దై
ద్రు - ఆర్చనతారమాన వమ్మిమైన్ద్రగ్రాన తిలేయాక్కినార్, పరమసర్వత్వతైయమ్, ౧౩ “శెమిమామణికళో” ఎన్దు ప్రయోగతైయ
న్దు-సూరికళై రత్నగ్రాన తిలేయాక్కినార్; “శెమిమామణికళావార్ - తిరుమళిశైప్పిరన్దోల్వార్” ఎన్దు కృష్ణాభ్యానమృణ్ణిద్రైన్దు-
య్యున్దవనుక్కుమ్” ఇత్యాదివాక్యముక్కు తాత్పర్యమ్. ఉపపాదనమ్ (అవతారత్తిలే యిత్యాది). ప్రాణభూతరాన రెన్దుతు - ౧౦
త్వాన్ద్రైవమేమతిమ్” ఎన్దైప్పద్రు. తటస్థశబ్దైయెయనవతిత్తు పరిహరిక్కిత్తార్ (నిత్యసూరికళిత్యాది). “నరశిక్తా!” ౧౧ “ఇలైశై
వీ!” ఎన్దు - అవన్ద చొల్లియిత్తో-పిడువానెన్ద్రపడి. “కూప్పిడువతు” ఎన్దు వనన్దరమ్ - అప్పడియేయన్దుకాట్టువతు.

౧౨-మాయ్.—(అవతారత్తిలేయిత్యాది) మన్నె-కాలసన్నికర్షవిశ్రక్తన్ద్రైలే అద్రామైయిల్ తారతమ్యముపపాదిత్తు; ఇహస్థితు అజనన్దు
గ్యతారతమ్యత్తాలైయిత్తో అన్ద్రై తారతమ్యతైయపపాదిక్కిత్తార్. ౧౩ “నల్లడిప్పొడు” ఎన్దు - భోగ్యతైయెచ్చొల్లిద్రోతే; ౧౪ “నమ్మి
భృగుడినిన్దు వచ్చెమ్మి నేతికటాడురుమూర్తియై” ఎన్దు గురూర్తియెయమ్, కణ్డాలే ముకన్దనుభవిక్రవాళైయన వడివ్వుతయ
ర్ద్రోతే; ౧౫ “ఉన్దన్దాడువతెన్దుకొలా” ఎన్దు భోగ్యతైయవిష్కృతమాయద్రోతే; ఇన్ద్రభోగ్యతారతమ్యతైవన్ద్రైత్తే - “కాళై

ఈ.-కుమ్బడి; తదీయసంక్లేష తైయూవై ప్పట్టు ప్పెతామైయాలేవన్దెల్లపు, పెన్దెభగవత్సంశేషమిల్లుదు ఆడియే విడిత్తుప్పార్థిక్క వేణ్డెమ్బడియాయువన్దువిల్లున్దుతు. ౧*వాయున్దిరైయుకళిలా రితిరవన్దు సంక్లేషిత్త సంక్లేషమ్మున్దు వతెఱుక్కు మున్నే వన్దపిరివాకై యాలుమ్ ఆన్దెన్దొన్దొతితే. *

ముతత్పాట్టిల్, ఆపత్తేశేప్పేడాక ఆత్రితైప్రతిజ్ఞాసమకాలత్తిలేవన్దుతవుమ్ స్వభావనానవనైచ్చొల్లి కూప్పిడానిన్దొ శ్చెన్దితాల్.

(ఆడియాడి) స్థితిగమనశయనాదికళిలారునియతియన్దిక్కే అరతియాలేనడుకిటపాడుతాన్, తిరుత్తాయార్ కుఱకర్వకమాయురానిన్దొ తాయున్దు; శ్రీకాసలైయార్ పెరుమాళ్లైప్పిరిన్దు తుడిక్కిఱతుడిన్దొ ౨-సృత్యస్తీ మివమాతరమ్ ' ఎన్దొనితే; వడిన్దుకియార్ వ్యాపారజల్లెల్లామినితాయురుక్కుమితే, పిరిన్దుకట్టిన్దిరుక్కిఱసమ యత్తిలేయితే ౩ “శుభామ్” ఎన్దుతు. (ఆడి) ముతల్ “ఆడి” ఎన్దుతుక్కువ్వరుకేయొరునిలైయితే-ఇరణ్డామాడి. ముతిలిలే సళ్ళారమరితామ్బడియరుక్కుచ్చెయ్తే, ఆన్దొన్దొన్దొపేరిక్కు సళ్ళారియానిఱుమ్, గుణాధికవిషయ మాకైయాలే ముడిన్దుపిల్లైక్కవుమ్మొట్టాతే. ౪[రామాగమనకాజ్జయ] “ఇన్న మొరుకాలవర్దుక త్తిలే విట్టిక్కలా మాకిల్ అరుమన్ద్రపాణనైప్పొల్లైపోక్కుకిటతే? ” ఎన్దు రాజ్యత్తైయుమ్ తొట్టుక్కొన్దుకిడన్దొనితే. ముతల్ “ఆడి” ఎన్దిటతిత్పాట్టిల్, ఇరుకాల్మట్టు “ఆడి” ఎన్దుతిల్ - అవసాదత్తిని కుతి, తాళన్దొన్దొటియుమిత్తనై.

జీ-అ.-ఇత్యాదివాక్యవివరణమ్(తదీయసంక్లేష తైయత్వాది). ఏతద్వాక్యత్పూర్వమ్-ఆప్పడియేయత్వభావర్యమ్. “ఇతిలవన్తునక్కుమ్ పొణ భూతరాన” ఇత్యాదివాక్యత్తిలే - విషయవైలక్షణ్యత్తాలే యాన్దొన్దొన్దొపెన్దొయిరుక్కుమ్మెన్దొర్; అవ్వళవన్దిక్కే, స్వస్వభావత్రాలుమాన్దొన్దొన్దొ పిన్దొయిరుక్కుమ్మెన్దితార్ (వాయున్దిరైయుకళిలిత్యాది). ముడివిలే యరుక్కిఱవిన్దొ వాక్యమ్ - “ఇతిలవన్తునక్కుమ్ ప్రాణభూతరాన” ఇత్యాది వాక్యనన్ద్రమనుసన్ధేయమ్. *

ముతత్పాట్టు. (ఆడియాడియత్వాది) “సరశిక్లా” ఎన్దుత్తైప్పల్లి (ఆపత్తేయత్వాది). శెప్పేడు - తామ్రకాసనమ్. ప్రాపకమెన్దుపడి. (ఆపత్తేశేప్పేడాకఆత్రితై) పణ్డిన (ప్రతిజ్ఞై) ఇత్తన్వయః. “ఇన్దొవాపత్తిలవన్తువారిరాన్” ఎన్దు విశ్వసిత్తుప్పణ్డిన ప్రతిజ్ఞైయెన్దుపడి.

అరతియాలే తుడియానిఱుక్కు, “ఆడి” ఎన్దిట తెన్నెన్దు (స్థితిగమనత్యాది). ఇన్దుడిశొన్దు పేరుణ్డోవెన్దు (క్రీకాసలైయారిత్వాది). (ఎన్దొనితే) వాల్కియెన్దు శేషమ్. (సృత్యస్తీమితి) అయోధ్యాకాణ్డే వగమనార్థమభివాద్యప్రసిత్తేసతిరామేకాసల్య, “రామలక్ష్మణసీతార్థం స్రవన్తీంవారిసేత్రజమ్ | అసక్రైవైత్తుతతదాసృత్యస్తీమివమాతరమ్.” ఆకర్వకత్వపేతువేతెన్దు (వడిన్దుకియారిత్వాది) ౫ “సరసిజమనువిధం వైవలేనాపిరమ్యమ్” ఇత్యాది, ౬ “రమ్యాణాంవికృతిరపి శ్రియన్దనోతి” ఎన్దుక్కుడవతే, పిరిన్దుకట్టి ద్విరుక్కిఱసమయత్తిల్ వ్యాపారమ్ దర్శనీయమామోవెన్దు (పిరిన్దిత్యాది). (శుభామితి) సున్దరకాణ్డే ఏకోనత్రింశే, “తభాగతాన్తాంవ్యధితామనిన్దితాం వ్యపేతహర్షాంపరిదీ నమానసామ్ | శుభాన్నిమిత్తానిశుభానిభేజిరేనరం శ్రియాజ్ఞప్తమివోపజీవినః.” వునళ్ళ “ఆడి” ఎన్దిట తెన్దుక్కాకవెన్దు; అవసాదాదిశయత్తాలేయెన్దితార్ (ముతలాడియత్వాది). “ఆడి” ఎన్దు - అతినాకర్వకత్వజ్ఞొల్లుమ్మొత్తు సళ్ళారమ్ సిద్ధమాకవేణుమే, మోహిత్తిరుక్కిఱవివరుక్కు సళ్ళారముణ్డోవెన్దు (ముతలిలేయత్వాది). ఆనాల్ శేప్పొన్దొ? ముడియవాణ్డాతోవెన్దు (గుణాధికత్యాది). ఏతద్వైప్రస్తమ్ (రామాగమనత్యాది). “నన్దిగ్రామేకరోద్రాజ్యంరామాగమనకాజ్జయ” ఇతి సజ్జేపే ఇత్తుక్కుర్థమ్ (ఇన్దుమిత్వాది). అరుమన్ద్ర - క్లాఘ్యమాన. పాల్దే-వర్ధమే. “ముతలాడియెన్దు తుక్కువ్వరుకే” ఎన్దు వాక్యవివరణమ్(ముతలాడియెన్దిటతిలిత్యాది). (తాళన్దొన్దొ) కెన్దొలద్దనీపోలే యొరుకాలు

అ-అ-వి.-ప్రాకృతవిషయేపి, ౨ “తాళ్ళావశ్యం దివసగణనాతత్పరామేకపత్నీ మవ్యాపన్నా మవిహతగతిర్ద్రీక్ష్యసిభ్రాతృజాయామ్ | అశాబ్దఃకుసుమపద్మశంప్రాయశోహ్యజ్ఞానాంసద్యః పాతిప్రణయస్సృదయంవిప్రయోగేరుణ్డి” ఇత్యుచ్చితేచేత్ అభిలషేయప్రత్యసీకేన మన్దకల్యాణగుణైకతానేవిషయేకిముత్తేతిభావః. యద్వి, ముడివుక్కు పేతువాయరుక్కిఱవాన్దొన్దొన్దొ సళ్ళారత్తుక్కు పేతువానపడియెజ్జనే

ఈ.- (అకజ్జరైన్దు) సజ్జారమ్ శెల్లాని అక్కుచ్చెయ్ తే సజ్జారమడియన్ శిరుక్కుమ్. ఇవళ్ వ్యాపారమ్ కణ్ణిలక్కా నాప్పోలే, అకవాయుమివళ్ నెజ్జుక్కిలక్కాయరుక్కిఱపడి. మనస్తత్త్వమ్ నీరాయురుకిప్పోయిన్ శైన్దిటాళ్. (ఇశై పాడిప్పాడి) ౧ “మనఃపూర్వోవాగు త్తరః” ఎన్నిటక్రమనియమమిల్లై. ఆన్ గ్రామైయా లే కూప్పిడుకిఱ కూప్పిడుతాకాపాట్టాయ్ త్తలైక్కణ్ణుకిఱవిత్తనై; ౨*వణ్ణైవెన్ట విశొన్నజ్జెయ్ త్తేయివళ్ తాక, ౩ “మధుగామధు రాలాపా” ఆన్ గ్రామైయా లే తుడిత్తతుడిచ్చ ఆడలానాప్పోలే, ఆన్ గ్రామైయా లే కూప్పిట్ట కూప్పిడుమ్ పాట్టాయ్ పిర్రానిన్టతు. ముతల్ కూప్పిడుపోల్ని క్కే, ఇరణ్ణాజ్జూప్పిడు తళర్ నిరుక్కుమిత్తే. (కణ్ణీర్ మల్ కి) ఉరుకిన మనస్తత్త్వమ్, ఇశై యాయ్ ప్రవహిత్తుమిక్కతుకణ్ణీరాయ్ ప్రవహిక్కిఱపడి; నెజ్జూట్టియప్పాయ్ కిఱ కణ్ణీరిత్తే. (మల్ కి) మిక్కు. ౪ క్రిమర్థంతవనేతా భ్యాంవారి స్రవతిశోకజమ్] “ఆనన్దాశ్రుక్కుయోగ్యమానకణ్ణళా లే శోకా శ్రుప్రవహిక్కిఱతుఆర్ కుడివేరజు” ఎన్టుభట్టరరుళిచ్చెయ్యుమ్మడి; అన్తి క్కే, పిళ్ళాళ్, “ఆరైచ్చేతనరాక్కొణ్ణు” ఎన్టుపణిక్కుమ్, పుణ్ణరికపలాశాభ్యాం విప్రకీర్ణమివోదకమ్] పావియే, ఇవ్వరపు ఉడైయ పెరుమాళ్ వరవాయ్ క్కాణప్పెన్ శైన్ది.

జి-ఆ.-క్కొరుకాలోయ్ న్దువరుకిఱ తెన్ పడి. ౧*యద్ధిమనసాధ్యాయతితద్వాచావదతితత్త్వజాకరోతియన్తో? అకజ్జరైన్దాలాడుకిఱపడియెజ్జు నే యెన్న (సజ్జారమిత్తాడి). సజ్జారమ్ శెల్లాని అక్కుచ్చెయ్ తే - యతాయతద్గో నడవాని అక్కుచ్చెయ్ తే. అవసాదాతిశయమే సజ్జారిప్పి క్కుమెన్టపడి. మనస్సికే ప్రవృత్తికడి, అతుకరైకై యలే యడియన్ శిరుక్కుమెన్టపడి. పరబుద్ధేరప్రశ్నక్షత్వాత్. అకజ్జరైన్దతేన్దపడి యెన్నెన్న (ఇవళ్ వ్యాపారమిత్తాడి). కాయకవ్యాపారతైక్కొణ్ణుమిక్కితాశెన్టపడి. శభార్థమ్ (మనస్తత్త్వమిత్తాడి). అకజ్జరైన్దలో పాడక్కుడుమా, మరఃపూర్వకమన్తో? వాక్పిచ్చియెన్న (మనఃపూర్వఇత్తాడి). ౨ “ మానిషద ” ఇత్తాడిశ్లోకవదితిభావః. కూప్పిట్టై - “పాడి” ఎన్నలామావెన్న (ఆన్ గ్రామైయా లేయిత్తాడి). ౩ “నచైవ దేవీవిరరామకూజితాత్” ఎన్నక్కడవతికే. కూప్పిడుపాట్టాక్కైపా తువేలెన్న (పజ్జైయిత్తాడి) గానతై జయిత్తివినియపేచ్చెయ్యుడైయ మజ్జైయెన్టపడి. (మధురేతి) సున్దరకాణ్డే పట్టపిత్తమేమూరుతింప్రతి రా మః, “ మధురామధురాలాపాకిమాహమభామినీ । మద్విహీ నావరాహోహ హనుమత్కథయస్వమే ” ఇతి. ఫలితమ్ (ఆన్ గ్రామైయా లే యిత్తాడి). పిన్దెక్కుభావమ్ (ముతలూప్పిడిత్తాడి). “అకజ్జరైన్దు” ఎన్టు తొడగ్గి పదచ్చేర్ త్రిక్కుభావమ్ (ఉరుకినవిత్తాడి). అకజ్జరైన్దలో కణ్ణీర్ మల్ కి కూక్కుడుమావెన్న (నెజ్జూట్టియవిత్తాడి). అతావతు - ౧*ముడియా నేయి అరణ్ణళాకై యలే కూడుమెన్టపడి. ఆకై యలో “మల్ కి” ఎన్నితాశెన్టపడి. బుద్ధిపూర్వమాకిలికే తదనుగుణమాన తారతమ్యముజ్జావతు, అతిల్లామైయా లే యపరిచ్చిన్న మెన్టుకరుత్తు. “ఆడియాడి” ఇత్తాడియలే సజ్జారాధికకుక్కార్ కర్తవ్యజ్ఞాల్లిక్కొణ్ణువరుకిఱ ప్రకరణబలత్తాలే కణ్ణీరుక్కు మాకర్తకత్వత్తై సిద్ధవత్కొరైత్తు ఇతుక్కుదృష్టాన్తమ్ (కిమర్థమిత్తాడి). సున్దరకాణ్డే త్రయస్త్రింశేసీతాం ప్రతిహనుమాక్, “ కిమర్థమ్ ” ఇత్తాడి. “ శోకజమ్ ” ఎన్టుతిలే నోక్కాకభట్టరనిర్వాహమ్ (ఆనన్దాశ్రుప్రక్కిత్తాడి). “కిమర్థం నేత్రాభ్యాంవారి స్రవతి” ఎన్టు ప్రశ్నమ్ పూర్ణమకై యలే, “తవనేత్రాభ్యా మ్, శోకజమ్” ఎన్టుతుక్కుభావమ్ - ఉన్నుడైయకణ్ణుక్కితుయోగ్యమా? ఆనన్దాశ్రువన్తోయోగ్యమ్ ఎన్టుకే తోన్ శిరుకిఱ తెన్టుకరుత్తు. (ఆర్ కుడి) రావణస్కుడివేర్ పటియవో? ౪ “ అపికాచమరాక్షసమ్ ” ఎన్టువర్కల్లార్ కుడియమ్ వేర్ పటియవో? వెన్టపడి. “ పుణ్ణరికపలాశా భ్యామ్ ” ఎన్టుతిలే నోక్కాక ప్పిళ్ళాణ్ నిర్వాహమ్. (అన్తి క్కే-పిళ్ళానిత్తాడి). (ఆరైచ్చేతనరాక్కొణ్ణు) చేతనకా-భోక్తా. ఆరుడైయభో గార్థమెన్టపడి. ఇన్దయోజనైయల్, కిమ్ - క్షేమే. తామరైయితట్టిలే ముత్తుప్పట్టాపోలే యిరుక్కిఱవిన్ద సౌన్దర్యత్తై యనుభవిక్కైక్కర్లరా నపెరుమాళ్ కుకే యన్తి క్కే యిరుక్కు, ఇతుక్కు ప్రయోజనమెన్నెన్టపడి. “భట్టర నిర్వాహ తైప్పన్ శి, పిళ్ళాణ్ నిర్వాహమే యత్తరార్థ త్తుక్కుచ్చేర్ నిరుప్పతు” ఎన్నుమిడన్దోన్ట పుత్తిరార్థోపాదానమృణ్ణుకితార్ (పుణ్ణరికేత్తాడి). పిళ్ళాణ్ నిర్వాహవివరణమ్ (పావియేనిత్తాడి). ఇవ్వరపు - నాకావన్దవరపు. ఉడైయ - ప్రాప్తరాన - ఆక, “ కణ్ణీర్ మల్ కి ” ఎన్టుతుక్కుభావద్దయమ్ - ఆనన్దాశ్రుప్రక్కు యోగ్యమాన కణ్ణినిన్టమ్ శోకాశ్రు ప్రవహిక్కిఱ తెన్టు మున్దిను, కణ్ణీరోడైయరుక్కిఱ విరుప్పత్తాకర్తకమాయిరుక్కైయలే యన్దవక్రైక్ ప్రాప్తకేషియ న్తోవనుభవిక్కు యోగ్యసెన్దిరణ్ణావతు.

ఆ-ఆ-వి.-యెన్న (గుణాధికవిన్దయేత్తాడి) - పావియేనిత్తాడివాక్యమ్-ప్రథమయోజనాశేషమ్ పిళ్ళానరుక్కుచ్చెయ్ తవర్థమ్-ఇన్దవర్థ త్తిలేసిద్ధిక్కిఱ

౧॥	౨॥ తిరుచ్చి-వి-౧౦౫.	౩॥ రా-సు-౬౬-౧౫.	౪॥ రా-సు-౩౩-౪.	౫॥
	౬॥ రా-బా- ౨-౧౫.	౭॥ రా-ఆ-౬౦-౨౩.	౮॥ ఆ-౧.	౯॥ రా-ఆ-౬౪-౬౬.

ఈ.—(ఎట్టుమ్ నాడినాడి) తన్నా పత్తే శెప్పే డాక, నరసమ్మా వనై యిల్లా తదిక్కై యుమ్బార్ కుమ్. ౧ [సాతిర్య సూర్యభావతథావ్యధస్తాత్] నివై విన్ది క్కే. యిరుక్కచ్చెయ్ తేనారా త్తిగునామమ్ శెవిప్పట్ట నాతే, విలగ్గ ప్పార్ ప్ప తుమే లేపార్ ప్ప తుక్కి ధే పార్ ప్ప తానాల్. కీర్ధార్ త్త తుక్కుక్కరు త్తై న్ని న్నిల్; “భూమి మైప్పి శస్త్రుకొణ్ణ పుటప్పట్ట బరువ్ తిరునానుజ్జొల్ల సమ్మా వనై యున్డాకిల్, అల్లా తదిక్కు కళిలుముళ్ళ తు ‘ఎన్దు పార్ త్తాల్; అన్ది క్కే, నూసోప వాసికల్, “శోలు” ఎన్దు వాతే అలమాక్కు మాప్పో లేపార్ త్తా శెన్ను తల్; అజ్జనన్ది క్కే, శింశు పావృత్త త్తై యెన్దు మొక్క ప్పార్ త్తా శెన్ను తల్. [తమ చిన్త్రబుద్ధిందదర్శ] అవ్ వడివు కాణ్ణ త్తొమ్ము న్నే అక వాయై యాయ్ మ్మిరుపరి చేద్ది త్తే తు, “ఇన్ని లత్తి లేపుకున్ది యొణ్ణ నామిరున్ది వడిన్దురు వినిలై కు త్త వల్ల నెన్జై యుడై యవనన్తో”? ఎన్దు, [పిన్దాధిపతే రమాత్యమ్] “ఇవ్ వత్త స్త్రీనల్ల, రాజకార్య మివనై యి లేయన్దు” ఎన్దు త్తీన్దాల్. [వాతాత్త జమ్] పెరుమాళుక్కు ప్పాశో హేతు వాస పిరాట్టిక్కు ప్పాశో ద్దై కొడుక్కై యాలే “ఇవ్ వత్త సర్వర్ కుమ్ ప్పాశో హేతు వాస వాయు పుత్ర” ఎన్దు తో, త్తై విరున్దాల్. [సూర్యమివోదయస్థమ్] లక్ష్మై యిలుమ్ క్కుక్కు వెళుక్క వడియిట్ట తు. “పెరు మాళాకి అది తోదయత్తుక్కు రుణోదయమ్” ఎన్దు లాన్బుడియరున్దాల్; ఆక్కై యితే లక్ష్మై నాలుమతిళుక్కు నడువు “హరిహరి” ఎన్దు పడియేయిరుక్కి అత్తు. ఇప్పడివరుక్కు సమ్మా వనై యిల్లా తదిక్కిలు న్నేడు వా నెన్నిన్నిల్; సమ్మా వనై యిల్లా తదిక్కై యుమ్ వన్దు తో, త్తై మననా కై యాలే.

జీ-అ.—“ఎట్టుమ్ నాడినాడి” ఎన్ది అత్తు—“నరశిక్తా” ఎన్ది అపర్యవత్తుక్కు పాదానమ్. “ఎట్టుమ్” ఎన్దు పదత్తుక్కు—సమ్మా వనై యిల్లా తదిక్కై యుమ్ తేడు మెన్ద్రమ్ వివక్షిత్తు, అత్తై హేతు పూర్వకమాక వరుళిచ్చెయ్ కితార్ (తన్నా పత్తే యిత్యాది). శెప్పేడు—తామ్రకాసమ్. (ఆపత్తే శెప్పే డాక) ఆపత్తే ప్రాపకమాక నిన్దైన్దు పడి. ఇప్పడి పార్ త్త పేరున్జో వన్న (సాతిర్య సూర్యమిత్యాది). తత్తై వైకత్రింశే హనుమ ద్వాత్ర్యశ్రవణానన్తరం సీతా, “సాతిర్య సూర్యభావతథావ్యధస్తాన్ది రీక్షమాణా తమ చిన్త్రబుద్ధిమ్. దదర్శ పిన్దాధిపతే రమాత్యం వాతాత్త జం సూర్యమివోదయస్థమ్.” ఇతిల్ “అథస్తాత్” ఎన్ది అత్తు పయుక్తమ్. (విలగ్గ ప్పార్ ప్ప తు) ఇలక్కై యెచ్చున్ మ్మిరుపార్ ప్ప తు. (భూమి మైప్పి శస్త్రుకొణ్ణ పుటప్పట్ట బరువ్ తిరునానుజ్జొల్ల సమ్మా వనై యున్డాకిల్, అల్లా తదిక్కు కళిలుముళ్ళ తు ‘ఎన్దు పార్ త్తాల్; అన్ది క్కే, నూసోప వాసికల్, “శోలు” ఎన్దు వాతే అలమాక్కు మాప్పో లేపార్ త్తా శెన్ను తల్; అజ్జనన్ది క్కే, శింశు పావృత్త త్తై యెన్దు మొక్క ప్పార్ త్తా శెన్ను తల్. [తమ చిన్త్రబుద్ధిందదర్శ] అవ్ వడివు కాణ్ణ త్తొమ్ము న్నే అక వాయై యాయ్ మ్మిరుపరి చేద్ది త్తే తు, “ఇన్ని లత్తి లేపుకున్ది యొణ్ణ నామిరున్ది వడిన్దురు వినిలై కు త్త వల్ల నెన్జై యుడై యవనన్తో”? ఎన్దు, [పిన్దాధిపతే రమాత్యమ్] “ఇవ్ వత్త స్త్రీనల్ల, రాజకార్య మివనై యి లేయన్దు” ఎన్దు త్తీన్దాల్. [వాతాత్త జమ్] పెరుమాళుక్కు ప్పాశో హేతు వాస పిరాట్టిక్కు ప్పాశో ద్దై కొడుక్కై యాలే “ఇవ్ వత్త సర్వర్ కుమ్ ప్పాశో హేతు వాస వాయు పుత్ర” ఎన్దు తో, త్తై విరున్దాల్. [సూర్యమివోదయస్థమ్] లక్ష్మై యిలుమ్ క్కుక్కు వెళుక్క వడియిట్ట తు. “పెరు మాళాకి అది తోదయత్తుక్కు రుణోదయమ్” ఎన్దు లాన్బుడియరున్దాల్; ఆక్కై యితే లక్ష్మై నాలుమతిళుక్కు నడువు “హరిహరి” ఎన్దు పడియేయిరుక్కి అత్తు. ఇప్పడివరుక్కు సమ్మా వనై యిల్లా తదిక్కిలు న్నేడు వా నెన్నిన్నిల్; సమ్మా వనై యిల్లా తదిక్కై యుమ్ వన్దు తో, త్తై మననా కై యాలే.

అ-అ-వి.—తెన్దు భట్టర్ కుమ్ త్తిరువుళ్ళమ్. —(అవన్దైవు కాణ్ణ త్తొమ్ము న్నే యిత్యాది). “అచిన్త్రబుద్ధిం వాతాత్త జమ్” ఎన్ది అనిద్దేశ పౌర్వా పర్యతాత్పర్యమ్. —౪ “సూర్యోవిక ర్త సేభానానియన్తరిభవ్రజే” ఎన్ది అనిఘట్ట్యున్ సాశేణ, సూర్యశబ్దమ్—సారభిపరచాయ్, “ఉదయస్థమ్” ఎన్ది అపదత్తాలే - అరుణ నెన్దు లభిక్కి అత్తు. ఉదయస్థం సూర్యమివ వాతాత్త జందద ర్శే త్యన్వయః. ఉదయస్థం సూర్యమ్— సూర్యోదయ సూచకమ్

ఈ.-౧.*పత్తుడై యడియవర్ కుక్కు ప్పిన్నవతారత్తుక్కు వ్వరుకు ఇవర్ పోక మాట్టార్. “(ఎజ్జుమ్ నాడినాడి) త్తక్కొయ్ శకముట్టుడప్పా రానిన్టాల్” ఎన్టు భట్టరరుళిచ్చెయ్యున్బడి. ఆతుక్కుక్కరుత్తు - ౨ “కణ్ణెన్నొక్కలైయానే” ఎన్టుఆవనిరున్దప్రదేశమా కైయాలే. (నరశిక్లావెన్టు) ప్పిన్టాదనైప్పోలే యొరుతమ్మమిల్లాతపడి యిరుక్కైయాలేవాడుమ్. ౩ “మత్తస్సర్వమహంసర్వమ్” ఎన్ను మ్ తెళిన్టై యవనుక్కుత్తోద్రోసవక్ కలన్జేనఅబలైక్కుత్తోద్రోక్, ఓ!” ఎన్నమత్తాలే. తమప్పకవక్తైయానాలో ఉతవలావతు, నీర్ పక్తైయానాలుతవలాకాతో? జ్ఞాననిష్ఠర్ కో? ఉతవలావతు, భక్తినిష్ఠర్ కుక్కుతవలాకాతో? ఆళ్ళుకో? ఉతవలావతు, వెళ్ళుక్కుతవలాకాతో? శేరాతపడిన్ శేర్ త్తుతవిలో? ఉతవలావతు, ఇరున్దపడియే ఉతవలావార్ కుక్కుతవలాకాతో? ఒరుఅధికారినియతి, ఒరుకాలనియతి, ఒరుఅజ్గనియతి, ఎన్గిఅనిర్బన్ధమ్ వేణుమోఱ్ళవళ్ళుక్కున్దయరక్షణత్తుక్కుమేతేనుమ్ ముకమ్బుణ్ణవేణుమో.

(వాడివాడుమ్) కొమ్బైయిన్ద్రతళిర్ పోలేవాడుమ్. “ముతల్ వాట్టమ్ - తళిర్” ఎన్నుమ్బడియితే ఆనన్దరత్తిల్ వాట్టమ్. (వాడుమ్) ధర్మిలోపమ్బిఅన్దత్తిలై, “వరుమ్” ఎన్నుమాకైయాలే ముడియప్పెఱుకిటిల్. (ఇవాన్లుతలే) ఒళియుడన్దాడినసతలై యుడైయవివల్. ఇన్వమ్మకుక్కిలక్కానార్ పడుమత్తై యివల్ పడువతే! ఇవల్ ముడిన్దాల్, ఉమ్ముడై యమేన్దైయా లే, ఇన్దుమిప్పడియిరుప్పత్తోరువ్యక్తి యైయున్దాక్కలామ్” ఎన్దెరుక్కిటిరో? ౪ “ధాతాయథాపూర్వమకల్పయత్” ఎన్గిఅపడియే సృష్టిక్కలామెన్దిరుక్కిటిరో? ౫ * ఊని

జీ-అ.-పరత్వాదికై విట్టవతారత్తైచ్చొల్లువానెన్నెన్ (పత్తుడైయిత్తాది). రసోక్తి(త్తక్కొయ్ శకమిత్తాది). ఆతుక్కుడియేతెన్ (ఆతుక్కుక్కరుత్తిత్తాది). నరశిక్లావెన్టు ఎన్టు - “వాడుమ్” ఎన్గిఅపర్యన్తత్తుక్కుపాదానమ్. “వాడుమ్” ఎన్టుక్కువతారిక్తై (ప్రహ్లాదనైయిత్తాది). తమ్మమ్ - ప్రమ్మమ్. చాటువుక్కు, ఆధారమెన్దపడి. ప్రమ్మత్తిల్ లోద్రోసనాప్పోలే యిన్జున్దోద్రోమైయా లే యెన్దపడి. స్వాభావికంహేతుమాహ (మత్తస్సర్వమిత్తాది). ప్రథమేంశేవీకావంశే, “మత్తస్సర్వమహంసర్వమ్మయిసర్వం సనాతనే | అహమేవావ్యయోఽనన్తఃపరమాత్మాత్మసంశ్రయః.” తోద్రోక్ - తోద్రోమికిటిల్. ఓ! ఎన్టు - విషాదాతిశయనూచకమ్. “నరశిక్లావెన్టువాడుమ్” ఎన్టుక్కు వెణుప్పాకభానమ్బహుముఖమాక వరుళిచ్చెయ్ కితార్ (తమప్పనిత్తాది). (ఒరుఅధికారినియతిత్తాది). ప్రహ్లాదక్, సన్ధ్యాకాలమ్, నరత్వసింహత్వజ్జల్, ఎన్గిఅనిర్బన్ధమ్ వేణుమోవెన్దపడి. ముకమ్బుణ్ణకై - సింహముఖత్వేనావిర్భవిక్తై. కోపిక్తైయెన్దుధని. అతావతు - అవనుడైయరక్షణత్తిత్తోన్దైయి సింహముఖమ్బుణ్ణవేణుమో? ఇప్పడికిటియరళవేణుమో? ఇరున్దపడియే ముకన్దాట్టవమైయాతోవెన్దపడి.

పదస్వారస్యసిద్ధార్థమ్ (కొమ్బైయిత్తాది). పునరుక్తిక్కుభావమ్ (ముతల్వాట్టమిత్తాది). వర్తమానత్తుక్కుభావమ్ (ధర్మిలోపమిత్తాది). ఆనాలతుప్రణయత్తుక్కుకొత్తైయన్దోవెన్దు (వరుమెన్దుమిత్తాది). “వాణుతల్” ఎన్టుక్కు శబ్దార్థమ్ (ఒళియడనిత్తాది). “వాణుతల్” ఎన్టుక్కుభావమ్ (ఇవ్వమ్మకుక్కిత్తాది). “ఇవాన్లుతల్” ఎన్టుక్కుభావమ్ (ఇవల్ ముడిన్దాలిత్తాది). ఏతద్వివరణమ్ (ధాతాయ

అ-అ-వి.-రుణంయథావశ్యన్తి. తథావాతాత్తజంరామా దయనూచకందదర్శేత్వర్థః.— కొయ్ శకమ్-కచ్చమ్—తమ్మమిల్లావిడిల్ కొడియానతువాడు కైయుళ్ళొన్ది ఊయెన్దుచాటు. తమ్మమ్-అలమ్మనమ్, రక్షకమ్, ప్రమ్మశ్చ.— “నరశిక్లా” ఎన్టుక్కు వెణుప్పిలేతాత్పర్యమెన్నువుమామ్. మాత్పొన్దానీయానాం శ్రీవైష్ణవానాంభావమాహ(జ్ఞాననిష్ఠర్ కోవితి). “ఇతున్వాపదేశమ్” ఎన్టుక్కు శ్చి. పునర్నాతుర్భావాన్దరమాహ(ఆళ్ళుకోవితి). “ఇతుఅన్యపదేశమ్” ఎన్టు; పిత్తై. అన్యవాక్యన్య-“ఇవాన్లుతల్” ఇత్తైత్త్రహృదయమ్. “నరశిక్లా” ఇత్తేతద్భుదినిధాయాహ(శేరాతపడివితి) — ప్రమాణత్తిరట్టిలే ౩ [ఋశంశేత్తాది] ఋతమెన్దు-అవిత్తు. సత్వమెన్దు - చిత్తు. అభీధాత్-నిరతిశయదీప్తిమతః.

తాత్పర్యము. — భగవంతుని విశ్వమును సహింపనందున తమకు నాశ్వాసార్థముగ వానిగుణచేష్టతాదులను బలుమారుపాడియునదిత మకాశ్వాసకరముకానందున నింకవానిసాక్షాత్కరింపక భరింపలేమనిదలంచి సమస్తదిక్కులయందును వెతకియుకనబడకపోవుటచే నాశ్రితు లదర్శనమిచ్చు స్వభావుడా ! అనిమొఱిడిమిక్కిలి బాధపడుచున్నది. యనితల్లి ప్రలాపించుచున్నది.

మూ. — వాణుతలిమ్మడవరలుమ్మై ! క్కాణమానై యుడై కిన్దాల్ విఱి !

ల్యాణనాయరన్దోడుణి త్తిరుమ్మై ! క్కాణనీరిరక్కమిలీరే !

ఆ. — (వాణుతల్) “ ఉమ్మై క్కాణవేణుమ్ ” ఎన్నమానైయారేయివల్ నైయానిన్దాల్ ; ఉమ్మై క్కాణుమ్మడి యివల్ పక్కల్ కప్పైపెణ్ణుకిటిరే ; ప్రతికూల్ తిఱిత్తిలన్దో ఇప్పడి నైర్లు ఎణ్ణుమ్మణువతు, ఉమ్మైయారైప్పట్టార్ తిఱిత్తిలువిప్పడి నైర్లు ఎణ్ణుమ్మణ్ణులా మోవెణ్ణితాల్.

అర్థము. — వాల్ నుతల్ ఇన్నడవరల్ (౩) ఉమ్మై క్కాణమానైయల్ నైకిన్దాల్ (౬) విఱి వాణు ఆయిరన్దోల్ తుణి త్తిర్ (౯) ఉమ్మై క్కాణ నీర్ (౧౨) ఇరక్కమిలీరే. (౧౩)

పన్నీ. — అనన్దరమ్, అనిరుద్దనై నిరోధిత్త బాణనై త్తోడ్డిడుక్కణుత్త నీరివళుక్కిరణ్ణుకిటిరేరన్ణితాల్.

ఒలివిడుకిఱి, నుతలైయుడైయళాయ్, మడప్పత్తాల్ విణ్ణిసవివల్, (౩) దర్శనీయరానవుమ్మై, “ క్కాణవేణుమ్ ” ఎణ్ణివానైయిరే, కిఱిలైయాకానిన్దాల్. (౬) పెరుమిఱక్కనాన, బాణనుడైయ, ఆయిరన్దోల్ తుణిత్తవరే, (౯) ఉమ్మై, క్కాణ్ణుమ్, నీర్, (౧౨) ఇరక్క మిల్లామైయానిరానిన్దీర్. (౧౩) ఇవళానైప్పట్టాలుమ్ పత్తెయిరై, ఉమ్మైయిరక్కమితే కాట్టువతెన్ద కరుత్తు.

అర్థము. — సుందరమైన ముఖముకల ప్రసిద్ధప్రతకలిగినయీపె (౩) మిమ్మును చూడవలయుననియాశయందు కరుగుచున్నది. (౬) పరాక్రమముకల బాణానురునియొక్క వేయిభుజములనుచేదించినవారా ! (౯) మిమ్మును సాక్షాత్కరించుటకు మీరు (౧౨) దయలేని వారుగనున్నారు (౧౩).

ఈ. — ఇరణ్ణామ్బట్టు. నడువేవాడుమి త్తనైయేయో వేణ్ణువతు? విరోధికిడక్కచ్చెయ్ తేయెన్న, బాణ నుడైయ బాహువనత్తిలుమ్ ప్రబలమో ? ఇవల్ విరోధియెన్ణితాల్.

(వాణుతల్) ఇవ్వవయవళోదై భోగహేతువానై యన్త్రిక్కే, నైక్కెక్కులుప్పావతే ! పెన్ద్రువెనక్కాక్కర్ కహేతువానవితు, కైప్పిడిత్త వుమక్కనాదరహేతువావతే ! ౧ “ ఇయంసీతామమసుతా సహధర్త చరితవ । ప్రతి చ్చచ్చై నాంభద్రస్తే పాణింగృష్ణీష్వపాణినా ”. (ఇన్నడవరల్) మడప్పమ్పన్దిరుక్కైయావతు - మేనైయై

శీ-ఆ. — ఇరణ్ణామ్బట్టు (వాణుతలిత్యాది). “ వాణనాయరన్దోల్ తుణి త్తిర్ ” ఎన్దై క్కాటాక్షిత్తు శక్కాపరిహర ముఖేనా వతారికై (నడువేయిత్యాది).

“ వాణుతల్ - నైకిన్దాల్ ” ఎన్దుకూట్టి భావమ్ (ఇవ్వవయవళోదై యిత్యాది). “ ఇన్నడవరల్ ” ఎన్దు విఱిత్తిల్ “ ఇ ” ఎన్దు తై, “ ఇరక్కమిలీరే ” ఎన్దుతోడే కూట్టిభావమ్ (పెన్ద్రువెనక్కిత్యాది). పెన్ద్రువెనక్కాక్కర్ కహేతువే సంచాదమ్ (ఇయంసీతేత్యాది).

ఆ-ఆ-వి. — ఇవ్వవయవళోదైయొక్కణ్ణుత్త కుణకాలముమ్ విశ్లేషియామల్ ౨ “ ఆకలకిల్లే ” ఎన్దిరుక్క వేణ్ణుకైయారేయనోట్టై భోగమేనిత్యమాక ప్రాప్తమాయరుక్క, ఇతుయాదృచ్చికసంశ్లేషమాత్రమ్మక్కులుప్పాయ్, తన్నుభేనవిశ్లేష త్తిల్ నైక్కెక్కులుప్పావపడి.

ఈ, - యుడై యవళాకై. పిరిన్దుకలక్కప్పాతాతసాకుమార్యత్తైయుడై యవళి. పిరాట్టిదనై యెక్కణ్ణ తిరువడియై ప్పొలేయిరుక్కిఱతు కాణుమ్ ఇప్పెణ్ణిలై ప్పదనై యెక్కణ్ణ తిరుత్తాయార్ కు, ౧ [దుష్కరంకృతవానామః] ఇవళై ప్పిరిన్దుసమాధానమ్బుణ్ణియరున్ద పెరుమాళ్ శాలవరితాకచ్చెయ్ తార్. [హీనోదనయాప్రభుః] ఇవళై ప్పిరిన్దు దేహత్తై ధరిత్తిరున్దా రెన్నతుయాతోన్దు; అతుశాలవరితాకచ్చెయ్ తార్. [ప్రభుః] ఆనైకుతిరై యేఱవుమ్, నాడా శ్రవుమ్ కన్ద్రాఱిత్తనై; ప్రణయధారైయిల్ పుతియతుణ్డెల్. మాల్యవానిల్ పెరుమాళిరన్దపోతు మేళుదర్శనత్తిలేపట్టపాట్టెక్కణ్ణ, “వనిపళిప్పనొరు స్త్రీనిమిత్తమాక ఇప్పడిపడువతే!” ఎన్దు, గర్హిత్తుచ్చిరిత్తిరున్దా నిరక్తనాకై యాలే; ఇపోతు “ఇవళై ప్పిరిన్దు దేహత్తై ధరిత్తుక్కొణ్ణిరుప్పతే!” ఎన్దితానాయిల్ మి విశేషజ్ఞనాకై యాలే. [ధారయత్యాత్మనోదేహమ్] ఇతేతేనుమిరవలుడమ్మా శుమన్దుక్కొణ్ణిరుక్కై కు. భోగాయతనమన్దో!

జీ-ఆ. బాలకాణ్డే రామప్రతిజనకః. “ఇయంభద్రస్తే” ఎన్దిజపదగళాతే యాకర్షకత్వమ్ సూచితమ్. జనకరాజకపిరాట్టియుడైయ వైలక్షణ్యత్తై యనుసన్నితు “ఇయంసీతా”. ఎన్డాత్పరే, తిరుత్తాయారుమ్ పెణ్ణినుడైయ వైలక్షణ్యత్తై యనుసన్నితు “ఇన్దువరల్” ఎన్దితాశెన్ద పడి. మేనై - మార్దవమ్. వివరణమ్. (పిరిన్దిత్యాది). పాట్టెయ్లామ్ పరామర్శిత్తుళిచ్చెయ్కితార్ (పిరాట్టి దనైయై యిత్యాది). అతావతు - పిరాట్టివైలక్షణ్యత్తైక్కణ్ణతిరువడిక్కు; “ఇవళైవిశేషిత్తిరుక్కిఱ పెరుమాళిసాహసమ్బుణ్ణిన్దార్” ఎన్దుతోగ్రీహీతాత్పరే, ఇవళుడైయ వవయవళోన్దైయాయుమ్ సాకుమార్యత్తైయు మనుసన్నిత్తురుత్తాయార్ కు. “ఈశ్వరకాసాహసప్రవృత్తిక” ఎన్దుతోగ్రీహీయరుక్కిఱత్తెన్ద పడి. అప్పడితిరువడి, పెరుమాళై వెణుత్తానోవెన్దు (దుష్కరమిత్యాది). సున్దరకాణ్డేపచ్చద శేసీతాన్దృష్టాహనుమద్విచారః, “దుష్కరంకృతవానామ హీనోదనయాప్రభుః | ధారయత్యాత్మనోదేహన్నోకేనావసీదతి” విశేషమేదుర్గుట మెన్దిజపభిప్రాయేనాహ (ఇవళై ప్పిరిన్దిత్యాది). ఇరున్ద - ధరిత్తిరున్ద. “ప్రభుః - రామః - ఆవయాహీనస్సక్ - ఆత్మనోదేహం ధారయతీయిత్, తద్దుష్కరం కృతవాక్” ఇత్యన్వయముభేదభావమ్. (ఇవళై ప్పిరిన్దు దేహత్తైయిత్యాది). “ధారయతి” ఎన్దతిలేనోక్కు. “దైవకృతమానవిశేషత్తుక్కునరకశయవో?” ఎన్దిరుక్కైయాలే, “హీనః” ఎన్దు - కున్ద్రున్దొల్లికితాన్దెన్ద పడి. (ప్రణయేత్యాది) ఇత్తనైనా శుమ్ “ప్రణయి” ఎన్దుభిమిత్తిరున్దోమ్; ప్రణయికళోపడియన్ది క్కే, పిరిన్దుధరిత్తిరుక్కైయాలే ప్రణయియల్లర్; కేవలమ్ ప్రభువెన్ద పడి పుతియతుణ్డెల్ - ఏకదేశము మనుభవిత్తిల్, పుతియతుణ్డె - ఏకదేశానుభవమ్. “ఏవంసీతాన్దదాన్దృష్టాహనుమదసమ్మనః” ఎన్దిజమేలిల్ శ్లోకత్తిల్; “తదా” ఎన్దు తిలేనోక్కాక భావమ్ (మాల్యవానిలిత్యాది). ఇపోతివత్తైక్కణ్ణిప్పడిశొల్లికైయాలే, ఇవళైక్కాణామైయాలే మాల్యవానిలేగర్హితత్వసిద్ధమ్; ౨ “మమాపిన్ద్రధిత్తువః” ఎన్దు తేయితుక్కునియామకమ్. “ఆత్మనః” ఎన్దు విశేషిత్తుమ్ భావమ్ (ఇతేతేను మిత్యాది). ఇరువలుడమ్మా - పిరాట్టిక్కుపోలే - పరతన్త్రమానవుడమ్మా. ఇరువల్ - పరతన్త్రమ్ పారతన్త్ర్యత్తాలే యిప్పిరాట్టిక్కు దేహ ధారణగ్లాదుమ్, అప్పడియవర్ పరతన్త్రరన్ద దేహత్తైధరిత్తిరుక్కైన్దెన్ద పడి. ౩ “నచాన్యనూతా” ఇత్యాది, ౪ “నఖిల్లద్యైవ” ఇత్యాది. “దేహమ్” ఎన్దు తుక్కు భావమ్ (భోగాయతనమిత్యాది). “భోగాయతనమ్ - శరీరమ్” ఎన్దు శరీరలక్షణమ్. దుఃఖాయతనమో - దుఃఖైకా

అ-ఆ. వి.-* ఇన్దుడవరల్ తాత్పర్యత్తైయరుళిచ్చెయ్తుక్కొణ్ణ, అత్తై యుపపాదనమ్బుణ్ణికితార్ (పెన్ద్రువెన్దొల్లిత్యాదియాలే) — “భద్రస్తే” ఇత్యన్వయ- ౫ “వడివాయ్ నిన్దలమూర్ పినిల్ వాల్ కిన్ద నున్దైయమ్బుణ్ణి” ఇతి ప్రకారేణ, మిళునన్దృష్టివోషపరిహారార్థమన్దుగళాశాసనేహితాత్పర్యమ్. యద్యా, “ఇన్దుడవరల్” ఎన్దిజనిశ్చేత్తుక్కు దృష్టాన్తమ్ (ఇయమెన్దు) ఇరువరాలుమ్ సాక్షాత్కరిక్కుప్పడుకిజసర్వాకర్షకమాన సాన్దర్యాదికళో వ్యష్టితమాకిఱతు. ఇన్దొల్ - ఉమక్కు సహత్వయోన్దైయైన్ద పడి. (సీతామనుసుతావెన్దు) పిజన్దవిన్దైలమవన్దఆభిజాత్యమ్. పెరుమాళిలుమివళుక్కుణ్ణానవాభిజాత్యత్తై నూచిప్పిక్కితానాయిల్ మి చక్రవర్తి. భద్రస్తే - ఇత్తైస్సటికక్కితార్. ౬ “యన్దసాజనకాత్తజా” ఎన్నుప్పడి - ఇవళాలేయి తే ఉమక్కు సర్వాభిజయమ్. — ౭ “నస్త్రీకృతంకల్లమర్హతిప్రభుః” ఇతి భాగవతీయరామాయణశ్లోకాన్దు; వాల్మీకీయఏవం, “యదిరామస్సముద్రాన్దామ్” ఇతి శ్లోకే, “యన్ద క్షమిత్యేవమేమతి” ఇతి-ఇదానీమవధారణాత్, ఇదానీం, “దుష్కరంకృతవాక్” ఇత్యుక్త్యా సామర్థ్యాచ్చ “పూర్వమన్యథైవవిచార్యాత్మితే” ఇతి నూచ్యత ఇత్యేతచ్చహృదినిధాయవిరోధంపరిహరతి (మాల్యవానిలితి) — ఇప్పడి

ఈ. — దుఃఖాయతనమోవితు. పిరిన్దాల్ “క్రమత్తిలేకూడుకిటోమ్” ఎన్దు ధరిత్తిరుక్కవల్ల శల్లశే.

(ఉమ్మై) ఇవళ్ పడియన్తో ఉమక్కుపదేశిక్క వేణువతు, ఉమ్మైనీరటియామైయై యే? నమ్మెప్పిరిన్దార్ పిన్దో యార్ కళ్ “ఎన్దురుక్క వేణ్డావో? (వాణుతలిమ్మడవరలుమ్మై) ౧ “తుల్యశీలవయోవృత్తామ్” ఎన్నుమ్మడి కాణుమిరుక్కి-అతు.

(ఉమ్మైక్కాణుమానై యుళ్ నైక్కిన్దాళ్) విషయానురూపమాయి తే ఆనై యుమిరుప్పతు. (కాణుమానై యుళ్) ఉమ్మై డేయనై యవానై ప్పట్టాలో? కాట్టియి లేయు మరుమైప్పడుత్తువీరో? (నైక్కిన్దాళ్) ఇవలై ధరిప్పిక్క వేణ్డా, అడియిల్ నిలైయి లేనిటు త్త వమైయుమ్. (ఉమ్మైక్కాణుమానై యుళ్ నైక్కిన్దాళ్) కడలిలేయమ్మన్దానిన్దాళ్. ౨* ఆనై యెన్నుమ్ కడలిత్తే. వాడుకై తాక్ లేట్టమామ్మడి యాయిల్లు. (విఱల్ వాణనాయరన్దోళ్ తుణి త్తిర్) “నై యుమిరు వేయో వేణువతు ప్రతిబన్ధకజ్జిడక్క” ఎన్దే నీర్ శొల్లువతు బాణనుడైయ బాహువన త్రిల్ పరప్పన్దో? ఇవళుడైయ విరోధివన్దమ్. ఉడు ౨ అనిరున్ద ఘటకరన్దోనీర్. పేరనుమా యాణుమాకిలో? ఉతవలావతు, ఉమ్మై డేకల్దన్ అబలై కుక్క-తవలా కాతో? (ఉమ్మైక్కాణ) కరుముకై మాలై తేడువార్ శూడవిత్తే తేడువతు, శుమ్మాన్దై కొళ్ళవల్ల

జీ-ఆ-యతనమో. అనాలివర్ భృగుపతనాదికలైప్పణ్ణివోడడుప్ప తెన్ను; అజ్జవల్ల వెన్దితాక్ (నశోకేనావనీదతి ఎన్దు). ఇరువేయి ఆప్రణయత్వ తుక్కుచ్చేర్ ద్దతు, అతుప్రణయత్వతుక్కుచ్చేరా తెన్ద పడి. నిరుచ్చాన్ద పైపోలేయాక వేణుమెన్దు తాత్పర్యమ్. “అనయా” ఎన్దు తుక్కుభావమ్ (పిరిన్దాలిత్తాడి). “మడవరల్” ఎన్దు తుక్కు శబ్దార్థమాతల్. విశేషణమిడామల్ కేవలమ్, “ఉమ్మై” ఎన్దు తుక్కుభావమ్ (ఇవళ్ పడియన్దాడి). ఆతావతు-“వాణుతలిమ్మడవరల్-నైక్కిన్దాళ్” ఎన్దు ఇవళ్ ప్రకారమేయన్తో వుమక్కుచ్చొల్ల వేణ్డవ తెన్దే. అఱిన్దాలోవెన్న (నమ్మైయన్దాడి). ఇవాన్కత్తుక్కడియిలే-ఆక్రయాలేయత్వధ్యాహర్యమ్. కీర్టీ, ఇరువర్ వైలక్షణ్యత్తైయుమాన్దా తాలుమవర వేణుమెన్దు రతాత్పర్యమరుళిచ్చెయ్తు, ఇరువర్ వైలక్షణ్యత్తుక్కిడాక వుమ్ ఇవళుక్కాకై నక్కప్పిన్ద తెన్దుభావాన్దరమ్. (తుల్యశీలేతాడి). సున్దరకాణ్డేసీతాన్దృష్ట్యాహమాన్దా “తుల్యశీలవయోవృత్తాన్తుల్యాభిజనలక్షణామ్ ! రాఘవోన్ద్ర తివై దేహీన్తభేచ్చేయమసి తేక్షణా”.

విషయానురూప మెన్దు తుక్కు - “ఉమ్మై” ఎన్దు తిలేనోక్కు. “కాణుమ్” ఎన్దు తిలేనోక్కాక భావమ్ (ఉమ్మైడేయన్దాడి). అడియిల్ నిలైయిలే - “వాడిమాడుమ్” ఎన్ది అనిలైయిలే. “ఉళ్” ఎన్దు తుక్కు - ఆక్రయగాధమాయరుక్కుమోవెన్న (కడలిలేయన్దాడి). ఆనైయైక్కడ లెన్దులామోవెన్న (ఆక్రయెన్దు మిత్తాడి). పేరియతిరుమొట్టి (ఆక్రయెన్దు బుడలిల్ వీర్ వీర్జయర్ త్తోమ్) “ఉమ్మైక్కాణువేణుమ్” ఎన్ది అవానై యాకిట కడలిలేపుక్కకప్పట్టటివు క్కెన్దోమ్మెన్దే. “అడియిల్ నిలైయిలే” ఇత్తాడిక్కువివరణమ్ (వాడుకైతానిత్తాడి). “విఱల్ వాణక్” ఇత్తాడిక్కువతారికా పూర్వకమాక భావమ్ (నైయుమిరు వేయోవిత్తాడి). విఱల్ - మిడుక్కునాన. వాణనుడైయ బాహువన త్రిలిత్తాడివాక్యమ్-స్వాపదేశాన్యాసదేశసాధారణమ్. ఇప్పడి నైకిటవర్ కళుక్కాయక్కుతవివోమ్మెన్న (ఉసునిరున్దేతాడి). ఇతు - తాత్పర్యాన్దరమ్. ఇత్తెచ్చొల్లకిటవళుడైయ హర్షభావమ్ (పేరనుమాయిత్తాడి). స్వాపదేశ త్రిలేభావమ్ (కరుముకైమాలైయన్దాడి). (శుమ్మాన్దై కొళ్ళవల్ల విత్తే ఎన్దు)

ఆ-ఆ-వి-పత్తుమానమపిరిన్దత్తిత్తైయోనీకున్ద మకచ్చొల్లకిట తెన్ను ౩ [దుమ్మరంకురు తేరాను ఇత్తాడి] ముహూర్తమపి-అత్వల్పకాలమాకిలు మెన్ద పడి. అతుతానుమ్, మర్కణ్డే సునైప్పలే అనేకకల్పజీవమన్తో వెన్దు తాత్పర్యమ్. ఇప్పడినిర్దితవత్తా వేఅనన్దర త్రిలే కొణ్డాడత్తొడన్ది నాక్ కప్రవ మిత్తాడి] ఏవం-క్షణకాలవిశ్లేషయోగ్యమానవస్తువాక్. [హృష్టోఽమంమనసాజగామ్] ఇప్పడియివలైప్పిరిన్ద పేరుమాళ్ ప్రాణనైధి త్రిరున్దతున్దుడైయ భాగ్యఫలమితేయిన్దు హృష్ట నానాన్దెన్ద పడి. [రామమ్] ఇప్పడి ప్పట్టద శైయిలుమ్ తచ్చెనోక్కి వై తునమ్మడైయ మనసై సర్వజ్ఞిప్పిప్పతే! యెన్దు బుద్ధిపట్టి నాన్దెన్ద పడి. [పవనసమ్భవః] తన్నుడైయ తమప్పక పట్టిన వువకార త్తెన్దరి త్తానాయిల్లు. ప్రాణవాయుముఖేన విడామలిరున్దవనీతీ యుపకారకక్. [ప్రశశంసతంప్రభుమ్] “ఇప్పడియివల్ ధరి త్రిరున్దతుక్కునిబన్దనమ్ ప్రభుత్వమితే” ఎన్దు ప్రభుత్వత్తై కొణ్డాడత్తొడన్ది నాక్. [తమ్] ప్రభుత్వత్తిక్ పేరు మైయిరున్దపడియెన్దా నెన్దు తాయిల్లు. — ఉషేత్యాదివాక్యమ్, పేరనుమాయితి వాక్యచ్చ-అన్యాపదేశేషునరాభవ వ్యయపరంవా. ఇన్దపక్ష త్రిల్, ప్రధమవాక్యతుక్కు-ఇన్దు ప్రాప్తియిలేతాత్పర్యమ్; ద్వితీయవాక్యతుక్కు-నెరుప్పిలే — ౫* కారార్ తిరుమేని

కా.—విత్తే; ఇవ్వస్తువై యావై ప్పడువార్ పడువతు కాట్టిక్కాకబాయిల్లు. ౧ “అత్తై ప్పణ్ణిరువేగడత్తానై కాణ్ణి”
 ౨ “కారార్ తిరుమేని కాణుమళవుమ్” ఇవర్ తాముమ్, ౩ “కణ్ణిల్లాత్తాణ వరుజ్జొలెన్దు” ఉమ్మైయివళ్ కాణ్ణి
 ౪ “డాక నీరిక్కజై యుడైయారాటిలిర్.” (నీరిక్కమిలీరే) ౫ “నై వదంశాక” ఎన్నిటపడియే నీర్ నోవుపడుకై
 ౬ “విర్న్దాల్, సామాన్యమాన విరక్కముమ్మొక్కవేణుమో? “ఇవళ్ నై వుపేల్లుక్కుచాయమల్ల, అవనిరక్కమ్
 ౭ “బ్బేల్లుక్కుసాధనమ్” ఎన్దు కాణుమ్ తిరుత్తాయారిరుక్కిటతు. “ఇవళ్ నై వు అవనిరక్కత్తుక్కుస్పరికరమ్, అవ
 ౮ “రక్కమ్ పేల్లుక్కుసాధనమ్” ఎన్నిరుక్కిటాల్. ౯ [తనై వ్విషత్తా విప్పణుతేతనూంస్వామ్ ఎన్దు] తానేకాట్ట
 ౧౦ “కాణుమి త్తనైయితే.

-అ.-ఇత్తాల్ ఫలితమ్ - ప్రయోజనాన్తరసాధనత్వేనవన్తి తేయెన్దు పడి. ఇవ్వస్తువైయిత్తాదివాక్యత్వినడియిలే-అప్పడిపోలే యిత్యధ్యాహరః.
 తుమ్మదాహరణమ్ (అత్తై ప్పనిత్తాది) నాలాన్దిరువన్దాతి. స్వప్తోఽర్థః. శబ్దార్థమ్ (ఉమ్మైయిత్తాది). “నైవదంశాక” ఇత్తాదిక్కుభావమ్-
 ౨ హమిల్లావిట్టాఽరక్కమానాల్లుమ్ వేణావోవెన్దు పడి. సామాన్యమాన విరక్కముమ్మెన్దు - ౬ “వ్యసనేషు మనుష్యాణామ్” ఇత్తాదియై
 ౭ “సున్దరకాణ్డేపట్రిం శేసీతాంప్రతిమారుతిః, “నమాంసమ్” ఇత్తార్భవ, “నైవదంశాన్న మశ కాన్న కీటాన్న సరీసృపాః. రాఘవో
 ౮ “నయేద్ధాత్రాత్తవద్దతేనాన్తరాత్త నా” “ఇరక్కమిలీర్” ఎన్నిటతే? “నైన్దాల్” ఎన్నిట - ప్రావణ్యమ్ సాధనమా కాతోవెన్దు (ఇవళ్ నైవు
 ౯ “బ్బేల్లుక్కుత్తాది). అనాల్ నై వుక్కువినియోగమేతెన్దు (ఇవళ్ నైవనిరక్కత్తుక్కిత్తాది). అవనిరక్కమ్ సాధనమేన్దు ప్రమాణమ్
 ౧౦ “నైవ్యిషత్తాది) కంవ్ల్యాం, “నాయమాత్తాప్రవచనేనలభ్యోన మేధయానబహునాశ్రుతేన! యమేవై సవృణుతే తేనలభ్యస్తనైవ్యుః” ఇత్తాది.
 ౧౧ “వచనమెన్దు - మననత్తై చ్చొల్లుకిటతు. మేధయావెన్దు - ధ్యానత్తైయుమ్, శ్రుతేనెన్దు - శ్రవణత్తైయుజ్జ్వాల్లుకిటతు. క్రమేణాన్వయః. ౧.

-అ.వి.-కణ్ణికువేకారణమాకప్పిటన్దుతివు, కారార్ తిరుమేని కాణుమళవుమ్ కెల్లక్కడవతు. — (తనైవ్యుః) తస్యవెన్దు - పరికరవై శిష్ట్యమ్
 ౧౨ క్షిత్తమ్. అవనిరక్కమ్ సాధనమేన్దు అతుక్కితు ప్రమాణమ్. ౩ “ఫలమత ఉపపత్తే” ఇత్యధికరణార్థోక్తానుసంధేయః. ౨.

ప్ర.తి.—(ఇరణ్ణామ్బట్టు) (వాణుతల్) బాలకాణ్డే [౩౩] ధనుర్భక్తాత్మశ్చాత్ ఉదకకాలేరామంప్రతిజనకః, “సమక్షమగ్నే
 ౧౦ స్థాప్యరాఘవాభిముఖేతదా || ౨౪ || అబ్రహీజ్జనకోరాజా కాసల్యానన్దవర్ధనమ్ | ఇయంసీతామసుతాసహధర్మచరీతమ్ || ౨౫ || ప్రతీచ్ఛ
 నాంభద్రస్తేపాణింగృష్టీష్టపాణినా | పతిప్రతామహాభాగాఘాయేవానుగతాసదా || ౨౬ || ఇత్యుక్త్వాస్రాక్షిపద్రాజామన్త్రీపూతంజలం
 ౧౧ కా” || ౨౭ || — (ఇన్దుడవరల్) సున్దరకాణ్డేపచ్చదశే సీతాన్దృష్ట్యాహమమతోవిచారః, “అస్యాదేవ్యామనస్తస్మిన్స్తస్యచాన్యాంప్రతి
 ౧౨ తమ్ | తేనేయంసచధర్మాత్తామహూర్తమపిజీవతి || ౨౮ || దుష్కరంకృతవాగ్రామోహీనోయదనయాప్రభుః | ధారయత్తాత్మనోదేహం
 ౧౩ నోకేనావసీదతి || ౨౯ || దుష్కరంపరుతేరామాయ ఇమాంమత్తకాశిమ్ | సీతాంవి నామహాబాహుర్దుహూర్తమపిజీవతి || ౩౦ || ఏవంసీతాం
 ౧౪ నాదృష్ట్యాహృష్టః పవనసమ్భవః | జగామమసారామంప్రశశంసచతంప్రభుమ్ || ౩౧ || — (ఇన్దుడవరల్లుమ్) తత్తైవహాడశేతాంప్రతిపున
 ౧౫ విచారః, “రామస్యవ్యవసాయజ్ఞాలక్ష్యసన్ధిమతః | నాత్మర్థంక్షుభ్యతేదేవీగజ్జేవజలదాగమే || ౩౨ || తుల్యకీలపయోవృత్తాంతుల్యాభిజనలక్ష
 ౧౬ యమ్ | రాఘవోఽర్హతివై దేహీంత ష్టేయమసి తేక్షణా || ౩౩ || తాదృష్ట్యానవహేమాభాంలోకకాన్తామివశ్రియమ్ | జగామమసారామ
 ౧౭ వంసచనబ్రహీత్ || ౩౪ || — (అయిరన్దోళ్ తుణి త్తీర్) పచ్చమేంశే [౩౩] “తామగ్రతోహరిర్దృష్ట్యామిలితాత్మసుందర్యనమ్ | మమోఽ
 ౧౮ నామద్విశ్యభేత్తుంబాహువరంరిపో || ౩౫ || క్రమేణతత్తుబాహూనాంబాణన్యాచ్యుతచోదితమ్ | ఛేదంచక్రేఽసురాపాస్త్రస్త్రాఘ్నపజా
 ౧౯ తమ్ || ౩౬ || — (నీర్) సున్దరకాణ్డేపట్రిం శేసీతాంప్రతిమారుతిః, “నమాంసంరాఘవోభుజ్జేనచాపిమఘనేవతే | వశ్యంసువిహితం
 ౨౦ వ్రంభక్తమన్నతిపచ్చమమ్ || ౩౭ || నైవదంశాన్న మశ కాన్న కీటాన్న సరీసృపాః | లాఘవోఽపనయేద్ధాత్రాత్తవద్దతేనాన్తరాత్త నా || ౩౮ ||

నిత్యంధ్యానహోరామోనిత్యంకోకపరాయణః । నాన్యచ్చిన్ద్రయతేజ్జితృతుకామవజ్రభ్రంశః॥౪౩॥-----కవల్యాం , ౩[౧-౨] “నాయమాత్మా ప్రపంచసేవలభ్యోనమేధయానబహునాశ్రుతేన । యమేవైషవృణుతేతేనలభ్యస్తస్యైషఆత్మావివృణుతేతేనూంస్యామ్”.

తిరుమొట్టే - ముప్పత్తిన్నతాన్దిరుమొట్టే - మూన్టామ్మాట్టు. పేకుకిన్ద్రుతువేవైయమిరడియాలశేన్ద్ర! మూశివణ్డమురలుజ్జుణ్డిముడియారుమైక్కాణు । మాశైయెన్నుజ్జుణ్డిలిల్ పిట్టన్దిజ్జయర్ త్తోమయలారు । పేకుకిన్ద్రుతువేకాణుమిన్ద్రహూరే.

నాలాన్దిరువద్దాతి - ముప్పత్తిన్నతామ్మాట్టు. అట్టైప్పకతిరువేజ్జవత్తానైక్కాణు । విట్టైప్పకతిరుక్కుడల్ కూడ! మట్టైప్పే రరువిమణి వరన్దివన్దిజ్జీయనానై । పెరువియరహుజ్జుమ్మెఱ్ఱు.

తాత్పర్యము.—ఉత్తమనాయకిలక్షణములుకల ఈకుమార్తె తమదివ్యమంగళవిగ్రహమును సాక్షాత్కరింపవలయుననియాశచే శిథిలురాలగుచున్నది; అట్లుచూడ యీ పెయందుఁ జనుకుంగుపలేదా! ప్రతికూలులయందుకదా? వైష్ణవ్యముతగును. ఆనుకూలులయందుగూడ నిది చేయఁగదా?

మూ.—ఇరక్కమనత్తోడెరియడై । యరక్కు మెఱ్ఱుకు మొక్కుమివ ।

లిరక్కు మెఱ్ఱీరితత్తెక్కశెయ్ కే । నరక్కు నిలజ్జై ॥ శెఱ్ఱీర్ కే ॥ 3॥

ఆ.—(ఇరక్కమనత్తోడు) అవసన్నమానమనస్సైయుడైయళాయెరియడైయరక్కు మెఱ్ఱుకుమొట్టే విరహాగ్నియాలేదహ్యమానైయానవివల్ పక్కల్ కృపైయుక్కుడప్పణ్ణుకిటిరీ; ఇతత్తెక్కశెయ్ కే, కట్టే, ఓ! కొడు మెయ్ యెతు వెన్దితాల్.

అన్య.—ఇరక్కమ్ మనత్తోడు ఇవల్ (౩) అరక్కుమ్ మెఱ్ఱుకుమ్ ఎయిడైయొక్కమ్ (౬) ఇరక్కమిలీర్ ఇతఱ్ఱు అరక్క (౯) ఇలజ్జై శెఱ్ఱీర్ కే ౨౯ (౧౨) శెయ్ కే (౧౩).

పన్నీ.—అన్దరమ్, పిరాట్టిక్కారావణనైయుమ్లజ్జైయొయుమట్టి తనీరిరక్కుకిటిరీ, ఇతఱ్ఱుచ్చెయ్ వతె న్నెన్దితాల్.

జ్జేకోత్తరమాన, నెఱ్ఱోడే, ఇవల్, (౩) శిక్కన్ద్రవరక్కుమ్, మెత్తెన్ద్ర మెఱ్ఱుకుమ్, అగ్ని సకాశ త్తిలొక్కవురుకుమాపాలే కఱ్ఱుమ్ మడముమ్కట్టుక్కొరైయాన్దితాల్, (౬) నీరిరక్కున్దోర్ మివిక్కిటిరీ, ఇతురిమిత్తమాక, రాక్షసనానరావణుడైయ, (౯) లజ్జైయై, అట్టిత్తవుమక్కు, ఎత్తై, (౧౨) శెయ్ కే? (౧౩). ఇల్లాతవిరక్కుడైయొడ్డాక్కవో!, ఇవల్ శైశ్శిల్యత్తై ౧ “తత్తస్యసదృశంభవేత్” ఎన్దవల్ నెఱ్ఱుపాలే శిక్కనప్పణ్ణవోవెన్తుకరుత్తు.

అర్థము.—దయకలిగిన మనస్సుతో ఈపె (౩) లక్కయు మైనమును అగ్ని సమీపమునందుఁబోతెకరుగుచున్నది. (౬) (తమరు) దయలేనివారైయున్నారు. దీనికి రాక్షసుడైన (రావణునియొక్క) (౯) లంకాపురమును పడగొట్టినతమకు దేనిని (౧౨) చేసెదను? (౧౩)

ఈ.—మూన్టామ్మాట్టు. ఇన్దిచ్చెయల్ శెయ్యక్కడవతాకనినైత్తనీర్, అన్దు ౨* ఉణ్ణాతుఱ్ఱాతోలికడలైయూడఱ్ఱుత్తు అచ్చెయలై ఎన్దియశెయ్ తీరెన్దితాల్.

(ఇరక్కమిత్తాది) ఇరక్కమ్-నెఱ్ఱోల్ నెకిర్ చ్చియాతల్, ఈడుపాడాతల్, ఈరిప్పాతల్. ఇరజ్జీననెజ్జై

జీ-ఆ.—మూన్టామ్మాట్టు. (ఇరక్కమనత్తోడిత్తాది). “అరక్కునిలజ్జై” ఇత్తాదియొక్కటాక్షిత్తవతారికై (ఇన్దిచ్చెయలిత్తాది). ఇచ్చెయలెన్దు - ఇరక్కు మెఱ్ఱుమై. (ఉణ్ణాతిత్తాది). నాయ్చియార్ తిరుమొట్టే. ౩ “నమాంసంరాఘవోభుజ్జే” ౪ “అనిద్రస్సతతంరామః” ఇత్తాదిప్పడియే ఊణుచుఱ్ఱుచుమల్లారు, ఘోషిక్కిఱకడలెనడువేయడైత్తెన్ద్ర పడి. (ఎన్దియశెయ్ తీర్) ఎతుక్కాకచ్చెయ్ తీర్.

ఈ.—యుడైయవివళి, ఎరియైయడై న్దఆరక్కుమ్ మెఱుకుమ్బా లేయురు కానిన్దాళి. అరక్కుమ్మెఱుకుమ్ ఎన్ఱిఱవిర
జైయుమ్ - నెఱ్ఱుక్కొన్దుమ్, ఇవళితనక్కొన్దుమాక్కినిర్వహిప్పర్ ప్పిళ్ళైతిరునరైయారత్తయర్. నెఱ్ఱుమివడ
నక్కుక్కైయడై ప్పొక్కై యాలే యివడనక్కే యిరజైయుమాక్కియరుళిచ్చెయ్ వర్భట్టర్; ౧, “విఱ్ఱునానదృశో
వీర్యే” ఎన్ఱిఱవడియే, ఎల్లామివళి తన్నడిక్కుదృష్టై నమాక వేణ్ణుమ్బడియితేయివళితన్నిలై; అగ్నిక్కుళ్ళేవుకిల్
కరిన్దుపోమ్, కడక్కవిరుక్కిల్ వలిక్కుమ్, అగ్నిసకాళ త్తైలేయురు కానిఱుమితే; ముడిన్దుపిత్తైక్కువుమ్మెటాతే,
ధరిత్తిరుక్కువుమ్మెటాతేనోవుపడుమ్మడివణ్ణువీరే !.

ఇవళిదనైయతు (ఇరక్కమెట్టర్) “నీరుమివళైప్పోలేయురుక వేణుమ్” ఎన్దువళైక్కిటోమో?, నొన్దార్
పక్కల్ పణ్ణుమ్కృపైయుమ్ పణ్ణుకిటిలీర్. ఇరక్కమనత్తైయడైయళా కానిన్దాళివళి, నీరిరక్కిమ్మెఱుకిటిలీర్;
నీరిరక్కావిట్టాల్, ఉన్దైప్పోలేయిరుప్పతోరు నెఱ్ఱైయివళుక్కుక్కొడుత్తాలాకాతో? (ఇతత్తై-కళెయ్ కే) ఉన్దు

జీ-అ.—నెఱ్ఱిల్ నెఱ్ఱిచ్చి-కృపై. ఈడుపాడు-దుఱిమ్, విధ్దతైయాతల్. ఈరిప్ప-న్నేహమ్. ఇఱ్ఱు-ఈడుపాడు వేణ్ణువతు. భట్టర్ నిర్వాహ
త్తుక్కుచ్చేరళదార్థమ్ (ఇరక్కివిత్యాది). అరైయర్ నిర్వాహ త్తై, ఎరియజైయరక్కొక్కమిరక్కుమనన్దోడివళెరియజై మొఱొక్కమిత్త
న్దయి. నెఱ్ఱుమివళి తనక్కుక్కైయడైప్పొక్కైయాలేయెన్దుతు - మనస్సుమివళుక్కుపకరణమాయ్కోణ్ణివళిడ త్తైలేయ న్దర్భుత మాకైయా
లేయెన్దుపడి. ఒన్దుక్కునేకదృష్టైన్దజ్జుడుమోవెన్దు (విఱ్ఱునేత్యాది) సజ్జేవే, “విఱ్ఱునానదృశోవీర్యేసోమవత్ప్రియదర్శనః”. “అజై” ఎన్దుతు
క్కుభావమ్ (అగ్నిక్కుళ్ళేయిత్యాది). కరిన్దుపోమ్- వెన్దుపోమ్. దాన్దాన్దికమ్ (ముడిన్దిత్యాది). ఇవాన్దాన్దియిలే అప్పడియేయత్తధ్యాహర్యమ్.

పూర్వాభంపరామృతన్నాహ (ఇవళిదనైయతువెన్దు. “ఇరక్కమెట్టర్” ఎన్ఱిఱవిడత్తై, “ఇరక్కమ్” ఎన్దుతుక్కుర్థద్యయమ్ -
కృపైయాతల్, ఈడుపాడాతల్. కృపాపక్షమాహ (నీరుమిత్యాది). ద్వితీయమాహ (ఇరక్కమనత్తైయిత్యాది) ఫలితమ్ (నీరిరక్కావిట్టాలి
త్యాది). “ఇతత్తై” ఎన్దుతుక్కుర్థద్యయమ్ - ఉన్దుడైయలభత్తుక్కున్నతల్, ఇవళిరజ్జ నీరిరక్కామలిరుక్కిఱతుక్కున్నతల్. “ఇరక్కమె
ట్టర్” ఎన్దుతిక్ - కృపాపక్ష త్తైలేభావమ్ (ఉన్దుడైయవిరక్కుమిత్యాది). ఉపాయా న్దరసాధ్యమో వెన్దుతు- ౨ “నాయమాత్త” ఇత్యాది

అ-అ-వి.— “ఇరక్కమనమ్” ఎన్దు - నెఱ్ఱినజీవుళొల్లుకైయాల్, వయిరవురుక్కా-నవిషయమ్ స్వరూపత్తైయట్టిక్కుమ్బడిన్దుయొచ్చి
వమైయుమ్మెన్దు, నెఱ్ఱుక్కట్టివుళొన్నాటోలే యాత్తావుక్కుమ్పదా న్దరత్తైలే యజీవుళొల్లియిరణ్ణుదృష్టై నమ్మొల్లిలిటే యిరణ్ణుక్కిరణ్ణుదృ
ష్టైన్దమాకైయిల్ సాన్దరస్యముళ్ళేతు; అన్దిక్కే, ఒన్దుక్కుమజీవుళొల్లమల్ దృష్టైన్దబలత్తైలే యజీవుసిద్ధిక్కిఱతాకిల్ తాఅప్పడి కొల్లుకై
యిల్ సాన్దరస్యముళ్ళేత్తెన్దు తిరువుళ్ళేమ్. — అరైయరుడైయనిర్వాహత్తుక్కు నిమిత్తమానవిదర్శనద్విత్యత్తుక్కు భట్టర్ నిర్వాహ త్తైలేనిబ
ధమ్ (విఱ్ఱునేత్యాది). అగ్నిసకాళ త్తైలరక్కురుకుమళవల్లివిటే మెఱుకురుకుమ్మడి, ఇరణ్ణువళైయు మివళుక్కుమాటిమాటివారానిఱుమ్;
వ్యసనమానతు ఇవళైముడిక్కినినైత్తు మెఱుకురుపోలేయురుక్కుమ్, అవళివిలే యవన్దుడైయగుణస్త్రియమ్ చాపలముమ్ అగ్నిసకాళ త్తైలర
క్కిప్పడియాక్కుమ్; ఇప్పడియేమాటిమాటిచ్చెన్దొనిఱుమ్. ఇత్తాల్- ఇరణ్ణుక్కుమ్ ద్రవీభావమ్ సమానమాకైయా లేవిశేషలాభవిల్లామైయా
లిరణ్ణుక్కుమిరణ్ణుదృష్టై న్దమాక వేణ్ణావోవెన్దిఱజ్జై-పరిహృతమాయ్బోరు. — కరిన్దుపోమ్ - దగ్ధమాయ్పోమ్. వలిక్కుమ్- ఘనీభ
విక్కుమ్. ముడిన్దుపిత్తైక్కు - సత్తుజీవికైక్కు. అతావతు - జీవనమ్బాలేనాళ మేయుపాదేయమెన్దుపడి. — “కతినమానవరక్కొడు, మృదు
వానమెఱుకోడువాళియట అగ్నిసకాళ త్తైలేద్రవీభవిక్కితాపోలే, కఱ్ఱు, మువప్పమ్, ఇత్యాదయస్సభావాశ్చప్రచ్యవనీతితాత్పర్యమ్. అర
క్కుమ్మెఱుకుమ్మెఱుకుమ్మివళి” ఇతివదన్త్యా” ఇతివదన్తి. — (నీరిరక్కావిట్టాలిత్యాది) *ఇతత్తై-కళెయ్ కేన్దాత్పర్యమ్. “నానె

ఈ.-జై యవిరక్క మొఱ్ఱియ వే తేనుము పాయా నరసాధ్యమోవి ప్పేటు. (ఎళైయే కేళై) ఉమైయిరక్కప్పణ్ణివో? ఇవ జైయిరక్కామప్పణ్ణివో? (అరక్క నిలజైశెల్ శ్రీరుక్కే) ఉమక్కిరక్కమిన్బియే యొఱ్ఱిన్దొల్, ఇవళిరక్కవత్తిరుశెయల్లై చ్చెయ్తువై క్క వేణుమో? “ఒరుప్రణయినిక్కుతవిళవణనమక్కుతవానో” ఎన్బిదుసడానిన్బాల్ పుట్టుక్కుతిత్త తెల్లుత్తానాత్తోలే బన్టువాంస త్తైక్కొణ్ణు. “అతన్యార్థమ్” ఎన్బిరా తే నోవుపడానిన్బాల్. అరక్క నిలజైశెల్ శ్రీరుక్కు - ఇరక్కమనత్తోడు - ఇవళి ఎరియచైయగక్కు మొక్కుమొక్కుమ్; ఇరక్క మెళ్ళిర్; ఇతత్కైళై కేళై? ఎన్బన్దయమ్.

3.

జీ-అ.-యొప్పల్ ౧. “ఈడుపాడు” ఎన్బద్దితీయపత్తుక్కుచ్చేరభావమ్ (ఉమైయిరక్కవిత్తాది). (ఇవజైయిరక్కామప్పణ్ణివోవిత్తి) ౧. “ఇరైన్దుసజ్జు లాంక్కత్తా” ఇత్తాదిపదిభావం. తాత్పర్యార్థమ్ (ఉమక్కిరక్కమిత్తాది). అరక్క నిలజైశెల్ శ్రీరుక్కుతవిళవణనమక్కుతవానో (ఒరు ప్రణయినిక్కిత్తాది). ఉతవినవణ - ఉపకరి త్తవణ. ప్రణయినిక్కుతవినశెయలుక్కుడుపడప్రాప్తమన్దో వన్న (పుట్టుక్కుతిత్తవిత్తాది). అతా వతు - “ఘణాక్షరన్యాయత్తాలే శెయ్తశెయల్” ఎన్బమ్, “అతు సహృదయమాకిలుమన్యార్థమ్” ఎన్బమ్మతినుం తే నోవుపడానిన్బాల్ త్తనై యొఱ్ఱియప్రణయినిక్కుక చ్చెయ్తశెయలన్బెన్బడి. అతు - ఒరు త్తిక్కుతవినతు. అన్యార్థమ్ - అబ్బైకైళై నోన్ద పడున్దుకైక్కా క చ్చెయ్తశెయల్. భట్టర్ నిర్వాహ త్తిలేయన్దయమ్ (అరక్క నిలజైయిత్తాది).

3.

అ-అ-వి.-“కేయ్ కేళై” ఎన్బెయాలే - నీరే శెయ్యవేణు మెన్బుతోన్బిల్ శ్రీశ్రీ; “ఇరక్కమనత్తోడు” ఎన్బుగొల్లుకైళై, నదియన్బెన్బుక్కుడుక్కు వేణు మెన్బుతోన్బిల్ శ్రీశ్రీ. — పుత్రీహృదయ త్వేనభావముక్తావ, మాతున్బుదయ త్వేనభావం నరమాహ (పుట్టుక్కుతిత్తవిత్తి). అన్బిక్ వాక్యే. రావణసంహారస్థయభాకథశ్చిదుపకారకత్వమన్బీకృతమ్. ఇతు - మేలిత్తాట్టిల్, “ఇలజైశెల్ శ్రీరుక్మనే” ఎన్బవవక రత్తైప్పల్ ౧.

3.

ప్ర-తి.- (మూన్బామ్మట్టు) (ఇరక్కమిత్తాది) (ఎరియజైయిత్తాది) సత్తే వే, “విష్ణునానద్యుగోపిత్యగోమనోన్బియదర్శనం కాలాగ్ని సదృశఃక్రోధే తుమయాపృథివీసమః॥౧౫॥”

తాత్పర్యము.- చూచినవారలు శోకింపఁదగిన దశతోఁగూడియున్న యీశుమార్తె తమసౌందర్య సౌమ్యమగ్నదులను చూడవలయునని యపేక్షించ నది లభింపనందున అగ్ని సమీపమునందున్న మైనముమొదలగు పదార్థములవలె విరళగ్నిచేఁ దహింపఁబడుచున్నదై నీరై కరుగు చున్నది. ఈపెయందుఁ దయగూడఁచేయరాదా? అదియులేదయ్యె. దీనికినేమిచేసెదను? తమనుదయకలవాంగఁజేయుదునా? ఈపెకుదర్శనమును గలుగఁజేయుదునా? నేనేమియుచేయజాలను.

3.

మూ.- ఇలజైశెల్ శ్రీరుక్మనేయెన్ను మ్మిన్నుమ్ | వలజ్జొల్ పుళ్ళయర్ త్తాయెన్ను మ్మళ్ళ |

మలగ్గవెప్పుయిర్ కుక్కజ్జిర్రిక | క్కలజ్జిక్కై తొమ్మిన్బివళే॥

౪॥

అ.- (ఇలజై) ఇప్పడినానవనైయకొడు మైయెనినైత్తు “ఇలజైశెల్ శ్రీరుక్” ఎన్బుగొల్లుమోవిల్, తానన్బెన్బట్టు అవనుదైయప్రణయి త్వత్తేయెనినైత్తు, ఇలజైశెల్ శ్రీరుక్మనేయెన్నుమ్; పిన్బెయమ్, పెరియతిరువడిమేలేయేటియరుళివన్దుగోన్బాయెన్నుమ్; ఎన్బాల్ అహోలేవరక్కా జామైయాలే ఉళ్ళమ్మలగ్గవెప్పుయిర్ కుక్కమ్; కణ్ణిర్ మికక్కులక్కియవళి నిన్బుత్తొమ్మొనిమ్మ మెన్బిత్తాల్.

౪.

అన్వ.- ఇవళి పిన్నుమ్ ఇలజై (౩) శ్రీరుక్మనే ఎన్నుమ్ వలజ్జొల్ (౬) పుళి ఉయర్ త్తాయ్ ఎన్నుమ్ (౯) ఉళ్ళమ్ మలగ్గ వెమ్ (౧౨) ఉయిర్ కుక్కమ్ కణ్ణిర్ మిక (౧౫) కలక్కి నిన్బుత్తొమ్మొమ్ (౧౫).

పన్నీ. — అనంతరమ్, నాట్టుక్కుతవిపడియొచ్చిల్లెళియానిష్టాశెన్నితాల్.

ఇవళ్, మున్నుత్తైళ్ళే తళివన్దియే పిన్నెయిమ్, మాలిప్రభృతికలిరున్దలక్కైయై. (౩) శెణుత్తవనే!, ఎన్నుమ్. అతుక్కుటుప్పాక నాన, (౬) పెరియతిరువడియై, వానానముమ్భవజముమాకవుదైయవనే!, ఎన్నుమ్. (౯) అప్పడితనక్కువన్దతోద్రోహైయారే నెట్టా, మాక్కుప్పడి, వెన్వితాక, (౧౨) మూచ్చువిడుమ్. కణ్ణీరానతు, మేలిడ, (౧౫) అతివుకలన్ణి, వరుకితానాకనినైస్తు, అట్టాలి నిమ్ముమ్. (౧౮).

౪.

అర్థము. — ఈపె మఱియు లంకాపురమును (౩) పడగొట్టివదా! అనిచెప్పును. పరాక్రమముకల (౬) గరుత్మంతుని స్వజముగాఁగల దా! అనిచెప్పును. (౯) మనస్సు కలతఁజెందుకట్లు ప్రబలములైన (౧౨) నిట్టూర్పులువిడుచును. కన్నీరు మొడుకట్లు (౧౫) జ్ఞానముకలత వచ్చువానినిగాఁదలంచి అంజలి చేయుచుండును. (౧౮).

౪.

ఈ. — నాలామ్బట్టు. “ఆరక్కనిలజైశెన్ద్రీర్, ఎన్ఱిఱునితునియతస్వభావమన్టుకాణ్ కాదాచిత్కన్” ఎన్ఱాళ్ తిరుత్తాయార్; అతుపొలుక్కమాట్టామై, అతుతన్నెయేళొల్లుకితాల్.

(ఇలజైశెన్ద్రీర్ అవశేయెన్నుమ్) ఎనక్కుప్పణ్డేయితవి ఉపకరిత్తవనే! ఎన్నానిన్ఱాళ్. మున్నుతనక్కు- నవనిప్పొతు తనక్కుతవాతోద్రోహైయారే కూప్పిడానిన్ఱాళ్. కడలడైత్తల్, మలైయెడుత్తల్, అప్పేద్రోహల్, య్యవేణుమో? ఎన్బక్కల్ వరుమ్బొతు ఎన్నుడ్రతిబన్దకముణ్ణు. తిరుత్తాయార్ ఇవళ్ విడుక్కైక్కుచ్చొన్నతుతానే భుక్కుప్పోదుక్కైక్కుడలాన్విట్టతు. (పిన్నుమిత్తాది) అతుక్కుమేలే, విడాయరిరున్దవిడతైశాయ్కరక

జీ-అ. — నాలామ్బట్టు. (ఇలజైయత్తాది) “ఇలజై శెన్ద్రీర్ అవశేయెన్నుమ్” ఎన్ఱైక్కుటాక్షిత్తవతారిక్కై (ఆరక్కనిత్తాది). కీడితాన్ఱిలే అక్కుత్తైత్తెన్ఱునాన్ఱోలే” ఎన్ఱిఱువాక్యత్తుక్కుత్తరమాయుక్కిఱతు. “ఇలజైశెన్ద్రీర్ అవశే” ఎన్ఱిఱుపదమెన్ఱు సన్దతి. “అన్దవాక్యత్తిలే తస్వభావమన్టు” ఎన్ఱుతిరుత్తాయార్ శొన్నతు పొతామల్, అతునియతస్వభావ మెన్ఱితాశెన్ద్రీర్ పడి. “ఇలజైశెన్ద్రీర్ అవశే” ఎన్ఱుపవకారత్తలే తల్, “ఇలజైశెన్ద్రీర్ అవశే” ఎన్ఱైయేనిరూపకమాకచ్చొల్లి సమ్మాధిక్కైయాలేయాలల్ - నియతస్వభావ మెన్ఱితెన్ద్రీర్ పడి.

పిరాట్టితానాకవినక్షిత్తుభావమ్ (ఎనక్కుప్పణ్డేయిత్తాది). వివరణమ్ (మున్ఱిత్తాది). “అన్ఱిక్కు పిరాట్టిక్కుతవినవన్ ఎనక్కుతవా ఎన్ఱువినక్షిత్తుతాన్ఱాయ్నరమ్ (కడలడైత్తలిత్తాది). మలైయెడుత్తల్ - కడలడైత్తలిత్త న్దయిప్పతు. మలైయాలేకడలడైత్తలిత్త పడి. ఇ య్నతాల్ ఫలితమ్ (తిరుత్తాయార్ తాత్తాది). ఇప్పడిభావద్వయమాతల్; “ఎనక్కుప్పణ్డే” ఇత్తారభ్య, నాలువాక్యముమ్ - నాలుతా మాతల్. (తిరుత్తాయార్ విడుక్కైక్కుచ్చొన్నతుతానేయితి) “అతన్యార్థమ్” ఎన్ఱు - “అలైక్కుత్తై నోవువడుత్తుక్కైక్కాకచ్చెయిత ఎన్ఱుశొన్నతుతానే అలైక్కుత్తైయ రత్తుణార్థ మాకచ్చెయిత శెయలెన్ఱు ఉక్తిపోలేయాదరహేతువాన్విట్ట తెన్ద్రీర్ పడి. పుళ్ళయర్ తాయ-

ఆ-ఆ-వి. — అతుతన్నెయొల్లున్ఱుకారమే తెన్న (ఎనక్కిత్తాది). తిరుత్తాయార్ వాన్దైయేక్షేపిక్కుమ్మెతు- పిన్నెయిమ్ శిలవుత క్కుత్తైచ్చొల్లివిశేయడుప్పతు, అట్టై శెయ్యాలేఅతుతన్నెయొల్లుక్కయారే - ఇతుతానుమతనక్కుతవినపడికాణ్, అవకుక్కుతవిన కమున్ఱు; ఆత్తయాలే, ఇరువరక్కుతవినపడియారే - ఘుణత్తుతన్యాయమన్ఱు కాణ్, ఇతువేస్వభావక్కొన్ఱెన్ఱు కరుత్తెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్. (క్కుప్పణ్డే ఇత్తారభ్య, ఎన్ను ప్రతిబన్దకముణ్ణు ఇత్తెన్ద్రీర్) భావత్రయపరమ్, భావద్వయపరంవా, ఏకభావపరంవా, ఏకభావపరమాన , ఇత్తైవినక్కితార్ (మున్నుతనక్కిత్తాది). తనక్కుతవినాల్ దుఃఖమిల్లెయొన్న (మున్ఱిత్తాది). ఆత్తాల్ ఫలితమ్ (కడలడైత్తలి డి). వివరణమ్ (తిరుత్తాయార్ తాత్తాది). భావద్వయపరమానపోతు, “ఎనక్కుప్పణ్డే” ఇతివాక్యముమ్, “మున్నుతనక్కు” ఇతివాక్యము వివరణవివరణిభానత్తాలే ఏకభావపరమ్. యద్యా, “మున్నుతనక్కుతవినవనితివాక్యమ్ - పూర్వోపకారవిషయే ఆత్మోశః కిమర్థః ఎన్ఱి క్కైయిలేయ త్తరమ్” ఎన్ఱురుచ్చెయవర్. ఇన్ద్రపక్ష త్తిల్ (ఉతవాగొద్రోహైపోలే) నినైత్తు ఇత్యభావహర్యమ్.

ఈ.-మోలీ ఉయరవై త్తుక్కొణ్ణువన్దు కాట్టుమ్ పరికరముడైయవనే! యెన్నానిన్దాల్, మిడుక్కెయ్యడైయపుల్లై ధ్వజమాకపుడైయవనెన్నుతల్; అన్నియే, పుళ్ళాలేవహిక్కప్పట్టవనెన్నుతల్.

కొణ్ణువరుకై కుక్కు ప్పరికరముణ్డాయరుక్కుచ్చెయ్ తే వరక్కాణమైయాలే, మనస్తత్వమ్ వేర్ పటియు మ్బడి నెడుమూచ్చెటియానిఱ్ఱుమ్; ౧-దహ స్తీమివనిశ్వానై ర్వుయోన్వల్లవధారిణః” ఎన్నుమాప్పోలే. (కణ్ణీర్ మిక) నెడుమూచ్చాయ్ ప్పఱప్పట్టు, పుఱప్పడాతతుకణ్ణీరాయ్ ప్పఱప్పడానిన్దతు. (కలక్కిక్కై తొళుమ్) తెల్లిని రున్దుతొళుమతిలైయితే ప్రణయిని. (ఇవళ్) అవక్ తొళుమ్బడియానవేణ్డప్పాడుడైయ తా తొళానిన్దాల్. ౪.

జీ-ఆ.—పుల్లైయయర్ త్తవక్, పుళ్ళాలేవహిక్కప్పట్టవనెన్ను. ద్వితీయార్థ త్రితీయావక్ (అతుక్కు మేలేయిత్తాది). శాయ్ కరకమ్-తణ్ణీర్ ప్ప న్దలిలేయయరవై త్తుచ్చాయ్ క్కిఱ కరకమ్.

కీర్తనాకృత్తోడే మాట్టి మేల్ వాక్యత్తుక్కర్థమ్ (కొణ్ణువరుకై క్కిత్తాది). ఉళ్ళమ్ - మనస్తత్వమ్. మలగ్గి - వేర్ పటియు మ్బడి. వెవుయిర్ క్కుమ్ - వెవ్విత్తామ్బడియుయిర్ క్కుమ్ మెన్దు శబ్దార్థమ్ తిరువుళ్ళమ్బల్ ద్విష్టాన్తమ్ (దహ స్తీమిత్తాది). సున్దర కాణ్డే సీతాంద్యష్టా వ హనుమాక్, “సజ్ఞాతమివశోకానాం యఃఖస్సోర్మి మివోత్థితామ్” ఇత్యుత్తరార్థమ్. ఉయిర్ క్కై - మూచ్చువిడుక్తై. శుక్కుమాన తైయితే యన్నిదహిప్పతు, అజ్ఞనల్లకిడిరితిన్దుడైయకొడుమై యెనిజాక్ (పల్లవధారిణః ఎన్దు). (కణ్ణీరాయ్ ప్పఱప్పడా నిన్దతు) మనస్తత్వమ్బెన్దు పడి. “ఉళ్ళమ్ మలగ్గి” ఎన్దు తుక్కు - మలగ్గియెన్దుగ్గా నరమ్ వివక్షి త్తరుళిచ్చెయ్ కిజార్ (నెడుమూచ్చాయ్ తాది). “మలగ్గి” ఎన్నిఱనిదేక స్వరస్యైప్పల్ ద్విష్టాదాహకర్త మాకవివక్షిత్తు, “దహ స్తీమిత్తాక్” ఎన్దు - కర్తకర్తృ నిదేశవత్తానవాక్యతై యుదాహరిత్తార్ కీర్త; కణ్ణీరుక్కుళ్ళమ్ మలగ్గి కైయే మేతువాక వివక్షిక్కువేణ్డైయాలే, అతిరణ్డొక్కు మొక్కు మెన్దు తిరువుళ్ళమ్బల్ ద్వి యోజనా నరమరుళిచ్చెయ్ తారిణ్దు. “కలగ్గి” ఎన్దు విశేషణత్తుక్కు భావమ్ (తెల్లిత్తాది). “ఇవళ్” ఎన్దు స్వరత్తుక్కు భావమ్ (అవక్ తొళుమ్బడియానవి తాది). వేణ్డప్పాడు - పెరుమై. నిన్దు - కై తొళుక్కై మాతాతేనిన్దు. ఇవళ్ - సిన్దుమ్ - ఇలక్కెన్దే ద్వివనే యెన్నుమిత్తారభ్య, నిన్దు - కై తొళుమిత్తన్దయః.

ప్ర. తి.—(నాలామ్బట్టు) (ఇలక్కైయిత్తాది) (వెవుయిర్ క్కుమ్) సున్దరకాణ్డే [౧౬] రాక్షసీపరివృతాం సీతాంద్యష్టా వ హను మాక్, “తాంద్యష్టా వ హనుమాక్ సీతాం మృగశానిభేక్షణామ్ ॥౨౦॥ మృగకన్యామివ త్రస్తాం విక్షమాణాం సమస్తతః | దహ స్తీమివని శ్వాపైర్వృత్తాన్వల్లవధారిణః ॥ ౨౧ ॥ సజ్ఞాతమివశోకానాం యఃఖస్సోర్మి మివోత్థితామ్ | తాంక్షమాంసువిభక్తాన్గోవిదాభరణశోభిషిమ్ ॥౩౦॥ ప్రహర్ష మతులంలేభేమరుతిః ప్రేక్ష్యమైథిలిమ్” ॥ ౩౦౪ ॥

తా.—ఈమూర్తై సర్వేశ్వరుడు చేసినయపకార పరంపరలను స్మరించుచు భగవంతుడు వేంచేయనందుర తనమనస్సు మిక్కిలి కలతనొంది నిట్టూర్పులిడుచు, నేత్రములలోనుండి, కన్నీరు ధారధారగా భార మిక్కిలికొకించుచు నంజలిచేయుచున్నది

మూ.—ఇవళిరాప్పకల్ వాయ్ వెరిఇత్తన | కువళై యొక్కణ్ణిసీర్ కొణ్డాల్, వణ్దు |

తివళు న్దణ్డుగ్రాయ్ కొడిరెన | తవళవణ్ణార్ తకవుకళే॥

ఆ.—(ఇవళ్) “ఇలక్కైన్దే ద్వివనే” ఎన్దుమ్, “మలగ్గోళ్ పుళ్ళయర్ త్తాయ్” ఎన్దు మిప్పడియిరాప్పకల్ వాయ్ వెరివి, తనకువ తైయొణ్ కణ్ణిసీర్ కొణ్డాల్; ఇప్పడిదయనీయదత్తెనరచ్చెయ్ తేయమ్ వణ్దుతివళుమ్ తణ్డుగ్రాయ్ కొడుక్కిటిరీ; పరమకారుణిక రావపుమ్మ డైయకారుణ్య మిరుక్కుమ్బడి యితువోవెనిజాల్.

అన్య. — ఇవళ్ ఇరాప్పకల్ వాయ్ వెరియ (౩) తన కువలై ఒణ్ (౬) కణ్ సీర్ కొణ్ణాల్ (౯) వణ్ణు తివళుమ్ తణ్ణుత్తాయ్ (౧౨) కొడిర్ తవళవణ్ణర్ తకవుళల్ (౧౫) ఎవ (౧౬).

౫.

పన్న. — అనన్దరమ్, శుద్ధభావరాన వుమ్మడైయ స్వభావమిరున్దపడియెన్నెన్ఱిత్తాల్.

విలక్షణై యావవివళ్, ఇరవోడుపకలాడువాణ్ణియ, తిరుత్తుటాయై వాయ్ వెరియ, (౩) అతుకిడైయా మైయాలే తన్నుడైయ, నెయ్ తల్వాలే, అత్తికియవాన, (౬) కణ్ణలిలే, శోకాశ్రువై, ఉడైయళానాల్, (౯) వణ్ణుకళ్, మనుపానమ్మణ్ణి, శ్రసాయనసేవై ప్పణ్ణినాల్వోలే లే పడిన్దు ఒళివినుమ్మడియాన, తిరుత్తుటాయై, (౧౨) కొడుక్కిఱిరీర్, అశ్రితవియత్తిల్ శుద్ధస్వభావరాన ఉమ్మడైయ, కృపాదిస్వభావణ్ణల్, (౧౫) ఎన్నెన్న వాయరుక్కిన్దన? (౧౬). వాయ్ వెరియ తత్కిరక్కమబ్బు, కణ్ణసీర్ క్కిరక్కమబ్బు, “ఇవళుక్కు కొడుక్కునే ంమ్ ” ఎన్ఱి రక్కమబ్బు, వణ్ణుకళుక్కుకొత్తై కొడుత్త తెన్న స్వభావమెన్ఱు కరుత్తు.

౫.

అర్థము. — ఈపె రేయింబగళ్ళు పలుమారు చెప్పి (౩) తనయొక్క నల్లకలువలవంటి సుందరములైన (౬) నేత్రములలో కన్నీళ్లు కలదాయెను. (౯) తుమ్మెదలు మైదుకట్టు చల్లనినుసోహర మైనతిరుత్తుటాయ్ మాలను (౧౨) ఇవ్వనివారెతిరి. శుద్ధస్వభావమైన తనయొక్క స్వభావములు (౧౫) ఎట్టివైయున్నవి? (౧౬).

ఈ. — విద్యామూర్ఖుడు. ఇనళిప్పడిళ్ళేక్కిఱివిడ త్తిలుమ్ వరక్కాణామైయాలే, నిర్దయ రెన్ఱిత్తాల్.

(ఇనళిప్పకల్ వాయ్ వెరియ) ౧ “సీతేతిమధురాంవాణిం వ్యాహరప్రతిబుధ్యతే” ఎన్ఱు-వాయ్ వెరియ పానవన్ఱిడిర్. [అనిద్ర సుతతంరామః] నిద్రైయోడే కాలక్షేపమ్మణ్ణ వేణ్ణుమ్ శెల్వుడైయవర్, సతతమనిద్రాయరుప్పర్. [సుప్తాపిచ] “సతతమనిద్రః” ఎన్ఱువైత్తు. “సుప్తాపిచ” ఎన్ఱిఱితు-పరాగర్థానుసంధానాభావంజైప్పర్. [నరోత్తమః] అభిమతిశ్లేష త్తిలిజ్జ సేయిరుక్కైవోలే - పురుషోత్తమత్వమానతు. (ఇప్పకల్) - *పాయ్ నిన్దన భానమ్ తోడజ్జి ఇన్వళవుమ్ వాయ్ వెరియిన్ద త్తనైకాణుమ్. (వాయ్ వెరియ) వాయ్ వెరియ. అవధానమ్మణ్ణి వొల్లుకీఱ

జీ. — విద్యామూర్ఖుడు (ఇనళిత్తాది) పాటైయెల్లానుడైవే కటాక్షి త్తవతారికై (ఇప్పడియివళిత్తాది).

“ఇవళ్ - వాయ్ వెరియ” ఎన్ఱు శుక్కుభావమ్ (సీతేత్తాది) సున్దరకాణ్ణే షట్టింశే, “అనిద్ర సుతతంరామసుప్తాపిచకరోత్తమః” సీతేతిమధురాంవాణిం వ్యాహరప్రతిబుధ్యతే” పూర్వార్థత్రైయమ్ వ్యాఖ్యానమ్మణ్ణుపతాకవత్తైయపాదానమ్మణ్ణిఱిత్తార్ (అనిద్ర సుతత విత్తాది). “ఇన్వ-సమ్మత్తు. అవావను రమయతీరామః ఎన్ఱిఱి వుత్పత్తియాలే - స్వవ్యతిరి క్తరైరమిప్పిక్కుమవర్ క్కు స్వయంరమిక్కుమ్మడియాన సమ్మత్తునిన్దమిణి - అత్తైవొల్లుకీఱతెన్ఱై. “అనిద్రః” ఎన్ఱువైత్తు, “సుప్తాపి” ఎన్ఱు - వ్యాహతముమాయ్, స్నేహతుక్కుకొత్తైయమాయరానోడన్న (సతతమనిద్రః ఎన్ఱు వైత్తిత్తాది). పరాగర్థత్తాదిక్కుభానమ్ - వ్యతిరిక్తపదార్థభిక్కుజైవయా లే, పిరాట్టియైయే ముప్పళుమ్ ధ్యాన్మణ్ణి కొట్టిరుప్పరెన్ద పడి. స్వాసదేవమ్ (పాయ్ నిన్దనత్తాది). “ఇరాప్పకల్, వాయ్ వెరియ” ఇతిసముచ్చితభావమ్ (అవధానమ్మణ్ణియత్తాది). అనాగోదానెప్పడియెన్న (వాసనైయై యిత్తాది). “కువలైయెణ్” ఎన్ఱు విశేషణత్తుక్కు

అ. ఆ. వి. — అననిత్తిల్ ఇవివళై యివళిడత్తిలే యామ్మోతుకలవియై యెట్టియక్కుడాతెన్ఱు తిరుళ్ళమ్మబ్బు (వరక్కాణామై యాలే యున్ఱిత్తార్) — (నిద్రైయోడేయత్తాది) “అనిద్రః” ఎన్ఱు - కాలవిశేషనిర్దేశమిల్లామైయా లే, “సతతమ్ ఎన్ఱు సిద్ధిక్కుమిత్తే, ఇని “సతతమ్” ఎన్ఱిఱిమిక్కు - నిద్రానాగ్రతాస్ఫురణమే ప్రయోజనమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్, “ప్రాతస్సన్ధ్యావన్దనమ్మణ్ణి నాన్ఱై” ఎన్ఱు - యోగ్యకాలత్తిలే శయ్యాతోడ్పాడెన్ఱు తోన్ఱుమిత్తే యెన్ఱు కరుత్తు. పరాగర్థానుసంధానమానతు - ఇన్ఱైయపెరుమాల్, మహారాజర్

ఈ.—తొమ్మి మిలై, వాసనై యేయుపాధ్యాయ రాక చొల్లుకిఱవి త్తనై. (తనకువలై యొణ్ణునిర్ కొణ్డాళ్) (తన) ఆనన్దాశ్రుప్రవహాక్కడవకణ్, శోకాశ్రుప్రవహియానిన్దతు. ఇక్కణ్ణుక్కిలక్కానార్ కణ్ణిలేకాణక్కడవకణ్ణిరై త్తనన్ణిలేకొణ్డాళ్. తన్నుడైయవాయ్, కువలై ప్పూప్పోలే యిరుక్కిఱవళియకణ్ణిలే నీరై కొణ్డాళ్.

నచ్చైచ్చెయ్యచొల్లుకిఱ తెన్నెన్న (వణ్ణుతివళుమ్తణ్ణున్ద్రాయ్ కొడిర్) విరహాజ్వరత్తాలే వాడినఇవళ్ మార్విల్ మాలమొవాళ్ళే, ఉమ్మడైయమార్విల్ శెవ్విమాతాతమాలయై కొడుక్కిఱిర్. అవ్వుణ్ణుకళుక్కెన్న కణ్ణిరై క్కణ్ణుకొడుక్కిఱిర్. తివళుక్కై - పడిక్కై - అళైక్కై. ఒలివిడుక్కై, ఇవై ఇత్తనై యుజ్జొల్లక్కడవతు. (ఎన) ఇవైయెన్నెన్నిన. (తవళవణ్ణర్ తకవుకళే) “శుద్ధస్వభావరాన పుచ్చుడైయతకవుకళైజేపోయిల్దైన” ఎన్దెమ్బా రరుళిచ్చెయ్యమ్మడి. అన్దిక్కే, భట్టర్, “ఉమ్మైప్పోలే నాలుశిట్టర్ కళమైయుమిఱ్ఱే అబలై కళో కుడికెడ” ఎన్దార్. ౫.

జీ-అ.—భావమ్ (ఆనన్దాశ్రువిత్తాది). “తన” ఎన్దతున్కుభావమ్ (ఇక్కణ్ణు క్కైత్తాది). శబ్దార్థమ్ (తన్నుడైయ వాయ్త్తాది). కువలై-కువళయేతల్.

“వణ్ణుతివళుమ్” ఎన్ద - అవన్దలైయై విశేషిక్కయాలే, ఇవళ్ మాలై యిత్తెవ్వియిల్లమై సిద్ధమెన్ద తిరువుళ్ళమ్మల్దీ యరుళిచ్చెయ్కేఱార్ (విరహాజ్వరత్తాలే యిత్తాది). “వణ్ణుతివళుమ్” ఎన్దవిశేషణ్తున్కుభావమ్ (వణ్ణుకళుక్కిత్తాది). ఇవైయెన్నెన్నినవెన్దతు - ఎమ్మార్ నిర్వాహత్తై. “తకవిలై” ఎన్దిజవళ్, “తవళవణ్ణర్” ఎన్ద విశేషిక్కిఱతున్కు క్కరుత్తైవాస్తవమాకవుమ్, ఉపాలమ్మమాకవుమిరణ్ణువకై యాకవరుళిచ్చెయ్కేఱార్ (శుద్ధస్వభావరానవిత్తాది వాక్యద్వయత్తాలే). మున్దు శుద్ధస్వభావరమాయ్ దయావాసు మాయిరుక్కిఱిర్, ఇప్పొతు శుద్ధస్వభావరు మన్దిక్కే దయాహీనరుమాయ్ విట్టిరెన్ద ఎమ్మరుక్కు క్కరుత్తు; ఎన - ఎజ్జుల్దైన వెన్దపడి; ఎన్నెన్నినవెన్దతు - మున్దుత్తెయిర్ కృపై యిప్పొత్తెజే పోయిల్దైన పడి. శుద్ధస్వభావరుమ్మల, దయావాసుమ్మల వెన్దభట్టర్; ఎన - ఎన్న పడియాయుక్కిఱతెన్ద శేపోక్కి. “ఎన - తవళవణ్ణర్, ఎన - తకవుకళే” ఎన్దాయ్ - ఎన్న శుద్ధస్వభావర్, ఎన్న తకవుకళే ఎన్ద వివక్షిత్తురపోక్కియాకభావమ్ (ఉమ్మైప్పోలేయిత్తాది). “తకవుకళే” ఎన్దిజవన్దై - ౧ “కారుణ్యే నాన్మశంసేన్ద” ఇత్తాదిప్పడియే సామాన్య విషయమాయు మాత్రవిషయమాయు ముళ్ళకృపైకై చొల్లుకిఱతు. క్రమేణాన్వయః.

౫.

అ-అ-వి.—పోల్వరైప్పార్ త్తు, అవర్ కళోడేపిరాట్టినిమిత్తమాకవుశావుక్కై; ఒరుకాలవసాదాతిశయత్తాలేయితువు మొక్కియమ్, అత్తై-స్వాపమెన్ది అతు. ఆక, నిగ్రాజాగరణ్ణిరణ్ణు ముమ్మడైయ విషయమాన వ్యాపారమే కాణుమవర్ క్కెన్ద పడి. — (అవ్వుణ్ణుకళుక్కు) ఇతు - * వణ్ణిక్ తాత్పర్యమ్. శెవ్విక్కాకవిశేషణాన్దరముమామిఱే. పడిక్కై - అవగాహిక్కై. అళైక్కై - చలిక్కై. ఒలివిడుక్కై - నిరతిశయప్రకాశమాయిరుక్కై. — “తకవుకళే” ఇతిబహువచనం ప్రయుజ్జన్తాన్వయః. అసాధారణపరిజనవిషయాకాచిత్కృపాస్తి; అశ్రుపూర్ణముభి విషయాకాచిత్కృపాస్తి; అక్రమభాషిణీవిషయాకాచిత్కృపాస్తి; ఆసుకృపాసు కాశ్చిదపి కృపాన్దు పశ్యామితిభావః.

౬.

ప్ర-తి.— (పదామ్మట్టు) (ఇవళిత్తాది) (వాయ్ వెరేఇ) తత్రప్రకృతింశే, “అనిద్రస్వతంతరామృత్సుప్తాపి చనరోత్తమః! సీతేతిమధురాం వాణీంవ్యాహరన్ప్రతిబుధ్యతే” ౧౪౪. దృష్ట్యాఫలం వాపుష్పం వాయుచ్ఛాన్యత్పుమనోహరమ్ | బహుళోహాస్రియే త్యేవంశ్వసంస్తావమభిభాషతే ౧౪౫.”

తా.—సకలలోకములకు సంతాపమునుఁ గలుగఁజేయుచుండిన రాహుని సంహరించి యాశ్రితుల దుఃఖమును బోగొట్టినవాడా! గరడవాహనుడా! అని రేయింబగళ్ళు కన్నీళ్ళనిడుచుఁబలుమారు బలుకుచు తమనన్నిభావమును బొంద పదరుచున్న యీపెయొక్క దయనీయదశనుజూచి తమదినవ్యపరిమళముతోఁ గూడిన తిరుక్తుటాయ్ మాలను బ్రసాదించి యాశ్వాసముఁ జేయని వారైతిరి. పరమకారుణికులైన తమయొక్క కృపాదీప్యభావము లెచ్చట పెల్లినవో?

౭.

మూ.— తకవు డైయవనేయెన్నుమ్ పిన్ను । మికవిరుమ్బుమ్ పిరానెన్ను మెన ।

తకవుయిర్ క్కముతేయెన్నుముళ్ళ । ముకవురుకినిస్తుళ్ళుళే॥

౬.

ఆ.— (తకవు) ఇప్పడి యివగుడైయ ప్రసభాత్తలే యవనుడైయ కృపయెనినెత్తు పరమకారుణికనే! యెట్టు కూప్పిడుమ్; ఇప్పడికృ పైయెయడైయవణ నమ్మెక్కైవిడానెట్టు పార్తుప్పిన్నెయమ్ మికవుమాశైప్పడుమ్; ఆశైప్పట్టవప్పితే పెతామైయలే వస్తవసాదత్తా లేనెట్టురుకుమ్బడియరుకినిస్తు, కేట్కుచ్చొట్ట మైయల్లామైయలేపోయ్ తన్నుళ్ళుళేపిరానే! యెను మెన్నుడైయభోగ్యమెట్టు జ్ఞొల్లాని అుమ్మెన్జితాళి.

౭.

అన్న.—ఉళ్ళమ్ ఉక ఉరుకి (౩) ఉళ్ళుళే నిస్తు తకవు (౬) ఉడైయవనే! ఎన్నుమ్ పిన్నుమ్ (౯) మిక విరుమ్బుమ్ పిరాణ్ (౧౨) ఎన్నుమ్ ఎనతు ఆకవుయిర్ క్కము (౧౫) అముతే ఎన్నుమ్ (౧౭).

౮.

పన్ను —అన నరమ్, తన్నిలే శిథిలైయాయమ్మడైయ భోగ్యతాతీయ తైప్పేళి, వాయ్పులబ్బొనిన్టా శెన్జితాళి.

ఇవళితనైజ్జు, అబ్బియుమ్బడి, స్వరూపమనీరాయురకి, (౩) తన్నిలేతన్నిలే, నిస్తు, ఎన్నెభుజప్పిక్కైక్కడియాన కృపాదిస్వభావ జ్ఞై, (౬) ఉడైయవనే! ఎన్నుమ్. అవ్వళిలేనెల్లాతే, (౯) మేన్దేలుమ్, విరుమ్బుమ్బడియాన, ఉపకారకనే! (౧౨) ఎన్నుమ్. ఎన్నుడైయ, ఆ న్తరాత్తావుక్కు (౧౫) నిత్యమాననిరతిశయభోగ్యమే! ఎన్నానిఱుమ్. (౧౭) మికవిరుమ్బుమ్ మెన్టు-తనైయవణ్ విరుమ్బునపడియాకవుమామ్. ౭.

అర్థము.—(ఈపెయొక్క) మనస్సు నశించునట్లు వీరుగాంగరికి (౩) లోలోపల నణిగియుండి (కృపమొదలగు) స్వభావములు (౬) క విగియుండువాడా! అనిపలుకును. ఇంకను (౯) మిక్కిలి అవేక్షింపఁదగిన ఉపకారకుడా! (౧౨) అనిపలుకును. నాయొక్క ఆ న్తరాత్తావు (౧౫) నిరతశయభోగ్యభూతుడా! అనియుపలుమాటుఁబలుకును. (౧౭).

౯.

ఈ.—ఆతామ్బట్టు. ఇవళవసాద తై క్కణ్డతిరుత్తాయార్ “నిర్దయర్” ఎన్టాళి, ఇవళతుపారాతే, తక వుడైయవనే” ఎన్టాతైనిరూపకమాక చొల్లానిన్టా శెన్జితాళి. (తకవుడైయవనే యెన్నుమ్) కెడువాయ్, ఆకరత్తిల్ తకవుమలుక్కుమో? నఱుమ్బొక్కొణ్ణొణ్ణొనిన్టాళి.

“ తవికలై” యెన్టవభ్యాయెప్పై తైత్తోలే వద్దతోబ్బువతే” ఎన్ట, అవణ్ వన్దాల్ పణుమ్ విరుప్పై

జీ-ఆ.—ఆతామ్బట్టు (తకవిత్తాది) నానవస్థణహని, శొల్ల, పారాతేయవస్థణజ్జలై ప్పేళప్పక్కు అతిలేయబ్బొన్టానిన్టా శెన్జిప్పాట్టు క్కవతారికై, పదావతారికామాహ (ఇవళవసాద తై యితాది వాక్యద్వయేన). నిర్దయరెన్టా శెన్జతు - “ ఎనతవళవన్దర్ తకవుకళే ” ఎన్ట తైప్పబ్బొ. నిరూపకమాకచొల్లామ్ ప్రకారతై యరుళిచ్చెయ్యొనిన్ట కొణ్ణు, వారామెక్కడి స్వాపరాధమెన్జితా శెన్జరుళిచ్చెయ్యొకితార్ (కె డువాయిత్తాది). కెడువాయెన్టతు - వాడైప్పాడు. ఆకరత్తిల్ - ఖనియిల్. ఉత్పత్తిస్థానత్తిలెన్ట పడి. మలుక్కుమో-వబ్బొమ్మో. ౧ “భ్యాతః ప్రాజ్ఞఃకృతజ్ఞః” ౨ “మమైవదుష్కృతంకిచ్చిత్” ఇత్యాద్యనుసంధేయమ్. “తకవుడైయవనే” ఎన్జి అవితు - “కృపావానేఎన్జితాప్పితే సమ్బాధనముమామ్ సావధారణనిర్దేశముమామ్.

అవణ్ వారాతిరుక్కుచ్చెయ్తే విరుమ్బుక్కుమేతు వరుళిచ్చెయ్యొకితార్ (తకవిల్లెయితాది). విరుప్పమావతు-పరిచరిక్కైయిత్తే; అతుతాణ్-సన్నిధానత్తిలే కెయ్యుమవొన్ట; అతుకెయ్కైయావతు. ౩* పూశుమకాన్టమ్ పునైయుమకణ్ణియుమ్ ముతలానవబ్బొచ్చేర్ క్కొ.

అ-ఆ-వి.—౧ “భ్యాతఃప్రాజ్ఞః కృతజ్ఞఃసానుక్రోశఃసౌఖ్యమః । సద్వృత్తోనిరనుక్రోశ శృజేమద్భాగ్యసంక్షయత్” ౨ “సమర్థా

ఈ.—పృథ్వానిట్టుమ్. (పిన్నుమ్మికవిరుమ్బుమ్) భావనాప్రకర్ష. మిరుక్కిఅపడి.(పిరానెన్నుమ్) పెద్దతాయ్ క్కవకాశమ్ వైయాతేవస్తుతోల్లువతే!, ఇతెన్నవువకారన్దానెన్నుమ్. (ఎనతకవుయిర్క్కముతేయెన్నుమ్) ఎన్నుడైయ ప్రత్యగాత్తావుక్కు భోగ్యనావనే!యెన్నుమ్. నిత్యవస్తుఅభియామల్ నోక్కుమమ్మల మాయితోల్లి తు. భోగదశైయిత్పొల్లుమవైయెల్లామ్ శొల్లానిన్దాల్.

(ఉళ్ళముకవురుకినిన్దు) ఉళ్ళెన్నతు - మేల్. ఆమూర్తమానతు మూర్తిభవత్తురుకి ద్రవీభూతమాయ్ మజ్జిప్పోకానిన్దు. ఉళ్ళముకవురుకినిన్దు - తకవుడైయవనే!యెన్నుమ్, పిన్నుమ్ మికవిరుమ్బుమ్, పిరానెన్నుమ్, ఎనతకవుయిర్క్కముతేయెన్నుమ్; ఇతు, నామ్ పేచ్చుక్కొణ్డటిన్ద అంశమ్, ఉళ్ళోడుకిఱతు. (ఉళ్ళుళే) వాచా మగోచరమ్. ‘ఉళ్ళుళే ఉరుకినిన్దు’ ఎన్నాగుమాణ్.

౬.

జీ-అ.—పుతైత్తాత్పిలే-మాడినాత్పిలే. ఆనాలవకావదానోవెన్న (భావనేత్యాది). ఉరువెలిప్పట్టారేయెన్ద పడి. విళ్ళేషవేళైయిజ్జిన్దవుపకా రమేతెన్న (పెద్దతాయ్త్యాది). “ఎనతు, అకవుయిర్క్కు” ఎన్దు పదచ్ఛేదమ్. “అకవుయిర్” ఎన్దు - ప్రాణవాయువైవ్యావర్తిక్కిఱతు. అమృతమ్ భోగ్యముమాయ్ ధారకముమాయ్తేయిరుప్పతు, ఇళ్ళేయిరణ్డుమ్ వివక్షితమెన్దితార్ (ఎన్నుడైయ విత్త్యాదియాలమ్, నిత్యవస్తు విత్త్యాదియాలమ్). “ఉయిర్క్కముతే” ఎన్దెయారే - దేహతై పూర్ణొట్టుకీఱ వమృతతైవ్యావర్తిక్కిఱతెన్నుమిడన్దోల్లి వరుళిచ్చెయికి తార్ (ఇతువెన్దు). కీల్లైవల్లిరుక్కుమ్ఫలితమ్ (భోగదశైయిత్త్యాది).

(ఉళ్ళెన్నతుమేలెన్దు) ఇతుక్కునుగుణమాక “ఉళ్ళముకవురుకినిన్దు” ఎన్దుతుక్కు-మేన్దేలనవురుకినిన్దు ఎన్దోరధజ్జుణ్డొక్కొళ్ళతు. “ఉళ్ళమ్” ఎన్దుతుక్కు - హృదయపరమాక వధాన్తరమ్ (ఆమూర్తమానవిత్త్యాది). ఆమూర్తమ్ - ఆస్వర్ణవద్దొక్కొళ్ళమ్. ఇతుక్కుచ్చేర “ఉళ్ళుళే” ఎన్దు తుక్కు-మధాన్తరమ్ (ఉళ్ళుళేయురుకినిన్దు ఎన్నారముణ్డెన్దు). అతావతు - మేన్దేల నెన్దు పడి. ఇన్దపక్షత్తిరే, ఉళ్ళుళేయుళ్ళ ముకవురుకినిన్దు- తకవుడైయవనే!యెన్నుమిత్త్యారభ్య, అమృతేయెన్ను మిత్త్యవన్దు. “ఉళ్ళెన్నతుమేల్” ఎన్దుపక్షత్తిలన్దయక్లాట్టుకితార్ (ఉళ్ళ ముకవురుకి నిన్దుత్త్యాది). (ఉళ్ళోడుకిఱతుళ్ళుళేయితి) ఉళ్ళ - ఉళ్ళోడుకిఱతు. ఉళ్ళే - ఉళ్ళేతానే. ఆకైయారే వాచామగోచరమెన్దు పడి. ఆక; ఇప్పా ట్టుక్కిరణ్డవిభవన్దయజ్జుణ్డొక్కొళ్ళతు. “ఉళ్ళమ్” ఎన్దుతుక్కు-మేన్దేలనెన్దు, మనస్సెన్దు మర్ధన్దయమ్. “ఉళ్ళుళే” ఎన్దుతుక్కుమ్-ఉళ్ళో డుకిఱతుళ్ళేతానేయెన్దు, మేన్దేలనెన్దు మర్ధన్దయమ్. ఉక - ఉక్కిప్పొమ్మడి. శిథిలమామ్మడి. ఉరుకి - ద్రవీభూతమాయ్. నిన్దు - ధరిత్తు నిన్దుశబ్దార్థమ్. “ఉళ్ళెన్నతుమేల్” ఎన్దువాక్యమ్ - “ఉళ్ళుళేయురుకి నిన్దెన్నారముణ్డు” ఎన్దువాక్యానన్తరమ్ పరితమానాలుమ్, కీల్లొచ్చి న్నపడియే యర్థమనుసంధేయమ్.

ఆ-అ-వి.—వశితోయన్దామ్” ఇత్యనుసంధేయమ్. — ఉళ్ళముకవురుకి-ఉళ్ళుళేనిన్దు - తకవుడైయవనే!యెన్ను మెన్దు అొడన్ది ఎనతకవుయిర్ క్కముతేయెన్ను మెన్దుచైయన్దయమ్.

౭.

తాత్పర్యము.—ఈరీతిన భగవద్విశ్లేషముచే త్వరించుచున్న ఈనాయకియొక్క దుఃఖమును జూహవాలక తల్లి భగవంతుని “నిర్దయులు” అనెను. అదివిని ఈపె సహింపజాలక శుద్ధస్వభావుడనియు ఇట్టి కృపకలవాడు తననువిడువడనియు దలంచి మఱియు భగవత్సంశ్లేషము నాశపడియదిలభింపనందున మిక్కిలియవసాదముచే మనస్సు నీరుగాంగరి వార్తలాడనశక్తురాలై నాయన్తరాత్మకు భోగ్యభూతుడనియు ఉపకారకుడనియు పలుమారనుసంధించుచున్నది.

౮.

మూ.—ఉళ్ళుళావియులర్న్దులర్ దైన | వళ్ళలేకణ్ణనేయెన్నుమ్మిన్నుమ్ |

వెళ్ళనీర్క్కిడన్దాయెన్నుమెన | కళ్ళితాన్దట్టవజ్జునైయే ||

౨౧

ఆ.—(ఉళ్ళుళావి) ఎమ్మెరుమానైప్పిరికైయారే పరితవైయాయన్దపరితాపతైప్పొట్టుక్కుమాట్టామైయారే, విడాయ్పట్టార్ “తణ్ణిర్ తణ్ణిర్” ఎన్నుమాప్పిలేయన్దళ్ళుళే, ఎన్కణ్ణనేయెన్నుమ్; పిన్నుమ్ వెళ్ళనీర్క్కిడన్దాయెన్నుమ్; ఎమ్మెరుమానైయజ్జుణ్డొక్కొళ్ళుడవశీకరస్కముక్కుడై యశానవివళో అవనుడైయగుణజ్జుళిలేయిజ్జునే యకప్పట్టాశ్శెన్దితాల్.

౯.

అప్పు-ఎనకళ్ళి తాన్మట్ట వజ్జనై (౩) ఉళ్ళుళో ఆవి ఉల్లర్దులర్దు (౬) ఎన వళ్ళలే కణ్ణనే (౯) ఎన్నుమ్ పిన్నుమ్ శెళ్ళనీర్ (౧౨) కిడన్దాయ్ ఎన్నుమ్ (౧౪).

పన్నీ.—అన న్దరమ్, “అవేత్తీత్తార్ కుప్పకరిక్క-అణిత్రాకవ ర్రిక్కిటవనే” ఎన్నానిన్దా శెన్నితాళో.

ఎనక్కుత్తన్నెజ్జిలో వికారన్దోన్దాతపడిమ అైక్కుజ్జుళవైయడైయవివో, తానకప్పడుమ్మడియన శెయ్త, వజ్జనైకళిరున్దపడి, (౩) హృదయస్థానత్తుక్కు శ్శేనిట్కొట, అశోష్యమాన ఆ న్దరాత్తావానతు, ఉల్లర్ త్రిమేలులర్ త్రియామ్మడియాయ్, (౬) ఎనక్కున్నై ముల్ బూట్టాక త్తన్ద, మహోదారనే!, అతుతాను న్నేతామ్మడియానతాల్ చ్చియైయడైయకృష్టనే!, (౯) ఎన్నుమ్. అతుక్కుమేలే, అవతారకన్దమామ్మడి యణిత్రాక పరిపూర్ణజలమానకడలిలే, కణ్ణళోర్ న్దరుళినవనే!, ఎన్నుమ్. (౧౪) అప్పడుక్కైతనక్కుణుప్పెన్నిరుక్కితాళో. ౭.

అర్థము.—నాకుఁదనవికారము తెలియకుండునట్లుకృత్రిమముగల ఈపె తననువశపఱచుకొనిన శ్రయఃపతిచేసిన కృత్రిమము (౩) లోపల నుండు అంతరాత్మ మిక్కిలిశోపించి (౬) నాయొక్కనుహోపకారకుఁడా! కృష్ణుఁడా! (౯) అనిపలుకును. మఱియు సముద్రమునందు (౧౨) నిద్రించుచున్నవాఁడా! అనియుపలుకును. (౧౪). ౭.

ఈ.—ఏట్రామ్బాట్టు. తన్నెజ్జిలో దుకిటతుపిటరటియాతపడి అడక్కముడైయవివో, వాయ్విట్టుక్కుప్పిడుమ్మడియవతై వజ్జితా శెన్నితాళో.

(ఉళ్ళుళావి) అన్దరమానమనస్సుక్కుఘారకమాన ఆత్మ శరుకాయ్ వరుకిటపడి. ౧. “అచ్చేద్యోఽయమదా మోహ్యోఽయమక్లేద్యోఽశోష్యవవచ” ఎన్దు-అశోష్యమెన్దుశొల్లుకిటవితువుమ్పోయిల్ శెన్నితాళో. భావబద్ధమడియాక పరుకిటనోయాకైయాలే అకవాయేపిడిత్తువెన్దుకొణ్ణువరుమాయిల్ బు. విడాయర్ కఱ్ఱూరనికరమ్ వాయిలిడు మాప్పోలే (ఎనవళ్ళలేకణ్ణనేయెన్నుమ్) ఇన్వళవానవార్తికళిలేవన్దు ఉన్నైయెనక్కుకై యాళాక త్తరుమవనే! యెన్నానిన్దాళో. అతుక్కుమేలే, ౨. “తాపార్తోజలకాయినమ్” ఎన్దు, ఎన్విడాయ్ కుత్తవత్తిరుప్పాడ్లిలేవన్దు శాయ్ న్దరుళిల్ శ్రేయెన్నుమ్. ఇక్కిడై, ఇవళుక్కొరుపడుక్కైయిలే శాయ్ న్దాప్పోలే యిరుక్కిటతుకాణుమ్.

జీ-అ.—ఏట్రామ్బాట్టు. (ఉళ్ళుళావియిత్యాది). “ఎనకళ్ళితాన్మట్టవజ్జనైయే” ఎన్దత్తెక్కుటాత్తి త్తవతారికై (తన్నెజ్జిలిత్యాది).

ఉళో-అన్దరమాన, ఉళో-మనస్సుక్కు, ఆవి - ధారకమానవాత్తావెన్దుశబ్దార్థమ్. ఇరణ్ణాముళో-మనోవాచి. “అశోష్యమ్” ఎన్నానిన్దు, “ఉల్లర్దు” ఎన్నలామోవెన్న (అచ్చేద్యోయమిత్యాది). గీతాసుద్వితీయే, “నిత్యస్సర్వగతస్సాంబరచలోయంసనాతశః” ఇత్తుత్త రార్థమ్. శరీరమ్ ముట్టుడవులర్దు, అనన్దరమావియులరవేణ్ణావోవెన్న (భావబద్ధమిత్యాది). “ఉల్లర్దు” ఎన్దవనన్దరమ్, “ఎనవళ్ళలేకణ్ణనే” ఎన్దతుక్కుభావమ్ (విడాయరిత్యాది). తన్నుడైయదాహత్తుక్కాప్రాయనమాకగుణజ్జశ్చొల్లుకితా శెన్దపడి. కఱ్ఱూరనికరమ్ - కఱ్ఱూర వుజ్జై. భావాన్దరమ్ (ఇన్వళవానవిత్యాది).

“శెళ్ళనీర్ క్కిన్దాయ్” ఎన్దతుక్కుప్రయోజనమ్ (అతుక్కుమేలేయిత్యాది). (తాపార్తైత్యాది) వ్రీవిష్ణుధర్మచత్వారింశేధ్యాయే, “అథ కారేఽతిత్రీవ్రేచనరసింహమనుస్తరేత్ | తరత్యఖిలదుఃఖానితాపార్తోజలకాయినమ్ | గరుడధ్వజానుస్మరణాద్విషవీర్యంప్రశామ్యతి.” దూరథ నాయ్ త్తిరుప్పాడ్లిలేకిడన్దాల్ తనక్కుతవినతామోవెన్న (ఇక్కిడైయిత్యాది). ఒరుపడుక్కైయిలేశాయ్ న్దాప్పోలేయెన్దివిడత్తిలే - ౩ “బహ్యేతత్తామయానస్యశక్యమేతేనజీవితమ్ | యదహంసాచవామోరారేకాంధరణిమాశ్రితా” ఎన్దిఅన్లోకమనుసన్ధేయమ్. ఒరుపడుక్కైయిలేశాయ్ న్దాప్పోలేయెన్దతు - భావనాప్రకర్షత్తాలేయెన్దపడి.

౧౪౮ తరువాయ్ మొట్టి. — ౨-ప. ౫-తి-అద్దామ తన్ను, ౩-పా-ఎన్నుళ్ వ్యాఖ్యానజ్జళ్.

అ-అ-వి.—పరిచయం. (ముఖభేదత్రాణ) నోక్కిపిన్నచాటుకతజ్జలైచ్చులుకై యాలే - “శెద్దామరై తడజ్జణ్” ఎవ్వవ న్నరమ్ “శెద్దనివాయ్” ఎవ్వరు; నోక్కుక్కుగిర్ న్దవప్పలివ-అత్తాలే “శెద్దామరైకణ్” ఎవ్వవ న్నరమ్, “వన్నలై పురిహరిక్కువజైప్పార్ కళితే” ఎవ్వ జైత్తావణ్, ఇరుతానమ్ వప్పలక్కు చేతువాకై యాలే-“కైకమలమ్” ఎన్నితార్. ఇప్పడి, మేలుమ్ ముఖభేదజ్జణ్ణుకోళ్వతు. ౨.

ప్ర.తి.—(ఇరణ్డామ్మాట్టు) (తిరువువమ్మిత్తాది) (వాక్ శుడర్) వక్తే శేపణ్మమే పరవిద్యోప దేశ ప్రకరణే, “సమ సైకల్యాణగుణా త్తకోసాస్పక క్తిరేకాత్తతభూతసర్గః । ఇచ్చాగృహీతాభిమతో దహస్సంసాధితా శేవజగద్ధితో సా ౧౪౮” — యుద్ధకాణ్డేప్రథమే, “ఇద మ్మమదీనస్యమనోభూయః పకర్షతి । యదిహాస్యప్రియాబ్యాతుర్న కర్తి సదృశం ధీయమ్ ౧౨౪॥ ఏష సర్వస్య భూతిస్తు పరిష్కన్తో హనూమతః । మయా కాలమిమం ప్రాప్యదత్త స్తస్య మహత్త ౩౫౧౩౪॥ ఇత్యుక్త్యా ప్రితిసంహృష్టో రామ స్తంపరిషస్వతే । హనూమ స్తం మహాత్మానం కృతకార్యమపా గతమ్ ౧౨౪౪” — ప్రథమాం శేవమే, దుర్వాసక్యాపవష్టతీక దేవస్తోత్రేణా విరూభత భగవద్విగ్రహవర్ణనే, “ఏవం సంస్తూయమానస్తుభగవాన్ శక్తః ప్రకృతో । జగామ దర్శనం తేహం మైత్రేయపరమేశ్వరః ౬౬॥ తస్య స్థైర్యతేదాదేవాశ్శక్తః చక్రగదాధరమ్ । ఆపూర్వరూపసంస్థానం తేజ సాంరాః మూర్ఛితమ్ ౬౭॥” — “పంచాశ క్తిమయో దేవః పరమాత్మాజగత్ప్రభుః । పరాభిశక్తిభి స్తత్రవిగ్రహం పరమాత్మినః” “షడ్గుణ్య విగ్రహం దేవభాస్వజ్జ్వలనవర్చసమ్ । వాసు దేవాదభిన్నస్తు వహ్ని ర్మృత్యుస్తనూప్రభమ్” — (కైకమలమ్) హరివంశే [౨౭౫] ఘట్టాః ధృమోక్ష ప్రదానే, “సస్పర్శాబ్ధంతవావిష్టుః పిశాచస్యాపి సర్వతః । కరణమృదునా దేవః పాపాన్నిరోచయన్ హరిః ౧౫౬”.

తాత్పర్యము.—నాతో సంశ్లేషించిన ర్వేద్యుడు తనశరీరక దేశమైన వక్షస్థలముచే బ్రయురాలైనపిరాట్టితోను, నాభి పదేశముచే నాక్రితుడైనబ్రహ్మతోను, మఱియొక ప్రదేశముచే లభ్యమౌతుడైన శివునితోను సంశ్లేషించెను. అట్టివాఁడు నిరతిశయానందజనకమైన సర్వాద్వైత సంశ్లేషమును నాకుఁబ్రసాదించెను, ఇది ఎట్టి శిలాతిశయమో!

మూ.—ఎన్నుళ్ కలదవణ్ శెద్దనివాయ్ శెద్దమల । మిన్నుజ్జుడర్ మలైక్కుక్కణ్బత్తజైకమల ।

మన్ను ముఱు వేఱులకుమ్ వయిల్ ద్రీనుళ । తన్నుళ్ కలవత తేప్పొరుళున్దానిల్లెయ్ ॥ 3॥

అ.—(ఎన్నుళ్) నిరతిశయకల్యాణగుణదివ్యరూప తైయుతైయనాయ్, స్వసంకల్పాధీనము స్తవస్తుస్వరూపభీతి ప్రవృత్తి నా యదవధవ నెన్ను శ్శేకలదవణినా నెన్నితార్.

అప్ప.—ఎన్నుళ్ కలదవణ్ మిన్నుమ్ (౩) శుడర్ మలైక్కు శెద్దనివాయ్ శెద్దమలమ్ కణ్బత్తజైకమలమ్ (౬) మన్నుమ్ ముఱు ఏఱు లకుమ్ (౯) వయిల్ ద్రీన్ ఉళ తన్నుళ్ (౧౨) కలవతతు ఎప్పొరుళున్దాన్ ఇల్లె. (౧౫)

అన్ని.—అవత్తరమ్, తన్నుళ్ళిరాతవస్తువుక్కు సత్తైయిల్లెయ్ మోపాతి, ఎన్నుళ్ తాన్ కలవతపోతు తనక్కు సత్తైయిల్లెయ్ కనినైత్తు ఎన్ను శ్శేకలదవజ్జ్వలనానా నెన్నితార్.

ఎన్ను శ్శే, కలదవనాయ్, అత్తాలేవిశ్లేష, (౩) శుడరైయడైయ, మలైపోవ వనుక్కు, మున్నుళొన్న వవయవళోతైయమ్ యథాపూ ర్వమత్తుజ్జ్వలమాయిరాన్దత్తు. (౬) స్థిరమాయ్, పూర్వమాన, సకలలోకజ్జకుమ్, (౯) అవన్వయిల్ ద్రీలేయాయ్, సత్తై పెణ్డాన్దన. తనక్కు శ్శే, (౧౨) సమ్మన్ది యాతిరుప్పతు, ఏతేనుమొరుపారుకుమ్, ఇల్లె. (౧౫) సర్వవస్తువుక్కు తద్వ్యతిరేకత్తిల్ సత్తాహానిస్వరూపప్రయక్తై, తాన్దరవక్కు “ఇవరుడైయవ్యతిరేకత్తిల్ సత్తైయై” ఎన్నునైక్కి అవివక్షితకృతమెఱుకరుత్తు.

అర్థము. — నామనస్సునందు గలిగినవాడును (అందువలన) వృద్ధి నొందియున్న (౩) తేజస్సుకలిగి పర్యతమువంటివానికి దొండపండువంటియధరమున తామరపువ్వుమలవంటి నేత్రములును పద్మములవంటి పాదములును కమలములవంటి కరములును యథాపూర్వముగ బ్రహ్మకాశించుచున్నవి. (౬) శరీరములును పూర్ణములునైన సప్తలోకములు (౯) ఉదరమునందు వసించుచున్నవి. తనఉదరమునందు (౧౨) లేనివి ఏనస్తువులును లేవు. (౧౫)

ఈ. — మూఱ్ఱామ్బట్టు. స్వప్యతిరిక్తసమస్తవస్తుకళుమ్ తన్నై ప్పన్ శ్రియుళ వామ్బడియిరుక్కిఱ సర్వేశ్వరక, తా నెన్నై ప్పన్ శ్రియుళ నాయెన్నో దేవన్దుకలన్దా నెన్దితార్.

(ఎన్నుళ్ కలన్దవక్) “అగస్త్యభాతా” ఎన్నుమాప్పో లేనిరూపకమిరుక్కిఱవడి. “నారాయణక్” “వాసుదేవక్” ఎన్నుమాప్పో లే, “ఎన్నుళ్ కలన్దవక్” ఎన్ఱు కాణుమవనుక్కు త్తిరునామమ్. (శెజ్గనివాయ్ శెజ్గమలమ్) శివన్దుకనిన్దవాయ్ శెజ్గమలమ్బో లేయిరానిన్దతు. (మిన్నుమ్ శుడర్కలై క్కు) ౧ *వాట్టమిల్ పుకల్ వామనక్, కలన్దపిన్దువళర్ న్దపడియుమ్, పుకర్ ప్పెన్ద్రువడియుమ్, తలైయిలే కాల్ సావి త్తరి త్తపడియుమ్, తిచ్చైయైయుడైయనానపడియుమ్బ్ద్రు (మలైయెన్దితార్) (కణ్బాతమ్ కై కమలమ్) ముకమటిన్దుగో త్తవాతేము త్తువిలై వెఱుమాప్పో లే, ఇవరుమ్ దివ్యాయుధన్దళైచ్చేర్ త్తనుభవిక్కితార్. (మన్ను ముఱువేఱులకుమ్ వయిన్ శ్రి నుళ) ప్రవాహరూపత్తా లేనిత్యమానసకలలోకన్దుళుమ్ తక్ సజ్జల్పత్తైప్పన్ శ్రిక్కిడక్కిఱన.

(తన్నుళిత్యాది) తన్దిరువుళ్ళత్తై యపాశ్రయమాకవుడై త్తన్దిక్కియిరుక్కిఱవస్తుయాత్మోన్ఱు, అతునాన్ది శబ్దత్తుక్కుర్థమాకిఱతు, అబ్రహ్మత్తక్ మూయిరుప్పతోరుపదార్థన్దానిల్లై. ౨ “నతదస్తివినాయత్యాత్” ఎన్దానితో.

డి.ఆ. — మూఱ్ఱామ్బట్టు (ఎన్నుళిత్యాది) “మన్నుముఱువేఱులకుమ్” ఎన్ఱుతోడన్దై, “ఎన్నుళ్ కలన్దవక్” ఎన్ఱుమళపున్దటాక్షి త్తవ తాకికై (స్వప్యతిరిక్తత్యాది).

“నారాయణక్” ఎన్దిఱవాక్యానన్దరమ్, “అగస్త్యభాతా” ఎన్దిఱవాక్యముసంభేయమ్. అసక్థ్యాతమాన నామజ్గళిరుక్కు, “ఎన్నుళ్ కలన్దవక్” ఎన్ఱు విశేషిక్కిఱతుక్కుభావమ్ (నారాయణనిత్యాది). ఇవర్థత్తైప్పన్దానపూర్వకమాక విశదీకరిక్కితార్ (అగస్త్య భాతానిత్యాది). నారాయణవాసు దేవనామజ్గళి పరత్వత్తుక్కు ప్రధానజ్గళానాప్పో లే, “ఎన్నుళ్ కలన్దవక్” ఎన్దిఱతు-సౌలభ్యత్తుక్కు ప్రధానమేన్దపడి. పదద్వయత్తుక్కుమ్ వ్యక్తి-మేణభావమ్ (వాట్టమిలిత్యాది). ౧ “వాట్టమిల్ పుకల్ వామనక్” ఎన్ఱు తుక్కు - “తన్ను డైమై పెఱుకై క్కుత్తానిర్థియానవక్” ఎన్ఱువైత్తు, ఇన్దేకలన్దపిన్దు వళర్ న్దపడియుమ్ నైయాతే - అవిన్దత్తిలే, శతామ్మినవసైన్ఱుమెరర్థమివవక్ తమ్” ఎన్ఱురుళిచ్చెయవర్. (మలైయెన్దితార్) మిన్నుమ్ శుడర్కమలైయెన్దితార్. దివ్యావయవన్దైప్పాన్ద్రుక్కుతో తోఱున్దొన్నాలో పునరుక్తి వారానో వన్న; పరిహరిక్కితార్ (ముకమటిన్దిత్యాది). ప్రవాహరూపత్తా లే నిత్యమానవైన్దవిన్దత్తిలే - ౩ “యథస్తుప్యతిరుక్కినినానారూ షాణిపర్యయే | దృశ్యవైతానితా సేవతథాభావాయుగాదిషు” ఇత్యావ్యసుసంభేయమ్. ఋతులిక్కిని-ఋతుచిహ్నజ్గళి, పర్యయే - ఋతువి న్దుడివిలే. భావాః-ప్రపంచపదార్థాః. ౪ “సూర్యానన్ద్రుమసౌధాతాయ పూర్వమకల్పయత్” ఇత్యాది. వయిఱు - ఉళ్. తేనసజ్జల్ప ఉచ్చతే ఎన్ఱుకరున్దు.

“మన్నుముఱువేఱులకుమ్ వయిన్ శ్రినుళ” ఎన్ఱున్దయముఖేన శొన్నన్ద్రత్తైన్యతిరేకముఖేన దృశీకరిక్కితార్ (తన్నుళ్ కలనాత తెప్పారు కున్దానిల్లైయేయన్ఱు). (తన్దిరువుళ్ళత్తైయితి) ఉళ్-ఉళ్ళమ్. కీడో-సజ్జల్పాన్ద్రుమెన్దార్; ఇప్పోతు-స్వరూపాశ్రితమెన్దరూ న్దరమ్ (అబ్రహ్మత్తక్ మిత్యాది). తక్-తాక్. స్వరూపాశ్రితమెన్నుమతుక్కుప్రమాణమ్ (నతదస్తిత్యాది) గీతాసుదళమే, “యచ్చాపిసర్వభూతానాం బీజంతదహ

౧౫౦ తిరువాయ్ మొక్కి.—౨-వ. ౫-తి-అద్దామ తన్ను, ౪-పా-ఎప్పారుభుమ్ వ్యాఖ్యానజ్ఞో.

ఈ.—(తన్నుళ్ కలవాత తెప్పారుభుద్దానిల్లయే) అవైయివనై ప్పల్లొతపోతు సత్తైయిన్ది క్కేయిరుక్కి-అతు-స్వయా పత్తాలే; ఇవనివరై క్కలవాతపోతు సత్తైయిన్ది క్కేయిరుక్కి-అతు-ప్రణయిత్వగుణతాలే. 3.

జీ-అ.—మరుననతద స్తివినాయతాన్విత్త యాభూతచ్చరాచరమ్.” అవతారికైక్కచ్చేరతాత్పర్యమ్ (అవైయివనైయిత్వాది). ఎన్నుళ్ కలన్దవనాన- మిన్నుమ్మకుడర్ మరైక్క-శెడనినాయ్ శెడదులమ్, కణ్ణతమ్ కైకమలమిత్తారభ్యాన్వయః. 3.

అ అ-వి.—“తన్నుళ్ కలవాత తెప్పారుభుద్దానిల్లై” ఎత్తాల, “ఎన్నుళ్ కలన్దవన్” ఎత్తు - అవనుక్కు-స్వాధీనతైశ్శొల్లుమ్మడియెజ్జనే యెన్న (అవైయివనైయిత్వాది) ఎన్న వుమామ్. 3.

ప్ర-తి.—(మూవ్వామ్మట్టు) (ఎన్నుళ్ కలన్దవన్) సజ్జే పే, “విరాధంరాక్షసంహత్వాశరభజ్ఞందదర్పహ | సుతీర్ణశ్చాప్యగస్త్యశ్చ ఆగస్త్యభ్రాతరంతథా॥౪౧౫॥” —(ఎప్పారుభుద్దానిల్లయే) భగవదీతాను దశమే, “యచ్చాపిసర్వభూతానాం బీజంతదహమహన | సత దస్తివినాయతాన్విత్త యాభూతంచరాచరమ్ 3౯॥ నాన్తో స్తిమదివ్యానాం విభూతీనాం పరన్తప 3౯౫॥” 3.

తాత్పర్యము.—నిరతిశయకల్యాణగుణములును దివ్యరూపములునుగలవాడును, సమస్తవస్తువులయొక్క సృష్టిస్థితిసంహారములు తనయధీ నములైయుండునట్లు సర్వోత్కృష్టఁడైవెలుంగుచున్నవాడును నైనశ్రీయఃపతి, యథాపూర్వముగఁ బ్రకాశించుచున్నదివ్యానయవముల సౌందర్య మును నాకుంగనుపఱచి సంశ్లేషరసమును బ్రసాదించెను. 3.

మూ.—ఎప్పారుభుద్దానాయ్ మరతకక్కున్ద మొక్కు | మప్పొల్లుతైత్తామరై ప్పొక్కణ్ పాతజైకమల | మెప్పొల్లుతునాడిజ్జళాన్దొయ్యుచ్చీతోటు | మప్పొల్లుతైక్కప్పొల్లుతెన్నా రావముతమే || ౪॥

ఆ.—(ఎప్పారుభుమ్) సర్వాన్తరాత్త భూతనాయ్, అశవిజన్దవ్వుకైయైడెయనాయ్ దన్దవివన్, అట్టకాలే, సర్వకాలమున్ ప్రతిక్షణ మెనక్కపూర్వవదోభ్యగమయిరానిష్టాన్; ఒరువను డైయవ్వుకిరుక్కుమ్మడియేయైతెన్దితార్. ౪.

అన్వ.—ఎప్పొల్లుతుమ్ ఎన్నాళ్ ఎత్తిజ్జో (3) ఎవ్వాన్దొ ఎప్పొచ్చీయూచ్చీతోటుమ్ అప్పొల్లుతైక్కప్పొల్లును (౬) ఎన్ ఆరా అమతమ్ (౯) ఎప్పారుభుమ్ తానాయ్ మరతకక్కున్ద మొక్కుమ్ (౧౨) అప్పొల్లుతై తామరైప్పు కణ్ (౧౫) అప్పొల్లుత్తైక్కమలమ్ పాతమ్ కై. (౧౮)

పన్నీ.—అనన్దమ్, నిరతిశయభోగ్యభూతనానవనెన్నుళ్ళే పుకున్దపిన్దు స్థిరస్వభావనానానెన్దితార్.

ఎల్లాత్తుణమ్, ఎల్లానాళ్, ఎల్లామాసమ్, (3) ఎల్లావాన్దొ, ఎల్లావత్తెప్పట్టపూచ్చీతోటుమ్, అన్వోకాలన్దళితే, (౬) ఎన్నుళ్ళేకలన్ద; అత్పత్తికరమాన, అమృతమానవన్; (౯) అత్తాల్ వన్దత్తుమ్మడైయప్రీత్యతిశయత్తాలే, ఎల్లాప్పారుభుమ్, తానానసర్వాత్త భావముమ్మెనిలమ్మె ధ్దు, మరతకమరైపోలేయుయర్ త్రియునిఱముమురముమ్మడైయనానాన్. (౧౨) అప్పొత్తలర్ న్ద, తామరైపోలే, కణ్దుమ్, (౧౫) అప్పొత్తై క్కమలమ్మొలే, పాతముమ్, కైయుమ్మపుతుమ్మెప్పెద్దన. (౧౮)

అర్థము.—సర్వకాలములయందును సర్వదినములయందును సర్వమాసములయందును (3) సర్వసంవత్సరములయందును అనేకవిధములైన బ్రహ్మకల్పములయందును ఆయా కాలములందు (౬) నాకు సత్యప్రకరణము (అమృతమువల్లిభోగ్యభూతుఁడు, ౯) సమస్తవస్తువులను

తిరువాయ్ మొత్తము. — ౨-ప. ౫-తి-అద్దామ త్తన్ను. ౪-పా-ఎప్పారుళుమ్ వ్యాఖ్యానము ౧౫౧

మనిర్యాహుడై (మరతకపర్వతమువలె) ఉన్నతముగనునీలవర్ణముకలవాడునుదార్భమకలవాడునాయెను. (౧౨) తత్తుణమునందు
సించిన తామరపుష్పములవలెనున్న నేత్రములును (౧౫) అప్పుడువికసించినపద్మములవంటి పాదములును హస్తములునుకలవా
నాయెను. (౧౮)

౪.

ఈ. — నాలామ్బట్టు. నీరొరుకాత్తున్నతై యొన్నతిగ్గాల్ శొల్లియిజ్జనేడిదన్దు పడుకిఱ తెన్నెన్న; నాన
తవిరుకిత్తే, నీగళవిన్దుయ మొరుకాలిరున్దపడియే యెప్పొరుమిరుక్కుమ్బడిపణ్ణవల్లికొళోవెన్దితార్.

(ఎప్పారుళుద్దానాయ్) స్వవ్యతిరిక్తసమస్తవస్తుకళుమ్ “తాన్” ఎన్నిఱశొల్లుక్కుళ్ళే ప్రకారమామ్బడి
ప్రకారియాయ్. స్వాధీనమల్లాతతొరుపదార్థతైప్పెల్దుత్తొనిచ్చాడుపడుకిఱానో? (మరతకక్కున్ద మొక్కుమ్)
త్ - జగదాకారనాయ్నిమ్మిమ్ నిలైశొల్లిల్దు; ఇట్టు - అసాధారణవిగ్రహన్దనై యేశొల్లికిఱతు. కీర్త్
న్నుమ్ శుడరెన్దు - తమ్మెట్టెక్కలవియాల్ వన్దపుకరైచ్చొల్లిల్దు; అతుక్కాశ్రయమాన అసాధారణవిగ్రహ
జైచ్చొల్లికిఱతిట్టు. (అప్పొద్దుతై) “కీర్త్ - తామరైయై యొప్పొకచ్చొన్న విడమ్ తప్పచ్చొన్నోమ్” ఎన్దట్టి
పత్తిజ్జెపణ్ణకిఱార్.

కేవలమ్ తామరైయై యొప్పొకచ్చొల్లిల్, శెవ్వియట్టిన్దసమయత్తిలు మొప్పొకత్తోడబ్బుమే; ఎప్పొత
క్న్ద - శెవ్వియైయున్దత్తొనతామరై. (కణ్ణాతమ్) కణ్ - బన్దత్తైవిల్లైక్కున్దణ్. పాతమ్ - బన్దమ
న్దాలనుభవిక్కున్దొచ్చొల్లియుమ్ తుత్తై. (కైకమలమ్) తమ్మెట్టెన్దర్పత్తాలే శెవ్వియెల్దుపడి. ఇవై యెల్లామప్పొతలర్న్ద

జి.అ. — నాలామ్బట్టు. (ఎప్పారుళుమిత్యాది). దివ్యావయవజ్జలై పులకాబజ్జొన్న కుక్కుక్కిట్టిత్తాట్టుక్కుళిలయళిచ్చెయ్త పరిహర
య్యియపరిహరన్దరమ్ (నీరొరుకాలిత్యాది). ఒన్దత్తిన్దాల్ - ఒన్దతుతరమ్. “అప్పొట్టైక్కు” ఇత్యాదియైప్పెల్దు (ఒరుకాలిరున్ద
కియైత్తాది).

జగదాకారన్దొచ్చొల్లికిఱతుక్కుప్రయోజనమ్ (స్వాధీనేత్యాది). ఇచ్చాడెన్దతు - తమ్మెట్టెల్దుపిన్న తిరుమేనియిప్పిఱన్దపుకరైప్ప
దు. (కీర్త్ జగదాకారిత్యాది) ఇరణ్ణుమివిగ్రహయోగమకైయాలే, “ఎప్పారుళుమతానాయ్” ఎన్దవనన్దరమ్, “మరతకక్కున్దమ్” ఎన్దు
త్తనుభవిక్కున్దాన్దన్దుకన్దు. పునరుక్తిక్కు పురిహరమ్ (కీర్త్ మిన్నుమిత్యాది). అవతారికై (కీర్త్ తామరైయైత్తాది). “అప్పొట్టై”
పువీశేషత్తకుక్కుభావమ్ (కేవలమిత్యాది). (బన్దత్తైవిల్లైక్కున్దణ్) నవవిధసమ్మన్దత్తైయుమ్ స్వవీక్షణాదికళాలేవిశదమాక స్ఫురిప్పిక్కిఱ

అ.అ.వి. — కీర్త్ “మిన్ను ముడున్దరైక్కు” ఎన్దతుక్కుచ్చొన్న తాత్పర్యతై “మరతకక్కున్ద మొక్కుమ్” ఎన్నిఱనిర్దేశతాలేమూతలి
తార్ (కీర్త్ త్యాది). “ఎన్నుళ్ కలన్దనన్” ఎన్దవిహత్తిరే, “మిన్నుమ్” ఎన్దు - పుకర్ శొల్లికైయాలమ్, అట్టు - పుకర్ శొల్లిమైయా
మ్, * మిన్నుక్కు - మున్నుశొన్నతేతాత్పర్యమెన్దుకన్దు. — “తామరైప్పు” ఎన్నిఱతు - * పాతన్దోడేయన్దయిక్కుమాప్పాలే *
యోడుమన్దయిక్కుమిత్తే; అప్పొడియిరుక్కువుమ్ “అప్పొట్టైత్తామరైప్పు” ఎన్నిఱతు - * కణ్ణోడేయన్దయిక్కిఱతు, “కమలమ్” - *
తమ్ కైయోడేయన్దయిక్కిఱతెన్దుమ్; “అప్పొట్టైత్తామరైప్పు” ఎన్నిఱతు - * కణ్ పాతజ్జోడేయన్దయిక్కిఱతు, “కమలమ్” - *
యోడేయన్దయిక్కిఱతెన్దుమ్చమత్కరియారు; ౧ “కణ్ణుమ్ శెన్దామరైక్కైయుమనై యడియోవనైయే” ఎన్నుమాప్పాలే ప్రత్యుపమే
మడుపమాననిర్దేశనాటియమ్, ౨ “శెక్కుమలత్తలర్ పోలుమకణ్ కైకాల్ శెన్దనివాయ్” ఎన్నుమాప్పాలే సకృదుపమాననిర్దేశనాటియమ్,
మేయుపమానమానాల్ చమత్కరిక్కుమెన్న; * కమలపదప్రయోగమ్ - కైక్కుక్కున్దత్తిన్దైక్కొట్టియమ్ విలక్షణమాన శెవ్వియైప్ర
శిప్పిక్కిఱతు; “అప్పొట్టైత్తామరైప్పు” ఎన్నిఱతు - కణ్ణో పాతజ్జోడేయన్దయిక్కిఱతెన్దితార్ (తమ్మెట్టైయైత్తాదివాక్య
యత్తాలే).

౪.

౧౫౨ తరువా మొమ్మి—౨-ప. ౫-తి-అద్దామ త్తన్ను. ౫-పా-ఆరావముతమ్ వ్యాఖ్యానర్థం.

ఈ.-కమలమోబ్బలేయరుక్మమ్. (ఎప్పొట్టుతుమిత్యాది) కలా కాష్ఠాదికళా లుమ్ భేదిక్కివొణ్ణా తత్యల్య కాలమను భవిష్యతు, బరునాళనుభవిష్యతు, బరుమాసమనుభవిష్యతు, ఓరాణ్ణానుభవిష్యతు, కల్పన్దోటుమ్ కల్పన్దోటుమనుభవిష్యతు, ఇప్పడికాలమెల్లమనుభవియానిన్టాలుమ్, కీర్తించొన్న పప్పొట్టుతైక్క-ప్పొట్టు తెన్నారావముతమ్-పూర్వక్షణ త్తిలనుభవమొల్లవాయిల్, ఉత్తరక్షణ త్తిలనుభవమిరుప్పతు. ధారావాహికవిజ్ఞానత్తిల్ కాలోపప్తమ్బాదికళాలే వరువతోరు భేదమున్డిత్తే జ్ఞానత్తుక్కు, ఇబ్బు విషయద్దా నే భేదియానిన్ట తాయిల్, ౪.

జీ-ఆ.-కణ్ణెన్ట పడి. (ఇనై యెల్లామప్పొత్తలర్ న్దవితి) కణ్ణాతమ్-అప్పొట్టుతైత్తామరైత్తు; కై-అప్పొట్టుతైక్కమలమ్ ఇత్తన్వయః. (ఎప్పొట్టుతుమ్) ఎన్ట-అత్తల్య కాల తైచ్చొన్టొకిఱతు. “అప్పొట్టుతైక్కప్పొట్టుతు” ఎన్ట-ఎప్పొట్టుతు నాళోత్తిజ్జోముతలానవల్ తైయెల్లామ్ పరామర్శిక్కిఱతు” ఎన్టవానమామలైజీయర్ నిర్వాహమ్. “నాళోత్తిజ్జోముతలానవెల్లావల్ న్దీలముజ్జాన, ఎప్పొట్టుతు మెన్ట శొన్న-అత్తల్య కాలజ్జో తోఱుమ్ ఎన్నారావముతమ్” ఎన్టరామానుజప్పిల్లొనిర్వాహమ్. ఇతు వేస్వరసమ్, “పూర్వక్షణ త్తిలనుభవమొల్లవాయిల్, ఉత్తరక్షణ త్తిలనుభవమిరుప్పతు” ఎన్టవ్యాఖ్యానవాక్యమిరుక్కెయారే. “అప్పొట్టుతైక్కప్పొట్టుతు” ఎన్టఱవిడ త్తిల్, “అ” ఎన్టఱతు-ఎల్లాక్కాల తైయమ్ పరామర్శిక్కిఱతన్ట, అవ్వవకాలజ్జలిలజ్జానక్షణమాత్రపరామర్శియెన్ట తోల్ దవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వక్షణ త్తిలిత్యాది). (ధారావాహికేతి) ధారారూపోవాహః - ధారావాహః ; ధారావాహోఽస్యాస్తీతి - ధారావాహికమ్ ; ధారావాహికాన్వితద్విజ్ఞానాన్వ - ధారావాహికవిజ్ఞానమ్. (ఇబ్బువిషయద్దానేయితి) “ఘటోయంఘటోయమ్” ఎన్టఱధారావాహికవిజ్ఞాన త్తిల్ పూర్వోత్తరకాలావచ్చిన్న వేషేణ ఘటరూపవస్తువుక్కు భేదమున్ట, ఇబ్బు, కాలసంయోగరూపకాలోపప్తమ్బత్తాలుమ్ దేశసంయోగాదికళాలుమ్ భేదిక్కెయ్విక్కే, స్వతపవవిషయద్దానే భేదిక్కిఱతెన్టపడి; ౧ “అన్యాయక్షణవిశేషణవిశిష్టపస్తువిషయత్వేనానధిగతార్థగన్తృతా” ఎన్టఱేప్రాభాకరమతమ్; తదనుసారేణ నిర్వహిక్కువుమామ్. అన్టికే, “ఘటోయంఘటోయమ్, ఎన్టఱధారావాహికవిజ్ఞాన త్తిల్ కాలోపప్తమ్బాదికళాలేజ్ఞానత్తుక్కు భేదమొట్టియవిషయత్తుక్కు భేదమిన్ట” ఎన్ట నైయాయికమతానుసారేణ నిర్వహిక్కువుమామ్. ఉపప్తమ్బమ్ - సంయోగమ్. ఆదిశబ్దతారే. దేశసంయోగముమ్, ఉత్పత్తివిశాజ్జళుమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు. ప్రథమనిర్వాహత్తిల్ (జ్ఞానత్తుక్కు) విషయత్తుక్కు. విషయమ్ భేదిక్కెయ్వాతతు - భోగ్యతాప్రకర్షతారేపుతియతాయ్తోల్, క్రమేణాన్వయః. ౪.

ప్ర.- (నాలామ్బట్టు) (ఎప్పొరుళుమిత్యాది) (అప్పొట్టుతైక్కప్పొట్టుతెన్నారావముతమ్) ధారారూపోవాహః - ధారావాహః; ధారావాహోఽస్యాస్తీతి - ధారావాహికమ్; ధారావాహికాన్వితద్విజ్ఞానాన్వ - ధారావాహికవిజ్ఞానమ్. ౪.

తాత్పర్యము.- సమస్తపదార్థములకన్తరాత్తయ నురవధికసుందరమైన దివ్యమంగళవిగ్రహముకలవాఁడునైన నీ సర్వేశ్వరుఁడు నవవిధ సంబంధములను బ్రకాశపఱచెడి నేత్రములుకలవాఁడును, సంబంధముల నెఱిగినపిదప నాశ్రయింపఁదగిన సాదపద్ధములుకలవాఁడునాయెను. ఇట్టివాఁడు తనసౌందర్యముచే సర్వకాలములయందును ప్రతిక్షణమపూర్వపస్తువువలె నిరవధికభోగ్యముగనున్నాఁడు; నాకతృప్తామృతమైన సర్వస్వామియొక్క సౌందర్యాతిశయమును నేనేమని వర్ణించెద ? ౪.

మూ.- ఆరావముతమాయల్లావియుళోకలన్ద | కారార్ కరుముకిల్ పోలెన్ద మ్మాన్దణ్ణుక్కు |

నేరావాయ్ శెమ్బువళిజ్జాబ్దతైక్కమలమ్ | పేరార నీన్బడినాణ్బిన్ను మిన్టై పలవే|| ౫||

ఆ.- (ఆరావముతమాయ్) నిరుపమమానసౌందర్యతైయ్దైయనాయ్, అపరిమితదివ్యభూషణోపేతనాయ్, సర్వకాలమునుభవిత్రాటుమారాతభోగ్యమాయున్దవక్, అత్తన్దమవస్తుభూతనాయరున్దవెన్ను శ్కేలన్దరుళినాన్బెణ్ణార్. ౫.

[3౯] తిరువాగయ్ మొట్టి. — ౨-ప. ౫.తి-అద్దామ త్తన్ను. ౫-పా-ఆరావముతమ్ వ్యాఖ్యానజ్ఞో. ౧౫౩

అన్య. — ఆరావముతమాయ్ అల్ ఆవియుల్ (౩) కలన్ద కార్ ఆర్ (౬) కరుముకిల్ పోల్ ఎన్నమ్మ కణ్ణనుక్కు (౯) కేమ్ పవ శమ్ వాయ్ (౧౨) నేరాతు కమలమ్ కణ్ణాతమ్మై (౧౫) నేరా పేర్ ఆరమ్ (౧౮) నీల్ ముడి నాణ్ (౨౧) పిన్నుమ్ ఇట్టై పల. (౨౪).

పన్నీ. — అనన్దరమ్, తన్నుడైయతిరువుళ్ళత్తిలే కలన్దవనుడైయ ఆవయవశోడైక్కుప మైయిల్లెయైన్దితార్.

నిరతిశయభోగ్యభూతనాయ్, ఒన్న్దల్లత, ఎన్నెచ్చుమ్మళ్ళే, (౩) కలన్ద, అత్తలే కార్ కాలత్తిలే, పూర్ణమాన, (౬) కాళమేళుమ్మైలే యిరుక్కిఱ, ఎన్నాతనాన, కృష్ణనుక్కు, (౯) శివన్ద, పవళమ్, ఆభరత్తై, (౧౨). ఒవ్వాతు. కమలజ్ఞో, కణ్ణాతమ్మైకత్తై, (౧౫) ఒవ్వా. అతుక్కుమేలేపెరియ, ఆరముమ్, (౧౮) ఉయర్ న్ద, ముడియుమ్, నాణుముతల్, (౨౧) ముద్దుముడ్డాన, ఆభరణజుమ్, అనన్ద్యాతజ్ఞో. (౨౪)

అర్థము. — అత్యుత్తమృతమును అతిసీచమైన మనస్సులలో (౩) గలిసి (అందువలన) వర్షాకాలమునందుఁ బూర్ణమైన (౬) కాళమేళుము వంటి నాస్వామియైన కృష్ణునిక (౯) ఎఱ్ఱని ప్రవాళము అభరమును (౧౨) అనుసరింపదు. తామరపువ్వుములు నేత్రపాదపాదములను (౧౫) అనుసరింపవు. శ్రేష్ఠమైన జూరము (౧౮) శ్రేష్ఠమైన శిరీటమును కటిసూత్రముమొదలగు (౨౧) తక్కిన ఆభరణములును అసంఖ్యాతం బులైయున్నవి. (౨౪)

ఈ. — అజ్ఞాన్బుట్టు. ఇత్తనై పోతుమ్ శామరైయైశిక్షిత్తుపమానమాక చొచ్చిల్లిపోన్దార్ ; విషయ త్తిలే యవగాహితవాఠే నేర్ కొడునేరేయుపమానమాయ్ నిన్దత్తిల్లై, అవత్తై క్కట్టిత్తుపమేయన్దనై యే శొల్లుకితార్.

(ఆరావముతమాయ్) ఎప్పోతుమ్ భుజియానిన్దాలుమ్ మేన్దేలనత్పెన్దైయైవిల్లైక్కు మమృతమ్మోలే నిరతి శయభోగ్యనాయ్. (అల్లావియుల్ కలన్ద) ఇప్పడిభోగ్యమేకుత్తై వత్తూల్ భోక్తాక్కు భుమతుక్కు నురూపమాక పెన్దూతో? (అల్లావి) ఒరువస్తువాక వెణ్ణవొణ్ణాత వెన్నుడై యఆవియోచే కిడిర్ వన్దుకలన్దతు. తన్నై యుమటి నిలక్, ఎన్నై యుమటినిలక్. (అల్లావి) ఆచిత్తిత్కాట్టిల్ తమ్మెక్కుత్తైయనినై త్తపడి. ఆచిత్తుక్కిల్లైయే, తక్ స్వరూప త్తిలేకిడన్దతే; చేతననాయరున్దవైత్తు జ్ఞానఫలమిల్లామైయాలే ఆచిత్తిత్కాట్టిల్ తమ్మెక్కుత్తైయనినై త్తిరుక్కితార్. (ఉళో కలన్ద) ౧ * పెరుమక్కు భుళ్ళవరాన నిత్యసూరికళళవిల్ కలక్కుమాప్పోలే తాకలన్దానో?

జీ-అ. — అజ్ఞాన్బుట్టు (ఆరావముతమిత్తాది) కీర్, ఉపమానమానతామరైయై శిక్షిత్తోప్పకచొచ్చిల్లిపోన్దవర్, ఇఱ్ఱు “ఒప్పిల్లై” ఎఱ్ఱు కొన్నుతుక్కు ప్రమాజనమరుళిచ్చెయ్కితార్ (ఇత్తనైపోతిత్తాది). శిక్షిత్తు-శిక్షితువి శేషణమిట్టు. నేర్ కొడునేర్-సాతూత్.

(మేన్దేలన) ఇతు-అభూతోపమై. అవనుడైయభోగ్యతైయై చొచ్చులికవరుడైయహర్దభావమ్ (ఇప్పడియిత్తాది). అల్లావి-అల్లాత ఆవి. ఒరువస్తువల్లాతవాత్తావుక్కుళ్ళేయెన్ద పడి. ఇతనురూపమణ్ణోవెన్న (ఒరువస్తువాకవిత్తాది). వివరణమ్ (తన్నై యుమిత్తాది). “నల్లతుక ట్టాల్ నాయ్కుమాకాతు” ఎన్ద తైనినైత్తరుళిచ్చెయ్కితార్ (ఆచిత్తిత్కాట్టిలిత్తాది). అత్తైయపపాదిక్కితార్ (ఆచిత్తుక్కిత్తాది). ఆచిత్తుక్కిల్లైయే-ఆచిత్తుక్కు “ఇట్టన్దోమ్” ఎన్నుమటివిల్లైయే. (తక్ స్వరూప త్తిలేకిడన్దతే) వస్త్రస్వరమన్ది క్కేకిడన్దతే. (జ్ఞానఫలమిల్లామై యాలే) “భగవత్సంక్షేపత్తుక్కుయోగ్యమ్” ఎన్నుమ్ జ్ఞానఫలమిల్లామైయాలే. “ఉళో కలన్ద” ఎన్ద తుక్కుర్థ ద్వయమ్. విడాయర్ మడువీలేయవ గాహిక్కుమాప్పోలే యత్యభినివిష్టనాయ్ కలన్దానెన్నుతల్, “ఏకతత్త్వమ్” ఎన్నలామ్మడికలన్దానెన్నుతల్. ఇరణ్డత్తైయమరుళిచ్చెయ్కితార్ (పెరుమక్కుళిత్తాదియాలమ్, ఏకతత్త్వమెన్నలామిత్తాదియాలమ్). (నిత్యసూరికళళవిలిలి) యోగ్యవిషయ త్తిఱులక్కు

౧౫౪ తిరువాయ్ మొక్కి. — ౨.ప. ౫-తి-అద్దామ తమ్మ ౫-పా-ఆరావముతమ్ వ్యాఖ్యానశ్లో.

ఈ. — ఎన్నెయ్ రావముతా కనినైత్తు, ఎన్నళవాక తన్నెనినైత్తుక్కిడీర్ కలన్దతు. (ఉళో కలన్ద) “ఏకతత్త్వమ్”
ఎన్నలామ్మడికలన్దానాయ్. అవనిప్పడికలన్దమైసీరెన్దొణ్ణిత్తెన్నిల్; పడివితోడై కొణ్డెన్దొణ్ణిత్తార్ (కారార్ కరు
ముకిల్ పోల్) ఎన్నోట్టైక్కలవి “వెతాప్పేలు” ఎన్నుమిడమేన్దడివిలేతోడవిరానిన్దొణ్. కార్ కాలత్తిలాన్ద
కరుముకిల్ పోలెన్నుతల్; కారెన్దొ - కలుప్పాయ్, కరుమైమిక్కముకిలెన్నుతల్, ఇవ్వుడివై యుడైయవన్దిడీర్!
ఎన్నోడేవన్దకలన్దానెన్దొణ్. (ఎన్నుమ్మాకణ్ణనుక్కు) అవ్వుడివళికాలేయెన్నె యెల్లుతిక్కొణ్ణకప్పణుక్కు.

(నేరావాయ్ శెమ్మవళమ్) పవళమాకిజ్జివన్దన్దొ ఇరుప్ప తెన్నిల్; ప్రవాళ తైస్సటిక స్థాన త్తిలేయాక్కి యవ్వు
రుకేళివన్దపవళ తైక్కజ్జిత్తాల్, అప్పడిళివన్దపవళమాయ్. జాతియాక త్తిరుప్ప వళత్తుక్కొప్పాకాతతు. (కణ్ణా
తమ్ కైకమలమ్ నేరా) కులిరనోక్కినకణ్, నోక్కుక్కుత్తోడవిల్లున్దిరువడికళో, తిరువడికళిలే విల్లున్దొరై యెడు త
ణైక్కుజ్జై; ఇవ్వుడుక్కుత్తామరై జాతియాకవాప్పాకా. (వేరారమ్) ౧. “పెరియవరైమార్ పిత్తేరారమ్” ఎన్నిఱ
పడియే, తిరుక్కణ్ణాత్తుక్కిరుమడియిట్టుచ్చాత్త వేణ్ణుమ్మడియానవారమ్. (నీళోముడి) ఆధిరాజ్యసూచకమాన తిరు
వభిషేకమ్. (నాణ్) విడునాణ్. (పిన్నుమిత్తై పలవే) ఆనుభవిత్తుప్పోమి త్తనైపోక్కి, ఎన్నాత్పొల్లి
త్తలైక్కట్టప్పోమో?

౫.

జీ-ఆ. — మ్మోరుమ్ పెరుమా నాయ్ ఊకలన్దతెన్ద పడి. ఎన్నళవాక తన్నెనినైత్తు-తన్నెయ్ ల్లావియాకనినైత్తు. తొడైకొణ్డే-గ్రహితే. ఎన్నుళ్ళ
కలన్దవన్దరమ్-కారార్ కరుముకిలానా. ఎన్దొపరభావియాక భావమ్ (ఎన్నోట్టైక్కలవియత్తాది). కారార్ కరుముకిల్ పోల్-వర్ణాకాశీసహ
పూర్ణమేఘమ్మోలేయితిప్రభమాధ్ధః; కారెన్దొ-కలుప్పాయ్, ఆరేతల్-మిశుతియాన్, కరుమైమిక్కకరుముకిల్ - నెయ్ త్తముకిలెన్దొణ్ణిత్తొ
ర్దమ్. కారార్ కరుముకిల్ పోలే యిరుక్కిణ్ణివన్దిడీర్-అల్లావియో కలన్దతెన్దొ పూర్వభావియాక వర్ణాన్దరమ్ (ఇవ్వుడివైయత్తాది). నాయ్ కు
శెమ్మవళమ్, నేరా-సదృశమాకా తెన్ద పడి.

(పవళమాకిజ్జివన్దన్దొ విరుప్ప తెన్దొ) అనన్దరమ్, “కెమ్” ఎన్దొవిశేషిక్కవేణుమో (ఎన్నిల్) ఎన్దొ మాట్టువతు. “పవళమ్” ఎన్నిఱ
సామాన్యనిర్దేశ తైస్సల్ (జాతియాక వెన్దతు) జాతిక్కుళ్ళే యెరువ్వుక్కియమ్ సవృళమన్దెన్ద పడి. కణ్ణాతమ్ కైకమలమ్ నేరా - కణ్ణాతమ్
కైకళుక్కుక్కుమలమ్ పాకాతు. ఆరమ్-హారమ్, మత్తుమాలై. (పెరియవరైయత్తాది) మూన్దొనిరువన్దొతి. పెరియమలైపోలే పొరున్దిరు
క్కిణ్ణతిరుమార్పిలే పెరుత్తిరుక్కిణ్ణతిరువారైచ్చాత్తియెన్ద పడి. ఇరుమడియిట్టు - ఇరత్తైయాకమడిత్తు. విడునాణ్-కటిసూత్రమ్. “పలవే”
ఎన్దొత్తుక్కుభావమ్ (ఆనుభవిత్తిత్తాది). క్రమేణాన్దయో.

౫.

ఆ-ఆ-వి. — (ఎన్నళవాక) తమ్మడైయఅయోగ్యతానుసన్ధానమవచ్చకులున్దొనపడి. సర్వజ్ఞ వాయ్ సర్వశక్తియాన్ ప్రాప్తనాయరు
క్కిణ్ణవణ్, ఇన్ద్రళేవుమ్ వరఉపేక్షిత్తు ఇన్ద్ర కలక్కనినైక్కిణ్ణపోతు తణ్ కుత్తెయనుసన్దిక్కప్రాప్తమిత్తెయెన్దొ తిరుపుళ్ళమ్. — (ఆధిరాజ్య
సూచకమానవితి) ౨. “ఆధిరాజ్యమధికంభవనానామిశ తేపికునయన్నిలమాళిః”. (విడునాణ్) లమ్మమానకశ్చిత్కటినూత్రవిశేషః. విడు
నాణ్ ఎన్దొత్తు - ౩ “మక్తామయంపారసనావలమ్మి” ఎన్నిఱన్దొక త్తిల్ ప్రతిపాద్యమాన తై.

౫.

మూన్దొనిరువన్దొతి - విమ్మతైదొమ్మట్టు.

పెరియవరైమార్ పిత్తేరారమ్మట్టు. కరియముకిలిడైమిన్బోల. త్తిరియన్దొల్.

పాణ్ణొడుజ్జవన్దొ త్తియమ్ పజ్జయ మేఘుల్ వన్దొ. నీడెడుజ్జన్దొట్టునిఱమ్.

తాత్పర్యము. — ఉపమానములేని సాందర్యముకలవాడును అసంఖ్యాతంబులైన దివ్యాభరణములచే భూషితుఁడును ఎంతకాలమనుభవించినపర్యాప్తాన్యుతమువలె భోగ్యభూతుఁడైన నీసర్వస్వామి అతనిచుండనైననామనస్సుతోఁగలిసి నిరవధికకృపావంతుఁడాయెను. ౫.

మూ. — పలపలవేయాపరణమ్మేరున్బులపలవే । పలపలవేశోతివడివుపణ్బెణ్ణి ।

అపలకణ్ణుణ్ణుకేట్టుల్ మొన్దిన్బమ్ । పలపలవేశానముమపామ్మజైమేలాత్తేయో ॥ ౬॥

అ. — (పలపలవే) అసఖ్యేయదివ్యభూషణజ్ఞైయుమ్, అసఖ్యేయకల్యాణగుణజ్ఞైయుమ్, అసఖ్యేయతేజోమయకల్యాణదివ్యరూపజ్ఞైయుమ్, అసఖ్యేయదివ్యభోగజ్ఞైయుమ్, అసఖ్యేయదివ్యజ్ఞానజ్ఞైయు ముడైయనాయ్, నాగపర్యజ్ఞకాయాయ్, ఇప్పడిపరిపూర్ణనాయరున్బువైత్తెన్నోడే కలన్దరుళినానెన్దితార్. ౬॥

అన్య. — పామ్మజైమేలాత్తు పణ్బెణ్ణిల్ ఆపరణమ్ (3) పలపల పేరుమ్ పలపల (౬) శోతి వడివు పలపల (౯) కణ్ణుణ్ణుకేట్టుల్ మొన్దిన్బమ్ పలపల శానముమ్ (౧౨) పలపల. (౧౩)

పన్నీ. — అనన్తరమ్, భూషణాద్యపరిచ్ఛేదతైయనుభవిక్కితార్.

తిరువనన్తాన్బొన్బెప్పడుక్కైయాకక్కొణ్డాప్పోలేయెన్నోడుకలన్దవనుక్కు, స్వభావనిరూపణమ్మణ్ణిల్, ఆభరణమ్, (3) కిరీటాదిరూపభేదతైలుమ్ ఓన్బొన్బిల్ సంస్థానబాహుళ్యతైలుమ్ పలపలవాయిరుక్కుమ్. నామముమ్, వ్యక్తిభేదతైలుమ్ నిర్వచనముఖతైలుమోన్బొన్బినేకనామాత్త కమాక్తైయాలేపలపలవాయిరుక్కుమ్. (౬) జ్యోతీరూపమాన, అప్రాకృతవిగ్రహముమ్, పరవ్యూహాదిభేదతైలుమవాన్తరభేదతైలుమ్ పలపలవాయిరుక్కుమ్. (౯) ఇన్బ్రియద్వారా తత్త్వద్వయసంయోగతైల్ వరుకిఱసుఖముమ్, వ్యక్తిభేదతైలుమవాన్తరభేదతైలుమ్ పలపలవాయిరుక్కుమ్. తద్వారాపదార్థజ్ఞిత్వీకర్తిఁజ్ఞానముమ్, (౧౨) అప్పడియేపలపలవాయిరుక్కుమ్. (౧౩) ఇన్బ్రియద్వారావరుకిఱసుఖజ్ఞానజ్ఞిత్వీకర్తవరుక్కు యథాక్రమతైలుమ్ వ్యుత్క్రమతైలుమ్ వరుమనియమత్తాలేపవైశ్చొల్లవుమామ్. ౬.

అర్థము. — అదిశేషునిశయనముగాఁగలశ్రయఃపతియొక్క స్వభావములనునిరూపించినచో ఆభరణము (3) లనేకములుగాను తిరునామము లనేకములుగాను (౬) తేజోమయములైన దివ్యమంగళవిగ్రహము లనేకములుగానుండును. (౯) దివ్యవక్తుస్సుచేసాత్మత్కరించియు రసస్నేహియముచేసనుభవించియు శ్రోత్రములచేవినియు (౧౨) త్వగింద్రియముచేప్పొలిచియు ఘ్రీణేంద్రియముచేనాఘ్రీణించియు (వచ్చెడి) ముఖము (౧౩) లనేకములుగానుండును. జ్ఞానములు ననేకములుగానుండును. (౧౪).

ఈ. — అతామ్బట్టు. తమ్ముడనేకలన్దాల్ ద్రానాయ్ అనేకశరీరపరిగ్రహమ్మణ్ణి యెన్నై యనుభవియొన్దిన్బాన్దిరెన్దితార్.

(పలపలవేయాపరణమ్) జాతిభేదముమ్ వక్తిభేదముమిరుక్కిఅపడి. తిరుక్కైక్కుచ్చాత్తుమవైయెన్దాలనేకమ్; అవైతన్నిలే “ఇడైచ్చరి, కడైచ్చరి” ఎన్ద నేకమాయిరుక్కుమితే. (పేరుమ్బులపలవే) అనుభవనము

జ-అ. — అతామ్బట్టు (పలపలవేయిత్యాది) “పలపలవేశోతివడివు” ఎన్ద తిలేవోక్కాకవవతారిక్తై (తమ్ముడనేయిత్యాది). తమ్ముడనే ఎన్నుడనే, అల్ ద్రానాయ్ - ఒరుశరీరత్తాలేయనుభవిక్కు వత్తుప్తనాయ్. అల్ ద్రానాయ్ - అత్తుప్తనాయ్.

ద్యుతక్కుర్థమ్ (జాతిభేదముమిత్యాది). ఉపపాదనమ్ (తిరుక్కైక్కుక్కైత్యాది). ఇతు - జాతిభేదమ్. అజ్ఞురీయక జాతియిలుమ్ “ఇడైచ్చరి, కడైచ్చరి” ఎన్దవ్యక్తిభేదముణ్ణితే. ఇప్పడియెల్లావద్దేలుజ్ఞుకొల్వకు. శరి - పలయమ్. ఇడైచ్చరి - బాహువిల్ తోల్వైయిత్తలనత్తై. కడైచ్చరి - మున్దైయత్తై. యద్వా, ఇడైచ్చరికడైచ్చరియావకు - విరలిలేశాతిరమిట్టాల్ మున్నుమ్మిన్నుమిడుకేఅమోతిరమాతల్.

౧౫౬ తిరువాయ్ మొక్కి. — ౨-ప. ౫-తి-అన్దామ త్తన్ను. ౬-పా-పలపలవే వ్యాఖ్యానజ్ఞు.

ఈ.—య త్తిల్ నామగ్రహణత్తుక్కిచ్చివడిమెల్లామీతుత్తై; శీలప్పేర్, వీరప్పేర్ అనేకమాయరుక్కుమితే. (పలపలవే శోలిపడివు) తిరునామద్వారా కాణుమ్ పడివుకభుమ్పల. అప్రాకృతదివ్యసంస్థాన తై యితరసజాతీయమాక్కుతై యాలేఎల్లామ్ శోలిపడివాయేయరుక్కుమితే. సాభరియెప్పాలే అనేకమేపడివుకొణ్డాయీల్లు ఇవరై యనుభవిక్కి అతు. ముక్తతన్నై యనుభవిక్కుమొప్పుతుపడుమాహోలే, తానెన్నై యనుభవిక్కుప్పలపడివు కొళ్ళానిన్దా. (పణ్ణేణ్ణిల్) ప్రకారజ్ఞతై యనుసన్నిక్కిల్.

(పలపలవిత్తాది) కణ్ణు, ఉణ్ణు, కేట్టు, ఉన్దు, మోన్దు, ఉణ్డాకక్కడవతానవిన్దియసుఖజ్ఞభుమ్ పల పల. దృష్టిప్రియమాయరుక్కుమవై యుమ్, భుజక్కుమవై యుమ్, శ్రవణేన్దియవిషయమా యరుక్కుమవై యుమ్ స్వర్ణవిషయమాయరుక్కుమవై యుమ్, ఘ్రాణేన్దియవిషయమాయరుక్కుమవై యుమాయ నేకమితే. (పలప లవేభానముమ్) విషయజ్ఞతై చొల్లుతల్, అవన్దైయటికైక్కు సామగ్రియాన జ్ఞానజ్ఞతై చొల్లుతల్. జ్ఞాన ముమ్పలవుణ్ణోవెన్నిల్; విషయజ్ఞడోఱుమ్ భేదిక్కుమితేజ్ఞానముమ్. స్వవ్యతిరి క్తజ్ఞతై యెల్లామ్ విషయమాకవు డైయెనాయ్, అవన్దైయెల్లామటియవుమ్వల్లనాయ్, అవన్దైయెల్లామనుభవితాల్ వరుమేన్దుతై యుముడై య నాయరుక్కుమితే. (పామ్మణై మేలాత్తోయో) ఇవై యెల్లా మొరువిషయ త్తిలే యుణ్డాయనుభక్కుమెన్ను మిడ

జీ-అ.—“మేరుప్పలపల” ఎన్నివిడత్తిల్ వీపైయాలే. ౧. “ఓరాయరమ్” ఇత్యాదిపడియే, ఏకైకనామత్తుక్కుమ్ బహుముఖత్వమ్ వివక్షితమ్ నిరుక్తభేదత్తాలే. “శోలిన్దా” ఇత్యాది - శీలప్పేర్. “మతుశుత్త” ఇత్యాది - వీరప్పేర్. “పలపలవే శోలిపడివు” ఎవ్వుత్తుక్కుర్ధవ్య యమ్. మున్దిసతు - అవతారవిగ్రహమ్. ఇరణ్డావతు - ఇవరై యనుభవిక్కుక్కాక వేకకాలత్తిలేయనేకవిగ్రహపరిగ్రహమాతల్. ప్రథమా ర్థమ్ (తిరునామద్వారేత్యాది). ద్వితీయార్థమ్ (సాభరిత్యాది). ఇతరసజాతీయమానవవతారవిగ్రహత్తుక్కు చొల్లితియణ్ణోవెన్న (అప్రాకృ తేత్యాది). దృష్టాన్తాన్తరమ్ (ముక్తనిత్యాది).

వివరణమ్ (దృష్టిప్రియేత్యాది). (పలపలవేభానముమ్) జ్ఞాయతఇతిజ్ఞానమెన్నిటవుత్పత్తియాలే - కీర్తిచొన్న వైన్దియసుఖహేతువాన శబ్దాదివిషయజ్ఞతై చొల్లుతల్వై పడి. (జ్ఞానముమ్పలవుణ్ణోవితి) ధర్మభూతజ్ఞానమెన్దన్దో, పలవుణ్ణోవెన్ని లెన్ద పడి. (విషయజ్ఞడోఱుమితి) ఓవయో పాధిక భేదముణ్డైన్ద పడి. “పలపలకణ్ణుణ్ణు” ఇత్యాదియైయమ్, “శానమ్” ఎవ్వుతిసర్ధవ్యయ తైయుణ్ణుటినిగమిక్కితార్ (స్వవ్యతిరి క్తజ్ఞతైయత్యాది). విషయమాక-స్వజ్ఞానత్తుక్కువిషయమాక. అనుభవితాల్-కరణజ్ఞతాలే యనుభవితాల్. ఏన్దుమ్-ఇన్దుమ్. ఏన్దుమ్మెన్దుతు-అర్థాత్పిర్ధమ్. ఆక,

ఆ-అ-వి.— ౨ “సవకధాభవతి” ఇత్యాది. సజ్ఞాపరత్వతైవ్యావ రిక్కితార్ (అనుసన్నిక్కిలెన్దు). ఉన్దు - స్పృష్ట్యై. “పల పల” ఎన్నివిపైయాలే - కరణాధీనవైదిభ్యమౌలే, విషయాధీనవైలక్షణ్యముమ్ వివక్షితమెన్దితార్ (దృష్టిప్రియమాయత్యాది).— (అవన్దైయటికైక్కు) విషయాకరిక్కుక్కు. జ్ఞాప్తిః - జ్ఞానమెన్ద పడి. ఈశ్వరస్వచక్షురాదిజన్మజ్ఞానాన్యసిన్ది, ౩ “పశ్యత్యవత్తు” ఇతీన్దియానధీనజ్ఞానాన్యసిన్దీత్యుభయవిధజ్ఞానాన్యపున్దవై (శానమ్పలపలవితి).— ఆహ్వారైయేసమ స్తభోగ్యమాకవనుభవితృపాప్త నాకీతాన్దైతాయీల్లు. అనేకశరీరపరిగ్రహమ్మణ్ణి ప్రతిశరీరమ్ భిన్నమాన తత్తదన్దియజ్ఞతైల్లావన్దుబుమాహ్వారై యనుభవిక్కితా. ఉణవుక్కువిషయమ్ - ౪ “తెన్నా వెన్నుమ్” ౫ “ఎన్ముక్ కొల్లుమ్” ఎన్ని ౬* తొణ్డార్క్కముతు. “ఓ” ఎన్దైయాలే. అనేకశరీరపరి గ్రహమ్మణ్ణితమహ్వారై యనుభవిక్కుక్కాక, భోగముమిహోదేయెన్దుతోన్దుకీటతు. ద్వితీయయోజనైయిల్, సమ స్తపదార్థజ్ఞతై యుమ్ స్వతేవసాక్షాత్కరిత్తుక్కిణ్ణు అన్దనిర్భరనాయరుక్కిటవన్, “అతెల్లామాహ్వారైయవరాలేయణ్ణు” ఎన్దునివైత్తిరుక్కితాన్దై పడి. “పలపలకణ్ణుణ్ణు” ఇత్యాదికోక్తాని-వైషయికసుఖాని, విషయాశ్చ, జ్ఞానానిచభగవతఃపరాశుభార్ద్రవిషయవీవ భనస్తీతిసిద్ధవత్ప్రత్యాహ (ఇవైయెల్లా మొరువిషయ త్తిలేయితి). శేషసానుగా నాదివిశిష్ట వేషేణ శోత్రసుఖరోపిభవతి; ఏవంసర్వాకారసమ్మత్తై, రసన్దీనియభోగ్యై రపిపదార్థభోగ్యరసభవేత్ సోవ్య నేనజాయతఇతిభావః. యద్యా, ౭ “శెన్దాన్దుడైయమ్” ౮ “నివాసశయ్యాససపాదుకాంకుక” ఇత్యాది ప్రకారేణరసన్దీనియభోగ్యైపిభవతీతివా.

ఈ.—(ఎనకల్వి)తాహృదయ త్రిలోడుకిఱతుపిఱరటియాతపడిమత్తైత్తుప్పరిమాఱక్కడవఱవో పడుమ్మా చేయితు.
(తావట్ట) ౧:నజీవేయంక్షణమపి” ఎన్నితానవికృతనాయ్, ఇవో వికృతైయావతే! (వజ్జనై) అశవుపడైక్కు
ప్పెరుమ్బుడైతోఱ్ఱువువచ్చునత్తైలేయి. పకలైయిరవాక్కి యుమ్, “ఆయుధమెడే” ఎన్జెడుత్తుమ్ శెయ్త
శెయల్ పోలే యినన్జై వజ్జి తీరి త్తనై.

2.

శీ-అ.—“కల్వి”ఎన్జెతుక్కుభావమ్(తాహృదయత్రిత్యాది). కల్వితాన్వట్టవజ్జనై,ఎన-ఎన్న వాయరున్దైన్దన్దయిత్తుతాత్పర్యమెన్జు కణ్ణ
కొళ్ళతు. “పట్టవజ్జనై” ఎన్నవప్పెన్దిరుక్కు, “తా” ఎన్జెతుక్కుభావమ్ (నజీవేయమిత్యాది). సున్దరకాణ్డేవట్టపిత్తమే,“చిరంజీవతిన్జే జేహీ
యదిమాసంధరివ్యతి | నజీవేయంక్షణమపినాతామసి తేక్షణామ్”. ఇవో వికృతైయానాతువచ్చున మాక జేణుమోవెన్న(అశవుపడైక్కిత్యాది).
అశవుపడై-ఆల్పసేనై. నాయక-అశవుపడై. పిరాట్టి-పెరుమ్బుడై. ౨“అసి తేక్షణా” ఎన్నిఱ-చతుస్సాన్దర్యాధిక్యతైప్పల్ (పెరుమ్బుడై
యెన్జెతు). ౩“తుల్యశీలయోవుత్తామ్” ఇత్యాది. అప్పడి వచ్చుకనోవెన్న (పకలైయిత్యాది). “వజ్జనైయే” ఎన్జె ఏకారమ్ - ఇతిరున్ద
పడియోక్ ఎన్జెడుపాట్టికే.

2.

ఆ-అ-వి.—౩“తనక్కేలొణ్ణన్జీర్ కొణ్ణాలో”ఇతిహ్యుచ్చతే - ౪ “తస్యయభాకప్యాసంపుణ్ణిరీకమేవమక్షిణీ” ఇత్యుచ్చహనలోచనే
వైతత్సద్భవేనభవతఇతిపి తస్మాన్. ఏతత్సర్వమ్-“తా” ఇత్యుత్తరగర్భితమ్ —ఎనకల్వితాన్వట్టవజ్జనై - ఉళ్ళుళావియెన్జుతోడన్జి వెళ్ళ
నీర్ క్కిడన్దాయెన్జు మెన్జురైయన్దయమ్.

2.

ప్ర-తి.—(ఏహొమ్బుట్టు) (ఉళ్ళుళావియులర్ ప్పలర్ ప్ప) భగవన్తీతాసుద్వితీయే, “అచ్చేవో-యమదాహ్యాయమక్లేవో-శోవ్య
ఏవచ | నిత్యస్సర్వగతస్సానురచలోయం సనాతనః॥౨౪॥” —(పిన్నుమ్ వెళ్ళనీర్ క్కిడన్దాయ్) శ్రీవిష్ణుధర్మచత్వారింశేధ్యాయే, “అన్ధకా
రేఽతితీవ్రేచనరసింహమనుస్తరేత్ | తరత్యభిలదుఃఖానితాపాఞ్జలకాయినమ్|గరుడధ్వజానుస్తరణాద్వివవీర్యంప్రశామ్యతి” —(తాన్వట్ట)
సున్దరకాణ్డేవట్టపిత్తమే, “ఇత్తుకిందుఃఖతరంయదిమంవారిసమ్భవమ్ | మణింపక్వామి సౌమిత్రేనహిపక్వామిజానకీమ్॥ ౯॥ చిరంజీవతిన్జే జేహీ
యదిమాసంధరివ్యతి | నజీవేయంక్షణమపినాతామసి తేక్షణామ్॥ ౧౦॥ నయమామపితస్తేశం యత్రదృష్టామమప్రియా | నతిక్లేయంక్షణమపి
ప్రవృత్తిమపలభ్యచ॥౧౧॥”.

2.

తాత్పర్యము.—భగవద్విరహముచేఱుతాపమునొంది యాపరితాపమునుసహంపనశక్తురాలై యీపె మిక్కిలియార్దితో భగవంతుని
గుఱింపి మహాపకారగుడనియు, అట్టియుపకారమే తనఫలమగునట్లు సర్వసులభుడై యవతరించినకృష్ణుడనియు, అర్ణవకాయనియు
చెప్పి, సర్వస్వాత్పరునివశీకరింపఁదగిన సాన్దర్యముకలఈపె వానిగుణములకు వశపడేనే ఇదిఏమాళ్ళర్యము?

మూ.— వజ్జనేయెన్జు జైతోఱ్ఱున్దన | నెజ్జమ్ వేవ నెడితుయిర్ క్కుమ్, విఱ |

అజ్జనైవజ్జనై శెయ్తీరుమ్మై | త్తజ్జమెన్జి వో పట్టనవే |

౮॥

ఆ.— (వజ్జనే) ఉన్నడైయగుణజ్జలిలే యెన్నై యకప్పడు త్రినవనేయెన్నుమ్; పిన్నై త్తతా తిరువాయ్ లొన్జు ప్పొల్లమాట్టా మైయాదే
తన్నైకళారే తొఱ్ఱుతిరుక్కుమ్; అప్పోలే యవన్జెక్కాణామైయాదే తన్నైజ్జమ్ వేవ నెడితుయిర్ క్కుమ్; ఉన్నై “తన్నుడైయవాపత్తుక్కు
త్తుజై” ఎన్జె విళ్ళసి త్తిరున్ద వివళుమ్ ఉమక్కు ప్రతికూలనాన కంసన్వట్టతుపడువతే! యెన్జితో.

౯.

అన్య.— వజ్జనే ఎన్నుమ్ కై తొయ్దుమ్ (౩) తననెజ్జమ్ వేవ నెడితుయిర్క్కమ్ (౬) విజ్జన్ కజ్జనై వజ్జనై కెయ్తీర్ (౯) ఉమ్మై తజ్జమెన్దు ఇవళ్ (౧౨) పట్టన ఏ. (౧౪)

పన్నీ.— అనన్తరమ్, ఆనన్మజనజ్జకుక్కునుభవ విరోధినివరకరావ వుమ్మై విశ్వసీత్తివళ్ పట్టపాడుక శెన్నెన్దితాళ్.

ఉట్టుకున్దారెప్పోలే భవ్యతైయైక్కాట్టివళ్ళైత్తవనే! ఎన్నుమ్; “అవ్వళ్ళునత్తుక్కుత్తొమ్మివేజ్జావో” ఎన్దు ప్రణయరోషతైలే కైయె దుత్తు తొమ్మొనిట్టుమ్; (౩) పూర్వసంక్షేపప్రకారతైనినైత్తు; తన్నెజ్జానతు, దగ్గమామ్మడి, నెడుమూచ్చెటియుమ్; (౬) నెరుమిడుక్కు నాన, కంసనై, అవక్తావళ్ళునైయవనోడేపోమ్మడిపణ్ణినవరే! (౯) మధురైయల్ పెణ్ణకుక్కుతవినవుమ్మై, తనక్కుత్తజ్జమెన్దు, ఇవళ్, (౧౨) పట్టనెళ్ళమ్, ఎక్? (౧౪) ఇప్పడి కరణత్రయముమ్ శిథిలమామ్మడి పణ్ణవేణుమొనెన్దుకరుత్తు.

అర్థము.— వంచకుడా! అనివలుకును; (ప్రణయరోషముచే) ఆంజలిచేసును; (౩) తనమనస్సు దహింపబడునట్లు నిట్టూర్పువిడుచును; (౬) బలవంతుడైన కంసుని మోసముచేసినట్! శ్రియఃపతి! (౯) తమను రక్షకుడనితలంచి ఈకుమార్తె (౧౨) పడినదుఃఖము ఎట్టిదై యున్నదో! (౧౪)

ఈ.— ఎట్టామ్బట్టు. ఉమ్మైయనుభవిత్తు సుఖిక్కు వై త్తిరల్లీర్, కంసనైట్టోలే ముడిత్తువిట్టిరల్లీర్, ఉమ్మై “రక్షకర్” ఎన్దురున్దవివళ్ పడుమ్బాచే యితునెన్దితాళ్.

(వజ్జనేయెన్నుమ్) తాయార్, “వజ్జైత్తా” ఎన్నప్పొలుత్తిలళ్, “నానల్లే” ఎన్దులుమ్ తవిరవొణ్ణా తపడి వళ్ళైత్తున్దురువడికలిలే శేర్త్తుక్కొన్డె ఉపకారక నేయెన్నానిన్దాళ్; ౧* తానొట్టివన్దె తనినెజ్జావజ్జైత్తూ నొట్టినిన్దెన్ను యిరిఱ్ఱులన్దియలుమవన్దో? ఇప్పడియెన్నె యుమటియాతేవళ్ళైత్తు ఉన్దురువడికలిలేశేర్ త్త ఉపకారకనే! యెన్నానిన్దాళ్. (కై తొయ్దుమ్) వళ్ళైత్తపువకారత్తుక్కు తోన్దుత్తుమ్. తాయార్ శొన్న గుణహాని క్కొరు పరిహారవృన్ణినవాతే ఆన్ద్రామైపోకాతే; తననెజ్జమ్ వేవ నెడుమూచ్చెటియానిట్టుమ్; ౨* తతోమలిన సంవీతాం రాక్షసీభిస్సమావృతామ్ । ఉపవాసకృశాంధీనానిశ్వసన్తిం పునఃపునః* “ఉళ్ళమ్మలజ్జ” ఎన్దు వెట్టివిట్టపడి శొల్లిన్దు; “ఉళ్ళుళావి యులర్న్దులర్న్దు” ఎన్దిటవిడ త్తిలే - ఉలర్న్దపడి శొల్లిన్దు; ఇట్లే, తననెజ్జమ్ వేవవెన్దెయాలే - నెరుప్పుక్కొళున్దినాతోలే శొల్లుకిటతు.

శీ-ఆ — ఎట్టామ్బట్టు. (వజ్జనేయిత్తాది) “తననెజ్జమ్” ఇత్యారభ్య, మేలెల్లామ్ కటాక్షితవతారికై (ఉమ్మైయిత్తాది).

అతేప్పడి యెన్న (నానల్లేనిత్తాది). వళ్ళనత్తై యుపకారమాక చొల్లుకైయాలే యెన్దపడి. అప్పడి వళ్ళైత్తు చేర్త్తుక్కొన్డానో వెన్న (తానొట్టియిత్తాది). “నానల్లే” ఇత్యాదివాక్య వివరణమ్ (ఇప్పడి యెన్నెయమిత్తాది). పునశ్చ నెడుమూచ్చెటివానెన్నెన్దు (తాయార్ శొన్న విత్తాది). ఉయిర్ కైక్కుమాచ్చువిడుకై. పలకాలుమ్ నెడుమూచ్చెటికిటతుక్కు సంవాదమ్ (తతోమలినేత్తాది) సున్దరకాణ్డే పళ్ళుదశే. నెజ్జైన్దోవై పులకాలున్దొన్నతై - కాష్టసమాధియాకరూపిక్కితార్ (ఉళ్ళమ్ మలజ్జవెన్దిత్తాది). ఇత్రాల్ - అచ్చేద్యత్తాది ప్రతికోటియెన్నెన్దుపడి. (కొళున్దినాతోలేశొల్లుకిటతు) *కొళున్దినాతోలెరుక్కిటమైయై చొల్లుకిటతు.

ఆ-ఆ-వి.—(తాయార్ వజ్జైత్తానెన్నప్పొలుత్తిలలితి) మాతావళ్ళునాందోషత్వేనావదల్, తామక్తిమసహమానాసతీస్వయంవళ్ళునా మేవోపకారత్వేనాచేత్తర్థః. నను, మాతృవత్పుత్రపితృవళ్ళునాందోషత్వేనైవాచేతిభవతు, కోదోషఇతిచేన్న; “అరక్కునిలజ్జశ్శేర్ శీర్ కే, ఇలజ్జశ్శేర్ అనెయెన్నుమ్” “ఎనతవళపణ్ణర్ తకవుకశే, తకవుడైయవనెయెన్నుమ్” ఇతి-మాత్రాదూషణత్వేనోక్తానాంవచసాంప్రత్యుత్తరత్వేన పుత్రీవచనప్రకరణవిరోధాత్. — “నెడితుయిరానిట్టుమ్” ఇతి వర్తమానార్థం హృదినిధాయవృష్టస్తమాహ (తతేఇత్తాది) ఎన్నపుమామ్.

ఈ.-(విజ్ఞానై వజ్జనే శైవీర్) మిడుక్కనానకంసనై యభీయచ్చెయ్ తీర్. ఉమ్మైత్తోట్టిక్కనినైత్తారై నీర్ తోట్టిక్కమవరాయరున్దీర్. ఆత్రితానాత్రిత విభాగమట ఉమక్కిరణ్ణిడ త్రిలుమ్ కార్యమొన్జేయో? (ఉమ్మై త్తజ్జమెన్దు) తజ్జమల్లాతారై “తజ్జమ్” ఎన్దిరున్దార్ శొల్లుమాప్పోలే. శొల్లువలే! ౧ “తజ్జమాకియ తన్దెతా యొడు తానునూయ్” ఎన్నుమ్ సర్వరక్షకనై, ఘాతుకరై చొల్లుమాప్పోలే శొల్లుకితాళితే మకళ్ దశై యొప్పార్ త్తు. (ఇవళ్ పట్టనవే) ఒరుమహాభారతత్తుక్కుప్పోరుమ్మోలే. సంసారికరైప్పోలే యున్దుడుత్తుత్తిరియ నై త్తీరల్లీర్, ఉమ్మై నిత్యసూరికరైప్పోలే అనుభవిక్కు కొడు త్తీరల్లీర్, ఎజ్జరైప్పోలే “తత్తస్యసదృశంభవేత్” ఎన్నుమళవిలిరుక్కుప్పొల్లీల్, కంసనైప్పోలే ముడి త్తీరల్లీర్. ఎవభీవారాతే ఉమ్మై త్తజ్జమాక ప్పట్టినవివ శైయైత్తనై పడు త్తవేణుమ్?

౮.

జీ-ఆ.-శబ్దార్థమ్(మిడుక్కనానవిత్వాది). హర్దభావమ్(ఉమ్మైత్తోట్టిక్కవిత్వాది). “ఉమ్మైత్తజ్జమ్” ఎన్దు పదత్తైయుజ్జుట్టికొన్దుభావమ్ (ఆత్రితానాత్రితేత్వాది). కార్యమ్ - వజ్జనై. ఆత్రితరాన యశోదాదికకుక్కు త్తోత్తైయుమ్, అనాత్రితరాన కంసాదికరై జయిక్కైయు మన్జో వుమక్కు స్వభావమ్, ఇప్పోతిరణ్ణిడ త్రిలుమ్ తోట్టిక్కయేయాయ్ విట్టతేయైన్దు పడి. వ్యాఖ్యాతావిసిడుపాడు(తజ్జమల్లాతారై యత్వా ది). అప్పడిశొల్లులామోవెన్దు (తజ్జమాకియ విత్వాది). “తజ్జమల్లాతారై” ఇత్వాదివాక్యమ్-“ఉమ్మై” ఎన్దు త్రితాత్పర్యమ్. బహువచనార్థమ్ (ఒరుమహాభారతమిత్వాది). వినరణమ్ (సంసారికరైయిత్వాది). వజ్జనై త్తైయుపకారమాకచొల్లుకైయారే-సంసారికలిల్ వ్యావృత్తి; “తననెజ్జమ్వేవ” ఎన్దెయారేనిత్యసూరికలిలుమ్, తిరుత్తాయారాన తన్నిలుమ్వ్యావృత్తి. “కైవోళుమ్” ఎన్దు త్తైక్కటాక్షి త్తరుళిచ్చెయ్కి తార్ (ఎజ్జరైప్పోలేయిత్వాది). “కజ్జనై” ఇత్వాదియైక్కటాక్షి త్తరుళిచ్చెయ్కి తార్ (కంసనైయిత్వాది). “ఉమ్మైత్తజ్జమ్” ఎన్దు తుక్కు తాత్పర్యన్దరమ్ (ఎన్దుభీవారాతేయిత్వాది). అతావతు-ఇత్తనైనాళుమెన్దై “తజ్జమ్” ఎన్దిరున్దార్, ఇప్పొత్తే శొత్తొళామల్ ఎన్దై ఖిట్టుమ్మైత్తజ్జమాకప్పట్టిన వివళ్ పడుమపాడేయ్తు, ఇవరైయై త్తనైపాడుపడు త్తవేణుమోవెన్దు పడి. ఎన్దుభీవారాతే - ఎవశొల్లుభీవారాతే. అతావతు - ఇలక్కైన్దోర్ క్కే” ఎన్దుమ్, “ఎనతనళవణ్ణిర తకవుకే” ఎన్దుమ్, “ఎనకల్లితాన్వట్టవజ్జనైయే” ఎన్దుమ్, నాకొళొన్దువారై కరైయూదరిత్తెన్దు పడి. యద్వా, ఎన్దుభీ - “తత్తస్యసదృశంభవేత్” ఎన్దిరినైయతల్. మన్దరకాణ్డేవీకొనచత్వారింశే, “శరైస్తుసజ్కు లాజ్కుత్వాలక్కంపరబలార్దనః | మాన్దుదేద్యదికామత్సస్తత్తస్యసదృశంభవేత్” క్రమేణాన్వయః.

౯.

ప్ర-తి.-(ఎట్టామ్మట్టు) (వజ్జనేయిత్వాది) (నెడితుయిర్ క్కుమ్) తత్తపజ్జనదశే, “తతోమలిసంవీతాంరాక్షసీభిస్సుమావృతామ్ | ౧౮ || ఉపవాసకృశాం దీనానిశ్వసన్తీంపునఃపునః | దదర్శశుక్లపక్షాదౌచంద్రిలేఖామివామలామ్ | ౧౯ || మన్దప్రఖ్యాయమానేనరూపేణరుచిర ప్రభామ్” | ౧౯౪ || — (పట్టనవే) తత్తైకొనచత్వారింశే, “బలైస్సుమగ్రైర్వదిమాంరావణంజిత్యసంయుగే | విజయ్యాస్సుపురంయాయాత్త దేవాస్యయశస్కరమ్ | ౨౦ || శరైస్తుసజ్కులాంకృత్వాలక్కంపరబలార్దనః | మాన్దుదేద్యదికామత్సస్తత్తస్యసదృశంభవేత్” | ౩౦ ||

౧౦.

తాత్పర్యము. — తనగుణములచే నన్ను వశపఱచుకొనినవాడా! యనిచెప్పి మఱియు తానువారలాడుటకునశక్తురారై యజ్ఞలిచేసును. ఆప్పుడును సర్వేశ్వరుడు వేంచేసి నేవసాదింపనందున దుఃఖాతిశయముచే దనమనస్సుదగ్గమగునట్లునిట్టూర్పులిడును. ఈ ప్రకారము మిమ్మును రక్షింతుగా నమ్మియున్న ఈపెను ప్రతికూలులు పడిన దుఃఖముల ననుభవింపజేయుటయు క్తమా?

౧౧.

మా.—పట్టపో తెమ్మపోతటియాల్వై । మట్టలర్ తణ్ణురాయెన్ను జ్జుడర్ ।

పట్టవాయ్ నుతి నేమియార్, నుమ । తిట్టమెన్గొలివ్వేటై క్కే॥ ౯

ఆ.—(పట్టపోతు) ఆత్మతరత్తణ్ణామాక త్తిరువాళీయేయేన్దిక్కొణ్ణిరుక్కిఱన్, ఉమ్మాడుసంశ్లేషిక్కైయిలుళ్ళవళినివేతతాలే మన్ పసుసన్దిక్కొమ్మైయన్ది క్కేయిరుక్కిఱవివళి తిఱ త్తిక్కుయ్యనినైత్తరుళిన్ నైన్దితాళ్. ౯.

అన్య.—పట్టపోతు ఎమ్మపోతు అఱియాళ్ (౩) విరై మట్టల అలర్ (౬) తణ్ణురాయ్ ఎన్నుమ్ శుడర్ (౯) పట్టమ్ వాయ్ నుతి(౧౨) య్ నుమతు ఇట్టమ్ (౧౫) ఇవ్వేటై క్కు ఎన్గొల్. (౧౭)

పన్ను.—అన నరమ్, ఇవ్వళవిల్, రత్తణ్ పకరణవత్తైయెయ్ డైయవుమ్మ డైయనినైవేతాయరుక్కిఱతైన్దితాళ్.

ఉఱ్ఱణ్ణా మైయాలమ్ ఉఱ్ఱన్ న్దు తెళివు డైయళాయిరామైయాలమ్ అ స్తమిత్తపోతుమ్, ఉదిత్తపోతుమ్, అఱికిఱిలల్. అఱికిఱతు నెళ్ళా మాకైయాలే. (౩) పరిమళముమ్, మధువుమ్, పరవిన్, (౬) కెప్పిత్తిరుత్తురాయ్, ఎన్నానిఱుమ్. జ్వాలైకళైయై డైయ, (౯) పట్ట వాయ్ నుతి, కూరైయైయమ్మ డైయ, (౧౨) తిరువాళీయైయ డైయవళి, ప్రతిబన్ధక తైక్కళిత్తుక్కిట్టపరికరమ్మ డైయారానవుమ్మ, నినైవానతు, (౧౫) పల్లీల్, వివమాట్టాతవిచ్చపలైక్కు, ఏతాయరుక్కిఱతు? (౧౭) సత్తైక్కుఱుప్పాయిరుక్కిఱతో?, ముడివు ఱప్పాయిరుక్కిఱతో? నెన్దుకరుత్తు. ౯.

అర్థము.—(ఈపె) అ స్తమయకాలమును ఉదయకాలమును నెఱుంగదు. (౩) పరిమళమును మధువును పూర్ణమైయున్న (౬) చల్లనితిరు య్ అనిచెప్పను. తేజస్సుకల (౯) మండలాకారమైన ముఖమును క్రూర్యమునుకల (౧౨) చక్రాయుధముధరించినవారా! మీయొక్క (౧౫) ఇట్టిచపలురాలికు ఎట్టిదైయున్నదో? (౧౭)

ఈ.—బన్బతామ్బట్టు. “ ఇవళ పట్టన ” ఎన్దెక్కు-ఎన్బట్టాళెన్న ; పడువతెల్లామ్ పట్టాళాకిల్ ఇవళిని డువాళెన్దితాళ్.

(పట్టపో తెమ్మపోతటియాళ్) ఉతి త్తతుమ స్తమి త్తతుమఱికిఱిలల్. ఇవళివతుమే తేనుముణ్డోవెన్నిల్ (యిత్యాది) విరై-ఇతొరుపరిమళమే! మట్ట-ఇతొరుతేనే! అలర్-ఇతొరుపూవే! తణ్-ఇతొరుకుళిర్ త్రియే! తిరుత్తురాయ్ విషయ మాక ఒరుకోడియైచ్చొల్లుమ్. ౧*ఉమ్మడైయ పేరుందారు మొళియవటియాళెన్దితాళ్.

ఎన్ద వాతే, “ నమ్మైయాళై పట్ట ఇప్పడిపడప్పిల్, న్నోమే ” ఎన్దలభ్యలాభతాలే కైయిల్ శిరు

శి-ఆ.—బన్బతామ్బట్టు (పట్టపోతిత్యాది) పూర్వాధ్యక్షైక్కొట్టి త్తవతారికై (ఇవళ పట్టనవిత్యాది). (ఇనియెన్నడువాలితి) ఇతుక్కు నుభవియతతాయనిమేలే యనుభావ్యమానదుఃఖముణ్డో వెన్ద పడి.

“పట్టపోతు” ఎన్దతు - “ముత్తుప్పట్టతు” ఎన్నుమాప్పోలే, ఉతిత్తపోతెన్ద పడి. “ఎమ్మపోతు” ఎన్దతు - “ఎమ్మకళమ్” ఎన్నుమా క్కే, అ స్తమి త్తపోతెన్ద పడి. ఎమ్మకళమ్-ముడికిఱయధభూమి. వివరణ(ఉమ్మడైయవిత్యాది). వితిర్ త్తా-చలిప్పిత్తా. తటస్థశక్త్యైయై

ఆ-ఆ-వి.—“ విరై మట్టలర్ ” ఎన్దిపదన్దోడే, “ వజ్జనే ” ఎన్ద తైయన్జూఱితాత్పర్యమ్ (ఉమ్మడైయపేరువిత్యాది) ఎన్నవుమామ్. —(నమ్మైయాళైప్పట్టితి) అస్తి న్వాక్యేస్వాపదేశే-౨ “ఉదారాస్సర్వపైవై తేజ్ఞానీత్వాత్తైవమేమతమ్ । అస్థితస్సహియుక్తాత్తమామేవానుత్త రిమ్ | బహూనాంజన్మనామస్తే జ్ఞానవాన్తాం ప్రపద్యతే । వాసు దేవస్సర్వమితి నమహాత్మానుదుర్లభః”.

ఈ. - వాల్మీయే విత్తిరత్నా (శుడర్ వట్ట వాయ్ నుతి నేసియార్) శుడరై యుమ్, వట్ట మాన వాయ్ యుమ్, కూర్చై యుముడై యతిరు వాల్మీయై క్కై యిలేయుడై యార్. ఇప్పోతు “ శుడర్ వట్ట వాయ్ నుతి ” ఎన్ని విశేషణ మెన్నెన్దిల్; పెణ్బిళ్ళై యొక్కాట్టల్ తిరుతాయార్, కై యున్దిరు వాల్మీయు మాన వట్ట కుక్కిడు పట్టు, విశేషణ బ్లిట్ట నుభ విక్కితాళ్. ఆత్రితానాత్రిత విభాగ ము ఉమక్కట్టై క్కుప్పరికర మొట్టేయో? ౧. “ అట్టిప్పడై యన్దణనై మఱవియై యిన్ది మనత్తువై ప్పారే ” ఎన్టిత్తే ఇవర్తమ్ముడై యవార్చై యుమ్. కై యున్దిరు వాల్మీయు మాన వట్ట కై క్కుణ్డాల్ నెళ్ళట్టియు మవర్ కళితే. (నుమతిట్ట మెన్దొల్) రావణాశిరణ్యాదిక కై ప్పొలేముడిక్కనినై క్కిటీరో, నిత్యనూరిక కై ప్పొలే కై యున్దిరు వాల్మీయు మాన వట్ట కై, యనుభవిప్పిక్కిటీరో? తనై యుమ్ మఱన్దు మ్మై యుమ్ మఱన్దు సంసారిక కై ప్పొలే యున్దుడత్తు త్తిరియవై క్కిటీరో? ఇవళ్ పేన్ద్రుల్ నీర్ నినై త్తిరుక్కిఱతె? (ఇవ్వేట్టే క్కే) అత్తన్ద పలైయాన ఇవళ్ విషయ త్తిల్ నీర్ నినై త్తిరుక్కిఱతె?.

జీ-ఆ.-యనుపదిత్తు పురిహరిక్కిఱార్ (ఇహితిత్యాది). ఇహితు-తాయార్ తక్షణాదైయామ్ చొల్లుకీహితు. “శుడర్ పట్టవాయ్ సతి నేమి యార్-పట్టహితు” ఇత్యాది పూర్వార్థతోడేమాట్టి, మకళుడైయవ్వనత్తుక్కు త్తిరుహియైహితునోటైచ్చేర్ త్తియిక్కుకేహేతువెన్ద తాత్పర్య మరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (అశ్రితానాశ్రితేత్యాది). అతావతు-అనాశ్రితరాన హిరణ్యాదికలై యభీక్తైక్కుమ్, అశ్రితైయానవివలైచ్చేర్ త్తియిక్కుకైక్కుట్టియభీక్తైక్కుమ్ పరికరమెన్దెయ్ వెన్ద పడి. ఇవరప్పడికైయన్దిరుహియిమానవక్కుళేయిడుపట్టిరుప్పరోవెన్న (అభీష్పడైయిత్త్యాది). అన్దలనై-పరికధనై. ౨ “శక్కురత్తణ్ణలైయెన్ద తాన్ద” ౩ “అభీయిడుమిహిన్నార్ శార్గముడైయ వడికలైయిన్నార్ రెన్దబియో” ఇత్యాదియై త్తిరువుళ్ళమ్మల్ గీ, తిరుమడైయాల్వార్ ములలానారైయఁజుట్టియరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (కైయమిత్త్యాది). “శుడర్ పట్ట వాయ్ సతి నేమి యార్” ఎన్ద తైయఁజుట్టిభావమ్ (రావణేత్యాదివాక్యద్వయేన). సతి” ఎన్ద - తైత్త్యుత్తైప్పల్ గి (రావణహిరణ్యాదికలైహిలేయెన్ద తు). “శుడర్” ఎన్ద తైహిన్న - శాన్దర్యతైప్పల్ గి (నిత్యనారికలైహిలేయిత్త్యాది). ఇన్దవర్గద్వయైయై యత్తరత్రవినిక్కిఱార్ (కున్దైక్కిల శాకవిత్త్యాదివాక్యద్వయేన). “పట్టహి తెఱుహి తేమియాళ్” ఎన్ద తైప్పల్ గి (తన్నైయమ్ ముఱున్దిత్త్యాది). అతావతు-పట్టహి తెఱుహి తేమియాళ్” ఎన్దివిడ త్తిర - ౪ “నన్దన్దుదితతిత్తై నన్దన్దుప్రమిలేరవఁ । అత్తనో నావమధ్యనేమనమ్మజీవితక్షయమ్” ఇత్యాదిప్పడియైయెల్లారుమ్ సుఖమాకవిరుక్కు, ఇవహితిత్తతు మన్దమిత్తతు మఱియా తేయరుక్కితా శెన్ది తేతాత్పర్యమ్; అన్దభావతైత్తిరువుళ్ళమ్మల్ గీ, ఇప్పడియరుక్కిఱువివలైయవర్ కలైహిలేయెన్దదుత్తు త్తిరువైక్కిఱిరోవెన్ద పడి. “ఇశ్శేట్టైక్కు-నుమిత్తిమెన్దో” ఎన్ది పదసన్దతియైత్తిరువుళ్ళమ్మల్ గీ, “విన్ద మట్టల్” ఇత్యాదియైయఁజుట్టాత్తు, చాపలస్యవిషయన్దర్యయన్ద భావమాహ (పల్ గీల్ గువిదాతవిత్త్యాది). ఏట్టై-చపలై. “శుడర్” ఇత్యాదియైయమ్, “విర” ఇత్యాదియైయఁజుట్టా చాపల తైవినిక్కిఱార్ (కైయమిత్త్యాది).

తాత్పర్యము...మీతో సంక్షేపించుటయందభినివేశముచే నదితప్ప యితరముల ననుసంధింప నశక్తురాలైన యీమహారైవిషయమునందు, ఆత్రతరక్షణార్థముగఁ జిరువాణీనిధరించియున్న తమరెంచియుండువిషయమెట్టిదో? ఈపెనిత్యనూరులవలె తమదివ్యమంగళవిగ్రహసౌష్ఠ్యము ననుభవించునట్లు కృపఁజేయుదురో? తనను మిమ్మునిద్దరినిమఱివి సంసారలవలె దుఃఖపెట్టెదరో? ఈపెవిషయముగ మీరు తలచియుండునది ఏమో? నేనెఱుంగను.

మూ.—వృత్తి పేత్రయిరాప్య కన్ద్రున । శక్తిలోక్మణినిర్మలాత్, కుట ।

శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రథమోధ్యాయః పంచవీధ్యాయః ॥ ౧౫ ॥

ఆ. — (ఏటై పేతై) ఉమ్మెయ్యైప్పడుమ్ స్వభావైయాయ్, ఉమ్మడైయదుర్లభత్వత్తైయతీయమాట్టాత బాల్యవశాపన్నైయాయునన్దవల్ ఉమ్మెయ్యైప్పట్టు పెత్తాతవ్యసనత్తై అత్తై నమనసన్నైయానాల్; ఇనల్ ముశివత్తుయన్నే ప్రతిబద్ధకత్తై యుమ్ నీరేవాక్కిగ్గొట్టె ఈడైవన్ద రక్షితరుళ వేణుమెన్దెమ్మెరుమా నైయపేక్షిక్కితాల్.

౧౦.

అన్య. — ఏటై పేతై ఇరాప్పకల్ (౩) తన కేట్ ఇల్ (౬) ఒణ్ కణ్ నీర్ (౯) కొడ్డాల్ కొర్ వాట్టు (౧౨) వేవ ఇల్లై శిబ్దేర్ (౧౫) ఇనల్ మాటై నోక్కొన్దుమ్ (౧౮) నాట్టేన్నిక్ (౧౯).

౧౦

పన్ను. — ఆనన్దరమ్, విరోధిమిక్కాల్ వేన్ద విక్రపన్దుమ్ వీరప్పాట్టైయుడైయనీర్; ఇనల్ నోక్కొన్దు మొట్టెయచ్చెట్టబ్బత్తు, ఇట్టై ఐడియాతోట్టెయవేణుమెన్దితాల్.

కిట్టాతోట్టెయిలుమ్ విడాతనపత్తైయమామ్, ఎన్ శొక్కేళాత పేత్తైయమానవినల్, ఇరవోడు పకలొడువాయలు, (౩) తన్, ప్పు, ఇల్లాత, (౬) అట్టకీయ, కణ్డల్, నీర్, (౯) కొళ్ళుమ్మడియానాల్. మిక్కవుయర్ త్రియైయుడైత్తాయ్ పరపీడాఫలమాన, రావణైవ్యమ్, (౧౨) అగ్ని నేత్తామ్మడి, లజ్జైయై, అట్టియచ్చెట్టబ్బత్తు, (౧౫) ఆనశుక్కుతవినాత్వోలే ఇనశుడైయ, ముగ్ధమాన - మాన్-నోక్కిప్పోలే యిరుక్కిలు, నోక్కైయైన్దైయమాకిలుమ్, (౧౮) త్తయిప్పియాతోట్టెయవేణుమ్, (౧౯) ఇనల్ నోక్కొన్దు శీర్ ఎల్లార్ మ్మయి వనపేతువెన్దు కరుత్తు.

౧౧.

అర్థము. — అధికాశనోందియున్న (హితములనువినని) బాలికయైనయీపై కేయియగళ్ళు (౩) తనయొక్క నమము లేని (౬) అందమైన నేత్రములయందు నీళ్ళు (౯) గరిందియున్నది. అధికమైన (రావణునియొక్క) నిశ్చర్యము (౧౨) దగ్ధమగునట్లు లంకను భస్మీకరించువారా! (౧౫) ఈపెయొక్క సుందరమైయున్న కటాక్షమునుమాత్రమైనను (౧౮) నశింపకనుండవలయు. (౧౯)

ఈ. — పత్తామ్బట్టు. ఇనల్, నోక్కొన్దు మొట్టెయ అల్లాత తెల్లా మొట్టెన్దాల్; ఇన్నోక్కొన్దుయుమ్ నోక్కొన్దురెన్దితాల్.

(ఏటై) “కిడైయాతు” ఎన్దు ప్రమాణప్రసిద్ధమానత్తిలే, కిడైక్కుమలిల్ పణ్ణమ్ చాపలత్తైప్పణ్ణుకై. పేతై “కిడైయాతు” ఎన్దు తిన్దు మీళుమ్ పరువమల్ల, నాకహితజ్ఞోన్నా లుజ్జేళాతపరువమ్. (ఇరాప్పకల్ తనకేట్టై

శీ-ఆ. — పత్తామ్బట్టు. (ఏటైయిత్యాది). “మాటై నోక్కొన్దుమ్ వాట్టేన్నిక్” ఎన్దుత్తై క్కటాక్షితవతాకికై (ఇనళిత్యాది).

కిడైయాతెన్దు ప్రమాణప్రసిద్ధమానత్తిలే యెన్దుతు-౧ “శామస్తునోరథం స్వర్గం స్వర్గివర్త్యభ్యుత్పదమ్ । ప్రాప్నోత్యిరాధితేవిష్ణుముక్తిమప్యతి దుర్లభామ్” ౨ “నచన్దుపాపశ్యతికశ్చనైవమ్” ౩ “నగ్రాహ్యోకేచదిత్పుచిత్” ౪ “కట్టిలి” ఇత్యాదియైప్పబ్బె. (నాకహిత

ఆ-ఆ-వి. — “సమత్తిట్ట మెన్దోల్” ఇత్యువాన - తదేకరక్ష్యత్వాగ్రసాయే సత్వపిస్వరత్తే స్వయంవిజ్ఞాపయతి, ఏతాదృశిస్వరత్తగర్భవిజ్ఞాపనప్రవృత్తిరనన్తవ్యా. పరప్రవృత్తినినర్తకస్వప్రవృత్తినిచృత్తి - ప్రవృత్తితిహిప్రవృత్తిలక్షణమ్. తస్మాత్స్వరత్తగర్భవిజ్ఞాపనప్రవృత్తిరూప స్వప్రవృత్తేర్విచరమానత్వాపిషడ్వ్యభిప్రాయమాన, తదానీమాన (ఏటై పేతైయతి). ఇతివాక్యసంబద్ధగ్రన్థిప్రవాళి. అరవీవహ్యస్యాం ాథాయమ్ “నోక్కొన్దుమ్ వాట్టేన్నిక్” ఇత్యత్ర “ఇనల్ తానే ముశిన్దుపాకితాల్” ఇత్యాద్యుక్తిచ్చ, ఆనన్దరమ్ “వాట్టమిల్ పుకట్టేవామనై” ఇతి-సంక్లేషశ్చ. అయమర్థః శ్రీవచనభూషణేపుచ్చ్యతే ౫ “అన్తిమకాలత్తుక్కు త్తజ్జమిప్పోతు తజ్జ మెన్దిలి నిన్దెవునలైకై ఎన్దు తియరనచ్చెయివర్” ఇతి. ౩ “అహంస్వరమిమచ్ఛక్తం - కాష్ఠపాపాణసన్నిభమ్”.

౧౦.

ఈ.-లోణ్ కణ్ణనీర్ కొణ్ణాల్) ఆనన్దాశ్రువుక్కు త్తకుతియాయ్; (కేట్టిల్) కేట్టై ఎన్దు. ఒప్పాయ్. ఇల్ ఎన్దు. ఇల్లొ మైయాయ్, ఒప్పిన్ది కే. యిరుప్ప తాయ్; ఒణ్ కణ్ - కణ్ణనీర్ కొణ్ణాల్ విడిలుమ్, కణ్ణార్ కు ఆల త్తివట్టిక్క వేణ్డు మ్మడియానకణ్, సర్వకాలము మశ్రుపూర్ణమాయీర్దు. తామరైయిలే మత్తుప్పట్టాప్పోలే యిక్కణ్ణమ్ కణ్ణ నీరుమాయరుక్కిఱవిరుప్పై, కాట్టిలెటి త్త నిలావాక్కువతే! ఇవిరుప్పకు కృషివణ్ణి, ఫలవేలైయిలే యిరుప్ప తే!; పొన్నుమ్ మత్తుమ్ విలై యుమ్మడియితే కృషివణ్ణిర్దు, ఇప్పోతివళిపుక్కన్దియే, అవనిపుక్కాయీర్దీ వళి కరై కిఱు.

(కిళర్ త్యాది) నడువేకణ్ణీర్ విల్లివిడు మి త్తనైయో? విరోధికన త్తిరుక్క వెన్న; రావణనిలుమ్ వలితో ఇవ భుజైయ విరోధివర్గమ్. ౧ “ఉదీర్ణ స్వరావణస్య” ఎన్దిఱపడియే-తాయుమ్ తమప్పనుమ్ శేరవిరుక్క ప్పాతాత వై శ్వర్యమితే. కిళర్ నదై శ్వర్యమానతు వేమ్బడి లక్ష్మయైనిరసిత్తిర్. ఒన్దైయట్టిక్కనినై తాల్, ముతల్ కిడవామే య్తిక్కుమవరా యిరానిన్దిర్. (ఇవళి మాట్టై నోక్కొన్దుమ్ వాట్టేన్ది నే) ఇవభుజైయ ముగ్ధమాననోక్కొన్దుమ్ కిడక్కుమ్బడి కార్యమ్బార్ క్క వేణుమ్. మాట్టైయెన్దు-ఇళమై. (నోక్కొన్దుమ్ వాట్టేన్ది నే) ఇవళి తా నేముడిన్దు పోకితాళి, నాజ్గళి తా నే యిక్కిఱోమ్, జీవిక్కివిరుక్కిఱ నీర్ వేణుమాకిల్, ఉమ్ముడైయ జీవన త్తై నోక్కొక్కొళ్ళుప్పారుమ్.

౧౦.

జీ-అ.-జ్జొన్నాలుమితి) “తకవుకే” “వన్దానైయే” ఇత్యాది ఫలజ్గళేళోన్నే నెన్దపడి. (ఆల త్తివట్టిక్క) ఆల త్తియాలే పుట్టి నోవై వట్టిక్క. పోక్కునైయెన్దపడి. “తనకేట్టిలొణ్ణిలే. ఇరాప్పకల్ నీర్ కొణ్ణాల్” ఎన్దన్దుయి త్తర్గమ్ (సర్వకాలముమిత్యాది). కణ్ణవర్ణిక్కిఱవళుడైయ జుర్దభావమ్ (తామరైయిలేయిత్యాది). అతావతు - సంశ్లేషన్ద స్తకరసమ్ పాత్తిక్కైక్కావళుమ్, మేన్దేలనత్తు ప్పెట్టిఱప్పిక్కైక్కావళుమ్మో నీర్ విక్లేషి త్తతు; అనై యప్పడియే ఫలిత్తపిన్దుమ్, కణ్ణనీరైయమ్ మాల్ దీక్కిలక్క ప్పెతాతే యిరుప్పతేయెన్దపడి. తామరైయిలే - తామ రైవువిలే. అతిలనిచ్చువాయిక్కిఱీరక్కిర్. “ఇతువేణుమ్” ఎన్దు సుప్రస్థవతారాదికళారే పాడుపట్టిన్దువిట్టిరైయిన్దితాల్ (ఇవిరుప్పక్కొ త్యాది). ౨ “ఒన్దుత్తుమ్ పైమ్మెన్దు మేన్ది” ఎన్ద త్తైయట్టొణ్ణ రసోక్తి (పొన్నుమ్ మత్తుమిత్యాది). పొన్ - వైవర్ణ్యమ్. మత్తు - ఆశ్రు విన్దుక్కో. (ఇప్పోతివళిపుక్కన్దియేయితి). ఇలైయాకిల్, “తనకేట్టిలొణ్” ఎన్దిఱ విశేషణత్తుక్కు ప్రయోజనమిలైయిటే.

కిక్కుక్కు శేషమాక్కియవతారికై (నడువేయిత్యాది). “రావణనిలుమ్ వలితో” ఎన్దైక్కు అవనప్పడియధికనోవెన్న; కిళర్ త్తియిన్ చర మావధిమాహ (ఉదీర్ణ స్వత్యాది) అయోధ్యాకాణ్డే ప్రథమే, “నహిదేవైరుదీర్ణస్య రావణస్యవధార్థిభిః । అర్థితోమానుషేలోకేజ్జేవిష్ణుస్స నాతనః” “వాట్టేన్ది” ఇత్యత్ర-వికారమ్ - అవ్యయమ్. “కిళర్వాట్టేన్దవేన విలక్తైశ్చైర్దీర్ - ఇవళి మాట్టై నోక్కొన్దుమ్ వాట్టేన్ది నే” ఎన్దు మేలుక్కు శేషమాక్కి భావాన్తరమ్ (ఒన్దైయట్టిక్కవిత్యాది). అతావతు - లక్ష్మయై నిశ్శేషమాక అట్టితాప్పోలే యివలైయమజ్జీయాతే కొళ్ళుమెన్దపడి. “వాట్టేన్దిన్” ఎన్దు - ఫలమవనతాక చ్చొన్న తుక్కుభావమ్ (ఇవళి తా నేయిత్యాది). ఉమ్ముడైయ జీవన త్తైయెన్దుతు-౩ “మణ నోక్కొమున్దానై” ఎన్ద త్తైప్పట్టి. క్రమేణాన్వయః.

౧౦.

ప్ర-తి.— (పత్తామ్బట్టు) (వట్టివేత్తైయిత్యాది) (కిళర్ వాట్టేన్ది) అయోధ్యాకాణ్డే ప్రథమే, “తేషామపిమహాతేజా రామోరతికరః పితుః । స్వయంభూరివభూతానాం బభూవగుణవత్తరః॥ ౬॥ సహిదేవైరుదీర్ణస్య రావణస్యవధార్థిభిః । అర్థితోమానుషేలోకే జ్జేవిష్ణుస్స నా తనః॥ ౭॥ కాసల్యాకుతుభేతేన పుత్రేణామితతేజసా । యథావరేణదేవానా మదితిర్వజ్రపాణినా.” ౮॥

౧౦.

తాత్పర్యము. — మిమ్ము నెల్లప్పుడూ పడు స్వభావముకలదియు, మీసంక్షేపము దుర్లభమనియెఱుంగని బాల్యదశతోఁగూడియున్నదియు నైన యీకుమార్తె, మీసంక్షేపమునుఁగోరి యదిఫలింపనందున వ్యసనముచే నత్వేదమువనము రాలాయెను. ఈపె దురవస్థనుబొందుటకు మునుపు సకలప్రతిబంధకములను దమరేపోఁగొట్టి యీపెయొక్క సుంపరమైన కటాక్షమునుమాత్రము నతిశ్రీఘ్రముగరక్షించుఁడు. ఈపె మరించు చున్నది. మేమును కుమార్తెను దారపోసుకొనుచున్నాము, ఇందుకు సందియంబులేదు. జీవింపనాశపడుచున్న తాముండవలసియున్నచో తమ జీవనమైన యాయుగ్ధకటాక్షమును గాపాడచూడుఁడు.

౧౦.

మూ. — వాట్టమిల్ వుకత్తోమననై, యితై | కూట్టివణ్ణుడకోపకోశోల్, అమై |

పాట్టోరాయరత్తిప్పత్తైల్, అడి | కూట్టలాకుమన్దామమే ||

౧౧||

అథ్వార్ తిరువడిక శేశరణమ్.

ఆ. — (వాట్టమిల్) ఆహ్వారిప్పడియననన్మరానవిడత్తిల్, అవరుడైయవసాదమెల్లామ్బామ్బడి వస్తుతోన్టియరుళుకై యాలేవాట్టమి గ్గతప్రణయత్వవాత్సల్యకారుణ్య సౌశీల్యాదికల్యాణగుణజ్ఞైయుడైయనాయరుద్ద ఎమ్మెరుమానైచ్చొన్న వి తిరువాయ్ మొట్టి అన్బరువడికళితే యుక్తియతోరు తిరుమాలైయాక చుట్టలామెన్దితార్.

౧౧.

తిరుక్కురుకైప్పిరాన్బిళ్ళాన్బిరువడిక శేశరణమ్.

అన్వ. — వాట్టమ్ ఇల్ వుకత్తో (౩) వామననై వకో శవకోపకో (౬) ఇతై కూట్టి శోల్ (౯) అమై ఓర్ పాట్టు (౧౨) ఆయిరత్తు ఇప్పత్తైల్ అడి (౧౫) అవ తామమ్ కూట్టలాకుమ్. (౧౮)

౧౧.

పన్నీ. — అనత్తరమ్, ఇత్తిరువాయ్ మొట్టిళ్ళుఫలమాక భగవదారాధనరూపకై జ్ఞుర్యతైయరుళిచ్చెయ్కెఱార్.

నోక్కువాడాలిపడి తిక్కునైవ్రతోన్ట ఆర్థియావేవస్తుముక్కాట్టి నపడియాలే వాట్టమ్, ఇల్లాత, గుణప్రకృతైయైయుడైయ, (౩) వామననైక్కుటిళ్ళు, ఉదాహరణ, ఆహ్వార్, (౬) ఇతైయోడే, కూట్టి, శోన్న్, (౯) లక్షణపూర్తియాలేయమైతియైయుడైయ, అద్వితీయమాన, పాట్టుక్కో, (౧౨) ఆయిరత్తియమ్, ఇప్పత్తైల్, అన్దవామనడియిలే, (౧౫) అత్తియ, మాలైయై, కూట్టలామ్. (౧౮) ఇతువజ్జీవిరుత్తమ్. ౧౧.

వాడిశేసరిఅత్తికియమణవాళచ్చీయర్ తిరువడిక శేశరణమ్.

అర్థము. — వామను లేని కల్యాణగుణములుకల (౩) వామనావతారంబై త్తినవిష్ణువునుగుఱించి ఉదారులైన ఆహ్వార్లు (౬) స్వరములతోఁ జేర్చి సూదింపిన (౯) సర్వలక్షణసంపన్నములై అద్వితీయములైన పాశురముల (౧౨) వెయ్యింటిలో నీపదిపాశురములచే శ్రీపాదములలో (౧౫) సుంపరమైన మాలను సమర్పింపవచ్చును. (౧౮).

ఈ. — నిగమత్తిల్ - ఇత్తిరువాయ్ మొట్టిన్మై యభ్యసీక్కవల్గార్, ఇవర్ ప్రార్థిత్రపడియే నిత్యసూరికళో తిరళిలేపోయ్ ప్పక్కు సర్వేశ్వరన్బిరువడికళిలే ౧౫కూట్టునన్దాలైప్పడియే తిరుమాలై శాత్తియడిమైశెయ్యప్పెలు వర్కకల్గితార్.

జీ-ఆ. — నిగమమ్ (వాట్టమిత్తాది) “అడికూట్టలాకుమన్దామమే” ఎన్దైక్కటాక్షితనతారికై (ఇత్తిరువాయ్ మొట్టియైయత్తాది). తిరుమిరుత్తమ్ (కూట్టునన్దాలైకళో) కూట్టుకైక్కు త్తమతియాన నల్లమాలైకళో.

ఈ.- (వాట్టమిల్ పుకడ్ వామననై) ఇవ్వళవి లేవన్దుముకడ్లాట్టిల్ దీలనాకిల్, అవ్ పుకడ్లుకు వాట్టమ్ వన్దుతిత్తే. (వామననై) తన్నుజైమై పెలుకై క్కిరప్పళనామవనితే. (ఇశై కూటి) పరిమళన్తోడే పూవలరుమాప్పోలే, ఇశై యోడేపుణర్ పుణ్ణతాయిల్. (పళళడగోపళళోల్) ౧. 'ఉదారధీర్తునిః' ఎన్నుమాప్పోలే, మానసానుభవమ్మిక్కే. వాచిక మాక్కినాట్టైవాట్టిత్తడోదార్యమ్. (అమైపాట్టోరాయిరత్తు) అమైపు - శమైవాయ్, శబ్దార్థగళిన్తెన్దిరుక్కై. (ఇప్పతాలిత్తాది) ఇప్పత్తైయుమభ్యసిక్కవల్లవర్కళుక్కు శెప్పిమంత్తయైక్కొణ్ణు అవ్విరువడి కళిలేనిత్యకై జ్జుర్యమ్మణ్ణప్పెఱలామ్. "కైజ్జుర్యమ్మణ్ణపేణ్ణమ్" ఎన్టానైప్పట్టు, అతుపెత్తాన్తయాలేపోలేకాణు మివ్వాల్ గ్రామైయెల్లామ్మిజన్దుతు; పితృధనమ్ పుత్రమకుక్రపాస్తమామాప్పోలే, ఇవ్వాజ్జగ్రామైయాల వన్దుక్ళేశమ్ ఇతుకన్దువర్కళుక్కునుభవిక్కవేణ్ణాతే, ౨. 'అడియార్కళో కుగ్రాన్దులై - ఉన్దుగూడువన్దున్దుకొలో' ఎన్దుఅశై వ్వుట్టపడియే అత్తిరళిలేపోయ్ ప్పుక్కు అనుభవిక్కప్పెలువరెన్దితార్.

ముతత్పాట్రిల్ - ఆశ్రితరాపత్రేశేప్పేడాక పుతపుమస్యభావనానవక, ఇవళుచ్చయ అపత్తుక్కు - వస్తుత
పుకిటిలెన్దాళి; ఇరన్డామూబ్బట్రిల్ - “విరోధియుణ్డే” ఎట్టునినెవాక, బాణుచ్చయబాహువనత్తియమ్ వలితో
ఇవళివిరోధియెన్దాళి; మూన్డామూబ్బట్రి - ఇప్పడిశెయ్యనినెత్తినీర్ మున్నచ్చెయ్యలై ఎట్టియశెయతీరెన్దాళి; నా
లామూబ్బట్రిల్ - అతుపాటుక్కుమూట్టానుల్ అతుతన్నెయేయుపకారమాక చ్చొన్దానిన్దాళెన్దాళి; ఐన్దామూ
ట్రిల్ - అప్పళవిలుమ్వారామైయాతే, నిర్దయనెన్దాళి తిరుత్తాయార్ ; ఆటామూబ్బట్రిల్ - అనుపాటుక్కుమా
ట్టానుల్, కెడువాయ్ఆకరత్రిల్ తకప్రముఱుక్కుమో?, అతునన్దుతైకాణెన్దిటాళెన్దాళి ; నీన్దామూబ్బట్రిల్ -
అవకగుణహనితన్నెయేగుణమాకక్కొళ్ళుప్పడి యివళై వజ్జిత్రానెన్దాళి ; ఎట్టుమూబ్బట్రిల్ - ఉచ్చయపాశ్రయ

జీ-ఆ.-నిత్యనిర్దోషగుణజ్ఞులకు వాట్టత్తుకు ప్రసక్తియుజ్ఞోపేత్తు (ఇప్పటివిధేయత్యాది). "వాచక" ఎట్టివాచకమిట్లు. "ఇనభాగ్గోపా
తనకుట్టు" ఎన్నుమిడన్దోష్ట వర్ధియానిట్టా నెట్టర్థమాక వివక్షిత్తు. ఇప్పవమివ్వర్థతైక్కాట్టుమా విత్త్యాకాగ్గోపాతానా. (అట్లుజ్ఞమెయి
త్యాది). ఇతై - గానమ్. పుణః పూజితాయీదు - సద్భిషతమాయీదు. ఇనర్కువజ్జాయేతన్న (ఉదాహరణత్యాది) బాలకాకీర్తిరీతి,
"ఉదారవృత్తార్థపదైరనోరమైస్తదాఽస్యరామన్యచకారకీర్తిమా. సమాక్షైర్భోకశైర్యశ్యస్విగో యోగ్యుః. కాన్యమునారభ్యసి"
"అమైపాట్టు" ఎన్నుమిడత్తిలే - 3 "సూక్తింసమగ్రయతు" ఇత్యాద్యనుసంధేయమ్. "అద్దామమ్" ఎన్నుమిడత్తిమ్ (జ్ఞేమాత్తైయన్దత్తు).
ఇట్లేయతుకల్పవర్కళుక్కు కైబ్బర్యతై ఫలమాకన్యొట్టుకైయాలే - కీర్తి, ౨ "అడియార్కళుక్కుకై - ఉత్తమామనరేష్టాలో"
ఎన్నుమిడత్తిమ్ - కైబ్బర్యపర్యన్దమ్ వివక్షితమెన్దితార్ (కైబ్బర్యప్పణ్ణవిత్త్యాది). ఇనర్కళుక్కుమివన్దొప్పిగో గానో గానాః సమ్మోశేజ్జా
వోపెన్న (పితృభనమిత్త్యాది). ఇనరుడైయపాశురజ్ఞుల్లపజ్జీయాలే యివర్తెక్కుళిత్తు శివ్యపుత్రత్వమున్ది పుణ్యమిదం కళుక్కుమివ్వపడి. (అను
భవిక్పెట్టువరెన్దితారీతి) ఇతుకల్పవర్కళుక్కువరుడైయప్రార్థనైయప్రార్థనై తనిస్తుప్రార్థనపేజ్జాకన్దపడి.

ప్రశ్నలు - ఎత్తుక్కొక, మఱుక్కుమో - పద్దుమో? అపాత్రయమ్ - ఆత్రయమ్. “ఈయందువలన” అని అర్థం కలిగియున్నది.

అ-అ. వి.-విజ్ఞాపనార్థప్రవృత్తావపివినివృత్తాయాంసత్యాంస్వయమేవాగమనేనోపానుభవ్యత్యక్తేతితత్త్వమ్ - - - - - "అ-అ-అ-అ" ఇతిపదవివృత్తి
ప్రాయేజాహ (తత్త్వం దైమైవేతిక్రైకైతి)నిష్ఠువామ్. — (3) "సూక్తింసమగ్రయగుంస్వయమేవనిష్ఠ్యే" తద్గ్రంథానిహి- - - - - మనుష్యకృతాన్
తైదధ్యన్తగ్గుణగుప్తునగౌరవైర్యం కష్టాలకర్తవ్యమారాకవయోధయన్తి॥ అనామ్రాణావప్యంసాగుణవర్తనాహి- - - - - మనుష్యకృతం
పరిచితువాథాపిగహనమ్ । పదానాంసాభ్రాత్రాదనిమిషనిషేవ్యం శ్రవణయోస్వయమేవప్రకర్తవ్యం - - - - - మనుష్యకృతాన్
శ్లోకద్వయమునుసంధేయమ్. — పరామృతార్థకృతకైక్యకర్తృప్రార్థనైవితద్దేశకాశ్యత్వానాశ్చ ప్రార్థనా. ప్రార్థనం ప్రార్థనాభా
వ్యమితి నిర్వృత్తౌనేత్యభిప్రాయేజాహ(అదియార్కళిత్యాది). విభీషణకృతప్రవృత్తిశేషసంసారతాన్మూల్యంసాగుణ- - - - - నానామపిరామప్రాప్తి
సేతుభూతాభూత్, తత్ప్రవృత్తిసమృద్ధినాశ్చారామసమృద్ధావహచాభూత్, తద్వదిభివా- - - - - వాచులొపుట్టివామనన - - - - - వశోద

ఈ.-మాకప్పన్ ద్రినవివళో పడుమ్బా డేయితువెన్టాళో; ఒన్నతామ్బుట్టిల్-ఇవళో పేర్ శ్లోనిర్ శెయ్ తరుళనినై త్తిరుక్కిఱతెన్నెన్టాళో; పత్తామ్బుట్టిల్ - శేషి త్తతునోక్కొన్టు మేయాముడ్రు, ఇత్తోన్టై యుమ్ నోక్కొక్కొల్లీరెన్టాళో; నిగమ త్తిల్ - ఇ త్తిరు వాయ్ మొఱ్ఱియై యభ్యసితార్ క్కుఘలజ్జొల్లి త్తలెక్కట్టినార్.

౧౧.

వడక్కు త్తిరువీతిప్పిల్లై తిరువడిక శ్లేశరణమ్.

జీ-ఆ.-మిన్నినియాడువతో! నాయోడువతో! వుఱుమిప్పలిముక్ నరకేశరిముక్ నడైయాడువతో! పేయాడువతో! వక్కురురువముక్ పెరుమానడి శేర్ వళాపరణక్. ఓరాయరమామైయిన్టమిజ్జీలారుళొత్పొరుమోవులక్కి వియే" ఎన్నిఱళజ్జత్తార్ కవియుమ్, "అమైపాట్టోర్" ఎన్టవిడ త్తిలేయసున ధేయమ్. వామననై - వామననైక్కుఱ్ఱి. ఇశైయోడుకూట్టి. శొల్ - శొన్న. క్రమేజాన్వయః.

౧౧

జీయర్ తిరువడిక శ్లేశరణమ్.

ఆ-ఆ-వి.-శోపనిశైకూట్టి-శొల్లమై. ఓర్ పాట్టాయర త్తిప్పతాలడి - ఆ న్దామమ్ శూట్టాళుమ్ ఎన్టరైయన్వయమ్.

౧౧.

జీయర్ తిరువడిక శ్లేశరణమ్.

(ప్ర-తి.-నిగమమ్) (వాట్టమిత్తారి) (వణ్ శడకోవక్) బాలకాజ్జేద్వితీయే, "ఉదారవృత్తార్థపడైర్ నోర మైస్తదాన్వయమన్వయ తారక్కిర్తిమాక్ | సమాత్తరైళ్ళోకళైర్యశస్వినో యశస్కరంకాన్వయమదారధీర్వన్తి: ౪౨"

౧౧.

మణవాళమామనికళో తిరువడిక శ్లేశరణమ్.

తాత్పర్యము.— ఆత్మార్థి రీతిగవసన్నులైనప్పుడు వారిదుఃఖమంతయుకమించునట్లు సేవసాదించి కృపజేయుటచే బరిపూర్ణములైన ప్రణయిత్వవాత్సల్యకారణ్యసౌఖ్యాదికల్యాణగుణములుకల క్రియఃపత్తిని బ్రతిపాదించుచున్న నీతిరువాయ్ మొఱ్ఱిని నభ్యసించువారికి భగవత్కై-జ్జర్యమనియెడి పురుషార్థము తప్పకలభించును.

౧౧.

ద్రమిడోపనిషత్సజ్జతియిలి త్తిరు వాయ్ మొఱ్ఱిక్కానల్లోకమ్.

(ఆడి)---తత్త్వార్థితానధిగమేనసముత్థితార్తిరగ్రేహరేఃపరముఖేనయథావిధేయమ్|

ఆర్తేర్ని వేదనమపాకరణార్థనశ్చమూర్ఛాస్తథామునిరగాన్తహతీశ్చతుర్థే||

౧౪.

వాదికేసరిఅమ్రకియమణవాళచ్చియర్ తిరువడిక శ్లేశరణమ్.

అర్థము.—తత్త్వార్థితానధిగమేన - ఆ ప్రార్థింపఁబడినతత్త్వసూరులసంఘముతోఁగూడి భగవదనుభవములభింపకపోవుటచే, సముత్థితార్తి-జనించినదుఃఖముకలవారైన, మునిః - నమ్మాత్మార్థులు, సురే-భగవంతునియొక్క, అగ్రే-ముందు, పరముఖేన-ఇతరునివాక్యముచే, ఆర్తేః-ఉపద్రవముయొక్క, నివేదనమ్-విన్నపమును, అపాకరణార్థనమ్ - పోఁగొట్టుటనుయాచించుటయు, యథా-ఎట్లు, విధేయమ్-చేయఁతగినదో, తథా-అట్లు, మహాతీమ్-అధికమైన, మూర్ఛామ్ చ-మూర్ఛను, అగాత్-పొందిరి.

౧౪.

తాత్పర్యము.—నమ్మాత్మార్థులు భగవత్సంక్షేపమునకిచ్చిపెట్టినతత్త్వసూరులతోఁగూడ భగవదనుభవమునాశపడి యదియప్పుడేలభింపనందున నధికార్తినిందగాఁ బార్శ్వస్థులైన మధురకపులుమొదలగు జ్ఞానసుహృత్తులువీరివ్యాపాహమును భగవంతునికివిన్నవించి దానినిబోఁగొట్ట ప్రార్థించునట్లుయీ నాల్గవతిరువాయ్ మొఱ్ఱియొ దధికమూర్ఛనొందిరి.

౧౪.

ద్ర. తా. — (ఆడియాడి) - ప్రహ్లాదాధ్యేనృసింహంక్షపితవిప దుషావల్లభంక్షీప్తలజ్ఘంక్ష్యేళప్రత్యర్థి కేతుం
 శ్రమహరతులసీమాలినంధైర్య హేతుమ్ । త్రాణేదత్తావధానంస్వరిపుహతిక్య
 తాశ్వాసనందీప్త హేతింసత్ప్రేక్షారక్షితారంవ్యసననిరసనంవ్యక్తకీర్తింజగాద॥ ౧౫.

అర్థము. — ప్రహ్లాదాధ్యే-ప్రహ్లాదాహ్వాన్తప్రయోజనమునందు, నృసింహమ్ - నృసింహవరారంభెత్తినవాడును, క్షపితవిపదుషావల్లభమ్ - పోగొట్టబడిన యాపదలగులకుమప్రాణనాథుడైన యనిరుద్ధుడుకలవాడును, క్షీప్తలజ్ఘమ్ - పడగొట్టబడిన లంకాపురముకలవాడును, క్ష్యేళప్రత్యర్థి కేతుమ్ - విషమునకువిరోధియైన గరుత్మన్తనిద్వజముగాంగలవాడును, శ్రమహరతులసీమాలినమ్ - శ్రమహరమైనతులసీమాలకలవాడును, దైర్య హేతుమ్ - దైర్యమునకుఁగారణమైనవాడును, త్రాణే-రక్షణమునందు, దత్తావధానమ్ - ఇవ్వఁబడినజాగ్రతకలవాడును, స్వరిపుహతిక్యతాశ్వాసనమ్ - తనశత్రువైనకంసునిసంహరించుచే జేయఁబడినయాశ్వాసముకలవాడును, దీప్త హేతిమ్ - జ్వలించుచున్న ఆయుధముకలవాడును, సత్ప్రేక్షారక్షితారమ్ - సత్పురుషులయాశసరక్షించువాడును, వ్యసననిరసనమ్ - వ్యసనమునుబోగొట్టినవాడును, వ్యక్తకీర్తిమ్ - ప్రసిద్ధివిభవించునైనభగవంతుని, జగాద-సాదించిరి.

వ్యా. — (ప్రహ్లాదాధ్యేనృసింహమ్) నాడినాడినరక్షణావెన్టు - భక్తరానప్రహ్లాదర్నిమిత్తమాకనృసింహనాయావిర్భవిత్తుమ్ ; (క్షపితవిపదుషావల్లభమ్) విఱల్వాణనాయిరన్దోశోతుణీత్తిర్-ఆనిరుద్ధుకు-విరోధియానబాణాసురనుడైయకరణ్ణైక్కట్టిత్తుమ్ ; (క్షీప్తలజ్ఘమ్) అరక్కనిలకైశ్చేత్తిర్-ఎతిరియానరావణనుడైయనిలకైయెయిట్టిత్తుమ్ ; (క్ష్యేళప్రత్యర్థి కేతుమ్) వలన్దోశోపుశ్శ్యయిర్త్రాయెన్నుమ్-విషవిరోధియానవైనతేయనైర్దవమాకప్పడైత్తుమ్ ; (శ్రమహరతులసీమాలినమ్) నన్దుతివశున్దన్దుహాయ్-మనుస్యన్దియాకైయాలే శ్రమహరమాయిరక్కిట తిరుత్తుహాయ్మాలైయెధరిత్తుమ్ ; (దైర్య హేతుమ్) ఎనతకవుయిర్క్కుముతే-విరహావ్యసనత్తాలేఆత్త వస్తుఆట్టియాతేయమృతమాయిరున్దుధరిప్పిత్తుమ్ (త్రాణేదత్తావధానమ్) వెళ్ళనీర్క్కిడన్దాయెన్నుమ్-రక్షణత్తిలేఅవహితనాయ్ తిరుప్పాఱుడిలేవన్దుకన్దొళిర్స్తుమ్ ; (స్వరిపుహతిక్యతాశ్వాసనమ్) విఱఱున్దు నై నన్దు నై నెయ్తీర్-మిడుక్కునానకన్దు నైయిట్టియచ్చెయ్తు, తన్నిమిత్తమానభయత్తైత్తిర్త్రాశ్వాసనమ్మణ్ణియుమ్ ; (దీప్త హేతిమ్) శుడర్ వట్టవాయ్ నతి నేమియిర్ - తేజిష్టమానతిరువాట్టియైత్తిరుక్కైయిలేధరిత్తుమ్ ; (సత్ప్రేక్షారక్షితారమ్) మున్దై నోక్కొన్దుమ్ వాట్టేన్ది నే. ఆశ్రితరుడైయప్రేత్తైయిప్పొక్కాతేరక్షిత్తుమ్ ; ఇప్పడిప్రసిద్ధవైభవనానవెప్పెరుమానై, ఆశ్రితరుడైయవ్యసన తైయెల్లామినిరసిత్తరుళుమవనాక “ఆడియాడి” ఎన్నిఱదశకత్తిలే యాహ్వానసున్దిత్తారెన్దితార్.

వేదాంతాచార్యర్ తిరువడిక శేకరణమ్.

తాత్పర్యము. — తామాశపడినప్రకారము ననుభవంపరచున యత్యన్తమవసన్నులై తమకుజనించినయార్త్యతిశయము శిమింపజేయుటకు భగవంతునితప్పవేరులేదని పలుమారుసాదించినయూహ్యర్థు (౧) భగవంతుఁడు ప్రహ్లాదాహ్వాన్తకు నుపకరించినవాడనియు, (౨) ఆనిరుద్ధుని యాపదలనుదీర్చినవాడనియు, (౩) ప్రియంగాలైనపిరాట్టికి నుపకారకుడనియు, (౪) గరుడధ్వజుడైనందున లోకోపకారకుడనియు, (౫) శ్రమహరమైనతులసీమాలనుధరించియున్నందునకుద్ధస్వభావుడనియు, (౬) విరహావ్యసనముచేనాత్మవస్తువునశింపకనుండునట్లు యమృతముగనుండి ధరింపజేయునిరతిశయభోగ్యభూతుడనియు, (౭) రక్షణమునందాసక్తికలవాడనియు, (౮) దీనజనులకుననుభవవిరోధులను సంహరించువాడనియు, (౯) రక్షణోపకరణములైనశంఖచక్రాద్యాయుధములనుధరించినవాడనియు, (౧౦) సత్పురుషులయభిలాషను బూర్తిచేయువాడనియు వానికల్యాణగుణముల ననుసంధించి తమయైర్ని నన్యవాక్యములచే విన్నపించుప్రకారము నీసాల్లవతిరువాయ్ మొట్టి పదిపాఠములచే సాదించిరి.

తీ. నూ. — ఆడిమక్కిన్ద్రానిలడియార్ కుర్రాన్దొళిడ । న్నూడియిన్దుమెయ్ తాక్కుత్తైయత । లాన్దిమికి ।
 ఆన్బుత్త్ర్ న్దో తన్నిలై మెయ్మొన్దురైక్క మోకిత్తు । తున్బుత్త్ర్ న్దాన్దానన్దో.

అర్థము. — ఆడి- (భగవదనుభవమునందు) అవగాహించి, మక్కిత్-సంతుష్టులైన, వానిలడియార్ కుర్రాన్దొళిడన్దూడి - పరమపదమునందు పవించుచున్న నిత్యసూరిసంఘములతోఁగూడి, ఇన్దు మెయ్ తాక్కుత్తైయతనాల్ - ఆనందమునొందకపోవుటయనియెడిన్దూఁతవలన, మికి - మి

၈၄.

୩୪.

୩୪.

శ్రీః

అథ్వార్ తిరువడిక శేశరణమ్.

ఎ మ్మెరుమా నాన్ తిరు వడిక శేశరణమ్.

తిరువాయ్ మొళి.—ఇరణ్డామ్మత్తు-బిందానిరువాయ్ మొళి ౧-పా-అన్దామత్తన్ను వ్యాఖ్యానజ్ఞో.

మూ.—అన్దామత్తన్ను శెయ్ తెన్నా వి శేరచ్చాను । క్కన్దామవామ్ ముడిశక్లామ్ నూలారముళ ।

శెన్దామరై త్తడజ్జన్ శెజ్జని వాయ్ శెజ్జమల । శ్శెన్దామరై యడిక్కో శెమ్మెన్బిరువుడమ్మే ౧౧

ఆ.—(అన్దామత్తన్ను) ఇప్పడి తోల్ గోయరుళేన వెమ్మెరుమాన్ తమ్మాడుకలన్ద కలవియైయుమ్, అక్కలవియాల్ తమక్కు ప్పిఱన్ద సమ్మియైయుమ్మొక్కటార్.

నిత్యనిర్దోషనిరతిశయకల్యాణ దివ్యధామ త్రిఱ్ఱుమ్మెమ్ ప్రేమత్తెయ్యెక్కలితపణ్ణిక్కొణ్ణు సర్వదివ్యభూషణాయుధభూషితమాయ్, నిరతి శయ సాన్దర్యాది కల్యాణగుణవిశిష్టమాయ్, శుద్ధజామ్బవదప్రభమాన దివ్యరూపంతోడే వన్ద ఎన్నోడేకలన్దరుళినానెన్దితార్. ౧.

పన్నీ.—బిందానిరువాయ్ మొళియిల్, ఇప్పడి యిరువరుడైయి అర్చియొక్కణ్ణు త్వరితనాయ్ సంశ్లేషిత సర్వేశ్వరనుక్కు ప్రీతియా లేన్ద సాన్దర్యాతియై యరుళిచ్చెయ్ఁఁకటాక ; ప్రళమత్తిలే సన్ద్రహేణ భూషణావయవాయుధభూషా విశిష్టమాన వడివక్కురైయుమ్, అత్తోడేమాడిన విభూతున్నైవ తైయుమ్, సంశ్లేషకారితమానరత్నకల్పో న్నేవ తైయుమ్, శీరాజ్జ్వల్యతైయుమ్, ఉపమాన రాహిత్యతైయుమ్, అపర్యస్తభూషణాది యోగ తైయుమ్, దర్శనీయచేష్టితత్వతైయుమ్, సంశ్లేషవైలక్షణ్యత్వినైయుమ్ వాచామగోచరతైయైయుమ్, శొల్లుకైక్క ధికారికత్వతైయున్న మిడతైయుమ్, శొల్లుకైయరి తన్నుమిడతైయు మరుళిచ్చెయ్ఁఁతు, తమ్మడైయ సంశ్లేషప్రీతికారిత సాన్దర్యపారమ్యతై యరుళిచ్చెయ్ఁకటార్.

అన్బ —అన్దామత్తు అన్బు శెయ్తు (౩) ఎన్నావి శేర్ అమ్మానుక్కు (౬) అమ్ తామమ్ వాళ్ (౯) ముడి శక్లామ్ నూల్ (౧౨) ఆరమ్ ఉళ కణ్ (౧౫) శెన్దామరై త్తడమ్ శెమ్ కని (౧౮) వాయ్ శెమ్ కమలమ్ (౨౧) అడిక్కో శెమ్ తామరై (౨౪) తిరువుడమ్మ శెమ్మెన్బి (౨౬).

పన్నీ.—ముతత్వాత్తిల్, భూషణాది విశిష్టమాన విగ్రహశోభయై యనుభవిక్కితార్.

పరమపద త్తిల్, విరుప్పత్తై, పణ్ణి, (౩) హేయనాన వెన్నెమ్మొక్కళ్ళే, పారున్దిన, నిరుపాధిక స్వామియానవనుక్కు, (౬) అత్తొకై య, మారైయై యుడైతాన, ఉజ్వలమాన, (౯) తిరువభిషేకమ్, దివ్యాయుధజ్జో, తిరుయణ్ణోపవీతమ్, (౧౨) తిరువారమ్, ఇరైన్బు రిత్తుత్తోన్దానిన్దన్ తిరుక్కణ్ణో, (౧౫) శివన్దతామరై త్తడాకమా యిరానిన్దన్. శివన్ద, పక్కఫలమ్మొన్ద, (౧౮) అధరమ్, శివన్ద, తామరైయా యిరానిన్దన్. (౨౧) తిరువడికో, శివన్ద, తామరైయా యిరానిన్దన్. (౨౪) తిరువుడమ్మ, శెమ్మెన్నాయిరానిన్దన్. (౨౬)

పాట్టు-అన్తరాదిత్యవిద్యయితోన్న పిరణ్డయవిగ్రహయోగ తైయుమ్, పుణ్డరీకాక్షత్వాద్యవయవశోఽయైయుమ్, కిరీటమకుటాద్యా రణశోఽయైయుమ్, ధృతశబ్దచక్రత్వతైయుజ్జొల్లి. ఇప్పడియాదిత్యమణ్డలాన్తర్వర్తియానవన్, ౧ “సయశ్చాయంపురుషేయశ్చాసావా క్షేసవకః” ఎన్నికపడియే-అక్కయ ఆదిత్యమణ్డల త్రివిజ్ఞామ్ విరుప్పతైయెన్నెజ్జోలే పణ్ణిప్పకున్, అన్తర్వర్తికైకైకమిక్కేసునిక్కుమ్మడి ఆత్మ్య లనాయరానిన్జానెన్జుజ్జొల్లుమ్.

అవతారిక. — ఈప్రకార మాహ్మోర్తానినొంది మొరలిడగా నాయార్త ధ్వనిని వినిన సర్వేశ్వరుడు మిక్కిలి దుఃఖించి తన స్వరూప -పరణవిభాతులతోను దివ్యాయుధములతోను దివ్యమంగళవిగ్రహముతోను వేంచేసి తమతో సంశ్లేషించుటచే సత్కుప్తుడను తక్కువైనాడైయున్న వాని స్థితిని ననుభవించి ఆ యనుభవముచే జనించిన నిరతిశయానందముచే దాముపొందిన ఫలమును సాదించు న్నారు.

అర్థము. — పరమపదమునందుఁ బ్రీతిని జేసి (౩) నాయార్తను బొందిన స్వామికి (౬) అందమైన మాలకలిగి ప్రకాశించుచున్న కిరీటము శంఖచక్రములు యజ్ఞోపవీతము (౧౦) దివ్యహారము (ఇవి) ప్రకాశించుచున్నవి. నేత్రములు (౧౫) ఎఱ్ఱతామరతటాకము లివి. ఎఱ్ఱని ఫలమునంటి (౧౫) అనరము ఎఱ్ఱ తామరపుష్పమువంటిదైయున్నది. (౨౦) శ్రీపాదములు ఎఱ్ఱని కమలములవంటిదైయున్నవి. ౪౪) దివ్యమంగళవిగ్రహము ఎఱ్ఱనిబంగారమువంటిదైయున్నది. (౨౬)

ఈ. — ౨-౧-౫ ఆకర్షణ తే తీరే గ్రాహ ఆకర్షణేజలే” ఎన్నుమాహ్మోలే యితో కీర్త ౩* ఆడియాడియిల్ థ్వాన్ క్కుప్పిన్జన్యసనమ్; అత్తెల్లామాటుమ్మడియాక, ౪ “అతన్త్రితచమాపతిప్రహితహస్తమ్” ఎన్నికపడియే పరియత్వరైయోడే ఆయుధాభరణజ్జలై అక్రమమాక ధరిత్తుక్కొణ్డ మకువిన్గరైయిలే అరైకులైయ త్తలైకులై యవన్దుళ్ళేపోయ్మక్క, అన్తయై యెరుకైయాలుమ్ ముతలైయై యెరుకైయాలుమాక వన్జై తైదుత్తుక్కొం కరైయిలేయేళి, ౫ “గ్రాహం చక్రేణమాధవః” ఎన్నికపడియే - ప్రజైయిన్వాయిలే ములైయైక్కొడుత్తు గ్రన్ధి కు చికిత్సిప్పిక్కుమాహ్మోలే, పెరియపిరాట్టియారుమ్ తానుమాక ఇరణ్డుక్కుమ్ నలివువారామే తిరు వాళ్ళియా కేవిడువిన్దు, హ త్తియరుళిన తిరుప్పరివట్టత్తలైయై చ్చురుట్టి త్తిరుప్పవళత్తిలేవైత్తు అతినుడైయ పుణ్ణాయైవెతు కొణ్డ తిరుక్కైయాలే కులిర స్పర్శిన్తు నిన్జాహ్మోలే, ఇవరుమ్ ౬ “వలజ్జోళ్ పుళ్ళుయర్ త్తాయ్” ఎన్దు కూప్పిట్ట

జి. ఆ. — అద్దామ తన్నుప్రవేశే. పున్దానువాదపూర్వకం ద్వివ్యవహారసజ్జతిమాహ (గజఇత్యాది). అతావతు-విశ్లేషవ్యసనమ్ముడిక్క క్షేప, నన్దయానతు మునియొట్టామల్ జివిప్పిక్క, ఇప్పడియై యేతెన్జు తెన్జు పడి. విష్ణుధర్మే అష్టపష్టితమేధాయే, “గజఆకర్షణ తేతీరే గ్రాహఆకర్షణే” తయోర్దన్వన్వనమయ్యున్దన్వన్వనసహస్రకమ్. ” శ్రీగజేన్ద్రాహ్వానక్కు వ్యసనమాటుమ్మడి తోన్న్వినప్రకారత్తైవన్ద కేణవరుళిచ్చెయ్యానిన్జొణ్డ, అప్పడియే యివర్ క్కుప్పిన్జన్ద వ్యసనమాటుమ్మడితోన్న్వినప్రకారత్తై యరుళిచ్చెయ్కెణార్ (అత్తెల్లామాటుమ్మడి యిత్యాది). ప్రీరజ్జరాన్దవే, “అతన్త్రితచమాపతిప్రహితహస్త మస్మీకృతప్రణీతమణిపాదుకం కిమితిచాకులాన్తఃపురమ్| అవాహనపరిష్కరి మంపతగంజుమాగోహతకతిప్రవరంబంహితే భగవత స్త్వరాయెనమః.” ౭ “స్రుభుషామ్మరమయథాయథన్దధానః” ఎన్దైప్పమ్మ (ఆయు నాభరణజ్జలైయిత్యాది). ౮ “చక్రాయుధోభ్యగమదాశుయతోగజేన్ద్రః” ఎన్దైప్పమ్మ (మకువిన్గరైయిలేయెన్జితార్). మహాభారతేవిష్ణు రత్న, ౫ “గ్రాహగ్రన్ధంజేన్ద్రాశ్చతంగ్రాహాశ్చబలాశయాత్| ఉజ్జహరాప్రమేయాత్తైతరసామధునూదనః| ఫలస్థందారయామాసగ్రాహాశ్చ క్షేణమాధవః” ఇత్యానిన్దుప్పమ్మ (అన్తయైయెరుకైయాలుమిత్యాది). “మాధవః” ఎన్దుకుక్కర్థమ్ (పెరియపిరాట్టియారుమిత్యాది). ఇరణ్డుక్కుమ్ - వారామే) ముతలైక్కినలివురుమ్మడియెన్జుహట్టువకు. అవక నిరపధిక వ్యామోహాయ క్తనాకైయాలే సమాభివితస్వభావజ్జలై మరుళిచ్చెయ్కెణార్ (హ త్తియరుళినవిత్యాది). ఇరుక్కునూచకమ్ - “విశ్వన్ద్రయైవవిరచయ్యనిచాయ్యభూయస్సుజ్ఞాప్రూషస్సతిసమాశ్రితవత్స యత్వే| అజన్దుమస్తవజ్జోత్తమబృంహితేనపాదం పరామమృజాహ్మపిచకామనీషా ” ఎన్దాహ్వానరుళిచ్చెయ్తవచనమ్. వెతుకొణ్డ - ఉన్జ

ఈ.-ఆర్తనాదమ్ శెవిప్పట్టు, “అక్కితాక నామ్ జగన్నిర్వహణమ్బుణ్ణినోమ్, నామారానోమ్” ఎన్దు పిత్తాట్టుకు-
లజ్జాభయన్దళినాలే విహ్వలనాయ్, తన్నుడైయ స్వరూపరూపగుణజ్ఞో, ఒప్పనై, దివ్యాయుధజ్ఞో శేర్ న్దశే
ర్ త్తి, ఇవై యెల్లావల్ దోడుమ్ వన్దు సంక్షేపిత్తు ఆత్తాలే హృష్టనాయ్ కృతకృత్యనా యరుక్కిఱవిరువై యనుభ
విత్తు, అన్వనుభవజనిత హర్ష స్రవర్షత్తాలే తామ్బెత్తు పేర్ న్దవేళి యనుభవిక్కి-తార్.

ముతత్పాట్టు. ౧ “అడియార్ కళి కుభాజ్జలై - ఉడన్దాదువత్తెనుకొలో” ఎన్దు పరాశై ప్పట్టుపడియేవన్దు
కలన్దా నెన్దితార్.

(అన్దామ తన్నుశెయ్ తు) అక్కియథామత్తిలే పణ్ణక్కడవ స్నేహజై యెన్దుక్కలిలేపణ్ణి. తామమెన్దు-
స్థానమాయ్, * మభాచ్చి: శ్రోశ నిహాలే, పరమపద త్తిలల్పార్ పక్కలిలే పణ్ణక్కడవ స్నేహజై యెన్దుక్కలిలే
పణ్ణి. ఒరువిభూతియిలుల్పార్ పక్కలిలే పణ్ణక్కడవ స్నేహజై క్కిడిర్ ఎన్నగువన్దుక్కలిలుమ్బుణ్ణిదు. తామే
యరుళిచ్చెయ్ తారితే ౨, “ముద్రవునిన్దనక” ఎన్దు. (ఎన్నావి) అవకమేల్విక్కు త్తామితాయ్ త్తమైతోన్దుకీఱు.
ఇవర్ పూర్వవృత్తజై యనుసనిత్తు ఇతాయానిన్దార్ ; అత్తువేహేళువాక అవకమేల్విధానిన్దార్. * కమర్ పివన్ద
విడ త్తిలే నీర్ పాయ్ చ్చువారైప్పోలే, ౩ “ఉళ్ళుళావియులర్ న్దులర్ న్దు” ఎన్దిఱ ఆవియిలే కాణుమ్ వన్దు శేరుకీఱు.

జీ-ఆ.-మాక్కి. కాయ్ చ్చియైద్రేయన్ద పడి. ౪ “ధిక్కామ్” ఎన్దు త్తెక్కటాక్షిత్తు (నామారానోమ్ వన్దు). ౫ “హీరేపాహిమమాతులా” ఎన్దు త్తె
ప్పద్ర (లజ్జాభయన్దళినాలేయన్దు). “ముడిన్దువిడుమా” ఎన్దిఱ క్కై-భయనిమిత్తమ్. ౬ “తన్నుళ్ కలవాలతు” ౭ “శెమ్మైతిరు
వుడమ్మ” ౮ ఆరనేయా” ౯ “పలపలవేయాపరణమ్” “అక్కినూలారమ్” ఇత్యాదిక త్తెక్కటాక్షి త్తరుళిచ్చెయ్ కీఱు (స్వరూపరూపే
త్యాది). ౬ “ఎన్నుళ్ కలన్దవక్” ఎన్దు త్తెప్పద్ర (వన్దు సంక్షేపిత్తెన్దితార్). ౧౦ “మరదకక్కున్ద మొక్కమ్” ౧౧ “ఆరావమతమాయ్”
ఇత్యాదియైప్పద్ర (హృష్టనాయిత్యాది). ౧౨ “కృతకృత్యస్తదారామః” ఎన్దు త్తెప్పద్ర (కృతకృత్యనాయెన్దు). *

జీ-ఆ.-ముతత్పాట్టు (అన్దామ తన్నుత్యాది) “అక్కినూలారమ్” ఎన్దు త్తెక్కటాక్షిత్తు, అశ్చివన్దార్ నిర్వాహత్తిలే యవతారికై
(అడియార్ కళిత్యాది).

“అమ్” ఎన్దుత్తాలే - విలక్షణభోగ్యభోగోపకరణభోగస్థానజ్ఞాలే పదవక్కుచైచ్చొల్లుకీఱు. “తామమెన్దుస్థానమాయ్” ఇత్యాది
వాక్యమ్ - పూర్వవాక్యవివరణమాతల్, అర్థాన్తరమాతల్. విభూతియైట్టులక్షి త్తవిత్తుక్కుప్రయోజనమ్ (ఒరువిభూతియిలిత్యాది). అప్పడి
పణ్ణినానోవెన్న (తామేయత్యాది). “ఎక్” ఎన్దు త్తుక్కుభావమ్ (అవకమేల్విధువిత్యాది). ఇతాయ్ త్తమై - పిక్ వాగ్గిన మై. వివరణమ్
(ఇవరిత్యాది). “ఆవి” ఎన్దు విశేషిప్పానె న్నెన్న (కమర్ పివన్దవివర్తయిత్త్యాది). ఆక, “ఎన్నావిశేర్, ఆవిశేర్, శేర్,” ఎన్దు మూన్దువిధమాక్కి
అరుళిచ్చెయ్ తారాయ్ ద్దు.

ఆ-ఆ-వి.— (ముద్రవుమ్ నిన్దనక) ౨ “పద్రేలనీరనుమ్” ఎన్దు-భట్టర్ యోజనైయిలే, ఇవనొరుతలైయాక నిత్యపూరికళి తిఱ
త్తిల్ పద్రేలనీరమైయి-తే శొల్లిద్రు; కీద్రే ౧౩ “పద్రేలనీరు-పుల్ కు” ఎన్దు-ఇవక్ భోగ్యమాకప్పద్రేనవద్రేలన్దుద్రుఱచ్చొల్లుకైయాలే,
అవక్ పద్రేలనీరెన్దాల్ - అవనుడైయభోగ్యజ్ఞలివక్ పద్రేలనీరొనెన్న వేణుమి-తే. — “ఎన్నావి” ఎన్దు - స్వాతన్త్ర్యాభిమానమ్బుణ్ణి
యి-తే యెన్నుళ్ పుష్పాన్దతు; నవవిధమాన దోషమ్ తోద్రువేణ్ణియి-తే. “ఎన్నావి” ఎన్దు త్తెన్దుకరుత్తు. అన్దియే, “ఎన్నావి” ఎన్దు తు - సమ్మ
న్దసామాన్యమాయ్, “ఘటన్దురూపమ్” ఎన్దు మాప్పాలే అభేదసమ్మన్ద తైవివక్షిత్తు, నానాకీఱ వాత్తావెన్దు వివక్షితమాయ్, “నాక్” ఎన్న వే
తన్నుడైయదోషమ్ ౧౪ “పున్దైయాకక్కురుతువర్” ఎన్దిఱ పడియే సుప్రసిద్ధమాకైయాలే తోన్దు మెన్దునిన్దుత్తుచ్చొల్లుకీఱు తాకవుమామ్. “కొన్దుభ
స్థానమానవాత్తా” ఎన్ది-తే నీమేల్విధుకీఱు, ఆత్త సామాన్యమప్పడియేయ నాలుమ్ నానానవిశేష తైయుమెరుకాల్ పార్ క్క-వేణ్ణావోవెన్దు

౧॥ ౧౩-౧౦. ౨॥ ౧౨-౬. ౩॥ ౧౪-౭. ౪॥ ౧౫-౨-౧౫. ౫॥ ౧౬-౧౦-౧౬. ౬॥ ౧౭-౩. ౭॥ ౧౮-౧.
౮॥ ౧౯-౨. ౯॥ ౧౯-౬. ౧౦॥ ౧౯-౪. ౧౧॥ ౧౯-౫. ౧౨॥ ౧౯-౫. ౧౩॥ ౧౯-౫. ౧౪॥ ౧౯-౫.
౧౫॥ ౧౯-౫. * కమర్ - వేడిప్ప.

ఈ.—(శేర్) విదాయర్ మడువిలే శేరుమాప్ప లేవన్దు శేరానిన్దా. ఇప్పడిమేల్వొక్కై క్కు హేతువేన్నెన్నిల్ (అమ్మానుక్కు) పకు త్తస్వామియాకై యాలే. నిత్యవిభూతియిలుళ్ళారోపాతి లీలావిభూతియిలుళ్ళాక్కుమ్ వన్దు ముక్కాట్టవేణ్డమ్ ప్రాప్తియైయుడైయవనుక్కు. ఇవరై పెత్తనపిన్బాయ్దవన్ సర్వేశ్వరనాయ్దమ్. (అద్దామమిత్యాది) ౧ “అడియార్ కళి కుట్టజ్జలై యుడన్దూడువ తెన్దుకొలో” ఎన్దివరాళై ప్పట్టపడియే, నిత్య సూరికళోడేవన్దుకలన్దా” ఎన్దు ఆళవన్దారరుళిచ్చెయ్ తారాక త్తిరుమాలై యాన్డాన్బుణిక్కుమ్బడి. ఆనాల్, అవ రొకళై “అభీనూలారమ్” ఎన్దో శొల్లువ తెన్నిల్; ౨*చిన్దయ రాయరుక్కుచ్చెయ్ తే, పారతన్త్ర్యసిద్ధికాక త్త జ్జలై యమైత్తువైక్కిఱ విత్తనైయితే, అజ్జనన్తి క్కే, ఎమ్మెరుమా నారరుళిచ్చెయ్యమ్బడి - “ఇవరోడు సుళ్లేషి ప్పతణ్కుమున్బు అవనోడొక్క ఇవై యుమ్ అనుజ్జ్వలమాయ్ అసత్తమమాయ్, ఇవరోడుకలన్దపిన్బు ఉజ్జ్వల మాయ్ సత్తై పెత్తనపడి శొల్లుకిఱతు” ఎన్దు; కల్పకతరువాడినాలతిల్ పూవుమ్ తళిరుమ్ వాడుమితే. (అద్దామ వాల్ముడి) అక్కియమా లైయానతు ముడిసూడి వాల్మొడజ్జీన్దు, అన్దియే. “వాన్బడి” ఎన్దాయ్, వాళెన్దు - ఒలియాయ్, నిరవధిక తేజోరూపమాన ముడియెన్దుమామ్. తామమ్ - తేజస్సాకవుమామ్. తేజోరూపమాన శ్రీపాశ్చజన్యమ్, తేజోరూపమాన తిరువాళ్ళి, నూల్ - తిరుయజ్జోపవీతమ్, ఆరమ్ - తిరువారమ్. ఇవై - నిత్య సూరికళుక్కు-పలక్షణమ్. (ఉళ) నిత్యరాన వివర్కళుళరాకై యావ తెన్నిన్నిల్, ౩“సపకాకీనరమేత” ఎన్దిపడియే, ఇవరోడు కలప్పతణ్కుమున్బు అన్దవిభూతియు మిల్లైయాయ్ త్తోదైయై యాలే.

శీ-అ.—(వకు త్తస్వామియాకై యాలేయి) అతానతు-అమ్మానాకై యాలేయన్దామ త్తన్ను శేయ్ తా, ఎన్నావిశేర్ దాన్దెన్ద పడి. వివరణమ్ (నిత్యవిభూతియిలీత్యాది). అద్దామ త్తన్ను శేయ్ తెన్నావిశేర్ వన్దు నరమ్-అమ్మానానెన్దు అపరభావియాక తాత్పర్యాన్తరమ్ (ఇవరై పెత్తన విత్యాది). ఇన్దవత్తు త్తిల్, “అమ్మా” ఎన్దిఱవితు-సాగ్యపరమ్. ఆళవన్దార్ నిర్వాహన్తుక్కు, అద్దామవాల్ముడిశక్త్యాభీనూలారమ్, ఉళ-ఉజ్జెన్దు పడి; అతానతు-ఇవన్దోడేవన్దాన్దెన్దుకరున్దు. (అనాలిత్యాది) “అభీనూలారమ్” ఎన్దు-అచేతనమాక చొల్లువానెన్నెన్ని తెన్ద పడి. లోక న్యాయత్తాలే అన్దె తన్దన్దోన్దుకైగాలే యిప్పడియేయాక వేణ్డావోన్దెన్దుకరున్దు. (చిన్దయరాయిత్యాది) పొక్కరే, “సగ్వస్త్రాభరణైర్యుక్తం స్యానుమాపైరనుపన్దుః | చిన్దయోస్సప్రకౌశేష ఆనోన్యవ్యవధిర్భావైః” (ఇవరోడిత్యాది) ఎమ్మెరుమా నార్ నిర్వాహ త్తిల్, అమ్మానుక్కు-అమ్మానుజైయతాన, అద్దామవాల్ముడిశక్త్యాభీనూలారమ్, ఉళ-సత్తై పెత్తనపడిన్దు పడి. ఇవన్ వాడినాలవన్దుక్కుమ్ వాట్టమ్ వేణుమోవెన్దు (కల్పకతరువిత్యాది). ౪ “దివ్యాన్త్రపుష్పితచతుర్భుజమత్యుదారమ్” ఎన్దు క్కుడవతే. ముడిసూడివాల్మొడజ్జీన్దు-రసోక్తి. ముడిసూడి-ముడియిలేసూట్టప్పట్టు. తామమ్-మాలై. అక్కియమా లైయానతు వాల్మొకిఱ ముడియెన్దుశబ్దార్థమ్. “వాళి” ఎన్దుపారమానవాతు. “తామమ్” ఎన్దుమ్-తేజస్సాయ్, “తామవాళి” ఎన్ది-పీపైన్దు యాలే-నిరవధిక తేజోరూపమాన ముడియెన్దు పడి. ఇత్తైక్కాట్టుకీతార్ (తామమ్ తేజస్సాక వుమామెన్దు). “అద్దామవాళి” ఎన్దు త్తై శక్తిముతలనవన్దుక్కుమ్ విశేషణమాక్కి యరుళిచ్చెయ్ కీతార్ (తేజోరూపమానవిత్యాది). ఆరమ్-జరమ్. ఎమ్మెరుమా నార్ నిర్వాహ త్తిల్ శక్తిక్కి-తార్ (నిత్యరానవిత్యాది). (ఉళరాకైగావతు) ఇహోతుశరాకైయావతు. (సపకాకీత్యాది) ఇన్దవాక్యమ్ - ఎమ్మెరుమా నార్ నిర్వాహవివరణమాతల్, అన్దనిన్దూ త్తిల్ తాత్పర్యాన్తరమాతల్. తాత్పర్యాన్తరమాన పోతు - మున్దినతు వస్తుతః వాడినార్ క శబ్ద పడి. ఇరన్దూవతు - భగవదభిప్రాయత్తాలే యన్దవిభూతియు మిల్లైయాయ్ త్తోదైయై యాలే.

ఆ అ వి. కరున్దు.—(నిత్యవిభూతియిలీతి) శర్క్కి, తేమనర్వేషుక్రియమాణం స్నేహమస్తి స్నేకముఖంకర్తుం హేతుఃక ఇతిచేత్; ౫ “దివ్యాపాదం దిశసికరుణాయేషా సద్దేశికా ద్వాప్తిప్రంప్రాప్తావృషగిరిపతింక్షత్రబద్ధా న్దయన్త్రేవిశ్వావార్యావిధిశివముఖాస్సాన్వధికారోపరద్దామశ్చేమాతాజడ ఇవసుతే వక్నూవాద్య శేత్సమ్” “అద్దామ త్తన్ను శేయ్ తు” ఎన్దు తినిరన్దామన్ద త్తైప్పదైవమ్. ౬ “సమ్భాషమాణమివసర్వవశంసేవ మన్దస్తి తే నమః సరేణచపిత్తరేణ | దివ్యాన్త్రపుష్పితచతుర్భుజ మత్యుదారం రక్తాస్పదం మమకుభాశ్రయమాశ్రయామః” — (అన్దియేవాళి ముడి మొట్టాయితీ) “వాల్” ఎన్దిఱవి త్తై - వాళెన్దు పక్క-వేణుమెన్దు పడి, ౭ “నత్రసూర్యోభాతినచన్ద్రితారకమ్-తమేవభాన్తమనుభాతినర్వంతస్య భాసానర్వమిదంవిభాతి” ఇతి - స్వేతరససున్ద తేజసాంఛాదకం తేహం కారణమాప్యాయక ఇన్దూద్యగవత స్తేజోన్దెన్ది, తదపిచ్చాదయతికిరీట

ఈ.—(శెన్దామరై త్తడబ్బళ్) ఆ ర్తియెల్లాన్దీరవివరై ప్పార్ త్తక్కొణ్ణునిట్టిఅనిలై. ఇవరోడేకలన్దపిన్నాయిగ్గరు తిరుక్కణ్ణో శెన్దామరై త్తడబ్బళ్, వికసితమాయిత్రై త్తడబ్బళ్. ఏకరూపమాననత్తుక్కెల్లామితోరువికారమ్ పిఱక్కి అతితే. ౧ “సదైకరూపరూపాయ” ఎన్నిఱవిడ త్తిల్ - కర్తమడియాకవరుమ్ వికారమిలైయెన్నిఱ విత్తనై యితే. (శెన్దానివాయ్ శెన్దమలమ్) చాటుశతబ్దశ్శొల్లుకీఱ తిరువధరమిరుక్కి అవడి. శివన్దకనిన్దవధరమానతు, శివన్దకమ లమ్బాలే యిరానిన్దతు. (శెన్దామరైయడిక్కో) నోక్కుక్కుమ్ స్తి తత్తుక్కుమ్ తోడేబిల్లిన్దరువడికళో. తిరువడి కళితే విల్లున్దనుభవిక్కుమ్ తిరుమేని(శెమ్మొళిరువుడమ్మ) ౨ “రుక్తాభమ్” ఎన్నుమ్మడియాయిత్రై ఇవరోడు కలన్దపిన్ను తిరుమేనియిట్టిన్ద పుకర్ తా.

జీ-అ.—అశవన్దార్ నిర్వాహ త్తిల్ (ఆ ర్తియెల్లామిత్యాది). ఎమ్మెరుమానార్ నిర్వాహ త్తిల్ (ఇవరోడేయిత్యాది). వ్యాఖ్యాతావినీడుపాడు (ఏకరూపమానవిత్త్యాది). ఏకరూపమాననత్తుక్కెల్లా మెన్దతు-మడిమతలననిత్యసారిక తైయ పేక్షిత్తు. అనాల్, ౧ “సదైకరూపరూపాయ” ఎన్నిఱ ప్రమాణత్తోడే శేదమ్మడి యెజ్జనేయెన్ద (సదైకేత్త్యాది). ప్రభమేం శేదీత్తియే, “అవికారాయశుద్ధాయ నిత్యాయపరమాత్త నే” సదైకరూపరూ పాయ విష్ణుశేనర్వజిష్టతే, పదచ్చేర్ త్తిక్కుభావమ్ (నోక్కుక్కుమిత్యాది). శెమ్మొళితే తిరుమేని యిరుక్కుమోవెన్ద (రుక్తాభమిత్యాది). మానవేద్యద శేధ్యయే, “ప్రకాశితారంసర్వేషా మణీయాంసమణీయానామ్ । రుక్తాభం స్వప్నధీగమ్యం విద్యాత్తుపురుషంపరమ్.” స్మృతాణీ యమెన్దపడి. ఆశవన్దార్ నిర్వాహత్తుక్కు, అద్దామవాత్తముడి శక్తాబీనులారముళవాయ్ కొణ్ణు, అద్దామత్తన్ను శెయ్ తెన్నావిశే రమ్మ నుక్కు శెన్దామరై యిత్యారభ్యాన్దయ; క్రమాన్దయోవా. ఎమ్మెరుమానార్ నిర్వాహత్తుక్కు, అద్దామత్తన్ను శెయ్ తెన్నావిశేర్ న్దవన్ద రమ్ - అద్దామవాత్తముడిశక్తాబీ నులారముళవాయ్ - అమ్మనుమాననమక్కు శెన్దామరై యిత్యారభ్యాన్దయ.

అ-అ-వి.—తేజ ఇత్యుచ్యతే. ౩ “అపాదపజ్జుజవిశృంభలవీప్రమాశే” ఇతి.—౪ “నీలతోయదమధ్యస్థావిద్యుల్లేభేవభాస్వరా” ౫ “నీల ముద్దమిన్ను మేని” ఇతిప్రకారేణవా. ౬ “హిరణ్యవర్ణంహరిణీమ్” ఇత్యుచ్యమానలక్ష్మీసంయోగాదా. “చంద్రవన్దుఖమ్” ఇతివత్ స్మృతా ణీయతావివక్షయావా. ౭ “యవహోస్తరాదిత్యే హిరణ్యయఃపురుషోద్భవ్యతే హిరణ్యత్త్రుర్హిరణ్యకే ఆప్రణఖాత్సర్వ ఏవసువర్ణః” ఇత్యుచ్య రాదిత్యవిద్యాచ్ఛాయయావా.

ప్ర-తి.— అద్దామత్తన్నుప్రవేశే. శ్రీవిష్ణుధర్మే అష్టపద్ధితమేఽధ్యాయే, “గజ ఆకర్ష తేతీకే గ్రాహ ఆకర్ష తేజలే. తయోర్ద్వంద్వంస మంయుద్ధం దివ్యంవర్షసహస్రకమ్.” — శ్రీరత్నరాజస్తవే, [౨] “దేవీహస్తామ్బుజేభ్యశ్చరణకిలయే సంవహదోభ్యృపహృత్య ప్రత్యసాన్యస్త భోగం ధృషితిచలపుటే చతుషీవిస్తృణానః । అక్షిప్తోరశ్చలత్త్వైస్తనకలశ కనత్కుఙ్కుమస్తోమపక్షా ద్వేవశ్చీరత్నధామా గజపతిఃపుషి తేవ్యాకుల స్తాత్పురోనః ॥ ౫౬ ॥ అతన్ద్రితచమాపతిప్రహితహస్తమన్వీక్యతప్రణీతమణిపాదుకం కిమితిచాకులా న్దఃపురమ్ । అవాహనపరి ప్రియంపతగరాజమారోహతః కరిప్రవరబృంహితే భగవతస్తవ్రాయెనమః ॥ ౫౭ ॥ యంపశ్య నివృత్తధుర్యాంధియమసకృదశోమధరాంమ న్యమానో హుక్కారాస్ఫలనాశ్చి ప్రహతిభిరపితంతార్క్ష్యమధ్యక్షీపస్తవమ్ । కిఞ్చోచ్చదఞ్చన్నదస్థాస్తమభగజపతే ర్భృంహితేజ్యమ్భమాణే దేవశ్రీరత్నబద్ధో ప్రణమతిహిజనేకాన్దిశీదకాతే ॥ ౫౮ ॥ శ్రీరత్నేశయశరణం మమాసివాత్మావ్యాలోలత్కమలతటాకతాణ్డవేన । స్రగుభాపమ్మ రమయథాయథందధానోధిక్తామిత్యమగజ గర్జ మాజగన్ధః ॥ ౫౯ ॥” — శ్రీభాగవతే అష్టమస్కంధే, [౩] “ఏవంగ జేన్ద్రముపవర్ణితనిర్వశేషం బ్రహ్మచయోవివిధలిక్ష్ణభిదాభిమానః । నైతేయదోపసస్మపుర్నిఖిలాత్తకత్వాత్తత్రాభిలామరమయోహరిరావిరాసీత్ ॥ ౩౦ ॥ తంతద్వదార్తముపలభ్య జగన్నివాసః స్తోత్రనిశమృదివిజైస్సహసంస్తువద్భిః । ఛన్దోమయేన గరుడేసమాహృమాన శ్చక్రాయుధోభ్యగమదాశుయతో గజేన్ద్రః ॥ ౩౧ ॥ సోన్దస్సరస్మయబలేన గృహీతఅర్చో దృష్ట్యాగరుత్త తిహరింఖ ఉపాత్తచక్రమ్ । ఉత్తి ప్యసామ్బుజకరంగిరమాహకృచ్ఛాన్నారాయణాఖిలగురో భగవన్నమస్తే ॥ ౩౨ ॥ తంపీత్యపీడితమజస్సహసాఽవతీర్యసగ్రాహమాశుసరసఃకృపయోజ్జహర । గ్రాహద్విపాటితముఖాదరిణాగజేన్ద్రం సమ్మ శ్యతాంహరిరమూముచదుస్త్రియాణామ్ ॥ ౩౩ ॥ — “స్థలస్థందారయామాస గ్రాహాఞ్చక్రేణమాధవః”.

ప్ర.తి.—(మతట్టాట్టు) (అన్దామత్తన్నుత్యాది). (అన్దామవాట్ ముడియిత్యాది) పాక్కరే, (సగ్వస్తా)భరణైర్మక్కం స్వాసురూపైర నూపమై. చిన్నయైస్స విప్రకాళైచ్చ అన్యోన్యరుచిరజ్జుక్కై.” (ఉళ్) మహోపనిషది, “అథాతోమహోపనిషదఇత్యేవతదాహుః ఏవో హవై నారాయణఃసీన్నబ్రహ్మనేకానః నేమేద్యావాప్యభివీనత్తుత్రాణినూర్యః సవికాకీనరమేతతస్యధ్యానాన్తస్సస్యజననంఘేమఉచ్యతే.— ప్రభమేశేద్వితీయే, “అవికారాయశుద్ధాయనిత్యాయపరమాత్మనే । సదైకరూపరూపాయవిష్ణవేసర్వజ్ఞమే॥౧॥”——(శెమ్బుక్) మానవే ద్వాదశేధ్యాయే, “ప్రశానితారంసర్వేషామణీహంసమణీయసామ్ । రుక్మాశంస్వప్నభీగమ్యంవిద్యాత్తుపురుషంపరమ్॥ ౧౨౨॥ ఏనమేకేనద వ్యగ్నిచ్చుమచ్యేప్రజాపతిమ్॥ఇన్ద్రమేకేనపరేప్రాణమపరేబ్రహ్మశాశ్వతమ్॥౧౨౩॥” ౧.

తాత్పర్యము.—పరమపదమునందువనించుచున్న నిత్యసూరలయందుఁ జేయఁదగినక్రితిన నతినీచుఁడైన నాయందుఁజేసిన సర్వస్వామి సుంసర మైనమాలచేఁ బ్రకాశించుచున్న దివ్యకిరీటముతోను దివ్యాయుధములతోను దివ్యయక్షోపవీరముతోను దివ్యహారములతోను ఎఱ్ఱ తామరతటాకమునంటి సుందరనేత్రములతోను చొండపండువంటియధరముతోను పద్మములవంటిశ్రీపాదములతోను దివ్యబాంబూనదమువంటి దివ్యమంగళవిగ్రహముతోను మేచేసి నాతోసశ్శేషించెను.

మూ.—తిరువుడమ్బు వాళ్ శుడర్ శెన్దామరైకణ్ కై కమలమ్॥తిరువిడమేమూర్వమయనిడమేళొప్పుట్టే ।

ఒరువిడముమెన్దై పెరుమాన్కుర నేయో । వొరువిడ మొన్మిన్మియెన్నుళ్ కలన్దానుక్కే॥ ౨॥

ఆ.—(తిరువుడమ్బు) ఎన్నోడేకలన్దరుళుకిత్తాళ్, సర్వేశ్వరియార పెరియపిరాట్టియారోడుమ్ ఆత్తెరాన బ్రహ్మరుద్రాదికళోడుమ్ కలన్దరుళినాప్పొల్లియే, తన్నుడైయనిరతిశయ తేజోమయమాన తిరువుడమ్బు లూరుప్రదేశ మెట్టేయామే సమస్తప్రదేశ త్తాల్లలన్దరుళినాళ్; ఒరువనుడైయవభినినేళమేయి తెన్దైతార్. ౨.

అన్వ.—ఒరువిడమొన్మిన్మి ఎన్నుళ్ కలన్దానుక్క (౩) ఎన్దై పెరుమాన్కుర తిరు ఉడమ్బు (౬) వాళ్ శుడర్ కణ్ కైకమలమ్ శెమ్ (౯) తామరై మూర్వమ్ తిరువిడమే (౧౦) కొప్పుట్టే ఆయళ్ ఇనమే (౧౧) ఒరువిడముమ్ ఆరనే ఓ. (౧౨).

పన్నీ.—అనన్తరమ్, ఇవ్వవయవశోత్తయైయుడైయవళ్, బ్రహ్మరుద్రాదికళాన విభూతిభూతర్ క్కుమ్ పిరాట్టియోపాతితిరుమేని యిలే యిడన్దోడుత్తబ్రహ్మజ్వల్యతైయరుళిచ్చెయికిత్తార్.

స్వరూపరూపగుణవిభూతికళోన్మజ్జోరాతపడి, ఎన్నుళ్, కలన్ద, (౩) ఎక్కులనాళనుక్కు, శ్లాఘ్యమాన, వడివు, ఆదిత్యవర్ణమాయి రానిన్దతు. తిరుక్కుణ్ణుమ్తిరుక్కైయుమ్, శివన్ద, (౯) తామరైపోలే శెవ్విప్పెల్లతు. తిరుమార్వ, లక్ష్మీస్థానమేయాయిల్లదు. (౧౦) కొప్పుట్టే, బ్రహ్మోవుక్కు, స్థానమేయాయిల్లదు. (౧౧) నీక్కియొళ్ళవిడమ్, రుద్రనేయాయిరానిన్దతు. ఇతెన్నవాళ్ళర్యమ్? (౧౨) ఒరువుతల్ - నీజ్జు తల్. తన్దిరువుళ్ళత్తిలేయవళ్ కలన్దసిన్దు రూపాజ్వల్యముమ్ అవయవజ్వల్యముముజ్జానవోపాతి, విభూత్యైజ్వల్యముముజ్జాయిల్లైన్దు కరుత్తు. ౩.

అర్థము.—ఒకప్రదేశముతప్పక నామనస్సునందు కలిసియున్న (౩) నాతండ్రికినాఘుడైనసర్వేశ్వరునికి శ్లాఘ్యమైన శరీరము (౬) సూర్యునినంటికానికలదైయున్నది. నేత్రములుభుజములనియెడిపద్మములు ఎఱ్ఱని (౯) తామరపుష్పములవలెరక్తవర్ణముకలనైయున్నవి. వక్షస్థలము లక్ష్మీకిస్థానమైయున్నది. (౧౦) తిరునాభిదేశము బ్రహ్మకు స్థానమైయున్నది. (౧౧) తక్కినస్థలములు రుద్రునికి న త్పత్తిస్థానములుగా నున్నవి. ఇదివనూళ్ళర్యము? (౧౨)

౧౪౬ తిరువాయ్ మొక్కి. — ౨-ప. ౫-తి-అన్దామ త్తన్ను. ౨-పా-తిరువుడమ్ము వ్యాఖ్యానశ్లో.

ఈ. — ఇరణ్డామ్బట్టు. తమ్మొడేకలన్దపిన్ను అవనుక్కు ప్పిఱన్దపుకరైచ్చొన్న్ది. తన్నుడమ్మైప్పన్ద్రోబహే శానాదికల్ సత్తైయామ్మడి యిరుక్కిఱవణతానెన్నుడమ్మైప్పన్ద్రో త్తకసత్తైయామ్మడియిరానిన్దానెన్దితార్.

(తిరువుడమ్ము వాళ్ శుడర్) అత్తై త్తపోత్తై స్పర్శనుఖజ్జోణ్డరుళిచ్చెయ్ కితార్ త్తే. “ఈశ్వరనుక్కు విగ్రహమిల్లై, విభూతియిల్లై” ఎన్నిఱవర్ కళిమున్నే, ఆత్తతమరానవివర్ ‘తిరువుడమ్ము వాళ్ శుడర్’ ఎన్న ప్పేఱు వతే !, ‘ఈశ్వరనుక్కు విగ్రహమిల్లై, గుణమిల్లై, ఎన్నిఱవర్ కళి పణ్ణివై క్కమాటాతపాపమిల్లై ; అవర్ కళ్లై, యనువ ర్తిత్తుఱతు కేట్రు విరాతపడిపెరుమాళ్ నమక్కుప్పణ్ణి ఉపకారమే” ఎన్దరుళిచ్చెయ్ వర్ జీయర్. * మయర్వఱమతినలమరుళ ప్పెన్ద్రవర్ తువక్కుణ్ణిఱతిరుమేనియితే ౧: ‘ఇచ్చాగృహీతాభిమతోరుదేహా:” ఎన్ద్రతన క్కుమభిమతమాంబుత్పత్తిన్ద్రై. తామతిత్తార్ క్కు ౨: ‘ఏషసర్వస్వభూతస్తు’ ఎన్ద్రొడుప్పతుమ్ తిరుమేని యైయే. (వాళ్ శుడర్) ముతలిలే తేజోరూపమాన తిరుమేనిమికవు మొల్లివెన్ద్ర తివరోట్టెక్కలవియా లే. పుఱ మొల్లియాం ఉళ్ళుమణ్ణిన్ద్రయిరుక్కైయన్దిక్కే, నెయ్ తిణుజ్జినాప్పోలే తేజస్తత్త్వమేయాంబుక్కై.

శీ-అ. — ఇరణ్డామ్బట్టు (తిరువుడమ్మి త్యాది) “ఎన్నావిశేరమ్మనుక్కు - తమ్మొడై తిరువుడమ్మే” ఎన్ద్రతినోక్కాక (తమ్మొడైయి త్యాది). “అయనిడమే” ఇత్యాదియైక్కటాక్షిత్తు (తన్నుడమ్మైయి త్యాది). “ఓరువిడమ్మెన్ది” ఎన్ద్రైక్కటాక్షిత్తు (తానెన్నుడమ్మైయి త్యాది).

వాళ్ శుడర్ - మిక్కతేజస్సు. “ఎన్నుళ్ కలన్దానుక్కు తిరువుడమ్ము వాళ్ శుడర్” ఇత్యన్ద్రయ ముఖేనాహ (అత్తై త్తపోత్తైయి త్యాది). పలకాలుమ్ విగ్రహ తైవర్ణిక్కిఱపడియై యనుసన్దిత్తు నమ్మిత్తే యిడుపాడు (ఈశ్వరనుక్కి త్యాది). ప్రాసన్జికమాక నన్ద్యయరుడైయి స్వరూ భాసుసన్ధానమాహ (ఈశ్వరనుక్కి త్యాది). ఇత్తాల్ - విగ్రహాదికల్లైయెన్ద్రొక్కు నిమిత్తమవర్ కతుడైయపాపపాదుర్యమెన్ద్ర పడి. ఇవరరుళిచ్చెయ్ తాల్ ప్రమాణమామోవెన్న (మయర్వఱమి త్యాది). అత్తైయలే, ఇవరనుభవపరివాహరూపమాన శ్రీసూక్తియుమ్ పరమప్రమాణమెన్ద్ర పడి. తువక్కుణ్ణిఱ - ఈడుపట్టనుభవిక్కిఱ. “తిరు” ఎన్ద్ర - అత్తైయ, అత్తైక్కాట్టుకితార్ (ఇచ్చాగృహీతే త్యాది) షష్ఠీంశే పళ్ళుమే, పూర్వమేవలిఖతమ్. కార్యత్తాలు మభిమతత్వత్తై యుపపాదిక్కితార్ (తామతిత్తార్ క్కి త్యాది). యుగ్ధకాణ్డేప్రభమే, ౨: ‘ఏషసర్వస్వభూ తస్తు.” పూర్వమేవలిఖతమ్. (ముతలిలేయి త్యాది) “తిరు” ఎన్ద్రపోతే - స్వాభివకసర్వాతిశయజ్ఞకుమ్ సిద్ధిక్కైయా లే, పిన్నైయుమ్ పిన్నైయుమ్ “శుడర్” ఎన్నుమ్మేతు - ఇప్పడియేయాక నేఱుమెన్ద్ర పడి. * వానికాతాత్పర్యమ్ (పుఱమ్మొల్లియాంబుక్కై త్యాది). తిణుజ్జుక్త -

అ-అ-వి — “తిరువిడమేమార్వమ్” ఎన్ద్రైయలే “తిరువుడమ్ము” ఎన్నిఱపడత్తిల్ “తిరు” ఎన్ద్ర - పెరియపిరాట్టియాంబో పైసమ్మనన్ద్రొల్లు కిఱతన్ద్ర, పిన్నైయైక్కేయ్ కిఱతన్ద్రాల్ ; తిరుమేనియిల్ భోగ్యతైయెన్ద్రొల్లనిన్ద్రైత్తుఱతుక్కు స్పృశరమిడమాట్టాతే, “తిరు” ఎన్ద్రొరు శొల్లాలేయతినుడైయవపరిచ్చేద్యమాన వతిశయ తైగోతిప్పిక్కితార్. ౩ “నతత్సమశ్చార్థశ్చకర్షదృశ్యతే” ఎన్నిఱపదుక్కుమ్ ౪ “శ్రద్ధయా దేవోదేవత్వమన్న తే” ఎన్నుమ్మడి-ఇవలైయిట్టేయతిశయన్ద్రొల్లవేణుక్తయాలమ్, ౫ “శ్రీరిత్యేవచనామతేభగవతి” ఎన్ద్ర - అనత్తైఅనన్ద్యాభే యతిశయైయెన్ద్రొల్లుక్తయాలమిటే లోకత్రిలత్కర్షదోతనార్థమాక గౌణవృత్తియా లే శ్రీయెన్ద్రమ్ తిరువెన్ద్రమ్ ప్రయోగిక్కిఱకు; అప్పడియే యిజ్జుమెన్ద్రుతిరువుళ్ళమ్. తిరువెన్ద్రాల్ - అన్దవన్దవృత్తిక్కుడైత్తవతిశయమిటే సిద్ధిప్పతు; అత్తైయలేయిజ్జేయివర్ పక్కలవనుక్కుజ్జానన్ద్యామో హతిశయత్తైయాలమ్, ఇవర్ క్కువన్దక్కులళ్ళవ్యాహాతిశయత్తైయాలమ్, అత్తై త్తపోతుజ్జాన స్పర్శనుఖాపరిచ్చేద్యతావ్యజ్ఞనత్రిఱున్ద్రైయిల్లై. — నన్దయంవిగ్రహో ౨ విద్యాపరికల్పితః కిన్న స్యాదితిక్కింక త్తరత్తయేణపరిహరతి (మయర్వఱమతినలమి త్యాదివాక్యత్రయేణ). “మయ ర్వఱమతినలమ్” ఇతివాక్యమేవోత్తరంవా — స్వరూపగుణజ్జై ప్పన్ద్రవిగ్రహత్తుక్కుతిశయమే తన్ను (ఇచ్చాగృహీతే త్యాది) అత్తల్. యద్వా, ఇవర్ తువక్కుణ్ణిరమాత్రమన్ద్ర, అవనుక్కు-మభిమతమెన్దితార్ (ఇచ్చే త్యాది). అభవా, స్పర్శనుఖాతిశయన్ద్రానపరిచ్చిన్నమానపడియై యుప పాదిక్కితార్ (ఇచ్చాగృహీతమన్ద్ర). “అభిమత” ఎన్ద్రైయలే-భోగ్యతై అపరిచ్చిన్నాన్ద్రానవనదై, “తణ్ణిర్ తణ్ణిర్” ఎన్న ప్పణ్ణుక్తయాలే

ఈ.—త్తుక్కు దాహరణజ్జాట్టుకితార్. స్వ ర్శేన్ద్రీయత్తుక్కుణ్ణు, పూర్యేన్ద్రీయత్తుక్కుణ్ణు, కణ్ణుక్కిని తాయరుక్కుమ్, ఇవైతోడక్కమానవై యెల్లాముణ్డితే. పామ్మణై మేలాఱ్కు - పణ్బెణ్ణిల్ - చలపలవే యాపరణమ్ ఇత్యాదితోడ జ్జే, ఓ! ఎన్ద్రన్దయమ్.

౬.

జీ-అ.-ఇత్రాల్ - ఇవరోడేకల్దపిన్సు శబ్దాదివిషయానుభవత్తాలుణ్ణానవేల్ మెల్లాముణ్డాయల్ దైన్ద్రపడి. (స్వ ర్శేన్ద్రీయత్తుక్కుణ్ణు) స్వ ర్శేన్ద్రీయత్తుక్కు-విషయముణ్డైవడి. ఇమ్మాన్దుమ్ ముల్ విరణ్ణుక్కు ముపలక్షణమెన్దితార్ (ఇవైతోడక్కమానవైయత్యాది). “ఓ” ఎన్ద్రతు - హర్ష సూచకమ్. పామ్మణై మేలాఱ్కు - పణ్బెణ్ణిల్ - ఆపరణమ్ పలపల, పేరుమ్మలపల, శోతినడివుపలపల, కణ్ణుణ్ణుక్కిట్టుల్లు మోన్దిన్దు మ్మలపల, ఇనముమ్మలపల, ఓ ఎన్ద్రన్దయమ్. ఉల్లు - స్పృశిత్తు.

౬.

తాత్పర్యము.—అతినీచుండనైన నాతోసంశ్లేషించుటకు సర్వేన్ద్రయండనేకావతారంబులైతి ఆసంశ్లేయంబులైన దివ్యభూషణములకల వాడును ఆసంశ్లేయ కల్యాణగుణములు కలవాడును నిరవధిక తేజోమయదివ్యమంగళవిగ్రహములు కలవాడును దివ్యభోగములు దివ్యజ్ఞానములుకలవాడునునాయెను. ఇట్టిపరిపూర్ణుడైన శ్రీయఃపతి నానర్శేన్ద్రీయములకు తనదివ్యభోగ్యతను గనుపఱచి నాతోసంశ్లేషించెను. ౬.

మూ.—పామ్మణై మేత్పాఱ్కుడలుట్పల్లియమర్ న్దతువుమ్ ।

కామ్మణై తోట్పినై కామైఱుడ నేల్ శెల్ మతువుమ్ ।

తేమ్మణైయశోలై మరామర మేత్తైయ తతువుమ్ ।

పూమ్మణైయతణ్ణుఱాయ్ పొన్దడియ మ్బారేతే ।

౭॥

అ.—(పామ్మణై) తన్నుడైయసర్వచేష్టితజ్జతైయ మెనక్కేభోగ్యమాకచ్చెయ్ తరుళినాన్దితార్.

౭.

అర్ప.—పాఱ్కుడలుళ్ పామ్మణై మేల్ పల్లి (౩) అమర్ న్దతువుమ్ కామ్మణై తోళ్ (౬) పిన్దైక్కాయ్ ఏతేఱు ఉవ్ (౯) శెల్ మతువుమ్ తేమ్ పణైయ (౧౨) శోలై మరామరమ్ ఏఱు (౧౫) ఎయ్ తతువుమ్ పూ పిణైయ (౧౮) తవ్ తుఱాయ్ పో (౨౧) ముడి అమ్ పోర్ (౨౪) ఏఱు. (౨౫)

పన్నీ.—అనన్దరమ్, తమ్మైన్ద్రసంశ్లేషత్తాలే యశుడైయదివ్యచేష్టితజ్జో తమక్కుప్రకాశిత్తు నిఱమ్మెల్ దపడియైయనుభవిక్కితార్.

పాఱ్కుడలితే, పామ్మణైయిన్ద్రే, కణ్ణుళర్ న్దరుళుత్తయై, (౩) పారున్దరతుమ్, మూక్కిల్ పోన్ద, తోలైయడైయ, (౬) నప్పిన్దైప్పిరాట్టిక్కాక, ఏతేఱైయమ్, ఏవోద్యోగ త్తయే, (౯) కొన్దతువుమ్, తేనైయమ్, పణైయైయముడైయ, (౧౨) అత్తాల్ శోలైయాక త్తత్తైత్త, మరామరమ్, ఏఱు, (౧౫) ఎయ్ తతువుమ్, అఱ్కురియ, తొడైయైయడైత్తాయ్, (౧౮) కుళిర్ న్ద, తిరుత్తుఱాయ్ లేయలజ్జుతమాయ్, అత్తుజ్జిలమాన, (౨౧) ముడియైయడైత్తాయ్, దర్శనీయమాయ్, విరోధినిరసనోద్యోగశీలమాయ్, శెరుక్కైయడైత్తాన, (౨౪) ఋషభమ్మొన్దవస్తు. (౨౫) “ఏఱు” ఎన్ద్రొక్కేడాక-అమర్ న్దతువుమ్, శెల్ మతువుమ్, ఎయ్ తతువుమ్ మెన్ద్రొన్దితై.

౭.

అర్థము.—క్షీరాబ్ధియందు ఆదిశేషునిమీఁద శయనమును (౩) జేసినదియు వెదురువంటి భుజములకల (౬) నప్పిన్న పిరాట్టికొఱకు ఏడువృషభములను ఏక కాలమందు (౯) చంపినదియు మధువును కొమ్ములునుగల (౧౨) అభివృద్ధములైన సాలవృక్షముల నేడింటిని (౧౫) బహద్రాసినదియు సుందరముగఁ గ్రుచ్చబడిన (౧౮) చల్లని తిరుత్తుఱాయ్ మాలచేసలంకరింపఁబడి ప్రకాశించుచున్న (౨౧) కిరీటముకల సుందరమై బలిష్ఠమైన (౨౪) వృషభమువంటి (శ్రీయఃపతియే). (౨౫)

౭.

౧౫౮ తిరువాయ్ మొదలీ.—౨-౪. ౫-తి-అద్దామ త్తన్ను, ౭-పా-పామ్బుణై వ్యాఖ్యానజ్జో.

ఈ.—ఏద్రామ్బుట్టు. ౧* అయర్వటుమమరర్ కళతిపతియాయరున్దువైత్తు, క్షీరాభియిలేకణ్వళర్ న్దురుళి, రామకృష్ణాద్యవతారజ్జళై ప్పణ్ణిత్తల్లా మనక్కాకక్కిడీరెన్ఱితార్.

(పామ్బుణై) ఆర్రరక్షణత్తుక్కాక, తిరుప్పాఱ్ఱుడలిలే నీరులుత్తామైక్కు, శైత్యసౌగంధ్యసౌకుమార్య జ్జళై యుడైయనాన తిరువనన్దాన్ద్రాన్దేలే కణ్వళర్ న్దురుళిన్దుమ్. (కామ్బుత్యాది) శుభ్రుడై మైక్కుమ్ శైవైక్కుమ్ మూగ్గిల్ పోలేయరున్దుళ్ళతోళ్ళుకై యుడైయ నప్పిన్దై ప్పిరాట్టియోట్టై సంక్షేపత్తుక్కు ప్రతిబంధకజ్జళాన ఋషభ జ్జళేత్తై యుమెరుకాలేయూట్టియాక నెరిత్తుప్పొక్కట్టుతుమ్. (తేమ్బుణైయ) మహారాజర్, “నీర్ వాలియైక్కొల్ల మాట్టిక్” ఎన్న, అవరై విశ్వసిప్పిక్కైక్కాక; తేనై యుడైత్తాయప్పణైత్తు అడికణ్ణిలక్కుక్కుఱిక్కొన్ణాతపడి యాయుక్కిఱుమరామరజ్జళేత్తై యుమెయ్ తతుమ్. (పూవిత్యాది) పూవై యుడైత్తాయ్ త్తోడై యున్దువెన్ను తల్; నల్లతోడై యెయ్యుడైత్తాన తిరుత్తుద్రాయ్ మాళై యాలేయలజ్జుతనాయ్, ఆధిరాజ్యనూచకమాన తిరువభిషేక త్తై యుడైయనాయ్, ఇవ్వుక్కుతనై నిత్యనూరికళై యనుభవిప్పిత్తు అత్తాల్ వన్దమేన్దైతోన్దు, అఱికియతాయ్ యున్దున్దుఖమానఋషభమ్బాలే మేనాణి త్తిరుక్కిఱువిరుప్ప. పొన్దుడియమ్బొరేలు-పాఱ్ఱుడలుళ్ పళ్ళియమర్ న్దుతువుమ్-పామ్బుణై మేలెన్దు తని త్తనియేక్రియయాకక్కడవతు. ఇవై యెల్లామనక్కాకక్కిడీరెన్దుమామ్. 2.

జీ-ఆ.—ఏద్రామ్బుట్టు (పామ్బుణైమేలిత్యాది). “పూమ్బుణైయ” ఇత్యారభ్య, “పోరేలు-పాఱ్ఱుడలుళ్ - పామ్బుణైమేల్పళియమ ర్ న్దుతువుమ్, కామ్బుణైయెన్దుతోడన్దై, “ఎయ్ తతువుమ్” ఎన్దన్దుయ తవతారికై (అయర్వటుమిత్యాది).

“పాఱ్ఱుడలుళ్ - పామ్బుణైమేల్” ఎన్దన్దుయ త్తర్థమ్ (ఆర్రరక్షణత్యాది). సర్పజాతి స్వభావత్వైప్పర్దు (శైత్యేత్యాది). కామ్బు- మూగ్గిల్. శుభ్రుడైమై - వర్చులతై. ఏలు - ఏళుముడక, శైర్దుతువుమ్ ఇత్యవ్యయః. ఊట్టియాక - కణ్ణప్రదేశావచ్ఛేదేన. ఊట్టి - కళుత్తు, నెరిత్తు - సంహరిత్తు. పణై - శాణై. తేమ్ - తేణ్. పూవెన్దు-పూవాతల్, స్పృహణీయతైయాతల్. పిణైయ-తోడుక్కప్పట్ట. నిత్యనూరికళై యనుభవిప్పిత్తైత్తు-అర్థాత్పిదమ్. మేనాణిత్తు-గర్విత్తు. మున్దిరవన్దుయత్తుక్కు, ఏళుముడక శైర్దుతువుమ్ - కామ్బుణైతోట్టిన్దైక్కాయ్, ఎయ్ తతువుమ్-తేమ్బుణైయోళై మరామరమేళు ఎన్దు శేషము మన్దుయిప్పతు. “ఇన్దుతుమిన్దుతుమిన్దుతుమ్” ఎన్దాల్ - సాకాజ్జ మాయరు క్కైయాలే యధ్యాహరిత్తుయోజిక్కితార్ (ఇవైయెల్లామిత్యాది). ఇన్దుయోజనైయల్, పూమ్బుణైయతణ్దుయోళై ప్పొన్దుడియమ్బొరేలు - పామ్బుణైమేలెన్దుతోడన్దై, ఎయ్ తతువు మనక్కాకక్కిడీరెన్దువ్యయః. 2.

ఆ-ఆ-వి.—ఇరణ్డామ్యోజనైయల్, “పూ” ఎన్దిఱు-తోడైక్కొవిశేషణమ్. 2.

తాత్పర్యము.—సర్వేశ్వరుండు జగద్రక్షణార్థముగ క్షీరాభియందనంతునిమీద శయనించినదియు, సర్వలక్షణసంపున్నురాలైన నప్పిన్న పిరాట్టికొఱకు సప్తవృషభములనుచంపినదియు, సుగ్రీవముహారాజులవారికి తనయందువిశ్వాసమునుబుట్టించుటకై సప్తసాలవృక్షములనుబడద్రోసి పరాక్రమమునుజూపినదియు, ఆధిరాజ్యనూచకమగు దివ్యతిరువభిషేకమునుధరించి నిత్యనూరులననుభవింపఁజేసి యందువలన వచ్చినగాంభీర్యముకలిగియుండుటయు ఈగుణచేష్టితములన్నియు నాకొఱకై యేయనన్తంపఁబడినవియని యాహ్వానపకారస్పృతిఁజేసిరి. 2.

మూ.—పొన్దుడియమ్బొరేల్ తై యెన్దునైనాన్దుడన్దో! డన్దుడివొన్దిల్లాతతణ్దుద్రాయ్ మాళై యనై.
యెన్దుడివుకాణాతేయెన్నుళ్ కలన్దానై! చొన్దుడివుకాణేనాణొళ్లువతెణొళ్లీరే||

తీరు వాయ్ మొట్టి. — ౨-ప. ౫-తి-అద్దామ త్తన్ను. ౮-పా-పొన్నుడి వ్యాఖ్యానకర్త. ౧౫౯

ఆ. — (పొన్నుడి) వాఙ్మనసాపరిచ్ఛేద్యనిరతిశయకల్యాణస్వరూపగుణవిభూతికల్యైయదైయనాయరస్తునైత్తు, ఎన్నుడైయస్వరూపస్వ భావగుణవృత్తాదికలినుడైయ నిహీనతైయై ప్పారాతే యెన్నుళ్ళేకలన్ద విస్సాసీల్యత్తు క్కొరుముడివు కాణ్ణిటిలేళ్; ఆనపిన్నెత్తెన్పొల్లువతు? శొల్లీరెన్ణిఠార్.

అన్య. — పాణ్ ముడి అమ్మారేత్తై (౩) ఎన్నునై నాల్ తడమ్ (౬) తోళ్ తణ్ ముడివొల్లుత (౯) తణ్ తుఱాయ్మాలై యనై ఎన్నుడివుకాణాతే (౧౨) ఎన్నుళ్ కలన్దానై నాణ్ (౧౫) శొల్ ముడివు కాణ్ణే. (౧౮) కొల్లువతు ఎణ్ శొల్లీర్. (౨౧)

పన్నీ. — ఆనన్దరమ్, సంశేషనైలక్షణ్యత్తినుడైయవాచామగోచరతైయెయరళిచ్చెయ్కిఠార్.

ఉజ్జ్వలమాన, అభిషేకతైయదైయ, పెరుమ్తెరుక్కనాయ్, (౩) అన్దస్సాతద్ర్యచ్చెరుక్కైక్కాట్టియైన్నెయడిమైకొణ్ణనాత నాయ్, నాలువత్తెప్పట్ట, పెరియ, (౬) తిరుత్తోలైయదైయనాయ్, తన్నెరుమైక్కు, ముడివిల్లాతవనాయ్, (౯) ఇన్దమేన్దెక్కుమ్భోగ్యతై క్కుమ్మనూచకమాసకుళీర్న్ద, తిరుత్తుఱాయ్మాలైయైయదైయనాయ్, తన్నుత్కర్నత్తుక్కైక్కాణాతవోపాతియెన్నికర్న త్తిన్నుడివుకాణాతే, (౧౨) ఎన్నెజ్జుమ్మళ్ళే, కలన్దవనై, నాణ్, (౧౫) స్వసంశేద్యమాకవతీయమతోఱీయ పాశురమిట్టుచ్చొల్లుమ్, ప్రకారమ్, కాణ్ణిటిలేళ్. (౧౮) సీగ్గళనుభవిత్తవిషయమ్ వృత్తకీర్నవమ్మణ్ణ మోపాతియిజ్జుచ్చొల్లువతు, ఏతు? ఉణ్ణాకిఱ్చొల్లుజ్జోశెన్దతాకిరైక్కుఱిత్తురైక్కిఠార్. (౨౧) లోకవ్యావృత్తనుడైయసంశేషసారస్యమ్వాచామగోచరమెన్దెయ్కరుత్తు. విశ్లేషదతైయైలెన్నుడివుకాణాతేయెన్దమామ్.

అర్థము. — స్వర్నమువలె (పృ) కాశించుచున్న (తిరువభిషేకముకల మిక్కిలిగర్వింబియున్న (౩) స్వామియు నాలుగువిధములుకల గొప్ప (౬) భుజములుకలవాడును తనకు సంతములేనివాడును (౯) చల్లని తిరుత్తుఱాయ్మాలకలవాడును నానీచతకంతముజూడకనే (౧౨) నామనస్సునందుఁ గలిసినవాడునునైన (సర్వేశ్వరుని) నేను (౧౫) చెప్పు రీతిని నెఱుంగను(౧౮)(ఈవిషయమందు) చెప్పఁదగినది ఏది? (అదియున్న) చెప్పఁడు. (౨౧)

ఈ. — ఎట్టామాబ్బట్టు. ౧*అయర్వఱుమమరర్ కళతిపతియా యిరున్దునైత్తు ఎత్తణ్ణైయైప్పారాతే యె న్నో డేవన్దుకలన్ద విన్దుహాగుణ తై యెన్నాత్తేశిముడియా తెన్దిఠార్.

(పొన్నుడియ మొబ్బారేత్తై) ఉభయవిభూతిక్కుమ్ కవిత్తముడియైయదైయనాయ్ అత్తాల్వన్ద శేషిత్వ వృత్తిప్పత్తోల్ విరుక్కిఱవనై. (ఎన్నునై) తణ్ శేషిత్వత్తిరైలైయైక్కాట్టి, ఎనై ఎ శేషత్వత్తిన్దెల్లెయిలే నిలుత్తి నవనై. (నాల్గడన్దోలిత్తాది) నాలాయ్ప్పణ్ణెత్తిరున్దుళ్ళ తోళ్కళై యుడైయనాయ్, తనై ఎప్పేళప్పక్కాల్ వేదగ్గళుమెల్లై కాణమాట్టాతే ౨ “ యతోవాచోనివర్తనే ” ఎన్దు మీళుమ్మడి యిరుప్పానాయిరుక్కిఱ తణ్ణు ఱాయ్మాలైయనై. ఎల్లైకాణవొణ్ణాతవన్దువుక్కు లక్షణమొబ్బలే తిరుత్తుఱాయ్మాలై. (ఎన్నుడివిత్తాది)

జీ.ఆ. — ఎట్టామాబ్బట్టు (పొన్నుడియత్తాది). “పొన్నుడియమ్మారేత్తై” ఎన్దతైప్పత్తోల్ (అయర్వఱుమమరర్ కళైన్దు). తణ్ణెనీచతై. ఇన్దుహాగుణమ్-సాశీల్యమ్.

కవిత్తధరిత్తి. ఉత్తైప్ప-దార్ద్యమ్. (తణ్ శేషిత్వత్తిరిత్తాది). “పొన్నుడి” ఎన్దు-శేషిత్వత్తిన్దెల్లెత్తోల్ విరుక్కిఱ. తత్తనుభివ్యాహరత్తాతే. శేషత్వత్తిన్దెల్లెత్తోన్దుకలత్తెన్దపడి. ఎన్నునై-ఎజ్జుమ్మక్క-స్వామియానవనై. పణ్ణెత్తిరున్దుళ్ళ-పెరుత్తిరున్దుళ్ళ. తన్నుడివొల్లుత-తనక్కొరైయైల్లాత. “తణ్ణుఱాయ్మాలైయనై” ఎన్దికపదసాహిత్యత్తుక్కుభావమ్ (ఎల్లైకాణవిత్తాది). ఇన్దిడత్తిరే- ౩ “వత్తన్దస్సల్యాంతుకోసికమలా” ఇత్యాద్యను.

ఈ.—అవస్థక్కల్ నన్నై క్కల్లై కాణవొణ్ణా తావో లేయాయ్ మి ఇవర్ పక్కల్ తీమై క్కల్లై కాణవొణ్ణా తాయరుక్కిట పడి. (ఎన్నడివు కాణాతే) ఎన్న శవుపారాతే. ౧ “అవిజ్ఞా తా” ఎన్నిపడియే, ఎత్తన్నై పారా తే కణ్ణెచ్చెప్పిలిత్తువను కలన్దా నెన్ను తల్; అన్ని క్కే, ౨* ఆడియాడియిల్ విన్లెషి త్తవ్వననత్తా లే నాఁముడియప్పక, అతుకాణమాట్టాతే యెన్నో డేకలన్దా నెన్ను తల్. (శొల్ ముడివు కాణేనా) ఎన్నో డువన్దుకలన్దు ఒరుగుణ త్తైయుమ్ శొల్లిల్, అన్ద గుణ మ్మైయుమ్ శొల్లప్పక్క వేదమ్మట్టుతు పడుమి త్తనై. అవ నెన్నై యనుభవిప్పిక్క, అత్తా లెనక్కుప్పిటన్దరస మనుభవిత్తు విడుమ త్తనైయల్లుతు, పాశురమిట్టు చొచ్చి ముడియాతెన్దుమామ్. (శొల్లువ తెన్ శొల్లీరే) ఇతరవిష యజ్జల్లై యనుభవిత్తు అవల్ ముక్కు ప్పాశురమిట్టు చొచ్చి కళాయరుక్కిట నీజ్గో తా శొల్లవల్లికలో? ౫.

జీ-అ.-సథేయమ్, “ఎన్నడివు” ఎన్దుత్తుక్కు, ముడివెన్దు-ఎన్దుయాయ్, కీడో “అల్లావి” ఎన్దు రుక్కైయాలే సామాన్యశబ్దమై శేష త్తిరేపర్యవసిపిత్తు ఎకదోష త్తిక్ చరమావధియై ప్పారాతేయెన్దు మున్దినవర్థమ్, అశవు-తన్నై. వివరణమ్ (అవిజ్ఞా తేత్యాది.) “అవిజ్ఞాతాసహసా” యు” ఇతి శ్రీసహస్రనామ్ని. శెప్పిలిత్తు, మూడిక్కొట్టు. (అన్ని క్కేయి త్యాది). ద్వితీయార్థమ్-స్పష్టమ్. “ఎన్నడివు కాణాతే” ఎన్దు పద త్తినర్థవ్యయము గుణమాక పదైవేయర్థవ్యయమ్ (ఎన్నో డువన్దు త్యాదివాక్యవ్యయేన). శొన్నడివు కాణే-శొల్లుమ్ ప్రకారమ్ కాణ్ణిటిలేక. శొల్లువ లెక-నీజ్గళనుభ విత్తవిషయమ్ వృత్తీ ర్తనమ్బణ్ణుమోపాతి, ఇట్టు చొచ్చిలువ తేతు? శొల్లీరే-ఉడ్డాకిట్టొచ్చిల్లుతోలితిశబ్దార్థః. ఇత్తాలో ఫలితమ్ (ఇతరవిషయజ్జల్లై యి త్యాది). క్రమేణాన్యాయః.

అ-అ.-వి.—ఇరన్జామర్థమ్-మూలత్తుక్కు చేరుమ్. కణ్ణెచ్చెప్పిలిత్తు ఇత్యన్య - స్పష్టచ్యాసుసభా సేతాత్పర్యమ్.

ప్ర-తి.—(ఎట్టామ్మట్టు) (పొన్నడియి త్యాది). (ఎన్నడివు కాణాతే) శ్రీసహస్రనామ్ని, “అవిజ్ఞాతాసహసా” యుర్విధాతాకృతలక్షణః.

తాత్పర్యము.—ఉభయవిభూతి సామాన్యసూచకమైన దివ్యాభిషేకముకలవాడును, శునస్వామిత్వమును నాకుఁగనుపఱచి నన్ను వశప టుచుకొనినవాడును, విలక్షణవిగ్రహవిశిష్టుఁడును, వేదపురునిచేతను వర్ణింపఁగూడని కల్యాణగుణములుకలవాడును, తనవైలక్షణ్యసూచకమైన లక్షణమువలెనుండు దివ్యతీర్థత్వమొందుమాలధరించినవాడును నిట్టివాచామగోచరమహిమకలవాడును నైన సర్వస్వామి అతినీచుఁడైన నాతో సంక్షేపించెనేని వానిసౌశీల్యమునకంతమును నేనెఱుంగునైని. గనుక వానిగుణములనే పాశురముచేఁజెప్ప నసమర్థుఁడను, వాని వాచామగోచ రమైన సంక్షేపసారస్యము మీకుఁగూడఁచెప్ప నసాధ్యమని లోకులనుగుఱించి సాదించిరి.

మూ.—శొల్లీరెన్న మ్మానైయెన్నా వియావితనై । యెన్లైయిల్ శీరెన్దరుమాణిక్క చ్చుడరై।

నల్లవముతమ్ మ్మెఱ్ఱురియవీడుమా ! యల్లిమలర్విరై యొత్తాణల్ల న్బెణ్ణన్దే ।

అ.—(శొల్లీర్) ఇప్పడియవను దైయగుణజ్గో శొల్లనిలమనియేయరుక్కుచ్చెయ్ తేయమ్, తమ్మడైయ ఆరామైయాలే; అవక గుణజ్జల్లై తాలతర్తై మెల్లాణ్ణొన్నా లుమవల్ ముక్కురుముడివు కాణ్ణిటిలే నెన్దుపి న్నై యుమవను దైయగుణజ్జల్లై చొచ్చి, పరమభోగ్యనాయ్ స్త్రీపున్నుపుం సకాది సర్వపదార్థవిసజాతీయనాయరున్దువైత్తు, తన్నుక్కుకాయెనక్కు ధారకనాయెన్ను శేవుకున్దుకలన్దుకుళిన వెమ్మెరుమాన్దుడైయ విన్దుసౌశీ ల్యాదిగుణజ్జల్లై నీజ్గళమ్ శొల్లికోశెన్దు శ్రీవైష్ణవర్ కత్తెక్కుట త్తరుళిచ్చెయ్ తేయార్.

అన్య.—ఎక అమ్మనై ఎన్నావి (౩) అవితనై ఎన్లైయిల్ శీర్ (౬) ఎన్దురుమాణిక్క చ్చుడరై శొల్లీర్. నల్ల (౯) అముతమ్ పెణ్ణన్దు ఆరియ (౧౨) వీడుమాయ్ అల్లిమలర్ విరైయెత్తు (౧౫) పెణ్ణన్దు ఆణ్ణన్దు. (౧౬)

[౪౦] తిరువాయ్ మొఱ్ఱి.— ౨-ప. ౫.తి-అద్దామ త్తన్ను. ౯-పా-శొల్లీర్ వ్యాఖ్యానం. ౧౬౦

పన్నీ.—అనన్తరమ్, నిరతిశయభోగ్యభూతనానవనై చొల్లవల్లికొళాకిట్టొల్లన్దోశ్శెన్దార్.

ఎనక్క, స్వామియాయ్, ఎన్నాత్తావుక్క, (౩) ఆత్తావాయ్, ఎల్లైయిల్లత, సాకుమార్యాదిగుణజ్జలైయడైతాన, (౬) నీలరత్న జ్యోతిస్సుపోలే యిరుక్కిఱపడివైయెన్నై యనుభవిష్టిత్తవనై, ఎల్లారుమ్ శేర్ స్తశొల్లలామాకిట్టొల్లన్దోశ్, శొల్లవాణ్ణా మైక్కడియిన్నెన్నిల్ రాకికామృత త్రిల్ విలక్షణమాన, (౯) నిత్యభోగ్యామృతముమాయ్, పరమయోగికకుక్కుమ్ పెఱుతెఱ్ఱు, అరితాన, (౧౨) మోక్షస్థాన నిర్వాహకముమాయ్, తామరైప్పువిల్, పరిమళమ్మై లేనిమ్మైష్ట భోగ్యరూపనాయ్, (౧౫) పుంస్తవత్రా లే స్త్రీకలీ వ్యావృత్తనానవో పాతి, పురుషోత్తమత్వత్తా లే సమస్తపురుషవ్యావృత్తనాయరుక్కుమ్. (౧౭) ఆతలాత్తోల్లపరితెష్టకరుత్తు. ౯.

అర్థము.—నాకు స్వామియు నాయాత్మకు (౩) నాత్మయు అంతములేని కల్యాణగుణములుకలవాఁడును (౬) నానీలరత్నమువంటి కాంతికలవాఁడును నైన (సర్వేశ్వరుని) జెప్పఁడు. విలక్షణమైన (౯) అమృతమువలెభోగ్యభూతుఁడును (ఎత్తిజ్ఞానవంతులకును) బొంద నశక్యమైన (౧౨) పరమపదమునకునిర్వాహకఁడును నైన తామరపుష్పమునందుఁ బరిమళమువంటిభోగ్యభూతుఁడు (౧౫) స్త్రీలకంటెవ్యావృత్తుడైనట్లు (పురుషోత్తమత్వమువలన) సకలపురుషవ్యావృత్తుడైయున్నాఁడు. (౧౭)

ఈ.—ఒన్పతామ్మాట్టు. “పాశురమిల్లై” ఎన్నా, కై వాఙ్మమాట్టారే, సంసారికలైప్పార్ త్తు, ఎన్నాయ నానసర్వేశ్వరనై, యెల్లారుజ్ఞాడిమాకిలుమ్ శొల్లవల్లికళో? వెన్దెత్తార్.

(శొల్లీరెన్నమ్మానై) తుద్రవిషయజ్జలై యనుభవిత్తు అవలోకుక్కుప్పా శురమిట్టు చొల్లియిరుక్కిఱ నీజ్జ కాకిలుమ్ శొల్లవల్లికళో? (ఎన్నమ్మానై) తక్కుగుణచేష్టితజ్జళాలే యెన్నై ముత్తైయిలే నిలుత్తినవనై. (ఎన్నావి యావితనై) ఎన్నాత్తావుక్క న్తరాత్తావాయుళవనై. (ఎల్లైయిత్తాది) దివ్యాత్మస్వరూపగుణజ్జళు క్కెల్లైకాణి లుమ్ విగ్రహజ్జళు క్కెల్లైయిట్టి క్కే యిరుక్కిఱపడి. ఆళవిఱన్దకల్యాణగుణజ్జలై యుమ్, నీలమణిపోలే కులిర్ న్ద వడి వత్తుకై యు మెన్నై యనుభవిష్టిత్తవనై. (నల్లవముతమ్) నిత్యముమాయ్ భోగ్యముమానవమృతమ్. ప్రాకృతభోగ్యజ్జలిల్ తలైయానవమృతమ్.

శీ.అ.—ఒన్పతామ్మాట్టు. (శొల్లీరెత్తాది). కీడే “శొల్లవత్తె శొల్లీరే” ఎన్దువైత్తు, పిన్నైయమ్ “శొల్లీర్” ఎన్దితెన్నెన్న (పాశురమిల్లైయిత్తాది). చాపలత్తాలేయెన్దు పడి.

ముత్తై-పాప్తి. “ఎల్లైయిల్ కీర్” ఎన్దు తుక్కు-స్వరూపగుణపరమాకవర్ణా న్తరమ్ (ఆళవిఱన్దవిత్తాది). ఏకార్థమాతల్. ఇప్పొత్తు, ఆళవిఱన్దకల్యాణగుణజ్జళైన్దు తు. విగ్రహగుణజ్జళై. నన్దైక్కర్థద్వయమ్-నిత్యభోగ్యత్వమాతల్, ప్రాకృతభోగ్యవైలక్షణమాతల్. నిత్యభోగ్యతైయావతు-సర్వాధికారముమాయ్ సదాసేవ్యముమాకై.

అ.అ.వి.—(తుద్రవిషయమిత్తాది). “శొల్లవత్తె శొల్లీరే” ఎన్దు శొల్లివైత్తు, “శొల్లీర్” ఎన్దు శొల్లుమ్మోతు. “అవర్ కళో సమర్థర్” ఎన్దురు హేతువినాలేయున్న యిక్క వేమిమిఱే; “ఎన్నమ్మానై-శొల్లీర్” ఎన్దు పోతువి శేషిత్తువిధిక్రయాలే-మున్పువిషయా న్తరజ్జళై ప్పేళిపోన్ దమైతోదోమిఱే. (తక్కుగుణచేష్టితజ్జళాలే) “ఎల్లైయిల్ శీరెన్దరుమాణిక్కచ్చుడనైన్దు వముతమ్ పెఱుఱ్ఱియపిడుమాయ్” ఎన్దు శొల్లుకి తారిఱే. ముత్తై - ప్రాప్తి. అనిలేనిటుత్తుకై. అతావతు-“ఎన్నమ్మానై” ఎన్దు-అవనుడైయస్వామిత్వతైయమ్, తమ్మడైయ శేషత్వతైయమ్ వైవిక్కి-ముత్తైయిలేనిటుత్తుకై.

౧౬౨ తిరువా మొయ్డి—౨-ప. ౫-తి-అద్దామ తన్ను. ౧౦-పా-ఆణల్ల వాళిన్ద్రాళ్.

ఈ.—(పెఱఱ్ఱరియవీడుమాయ్) ఒరువరాలుమ్ స్వయత్నత్తల్ ప్రాపిక్కవొణ్ణాత మోక్షపురుషార్థము మాయ్. (అల్లిమలర్విరైయొత్తు) భోగ్యత్తైక్కు త్తామరై ప్పూవిల్ పరిమళత్తోడొత్తు. (ఆణల్ల పెణ్ణలనే) ఇతరపురుషసజాతీయనల్ల. పెణ్ణలనెన్ద్రవోపాతి, ఆణల్లనెన్ద్ర - అతు తన్నెయిమ్ కట్టిక్కిఱతు. ఇత్తాల్-ఉపమాన రహితనెన్ద్ర పడి.

జీ-ఆ.—స్వయత్నత్తల్ ప్రాపిక్కవొణ్ణాతెన్ద్ర తు-౧ “ముక్తిమప్యతిద్దుర్భామ్” ఎన్ద్రత్తెప్పల్ వీడు-మోక్షమ్. అల్లి-త్తామరై. (ఇతరపురుషసజాతీయనల్లనితి) పుంస్తవ్విత్తలే పెణ్ణలైక్కిత్తవోపాతి, పురుషోత్తమత్వత్తలేనాటిల్ పురుషర్ కళోడుణ్ణానసాజాత్యత్తైయిమ్ కట్టిక్కిఱతెన్ద్ర. “ఆణల్ల” ఎన్ద్రవమైయతో, “పెణ్ణల్ల” ఎన్దిఱతెన్నెన్ద్ర; దృష్టవార్థమెన్దితార్ (పెణ్ణల్ల నెన్ద్రవిత్తాది). నాటిల్ కాణ్ణిఱవాణిన్ద్రదియమల్ల, పెణ్ణిన్ద్రదియమల్ల నితిశబ్దార్థం. అతు తన్నెయిమ్- పురుషసజాతీయైయిమ్. ఆనాల్, పుంస్తవ్విత్తయోనెన్ద్ర (ఇత్తాల్ తాది). ఎన్నావియావితనై యిత్యరభ్య, పెణ్ణలనాన-ఎన్నమ్మనైచ్చోర్ ఇత్యన్ద్రయం. వీడుమాయ్- వీట్టున్కునిర్వహకనుమాయ్. విరైయొత్తు-పరిమళత్తోడొత్తిరుక్కుమవనుమాయితీశబ్దార్థం.

తాత్పర్యము.—ఈరీతిన భగవద్గుణములు చెప్పనసాధ్యములై యున్నను ఆదరాతిరయముచే నాగుణముల నెల్లప్పుడు చెప్పిన నంతయులేనివి యని మరలవాటిననుసంధించి, పరమభోగ్యభూతుఁడును నీలత్వమునంటి దివ్యతేజస్సుకల దివ్యమంగళవిగ్రహము ననుభవించుకొనిన పువకారకుఁడును పురుషోత్తమత్వముచే స్త్రీపురుషసంసక భేదములుకల సర్వపదార్థములకంటె విలక్షణుఁడును నాయంతరాత్మయై ధారకుఁడును నైన సర్వస్వామియొక్క నిరవధికకల్యాణగుణములు మారందఱుచేరి చెప్పటకు నసాధ్యములని శ్రీవైష్ణవులనుగుఁజించిసాదించిరి.

మూ.—ఆణల్ల పెణ్ణల్ల నల్లావలియుమల్ల. కాణలుమాకా నుళనల్లనిల్లెయల్ల.

వేణుజ్ఞాత్వేణమురువాకుమల్లనుమా | శ్లోణై పెరితుడై త్తెమ్మమ్మనైక్కూఱుతలే|| ౧౦||

ఆ.—(ఆణల్ల) స్త్రీపున్నపుంసకాదిసర్వపదార్థవిసజాతీయనాతలాల్ తన్నోచరప్రమాణ్యుక్కుగోచరనాయురున్ద్రున్ద్రు, ఆశ్రితనులభనా యాశ్రితరుడైయవివక్షానుగుణమానదివ్యరూపచేష్టితద్దైయై డైయనాయ్, అనాశ్రితరుక్కుదుర్లభ నాయురున్ద్ర వమ్మెరుమానెన్నోడుకలన్ద్రవిగ్గణమ్ శొల్లనిలమన్ద్రాకిలుమ్ శొల్లాలోఁగ్గీయముడికిఱతిల్లెయ్నితార్.

అన్య.—ఆణ్ ఆల్ల పెణ్ (౩) ఆల్ల ఆల్లా అలియుమ్ (౬) ఆల్ల కాణలుమ్ ఆకా (౯) ఉళనల్ల ఇత్తెయల్ల వేణుమ్ (౧౨) కాల్ వేణుమ్ ఉరువాకుమ్ (౧౫) ఆల్లనుమామ్ ఎమ్మెమ్మనై కూఱుతలే (౧౮) పెరితు కోణై ఉడైత్తు. (౨౧)

పన్నీ.—అనన్దరమ్, అవక్ స్వభావత్తెచ్చొల్లకైమికపుమరిత్తెన్దితార్.

ఆణుమ్, అన్దియే, పెణ్ణుమ్, (౩) అన్దియే, ప్రయోజనవత్తల్లాత, అలియుమ్, (౬) అన్దియే, అవర్శ్మైక్కూఱుమ్ ప్రమాణత్తాక్కూణవుమ్, ఒణ్ణాతే, (౯) ప్రతికూలర్క్కుళనన్దియే, అనుకూలర్క్కిలనన్దియే, ఆశ్రితరాయాదరిత్త, (౧౨) కాలత్తిల్, అవర్కళాదరిత్త, వడినైయై డైయనాయ్, (౧౫) ఆదరమిల్లాతవళవిల్ అప్పడియల్ల నాయురున్కుమ్, ఎన్న్వామిన్ద్రు, ఇప్పికారమవక్-కాట్టక్కణ్ణాకా కూఱుమిడత్తు, (౧౮) మికపుమ్, మిఱుక్కు, ఉడైత్తు. (౨౧) కోణై - మిఱుక్కు. సర్వవిధబాతీయనాన్ద్రయాలే “ఏవంవిధక” ఎన్ద్ర శొల్లవరిత్తెన్ద్రకరుత్తు.

అర్థము. — పురుషుడు కానివాడును స్త్రీయు (౩) కానివాడును అప్రయోజకములైన నపుంసకపదార్థములును (౭) కానివాడును (వాటినిప్రకాశించు ప్రమాణములచే) సాక్షాత్కరింప నశక్యుడును (౮) (ప్రతిహేతులకు) లేనివాడును (అనుకూలము) లేకుండుటలేని వాడును ఆదరించిన (౧౨) కాలమునందు (ఆశ్రేయములేని) రూపముకలవాడును (౧౫) (ఆదరములేనివారలకు) అటుల కానివాడును నైన సాస్వామిని జెప్పుట (౧౮) మిక్కిలి ప్రయాసము కలదైయుండును. (౨౧)

ఈ. — పత్తామ్బట్టు ఎన్నోడుకలన్ద వెమ్మెరుమాన్బడి వేశప్పెరితు మిటుక్కుడైతెన్దితార్.

(అల్లనిత్యాది) నాట్టిల్ కాణ్ణి అల్లనిప్పడియల్లన్, అప్పడియే స్త్రీకలిప్పడియుమల్లన్, ఉపయోగ యోగ్యమల్లాతనపుంసకపదార్థ త్తిప్పడియుమల్లన్. ౧ “నై నం వాచా స్త్రీయమ్బునై ౨ సమ స్త్రీపుమామ్బునన్. పుమాంసంనబ్రువనై ౩ నం వదన్వదతికశ్చనా ఇతిబ్రహ్మ”, ఆరణ త్తిలిరణ్ణామోత్తు; (* ౨ “ననై నదేవాసురమర్త్య తిర్యజ్జస్త్రీనపణ్డో నపుమాన్నజన్తుః । నాయజ్గుణః కర్మనసన్నచా సన్నిషేధశేషోజయతాదశేషః ” ఎన్దు) ఇప్పడి భట్టరరుళిచ్చెయ్తవాతే, బరుతమ్మిల్, “జియూ! నాట్టిల్ కాణ్ణి అల్లనిప్పడియుమల్లన్ వాకిల్ శొల్లి ధ్రిథాకిటవన్దు, శూన్యమోవినై ౨ ” ఎన్దు కేట్రు, భట్టరుమ్, పిత్తై ఇయలకిపుక్కు పోన్దిరున్దతిల్లెయి! అల్లన్ పెణ్ణల్లల్లవలియుమల్లతు ౩ ఎన్దుతిల్లెయే, ‘అల్లన్, అల్లన్’ ఎన్దెయాలే - ‘పురుషోత్తమన్’ ఎన్దు

జీ-అ. — పత్తామ్బట్టు (అల్లనిత్యాది). “ఎమ్మెన్దానెక్కుటుతల్-శోణైపెరితుడెన్దు” ఎన్దుపదజ్జైక్కటాక్షి త్తవతారికై (ఎన్నోడు కలన్దవిత్యాది). పెరితుమిటుక్కుడెన్దు- మికపుమ్వరుత్తముడెయతు.

అల్లానలి-ఉపయోగయోగ్యమల్లాత నపుంసకపదార్థమ్. ఇవిన్ద త్తిలే, ౩ “కుటూపజ్జపతితవైరిభ్యఃకాకణీమపి । దవాన్నప్రతిగృహ్ణీ యా దాపద్యపికదాచన” ఎన్దుతనుసద్ధేయమ్. “అల్లన్” ఇత్యాదిద్రవివశాస్త్రోదాహరణమ్హృదినిధాయతదానగుణ్యేనాహ (అల్లన్ పెణ్ణల్లల్లవలియుమల్లతై న్దుతిల్లెయితి). కుర్దీ-స్థాణుః. ౫ “సంకానాన్తి నాదూఉవతిశోల్” ఇతి. పుల్లిజ్జైకవచనప్రత్యయోనకార ఇతినజానాసీత్సత్ప్రాయేణాహ (అల్లన్ల నెన్దెయాలేయితి),

అ-అ-వి. — అతావతు, అర్థజ్ఞానత్తుక్కుప్పోరాతేయాకిలుమ్, శబ్దజ్ఞానత్తుక్కుమ్పోన్దతిల్లెయోవెన్దె. ౪ “కుర్దీ-స్థో-లో-మకన్దో-లో-కుర్దీ యల్లతుజ్జాణ్ణో-లో-పెణ్ణో-కాణ్” ఇత్యాదిద్రవివశాస్త్రోదాహరణమ్హృదినిధాయతదానగుణ్యేనాహ (అల్లన్ పెణ్ణల్లల్లవలియుమల్లతై న్దుతిల్లెయితి). కుర్దీ-స్థాణుః. ౫ “సంకానాన్తి నాదూఉవతిశోల్” ఇతి. పుల్లిజ్జైకవచనప్రత్యయోనకార ఇతినజానాసీత్సత్ప్రాయేణాహ (అల్లన్ల నెన్దెయాలేయితి),

* కుర్దీగ్రన్థమ్ శిలశ్రీకోశజ్జలిలిల్లై, వ్యాఖ్యానకైలివిరుద్ధమ్, ప్రమాణ త్తిరుట్టుమిల్లై. = ౩ నిర్దిష్టతావాదినప్రతి లిజ్జత్రయసాధక ప్రయోగాపాదసన్యాసుచితత్వతే; బ్రహ్మణీలిక్టానిసాకత్వేన నిషేధతాపరాజ్ఞుకార్యేణకన్తింబిచ్చుటై ప్రయోక్తవ్యే, ఉపస్థితివాఘవాత్ “అల్లన్” ఇతిపుంలిజ్జనిర్దేశకృత ఇతిఅన్యథాసిద్ధే తేననపుం స్వవిశేషసిద్ధిరిత్యాశక్యామ్, “నహివచనవిరోధేన్యాయఃప్రభవతి” ఇతిపరి హర్తంప్రవృత్తే “కుర్దీ-స్థో-లో” ఇత్యాన్యడైయవత్తైవాన్త్రీ “కుర్దీ-స్థో-లో” ఇతి-లిక్టావివక్షాయామ్ “సామాన్యంనపుంసకమ్” ఇతిసం స్కృతశాస్త్రార్థస్య ద్రవిజీవదర్శితత్వాచ్చతదనురోధేన “అల్లన్తుపెణ్ణల్లల్లవలియుమల్లతు” ఇతిపాతేనభావ్యమ్ శ్రీకోశానికీక్షణీయాః ఇతియదిదంసనున్దరమ్, “శ్రుతియల్ ‘ఏనమ్’ ఎన్దనిర్దేశ తైక్కటాక్షి త్తిలే ‘అల్లన్, అల్లన్’ ఎన్దుతెన్దపడి” ఇతివ్యాఖ్యానాత్.

౧౬౪ తిరువాయ్ మొక్కి.—౨-ప. ౫-తి-అద్దామ త్తన్ను. ౧౧-పా-కూటుతల్ వ్యాఖ్యానద్దళ్.

ఈ.-శబ్దానా తోన్ దువిక్కిఱ్ఱెయో. ఎత్తురుళిచ్చెయ్ తార్. ‘ఆణల్ల, పెణల్ల’ ఎన్నిఱవిత్తాల్-సజాతీయ విజాతీయ నిషేధమ్మణ్ణెనపడి.

(కాణలుమా కాణ్) ఆణ్, పెణ్, పలి, ఎన్నిఱ ఇవన్ తై కాణుమ్మ మాణజ్జళాల్ కాణప్పడాతాణ్. ఇత్తాల్ - ఏకప్రమాణగమ్యత్వసామ్యముమిలైయై. (ఉళన్లల్) అనాశ్రితర్ క్కు. (ఇలైయల్లల్) ఆశ్రితర్ క్కు. అత్తైయుపపాదిక్కిఱతుమేల్ (పేణుక్కాల్ పేణుమురువాకుమ్) ‘నీయెజ్జళుక్కు పుత్రనాయ్ వన్దు పిఱ క్కు పేణుమ్’ ఎత్తు శిలరిరన్దాల్ అప్పడియేవన్దుపిఱన్దు ౧ ‘సఫలన్దేవిసజ్జాతం జాతోహంయ త్తవోదరాత్’ ఎత్తు నిఱుమ్. అట్టియే, పేణుక్కాల్ - తనై ఎయర్థిక్కుజ్జాట్టిల్, పేణుమురువాకుమ్ - తనై ఎప్పేణి మత్తైక్కువేణ్ణు మ్మడివన్దువతరిక్కుమెన్దుమామ్. (అల్లనుమామ్) ఇప్పడి తానిఱ్ఱుచ్చెయ్ తే శిశుపాలాదికళుక్కు క్కిట్టవరి తామ్మడి యిరుక్కుమ్. (కోణై పెరితిత్యాది) ఇవోన్విలై కళై యెనక్కఱివితై సర్వేశ్వరన్బడికలై ప్పేశవెన్దాల్, కాలమిఱుక్కుడైతు. ౧౦.

డి-ఆ-పుక్కు-శబ్దజ్ఞానత్తుక్కు. అతావళు-అర్థజ్ఞానాభావమేయన్ది క్కే, ఇయలటిపుక్కు మ్మెన్దిరున్దతిలైయాయెన్దు పడి. (శబ్దానా తోన్ దువిక్కిఱ్ఱెయో విత్తి) శ్రుతియల్ ‘ఏనమ్’ ఎన్దునిర్దేశ తైక్కుటాక్షిత్తితే ‘అల్ల, అల్ల’ ఎన్దు తెన్దు పడి. ‘అల్లావలియుమ్లక్’ ఎన్దుతువుమ్ దృష్టాన్తార్థమాక వేకణ్ణుకొళ్ళతు.

ఘటితమ్ (ఇత్తలిత్యాది). విన్దియిక ప్రత్యక్షగమ్యునన్దు పడి. పేణుక్కాల్-అత్తైప్పట్టాల్; పేణుమురువాకుమ్-ఆశ్రితరాత్తైప్పట్టవడివో జేయవతరిక్కుమెన్దుప్రథమార్థమ్. పేణుక్కాల్-పరివాయ్, మజ్జాశాసనమ్మణ్ణువేణ్ణుమ్మడియాన విగ్రహ తైయుడైయవనాయవతరిక్కుమెన్దుద్వితీ యార్థమ్. (సఫలన్దేవీతి) ఇదంపజ్జామేంకే తృతీయే దేవకీంప్రతికృష్టం. ౧ ‘స్తుతోహంయ త్వయాపూర్వం పుత్రాన్ శిశుతదద్యతే’ ఇతిపూర్వార్థమ్. పేణి-పరిన్దు. కోణై - (మిఱుక్కు) ప్రయాసమెన్దు పడి. పెరితు - (కాల) మికవుమెన్దు పడి. ఆణ్లనిత్యారధ్య, ఎమ్మెన్దునైక్కుఱు తల్-పెరితు-కోణైయుడైతెన్దున్దుయమ్. ౧౦.

ప్ర-తి.—(పత్తామ్మట్టు) (ఆణ్లనిత్యాది). ఋగారణోద్వితీయప్రశ్నోద్వితీయేనువాకే ‘నైనంవాచాస్త్రియంబ్రువణ్ నైనమస్త్రీపుమా స్త్రివణ్’ । పుమాంసంబ్రువనై ఎనంవదన్దుదతికళన్న. అఇతిబ్రహ్మ. — (పేణుమురువాకుమ్) పజ్జామేంకే తృతీయే అవతారానన్తరే దేవకీమ్మృతికృష్టం, ‘స్తుతోహంయ త్వయాపూర్వం పుత్రాన్ శిశుతదద్యతే । సఫలం దేవిసజ్జాతం జాతోహంయ త్తవోదరాత్’ ॥ ౧౧౬౧౦.

తాత్పర్యము.—స్త్రీపుంసపుంసకాదిభేదములకల సర్వపదార్థములకంటె విలక్షణుడగుటవలన వాటిని ప్రతిపాదించెడి ప్రమాణములక విషయుడును ఆశ్రితులకు సులభుడును, అనాశ్రితులకు దుర్లభుడును ఆశ్రితులుయిచ్చానుగుణములైన దివ్యరూపచేష్టితములకలవాడును నైన సర్వేశ్వరునియొక్క కల్యాణగుణములవర్ణింప నసాధ్యములైనను వర్ణింపకనుండుటయశక్యము. ౧౦.

మూ.—కూటుతల్వాన్దారాక్కుడక్కు త్తవమ్మనై । కూటుతలేమేవిక్కురుకూర్ చ్చుడకోపణ్ ।

కూటిసపన్దాతియోరాయిత్రుళిప్పత్తు । జ్ఞాటుతల్ వల్లారుళ రేఱ్ఱూడువర్ వైకున్దుమే॥ ౧౧॥

ఆధ్వార్ తిరువడిక శేశరణమ్.

ఆ.—(కూటుతల్) కాలతత్త్వమెల్లాజ్ఞానానుమారాత గుణచేష్టితజ్జతైయుడైయనాన వెమ్మెరుమానైచ్చొన్న విత్తిరువాయ్ మొక్కి యె చ్చొల్లవన్దార్, తిరునాట్టిరేపోయెమ్మెరుమానై యనుభవిక్కుప్పెలువారెన్దితార్. ౧౧.

తిరుక్కురుత్తెప్పిరాన్బిళ్ళాన్దిరువడిక శేశరణమ్.

[౪౨] తిరువాయ్మొళి.—౨-ప. ౫-తి-అద్దామత్తన్ను ౧౧-పా-కూటుతల్ వ్యాఖ్యానజ్ఞో. ౧౬౫

అన్య.—ఒస్తు కూటుతల్ ఆరా (౩) కుడక్కుత్త అమ్మనై కూటుతల్ (౬) మేవి కరుకూర్ చ్చుడకోపకా కూటిన (౯) అద్దాతి ఓర్ ఆయరత్తుల్ (౧౨) ఇప్పత్తుమ్ కూటుతల్ వల్లార్ (౧౫) ఉళిరేల్ వైకున్డమ్ కూడువర్. (౧౮).

పన్నీ.—అన న్దరమ్, ఇ త్తిరువాయ్మొళిక్కులమాక పరమపదప్రాప్తియైరుళిచ్చెయ్కితార్.

ఒరుగుణత్తై, శొల్లిలుమ్, శొల్లిముడియవాణ్ణాత, (౩) కుడక్కుత్తుముతలానశీలాదిగుణజ్జలైయుడైయ, స్వామియై, ఉళ్ళపడియైచ్చొల్లు వతాక, (౬) ఉద్యోగిత్తు, అవనాలేల్బజ్జానప్రేమరానఆర్వార్, అరుళిచ్చెయ్త, (౯) అద్దాతియాకైయాలేయడైవుళాలైక్కవాణ్ణాత, అద్వి తీయమాన, ఆయిరత్తిల్, (౧౨) ఇప్పత్తైయుమ్, శొల్ల, వల్లార్, (౧౫) ఉణ్ణాకిల్, పరమపదత్తై, కూడువర్. (౧౮) ఇతుకలివిరుత్తమ్. ౧౧.

నాదికేసరి అమ్రుకియమణవాళచ్చీయర్ తిరునడిక శేశరణమ్.

అర్థము.—ఒకగుణమును జెప్పిన చెప్పి తీరని (౩) కుంభనర్తనముచేసిన స్వామిని జెప్పుటకు (౬) ఉద్యోగించి కరుకూరిలో వేంచేసి యున్న ఆర్వార్లు సాదించిన (౯) అన్తమును నాదిగాఁగలిగిన అద్వితీయులైన వెయ్యిపాశురములలో (౧౨) నీపదిపాశురముల నభ్యసించి సమ స్థులు (౧౫) ఉన్నచో వైకున్డమును బొందుదురు. (౧౮).

ఈ.—నిగమత్తిల్, ఇ త్తిరువాయ్మొళియై యభ్యసిక్కువల్లారుణ్ణాకిల్, అవర్ కళ పరమపద త్తిలేపోయ్ నిత్యానుభవమృణ్ణ పెటునరెన్నితార్.

(కూటుతలిత్యాది) తన్నడికలై ప్పేళప్పక్కాల్, ఆనన్దవల్లియిచ్చొల్లుకిఱపడియే వేళి త్తలైక్కట్టవాణ్ణా తిరుక్కిఱవనై. వేళవాణ్ణాతోఱ్ఱికిఱతు పరత్వమల్ల, కుడక్కుత్తాడిన శెయలొన్ఱుమాయిల్. (అమ్మనై) కుడక్కుత్తాలే యెనై ౨ యనన్యార్త మాక్కినవనై. ౧ “విష్టోరిజ్జో ర్వసుదేవాత్తజస్య”. (కూటుతలేమేవి) “వేళనిల మన్ఱు” ఎన్ఱు, వేదజ్ఞళ్ మీన్ఱువివయమెన్ఱు, తాముమ్ “వేళవాణ్ణాతు” ఎన్ఱు కై వాణ్ణాతే, అమ్రుకితాకప్పేళక్కడవోమెన్ఱుధ్యవనిత్తార్. “నాళొల్లువతెళొల్లిరే” ఎన్నా, తిరియవుమ్ “శొల్లిరెన్నమ్మనై” ఎన్ఱు తోడజ్ఞు

శీ-అ.—నిగమమ్ (కూటుతలిత్యాది) “కూటుతలేనల్లారుళికేల్కూడువర్ వైకున్డమ్” ఎన్ఱుపదజ్జలై క్కటాక్షిత్రవతారికై (ఇత్తిరు వాయ్మొళియైయిత్యాది).

ఒస్తుకూటుతలారా-ఒరుగుణత్తైయాణ్ణొల్లి ముడియవాణ్ణాతననై యితశబ్దార్థమవివక్షిత్తు. అత్తాలేళలితమాహ (తన్నడికలైయిత్యాది). ఆనన్దవల్లియిచ్చొల్లుకిఱపడియేయెన్ఱు తు - ౨ “యతోవాచః” ఇత్యాదియైప్పర్. (కుడక్కుత్తాడిన శెయలొన్ఱుమ్) కుడక్కుత్తాడినతు ముతల నవోరవతారత్తిత్తైయల్ కళ. అప్పడిగుణజ్జళాలే జయిత్తిరుక్కుమోవెన్న (విష్టోరిత్యాది). కర్ణపర్వణి కర్ణవాక్యమిదమ్, పూర్వమేవలిఖి తమ్ “నలముడైయవక” ఇత్యత్ర. “కూటుతలే” ఎన్ఱు ఏవకారార్థమ్ (వేళనిలమిత్యాది). అప్పడి యభ్యవనిత్తారోవెన్న (నాళొల్లువతిత్యాది).

అ-అ-వి.—“కూటుతలేమేవి” ఎన్ఱుఏవకారార్థమ్ (అమ్రుకితాకప్పేళక్కడవో మెన్ఱుధ్యవనిత్తారెన్ఱు). ఇవిడత్తిలే-ప్రస్తుతమ్ - “పుణ్ణి రీకర్” ఎన్ఱుపరమభాగవతర్, తిరుమలైయైచ్చేర్ త్తుక్కొన్ఱు తిరుప్పావ్కుడల్ నాతనుక్కుచ్చాల్ మేణుమ్” ఎన్ఱుధ్యవనిత్తుక్కుడలైయిత్తై క్కత్తిడజ్జ, ఇనరుడైయఅభ్యవసాయత్తై శోధిక్కైక్కాకసర్వేశ్వరక ఒరుశ్రీవైష్ణవరాకమొన్ఱరుళి, “నీర్ కడలి తైక్కిఱ తెతుక్కు” ఎన్ఱు; ఇవర్ - పుత్తైవైచ్చొల్లు; “ఉమ్మలేకడలైవర్ మిన్ఱైత్తు నీర్ పోయ్ తిరుప్పావ్కుడల్ నాతనుక్కుచ్చాల్ మిఱువితుశేర్ న్దత్తిలైయి” ఎన్ఱు; “ఉమ్మేక్కేట్ట కారియత్తుక్కుత్తరణ్ణొల్లుమ్, వడియేపోకమాట్టిరో” ఎన్ఱు; “అనాలుమక్కుసహాయమాకనానుమ్ శబ్దోత్తైక్కవో” ఎన్ఱు; “అతుశెయ్యుమ్ వేణుమాకిల్” ఎన్ఱు; అవరుణ్ణాడచ్చుల్ తైత్తవళివలే కడల్ వల్ మేక్కాట్ట, పుణ్ణిరీకరుమ్ సన్దోషప్పట్టుక్కుడవిత్తై క్కిఱవళివలే అన్ద్రీవైష్ణవరివరైప్పార్ త్తు, “ఎనక్కుదాహమాయరుక్కిఱతు, అణ్ణాఱుప్రసాదజ్జొన్ఱువారుమ్, అత్తైప్రసాదప్పట్టిరైప్పాటి

౧౬౬ తిరువాయ్ మొట్టి—౨-ప. ౫-తి-అద్దాను తన్ను. ౧౧-పా-కూటుతల్ వ్యాఖ్యానశ్లో.

ఈ. - మవరితే. అభ్యవసి త్తవి త్తనై యో, కూటిన్ ముమ్మో వెన్నిల్; కురుకూర్ చ్చడకోపనన్తో, కూటుచ్చొల్ల వేణు మో; ౧* మయర్వఱమతిసల మరుళప్పేర్ మువర్ కుక్కు ప్పేళ త్తట్టుణ్డో? (కూటిసవన్దాతి) విషయత్తు క్కు-నురూప మాక ప్పేళి త్తలై క్కుట్టిసవన్దాతియాయర త్తిలు మిప్పత్తైయు మభ్యసిక్కువల్లారుణ్డాకిల్. (కూడువర్ వై కున్దమే) ౨ 'అడియార్ కళ కుఠాజ్జలై యుడన్దూడువత్తెన్టుకొలొ' ఎన్దు ఆశైప్పట్టు ప్పెతాతే ౩ * అడియాడియాన్ వ్యసనప్పడాతే, ఇప్పాశురమాత్ర త్తైచ్చొల్లవే, నాక్ (పార్థిత్తు ప్పేర్ మిపేణు పెలువర్ కళ). పితృధన క్కిడన్దాల్ శుత్రనన్ద్రీత్తుజీవిక్కు మత్తనై యతే, ఆధ్వార్ పట్ట వ్యసనమ్మడవేణ్డా, ఇతు కల్దొర్ కుక్కు ఇవర్ పేర్ శీశే యన్దయమ్.

ముతత్తాట్టిల్ - ఇవరాశైప్పట్టపడియే అడియార్ కళ కుఠాజ్జలొడేవన్దుకలన్దపడిశొన్నార్; ఇరన్డా మ్బాట్టిల్ - తన్నోడేకలన్దపిన్దు అవన్దురుమేనియుమ్ దివ్యావయవజ్జళుమ్ దివ్యాయుధజ్జళుమ్ నిఱప్పేర్ మిత్తెన్డా ర్; మూన్దామ్బాట్టిల్ - తన్నోడేకలన్దు తన్ సత్తై పెలుతల్, ఇన్దైయాకి లిలైయామ్మడియాయ్ వన్దు కలన్దా నెన్దార్; నాలామ్బాట్టిల్ - కీర్తివనుక్కు దృష్టాన్తమాకచ్చొన్నవై నేర్పిల్లామెయాలే, అవన్ద్రై శిషీత్తు చేర్ త్తనుభ విత్తార్; విన్దామ్బాట్టిల్ - అతుతాను ముపమానమాక నేర్పిల్లామెయాలే, అవన్ద్రైక్కళీత్తు ఉపమేయన్దనై యే యనుభవిత్తార్; ఆతామ్బాట్టిల్ - ఇప్పడి విలక్షణనానవా, ముక్తతనై యనుభవిక్కుమాప్పోలే తానెన్దై యనుభవిత్తా నెన్దార్; ఏదామ్బాట్టిల్ - తమక్కాక రామకృష్ణాద్యవతారజ్జలై పుణ్ణినా నెన్దార్; ఎట్టామ్బాట్టిల్ - అవనైయెన్నా త్తేళముడియా నెన్దార్; బన్దతామ్బాట్టిల్ - శుడైతేడిక్కొన్దొ, తిరియవుమ్ పేరుకై యిలే యుపక్రమిత్తార్; పత్తామ్బాట్టిల్ - "ఇప్పడికళాలెన్నోడేకలన్దు విమ్మపాగుణమొన్దెయుమ్ పేళ" ఎన్దాల్ శాలమిటుక్కుడైత్తెన్దార్; నిగమత్తల్ - ఇతుకల్దొర్ కుక్కు ఫలన్దొల్లి త్తలైక్కట్టినార్. ౧౧.

వడక్కు త్తిరువీతిప్పిలై ప తిరువడిక శేశరణమ్.

జీ-ఆ- కూటుకైక్కు హేతువేతెన్న (మయర్వఱవిత్యాడి). "అన్ననై - కూటిసవన్దాతి" ఇతిపదసన్దర్భిన్ దొడినిధాయాహ (విషయత్తు క్కిత్యాడి). (ఉణ్డాకిలితి) ౪ "సమహత్తానుదుర్లభః" ఇతిభావః. "వైకున్దమే-కూడువర్" ఇతివధారణార్థమ్ (అడియాడియాయిత్యాడి). ఇవనైచ్చొల్లవేయాన్ద్రొమై యిన్దిక్కేయిరుక్కుప్పెఱక్కుడుమోవెన్న (పితృధనమిత్యాడి). అదీన్దు-శిలవుశేయతు. (జీవిక్కుమత్తనైయిశే) అప్పడియేయెన్దుకూట్టువతు.

నిఱమ్ - డొజ్జవల్యమ్. నేర్పిల్లామై-సాక్షాదుపమానమాయరామై. శిషీత్తుచేర్ త్తు - విశేషణయుక్తమాకసన్దతమాక్కి. ఇమ్మహగు ణమ్-సాశీల్యమ్. శాలమిటుక్కుడైత్తు-ఆతీవప్రయాసవత్. కూటుశల్-శొల్లుతల్. కూటుతలేమేవి-శొల్లువతాకవేయధ్యవసెత్తు, కూటుతల్ వల్లార్-శొల్లవల్లార్. క్రమేణాచ్యయః.

౧౧.

జీయర్ తిరువడిక శే శరణమ్.

ఆ-ఆ వి-యైత్తిత్తోమ్" ఎన్న; అప్పడియేపోయొక్కొన్దొవర, అకుక్కుమున్నె అన్ద్రుమానైయొచ్చిత్తిక్కొన్దొ త్తలైయిలేకణ్డొర్ దొ రిశే; అవరుమ్ వన్దయథామనోరథమనుభవిత్తుకృతార్థరానార్. "అమ్మితాక" ఎన్దైయెసపాదిక్కితాల్ (నాక్-శొల్లువతెన్దెన్దుకొన్దొ) కురుకూర్ చ్చడకోపనానాల్ కూటుచ్చొల్లవేణ్డావోవెన్న (మయర్వఱవిత్యాడి).

తిరు వాయ్ మొఱ్ఱి.—౨-ప. ౫-తి. అద్దామ త్తన్ను వ్యాఖ్యానజ్ఞు.

౧౬౭

-తి.—(నిగమమ్) (కూటుతలొడ్డారా) మహాభారతేకర్ణ పర్వణి [౨౦] కర్ణః, * “వర్షాయుతైర్యస్యగుణానశక్త్యావత్తంసమేతైరపిసర్వలో
||౧౬౭|| మహాత్మనశ్శక్తిచక్రాసిపాణేర్విష్ణోర్విష్ణోర్వసుదేవాత్తజన్యః||౧౬౮||.

౧౧.

మణివాళిమామునికళ్ తిరువడిక శేశరణమ్.

తాత్పర్యము.—కాలతత్వమున్ననట కనుసంధించినను దీరని నిరవధికకల్యాణగుణములుకల సర్వస్వామినిఁ బ్రతిపాదించుచున్న వెయ్యి
శరములలో సీతిరువాయ్ మొఱ్ఱిని నభ్యసించ సమర్థు లీలోకమునందున్నచో వారు పరమప్రయోజనమైన మోక్షమునుబొంది నిరతిశయా
దము ననుభవించురు.

౧౧.

ద్రమిడోపనిషత్సజ్జతియిలి త్తిరువాయ్ మొఱ్ఱిక్కానల్లోకమ్.

(అద్దామత్తు)—ఆగమ్యసూరిసహితస్సమపాకృతా ర్రిరత్సుజ్జ్వలన్త రతకాచలసన్నిభాఙ్ః|

ఈశఃప్రపుల్ల కమలాక్షిక రాఙ్ఘ్రి) రాసీ త్తత్పృష్ఠమేసకథయన్తునిరాననన్ద.

౧౫.

వాదికేసరి అచ్చుకియమణివాళిచ్చియర్ తిరువడిక శే శరణమ్.

అర్థము.—సూరిసహితః - నిత్యసూరులతోఁ గూడినవాఁడైన, ఈశః - సర్వేశ్వరుఁడు, ఆగమ్య - వేంచేసి, సమపాకృతా ర్ఙ్ఘ్రిః -
గొట్టపడినదుఃఖముకలవాఁడగుచు, అత్సుజ్జ్వలన్త రతకాచలసన్నిభాఙ్ః - మిక్కిలిప్రకాశించుచున్న నీలపర్వతముతోసమానమైన శరీరము
వాఁడును, ప్రపుల్లకమలాక్షిక రాఙ్ఘ్రిః - వికసించినపద్మములవంటినేత్రహస్తపాదములుకలవాఁడును, అసీత్ - ఆయెను, ఇతియత్ -
ఁనదియేదో, తత్ - ఆయర్థమును, సః - ఆ, మునిః - అహ్వాన్లు, పఞ్చమే - అయిదవతిరువాయ్ మొఱ్ఱియందు, కథయన్ - సాదించుచు,
నన్ద - సంతోషించిరి.

తాత్పర్యము.—సర్వేశ్వరుఁడు నిత్యసూరులతోఁగూడ తమకునేవసాదించి యార్చినిబోఁగొట్టినందున నిరవధికతేజోమయమైన దివ్య
గళవిగ్రహముకలవాఁడాయెనని ఈయైదవ తిరువాయ్ మొఱ్ఱియందాహ్వాన్లు సాదించిరి.

౧౫.

-తా.—(అద్దామ త్తన్ను శెయ్తు)—స్వప్రాప్త్యా సిద్ధకాన్తింసుఘటితదయితంవిస్ఫురత్తుజ్జమాన్తిమ్

ప్రీత్యస్తేషాతిభోగ్యం నవఘనసరసంనైకభూషాదిదృశ్యమ్ |

ప్రఖ్యాతప్రీతిలీలందురభిలషరసం సద్గుణామోదహృద్యమ్

విశ్వవ్యాప్తత్రచిత్రంప్రజయువతిగణభ్యాతరీత్యాన్వభుజ్జు.

౧౭.

అర్థము.—స్వప్రాప్త్యా - తమలాభముచే, సిద్ధకాన్తిమ్ - సిద్ధించినకాన్తికలవాఁడును, సుఘటితదయితమ్ - నిత్యసంబంధముకలపిరా
ఁగూడినవాఁడును, విస్ఫురత్తుజ్జమాన్తిమ్ - ప్రకాశించుచునభివృద్ధమైన శరీరముకలవాఁడును, ప్రీత్యస్తేషాతిభోగ్యమ్ - ప్రీత్యతిశ
ముచేనతిభోగ్యభూతుఁడును, నవఘనసరసమ్ - నూతనమేఘమువలె (కారుణ్య) రసముకలవాఁడును, నైకభూషాదిదృశ్యమ్ - అనేకములైన
మణిముల్లముదలగునవిచే మనోహరుఁడును, ప్రఖ్యాతప్రీతిలీలమ్ - ప్రసిద్ధప్రీతిచేఁగలిగెనదివృత్తితములుకలవాఁడును, దురభిలషరసమ్ -
ఘనశక్యమైన ప్రీతిరసముకలవాఁడును, సద్గుణామోదహృద్యమ్ - సద్గుణములపరిమళముచే మనోహరుఁడును, విశ్వవ్యాప్తత్రచిత్రమ్ -
మలకంటె విలక్షణమై యత్యాశ్చర్యభూతుఁడునునైన శ్రీయఃపతిని, ప్రజయువతిగణభ్యాతరీత్యా - గొల్లయువతులసమూహమునందుఁ
సిద్ధమైనప్రకారముచే, అన్వభుజ్జు - అనుభవించిరి.

౧౭.

వ్యా.— (స్వప్రాప్త్యాస్థికాన్తిమ్) అద్వామ త్తన్ను శెయ్ తన్నా విశేరమ్మనుక్కిత్యాది - ఆశ్రితరోడే సంశ్లేషిక్కైయా లే నిరతిశయ
 స్థితియుక్తమహాయ్; (సుఘటితదయితమ్) తిరువీరమేమార్వమ్ - పేయపిరాట్టియారుక్కు వాసస్థానమాన తిరుమారైవయ్యుడైయను
 మాయ్; (విస్ఫురత్తుజ్జమాన్తిమ్) మిన్నుణ్ణుడర్పైత్తు - తేజస్వమాయ్ మలైపోలేవళేర్ న్ద తిరుమేనియైయడైయనుమాయ్; (ప్రీత్యున్నేసాతి
 భ్యోమ్) అప్పొణ్ణుత్తైక్కప్పొణ్ణు తెన్నారావముతమే - ప్రీత్యుత్తయత్తా లే ప్రతిక్షణమపూర్వవద్యోగ్యనుమాయ్; (నవఘనసరసమ్) కారార్
 కరముకిన్ పోలెన్నచ్చా - వర్షకవలాహకమ్మాలే కారుణ్యరసత్తై వర్షిక్కుమ్ స్వభావనుమాయ్; (నైకభూషాదిదృశ్యమ్) పలపలవేయాపర
 ణమ్ పేరుమ్మలపలవే - యమావిధభూషణనామ శేయాదికళాలేభూషితనుమాయ్; (ప్రఖ్యాతప్రీతిలీలమ్) పొమ్మనైమేలిత్యాది - ప్రసిద్ధమాయ్
 ప్రతిరూపమానవృక్షగణదమన సప్తసాలభజ్జనాదిలీలావ్యాపారజ్జైయడైయనుమాయ్; (దురభిలపరసమ్) ఎన్నుళోకలద్దానెన్నొన్దుడిపు
 కాణ్ణే - ఆశ్రితవిషయ త్రిలనిర్వచనీయమాన ప్రేమత్తైయడైయనుమాయ్; (సద్గుణామోదహృద్యమ్) ఎత్తైయిల్ శీరెన్నురుమాణిక్కచ్చుడరై-
 ఆసంశ్లేష్యకల్యాణగుణజ్జైయడైత్తాకైయా లే నికరిల్లాతనీలరత్నమ్మాలే హృద్యనుమాయ్; (విశ్వవ్యాప్తత్రవిత్తమ్) ఆణ్ణల్లెణ్ణల్లనల్లావలి
 యుమ్మల్ - లోక త్రిత్కాణప్పడుకిఱ శ్రీపురుషాదివిలక్షణాత్యాశ్చర్యరూపనుమాయరుక్కిఱవెమ్మెరుమానై, “అద్వామ త్తన్ను శెయ్ తు”
 ఎన్నిఱదళక త్రిలేయాత్తార్, “తమ్మైదేవన్దుకలక్కైయా లే పుతుక్కుణిత్తదివ్యాయుధదివ్యాభరణజ్జైయడైయనానాన్” ఎన్దు అతిప్రీతి
 యోడే, గోపాలకుల త్రిలేవన్దుపిఱన్దు తద్దళోడేకలక్కైయా లే మికపుమనిఱమ్మెల్ గుణవిగ్రహాదిక తైయడైయకృష్ణనై శ్రీగోపీమరతిప్రీతియా
 డేయనుభవితాప్పాలే యనుభవిత్రుళినాన్దెణ్ణార్.

౧౭.

వేదాన్తా చార్య ర్ తిరు వ డి క శే శ ళ్ల ణ మ్.

తాత్పర్యము.— సర్వేశ్వరుడు నిత్యసూరులతో వేంచేసి తమతో సంశ్లేషించినందున వాడు (౧) నిరతిశయ సౌందర్యము కలవాడనియు,
 (౨) పిరాట్టికినిత్యవాసస్థానమైనవాడనియు, (౩) ఆశ్రితక్షణముచేఁ బ్రకాశించుచున్న దివ్యమంగళవిగ్రహముకలవాడనియు, (౪) మిక్కిలి
 ప్రియుడగుటచే నత్యస్తభోగ్యభూతుడనియు, (౫) వర్షాకాలమేఘమువలెసరసుడనియు, (౬) ఆసంశ్లేష్యంబులైనదివ్యభూషణ దివ్యతిరు
 నామములచేఁబూషితుడనియు, (౭) దివ్యచేష్టితములకలవాడనియు, (౮) వాచామగోచరమైనయనుభవరసముకలవాడనియు, (౯) సద్గుణ
 ములచే ననుభవింప ననుభవింపఁబరమభోగ్యుడనియు, (౧౦) లోకవిలక్షణుడగుటవలన నుపమానములచే నిరూపింపనలవికానివాడనియు,
 ఈ తిరువాయ్ మొట్టి పదిపాశురముచే సాదించుచు వాని విగ్రహవిభూతుల నాహ్వాన్ద్రునుభవించిరి.

౧౮.

శి-నూ.— అద్వామ త్తన్నులడియార్ కళోడిత్తైవన్. వన్దారత్తాన్దలన్దవన్దైయినాల్ శన్దాపమ్.

తీర్థ శడకోప్పన్దిరువడిక్కే నెజ్జమే ! వాయ్ నవన్దైనాడోఱుమ్ వై.

౧౯.

అర్థము.— అద్వామ త్తన్నాల్ - సుందరమైన శ్రీవైకుంఠమునందుఁజేయుప్రీతిచే, అడియార్ కళోడు - ఆశ్రితులైన నిత్యసూరులతోడ, ఇత్తై
 వన్ - సర్వేశ్వరుడు, తాన్ - తాను, వన్దు - (పరమపదములొసండి) వేంచేసి, ఆర - పరిపూర్ణముగ, కలన్ద - సంశ్లేషించిన, వన్దైయినాల్ -
 ఘోదార్యముచే, శన్దాపమ్ - సన్తాపము, తీర్న్ద - నివృత్తమై (సన్తుష్టులైన), శడకోప్పన్దిరువడిక్కే - ఆహ్వాన్ద్ర శ్రీపాదములకే, వాయ్ నవన్దైనై
 సంశ్లేషించిన సంశ్లేషమును, నెజ్జమే - ఓ ! మనసా, నాడోఱుమ్ - ప్రతిదివము, వై - వినియోగించుము.

అన.— (అద్వామ త్తన్నాల్) ఇతిల్ - ౧ * ఆడియాడియిల్ విడాయ్ తీర ౨ * ఆడియార్ కళో కుట్రాజ్జళోడేవన్దుకలన్దపడియై ప్పేళిన
 పాశురత్తైయనువది త్తరుళిచ్చెయ్ కిణార్. అతెజ్జనేయెన్నిల్; ఇవరుడైయవార్ తీరవన్దుకలన్దు ౩ * వాట్టమిల్ పుకల్ వామననానవన్, ఆయిర
 మాణ్ణుముతలై యిన్దైయిలేయకప్పట్టు ఇడర్ పట్టవాన్దెయినిదరై చ్చుడక్కినవన్దు పోక్కినాప్పాలే, ౧ * ఆడియాడియిల్ తామ్మట్ట ఇడరై
 ణ్ణామ్మొప్పడి, ఆత్తెప్పట్టపడియే అడియార్ కళో కుట్రాజ్జళోడేవన్దు సంశ్లేషి త్తరుళిక్కుణ్ణు, తమ్మైట్టైక్కలవియా లే అవన్దుడివిలేపిఱన్దు పుతుక్కు
 ణిన్దైయన్దునుభవిత్రు ప్రీకరాయ్ చెయ్ కిఱ * అద్వామ త్తన్నులర్థతై * అద్వామ త్తన్నాలేయిరుళిచ్చెయ్ కిణార్.

శ్రీః

ఆధ్వార్ తిరువడిక శేశరణమ్.

ఎ మ్పెరుమానార్ తిరువడిక శేశరణమ్.

తిరువాయ్ మొట్టి.—ఇరణ్డామ్బత్తు - ఆతాన్దిరువాయ్ మొట్టి ౧-పా-వై కున్దా వ్యాఖ్యానజ్ఞో.

మూ.—వై కున్దామణివణ్ణ నేయెన్బొల్లా త్తిరుక్కుఱళావెన్నున్జిన్ని!

వై కుమ్ వై కఱోలుమముతాయవా నేతే ।

శెయ్ కున్దావరున్దిమైయున్న డియాక్ కు త్తీర్ త్తశురర్ కు త్తీమైకళ్ ।

శెయ్ కున్దా,వున్నై నాన్ పిడిత్తేన్దోళ్ శిక్కనవే ।

౧॥

ఆ.— (వై కున్దా) ఆధ్వార్, తమ్మాడుకలవ్వులవియాలె మ్పెరుమానుక్కు వప్తపీతియైప్పేళుకితార్.

శ్రీవై కుణ్డినిలయనాయ్, ఆశ్రమసులభనాయ్, నిరవధిక సాన్దర్భతైయుడైయనాయ్, ఎన్ను శేళే పువన్దిరువై నక్కపూర్వవత్పరమ భోగ్యభూతనాయ్, ౧* ఆయర్వణుమమరర్ కళతిపతియాయ్, ఆశ్రమరుడైయననుభవై కవి నాశ్యమానమస్తపాపజ్ఞతై యుమ్పొక్కిప్రతికూలర్ కు దుఃఖజ్ఞతై యుమ్ విశైవిక్కుమ్ స్వభావనాయ్, నిర్మలనాయరున్దవున్నై పరమప్రాప్యమాకప్పల్ శ్రీనేన్దితార్.

౧.

పన్నీ.—ఆతాన్దిరువాయ్ మొట్టియిల్, తమ్మాడుసంక్షేపిత్రపీతితయత్రాతే అత్తన్తమ్మహృష్ట నానసర్వేశ్వరణ్, “ఇనర్ నికన్దాను సథానత్రాతే యకలత్తేడియి తైక్కొలైక్కిఱ్చెయ్ వతే ” ఎన్ని అపతిశక్తై పణ్ణి, తణ్ విశ్లేషభీరుత్వతై యినరుడైయతిరువుళ్ళత్తిలేప్రకాశి ప్పిక్క, “నమ్మడైయనళిల్ ఇవనభినివేళమిరున్ద పడియెణ్ ” ఎన్దు అత్తన్తమ్మహృష్టరాయ్, ఇవనుడైయన్ పతిశక్తానిన్బుత్తర్థమాక; తామనవై చ్చిక్కనప్పల్ శ్రీనమైయెయుమ్, అపన్తాన్ అనన్యపరనాయ్ తమ్మాడేకలవ్వుపడియెయుమ్, స్వాసుభవ తైక్కొడుత్త ఔదార్యాతిశయతై యుమ్, అవ్వదార్యమడియాకత్రామ్ విడమాట్టామైయెయుమ్, లబ్ధభోగరానతమక్కువివయోగ్యతైయిల్లెయెన్ను మిడతైయెయుమ్, ఇవ్వసుభవ సిద్ధియాల్ తమక్కునన్దపూర్తియెయుమ్, అన్దలాభమత్తప్పళిల్ నిల్లామల్ సమ్మన్దిసమ్మన్దిపర్యన్తమానపడియెయుమ్, ఇతుక్కువిశ్లేషమపిఱ వామైయిల్ తమక్కుజ్ఞానఆపేత్తైయెయుమ్, కృషిపణ్ణినవన్తాని తైక్కొలైయానెన్ను మిడతైయెయుమ్, అపన్తాన్ లైక్కిలుమ్ తామ్ విడమరల్ల రెన్ను మిడతైయెయుమరుళిచ్చెయ్ తు, అననుడైయవిశ్లేషాతిశక్తైయెనిశ్చేషమాక నివర్తిప్పిత్తరుళుకితార్.

*

అన్య.—వై కున్దా మణివణ్ణనే ఎన్కావొల్లా త్తిరుక్కుఱళా (౩) ఎన్నుళ్ మన్ని వై కుమ్ (౬) వై కఱోలుమ్ అముతాయ వానేతే (౯) శెయ్ కున్దా అరుమ్ (౧౨) తీమై ఉన్న డియాక్ కు త్తీర్ త్తు (౧౫) అశురర్ కు త్తీమైకళ్ శెయ్ (౧౮) కున్దా ఉన్నై నాన్ (౨౦) శిక్కన పిడిత్తేణ్ కోళ్. (౨౪).

మొత్తమ్మట్టిల్, నిరతిశయభోగ్యనాయ్ అనిష్టనివర్తక నానవున్నై నాన్ శిక్కనప్పల్ శ్రీయిరుక్కిఱ్చేన్దు తిరువుళ్ళమ్మల్ శ్రేన్దితార్.

పరమపదనిలయత్వత్రాతే అసాధారణ శేషియాయ్, నీలరత్న మ్మాన్త వడివై యుడైయనాకైయా లేసులభనాయ్, దర్శనీయమానవామనవి గ్రహతైయెడైయనాకైయా లేభోగ్యనాయ్, (౩) ఇవ్వాకారత్రయ తైయెమ్ ప్రకాశిత్తుక్కిన్దు ఎన్నుళ్ళుక్కు శేళే, స్థిరసంక్షేపమృణ్ణి, ఇరు

క్రి. (౬) కాలన్దోలుమ్, నిత్యభోగ్యసూయ్ కొండ్లు, నిత్యసూరిసమానమామ్బడి యనుభవింపిక్కిఱ మే నైయైయుడైయనాయ్, (౯) తానే శేయతు శోభ్యపట్టు, ఫలప్రదానత్తిల్ కున్దాతే, పరిహరిక్కుమరితాన, (౧౨) కొడియపాపట్టై, ఉన్నోడు శేషత్వసమ్మన్దము డైయార్ కుక్కు, తీర్ త్తు, (౧౫) అత్తై ప్రతికూలరానఅసురప్రకృతికళోపక్కులిలేయామ్బడి అవర్ కకుక్కు, అనర్థత్తై, విత్తైక్కుమ్, (౧౮) కున్దమాకిఱాయుధత్తైయుడైయననే!, ఇప్పడిభోగ్యభూతనాయ్ అనిష్టనివర్తకనాయాశ్రితపక్షపాతియానవునై, ఉన్నినిమైయతీస్తుఉన్నైయైయిచ్చెల్లాతనాన్, (౨౧) ఇని విదాతపడిస్థిరమాక, పల్లీదీనేనాక; తిరువుళ్ళమ్మల్. (౨౪) “శేయ్ కుమ్, తావరుమ్” ఎన్దుశొల్లాయ్-శేయ్యుపట్టుక్కుడక్కునరియన్దు మామ్. “కున్దమెన్దు-మరమాయ్, అతిక్ పెరుప్పైయిట్టుకుద్దియైక్కుట్టుకిఱతు” ఎన్దుజ్జొల్లవర్. పొల్లావెన్దు - విపరీతలక్షణైయాలే అల్లకై చ్చొల్లుకిఱతు. ఎక్ పొల్లావెన్దు-తమైయనన్దార్ వాక్కిల్. అన్దుకాళేయెన్దుకరుత్తు.

౧

అవతారిక. — ఉభయవిభూతియు క్తుడును సమస్తకల్యాణగుణాత్మకుడును సర్వప్రకారములచే బరిపూర్ణుడును నైన సర్వేశ్వరుడు, తాను పరిపూర్ణుడైజేంచేసి యాహ్వానతో సంక్షేపించిన సంక్షేపము తనఫలమనితలచి సంతుష్టుడైయుండగా వీరివిశ్లేషమునందు వానికిజనించిన యతిశబ్దము నీయాటనితిరువాయ్ మొట్టియం దాహ్వాన పరిహరించుచున్నారు.

అర్థము. — పరమపదమునందు వేంచేసియున్నవాడును నీలరత్నమునంటికానికలవాడును నాకుసుందరవామసుడునునైన ఓ! శ్రియఃపతి! (౩) నానునస్సునందు సంక్షేపించి యున్న (౬) ప్రతికాలముందును అమృతమువలె నిత్యభోగ్యభూతుడగుచున్న పరమపదనాథుడా! (౯) చేయబడి (ఫలప్రదానములందు) తప్పని ప్రారములైన (౧౨) పాపకర్తములను నీయాశ్రితులకుఁ దీర్చి (౧౫) అసురులకు ననర్థములను జేసెడి (౧౮) కున్దమనియెడి ఆయుధముకలవాడా! నిన్ను నేను (౨౧) స్థిరముగ నాశ్రయించితిని. స్వీకరించుము. (౨౪).

ఈ. — ౧ * ఆడియాడియిలార్ తీరవన్దుసంక్షేపి త్తపడిశొల్లిల్. — ౨* అన్దామత్తన్బు; అన్దసంక్షేపత్తాల్ పిఱన్దప్రీతిఅవనత్తెన్దు మిడజ్జొల్లుకిఱతు - ఇత్తిరువాయ్ మొట్టి. “ప్రణయిప్రీత్యనునన్దానన్దాణితు” ఎన్దుఆళవన్దారరులిచ్చెన్దుమ్బడి - ఆధార్ వీషయమాక వీశ్వరనుక్కుడ్డానప్రీతిశొల్లుకిఱతిల్. ౩ * ఉనిల్వాల్లియిరిలే - ఆధార్ తామ్ భగవదనుభవమ్బుణ్ణి త్తమక్కువన్బక్కులిలేయన్దానప్రేమమవనళవిల్ పర్యవసియాతే, ౪ * ఆడియాక్ కళో కున్దాల్లై యుడన్దాడువత్తెన్దుకొలో. ఎన్దు - తదీయరళవుమ్ శెన్దపడిశొల్లిల్; ఇత్తిరువాయ్ మొట్టి యిల్ - సర్వేశ్వరనాధార్ పక్కల్ పణ్ణెనప్రేమ మివరొరువరళవన్బిక్కే, సమ్మన్దిసమ్మన్దికళళవుమ్ నెళ్ళమిడుకిఱ పడిశొల్లుకిఱతు. ఇరన్దుతలైక్కుమ్ రసమతిశయిత్తాల్ సమ్మన్దిసమ్మన్దికళళవుమ్ శెల్లుమితే; ౫ * ఎమర్ కీత్ మేలెల్లు

జీ-ఆ. — వైకున్దానుజినన్దక్ ప్రవేశే, నృత్తానువాదపూర్వమాక వితుక్కుసగ్గతి (ఆడియాడియిలిత్యాదివాక్యధ్వయేన). ఇతుక్కు ప్రసంవాదమ్ (ప్రణయిప్రీతిత్యాది). వివరణమ్ (ఆధార్ విషయమాకవిత్యాది). ప్రణయినఃప్రీతిః ఎన్దు పడి, నతుప్రణయినఃప్రీతిః. ప్రణయియాన వీశ్వరనుక్కుడ్డాన్ విషయత్తిలున్దాన ప్రీతియొచ్చొల్లుకిఱతెన్దు పడి. ఆక, (ఆడియాడియిలెన్దుతొడక్కియిన్దళవుమ్) ౬ “ఉన్నై నాన్బిడిత్తే కొళో శక్కెననే” ఎన్దుత్తైప్పల్ అళనన్దార్ నింపామ్. ౭ “ఎమర్ కీత్ మేలేపిఱప్పమ్” ఎన్దుత్తైప్పల్ నిర్వాహాన్దరమ్ (ఉనిల్వాల్లియిరి లేయిత్యాది). ఇతుక్కుడియేతెన్దు (ఇరన్దుతలైక్కుమిత్యాది). ఉ క్తత్తుక్కునియామకశబ్దమ్ (ఎమర్ కీత్ మేలిత్యాది). వెడియా - వెడియాతే యిరుక్కిఱ. ఆళనన్దార్ నిర్వాహావివరణమ్ (ఉభయవిభూతియుక్తనాయిత్యాది). ఆక, ఇప్పడియిరన్దునిర్వాహమాతల్. అన్బిక్కే, నిర్వాహాన్దరమ్; ౮ * కేశవన్దుమరోడే పునరుక్తమాకై యాలే. ఏకనిర్వాహమాతల్. ఇప్పొతువాక్యజ్జుకుక్కిజ్జు సేసగ్గతి - (ఆడియాడియిలిత్యాది). వాక్యచతుష్టయత్తుక్కుమ్ మున్నే శొన్న తేయనతాకి. భగవత్ప్రీత్యతిశయచరమాసంధిసనిదర్శనమాహ (ఉనిల్వాల్లియిరి లేయిత్యాది). సమ్మన్దిసమ్మన్దికళళవుమ్ నెళ్ళమిడుక్కుడియేతెన్దు (ఇరన్దుతలైక్కుమిత్యాది). ఉ క్తత్తుక్కునియామకశబ్దమేతెన్దు (ఎమరిత్యాది). అనాలతి

ఈ. — పిఱప్పమ్ వెడియా వెన్నరక తైన్దుమ్ శేర్ తల్ మాటిసర్ ఎన్ఱిఱారిఱే. ఉభయవిభూతియు క్తనాయ్ సమస్త కల్యాణగుణాత్మకనాయ్ సర్వప్రకారపరిపూర్ణనాన తాతప్పడికళొన్దుమ్ కుత్తెయా తపడివన్దివరోడేసంక్షేపిత్తు, అన్దసంక్షేపన్దా “తన్నేఱు” ఎన్నుమిడన్దోదొమ్మప్పనాయ్, అనాదికాలమ్ ౧* ఎతిర్ శూఱల్ పుక్కు త్రిన్దవన్దువై పిరుపడిప్రాపిక్కుప్పెఱువోమే, ఇవర్ తామినిన మైవిడిత్తుయన తే? “ఎన్దతిశ్చై పణ్ణియవనలమాక్కి అపడియైక్కణ్ణు, “నీయిఱ్ఱకపడవేణ్డా” ఎన్దు అవనతిశ్చైయైప్పరిహరిత్తు అవనై యుళనాక్కుకిఱార్ ; ౨ [వై దేహిరమసేకచ్చిచ్చిత్ర కూపేమయాసహ] ఎన్దావో లేయాయ్ దొరు ఇతిల్ రసముమ్ ; మైథిలి, ఉన్నై యఱిన్దాయ్, నన్నై యఱిన్దాయ్, కలక్కి అదేశమఱిన్దాయ్ యెన్దారిఱే పెరుమాళ్.

ముతత్పాట్టిల్, ౩ * అన్దామత్తన్బిలే - అన్దారడనేవన్దుకలన్దు తావెఱాప్పేఱు పెద్రానాయ్ పుక్కుచ్చెయ్ తే, ఇవర్, ౪ “అల్లావియుళకళన” ఎన్దుమ్, ౫ “ఎన్దుడివుకాణాతేయెన్నుళకలన్దానై” ఎన్దుమ్. తమ్మవైయనై చ్చత్తై యనుసన్ధిత్తవాఱే, “౬* ఎళవేఱులకుతలై యెడు తిన్నమివర్ నన్నైవిడిత్తుయన తే?” ఎన్దేమ్మెరుమానుక్కుప్పిఱన్ద అతిశ్చైయైనివ రిప్పిక్కిఱార్.

జీ-అ. — శక్టాపరిహరజ్ఞుక్కు ప్రసజ్జమేతెన్న (ఉభయవిభూతిత్యాది) ఇత్యేకనిర్వాహపక్షే వాక్యావతారికాద్రష్టవ్యా. (ఉభయవిభూతియు క్తనాయిత్యారభ్య హృష్టనాయిత్యంతమ్). ౩ * అన్దామత్తన్బిలే ప్రమేయానువాదమ్. (అనాదికాలమిత్యారభ్య, అలమాక్కి అపడియైక్కణ్ణిత్యంతమ్) పూర్వోత్తరప్రకరణానుగుణ్యేనార్థసిద్ధప్రమేయమ్. ఎతిర్ శూఱల్ పుక్కు - అవతరిత్తు. నామెతిర్ శూఱల్ పుక్కున్దపడి. (ప్రాపిక్కుప్పెఱువోమేయన్దు) అనన్దరమ్, ౫ “అల్లావియుళకళన” ఎన్దుమ్, ౬ “ఎన్దుడివుకాణాతే” ఎన్దుమ్, ఇవర్ శొన్నార్, ౫ * నళవేఱులకుతలైయెడుత్తు ఇత్యధ్యాహర్యమ్.

ఇన్దసంక్షేపరసాతిశయన్దుమ్, అత్తాలేయతిశ్చై పణ్ణినతుమ్ మద్యన్తమ్ (వైదేహిత్యాది). అయోధ్యాకాండే చతుర్థసతితమే, “పశ్యన్తీవివిధాన్సావా న్ననోవాక్యాయ సంయతా” ఇత్యుత్తరార్థమ్. రమియానిఱుచ్చెయ్ తే, “రమసేకచ్చిత్” ఎన్దేయాలే - నీర్వాయ్ ప్పమనిఱ్ఱులాయ్ ప్పమాన చిత్రకుటపరిసర త్రిలక్ష్మకైయుమ్ తజ్జోశేర్ త్రియక్ష్మకైయున్దణ్ణు, “ఇతులొజ్జప్పకుఱిఱో?” ఎన్దు అతిశ్చై పణ్ణినమైలోదొమ్మిఱు. అప్పడిమెరుమాతిశ్చై పణ్ణినావోలే, ఇన్దామప్పడియతిశ్చై విన్దైన్దతన్దపడి. అన్దార విషయ త్రివిధ్యర నుక్కుతిశ్చాపేతువిరణ్ణు - (హృష్టనాయ్ - అతిశ్చై పణ్ణి) ఎన్దేయాలే - సంక్షేపజనితప్రీతియుమ్; ౪ “అల్లావియుళకళన” ఎన్దుమ్ ౫ “ఎన్దుడివుకాణాతేయెన్నుళకలన్దానై” ఎన్దుమ్ న్న సన్దేహ్యానుసన్ధానముమ్. అతిశ్చైయైప్పరిత్రతుమ్ కలన్దుమ్ - “ఉన్నై నాన్బిడితేకొళోళిక్కనవే” ౨ “ఉన్నై యెన్దుమ్ విడుక్క” ఇత్యాదికళో. ఎదుత్తన్దోకత్తుమ్ తాత్పర్యమ్ (మైథిలియిత్యాది). ౩ “యన్దిన్దయన్దమితమ ప్రమితాన్దభానమ్” ఎన్నుమ్మడియానకలవియిల్లనరసత్తాలే తన్నైయు మెతిర్ త్తలైయైయుమ్ కలక్కి అదేశ త్తయమ్ మఱిక్కుమ్మడియాన దన్దైఱుక్కుమిఱే; అప్పేతు అదృష్టనశ్చత్తాలే యెరుతలైక్కుకిఱ్ఱిత్ అఱివుపిఱన్దాల్ మద్రోత్తలైక్కు చొల్లమ్ వాన్దై యిఱేయితు. నానితెల్లమ్ మఱిన్దేని త్తనైపోతుమ్, ఉనన్దుత్తానుణర్ త్రియన్దోవెన్దపడి. ఇన్దనల్లవాకిల్, అన్యపరన్దైసమ్మభిక్కుమావోలే సమ్మభిక్కువుమ్, వేఱేళిలరసమున్దేయన్దై చొల్లమావోలే “మమా” ఎన్నువుమ్, దేశప్రశ్నన్దన్దకమేగుచొల్లమావోలే “చిత్ర కూపే” ఎన్నువున్దాదాతేయెన్దు తాత్పర్యమ్. ఉత్తగార్థత్తిల్ (భావానితి). భావజ్ఞాన - భోగోపకరణజ్ఞో. ఇన్దమ్ - మున్దోలేభానమ్. మనోవాక్యజ్ఞో రసమాత్రనియతమాయితేయనక్కిరుక్కిఱు. కాయత్తుమ్ సయితయానతు - రసోద్భేదమానపుళకాడికళో. *

ముతత్పాట్టు (వైకున్దావిత్యాది). “ఉన్నై నాన్బిడితేకొళోళిక్కనవే” ఎన్దుత్తెప్పదొ, అతిశ్చాప్రసక్తికథనము ఘనతారిత్ర (అన్దామత్తన్బిలేయిత్యాది).

అ. అ. వి. — ఏవమేకయోజనాపరత్వేన నిర్వాహసమ్మనత్యసి ౩ “అన్దామత్తన్బిలేయతు” ఇత్యన్దో క్తయానువార్యభాష్యకారనిర్వాహద్వయస్యానుగుణమత్ర (ఆడియాడియిలిత్యారభ్య, ఈశ్వరనుక్కుత్తాన ప్రీతిశొల్లఱిఱుతిత్తన్తమ్) యామునాచార్యనిర్వాహః; (ఉనిల్వాయ్ రిలేయిత్యారభ్య, సమ్మన్దినమ్మన్దికళేవుమ్ వేళమిడుకిఱపడి శొల్లఱిఱుతిత్తన్తమ్) భాష్యకారనిర్వాహః” ఇతిచపదన్తి.

ఈ.-(వై కున్దా), “నిత్యవిభూతియు క్షతమ్ముడనేవద్దుకలన్దా” ఎన్దుహృష్ట రాకితారెన్ను మిడన్దోన్ మఱియు. అసన్దుడై య ముతత్వేరై చొచ్చుల్లుకితార్. శ్రీజనక రాజన్బిరుమకళి ౧ “ఆర్యపుత్ర!” ఎన్ను మాప్పోలేయుమ్, తిరువాయ్ ప్పాడియిల్ వెణ్ణళ్ “కృష్ణ!” ఎన్ను మాప్పోలేయుమ్ (వై కున్దా వెన్బిటార్) భోగముత్కూలమానాల్ పరస్పరనామగ్రహణత్తాబే తరిప్ప తొన్దుణ్ణి. (మణివణ్ణనే) అణై త్తపోతై స్వర్గత్తాలేతిమిర్ తుచ్చొల్లుకితార్. నీలరత్న మోబలే కుళిర్ న్దవడివై యుడై యననే! (ఎఱపొల్లా తిరుక్కుఱళా) మహాబలిపక్కలిలే యిరప్పాళ నాయనిన్దాప్పోలే కాణుమివరై పెఱుకై క్కుచ్చితామ్మియిరప్పాళనాయనిన్దనిలై. “అఱ్ఱితు” ఎన్నిల్-నాట్టో ప్పామెన్దు, అఱ్ఱికోవిసజాతీయ డైయై చొచ్చుతల్; కణ్ణెచ్చిల్ వారామైక్కు క్కరిపూశుకితారెన్ను తల్. వై కున్దా వెన్దు-మేన్దై శొల్లిల్దు; మణివణ్ణనేయెన్దు-వడివళుకళొల్లిల్దు; ఎఱపొల్లా తిరుక్కుఱళావెన్దు - సాలభ్యజ్జొల్లిల్దు; ఇమ్మాన్దుజ్జూడిన తొయిల్దు - పరత్వమావతు. (ఎన్నుళోమన్ని) ఇన్దో రాజ్యలాభ మ్మెన్దుపోనా, మహాబలి ఔదార్యలాభ మ్మెన్దుపోనా, అన్వడివళుకూర్ శ్రీరున్దతు ఇవర్ నెజ్జేలేయాయిల్దు. ఎన్నుడై యహృదయ త్తేవన్దు నిత్యవాసమ్మణ్ణి.

(వై కుమ్మవై కల్ తోఱుమముతాయ) కఱ్ఱికిఱకాలన్దోఱుమన క్కపూర్వాన్దు తవద్దోగ్యనానా. (వానే త్తే) నిత్యసూరికళోడే కలన్దుఅవర్ కళై త్తోత్పిత్తుమేనాణి తిరుక్కు మాప్పోలేయాయిల్దు ఇవరోడేకలన్దుఇవరై త్తోత్పిత్తిరున్దవిరుప్ప. ఏతెన్బిఱతు - పిన్బుమవనేన్దుమేవిజ్జియిరుక్కై. తమ్ముడైయవనుభవవిరోధికళై ప్పొక్కిన పడిశొల్లుకితార్ (శెయ్ కున్దా వరున్దీమై) శెయ్యప్పట్టు, కున్దావాయ్ - తప్పావాయరుక్కున్దీమైయెన్ను తల్; అన్బి క్కే, శెయ్ కుమ్ - శెయ్యప్పట్టు, తావరుమ్ తీమై - కడక్కవరితానతీమైయెన్ను తల్. (ఉన్దడియారి త్యాది) ఉన్బక్కులి లేనిషీ ప్తభరరాయరుప్పార్ క్కు వారాతపడిపరిహరిత్తు, ఆసురప్రకృతికళిన్దే లేపాకడుమ్మడియాన శున్దియై

జి.అ.-“ఎన్నుళోమన్ని” ఎన్దుతైయమట్కొణ్ణు, పదప్రయోగత్తుక్కుభావమ్ (నిత్యవిభూతిత్యాది) సమ్పాదనత్తుక్కుభావమ్ (అవను డైయవిత్యాది). యద్వా, నామాన్దరజ్జిరుక్కు, మున్దఱవి తైచొన్నుతుక్కుభావమాతల్. ఇప్పడినామగ్రహణమ్మణ్ణితుక్కుదృష్టాన్తమ్ (శ్రీజన కరాజనిత్యాది). (కృష్ణఎన్నుమాప్పోలేయెన్దు) ఇన్దిడత్తిలే-౨ “కృష్ణశ్రీరచ్చన్ద్రముసంకాముదీకుముదాకరమ్ | జగోగోపీజనస్తేవకంకృష్ణనామ పునఃపునః” ఎన్దుతైయరుళిచ్చెయవర్. కృష్ణఃకాముదీకుముదాకరం చన్ద్రముసంజగో, గోపీజనస్తేవకం కృష్ణనామపునఃపునఃచన్ద్రగావిత్యన్వయః. [కాముదీకుముదాకరమ్] నిలవుక్కుమామ్మలుక్కుమ్ నిర్వాహకనై. నామగ్రహణమ్మణ్ణిఱతెతుక్కుక వెన్న (భోగమిత్యాది). సంక్లేషసమ యత్తితే “మణివణ్ణనే” ఎన్బిఱతుక్కుభావమ్ (అణైత్తపోతిత్యాది). శబ్దార్థమ్ (నీలరత్నమిత్యాది). ఇప్పోతు “మఱియు” ఎన్బిఱతుక్కుభా వమ్ (మహాబలిత్యాది). శిఱామ్మి - సఱ్ఱోచిత్తు. “పొల్లా” ఎన్దుతుక్కుభావమ్ (అఱ్ఱికితెన్నిలత్యాది). కణ్ణెచ్చిల్ - దృష్టిదోషమ్. (వై కున్దా వెన్దు మేన్దై శొల్లిల్దు త్యాది వాక్యత్రయేణ) ఏవంభూతవస్తువైవిధిప్పోమోవెన్దు శొల్లిల్దు యిల్దు. “తిరుక్కుఱళావెన్నుళోమన్ని” ఎన్దుతు క్కువాసనై (ఇన్దొనిత్యాది). శబ్దార్థమ్ (ఎన్నుడైయవిత్యాది).

ఇప్పోతు “వానేఱ్ఱ” ఎన్దుతుక్కుభావమ్ (నిత్యసూరికళోడేయిత్యాది). తాత్పర్యాన్దరమ్ (ఏతెన్బిఱతిత్యాది). మేలుక్కవతారికై (తమ్ముడైయవిత్యాది). కున్దా - తప్పావాయ్, వరున్దీమై - వరుకిఱతీమైయిప్రాథమికార్థః. అర్థద్వయత్తాలుమ్ ఫలితమ్ - అనుభవిత్తుమిశు తల్, స్వయత్తుత్తల్ కడక్కలాతల్ శెయ్యవరితాయరుక్కుమెన్దుపడి. “అడియార్” ఎన్దుతాదాత్వికమాన నానుకూల్యతైయైయవర్ కళైక్కాట్టుకిఱతెన్బిటార్ (మన్నిత్యాది). యద్వా, ఇత్తల్ ఫలితమ్ (మన్నిత్యాది). అతల్. “శత్రుక్కుళోమేలేపాకడుమ్” ఎన్నుతుక్కు

అ-అ-వి. — ఉత్తేర్ణనాచకంకిమిత్యత్రాహ (అవనుడైయవితి). ముతల్-ప్రధానమ్. ప్రధాననామాభిధానమాత్రేణ సంక్లేషజనితహర్షః

ఈ. — యుద్ధయవనే! ముక్తాతికూల్యమృణ్మిన్వర్కతో అనుకూలత్వనాలడివరనిష్టవాతో. పిన్నై యవర్కతో శత్రుక్కుళో మేలేపాకడుమాయీద్రు, ౧ “ద్విష స్తపాపకృత్యామ్” ఎన్నిపడియే, కడలుక్కుత్తోడు త్తెయ్యై, అవక్ ముక్తాత్తినవాతో మరుకానార త్తిలసుర్కతో మేలేవిట్టాప్పోలే. అజ్జనొరుపోక్కుడికణ్డిలనాకో ౨ [ఉరసాధార యామాసపార్థంసశ్చాద్య మాధవఃఎన్దు] భగదత్తవిట్టశక్తియై, అజ్జననై త్తల్లి తన్న న్దుపుర త్తిలే యేద్రా ప్పోలే, తా నేటిట్టుక్కున్దునుభవి త్తల్ శెయ్యుమి త్తనై. పాపజ్గళావనతా - అచేతనమా యిరుప్పనశిలక్రి యావిశేషజ్గళాయ, అవై, శెయ్ తపోతేనశిక్కుమ్; కర్తాజ్జనాకైయా లేమఱక్కుమ్; సర్వజ్జనుణ్ నిరున్దుఫలా నుభవిమ్బున్దువిక్కు వనుభవిక్కుమి త్తనైయితే.

అవక్ నూర్విలేయేద్రుక్కుళ్ళుకై యావతు - “పాటుత్తే” ఎన్న త్తిరుమి త్తనైయితే. “అపూర్వజ్గాణో శక్తికాణో, ఫలానుభవమ్బున్దువిక్కిఱతు” ఎన్నతిల్, ఒరుసర్వజ్గ శెయ్ విక్కితా నెన్దై అఘ్రితితో. కున్దుమెన్దు కున్దుమెన్దు పడియాయ్, అతిక్ పూవెళు త్తాయీద్రుప్పతు, అవ్వియేలే శుద్ధియైని నైక్కిఱతు. అన్తిక్కే, కుద్దా వెన్దు తిరునామమ్; ౩ “కుసుదాకున్దుగఃకున్దు” ఎన్నిపడియే. (ఉన్నై) అశ్రితపక్ష పాతియానవున్నై. (నా) ర*ఆడి యాడియల్ విడాయ్ త్తనా. నీడజ్జివిప్పిక్కు, ఉన్నా లేవు లేనాననా. (పిడితైన్దో) పిడితైనాకవే తిరువుళ్ళమ్బుద్రు. మున్దుమ్ శొల్లిప్పోరుమ్ వా చ్చైయన్దో వి త్తెన్న; అజ్జనల్ల (శిక్కెనవేపిడితైన్దో) ఎన్నై ప్పెలుకైక్కు పూర్వజ

జీ-ఆ. — ప్రమాణమ్ (ద్విష స్తపాపకృత్యాది). అప్పడిశత్రుక్కుళో మేలేపాకట్టవిషముణ్డోవెన్న (కడలుక్కుత్తాది). అవక్ - సముద్రక్. ౫ “ముమాచతం కరస్తిప్తం మకాసాగరదర్శనాత్” ఎన్దై త్తెప్పద్రు (మరుకానార త్తిలేయెన్దతు). శత్రుక్కుళ్ళితవు త్తమాధికారిక శుక్కు చ్చెయ్ వతె న్నెన్దు (అజ్జనొరువిత్తాది). తన్న న్దుపుర త్తిలేయెన్దతు. “ఉరసాధారయామాస పార్థంసశ్చాద్యమాధవః” ఎన్నిపడియే, “మాధవః” ఎన్దై త్తెప్ప ద్రు. అన్దుపురమ్ - తిరుమార్పు. అవనేటిట్టుక్కుళ్ళుకై యావతే త్తెన్న (పాపజ్గళిత్యాది).

ఇత్రాల్ ఫలితమ్ (అవన్దార్విలేయిత్యాది). అవక్ ఫలప్రదనాక వేణుమా - క్రియాజ్గళో ఫలప్రదనానాలోవెన్న (అపూర్వజ్గాణో త్యాది). సర్వజ్గ శెయ్ విక్కితా నెన్దతు - ౬ “ఫలమత ఉపపత్తే” ఇత్యాదియైప్పద్రు. ౭ “క్రియాతచ్చక్తిర్యా” ఇత్యాదికమనుసంధేయమ్. “కుద్దా” ఎన్నిపడియే - కీర్, శుద్ధియోగ త్తెన్దొల్లుమ్బడి యెజ్జనైయెన్దు (కున్దుమెన్దు త్యాది). తాత్పర్యాన్తరమ్ (నీయుజ్జివిప్పిక్కు విత్తాది). ఉజ్జివిప్పిక్కు - * మయర్వణమతినలమరుళ్ళుకై. కొళో - కొడ్దుయళ వేణుమ్. తిరువుళ్ళమ్బుద్రు వేణుమెన్దు పడి. మున్దుమ్ - ౮ * వళోళులకుక్కు

అ-ఆ-వి-స్ఫురతికిమిత్యత్రాహ (క్రియనకరాజన్ద్రియమకళితి) — ద్విష స్తప-ఉపాసకనుడైయశత్రుక్కుళో; పాపకృత్యామ్-ఇవనాలే శెయ్యుప్పట్టపా పత్తై సాసిప్పరెన్దై. — (కడలుక్కుత్తాది). అత్తమెన్దై త్తెయ్యై కథానుసంధేయా. (పాపజ్గళావనవెన్దు త్తెన్దై; అనుభవిక్కుమి త్తనైయితే యెన్దు మళవుమ్) శక్తివాక్యమాయ్, (అనుభవిక్కుమి త్తనైయితే) ఆయిరుక్కు, అవన్దార్విలేయేటిట్టుక్కుళ్ళుకై యావతే త్తెన్దుక్కుట్టి కొళ్ళతు. పరిహరమ్ (అవన్దార్విలేయిత్యాది). ఎన్న వుమామ్. — (అపూర్వజ్గాణిత్యాది). పరపక్ష గౌరవం స్వపక్షేలాభువచ్చాభిప్రే తమ్. ౯ “కల్పనాగౌరవంయత్రతంపక్షంసహమహే | కల్పనాలాభువంయత్రతంపక్షంరోచయామహే” ఇతిన్యాయవిదః. ఏకైకచేతన ఏవాన్తకర్తజనితాపూర్వాన్త్యజ్కల్పనీయమ్, త్రిక్షణావస్థాయినాం సుకృతదుష్కృతకర్తజ్జాం కాలాన్తరభావిస్వర్తనరకాదిసాధనత్యా న్యభానుపపత్త్యా. ఏవమన్తకేవేషప్రత్యేకంకల్పనీయమ్, ఏవంకల్పితేష్వపి సత్కుప్రతినియతదేశ కాలపురుషవిశేషేషు ప్రతినియతఫలజనకత్వం చేతనవిశేషాధిస్థానేనవినివోపపద్యతే, నాశ్యాదివత్. కిచ్చువకకాలీనసృష్టేరేకకాలీనసంహారస్యచప్రమాణతస్థిత్యాత్ అసక్తేతపూర్వకమన నైరాత్మభిరనుష్ఠితాన్తస్యకృతదుష్కృతజనితాదృష్టదురదృష్టానామేకకాలీనవిపాకోవ్యకర్తకల్పనఇత్యాదివరమతదాపణమ్ — ౧ “క్రియాత చ్చక్తిర్యాకిమితదపూర్వం పితృసురప్రసాదోవాకర్తృఫలదఇతిరక్షేకమదృశఃత్వద్దేవేష్టాపూర్తేఫలమపిభవత్ప్రీతిజమితి త్రయీవృద్ధాఅమూర్షధి

” — “శిక్కెన” ఎన్దుకున్దురెన్దు తాత్పర్యమ్. అతావతు - పదావతారికైయిల్, మున్దుమ్ శొల్లిప్పోరుమ్ ఇత్యా

ఈ.-నానోవిడిలుమేవిడాతపడినా? విడిత్రోనా? బే తిరుప్రళ్ళమ్మబ్రోబేణుమ్. అప్పలై ౧ * మాశుళు: స్వితార్. ౧

జీ-ఆ.-మున్నకు, “వైకుంఠా - తిరుక్కుళా” ఎర్రజ్జెప్పల్లి (పూర్వజనానీయైత్తు). పూర్వజనాన-ముత్తానాన. ఫలితం (అనన్త
యిత్యాది). క్రమేణానన్తయః.

అ.అ.వి.-దియిలే - బిష్టు. ఇరణ్డాబితాత్పర్యమ్ (ఎన్నె పెఱుక్కుచూర్వజనావిత్యాది). ఏ కార్థమెన్నితేయన్ముమ్. యద్వా, దాధ్యస్తాన్
వధిమాహ (ఎన్నె పెఱుక్కుతి).అవనై-చేతవర్ క్కెల్లామ్ చరమన్తోకమువదోత్తమిత్వరవైయత్తర్కః.

ప్ర-తి. — (వైకుంఠామణిపట్టానెపవేశే) అయోధ్యాకాండేచతుర్థపతితమే, “ యదీహశరదోవైకాస్త్యయాసార్థమనిర్దితే । లక్ష్మణేనచ
వత్సాన్యమినమాంశోకఃప్రభత్స్యతి॥ ౧౧॥ బహుపుష్పఫలే రమ్యేనానాద్విజగణాయతే । విచిత్రశిఖరేహ్యస్మిన్తతవానస్త్రిభామిని॥ ౧౨॥ ఆసేన
వనవాసేనమయాప్రాప్తఃఫలద్యయమ్ । పితృశ్చాన్యతాధర్తేభరతస్యప్రియంతభాః॥ ౧౩॥ వైదేహీరమనేకచ్ఛిచ్ఛిత్రహాసేమయాసహ । పశ్యన్తి
వివిధాన్భావాన్తనోవాక్యాంసుంయతా” ॥ ౧౪ ॥ ——— (మతత్వాట్టు) (వైకుంఠావత్యాది) (ఉన్నడియార్ కిత్తాది) శాట్యయనకే,
“తస్యపుత్రాదాయముపయన్తిసుహృదస్సాధుకృత్యాంఽప్యన్తఃపాపకృత్యామ్” — (కడలుక్కుత్తోడుతనమ్మిత్యాది) యుద్ధకాండేద్వావింశే
“అశోవాచరఘుశ్రేష్ఠస్సాగరందూరుణంచః । అద్యత్వాంశోమయస్యమిసపాతాశంమహార్జున॥ ౧॥ బ్రాహ్మణాస్త్రేణసంయోజ్యబ్రహ్మదణ్డని
భంకరమ్ । సంయోజ్యభనుషిశ్రేష్ఠేవిచక్ర్షమహాబలః ॥ ౨॥ సాగరస్యనుసాగమ్యపూర్వమామస్త్రైరవీర్యవాక్ । అబ్రవీత్పృష్ఠలిర్వాకస్యం
రాఘనంశరపాణినమ్ ॥ ౩॥ తమప్రవీత్రదారామ ఉద్యతోహినసీపతే । అమోఘోఽయంమహాబాణః కన్యిన్దేశే నిసాత్మితామ్ ॥ ౪॥
రామస్యనచనంశ్రుత్వాతందృష్ట్వాచమహాశరమ్ । మహోదధిర్షహశేబారాఘవంవాక్యమబ్రవీత్ ॥ ౫॥ ఉత్తరేణానకాశోన్లికచ్ఛిత్సుణ్యతమో
మమ । ద్రుమకుల్యైదిభ్యాతోహాశేభ్యాతోయభాభవాక్ ॥ ౬॥ ఉగ్రదర్శనకర్తాణోబహవస్త్రతదస్యనః । అభీరప్రముఖాఃపాపాఃపిబన్తిసలిల
మ్ముమ్ ॥ ౭॥ తైర్న సంస్పర్శనంపాపంసహేయంసాపకర్తభిః ॥ అమోఘః క్రియతాంరామహ్యయంతతశరోత్తమః ॥ ౮॥ తస్యతద్వచనంశ్రుత్వా
సాగరస్యసంఘానః । ముమోచతంశరందీప్తంమరాసాగరదర్శనాత్ ॥ ౯॥” ——— [భార - ద్రోణ - ౩౩] “విసృష్టంభగదత్తేనతదస్త్రం
సర్వసూతుకమ్ । ఉరసాధారయామాస సార్థంసంశ్చాద్యమాధనమ్ ॥ ౧౪ ॥”

తాత్పర్యము.—శ్రీదైవస్థానమునందు నసించువాడును ఆశ్రితసులభుడును నిరవధికసుందుడును నామనస్సుతోఁగలిసి నాకత్తుప్తా మృతమునలె భోగ్యభూతుడును నిత్యసూరులకునిర్వాహకుడును ఆశ్రితులకనుభవైకనాశ్యములైన సర్వపాపములనుబోఁగొట్టి ప్రతిహాలులకు దుఃఖమునుబుట్టించుస్వభావముకలవాడునునైన నిన్ను నేను పరమప్రాప్త్యముగనాశ్రయించితిని. నాయందుఁ బరమకృపచేసినన్ను స్వీకరింపుము.

మూ. — శి క్కెన చ్చిటితోరిడము మ్మటప్పడాత్తన్ను శ్చే, యులకుక !

శొక్కవేవిల్లుజీస్సుకున్నాఁపుకునతటిన్.

మిక్కిభానవెళ్ళచ్చుడర్విళక్కాయ్త్తుళక్కల్లముతమాయ్, ఎఱ్ఱమ్ ।

పక్కనోక్కటియానె బద్దినామరైక్కణ్ణనె॥

[illegible]

అన్య.—శీతితోర ఇడముమ్ పుటప్పడా (3) ఉలకుళ్ తన్ను శ్శే ఒక్కవే (౬) విఱుక్కి శిక్కెన పుటప్పడా (౯) పుకున్దత త్పిక్ మిక్కు ఖానవెళ్ళమ్ (౧౨) కుడర్ విళక్కాయ్ తుళక్కు (౧౫) అబ్బు అనుతమాయ్ ఎక్ (౧౮) పైమ్ తామరై కణ్ణక్ (౨౧) ఎచ్చుమ్ పక్కమ్ * నోక్క (౨౪) అఱియాక్.(౨౫)

పన్నీ.—ఆనందమ్, తన్నుడైయపక్కల్ కలన్ద అవనుజ్జులస్వరూపనాయ్ కొండ్లు ఓరిడ త్రిలచ్యపరతైయబ్బిరనిన్దా నెన్దితార్.

అప్పమాన, దేశముమ్, పుటప్పడా తపడి, (3) ఉలకుళ్ తై, తక్ సబ్బుల్ పుట్టుశ్శే, ఏకప్రకారమాక, (౬) అడక్కి, ఇనియెరుకాలుమ్ పుటప్పడా తపడి, ఎన్ను శ్శే పుటప్పడా; (౯) పుకున్దపిక్, మికుత్తువరుకిఱ, జ్ఞానపూర్తియాకిఱ, (౧౨) ప్రభైక్కాశ్రయమాన, స్వరూపమాకిఱ తేజోద్రవ్యమాయ్, నాక్ శిక్కెనప్పిడి త్రిపిన్దు విశ్శేమాతిశక్తైయల్ వర్తనడుక్కుముమ్, (౧౫) తీర్న్ద, నిరతిశయభోగ్య భూతనుమాయ్, ఎన్నెయేపార్ త్తిరుక్కిఱ, (౧౮) అఱికియ, తామరైపొన్ద, కణ్ణైయడైయవక్, (౨౧) ఓరిడ త్రిలుమ్, పక్కత్తిల్, నోక్క, (౨౪) అఱికిఱిలక్. (౨౫) ఎచ్చుక్కలభినివేశమ్ పత్తి పరిజనాదికళ్ పక్కలిలుక్కాణ్ణిఱిల నెన్దుకరుత్తు. స్వరూపాదికళిలవనుక్కుడైననుస్థితప్రకాశముమ్ స్వసంక్షేపమడియాక వెన్దుని నెన్దితార్.

అర్థము.—అప్పుమైన దేశమును తప్పక (3) లోకములను తనసంకల్పమునందు ఒకకాలమందే (౬) ఉంచుకొని విశ్లేషములేనట్లు (నాతో సంక్షేపించెను. (౯) సంక్షేపించినపిదప అధికమైన జ్ఞానపూర్తియనియెడి (౧౨) కాన్తికాశ్రయమైన దీపమైనవాడును భయమును (౧౫)లేని అమృతమునైనవాడును నాయొక్క (౧౮) అందములైన తామరపుష్పములవంటి సేత్రములుకలవాడును నైనశ్రయఃపతి (౨౧) ఎచ్చటను పార్వమునందుఁ జూడ (౨౪) నెఱుంగనివాడు. (౨౫)

ఈ.—ఇరణ్డామ్బట్టు అవక్, “ఇవర్ నమ్మేవిడిత్తైయవ తే?” ఎన్దు తిశక్తై పణ్ణపడియైచ్చొల్లిల్ ముక్కిత్పాట్టిల్; ఇవర్, “విడేక్” ఎన్దు పిన్దు అవనుక్కువడివిట్టి అన్దపొక్కల్యమ్ శొల్లుకిఱతిప్పాట్టిల్.

(శీతితోరిడముమ్ పుటప్పడా తన్ను శ్శేయులకుళొక్క వేవిఱుక్కిచ్చిక్కెనప్పకుద్దా) “నామాత్వారై యనుభవిక్కుమ్బాత్తు, శెరుప్పవైత్తు త్తిరువడిత్తో ప్పక్కాప్పోలేయాకవొణ్ణాత్తు” ఎన్దు పార్ త్తు, జగద్రక్షణత్తు క్కు వేణ్ణుమ్ సంవిధానమెల్లామ్బణ్ణి, అనన్యపరనాయనుభవిత్తు, పోకమాట్టాతేయిరుద్దా; రాజాక్కళన్దపురత్తి

శీ-ఆ.— ఇరణ్డామ్బట్టు. (శిక్కెనవిత్యాది) కీఱ్ఱిత్పాట్టిల్ ప్రమేయతైయనువదియానిన్దుకొణ్ణు, “మిక్కుఖానవెళ్ళమ్మడర్విళక్కాయ్” ఇత్యాదియొక్కటాక్షిత్తవతారికై (అవనిత్యాది). ఇవర్ “పిడిత్తేన్దోళ్ శిక్కెన” ఎన్దు వరన్దరమ్, అవనుడైయజ్ఞానాదికళిట్టి అన్ద వాజ్జ్యల్యతైచ్చొల్లుకిఱాకెన్ది ప్పట్టుక్కునన్దతియెన్ద పడి. (అతిశక్తైపణ్ణ) అనునివృత్తమాన (పడి) ఎన్దుకూట్టువతు. “శుడర్వివిళక్కాయ్” ఎన్దు తైప్పబ్బు. (వడివిట్టి అన్ద పొక్కల్య మెన్దుతు).

అన్వయ ప్రదర్శనపూర్వకం భావమాహ (శీతితోరిడముమిత్యాది). ఓరిడముమ్ - ఒరుపదార్థముమ్, శెరుప్పవైత్తు త్తిరువడిత్తో ప్పక్కాత్తయవతు-ఒరుక్రీడైన్దవర్ పెరుమాశై త్తిరువడిత్తో ప్పక్కాత్తవరుళ, అవర్ శ్రీపాదమ్ పి త్రిప్పిళప్పా యిరుక్కైయాలే శ్రీపాదరత్నైక్కొణ్ణైన్దవరుళ నారాయణై త్తిరువాళలిరే వైత్తెట్టున్దరుళినవళవిరే, శ్రీపాదరత్నైయిలేతానేతిరువుళ్ళమ్ శెన్దు, “తీర్థమ్ ప్రసానిక్కు” ఎన్దు రుళిచ్చయ్ కిఱిత్తై “శెరుప్పవొసాది త్తరుళ” ఎన్దు రామ్. సంవిధానమ్ - వ్యాపారమ్. “శిక్కెన” ఎన్దు తుక్కర్థద్యయమ్ - అన్యపరతైయిల్లాతపడియెన్నుతల్, *

అ - ఆ - వి.— “ఉలకుళొక్క వేవిఱుక్కిప్పకుద్దా” ఎన్దు తుక్కుభావమ్ (నామాత్వారై యిత్యాది).—

*“తొట్టనెత్తు అనునొక్కొణ్ణి” ఎన్దు వర్కువర్ కుఱిళ్ళోరే ఇట్టుమకారలొపమ్.

ఈ.-అప్పుకువతు, నాట్టుక్కణక్కల్ దుసిన్బితే. అత్యల్పమాయిరుప్పతోరుపచార్థముమ్ తన్నక్కల్ నిన్దుమ్ పిటి కతిర్ ప్పట్టునోవుపచాతపడియాక త్త నజ్కుల్పసహస్రైకదేశత్తిలలోకజ్జత్తైయొరుకాలేవైత్తు, ఇనిప్పేరాతపడి పుకున్దా (శిక్కెనప్పకున్దా) అనన్యప్రయోజనమాకప్పకున్దా నెన్దుమామ్.

(పుకున్దవిత్తాది) ఇవరోడేవన్దుకలన్దు, అక్కలవియిలతిశక్తైయమ్ తీర్ న్దపిన్బయిల్లు వికసితసహజసా ర్వజ్ఞునుమాయ్ విజ్వరనుమాయ్ లితు. తనక్కు నిత్యధర్మమాసజ్ఞానత్వైయదైతాన ఆత్మవన్దు, కర్తనిబన్ధన మాకవారుదేహత్వైప్పరిగహిత్తు, ఇన్దియదావరత్వైయపేక్షిత్తుక్కుణ్డుప్రసరిక్కవేణుమ్బడిపోన్దతు, ఒరునాళోవరై యిలేభగవత్ప్రసాదముమ్బిఱన్దుజ్ఞానసజ్జోచముమ్ క్కరియక్కడవతాయురుక్కుమితే; అజ్ఞనారుహేతుపుమిన్బిక్కే యిరుక్కిఱవనుమివరోడేవన్దుకలన్దు తఱ్కుమున్బు సజ్కుచితజ్ఞాననాయ్, ఇవరోడేకలన్దపిన్బు వికసితమాసజ్ఞాన

జి.ఆ.—ప్రయోజనాన్తరపరత్వైయల్లాతపడియెన్నుతల్. లౌకికదృష్టాన్తమ్ (రాజాక్కళితాది). శబ్దార్థమ్ (అత్యల్పమాయితాది). పిటి కతిర్ ప్పట్టు-తప్పిప్పోయ్. అనన్యప్రయోజనమాకవెన్దుతు - జగద్రక్షణరూపప్రయోజనమ్ సిద్ధిక్రయా లేయెన్దు పడి.

“పుకున్దత్వీమిక్కణానవెళ్ళచ్చుడర్విశక్కాయ్ త్తశక్తుల్లు” ఎన్నుమళిపుక్కర్థమ్ (ఇవరోడేయితాది). మికున్దువరుకిఱజ్ఞాన పూర్తియాకిఱప్రభైక్కాశ్రయమాన స్వరూపమాకిఱ తేజోద్రవ్యమా యితశబ్దార్థః. “పుకున్దత్వీ” ఎన్నిఱవితు - ఉపలక్షణమిత్యభిప్రా యేణాహ (అతిశక్తైయన్దీర్ న్దపిన్బయిల్లెన్దు). ఇానవెళ్ళత్తాల్ వన్దమిక్కతేజస్సైయన్దైయనాయెన్దరాన్తరత్వైయమ్ విపక్షిత్తరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (వికసితసహజసార్వజ్ఞునుమాయెన్దు). విజ్వరనుమాయెన్దుతు - “తుళక్కల్లు” ఎన్దుతుక్కుభావమ్. కర్తవశ్యనాన చేతననుక్కు సం సారియాననాళిలో భగవన్నిగ్రహమడియాక జ్ఞానసజ్జోచముమ్ క్కడవతాయ్, భగవత్ప్రసాదమడియాక ముక్తనానవన్దైయిల్ జ్ఞాన వికాసమ్బిఱక్కక్కడవతాయురుక్కుమ్; అప్పడియొరు హేతువిన్దియిలేయిరుక్కిఱవను ముక్తనారోప్తై విశ్లేషతాలే సజ్కుచితజ్ఞాననాయ్ ఆవరోప్తైసంశ్లేషతాలే వికసితజ్ఞాననాయెరానిన్దాన్; ఇతెన్న్దప్రణయిత్వమెన్దిఱార్ (ధనక్కితాది). ౧ “జ్ఞానంవైరాగ్యమైశ్వర్యధర్మశ్చమ సజేశ్వరః । ఆత్మనోబ్రహ్మభూతస్యనిత్యమేతచ్ఛత్యయమ్” ఎన్దుత్వైప్పల్లి (నిత్యధర్మచూనవెన్దుతు). ధర్మమ్-శేషత్వమ్. ఐశ్వర్యమ్ - నియన్దు త్వమ్. ౨ “ఆత్మానదేవోనసరోనపశుర్నచపాదపః ! శరీరాకృతిభేదాన్బ్రహ్మపైతేకర్తయోనయః” ఎన్దుత్వైప్పల్లి (కర్తనిబన్ధనమాకవితాది). ఇన్దివత్తిలే-౩ “విష్ణుకక్తిఃపరాప్రాక్షాత్రజ్ఞాభ్యాతథాపరా । ఆవిద్యాకర్తసంజ్ఞానాత్మతీయాశక్తిరివ్యతే । యయాక్షేత్రజ్ఞశక్తిసాన్వేషి తా నృపసర్వగా” ఇత్యాద్యనుసంధేయమ్. ఇన్దియదావరత్వైయపేక్షిత్తుక్కుణ్డు ఎన్దువివత్తిలే-౪ “ఇన్దియాణాంహిసర్వేషాంయద్యేకుంతురతిన్ద్రి యమ్ । తేనాన్యక్షరతిప్రజ్ఞాదృతేపాదాదివోదకమ్” ఎన్దుతనుసంధేయమ్. ౫ “పరాభిధ్యానాత్మతిరోహితన్తతోహ్యస్య బద్ధవిపర్యయా” ౬ “పరజ్ఞాన్తిరుపసమ్బద్యస్వేనరూపేణాభినిష్పద్యతే” ఇత్యాదియైప్పల్లి (ఒరునాళ్యైయిలేయితాది). మిక్కిణానవెళ్ళత్వైయమ్, “శుడ ర్విశక్కు” ఎన్దు - నిరవధికతేజోరూపమాన విగ్రహత్వైయముడైయవన్దైయన్దరాన్తరమ్ (వికసితమానవితాది). “విజ్వరనుమాయ్” ఎన్దుత్వై

ఆ-ఆ-వి.-౩ “యయాక్షేత్రజ్ఞశక్తిసాన్వేషితానృపసర్వగాసంసారతాపాసఖిలానవాచాన్త్యతీసన్తతాన్ ॥ తయాతిరోహితత్వాచ్చశక్తిః క్షేత్రజ్ఞసంజ్ఞితా । సర్వభూతేషుభూపాలతారతమ్యేనవర్తతే ॥ అప్రాణవత్సస్వల్పసాస్థావరేషుతతోధికా । సరీస్యపేషుతేభ్యోపిహ్యతిశక్త్యా సతత్రిషు”. [యయాఎన్దుతు] కర్తసంజ్ఞికమానత్వతీయైయాతే. ఎన్దుతనుసంధేయమ్.—“మిక్కణవెళ్ళచ్చుడర్విశక్కు” ఎన్దు - జ్ఞానవిశేషణ మాక్కి, శుడర్ విశక్కాన - “మిక్కణానమ్” ఎన్దుమాన్దామర్థముమ్ తిరువుళ్ళప్పల్లి (వికసితసహజసార్వజ్ఞునుమాయ్) ఎన్దార్ కీర్తి; అన్దిక్కే, “శుడర్విశక్కు” ఎన్దు-నిరవధికతేజోరూపమాన విగ్రహత్వైయముక్కిఱతాక్కియయళిచ్చెయ్ కిఱార్ (దివ్యమగ్గళవిగ్రహముమ్ పుకర్ పెల్లితిచ్చితెన్దు). ముతల్ జ్ఞానవిశేషణమెన్దిక్కునియామకమేతెన్దాల్; “వికసితసహజసార్వజ్ఞునుమాయ్” ఎన్దువనన్తరమ్, “శుడర్విశ క్కాయ్” ఎన్దుతుక్కుర్థమాక-పుకర్ పెల్లితిరుమేనియుముడైయనాయెన్నాతే, “తుళక్కల్లు” ఎన్నిఱతుక్కుర్థమాక “విజ్వరనుమాయ్ లితు”

ఈ. — వెళ్ళుత్రైయుముడై యనానాన్, దివ్యమగ్గళవిగ్రహముమ్పుకర్ పెల్లలిప్పోతు. (తుళక్కల్దు) ౧*ఆడియాడియి లాన్ద్రామైయాల వస్తపుళనడుక్కమున్దీర్దానాయిరానిన్దాన్; ౨, “విజ్వరః” ఎన్నక్కడవతితే. “ఇవర్నమ్మె విడిత్తైయ్ వత్తె?” ఎన్నిటపుళనడుక్కముమల్లలిప్పోతు. (అముతమాయ్) “ప్రముమోదహ” ఎన్నిటపడియే.

అవత్తమ్మెవిరుప్పిభోగ్యమాకనినైత్తిరుక్కిటవిరుప్పత్తమక్కుభోగ్యమాయిరుక్కిటపడి. (ఎఱుమ్బుక్కనో క్కటి.నూన్) “ఆహ్వాన్ పక్కలివనుక్కుణ్డాన అతిమాత్రప్రావణ్యత్తైత్తవిర్ క్కవేణుమ్” ఎన్టునాయ్ చ్చిమార్ తిరుములైత్తడత్తాలేనెరుక్కిలుమవర్ కళో పక్కల్ కణ్ వైక్కమాట్టుకిటిల్. ఇక్కి, ఆళవన్దార్ క్కు క్కురుక్కి కావలప్పనరుళిచ్చెయ్ తతాక వరుళిచ్చెయ్యుమ్ వార్తై - “అప్పన్ శ్రీపాదత్తిలే యెరురహస్యవిశేషముణ్డ” ఎన్టు మణక్కాల్ నమ్మి యరుళిచ్చెయ్య, “అతుకేట్టువేణుమ్” ఎన్టు ఆళవన్దారు మెఱున్దరుళ క్కణ్డొణ్డొ శోభుపుర త్తేట, అప్పనుమక్కి యెరుకుట్టిచ్చువరిలే యోగత్తిలేయెఱున్దరుళియిరుక్క, “ఇవరై సమాధిభగ్గమృణ్ణవొణ్ణాతు” ఎన్టుశువరుక్కువ్వుటమ్మేపిన్నేనిట. అప్పనుమ్ యోగత్తిలే యెఱున్దరుళియిరుక్కిటపర్ తిరుప్పిప్పార్ త్తు, “ఇఱుచ్చొట్టెక్కులత్తిలారేనుమ్ వన్దారుణ్డో?” ఎన్టుకేట్టరుళ, “ఆడియే” ఎన్టు ఆళవన్దారు మెఱున్దరుళివన్దు కణ్డ, “నాగ్గళో పిన్నే తెరియాతపడినిట. ఇజ్జనరుళిచ్చెయ్ కైక్కు హేతువే?” ఎన్న, “నానుమ్ తానుమాక వనుభవియానిన్దాల, పెరియపిరాట్టియార్ తిరుములైత్తడత్తాలేనెరుక్కియన్దైత్తాలుమవళో ముకగ్గాడప్పారాత సర్వేశ్వరన్, ఎన్కఱులైయముక్కినాలు మాన్టుతరమక్కి యెట్టిప్పార్ త్తాన్; ఇప్పడియవన్ పార్ క్కు మోబ్బతు శొట్టెక్కుడియిలేళిలర్ వన్దారుణ్డొకవేణుమ్” ఎన్నిరున్దేన్దాణుమ్” ఎన్టురుళిచ్చెయ్ తార్. (ఎన్ పైన్దామరై క్కణ్డనే) ౧*ఆడియాడియిలాన్ద్రామైయాల వస్తతాపమున్దీర్దాతిరుక్కుణ్డొణ్డొమకుళిర్ న్దుతు. ౨.

జి.ఆ. — వివరికీతార్ (ఆడియాడియిలిత్యాది). “కృతకృత్యస్తహారామోవిజ్వరఃప్రముమోదహ” ఇతి శ్రీసక్షేపే. ఆహ్వానైయాలే. ఆహ్వా రుడైయవాల్ద్రామైయాలే. ఉళోనడుక్కమ్. అస్తకమ్మమ్. ఇతుక్కుసంవాదమ్ (విజ్వరఃప్రముమోదహ). ఇతుక్కు - పూర్వార్థత్తిలేనోక్కు. “తుళక్కల్దు” ఎన్టుత్తక్కర్థాస్తరమ్ (ఇవర్నమ్మెవిడిలిత్యాది).

ఎవ్వారత్తాలే భోగ్యత్వమెన్న (ప్రముమోదహేత్యాది). “హ” ఎన్టు - పెరుమాళుడైయ ప్రమోదదడైయల్ భోగ్యత్వయొక్క ణ్డుముషియిన్దుడైయ ఈడుపాడు. “ఎఱుమ్” ఇత్త్యస్యచరమావధిమాహ (ఆహ్వాన్ పక్కలిత్యాది). (అతిమాత్రప్రా)వణ్యత్వైయితి. అతిమాత్ర ప్రా)వణ్యమ్ సత్తానాకమాకైయాలే తవిర్ క్కవేణుమెన్దు పడి. “అవర్ కళో పక్కల్ కణ్ వైయన్” ఎన్నుమతుక్కుసంవాదమ్ (ఇక్కి యాళవన్దారిత్యాది). ఎన్ పైన్దామరైకగ్గణ్డినిత్యారభ్యావయ్య. ౩.

ఆ.ఆ.వి. — ఎన్దైయాలే. — “అముతమాయ్” ఎన్టు - హృష్టనాయెన్దువివక్షిత్తు, అముతమెన్దాలే - భోగ్యమాయిరుక్కు మెన్దుశొల్లుమతొ ట్టియ, సన్తోవణ్డొల్లుమ్మడియెన్నెన్న (ప్రముమోదహేత్యాది). అన్దిక్కే, ప్రముమోదహఎన్నిటపడియెన్దు - వాక్యభేదమ్మణ్డి, తమ్మె పెల్లలిప్పోతియాలేహృష్టనాయిరుక్కిటవిరుప్పొచ్చొట్టుకెటు. తమ్మెపెల్లలిప్పోతియవనతానాల్ భోక్తావననాకవేణ్డియిరుక్క, “అముత మాయ్” ఎన్టు - స్వభోక్తృత్వన్దోర్ వరుళిచ్చెయ్ వానెన్నెన్న (అవత్తమ్మెవిరుప్పిత్వైత్యాది). ఎన్నువుమామ్. తమ్మలవనుక్కుణ్డానముకమ లర్ త్తియొక్కణ్డతాముకక్రైస్వరూపమాకైయాలే భోక్తృత్వదోషమిలైయెన్దుకరుత్తు. — ౩ “అకలక్కిలేనితైయమెన్దులక్కిల్ మత్తెయ్ తైమార్ పా ఉన్నడిక్కిమ్మరైన్దుపున్దే” ౪ “శోలమలర్ ప్పవైక్కన్బాకియవెన్న శ్చేయో” ఇతిప్రకారేణపురమకారభూతానాండివ్యమహిషీణాం కథం ప్రా)వణ్యనివర్తకత్వమిజ్జకొచ్చ (అతిమాత్రశబ్దేన) పరిహృతావతి. ఆశ్రయాపాయశబ్దయానివర్తయ స్తీతిభావః, “తిరుములైత్తడ త్తినాలేనెరుక్కినాలుమవళో ముకమ్మరన్” ఎన్టుత్తక్కసంవాదమ్ (ఆళవన్దారిత్యాది). (అప్పన్ శ్రీపాదత్తిలే యెరురహస్యవిశేషముణ్డెన్దు

మణక్కాల్ నమ్మియరుళిచ్చెయ్యి అతానతు-మణక్కాల్ నమ్మి ఆశవదార్ కు పుచ్చెయ్యిట్టుప్పోయ్, “ఇతువేయుచ్చుడైయనిధి” ఎన్దుపె రుమాళ్ తిరువడికైక్కాట్టిక్కొడుక్క, అనరుమ్ హుప్తరాయ్ తొట్టుతవళవిలే పెరుమాళ్, కుళిరనోక్కుతల్, వికవుతల్. శేయ్యక్కాణా మెయాలే, “ఇచ్చువైయథామనోరథమనుభవిక్కవిరక్తియో?” ఎన్దునమ్మియొక్కేట్టరుళ, “అనాల్ కణ్డెక్కొట్టోళ్ళుపురత్తిలే నాతమునికళు క్కుత్తిరుప్పళ్ళిపడుత్తవిడత్తిలే యొరుకుట్టిచ్చువరిలే కురుకైక్కానలప్పక్కయోగ త్తిలేయొట్టున్దురుళియిరుక్కితార్, అవవిడత్తిలేశెవ్వాలుచ్చుడైయ మనోరథమ్ సిద్ధిక్కుమ్” ఎన్దుమణక్కాల్ నమ్మి యరుళిచ్చెయ్యి. అప్పాల్ - ఇరున్దుపడియే యనుసన్నిపతు. ఇత్తాలిక్కుతాత్పర్యమ్-పిరాట్టితి రుములైత్తడత్తాలే నెరుక్కినాలు మవళోముకమ్మరానెగిణమాత్రమ్. కుట్టిచ్చువర్-స్వల్పభిత్తి. ౨.

ప్ర-తి.—(ఇరణ్డామ్మట్టు) (కెక్కానవిత్తాది). (తుళక్కల్దు) సజ్జేపే, అభిషిచ్యచలజ్ఞాయాంరాక్షసేన్ద్రంవిభీషణమ్ | కృతకృ త్యస్తదారామోవిజ్వరఃప్రముమోదహ”||౮౫||

తాత్పర్యము.—సకలలోకములను తనసంకల్పముచందుంచి రక్షించి యనన్యపరుడై సర్వేన్ద్రుఁడు నామరస్సుకందు దృఢముగ సంశ్లేషిం చెను. పిదప నిరతిశయజ్ఞానాదిసంకలకల్యాణగుణవిశిష్టఁడును కృతకృత్యుఁడును సంతోషాతిశయముచే మనోహరములైన శేత్రములుకల వాఁడును నన్నదప్ప యితరములనుజూడక నాయందత్యాసక్తుఁడునునాయెను. ౩.

మా.—తామరై కణ్డెన్దై విణ్ణోర్ పరపున్దలై మకనై, త్తుర్రాయ్ విరై।
పూమరువుకణ్ణియెమ్మిరైనైప్పొన్దలైయై ।
నామరువినన్దేత్తియుళ్ళి వణ్ణినామక్కిన్దాడ, నావలర్ ।
పామరువినిఱ్ఱన్దపాన్దైయేవళళై ॥ ౩॥

ఆ.—(తామరై) నిరతిశయసౌన్దర్యలావణ్యాదికల్యాణగుణవిశిష్ట నాయ్, నిరతిశయసుగంధవ్యమాల్యాలబ్ధులనాయ్, శేషశేషశన వైనతేయాదిదివ్యపురుషర్కళాలే సంస్తూయమాననాయురన్దననై, నామరువినన్దేత్తియుళ్ళివణ్ణినామక్కిన్దాడుమ్మడినమ్మడైయ నావిలేయలరు కిఱిఱొళ్ళుక్కుత్తనైవిషయమాక త్తరుకైయే స్వభావమాయురప్పతే!, ఎన్నవదాన్యనో! వెన్నితార్. ౩.

అన్వ.—తామరై కణ్డెన్దై విణ్ణోర్ (౩) పరపుమ్ తలైమకనై విరై (౬) పూమరువు తుర్రాయ్ కణ్ణి (౯) ఎమ్ పిరానై పొన్దలై యై (౧౨) నామ్ మరువి నన్దు (౧౫) ఏత్తి ఉళ్ళి వణ్ణి (౧౮) నామ్ మక్కిన్దాడ (౨౧) నా అలర్ పా (౨౪) మరువి నిఱ్ఱ తన్ద (౨౭) పాన్దై ౪ ఏయ వళళల్. (౩౦).

పన్నీ.—అనన్దరమ్, తన్దైక్కరణత్రయత్రాలుమ్ నిరన్దరానుభవమ్మణ్ణువిత్త మహోదార నానవక్ ఎన్దైయొట్టియవఱికిఱిల నెగ్గితార్.

తామరైపొన్ద, కణ్డెన్దైయడైయనాయ్, అప్పొకాలే నిత్యసూరికళో, (౩) నిరన్దరమాకప్పకట్టుమ్మడియాన, మేన్దైయొయడైయవ నాయ్, విరై యమ్, (౯) పూవుమ్, మరువిన, తుర్రాయ్ మలైయొయడైయనాయ్ కొణు, (౯) ఎగ్గళుక్కు, స్వామియా య్, ఎగ్గళోన్దైచ్చే ర్త్తియాళే పొన్దలైపాలే యొగ్గియుజ్జ్వలనానతనై, (౧౨) నాగ్గళోనికర్నమ్మర్ త్తకలాలే, మరువి, సూరికళోపాతియజ్జులైక్కుత్త కుతియా మ్మడినన్దాక, (౧౫) ఏత్తి, అవర్కళోన్దైయొళ్ళైక్కుచుప్పోలేనినై, ౧ “వణ్ణిపట్టిపడుమ్” ఎన్దుపడియేతిరువడికళిలేవిటాన్దు, (౧౮)

ఇప్పుడిక రణత్రయములు ముగిసిననుభవతారే నాజ్ఞల్, ఆనందకళాయ్, ససమ్మిమనస్తమ్మణ్ణుమ్మడియాక, (౨౧) నావిలే, ఆలంకరి, పావిలే, (౨౪) మరువి, తరువాయ్ మొడిపాడినిఱ్ఱుమ్మడి, ఉపకరిత్త, (౨౬) స్వభావత్తుమ్, పారుదిన, ఔదార్యగుణవిశిష్టనానకం. (౩౦) ఎన్జుమ్ పక్కన్కోక్కజీయా నెన్జన్వయమ్. పాన్జై - స్వభావమ్.

3.

అర్థము.—తామరపుష్పములవంటి నేత్రములు కలవాడును నిత్యసూర్యులు (౩) సంతోషించునట్లున్న అధిపతియైనవాడును పరిమళమును (౬) పుష్పములును పూర్ణమైయున్న తిరుత్తుళాయీమాలకలవాడును (౯) మాకు స్వామియైనవాడును సువర్ణపర్యతమవలె (అత్యుజ్వలుడును నైన సర్వేశ్వరుని) (౧౨) మేము సమీపించియు చక్కగ (౧౫) స్తుతించియు ధ్యానించియు ననుస్మరించియు (౧౮) మేము ఆనందించినవారలమై నర్తనముచేయు (౨౧) నాటికయందు వికసించుచున్న పాపరములయందు (౨౪) సమీపించి నిలుచునట్లు ఉపకరించిన (౨౬) స్వభావమునకుఁ దగుమైన ఔదార్యగుణముకలవాడాయెను. (౩౦)

ఈ.—మూన్జామ్బట్టు. నిత్యసూరికళుక్కు మవ్వరుకానవత్తెన్నై నా దేశికనాయనుభవిక్కుమ్మడిపణ్ణి నవితువుమోరా దార్యమేతా నెన్జితార్.

(తామరై క్కణ్ణెనైయిత్తాది) ఒరు కాల తిరుక్ కణ్ణళా లేకుళిరనోక్కినాల్, అతిలేతోన్దు జ్వరసన్నిపతితరై పోలే అడైవుకడనేత్తానిఱ్ఱుర్ కళాయిన్దు నిత్యసూరికళి. ౧. “శ్రుతోయమథో రామస్య జామదగ్నస్య జల్పతః” ఎన్జిఱపడియే. (తలైమకనై) ఇవర్ కళేత్తానిఱ్ఱులున్, ౨. “నిరవద్యః పరః ప్రాప్తేః” ఎన్జు అవత్తపరనాయరుక్కుమ్. (తుథ్తాయ్ ఇత్తాది). నిత్యసూరికళై క్కణ్ణళుకా లేతోన్జిత్తాన్, ఇవరై క్కణ్ణియిలే యకప్పడుత్తినాన్. మార్విల్ మాలైయైక్కాట్టిమాలాక్కినాన్. విరై - పరిమళమ్. విరై యుమ్ పూవుమ్మరువియరుద్దళ్ళ తుథ్తాయ్ క్కణ్ణియెమ్మిరాలై. (పొన్జలైయై) ఎన్నోన్జైక్కలవియాలే అపరిచ్చిన్న మానవత్తైయుడైయనాన్, కాల్యాణమాట్టాతేయిరుక్కిఱపడై. నానేత్తప్పెన్దుపడియా లేవళర్ న్దపడియెన్నవుమాన్. ఆక, ఇత్తాల్ - ఇవరైప్పెన్దుపిన్దు వళర్ న్దువుకర్ పెన్దుపడి.

జీ-అ.—మూన్జామ్బట్టు (తామరైయిత్తాది). “విజ్ఞోర్ పరవుమ్ తలైమకనై, నావలర్ పామరువి నిఱ్ఱుత్తపాన్జైయేవళ్ళలే” ఎన్జు పదజ్జలైక్కటాక్షిత్తవతారిత్త (నిత్యసూరికళుక్కుమిత్తాది).

తామరైక్కణ్ణెనై, విజ్ఞోర్ పరవుమ్ తలైమకనై ఎన్జిఱపదచ్చేర్ తిక్కుభావమ్ (ఒరుకాలిత్తాది). పరవుత్త-అడైవుకడక్కుప్పిడుత్త. ఇతు-భక్తిపారవశ్యకృతమ్. “పరవుమ్” ఎన్జుతుక్కు సంవాదమ్ (శ్రుతోయమిత్తాది). ౨ “నారదస్య వదేవక్షేకృష్ణద్వైపాయనస్యచ” ఇత్తుత్తెరార్థమ్. ఇదంప్రమాణం మోక్షధర్మే. జల్పతః ఎన్జు - తసిర్ ప్రత్యయా న్దమాన వన్యయమాయ్, రామనుడైయ జల్పత్తినాలే కేట్రుప్పట్టతెన్దపడి. జల్పనమ్ - అక్రమమాకచ్చొల్లుత్త. తలైమకనై - మత్తనైయెయుడైయవనై. (నిరవద్యఇత్తాది) పచ్చిమేంశే ప్రథమే, “నిరవద్యః పరః ప్రాప్తేర్ నిరధిష్టః క్రమః | సర్వేశ్వరపరాధారధామ్నా న్దామాత్తకాక్షయ.” (పరఃప్రాప్తేః) ప్రాప్తేః పరః - ప్రాప్తమశక్య ఇత్త్యర్థః. నిరధిష్టః - నిరాధారః. క్రమః - అప్రతిబద్ధమహోత్సహః. సర్వేశ్వరపరాధారః - సర్వేపామిశ్వరాణాం పరాధారః. ధామ్నా న్దామాత్తక! - జ్యోతిషాజ్ఞోతిరిత్యర్థః. “కణ్ణియెమ్మిరాలై” ఎన్జుపద తైక్కటాక్షిత్తురసోక్తి (నిత్యసూరిత్తాదివాక్యద్వయముమ్). అన్వయమ్ (విరైయమిత్తాది). “ఎమ్మిరాలై, పొన్జలైయై” ఇతిపదసజ్జతిసిద్ధం భావమాహ (ఎన్నోన్జైయిత్తాది). “నన్జేత్తి” ఎన్జుతైక్కటాక్షిత్తధాన్దరమ్ (నానేత్తవిత్తాది). ఫలితమ్ (ఆకవిత్తాలిత్తాది). ఉక్తార్థద్వయత్తాలుమెన్దపడి.

అ-అ-వి.—(ఒరుకాల తిరుక్ కణ్ణళా లేయితి). ౩ “జితనేపుణ్డరీకాక్ష” ౪ “తదశ్చ సారమ్” ఇత్తాది. — (కాల్యాణమాట్టాతే

ఈ. - (నామరువి) ౧. 'అరువి నైయే' ఎన్ట కలక్కడ వనామ్ కిట్టి. (నగ్గేత్తి) నిత్యసూరిక శేత్త క్కడ వవిషయ తైన
వ్వాక వేత్తి; ౨ * వానవర్ శిన్దెయ్యో వైత్తుచ్చొల్లుమ్ శెల్వనై, ఎన్దెయ్యెన్బ్ ఎన్ట కన్ట వరిత్తే. ౩. 'యతో' వా
చోనివ ర్త'స్తే' ఎన్ట వేదజ్జ భుజ్గాడ మీన్డ విషయ తై మఱు పాడురు వ వేత్తియెన్టుమామ్. (ఉల్లి) ౧ "నినైన్దు" ఎన్ట
అనుసన్ధానత్తుక్కు చ్చాయచ్చి త్తమ్మణ్ణ తేడా తేయనుసన్ధిత్తు. (వణజ్జి) గుణబలాత్కృతరాయ్ నిర్మ మరాయ్ వణజ్జి.
౪ 'వణజ్జినాల్, ఉన్బెరుమైమాళూణాతో', ఎన్నుమ్ నామ్ వణజ్జి.

(నామక్కిన్దాడ) భగవదనుభవతాల్ వన్దప్రీతిత త్వమ్ కనాక్కణ్డటియాతనామ్ హృష్టరా యతుక్కు
పోక్కు విట్టాడ. (నావలరిత్యాది) నాట్టువలరుమాప్పోలే జిహ్వగ త్తిలే వికసియానిన్టుళ్ళు చన్ద సానతు ఎన్ట
క్కలిలేనిట్టుమ్బడియాక త్తవవితుతన్దై స్వభావమాక పుడైయెయ్యరుక్కిట పరమోదారనే! (నావలర్ పా)
మనస్సహకారముమ్ వేణ్ణాతపడియాయరుక్కిట. తామరైక్కణ్ణనాయ్, విణ్ణోర్ పరపున్దలై మకనాయ్, తుఱాయ్
విరై పూమరుపుకణ్ణి యెమ్మిరానాయ్, పొన్దలై యాయరుక్కిటతన్దై, నామ్ మరువినగ్గేత్తియుల్లి వణజ్జినామ్
మక్కిన్దాడుమ్బడి, నావలర్ పామరువినిట్టు త్తవపాన్దైయేన్దవళ్ళ లేయెన్టు శొల్లుకితారాకపుమామ్. అన్తియే,
'తామరైక్కణ్ణనై' ఎన్టిట వికారతై. అవ్యయమాక్కి, తామరైక్కణ్ణనాయ్ - పొన్దలైయాయరుక్కిటనీ,
నామరువి - నావలర్ పామరువినిట్టు త్తవపాన్దైయే - ఇతువు మొరుస్వభావమే!; వళ్ళలే - పరమోదారనే!
ఎన్టితారాకపుమామ్.

3.

జీ-ఆ. - "నామ్" ఎన్ట పద తై "మరువి, నగ్గేత్తి, ఉల్లి, వణజ్జి" ఎన్ట పదజ్ఞోజే ప్రత్యేకమవ్వయిత్తు, ఆత్మలో-బాహ్యారాతిశయన్దోష్టకిట
తెన్ట తిరువుళ్ళమ్బోదీ, ప్రతిపదమ్ ప్రతికోటిచ్చదర్శయతి (అరువి నైయేనిత్యాదియాలమ్, వానవర్ శిన్దెయ్యో నైత్తిత్యాదియాలమ్, నినైన్దె
న్దిత్యాదియాలమ్, వణజ్జినాల్ మైరుమైయిత్తాదియాలమ్, భగవదనుభవతాలిత్తాదియాలమ్). అరువి నైయేన్ట తుక్కు- ౧ 'వళ్ళ వేటలకిన్దు
తలాయవానోరిన్దైయే' ఇత్తాదౌహృదయమ్, "విణ్ణోర్ పరపుమ్ తలైమకనై" ఇత్యేతద్భదినిధాయాహ (నిత్యసూరిక శేత్తవిత్యాది).
నన్దెక్కుభావమ్ (వానవరిత్యాది). ఆకైయాలే నిత్యసూరిక శైవోలేనన్దాక వేత్తియెన్టు (ఆకన్టవరితే) ఎన్ట ననన్దరమ్ వాక్యతైత్తువోప్పతు.
నన్దెక్కున్దరమ్ (యతో'వాచిత్యాది). విషయతై - అపరిచ్చిన్నవిషయతై. మఱుపాడురువ వేన్ట శు - నన్దెయినర్థమ్. మఱుపాడురువున్దె-
పిన్దేపుటప్పడుకై. యావదవగాహనతైచ్చొల్లుకిటతు. ఆక, "నగ్గేత్తి" ఎన్ట తుక్కుర్థవ్వయమ్ - ఆయోగ్యతానుసన్ధానతాలే యకన్టనానతు
తవిర్దన్ద నిత్యసూరిక శైవోలేనన్దాక వేత్తియెన్టుతల్, అపరిచ్చిన్నవిషయతై మఱుపాడురువ వేత్తియెన్టుతలెన్టు. (నినైన్దెన్దెత్తి) అన్య ౧ 'ఎ
న్బ్కనినైన్దెన్దెన్దై' ఇత్తత్రహృదయమ్. చ్చాయచ్చి త్తమ్మణ్ణ తేడా తే - ఆయోగ్యతానుసన్ధానతాలకలనినైయాలే. గుణమ్-సాశీల్యాది. ప్రతి
యోగియోజేకూటివివరణమ్ (వణజ్జినాల్ త్యాది).

అతుక్కు - ప్రీతిత త్వత్తుక్కు. పోక్కు విట్టా - నభీవిట్టా. నాట్టు - సద్యోవికసితపుష్పమ్. శబ్దార్థమ్ (జిహ్వగ త్తిలేయిత్యాది).
చన్దసానికో నావిసాలేయన్దోవలరువతు, "నావలర్" ఎన్ట విశేషిప్పానెన్దెన్దై (మనస్సహకారమిత్యాది). మున్దినవన్దయమ్ - పరోక్షనిర్దే
శమాయ్. పొన్దెయోజే కూడినవాదార్యమిరున్దపడి యెన్దెన్దై పాడు. ద్వితీయాన్వయమ్ - అపరోక్షనిర్దేశమాయ్ ప్రథమాన్తమాకక్కణ్ణా
ళ్ళతు. పొన్దై - స్వభావమ్. పొన్దైయేన్ద - స్వభావమాక పుడైయెయ్యరుక్కిటవళ్ళలేయెన్టిటతు - సమ్పాదనై.

3.

అ-ఆ. వి. - యరుక్కిటననైయితి) ద్వితీయైకవచనా న్నిర్దేశాత్ పృథమయోజనా సాధారణోవా. — తామరైక్కణ్ణనాయ్ ఇత్తాదివాక్యేన
అభిధీయమానా-ప్రథమయోజనా, పరోక్షనిర్దేశరూపా. ఆస్యాన్యోజనాయామ్ (పొన్దలైయాయరుక్కిటతన్దై ఇతి) వికారో విపక్షితః. ద్వితి
యాన్వయత్వం. పొన్దైయేన్దనైన్టిటతు - పామరువినిట్టు త్తవవితుతన్దై స్వభావమాక పుడైయెయ్యరుక్కిట వేన్ట పడి. వళ్ళలేయెన్టిటతు-
పరోక్ష త్తిలే బాహ్యర్యమ్ (అన్తియే తామరైక్కణ్ణనై ఎన్టిటవికారతైయితి) ద్వితీయయోజనా, భగవన్తమభిముఖీకృత్యప్రవృత్తా. తత్తద్వితీయ

౨-౨-పి-యోజనాయామ్ (తామరైక్కణ్ణనాయ్ పొన్నైయాయితీ) అద్యన్తగ్రహణంక్రియతే. — తామరైక్కణ్ణనాయ్ విణ్ణోర్ పరవుమ్ తలైమక నాయ్ విత్తెళ్ళుమరువుతుకాయ్ క్కణ్ణియెమ్మిరానాయ్ పొన్నైయాయ్ క్కిఱసీ, నామరువిన నేత్రియుళ్ళివణజ్జినామకిల్ వాడ, నావ ల్ పామరువనిక్కుత్తన్ద పొన్నైయాయ్ మెరుపాన్నైయే; వళ్ళలే-ఉన్నాదార్యమిరున్దపడియెన్! ఇతియోజనా ప్రకారః, ఇన్దప్పక్ష త్రిల్, పొన్నైయే యోజిత- పామరువనిక్కుత్తన్ద వితువు మొరున్దపావమేయెన్బిడుపాడు. 3.

ప్ర-తి.—(మాన్డామ్బట్టు) (తామరైయిత్యాది) (విణ్ణోర్ పరవుమ్) మోక్షధర్మే [౩౪] “శ్రుతోయమథోరామస్యజామదగ్న్యస్యజల్ప తః । నారదస్యచ చేనక్షే కృష్ణద్వైపాయనస్యచ”, — (తలైమక నై) పచ్చమేంశే ప్రథమేధ్యాయే, “ అన్యూనశ్చాప్యవృద్ధిశ్చస్వాధీనో నాదిమాన్వతి । క్ష మతస్త్రిభయోర్భకామాదిభిరసంయుతః ॥ ౪౭ ॥ నిరవద్యః పరః పాప్రీష్టేర్నిరధిష్టాక్షరః క్రమః । సర్వేశ్వరపరాధారధామ్నాంధా మాత్మకాక్షయః ౪౮ ॥ ” “(పరః పాప్రీష్టే) పాప్రీష్టేపరః - దుష్ప్రసాదభ్యర్థః. నిరధిష్టః - నిరాధారః. క్రమః - అప్రతిబద్ధమహాత్మాహః; ‘వృద్ధిసర్గతాయామేషాక్రమః’ ఇతిమాత్రే, వృద్ధిః - ఆప్రతిబద్ధః. సర్గః - ఉత్సాహః. తాయనమ్ - స్థితతేదిదర్శనాత్. క్రమఇతి - కర్తరివృత్త త్పత్తిః. సర్వేశ్వరపరాధార - సర్వేషామిశ్వరాణాంపరాధార. ధామ్నాంధామాత్మక - జ్యోతిషాంజ్యోతిః” ఇతి శ్రీవిష్ణుచిత్తారైవ ర్వావ్యాఖ్యాతమ్.

తాత్పర్యము.—నిరతికయ సోన్దర్యలావణ్యములు మొదలగు కల్యాణగుణములు కలవాడును మిక్కిలి పరిమళించుచున్న దివ్యమాలచే నలంకృతుడును నిత్యసూరిసంఘములచే స్తుతించబడుచువాడును నైన తనను మేము సమీపించి ధ్యానించియు పాదపద్మములను నమ స్కరించియు అనన్తాతిత్యముచే ససంభ్రమచేతనముచేసియు రససేన్ద్రియముచే బాడియు వర్తించునట్లు తనవిషయములైన పాశురములను నాకున్ద్రసాదించిన సర్వేశ్వరుని యాదార్యమెట్టిదో! 3.

మూ.—వళ్ళలేమతుశూతనావెన్దరదకమలై యేయునైనినై! న్దెళ్ళోక ఉన్దవెన్దాయునై యెజ్జనమ్ విడుకేన్! ।

వెళ్ళమేపురై నిన్బుకల్ కున్దెన్దాడిప్పాడిక్కళిత్తుకన్దక! న్దెళ్ళనోయోక కెల్లాన్దరన్దయన్ద పోన్దిరున్దే! ౪॥

ఆ.—(వళ్ళలే) అక్రతర్ కాత్త దానమ్బణ్ణమ్ స్వభావనే!, తద్విరోధినిరసనస్వభావనే!, ఎన్నుడైయపరమభోగ్యమే!, ఉన్నైనినైన్దాల్ సీరాయురుకుమ్ ప్రకృతియాకవెన్నైప్పణ్ణివనే!, ఉన్నుడైయ ఏనంపిదమానకల్యాణగుణజ్జళాకిఱ వమృతవెళ్ళైక్కున్దెన్దాడిప్పాడిక్కళిత్తు కన్దకన్దళ్ళనోయోక కెల్లాన్దరన్దయన్ద పోన్దిరున్దే! యెజ్జ నేవిడుమ్బడియెన్దితార్. ౪.

అన్వ.—వళ్ళలే మతుశూతనా ఎన్ (౩) మరదకమలైయే ఉన్దై నినైన్ద (౬) ఎళ్ళోకల్ తన్ద ఎన్దాయ్ (౯) వెళ్ళమేపురై నిన్ బుకల్ (౧౨) కున్దెన్ద ఆడిప్పాడి కళిత్తు (౧౪) ఉకన్దకన్ద ఉళ్ళనోయోక కెల్లామ్ తురన్ద (౧౬) ఉయన్ద పోన్ద ఇరున్ద (౨౧) ఉన్నై ఎజ్జనమ్ విడుకేన్! (౨౪)

పన్ను.—అనన్తరమ్, సర్వప్రకారోపకారక నాన వున్నై విడప్పోమోవెన్దితార్.

అర్థిత్వనిరపేక్షమాకవుపకరిక్కుమ్ మహోదారనాయ్, ఉపకారజ్ఞోభ్యుక్తిః వెన్దిరోధియైమధువై యజ్ఞీత్వాప్సోలేయజ్ఞీక్కుమవనాయ్, నివృత్త విరోధిక నాన వెకక్కు, (౩) ఉత్తుజ్జమాయుజ్జ్వలమానమరదకమలై పోలేయిరుక్కిఱనడినై యనుభవిష్టిక్కుమవనాయ్, ౧ “మాత్వాన్దన జ్ఞాప్తిష్టమన్దైయోతోత్తైవిష్టు” ఎన్దిఱపడియే ఉన్నై, అనసద్దిత్తు, (౬) ఇరతవిషయజ్జలైయికల్లుమ్ స్వభావన్దై, తన్ద, స్వామియే!, (౯) పెరుజ్జడల్ పోలేయపరిచ్చిన్దమాన, ఉన్నుడైయ, గుణజ్జలై, (౧౨) అవగాహితమభవిత్తు, అన్దప్రీతియా లేఅడువతుపాడువతాయ్, కళిత్తు,

౧౫) అతోరళవిల్ నిల్లా తేమే నేలనవుకన్దు, అహక్కారాధకామజ్జో అనుభవవిశ్లేషమ్ నికన్దానుసన్ధానమ్ముతలకవుశ్శనోయ్కలైయేమ్, తూరప్పొన్బుడియకల్దీ, (౧౯) లభ్యతాకనాయ్, సంసారస్థితీకొలైదు ఉన్నశవుమ్బాన్దు, ౧ “గాయన్నాన్దే” ఎన్దునుభవిత్తుకొగ్గిక్కిప్పెల్దువైత్తు, (౨౧) ఇప్పడియుపకారకనానవున్దై, ఎజ్జనే, విడువేక? (౨౪)

౪.

అర్థము.—మహోదారుడును విరోధియగుమనువునుసంహరించినవాడును నాకు (౩) మరతకపర్వతమునలెమనోహరమైనతిరుమేనుకలడునునైన నిన్ను ననుసన్ధించి (౬) (ఇతరవిషయములను) యిహసించుస్వభావమును బ్రసాదించిన ఓ!స్వామీ! (౯) సముద్రమువంటి భృగగుణములుకల నీయొక్క గుణములను (౧౨) ఆవగాహించి నృత్యముచేసియుపాడియు సంతోషించియు (౧౫) పైపైయానందము బిందువు మనోవ్యాధులైన (అహంకారముమకారములను) బోగొట్టియు (౧౮) (సంసారలకంపె) విలక్షణుడై యుండియు నిన్ను (౨౧) కారణముచే విడిచెద? (౨౪)

౪.

ఈ.—నాలామ్బట్టు. “నామరువిననే త్రియుళ్ళినణజ్జినామక్కిన్దాడ” ఎన్దు - తమ్ముడై యనై చ్యత్తై యసన్ధితవాతే, “ఇవర్ నమ్మేవిడిత్తెయ్ వతేక?” ఎన్దు అననతిశజ్జె-పణ్ణ, నిర్దేతుకమాకవునడిపక్కునై నీయెన్దునుభవిప్పిక్క-అనుభవిత్తు అత్తాలేశిళినాన నానునై విడ సమ్భావనై యున్దో? వెన్దితార్.

(చళ్ళలే) నిర్దేతుకమాకవునై యెనక్కు త్తనపరమాదారనే! (మతుశూతనా) నీయునై త్తరుమిడ త్తిల్ నాన్ స్వీకరియాలపడిపణ్ణమ్ విరోధికలై, మధువాకిఱి వసురనై నిరసిత్తాప్పోలే నిరసిత్తవనే! (ఎన్దరదకలైయే) ఉనై నీయాక్కుమ్బడి యున్నిలుమ్ శీరియతాయ్, శ్రమహరమాయ్, అపరిచ్ఛేద్యమానపడిపక్కునై మన్దో ఎనక్కాదార్యమ్బణ్ణిల్దు. (ఉనై సినైన్దో కల్ తనవెన్దాయ్) ఉనై యనుసన్ధితాల్, ఇతరవిషయజ్జలై గావిడుమ్బడి పణ్ణినవనే! యెన్నుతల్; అన్దిక్కే, ఎళోకలావతు - ఈడుపాడాయ్, ఉనై యనుసన్ధితాల్, “కాలామ్బు నెజ్జియిమ్ కణ్ణులుమ్” ఎన్దిటపడియే అల్లియెడుక్క-వేణ్ణుమ్బడిపణ్ణి త్తనవెన్నాయ నేయెన్ను

జీ-ఆ.—నాలామ్బట్టు (చళ్ళలేయత్తాది). (తమ్ముడై యనై చ్యత్తైయితి) “నామ్” - (ప్రీతితత్వమ్ కనాక్కణ్ణతియాలనామెన్దైయాలే-చ్యవ్విద్యోతితమైన్దు పడి. (అతిశజ్జె-పణ్ణ) నైచ్చానసన్ధానమతిరక్కా-హేతునైన్దు పడి. వడిపక్కునై యెన్దు - “మరదకమలై” ఎన్దుత్తై య్దు. “ఎళోకల్” ఎన్దు పదత్తిక్-ద్వితీయార్థత్తిలేనోక్కాక (శిళినాననానైన్దు). విషసమ్భావనైయున్దో వెన్దుతు - “ఎజ్జనమ్విడువేక” త్తైప్పల్దు.

హేతుపూర్వకమాకత్తరల్, అతు యోదార్యమ్బులైయాలే (సన్దేతుకమాక వెన్దితార్). “మతుశూతనా” ఎన్దుతు - చృష్టానార్యమ్. “నై నీయాక్కుమ్బడి - ఉనై “పరక్” ఎన్దు ప్రకాశిప్పిక్కి-అపడియెన్దు పడి. ఇన్దే - ౩ “యాపత్రయాపరమయా” ఇత్యాద్యనుసన్ధేయమ్. మరదకమలైయిక్ తార్పర్యమ్ (ఉన్నిలుమ్ శీరియతాయిత్యాది). శీరియతాయ్ - భోగ్యమాయ్. “ఎళోకల్” ఎన్దుతుక్కర్థద్యయమ్-త్యాగమ్, ఈడుపాడుమ్. మున్దినతు (ఉనై యిత్యాది). (కాలామ్బుమిత్యాది) కాల తడుమాతానిఱుమ్, నెజ్జు శిళిలమాకానిఱుమ్,

ఆ-ఆ-వి.—౩ “యాపత్రయాపరమయాపరమేణధామ్న చిత్రైశ్చైశ్చిదుచితైర్భవతిశ్చిత్రైః| చిత్రై రనిహ్నావపరైరపరైశ్చైశ్చిన్దిశ్చిత్తేత్యయివిపశ్చితఈశిత్యత్వమ్” ఎన్దు తనుసన్ధేయమ్. — (కాలామ్బుమిత్యాది). పెరియతిరువద్రాతి ముప్పత్తునాలామ్బట్టు. తిరుప్పావ్వుడలిలే కణ్ణిళోర్ ద్దురుకుఱిపక్కునైయమ్, శీలసౌలభ్యాదిగుణజ్జలై యుజ్జణ్ణుభవిత్తై-యన్దిక్కే, నాజ్జో కేట్టమాత్రత్తిలేయమ్ అవ్వశవుమ్ వరయోగ్యతైయిల్లాతపడి కాల తడుమాతానిన్దుతు ; నిన్దైతుధరిక్క-విషమాయుమ్బడి నెజ్జుశిళిలమాకానిన్దుతు ; కణ్ణిళో ఇలక్కుత్తైక్కప్పార్ క్కవాణ్ణాతపడి పరిభ్రమియూనిన్దుతు.

౪.

ఈ.-తల్.(ఉన్నెయెజ్జనమ్ విడు కే.) “ఉదారనలై” ఎన్ఱువిడవో?, “విరోధినిరసననలై” ఎన్ఱువిడవో?, “ఉనక్కు-పడి
వళక్కిలై” ఎన్ఱువిడవో?, ఉన్ఱిషయత్తిలేయిప్పడి యీడుపట్టనా? ఉన్నెవిడ సమ్భావనైయున్ఱో? వెన్నుతల్,
ఉన్నెయనుసన్ఱితై, ఇతరవిషయజ్ఞలిల్ విరక్తనాన నా? విడసమ్భావనైయున్ఱో? వెన్నుతల్. ఇనిమేలెల్లామ
వనతిశజ్జెయైత్తీర్ క్కితార్ (వెళ్ళమేయిత్తాది) కడలోడొత్తిరున్ఱుళ్ళున్ఱుడైయ కల్యాణగుణజ్ఞతై నాలు
మూలై యుమ్బుక్కు-వ్యాపిత్తు, నా? మలుననైన్ఱు ప్రీతిప్రేరితనాయ్ కొన్ఱుపాడి, ఆత్తాలేశెరుక్కి మికవుమ్ ప్రీతి
నాయ్. (ఉళ్ళనోయ్ కళెల్లామ్ తురన్ఱు) కర్తనిబన్ఱనమాకవరుమనై, ఉన్నెప్పిరిన్ఱుపడుమనై, “అయోగ్య్”
ఎన్ఱుకన్ఱువరుమనై, ఇత్తాదికళెల్లావన్ఱై యుమ్మాటి. (ఉయ్న్ఱు) ౧ “సన్ఱమేనన్ఱతోవిడుః” ఎన్ఱిపడియే యుజ్జీ
బిత్తు. (పోన్ఱు) సంసారికలై విట్టువ్యావృత్తనాయ్. (ఇరున్ఱు) నిర్భరనాయరున్ఱు. వళ్ళలేమతుశూతనా-ఉన్నె
ఎజ్జనమ్ విడు కే? ౪.

జీ-ఆ.-కణ్ శుక్రలానిఱ్కు-మెవ్వు పడి. అశ్శియెడుక్క-వారియెడుక్క. ఎజ్జనమ్-ఎజ్జప్రకారత్తాతే. “ఎజ్జనమ్” ఎజ్జత్తెవివరిక్కి-తార్ (ఉచార నిత్యాది). “వళ్ళలే” ఇత్యాదిపద్యజ్జల్-పేతుగర్భజ్జల్. “ఎళ్ళేకల్” ఎజ్జిపదత్తిసర్గవ్వయత్తెయమ్ వుళ్ళత్త్రునుమాకవరళిచ్చెయ్కేతార్ (ఉచారవియత్తిలిత్యాది). వెళ్ళమేవురై-(కడలోదొత్తిరుదుళ్ళ) ఆపరిచ్చిన్నమానవెజ్జ పడి. “కుడైదు” ఎజ్జతిసర్గమ్(నాలుమూలైయమ్మకు వ్యాపిత్తెవ్వుతు) ఆతావతు-ఆవగాపీత్తెనుభవిత్తెవ్వు పడి. మఱుననైదు-మఱుపాడురువననైదు. పూర్ణానుభవమ్మజ్జియెవ్వు పడి. ఇతః “కుడైదు” ఎజ్జతిల్ నిర్ధమానవర్గమ్. “ఆడి” ఎజ్జతిక్తాత్పర్యమాతల్. ఆడి-ఆవగాపీత్తు. కలిత్తు-(వెరుక్కి) ఉక్తయ్కయ్ (వికవుమ్ప్రీతనాయ్) తురదై-తురత్తి. పోదు-సాంసారికస్థితికులైదున్నశవుమ్మోదు. వెళ్ళమేవురైతోడన్ది, పోన్దిరుదు-వళ్ళలేతోడన్ది. ఎళ్ళేకల్ తద్దపెన్దాయువై యెజ్జనమ్ విదుకేనిత్యసన్యాయః.

తాత్పర్యము. — ఆశ్రీతులకు పకరించు స్వభావుఁడును ఆశ్రీతులవిరోధులనుబోగొట్టు స్వభావుఁడును నాకుఁజరమభోగ్యముగ నున్నవాఁడునుజేన ఓ! సర్వస్వామీ! నిన్ననుసంధించినచో శిథిలమగు స్వభావమును నాకుఁబ్రసాదించు నీకల్యాణగుణములనియెడి యమృతమును ననుభవించిన నరముచేసియు నీగుణములనుబాడియు మనోవ్యాధులగు నహంకారమమకారములను సుపాసనముగఁజూగొట్టి నిన్ననుభవించుచున్న నేనెటువిశేషించెద?

మూ.— ఉయ్యస్థుహోస్తు లప్పిలాత వ్యోవిచక్రే నాశమశ్చయతు, ఉన ।

శనమిలడిమెయడెనేన్నిడువేనో ।

తెనుపనలె యాడరవణ్ణి మేవిప్పాఁడల్ యొకని తిరె ।

చిచ్ఛిన్ శయతవెన్దాయునై చిచ్ఛిన్ శయతుశయతే ||

२३॥

అ. — (ఉయ్యపు) త్వదనుభవజనితమన క్రితయారే కలిత్రాజుఁజేరి తిరువనన్దాహ్వానైశే ఈశ్వరైయదివ్యరూపగుణైయనుభవిత్రు
కాన్దూ కణ్ణళోన్దరుకుఁజి పున్నై యనుభవిత్రయైయపున్దిరుప్ప, ఎన్ను డైయమడివిల్లాతమహనుఁబుడైత్రాహ్వానైశ్చి. ఈశ్వరైయదివ్యైయై యివై
ఇని విదువేనో? పెనితార్.

అన్వ.— పాట్నాలో బుద్ధ ప్రతిమ (3) తన ఆడు ఆడుబట్ట (౧) మేలి యాకాకు ఎత్తైన (౧) జ్వాలాంతకు ఎత్తైన ఉన్నది (౧) జ్వాలాంతకు ఉన్నది ఉన్నది బుద్ధ (౧) ఎక్ ఉన్నది బుద్ధ (౧) తీ బుద్ధుని నామము (౧) ఉన్నది ఉన్నది

౪. విద్యార్థి విడుదల? (౨౬)

2.

పన్నీ. — అనన్తరమ్, త్వదనుభవజనితకైజ్జుర్యభోగతై పెన్ద్రునాక్ విడుమ్బడి యెన్నెన్దితార్.

తిరుప్పావ్డలలితే, విన్దువకై యాయ్, విన్దు (౩) ఫణ్డైయై డైయవనాయ్, ఆత్తెన్దువరుకిఱ, తిరువరవణైయిన్ మేలే, (౬) పొరున్ద క్కణ్ణుళోన్దు, జగద్రక్షణయోగ త్తిల్ నిభృతతైయాలే, ఉఱ్ఱువారైప్పోలే, (౯) రక్షణప్రకారచిన్తైపణ్ణిన, ఎక్సాన్దమియే! ఇప్పడి రక్షక త్వతైప్రకాశిత్తైపున్దై, (౧౨) నిరన్తరానుసన్ధానమ్బుణ్ణి, లభ్యస్వరూపనాయ్, అన్యపరరాన సంసారికళిల్ వ్యావృత్తనాయ్, (౧౫) నానేయెనక్కు తైడిక్కొణ్డు, అసక్త్యాతమాయ్, క్రూరమాయ్, (౧౮) అగ్నికల్పమన, పాపజ్జలై, నశిక్కుమ్బడిపణ్ణి, (౨౧) ప్రాప్తనాన వున్నడెయ్, అపరిచ్ఛిన్నమన, కైజ్జుర్యభోగతై, (౨౪) కిట్టప్పెన్ద్రునాక్, వివక్షమనల్లక్. (౨౬) ఆత్రితవిషయ త్రిలునక్కుప్పొరుత్తమిల్లమ ల్ విడుకిఱేనో? అవర్కళిల్ రక్షణ త్తిల్ ఉనక్కు చిన్దెయిల్లమల్ విడుకిఱేనో? ఉన్ననుభవ త్రిలనక్కు శీలనమిల్లమల్ విడుకిఱేనో? ఎక్ స్యరూపమ్ ప్రకాశియామల్ విడుకిఱేనో? విషయానక్తరాన సంసారికళిడు పొరుత్తముణ్డాయ్ విడుకిఱేనో? ప్రతిబన్ధకమాన పాపముణ్డాయ్ విడుకిఱేనో? ప్రాప్తమాన కైజ్జుర్య త్తిల్ శువడఱియామల్ విడుకిఱేనో? ఇప్పడి లభ్యాభీష్ట నాననాక్ విడువేనోవెన్దు కరుత్తు. ౫.

అర్థము. — క్షీరాభియందు అయిదువిధములుకల వికాలములైన (౩) శరస్సులుకల ఆడుచున్న సర్పమనియెడిశయనమును (౬) బొంది యోగముచే నిదురచేయువారలవలె (౯) (రక్షణప్రకారమును) చింతించిన నాస్వామి! నిన్ను (౧౨) ధ్యానించిధ్యానించి ఉజ్జీవించి సంసా రులకంఠెవిలక్షణమై (౧౫) నాయొక్క అసంఖ్యాతములును క్రూరములును (౧౮) అగ్నితో సమానములులైన పాపములను నశింపజేసి (౨౧) నీయొక్క అంతములేని కైంకర్యములను (౨౪) బొందితిని; (ఇంక) విడిచెదనా? (౨౬).

ఈ. — విదామ్యాట్టు. ఆత్తాన్తదాస్యత్తిలే అధికరిత్తనాక్ ఉన్నై విడ ప్రసజ్గముణ్డో? వెన్దితార్.

(ఉయ్న్దుపోన్దు) నానుళేనాయ్, సంసారికళిల్ వ్యావృత్తనాయ్ పొన్దు. (ఎన్నులప్పిలాతవిత్త్యాది) ఎ న్నుడై య్. ముడివిన్ది క్కేయిరున్దుళ్ళొడియ పాపజ్జలై వాసనైయోడేపోక్కి, ఉన్దిరువడికళిలే ఆత్తాన్తదాస్యత్తిలే అధికరి త్తనాక్, ఇనివిడప్రసజ్గముణ్డో? (విడువేనో) విషయాన్తరజ్జలై విరుమ్బినో? విడుక్కెక్కు, స్వరూపసిద్ధియి న్నిక్కేయొన్ది విడుకిఱేనో? దాస్యపరిమళత్తిల్ శువడఱియామల్ విడుకిఱేనో? ఎనక్కుత్తై కుట్టివిడుకిఱేనో? (విద్విత్త్యాది) అడిమైయిల్లువడఱిన్ద తిరువనన్దాత్వానున్నై విడిలన్దోనానున్నై విడువతు. పెరువెళ్ళత్తుక్కు ప్పలవాయ్ త్తలైకళో పోలే భగవదనుభవత్తాల్ వన్దవార్వత్తుక్కు ప్పొక్కుపీడాక ప్పలతలైకలై యుడై య్

జీ. అ. — విదామ్యాట్టు. (ఉయ్న్దిత్త్యాది). “ఉనత్తన్దులడిమైయడైన్దే విడువేనో” ఎన్తతైప్పన్ద్రువవతారికై (ఆత్తాన్తేత్త్యాది). ఆత్తాన్తదాస్యమ్ - యువదాత్త భావియానకైజ్జుర్యమ్.

(నానుళేనాయ్). “ఉన్నైచ్చిన్దైశెయ్తుశెయ్తు - ఉయ్న్దుపోన్దు” ఎన్తవ్వయత్తిలే తాత్పర్యమ్. ఉన్నై నిరన్తరానుసన్ధానమ్బుణ్ణి లభ్యస్వరూపనాయెన్దు పడి. సంసారికళిల్ - అన్యపరరానసంసారికళిల్. ముడివిన్ది క్కే - అసక్త్యాతమాయ్. వెన్ది - క్రూరమాయ్, అగ్ని కల్పమన. అన్దుమిడిమై - అపరిచ్ఛిన్నమాయ్ నిత్యమానవడిమై. దాస్యమైశెయ్తుతిరువడికళిలేయకైయాలే (ఉన్దిరువడికళిలేయెన్దితార్) “ఉనతు” ఎన్తతైక్కటాక్షిత్తు (విషయాన్తరజ్జలైయత్త్యాది). “ఉయ్న్దు” ఎన్తతైప్పన్ద్రు (స్వరూపసిద్ధిత్త్యాది). “అడిమై” ఎన్తతైప్పన్ద్రు (దాస్యపరిమళమత్త్యాది). శువడు - రసమ్. “అన్దుమిల్” ఎన్తతైప్పన్ద్రు (తెకుట్టివిడుకిఱేనోవెన్దుతు). తెకుట్టి - అతిశృష్టియాలేవేన్ది యిరామై. “విడువేనో” ఎన్తననన్తరమ్ తిరువనన్దాత్వానై చొన్దులకిఱుక్కుభావమ్ (అడిమైయిలత్త్యాది). “ఎన్దు” ఎన్తతుక్కు భావమ్ (పెరువెళ్ళత్తుక్కిత్త్యాది). వాయ్ త్తలైకళో. వాయ్ క్కూల్కళో. వైవలై - పరన్తతలైకళో. పలవాయ్ త్తలైకళైన్దుతు-తాత్పర్యాన్ద్రమ్.

అ. అ. వి. — “అన్దుమిల్” ఇత్యత్ర - అనుభావ్యాంశాపేక్షయానుభూతాంశస్వాల్పత్వమ్, అనుభూతాంశాపేక్షయానుభూత్యాం

ఈ - రాయ్, మధుపానమ తరైప్పొలే ఆడానిత్పానాయ్, శై త్యసౌకుమార్యసౌగంధ్యజ్జతైయదైయనానతిరువన
న్దాన్దొన్నేలే, తిరుప్పొళ్ళుడలిలే, “సకలపాణికళుమిక్కరైమరజ్జేర్న్దతామ్విరక్కా?” ఎన్దుయోగనిదైయిలేతిరువు
ళ్ళుజ్జేయ్త ఎన్నయనానవనే! (యోకని త్తిరై) ౧. “ఆత్తానంవాసుదేవాఖ్యంచి న్దుయన్” ఎన్నిఱపడియే తన్నైయను
సన్దిత్తల్. ఎన్దాయ్) నీరైయైక్కాట్టియెన్నైయనవ్యర్వానాక్కినవనే! (ఉన్నైచ్చిన్నైశెయ్తుశెయ్తు) నాన్నినై
త్తైక్కక్కపిక్కణ్ణనవున్నై ఎన్నినైత్తువైత్తువిడప్రసక్తమున్దో?

౫.

జీ.ఆ. — “ఆరవు” ఎన్దుతుక్కుభావమ్ (శైత్యేత్యాది). (తిరువనన్దాన్దొన్నేలే) పొరుద్దిఎన్దు. “మేవి” ఎన్దుతుక్కుర్థమాకమ్కూట్టువతు. ౨. “యో
గస్సన్నుహనోపాయధ్యానసక్తతీయక్తిఘ” ఎన్దుతిలుపాయవివత్తుయాభావమ్ (సకలపాణికళుమిత్త్యాది). ధ్యానవివత్తుయాఅర్థాన్దరమ్ (ఆ
త్తాన్దమిత్త్యాది) పట్టేంశేచతుర్థ, “ఆత్తమాయామయ్యాదివ్యాంయోగనిద్రాంసమాశ్రితః ఆత్తానంవాసుదేవాఖ్యచ్చిన్దుయన్దధునూదనః” యోగ
రూపనిద్రైయిలేకన్దైశెయ్తైయవతు - యోగరూపనిద్రైయైప్పట్టుకై. నీరైయైక్కాట్టియెన్దుతు. “పాళ్ళుడల్” ఇత్త్యాదియైప్పట్. “యో
కనిత్తిరై” ఎన్దుత్తిక్కుమున్ది నవర్ తైక్కటాత్తిత్తు (నాన్నినైక్కైక్కైత్త్యాది). ఉన్నైచ్చిన్నైశెయ్తుశెయ్తు - ఉన్నై నీరైత్తరమాకవనుసన్దానమ్మణ్ణి.
చిట్టపైన్దైత్తిడణ్ణి, ఎన్దాయున్నైచ్చిన్నైశెయ్తుశెయ్తు - ఉయ్దుపొన్దుతొడణ్ణి, అశిమైయదైన్దేవిదువేనోవిత్త్యన్దుయ.

౫.

ఆ.ఆ.వి. — కసాన్దన్ద్యన్దవివత్తున్నాహ (ఎనక్కుత్తైక్కట్టియితి). — (సకలపాణికళుమిత్త్యాది) ఇన్దుర్థతైప్పట్ (కరైమరజ్జేర్న్దతామ్విర
కన్దైత్తు) — యోకని త్తిరైచ్చిన్నైశెయ్తైయవతు - నీరైయిత్తే; ఆతవతు. సుసారికళోపక్కల్ “ఎన్దున్నైయన్దజ్జివిప్పిక్కేణుమ్”
ఎన్దునువేత్తైయిన్దిక్కేయిరుక్క, “అవర్కళుముజ్జివిక్కేణుమ్” ఎన్దుపాయచిన్దైప్పణ్ణవత్తు. మేఱ్ఱట్టసౌలభ్యమిత్తైయెన్దుతిరువుళ్ళమ్.

ప్ర.తి. — (విదామ్మాట్టు) (ఉయ్దుపొన్దుత్త్యాది) (యోకనిత్తిరై) పట్టేంశే చతుర్థనైమిత్తికప్రళయప్రతిపాదనే, “జనలోకగత్తై
ప్పిన్దొన్ననకాన్దైర్భిఘ్నతః । బ్రహ్మలోకగత్తైచ్చవచిన్ద్యమానోముముత్తుభిః ॥ ౫ ॥ ఆత్తమాయామయ్యాదివ్యాం యోగనిద్రాంసమాశ్రితః ।
ఆత్తానంవాసుదేవాఖ్యంచి న్దుయన్దధునూదనః ॥ ౬ ॥ ఏపన్దైయిత్తికోనామ మైత్రేయప్రతిసత్పరః । నిమిత్తంతత్రయచ్ఛేతే బ్రహ్మరూపధరో
హరిః ॥ ౭ ॥”.

౫.

తాత్పర్యము. — నిన్ను సుభవించుటవలన జనించినక్రితచే సంతోషించి యాడుచున్న యనంతునిమీఁద జగద్రక్షణార్థముగ నిద్రించుచున్న
నిన్ను సుభవించి యుజ్జీవిించి లోకవిలక్షణుడుగ నుండి యంతములేని నాదుఃఖములను భోగిగాఁబ్టి నీపాదపద్మములందు నిత్యదాస్యమును బొంది
తినిగాన నిన్ను నేనింక విడువనసమర్థుడను.

మూ. — ఉన్నైచ్చిన్నైశెయ్తుశెయ్తున్నై డుమామొళియిశై పాడియాడి, యె ।

న్నున్నై త్తివిన్నై కణ్ణుమివేరరిన్దహాయా ।

నున్నైచ్చిన్నైయినాలిక్కన్దవిరజీయనకన్దార్వజ్జీణ్ణ, వె ।

న్నున్నైక్కోళరియేముడియాతతెన్నెనక్కే ।

౬.

ఆ. — (ఉన్నై) ఇప్పటి యున్నై సర్వకరణజ్ఞశాలుమసుభవిత్తు ఎన్నుదైయసమప్రప్రతిబన్దకజ్జతైయమ్మొక్కేనే, ఆత్రితనున్నైక్కో
లవత్తుమున్ననన్దైయ ఇన్దుత్తైయిత్తుక్కొట్టిరుక్కుమ్ స్వభావనానవనే! ఎనక్కుముడియాతతే? ఇన్ద సమృద్ధియెల్లామున్నుదైయ
‘విశ్నతేనితాత్.

౬.

అన్య. — ఉన్నై శిన్నైయి నాల్ ఇక్కడన్ద (౩) ఇరణియై అకల్ మార్వమ్ (౬) కీణ్ణి ఎక్ మున్నై (౯) కోళరియే ఉన్నై శిన్నై య్తుశెయ్తు (౧౨) నెడు ఉక్ మొట్టి (౧౫) మా ఇన్నై పాడి (౧౮) ఆడి ఎక్ మున్నై త్రివిన్దకళ్ (౨౧) యాక్ ముళువేరన్దనక్ కక్కు (౨౪) ముడియాతతు ఎక్. (౨౬)

పన్నీ. — అనన్దరమ్, ఇన్ద్రై శ్శర్మాభత్తారే తమ్మడైయ సర్వాభీష్టముమ్ తలైక్కట్టిల్ శ్శ్రితార్.

పశుత్తస్వామియూరూయ్ కారకనుమానవున్నై, నెజ్జారే, అనాదరిత్త, (౩) హిరణ్యసుడైయ, వేరిడముడైత్తాన, మారైన్ద (౬) నాయా నేనకిళ్ళైత్తనాయ్, విరోధిసప్ప త్రిన్దునిదర్శనభూతనాయ్, ఆత్తనానప్రహ్లాదక్ నిన్దెవుక్కుముట్కొలిన్, (౯) నరసింహమానవనే!, ప్పడిఅపత్సఖనాయ్ ప్రాప్తనాయ్ భోగ్యనానవున్నై, నిరన్దరానుసన్ధానమ్మణ్ణి, (౧౨) అన్ద్రీతియారేయత్తుజ్జమాన, ఉన్నుడైయగుణవా కమాన, తిరువాయ్ మొట్టియై, (౧౫) అవిన్దుయత్తుక్కిడానపెరుమైయ డైయ, ఇన్నైయోడే, పాడి, (౧౮) అప్పొట్టుక్కిడానపభినయన్దోల్ మున్నుడి పాడి, ఇప్పడికరణత్రయత్తాలుమున్దానభోగత్తారే ఎన్నుడైయ, అనాదికాలార్జ్జితపాపన్దై, (౨౧) ౧ “వోపజనన్దరక్” ఎన్నుమ్కణ్ణిరే నాక్, ఒన్దొజ్జీయూమల్ వేరోడేయిరన్దేక్. భోక్తుత్వమిత్తలైయిరే యానవోపాతి విరోధినిపర్వకత్వముమ్ ఇన్ద్రేయాకక్కుత్తై య్లైయిత్తు. స్వరూపమ్ తత్ప్ర) కారమానపిన్దు ఎనక్కు, (౨౪, తలైక్కట్టాతతు, ఎతుతాక్! (౨౬) సర్వాభీష్టముమ్ సిద్ధిమనోవెన్దకరుత్తు.

అర్థము. — నిన్ను మనస్సుచే గరిహించిన (౩) హిరణ్యనియొక్క విశాలమైన పక్షస్థలమును (౬) జీల్పిన నాయొక్క (ప్రహ్లాదా) స్వర్ణచింతకు) మనుపావిర్భవించు (౯) నృసింహవతారంబై త్రినవాదా! నిన్ను నిరంతరముగ ననుసంధించి (౧౨) శ్రేష్ఠమై నీవిషయమైన రువాయ్ మొట్టిని (౧౫) గొప్ప స్వరములతో బాడి (౧౮) (అర్థములను) అభినయించి నాయొక్క అనేకకాలములందు సంపాదించబడిన హరములైన పాపములను (౨౧) నేను ప్రధానమాలమును ఛేదించితిని; నాకు (౨౪) నెరవేరనిది ఏది? (౨౬).

ఈ. — ఆతామ్బట్టు. ఆత్తనుడైయ ప్రతిజ్ఞాసమకాల త్రిలేతోల్ మువానొరువనానపిన్దు ఎనక్కొరుక త్తవ్యాంశమున్దో? వెన్దితార్.

(ఉన్నై చ్చిన్నై శెయ్తు శెయ్తు) ఇనిమైయా లేవిడ వొన్దొ తిరుక్కిటవున్నై మాతా తేయనుసన్దిత్తు. (ఉన్నై) భోగ్యనుమాన్ద్రాప్తనుమానవున్నై. (శిన్నై శెయ్తు శెయ్తు) ౨౯. నిది భ్యాసితవ్యః” ఎన్దిటవిధిసేరితనాయన్ది క్కి, భోగ్యత్తైయా లేవిడ మాట్టాతే అనవరతభావన్దే షణ్ణి. (ఉన్ని త్యాది) నెడుమైయుమ్, మహత్తైయుమ్ - మొట్టి య్కుమ్, ఇన్నైక్కుమ్ విశేషణమ్. ఇయలిత్పెరుమైయుమ్, ఇన్నై యిత్పెరుమైయుమ్ ఇల్లుకిటతు. ఇయలుమిన్నైయుమ్ రై కాణవొన్దొ తపడి యరుక్కిట మొట్టియైప్పాడి, అతిరున్దవిడ త్రిలిరుక్కువొట్టామై ఆడి.

శీ-అ. — ఆతామ్బట్టు (ఉన్నైయిత్తాది). “ ఎన్నున్నై కోళరియేముడియాత తెన్నెనక్కే. ” ఎన్దపదన్దైక్కటాక్షి త్తవతారిక్తై శ్శ్రితసుడైయవిత్తాది. ఇనియుమక్కుచ్చెయ్యవేన్దెవ తెన్నెన్నై వన్దవతారిక్తైయనడియిలేమాట్టిక్కొళ్ళతు.

ఇనిమైయా లేయెన్దతు. “ యాకనిత్తిరైశిన్నై శెయ్తు ” ఎన్దతిక్కొన్దీయాన్దైత్తప్పల్. వీప్పెక్కన్దమ్ (మాతా తేయనుసన్దిత్తైత్తతు). వివ శమ్ (భోగ్యనుమాయిత్తాది). “ యాకనిత్తిరైశిన్నై శెయ్తు, ఎన్దాయ్ ” ఎన్దపదన్దయైయుమ్మల్ (భోగ్యనుమాన్ద్రాప్తనుమానవు య్లైయెన్దతు). సాధనశ్చేర పలకాలమ్ శిద్దిక్కితారోవెన్న (నిదిభ్యాసితవ్యత్తాది). నెడుమైయుమ్, మహత్తైయుమ్ - పర్యాయమున్దో న్న (నెడుమైయుమిత్తాది). నెడు - మొట్టి, మా - ఇన్నై, ఎన్దపడి. ఉపపాదనమ్ (ఇయలిత్పెరుమైయుమిత్తాది). ఇయలిత్పెరుమై యుమ్, ఇన్నై యిత్పెరుమైయుమానవ - అర్థగామ్యార్థ్యత్తాలమ్, రస్యతాతితయత్తాలమ్ రై కాణవొన్దొ తిరుక్కొన్దైయన్దితార్ (ఇయలుమిన్నైయు మిత్తాది). మొట్టియైప్పాడి - తిరువాయ్ మొట్టియైప్పాడి.

అ-అ-వి. — అట్టితు, నీరిప్పడియేవిడా శేయిరన్దీరేయాకిలమ్ పేల్ ముక్కుడలాకవుమ్ శిలయత్తు జ్జో పన్దవేన్దావోవెన్దప్రశ్నతత్పర్యమ్. —

ఈ.-(ఎన్నిత్యాది) ఎన్నుడై యశ్రీకృష్ణమానకర్తజ్జలై వాసనై యోడేపోక్కినే. ముమ్మవేర్-వేర్ ముమ్మక్కవెన్ద పడి. పక్కవేరోడేయెన్ద పడి. అవణవిరోధియైపోక్కిచ్చెయ్ తేయుమ్, ఫలాన్వయమ్ తన్నుతానై యాలే (అరిన్దనకాయానెన్దితార్) (ఉన్నైయిత్యాది) ఎనక్కుప్పణ్డేయుపకరి తవనే! (ఉన్నైచ్చిన్దైయినాలిక ధ్నై) ఉక్తిమాత్రమన్ది క్కే, నెన్జాలేయిక్కున్దానాయ్ త్తు. ఇత్తాల్ - అవణవిడువతు, బుద్ధిపూర్వమ్ ప్రాతికూ ల్యమృణ్ణినారై; ౧ * కైక్కొళ్ళుకైక్కుమిత్రభావమమైయుమ్.

(ఇరణియనకన్దార్వజ్జేణ్డ) వరబలభుజబలమూట్టియాక వళర్ న్దశరీరమానతు తిరువుక్కిరై పోరామైయాలే, అనాయాసేన కిట్టిత్తుప్పొకట్టానాయ్ త్తు. (ఎన్నున్నైక్కోళరియే) సరసింహమాయుతవిత్తుమ్ తమక్కెన్దిరు క్కితార్. కోళెన్దు - మిమక్కాతల్, తేజస్సాతల్. ౨ “మహావిష్ణుమ్” ఎన్నిఱమిడుక్కాతల్, ౩ “జ్వలన్తమ్” ఎన్నిఱతేజస్సాతల్. ఆశ్రితరిలే యెరువనుక్కుచ్చెయ్ తతుమ్ తనక్కుచ్చెయ్ తతాకనినై త్తిరాతవన్దు భగవత్స మ్బన్దమిల్లైయమిన్దనై. (ముడియాతతెన్నెనక్కే) నీప్రతిజ్ఞాసమకాల త్రివేవన్దు తోన్దు వాయాయ్ త్తుపిన్దు ఎనక్కుముడియాతతున్దో?.

౬.

జి-అ.-ప్రాక్తనమాన అనాదికాలార్జితమాన. వివరణమ్ (పక్కవేర్త్యాది). ప్రధానవేరుమ్, పక్కవేరుమావన-రుచివాసనైకల్. తీవి నైకల్ ముమ్మతుమ్ వేరోడేయిన్దనక. ఎన్దుమొర్రమున్దు. “అరిన్దనకాయా” ఎన్దు స్వకర్తృకమాక చొట్టువాసెన్నెన్దు. (అవణవిరోధి యైయిత్యాది). ఫలాన్వయమ్ - ప్రతిబంధకనివృత్తిరూపఫలాన్వయమ్. అరిన్దనక - అరియప్పేన్దేనితియావత్. తాత్పర్యమ్ (ఎనక్కిత్యాది). ఇన్దతాత్పర్యమ్. “ఎన్నున్నైక్కోళరియే” ఎన్నువళపున్దటాత్తిత్తు. “శిన్దైయినాల్” ఎన్దువిశేష త్తతుక్కుభావమ్ (ఉక్తిమాత్రమన్ది క్కేయి త్యాది). ఇక్కున్దా - అనాదీత్యా. “శిన్దైయినాలికధ్నై” ఎన్దైయాలే - అవసేబుద్ధిపూర్వకమాక ప్రతికూలనాయ్ విట్టాలవక్ విడువ నెన్దుమ్, ఇవన్దుక్కలన్దునుకూల్యమున్దానా లవనశ్శీకరిప్పనెన్దు మిశ్వరనుక్కున్దాన గుణాధిక్యమ్ ఫుత్తతెన్దితార్ (ఇత్తాలిత్యాదివాక్యన్ద యేన). (అమైయుమెన్దు) అనన్దమ్, ఎన్దుతాయ్ త్తెన్దుకూట్టువతు.

అకల్మార్వమ్ - వేరిడముడైయమార్వమ్. తాత్పర్యార్థమ్ (వరబలేత్యాది). ఉట్టియాక - ఆహారమాక. ఉకిర్ - నఖమ్. ఇరై-లత్తుమ్. అనాయాసేనవెన్దు - “కీణ్డ” ఎన్దు తైప్పేన్దు. ఎన్నున్నైక్కోళరియే - ఎన్నుడైయవిరోధినివృత్తిక్కునిదర్శనభూతనాయ్, ఆశ్రి తనాన ప్రహ్లాదక నిన్ద్రైయము త్తుగ్గొలిసవనాయ్, నిరతిశయ తేజోబలజ్జలైయడైయ సరసింహమావననే! ఇతిశబ్దార్థః. “ఎన్” ఎన్దు తు క్కుభావమ్ (సరసింహమాయిత్యాది). కోల్ - మిడుక్కుమ్, తేజస్సుమ్. “మహావిష్ణుమ్” ఎన్నిఱవిడత్తిల్, మిడుక్కావతు - సర్వలోక వ్యాపనశక్తి. మిడుక్కైయమ్ తేజస్సైయమ్ మన్దలిజ్జత్తిలేకాట్టుకితార్ (మహావిష్ణుమిత్యాది). ఇవ్వనతారమ్ తమక్కాకనెన్దిరుక్కై క్కడియేతెన్న (ఆశ్రితరిలేయిత్యాది). “కోళరియే, ముడియాతతెన్నెనక్కు” ఎన్నిఱసమభివ్యాహారతాత్పర్యమ్ (నీప్రతిజ్ఞేత్యాది). ముడియా తతెన్? - తలైక్కట్టాతతెతుతాన్? ఇదానీమసిద్ధమితఃపరంసాధ్యంకిచ్చిన్ద స్తిక్, సర్వశ్చసిద్ధమితిభావః. ఉన్నైచ్చిన్దైయెతుకెయ్ తు ఇత్తారభ్య. ఎన్నున్నైక్కోళరియే - ఎనక్కు - ముడియాతతెన్? ఇత్యన్వయః.

౬.

అ-అ-వి.-ఉన్నైచ్చిన్దైయినాలిత్యాది, ఎన్నున్నైక్కోళరియే - ఉన్నైచ్చిన్దైయెతుకెయ్ తిత్తాది, అరిన్దనకాయాన్; ఇనియెనక్కుముడియాత త్తన్వయమ్ పన్నీరాయరత్తిలే.

౬.

—(అతామ్బట్టు) (శిన్దైయెతుకెయ్ తు) బృహదారణ్యకే మైత్రేయాబ్రాహ్మణే, [౬-౫] “అత్తావా అరేద్రష్టవ్యశ్శోత వ్యః”.

౬.

తాత్పర్యము. — అశ్రితుడైన ప్రహ్లాదుడు నిన్ను గోరుటకుమునుపు వానియిట్లును నెరవేర్చిన ఉదారస్వభావుడా! ఈ ప్రకారము నాసమస్తకరణములచే నిన్నునుభవించి నాసమస్తప్రతిబంధకములను బోగొట్టుకొంటిని. నీనిశే తుకృపచేటిసమృద్ధినిబొందిన దాసునికేరవే రనికార్యమేమియునులేదు.

మూ. — ముడియాతతెన్నెనక్కేలినియుఁబ్రేలులకుముఱ్ఱానుకన్దువ! న్దడియే ఉట్టుకున్దానకల్వానుమల్లనిని!

చెడియాన్ నోయ్ కశ్చెల్లాన్దురన్దెమర్ కీఠ్ మేలెఱ్ఱుపిఱప్పమ్! విడియావెన్నరక తైన్దుళ్ళోర్ తన్నాటిసరే! 211

ఆ. — (ముడియాతతెన్) సర్వేశ్వరనాయురన్ద వెమ్మెరుమానుక్కన్చక్కలభిని శేశమెన్నళవిల్ పర్యవసియాతే, ఎన్నేడుసమృద్ధితోర్ పక్కలిలుఱ్ఱావెళ్ళోత్తెతు, ఆతలాలవనెన్నెయకలనినెక్కిఱ్ఱి; ఇనిముడియాతతొన్దుళ్ళోవెన్దితార్.

అన్వ. — ముఱ్ఱులకుము ఉఱ్ఱాన్ ఉకన్దు (౩) ఆడియే ఉళో వన్దు (౬) పుకున్దాన్ ఇని ఆకల్వానుమ్ (౯) అల్లన్ కీఠ్ మేల్ (౧౨) ఎఱ్ఱుపిఱప్పమ్ ఎమర్ శెడి (౧౫) ఆర్ నోయ్ కశ్చెల్లామ్ తురన్దు (౧౮) విడియా వెమ్ నరకత్తు (౨౧) ఎన్దుమ్ శేరతల్ మాఱిసర్; (౨౪) ఇని ఎనక్కేల్ ముడియాతతు (౨౭) ఎన్. (౨౮)

పన్ను. — అనన్దుమ్, ఎన్చక్కేల్ పణ్ణినపుసకారమ్ ఎన్కుల త్రిల్ సమృద్ధితోర్తెల్లారుముఱ్ఱివిక్కుమ్మడియాయ్ శ్రైన్దితార్.

సమస్తలోకముమ్, తన్ శెల్లా మైయాతేతనక్క శ్చేయామ్మడి అనల్ శ్రైయముతు శేయితవన్, అచ్చెల్లామైతనక్కెన్చక్కలీలేయుఱ్ఱాయ తుక్కుమేలే ఆరరాతిశయ తైయుడైయనాయ్కోఱ్ఱు, (౩) ఎన్నుడైయశేషత్వసమృద్ధమేపల్ దొశాక, ఉశ్చే, వన్దు, (౬) పుకున్దాన్; ఇని, అన్దులొకగ్గోపోలే పుఱుమ్మపొమవనుమ్, (౯) అల్లన్; ఇతడియాకకీఱుమ్, మేలుమ్, (౧౨) ఎఱ్ఱుపిఱప్పిలుమ్, ఎన్నేడుసమృద్ధము తైయాల్, శెడిపోలే, (౧౫) శెడిన్, అవిద్యాకర్త వాసనాదికశాసనమస్తవ్యాధికతైయుమ్, కడక్కవోటి, (౧౮) ఒరుకాల్ ముడిన్దువెళిచ్చి అప్పన్దుఱ్ఱే, నిరనియతానందము, సంసారమాఱినిరయత్రిలే, (౨౧) యావదాత్త భావి, కిట్టుకై, తవిర్ వార్ కళో. (౨౪) ఇప్పడికులస మృద్ధిసర్వత్తయన్ ఎన్నే పక్కలత్తెన్దు, ఎనక్కాకిల్, ముడియాతతు, (౨౭) ఉఱ్ఱో? (౨౮) ఎన్నేడుసమృద్ధితోర్తెత్తాకిల్ ఎల్లాక్కరియమ్ తత్తెన్దుఱ్ఱు ముఱ్ఱునున్దు.

అర్థము. — పరిపూర్ణసప్తలోకములను మ్రొంగినవాడు సంతోషించి (౩) దాసుడైననాయొక్క మనస్సునందు వేంచేసి (౬) యమరి యుండెను. ఇందులకు విశ్లేషించువాడును (౯) కాండు. క్రిందను వైనను (౧౨) ఏడుజన్మములయందును నాసంబంధము చెట్టువలె (౧౫) సమృద్ధములైన సమస్తవ్యాధులను బోగొందుకొని (౧౮) తీరని క్రూరమైన నరకమునందు (౨౧) ఎప్పుడును చేరుట లేనివారైరి. (౨౪) ఇంక దాసునికేరవేరనిది (౨౭) ఏది? (౨౮)

ఆ. — ఏఱ్ఱామ్మట్టు. ఎన్నళవిల్ విషయాకారమ్ ఎన్నుడైయ సమృద్ధిసమృద్ధికళళవుమ్ శెన్దుతుకిడి తెన్దితార్.

(ముడియాతతెన్నెనక్కేలిని) ఎనక్కాకిలినిముడియాతతుఱ్ఱో? ఎనక్కేనిముడియాతతుఱ్ఱో - ఎనక్కేని అనపాన్దముయిగుప్పతోన్దుఱ్ఱో? నీరితెన్దొన్దుశొల్లుకిటీరెన్న (ముఱ్ఱువిత్యాది) ప్రళయాపత్తిలేయకప్పట్టభూమి,

ఆ. — ఏఱ్ఱామ్మట్టు (ముడియాతతెన్నెత్యాది). “ఎమర్ కీఠ్ మేల్” ఇత్యాదియొక్కటాక్షి త్తవతారికై (ఎన్నళవిలిత్యాది).

ఎనక్కేల్ - ఎనక్కాకిల్. “ఏల్” ఎన్దుతు - చేత్ ఎన్దుతిసర్దుమ్. ముడియాతతెన్ - సాధ్యమాకాతతెతు. సాధ్యమాకాతతున్దో వన్దుపడి, వివరణ (ఎనక్కేత్యాది). నీరితెన్దొన్దుశొల్లు కడైక్కు. అనన్చక్కేల్ పణ్ణినవ్యామోహాన్దొన్దుశొల్లుకిటీరెన్దుత్తరమ్. “ముఱ్ఱు

ఈ.—రకత్తు)ఒరు నాళ్ళరై యి లే కర్తయ్యమ్మిటనవాణ్ణేవిడియుమతి తే యమకతణ్ణల్. ఇతువిడియావెన్నరకమితే. ౧. 'నరకమ్' ఎన్టుబుద్ధిపిటక్కుమతిల్, తణ్ణేతోన్ద్రాత నరకమితు. (ఎన్టుమ్ శేర్ తల్ మాటినరే) ఎన్టుమ్ కిట్టక్క డవతానతణ్ణేతవిర్ ద్దార్ కల్. నానుమ్ ప్పార్ కిక్క వేణ్ణిన్ద్రై, అవనుమ్ నిన్దై ప్పిడవేణ్ణిన్ద్రై. ఎత్తాలేయెన్నిల్ ; ఎన్టక్కలవన్టణ్ణినపక్ష పాతరాజకులత్తాలేమాటిక్కొన్టునిన్దార్ కల్. ముడియాతతెన్నెనక్కేలిని ఎన్టన్దయమ్. ౨

శీ.అ.—రుతలైముత్తై. "విడియా" ఎన్టతుక్కుభావమ్ (ఒరునాళ్ళరైయిలేయిత్తాది). యమకతణ్ణల్-యమదన్డమ్. ఇతు-సంసారమ్. వెన్టేక్క ర్థమ్ (నరకమైత్తాది). ఒరునాళుమ్ ముడిన్టు వెళిచ్చిటప్పత్తయే, నిరతిశయతాపకరమాన సంసారమాకిట నిరయత్తిల్. ఎన్టుమ్ శేర్ తల్ మాటినరే - యావదాత్త భావికిట్టుకైతవిర్ ద్దార్ కళితశబ్దార్థః. "మాటినర్" ఎన్టు - తత్కర్తృకమాకచ్చన్నతుక్కుభావమ్ (నానుమిత్తాది). (ఎత్తాలేయెన్నిలితి) ఉన్టుడైయార్ క్కున్టుడైయ సమ్మన్దతారే సంసారిచ్చేదత్తిల్ హేతువేత్తెన్టు శక్కితురప్పవః. పూర్వార్థం హృదినిధా యోత్తరమాహ (ఎన్టక్కలిత్తాది). "ఎన్టుమ్ శేర్ తల్ మాటినర్" ఇత్యన్యన్దయన్ద ర్థయతి (ముడియాతతిత్తాది). ముక్కు పేట్టులకుమాడ్డాన్ ఉకన్డవన్దడియేనుట్టుపన్దాన్, ఇని - అకల్వానుమల్లన్; కీర్త్తేమేలెక్కుపిటప్పిలుముట్టాన - ఎమర్ - నెడియార్ నోయ్ కళెల్లామ్ తురన్ద - విశి యావెన్నరకత్తెన్టుమ్ శేర్ తల్ మాటినర్ ; ఎనక్కేలిని ముడియాతతెన్టె ఇత్యన్దయః. ౩.

తాత్పర్యము.—సర్వేశ్వరుడగు నాస్వామియొక్కయనుగ్రహము నాయందుమాత్రమేగాక నాసంబంధిసంబంధులయందుగూడ వ్యాప రించెనుగాన వారు అవిద్యాకర్త వాసనాదులగు సమస్తవ్యాధులనుబోగొట్టి యతిహృద్రమైన సంసారమనియెడి నరకమును సేకాలమందును చేరనివారైరి. ఇట్టిప్రేమాస్పరుడైన నన్ను భగవంతుడు విడువలేడుగాన నాను నింకనెరవేరికార్యమేమియున్నది? ౨.

మూ.—మాటిమాటిప్పలపిటప్పమ్మిటన్దడియై యడైన్దుళ్ళన్దేటి ।

ఈటిలిన్ద్రైరువెళ్ళమ్ యన్దూన్ద్రాన్ కిన్ద్రాన్ ।

పాటిప్పాటియళురర్ తమ్ పల్ కుక్కుజ్జణ్ణేత్తా, ప్పాయ్ పటవై యు ।

జ్జేటిశిన్ద్రైరున్దాయున్దై యెన్దుణ్ణీక్కేల్దన్దాయ్ । ౮॥

అ.—(మాటిమాటి) ఉన్నోడుసంశ్లేషిక్తైక్కు విరోధియానసంసారత్తిల్ వర్తికటనాన్, నిర్దేతుకమాకవున్దిరువడికలైయే ప్రాప్య మాకప్పేల్దు అతిలేవుళ్ళన్దేటి, ముడివిల్లాతనక్కుకియవిన్ద్రై త్తైయెక్కుకిన్ద్రాన్ ; ఆశ్రితరుడైయవపేక్షితన్ద్రై చెప్పియ్యుమ్ స్వభావనాయున్ద సీయినియెన్దైక్కువిడాతోన్ద్రైయ వేణుమెన్ద్రై పేక్షిక్కితార్. ౮.

అన్వ.—పలపిటప్పమ్ మాటిమాటిప్పిటన్ద అడియై (౩) అడైన్దు ఉళ్ళన్దేటి ఈటు (౬) ఇల్ ఇన్దమ్ ఇరు (౯) వెళ్ళమ్ యాన్ మూన్ద్రాన్ (౧౦) అకురర్ తమ్ పల్ కుక్కుజ్జణ్ణే (౧౧) పాటిప్పాటి నీటు ఎన్దు (౧౨) పాయ్ ఒన్దు పటవై (౨౦) ఏటి పీటు ఇరు ద్దాయ్ (౨౪) ఎన్దాయ్ ఉన్దై ఎన్దు (౨౫) నీక్కేల్. (౨౬).

పన్న.—అనన్దరమ్, ఇప్పే అనక్కువిచ్చేదియాతోన్ద్రైయ వేణుమెన్ద్రైతార్.

దేవతీర్యజ్ఞనుష్ఠానరాదికళాననానాన్ద్రజ్ఞిలుమ్, ఒరుకాల్ పిటన్దతిలేమిన్ద్రామిన్ద్రామ్ పిటన్దపారచ్చెయ్ తే, ఉన్దిరువడికలై, (౩) కిట్టి-శేవత్తజ్ఞానత్తైయడైయేనాయ్, "నీయేయ్ పాయ్ భూతన్" ఎన్టిటెన్జ్జిల్ తోన్ద్రైయడైయేనాయ్, ఉన్దుడైయవన్దభవత్తారే జనిత మాన ముడివై, (౬) ఇల్లాత, అనన్దమాకిట, పెరియ, (౯) వెళ్ళత్తిలే, అహమర్థభూతనానాన్, అనగాహితేన్. (౧౦) అనురర్ కళు డైయ, పలవక్తెప్పట్ట, కుక్కుజ్జణ్ణానవై, (౧౧) బహుముఖమాకశిథిలమాయ్, భూళియాయ్, కిళరుమ్మడి, (౧౨) అవర్ కళుడైయ సేనామన్ద్ర

౧౯౨ తిరువాయ్ మొట్టి.—౨-ప. ౬-తి-వై కున్దా. ౮-పా-మాటిమాటి వ్యాఖ్యానశ్లో.

త్తిరేపాయక్కడవనాన, అద్వితీయనాయళ్ళ, పెయితిరవడియినేలే, (౨౧) ఏటి, ఉన్నేన్నేతోన్ఱుమ్మడి ఇరువ్, (౨౨) ఎన్నాభనే!, ప్రాప్త మమాయశరణ్యనుమామ్భోగ్యనుమాయ్ విరోధినివర్తకనుమానవున్నై, ఉనక్కుసర్వప్రకారపరతన్త్రునానెన్నుభిన్నిమ్మ, (౨౩) ఆక ద్దాతాఢీయవేణుమ్. (౨౪).

అర్థము.—నానాజన్మములయందును మారిమారి జనించి (౩) శ్రీపాదములను జేరి (నీవేయుపాయభూతుడని) నిశ్చయించి (౬) అంత ములేని ఆనందమనియెడి (౮) గొప్ప సముద్రమునందు నేను (౧౨) మునిగితిని. ఆసురులయొక్క అనేకవిధములుకల (౧౪) సమాహములు మిక్కిలిశిథిలములై పరాగములు (౧౮) పైవచ్చునట్లు సంచరించెడి అద్వితీయమైన (౨౧) పక్షియగు (గరుత్మంతునిమీద) వేంచేసి మహత్వ మతో నున్న (౨౩) నాస్వామి! నిన్ను నామనస్సులొనుండి (౨౬) విశ్లేషింపకనుండవలయును. (౨౪).

ఈ.—ఎట్టామ్బట్టు. ఇప్పడికన త్తపేర్దుకు సీర్ శెయ్తెనుకృతమెన్నెన్న; ఒరుసుకృతత్రాల్ వన్దతల్ల, నాఁపిఱు పడై త్తతెనితార్. అతువు మొన్ఱుణ్ణు, అన్దాతియాకప్పిఱున్దసోనేనెనితార్.

(మాటిమాటియిత్యాది) సపరికరమాకవుమైవిషయాకరిక్క, సీర్ శెయ్తె తెన్నెన్న; కడలుక్కుళ్ళేకిడ్డ తోరుతురుమ్బుతిరైమేల్తిరైయాక త్తళ్ళున్దకరైయిలే శేరుమాప్పోలే, మాటిమాటిప్పిఱున్దవారానిఱ్ఱ, తిరువడి కళిలేకిట్టిక్కొణ్ణునిఱ్ఱక్కణ్డేనిత్తనై. అనుభవిత్రుమీభుతల్, ప్రాయశ్చిత్తమ్బుణ్ణిమీభుతల్, శెయ్యక్కాలమిల్లెయ్ యిల్దు. (అడియైయడైన్దళ్ళనేటి) ఉళ్ళనేటియడియైయడైవరల్లర్, అడియైయడైన్దాయ్దుళ్ళనేటిల్దు. (ఉళ్ళనేటి) నేడునాళోవిషయవాసనైయాలుమ్ భగవదలాభత్తాలుముళ్ళ అన్తకరణకాలుష్యమోయ్హృదయన్దెలిన్దు. తెలిన్దవభవేయన్దియే (ఈటిలిన్బత్తిరు వెళ్ళమ్యామ్మాన్కినక) ముడివిన్దిక్కేయిరుక్కిఱ పెరియఆనన్దసాగర

శీ-అ.—ఎట్టామ్బట్టు (మాటిమాటియిత్యాది) “పిఱు” ఎన్ఱైత్తేపర్దువవతారికై (ఇప్పడియిత్యాది). (ఇప్పడికన త్తపేర్దుకు) సమ్మన్దిసమ్మన్దిపర్యన్తసంసారవిచ్ఛేదరూపఫలత్తుక్కు. (ఒరుసుకృతత్రాల్యిత్యాదివాక్యద్వయముమ్) రసోక్తి. (పిఱుపడైత్తతు) జన్మసిద్ధ మెన్ఱున్దని. స్వభావార్థస్థ - పిఱువానిఱ్ఱుచ్చెయ్తేఢిల్దు. అతావతు-దుర్గతియేపర్దుభాకాక వన్దీకరిత్రాన్ఱెన్ద పడి. “మాటిమాటి” ఎన్ఱ తుక్కుభావమ్ (అతువుమిత్యాది). నిర్దేశకమెన్ఱు పడి. (అతువుమొన్ఱుణ్ణు) “సుకృతమిల్లె” ఎన్నప్పోకాతే, అప్పడేయొరుసుకృతము మున్దెన్ద పడి. అన్దాతియాకప్పిఱున్దసుకృతమెన్ద పడి. (అన్దాతియాకప్పిఱున్ద) పూర్వదేహ త్రిసుడైయ వన్దముత్తరదేహత్తుక్కాదియా మ్మడియాకప్పిఱున్ద.

“ఇప్పడికన త్తపేటు” ఎన్ఱై “ఇన్దతు” ఎన్ఱువిపరియానిన్ఱుకొణ్ణు, దుర్గతియేపర్దుభాకాకవన్దీకరిత్రాన్ఱెన్ద వాస్తవమానవర్తతైయరుళి చ్చెయ్కితార్ (సపరికరమాకవిత్యాదియాలే). “మాటిమాటి” ఎన్ఱవీపైక్కుభావమ్ (అనుభవిత్రుత్వాది). అడియైయడైన్దళ్ళనేటిన్దమైక్కు ౧ “సాతంసమాసాద్యవిశుద్ధసత్త్వా” ఎన్ఱైయరుళిచ్చెయ్వర్. “అడియైయడైన్దళ్ళనేటి” ఎన్ఱత్తాల్-మనఃప్రసాదముజ్ఞానపిన్ఱు అడికనై క్కిట్టు ముపాసకవ్యావృత్తి (ఉళ్ళనేటియిత్యాది). “మాటిమాటి” ఇత్యాదిక్కుడేవతిర్యగాదికళాన నానాజన్మజ్జలిలారుకాట్టిఱున్దతిలేమిఱ్ఱు మీఱ్ఱు పలపిఱుమ్మప్పిఱున్ద పోరచ్చెయ్తేయన్దిరువడికనైక్కిట్టిప్రృథయమ్తెలిన్ద ఎన్ఱుకర్దార్థమ్. తాత్పర్యమ్ (నేడునాళిత్యాది). “ఇన్దత్తి రువెళ్ళమ్” ఇత్యత్ర, అతుకారః* పాదపూరణార్థోద్యయః. ఈటిలిన్బవరువెళ్ళమ్మెన్ద పడి. ఇరుమై-పెరుమై. “ఈటిలిన్బమ్” ఎన్ఱు-నన్దర

అ-అ-వి —“సర్వభానాన్తి” ఇతికిమధ్వంకన్తవ్యమ్, కిఇన్దస్తీత్యభిప్రాయేణాహ (అతువుమొన్ఱుణ్ణితి) — ౨ “త్వత్సాక్షాత్పూరణా వ్దోదసముద్రావస్థితస్యమే । సుఖానిగోష్ఠదాయన్తేబ్రాహ్మణ్యవిజగత్సతే”.

ఈ. - త్రిలే యవగాహితే. తిరువడి, తిరువనన్దాద్వాక, ఇవర్కళ్ కుమిత్రినీరుణ్ణిఱవిషయ త్రిలేయితే నా నవగాహిక్కప్పెల్లయి.

అనాలుముడైయవిరోధి కళ శయిత తెన్నెన్న; అతుక్కుడ వారై క్కేళి శ్చెన్తార్ (పాటియి త్యాది) అసురవర్గ త్రినుడై యపలవకై స్పట్టకుర్రాజ్ఞానవై, పాటిప్పాటినీ తెఱున్దు పోమ్బడియాక ప్రతిపక్ష త్తిన్నేలే పాయా నిన్దుళ్ళ అద్వితీయమానపటనైయై మేత్తోన్డు ఉన్నుడై యవ్యాపుత్తితోన్దు నిరున్దు వనే!. పెరియతిరువడిక్కద్వి తీయత్తేమ్ - అపక్కరు త్తటిన్దు నడక్కైయిన్దులై వనాకై. అవకప్రతిపక్షనిరసనత్తుక్కు ప్పణ్ణినవ్యాపారమేతిరు వడితిరుత్తోళిలేపేరాతే యిరున్దు విత్తనై. (ఉన్నైయి త్యాది) స్వామియాననీ ఇనియొగుకాలముమ్ ఉన్నై యెన్న క్కల్ నిన్దుమ్ శిరిత్తుక్కొన్డు పోకాత్తోళియవేణుమ్. (ఉన్నైయెన్నుళోనీక్కేల్) ఎన్నోడేయిప్పడికలన్దు వున్నై, ఉన్నుడై యకలవియాల్ వన్దు రసమటిన్దు వెన్సక్కల్ నిన్దుమ్ నీక్కనినై యాత్తోళియవేణుమ్. తమ్ము డైయవినిమైయాలే యతిశక్తైవణ్ణకితార్. తమ్ముకప్పవనైయెతిరిట్టపడి. (ఎన్దాయ్) విరోధియైప్పొక్కి క్కల క్కైక్కడియాన ప్రాప్తియైచ్చొల్లుకితారు.

5.

జీ-ఆ.-మాన వైశ్వర్యవ్యాసుని. “ఇరు” ఎవ్వ-అల్పసుఖమానకైవల్యవ్యాసుని. ఇంద్విరతికయానవత్తుక్కుడియే తెల్లెఱకజ్జేయిలే “పఱవై యొట్టేటి బీదోద్రుద్దాయ” ఇత్యేతత్పుగామృకన్నాహం (తిరువడియిత్తాది). విషయస్వభావమే హేతువెన్ట పడి. కుమిడ్లనీరుగ్గిరి-నిమగ్నరాకీరి.

[illegible]

తాత్పర్యము.— నీతో సంశ్లేషించుటను విరోధియైన సంసారములో ననాదికాలముగ జనించుచున్న నేను నిష్కేతుకజాయమానకటాక్షముచే నీపాదపద్మములనాశ్రయించి యితరవిషయములను దుస్సంగమును సహసముగఁబోగొట్టికొని సర్వసృజయమును తీర్చుకొని నీవే యుపాయోపేయములని నిశ్చయముకలవాఁడై యంతయులేని యానందసాగరమునం దవగాహించియున్నాను. ఆశ్రితులయొక్క ఇష్టములను నెరవేర్చు స్వభావముకల నీవునన్నింక విశ్లేషింపక నుండవలయు.

మూ.—ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ వేర్కొనబడినదిగా ఉన్నప్పుడు, మరల మరమ్మత్తులు జరుగవు. ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ వారు వారి కోరికను తెల్పినట్లు.

కొన్డా తణుదురాయనాయను తేయనై యెన్ను శ్చేకుటై త్తవె. మైనా, వా నేతోయిని యెఱుప్పొక్కిన తే|| =

ఈ.—(ఎన్దాయ్) నీ శేషియల్లామల్ పోకవో?; (తణ్డిరు వేజ్జడత్తుణ్డిన్దాయ్) దూరస్థనాయ్ పోకవో?; (ఇలజ్జెన్దోనాయ్) విరోధినిరసనశీలనల్లామల్ పోకవో?; (మరామరమి త్యాది) ఆశ్రితవిషయ త్తిలే ముఱువేన్దిక్కొడుత్తుక్కొర్యమ్ శెయ్యుమవనల్లామల్ పోకవో?; (కొన్దార్ తణ్ణన్దుఱాయ్ నాయ్) ఆశ్రితరక్షణత్తుక్కు మూలైయిట్టిలై యాయ్ పోకవో?; (అముతే) భోగ్యభూతనల్లామల్ పోకవో?; (ఉన్నై యెన్ను శ్చేకుత్తై త్త) ఒరునీరాకక్కలన్దిలై యాయ్ పోకవో?; (ఎన్దెన్దా) నవీకృతస్వభావనల్లామల్ పోకవో?; (వానేత్తే) మేన్దై యనల్లామల్ పోకవో?; (ఇనియెఱ్ఱుప్పోకిన్ఱ తే) పోకిలుమ్ కూడప్పోమి త్తనై యొఱ్ఱియ, ‘‘ ఏకతత్త్వమ్ ’’ ఎన్నలొమ్బడికలన్దు తనిత్తుప్పోకలామో?.

జీ-అ.—క్షీలో విశేషణజ్జైయెల్లామ్మొకామైక్కుఱుప్పొక్కుఱ్ఱార్ (ఎన్దాయ్ త్యాది). యద్వా, “ఎఱ్ఱు” ఎన్ఱ పదత్తై-మున్నే, దేశపరమాక వ్యాఖ్యానమ్మణ్ణి, హేతుపరమాక వ్యాఖ్యానమ్మణ్ణికిఱార్ (ఎన్దాయ్ త్యాది). ఎఱ్ఱు - ఎన్దా. ఆశ్రితరక్షణత్తుక్కి త్యాదివాక్యమ్ - “ఒరు చాళికోత్తవిల్లా, కొన్దార్ తణ్ణన్దుఱాయ్ నాయ్” ఎన్ఱిఱునమభిప్రాయారతాత్పర్యమ్. క్రమేణాన్వయః.

తాత్పర్యము.—తిరుమలలో వేంచేసియున్న ప్రకారమును నీదివానాతారములను దివ్యచేష్టితములను దివ్యసౌందర్యమును పరమపదసా ఘండుగనుండువిధమును నాకుంగనుపఱచి నిన్ను నామనస్సుతో నేకద్రవ్యమగునట్లు కలిపిన ఓ! సర్వస్వామీ! ఇంక నన్ను విశ్లేషించి నీవు పోజాలవు.

మూ.—పోకిన్ఱ కాలజ్ఞో పోయ కాలజ్ఞో పోకు కాలజ్ఞో, తాయ్ తనైయుయి!

రాకిన్ఱాయున్నై నానడై నేన్దిడువేనో!

పాకిన్ఱ తోల్ పుకర్త్త మూవులకుక్కునాత నేపరమా, తణ్ణేజ్జడ!

మేకిన్ఱాయ్ తణ్ణుఱాయ్ విరై నాఱు కణ్ణియ నే॥

ఆ.—(పోకిన్ఱ) సర్వాత్మాకృతుక్కుమ్ మాతాశెయ్యుమ్ నన్దైయుమ్ పితాశెయ్యుమ్ నన్దైయుమ్ తాత్తనక్కు చ్చెయ్యుమ్ నన్దైయుమ్ సర్వకాలము మనక్కు చ్చెయ్ తరుకుమ్ స్వభావనాయ్, నిరవధికనిత్యసిద్ధకల్యాణగుణవిజ్ఞానాయ్, సర్వలోకేశ్వరనాయ్, నిరస్తసమాభ్యధిక నాయ్, తిరుమలైయలైపునద్దభి యెనక్కుఱ్ఱాడపరమసులభ నాయ్, పరమభోగ్యనాయ్ రుద్రపున్నై నానడై నేన్; ఇనివిడువేనో? వెఱ్ఱొణ్ణు తామెమ్మెరుమానోడుకలన్దకలవిక్కుత్తమ్మలుమవనాలుమ్ హేత్వన్దరత్తాలు మొఱ్ఱివైయెన్దిఱార్.

అన్వ.—పోకిన్ఱ కాలజ్ఞో పోయ కాలజ్ఞో పోకు కాలజ్ఞో (౩) తాయ్ తనై యుయి రాకిన్ఱాయ్ (౬) పాకిన్ఱ తోల్ పుకర్త్త (౯) మూవులకు క్కుమ్ నాత నే పరమా (౧౨) తణ్ణో వేజ్జడమ్ మేకిన్ఱాయ్ (౧౫) తణ్ తుఱాయ్ విరై (౧౮) నాఱు కణ్ణియ నే ఉన్నై (౨౧) అడై నేన్ నాక్ విడువేనో? (౨౪)

సన్న్తి.—అనన్దరమ్, ఉన్ను ప కారజ్జైక్కణ్ణనాక్ ఉన్నై ప్పెన్ఱునై త్తువిడతుమనో వెన్దిఱార్.

నన్దమానమాయుమ్, భూతమాయుమ్, ఆగామియాయుమ్ శృకాల త్తిలుమ్, (౩) తాయుమ్, తనైయుమ్, తన్నాత్తాపుమ్ తనక్కుప్ప ఱ్ణుమ్ పరివై ప్పణ్ణానిత్తాయ్, (౬) ఇప్పడిసర్వతోముఖమానరక్షణత్తాలేపరక్కిఱ, అనాదిసిద్ధమాన, గుణప్రధైయైయడైయనాయ్ శ్కొణ్ణు, (౯) త్రివిధచేతనాచేతనజ్ఞకుక్కుమ్, నాథనాయ్, ఇప్పెరు మైక్కుత్తనక్కు మేలిల్లాతననాయ్, (౧౨) ఇప్పేన్దైయన్దియై శ్రమహరమాన, తిరుమలైయిలే, మేవినిఱ్ఱిఱుఱుభ్యత్తైయడైయనాయ్, (౧౫) ఇప్పరత్వసౌభ్యజ్ఞకుక్కుమ్ భోగ్యత్తెక్కుమ్ నూచకమాయ్ కుళిర్న్ద,

తిరుత్తుళాయైయుడైత్తాయ్, పరిమళమ్, (౧౨) ప్రవహిక్కిఱ, మాలైయైయుడైయవనే!, ఏవంవిధనానవునై, (౨౧) సంక్షేపిక్కుప్పెట్టో, నాక్, విడతమనో? (౨౪)

౧౦.

అర్థము. — వర్తమానకాలమునందును భూతకాలమునందును భవిష్యత్కాలమునందును (౩) తల్లిగాను తండ్రిగాను ఆత్మగాను సంధిరక్షించు వాడును (౬) వికాలములై వృద్ధినొందిన కల్యాణగుణములుకలవాడును (౯) మూడులోకములకును స్వామియైనవాడును సర్వోత్కృష్టం దును (౧౨) చల్లని వేంకటాచలమునందు వేంచేయున్నవాడును (౧౪) చల్లని తిరుత్తుళాయిచేగట్టపడి పరిమళముచే (౧౮) బరి పూర్ణమైయున్న మాలకలవాడునునైన నిన్ను (౨౧) ఆశ్రయించిన నేను విడువసమర్థుడనా? (౨౪).

౧౦.

ఈ. — పత్తామ్బట్టు, నామ్పోకాత్తోక్కితోమ్, నీర్ నమ్మైవిడైత్తోయి వేణుమేయెన్న; నీపణ్ణిన వుప కారణ్ణై క్కుణువై త్తు విడసమ్బావనై యుణ్డో? వెన్గితార్. కాలత్రయ త్తిలుమ్ సర్వవిధబద్ధపుమాన వున్నై విడ సమ్బావనై యిల్లై యెన్గితార్.

(పోకిన్ద విత్యాది) కాలత్రయ త్తిలుమ్, పరివృత్తయ తాయ్ శెయ్ వతుమ్ శెయ్ తు, హితకామనానతమప్పక శెయ్ వతుమ్ శెయ్ తు, ౧ “సపిత్రాచపరిత్యక్తః” ఎన్దు - అవర్కళ్ విడుమళవిలుమ్, తాత్తనక్కుప్పార్కుమ్ హితముమ్ పార్కుమ్బడి సర్వప్రకారత్తాలుమ్ ప్రాప్తనుమాయ్, ఉపకారకనుమానవునై, ఉపకారస్పృతి యైయుడైయనాక్ కిట్టప్పెట్టోవైత్తు, విడసమ్బావనై యుణ్డో? (పోకిన్ద విత్యాది) ౨ “విదితః” ఎన్గిటపడియే శత్రు గోష్ఠియిలుమ్ ప్రసిద్ధమామ్బడి పరమ్పియిరుప్ప తాయ్ స్వాభావికమాన కల్యాణగుణజ్జై యుడైయైయాయ్, త్రైలోక్యత్తుక్కు నిర్వాహకనానవనే! (పరమా) గుణజ్జభుక్కుమ్ రక్షణత్తుక్కుమునై యెణ్ణిలాల్ పిన్నై యెణ్ణి లావారిల్లాతపడి సర్వాధికనాయిరుక్కుమచనే! ఇప్పడి సర్వాధికనాయిరున్దువైత్తు, ఎన్నైయడిమైకోభుక్తై క్కాక, శ్రమహరమాన తిరుమలైయిలేనన్దు సన్నిహితనానవనే! ఉన్నై నానడై న్దేక్ విడువేనోవెన్దన్దయమ్.

జీ.ఆ. — పత్తామ్బట్టు. (పోకిన్ద విత్యాది) * పోకిన్ద కాలజ్జో తొడన్గి, “విడువేనో” ఎన్దు మళపుజ్జటాక్షి త్తవతారికై (నామిత్యాది). “తాయ్తనై” ఎన్గి టపడి త్తిలే. ఉపకారకత్వముమ్, బద్ధత్వమున్దొన్డుకీటతు; తదుభయానుగుణముక వవతారి కాద్యయమాహ (నీపణ్ణిచవుపకా రణ్ణైయైత్యాదివాక్యద్వయేన).

పోకిన్ద - సర్తమానమాయమ్, పోయ-భూతమాయమ్, పోకు - ఆగామియాయముళ్ళ కాలజ్జశైవ్య పడి. చకారమ్ - అనుక్తసముచ్చయ మాయ్. మాత్రాపిత్యక్తః ఎన్ద పడియాక్కి (అవర్కళ్ విడుమళవిలు మెన్దు తు). తాయ్తనై క్కుక్కుప్రాప్తియుముపకారకత్వముముణ్ణాకైయాళే (ప్రాప్తనుమాయుపకారకనుమానవునై యెన్గిటతు). “పోకిన్ద” ఇత్యాదిక్కు - వర్తమానభూతాగామియాన కాలత్రయ త్తిలుమ్ తాయ్మతనై యమ్ తన్నాన్దాపుమాకానిట్కిటవనే! యెన్దు కన్దార్థమ్. (సపిత్రాచేతి) సున్దరకాండే అప్రతింశే, “సపిత్రాచపరిత్యక్తః స్ఫురైశ్చ సమహర్షిభిః । త్రీక్లోకాన్ సమ్యక్క్రిమ్యత మేవశరణంగతః. తత్త్రైవై కవించేరావణం ప్రతీసీతా, “విదితస్సహిధర్మజ్జశ్చరణాగతవత్సలః! తేన వై త్రీభవతు తే యది జీవితుమిచ్ఛసి”. పాకన్ద - పరమ్బానిట్కిట తొన్నై - పట్టమైయాయ్, అత్తాల్ ఫలితమ్ (స్వాభావికమానవెన్దు). (పరమా) పరామా అన్నా దితి. పరమః. “పాకన్ద” గోల్ పుకల్ మావులకుక్కుమ్ నాత నేపరమా” ఎన్దు మాట్టి భావమ్ (గుణజ్జభుక్కుమిత్యాది). * పోకిన్ద కాలజ్జో తొడన్గి ఉయిరాక్కితాయ్ - పోకిన్ద తొడన్గి వేగడ మేకిన్దాయ్. ఉన్నై నానడై న్దేక్ విడువేనో వెన్దు రుళిచ్చెయ్ తార్; అనన్దరమ్ ఈశ్వరకాపరిపూర్ణమనో

అ.ఆ.వి — తిరుత్తు (ఉన్నై యైయిత్యాది). — పునఃపోకిన్ద విత్యాదిత్రయమ్ పాతాన్దరమ్. — మావులకు - భువన్లోక ప్రభృతి, పరమపదేశసహోపరితనలోక త్వేనైకః; భూలోక ఏకః; అథోలోకాస్స ర్షేవాదోలోక త్వేనైకః. త్రివిధచేతనాచేతనద్వభుక్తైశ్చ పుమామ్.

౧౯౮ తిరువాయ్ మొట్టి. — ౨-వ. ౬-తి. వైకుంఠా. ౧౧-పా - కణ్ణి వ్యాఖ్యానజ్యో.

ఈ. — (తణ్ణుథాయ్ విరై నాటుకణ్ణియ నే) ఇవరుడైయ ఆర్తియెల్లానీరుమ్బడియాకవన్దు విషయీకరిత్తు తన్నెయ నుభవిప్పిత్తు, 'ఇవర్ తన్నె విడిత్తుయ్ పతే?' ఎన్నిట అతిశయ్యైయున్నీర్ న్ను, తోలిలిట్టమాలై యుమ్ పరిమళిత మాయ్, పిడిత్తు మోన్ద ఇలైత్తోడై మాలై యున్దానుమాయ్ నిన్ద పడి. ౧౦.

శీ-ఆ. — రథనాయ్, తోలిల్ మాలై యుమ్ పరిమళితమాయ్, ఇలైత్తోడై మాలై యుమ్ మోన్ద కొణ్ణిరుక్కుమిరున్నెయ నుభవిక్కితార్. "తణ్ణు థాయ్ విరై నాటుకణ్ణియ నే! యెన్దు" ఎన్దు వాక్యయోజనై. "విరై నాటు" ఎన్దు తుక్కుభావమ్ (ఇవరుడైయ విత్యది). తణ్ణుథాయ్-కణ్ణి, విరై నాటు-కణ్ణియ నే! యిత్యవ్యయః (పిడిత్తు మోన్ద) పరిమళాధికర్యతాతమోన్ద. ఇలైత్తోడై - పూష్పన్దు. విరై నాటుకణ్ణి - పరిమళమ్ ప్రపహిక్కిట మాలై. పాకిన్ద తొడన్ణి, కణ్ణియ నే. పోకిన్ద కాలన్ద తొడన్ణి, ఉన్నెనానడైన్దే విడువేనోవిత్తవ్యయోవా. నేన్దవేమేక్కిన్దాయ్- తిరుమలైయిరే మేవినిట్కిటవనే! మేకున్ద-పారున్దిన ర్రిక్కెయమ్, ప్రకాశిక్కెయమ్. ౧౧.

ప్ర-తి. — (పత్తెమ్బట్టు) (పాకిన్ద విద్యుది) (ఉయిరాక్కిన్దాయ్) సున్దరకాణ్డేన్దెన్ద్రత్రింశే, "సపిత్రాన పరిత్యక్తస్సునైశ్చ సమహర్షిభిః । త్రీన్ లోకాన్ సస్పృశిక్రమ్య తమేవ శరణభ్రతః ॥ ౩౩౪ ॥ సతనిపతితం భూమా శరణ్యశ్చరణాగతమ్ । వధార్హ మపి కాకుత్స్థస్కృపయా పర్యపా లయత్." ॥ ౩౪౪ ॥ — తత్తైకవింశేరావణం ప్రతిసీతా, "ఖదితస్సహిధర్మజ్ఞశ్చరణాగతవత్సలః ॥ ౨౦ ॥ తేన మైత్రిభవతు తేయదిక్షివతు మిచ్చసి" ॥ ౨౦౪ ॥

మణవాళమామునికల్ తిరువడిక శేశరణమ్.

తాత్పర్యము. — తల్లిచేయుప్రియమును తండ్రిచేయుహితమును తాను తనకుచేసికొని యెడి కార్యములను సర్వకాలమందును నాకుఁజేయు స్వభావముకలవాఁడును నిరవధికకల్యాణగుణములుకలవాఁడును సర్వలోకములదీర్వ్వగుఁడును సహృద్యుఁడగును తిరుమలలో జేంచేసిన సర్వము లభుఁడును నాకుఁబరమభోగ్యుఁడును నైన నీయొక్కదివ్యపాదారవింబంబులను నేనాగ్రయించినది. ఇంకఁ నెన్ని విధముల ౬ కుఁచునువులులేవు. ౧౦.

మూ. — కణ్ణి తణ్ణుథాయ్ ముడిక్కమల త్తడమ్బెరు, జ్జణ్ణై, ప్పకల్ న్నణ్ణిత్తెన్దురు కూర్ ప్పడకోపకమాటకశొన్న! ఎన్ణిత్తోర్విలన్దాలియాయ్ రత్తుల్భివై యుమోర్ ప త్తిజైయోడు! మ్బణ్ణిత్తాన్ ప్పడవల్ల రవర్ కేశవన్దమరే. ౧౧. ఆధ్వాక్ తిరువడిక శేశరణమ్.

ఆ. — (కణ్ణి) ఎమ్మెరుమానుడైయ స్వరూపరూపగుణవిభూతికలైయ్యున్న పడియే యునుభవిత్తు, అనుభవిత్తు పడియే శొన్న విత్తిరువాయ్ మొట్టియైయైయోడు మ్బణ్ణిలేపాడవల్లార్ క్కు, "కేశవన్దమర్" ఎన్నమివాన్వకారమ్మలవా రారా వరమిల్లయ్యైతా. ౧౧.

తిరుక్కురకై ప్పిరాన్బిళ్ళాన్దిరునడిక శే శరణమ్.

అన్వ. — కణ్ణి తత్ అమృతథాయ్ (౩) ముడి కమలమ్ తడమ్ (౬) పెరుమ్ కణ్ణై పుకల్ (౧) "కణ్ణి పోకా గురుమార్ (౧౨) మాటక శడకోపక శొన్న (౧౫) ఎన్ణిత్ శోర్వోర్ అన్దాలి (౧౮) ఆయురత్తుల్ ఓర్ ఇన్దెనత్తుమ్ (౨౦) ఇన్దెయోడుమ్ పణ్ణిత్ పాడవల్లారవర్ (౨౪) కేశవన్దమర్. (౨౫).

పన్నీ. — ఆనన్దర్ మ ఇత్తిరువాయ్ మొట్టిక్కు ఫలమాకభగవచ్చేన్దెన్ద్రసిద్ధిన్దు యునుభిచ్చెయ్ కిత్తా. మాళాకారమాయ్, కుళిర్ న్ద, తిరుత్తుథాయ్ రే యలబ్బుత్తమాన, (౩) తిరుముడియైయమ్, కమలమ్మోడేదర్శనీయమాయ్, విశాల మాయ్, (౬) నీన్ద, తిరుక్కున్దైయైయన్దెననై, అవనుడైయ ఆశితసంక్షేప కారితమాన గుణప్రభైన్దు, (౧) కిట్టి, అట్టుకియ, తిరునకరిక్కు.

విరూపాక్షరాయ్, (౧౨) “మాణ్ణ” ఎన్నిటకుడిప్పేరైయుడైయ, ఆహ్వాన్, అయ్యచ్చెయిత, (౧౩) భగవదభిప్రాయమై, తప్పిత, అన్దాతి
యాయడైవుకొలైక్కొన్జాత, (౧౪) ఆయిరత్తుల్, అప్పితిమూర, ఇవైపత్తెయుమ్, (౧౫) ఇన్దెయోడేమావ, పణ్ణిల్, పాడపల్లారానవవర్
కల్, (౧౬) సర్వాధికనానసర్వేశ్వరనోడు అవ్యవహితసమ్మన్దయుక్తరావర్కల్. (౧౭) ఎణ్ణెన్దు - జ్ఞానమాయ్, తత్త్వజ్ఞానత్తైత్తప్పితవా
యిరమెన్దుమామ్. పణ్ణెన్దు - స్వరమ్. ఇన్దెయెన్దు - గీతిప్రకారమ్. ఇతు - ముతలడియుమ్ మాన్దామడియుమ్ అటుకీరాయ్, అయలడి
యుమ్ ఈద్రుడియుమ్ నాట్పీరాన ఆళిరియత్తుటై.

వాదికేసరి అక్రమము మణవాళప్పియర్ తిరువడిక శ్లోకము.

అర్థము — మాలగాంగట్టబడిన చల్లని తిరుత్తుళాయ్ చే (౩) (అలంకరింపబడిన) కిరీటమును తామరపుష్పములనలె మనోహరములను
(౬) వికాలములును దీర్ఘములునైన నేత్రములును కలయ్యియున్నవని (౯) గుణములందు అవగాహించి సుందరమైన (౧౨) కరుకూరిలోవేరి
చేసియున్న శతకోపముని సాదించిన (౧౩) భగవదభిప్రాయమును దప్పని అన్దాదులైనందున (క్రమమునుబోగొట్టనశక్యములైన) (౧౪)
వెయ్యిపాశురములలో నద్వితీయములైన పదిపాశురములను (౧౫) స్వరములతోఁగూడ గానమందు పాడసమర్థులు (౧౬) సర్వేశ్వరునితోడనవ్యవ
హితసంబంధముకలవారగుదురు. (౧౭)

ఈ — నిగమత్తిల్, ఇత్తిరువాయ్ మొదటియై యభ్యసిక్కు వల్లారాచేనుచూకపుమామ్, అవర్కళుక్కు
కులచరణగోత్రాదికళప్రయోజకమ్, ఇవాక్కారత్తాలే అవర్కళ భగవదీయరెన్నితార్.

(కణ్ణియిత్యాది) ఇప్పోతాయ్ ద్రియమ్ శెవ్విపెద్రుతుమ్, ముడినద్రుత్తుమ్, తిరుక్కణ్ణిల్ వికసి
తమాయిద్రుతుమ్ (పుకట్టనణ్ణి) అవకతమ్మక్కల్ పణ్ణిన వ్యామోహగుణత్తిచేయవగాహిత్తు. (తెన్దురుకూర్ వు
డకోపన్దాణ్) ఒన్దు తిరునామమ్, ఒన్దు శత్రువర్గత్తుక్కు మృత్యువాయుశ్శవరెన్నిఱతు. (ఎణ్ణిల్ శోర్విలన్దాతి) అవ
తమ్మక్కల్ పణ్ణిన వ్యామోహాతిశయమైయునుసన్నితు; అవద్రులొన్దుమ్ కుత్తెయ్యామే యరుళిచ్చెయితవాయిరత్తి
లిప్పత్తు. (ఇన్దెయొడుమ్ పణ్ణిత్వాడవల్లార్) ఇతి లభినివేశత్తాలే యిన్దెయొడుమ్ పణ్ణోడుమ్బాడవల్లవర్కల్.
పణ్ణాకిఱతు - గానమ్. ఇన్దెయొకిఱతు - గురుత్వలఘుత్వాదికల్ తన్నిలే నెక్కిన్దుపారున్దుకై. భస్మినిలే. నిఱత్తి

జీ.ఆ.—నిగమమ్ (కణ్ణియిత్యాది). “పణ్ణిత్వాడవల్లారవర్ కేశవన్దమర్” ఎన్దైక్కటాక్షి తనతాకికై (నిగమత్తిలిత్యాది). చరణశ
బ్దమ్ - కాఖావాచి. ఇవాక్కారత్తాలే - ఇన్దెయభ్యసిక్కిఱవాక్కారత్తాలే.

(కణ్ణియిత్యాది) మాలారూపమాయ్ క్కుళిర్ న్దు అక్రమయతిరుత్తుళాయ్ చే యలక్కృతమాన తిరుముడియైయుమ్, కమలమ్బాలేదర్శనీ
యమాయ్ వికాలమాయ్ నీన్దెతిరుక్కణ్ణియైయుముడైయవనై. “ఉన్దై నానడైన్దే విదువేనో” ఎన్దవనరమ్, “కణ్ణిత్తెన్దుళాయ్ ముడి”
ఎన్దతుక్కుభావమ్ (ఇప్పోతాయ్ ద్రియత్త్యాది). ఇప్పోతు - ఇరువరతిశ్చెన్దెయమ్ తీర్ న్దవనరమ్. వళైయమ్ - చాలై. నద్రుత్తుమ్ -
నన్దాకనిన్దతుమ్. పుకట్టావతెన్దెన్దు (అవకతమ్మక్కలిత్యాది). పణ్ణికై - కిట్టుకైయాయ్, అవగాహిత్తెవపడి. తెన్దురుకూర్ - అక్రమయతి
రునకరిక్కు నిరూపకరాన. “శడకోపన్ద, మాణ్ణ” ఎన్దు వేణుమా, ఒన్దుశోన్నాలమెయతోనెన్దు (ఒన్దుతిరునామమిత్యాది). “శడ
కోపన్ద” ఎన్దతు - రూఢి. “మాణ్ణ” ఎన్దతు - యోగమ్. (ఎణ్ణిల్ శోర్విల్) ఎణ్ణికై - అనుసన్నికై. అనుసన్దానత్తిలొన్దున్దుత్తెయ్యామే.
“శడకోపన్దమాణ్ణ - ఎణ్ణిల్ శోర్విల్ శోన్న - అన్దాతియాయితత్తుల్” ఎన్దవన్దుత్తెన్దు (అవకతమ్మక్కలిత్యాది). అవద్రుల్ - వ్యామో
హాతిశయబ్దలిల్. అన్దాతియాన (ఆయిరత్తిల్) ఎన్దుకూట్టువతు. ఇన్దెయమోరపత్తు - అద్వితీయమానవివైపత్తెయమ్. వైదత్తవన్దానరై
యతి (ఇతిలభినివేశత్తాలేయిత్యాది). *పణ్ణికై తానేతెన్దు (పణ్ణాకిఱత్యాది). గానమ్ - భస్మిన్దుత్తకమ్. (గురుత్వలఘుత్వాదికల్). గురు

అ.ఆ.వి.—“పుకట్టనణ్ణి - ఆశ్రితసంకేషకారితమానగుణప్రకృతియైక్కిట్టి” ఎన్దుపన్నీరాయరత్తిలే. — (ఒన్దుతిరునామమ్) మా
న్దతుతిరునామమ్. కుడిప్పేరైపుమామ్.

ఈ.-లేయెన్ట పడి.(అవర్ కేశవన్తమరే) అవర్ కళా రేనుమాకవుమామ్, కులచరణగోత్రాదికళప్రయోజకమ్; “విణ్ణి ప్పమ్ శెయ్ వార్ కళి” ఎన్నుమాప్పోలే, ఇవ్వకారత్తాలే అవర్ కళి భగవదీయర్.

ముతత్వాట్టిల్ - ఎప్పెరమాక్ “ఇవర్ నమ్మెవిడిత్తెయ్ పతే?” ఎన్నిట ఎతిశక్తైయైప్పోన్ నార్; ఇరణ్ణామ్బట్టిల్ - ఆతుపోనపిన్బు అవనుక్కుప్పిన్ద పుతుక్కుణిపై ఎచ్చొన్నార్; మాన్డామ్బట్టిల్ - తమక్కు వన్బణ్ణిన వాదార్యత్తై యనుసన్ధిత్తువిధరానార్; నాలామ్బట్టిల్ - అననుక్కుప్పణ్ణినవాదార్యమే తెన్న, ఇతర విషయవైరాగ్యమెన్డాన్; విన్దామ్బట్టిల్ - ఇతరవిషయవైరాగ్యపూర్వకమాక ఆత్తానదాస్యత్తిలే అధికరి త్తనాక్ ఇనియెరునాభుమ్ విడెన్డాన్; ఆతామ్బట్టిల్ - ఆశ్రితర్ కుతవు వాయానపిన్బు ఎనక్కొరుకుత్తెయ్ డ్డోవెన్డాన్; ఏదామ్బట్టిల్ - ఎన్నుడైయ సమ్బన్ధిసమ్బన్ధికళుక్కుమెరు కుత్తెయిలైయెన్డాన్; ఎట్టామ్బట్టిల్ - ఇతుక్కు త్తామనుష్టిత్త వుపాయమిన్న తెన్డాన్; బన్బ శామ్బట్టిల్ - “ఇవరక వాయటియ వేణుమ్” ఎన్వోరడిపేర నిన్బు, ఇనిప్పోకవాన్ణాతెన్డాన్; పత్తామ్బట్టిల్ - నామ్ పోకాతోట్రికీటోమ్, నీర్ తామ్ పోకాతోట్రియ వేణు మేయెన్న, కాలతయ త్తిలుమ్ సర్వవిధబన్ధవుమానవునై విడ సమ్బాననైయిలైయెన్డాన్; ఇతుకళి తార్ క్కు ఫలమ్ శొలి త్తలైక్కట్టినార్.

౧౧.

వడక్కు త్తిరువీతిప్పిల్లై తిరువడిక శేషరణమ్.

జీ-ఆ - త్వలఘుత్వజ్ఞుమ్, అదిశబ్దత్తాలే-సంయుక్తజ్ఞుమ్. ఇవైకళితత్తదాగానుగుణ్యత్తుక్కాక (కన్నిలెన్కేట్టెపొరున్దత్త). శేరుత్త-ఇత్త యాకిట తెన్ట పడి. ఇతుక్కునిట మెన్ట మ్మేర్. ఉక్తవివరణమ్ (ధ్వనియిలేయిత్తాది). ధ్వనియెన్టతు - పణ్, నిట మెన్టతు - ఇత్తై. “ఇవ్వా క్యమ్ - సన్దిగ్ధమ్” ఎన్ట రుళిచ్చెయ్ వర్. “అవర్” ఇతిసామాన్యనిర్దేశస్వభావమ్ (అవర్ కళారేనుమిత్తాది). (విణ్ణిప్పణ్ణాయవారితి) “ఇత్తై యెడుమ్మణ్ణిత్తాడవల్లార్” ఎన్ట - గానసహితమాకవిప్పత్తిసనుసన్ధానమే, అవర్ కళి భగవదీయరాకైక్కుమ్, తన్మథేనవుదేశ్యరాకైక్కుమ్ ప్రయోజకమెన్ట పడి. విణ్ణిప్పణ్ణాయవార్ - ఆత్తియర్. ఇవ్వకారత్తాలే - పాడవల్లార్ శ్రిణివాకారత్తాలే. ఇతిలవ్యయమున్డానవాకారత్తాలే యెన్నుతల్. పుతుక్కుణిప్ప-నవీనకాన్ది. ఆత్తానదాస్యమ్ - నిత్యదాస్యమ్. ఇన్నను - మాటిమాటి ప్పలపింపన్బున్బున్బున్బు. ఇవరక వాయటి య వేణు మెన్వోరడిపేరనిన్బున్బున్బు - ఇవిన్ద త్తిలేవిశేష మెన్ట పూర్వమేవోక్తమ్. పేరనిన్బు-విన్బాన్ణినిన్బు. క్రమేణాన్వయః.

౧౧.

జీయర్ తిరువడిక శే శరణమ్.

తాత్పర్యము.—దివ్యతిరుమొట్టాయ్ మాలచేరలంకరింపబడిన దివ్యతిరువభిషేకముకలవాడును సర్వోపాధిసితములైన సరసిబములవలె సుందరములైన సేత్రములుకలవాడును నైన సర్వేశ్వరునియొక్క స్వరూపరూపగుణవిభూతులను యానన్ధితముగ ననుభవించి యనుభవించిన ప్రకారముగను సాదించిన నీతిరువాయ్ మొట్టిని సలక్షణముగ బాడువారు భగవంతునికి దాస్యమును జేసి యుజ్జీవింతురు.

౧౧.

ద్రమిడోపనిషత్సర్గతియిలి త్తిరువాయ్ మొట్టిక్కాన్దోకమ్.

(వైకుంఠా) - నీచఞ్చమామధిగతో యమితిస్వసూక్త్యాజాతాంహరేస్వవిరహాగమనేతిశక్తామ్.

షష్ఠేనిరస్యద్వధసన్ధిగిరాశతారిరాత్తాన్వయిష్వపితదాదరతోభ్యసన్దత్.

౧౬.

వాదికేసరి అక్రూకియమణవాళిచ్చీయర్ తిరువడిక శే శరణమ్.

అర్థము.—అయమ్-ఈశ్రయఃపతి, నీచమ్-నీచుడనైన, మామచ-నన్ను, అధిగతిః - పాదము, ఇతి అని, స్వసూక్త్యా-తనవార్తచేత, హరే-భగవంతునికి, జాతామ్-పుట్టిన, స్వవిరహాగమనే-తనవిడవప్రాప్తియందు, అతిశక్త్యామ్ - భయమును, షష్ఠే-ఆటవతిరువాయ్ మొట్టి

యందు, దృఢసద్గతిరా - ధీరసంక్షేపమాటచే, నిరస్య-పోగొట్టి, భావించి-భావకోపమున, అత్తావ్యయిచ్చుకే - అత్తావ్యయిచ్చులయందును, తదాపరతః - ఆభగవంతునిప్రీతినలన, అభ్యున్దత్ - సంతోషించెను.

౧౩౬.

తాత్పర్యము.—ఉభయవిభూతియుక్తుడును సమస్తకల్యాణగుణాత్మకుడును సర్వప్రకారపరిపూర్ణుడునునైన సర్వేశ్వరుడు తాను పరిపూర్ణుడైవేంచేసి యాత్మావర్ణతోసంక్షేపించినసంక్షేపము తనఫలమనితలచి సంతుష్టుడైయుండగా నప్పడాత్మావర్ణవిశ్లేషమునుచ్చరించి వానిజనించిన యతిశబ్దముజూచి “నీవిట్లుభయపడవలదు” అని యాత్మావర్ణవానికినభయప్రదానముచేసి భయమునుదీర్చి సంపూర్ణుడై యున్న భగవంతునియొక్క నిహేళతుకబాయమానకటాక్షము తమయందుమాత్రమేగాక సంబంధిసంబంధులయందుగూడ ప్రవహించుచున్న దానినిజూచి ఈ యాటనతిరువాయ్ మొఱ్ఱియం దధికానందమునొందిరి.

౧౩౭.

ద్ర-తా.—(వైకున్దామణివణ్ణనే) — స్వాస్వాదభ్యాపకత్వాచ్చి తనియతదృశేరై కభోగప్రదానా త్యాగానర్హప్రకాశాత్మిరపరిచరణస్థాపనాత్పపభక్తాత్ ।
దుస్సాధార్థస్యసిద్ధిర్విరహభయకృతేర్దుర్విభేదాత్తయోగా
న్నిత్యానేకోపకారాత్స్వవిరహచకితంప్రైక్షతామ్భారుహాక్షమ్. ౧౩౮.

అర్థము.—స్వాస్వాదభ్యాపకత్వాత్ - తనభోగ్యతమబ్రహ్మకరుడగుటవలన, శ్రీతనియతదృశేః - ఆశ్రీతులయందు ధీరమైనదృష్టికల వాడగుటవలన, నైకభోగప్రదానాత్ - అనేకవిధములకభోగములనిచ్చుటవలన, త్యాగానర్హప్రకాశాత్ - త్యజించుటకునలవిలేనికాని వలన, స్థిరపరిచరణస్థాపనాత్ - నిత్యమైనదాస్యమును దృఢముగఁజేయుటవలన, పాపభక్తాత్ - పాపములనుబోగొట్టుటవలన, దుస్సాధార్థస్య - సాధింపఁగూడనికార్యముయొక్క, సిద్ధేః-సిద్ధివలన, విరహభయకృతేః - విశ్లేషమునందుభయమునుబుట్టించుటవలన, దుర్విభేదాత్తయోగాత్ - భేదింపనశక్యమైన యాత్మసంక్షేపమువలన, నిత్యానేకోపకారాత్-సర్వకాలములందుననేకవిధోపకారములకలవాడగుటవలన, స్వవిరహచకితమ్-తనవిశ్లేషమునందుభయపడిన, అమ్భారుహాక్షమ్ - నళినఘటవంటి నేత్రములకలసర్వేశ్వరుని, ప్రైక్షత - చూచిరి.

వ్యా.—(స్వాస్వాదభ్యాపకత్వాత్) నైకలోతోఽనుమమతాయవానేతే - తన్నుడైయనిరతిశయభోగ్యతైయైఖ్యాపనమ్మణ్ణుకైయా లుమ్; (శ్రీతనియతదృశేః) ఎక్లుప్తపక్కనోక్కటియా - ఆశ్రీతజనత్తైవిట్లు అన్యత్రకచోవైక్కమాట్లామైయాలుమ్; (నైకభోగప్రదానాత్) నామరువినన్దైయిత్తాది - ఆశ్రీతర్తనైక్కిట్టిస్తాత్రమ్మణ్ణిమనస్సిలేచి నిత్తునిర్తమరాయ్ వణక్కిహృష్టరాయ్కుత్తాడుమ్మడియనేక విధా నుభవత్తైక్కొడుక్తైయాలుమ్; (త్యాగానర్హప్రకాశాత్) ఉన్నైయెజ్జనమ్విడుక్కే - తన్నైవిడుక్కునమ్మననైయిన్లుతపడి. ప్రకాశ క్తైయాలుమ్; (స్థిరపరిచరణస్థాపనాత్) ఉనత్తన్దమిలడిమైయడైన్దే - అత్తానదాస్యతైనిలెనిలుత్తుకైయాలుమ్; (పాపభక్తాత్) మున్నై త్రివిదైకలోముఱువేరన్దనకాయా - విరోధికళానపాపజ్జనై సవాసనమాకప్పక్కైయాలుమ్; (దుస్సాధార్థస్యసిద్ధేః) ముడియాతెన్నెనక్కే- తిని - సమ్మనిసమ్మనికళుమ్ త్తిర్రరామ్మడినుస్సాధమానకార్యతైసాధిక్తైయాలుమ్; (విరహభయకృతేః) ఉన్నైయెన్నుళోనీక్కేలెన్దాయ్ - “విట్టుప్పిరియప్పొకితా - ఎన్నిఱవతిశక్తైయైవిత్తైయాలుమ్; (దుర్విభేదాత్తయోగాత్) ఉన్నైయెన్నుళేకుఱైత్తవైమ్మైన్దా - అత్తావో డే-ఏకతత్త్వమ్” ఎన్నులామ్మడికలన్దైయాలుమ్; (నిత్యానేకోపకారాత్) పోకిన్దకాలన్దకీత్యాది - కాలత్రయత్రిలేయమహతాపితా క్కళో పణ్ణముపకారన్దైయిమ్, తాత్తనక్కుప్పణ్ణిక్కిళ్ళుముపకారన్దై యమ్మణ్ణుకైయాలు మెమ్మెరుమానై “వైకున్దామణివణ్ణనే” ఎన్నిఱబళకత్తలే “అళిరత్ నమ్మెవిడిత్తుయ్వతె?” ఎన్దతిశక్తైయైయైయైవా వాత్మావరధ్యవసిత్తరుళినార్నితార్.

౧౩౯.

వేదాన్తాచార్యర్ తిరువడిక శేషరణమ్.

తాత్పర్యము.—సర్వేశ్వరుడు (౧) తనభోగ్యతమ నాశ్రీతులకు బ్రహ్మకపటమవాడనియు, (౨) ఆశ్రీతులను గటాక్షించువాడనియు, (౩) ఆశ్రీతులకనేకవిధభోగముల నిచ్చువాడనియు, (౪) ఆశ్రీతులు తనను త్యజించుటకు నశక్యముగఁ ప్రకాశించువాడనియు, (౫) తనపాదారవిందములయం దాశ్రీతులకు నిత్యదాస్యమును స్థాపించువాడనియు, (౬) వారికి ననుభవవిరోధిపాపములను బోగొట్టువాడనియు, (౭) ఇతరులచే సాధింపనశక్యములగు కార్యములను నెరవేర్చువాడనియు, (౮) తనవిశ్లేషమునందు భయమునుబుట్టించువాడనియు,

నియమ. (౯) మఱల విశ్లేషములేనట్లు సంక్షేపించువాడనియు, (౧౦) సర్వకాలములందు నశేషోపకారములను జేయువాడనియు వాని గుణముల చనుసంధించి ఇట్టివాడగుటచేత తనవిశ్లేషమునందు భయపడినవాడని ఈయాటవ తిరువాయ్ మొట్టి పదిపాశురములచే నాహ్వానించబడినది.

౧౮.

తి-నూ. — వై కున్దా వస్తుకలన్దతట్టిన్వాట్ మాఱు. శెయ్ కిన్దనైచ్చియై తైచ్చిన్దత్తునై క్కన్.

తనైతనై క్కన్దనై త్తా విడేన్దరై క్కన్దనై త్తయై దైన్దా కేళవన్.

౧౯.

అర్థము. — వై కున్దా - వై కున్దమునకధిపతియైన సర్వేశ్వరుడు, వస్తు - (తమస్థలమునకు) వేంచేసి, కలన్దతట్టిన్ - సంక్షేపించినపదప, వాట్ మాఱు - సంపన్నులైన శత్రువులను, శెయ్ కిన్ద - చేయుచున్న, నైచ్చియై తై - నైచ్చమును, శిన్దత్తు - తలచి, నైకిన్ద - శిథిలముగుచున్న, తనైతనై - ప్రకారమును, కన్దనై - సాక్షాత్కరించి, ఉన్దనై - నిన్ను, తాన్ - నేను, విడేన్ - విడువను, ఎన్ద - అని, ఉన్దరై - సాదించగా, కేళవన్ - కేళయనియొడిరక్కసునిచంపి యాక్రతులయనిప్రమునుబోగొట్టిన భగవంతుడు, వత్తయై దైన్దా - శ్చైర్యమునుబొందెను.

౧౯.

అన. - (వై కున్దా) ఇతి. - “అప్పుడు తైక్కప్పుడు తెన్నా రానముతమ్” ఎన్ద నుభవిక్కిఱవివర్, “అయోగ్యన్” ఎన్ద కలి త్తెయ్ వత్తెన్?” ఎన్ద శ్చైర్య సత్తిశ్చైర్య, ఇవర్ సమాధానముజ్జితేన్ద సేవడియై పేరుకొనిపాశుర తై యనువది త్తరుళిచ్చెయ్ కిత్తార్. ఎన్ద నేయెన్నిల్; సర్వేశ్వరనోడే సంక్షేపిక్కిఱవివర్, ౧ “అల్లావిముళోకలన్ద” ఎన్ద తమశిలుమైయెయసుసన్నిక్తయారే, “౨ *వళ వేళులకుతలైయెడు త్తిన్న ముమివర్ నమైవిడి త్తెయ్ వత్తెన్?” ఎన్ద త్తిశ్చైర్య యవలమక్కిఱపడియై క్కన్ద “ఇవనుక్కు నమ్మక్కల్ సారతన్ద్రీవాత్సల్యజళిరన్ద పడియెన్?” ఎన్ద విన్దితరాయ్, తామకలామైక్కుఱుప్పన పలవన్ద్రైయమొల్లి అవతతిశ్చైర్యైత్తీర్ త్తు, అవనై ధరిప్పిక్కిఱ * వై కున్దా మణిన్దణ్ణిలర్ త్తై “వై కున్దా” ఇత్యాదియారే యరుళిచ్చెయ్ కిత్తార్.

వ్యా. - (వై కున్దా వస్తుకలన్దతట్టిన్) నిత్యభూతియై క్కన్ ౩ “అన్దామత్తప్ప శెయ్ తెన్నా విశేరన్దాన్” ఎన్ద న్నుడిదిరుసారాక క్కలన్ద పిన్ద, (వాట్ మాఱు) అత్తారేన తైప్పెన్ దుసమ్మన్ద రానవాహ్వాన్. (శెయ్ కిన్దనైచ్చియై తైచ్చిన్దత్తు) ఇవర్ ౧ “అల్లావి” ఎన్ద కలన్దనై క్కిఱనైచ్చానుసథాన త్తెక్కన్ద - “ఇతెన్నాయ్ విశ్చైయ్ క్కన్దవతు?” ఎన్ద శ్చైర్య విచారిత్తు. (నైకిన్దనై త్తన్దరై) అనాశిథిలనాకిఱ ప్రకార తైవర్ త్తిత్తు. (ఉన్దనై త్తా విడేన్దరై క్కన్) ఇప్పడియై విశ్లేష త్రిలిఖిరువాయ్ క్కిఱవునై త్తా విడేన్ద - “ఉన్దనై నాన్ విడిత్తేన్దోళోకెనవే” “ఉన్దనై యెన్దనవ విడువే” “అన్దమిలపిమైయై దైన్దేన్ద విడువే” “ఉన్దనై నాన్ దైన్దేన్ద విడువే” ఎన్ద మిశ్వర నైక్కుఱే త్తరుళిచ్చెయ్య. (వత్తయై దైన్దా కేళవన్) ౪ “విజ్జరప్రముమోదనా” ఎన్ద న్నుడి * తుళక్కల్ దముతమాయెన్ద మపక్కన్దోక్కటి యా తే “ఎన్ - మరదకమైయే” ఎన్ద న్నుడి శ్చైర్య తైప్రాపిత్తాన్ ప్రశస్తకేళనానన్.

౧౯.

పెరియడీయర్ తిరువడిక శేళరణమ్.

తాత్పర్యము. — సమస్తకల్యాణగుణాత్మకుడైన సర్వేశ్వరుడు పరిపూర్ణుడై యాహ్వాన్తో సంక్షేపించ వారుసంతుప్తులైరి. అప్పుడు వీరుతమనైచ్చమునుసంధించి విశ్లేషించిననో నేనేమిచేసెదనని భయపడుచున్న సర్వేశ్వరునిగుఱించి నేనువిశ్లేషించ నసమర్థుడనిసాదించి యాహ్వాన్ వానిభయమును నిశ్చేషముగనివర్తిజేసిరి.

౧౯.

ఇరన్దామ్బత్తిల్ - ఆతొనిరువాయ్ మొట్టి మున్ద్రన్ద్రు.

ఆక - తిరువాయ్ మొట్టి ౧౯ - పాట్టు-౧౯౬.

శ్రీః

అథ్వార్ తిరువడిక శేషరణమ్.

ఎ మ్పెరుమానార్ తిరు వడిక శేషరణమ్.

తిరువాయ్ మొట్టి.— ఇరణ్డామ్బత్తు - ఏథ్వాన్దిరువాయ్ మొట్టి ౧-పా-శేషవస్తమర్ వ్యాఖ్యానజ్ఞో.

మూ.— శేషవస్తమర్ కీర్త మేలెమరేథ్తెఱ్ఱుపిఱప్పమ్ | మాశతిరితు పెత్తీ యనమ్ముడైవాఱ్ఱువాయ్ క్కిన్ఱ వా |

ఈశ నెన్కరుమాణిక్కమెక్ శెన్జోలక్కణ్ణన్విన్ఱ్జోర్ | నాయకన్, ఎమ్మిరా నెమానారాయణనాలే || ౧ ||

ఆ.— (శేషవస్తమర్) ఎన్కకలుళ్ళనభినివేళత్తాలే యెన్నోడునమ్మన్దిత్తైయన్కూడవివయాకరి త్తరుళినానెఱ్ఱు ప్రస్తుతమానపారుడై విస్తరిక్కిఱతు.

సర్వేశ్వరనాయ్, నిరతిశయసౌందర్యాదికల్యాణగుణకనాయ్, ౧* అయర్వఱుమమరర్ కళతిపతియాయ్, ఎనమ్మస్వామియాయుడన నారాయణనాలే, యేనకేనాపిప్రకారేణ సాక్షాద్వాపరమ్పరయావా ఎన్నోడునమ్మన్దముడైయారెల్లారుమ్ భగవదేకభోగనారకళో ; తత్సమ్మ త్రినాలే భగవదేకభోగత్వలక్షణమాన శ్రీవైష్ణవశ్రీనమమ్మ విశైయమ్మడియే యితువెన్ఱితార్.

పన్నీ.— ఏథ్వాన్దిరువాయ్ మొట్టియిల్, స్వసమ్మన్దిపరమ్పరాపర్యస్తమాకవీశ్వరక్ పణ్ణినపక్షపాతత్తాలే తమ్మశీవిలపనుడైయవభినివేశాతిశయ తైక్కణ్ణుకన్ఱు; స్వసాన్తానికవిషయత్రిలపనుడైయప్రసాదవిశేష తైయుమ్, అతుక్కడియానతమ్మశీవిల్ పక్షపాత తైయుమ్, తత్కార్యమాన వుపకారతైయుమ్, అవ్వుపకారమ్ తక్కులత్రిలుళ్ళార్ క్కుమ్ప్రాప్తిపర్యస్తమానపడియెయుమ్, ఇతడియాకవీశ్వరనుక్కుప్పిఱన్ద టెజ్జవ్ ల్యతైయుమ్, ఇతుక్కడైయపేతువాన కృపాపారవశ్యతైయుమ్, అనుభవితైక్కణ్ణుఱుప్పాక సత్సోన్వితరమాన చిత్తప్రదాన తైయుమ్, పొల్లానెఱ్ఱాప్పొక్కినపడియెయుమ్, పేమియు క్తమాననల్ల నెఱ్ఱాలేపుకన్దగడియెయుమ్, అన్దనెఱ్ఱు అన్దనెవిడాతోడీయవేఱుమెన్ఱిఱవపేత్తైయెయుమ్, ఇన్నిన్న పడియాకవనక్ తనైముఱుక్కుక్కొడుత్త వాదార్యతైయుమ్, ఇవ్వాదార్యాతిశయ మతిశయితజ్ఞానర్ క్కుమపరిచ్చేన్ద్యమెన్నుమిడ తైయుమరుళిచ్చెయేతు, స్వవిషయత్రిలాదరమీశ్వరనుక్కు సమ్మన్దిత్తయననానసంరక్షణపర్యస్తమానపడియె యవనుడైయ వాత్రిత రక్షకార్థగుణచేష్టితప్రకాశకజ్ఞాన తిరుద్వాదశ నామజ్ఞానోడేహుడవరుళిచ్చెయేకీతార్.

అన్వ.— ఈశక్ ఎన్కయమాణిక్మమ్ ఎక్ శెన్జోలక్కణ్ణక్ (౩) విన్జోర్ నాయకన్ ఎమ్మిరాక్ ఎమ్మక్ (౬) నారాయణనాలే కీర్త మేలెథ్తెఱ్ఱుపిఱప్పమ్ శేషవస్తమర్ (౮) ఎమర్ ఇతు మా (౧౨) శతిర్ పెత్తీ యనమ్ముడై (౧౫) వాఱ్ఱు వాయ్ క్కిన్ఱ వా!.. (౧౭)

పన్నీ.— ముతత్పాట్టిల్, నమ్మడైయకులత్రిలుళ్ళార్ భగవదభిమానాన్తర్గతరానపడియెయరుళిచ్చెయేకీతార్.

సర్వసాధారణమానస్వామిత్వతైయుడైయనాయ్, అప్పడియే పాతునన్దియే నీలరత్నమ్మొన్ఱవడివైయెనమ్మక్కాట్టి, అచ్చోవుక్కు పరభాగమాన్మడి శివస్త్రధుకియతిరుక్కణ్ణళాలేయెన్నైయనన్వార్వ నాక్కి, (౩) పరమపదవాసికళోపాతి అగ్గేకత్తు, ఎన్నైయనుభవిప్పిత్తు.

ఎవక్కునాళ్ళూతనానవుటవడియాక, (౬) నిరతిశయవాత్సల్యముక్తనాన నారాయణవాళి, కీర్తీమేలేఱ్ఱొహిటపుమ్, సర్వాధికనానకేశవక్ తమరా, (౭) ఎమరానవర్కళ్, నిర్వేతుకభగవదక్షిక్కారమాకిటవిన్, పెరియ, (౮) శతీరై, పెల్లియ, అత్తాతేనమ్మడైయ, (౯) శ్రీవైష్ణవతత్వశ్రీమానతు, వళెరుకిటపడియే. (౧౦)

అవతారిక. — శ్రీయఃపతి తమతోసంక్లేషించుటచే వానికిజనించిన ప్రీత్యతిశయము తమయందుమాత్రమేగాక తమసంబంధిసంబంధులపర్యంతముప్రసహించినప్రకారమునుజూచి దీనికిఁగారణము తమయందు వీనికిజనించిన పక్షపాతాతిశయమనిదలంచి యానందభరితులై యాహ్లాస్యము తమనుకటాక్షించుటకుఁ దగు మైనగుణచేష్టితాదులననుసంధించి వాటికివాచకములైన ద్వాదశనామములచే నీతిరువాయ్ మొఱ్ఱియందు వానిని ననుభవించుచున్నారు.

అర్థము. — సర్వస్వామియైనవాఁడును నానీలరత్నమువంటిశరీరముకలవాఁడును నాయెఱ్ఱనిమనోహరములైననేత్రములుకలవాఁడును (౩) నిత్యసూరులకునిర్వాహకుఁడును నాకుపకారకుఁడును నాస్వామియైన (౬) నారాయణునిచేఁ గ్రిందియేడ్చుపైయేడుజన్మములందును కేశవునికిదాసభూతులైన (౯) నాసంబంధముకలవారు ఇట్టి గొప్ప (౧౨) విశ్వర్యమును బొంది మనయొక్క (౧౫) సంపత్తు వృద్ధి నొందుచున్నదికదా? (౧౭)

ఈ. — ౧* ఆడియాడియిల్ “వాడివాడుమ్” ఎన్దెయా లే. ఒరునీర్ చ్చావియా య్ వాడినపడిశొల్లిల్లు; అన్దమోరునీర్ చ్చావియానతుతీర ౨ * కారార్ కరుముకిల్ కలన్దువర్ని త్తపడిశొల్లిల్లు - ౩ * అన్దామ త్తన్బిల్; అప్పడివర్ని త్తపడియా లే ౪ “ఈటిలిన్బత్తిరు వెళ్ళమ్ యాన్దుత్త కిన్” ఎన్దు - వెళ్ళమిట్టు పెరుకినపడిశొల్లిల్లు ౫ * వై కున్దా మణివణ్ణిల్; ౬ “ఎమర్ కీర్తీమే లెఱ్ఱుపిటప్పమ్ మాళతిరు పెల్లు” ఎన్దెయా లే - అవ్వెళ్ళమిరు కరై యుమ్ పురన్దపడిశొల్లుకిటతు - * కేశవస్థమరిల్.

ఇవర్ ౧ * ఆడియాడియిల్ పట్టవార్తితీరవన్దుకలన్దపడి శొల్లిల్లు - ౩ * అన్దామ త్తన్బు; అక్కలవియాల్ పిటన్దప్రీతియవనతానపడిశొల్లిల్లు - ౫ * వై కున్దా మణివణ్ణి; అన్దప్రీతితా ఆన్ద్రొరువరళవిలుమ్బిక్కే, తమ్మాడుపరమ్పరయా సమ్మన్దముడైయారళవుమ్ వెళ్ళమిట్టు పెరుకినపడియైచ్చొల్లుకిటతి త్తిరువాయ్ మొఱ్ఱియిల్. సర్వేశ్వరనాన్ద్రొరోడేవన్దు సంక్లేషిత్తు, అత్తాల్ పిటన్దప్రీతితమ్మెరువరళవిలుమ్బిక్కే తమ్మాడుపరమ్పరయా సమ్మన్దముడై యారళవుమ్ పెరుకినపడియైక్కణ్డు, “ఇతుఇవనెన్బక్కల్ పణ్ణిన పక్షపాతాతిశయమితే” ఎన్దు ఇనియరాయ్, తమ్మైవిషయాకరిక్కైక్కిడానగుణచేష్టితాదికలై యనుసనిత్తు అవల్దుక్కు వాచకమానతిరుద్వాదశనామత్తా లే అవనై ప్పేళియనుభవిక్కితార్. సర్వేశ్వర్ ఒరువనై విషయాకరిత్తాల్, అతుపిన్నై యవనళవిలే నిల్లాతిత్తే.

జీ. ఆ. — కేశవస్థమర్ ప్రవేశే. రూపకమాక సజ్జతి (ఆడియాడియిలిత్యాది). ఒరునీర్ చ్చావి-ఒరునీరిల్లాతపయిర్, కారార్ కరుముకిల్ కలన్దువర్ని త్తపడియెన్దతు - ౨ “అన్దావియుళ్ కలన్దుకారార్ కరుముకిల్ పోల్” ఎన్దు త్తెప్పల్లు. (ఇరుకరైయుమ్) కీర్తీప్రీతిపిటప్పమొరు కరై, మేలేఱ్ఱుపిటప్పమొరుకరై.

ముఖ్యసజ్జతిమాహ (ఇవరాడియాడియిలిత్యాది). ఉక్తార్థవివరణమ్ (సర్వేశ్వరనిత్యాది). ౬ “ఎమర్ కీర్తీమే లెఱ్ఱుపిటప్పమ్” ఎన్దు త్తెప్పల్లు (సమ్మన్దముడైయారళవుమ్బతు). ఇనియరాయ్ - ప్రీతిరాయ్. అన్ద్రొరైవిషయాకరిత్తాల్ సమ్మన్దిసమ్మన్దిపర్యన్తమ్ విషయాకరిప్పా నెన్నెన్దు (సర్వేశ్వరనోరువనైయిత్త్యాది).

అ. ఆ. వి. — (ఆడియాడియిలిత్యారభ్య) తత్తద్దశకప్రతికాన్యలమ్యురసాక్త్యాకాశ్చిత్తస్థితిమాహ - “కేశవస్థమరిల్” ఇత్యనేన. —

ఈ. - ౧ [మరణాంతానివై రాణి] ఋషికళో కుడియరుప్పై యభిత్తు, మైథిలియైప్పిరిత్తు, నమ్మయిర్ నిలై యిలేనలి
న్దాప్పో లేశ్రీజటాయుమహా రాజై నలిన్దు, ఇవై యెల్లామ్ శెయ్యమాట్టా సేయివనిని. [నిర్వృత్తంః ప్రయోజనమ్]
ఇవ్వాడీవిక్కిఱనాళితే “ నామ్ శెయ్యమ్ నన్నై యివ్వా విలక్కా తొట్టివతు కాణ్ ” ఎన్దిరున్దోమ్, అతు అన్నాళిల్
పెద్రలోమ్ ; నామ్ తేడియరున్దు తుమున్దు తుమున్నమ్ సిద్దిక్కప్పెద్రలోమిత్తే. [క్రియతామస్య సంసార్-ః] ఇవ్వా
నామ్ శెయ్యమ్ నన్నై విలక్కా తానానళపుపిఱన్దు విన్దు మిక్కు వేణుమో? వేణువన శెయ్యప్పారుమ్. [మమాప్యేషయ
థాతవ] నీరితాయ్ త్తిరున్ది రాకిల్, కుడల్ ముడక్కుడై యారిలే యొగువ్వా శెయ్యమి త్తనై యన్దో? నామి ననుక్కు
వేణువన శెయ్య, నీర్ పిన్నై క్కుడక్కునిల్లీరెన్దరితే.

శ్రీవిభీషణాధ్యాత్మక్కలోరమ్ రావణనళపు జ్ఞాన్తతిత్తే. “మహారాజర్ క్కు శత్రు” ఎన్దు వాలియై నిరసిత్తు
వైన్దు, మహారాజర్ కణ్ణనీర్ పొలుక్కమాట్టా శే ౨ [సజ్జాతబాష్పః ఎన్దు] తాముమ్ కణ్ణనీర్ విల్లివిట్టారిత్తే. ౩ [ధర్తే
మనశ్చ తేభద్ర] శ్రీమాలాకారర్ పక్కల్ విషయాకారమ్ అవర్ సన్తానత్తళపుమ్ శెన్దు తిత్తే. శ్రీఘణ్డాకర్ణన్దు
క్కల్ పణ్ణినవిషయాకారమ్ అవర్ తమ్మియళపుజ్ఞాన్దు, “నీయవనుక్కునలైయాకిల్ అవర్ మున్నాకప్పో” ఎన్దు రులి

శీ-అ. — ధగవద్విషయాకారమ్ సమ్మన్దిసమ్మన్దికళళపుజ్ఞాన్దు మెన్దుక్కు నాలుదాహరణక్లాట్టుకిఱార్ (మరణాంతానిత్యాది). యన్దకాణ్డే
చతుర్దశోత్తరశతత మేవిభీషణం ప్రతిరామః, “మరణాంతానివై రాణినిర్వృత్తంః ప్రయోజనమ్ | క్రియతామస్య సంసార్-ః మహాప్యేషయథాతవ.”
రావణవిషయ త్తిల్ నమ్మడై యువైరజ్జో రావణా మరణాన్తజ్జ శ్చైన్దు ర్భమన్దు, కిన్దు, నమ్మడై యవిషయ త్తిల్ రావణన్దణ్ణినవైరజ్జో రావణా మరణాన్త
జ్జశ్చైన్దు వ్యాఖ్యానమ్మణ్ణికిఱార్ (ఋషికళిత్యాది). నాట్టార్ శొల్లుకిఱపడి యన్ది క్కే ఇప్పడివైరజ్జలై రావణనిష్ఠమకవ్యాఖ్యానమ్మణ్ణికిఱార్ -
౨ “సజ్జాతబాష్పః” ఎన్నుమ్మడియాన గుణాధిక్యత్వైప్పద్రు. ఉయిర్ నిలై-మర్తస్థానమ్. (ఇవై యెల్లామ్) పలవాకచ్చొన్నతు-“వైరాణి”
ఎన్దిఱువహవచనత్వైప్పద్రు. (విర్వృత్తన్దు ప్రయోజనమ్) “సీతావాప్తిహాపన్నప్రయోజనం నిర్వృత్తమ్” ఎన్దు శొల్లునర్ కళో ; తన్నేత్తర్భ
విశేషమాహ (ఇవ్వాడీవిక్కిఱవిత్త్యాది). ఇప్పడివ్యాఖ్యానమ్మణ్ణిల్ ద్రు-౪ “యదివారావణస్వయమ్” ఇత్యాదియొక్కటాక్షిత్తు. నామ్ తేడియ
రున్దు - అప్రతిషేధమ్. విలక్కా తొట్టివతు కాణ్ - విలక్కా తొట్టివతోన్దే. విలక్కా తా - ప్రతిషేధయతా. ఏవః - రావణస్త
వయః, మమాపితథాభూతః ఎన్దు పడి. (కుడల్ ముడక్కుడై యారిలేయతి) ౫ “రాక్షసానాం బలమ్” ఎన్దు - ఇవవైభౌతావాకచ్చొల్లు
త్తయాలే, ఇవనుడైయ భౌతావానపోతే తమక్కుమ్ భౌతారావణనైన్దు సిద్ధమిత్తే; అత్తైప్పద్రుచ్చొల్లుకిఱ తెన్దుకరుత్తు.

ఇశ్యోకత్తాల్ ఫలితమర్థమాహ (శ్రీవిభీషణాధ్యాత్మనిత్యాది). ఓరమ్ - పక్షపాతమ్. ఇన్దవాక్యత్తిన్దియిలే- ఇప్పడియెన్దు ధ్యాహర్యమ్.
ఉదాహరణాన్తరమ్ (మహారాజర్ క్కిత్యాది). కిష్కిన్ధా కాణ్డేచతుర్వింశే, “ ఇత్యేవమర్తస్య రఘుప్రవీరశ్చుత్వావనో నాలిజఘన్యజన్య |
సజ్జాతబాష్పః పరవీరహస్తారామో ముహూర్తం విమనాభూవ. ” (ధర్త ఇతి) పచ్చమేంకే ఏకోనవింశే, ధర్తేమనశ్చ తేభద్ర సర్వకాలంభవి
వ్యతి | యుష్మత్సన్తజితానాం దీర్ఘమాయుర్భవిష్యతి. ” (శ్రీమాలాకారర్ త్యాది) “యుష్మత్సన్తజితానామ్” ఇత్యాద్యుత్తరార్ధత్వైయదా
హరిక్కవేణ్ణియరుక్క, “ధర్తేమనశ్చ తేభద్ర” ఎన్దుదాహరిత్తు - పూర్వార్ధసమభివ్యాహరతాత్పర్యత్తాలే ఉత్తరార్ధ త్తిలాయశ్చబ్దమ్ -
౬ “యావన్తోహిక్షణానీతా హరిన్ద్రైవదేహీనామ్ | తావన్తోహి - గణంకార్యమ్ ” ఎన్దు శుకోదీరితమానవాయః పరమైన్దువ్యజ్ఞిపి
త్కైక్కాక. (శ్రీఘణ్డాకర్ణనిత్యాది). ౭ “యాయంభౌతాతనస్వగ్నియావదిన్దోభ కేతదా” ఎన్దు తైప్పద్రు. (అవన్దున్నాకప్పోవెన్దు) హరివంశే

అ. అ వి. — వివరణమ్ (ఇవరాడియాడియట్టువిత్త్యాది) ఎన్నువుమామ్. — తాటకాతాటకేయకాకాసురభిరాదిచతుర్దశసహస్ర
రాక్షససూరీవవాలిసప్తసాలాదిఘవిసృప్తబాణానాందశమానపర్యన్తమవిసర్జనాత్, ౪ “ ఆనయైనంహరి శ్రేష్ఠదత్తమస్యాభయం మయా |
విభీషణోవాసు గ్రీవయదివారావణస్వయమ్ ” ఇతి ౫ “ గచ్చానుజానామి ” ఇతిచాభిధానాత్, పచ్చదశదివసపర్యన్తం లక్ష్మో-
నిరోధనాచ్చ, “ యథాకథంచిదస్యాప్యాసుకూల్యంజనివ్యతకిమ్ ” ఇత్యాద్యకాలక్షేపం కృతవానితిన్యజ్యతేకిలేతిభావః. (నామ్ తేడి
యరున్దు) అప్రతిషేధమ్. వైన్దునత్తివిన్నామిత్తే - సమ్మన్దిసమ్మన్దికళు ముత్తిర్ణ రాక్తైన్దుమామ్. — ౬ “ క్షీప్రమేలేద్రోహు

ఈ.-చృమ జానితే. ఎమ్బారి త్తిరు వాయ్ మొళ్ళియరుళిచ్చెయ్యప్ప క్కాల్, “శ్రీవైష్ణవనాసేనెన్రితార్” ఎన్న రామ్; వైష్ణవత్వ చిహ్న మితే నీ (తిరుద్వాడళనామమ్), అథ్వారుడైయ నెడుమాఱ్కుడిమైయుమ్, ఎప్పెరుమానుడైయ నెడుమాఱ్కుడిమైయు మిరణ్డాయిల్లు నెడుమాఱ్కుడిమై; అతిలెప్పెరుమానుడైయ నెడుమాఱ్కుడిమైయి త్తిరు వాయ్ మొళ్ళి.

ముతత్వాప్తి. సమృద్ధిసమృద్ధికో పక్కలిలుమెప్పెరుమానభినివిష్టనానపడియొక్కణ్ణ, ఇతెల్లామెన్నక్క
లుణ్ణానపిషయికా రాతిశయమియ్యెయ్యెనుహృష్ట రాకితూర్.

(కేశవకథమర్) ప్రశస్త కేశవాననిలై యిలేతోడైరుక్కుమవర్ కళెన్ను తల్; విరోధినిరసనశీలనైయిలేతోడైరుక్కుమవర్ కళెన్ను తల్; ౧, ' తన్నాత్తేశవనామనాక ' ఎన్నిటపడియే, సర్వనిర్వాహకనాననిలై యిలే

జీ-ఆ-వటన్చొచ్చుతత్తమే ఘట్టాకర్ణంప్రతికృష్టః. “అక్షయ్యస్వర్గనానస్తేయావదిష్టోభవిష్యతి । తావత్స్వర్గేభవానస్తుకానాన్తమనాన్యతః । నష్టేశక్రేతతస్యిగ్గాతాన్యుజ్యంచుమగచ్ఛతు ” ఎనిజతార్కాశ్లోకజ్ఞశిమ్ వివక్షితమ్. (అవప్నూకహ్నివతి) పరమపదస్యఇతి శేషః. అవప్నూన్నిట్టుకొండ్లుపోవెష్టపడి. గుణచేష్టితవాచకనామానరర్థిరుక్కు, తిరుద్వాదకనామత్రాలే యనుభవిక్కిఱతుక్కుభావమ్. (ఎమ్మూరిత్యాది). ఇత్రాల్ - ఉపకారస్సృతియాలే తిరుద్వాదకనామజైవొల్లి యనుభవిత్రైయే ప్రధానహేతువాయ్, ఇతువుమెరునాన్త రీయకప్రయోజనమెష్టకడ్డకొళ్ళతు. “శ్రీవైష్ణవనాగేనైతితార్” ఇతిపత్తర్నదయందర్భయతి (వైష్ణవత్వచిహ్నమిత్యాది). వైష్ణవత్వచిహ్నమాత్రేయాలే యవల్లైయేయనుసభిక్కితారెష్టపడి. సమ్మన్దిసమ్మన్దికళళవుమ్ విషయాకరిత్రై-క్కురనోక్తి (అహ్నియరైయచిత్యాది). ౨- శేషమూఱుడిమైనిఱతు - తనీయపర్యవ్రజేమత్తై. ఇన్ద్రతీయప్రేమమాహ్నిర్-క్కు సురూపప్రయుక్తమ్; ఎమ్మెరుమానార్-క్కువ్యామోహ ప్రయుక్తమ్. ఇనరుడైయసమ్మన్దిసమ్మన్దిపర్యవ్రమాన భగవద్వాన్యమోహమ్ - ౩ “శేషియార్-నోయికళల్లామ్” ఇత్యాదియాతేకిట్టొల్లిల్ గో యాకిలుమ్, కీర్తీయనాయ్మెట్టి - అతిశక్తినివర్తనపరమ్; ఇత్తిరువాయ్మెట్టి-అహ్నియరైయ సమ్మన్దిసమ్మన్దిపర్యవ్రమాన భగవద్వాన్య మోహప్రతిపాదనపరమెను కణుకొళ్ళతు.

[illegible]

శ్రీ విష్ణుగ్రంథమేకాదశాక్షరమునామ సంకీర్తనం.

౧॥ హరి-పం-౧౬౧-౪౬.

۱۱۵

311 OF-2.

४॥ वे यमा-कारि क्ता.

೫॥ ನಂ-ವ್ಯಾ-೫-೨-೧೦೯.

உ|| வி-பு-நி-நெ.-௨௩.

21 02.

५॥ ०६-२.

ନି ୦୪-୦

ନୁମ୍ମି ନେ-ନଠ.

ନମ୍ବର ୪.

କଥା କଥ

Q3|| Q2-X.

దొడ్డిరుక్మమవర్ కళెన్ను తల్. “సర్వేశ్వరనుడై యార్” ఎన్టాయ్దొడ్డు అధ్వానివర్ కళై విరుమ్బుకీటతు. ఎన్టిట - అధ్వానియై యసమ్మనగ్గొడ్డాయ్దొడ్డు అవనివర్ కళై విరుమ్బుకీటతు. ఇత్తాల్ - ఒరువైష్ణవాభి వేణ్ణువతపకవిషయాకరిక్కైక్కెన్టపడి. (కేశవస్థమర్) అవనుడై య అవయవసాన్దర్యత్తిలేతోదొడ్డిరు క్కీవైష్ణవర్ కళ. (కీర్త్తీమేలిత్యాది) ఎమర్ కీర్త్తీమేలేదొడ్డుపిటప్పమ్ కేశవస్థమనార్ కళ. ౧. “ఏకాహమపి భూమిస్థముదకంకురు | కులంతారయతేతాతన ప్తసప్తచసప్తచ” ఎన్టిటపడియే, ౨. “దశపూర్వాదశా క్తానఞ్చ”.

మాళతిరితుపెదొడ్డు ౩ “వితిశూర్త్తనతాల్” ఎన్టిట - ఆకస్తికభగవత్కృపై యాతల్, ౪ “మాతవనెన్ట ఎన్టిటక్కిమాత్రత్తైయాతల్, తామ్ పెదొడ్డిపేదొడ్డై త్తమ్మాడు సమ్మన్దముడై యారుమ్ పెణుమ్బడి త్తైప్పెదొడ్డిన్ను తల్. (మాళతిరితుపెదొడ్డు) పెరుమ్కెత్తిరైప్పెదొడ్డు. ౫ *తడక్కైచ్చతురనైప్పెదొడ్డిన్ట ప్తలై యాలేవన్దతాకిలితేసావధియాయరుప్పతు. (ఇతుపెదొడ్డు) కాణక్కాణ అవకశిరసావహిక్కిటపడి.

అత్రాయామేకషష్ఠ్యుత్తరశతమేకృష్ణంప్రతిరుద్రస్తోత్రే, “కఇతిబ్రహ్మణోనామ ఈశోహంసర్వదేహినామ్ | ఆవా న్నవాగ్నేసమ్భుతో వ నామవాక్.” “కేశవస్థమర్ కీర్త్తీమేలెమర్” ఇతిపాతక్రమమ్, “ఎమర్ - కేశవస్థమరానార్ కళ” ఇత్యన్వయక్రమఞ్చ హృదిధా సర్వేశ్వరనుడైయారిత్యాది. “కీర్త్తీదొడ్డువాయ్ మొక్కియిలే, ‘ఎమర్ కీర్త్తీమేలెడ్డుపిటప్పమ్’ ఎన్ట - ఇనర్ సమ్మన్దగ్గొడ్డీశ్వర్ కా యాతే, అన్యోన్యాశ్రయమిలై” ఎన్టయళిచ్చెయవర్. ఫలితమ్ (ఇత్తాలిత్యాది). మున్దిసన్దవివరణమ్ (అననుడైయవిత్యాది). “కీర్త్తీమే ప్పమ్” ఎన్టతు - నడునేడ్డుపిటప్పమ్ ముపలక్షణమ్ ఇతిహృదినిధాయ ప్రమాణద్వయమాహ (ఏకాహమపీత్యాది). యద్వా, నాన్దొడ్డెల్లాయముజ్జివిక్కుమ్మాడుమోవెన్న (ఏకాహమపీత్యాది) ఆతల్. ఇత్తాల్ - సామాన్యధర్మత్తుక్కి-ప్పడికణ్డార్, వైష్ణవా ర్థక్కిమ్మనర్నాయసిన్ద మెన్టపడి. మహాభారతే ధర్మనూసుప్రతిభీష్టాక్రమ్, “ఏకాహమపి” ఇత్యాది. “దశపూర్వాదశాపరా ప్కవింశతిం పక్షిఞ్చపునాతి” ఇతిబోధాయనధర్మ. ఇవిన్దత్తిల్ - ౬ “ఆస్థాటయ నిపితరః ప్రణత్యన్తిసితామహః | వైష్ణవో సుసంస్తారయన్యతి” ఎన్టిటగ్గోకమనుసన్ధేయమ్.

కు - “మాళతిరితుపెదొడ్డు” ఇత్యన్వయః. “ఇతు” ఎన్ట - వక్ష్యమాణకృపాదిపరామర్శియాతల్, కీర్త్తీక్రమాస “ఎమర్ కీర్త్తీమేలే ప్పమ్ - కేశవస్థమరానార్ కళ” ఎన్టత్తైప్పరామర్శిక్కిటతాతల్. (వితిశూర్త్తనతాల్) ఇత్యాదియాటొచ్చిల్లప్పడుపిటన్దప్రయత్తిల్ వన్దయమ్ - ఉపాయపరమ్; తృతీయార్థమ్ - ఫలపరమ్. ఉపాయపరమానమున్దివర్ధద్వయత్తిల్ “మ” ఎన్టకుక్కర్మ్ (పెరుళ్ళాది). ఇతు-నాలామర్థమాతల్. ఇపోతు, అనన్తరార్థద్వయముమ్ - ఫలపరమ్. ఇన్దప్పెరియశతీరైప్పెదొడ్డుఇతిశబ్దార్థః. ఫలపరమా ర్థత్తిల్ “మ” ఎన్టకుక్కర్మ్ (తమతలైయాలేయిత్యాది). ఇన్దత్తీయార్థత్తిల్ - “ఇతు” ఎన్టకుక్కర్మ్ (కాణక్కాణవిత్యాది).

-అ వి. - “ఎమర్” ఎన్ట - మమకారమ్మణ్ణలామోవెన్న (సర్వేశ్వరనుడైయారిత్యాది). ఆతావతు-కేశవక్తమరాకైయాలే “ఎమర్” పడి. — (ఇత్తాలితి) ఆచార్యాభిమానవినోదాత్మకఇతిచ, ఆచార్యశ్చస్వకీర్త్యాభగవదీయత్వేనైవప శ్యేదితిచశిక్షితోభవతి. — క్క - ఉపలక్షణమాక్కి, అర్థాన్తరమరుళిచ్చెయ్కీతార్ (అననుడైయవిత్యాది). — “మాళతిరితు” ఇత్యేతచ్ఛబ్దః - ౩ “వితిశూర్త్తనతాల్” ఇత్యుచ్చమానకృపాపరోవా, ౪ “మాతవనెన్టలేకొడ్డు” ఇతివక్ష్యమాణోక్తిరూపవ్యాజపరోవా, “ఎమర్ కేశవక్త తమరా మన్త్రిక్కఫలపరోవా, “ఈశ నెన్కయమాణిక్కమ్” ఇత్యాదినోచ్చమాన భగవత్పరోవా ఇత్యర్థచతుష్టయమాహ (వితిశూర్త్తనతాలిత్యా దితే ౫ *తడక్కైచ్చతురనైప్పెదొడ్డు” ఇతివాక్యమ్, “నారాయణనాలే ఎన్టిటవిడమ్ మాళతిరినుడైయపుపాదనమ్” ఇతివాక్యఞ్చ క్తి. “నారాయణనాలే యెన్టిటవిడమ్” ఇతివాక్యమ్ - తురియనిర్వాహీయమ్. — “సర్వేశ్వరనుడైయ నెనుమాట్టుపై ఇత్తిరు

ఈ.—(నమ్మడై వాఱ్వువా య్క్కిన్త వా) నమ్మెడు సమ్మన్తముడై యారైయుమవనిప్పడి విషయాకరిక్కిఱతు నమ్మడై యసమ్మత్తిత్తే. (నమ్మడై వాఱ్వు) శ్రీవైష్ణవసమ్మత్తు. (వా య్క్కిన్త వా) ఊర్జుమాతా తే మేన్తేలనప్పెరుకినరుకిఱపడి. ఏద్ర్ పడికా లెన్త తుతానోరళవిన్తే, ఇన్తనమ్మళవుమ్ పరచ్చెల్లుకిఱతిత్తే, ఇప్పడివిషయాకరిక్కిఱకు హేతువెన్నెన్నిల్ (ఈశ) వకుత్తప్పామియాకై యాలే. (ఎకరుమాణిక్కమెక్ శెన్తోలక్కణ్ణై) కణ్ణుకాలేయెన్తై యనన్యార్ననాక్కి, తక్ పడిపట్టకై యెన్తై యనుభవిప్పిత్తవ. (విన్తోర్ నాయక నెమ్మిరా నెమ్మా) నిత్యసూరికలైర్ త్రిక్కూనూప్పాలే ఎన్తై పడిపట్టకై యెన్తై యనుభవిప్పిత్త వుపకారక. (నారాయణనాలే) తనైన్తయెప్పారాలే ఉకవాతారైయుమ్ విడమాట్టాతపడి వత్సలనాయుళ్ళవనాలే. సమిదై పాదిసావిత్రిపాదియాక వన్తిక్కే, ఆవనుడైయనిర్దేతుకకృపై యాలే. నారాయణనాలే - ఎమర్ - కీద్ర్ మేలేద్ర్ పిఱప్పమ్ - కేశవన్తమరానార్కళ, మాశతిరితు పెద్ర్ నునమ్మడై వాఱ్వువా య్క్కిన్త వా. నారాయణనాలే యెన్త విడమ్ - * మాశతిరినుడైయవుపపాదనమ్.

౧.

డి-అ-ఇత్తల్. “కేశవన్తమర్” ఎన్త తిక్ చరమావధియైక్కాట్టి నారాయణ్. ఇవర్ కళ కేశవన్తమరానాల్ తమక్కువాఱ్వునపడియెన్తై న్న (నమ్మెడు సమ్మన్తమిత్తాది). సమ్మత్తాకచ్చెల్లుకిఱతెన్తైయెన్త వరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (శ్రీవైష్ణవసమ్మత్తెన్త). వాఱ్వు - సమ్మత్తు. శ్రీవైష్ణవ శ్రీయెన్తపడి. “వా య్క్కిన్త” ఎన్జివర్తమానార్థమ్ (ఊర్జుమాతా తేయిత్తాది). వా య్క్కిన్త వా - పరేర్ కిఱపడియెక్ ఇతిశబ్దార్థ. ఆనాల్ “కీద్ర్ మేలేద్ర్ పిఱప్పమ్” ఎన్త త్తోడువిరోధియాలే వెన్త, ఆతుపలక్షణ మెన్జితార్ (ఏద్ర్ పడికాలిత్తాది). ఓరళవు - ఒరుమర్యాదై. “విన్తోర్ నాయక - ఎమ్మా - ఎమ్మిరా” ఎన్త న్నయిత్తు, “ఎన్కరుమాణిక్కమెక్ శెన్తోలక్కణ్ణై విన్తోర్ నాయక” ఎన్త నన్తరమ్ “ఎమ్మా నెమ్మిరా” ఎన్త తుక్కుభావమ్ (నిత్యసూరికలైయిత్తాది). వత్సలనాయుళ్ళవనాలేయెన్త తు - బహుప్రీహర్షమ్. ఏకారత్తుక్కుభావమ్ (సమిదైయిత్తాది). సమిదైపాదిసావిత్రిపాదియావతు - ఉపాకర్తత్తిక్ మద్ర్ నాల్ బ్రహ్మచారికళుక్కు ఆయిరమ్ సమిదై యిడుతల్, ఇల్లావిట్టాల్ ఆయిరమ్ గాయత్రీజపమ్మణ్ణుతల్ శెయ్యాలే, ఐన్నుటు సమిదైయమ్ ఐన్నుటు గాయత్రీయుమాకప్పణ్ణుకా తెన్తపడి. ఉపాయోపేయపరనిర్వాహద్యయత్తుక్కుమ్ సాధారణమాన యోజనైయెరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నారాయణనాలేయిత్తాది). నారాయణనాలేయెన్జివితు - తద్విశేషణజ్ఞాన “ఈశన్” ఇత్తాదిపదజ్ఞకుక్కుముపలక్షణమ్. “మాశతిర్” ఎన్త తు - ఉపాయచరమాన పక్షత్తిల్, “నారాయణనాలే” ఎన్త తువునరుక్తమన్తో వెన్త (నారాయణనాలేయెన్త విడమిత్తాది), మాశతిరినుడైయవుపపాదనమావతు. నారాయణశబ్దత్తుక్కు - బహుప్రీహియాలే, వాత్సల్యజ్ఞాన్లుకైయాలే, “మాశతిర్” ఎన్త - కృపాదికలైచ్చెన్త పక్షత్తిల్, * మాశతిరుక్కు ఆతుపపాదకమాయరుక్కుమెన్త పడి. ఇన్తపక్షత్తిల్, “నారాయణనాలే” ఎన్జితత్తేయె - ప్రథమార్థమ్. నారాయణనాకిఱ మాశతిరైప్పెద్ర్ నైన్త పడి. ఆక, “మాశతిరు” ఎన్త తిక్ ఉపాయపరమానమున్దివర్ధత్తినుడైయ వుపపాదనమ్ - “నారాయణనాలే” ఎన్జివిడమ్; ఫలపరమాన ద్వితీయార్థత్తినుడైయ వుపపాదనమ్ - “ఎమర్ కీద్ర్ మేలేద్ర్ పిఱప్పమ్ కేశవన్తమరానార్కళ” ఎన్జివిడమ్. కీద్ర్ మేలేద్ర్ పిఱప్పిలుముడ్డానవెమరెన్త పడి. ఉపాయపరమానపక్షత్తిల్, “ఈశనిత్వారభ్య, నారాయణనాకిఱ - మాశతిరితు పెద్ర్ - కీద్ర్ మేలేద్ర్ పిఱప్పిలుముడ్డానవెమర్ - కేశవన్తమరానార్కళ; నమ్మడై వాఱ్వువా య్క్కిన్త వా ఇత్తన్తయి. ఫలపరమాన పక్షత్తిల్, ఈశన్ తొడజ్జీనారాయణనాలే. కీద్ర్ మేలేద్ర్ పిఱప్పిలుముడ్డానవెమర్ కేశవన్తమరానార్కళ; మాశతిరితు పెద్ర్ నునమ్మడై వాఱ్వువా య్క్కిన్త వా ఇత్తన్తయి. ౧.

అ-అ-వి.-నాయ్ మొట్టి” ఇత్తేతత్ స్వప్తందర్యయతి (కాణక్కాణవవక్ శిరసావహిక్కిఱపడియితి).—(ఎమర్ - కీద్ర్ మేలేద్ర్ పిఱప్పిమితి) యోజనాసామ్యార్థత్ - మత్సమ్మన్జియేపురుషాః, తేషామేకవింశతిపరమ్పరాన్తర్గతాయేపురుషాః, తేషిభాగవతాభూవన్ని తివ్యజ్యతే. — నారాయణనాలే యెన్జివిడమితి తథాహి, మాశతిరు పెద్ర్ - ఎమర్ కీద్ర్ మేలేద్ర్ పిఱప్పమ్ - కేశవన్తమరానార్కళ, నమ్మడై వాఱ్వువా య్క్కిన్త వా ఇతిప్రథమసూర్యయః; “మాశతిరు పెద్ర్” ఇత్త్యక్తమ్, స ఉపాయాక ఇత్త్యాకాక్షారమామ్; ఈశన్ కరుమాణిక్కమెక్ శెన్తోలక్కణ్ణై విన్తోర్ నాయక నెమ్మిరా నెమ్మా నారాయణనాలే-ఎమర్ కీద్ర్ మేలేద్ర్ పిఱప్పమ్ - కేశవన్తమరానార్కళ, నమ్మడై వాఱ్వువా య్క్కిన్త వా ఇతియోజనా. — (పెరుమేశతిరైప్పెద్ర్ నైత్తాది) శతిరెన్జితు-సాధనమాతల్, సాధ్యమాతల్. కృపైయమ్ ఉక్తయమ్-

యత్తత్సత్తతిజాతానాం దీర్ఘమాయర్ఘ్యవ్యతి॥ ౨౭ ॥ నోపసర్గాదికం దోషం యత్సత్సత్తతిసమ్భవః । ఆవాప్స్యతిహుహాభాగయావత్సూర్యోభ
వివ్యతి॥ ౨౮॥”----- (అవక్షాతమ్మియళవుమ్ తెస్తు) “ శ్రీహరివంశే పట్టాభిషేకదుత్తరశతతమే ఘణ్డాకర్ణం ప్రతికృష్టః, “తతః పోనాచభగ
వాక్షాన్ధితః కామమివాపరమ్॥ ౨౩॥ అక్షయస్వర్గవాసస్తేయావదిన్ద్రోభవివ్యతి॥ తావత్స్వర్గభవానస్తుశాసనాచ్చ మనాన్యతః॥ ౨౪॥ నష్టేశక్తే
తతస్వర్గతాన్సాయుష్యమ్మమగచ్ఛతు । యాయంభౌతాతవస్వర్గీయావదిన్ద్రోభవేత్తదా॥ ౨౫ ॥ పరంపరయభద్రస్తేయత్రేమనసివర్తతే । దాతా
స్తి సర్వం సర్వత్ర నాత్ర కార్యాదిచారణా॥ ౨౬॥”----- (మతత్పాట్టు) (కేశవక్ష) పచ్చమేంశేహేడశేకేశవధానస్తరేనారదః, “యస్తాత్త్వయైవ
దుష్టత్వాహతః కేశీజనార్దన । తస్మాత్తేజవనామాత్వం లోకేభ్యాతింగమిష్యసి॥ ౨౩౪॥” అథవా (కేశవక్ష) శ్రీహరివంశే కైలాసయాత్రా
యామ్ * ఏకవష్టిశతతమే పుత్రప్రదానానస్తరంకృష్టం ప్రతిరుద్రస్తాత్రే, “ కఇతి బ్రహ్మణోనామ ఈశోహంసర్వదేహినామ్ । ఆవాప్తవాగ్నేస
మ్భూతాత్తస్మాత్తేజవనామవాక్షా॥ ౪౭॥”----- (కీర్తీమేలిత్యాది) మహాభారతే ధర్మనూనుం ప్రతిభిష్యః, “ ఏకాహమపికాస్తేయభూమిష్ఠ
మువకంకురు । కులస్తారయతేతాతసప్రసప్తచసప్తచ”----- బోధాయనధర్మే, “ బౌద్ధజాన్ సమ్భూజానిహోవాచయిత్వా యథాశక్తిదక్షి
ణాందదాతి దశపూర్వాస్తకపరానాత్తానక్షౌకవింశతింపశ్చిం చపునాతినసపునరావర్తతే ఇత్యభావుదాహరన్తి । ఏష్టవ్యాబహుమపుత్రాయ
ద్యేకోపిగయాం ప్రజేతే । గౌరీవావరయేత్కన్యాంసీలంచావృషముత్సృజేత్ । లోహితోయస్తువర్ణన శ్వేతలాజ్జాలలక్షణః । కకుదశ్వేతక
ఖురోఽప్రణస్సవైసీలజత్యాహభగవాన్బోధాయనః”.

౧.

నాయచ్చియార్ తిరు మొట్టి - విద్వాద్దిరు మొట్టి - ఎట్టామ్మట్టు. శార్ఙ్గమ్ నైయవలిక్కున్దవక్తైచ్చతుర్కపారుత్తముడైయళ్ । నాజ్జ
శ్చెచ్చితిరున్దొట్టియకచ్చజ్జనానుమననుమతీతుమ్ । తేజనిమా మొట్టి త్తెన్దళిర్ కోతుమ్ శిఱుకుయిలే, తిరుమాలై । ఆజ్జువిరైన్దొల్లెక్కువిల్ శ్రీయాకిల
వనై నాళ్ శెయవనకాణే.

తాత్పర్యము. — సర్వస్వామియు నిరతిశయ కల్యాణగుణవిష్ణుఁడును నిత్యసూరినిర్వాహకుఁడును నాస్వామియునైన నారాయణునిచే
నాసుబంధిసంబంధులందఱును భగవదనుభవమునందాసక్తులైరి. ఇది వానికి నాయందున్న ఆదరాతిశయమేయని యాహ్వాన్య సంతుష్టులైరి. ౧.

మూ. — నారణస్తుమ్మువేళులకుక్కునాత నేతమయళ్ । కారణమ్ కిరిశై కరుమమివై ముతల్వన్దెసె ।
శీరణజ్జమరర్ పిఱర్ పలరున్దొమ్ముతే త్తనిన్దు । వారణ త్రైమరుప్పొళి త్తపిరా నెన్దాతవసే॥ ౨౪

ఆ. — (నారణ్) “ఈశక్” ఎన్దుప్రస్తుతమానవీశ్వరత్వత్రైయుపపాదిక్కిఱతు. సర్వాస్తరాత్తభూతనాయ్, సర్వలోకేశ్వరనాయ్,
సర్వజేవజేద్యనాయ్, కారణత్తుక్కుమ్ క్రియైక్కుమ్ కార్యత్తుక్కుమ్ నిర్వాహకనాయరున్దువైస్తు, ఎక్కుభోగ్యమాకైక్కాక, పెరియపి
రాట్టియారుమ్ ౧* ఆయర్వణుమమరర్ కకుమ్ తొళుతేత్త, అతినాలేసంవర్ధితలనాయనిన్దు వారణ త్రైమరుప్పొళి త్తపిరాన్ మాతవనాలే ఎము
చేత్తొళుపిఱప్పమ్ కేశవస్థమరాయిల్ శ్రైన్దితార్.

౨.

అన్వ. — నారణ్ ముమ్మువేళులకుక్కుమ్ నాతళ్ (౩) వేతమయళ్ కారణమ్ కిరిశై (౬) కరుమమ్ ఇన్దె ముతల్వన్ (౯) శీర్
ఆణజ్జ అమరర్ (౧౨) పిఱర్ పలరుమ్ తొళుతు (౧౫) ఏత్త నిన్దు వారణత్తై (౧౮) మరుప్పు ఒళిత్త పిరాన్ (౨౧) ఎక్ మాతవన్
ఎన్దె. (౨౪)

పన్నీ. — అనస్తరమ్, కీర్తీమాననారాయణశబ్దార్థత్రైయుపపాదియానిన్దుకొణ్ణు స్వవిషయపక్షపాతత్రైయరుళిచ్చెయ్కితార్.
నారాయణశబ్దవాచ్యనాయ్, అతిమడైయవర్ధమాన సమస్తలోకత్తుక్కుమ్, స్వామియాయ్, (౩) అన్దశబ్దత్రైయే ప్రధానమాక ప్రతిపా
దిక్కిఱజేదప్రతిపాద్యనాయ్, క్రియాహేతు, క్రియై, (౬) క్రియాఫలమానకార్యమ్, ఇవబ్బుక్కు, కారణభూతనాయ్, (౯) గుణోత్తర

రాయ్, దివ్యరాస, దేవర్ కళుమ్, (౧౨) ఋషికళుమ్ మనుష్యాదికళుమ్ న, ఎల్లారుమ్, వణ్ణి, (౧౩) స్తోత్రమ్మణ్ణమ్మడియక, నిన్జ, కువలయ్ పిదత్తై (౧౪) కొమ్మై, ముటిత్త, మహోపకారక నాయ్, (౧౫) ఇప్పడినారశ్చార్థజల్ తనక్కువిభూతియానపడియెనక్కు ప్రకాశిత్త, శ్రియఃపతియానకృష్ణక్, ఎన్నైయనన్యార్ నాక్కినశేషి. (౧౬) శీరణజ్జెన్జు - లక్ష్మీయాకవుమామ్. ౨.

అర్థము. — నారాయణశబ్దవాచ్యుడును సంపూర్ణమైన సప్తలోకములకు స్వామియు (౩) వేదప్రతిపాద్యుడును కారణము క్రియ (౬) కార్యము వీటికి గారణభూతుడును (౮) గుణములచేబూర్ణులై పరమపదమునందువసించుచున్న నిత్యసూరులును (౧౦) తక్కిన అనేకులును ననుస్మరించి (౧౧) స్తుతించునట్లు వేంచేసి (కువలయపీడమనియెడి) గజమును (౧౨) దంతమును భంగపఱచి మహోపకారకుడునునైన వాడు (౧౫) నా (శేషియైన) శ్రియఃపతి నాజనకుడు. (౧౬)

ఈ. — ఇరణ్ణామ్మట్టు. “నారాయణనాలే” ఎన్జు నారాయణశబ్దమ్ ప్రస్తుతమాయిల్లే; అతుక్కుర్థమరు లిచ్చెయ్ నతాకశబ్దత్తైయుపాదానమ్మణ్ణుకితార్ (నారణ్) ఇతుక్కుర్థమెన్నెన్నిల్ (ముల్లువేల్లులకుక్కునాతక్) సర్వస్వామి. ఇవ్వర్థత్తిల్ ప్రమాణమెన్నెన్నిల్ (వేతమయన్) ౧ “నారాయణచరంబ్రమ్మ” ఇత్యాదికళాలే “సర్వస్వామి” ఎన్జోతప్పడుకిటవన్. (కారణమ్ కిరికై కరుమమివై ముతల్వన్) తక్ విభూతియిల్, కారణమాయుమ్, కార్యమాయుమ్, ఉదకాహరణమాకిటఫలమాయుమ్, వరక్కడవతానవివల్ ముక్కు నియన్తావాయు ఖ్యాక్. క్రియాసాధనమ్, అతడియాకవరుమ్ క్రియై, తత్సాధ్యమానకార్యమ్, ఇవల్ ముక్కునిర్యాహకనాయరుక్కు మెన్జుమామ్. (ఎన్జై) ఎనక్కు జనకనానవన్. (శీరణజ్జు) శ్రీయానఅణజ్జు. అణజ్జెన్జు - తెయ్ వప్పెణ్ణెనపడి. పెరియపి రాట్టియార్. అన్జియే, శీరణజ్జమరరెన్జు - నిత్యసూరికళుక్కు విశేషణమాకవుమామ్. శేషత్వానురూపమా నతత్తగుణజ్జతై ధరియానిత్పారాయ్ అప్రాకృతస్వభావరాననిత్యసూరికల్, ఇవ్వరుకుణ్ణానసంసారికల్, ఇప్పడి.

జీ-అ. — ఇరణ్ణామ్మట్టు (నారణనిత్యాది) కీర్ ప్రస్తుతమాన నారాయణశబ్దతుక్కుర్థమరులిచ్చెయ్ కితార్ రెన్జు పాట్టుక్కు సర్వతికణ్ణుకొ శ్వుతు. ఆనాల్గమాత్రత్తైచ్చొల్లవమెయతో-శబ్దోపాదానమెతుక్కున్న (నారాయణనాలే యిత్యాది). నారణ్ - నారాయణశబ్దవాచ్యక్. ముల్లువేల్లులకుక్కుమ్ నాతక్ - అతిసుడైయవర్థమాన సమస్తవేల్లులకుక్కుమ్ స్వామియానవన్. (కారణమాయుమితి) కారణమ్ - మృత్వి జ్ఞాదికల్. కార్యమ్. ఘటాదికల్, ఉదకాహరణమావతు-అత్తల్ వరుమ్ వ్యవహరజల్. ఇత్తల్ - కారణమాన భూతపచ్చకత్తైయుమ్, తత్కార్యమానపజ్ఞాదికత్తైయుమ్, తదవర్తర్తికళాన వాత్సాక్కుళుడైయ వ్యవహరజ్జైయుళ్లుకిటతు. కిరికై - క్రియై. క్రియతెఇతిక్రియా ఎన్జు - ఘటాదికార్యత్తైచ్చొల్లుకిటతు. కరుమమ్-కర్తమ్. కార్యవర్తత్తిసుడైయ వ్యాపారజ్జైచ్చొల్లుకిటతు. (క్రియాసాధనమిత్యాది) క్రియా సాధనమావతు - భృమణరూపక్రియాసాధనమాన మృత్విజ్జచక్రచీవరాదికల్. (క్రియై-భృమణరూపక్రియై. తత్సాధ్యమానకార్యమ్ - ఘటాది కార్యజల్. “కరుమమ్” ఎన్జు క్రియతెఇతికర్తఎన్జు, ఘటాదికార్యత్తైచ్చొల్లుకిటతు. ఇత్తల్ - నిమిత్తోపాదానసహకారికారణజ్జైయుమ్, తత్కార్యమానసృష్ట్యాదివ్యాపారజ్జైయుమ్, తత్సాధ్యమాన దేవాదిపదార్థజ్జైయుళ్లుకిటతు. మున్జినవర్తత్తిలే, శీర్-క్రీ. శీరణజ్జు క్రియా కిటతెయ్ వప్పెణ్. నిత్యసూరిపడే, శీరెన్జు-గుణవాచి. అణజ్జు - (అప్రాకృతస్వభావర్). (పిఱర్) సంసారికళాన-బ్రహ్మాదికల్. పలర్-ఉభ

అ-వి-వి. — శబ్దః ప్రస్తుతేన్నైత్తదర్థోవక్తవ్యః కిమితిచేత్; ౨ “ఎన్జెరుక్కున్నులత్తోన్బిరుళీలవణ్బుకల్ నారణ్” ఇత్యత్తోక్తప్రకారే జాథానుసంధానస్యోద్దేశ్యత్వేన, నారాయణశబ్దప్రస్తావేషు సర్వత్రవేదానాంపరాజ్ఞుకార్యస్యచ అథానుసంధాననియమాత్ — (సర్వస్వామితి) ౩ “నరాజ్ఞాతానితత్వాని.” ౪ మనోమయః ప్రాణశరీరోభారూపః” ఇత్యాదౌ ౫ “మనోమయత్వమ్-విశుద్ధేషమనసాగ్రాహ్యత్వమ్” ఇత్యుక్తం భాష్యకారణే, తద్వదాహ (నారాయణపరంబ్రహ్మే). ౨.

౨౧౨ తిరువా మొయ్ళి—౨-ప, ౭-లి-కేశవస్థమర్. ౩-పా-మాతవక్ వ్యాఖ్యానజల్.

ఈ.—“శిటియార్ పెరియార్” ఎన్ఱువాళియిన్ఱి క్కేయెల్లారు మెల్తువువాణ్ణి ఏత్తుమ్బడియాకనిన్ఱు, కువలయాపీడ త్రి కొమ్మైయ నాయా సేనముటి త్తవుప కారకణ. ౧ “నసమంయుద్ధమి త్యాహుః” ఎన్ఱుమ్బడియాక. (ఎన్ఱాతవన) నాతోడొత్తుతై. మాతవనాన - నారాయణ - ఎన్ఱై. శ్రీమన్నారాయణ నెనక్కు స్వామియెన్ఱితార్. ౨.

జీ-అ.-యరుమ్. నమస్కారముమ్ దాస్యసూచకమాకై యాలేళొల్లిల్లు (ఎటొత్తువాణ్ణియెన్ఱు) ఎటొత్తువాణ్ణుకై - కేషిపేరెమార్ పిలేయెటొత్తిళ్ళు క్కై. ౨ “పద్యమజ్జుళివిచ్చేదః ఉరోవిశ్వస్తమక్షరమ్ | తన్నామకరణశ్చైవదాస్యమేతచ్చతుష్టయమ్” ఎన్ఱుక్కుడవతిశేటి. అకారప రణమాన నారాయణశబ్దతిలే - “అవ-రక్షణే” ఎన్ఱిజరక్షతత్వముమధ్ధసిద్ధమాకై యాలే, “వారణతైమరుప్పొళిత్తిపిరాణ్” ఎన్ఱు - అన్ఱిన్ఱి పుత్తిళొట్టుకీటతు. “ఏత్త” ఎన్ఱు తుక్కుప్రమాణమ్ (నసమమిత్యాది). ఇన్ఱొక్కమ్ కృష్ణవిషయమాక క్కాణప్పడవిన్ఱై. “౧ ధ్ధలధ్ధవరామస్య రథస్థస్యచరక్షః | నసమంయుద్ధమిత్యాహర్దేవగధర్వదానవాః” ఎన్ఱురామవిషయమాక క్కాణప్పడకీటతు; కృష్ణనివిషయ త్తిలేయుమ్మడైన్ఱు కణ్ణొక్కోళ్ళు. ఎన్ఱాతవక్ - ఎన్ఱైయెటొత్తిళ్ళొట్టెళియిపతి. అన్ఱయపూర్వకమాక భావమ్ (మాతవనాన-నారాయణ నెన్ఱైయెన్ఱు). ఎన్ఱై-ప న్ఱుజనక నెన్ఱుతల్, ఎనక్కు స్వామియెన్ఱుతల్. ముట వేటొలకుక్కుమ్ నాతనాయ్, వేతమయనాయ్, కారణమ్ కిరిశై కరుమమిన్ఱొట్టు క్కుముతల్వనాయ్, శీరణజ్జమరర్ పిఱర్ పలరుమ్ తొటొత్తెన్ఱు వారణతైమరుప్పొళిత్తిపిరానాయ్, ఎన్ఱాతవనాన - నారణ్ - ఎన్ఱై యిత్తన్ఱయః.

ప్ర-తి.— (మరుప్పొళిత్తిపిరాణ్) “నసమంయుద్ధమ్” ఇత్యాది.

తాత్పర్యము.—సర్వలకున న్తరాత్త యు సర్వేశ్వరుడును ఋగ్యజుస్సామాధర్వణములనియెడి చతుర్దేవములయందుఁ బ్రతిపాద్యుడును కారణమునకును క్రియకును కార్యమునకును నిర్వాహకుఁడునునైన భగవంతుఁడు పిరాట్టితోడను నిత్యరూపలతోడనుగూడి వారలచేస్తుఱిప బడుచున్నవాడై కువలయాపీడయునుసంహరించి యాశ్రితులకు మహోపకారకుఁడాయెను, అట్టివానిచే నావంశస్థులందఱును భగవత్స బంధముకలవారైరి.

మూ.—మాతవ నెన్ఱై తేకొణ్డెన్ఱైయిని యిచ్చాత్పట్టతు ।
యాతవ జ్జళుఱ్ఱేర్ కొడేనె నెన్ఱుట్టుకున్దిరున్ఱు ।
తీతవ జ్జెడుక్కుమముతజ్జెన్ఱొమ్మరై క్కట్టున్ఱు ।
జ్జోతవమిలెకన్న అట్టియెమ్మా నెకొవిన్ఱనే ।

ఆ.—(మాతవక్) ఇప్పడియెమ్మెరుమానెన్నోడు సమ్మన్ఱిరైయెన్ఱుడవిషయాకరిక్కుమ్బడి యెన్ఱైవైష్ణవసామ్యుక్తిగ్గు హే వానవెన్ఱక్కులుళ్ళుతిరాకిట రెన్ఱెన్ఱిల్ ; అతిన్ఱు తెన్ఱుళొట్టుకీటతు.

యదృచ్ఛయా పిరాట్టిపరిగ్రహితార్ శొల్లునలొరుశొల్లెన్ఱొల్లు, అచ్చొల్ మాత్రతైయేకొణ్డు మెయ్యెపిరాట్టిపరిగ్రహణయ ప్పారెప్పార్ త్తరుకుమ్ పారెన్ఱయాలేయెన్ఱైప్పార్ త్తరుళి, “ఇవరైయాకాతేతా నెడుక్కాలమ్మొన్ఱుతు” ఎన్ఱు, ఇన్ఱున్ఱకాలతై య సన్ఱిత్తు, మోహిత్తు, పిన్ఱై నెడుమ్మోతుకూడప్రబుద్ధనాయ్, పోనకాలతైయిచ్చెయ్యొలనతిల్లెయిశేటి, ఇని యిచ్చొలుళ్ళ కాలమాళిమిమ్మై విడేక్ ఎన్ఱు, నిరతిశయ సాన్దర్యతైయుడెయ నాయ్, నిరతిశయభోగ్యమాతనాయ్, ఆత్రితసులభనాయ్, పరమకాగుణిక నాయుద్ధసై మనెన్ఱుళ్ళ పురున్దిరున్ఱు, ఎన్ఱక్కులుళ్ళుసంక్షేపవిరోధియాన స్వరూపప్రయు క్కదోషతైయుమ్ హేతుకృతమానదోషతైయుమ్మ యెనక్కు పరమభోగ్యనానా నెన్ఱితార్.

అన్య.—ఎక కోవిన్దక ఎమ్మక (౩) మాతపక్ ఎన్ద తే కొణ్ణు (౬) ఎన్నై ఇని ఇప్పొట్టటతు (౯) అన్దళో యాతుమ్ శేర్ కొ
డేక (౧౨) ఎన్ద ఎన్నుళ్ పునున్ద (౧౫) ఇరున్ద తీతు ఆనమ్ (౧౮) కెడుక్కుమ్ అముతమ్ కెమ్ (౨౧) తామనై కణ్ తున్దమ్ (౨౪)
కోతు ఆనమ్ ఇల్ (౨౭) ఎకన్మ అగ్గట్టి. (౨౮)

పన్ను.—అనన్దరమ్, ఇప్పతు పాతమడియాకస్వవిషయ త్రిలు క్తమాత్ర తైయేపల్ దొశాకక్కొణ్ణుపణ్ణిరవుపకారత్తై యరుళిచ్చెయ్కెటార్.

ఎనక్కాక, కృష్ణనాయవద్దవతరిత్త, ఎన్నుడైయప్పామియానవక, (౩) శ్రీమాక, ఎన్దనాకొన్నవిన్దఅహృదయోక్తియే పల్ దొ
శాకక్కొణ్ణు, (౬) ఉత్తియిల్ వాళియటియాతనెన్నై. ఉత్తయనన్దరమాక, మేలుళ్ళకాలమెల్లామ్, (౯) ఆవిద్యాదికళానకుత్తుకళ్, ఏతేను
మొన్దైయుమ్, శేర్ కొడేక, (౧౨) ఎన్దసబ్బుల్పిత్తు, అతుక్కుడాక, ఎన్నెల్లుమ్మళ్ళేపునున్ద, (౧౫) అనన్దపరనాయిరున్ద, బుద్ధిపూర్వక
మానత్తిమైయైయుమ్, ప్రామాదికమానఅవత్తైయుమ్, (౧౮) కెడుక్కుమ్మడియాన, నిత్యభోగ్యభూతనాయ్, ఇస్సంట్టేపత్తై శివన్ద, (౨౧)
తామనైపోలేయిరుక్కిఱ, తిరుక్కణ్ణులైయుమ్, సుస్థిరమాయవళ్ళర్ న్దవడివై యమసుభవిష్పిత్తు, (౨౪) కోతుమ్, అనముమ్, ఇల్లాత, (౨౭)
కన్మ అగ్గట్టిపోలేయెన్కినియనానాక. (౨౮) కన్మ అగ్గట్టి - కరుప్పక్కట్టి. అతుక్కు, కోతుమ్, అనముమ్ - నీరసమానవ స్వనన్దసం
సర్గముమ్, పాకదోషముమ్; ఈశ్వరనుక్కు, కోతుమ్, అనముమావతు - ఉపకారత్రినుడైయ హేతుసాపేక్షత్వముమ్, స్వప్రయోజ
నార్థత్వముమ్.

3.

అర్థము —నానిమిత్తము కృష్ణావతారంబెత్తిన నాస్వామి (౩) శ్రీయంపతి అనిచెప్పినదే కారణముగా నెంచి(౬)నన్ను ఇంక పైకాలము
లందు(౯) కొఱతలు ఎట్టివియు చేరనీయను (౧౨) అని నామనస్సునందుఁ బ్రవేశించి (౧౫) స్థిరముగనుండి (బుద్ధిపూర్వకములైన) పాప
ములను (ప్రామాదికములైన) పాపములను (౧౮) బోగొట్టునట్టి అమృతమువంటివాఁడును ఎఱ్ఱని (౨౧) తామరపుష్పములవంటి నేత్ర
ములు పర్యతమవంటిదివ్యమంగళవర్ణహనుకలవాఁడును (౨౪) పాకదోషమును నీరసవస్తువును లేని (౨౭) బెల్లమువలెనాకుభోగ్యభూతుఁ
డునునాయెను, (౨౮)

3.

ఈ.— మూన్దామ్బట్టు. కీడో “నూశ తిరితు పెల్ దొ” ఎన్దార్; ఇన్నచ్చెక్కుడియెన్నెన్న; నినై విన్ది శ్లే
యిరుక్కు అన్దపురవాసికళ్ శొల్లుమ్ వాల్తైయెచ్చొన్నే నెన్దితార్; ౧ “జామాతా దయిత స్తవేతిభవతీ సమ్మ
నదృష్ట్యాహరింప శ్యేను” ఎన్దారిఁజేభట్టర్.

జీ అ.—మూన్దామ్బట్టు. (మాతవనిత్యాది). కీడోట్టాట్టుపొసగికమాకైయాలే మతత్వాట్టోడేసజ్జతి (కీడోయిత్యాది). ఇతు-సాధ్య
పరమానయోజనైయైప్పల్ దొ. అన్దపురసమ్మన్దికళప్పడి శొల్లువర్ కళోవెన్న (జామాతేత్యాది). శ్రీగుణరత్నకోశే.౧ “మాతర్లక్షియన్దావమైశిల
జనన్దేనాధ్వనాతేవయం త్వద్దాన్వైకరసాభిమానసుభగైర్బావైరిహముత్రచ । జామాతాదయిత స్తవేతిభవతీసమ్మనదృష్ట్యాహరింప శ్యేనుప్రతియా
మనూమచపరీచారాకప్రహృష్యేమచ.” అస్యార్థః-వారీర్ తాయారే., లక్ష్మీయే!, మైశిలజనమానతు యాతొరువడి యమ్మడైయసమ్మనన్దై
యిట్టు పెరుమాల్వైవిరుమ్మకెఱతు, అన్దహర్లత్తై యన్దనాజ్జళుమ్మడైయ దాస్యమొన్దిలుమే రసమాయరుక్కిఱ వభిమానత్తై యద్రికియతాయ
రుక్కిఱభానభళినాలే ఇళాలాక పరలొకజ్జళిరణ్ణిలుమ్ “మణవాళప్పిల్వై” “దేవరీరుడైయనాయకక” ఎన్నుమ్, మైశిలజనమ్మాలే దేవరీరు
డైయ సమ్మనన్దైయిట్టై సర్వేశ్వరనై నేవిక్కుక్కడవోమ్, కిట్టక్కడవోమ్, కైజుర్మజ్జలైప్పణ్ణక్కడవోమ్, అన్దకైజుర్మత్తాలవనుక్కువిశ్లేశి
క్రీతియొక్కణ్ణు అత్తైలే యుకక్కక్కడవో మెన్ద పడి.

ఈ.-(మాతవ నెన్ఱ తేక్కొణ్ణ)నాన్, “మాతవక్” ఎన్ఱ పుక్కిమాత్ర త్రైక్కొణ్ణ. ఇ త్రైయే తిరువుళ్ళ త్రిలేకునా తాన్కొణ్ణ. “అల్లా త్తిరునామజ్జుకుమితుక్కుమ్ వాళియటివతే!” ఎన్ఱ ఇ త్రైయేకువాలాకొణ్ణ. (ఎనై) అల్లాతతిరునామజ్జుకుమితుక్కుమ్ వాళియటియాతవెనై. (ఇని) మున్నుకభీష్ఠ కాలమ్ కభీష్ఠేవిట్టతే. మేలత్వ ల్పకాలమాయ్ త్రోన్ఱ్ఱానిన్ఱ తాయ్ఱ్ఱు ఈశ్వరనుక్కు. ౧ “పల్లుతే పలపకలుమ్ పోయిన” ఎన్ఱ శ్వరనైక్కిన్ఱి నచేతన నిరుక్కుమిరువైత్తానెన్ఱకలిలే యిరానిన్ఱా. ౨ “బుద్ధ్యా కాలమతీతఞ్చముమోహ” ఎన్ఱ రానిన్ఱానాయి ఱ్ఱ్ఱు. (ఇప్పొట్టతు) అజైక్కుక్కిచ్చుక్కుప్పట్ట నీరోపాతియితే పోనకాలమ్, ఇనిమేలుళ్ళ కాలమాకిలుమ్. (యాతవజ్జుమ్ శేర్కొడేనెన్ఱ) ఉనై యాతొరుతవస్సిలుమ్ పుక్కు క్లేశిక్కవిడేనెన్ఱ.

అమితుజైయాక ఆతిన్ఱైయితే ఇవనై విట్టు ఉపాయాన్తర త్రైప్పల్లుకై. అవజ్ఞో - నరక హేతువాన అవిద్యాదికల్. పుఱప్పే శిలనయోజనజ్జైక్కొణ్ణపోక విడుతల్, “అయోగ్యక్” ఎన్ఱ కలవిడుతల్, ఉపాయాన్తరపరిగ్రహమృణ్ణవిడుతల్ శెయ్యెనెన్ఱ. (ఎన్ఱ) ౩ “ఏతద్వృత్తము” ఎన్ఱ అపడియే సజ్జల్పిత్తు. ఇప్పడి సజ్జల్పిత్తు నెడుజ్జెన్ఱట్టాకవిరుక్కైయన్ఱి క్కే, ఎన్ఱ హృదయ త్రిలేవన్ఱుపుకున్ఱు. “పుకున్దాలుమ్ పోక్కువరత్తున్దామాకో, వాలిపోనవట్టియై యడైత్తు మహారాజర్ కుఱుమ్ము శెయ్ తాప్పోలేయామ్” ఎన్ఱ స్థావరప్రతిష్ఠైయాకవిరున్ఱు. (పుకున్దిరున్ఱు) ఇవరై సరనిఱు త్తవొన్ఱాతే యివర్ కుక్కునూక త్తా పుకున్దిరున్దానత్తనై. పుకున్దశెయ్ త కృషి యేతెన్నిల్ (తీతవజ్జెడుక్కుమ్) తీతావతు - ౪* పాయ్ నిన్ఱ జానత్తుక్కుమున్ఱు బుద్ధిపూర్వకమాకప్పణ్ణిపోన్ఱ పావమ్, అవమావతు - జ్ఞానమిబ్బన్దసిన్ఱు ప్రామాదికమాకప్పణ్ణినవై. ఇరన్దాలుమాక-భగవత్పాప్రతిబద్ధక

జీ.ఆ.అ-“ఎన్ఱ తే” ఎన్ఱ ఏకార త్రివర్ణమ్ (నాన్ మాతవ నెన్ఱ తు). “కొణ్ణ” ఎన్ఱ తుక్కుభావమ్ (ఇ త్రైయేయిత్యాది). కువాలాక-అధికమాక. “మాతవక్” ఎన్ఱ తుక్కుభావమ్ (అల్లాతీవిత్యాది). తాత్పర్యమ్ (మున్ఱి త్యాది). “ఇని” ఎన్ఱ అవితు - భగవత్వచనాన్తరతమ్. ఘరితమ్ (మేల్ అత్వత్వేత్యాది). మేలత్వల్పకాలమాయ్ త్రోన్ఱ్ఱ్ఱిహిప్పాన్ఱివనన్ఱోవెన్ఱ (పల్లుతేయిత్యాది) ముత్రోన్ఱ్ఱిరనన్దాతి. ఇప్పడియనుభవ త్రోడేకెల్లుకైక్కుఱుప్పాన్ఱిన్ఱకల మెల్లామ్ వ్యర్థమేపాయ్ విట్టతేయెన్ఱ పడి. అనవిప్పడియరున్దవిడమున్దోవెన్ఱ (బుద్ధ్యా కాలమిత్యాది). కిష్కిన్దాకాడ్డెత్రిన్ఱే, “ కామవృత్తఞ్చనుగ్రీవనప్రాప్తజనకాత్తజామ్ | బుద్ధ్యా కాలమతీతఞ్చముమోహపరమాతురః.” “ఇప్పొట్టతు” ఎన్ఱ యాతే - అప్పొట్టతి త్తైయలూనతిలైయెన్ఱ వివక్షిత్తుభావమ్ (అజైక్కిత్యాది). ఇనియిప్పొట్టతు - ఉత్త్యవన్తరమానమేలుళ్ళ కాల మెల్లా మెన్ఱుకబాధమ్.

ఉపాయాన్తరజ్జలిన్ఱుడైయవాభాసత్వతైసనిదర్శనమాక వరుళిచ్చెయ్ కితార్ (అమితుజైయాకవిత్యాది). “అవజ్ఞో” ఎన్ఱ తుక్కుర్థమ్ (నరక హేతువానవిత్యాది). “యాతు” ఎన్ఱ విశేషత్తుక్కుభావమ్ (పుఱప్పేయిత్యాది). “యాతు, అవజ్ఞో” ఎన్ఱ శబ్దచ్చేదమ్. ఏతేసుమె రుకుఱొకళుమ్ శేరుమ్మడి విట్టుక్కొడేనెన్ఱుకబాధమ్. “ఎన్నో” ఎన్ఱ తుక్కుభావమ్ (ఇప్పడియిత్యాది). నెడుజ్జెన్ఱట్టాక - ఆతిమారమాక. “ఇరున్ఱు” ఎన్ఱ తుక్కుభావమ్ (పుకున్దాలుమిత్యాది). వాలిపోనవట్టియైయడైత్తు - వాలిపోనవిలద్యారతైయడైత్తెన్ఱ పడి. కుఱుమ్ముశెయ్ కై - దుష్టత్తవమ్మణ్ణకై. “పుకున్దిరున్ఱు” ఎన్ఱ తుక్కుభావమ్ (ఇనరైనిఱుత్తవిత్యాది). తీతవమ్ - పూర్వోత్తరాఘజ్జళాతల్, నిమ్మైతియళ్ళవైయ మత్తిఱాతవైయమాతల్. ఇరన్దజ్జైయమ్ క్రమేణవరుళిచ్చెయ్ కితార్ (తీతావతుపాయ్ నిన్ఱ జాన్ఱియిత్యాదియాలమ్, అన్ఱియే గోఘ్నచేత్యాది

ఆ.ఆ.వి.-వాలిపోనవట్టియైయడైత్తు మహారాజర్ కుఱుమ్ము శెయ్ కైయావతు - “ మాయావి ” ఎన్ఱ అరాతుననోడే వాలియధమ్మణ్ణి పోన్ఱవళిలే యననోడేయరుననత్సరమ్ యున్ఱమ్మణ్ణి యననైసహరి త్రవళిలే విలద్యార త్రినిన్ఱమ్ రక్తమ్మటప్పట్టతాయ్, అక్లేలరుడైయ కొక్కురిప్పెక్కేట్టు వాలిపట్టుపోనానాకనిన్ఱెన్ఱ, పిఱర్ వారాతపడి అన్దబిల తై యెరుపాఱియిట్టడైత్తు ఇక్లేవన్ఱ రజ్యమ్మణ్ణిక్కొణ్ణిరు ద్దానిత్తే; అప్పడియే యీశ్వరకపోక్కువరత్తున్దానాల్, నానుమ్ వివయాన్తరజ్జలిలే ప్రపణనాయ్ స్వేచ్చైయిలేతీరివనెన్ఱ పడి. — “కెడుక్కుమ్” ఎన్ఱ యాతే - పూర్వాఘత్రిల్ బుద్ధిపూర్వమబుద్ధిపూర్వమిరన్దైయమ్మెఱుక్కుమ్, ఉత్తరాఘత్రిల్ ప్రామాదికతైయ

ఈ.-కర్తజ్జలై చ్చొల్లుకిఱతు. ఆన్తియే, ౧ “గోఘ్నేచై వనురా పేచచోరేభగ్నప్రతేతథా! నిష్క్రతిర్వహితాసద్భిః కృతఘ్నేనాస్తీనిష్క్రతిః” ఎన్నిఱపడియే. నిష్క్రతియుళ్ళ పాపజ్జలై యుమ్ ఇల్లాతపాపజ్జలై యుమ్ శొల్లబ్దోక వుమామ్. ఇవత్తైక్కెడుప్పతుకిమాయ పానత్తై ప్పణ్ణువిత్తో వెన్నిల్ (అముతమ్) తన్నుడై యభోగ్యతైయెయను భవిప్పిత్తాయీల్లు. (శెన్దామరై క్కణ్ కున్దమ్) రసనేన్దియత్తుక్కే యన్తియే కణ్ణుమ్మమ్ భోగ్యమాయరుక్కై. (కున్దమ్) ఇత్తలైయిల్లబ్దతుమవముమ్బొక్కే నానాయరుక్కై యన్తిక్కే, “తనమ్మణ్ణాయ్ క్కణ్ణిన్దతు” ఎన్తుతోల్లు మ్మడియాయీల్లు వడివిట్టిఱన్దవ్దన్దన్దన్దన్; ౨ “వ్యసనేషుమనుష్యాణాం భృశంభవతిదుఃఖతః” ఎన్తిరుక్కు మవనితే.

(కోతవమిలైకన్నల్ కట్టి) కోతావతు - ద్రవ్యైస్తరసంసర్గతాలేవరుమతు. అవమావతు. పాకత్తాలేవరు మతు. దార్ద్రాన్తికత్తిల్, కోతుమవముమాకిఱతు-ఆన్యశంస్యత్తుక్కాక వాతల్, ఇవసుక్కుపకారమాక వాతల్ విష యాకరిక్కై. తనమ్మపొఱుమ్బాయరుప్పతొరు భోగ్యవస్తువిల్లాతపడి తా భోగ్యనాయరుక్కుమ్. (ఎమ్మాన్) నాన్ “వేటొన్దుభోగ్యమ్” ఎన్తిరాతపడి యెన్దైత్తిత్తిత్తవక్. (ఎన్కోవిన్దనే) కృష్ణావతారము న్దమక్కెన్తి రుక్మితార్; ౩ * ఆటొళ్ళన్తిన్తియ వాయర్ తణ్ణోవితే. 3.

జీ-అ.-యాలమ్) గోఘ్నేచైవేత్తాన్దిక్కోక-కిష్కిన్ధాకాణ్డేచతుస్త్రింశే సుగ్రీవప్రతిత్తణ్ణోక్తః. నిష్క్రతియిల్లాతపాపజ్జలైన్ద విడత్తిల్ - ౪ “సాంయశ్చిత్తేనకుభ్యన్తిమహాపాతకినోపిహ! శరణాగతచాస్తారోనత్వేవరసనీచర” ఎన్దరఘురాక్షససంహంతికత్తొకమనసన్దేయమ్. (రసనేన్ది) యత్తుక్కేయతి) ౫ “ఎన్దక్కాల్లణ్ణిక్కుమమత్తూలు మెన్నావుక్కు” ఎన్దాపాపేనతిద్వాగారసనేన్దియత్తుక్కుభోగ్యమెన్దపడి. “కున్దమ్” ఎన్దతుక్కుభావమ్ (ఇత్తలైయిల్లాత్తాది). అనర్కళ్ళన్దసవమ్ తన్నుతాయరుక్కుమొవెన్ (వ్యసనేష్విత్తాది) ఆయోధ్యాకాణ్డే ద్వితీయే, పూర్వమేన “తుయరలు” ఇత్తైత్రలిభితమ్.

దృష్టాన్తితే యివిరణ్ణుమేతెన్ (కోతావతిత్తాది). దార్ద్రాన్తికత్తిల్ - ఇవనిన్తిల్. దార్ద్రాన్తికత్తిలెన్ద వాక్యతాల్ ఫలితమ్ - ప్రణ యిత్వతాలేతన్నేతాకచ్చెయ్యమవనెన్దు ఆన్యశంస్యత్తుక్కాక - ఆన్యశంస్యత్తైప్రకాశిప్పిక్కైరొక్కాక. ఇవసుక్కు - చేతనసుక్కు. “అము తమ్, కన్నుట్టి” ఎన్దపదద్వయత్తుక్కుభావమ్ (తనక్కిత్తాది). ఇవాక్యమ్ - “కోతవమిల్” ఎన్దిఱతుక్కుతాత్పర్యాన్దరమాతల్. ఇహాత్తు, కోతావతు - స్వసమానభోగ్యవస్తున్దరసద్భావమ్. అవమావతు - స్యాధికభోగ్యవస్తున్దరసద్భావమ్. కన్నుట్టి - వెల్లక్కట్టి. “ఎన్” ఎన్దతుక్కుభావమ్ (కృష్ణావతారముమిత్తాది). అప్పడి తమక్కాయరుక్కుమొవెన్ (ఆటొళ్ళన్తిత్తాది) పెరియాళ్వార్ తిరు మొట్టి. సర్వరైయమడిమైకొళ్ళతాకవన్దావిర్భవిత్తగోపనిర్యాహకనానవనైయెన్దపడి. ఇన్దాల్ - ఆత్తితర్ క్కాక వవత్తిక్కై “తమక్కు” ఎన్దలాయరుక్కుమెన్దుకరుత్తు. అడియేతోడజ్జి, ఎన్కోవిన్దన్ - ఎమ్మానిత్తన్దన్దన్. 3.

అ-అ-వి.- మొట్టుక్కుమెన్ద తాయీల్లు. — ౬ “మయర్వఅమతివలమరుగీనః” ఇత్త్యవ్యమానజ్ఞానబాధాన్దరంప్రపామాదికర్తవోఽసమ్భ వాదపరితోపాత్పక్షాన్దరమాహ (అన్తియేగోఘ్నేచైవేతి). తర్హిప్రథమనిర్యాహః కిమర్థఇతిచేత్; భగవన్దంసమాశ్రితానాంజ్ఞానాన్దరభావిప్రపామా దికకర్తనిమిత్తభీతిర్నాభాయాదిభ్యస్త్రిన్దభేతాత్పర్యమితి స్వరూపకీక్షాపరత్వాత్ప్రథమన్య. ఇరణ్ణావతు - పూర్వాభువిషయమ్. — అవతార ప్రయోజనమ్ లీలావిభూతియిల్లచేతనరైత్తిరుత్తి యడిమైకొళ్ళకైయెన్దై. పిఱన్దఎన్నాతే, “హోన్దియ” ఎన్దతు - ౭ “దేవకీపూర్వసన్ధ్యా యామావిరూపితమ్” ఎన్దిఱపడియే గర్భవాసహావమణవన్దవతరిత్తమైతోల్లుకైక్కాక. (అయర్ తణ్ణోక్తై) ఆవిర్భవిత్తతు శ్రీమన్దురైయలే యాకిలుమ్, అతుప్రకాశత్తతుమ్ ప్రయోజనప్పట్టతుమ్ తిరువాయ్ పాడియిలేయి. — ఎమ్మన్కోకోవిన్దన్ - మాతవ నెన్ద తేకొణ్ణుఇత్తార్భవ కోతవమిలైక కన్నుట్టియానానిత్తన్దన్. 3.

నినైత్తుశెయ్యవల్లశ క్తిమానాయ్, సమస్తపదార్థజ్ఞైయుమ్వ్యాపిత్తు, ఈవైవైద్యోదవనైప్పిడిక్కుమాప్పోలేయైయైక్కిరిత్తస్వామి యానవక్, (౩) జాత్యుచితమానగోసమృద్ధియైయుడైయవక్, అద్దసమృద్ధ్యుచితమానహర్ష వ్యాపారమాయుక్కువహ్మత్తైయుడైయవక్, ఇద్దవైవైవై ర్యచేష్టితజ్జుకు నరూపమానగోపాలజన్మత్తైయుడైయవక్, (౬) ఎన్టైవన్ద్రైత్తనిత్తనియేళొల్లి, ప్రీతియా లేకూత్తాడి, ఇద్దసౌలభ్యత్తుక్కుడియా నపరత్వజ్ఞైయుమ్, (౯) తనక్కుసాధారణస్వభావమాననీర్తైయుయుమ్, త్రితిక్కుప్పొక్కుపీడాకప్పాడి, సక్కురిక్కుమ్మడి, (౧౨) ఇరుమ్మైప్పొన్ న్నాక్కువారైప్పోలే నిత్యనూనమాననామ్మడి తిరుత్తి, ఎన్టై, తన్నుడైయవనాక్ కైక్కున్జు, (౧౫) స్వాన్తికారవిరోధియాన ఎన్నడైయ, పాపజ్ఞైయుమ్, ఓడిప్పొమ్మడి, (౧౮) తురత్తి, ఎన్నోదవ్వయముడైయార్, ఏత్తేట్రుజన్మముమ్, (౨౦) తన్నై పొలిక్కుమ్, తన్నైయుడై యొమామ్మడి, పణ్ణినాక్. (౨౪) ఇతియశక్తియోగమిరుద్ద పడియొన్నెన్జుకరుత్తు. పాట - ఓన.

౮.

అర్థము — శక్తుడును (సమస్తపదార్థములను) వ్యాపించినవాడునునైన స్వామి (౩) గోవులనులభించినవాడు వంభరనముచేసిన వాడు గోపాలజన్మముకలవాడు (౬) అనియనియే సృత్యముచేసెయు పరత్వమును (౯) తనసౌలభ్యమును పొడి ఆడుకట్టు (౧౨) చక్క పఱచి నన్ను స్వీకరించి (౧౫) నాయొక్క పాపములను సాతీపోవునట్లు (౧౮) పోగొట్టి నాసంబంధము యిరుందియొకజన్మములయందును (౨౦) (తనను) ఆశ్రయించు స్వభావముకలవారగుకట్టు చేసెను. (౨౪)

౪.

ఈ. — నాలామ్బట్టు. ఎన్నోడు పరమృతయాసమృద్ధముడై యూరైయుబూడ వెన్నైప్పోలే యాక్కి నానొరువనుడైయ సామర్థ్యమిరుక్కుమ్మడియే! ఎన్టై విస్మితరాకితార్.

(కోవింద్) శ్రీవైకుంఠతిలిల్లాతతొరు సమృద్ధితేయితు, గోసమృద్ధియాలుణ్డాన వైశ్వర్యముభృత్యజ్ఞైయితే. (కుడక్కుత్తక్) బ్రాహ్మణర్, విశ్వర్యమ్ విజ్ఞినాల్ యాగజ్జళ్ పణ్ణుమాప్పోలే, ఇడైయరైశ్వర్యమ్ మికుత్తాల్ శెరుక్కుక్కుప్పొక్కు విడువతోన్టాయ్దు - కుడక్కుత్తావతు, ౧ “అవాక్యనాదరః” ఎన్టైరుక్కుక్కడవనస్తు, ధైర్యభజ్జుబుజ్జుశెరుక్కుక్కు తలై చ్చావివెట్టియాడినపడియితే. (కోవలక్) ఇవన్దుక్కుడియాన పిఱప్పడైయ వక్. పిఱన్దపడైత్త విశ్వర్యమితేయితు. (ఎన్టైనే కునిత్తు) ఇగ్గుణజ్జలై మాతాతే శొల్లానిన్టుకొడ్డా, ఉడమ్మిరుద్ద విడత్తిలిరాతేయాడి. అవనుడైయ నాశ్రితపారతన్యజ్ఞై యనుసన్ధిత్తాల్ ఇవర్క్కుప్పేకాతిరుక్కువొణ్ణాతితే.

జీ-అ. — నాలామ్బట్టు (కోవింద్నిత్యాది) “ఎమకేట్టొపిఱప్పమేవున్దవైయమాక్కినాక్ నల్లనెన్నిరాక్” ఎన్టైలేనోక్కాకవవతాకి కై (ఎన్నోడిత్యాది).

గావిన్దతీతి - గోవిందఃఎన్టైపడి. ఇత్తైనిరూపకమాకచ్చొల్లుకైయా లే - గోసమృద్ధియైసమృత్తాకవినిత్తి, పరత్వమొట్టియవితు - సమృ త్తోవెన్న (శ్రీవైకుంఠతిలిత్యాది). ఇతు - గోవిన్దత్వమ్. ఇత్తజ్జిల్లయోవెన్న (గోసమృద్ధిత్యాది). గోసమృద్ధికుడక్కుత్తుక్కు హేతువెన్జునచ్చు స్థానమాకవరుళిచ్చెయ్కితార్ (బ్రాహ్మణిత్వాదివాక్యద్యయేన). అప్పడియే (అవాక్యనాదరః) ఎన్టై మాట్టునతు. తలైచ్చావివెట్టుకైయానతు- ఎన్టైచ్చియన్జుక్కు. అతావతు - పయిర్ మిడుకివకోర్దవాతే, పతర్త్తుప్పొక్కామెక్కు అతివ్వళిర్ త్తియొక్కొయ్యక్కడవతితే; అప్పడియే శెరుక్కుక్కుప్పొక్కువిట్టాడినపడి. ఇవన్దుక్కు - గోవిన్దనాకైక్కుమ్, కుడక్కుత్తనాకైక్కుమ్. పిఱప్పడైయవక్ - గోపజన్మత్తైయు డైయవక్. చాటు (పిఱ్ఱిత్యాది). అవతరిత్తు సమ్మదిత్తవైశ్వర్యమెన్టై స్వభావార్థమ్. జన్మసిన్దమ్, సత్త్వాగ్నుకమితిధ్వని. ఇగ్గుణజ్జలై - “కోవింద్, కుడక్కుత్తక్, కోవలక్” ఎన్టైశొన్న ఇగ్గుణజ్జలై. విప్పార్థమ్ (మాతాతేయిత్యాది). కునిత్తు - ప్రీతియా లేకూత్తాడి.

అ-అ-వి — ౨ “పిన్ద్రువన్దేట్రులకు తనిక్కొల్ శెల్ల” ఇత్యువ్యమాన శ్రీవైకుంఠావస్థానే ౧ “అవాక్యనాదరః” ఇతివర్తమానస్య వస్తునః కృష్ణావతారదశాయాంఘటనర్తనోపేతురిత్యుత్ర, ఏతదవతార ఏవఘటనర్తనోపేతు రితిహేతుగర్భమిదం పదమిత్యభిప్రేత్యాహ

౨౦౮ తిరువాయ్మొళి. — ౨-ప. ౬-తి. కేశవస్వమర్. ౪-పా-కోవింద్ వ్యాఖ్యానజ్యో.

ఈ.-(తేవుమ్)తేవుమెన్నిఱతు.విశ్వవృత్తై. తన్నై యెన్నిఱతు.ఆశ్రితపారతన్యైతై; అతిఱ్ఱతానానతన్నై; ౧[అత్తా నం నాతివరైథా:]ఎన్టానిఱ్ఱే. “అత్త భూతంభరతం నాతివరైథా: ఎన్టిఱ్ఱా” ఎన్టు శిలర్ శొల్లువర్ కళ్. భట్టర్, “నీరానత్తయ్యాఱిఱతు - ఆశ్రితపరతన్యైరాకై. ఉమ్ముడైయతమ్మి శొన్న వాడైయెమఱుత్తు నీరానత్తయైయిమ్మ వాతే కొళ్ళుమెన్టిఱ్ఱా” ఎన్టు.

(పాడియాడ త్తిరుత్తి) “ఎన్టెన్ఱేకునిత్తు” ఎన్నిఱవిడత్తుక్కుమ్, పాడియాడ” ఎన్నిఱవిడత్తుక్కుమ్ వాళియె న్నెన్నిల్; కీర్ - సౌలభ్యపరమ్; ఇల్లు - విశ్వర్యముమ్ సౌలభ్యముమిరణ్ణముణ్ణు; విషయభేదత్తాలే శొల్లువు మామ్. అన్టిక్కే, ఎన్టెన్టు ఎన్నిఱవిడమ్-అహృదయమాన ఉక్తిమాత్రమాయ్, కునిక్కైయావతు - ఉద్యోగ త్తళవాయ్, ఇల్లు - సహృదయమాక ప్పాడువతాడువతానపడియాయ్, ఎన్టెన్ఱేకునిత్తు-పాడువతాడువతామ్మడి యెన్టతాతల్. (తిరుత్తి) తరికుడిదన్దరైయై చ్చెయ్ కాలామ్మడి తిరుత్తువారై ప్పొల్నేనిత్యసూరికళ్ యాత్త్రైయై యాత్త్రైయామ్మడితిరుత్తి. (ఎన్టైక్కొణ్ణు) “ఎన్టైక్కొణ్ణు. ఓరుపాయానుష్ఠానత్తైప్పణ్ణువిత్తు ఎన్నిలి ప్పొత్తివర్ క్కపసిద్ధాన్తమామ్; భగవత్ప్రసాదత్తాలే వెల్తానాక వొల్లుమతుక్కుమ్ శేరాతు. ఆనాలె శొల్లుఱిఱ తెన్నిల్; శేల్లేల్లేవిట్టున్ద మాణిక్కై యెడుత్తుక్కుమ్మి వినియోగజ్జొళ్ళుమాప్పొలే, ఎన్టైక్కొణ్ణుకరిత్తు, ఎన్నా ల్ పొక్కిక్కొళ్ళుమాణ్ణాత పాపజ్జలైయు మరుమాయ్ న్దపోమ్మడియొట్టి. (ఎమరిత్యాది) ఇతుతానెన్నొరువనళ

జీ-అ.-మాణాతేశొల్లుకైక్కుమ్ కునిక్కైక్కుముడియైతెన్ను ; ఉక్తపదత్రయఫలితంపేతుమాళా (అవసుడైయవిత్యాది). విశ్వర్యతై-ఈశ్వర త్వతై. “తన్నై” ఎన్టాల్ - ఆశ్రితపారతన్యైతైవొల్లుమెన్ను (అతిఱ్ఱేయిత్యాది). తానానతన్నై - స్వస్వభావమ్. అప్పడియాశ్రిత పారతన్యైమేతానానతన్నైయై యిరుక్కుమెన్ను (అత్తానమిత్యాది). అయోధ్యాకాండే ఏకాదశశతతమేరామం ప్రతిపత్తిః, “భరతస్య వచః కుర్వన్యాచమానస్యరాఘవ | అత్తానన్నాతివరైథా సత్వభర్త పరాక్రమ”. (ఎన్టానిఱ్ఱే) పసిష్ఠనితిశేషః. ఉపాత్తవచసాన్తాకైప్రమాణ తాందర్యయతి (అత్తభూతమిత్యాది). తమ్మి - భరత. మఱుత్తు - నిషేధిత్తు. నీరానత్తయై - నీరానస్వభావతై. అతావతు - ఆశ్రితపార తన్యైతై యెన్టపడి. తటస్థజ్జైయై యనువదిత్తుపరిహరిక్కిఱార్. (ఎన్టెన్టైయిత్యాది). కీర్ సౌలభ్యపరమెన్టతు - సౌలభ్యతైయనుసన్నిత త్తాల్ వన్దకుత్తైవొల్లుఱిఱతెన్దపడి. ఇల్లు-“తేవుమతన్నైయమ్” ఎన్టవిడత్తిలే. (విశ్వర్యముమిత్యాది) ఈశ్వరత్వతైయమ్, సౌలభ్యతైయు మనుసన్నితత్తాల్ వన్దపాడుతలాడుతలై చ్చొల్లుఱిఱతెన్దపడి. (ఎన్టెన్ఱేకునిత్తుప్పాడువతాడువతామ్మడి) అహృదయమాక వొల్లున్దద్యోగ మ్మణ్ణిసహృదయమాక ప్పాడువతాడువతామ్మడియెన్టపడి. తరికు-కరమ్మ. శెయ్ కాలామ్మడి - పయిర్ నిలమామ్మడి. నిత్యసూరికళ్ యాత్త్రై- భగవదనుభవకైజ్జొళ్ళే. (ఓరుపాయానుష్ఠానత్తైప్పణ్ణువిత్తు) పాపజ్జలైప్పొక్కినాక (ఎన్నిల్) ఎన్టుకూట్టువతు. (అపసిద్ధాన్తమామ్) ౨ “నోల్లేన్దొన్దొన్దే” ఎన్టిరుక్కుమ్ ప్రపన్నరాకైయాలే - యపసిద్ధాన్తమామెన్టపడి. పరిహారాన్తరమ్ (భగవత్ప్రసాదత్తాలేయిత్యాది), ఇతుక్కు - “అరుళిన్” ఎన్టతిలేనొక్కు. ఎన్టైక్కొణ్ణుకరిత్తు - ఎన్టైక్కొణ్ణుతైయవనాకొణ్ణు. పాపజ్జలైయుమెన్టచళబ్దమ్ - “ఎన్టై క్కొణ్ణు” ఎన్టతైసముచ్చయిక్కిఱతు. పాజక్కైత్తు - ఓడత్తుత్తి. ఉరుమాయ్ న్దపోమ్మడి యెన్టతు - ఫలితార్థమ్. ఉరుమాయ్ న్ద - ఉరు

ఆ-ఆ-వి-(శ్రీవై కుణ్ణుత్తిలిలి). — — మేలే “తన్నై” ఎన్టు-ఆశ్రితపారతన్యైజ్జొళ్ళిఱిఱతే, అత్తైప్పొల్ వేన్నువుమామ్. — — ౩ “అహంభక్తపరా డీనోఽన్త్యైవృత్తన్తైఇవద్విషః - త్వమేవళరణంగచ్చనాభాగతనయంమునె” ఇత్యాద్యనుసన్ధేయమ్. — — (విషయభేదత్తాలేఇతి) అన్తాత్పా డ్దమ్ - అక్రైయాలే యితిద్రష్టవ్యమ్. (కునిక్కైయావతు ఉద్యోగ త్తళవాయతి) సృత్తపూర్వరజ్జభూతప్రక్రమమాత్రపరిమితిభావః. — — ఉరైయిలే, “పాడియాడ” ఎన్టతుక్కు - “శ్రీతిక్కుప్పొక్కువీడాకప్పాడి సక్పరిక్కుమ్మడి” ఎన్టుమార్ధముణ్ణు. — — ఇవర్ చతుర్థవర్ణ రాకైయాలే యుపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్యతైయిల్లామైయాలే అపశూద్రాధికరణన్యాయవిరోధమ్ ప్రసజ్జిక్కుమ్మెన్టపడి యెన్ను వుమామ్.

౪.

ఈ. — సన్ని కే. ఎన్నో డు సమస్తముడై యారేడ్రియపిఱప్పవేతనైక్కిట్టుకై యేస్వభావమాకవుడైయోమామ్మడి పణ్ణినా. (ఎమ్మిరాన్ విట్టువల్ల) ఎనక్కుపకారకనాన సర్వేశ్వరన్. నిన్నై త్తకార్యమ్ శెయ్తు తలైక్కట్టవల్లన్. సర్వశక్తిమాట్టతతుడ్డో? వ్యాప్తియుమ్ తమక్కాక వెన్దిరుక్కితార్. ౪.

జి.అ. — పట్టిన్. స్వరూపనాశమెట్ట పడి. మేవువత్తనైయమాక్కినాన్ (తనైక్కిట్టుకై యేస్వభావకవుడైయోమామ్మడిపణ్ణినాన్) ఎమ్మశబ్దార్థమ్. మేవుకై - కిట్టుకై. తనై - స్వభావమ్. “పల్లన్” ఎత్తుకు-భావమ్ (సర్వశక్తిత్వాది) “విట్టు” ఎత్తుకు - సర్వేశ్వరనైర్వర్ణమయి చెయ్తు, వ్యాప్తనానానెత్తూదరమ్ (వ్యాప్తియుమిత్యాది). “విష్-వ్యాప్త” ఇతిహితాదుః. పల్లన్-శక్తన్. ఎమ్మిరాన్-విట్టు-ఎన్నై కొడ్డెన్బావననైయుమ్పాఱిక్కిత్తు. కోవిన్ నెత్తులొడగ్గి, తిరుత్తి-ఎమరేడ్రియపిఱప్పవమ్ మేవువత్తనైయమాక్కినాన్; పల్లనైర్వర్ణయః. ౪.

ప్ర.తి. — (తనైయుమ్) ఆయాధ్యాకాణ్డే ఏకాదశశతతమే చిత్రహుపేరామంప్రతివసిష్ఠః, “వృద్ధాయాధర్మశీలాయామాతుర్నా ర్హస్యవర్తితుమ్ | ఆస్మిన్సవచనంకుర్వన్నా తినర్తేసృతాంగతిమ్ || ౬ || భరతస్యవచఃకుర్వన్యాచమానస్యరాఘవ | ఆత్మానంనాతివర్తేభాస్సత్య భర్త పరాక్రమః || ౭ ||” ౪.

తాత్పర్యము — ఈప్రకారము నామనస్సునందుఁబ్రవేశించి నిత్యవాసముచేయుచున్న తనగుణచేష్టితములనుబట్టిచి యానందించునట్లును తనసర్వేశ్వరత్వమును నాశ్రితపరాధీనత్వమనియెడి తనస్వరూపమునుబాడియు భోగ్యతాతిశయముచేనాడియుధరించునట్లును నన్నుగటాక్షించిన సర్వేశ్వరుఁడు నాయందున్నస్వసంక్షేపవిరోధులను సవాసనముగఁబోగొట్టియు సంతమాత్రమేగాక నాసంబంధులనుగూడ తనపాదరవిందంబు లను నాశ్రయించుస్వభావులుగాఁజేసియు మహాపకారఁజాయెనని కొనియాడిరి. ౪.

యా. — విట్టిలఙ్గు శెఱ్ఱిగోలితైయరై పాతఁడైకళోకణ్ణో | విట్టిలఙ్గుకరుణాడర్తలై యేతిరువుడమ్ము |

విట్టిలఙ్గుమతియణ్ణీర్ శబ్దశక్కురమ్ పరుతి | విట్టిలఙ్గుముడియామ్మాన్ తుళూతనన్దనక్కే || ౫ ||

ఆ. — (విట్టిలఙ్గు) ఇప్పడియొన్నై వైష్ణవనామ్మకైక్క. తన్నుక్కియై పకరణమాకొడ్డెన్ను శ్లో పుకున్దరుళినానెన్దితార్. ౫.

అన్య. — విట్టు విట్టు ఇలఙ్గు (౩) ముడి అమ్మాన్ మతుశూతనన్దనక్కు (౬) ఇలఙ్గు శెమ్ శోతి (౯) తామరైయే పాతమ్ కైకళో (౧౨) కణ్ణో విట్టు ఇలఙ్గు (౧౫) కరుమ్ శుడర్ మలైయే (౧౮) తిరు ఉడమ్మ శీర్ (౨౧) శబ్ద విట్టు ఇలఙ్గు (౨౪) మతియమే శక్కురమ్. విట్టిలఙ్గు (౨౭) పరుతియే (౨౮).

పన్నీ. — అనన్తరమ్, సపరికిరమాక త్తమైయణ్ణీకరి త్తపడియాలే యవనుక్కుప్పిఱన్దవౌజ్వల్యతై యరుళిచ్చెయ్కతార్.

ఇప్పాట్టిల్ మతలడియిల్, విట్టు శెష్ట - తిరునామమాకప్పిరిత్తు, “విట్టిలఙ్గుముడియామ్మాన్” ఎమ్మనాలామడియొడే యన్వయిత్తుక్కిడ క్కిఱతు; అల్లాతపోతు, తిరునామమమతలయ్యొకటపాట్టుక్కళిన్ మర్యాదైకొలైయుమ్. “విట్టు” ఎన్నుమిన్విడైతిరుకరమ్ - కుత్తీ యలాకొక్కోక.

విష్ణునాయ్, పరన్ద, విశ్ణుకిఱ, (౩) అభిషేక తైయడైయనాయ్, స్వామియాన, మధుసూదనన్తనక్కు, (౬) ఇలఙ్గి, శివన్ద, ఓళియై యుడైయ, (౯) తామరైపొన్దన, తిరువడికళుమ్, తిరుక్కైకళుమ్, (౧౨) తిరుక్కణ్ణళుమ్; వికనీతమాయ్, విశ్ణానిఱ్ఱిఱ, (౧౫) నీలమాన, ప్రణ్దైయైయడైతాన, మలైపొన్దతు, (౧౮) అఱ్ఱియ, వడివు. అఱ్ఱియ, (౨౧) శబ్ద, పరమ్మి, విశ్ణుకిఱ, (౨౪) చన్ద్రనైపొన్దతు చక్రమ్, అప్పడిప్పట్ట, (౨౭) ఆదిత్యనైపొన్దతు. (౨౮) సామానాధికరణ్యమ్ ఉపమానోపమేయభావతై. ౫.

అర్థము.—వ్యాప్తమై అంతట వెలుగుచున్న (౩) కిరీటముకలవాఁడును స్వామియైన మధువనియెడిరక్కసునిచంపినవానికి (౬) ప్రకాశించుచున్న ఎఱున కాన్తిగల (౯) తామరపుష్పములవంటివి శ్రీపాదములు హస్తములును (౧౨) నేత్రములును. వికసించుచు బ్రకాశించు చున్న (౧౫) నీలమైన కాన్తిగల పర్వతమువంటిది (౧౮) సుందరమైన శరీరము. అందమైన (౨౧) శంఖము వృద్ధినొంది ప్రకాశించుచున్న కైంకర్యనివంటిదే. నక్రము వ్యాపించి ప్రకాశించుచున్న సూర్యునివంటిదే. (౨౪).

ఈ.—విదామ్బట్టు. తిరుమాలైయాణ్డానోడే యెమ్మెరుమానార్ తిరువాయ్ మొఱ్ఱి కేట్టరుభుక్తి నాళిల్, పాట్టుక్కల్ తోలుమ్ శిలవారైకల్లై యరుళిచ్చెయ్తె “ఇతుఅర్థమానాలా” ఎన్ద్రాల్, “ఇతు విశ్వా మిత్రసృష్టి, అళవందారరుళిచ్చెయ్యక్కేట్టటియే” ఎన్దు పణిక్కు-మామాణ్డా; ఆణ్డా “ఇప్పాట్టుక్కు విశ్వామిత్రసృష్టి వేణ్డావాయిరువ్దతీ” ఎన్న, “ఇప్పాట్టుక్ - తన్నవయవసౌందర్యతాలే యెన్నై తనక్కొక్కనాన్దెన్ది తార్” ఎన్దురుళిచ్చెయ్తెరుళినారామ్. అతువుళ్ళేడక్క, భట్టరుళిచ్చెయ్తెనతోన్దున్దు - “అన్ద్రానైయ మూర్ధ్వార్ పరికర త్రైయుమ్ విషయాకరిత్తు, అత్తాలేతిరు మేనియిట్టి అన్ద్రాజ్జ్యైచ్చొన్దున్దికటతు” ఎన్దు; ౧ “విశో ధితజటస్సాన్ద తచ్చిత్రమాల్యాను లేపనః | మహర్ష వసనో రామ స్తస్థాత్రత్రయ్యాజ్వల” ఎన్దునిన్ద్రాన్దోలే.

(విట్టిలన్బుత్యాది) మదకుతిఅన్ద్రాన్దోలేవిట్టువిశ్వానిన్దుళ్ళ, శివన్ద ఒలియెయున్దెత్తాన తామరై పోలేయా యిల్లు తామతోల్లు విట్టునిరువడికల్, తమ్మెయన్దెత్తకై, కుళిరనోక్కినతిరుక్కణ్ణల్, ఇవై. ఉపమేయన్దు క్కుపమానమ్ నేరాకప్పోరామెయాలే, అతుతన్నై యేశిక్షిన్దు చొన్దున్దికటార్. అన్దిక్కే, విట్టువుక్కు - ఇలన్బు

జీ.ఆ.—విదామ్బట్టు (విట్టిలన్బుత్యాది). ఎమ్మెరుమానార్ నిర్వాహత్తిలే, కీర్తీసపరికరమాకత్తమ్మైవిషయాకరిత్తతెత్తాలేయెన్ది; (ఇప్పాట్టుల్ తన్నవయవసౌందర్యతాలే యెన్నై తనక్కొక్కనాన్దెన్ది తార్) ఎన్దుమాట్టి నిర్వహిప్పతు; ఎమకేట్టొపిటప్పమ్ మేవున్దుత్తె యమాక్కినగుణత్తుక్కున్దోల్లు “విట్టిలన్బు” ఇత్యాదివిశేషణన్దులైయిచ్చేత్తుకటార్దు తిరుమాలైయాణ్డా నిర్వాహమెన్దు కణ్డుకొళ్ళెతు. ఒరువన్దె విషయాకరిత్తతాలే యజ్జ్యలనాయిరువ్ద విషమున్దోవెన్న (విశోధితేత్యాది). ఇన్ద్రోకమ్ - భరతాన్ద్రాన్దెన్ది విషయాకరిత్తవత్తరత్తిలి రువైచ్చొన్దున్దికటతు. యన్దకాణ్డే ఏకత్రింశదుత్తరవత్తతమే, “పూర్వన్దుభరతేన్నా తేలత్తుజేచుమహానలే” ఇత్యాద్యనన్దరమ్, “విశోధితజటస్సాన్దతః” ఇత్యాది.

విట్టు - వికసితమాయ్. ఇలన్బు - విశ్వానిన్దుళ్ళ. యద్యా, విట్టు - పుటప్పట్టు. “తామరై” ఎన్నాతే, “విట్టిలన్బు” ఇత్యాదియాలే విశేషిప్పానెన్నెన్న (ఉపమేయత్తుక్కిత్యాది). నేరాక - ౭-పాపక. అతుతన్నై - ఉపమానవన్దెన్ది. “అన్దిక్కే-విట్టువుక్కు” ఎన్దికవా క్యమ్ - శిలశ్రీకోశగళిలే యిరుక్కిటతు, శిలశ్రీకోశగళిలిన్దె. ఇన్ద్రాతపక్షత్తిలే, అన్దయమరుళిచ్చెయ్తెకటవత్తిలే “విట్టువుక్కు” ఎన్దురుళిచ్చెయ్తెయాలమ్, పాట్టుక్కల్ తోలుమ్ కీర్తీముడిన్దతిరునామన్దలై అదిగూకవరుళిచ్చెయ్తెకట ప్రకరణమాన్దెయాలమ్, “విట్టు” ఎన్దురుక్కు - విష్ణువుక్కు ఎన్ద్రాన్దరమున్దెన్దుకణ్డుకొళ్ళెతు. ఇహోతు, మతుకూతననాన - విట్టువుక్కున్దన్దయిప్పతు. “విట్టు” ఎన్ను

ఆ.ఆ.వి.—(భట్టర్) ఆపరభావియాక్కియెన్దుమాట్టువతు. (అన్ద్రానైయ మూర్ధ్వార్ పరికర త్రైయుమ్ విషయాకరిత్తు అత్తాలేతిరు మేనియిట్టి అన్ద్రాజ్జ్యైచ్చొన్దున్దికటత్తెన్దు) ఇన్దనిర్వాహత్తుక్కుక్కురుత్తు - “అవయవసౌందర్యతాలేతనక్కొక్కనాన్దెన్ది తార్” ఎన్నుమ్మోతు, “ఇలన్బు” ఎన్ద్రాన్దోరాతో, “విట్టిలన్బు” ఎన్దువిశేషిక్కి అత్తాన్దయాలే ఇప్పడిపుకరున్దాన్దెన్దికటయన్దెయన్దు విషయన్దెయన్దున్దు విషయాకరిక్కియిచ్చెయ్తెన్దు. ఇన్ద్రాల్, ఎమ్మెరుమానార్ నిర్వాహత్తుక్కుమ్ భట్టర్ నిర్వాహత్తుక్కుమ్ భేదమానతు - అవయవసౌందర్యత్తెన్దున్దెయన్దు కారణత్వకార్యత్వజ్జ్యైచ్చొన్దున్దికటయన్దు. భాష్యకారనిర్వాహస్య “అన్ద్రా” ఇత్యత్రహృదయమ్. — “విట్టువాయ్” వ్యాపనశిలనాయ్ “పరన్దువిశ్వానికటభిషేక త్రైయున్దెయనాయ్ స్వామియనమధుసూదనన్దునక్క” ఎన్దువన్నీరాయరత్తిలే. — అప్పడియెన్ద్రాన్దో

ఈ. - శెఱ్ఱోతిత్తామరై పాతమెన్ద న్దయమ్. (విట్టిలఙ్గీ త్యాది) ౧. శోభయన్ దణ్డకారణ్యమ్. ఎన్ను మాపోలే యిరా నిన్దతువడివల్లకు. తన్నెయనై త్తపోలైక్కుళిర్ న్దవడినిరున్దపడి. విట్టిలఙ్గుకిఱుప్ర కాశ త్రైయుడైయ చన్ద్రైన్ద్రోపేలేయాయి ధ్దు శ్రీపాఞ్చజన్యమ్. (శీర్ శఙ్గు) భగవత్ప్రత్యాస త్తియా లేన్దవై శ్వర్యమ్. ౨ [ఉఱ్ఱుతుశొల్లిలకళన్దా వాయ ముతమ్ | కణ్బుడైకొల్లిఱుడల్వణ్ణకై త్తలత్తే] ప్రసాద త్రైచ్చాడి కైన్ద్రుడైయి లే కిడప్పారై పోలే, అవక్ నా యాలేఱొట్ట ఉఱ్ఱు, వడివై ప్పాం త్తిరుక్కైయి లే శాయురు త్తనై. (శీర్ శఙ్గు) ౩. ఉక్ శెల్వమ్ శాలవల్లకియతు" ఎన్ను వ్బడి వాయతు కైయ తానవై శ్వర్యమితే. (శక్కరమ్ పరుతి) కణ్బుతిల్ మిన్నిల్ బొన్దై యుపమానమాక చ్చొల్లుమి త్తనై యితే, ఆదిత్యన్ద్రోపేలేయన్దై తిరువాఱ్ఱియాన్ద్రానిరుప్పతు. (విట్టిలఙ్గుముడి) ఇన్దై యి త్తనై యమ్ తక్ పు క గా లేముట్టాక్కిడుమాయిధ్దు తిరుపభిషేకమ్. (అమ్మామతుశూతనన్ద నక్కే) సర్వేశ్వరనాయరున్దవైత్తు ఆశ్రితవిరోధినిరసనస్వభావనానవనుక్కు. విట్టువుక్కు - ఇలఙ్గీ త్యాది - ఎన్దముతలాకనన్దయమ్. ౫.

జీ-ఆ. — మిన్దై త్తిల్ ఉకరమ్ - కున్ద్రయలకక్కొళ్వతు. కున్ద్రయల్ - కుఱుకినశబ్దమ్. అతావతు - ఉకారమ్ లోపిన్దక్కిడ క్కిఱుత్తెన్ద పడి. ప్రకాశాతయన్దప్రస్తావముఖేనానా (శోభయన్ద త్యాది). “ శోభయన్దణ్డకారణ్యం దీప్తేన స్వోత్తేషా | అదృశ్యత దారామోబాలచన్ద్రై ఇవోదితః ” ఇత్యాద్యకాండేన్ద్రుత్రింశే రావణం ప్రతిహరించః. కరుణుడరెన్ద - కుళిర్ న్దనిఱ మెన్ద త్తిన్దపడియి న్నెన్ద (తన్నెయ త్యాది). కరుమైక్కర్థమ్ (కుళిర్ న్ద వెన్దెఱుతు). విః సితమాయ్ విశక్తానిఱ్ఱిఱుసీలమాల ప్రత్యైయైయై డైయ మలైపోన్దపల్ల కియవడివెన్ద శబ్దార్థమ్. “మతి, అమ్, శీర్, శఙ్గు” ఎన్దపదభేదమృణ్ణి, అమ్ - అఱ్ఱుకియశ్శెన్దవివక్షిత్తు (శ్రీపాఞ్చజన్యమెన్దతు). యద్వా, “మతియమ్” ఎన్ద - చన్ద్రైవాచక మొరుశబ్దముణ్ణు. అప్పోతు, శ్రీపాఞ్చజన్యమెన్దతు - ఉపచారోక్తి. శీర్ శఙ్గు - విశ్వర్యముడైయ శఙ్గు. అఱ్ఱు కియశ్శెన్దతుల్. శఙ్గుక్కుచ్చిరైయేత్తెన్ద (భగవదత్యాది). ప్రత్యాస త్తిత్తైన్దైక్కొట్టుకితార్ (ఉఱ్ఱుతిత్యాది) నాయ్చ్చియార్ తిరు మొట్టి. నీయుణ్ణుమ్బడిశొల్లిల్, తిరువులకళన్దరళననుడైయవాగమృతమాయిధ్దుభుజప్పతు; కణ్బుఱుజ్జిల్, కడల్ పోన్దవర్ణ త్రైయుడైయవను డైయకై త్తలత్తిలేయాయిధ్దు శాయవతిత్యర్థం. ఎదు త్రపాశురన్దక్కర్థమ్ (ప్రసాద త్రైయి త్యాది). శూడి - భుజత్తు. కైన్ద్రుడై - తిరుక్కొ పురవాళలిలత్తి. పారా - పార్ త్తుక్కొణ్ణు. శాయమ్-శయిక్కుమ్.

ఇన్ద్రప్రత్యాస త్తియైశ్వర్యమోవెన్ద (ఉక్ శెల్వమి త్యాది) నాయ్చ్చియార్ తిరు మొట్టి. ఉన్దై శ్వర్యమ్ మికవుముక్కియతిత్యర్థం. వా యతుకైయతానవెన్దతు - చాటు. ౪ “ సుదర్శనమహాబాలశోటిమార్యసమప్రభ ” ఎన్దరుక్కు, “ పరుతి ” ఎన్ద - సూర్యనైయుపమానమాక చ్చొల్లుకిఱుత్తెన్ద (కణ్బుతిత్యాది). మిన్నిల్ బొన్దై - ప్రకాశవృత్తి. “శక్కరమ్, “పరుతి” ఎన్దెఱుసామానాధికరణ్యమ్ - ఉపమానోప మేయభావత్రా లే. ముడివిలేశొల్లుకైయాయిమ్, విశేషణమిట్టుపమానజ్ఞోల్లా మైయాయిమ్, ఉప మేయమాత్ర త్రైచ్చొల్లుకైయాయిమ్ ఫలి త్రభావమ్ (ఇన్దై యి త్తనై యమి త్యాది). “విట్టు” ఎన్దతిరునామమాక వివక్షి త్తపక్ష త్రిలేయన్దయన్దొట్టుకితార్ (విట్టువుక్కిలఙ్గీ త్యాదియైన్ద ముతలాకన న్దయ మెన్ద). “విట్టిలఙ్గీ త్యాది” ఎన్దపాతమిరున్దతాకిల్ - మున్దినవర్ణ త్రిలన్దయన్దొట్టుకిఱుపడియాకిఱుతు. విట్టిలఙ్గుముడియన్దా మతుశూతన నానతనక్కు - పాతమ్ కైకళి కణ్బు-విట్టిలఙ్గు శెఱ్ఱోతిత్తామరైయే, తిరువుడమ్ము - విట్టిలఙ్గుకరుణుడరైయే, శీర్ శఙ్గు - విట్టిలఙ్గురుతియమే, శక్కరమ్ - పరుతియైయత్యర్థయః. ద్వితీయపక్షే, విట్టిలఙ్గుముడియన్దా మతుశూతననాన - విట్టువుక్కు - పాతమ్ కైకళి కణ్బు - ఇలఙ్గు శె ఱ్ఱోతియై త్యాదభ్యపూర్వవ దేవాన్దయః. ౫.

ఆ-ఆ-వి. - వననుక్కున్న (ఉఱ్ఱుతిత్యాది) నాయ్చ్చియార్ తిరు మొట్టి. — (ప్రసాద త్రైయి త్యాది) భగవత్ప్రసాదం భగవత్ప్రసాదానాం భుక్త్యా భగవద్గోపురం నర్తకాయానం వర్తమానా ఇత్యర్థం. — ఉక్ శెల్వమ్ శాలవల్లకియతు. “ఇన్దరనునున్దొడు శెల్వత్తుక్కేలాక్” ఎన్ద స్వశనన్దైక్కి యిరున్దతీయన్దై శ్వర్యమ్. — “పద్మ పర్యతచన్ద్రీరాపదృష్టాన్తానాం విశేషణాన్ద్యచ్యన్దై, సుదర్శనదృష్టాన్దభూతాదిత్యస్య విశేషణం నాభి ధీయతే, అన్యకింహృదయమిత్యత్యాహ (కణ్బుతిత్యాది). తన్నాత్, విశేషణాభిధానేషి సదృశోనభ వేదిభావః” ఇతిచవదన్తి. — “కతి రాయరమిరవిఃలన్దైత్తాలా త్తనీన్దైకియక్” ౬ “వజ్రధ్వజాన్జుశకుఢాకలకాతపత్రపక్షే రుహజ్జు పరికర్త పరీతమన్దః | అపాద పజ్జుజవిశృ జ్ఞుదీప్రమా శేః శ్రీరక్తిణశ్చరణయోర్యుగమా శ్రయామః” ఎన్దతను సన్దేయమ్. ముట్టాక్కిడుమ్ - ఆచ్చాదిక్కుమ్. ౫.

తిరువాయ్ మొట్టి. — ౨-ప. ౭-తి. కేశవస్థమర్. ౬-పా. మతుశూతనై వ్యాఖ్యానభర్. ౨౨౩

అర్థము. — మధువనిమొడిరక్కసుసంపియాశ్రితవిరోధులనుబోగొట్టినసర్వేశ్వరునిదప్ప ఇతరప్రాప్యములేనివాడైతిని. (౩) అనిపట్టినప్పుడు
పులచేతను కార్యము(౬) లేక స్త్రోత్రముచే(వానిగుణములను) వ్యాపించిన వాతురములను(౭) స్థిరముగ నుండి వాడి యాడుకట్టు(౧౨) ప్రతికల్పముం
దును అనేకములై అద్వితీయములైన(౧౫) జన్మములయందు నాతోసరిగా నవతరించి (౧౭) నాకే కటాక్షములను జేయుటకు(౨౦) తగు మైన
హేతువులుకలవాడును స్వామియునై (౨౪) త్రివిక్రమావతారంబై త్రిన సర్వేశ్వరుని గృహ (౨౭) వ్యాపించుకొనెను. (౨౮) ౩.

ఈ. — అతామ్బట్టు. తన్బక్కల్ నాకప్రవాణానై క్కె మ్మెరుమాకవిరున్దిత్ శ్లోమ్ తకకృపై యా లే
యెన్దితార్.

(మతుశూతనై యన్ది మన్ శ్రీలే నెన్దు) విరోధినిరసనస్వభావనానవనై యొట్టియ వేటుశిలరై త్తజ్జమాకవుడై
యేనల్లేనెన్దాయ్ త్తలు ఇవరిరుప్పతు. సత్త్వస్థలై యెడు త్తపోతురుకాలివ్వానై శ్లోలుమతునమక్కుముళ్ళతోన్ది తే,
ఇవర్ క్కువాశియెన్నెన్నిల్ (ఎత్తాల్ మ్మకరుమమిన్ది) అన్దవుక్కిక్కిచ్చేర్ న్దవనుష్టానముణ్డాయరుక్కుమ్. ప్రాప్య
భాసజ్గలిలుమ్ ప్రాపకాభాసజ్గలిలుమ్ నెక్కిత్తన్దు, అననై యొట్టిన్దెల్లావన్ద్రాలు మొరుప్రయోజనమిన్ది క్కేయరు
ప్పర్. (తుతియిత్త్యాది) స్తోత్రాత్తకమానపాడలెన్ను తల్, స్తుత్యగుణజ్గలై విళాక్కొలై కొళ్ళుప్పడియాన పాడ
ల్ కళెన్ను తల్. కల్పన్దోటుమ్ కల్పన్దోటుమ్ తుతిశూన్దపాడల్ కళై కొణ్డపాడువతాడువతామ్బడిపణ్ణినాక.
(నిన్దు) ౧. 'దేహిమే' ఎన్దుప్రయోజనజ్గలై స్పర్శ్శ్రియకలుకై యిన్ది క్కేయరు క్కె. ఇప్పడియవన్ద్రుణ్డైక్కు హేతు
వెన్నెన్న, శ్లోలుకితార్ (వితిశూన్దతాల్) (ఎతిర్ శూల్ పుక్కు - ఒరువనైప్పడిక్కినినై త్తవక్ అనకాపోమ్
వరమ్బు క్కెతిర్వరమ్బేరుమాపోలే, ఇవర్ పిఱన్దజన్దజ్గళోటుమ్ తానుమెతిరేపిఱన్దువన్దానాయ్ త్తలు.

ఇవర్ కర్త మడియాకప్పిఱక్క, అవననుగ్రహత్తాలే పిఱన్దువన్దవి త్తనై. శూల్లలెన్దు అవతార త్రైచ్చొన్దిక్కుడవ
తితే; ఎన్దెత్తోర్ పిఱన్దు మెతిర్ శూల్ పుక్కు - ఎనక్కేయరుళ్ కళ శెయ్యవితిశూన్దతాలెన్ది తార్. వితియెన్దిఱతు.

జీ. అ. — అతామ్బట్టు. (మతుశూతనైయిత్త్యాది) ఎన్దెత్తోర్ పిఱన్దుమ్ - ఎతిర్ శూల్ పుక్కు - ఎనక్కేయరుళ్ కళ శెయ్యవితిశూన్ద
తాల్" ఎన్దు త్తెక్కుటాక్షీ త్తనతారికై (తన్బక్కలిత్త్యాది). వరున్దిత్ శ్లోమ్ - ప్రయాసపట్ట తెల్లామ్.

తజ్జమాక - ప్రాప్యప్రాపకమాక. మేలుక్కవతారికై (సత్త్వమిత్త్యాది). తాత్పర్యమ్ (అన్దవుక్కిక్కిత్త్యాది). శబ్దార్థమ్ (ప్రాప్యభా
సజ్గలిమిత్త్యాది). ప్రాప్యభాసజ్గళో - ప్రయోజనాన్దరజ్గళో. ప్రాపకాభాసజ్గళో - ఉపాయాన్దరజ్గళో, కరుమమ్ - కార్యమ్. ప్రయో
జనమెన్దు పడి. తుతిశూన్దపాడల్ కళో - స్తుతియాకమాన్ద్రున్దిరుక్కిఱపాడల్ కళెన్దుమున్దినవర్థమ్. శూల్లకై - కార్తేన్దిన్దనమ్బున్దమ్.
అక్తయాలే స్ఫుటతైయై చొన్దుకెఱతు. ద్వితీయార్థత్తిలే, స్తూయతఇతిస్తుతిఃపన్దు - స్తుత్యగుణజ్గలై చొన్దుకెఱతెన్దు పడి. విళాక్కొలై కొళ్ళుక్కై
కబళికర్కై. ఉఱ్ఱియూఱ్ఱియూమ్ - తుతిశూన్దపాడల్ కళో - నిన్దు - పాడియాడ ఎన్దున్దుయి త్తర్థమ్ (కల్పన్దోటుమిత్త్యాది). "నిన్దు"
ఎన్దుతుక్కుభావమ్ (దేహిమేయిత్త్యాది).

ఎతిర్ శూల్ పుక్కు - చేతననుక్కెతిరేపిఱన్దువన్దు. చేతనకర్త మడియాకప్పిఱక్కితాక, అనకాపిఱక్కైక్కియేతెన్న (ఇవర్
కర్తమిత్త్యాది) స్వోక్తార్థస్యమూలదర్శయతి (ఎన్దెత్తోర్ పిఱన్దుమిత్త్యాది). "అనుగ్రహత్తాలే" ఎన్దు మతుక్కు శబ్దకాణోమే యెన్న (జీతి

అ. అ. వి. — (కల్పన్దోటుమితి) ఇదానింతరగానజనితహర్షాతిశయాత్ పూర్వతనసంపుతిరుణ్ణానివిర్చిత్య, యవత్కాలమేవమేవాగా
యమితివదతివా; ౨ "పడైత్తాకవిన్దుపోలే యితువుమ్యథాపూర్వకల్పనమామే" ఇతిప్రకారేణ వ్యాసమును ప్రహ్లాదపత్నరామ్బుకా
ర్యావతారోపిప్రతికల్పమస్తీత్యభిప్రాయావా. — ౩ "శూల్ పుక్కుపలవన్దాక" ఇత్యుక్తాంప్రసిద్ధిమనలమ్బ్యైకా (శూల్లలెన్దు -

ఈ.—భగవత్కృపైయై. భగవత్కృపైయైవితియెన్నెన్నిల్; అవనుక్కుత్తప్పవొణ్ణాతతాకైయాలే. నామనినైత్తవైత్తవైక్కుట్టవొట్టాతకర్తమొలే; ఈశ్వరకనినైత్తకార్యజ్ఞుమ కృపాపరతస్త్రినాయ్ త్తలైక్కుట్ట మాట్టా; ౧[వధార్వామపికాకుత్స్థః కృపయాపర్యపాలయత్] కాకుత్స్థః-తదభిలుమ్కృపైయే విజ్ఞోరక్షీత్తుక్కుణ్ణు పోరుమ్ కుడియిలేసిఱవర్. వధార్వామానకాకత్తుక్కు విట్టవమ్బుక్కుట్టడక్కుణ్ణభీవుపణ్ణుమవరిఱే. (ఎనక్కేలి త్యాది) సర్వేశ్వరనాయరున్దువైత్తు, శ్రీవామననాయ్ వన్దవతరిత్తు సూన్దడియాలేత్తైలోక్కత్తైయుమ్ తిరువడికలిక క్కీయిట్టుక్కుణ్ణు యెల్లారోడుమ్మెరున్దిససౌలభ్యన్దా పరత్వమెన్నుమ్బడి ఎనై ఎవయికారిక్కైక్కు ఒరువితి శూన్ద్రన్దతు. అన్దూకతిరివిక్కిరమనై యెనక్కేయరుల్ కళిశెయ్య - ఎనక్కెన్న వే ఒరువితిశూన్ద్రన్దతు. ౬.

జీ-అ.-యెన్దిఱిత్త్యాది. దృష్టాన్తకథముఖేనవివరణమ్(నామనినైత్తవిత్త్యాది). కృపాపరతస్త్రినాయ్నినైత్తకార్యమ తలైక్కుట్టమాట్టానెన్ను మతుక్కుప్రమాణమ్ (వధార్వా మిత్త్యాది). తదభిలుమ్ కృపైయేవిజ్ఞోయెన్దతు-తదభిలుమ్ హనివన్దాలుమ్కృపైయేవిజ్ఞోయెన్ద పడి. ఆనాల్, కాక త్తుక్కుక్కుణ్ణభీవుశేయిఱిత్తెన్నెన్దు (వధార్వా మానవిత్త్యాది). ఇళు - రసాక్తి. కణ్ణభీవు - విశిష్టముమ్, కణ్ణయిట్టైక్కుయమ్. అరువుమ్ కృపాకార్యమెన్ద పడి. “అన్దూక తిరివిక్కిరమనై ఎనక్కెన్న - వితిశూన్ద్రన్దతు” ఎన్దన్దయిత్తరులిచ్చెయ్కెఱార్ (సర్వేశ్వరనాయత్త్యాది). “ఎనక్కు” ఎన్దిరణ్డిడత్తిడేయిక్కైయాలే, పునరుక్తివారామై క్కున్దయిక్కుట్టాకెఱార్ (అన్దూనిత్త్యాది). స్వామియాన తిరివిక్కిరమనై ఎన క్కేయసాధారణమాక ప్రథమకటాక్షన్దాడగ్గి పరమభక్తిపర్యన్తమాన పువకారజ్జైప్పన్దైక్కు సాధారణమాకవారుక్పై శూన్ద్రన్ద కొణ్ణతు ఎన్దకర్తామ్. * వితిశబ్దమ్ - కృపావాచియాకైయాలే. “అరుల్ కళి” ఎన్దిఱితు - కృపాకార్యపరమ్. “ఏల్” ఎన్దతు - అవధారణ మెన్దకరుతి (ఎనక్కెన్న వేయెన్దిఱార్). “ఏల్” ఎన్దతు సన్దోహతిశయసూచకమన్దయమాతల్. మతుకూతనైయెన్దతుతోడగ్గి, ఊట్టియూట్టి తోఱుమ్ - నిన్దు - తుతిశూన్ద్రన్దవాచల్ కళి పాడియాడుమ్బడి - ఎనైన్దోర్ పిఱప్పమ్ - ఎతిర్ శూన్ద్రల్ పుక్కు - ఎనక్కేయరుల్ కళిశెయ్య- అన్దూక తిరివిక్కిరమనై - ఎనక్కేల్ - వితిశూన్ద్రన్దతిత్తన్దయః. ఎనైత్తు - ఆ నేకజ్ఞయో. ఓర్ - అన్దితియమాన. పిఱప్పమ్ - పిఱప్ప క్కుల్ తోఱుమితిశబ్దార్థః. ఏలుతల్ - తిరుతియాకవుమామ్. ౬.

అ-అ-వి.-శూన్ద్రన్దొక్కొక్కై. అతిగ్గేఅవతారమాకిఱతు.——(అవనుక్కుమ్తప్పవొణ్ణాతతిత్త్యాదివాక్యన్దయమ్. విదధాశీతివిధిః, విధాయక వేదవాక్యమ్; విధేయతే - జ్ఞాప్యితవిధిః - అదృష్టరూపంకర్తేవృత్తత్తిదన్దయవివక్షయాఅర్థదన్దయపరంవా, వివర్యవివరణభావేనఏకార్థ పరంవా. ఒట్టాత - సహియాత.——“ఎనక్కేలన్దూక తిరివిక్కిరమనై ఎనక్కులున్దవేన్దొక్కొక్కైయన్దైయవనాయ్ స్వామియానత్రివిక్రమ నై ఏలుకై - కొళ్ళుకైయాతల్, తకుతిమాకవుమామ్” ఎన్దవాదికేసరియరులిచ్చెయ్తార్. ౬.

ప్ర-తి.—(మతుకూతనై) బ్రహ్మపురాణే మహేశ్వరనారదసంవాదేనారదంప్రతిమహేశ్వరః, “తస్మిన్కాలేభగవతోకర్ణవిట్టమ్బువా పుషా । రజస్తమః ప్రకృతికామధుక్తైటభసంజ్ఞితౌ । అసురౌబ్రహ్మణోభ్యేత్యస కాశేలోకకణ్ణికా । వేదాన్ద్రహిత్యాసలిలంప్రవిష్టప్రళయాద ధేః । తాహత్వాదానవశ్రేష్ఠేహర్షియశిరామునే । ఆదాయవేదానాగచ్ఛ దన్దికంపరమేష్ఠినః”.— (ఆదనిన్దు) యజుః, “దేహిమే దదామి తేనిమేధేహినితేదధే”.— (వితిశూన్ద్రన్దతు) సున్దరకాణ్డే [౩౮] మారుతింప్రతివాయసన్ద్రాన్తకథనేసేతా, “సతనిపతితం భూషాశరణ్యశ్వరణాగతమ్ । వధార్వమపికాకుత్స్థః కృపయాపర్యపాలయత్ ॥౩౮॥” — (తిరివిక్కిరమనైయే) శ్రీనారసింహపురాణే, “ఘోయధారానిపతితా వామనస్యకరేపునః । కరేనిపతితేతోయే వామనోన్ద్రాన్తాత్ । పాదేనైకేవిక్రాన్తాసర్వయంభూర్న కేశ్వర! ఆన్ద్రక్షంద్వితీయేనద్యాన్ద్రతీయేనసత్తమ”.

ఈ. — (తిరివిక్కిరమర్) మూన్డడియా లేనకలలో కట్టె యమ్ తక్ కాట్టి త్తేయ్ ట్టుక్కొన్డవన్. (శెన్దామరైక్క-
ణెమ్మాన్) నోక్కాలే యెన్నై త్తే కాట్టి త్తేయ్ ట్టుక్కొన్డవన్. (ఎన్ శెన్దనివాయ్ త్యాది) ఇవర్ ౧ “జితమ్” ఎన్
పిన్బు, అచన్ స్త్రీ తమ్బన్డనపడి. ఎన్నై యనన్బాన్దనాకు కై యా లేశి వన్డక నిన్దతిరు వతర త్తినరువిలే-అట్టిలే, నిజ
త్తిలే, పాలిన్ద - పరభాగత్తా లేనమ్బమాన్, పరిశున్దమాన స్ఫటిక మోబ్బ లేయరుక్కిట తిరుముత్తునిరై యి
నుడై యనిజ త్తేయ్ డై యనన్. (ఎన్బెన్బుల్లి) ఇతరవిషయజ్ఞభినుడైయ స్త్రీ త్తెలున్డనన్బుత్తి, అక వాన్ కణ్డ
వాత్తేవిట్టలత్తునిజ్జున్బా తాయరుక్కుమితే; ఇత్తమాతా తే యనుసన్దిక్కలామితే. (పరవిప్పణిన్దు) అక్రిమ
మాకక్కుప్పిట్టు, నిన్ద మనాయ్ త్తిరువడికలిలేమిన్దు. ఇప్పే మతానారు నాభున్డాయ్ మన్ శ్రై నాన్ మఱుక్రై యన్ది
క్కే (పల్లార్థియూర్) కల్పన్దోటుమ్ కల్పన్దోటుమ్, పరమభోగ్యమాన ఉన్దిరువడికలై యేయనన్బుప్రయోజన
నాయ్ కొన్డతొమ్మనన్బెన్దన్దాయ్. విషయాన్తరజ్ఞభిన్దిరమాకై యాలుమ్ అభోగ్యమాకై యాలుమ్ ఒన్బె
యేపన్ శ్రీనిజ్జువిషయమిన్దై యాకై యాలే, మనస్సు ౨ “చచ్చులంహిమనః” ఎన్బుచచ్చులమాయితే యిరుప్పత్తు; అప్ప
డియన్ది యే, నిత్యముమాన్ నిరతిశయభోగ్యముమాన్ యిరుక్కై యాలే మరువిత్తోమ్మనన్బెన్దన్దాయెన్దు
మామ్. పల్లై యన్బెన్దై తిరు త్తినవళవన్దిక్కే, కరువుకల త్తిలే యెరున్బెన్దన్దాయ్. ౩ “దిన్యందదామిపాలే”, “పల్లై య

జీ-అ-భావమ్ (మూన్డడియా లే యత్యాది). “శెన్దామరైక్క-ణెమ్మాన్” ఎన్బు పదజ్ఞకుక్కుభావమ్ (నోక్కాలేయత్యాది). “ఎన్బాన్” ఎన్బు
త్తైప్పన్ద (జితమ్బెన్బిన్బెన్దు), “జితమ్బెన్బిన్బెన్దు” ఎన్బు తువన్బిత్తమ్. “ఎన్బాన్” ఎన్బు తొన్దజ్జిన్బాన్దమ్ (ఎన్నై యత్యాది). (అట్టిలే
నిజత్తిలేయి) “ఉరు” ఎన్బు - అట్టికాయ్, అత్తా లేనిజ్జున్బుకొన్బెన్దుకరున్దు. తిరువధరత్తుక్కొన్బావత్తు - శివన్బిజ్జైయన్దైత్తాకై
యితే. ఉరువాలే - అట్టికాలేపాన్దనన్బెన్దైయన్ది విత్తిన్బాన్దన్. పళిన్బు-స్ఫటికమ్. తిరుముత్తై “పళిన్బు” ఎన్బు తు- మున్దరువమైయాలే.
ఒరువిషయ త్తినన్దైయన్ది తమ్బుడి యనవరతానుసన్దానవిషయమాన్ యిరుక్కుమెన్బెన్దు (ఇతరవిషయేత్యాది). అక వాయ్ - దుర్గధమాన్సాది
మయాన్బుపదేకమ్. మాతా తేయెన్బు తు - పిన్బెన్దైయన్బున్దు. మఱుక్రై - ఇన్బా తేపాకై. యావత్తోలమ్ మరువిత్తోమ్మకైక్కిరన్బుపేతు -
అచన్బుప్రయోజనత్వముమ్, భగవన్నిరతిశయభోగ్యత్వముమ్. ఏతదుభయవిషయేపేతువైప్పన్ద నిర్వాహద్వయమాహ (పరమభోగ్యమానవిత్త్యా
దియాలమ్, విషయాన్తరజ్ఞభిత్త్యాదియాలమ్) “మరువిత్తోమ్మనన్బెన్దన్దాయ్” ఎన్బు తుక్కర్థన్బుయమ్ - విషయాన్తరప్రవణమానమనన్బెన్దన్ది
రు త్తియన్బెన్దు మరువిత్తోమ్మనన్బెన్దన్దాయ్ ఎన్నుతల్, కరువుకల త్తిలేయెరున్బెన్దన్దాయెన్దు తల్. మున్దనవర్థత్తై (విషయాన్తరజ్ఞభిత్త్యా
దివాన్బుత్తాలే) అరుళిచ్చెయ్తు, ద్వితీయార్థ త్తైయరుళిచ్చెయ్కితార్ (పల్లై యన్బెన్దైయత్యాది). మరువుకై - అనన్బుప్రయోజనత్వమాతల్,
అనన్బుప్రయోజనత్వత్, కరువుకలమ్ - తిరువాధరణాదికలిన్బువైక్కుమత్తై. శ్రీభక్తార్ మెన్బు పడి. అతిలభ్యన్బెన్బుకలితేయెరున్బెన్దైయన్దు పడి.
పుత్తియత్తాకన్బెన్దైక్కున్బు త్తవిషమున్బోవెన్దు (దిన్యందదామిపాలేయన్దు). గీతానుషస్థే, “చచ్చులంహిమనఃకృష్ణప్రమాధిబలవద్బుధమ్”

అ-అ-వి. — “క్రిమ-పాదవిక్షేపే” ఇతిధాతుం హృదినిధాయాహ (మూన్డడియా లేయి). ౪ “ఒరుకుఱ్ఱాయిరునిలమావడిమన్ శేష్టే
యలకన్బెన్దైయిరడియాలాడుక్కి” ఇతిచోచ్చతే, కథమత్రనిర్ణయ ఇత్యాశక్త్యాహమ్; ౫ “పరోమాత్రయాతనువాప్యధాన” ఇత్యాదిశ్రు
తిరసిన్బుచ్చుత్తి, వయన్బానిర్ణయకా? ఇతిభట్టార్యఅవోచక్” ఇతి ౬ “కొన్బెన్బుకలమ్మలకురువాయ్ చెన్బు” ఇత్యత్తాభిధీయతే. —
అక వాయ్ - భగవన్ స్తరాన్బుమ్. ౭ “మాత్వాన్దనన్బుబిన్బు” ఇత్యాది, ౮ “పరమాత్మనిరూరక్తః” ౯ “స్వయన్ది వచ్చుపేహ నిజిభున్బిన్ద
భుజ్జమః । స్వచ్ఛన్ది వగజోహ నిహనయన్బివదురన్బు”, ఇరు - భగవన్బిత్తమ్. — “మరువి” ఎన్బు తుక్కే కార్థమాన్, “తోమ్మనన్బెన్దన్దాయ్”
త్తన్దాయ్” ఎన్బు తుక్కర్థన్బుయమాతల్. ఇప్పట్ త్తిల్, “మరువి” ఎన్బు తుక్కర్థమ్ (పరమేత్యాది). “తోమ్మనన్బెన్దన్దాయ్” ఎన్బు తుక్కు
విషయాన్తరప్రవణమానమనన్బెన్దన్దైయన్ది త్తి, ఉన్నై మరువిత్తోమ్మనన్బెన్దన్దాయెన్దు త్తై, ఇత్తైక్కొన్బుకొన్బెన్దు (విషయాన్తరజ్ఞభిత్త్యాది).
“కరువుకల త్తిలేయెరున్బెన్దన్దాయ్” ఎన్బు తుక్కుత్తై, ఇత్తైక్కొన్బుకొన్బెన్దు (అప్పడియన్దియేయత్యాది) ఇత్తుక్కునూచకమ్ (నిరతిశయభోగ్యము

తిరువాయ్ మొట్టి.—౨-ప. ౭-తి-శేషవస్తమర్. ౮-పా-వామనక్ వ్యాఖ్యానశ్లో. ౨౨౭

ఈ.—నెట్టియై’ ఎన్దు ప్రత్యభిజ్ఞపణ్ణానాతపడియిం నిన్దుతు. (ఎక్ వామననేవల్లెకాణ్) కొల్ కైక్కుమ్ కొడుక్కైక్కుమ్ నాన్కొన్డెయోపరికరమ్. వామనవేష క్కైక్కాట్టి యెన్దున్దైత్తిరుత్తిత్తదాయ్; అప్పడివ్వుకాలే, మహాబలి, ‘ఎనతు’ ఎన్దిరున్దభూమియైయపహరిత్తాయ్; వల్లెకాణెన్దు. ఉక్కీతార్. ౭.

జీ-అ.—ఇత్యాది. ఏకాదశే, “నతుమాంశత్యునేద్రప్టుమనేనైవస్వచక్షుషాద్వివృంపదామితేచక్షుఃపశ్యమేయోగమైశ్వరమ్.” కరువుకలత్తిలేయెరు నెన్దైత్తిరుత్తయవతెన్దెన్దు (పట్టెయనెట్టిత్యాది). వివరణమ్ (వామనవేష త్తైయత్యాది). తిరివక్కిరమనిత్యారభ్య, నిఱత్తనెన్దెన్దు - పల్లూజీ యూజీ - ఉల్లిప్పరవిప్పణిన్దు - నిన్బాతపజ్జయ మేమరువిత్తొమ్మమనమేత్తదాయ్; ఎక్ వామననే - వల్లెకాణ్ ఇత్యవ్యయః, వల్లెకాణ్ - నీశక్తననోవెనపడి. వల్లె - శక్తనే! యెన్దుసమ్బాధనమ్. ౭.

అ-అ-వి.—మాయీరుక్కైయాలేయెన్దుతు. వివరణమ్ (పట్టెయనెన్దైయత్యాది). అన్దిక్కే (ఎన్దుమామ్) ఎన్దుసముచ్చయిత్తుక్కుచ్చేర, పరమభోగ్యమానవెన్ద వాక్యమ్-మున్దినవర్ధమాయ్, ఇత్తైవివరిక్కితతు (పట్టెయనెన్దైయత్యాదివాక్యవ్యయమ్) ఎన్దువుమామ్. ఇప్పక్షత్తిల్, “మరువి” ఎన్దున్దొడేకూడ “తొట్టామ్ మనమేత్తదాయ్” ఎన్దుతుక్కిరణ్ణుపారుశెన్దుకణ్ణుకొళ్వతు. ౭.

ప్ర-తి.—(ఎక్ శెట్టినివాయ్) జితన్తాయామ్, “జితన్తేపుణ్డరికాక్షనమస్తేవిశ్వభావన. నమస్తేస్తుర్యుషీకేశమహాపురుషపూర్వజ”.— (మనమేత్తదాయ్) భగవద్గీతానుషక్తి, “యోయంయోగస్తవయాపోక్తస్సామ్యేనమధునూదన. ఏతస్యాహంనపశ్యామిచఇచ్చత్యాన్ధినితిం స్థిరామ్॥ ౩౩॥ చఇచ్చలంహిమనఃకృష్ణప్రహుణిబలవద్బుధమ్. తస్యాహంనిగ్రహన్తుశ్యేవాయోరివసుదుష్కరమ్॥ ౩౪॥” —(తద్దాయ్) తత్త్రికాదశే, “నతుమాంశత్యునేద్రప్టుమనేనైవస్వచక్షుషాద్వివృంపదామితేచక్షుఃపశ్యమేయోగమైశ్వరమ్॥ ౧॥”. ౭.

తాత్పర్యము.—ఆశ్చర్యకరములైన దివ్యచేష్టితములచేతను సద్యోకసితంబులైన సరసీరుహంబులవంటి నేత్రములయొక్క సౌందర్యము చేతను నిరతిశయసుందరమైన యధరముచేతను అట్టియధరమందుఁ బ్రకాశించుచున్న దంతకాన్తిచేతను అట్టిదంతకాన్తిచే వెలుగుచున్న చిరునవ్వుచేతను నన్ను వశపఱచుకొనినవాడని నిన్నునుభవించియు అనందాతిశయముచేఁ బలుమారుపాడియు పాదారవిందంబుల నాశ్రయించియు సర్వకాలములయందు పొద్దుపుచ్చునట్టి విలక్షణమైన మనస్సునే నాకుఁబ్రసాదించిన పరమోదారుఁడా! నీవు సర్వశక్తుడవుకదా? యని భగవంతుని నావ్విరుగొనియాడిరి. ౭.

మా.—నామననెన్దరదకవణ్ణానామరైక్కణ్ణిన్. కామనైప్పయన్దాయెన్దెన్దున్కొల్ పాడియేపణిన్దు।
తూమనత్తననాయ్ పిఱవిత్తుత్తినిన్దె, వెన్దెన్దు। త్రిమనక్లెమత్తాయనక్కైశెయ్ కేనెశిరీతరనే॥౧॥

అ.—(వామనక్) నిరతిశయసౌందర్యజన్మభూమియాయెరున్దు వున్నదైయపడివైయుమట్టుకైయుమనస్వప్రయోజననాయ్కొన్ణుపాడి, ఉన్దిరువడికకైప్పణిన్దుకొన్ణు ప్రతిబద్ధకజ్జకైప్పొక్కుమ్మడి యెన్దుదైయ మనస్సెయిన్దిరువడికశల్లతు మల్ బొన్దటిమాతపడి పణ్ణినాయ్; శ్రీమానే!, ఉనక్కు నానెన్దుకైమ్మటుశెయ్వతెన్దితార్. ౭.

అన్య.—వామనక్ ఎక్ మరదకవణ్ణక్ తామరై (౩) కణ్ణిన్. కామనై పయన్దాయ్ (౬) ఎన్దెన్దు ఉక్కక్కల్ పాడియే (౯) పణిన్దు తూమనత్తననాయ్ పిఱవి (౧౨) తుత్తుతి నీన్దె ఎన్దెన్దు (౧౫) తీమనక్లెమత్తాయ్ ఎక్ శిరీతరనే (౧౮) ఉనక్కు ఎక్ శెయ్కే. (౨౧)

౨౨౮ తిరువాన్ మొట్టి—౨-ప. ౨-తి-కేశవస్వమర్. ౮-పా-వామనక్ వ్యాఖ్యానజ్యో.

పన్నె.—అనస్తరమ్, అనుభవత్తుక్కుఁబుట్టిత నెఱ్ఱాప్పొక్కిన వుపకారత్తుక్కు ప్రత్యుపకారముజ్యో? వెన్ఱిఱార్.

సర్వసులభ నానవామననే! ఎనక్కనుభావ్యమాన, మరదక మ్మెన్ఱ వడివల్లకైయుడైయవనే! భోక్తాక్కలైక్కణ్డొక స్తపూర్ణమాకనోక్కుమ్ తామరైపోలుమ్, (౩) కణ్డైయుడైయవనే! ఎల్లారుమాశైప్పడుమ్మకైయుడైయకామనుక్కుమ్. ఉత్పాదక నానవనే, (౬) ఎన్ఱెన్ఱుళ్ళొల్లి, ఉన్ఱియొకకలై, పాడియే, (౯) పణిన్ఱు, ప్రయోజనాన్తరజ్జలితో పాతకుధమనన్ఱియుడైయేనాయ్, జన్మప్రయుక్తమాన, (౧౨) ఆలమాప్ప, తీరుమ్మడియాక, ఎన్ఱై, (౧౫) విషయాన్తరజ్జలిలేయన్యపరమానతీయమనన్ఱెట్టుప్పొన్ఱుడిపణ్ణినాయ్, ఇప్పడియెనక్కపకారకనాన, శ్రీమానే! (౧౮) పరిపూర్ణ నానవునక్క, ఎన్ఱై, శెయ్కే? (౨౧) శ్రియఃపతియాకైయలే పూర్ణనానవునక్కచెయ్యిలావళొరుప్రత్యుపకారమిన్ఱై యెన్ఱై కరుత్తు.

అర్థము.—వామనావతారంబెత్తిన (సర్వసులభుడా!) నాకనుభవింపదగినమరతకమువంటిశరీరముకలవాడా! తామరపుష్పముల వంటి (౩) నేత్రములుకలవాడా! మన్మథుని బుట్టించినవాడా! (౬) అనిచెప్పి నీపాదములను పాడుచు (౯) నాశ్రయించి శుద్ధమనస్సు కలవాడై జన్మముచేఁజనించిన (౧౨) దుఃఖములు తొలగెనట్లు నన్ను (౧౫) కూరమనస్సునుబోగొట్టితివి. నాకుపకారమండైన ఓ! శ్రియఃపతీ! (౧౮) నీకు ఏప్రత్యుపకారమును జేయగలను? (౨౧).

ఈ.—ఎట్టామ్బట్టు. ఎమ్మెరుమాక్ తన్దిఱ త్తిప్పణ్ణినవుపకారత్తుక్కు ప్రత్యుపకారజ్ఞానామన్ద్రుడు మాటుకిఱార్.

(వామనక్) వడివల్లకైచ్చొల్లుకిఱి తెన్నుతల్, నన్ఱైకలై త్తరుమవనెన్నుతల్. (ఎక-మరదకవల్లక్) శ్రమహ రమానవడివల్లకైయెన్ఱై యనుభవిప్పిత్తవక్. (తామరైక్కణ్ణినక్) వడివల్లకేయన్ఱిక్కే, అక వాయిన్ద్రణ్ణిక్కు ప్రకాశకమాన తిరుక్కణ్ణలై యుడైయవక్. (కామనైప్పయన్దాయ్) వడివల్లకాలేనాన్ఱై వెరుట్టి త్తిరికిఱ కామను క్కుత్పాదకనానవనే! అనుసన్ధాన త్తిలే బరువై శద్యమ్మిటన్దవాణే మున్నిలై పోలేతోన్ద్రుమ్, అప్పడియుజ్జొల్లి కూప్పిడువర్; అతుక్కుమేలేశిలపరిమాన్ద్రుజ్జలైయాన్ఱైప్పట్టు అతుకిఱైయామైయా లేపడర్ కైయాకవుజ్జొల్లి కూప్పిడువర్; ఇన్ఱై యిరన్ఱుక్కు మడిఅభినివేశమ్. (ఎన్ఱెన్ఱి త్యాది) ఇత్తిరునామద్దలైయిప్పడి వాయాలేమాఱా తేళొల్లానిఱ్ఱ త్తిరువడికలిలేవిల్లుదు.

జి-ఆ.—ఎట్టామ్బట్టు (వామననిత్యాది) - “ఉనక్కై శెయ్కే” ఎన్ఱైతిలేనోక్కాకవవతారికై (ఎమ్మెరుమానిత్యాది).

౧ “వామసున్దరమూఢయోః” ఎన్ఱైత్తెప్పర్దు (వడివల్లకైయత్యాది). ద్వితీయార్థత్తుక్కు, వామమ్ఎన్ఱు - సుఖమాయ్, ద్రష్టవ్యాక్ స్వకాన్త్యా వామాని నయతీతి - వామనః ఎన్ఱపడి. నన్ఱైకలై - సుఖజ్జలై. * మరతకశబ్దార్థమ్ (శ్రీమహారమానవెన్ఱు). అకవాయిన్ద్రణ్ణి- అన్ఱైత్తెప్పర్దు. వెరుట్టి - భ్రమిప్పిత్తు. “వామనక్” ఇత్యాదియాలే - పరోక్షమాకవుమ్. “కామనైప్పయన్దాయ్” ఎన్ఱు - అపరోక్షమా అన్ఱైత్తెప్పర్దు. అతుక్కుమేలే - భ్రమిప్పిత్తు. “వామనక్” ఇత్యాదియాలే - పరోక్షమాకవుమ్. “కామనైప్పయన్దాయ్” ఎన్ఱు - అపరోక్షమా అతుక్కుమేలే, శిలవెన్ఱు - బాహ్యసంశ్లేషత్తై. ఇన్ఱైయి కవుజ్జొల్లికూడుమోవెన్ఱు (అనుసన్ధాన త్తిలిత్యాది). మున్నిలై - అపరోక్షమ్, అతుక్కుమేలే, శిలవెన్ఱు - బాహ్యసంశ్లేషత్తై. ఇన్ఱైయి రణుక్కుమ్ - పరోక్షమాకవుమ్, అపరోక్షమాకవుజ్జొల్లికూప్పిడుకిఱిరన్ఱుక్కుమ్. “ఎన్ఱెన్ఱు - పాడియే. ఉక్కళుల్ పణిన్ఱు” ఎన్ఱవ్వు త్తరమ్ (ఇత్తిరునామద్దలైయత్యాది).

అ-అ-వి.—రాక్కికైకామ్యతెఱ్ఱి - కామితివ్యవృత్తిం హృదినిధాయాహ (వడివల్లకాలేయితి).

ఈ.—(తూమన తననాయ్) బంధమోక్ష జగద్రణుక్కుమ్ పొతువాన నెట్టెన్జి క్కే, మోక్షత్తు క్కే ఏకా న్తమాన నెట్టెయై యనాయ్. పరిశుద్ధా న్తఃకరణనాయ్. అతికఫలమాయ్ పరమతిడైజన్త మ్బామతు; పిఱవిత్తుళి యుణ్డు - ధూర్ధుఃఖమ్, అతునీఙ్గుమ్బడియాక. (ఎన్నెన్జి త్తీమన జ్జెడుత్తాయ్) అమృత త్తైయుమ్ విష త్తైయుమొ క్క-విరుమ్బువారై పోలే, ఉన్నెన్జి యుముకన్దుత్తుద్రవిష యజ్జలై యుముకన్దుమ్ పొల్లాత నెట్టెత్తవిర్ త్తాయ్. నల్ల నెట్టెత్తన్ద పళవన్జి క్కే, పొల్లాత నెట్టె క్కేడుప్ప తుణ్డాయ్ తాయ్. (ఉనక్కై త్యాది) పణ్ణినపుపకార త్తికనత్తాలేప్రత్యు పకారమ్బణ్ణియల్లతుధరిక్క మాట్టుకీటిలేక, అతుక్కువిరకుకాణ్ణిలేక. నానొరుపుపకారజ్జోళ్ళాత్తోత్తళ, నీకు త్తైవాళనాతల్ శెయ్యప్పెన్జిలేక, పుమ్మలనాయరుక్కిఱపునక్కునా నెత్తైచ్చయ్ వేక?.

జీ-ఆ.—బంధమోక్ష జగద్రణుక్కుమ్ పొతువాన నెట్టెత్తు - ౧ “మనవనమనుష్యాణాంకారణంబన్ధమోక్షయోః” ఎన్దైత్తప్పల్. శబ్దార్థమ్ (పరిశుద్ధత్యాది). తూయ్మై-శుద్ధి. పార్యాపర్యత్తుక్కుభావమ్ (అతికఫలమాయిత్యాది). అతు-జన్తప్రయుక్తరుఃఖమ్. ఉన్నెన్జి త్తీమన జ్జెడు త్తాయ్ - ఎన్నెన్జి విషయా న్తరణ్ణిలే తత్పరమానతిమన జ్జెట్టుపోన్దుమ్బడిపణ్ణినాయితీశబ్దార్థః. “మరువిత్తోళుమ్ మనమేతన్దాయ్” ఎన్దపోతే- పొల్లాత నెట్టెత్తవిర్ త్తమైసిద్ధమన్తోవెన్న (నల్ల నెట్టెయిత్యాది). అతావతు - అనన్యప్రయోజనమానాలుమ్ కదాదిద్విషయప్రావణ్యమ్ సమ్భా వితమాకైయా లే యత్తైత్తవిర్ త్తాయెన్నతల్; కీర్ - అన్వయముభవ ముళిచ్చెయ్తు, ఇన్జే - వ్యతిరేకముభవమిచ్చెయ్తారెన్నతల్. “మరువిత్తోళుమ్ మనమేతన్దాయ్” ఎన్దతు - ౨ “తేహంసతతయన్తానాంభజతామ్” ఇత్యాదిన్జోకార్థమ్; “తీమన జ్జెడుత్తాయ్” ఎన్దతు - ౩ “తేహమేవానుకమ్పూర్ణమహమజ్ఞానజన్తము । నాశయామి” ఇత్యాదిన్జోకార్థమ్. తాత్పర్యమ్ (పణ్ణినవిత్యాది). అతుక్కు - ప్రత్యుపకా రమ్బణ్ణికైక్కు. తీమన జ్జెడుత్తాయ్ - శిరీతరనే . ఉనక్కై-శెయ్కేనెన్జు, మాట్టిభావమ్ (నానొరువిత్యాది). “శిరీతరక్” ఎన్జిఱిత్తాల్ ఫలితమ్ (పుమ్మలనాయిత్యాది). క్రమేణాన్వయః.

ప్ర-తి.—(వామనక్) ద్రష్టౌక్ స్వకాన్త్యా, వామాని-సుఖాని నయతీతివామనః; “సర్వాణివామానినయతీతిక్రుతేః [ఛాం-ఉ-౪-౧౫]”

తాత్పర్యము.—సర్వసులభుఁడును నిరతిశయసుందరుఁడును నైన నీయొక్కదివ్యమంగళవిగ్రహ సౌందర్యమును నేననన్యప్రయోజనుఁడై పాడి నీపాదపద్మ మలనాశ్రయించుచు నాసమస్తప్రతిబంధకములను బోగొట్టుకొనునట్లు నామనస్సును నీపాదారవిందంబులలో స్థిరముగఁ జేసి తివి. ఇట్లుపరమోపకారకుఁడైన ఓ! శ్రియఃపతీ! నీకునేనేమి ప్రత్యుపకారము చేయగలను?

మూ.—శిరిశతరక్ శెయ్యతామరై క్కణ్ణెన్జెన్జి రాప్పకల్వాయ్ ।

వెరిళి, అలమర్ న్దుకణ్ణణిర్ మల్ కివెన్వయిర్ త్తుయిర్ త్తు ।

మరిళియత్తివినై చూళవిన్బమ్ వళరవై కల్ వై క ।

లిరిళి, యున్నెయెన్నుళ్ వై త్తనై యెన్నిరుడికేశనే ॥

ఆ.—(శిరిశతరక్) శ్రీధరనాకైయా లే శెయ్యతామరై క్కణ్ణెన్జెన్జి రాప్పకల్ వాయ్మెరువి యలమర్ న్దు కణ్ణణిర్ మల్ కివెన్వయిర్ త్తు యిర్ త్తుమరువియరుద్దతీవినైకల్ మాళ విన్బమ్ వళర వెన్బొత్తుమున్నెయెన్నుళ్ళేయిరుత్తివై త్తరుళినాయ్; ఇప్పడియున్నుక్కుకా లే యెన్నుడైయ కరణ్ణలై యున్దోట్టిత్తవనే!, ఉనక్కై-శెయ్కేనెన్జితార్.

అన్య. — శిరిత్తరక్ శెయ్య తామరై (౩) కణ్ణళ్ ఎన్జెన్ఱ ఇరాప్పకల్ (౬) వాయ్ వెరి ఇ అలమర్ స్థ కణ్ణడీర్ మల్కి (౯) వెన్వయి య్ త్తుయిర్ త్తు మరీ ఇయ తీవినై (౧౨) మాళ ఇన్జమవళర వైకల్ వైకల్ (౧౫) ఎన్నిరుడీకేశనే ఎన్నుళ్ ఉన్జై (౧౮) ఇరి ఇ వైత్తనై. (౨౦).

పన్న. — ఆన న్దరమ్, విశ్లేషదుఃఖస్థిరుమ్బడి యెన్నెన్జుక్కు శ్శేపుకున్ద, నాన్ హుప్త నామ్బడి యనుభవిప్పిత్తాన్జెత్తార్. తూమనత్తిలే తోల్ మువ్త్తభక్తిక్కు విషయమాయ్ క్కొన్ఱు నాన్దకక్కుమ్బడిపుకున్దాన్జెత్తాన్జెత్తమామ్.

శ్రియఃపతియానవక్, అవళోక్త్యైసంశ్లేషప్రీతియాలే శెవ్వి పెన్ద్ర, తామరై పోలుమ్, (౩) కణ్ణెయ్ డైయవక్, ఎన్జెన్ఱ ౧ “ఇవళిరాప్పకల్ వాయ్ వెరి ఇ” ఎన్జెన్ఱ పడియే, ఇరవుమ్ పకలుమ్, (౬) వాయ్ వెరువి, ౨ “ఎన్జుమ్ నాడినాడి” ఎన్జెన్ఱ పడియేయలమర్ న్ద, ౧ “కువళై యెన్జెన్ఱ సిర్ కొన్ఱాళ్” ౩ “కేన్జిలొన్జెన్ఱ సిర్ కొన్ఱాళ్” ఎన్జెన్ఱ పడియే కణ్ణెన్ద మల్కి, (౯) ౪ “ఉళ్ళమలక్త వెన్వయిర్ క్కుమ్” ౫ “నెన్జుమ్ వేవనెడి తుయిర్ క్కుమ్” ఎన్జెన్ఱ పడియే పలకాలుమ్ వెన్వితాక నెడుమా చ్చెత్తిన్ద, ఇప్పడి ౨ * ఆడియాడియిల్ మరువిన, తీవినై, (౧౨) పోమ్బడి యాక, ౬ * ఆన్దామత్తమ్బుతోడక్కియిన్జుమ్ వళరుమ్బడి, సర్వకాలముమ్, (౧౫) ఎన్నిన్ద్రియజ్జకున్దనియామక నాన్దయాలే, ఉనక్కువిధేయ మానవెన్నెజ్జైలే, నియన్దావాయ్ భోగ్యనానవున్జై, (౧౮) ౭ “పక్కునోక్కటియాన్” ఎన్జెన్ఱ పడియేతిరు త్తివైత్తాయ్. (౨౦) భక్తిపారవశ్య త్తాలేవన్దవికారత్తై - వెన్వయిర్ త్తుయిర్ త్తజులియాక చ్చొన్ద్రి, పాత్రిప్రతిబద్ధకనిన్ద్రుత్తిపిన్దనుభవాన్దమ్ వళరుమ్బడి సంశ్లేషిత్తప్రకారత్తై- శొల్లిన్ద్రొకవుమామ్.

౯.

ఆర్థము. — శ్రియఃపతి ఎన్జెన్ఱ తామరవుష్టులవంటి (౩) నేత్రములుకలవాడు అనియని కేయింబగళ్ళు (౬) పలుమారుపలికియు (అంతట) వెతకియు కన్నీళ్ళిడియు (౯) పలుమారునిట్టూర్పులిడియు స్థిరముగనున్న క్రూరపాపముటి (౧౨) తొలగనట్లును ఆనందమువర్ధిల్లునట్లును ప్రతికాలమందును (౧౫) నాయున్ద్రియములకునియామకుడా! నామనస్సునందు నిన్ను (౧౮) స్థిరముగ నుంచితీవి. (౨౦). ౯.

ఈ. — ఒన్జుతామ్బట్టు. ౨ * ఆడియాడియిట్టి అన్దవ్యసనమెల్లామ్ నాన్ మఱన్దమికపుమ్ ప్రీతనామ్బడి పణ్ణి, ఇన్ద్రియజ్జైత్తానిట్టవ్దుక్కాన్జీనాన్జెత్తార్. భక్తిపూర్వకమాకవునై ౨ యనుభవియానిక్కా చ్చెయ్ తే, ప్రతిబద్ధకజ్జకుమ్ నీజ్జీనిరతిశయహర్షముమ్బిటక్కుమ్బడి ఉన్జై ౨ యెన్నుళ్ళేవైత్తాయెన్జుప్రీతరాకితారాకవుమామ్.

(శిరిత్తరక్) పెరియపిరాట్టియారై త్తిరుమార్విలేయ్ డైయవక్. (శెయ్యతామరై క్కణ్ణళ్) నీర్ పాయ్ న్దపయిర్ శెవ్వి పెన్ద్రురుక్కుమాపోలే, అవళ తిరుమార్విలేయరుక్కైయా లే కుళిర్ న్దకణ్ణళుక్కై యున్దైవక్. ౮ “వక్షస్థనై న శ్రియముద్వహాన్విభుః! విస్తారిపద్తోత్పల పత్రలోచనః” ఎన్జెన్ఱ పడియే. (ఎన్జెన్ఱ) ఇప్పడిమాతా తేశొల్లి. (ఇరాప్పకలిత్యాది) “ఇవర్ భక్తిపరవళరాన్దయా లేయివరున్దైయ దేహయాన్ద్రైయిరుక్కుమ్బడి” ఎన్జెన్ఱ

జీ-ఆ. — ఒన్జుతామ్బట్టు (శిరిత్తరనిత్యాది) (ఆడియాడియిత్త్యాది) అవతారికాద్వయముమ్ - భట్టర్ నిర్వాహత్తైయమ్, పూర్వర్ కళో నిర్వాహత్తైయమ్బున్ద్ర. క్రమేణ, “మరీ ఇయతీవినైమాళ” ఎన్జెన్ఱ లేనోక్కాక (ఆడియాడియిత్త్యాది). “ఇన్జుమ్ వళర” ఎన్జెన్ఱ లేనోక్కాక (ప్రీతనామ్బడిపణ్ణియెన్ద్రుత్తు). “ఇరుడీకేశన్” ఎన్జెన్ఱ త్తెప్పన్ద్ర (ఇన్ద్రియజ్జైయెన్ద్రుత్తు). ఇట్టవ్దుక్కు - తదధీనమ్. “ఇరాప్పకల్” ఇత్యాదియొక్కటాక్షిత్తు, భక్తిపరవళరాయరుక్కిట వివరున్దైయదేహయాన్ద్రైయిరుక్కుమ్బడియై చ్చొన్ద్రుక్కిట తెన్జుపూర్వర్ కళో నిర్వాహమ్ (భక్తిత్యాది).

సమభివాహరతాత్పర్యమ్ (నీర్ పాయ్ న్దపత్త్యాది). ఉత్తార్థత్తుక్కు-సంవాదమ్ (వక్షస్థనై నేత్యాది). శ్రీవిష్ణుభక్తే మజ్జ శ్యస్తే, “తథాపరాక్ష్ట్యాప్రవికాసిపజ్జజాం వక్షస్థనై న శ్రియముద్వహాన్విభుః! విస్తారిపద్తోత్పల పత్రలోచనో మమాస్తుమజ్జశ్య వివృద్ధయోహరిః.” పద్తోత్పలశబ్దజ్జకు-భేదజ్జకుకొళ్ళుతు. అవతారికైయిన్ద్రుత్తవర్ధవ్యయన్దైయమ్ పున్ద్రుక్కు-మమాకవాప్తసంవా

ఈ.-మున్నుళ్ళముతలికల్ నిర్వహిక్కుమ్మడి. అన్తిక్కే, భట్టర్, మరీయతివినైమాళ ఎన్ఱివిడ త్తళవుమ్-౧* అడియాడియిలవర్ కోడినదనై యాయ్, ఇన్బమ్వళర ఎన్ఱివితు - ౨* అన్దామ త్తన్నుతోడజ్జి, * కేశవస్థమరళ వుమ్వరవుణ్ణాన పీతియెచ్చొల్లుకిఱతు” ఎన్ఱు. ఇ రాప్పకల్ వాయ్ వెరియెన్ఱితు - ౩ “ఇవళి రాప్పకల్ వాయ్ వె రిశి” ఎన్ఱు. అలమర్ న్దుఎన్ఱితు - ౧ “ఎన్ఱుమ్ నాడినాడి” ఎన్ఱు. కణ్ణిర్ మల్ కిఎన్ఱు - ౩ “తనకువళై యెన్ఱున్ఱిన్ఱి కోణ్ణాళ్” ఎన్ఱు. వెచ్చుయిర్ త్తుయిర్ త్తుఎన్ఱితు - ౪ “ఉళ్ళమ్ మలజ్జ వెచ్చుయిర్ క్కుమ్” ఎన్ఱు.

(మరీయతివినై మాళ) ఆయిరమాణుముతలై యిక్కైయిలే ఆనై యిడర్ పట్టాప్పోలే, ౧* అడియాడియిలూ థ్తామై. ఇవర్ క్కిప్పడిపారున్దిన విన్ఱేషవ్యసనమా ముమ్మడియాక. (ఇన్బమ్వళర) - ౨* అన్దామ త్తన్నుతోడజ్జిప్పి అన్ఱిపీతి. (వై కల్ వైకల్) కట్టికిఱ కాలన్దోటుమ్. (ఉన్ఱై యెన్ఱుళ్ - ఇరిశవై త్తనై) ఉన్ఱై యెన్ఱుళ్ళెయిరు త్తి వై త్తనై. (ఎన్ఱిరుడికేశనే) ఎనక్కుపరికరమాయ్ విరోధి త్తవిన్ఱియజ్జళుమ్ ఉన్ఱక్కులిలేపడై యన్ఱు. పరమ శేషియెక్కుణ్ణార్ ద్వారశేషికళళవిల్ నిల్లార్ కళితే.

జి-ఆ.-దత్తాశే దర్శిప్పిక్కితార్ (ఇవర్ భక్తిత్యాదివాక్యద్వయేన). దేహయాత్రై - దేహధారణమ్, ఆనుభవప్రకారఇతియావత్, భట్టర్ నిర్వాహాపాదనమ్ (ఇరాప్పకల్ వాయ్ వెరియెన్ఱితి).

“మరీయతివినై” ఎన్ఱు మత్తెన్ఱు మత్తెన్ఱు మత్తెన్ఱు విశదయన్ఱు ర్థమాహ (ఆయిరమిత్యాది). మరీయ - పారున్దిన, వైకల్ - కట్టికిఱ. వైకల్ - కాలమెల్లామ్. మున్దినవైకల్ - కట్టిక్కై యెచ్చొల్లుకిఱతు. ఇరణ్ణానతు - కాలపరమ్. సర్వకాలముమెన్ఱుపడి. ఎనక్కు విరోధిత్త వెన్ఱు - అన్ఱాప్తవిషయప్రణమాయ్ కోణ్ణన్ఱున్ఱియాశే విరోధిత్తవెన్ఱుపడి. “ఎన్” ఎన్ఱు తిన్ఱుమ్ (ఎనక్కుపరికరమాయెన్ఱు) “ఈశక్” ఎన్ఱు తుక్కుర్థమ్ (ఉన్ఱక్కులిత్యాది). పడైయన్ఱు - కట్టిన. పడైయన్ఱు - ఆయుధత్తెన్ఱుకడుక్త. తదధీనమెన్ఱుపడి. చేతన శేషమానబిన్ఱియజ్జళనమక్కుపరతన్ద్రమాకన్ఱుడుమోవెన్ఱు (పరమశేషియెన్ఱితి). ఇన్ఱిత్తై - ౪ “హృషీకాన్ఱిన్ఱియాణ్ణామాన్ఱేషా మిశోయతోభవాత్ | హృషీకేశఇతిభావః” ఎన్ఱు కైలాసయాత్రైయిల్ నామనిర్వచనాధ్యాయత్తిల్ రుద్రోక్తిరమనన్ఱేయా. పరమశేష- ఈశ్వరక్, నిర్వచనప్రకారత్తి - ఇన్ఱియజ్జళుక్కుసాక్షాచ్ఛేషి ఈశ్వరనాకైయాశే (పరమశేషియెన్ఱితు). ద్వారశేషి - చేతన. “దేహ యాత్రై” ఎన్ఱు - విన్ఱేషప్రయుక్తమేయాకిలుమ్, ౧* అడియాడియిల్ విన్ఱేషవ్యసనమాత్రమ్ - భట్టర్ నిర్వాహాత్తుక్కువిశేష. ఎన్ఱిరుడికేశనే - శిరిశతరనిత్యారభ్య, వైకల్ వైకల్ - ఉన్ఱై యెన్ఱుళ్ - ఇరిశ - వై త్తనైయిత్తవ్యయః.

ఆ-ఆ-వి.-“౧* అడియాడియిట్టి అన్ఱు అన్ఱు మైయెయనుభాషిక్కిఱతు” ఎన్ఱుక్కునియామకమ్ - * అడియాడియిలర్థప్రత్యభిజ్ఞా నత్తాశేయెన్ఱువివక్షిత్తు, అత్తైప్పదజ్జళోతోటుమ్ దర్శిప్పిక్కితార్ (ఇరాప్పకలిత్యాది). — ఆక, సర్వకాలముమెన్ఱుపడి. “ఇరిశ” ఎన్ఱు - “వై త్తనై” ఎన్ఱు దేహాత్తి (ఇరుత్తివై త్తనైయెన్ఱు రుద్రీచ్ఛెయిక్కితార్). — ఇరుడికేశక్ - హృషీకజ్జళుక్కునియన్ఱావెన్ఱుత్తు తాత్పర్యమ్ (ఎనక్కుపరికరమాయెన్ఱితి).

ప్ర-తి.- (శిరిశతరక్ శయ్యతామదైక్కిణ్ణై) శ్రీవిష్ణుభక్తేమజ్జశ్యస్తవే, “ప్రాతస్సహస్రాంశుమరీచిసన్నిభంకరేణబిభృద్భగవాన్ సుదర్శనమ్ | కామోదకీర్ణాసిగదామనన్తకోమమాస్తుమజ్జశ్యవివృద్ధయేహరిః || హిమేన్ఱుకున్ఱున్ఱుకాభినిర్మలముఖానిలాపూరితమాశ్వరేశ్వరః మధ్యాహ్నకాలేచనశ్శముద్యహన్తమాస్తుమజ్జశ్యవివృద్ధయేహరిః || తన్మహాపరాక్రమప్రవికాసిపద్మజాంవత్సన్తనత్రయమద్యహన్విభుః || విన్ఱా రిపద్దోత్పలపత్రలాచశోమమాస్తుమజ్జశ్యవివృద్ధయేహరిః.”

తాత్పర్యము. — ఔదియసిరాట్టియారు తనవత్తులమందు పసింఁచుటచే నతిసుందములైన నేత్రములుకలవాడని నీదివ్య తిరునామము లను జలుచూరనుసంఛించియు నాలుగుదిక్కులవెడకియు కనఁజనందున దుఃఖాతిశయముచే నిట్టూర్పులిడియు నేత్రములలోఁ గన్నీరు ధారధారగాఁబార“అడియాడి”తిరువాయ్ మొళియందు సేనసుభవించిన ఘోరదుఃఖమునంతయునశించి యానందరసమభివృద్ధిమగునట్లునామనస్సులో నీవు నిత్యవాసముచేసితివి. ఓ! శ్రయఃపతీ! ఇట్లునీదివ్యమంగళవిగ్రహసౌందర్యముచే నాకరణములను వశీకరించి నీవుపకరించిన యుపకారములకు ప్రత్యుపకారము నే నేమియుచేయ నశక్తుడను?

మూ. — ఇరుడీకేశ నెమ్మిరానిలజ్జెయరక్కర్కుల । మురుడుతీర్ త్తపిరా నెమ్మానమరర్ పెమ్మా నెన్జెన్జు ।

తెరుడియాకి నెన్జేవణ క్కుత్తిణ్ణమటియటిన్దు మరుడియేలుమ్ విడేల్ కణ్ణాయ్ నమ్మిపఱ్పనాప నైయే॥ ౧౦॥

ఆ. — (ఇరుడీకేశక్) తన్నక్కాలుమ్ శెయలలు మెన్నెయడిమైకొణ్ణవక్, ౧ * అయర్వఱుమమరర్ కళతిపతియెన్జెన్జునైయే త్తినినై న్దునణ్ణు; ఇత్తెయక్కాయ్ తాకక్కొక్కొక్కొణ్ణు, మఱిన్దుమ్ నమ్మిపఱ్పనాప నైవిడాతేకిడాయ్ నెన్జే! యెట్టుకొణ్ణతమ్మడైయ నెన్జేక్కుటై కొళ్ళుకిటార్.

అన్వ. — ఇరుడీకేశక్ ఎమ్మిరాన్ ఇలజ్జె (౩) అరక్కర్ కులమ్ మురుడు తీర్ త్త (౬) పిరాన్ అమరర్ పెమ్మాన్ ఎమ్మాన్ (౯) ఎన్జెన్జు నెన్జే తెరుడియాకిల్ (౧౨) వణ్ణు త్తిణ్ణమ్ అఱి (౧౫) అఱిన్దు మరుడియేలుమ్ నమ్మి (౧౮) పఱ్పనాప నై విడేల్ కణ్ణాయ్. (౨౦)

పన్నీ. — అనన్తరమ్, ఇప్పడిసర్వప్రకారోపకారకనై విడామైయిలుజ్జానవపేత్తైయైయరుళిచ్చెయ్కిటార్.

దశేన్ద్రియాననమానమెన్నడైయమానసేన్ద్రియ త్తెనియమిత్తు, ఎవక్కుపకారక నాయ్ అతుక్కుదాహరణమెన్నలామ్మడి లజ్జెయిల్, (౩) రాక్షసకులత్తుక్కు, మురుడానరావణనై, అఱిత్తు, (౬) నాట్టుక్కుపకరిత్తవక్, నిత్యమారికళోపాతి, ఎన్నైయనుభవిష్పిత్తస్వామి యానవక్, (౯) ఎన్జుపలపడియుమనుసన్నిత్తు, నెన్జే! అఱివుడైయైయాకిల్ (౧౨) అవనైవణ్ణుమ్మడిపార్; ఇత్తెక్కెన, బుద్ధిపణ్ణు, (౧౫) ఇన్వఱివుక్కుమేల్, అయోగ్యతైయడియానకలక్కుమ్వన్దతేయాకిలుమ్, గుణపరిపూర్ణ నాయ్, (౧౮) కారణభూతమానతిరునాభికమ లత్తైయడైయవిమ్మహోపకారకనై, విడాతేకిడాయ్. (౨౦) ఎన్జు నెన్జేయపేక్షికిటార్.

అర్థము. — ఇన్ద్రియములకునియామగుండునాకుపకారకుండు లంకాపురమందు (౩) రాక్షసకులమునకు నధిపతియైనరావణుని సంహరించిన (౬) ఉపకారకుండు నిత్యమూలకునిర్వాహకుండు నాస్వామి (౯) అనిచెప్పి ఓ! మనసా! జ్ఞానముకలదైనవో (౧౨) నమస్కరింపుము దృఢముగ నెఱుంగుము (౧౫) ఎఱిగి కలతజెందినదానవైనను పరిపూర్ణుండును (౧౮) పద్మనాభుండునునైనసర్వేశ్వరుని విడువకనుండవలయు. (౨౦)

ఈ. — పత్తామ్బాట్టు. నమక్కుమికవుముపకారకనానననై నీ యొరుకాలుమ్ విడాతేకిడాయెన్జు తిరువుళ్ళ త్తైక్కుఱి త్తరుళిచ్చెయ్కిటారిప్పాట్టిల్.

జీ-ఆ. — పత్తామ్బాట్టు (ఇరుడీకేశనిత్యాది) “ఇరుడీకేశ నెమ్మిరాన్” ఎన్జు త్తైప్పగ్గి (నమక్కుమికవుముపకారకనానననైయెన్జుత్తు).

ఈ.-(ఇరుడీకేశ నెన్నిరాక్) తన్నెయటికైక్కు పరికరమాక తన ఇన్నియజ్జైక్కు కొండ్డుశబ్దానివిషయజ్జై విరు మ్మినాననర్థప్పడామే, తన్నెయేయటికైక్కు పరికరమామ్మడిపణ్ణి యుపకరిత్తమహూపకారకణ్ణ. (ఇల్లైయి త్యాది) ఇవరుడైయ ఇన్నియవశ్యతైయై తవిర్ తపడి. లక్ష్మైయిల్ రాక్షసజాతియిల్ విశేషణానికైవైత్తు, మురుడరాన రావణాదికళై నిరసిత్తాప్పోలేయాయ్. (ఎవర్తానమర్ పెమ్మాణ్) ఇన్నియజ్జళినుడైయ ఇతరవిష యప్రావణ్యతై తవిర్ తమాత్రమన్మిక్కే, నిత్యసూరికళుక్కు తన్నెయనుభవిక్కు కొండుక్కుమాప్పోలేవనక్కు తన్నెయనుభవిక్కు తనవణ్. ఇప్పడిశొల్లానిన్దుకొండ్డు (తెరుడియాకిల్) తెరుళుతియాకిల్. జ్ఞానప్రసరద్వార మాకిల్. (నెజ్జేవణ్ణు) జ్ఞానేన్నియజ్జళుక్కు మతివుక్కుమ్ వాయ్ తలైయానవేల్ మునక్కుణ్డాకిల్, ఉపకారకనానవన్దురువడికళి లేవిక్కుప్పార్.

(తిణ్ణమతి) ఇత్తై “సలక్కవారై” ఎన్నిరాతేదృఢమాకబుద్ధిపణ్ణ. (అటిన్దు) అటికై తానేహారుమ్ ప్ర యోజనమ్. అతుక్కుమేలే (మరుడియేలుమ్ విడేల్ కణ్ణాయ్) ఉనక్కొరుపిచ్చుణ్ణితై అవన్వైలక్షణ్యతైప్పారా వరువతు - “నామివిషయ తైదూషిక్కైయావతె?” ఎన్దు అయోగ్యతానుసన్ధానతై అకలప్పార్ ప్పత్తోన్దుణ్ణ; అత్తై తవిరప్పార్ కిడాయ్. (నమ్మిపఱ్పనాపనైయే) కెడువాయ్, ఇవిషయ తైవిట్టుప్పఱమ్మేహోయ్ మణ్ణేము క్కువో; అవక్కుగూర్పుర్తియిరున్దువడికణ్ణాయ్, వడివడ్డుకిరున్దువడికణ్ణాయ్, మున్దునమక్కువకరి తనవడికణ్ణాయ్. ౧౦.

జీ.అ.-ఇన్నియజ్జళుక్కు నియామకనాయ్ ఉమక్కువకరి త్తవుపకారమేతన్న (తన్నెయటికైక్కు త్యాది). పదయోగత్తుక్కుభావమ్ (ఇవరుడైయవిత్త్యాది). అరక్కర్ కులత్తిల్ మురుట్టైత్తీర్ త్తవుపకారకనెన్దు పడి. మురుడరాన- కతిరరాన. మురుడు-కావనమ్. ఇవిష త్తీ- ౧ “వశేన్నియాననఘోరయోమనోరజనీచరమ్ | వివేశరజాలేవ శమన్నయతియోగినామ్” ఎన్దుతనుసన్ధేయమ్. ఇతుద్దుప్తాన్తార్థమెన్ని తార్. (లక్ష్మైయిలిత్త్యాది). “మురుడు” ఎన్దువిశేషి త్తతుక్కుభావమ్ (విశేషణాదికళైవైత్తెన్దు). (నిరసిత్తాప్పోలేయాయ్). ఇవరుడై యన్నియమ్ నళియాతిరుక్కచ్చెయ్ తే, ఇతినుడైయ విపరీతాకారతైయైప్పొక్కినపడియెన్దుపడి. పూర్వోత్తరపదసమభివ్యాహరలభ్యతాత్మ ర్యమ్ (ఇన్నియజ్జళినుడైయవిత్త్యాది). తెరుళోతియాకిల్ - అటివుడైయెయాకిల్. తెరుళో - అటివు. ఇతున్వైజ్ఞానతైయైవైవోవెన్దు; జ్ఞానప్రసరద్వారమాన వాకారత్తైప్పల్ మున్దుట్టుకిటతెన్దు విరక్షిత్తు (జ్ఞానప్రసరద్వారమాకిరెన్నితార్). (జ్ఞానేన్నియజ్జళుక్కుమతి) మనస్సు హకారాభావే బాహ్యజ్ఞానేన్నియజ్జళుక్కు విషయ ప్రకాశకత్వమిల్లామైయాలే జ్ఞానేన్నియాపేక్షయామనసః ప్రాధాన్యమవమ్యైక్తమ్ (జ్ఞానేన్నియజ్జళుక్కుమ్ వాయ్ తలైయానవెన్దు). బాహ్యోత్తరవిషయజ్ఞానత్వావచ్చిన్నస్యసంస్కృతికాలీనధర్మభూతజ్ఞానస్యస్ఫురణసాధనత్వాత్ (అటివుక్కుమ్ వాయ్ తలైయానవెన్దు) కొల్లప్పట్టతు. జ్ఞానేన్నియజ్జళాలేయజ్ఞాకకకడవవతివుక్కుమ్ వాయ్ తలైయానవెన్దు పడి. వాయ్ తలైయాన - మూలమాన. ఇల్లెయాకిల్ భేదన్దోల్ దాతు, ఇన్నియజ్జళుక్కు వాయ్ తలైయెన్దుపోతే - ఇన్నియజన్మజ్ఞానత్తుక్కుమ్ వాయ్ తలై యెన్దుతుసిద్ధమాకైయాలేయెన్దుకణ్ణుకోళ్వతు.

అనువాదత్తుక్కుభావమ్ (అటికై తానేయిత్త్యాది). జ్ఞానస్వైవఫలత్వనూచనాథోనువాదఇతిభావః. మరుడియేలుమ్ - మరుళోతియే లుమ్. భృమత్తైయైడైయెయాకిలుమ్. మరుళో - అజ్ఞానమ్. ఇల్లు - భృమమ్, పారా-పార్ త్తమాత్రత్తిలే. పిచ్చుత్తానేతెన్దు (నామివిషయ తైయిత్త్యాది). అత్తై - అయోగ్యతానుసన్ధానతై. “నమ్మిపఱ్పనాపనై - మరుడియేలుమ్ విడేల్ కణ్ణాయ్” ఎన్దుతుక్కుభావమ్ (కెడువాయి త్తైయిత్త్యాది). అక్కవో - తిన్నవో. “ఇవిషయతై” ఎన్దుతైవిరక్కితార్ (అవక్కుగూర్పుర్తియిత్త్యాది). “నమ్మిపఱ్పనాపణ్ ఇరుడీకేశ నె మ్మిరాక్” ఇత్త్యాదియైప్పల్ దభావమ్ (అవక్కుగూర్పుర్తియిత్త్యాది) అతల్. నెజ్జే, తెరుడియాకిల్ - నమ్మిపఱ్పనాపనై - ఇరుడీకేశనిత్త్యా రభ్య, ఎన్దు - వణ్ణు; తిణ్ణమతి; అటిన్దుమరుడియేలుమ్ విడేల్ కణ్ణాయ్ త్యెన్దుయః. ౧౦.

ఆ.అ.వి.- ౨ “దర్శనదగ్రదశేన్నియాననమనోనక్తర్కారాధిష్ఠితేదేహేన్ద్రిగ్ధనస్థినాపరివృతేదీనాందకామాస్థితః | అద్యత్వేహనుమత్స మేనగురుణాప్రఖ్యాపితార్థఃపుమాక్ లక్ష్మార్ధవిదేహరాజతనయాన్యాయేనలాలప్యతే” ఇత్త్యాద్యనుసన్ధేయమ్ — (ఇత్తైయాలక్కవారై యెన్నితి) “వారైపత్తిన్దులమ్ వడియిల్ రెన్దులమ్ కుట్టిలఱుకలమ్ కొడుత్తతుముక్కులమ్ ఆళోకలమ్మొక్కి ప్పత్తీరకలమ్మొక్కి. నాక్ కలమ్మొ య్దోల్” ఎన్దుపిళ్ళై. — ఇవిషయత్తుక్కుమ్ మేతెన్దు (అవనిత్త్యాది). నమక్కువకరి త్తవెన్దుతు - ఎమ్మిరాక్” ఎన్దుతైప్పల్. ౧౦.

౨౩౪ తిరువాయ్ మొక్కి.—౨-ప. ౭-తి-కేశవస్థమర్. ౧౧-పా-పట్టనాపక్ వ్యాఖ్యానద్వితీ.

(ప్ర.తి.—(పత్తామ్మాట్టు) (ఇరుడీకేశనెమ్మిరానిలజ్జయర్క్కర్ మలమురుడుత్తిర్ త్తపిరాక్) “ పత్తేన్ద్రియాననంఘరాంయోనునోరజనీ
చరమ్ | వివేకశరజాలేశవమనయతియోగినామ్”.

౧౦.

తాత్పర్యము.—తన సౌందర్యము చేతను చేష్టితములచేతను నన్ను వశీకరించిన సర్వేశ్వరుని నిత్యసూరులకు నిర్వాహకుండని యనుసంధించి
ఓ! మనసా! జానిశ్రీపాదములనాశ్రయించి యెల్లప్పుడు విశ్లేషింపకనుండుమని తమమనస్సునుగుఱించి నియోగించిరి.

౧౦.

మూ.—పట్టనాపక్ నుయర్వఱపుయరుమ్ పెరున్దిలిలో | నెట్పర నెన్నెయాక్కిక్కొడ్డెనక్కేతనై త్తన్దై
కట్టకమ్, ఎన్న ముతమ్ కార్తుకిల్ పోలుమ్ వేడ్డనల్ వెట్టక్, విశుమ్బార్ పిరా నెన్దై తామోతరనే ౧౧

ఆ.—(పట్టనాపక్) అవక్షానమైవిడిశ్చయవతేన్నెన్నిల్; అశవిజన్మవక్తయుడైయనాయ్, నిరవధికతేజప్రభృతికల్యాణగుణజై
యుడైయనాయ్, ఎన్నెన్ద్రేతరసర్వవిషయవైరాగ్యపూర్వకస్వానుభవైకభోగనాక్కిక్కొడ్డెన ఎనక్కేతనై త్తన్దపరమోదారనాయ్, ఎన్ను
డైయభోగ్యమాయ్, నిరతిశయసౌందర్యపరిపూర్ణమాన తిరుమలైయోడుళ్ళ సమ్మన్దతాలేల్లమానవిన్దవోదార్యత్తైయుడైయనాయ్ తిరునాట్టిల్
దివ్యపురుషర్కళుక్కునాథనాయ్, ఎనక్కుస్వామియాయాత్రతపరాధీననాన వెమ్బెరుమానెన్నెయల్లతటియాక్ ; ఆతలాలవనెన్నెవిడా
నెన్దితార్.

౧౧.

అన్వ.—పట్టనాపక్ ఉయర్వఱ ఉయరుమ్ (౩) పెరుమ్ తిటలోక్ ఎత్పరక్ (౬) ఎన్నె ఆక్కి కొణు (౯) ఎనక్కే తనై
త్తన్ద (౧౧) కట్టకమ్ ఎక్ ఆముతమ్ (౧౨) కార్తుకిల్ పోలుమ్ వేడ్డనమ్ నల్ (౧౩) వెట్టక్ విశుమ్బార్ పిరాక్ (౨౧) తామోతరన్
ఎన్దై. (౨౩).

పన్నీ.—అనన్తరమ్, ఇప్పడియతీవుపిఱన్ద నెన్దైయుడైయవెనక్కు అవక్షానర్వప్రకారోపకారకనానానెన్దితార్.

జగదుత్పత్తిహేతువానతిరునాథీకమల తైయుడైయనాయ్, ఉత్పన్నజగద్రక్షణార్థమాక మికవుమ్, ఉయరానిత్త, (౩) ఆపరిచ్చిన్నై
యాన, శక్తియైయుడైయనాయ్, ఇమ్మేనైయోడేయెన్చక్కలతేత్పరనాయ్, (౬) అతడియాకఎన్నె, ఉడ్డాక్కి, అజ్జీకరిత్తు, (౯) ఎన
క్కేయసాధారణమామ్మడి, తనై, తన్ద, (౧౧) కల్పకమాయ్, ఎనక్కు, భోగ్యమాయ్, (౧౨) తరమ్బరామలుపకరిక్కుమ్ కాళమేఘున
వృశనాయ్, అతుక్కుయోగ్యస్థలమాన తిరువేడ్డమెట్టుపేరాయ్, విలక్షణమాన, (౧౩) తిరుమలైయినిలైయైయుడైయనాయ్, ఇన్నితైయిలే
నిత్యసూరికలై, అనుభవిష్టిక్కిఱనాశ్రితభవ్యతైయైయుడైయనాన, (౨౧) దామోదరక్, ఎన్నెయడిమైకొడ్డాక్. (౨౩) కల్పకత్తిత్కా
ట్టిలివనుక్కువాళి - అర్థియైయుడ్డాక్కుత్తైయుమ్, అననైత్తానేస్వీకరిక్కైయుమ్, అననవేక్షిత్తై కొడుక్కైయున్దియేతనై కొడు
క్కైయుమ్, తానేభోగ్యమాక్తైయుమ్.

౧౧.

అర్థము.—సద్దనాభుండును ఇతరోచ్ఛాస్త్రియమునశించునట్లు వర్ణిల్లుచున్న (౩) గొప్ప శక్తికలవాండును నాయుందానత్తుండును (౬)
నన్ను సృష్టించి స్వీకరించి (౯) నాకే తనను ప్రసాదించిన (౧౧) కల్పకమువంటివాండును నాకు అమృతమున శిరోగ్రహాతుండును (౧౨)
కాళమేఘమువలెయుపకారకుండును తిరువేంగడమనితిరునామముకల విలక్షణమైన (౧౩) పరస్థితిమునందు వేంచేసియున్న వాండును నైకుండు
నందున్న నిత్యసూరులకు నుపకారకుండునునై (౨౧) దామోదరుండు నాస్వామి. (౨౩).

౧౧.

ఈ.—పతిన్ రామ్బట్టు. అత్యంతవిలక్షణనాయురుస్తువెత్తు, అత్యంతసులభనాయెన్నె యడిమెకొణ్డెవక్ ఎన్నె యల్లతటియానానా నెన్దితాన్.

(పట్టనాపక్) సకలజగదుత్పత్తికారణమాన తిరునాభికమల త్రైయుడైయవక్. (ఉయర్వఱవిత్తాది) పేశ ప్పక్కాల్ పరిచ్చేదిత్తుప్పేశవొణ్ణాతపడియాన శౌర్యసీర్యాదిగుణప్రభైయైయుడైయవక్, తిఱల్ - పరాభిభవ ససామర్థ్యమ్. అల్లాతగుణజ్ఞభక్తు ముపలక్షణమితు. కారణత్యప్రయుక్తమాన మేష్టైయతు, పరాభిభవసా మర్థ్యన్దొడక్కమానగుణజ్ఞభవై, ఇప్పడి యిరుక్కిఱవక్. (ఎఱ్ఱరక్) మదేకచిత్తక్. (ఎన్నెయిత్తాది) బొదా ర్యత్తిల్ ప్రసిద్ధమాయురుప్పతు కల్పకమితే, అతిల్ వ్యావృత్తిశొల్లుకిఱతు.

(ఎన్నెయిక్కికొణ్డె) అధికత్తై యుణ్ణాక్కికొణ్డుమత్తిలైయితేయతుక్కు. (ఎనక్కే) ఒరువనుక్కేకు తై పఱిక్కిడుక్కుమత్తిలైయితేయతుక్కు. (తన్నైత్తన) శిలప్రయోజనజ్ఞత్తై కొణ్డుక్కు మత్తిలైయితేయతుక్కు. ఎనక్కునిరతిశయ భోగ్యమానవక్. (కార్దుకిల్ పోలుమ్ వేణ్డనల్ నెఱ్ఱవక్) ఇన్ద్రబౌదార్యత్తుక్కుడితిరుమలైయిక్ సన్బుధన్; సహ్య మ్బుద్రీనబౌదార్యమితే. కొణ్డు త్తన్నైనిసైయా తేకొణ్డుక్కుమ్ మేఘమ్బాన్ద్రస్వభావత్తైయైయ తిరుమలైయై

జీ-ఆ.—పతిన్ రామ్బట్టు (పట్టనాపక్) “పట్టనాపక్” ఇత్యాదికల్లెమ్కటాక్షిత్తు (అత్యంతవిలక్షణనాయుర్జను). “తామోతరక్” ఎన్ద్రైప్పద్రై (అత్యంతసులభనాయెన్ద్రను). “ఎన్నె” ఎన్ద్రైప్పద్రై (ఎన్నెయిడిమెకొణ్డెనెన్ద్రను). “ఎఱ్ఱరక్” ఎన్ద్రైప్పద్రై (ఎన్నెయిల్లతటియానెన్ద్రను).

(ఉయర్వఱవిత్తాది). న్నార్దురైయ వుయర్వఱమామ్బుడియాక వుయరానిన్ద్ర వసరిచ్చిన్ద్ర క్తియైయుడైయవ నెన్ద్రశబ్దార్థమ్. తిఱల్ - పరాభిభవసామర్థ్యమానార్, “శౌర్యాదిగుణప్రభైయైయుడైయవక్” ఎన్ద్రశొల్లుక్కుడుమోవెన్ద్ర (అల్లాతవిత్తాది). “పట్టనాపక్” ఎన్ద్రైయన్ద్రాట్టియరుళిచ్చెయ్కితార్ (కారణత్వేత్తాది). ఎఱ్ఱరక్ - ఎన్నిడత్తిలే తత్పరక్, అత్తాలే (మదేకచిత్తనెన్ద్రను). నాక్యతాత్ప ర్యమ్ (బౌదార్యత్తిత్తాది).

వ్యావృత్తుసపాదనమ్ (అధికత్తైయిత్తాది). ఎన్నెయిక్కి - ఎన్నెయిన్ద్రాక్కి. కొణ్డె - అశ్రికిరెత్తు. మత్తెనఱ - మోక్షదశాప ర్యవక్. ఎనక్కే-తన్నైత్తన - ఎనక్కేయసాధారణమామ్బుడి తన్నైత్తననెన్ద్రశబ్దార్థమ్. ఆక, కల్పకత్తిత్తాట్టిలివసుక్కువ్యావృత్తి - అధిక శైయుణ్ణాక్కుక్తయమ్, అననైత్తానేన్ద్రీకరిక్తయమ్, అవపేక్షితక్కిడుక్తైయన్ద్రై తన్నైక్కిడుక్తైయమ్, తానేభోగ్యమాక్తయమ్. “కార్దుకిల్ పోలుమ్” ఎన్ద్రను - * వేణ్డనత్తుక్కువిశేషణమ్. కార్దుకిల్ పోన్ద్ర “వేణ్డనమ్” ఎన్ద్రువేలైయుడైయ విలక్షణమానతిరుమలైయైయు డైయననినాబ్దార్థం. సనచ్చేర్ త్తియార్ సిద్ధిత్రభావమ్ (ఇన్ద్రబౌదార్యత్తుక్కిత్తాది). ఇన్ద్రబౌదార్యత్తుక్కు - “ఎనక్కే-తన్నైత్తన” ఎన్ద్రువేన్ద్రనా దార్యత్తుక్కు. (కార్దుకిల్ పోలుమ్ వేణ్డనమ్) మేఘసాదృశ్యజ్ఞాన్ద్రను - మేఘత్తినుడైయ బౌదార్యమ్బాలేయరుక్కుమెన్ద్రుమత్తైప్పద్రై; అత్తాలే అత్తైప్పద్రై (ఇన్ద్రబౌదార్యత్తుక్కుడితిరుమలైయిక్ సన్బుధన్ మెన్దితార్) బౌదార్యప్రవాహ త్వేనహృదినిధాయాహ (సహ్యమ్బు ద్రీననాదార్యమితేయన్ద్రు). అతానతు - సహ్యపర్యత్తినిన్ద్రుమ్ సప్రవృత్తమానప్రవాహత్తుక్కు నాశమిల్లాతాపోశే, తిరుమలైయొట్టైసన్బుధ మడియాకవుణ్ణాన భగవదబౌదార్యత్తుక్కు మొరుకానుమ్ సజ్జోచమిలైయెన్ద్రుపడి. “కార్దుకిల్” ఇత్యాదిక్కుశబ్దార్థమ్ (కొణ్డు త్తన్నైయిత్తాది).

ఆ-ఆ-వి.—“పూర్వక్షణేన్ద్రుతిరహితం శత్రుసేనాయామత్యాసన్నాయామపి అభీరుత్వమ్- శౌర్యమ్. శత్రుసేనాయాన్ద్రసేనాయా మిప్రవేష్ట్యుత్తమ్ - పీర్యమ్. స్వయమక్షత త్వేనపరసంహర్తృత్వమ్ - పరాక్రమః” ఇతివదన్తి. ఇన్దిడత్తిలే - ౧ “కదాలేజానక్యాకిరికల భద్రద్యుతిముసిన్ద్రరన్ద్రేరంగణ్డోడ్రురపుశకంపక్రమివమ్ | ముహూఃపశ్యచ్చున్ద్రున్ద్రునిచరసేనా కలకలంజటాజూటగ్రన్ధింపృథ్వియతిరఘూ చాంపరిచ్చుః” ఎన్ద్రతనుసభేయమ్ — ౨ “ద్విద్యరం నాభిసన్ద్రైద్విస్థానపయితినాత్రితాత్. ద్విద్రదాతినచార్థి భోగ్యరామోద్విర్నాభిభావతే” —

౨౩౬ తిరువాయ్ మొక్కి. — ౨-ప. ౭-తి-కేశవస్థమర్. ౧౨-పా-తామోతరనై వ్యాఖ్యానజ్ఞు.

ఈ.— త్తనక్కువానస్థానమాకపుడైయన్. (విశుమ్బార్ పిరానిత్యాది) నిత్యసూరిక భక్తు నిర్వాహక నాయరున్దువై త్తు, ఆశ్రితరాసభదైయరుక్కుమి డైచ్చి కళుక్కుమ్ కట్టవుమడిక్కువుమామ్బడి వన్దనతరిత్తు, అచ్చెయలాలేయైన్దై యడిమెకొణ్డెవన్. ౧౧.

జీ.అ.— “విశుమ్బార్ పిరాన్ - తామోతరన్ - ఎన్దై” ఎన్దైన్దైయత్తుభావమ్ (నిత్యసూరిక భక్తునిత్యాది). పఱ్వునాపనుయర్వటవుయరుమ్ పెరున్దిటలోన్ - ఎన్దైయాక్కిక్కిణ్డైత్యారభ్య, విశుమ్బార్ పిరాన్ - తామోతరన్ - ఎన్దై - ఎఱ్ఱరన్ ఇత్యన్దయః ఇప్పట్టిల్ - ఉపాయోపేయత్వపరత్వసౌలభ్యజ్ఞుమ్, పరాభిభవనసామర్థ్యద్వోడక్కుమానగుణజ్ఞుమ్ శొఱ్ఱుకిటతు. ౧౧.

ఆ.అ.వి.— విశుమ్బార్ పిరానాయ్ - పఱ్వునాపనాయ్ ఉయర్వటవుయరుమ్ పెరున్దిటలోనాయ్ తామోతరనాయ్ - కార్ముకిల్ పోలుమ్ వేళ్ళడన్దైయన్దై - ఎన్దైయాయ్ - ఎన్దైయాక్కిక్కిణ్డై ఎనక్కేత్తన్దై త్తన్దకట్టకమాయ్ - ఎన్నముతమానవన్ - ఎఱ్ఱరనిత్యన్దయః ౧౧.

తాత్పర్యము.— జగదుత్పత్తికిఁ గారణమైన నాభికమలముకలవాఁడును పరిచ్ఛేదింపనశక్యములైన నిరవధికకల్యాణగుణములకలవాఁడును ఇతరవిషయవైరాగ్యపూర్వకముగ స్వానుభవమును నాకుఁబ్రసాదించిన పరమోదారుఁడును తిరుమలలో వేంచేసి సేవసాదించుచున్న సర్వగులభుడును భోగ్యభూతుఁడును నిత్యసూరులగు నిర్వాహకుఁడును నన్ను దాసునిగాఁ బరిగ్రహించినవాఁడునునైన భగవంతుఁడు నన్నదప్ప ఇతరముల నెఱుంగనివాఁడాయెను. ౧౧.

మూ.— తామోతరనై త్తనిముతల్వనై భాలమున్దైవనై । యామోతరమఱియవొరువర్ క్కెన్దై త్తొమ్మమవర్ కళ్ తామోతరనురువాకియ శివర్ క్కున్దై ముకర్ క్కు । మూమోతరమఱియ వెమ్మనై యన్నాభీవణ్డైయై.

ఆ.— (తామోతరనై) ఆశ్రితపరత్వప్రసాదయ, సర్వజగదేకకారణమాయ, సర్వజగద్రక్షకనాయరున్దువై మ్మెరుమానై, ఒరువర్ క్కుదానఱియాలామోవెన్దై తొమ్మికిట, పరమపురుషశేషతైకస్వభావరాసజిఱ్ఱుమ్ త్తైముకఱ్ఱుమ్ ఎమ్మనై యన్నాభీవణ్డై త్తరమఱియాలామోవెన్దై తొమ్మికిట, అవనుడైయవపరిచ్ఛేద్యమహత్త్వతైవొల్లి, ఏవంభూతనానన్దిదీరెఱ్ఱరనాయరుక్కిటవన్దైతార్. ౧౨.

అన్య.— తామోతరనై తనిముతల్వనై భాలమున్దైవనై (౩) తరమ్ ఆఱియ ఒరువర్ క్కు (౬) ఆమో ఎన్దై తొమ్మమవర్ కళ్ (౯) తామోతరన్ ఉరువాకియ శివఱ్ఱుమ్ (౧౨) త్తైముకఱ్ఱుమ్ ఎన్ ఆభీవణ్డై (౧౫) ఎమ్మనై తరమ్ ఆఱియవామో. (౧౮)

పన్ని.— అనన్తరమ్, తమిళవిలవన్దణ్డినవుపకారమతిశయితజ్ఞానర్ క్కుమళవిజ్ఞానైతార్. ఆశ్రితపరత్వప్రసాదయమ్, సమస్తజగదేకకారణత్వప్రసాదయమ్, ప్రళయపత్స్యభిత్వప్రసాదయముడైయవనై, (౩) పరిచ్ఛేదిత్తు, ఆఱియ, ఒరువర్ క్కుమ్, (౬) పోమో?, ఎన్దై తొమ్మమవర్ కళాయ్, (౯) అన్దదామోదరనుక్కు, ప్రకారతయాశేషభూతరాస, రుద్రీనుక్కుమ్, (౧౨) బ్రహ్మపుక్కుమ్, కడుకిలేకడలైమడుత్తాప్పిలేఎన్దుక్కులిలే, తన్దుకాన్దైవత్తైవైత్తు, (౧౫) ఎన్దైయడిమైకొణ్డైస్వామియై, ఆశీవిట్టు, ఆఱియ పోమో?, (౧౮) సామాన్యమానవుపకారజ్ఞైయఱిందైలుమ్, ఎన్దుక్కుల్ పణ్డినవిశేషోపకారమఱియపరితెన్దుకరుత్తు. ౧౨.

అర్థము.— త్రాటిచేఁగట్టబడినపుడరముకలవాఁడును అత్పీత్రియకారణభూతుఁడును ప్రళయకాలమందులోకములనుమ్రొంగినవాఁడునునైనవానిని (౩) పరిచ్ఛేదించి ఎఱుంగుటకు నొకరికిని (౬) శక్యమా? అని నమస్కరించువారును (౯) దామోదరునియొక్క శేషభూతులునునైన శివునికిని (౧౨) దిక్కులసంఖ్యయైన నాలుగుముఖములగుబ్రహ్మకును (వీరికి), నాయొక్క సముద్రమువంటినిలకొంఱిలవాడును (౧౫) స్వామియునై నత్రయఃపతిని పరిచ్ఛేదించి ఎఱుంగశక్యమా? (౧౮). ౧౨.

౩ ఆడైయవన్దైవనై “బహువచనప్రత్యయోరేఫః” ఎన్దైయాలే ఈట్టిన్దై సారమ్ “శివర్ క్కుమ్ త్తైముకర్ క్కు” ఎన్దై ఇడైయన్ మాకసిద్దిక్కిటతు; ఇతరవ్యాఖ్యానజ్ఞు లేకవచనాన్త వివరణస్వారస్యతాలే వల్లినమాకవుమామ్.

ఈ. — పన్నిరణ్ణామ్బట్టు. “ఎఱ్ఱరకా” ఎన్నిఱపడియే - ఎన్నళవిలవకశెయ్ తాప్పోలే శెయ్ వార్ క్కవనై క్కాణలామల్లతు, “స్వయత్నత్తా లేయటివోమ్” ఎన్నార్ క్కటియప్పోకా తెన్దితార్.

తామోతరనై త్తనిముతల్వనై ఇలముణ్ణవనై ఆమోతరమఱియవొరువర్ క్కెన్ఱాయ్ న్దు బ్రహ్మాదికళ్ శొల్లువతు. (తామోతరనై) ఆవనాశ్రితపరతన్త్ర) నాయ్ నిఱ్ఱిఱనిలైయై యటియప్పోమో? (త్తనిముతల్వనై) ౧. “సదేవసోమ్యేదమగ్రాసీత్” ఎన్నిఱపడియే - త్రివిధ కారణముమ్ తానేయాయరుక్కిఱవిరువనై యటియప్పోమో? (ఇలముణ్ణవనై) ఉణ్ణాక్కివిడునై యన్ది క్కే, ఆపత్తళనాయ్ నిఱ్ఱిఱనిలైయై యటియప్పోమో? ఆమోతరమఱియవొరువర్ క్క ఎన్నానిఱ్ఱియర్ కళ్. తాజ్జెల్లామఱిందార్ కళాకనినైత్తు. ఆమోతరమఱియవొరువర్ క్కు ఎన్ఱే తొమ్మిమవరాయ్; తామోతరనురువాకియ - సర్వేశ్వరనుక్కు శరీరవద్విధేయరాన శివర్ క్కుమ్ తిశైముకర్ క్కుమ్ తరమఱియవామో? అల్లాతారిఱ్ఱాట్టిల్ తాజ్జళఱిందార్ కళాక అభిమానిత్తిరుక్కిఱవర్ కళా లేతానఱి యప్పోమో? ఆరైత్తానెన్నిల్ (ఎమ్మనైయెన్నాఱ్ఱివణ్ణనై) కుళప్పడియిలేకడలై మడుత్తాప్పోలే. తాగ్గుణార్ణ వమాయరుక్కిఱవిరువనై యెనక్కటిని త్తవనై. ఇప్పడిపక తానేకాట్ట, నాకణ్ణాత్పోలే కాణ్బార్ క్కు క్కాణలా మిత్తనై యల్లతు, స్వయత్నత్తాత్కాణ్బార్ క్కటియప్పోమో? ఎమ్మనై యెన్నాఱ్ఱివణ్ణనై - తామోతరనై త్తని ముతల్వనై ఇలముణ్ణవనై ఆమోతరమఱియవొరువర్ క్కెన్ఱాయ్ న్దు తొమ్మిమవర్ కళాయ్, తామోతరనురువాకియ శివ ర్ క్కుమ్ తిశైముకర్ క్కుమ్ తరమఱియవామో వెన్ఱ స్వయమ్. ౧౨.

జి.ఆ. — పన్నిరణ్ణామ్బట్టు (తామోతరనైయత్వాది) ఎన్నళవిలవక శెయ్ తాప్పోలే శెయ్ వార్ క్కెన్ఱతు - ఎన్నళవిలవగ్రహమ్ శెయ్ తాప్పోలే యనుగ్రహిక్కు నిన్ఱైత్తార్ క్కెన్ఱపడి.

“తామోతరనై” ఎన్ఱతొడక్కి, “ఒరువర్ క్కు” ఎన్నుమళవుమ్ - బ్రహ్మాదికళ్ వారైయెన్ఱైక్కాకవరుళిచ్చెయ్ కితార్ (తామోత రనైయత్వాది). ఇప్పద్రయత్తుక్కుభావమ్ (అవిత్వాది). “త్తనిముతల్వనై” ఎన్ఱ - నిమిత్తోపాదానజ్జల్ శొన్నతు - సహకారికారణత్తు క్కుముపలత్తుణమ్. సమభివ్యాహరతాత్పర్యమ్ (ఉణ్ణాక్కియత్వాది). ౨ “యస్యామతంతస్యమతం మతంయస్యనవేదసః” ఇత్యేవమాకారే ణహితేపివదన్తి, శివర్ క్కుమ్ తిశైముకర్ క్కుమ్ తరమఱియవామో” ఇతికథముచ్యత ఇత్యైత్తాహ (ఆమోతరమఱియవత్వాది). ఒరువర్ క్కుమ్ - తరమఱియవామోవెన్ఱ స్వయమ్. తరమఱియవామో - పరిచ్ఛేదితఱియవామో? తరమ్ - పరిచ్ఛేదమ్. “శివర్ క్కుమ్ తిశైముకర్ క్కుమ్” ఎన్ఱ పూజ్యో క్తిక్కు భావమ్ (అల్లాతారిత్వాది). “అఱివణ్ణనాన- ఎమ్మనై” ఎన్ఱ వ్యయత్తురుళిచ్చెయ్ కితార్ (కుళప్పడియిలేయత్వాది). అఱివోన్ఱస్వభావతై యుడైయవసెన్ఱ శబ్దార్థమ్. “ఎమ్మనైయెన్నాఱ్ఱివణ్ణనై” ఎన్ఱ తు. అఱ్ఱాయ్ వారై. అనాలూరుత్తరాలు మఱియప్పోకా తోవెన్ఱ; “ఎమ్మనై” ఎన్ఱ త్తాల్ సూచితంభావమాహ (ఇప్పడియత్వాది). ఎమ్మనై ఎన్నాఱ్ఱివణ్ణనై - తామోతరనై త్తనిముతల్వనై ఇలముణ్ణవనై - ఒరువర్ క్కు - తర మఱియవామో - ఎన్ఱ తొమ్మిమవర్ కళాయ్ తామోతరనురువాకియ శివర్ క్కుమ్ తిశైముకర్ క్కుమ్ - తరమఱియ ఆమోవిత్వస్వయమ్. ౧౩.

ఆ.ఆ.వి. — “శివర్ క్కుమ్ తిశైముకర్ క్కుమ్” ఇతిబహువచనప్రత్యయారేఖః-౩ “ఉయర్వమిఱివుమువప్పమ్ శిఱవ్వుమ్ మయర్విల్ తిశై పాల్ మయళ్లుమ్” ఇతి ద్రమిబోక్తన్తాయేన, తత్తద్ధృదయగతాభిమానాతిశయపర ఇత్యభిప్రాయేణభావమాహ (అల్లాతారిఱ్ఱాట్టిలితి). యద్వా, “శివర్ క్కుమ్ తిశైముకర్ క్కుమ్” ఎన్నిఱచశబ్దత్తుక్కుభావమ్ (అల్లాతారిత్వాది). — ౪ “నిర్గుణస్యాప్రమేయస్య” ౫ “అలన్ఱ వేలెనీరుళ్యతో” ౬ “అలనిఱ్ఱిల్ కీఱ్” ఇత్యాదికవికాయోగ్యం ద్రవ్యస్యమ్. — తామోతరనై త్తనిముతల్వనై ఇలముణ్ణవనై తర మఱియ - ఒరువర్ క్కామో - ఎన్ఱే తొమ్మిమవర్ కళా తామోతరనురువాకియ శివర్ క్కుమ్ తిశైముకర్ క్కుమ్ - ఎన్నాఱ్ఱివణ్ణనై - ఎమ్మనై త్తరమఱియవామో ఎన్ఱై యస్వయమ్. ౧౪.

౨౩౮ తిరువాయ్ మొట్టి. — ౨.ప. ౭-౭-కేశవస్థమర్, ౧౩-పా-వణ్ణమామణి వ్యాఖ్యానజ్యో.

ప్ర-౭. — (తామోతరనై త్తనిముతప్పనై) ఛాన్దోగ్యే పృథ్వీపాఠకే సద్విద్యాయామ్ [౨], “సదేవసోమ్యేదమగ్ర ఆసీదేకమేవాద్వి తీయమ్ - తదైత్తుతబహుస్యాం ప్రజాయేయేతి”.

మణివాళమామునికళోతిరువడికశేశరణమ్.

తాత్పర్యము. — ఆశ్రితపరతంత్రుఁడును సర్వజగదేకకారణభూతుఁడును సర్వజగద్రక్షకుఁడును నైనభగవంతుని పరిచ్ఛేదించి తెలిసికొనుటకు శక్యమా? అని యనుసంధించుచు నమస్కరించియు భగవచ్ఛేషభూతుడైన శివునికిని బ్రహ్మకును, తనగుణగణములను నాకుఁగనుపఱచినన్ను పశికరించిన సర్వస్వామిని పరిచ్ఛేదించి తెలిసికొనశక్యమా? ఇట్టి మహత్వముకలవానిని స్వయత్నముచేఁ దెలిసికొనుటయశక్యము. ౧౨.

మూ. — వణ్ణమామణిచ్చోత్తియైయమరర్ తలై మకనై ।
కణ్ణనై నెడుమాలై తైన్దురుకూర్ చ్చడకోపన్ ।
పణ్ణియతమిళ్ మాలై యాయరత్తుళ్ళివై పన్నిరణ్ణమ్ ।
పణ్ణిన్నిరునామప్పాట్టణ్ణతాళణై విక్కుమే ।

అథ్వార్ తిరువడిక శేశరణమ్.

అ. — (వణ్ణమామణి) ఇ త్తిరువాయ్ మొట్టివల్లారె మ్మెరుమానై పెఱువారెన్దితార్.

తిరుక్కురుకై ప్పిరాన్బిళ్ళాన్దిరువడిక శేశరణమ్.

అన్వ. — వణ్ణమ్ మా మణి (౩) శోత్తియై అమరర్ తలైమకనై (౬) కణ్ణనై నెడుమాలై తేన్ (౯) కరుకూర్ శడకోపన్ పణ్ణియ (౧౦) తమిళ్ మాలై ఆయరత్తుళ్ పణ్ణిల్ (౧౧) పన్నిరునామప్పాట్టు ఇవై పన్నిరణ్ణమ్ అణ్ణల్ (౧౨) తాళ్ అణైవిక్కుమ్. (౨౦).

పన్ని. — అనన్తరమ్, ఇ త్తిరువాయ్ మొట్టిక్కు ఫలమాక భగవత్ప్రీతియై యరళిచ్చెయ్కితార్.

నిజతైయుడైతాయ్, పెరువలైయనాన, నీలమణియినుడైయ, (౩) ఒళిపోలేయిరుక్కిఱ తేజస్సైయుడైయనాయ్, ఇవ్వఱ్ఱుకు నిత్య సూరికళుక్కుమ్, పరిచ్ఛేదిక్కువాన్ణాత పెరియవనాయ్, (౬) ఆశ్రితరైత్తానే యనుభవిక్కుమవనాయ్, అతుక్కుడియాన నిరతిశయవ్యామోహతైయుడైయనానవనైప్పల్, అఱ్ఱుకియ, (౯) తిరునకరిక్కు నిర్వాహకరాన, అథ్వార్, శెయ్తవైయాయ్, (౧౦) సర్వాధికారమాన ద్రావిడసద్భరూపమాన, ఆయిరన్దిరువాయ్ మొట్టిక్కుళ్ళుమ్, పణ్ణిలేవర్తిప్పతాయ్, (౧౧) తిరుద్వాదశనామ తైప్పల్, వరుకిఱ పాట్టాన, ఇవై పన్నిరణ్ణమ్, సర్వేశ్వరన్, (౧౨) తిరువడికలై, ప్రాపిక్కుమ్. (౨౦) ఇతు కలిత్తుతై.

వాదికేసరి అఱ్ఱుకియమణివాళచ్చీయర్ తిరువడిక శేశరణమ్.

అర్థము. — మంచిరూపముకల గొప్ప నీలరత్నమువంటి (౩) శరీరముకలవాఁడును నిత్యసూరులకు నిర్వాహకుఁడును (౬) కృష్ణావతారంబైత్తిన (ఆశ్రితసులభుఁడును) గొప్పవ్యామోహముకలవాఁడును నైనభగవంతునివిషయముగ సుందరమైన (౯) తిరునగరికి నిర్వాహకులైన శడకోపముని సాదించిన (౧౦) ద్రావిడపాశురరూపములైన వెయ్యిపాశురములలో గానమందున్న (౧౧) ద్వాదశనామములుగలపాశురములగు ఈపండ్లెఁడును సర్వేశ్వరునియొక్క (౧౨) శ్రీపాదములను బొందించును. (౨౦)

ఈ. — నిగమ త్తిల్ - ఇ త్తిరువాయ్ మొట్టికల్, పర్వకల్, ఇ త్తిరువాయ్ మొట్టితానే ఎమ్మెరుమాన్తిరువడి కల్ చేర్చేర్ త్తువిడు మెన్దితార్.

(వణ్ణమ్) అహియ నిట త్తైయుడై త్తాయ్ పెరువిలై యనాన రత్న మ్బాలేయిరుక్కిట విగ్రహ త్తైయుడై యవనై. (వణ్ణమామణిచ్చోలియై) వణ్ణమ్ - నిటమ్. (మామణి) మా - కళుప్ప. కళు త్తమణిపోలే. నీలరత్న మ్బాన పడివిల్ తేజనై యుడై యవనెన్దుమామ్. ఇప్పకైక్కొళై ప్పొకొళుమ్ భోక్తాక్కళై చ్చొల్లుకిటతు. (అమరర్ తలై మకనై) ఒరునాడాక అనుభవియానిన్దులుమ్ తన్నుకై ప్పరిచ్చేదిక్క వొణ్ణాతిరుక్కిటననై. (కణనై) అవర్ కళేయనుభవిత్తుప్పోకామే, ఇబ్బుళురుమనుభవిక్కుమ్బడి కృష్ణనాయ్ వన్దవతరి త్తవనై. (నెడు మాలై) ఒరువనై విషయాకరితాల్, అవనళవిల్ తలైక్కట్టాత వ్యామోహ త్తైయుడై యవనై.

(తెన్దురుకూర్ చ్చడకోపక పణ్ణియ) వేదమ్బాలే పిఱప్పిలియన్దు. “అపారుషేయమ్” ఎన్నుమతిలుమ్ పిఱుణ్డాయిరుక్కిటతాయిల్లు వక్త్ర విశేష త్తాలే. ఇవై పణ్ణిలేయాయ్ నడన్దు. (పన్నిరునామప్పట్టు) వైష్ణ వత్సవిహ్నమాన తిరునామజ్జళై వైత్తుప్పాడినవై. ఇవై శేయవతెన్నెన్నిల్ (అణ్ణల్ తాళజైవిక్కుమ్) సర్వేశ్వ రన్దిరువడికళోడే శేర్ త్తువిడుమ్. ఇ త్తిరువాయ్ మొట్టియొట్టెసమ్మన్దనానే కేశవస్థమరాక్కివిడుమ్.

ముతత్పాట్టిల్ - తమ్మోడు సమ్మన్దిసమ్మన్దికళుమెల్లారుమ్ తమ్మెప్పోలే విషయాకృతరానార్ కళెన్దార్; ఇరణ్డామ్బాట్టిల్ - అతుక్కడి నారాయణనాకై యాలే ఎన్దుమ్, అన్నా రాయణశబ్దార్థ జ్ఞేయు మరుళిచ్చెయ్ తార్; మాన్డామ్బాట్టిల్ - ఇప్పడి విషయాకరిక్కెక్కు హేతుశోన్నార్; నాలామ్బాట్టిల్ - సర్వకాలముమ్ తనై యేయనుభవిక్కుమ్బడి పణ్ణినానెన్దార్; విన్దామ్బాట్టిల్ - ఇప్పడి తమ్మెయనుభవిప్పి త్తాలే అవణ్ వడివిల్ పుకరై

జీ-అ. — నిగమమ్ (వణ్ణమామణియత్యాది) “పన్నిరునామప్పట్టణ్ణల్ తాళజైవిక్కుమ్” ఎన్దు పదజ్జళైక్కటాక్షి త్తవతారికై (ఇ త్తిరు వాయ్ మొట్టియత్యాది).

ప్రథమార్థ త్తిల్, వణ్ణమ్ - అహియనిటమ్. “మా” ఎన్దు - మహతై. “శోలి” ఎన్దు - విగ్రహమ్. ద్వితీయార్థ త్తిల్, “మామణి-వణ్ణ చ్చోలి” ఇత్యన్వయః. “మా” ఎన్దు - కళుప్పాయ్, నీలమణియెన్దు పడి. “వణ్ణమ్” ఎన్దు - నిటత్తుక్కాశ్రయమాన విగ్రహ త్తైలక్షికిటతు. “తలైమకనై” ఎన్దు తుక్కుభావమ్ (ఒరునాడాకవిత్యాది). సమభివ్యాహరతాత్పర్యమ్ (అవర్ కళేయత్యాది).

పిఱప్పిలియన్దుకల్ పిఱుణ్డాకమ్మూమోవెన్న (అపారుషేయమిత్యాది). పిఱు - అతిశయమ్. వక్త్ర విశేష త్తాలే యెన్దువిడ త్తిల్ - ౧ “బ్రహ్మవాదినోవదన్తి” ౨ “సహోవాచవ్యాసః పారాశర్యః” ౩ “యదై వ్విశ్వామనురవదత్తద్భేషజమ్. ఎన్దిరుక్కైయాలే, ౪* మయర్వణ మతినలమ్మోల్లు వివరుడైయ శ్రీసూక్తివైలక్షణ్యమ్ కింపురన్నా యనిధమితే యెన్దు పడి. తెన్దురుకూరిత్యాదిక్కు - అహియతిరునగరిక్కు నిర్వాహకరాన వాత్సారరుళిచ్చెయ్ త, ద్రామిడసన్దర్భరూపమాన వాయిరత్తినుళుమ్, పణ్ణిలే వర్తిప్పతాయ్ తిరుద్వాదశనామ త్తైప్పల్ దీవరు కిట పాట్టనవివై పన్నిరణ్దుమెన్దు శబ్దార్థమ్. “పన్నిరునామప్పట్టు” ఎన్దు విడ త్తిలే వివక్షితమ్ విశేషమాహ (వైష్ణవత్వేత్యాది). పూర్వవాక్య తైవివరిక్కితార్ (ఇ త్తిరువాయ్ మొట్టియత్యాది).

అ-అ-వి. — ద్వితీయార్థే, సర్వభాసామ్యత్ మణిశబ్దేన - విగ్రహాడుచ్యతే. “ముద్రీరువమై” ఎన్దు తమ్మిర్. ౫ “వైయన్దొణ్ణతడదా మరై” ఇతివత్. — “మయర్వణమతినలమరుళినై” ఇతి - జ్ఞానానుదయాన్యభాజ్ఞాన విపరీతజ్ఞానకర్త వాసనారుచ్యాదిసకల హేయనిసన పూర్వకం భగవత్ప్రసాదలబ్ధపరిపూర్ణజ్ఞానవైభవస్య, అఖిలచేతనోజ్జీవియహః పరాజ్ఞుకార్యస్య ప్రత్యక్ష సమానాకారానుభవపరివాహప్ర

ఈ.—చొన్నార్; ఆతామ్బట్టిల్-ఇప్పడి యెన్నై విషయాకరిక్కైక్కడి నిర్దేతుకకప్పై యెన్టార్; ఏత్తామ్బట్టిల్ - తన్నైయే సర్వకాలమునునుభవిక్కుమ్మడియాన నెన్జైత్తన్దా నెన్టార్; ఎత్తామ్బట్టిల్ - తన్దవళవన్తి క్కే విరోధియాన నెన్జైయుమ్ పోక్కినా నెన్టార్; ఒన్బతామ్బట్టిల్ - తన్నుచైయకల్యాణగుణజ్జలైయే నాననుభవిక్కుమ్మడి యెన్జామ్మదయ త్తిలేపుకున్దా నెన్టార్; పత్తామ్బట్టిల్ - అనుభవవిరోధియాన ఇన్నియజ్జలై యుమ్ తన్వన్తి యాక్కిక్కొన్డా నెన్టార్; పత్తిన్రామ్బట్టిల్ - ఏవమ్మాతనానవక్ ఎన్నైయల్లతటియానానా నెన్టార్; పన్నిరన్డామ్బట్టిల్ - ఎన్నైప్పోలే కాణ్బార్కుక్కాణతామతోట్టియ స్వయత్తత్తాలటియప్పోకా తెన్టార్; నిగమత్తిల్ - ఫలమ్మొల్లి త్తలై క్కట్టినార్.

౧౩.

వడక్కు త్తిరువీతిప్పిత్తై తిరువడిక శేశరణమ్

జీ.అ.—పేతుకొన్నా రెన్దతు - “మాతపనెన్ద తేకొన్డా” ఎన్దైప్పల్. (ఇప్పడి యెన్నై విషయాకరిక్కైక్కడి) ఉక్తిమాత్రతైయే వ్యాజమాక్కి విషయాకరిక్కైక్కడి.

౧౩.

జీయర్ తిరువడిక శే శరణమ్.

అ.అ-వి.—వృత్తమిదం కాన్త్రం వేదానామసిసాక్షి భూతత్వాత్ వేదేభ్యోఽభ్యర్తి తప్రమాణంభవతీతిభావః.—వల్లమామణిచ్చోతియైయెన్ద తొడన్తి, ఆయిరత్తుళ్ పణ్ణిల్ పన్నిరనామప్పాట్టు - ఇన్దై పన్నిరన్డామ్ - అణ్ణిల్ తాళజైవిక్కుమ్ ఎన్దైయన్దయమ్.

౧౩.

తాత్పర్యము.—దివ్యతేజస్సుకల నీలరత్నమువంటి దివ్యమంగళవిగ్రహముకలవాడును నిత్యసూగులకు నిర్వాహకుడును ఆశ్రితసులభుడును నాశ్రితులయందునిరతిశయ వ్యామోహముకలవాడునునైన శ్రీయఃపతిని ననుభవించి యాహ్వాన్లుసాదించిన వెయ్యిపాశురములలో నీపండ్రెండుపాశురముల ననుసంధించువారు సర్వేశ్వరునియొక్క పాదపద్మములందు కైంకర్యములనుజేసి నిరతిశయానందము నొందుదు.

ద్రమిడోపపత్తజ్జతియిలి త్తిరువాయ్ మొట్టిక్కానశ్లోకమ్.

(కేశవస్థమర్) తేకేశవాభిమతతామభజన్తహన్తయేమామకాఇతివదన్నధిసప్తమంసః।

తస్యస్వరూపగుణచేష్టితవాచినామభూతద్విషటక్ముఖరోముముదేమునీన్ద్రః.

౧౭.

వాదికేశరి అహ్నికియమణవాళచ్చీయర్ తిరువడిక శేశరణమ్.

అర్థము — యే - ఎవరు, మామకాః - నాసంబంధులలో, తే - వారు, కేశవాభిమతతామ్ - శ్రీయఃపతికినిష్ఠులగుటను, అభజన్త-పాం దరి; హన్త! - ఆశ్చర్యము! ఇతి - అని, వదక్సక్ - చెప్పుచున్నవారగుచు, తస్య - ఆశ్రీయఃపతియొక్క, స్వరూపగుణచేష్టితవాచినా మభూతద్విషటక్ముఖరః - స్వరూపగుణచేష్టితములకు వాచకతిరునామములగు ద్వాదశనామములనుసాదించుచున్న, మునీన్ద్రః - ముని శ్రేష్ఠులగు శతకోపముని, ఆధిసప్తమమ్ - ఏడవతిరువాయ్ మొట్టియందు, ముముదే-సంతోషించిరి.

౧౭.

తాత్పర్యము.—సర్వేశ్వరుడు తమతోసంశ్లేషించినందున వానికి తమయందుజనించిన ప్రీత్యతిశయము తమసంబధిసంబంధులపర్యంతము ప్రవహించినదిచూచి యత్యాశ్చర్యమునొందినవారై యాహ్వాన్లు తమనుగటాక్షించుటకు దగుమైన వానిస్వరూపగుణచేష్టితములకు వాచకము లైన ద్వాదశతిరునామములను నీఏడవతిరువాయ్ మొట్టియందనుభవించి యానందించిరి.

౧౭.

ద్ర-తా. — (కేశవస్థమర్) — సర్వాదిస్సర్వనాథ స్త్రిభువనజననీవల్లభ స్వాశ్రితార్థివిష్యగ్వాప్త్యాతిదీ
ప్రొవిమతనిరసనస్వాప్తిసద్భక్తిదాయా విశ్వాప్త్యైవామనాజస్సవిభవరసదస్వాప్త
నిర్వాహయోగ్యస్వాప్త్యేహేబాబంధమోక్తాస్వజనహితతయాద్వాదశాఖ్యాభిరూచే.

౧౯

అర్థము. — సర్వాదిః - సర్వకారణభూతుఁడును, సర్వనాథః - సర్వస్వామియు, త్రిభువనజననీవల్లభః - త్రిలోకమాతయైన పిరాట్టికి
వల్లభుఁడును, స్వాశ్రితార్థి - తననాశ్రయించువారలనుయోచించువాఁడును, విష్యగ్వాప్త్యా - సర్వత్రవ్యాప్తిచేతను, ఆతిదీప్తః - మిక్కిలి
ప్రకాశించువాఁడును, విమతనిరసనః - విరోధులనుసహించువాఁడును, స్వాప్తిసద్భక్తిదాయా - తనపాదములయందనన్యప్రయోజన మైనభక్తిని
(ఆశ్రితులకు) నిచ్చువాఁడును, విశ్వాప్త్యైవామనాజస్సవిభవరసదః - తనయైవ్వర్వ
సారముననుభవింపజేయువాఁడును, స్వాప్త్యనిర్వాహయోగ్యః - ఆ స్త్రీకరణమును (తనపాదారవిందములనువిడువకనుండునట్లు) నిర్వహించుటకు
దగినవాఁడును, స్వాప్త్యేహః - తనవిషయమైనవ్యాపారములకులవాఁడును, బంధమోక్తా - (సంసార)బంధమునువిడిపించువాఁడును నైన(భగవంతుఁడు),
స్వజనహితతయా - తనయాశ్రితజనులకుఁగూడహితమునుజేయువాఁడగుటచేత, ద్వాదశశాఖ్యాభిః - ద్వాదశతిరునామములచే, ఊచే - సాదించిరి. ౧౯.

వ్యా. — (సర్వాదిః) కేశవస్థమర్ త్యాది-౧ “కఇతిబ్రహ్మణోనామ” ఇత్యాదికలిప్పడియే సర్వకారణమాయః (సర్వనాథః) నారణ్ణముఁ
జేఱులకుక్కునాతః - సర్వస్వామియుమాయః; (త్రిభువనజననీవల్లభః) మాతవ నెన్ద్ర తేకొండ్లు - పెరియపిరాట్టియారుక్కువల్లభునుమాయః;
“(స్వాశ్రితార్థి) ఎమ శేఱొండ్లుపిఱప్పమ్ శీవున్దైయమాక్కినాణ్ - “బహువాకవాశ్రితరుణ్ణాకవేణుమ్” ఎన్దుపార్థిక్కుమవనుమాయః; (విష్య
గ్వాప్త్యాతిదీప్తః) విట్టిలఱ్ఱుకరుణ్ణంజరిత్యాది - నిరవధికతేతోరూపనుమాయః; (విమతనిరసనః) మతుకూతనైయన్దిమల్ శీలేణ - విరోధిని
రాసకునుమాయః; (స్వాప్తిసద్భక్తిదాయా) నిన్బాతపజయమేమరువిత్తోటా ముమనమేతన్దాయ - తన్దిరువడికలిలే యనన్యప్రయోజనైయాన
భక్తియైయాశ్రితరుక్కుండుక్కుమవనుమాయః; (విశ్వాప్త్యైవామనాజః) వామననెన్ద్రదకవణ్ణ - మహబలియాలేయపహృతమానలో
కత్తైమిత్తైక్కొక వామనరూపత్తైయన్దైయనుమాయః; (స్వవిభవరసదః) శిరిఇతరన్దైయ్యతామరైక్కణ్ణనెన్దైరాప్పకల్ - తన్నుదైయ
క్రియఃపతివృత్తిరికాక్షత్వజ్ఞాకటవైవర్వత్తై సర్వకాలమున్దొల్లియల్ శున్దుడిపణ్ణమవనుమాయః; (స్వాప్త్యనిర్వాహయోగ్యః) ఇరుడికేశ
నెప్పిరానిత్యాది - హృషీకేశనాడైయాతే మనన్దైత్తన్దిరువడికలిలోన్దు మ్మేరూతపడి నిర్వహిక్కవల్లనుమాయః; (స్వాప్త్యేహః) ఎల్లరనెన్దై
యాక్కిక్కొన్దైనక్కితనైత్తన్దకల్పకమ్ - స్వాప్త్యమాచేతనన్దైయధికళాక్కిత్తన్దైయనుభవిక్కొండుక్కుమవనుమాయః; (బంధమోక్తా)
తామోతరన్దైత్తనిముతల్వనై - ౨ “దామోదరంబంధతమ్” ఎన్దిపడియే బంధగతర్క్కు మోక్ష హేతువాన దామోదరత్వత్తైయన్దైయనుమా
యిరుక్కిట వెన్బునుమాణ్, ఆశ్రితరుదైయ సమ్మన్దిసమ్మన్దికుక్కుమ్ రక్షకనెన్దు “కేశవస్థమర్” ఎన్దిద్వాదశనామగూఱైయిలే యాత్వా
రరుళిచ్చైయతాన్దైతార్

౧౯.

వే దా న్దా చా ర్య ర్ తి రు వ డి క శే శ ర ణ మ్.

తాత్పర్యము. — సర్వోద్యుఁడు, (౧) సర్వకారణభూతుఁడనియు, (౨) సర్వస్వామియనియు, (౩) క్రియఃపతియనియు, (౪) తననాశ్రయించు
వారిని యోచించువాఁడనియు, (౫) సమస్తవస్తువులను వ్యాపించుటచే నుజ్జ్వలస్వరూపుఁడనియు, (౬) విరోధులనునిరసించువాఁడనియు,
(౭) తనపాదారవిందములయందనన్యప్రయోజనభక్తినిబ్రసాదించువాఁడనియు, (౮) మహబలియపహరించిన లోకములను స్వాధీనపఱచుకొనుటకై
వామనావతారంబై త్రినవాఁడనియు, (౯) తనవైభవమునంగుఁ బ్రీతిని బుట్టించువాఁడనియు, (౧౦) ఆశ్రితాస్త్రకరణములను నితరవిషయముల
యందుఁబోకుండునట్లు నిర్వహించువాఁడనియు, (౧౧) స్వవిషయముగ నాశ్రితులకుఁబ్రీతినిబుట్టించి వారికిఁదననుభవింపజేయువ్యాపారములు
కలవాఁడనియు, (౧౨) చేతనులకు సంసారబంధమును బోగొట్టువాఁడనియు, సాదించుచు ఆశ్రితుల సంబంధిసంబంధులకును రక్షకుఁడని
ద్వాదశతిరునామములకుల ఈతిరువాయ్ మొఱి పండ్రెండుసాక్షరములచే సాదించిరి.

౧౯.

తి. నూ. — కేశవనారెన్దమర్ కల్ కీర్త్తమేల్మొపిఱప్పమ్ । తేశదైన్దారెన్దుశిఱన్దురైత్తవీశుపుకల్ ।
మాణ్ మలరడియేమన్నుయిర్ క్కెల్లాముయ్తై । క్కాతెన్దు నెన్దైయ్తై .

౧౭

అర్థము. — కేశవనాల్ - కేశయనియెడి రక్కసుని సంహరించిన భగవంతునివలన, ఎన్ఠమర్కళ్ - నాసంబంధులు, కీర్తీమేల్ - క్రిందియుపైదియునైన, ఎట్రుపిఱప్పమ్ - ఏడుజన్మములయందును, తేళు - తేజస్సును, అదైవార్కళ్ - పొందిరి. ఎన్ఠ - అని, శిఱన్ఠ - సంతృప్తులై, ఉరైత్త - సాదించిన, పీళుళక్కల్ - వ్యాపరించుచున్నయశస్సుకల, మాఱన్ - ఆహ్వాన్లయొక్క, మలరడియే - పుష్పములవంటి పాదములే, మన్నుయిర్క్కెల్లామ్ - నిత్యములైనజీవాత్మలకెల్ల, ఉయ్కైక్కి - ఉజ్జీవించుటకు, ఆటు - మార్గము, ఎన్ఠ - అని(తలచి), నెన్ఱే! - ఓ! మనసా!, అదై - ఆశ్రయించుము.

అవ. — (కేశవనాల్) ఇతిల్ - కీర్తీమేలుజ్ఞానవర్కశెల్లామ్ తమ్మడైయసమ్మనత్తైలే భగవద్దాస్యలాభ తైలభిత్తార్కళ్” ఎన్ఠహ్మప్త రాయ్ పేళుకఱిపాశుర తైయనువదిత్తరుళిచ్చెయ్కెత్తార్. ఎన్ఠసేయిన్ఱిల్; కీర్తీ - తమ్మశేవిలుజ్ఞానవుకప్పత్తమ్మెరువరళవిలుమకువటివిడుకైయన్ఱిక్కే, తమ్మడైయసమ్మనిసమ్మనికళళవుమ్, “ఎమర్కీర్తీమేలెట్రుపిఱప్పమ్ విడియావెన్నరకత్తెన్ఠన్ఱేర్తల్ మాఱినర్” ఎన్ఱిఱ - విరోధినివృత్తియళవుమన్ఱిక్కే, ఫలత్తిలుమ్ వెళుమిట్టలైయెఱికిఱపడియొక్కణ్ణు, ౧ “మమాప్యేమయథాతవ” ఎన్నమ్మడి యెరువనుడైయ వ్యామోహ మిరుక్కుమ్మడియే!” ఎన్ఠవిధ్దరాయ్, తమ్మెయిప్పడి సపరికరమాక విమయాకరిక్కైక్కడియాన అవణగుణచేష్టితద్గతైత్తిరుద్వాదశనామముఖ త్తాలేపేళియనుభవిత్తు ప్రితరాకిఱ * కేశవస్థమరిల్లత్తై “కేశవనాలెన్ఠమర్కళ్” ఇత్యాదియాలే యరుళిచ్చెయ్కెత్తార్.

వ్యా — (కేశవనాలెన్ఠమర్కళ్ కీర్తీమేలెట్రుపిఱప్పన్ఱేశదైవార్కణ్ఠురైత్తై) “ఎమ్మిరానెమ్మన్ నారాయణనాలే-ఎమర్కీర్తీమేలెట్రుపిఱప్పమ్- కేశవస్థమరనార్కళ్ - మాశతిరితుమెద్రు, అత్తాలేనమ్మడైవాహ్వానయ్కొన్ఱవా” ఎన్ఠత్తైన్ఱెక్కిఱతు. (కేశవనాలెన్ఠమర్కళ్) జగత్కారణభూతనాయ్, విరోధినిరాకరణమ్మణ్ణుమవనాయ్, ప్రశస్తకేశనానవనాలేమదీయర్ తేళదైవార్కణ్ఠు - తేజస్సైపొప్తరానార్కళెన్ఠ. కేశవస్థమరకైయిఱే - ఇవర్కళుక్కుత్తేళు. దాస్యమిఱే అత్తావుక్కు తేజస్కురమావతు; అత్తైత్తమ్మెన్ఠమ్మనత్తైలే కీర్తీమేలుజ్ఞానసమ్మనిపరమ్మరైయిలుళ్యవర్కశెల్లారుమ్ లభిత్తార్కళెన్ఠ, అన్ఠవుపకారగౌరవత్తాలే, అవణగుణచేష్టితద్గతుక్కువాచకమాయ్ వైష్ణవత్వచిహ్నమాయ్ “కేశవణ్, నారణ్, మాతవణ్, కొవిన్దణ్, విట్టు, మతుళూతణ్, తిరివిక్కిరమణ్, వామనణ్, శిరీతరణ్, ఇరుడీకేశణ్, పఱునాపణ్, తామోతరణ్” ఎన్ఱిఱతిరుద్వాదశనామ తైప్పేళియనుభవిత్తుహ్మప్తరాయ్, అత్తైయప్పడినత్తాకవిరుళిచ్చెయ్కెత్తేళిఱప్ప-నన్ఱి. (పీళుళక్కల్మాఱన్) సమ్మని సమ్మనికళళవుమ్ వైష్ణవత్వమేఱిప్పాయుమ్మడియాన వైభవత్తాలేవన్ఠప్రచురమానయశస్సైయ్కైయరానవాహ్వానడైయ. (మలరడియేమన్నుయిర్క్కెల్లాముయ్కైక్కాఱెన్ఠ) పుష్పమ్మొన్ఱత్తిరువడికళే నిత్యమానవాత్మకళుక్కెల్లాముజ్జీవిక్కైక్కుచితోపాయమెన్ఠ. (నెన్ఱేయన్ఱై) అవర్కళిలే యెరువనాయంశమ్మెటుమ్మడియానవెనక్కుపకరణమాయ్ సౌమనస్యముళ్యమనస్సేప్రసూనసమానమానతిరువడికతైన్ఱియుమ్నమాశ్రయణమ్మణ్ణు.

“నారాయణనాలే” ఎన్ఠ - అవనుడైయన్వీకారమేనిరపేక్షోపాయమెన్ఠతినువాదమాన - కేశవనాలెన్ఱిఱవిప్పదత్తిలే తద్వివరణమాక, “మాతవనెన్ఠతేకొణ్ణు” ఎన్ఠమ్, “ఎమర్కీర్తీమేలెట్రుపిఱప్పమ్ మేవుమెత్తనైయమాక్కినాణ్” ఎన్ఠమ్, “ఎన్ఱైకొణ్ణు” ఎన్ఠమ్, తేళపేతానమైక్కు, “విట్టిలన్ఱుకెన్ఱోతి” ఎన్ఠమ్, “అమ్మన్ఱివిక్కిరమనై - ఎనక్కేయళుళక్కళ్కెయ్య - ఎనక్కెన్న - వితిశూన్ఱ్ఱతు” ఎన్ఠమ్, “తొఱుమనమేతన్దాయ్” ఎన్ఠమ్, “ఎన్ఱైత్తిమనమ్కెడుత్తాయ్” ఎన్ఠమ్, “ఉన్ఱైయెన్నుళేత్తెన్ఱెయెన్ఱిరుడీకేశనే” ఎన్ఠమ్, “ఎఱురనెన్ఱైయాక్కికొణ్ణెనక్కేతనైత్తన్ఱకఱ్ఱమ్” ఎన్ఠమ్, “తామోతరనై” ఎన్ఠమరుళిచ్చెయ్తతశ్శక్తుమనుసేయద్దళ్. ౧౭.

పెరియడియర్ తిరువడిక శేళరణమ్.

తాత్పర్యము. — జగత్కారణభూతుఁడును విరోధినిరసనీఁఁడునునైన భగవంతునివలన నాసంబంధిసంబంధు లిరువదియొకజన్మములయందును భగవద్దాస్యమును లభించిరియని మిక్కిలి హృష్టులై ద్వాదశతిరునామముల ననుసంధించి సాదించిన యాహ్వాన్లయొక్క పాదపద్మములే యుజ్జీవించుటకుఁ దగుమైన యుపాయమని నిశ్చయించుకొని ఓ! మనసా! వారిపాదపద్మముల నాశ్రయించుము. ౧౭.

ఇరణ్ణామ్మత్తిల్ - ఏగ్రాన్దిరువాయ్ మొట్టి ముత్తీర్తీల్.

ఆక - తిరువాయ్ మొట్టి-౧౭-పాట్టు-౧౫౯.

శ్రీః

ఆధ్వార్ తిరువడిక శేశరణమ్.

ఎ మ్మెరు మా నార్ తిరు వడిక శేశరణమ్.

తిరువాయ్ మొట్టి. — ఇరణ్డామ్బత్తు - ఎట్టాన్దిరువాయ్ మొట్టి ౧-పా-అణైవతరవణై వ్యాఖ్యానార్.

మూ. — అణైవతరవణై మేఱ్ఱుమ్బావై యాక । మ్మణార్వతు, ఇరువరవర్ ముతలున్దానే ।

ఇణైవనామెప్పారుట్టుమ్ పిడుముతలామ్ । పుణైవన్ పిఱవిక్కడనీన్దువార్ క్కే ॥ ౧॥

ఆ. — (అణైవతు) ౧ “తామోతరనై” ఎన్దిఱప్పాట్టిల్ ప్రస్తుతమాన సర్వేశ్వరత్వత్తై త్తమ్మడైయ ప్రీత్యతిశయతైలే సహేతుకమాక పునపాదిత్తు, ఇప్పడి సర్వేశ్వరనానవెమ్మెరుమానై యాశ్రయియున్దో శెన్దు పరనైనోక్కి యరుళిచ్చెయ్ కితార్. *

నాగపర్యజ్ఞశాయయాకై యాలుమ్, శ్రియఃపతియాకై యాలుమ్, బ్రహ్మరుద్రర్ కళుక్కు నిర్వాహకనాకై యాలుమ్, సర్వాత్మసజా తీయతయాఽవతీర్ణనాయ్ కొణ్డు సర్వజగద్రక్షకనాకై యాలుమ్, ముముక్షుక్కుళుక్కు ప్రతిబద్ధక నివర్తకనాయ్ కొణ్డు మోక్షప్రదనాకై యాలుమ్, నారాయణనే సర్వేశ్వరనెన్దితార్. ౧.

పన్నీ. — ఎట్టాన్దిరువాయ్ మొట్టియిల్, ౨ “మేవున్ద నైయమాక్కినాక్” ఎన్దు - స్వసమ్మన్దిజనజ్జళుక్కుమ్ ప్రాప్తిపర్యన్తఫలరూప మోక్షప్రదనాయ్ కొణ్డేశ్వరక్ నిఱ్ఱిఱనిలైయైయుమ్, అతుక్కుడియాన పరత్వత్తైయు. మనుసన్నిత్తు, “ఇత్తై సంసారికళిఱ్ఱుక్కువొణ్ణాతు” ఎన్దుపదేశిప్పారాక్కొలి; అవనుడైయ సర్వనిర్వాహకత్వత్తైయుమ్, సంసారనివృత్తిపూర్వకమాన మోక్షప్రదత్వత్తైయుమ్, అతుక్కుఱు ప్పానచేష్టితవైలత్తణ్యత్తైయుమ్, ఇన్ద్రవ్యాపారప్రకాశితమాన సౌలభ్యాదిగుణజ్జల్ నిత్యానుభావ్యమెన్నుమిడత్తైయుమ్, అన్దగుణప్రకాశక మాన వవతారబాహుళ్యత్తైయుమ్, అవతారదత్తైయులుమ్ పరత్వమతిప్రసిద్ధమెన్నుమిడత్తైయుమ్, అవతీర్ణనానవక్ రక్షణవ్యాపారాత్తాల్ పణ్ణుమ్ వ్యాపారమనేకమెన్నుమిడత్తైయుమ్, అవతీర్ణనుడైయపరత్వోపయుక్తమానవతిశయితాకారజ్జ శతీయవల్లారిలైయెన్నుమిడత్తైయుమ్, అవనుడైయ వాశితసౌలభ్యమపరిచ్చిన్నమెన్నుమిడత్తైయుమ్, ఏవంవిధనైత్తామనుభవిక్కుప్పెల్ మైయైయు మరుళిచ్చెయ్ తు, ఉపదేశాన్ని పృత్తరాయ్ స్వలాభత్తోడే తలైక్కుట్టుకితార్. ఇతిత్తోట్టుకిఱ పరత్వమ్, ముతల్ మిరువాయ్ మొట్టిపోలే - స్వరూపగతమాయుమన్దియే, ౩ * తిణ్ణక్ పీట్టిత్తోలే - మనుష్యశ్రేష్ఠపరత్వముమన్దియే, మోక్షప్రదత్వోపయుక్తమాయరుక్కిఱతు. *

అన్య. — అరవు అణైమేర్ అణైవతు (౩) పూ పావై ఆకమ్ (౬) పుణర్వతు ఆవర్ ఇరువర్ (౯) తానే ముతలుమ్ ఎప్పారు ట్టుమ్ (౧౨) ఇణైవనామ్ పిడు ముతలామ్ (౧౫) పిఱవి కడల్ నీన్దువార్ క్కు (౧౮) పుణైవన్. (౧౯)

పన్నీ. — ముతత్పాట్టిల్, ఇత్తిరువాయ్ మొట్టియిలర్థత్తుక్కు సద్భిహరూపమాన సర్వనిర్వాహకత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్ కితార్.

తిరువనద్వాన్వాకిఱ, అడైమేలే, అభిమతమాకచ్చేర్వతు, (౩) పూవితే పరిమళమవడివుకొణ్డాప్పితే భోగ్యభూతయైన, పిరాట్టి యిక్, తిరుమేనియై, (౬) భోగ్యమాకసంక్షేపిప్పతు ఇతునిత్యవిభూతినిర్వాహకత్వమ్. లీలావిభూతినిర్వహణత్తిల్ కారణేశ్వరరాక ప్రసిద్ధరాన, బ్రహ్మరుద్రకళో - ఇవరుడైయ వుత్పత్తిస్థిత్యాదికళుక్కుమ్, (౯) తానే, హేతువాయరుక్కుమ్, రక్ష్యమాన జగత్తిల్ సమస్త పదార్థజ్జళుక్కుమ్, (౧౨) ఆవతారముఖతైలే సజాతీయనాయరుక్కుమ్, రక్షణత్తుక్కు మేలెల్లయనమోక్షత్తుక్కు, హేతువాయరుక్కుమ్, (౧౫) ఇత్రాల్ సర్వముక్తిప్రసజ్గియామైక్కాక సంసారమాకిఱ, కడలై, నీర్దిక్కరైయేఱవేణ్ణువార్క్కు, (౧౮) తెప్పమామవనాయరుక్కుమ్. (౧౯) పుణైవక్ - తెప్పమామవక్.

౧.

ఆవతారిక.— తమపరికరములను దమతో సమానముగఁజేసియు తృప్తినొందక ముక్తలకుఁ బ్రాప్తమగు యొక్కవ్యయమును తమకును తమపరికరములకును బ్రసాదించుటయందుఁ బద్ధసన్నద్ధుడైయున్న సర్వేశ్వరునియొక్క శీలగుణమునజూచి యతీక్రితులై సంసారలసభవిందు ననర్థములనుజూచి వీరందఱు భగవదేకభోగులు కావలయుననిదలంచి సర్వేశ్వరుఁడు మోక్షప్రదుఁడని వానిమోక్షప్రదత్వమును వారికి నుపదేశింప నాయుపదేశము వర్ధిల్లమగుటవలన మనము వీరివలెగాక భగవదేకభోగులైతిమికదాయని ఈ ఎనిమిదవ తిరువాయ్ మొట్టియం దాహ్విర్లు సంతుష్టులగుచున్నార.

ఆర్థము.—సర్వమగు శయనముమీఁద శయనించుట (౩) పుష్పములవలె (భోగ్యభూతయైన) పిరాట్టియొక్క శరీరముతో (౬) సంక్షేపించుట ఆ ఇద్దఱు (బ్రహ్మరుద్రులకు) (౯) తానే కారణముగనుండును ఎట్టివస్తువులకును (౧౨) (ఆవతారములచే) సమానుఁడగును. పరమపదమునకుఁ గారణుఁడగును. (౧౫) జన్మములగు సముద్రమును నీతగొట్టి (దాట నెంచిన) వారలకు (౧౮) తెప్పగానగును. (౧౯).

ఈ.—సర్వేశ్వర తమ్మక్కల్ పణ్ణినవ్యామోహమ్ తమ్మెరువరళవిలుమన్టిక్కే, తమ్మాడుసమ్మనముడై యారళవిలుమ్ వెళ్ళమిట్టపడియొచ్చిన్నార్-క్కిత్; ఇ త్తిరువాయ్ మొట్టియిల్ - “నమ్మాటైసమ్మనమే హేతువాక అవనిప్పడి విషయీకరిప్పానానసిన్పు సంసారికళుక్కుమ్ నమ్మాటైయెరుసమ్మనత్తైయుణ్డాక్కి అవక్కప్పైక్కు విషయమాక్కువోమ్” ఎన్ఱు, అవర్కళుక్కుమోక్షప్రదత్వత్తైయరుళిచ్చెయ్కితార్. ఇ త్తిరువాయ్ మొట్టితన్నై - “ఈశ్వరత్వజ్ఞొల్లుకిఱతు” ఎన్ఱునిర్వహిప్పారుముణ్ణు; “ మోక్షప్రదత్వజ్ఞొల్లుకిఱతు ” ఎన్ఱుభట్టరరుళిచ్చెయ్య

జీ-అ.—అడైవతరవడైప్రవేశే. పృత్రానువాదపూర్వకమాకసజ్గతి (సర్వేశ్వరనిత్యాది). ఇంద్రవాక్యమ్ - ౧ “కేశవన్ఱమర్క్కిమ్మేలమకే ట్టొపిఱప్పమ్” ఇత్యాదియొక్కటాక్షిత్తు. (నమ్మాటైయెరుసమ్మనత్తైయుణ్డాక్కి) నాముపదేశిత్తుశివ్యరూపసమ్మనత్తైయుణ్డాక్కి. నమ్మాటై సమ్మనమెనిఱివిడత్తిలే - “పిల్వైలోకాచార్యర్, “అయ్క్కుడి” ఎనిఱిగ్రామత్తిలే పెరుమాళ్ పఱికోడుత్తార్” ఎన్ఱు కేట్టు తాముమ్పఱిగొడు త్తార్; అత్తైక్కేట్టరుళి పెరుమాళ్ అత్వన్ఱమ్ప్రీతరాయ్ పిల్వైలోకాచార్యరైప్పార్త్తు, “ఉమక్కుమ్ ఉమ్మడైయసమ్మనికళుక్కుమ్ మోక్షమ్ తన్దోమ్, ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమాక, అనన్దరమ్పిల్వైలోకాచార్యర్ ౨ ‘యంయంస్పృశతిపాణిభ్యామ్’ ఇత్యాదిప్పడియే తమ్మడైయపరమకృపై యాలే యెఱుమ్ముముతలానవదై స్ఫుర్తిప్పతు, స్థావరాదికలైక్కటాక్షిప్పతు ముతలానకృపాకార్యమాన శెయల్కలైచ్చెయ్తు ఎల్లార్క్కుమ్ స్వసమ్మనత్తైయుణ్డాక్కియరుళినాతోప్పితే” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్వర్. ౩ “తీర్ త్తనలకళన్” ఇత్యాదియెయ్మ, ౪ “ఇరువరవర్ ముతల్లుదానే” ఇత్యాదియెయ్మపదై (ఈశ్వరత్వమ్మొల్లుకిఱతెన్ఱు నిర్వహిప్పారుముణ్ణైత్తు). ఆతు-ముతల్ బీరువాయ్ మొట్టి. ౫ “తిణ్ణైవీడు” ఇత్యాదియాలే సిద్ధమాకైయాలే, ౪ “పిఱవిక్కడల్ సిన్దవార్క్కు - పుణైవక్” ఎన్ఱుత్తైయుపజీవిత్తుగొణ్ణు మోక్షప్రదత్వమ్మొల్లుకిఱతెన్ఱు

అ-అ-వి.—౨ “యంయంస్పృశతిపాణిభ్యాంయంయంపశ్యతివత్సుషా । స్థావరాణ్యపిముచ్యన్తేకింపునర్బాధవాజనాః”

ఈ. - మృడి. ఇవై తానొన్ఱె యొన్ఱువిట్టిరాతు, ఈశ్వరనాయన్ఱు మోక్షప్రదనామవక్; మోక్షప్రదనా మోక్షు ఈశ్వరనాక వేణుమ్. ఇతుతన్ని త్తెయిత తాకిఱ తేన్నెన్నిల్: ఆధ్వార్ క్కుముతల్ తన్ని లే సర్వేశ్వరనద్యేష త్తెప్పిఱప్పిత్తు, ఆభిముఖ్యత్తెప్పిఱప్పిత్తు, రుచియై యుణ్డాక్కి, ఇవర్ విడిలుమ్ తా విడా తేవిరుమ్మి, ఇతుతానివర్ తమ్మళవిలన్ఱి క్కేతమ్మాడు సమ్మన్ఱముడై యారళపు మిప్పడియే పెరుక్కిరై పురళుక్కిఱపడియై యనుసన్ఱిత్తు, “సర్వేశ్వరక స్వభావమితువానసిన్ఱు, నామ్ పెన్ఱు పేతెల్లారుమ్ పెళుమ్మడివణువోమ్” ఎన్ఱు, సంసారికలై యడై యప్పార్ త్తు, అవర్ కళుక్కు, “మోక్షప్రదక్” ఎన్ను మిడ త్తెయరుళిచ్చెయ్ కితార్.

ఇవర్, తామ్ పెన్ఱు తాయ్ ప్పిఱర్ క్కు పదేశిక్కిఱ పేలు తా; పిరాట్టి, తిరువడి, తిరువనన్దాహ్వానైప్పరికరమాకవుడై తాయ్, ఎత్తనై యేనుమళపుడై యార్ క్కుమ్ స్వయత్నత్తాలే పాపిక్కివరితాయ్, అవనాలే పెళు

జీ. అ. - భట్టరరుళిచ్చెయ్యమ్మడియెన్ఱ పడి. అన్యతరపడే అన్యతరాభిధాయనాం శబ్దానాం కాగతిత్వత్రాహ (ఇనై తానిత్యాదివాక్యత్రయేణ) మోక్షప్రదనానవీశ్వరప్రతిపాదకమిత్తిరువాయ్ మొఱ్ఱియెన్ఱ పడి. ఇరన్ఱుమ్ - ముతత్వాట్టిలేవ్యక్తమ్. విస్తరస్థితి (ఇతుతన్ని లిత్యాది). ఇతుతన్నిల్. ఇత్తిరువాయ్ మొఱ్ఱియిలే. (ఆద్యేష త్తెప్పిఱప్పిత్తెన్ఱు) ౧ “యాతామమ్మల్ గో నీన్ఱుమెవరత త్తెన్ఱు వీడు శెయ్యమ్” ౨ “ఇశైవిత్తెన్ఱై” ౩ “ఎన్నిశైవిన్ఱై” ఇత్యాదియైప్పల్. (ఆభిముఖ్యత్తెప్పిఱప్పిత్తెన్ఱు) ౪ “నుయర్వఱమతిలమరుళిన పైయైప్పల్ యద్వా, ఇరన్ఱుమ్ - ౫ “తీను న్నెడుత్తాయ్” ౬ “మరువిత్తొమ్మరున మేతన్దాయ్” ఎన్ఱైప్పల్ వాతల్. (రుచియై యుణ్డాక్కియెన్ఱు) ౭ “అడి మైక్కిణన్ఱు శెయ్ విత్తు” ౮ “నిన్నలాలితేక్ కాణ్” ఇత్యాదియైప్పల్. ౯ “యానొట్టి” ఇత్యాదియైప్పల్. (ఇవర్ విడిలుమిత్యాది) ౧౦ “ముడియాత తేన్నెన్ఱేలిన్” ౧౧ “కేశవప్రమర్” ౧౨ “వోవ్దక్” ఇత్యాదికలైప్పల్ (ఇతుతానివర్ తమ్మళవిలన్ఱి క్కేయిత్యాది). “అవక్ కృపైక్కివెళుమయమాక్కునోమ్” ఎన్ఱు తిక్ వివరణమ్ (నామ్ పెన్ఱు పేతెల్లారుమిత్యాది).

పాట్టుక్కళితేయిఱ్ఱి ఉత్తార్ త్తై వివరిక్కితార్ (ఇవర్ తామిత్యాది). పరికరమాకవుడై తాయ్ - పరికరమాకవుడై యసర్వేశ్వరనై విషయమాకవుడై తాయ్. పిరాట్టి తిరువడి తిరువనన్దాహ్వానైత్తుక్కు - ౧౫ “అణైవతరవణైమేల్” ఇత్యాదౌహృదయమ్. (స్వయత్నత్తాలే ప్రాపి

అ. అ. వి. - ౧౩ “పళవేళులకు” ౧౪ “వైరుద్దామణినన్ఱక్” ఇత్యేతద్దశక ద్వయచ్ఛూదినిధాయాహ (ఇవర్ విడిలుమ్ తా విడా తేయితి) — “సంసారికళుక్కుమ్” ఇత్యేతద్వివృణోః (సంసారికలై యడైయవితి). “సంసారికళుక్కు” ఇత్యుచ్యమానుబంధనచనస్య - త్రిచతురాదిపురుషమాత్ర పరత్వన్యవచ్ఛేదకత్వాత్. ఏతేన - “ఇతుతన్నిల్ శెయిత తాకిఱ తేన్నెన్నిల్” ఇతిశబ్దేతుర్నిమిత్తచ్ఛ దర్శితంభవతి — (పిరాట్టితిరువడి తిరువనన్దాహ్వానైయితి) ఏతత్ యగ్ధాస్థితం యోజయతుం శక్యతే; అన్విక్ర పడే (ఇప్పడియర్క్కిఱముక్తప్రాప్యభోగ త్తై) ఇత్యత్ర. ఏనంభూతంముక్తప్రాప్యంయద్వన్ఱు, తద్విషయంభోగమిత్యర్థోఽన్వీకార్యః. — (ఇప్పడియర్క్కిఱముక్తప్రాప్యభోగ త్తైయితి) ఆత్ర - ఏనమ్బుతోముక్తప్రాప్యోయోభోగోస్తీ, తమిత్యర్థః. (పిరాట్టితిరువడితిరువనన్దాహ్వానైయితి) అస్య - “అణైవతరవణైమేల్ పూమ్మవై యాకమ్ పుణర్వతు” ఇత్యత్రచ, ౫౧ “అనైయిడర్ కడిన్ఱ” ఇత్యనేన - గరుడవాహనత్వంసూచ్యతేతి, తత్రచచ్ఛూదయమ్; (ఎత్తనై యేనుమళపుడై యార్ క్కిత్యాదే) ౧౬ “కిన్ఱిరున్ఱున్ఱిన్ఱు” ఇత్యాదౌహృదయమ్, ౧౭ “ముక్తిమప్పతిరున్ఱున్ఱు” ౧౮ “నాయమాత్మాప్రసవనేలభ్యః” ఇత్యాది.

౧॥ ౨-వి-౯౫.	౨॥ ౪౮-౯.	౩॥ ౭-౪.	౪॥ ౧-౧.
౫॥ ౧౭-౮.	౬॥ ౧౭-౭.	౭॥ ౧౩-౩.	౮॥ ౧౩-౪.
౯॥ ౭-౭.	౧౦॥ ౧౬-౭.	౧౧॥ ౧౭-౧.	౧౨॥ ౧౭-౪.
౧౩॥ ౫.	౧౪॥ ౧౬.	౧౫॥ ౧౮-౨.	౧౬॥ ౧౮-౭.
౧౭॥ వి-పు-౩-౮-౬.	౧౮॥ క-ఉ-౧-౨.		

ఈ — ప్పార్ ప్పార్ క్కువరు త్తమఱప్పెఱలాయ్, సంసార త్రిల్ భోగజ్జల్ పోలే అస్థిరమాయరుక్మైయన్తి క్కేని త్యమాయ్, అనిశదమాయరుక్మైయన్తి క్కే అత్యన్తమ్ సుటమాయ్, దుఃఖమిశ్రమాయరుక్మైయన్తి క్కే సుభైక తానమాయ్, మద్గళమాయ్, ఉత్తమమాయ్, అపరిచ్ఛిన్నమాయ్, ఇప్పడియరుక్మిఱము క్తప్రాప్యభోగత్తై త్తమక్కుమ్ తమ్ పరికరత్తుక్కు మనకొడుప్పానాక ప్పారిక్కిఱపడియైక్కణ్ణై, “సంసారికత్తై యుమీద్యభో గికళామ్బడి పణ్ణవేణుమ్” ఎన్ఱుపార్ త్తు అవర్ కళైక్కుఱిత్తు హితమరుళిచ్చెయ్య, అతుక్కేట్టపిన్ఱుమవర్ కళ ప్పడైయనిలైయిల్ నిన్ఱుమ్ కొలైయాతే, మాల్యవాత్తోడక్కమానార్ రావణనుక్కు చొన్నహితమోబలే

జీ-అ.-క్కువరితాయెన్ఱుతు) ౧ “అర్ కాణ్ణాక” ఎన్ఱైప్పడై. (వరు త్తమఱప్పెఱలాయెన్ఱుతు) ౨ “పుణైవణ్” ఎన్ఱైప్పడై. ౩ “నలమన్దమిల్ల తోర్ నాడు” ఎన్ఱైప్పడై. (సంసార త్రిల్ భోగజ్జళితాది). మేల్లణ్ణమ్ - ౪ “పరిపూర్ణానవరతనిత్యవిశదతమ్” ఇత్యాదిగద్యవాక్య మనుసంధేయమ్. (అపరిచ్ఛిన్నమాయ్) ఇరుక్కుమెన్ఱుమాట్టినిర్వహిప్పడు. (తమక్కుమ్ తమ్ పరికరత్తుక్కుమెన్ఱుతు) ౫ “కేశవన్ఱమర్” ఇత్యాదియైప్పడై. (అవకొడుప్పానాక ప్పారిక్కిఱపడియైన్ఱుతు) ౬ “అశ్వరెమ్మావీడే” ఎన్ఱైప్పడై సూచితమ్. (హితమరుళిచ్చెయ్య యెన్ఱుతు) ౭ “నాడుపుకువీర్” ఎన్ఱైప్పడై. ప్పడైయనిలై-పూర్వస్థితి. (మాల్యవాత్తోడక్కమానారెన్ఱుతు) మారీచణ్, శ్రీవిభీషణాశ్వాత్, మెన్ఱుతు) ౮ “నాడుపుకువీర్” ఎన్ఱైప్పడై. ప్పడైయనిలై-పూర్వస్థితి. (మాల్యవాత్తోడక్కమానారెన్ఱుతు) మారీచణ్, శ్రీవిభీషణాశ్వాత్, మెన్ఱుతు)

అ.అ.వి.- (అవనాశేపెఱప్పార్ ప్పారిక్కిత్యాదే) ౧ “అనైయిడర్ కడిన్ఱ” ౨ “పుణైవణ్” ఇత్యాదౌహృదయమ్; ౩ “యమేవైవపుణితే” ఇత్యాది. ౪ “నలమన్దమిల్ల తోర్ నాడు” ౫ “తుయిరిల్లావీడు” ఇత్యాదికంఘడినిధాయాహ (సంసార త్రిల్ భోగజ్జళితాది). అత్ర - ౬ “క్షీణేపుణ్యే మర్త్యలోకవిశన్తి-గతాగతం కామకామాలభన్తే” ౭ “నవపునరావర్తతే నవపునరావర్తతే” ౮ “ఏతేన ప్రతిపద్యమానా ఇమం మానవమావర్తం నావర్తన్తే” ౯ “ఇరుళకర్దుమెఱికతిర్ కొమణ్డలత్తాడేన్ఱుమై త్తేణివాణ్ణి” ౧౦ “పోయినార్ పిన్ఱైయిత్తిన్ఱైక్కొన్ఱుమ్ పుణ్ణొడుక్కి లుమ్ పోకవొట్టాక” ౧౧ “మామవేత్తపునర్ నన్దదుఃఖాలయమకాశ్వతమ్ | నాన్నువన్ఱిమఱ్ఱానస్సంసిద్ధిం పరమాజ్ఞతాః | అబ్రహ్మభువా ల్లోకాః పునరావర్తన్తిన్ఱున్ | మామవేత్తకుకాన్తేయ పునర్జన్మవద్యతే” ఇత్యాదీని, ౧౨ “అనాపృత్తిశ్చబ్దాదనావృత్తిశ్చబ్దాత్” ఇతి సూత్ర భాష్యవాక్యానిచ, ౧౩ “యత్ర నాన్యత్పశ్యతి నాన్యచ్ఛృణోతి నాన్యద్విజానాతి” ఇత్యాదీనిచ, ౧౪ “త్వత్సాక్షాత్కారణాన్దోష” ౧౫ “స్వృ తేన కలకల్యాణభాజనం యత్ర జాయతే” ౧౬ “ఇహక్షయాన్నివర్తన్తే” ౧౭ “అసన్తోషశ్చభవతి” ౧౮ “స్వగ్దేపిపాతభీతస్య” ౧౯ “దేవా శ్చాగోమఖాన్ సర్వాన్” ౨౦ “దేవాస్సర్వం పరిత్యజన్” ౨౧ “ఏతేనైనిరయాస్తాత” ౨౨ “యన్తి కదృష్టే తదితరపదైర్గమ్యతే గోష్పద త్వమ్” ౨౩ “యన్తిన్ఱన్ఱిస్తమతిర్నయాతిః కమ్” ఇత్యాదీనిచ, ౨౪ “పరిపూర్ణానవరతనిత్యవిశదతమ్” ఇత్యాదిగద్యవాక్యాదికంఘాత్రాసు సన్ధేయమ్. (పిఱిర్ క్కువదేక్కిఱపేఱుతా - అపరిచ్ఛిన్నమాయ్) ఇరుక్కుమ్, ఇతివాక్యంభీత్వా (ఇప్పడియరుక్మిఱవిత్తాది) వాక్యాన్త రమ్” ఇతి చయోజయన్తి. (అపరిచ్ఛిన్నమాయ్) ఇరుక్కుమతాయ్ (ఇప్పడియరుక్మిఱ) ఇత్యేకవాక్యతయాపియోజయతుంశక్యతే. (తమ్ క్కుమ్ తమ్ పరికరత్తుక్కుమిత్తాది) ౨౫ “ముషియాతతెన్నై నక్కేలిని” ౨౬ “కేశవన్ఱమర్” ౨౭ “కొవిన్దక్కుడక్కూత్తక్” ఇతిగాథా భిష్ఠ, ౨౮ “ఎమ్మావీట్టు త్రిఱముమ్ శెప్పమ్” ఇత్యత్ర * ఎన్ఱైప్పడై తానమావీడు” ఇతివత్సమాణాన్తేనచఫలతి. (అవకొడుప్పానాక ప్పారిక్కిఱపడియై యెన్ఱుతు) ౨౯ “అశ్వరెమ్మావీడు” ఎన్ఱైప్పడై సూచిత మెన్ఱుపుమామ్. (సంసారికత్తై యుమిత్తాది) ౩ “పులన్ఱైన్ఱు మేయుమ్” ఇత్యాది. —

౧౧ ౧౮-౭.	౨౧ ౧౮-౧.	౩౧ ౧౮-౪.	౪౧ ౪-త్ర-౧.	౫౧ ౧౭-౧.
౬౧ ౧౮-౧-౧.	౨౨ ౧౮-౨.	౪౧ క-ఉ-౧-౨.	౬౧ భ-గీ-౯-౨౧.	౧౦౧ ఛాం-ఉ-౮-౧౫.
౧౧౧ ఛాం-ఉ-౪-౧౫.	౧౨౧ పెరి-తి-మొ-౩౯-౩.	౧౩౧ పెరి-తి-మొ-౩౫-౨.	౧౪౧ భ-గీ-౮-౧౫-౧౬.	౧౫౧ తా-మి-౪-౪-నూ-౨౨.
౧౬౧ ఛాం-ఉ-౭-౨౪.	౧౨౨	౧౪౧ వి-పు-౫-౧౭-౧౭.	౧౬౧	౨౦౧
౨౧౧ వి-పు-౬-౫-౫౦.	౨౨౧ వి-పు-౨-౬-౩౧౪.	౨౩౧ వి-పు-౧-౧౭-౫.	౨౪౧ భార-మో-౨౫-౬.	౨౫౧
౨౬౧ వి-పు-౬-౮-౫౮.	౨౨౨ ౧౬-౭.	౨౪౧ ౧౭-౪.	౨౬౧ ౧౯-౧.	

ఈ. - నాన్ద సంసారి చేతనక, ౧-ఏవబ్రహ్మప్రవిష్టస్త్రి, ఎన్నిటపడియే-అప్పెరియమడువిలే విల్లున్దుతక తాపమెల్లామా
 అమాప్పోలేయాయ్దొలు, ముతలిలేయివై యిల్లాతవక తిరువనన్దాన్ద్రాన్దేలేయణైదు, ఇవై యుణ్డాయ్ కల్గిన్దొ
 చైప్పోలే యరుక్కుప్పడి. విడాయర్ మడువిలేవిల్లుమాప్పోలే యాయ్దొణైవతు. (ఆరవణై మేల్) నాన్దొమ్,
 కుళిర్ త్తి, మెన్దై కలై స్వభావమాకవుడైయ తిరువనన్దాన్ద్రాన్దోడేయణైవతు; ౨-“పుల్ కుమణైయామ్” ఎన్నక్కడ
 వతిత్తేయవనై. శేషభూతనడిమైశెయ్ తల్లతు తరియాతాప్పోలే, శేషియుమ్ శేషభూతనోడేఅణైన్దలతు తరియా
 తానాయరుక్కి-ఆపడి.

(పూమాబ్బవై యాకవ్ పుణర్వతు) భోగ్యతైక వేపైయాయ్ నిరుపాధిక స్త్రీత్వతైయుడైయ పెరియపిరాట్టి
 యారోడేకలన్దున ర్తిప్పతు. (ఆకవ్ పుణర్వతు) ఆత్మగుణజ్ఞో కుమరిరున్దుపోమి త్తనై. “అణైవతు, పుణర్వతు” ఎన్ని

జీ-అ-శిచ్చెయ్ తార్ (తాపత్రయేత్యాది). ఇతు-“అణైవతు” ఎన్ద పదసామర్థ్యసిద్ధమానభావమ్. శ్రీభారతే మజ్జిగీతాయామ్, ౧-“త్యక్త్వా
 కామంభయంకౌఠం లోభంమోహాన్చమత్సరమ్ । ఏవబ్రహ్మప్రవిష్టస్త్రిగ్రీష్ఠేతమివహృదమ్” ౩-“బృహత్సాన్ద్యంపాణత్యాచ్యుతభృషీత్వ
 భిషియతే” ఎన్ద బ్రహ్మశబ్దత్తిక నిరుక్తియెప్పల్దొ (అప్పెరియమడువిలేయెన్దతు). ఇవై యిల్లాతవక - తాపజ్ఞలిల్లాతవక. “గ్రీష్ఠేతమివహ్ర
 దమ్” ఎన్ద కుక్కర్థమ్ (విడాయరిత్యాది). “ఆరవణై” ఎన్ద పదత్తుక్కువాననై (నాన్దొమ్మిత్యాది). మెన్దై - మృదుత్వమ్. “అణైమేల్”
 ఎన్దతు - అణైయోడేయెన్ద తృతీయావిభక్తియాక్కి (తిరువనన్దాన్ద్రాన్దోడేయెన్దతు). ఉక్తాశ్లేషమాణమ్ (పుల్ కుమణైయామ్ ఎన్నక్కడ
 వతిత్తేయవనైయెన్ద) ముతల్ దీరువన్దాతి. పుల్ కుమణైయామ్ - శాయ్ న్దుకొళ్యయోగ్యమానవణైయామ్ ఎన్ద పడి. సంసారతప్తనాకైయారే
 తన్నైప్పల్దొ యననానన్దిక్కితాక, స్వతోనిరతిశయానన్దియానన నివనైప్పల్దొనన్దిక్కి క్కుడుపావెన్న (శేషభూతనైత్యాది).
 సజ్జతారేయెన్ద పడి.

“పూమ్” ఎన్ద - అబ్బికాయ్, అత్తార్, భోగ్యతైయెచ్చిల్లుకీతు. స్త్రీత్వమ్ అల్లాతార్ క్కు మివకుక్కు మొత్తిరుక్తైయారే లక్ష్మీ
 ఎన్ననమైదిరుక్కు, “స్త్రీ” ఎన్ద విశేషిక్కికీతు - కర్తోపాధిక మల్లాతస్త్రీత్వతైయుడైయభాకైయారే; ఆవర్కళిల్ వ్యావృత్తమాన స్త్రీత్వ
 ముణైన్దు మివన్దొన్ద (నిరుపాధిక స్త్రీత్వతైయుడైయవెన్దొత్తార్). “ఆకవ్ పుణర్వతు” ఎన్ద పదప్రయోగత్తుక్కుభావమ్ (ఆత్మగుణజ్ఞలిత్యాది).
 కుమరిరుక్తై - కుమరియాయరుక్తైయెన్ద శబ్దార్థమ్. అతావతు - కుమరి-కుమారి. కన్నికై. అనుభవయోగ్యమన్దిక్కియెన్ద పడి.
 ఆత్మగుణజ్ఞలిత్యాదివాక్యత్తుక్కు - పరమరసిక నానవీశ్వరక పిరాట్టియుడైయ విగ్రహసాన్దర్యాతిశయాద్రాపగుణజ్ఞతైయెట్టు ఆత్మగుణపర్య
 న్దమ్ పోక మట్టా నెన్దుకరుత్తు. అణైవతు పుణర్వతైన్దికతి తేయెన్దికవాక్యమ్. వ్యాఖ్యాతావినీడుపాడు. ఇవాన్ద క్యత్తుక్కుకరుత్తు - అగ్యి

అ-అ-వి. — “గ్రీష్ఠేతమివహ్రదమ్” ఇత్యత్ర, గ్రీష్ఠేతమిత్యసేన - దృష్టాన్తస్య మహత్త్వంఘటితమ్; దాన్దాన్తికేతు బ్రహ్మశబ్దోవ
 ర్తతే, ఏతదుభయచ్చుచ్చాదినిధాయాహ (అప్పెరియమడువిలేయితి). చేతనఃపరమాత్మానం లభ్యానిరస్తాఖిలయఃఖో నిరతిశయానన్ద్యయభాభవతి
 తథా అఖిలహేయప్రత్యసీకానవధికాతిశయానన్దస్సవ్యయమపి స్వాశ్రితవిశ్లేషసహిష్ణుత్వాత్ స్వాశ్రితసంశ్లేషా నిర్దుఃఖోనిరతిశయాన
 న్దీవభవతిత్యర్థః. — ౪ “విస్తరస్యచసజ్జిహః” ఇతిన్యాయాత్ “గ్రీష్ఠేతమివహ్రదమ్” ఇత్యేతద్భాదినిధాయ ఉక్తమధం
 సజ్జిహేణదర్శయతి (విడాయర్ మడువిలేయితి). “అణైవతు” ఎన్నిటపదమానత్తుక్కుమెన్నవుమామ్. “తాపత్రయజ్ఞశాలే” ఇతి
 వాక్యే - శేషిణశేషభూతవిషయవిశ్లేషసహిష్ణుత్వేత్వత్సంశ్లేషైకధారకత్వేచ భగవద్వ్యామోహఏవహేతురితిఫలతి; “అణైవతు” ఇతి-భగవ
 త్కుర్వతీతయాభిధానాత్. నాన్దొమ్ కుళిర్ త్తి ఇతివాక్యే - విషయస్వభావోపహేతురితినూచ్యతే. “అణైయాయరుక్కి - ఆరవోడే,
 అణైవతు - అణైయమతు - అణైయానిత్తు” ఇత్యభయత్రపదసాన్దంహృదినిధాయాహ (శేషభూతనైతి). (శేషభూతక, శేషియితి)
 పదద్వయచ్చ - హేతుగర్భమ్. నచేదుభయోరపిస్వరూపసిద్ధిర్న స్యాదితిభావః. — “పూవితే పరిమళమ్ వడివుకొణ్డాప్పోలే భోగ్యభూతైయాన

ఈ—అతితే-మూవర్ కుమ్ భోగ మొత్తిరుక్కయాలే. ౧ [రమ్యమావసంభంకృత్యా] అఱుపతినాయరమాణ్ణుమ
లడునిన్ద చక్రవర్తితన్నాదరత్తుక్కు పోరుమ్మడిశమైత్తమాళికెళిలుమ్, తిరువుళ్ళత్తుక్కుప్పొరున్ది అఱుకియతాయి
రున్దతుకాట్టిలే ఇళైయ పెరుమాళ్ శమైత్త ఆశ్రమమూయిల్లు. [[తయోరమమాణాః] నాయక రాన పెరుమాళ్
రసమల్లవేపిరాట్టియతు, పిరాట్టిక్కుప్పిఱుక్కుమ్ రసమన్దే పెరుమాళతు, అప్పడియే, అచ్చేర్ త్రికణ్ణుకక్కుమవరితే
యిళైయ పెరుమాళ్. [వనే] “పడై వీడర్ కాట్టిలే రమితార్ కళో” ఎన్దుతోడూతే, కాడర్ కాట్టిలే వర్తితాప్పోలే
పోరున్దియరున్దపడి. ఆక చొల్లిల్లొన్దూయిల్లు - సర్వేశ్వరనుమ్ పిరాట్టిమారుమాక తిరువనన్దాన్ద్రానాకిఱపడుక్కై
యిలేయరుక్కై. ణ్ణుకన్దమైశెయ్కై ముక్తపాప్యభోగమాకిఱతు.

(ఇరువరవర్ ముతలున్దానే) బ్రహ్మరుద్రర్ కళుక్కుమ కారణభూతనాయరుక్కుమ్. ౨ “సబ్రహ్మసశివః” ఎన్దిఱ
ప్రసిద్ధియాలే (ఇరువరవరెన్దితార్.) అవ్విభూతియైచ్చొల్లుకిఱవిడత్తిలే (అణైవతు, పుణర్వతు) ఎన్దెయాలే -
అతుభోగభూమియాయ్ నిత్యమూయరుక్కుమెన్నుమిడముమ్, ఇళ్లు (ముతల్) ఎన్దెయాలే - ఇవ్విభూతియిల్
కార్యకారణభావత్తాలే వన్దసమ్మన్దముమ్, ఇతుత్తా ఆవతర్ణివతామెన్నుమిడముమ్ శొల్లుకిఱతు. ఇత్తాలే-బ్రహ్మరు
దర్ కళో సంసారబద్ధర్ కళెన్నుమిడముమ్, ఈశ్వరనేమోక్షప్రదనాకవల్లా నెన్నుమిడముమ్ శొల్లుకిఱతార్. ఆక,
ఆశ్రయణీయనవనే, బ్రహ్మరుద్రర్ కళాశ్రయణీయరల్లరెన్దై; ౩ “ఆబ్రహ్మస్తమ్మపర్యన్తాజగదన్తర్వ్యవస్థితాః | ప్రాణినః
కర్తజనితసంసారవశవర్తినః” ఎన్నానిన్దతితే.

ఇప్పడిబ్రహ్మరుద్రర్ కళుక్కుమ కారణభూతనాకైయాలే వన్దమేన్దెయైయుడైయవఁ. (ఎప్పొరుట్టుమిణైస
నామ్) దేవాదిసకలపదార్థజ్ఞోతోఱుమ్ సజాతీయనాయ్ వన్దవతరిక్కుమ్. బ్రహ్మరుద్రర్ కళోనడువేవన్దతరిప్పతు,
ఉపేన్ద్రీనానతు, చక్రవర్తిశ్రీవసుదేవర్ కళళవిలే అమైత్తువన్దపిఱప్పతు, మహావరాహమావళు, కుబ్జామృనూవ
తాకానిఱుమ్. ఇప్పడితాఱువిట్టుప్పిఱికిఱతెత్తుక్కాక వెన్నిల్ (వీడుముతలామ్) మోక్షప్రదనాకైక్కాక.
జీ-అ-పాప్రాయన్దాయత్తాలే, పిరాట్టియోడేకూడవెన్దైయాలే-ఇవ్విరువర్ కుమ్ పిఱుక్కుమరసమ్, శేర్ త్రియైయనుభవిత్తయాలే తిరు
వనన్దాన్ద్రానకుమ్ పిఱుక్కుమెన్దై. ఉక్తత్తుక్కుసంవాదమ్ (రమ్యమావసంభంకృత్యాది). శ్రీసజ్జేపే. “రమ్యమ్” ఎన్దతుక్కుభావమ్ (అఱుపతినా
యిరమిత్యాది). శమైత్త - ఆకిన. కట్టినవెన్దపడి. నాయకనాయకికళో పరస్పరసంక్షేపత్తాలేరమిక్కితార్ కళో, ఇళైయ పెరుమాళ్ రమిక్కు
మ్మడియెన్దెన్న (నాయకరానమిత్యాది). విషయభేదప్రయుక్తరసభేదసర్వత్రసమానఇతిభావః. చిత్రకూటత్తిలిరుప్పెచ్చొన్నచాతే- “వనే”
ఎన్దతుసిద్ధమూయరుక్కు, పుణః “వనే” ఎన్దవిశేషిత్తతుక్కుభావమ్ (పడైవీడరిత్యాది). పడైవీడర్-పడైవీట్టిలేయరుక్కుమవర్ కళో. కాడర్-
కాట్టిలేయరుక్కుమవర్ కళో. “పర్యన్తావిద్యయిల్” ఇత్యాదివాక్యోక్తార్థనిగమనమ్ (ఆకవిత్యాది). ఆకిఱతెన్దవనన్తరమ్-ఎన్దుఇత్యధ్యాహర్యమ్.

ఇన్నార్ - ఎన్నాతే, “ఇరువరవర్” ఎన్దిఱతెన్దెన్నిల్ (సబ్రహ్మేత్యాది). ఇవిడత్తిలే- “సః” ఎన్దిఱతనుపయుక్తమ్; “బ్రహ్మ,
శివః” ఎన్దిఱతేవేణ్డనతు. ఇత్తాలే ఫలితమ్ (అవ్విభూతియైచ్చొల్లుత్యాది). నిత్యమూయరుక్కుమెన్దతు- “అణైవతు, పుణర్వతు” ఎన్దిఱనర్తమానత్తాలే
సిద్ధమానపర్థమ్. ఆవతర్ణివతు - ఉన్దానతునశిప్పతు. కారణత్వకథనత్తాలే ఫలితమ్ (ఇత్తాలిత్యాది). కర్తవశ్యరాకైయాలేబద్ధరెన్దపడి. “ముత
లుమ్” ఎన్ద చళబద్ధత్తుక్కుర్థమ్ (ఆకవాశ్రయణీయరమిత్యాది). ధ్యేయనుమెన్దనుక్తసముచ్చయమెన్దపడి. బ్రహ్మాదికళాశ్రయణీయరల్లా మెక్కుడి
సృజ్యత్వకర్తవశ్యత్వజ్ఞైష్టుతిరువుళ్ళమ్మోదీ, అవర్ కళోకర్తవశ్యరెన్దెక్కుప్రమాణమ్ (ఆబ్రహ్మేత్యాది). శ్రీవిష్ణుధర్మేశ్వరకవచనమ్.

“సర్వాధికనానవక్ సులభనానాక్” ఎన్దు అవక్ సౌలభ్యత్తుక్కుతిశయజ్ఞోల్లువారాక, ఇత్తాలవక్ పెరుమైశొల్లుకిఱతెన్దితార్ (ఇప్పడి
యిత్యాది). ఇణైవక్ - సజాతీయక్. దేవాదిసమస్తపదార్థజ్ఞుక్కు మవతారముఖేన సజాతీయనామెన్దుశబ్దార్థమ్. అప్పడియవనవతరిత్తమై
యున్దోవెన్న (బ్రహ్మరుద్రర్ కళిత్యాది). అమైత్తు - సజ్జోచ్చిత్తు. వీడుముతలామ్-మోక్షత్తుక్కుపేతువాయరుక్కుమ్. అప్పడిమోక్షమకొ

ఈ...అవతరి త్తవిడగ్గలిలే పక్షిక్కుమోక్ష త్తైక్కొడుప్పత్తు, పిశాచత్తుక్కుమోక్ష త్తైక్కొడుప్పత్తు తాకానిట్టుమ్. అవకవన్దవతరిప్పత్తు మోక్షప్రదనాకై కాకవాకిల్, ఎల్లారుమ్పిన్నై ముక్తరాక వేణ్ణావోవెన్నిల్ (పిఱవి క్కడలోనీస్తువార్క్కు - పుణై వణ్) “సంసారమెన్దొరు పెరుజ్జడల్, అతెజ్జళాఱ్కడక్కుప్పోకాతు, ప్రబల నాననీయేకట్టిత్తుత్తర వేణుమ్” ఎన్నిరుప్పార్క్కు ప్రతిభూవాయ్ నిన్దుకడ త్తైక్కొడుక్కుమ్. పుణైయామవనె స్తపడి - సర్వభరనిర్వాహకనామవనెన్దు పడి. ౧ “సంసారసాగరంఘోర మనన్తక్షేత్రభాజనమ్ | త్వామేవశరణం ప్రాప్య” ఎన్నిరుప్పార్క్కుక్కడ త్తైక్కొడుక్కుమ్. †(పుణైవనెన్దు - తెప్పమామవ నెన్నువుమామ్) ౨ “విష్ణు పోతమ్” ఎన్నక్కడవతిత్తే - ఎకదేశ త్తైప్పత్తనిత్తైయన్ది క్కే, అక్కరైయుమిక్కరైయుమాయ్నిట్టు మోడమూయిత్తు.

౧.

జి-అ-దు త్తవిడమన్దోనిన్దు (అవతరి త్తవిత్తాది). ౩ “సంసారమకరో త్తస్యబ్రహ్మమేధేనరాఘవః|స్వపదఞ్చదదౌత సైయోగి ధ్యేయంసనాతనమ్” ఎన్దు త్తైప్పత్తు (పక్షిక్కుమోక్ష త్తైక్కొడుప్పత్తు). పక్షి-జటాయు. ౪ “అక్షయ్యస్సర్వవాసస్తేయాపదిన్దోభవిన్యతి | నష్టేశక్రోతత స్సర్వోరాతాన్యజ్యంమసుగచ్ఛతు” ఎన్దు త్తైప్పత్తు (పిశాచత్తుక్కుమోక్ష త్తైక్కొడుప్పత్తు). పిశాచః- ఘట్టాకర్షః. పుణైవనామ్-పుణై ప్పట్టవనామ్ పుణై - ప్రతిభూవుమ్, తెప్పముమ్, భరముమ్. యో భవి కాధమర్థయార్చ ధ్యేతిష్ఠతి, సః - ప్రతిభూరిత్యుచ్యతే. ఇవకపుణై యాయ్, ఫలప్రదక వేటారుత్తనారెన్దు (పుణైయామవనిత్తాది). అప్పడికడ త్తైక్కొడుక్కుమోవెన్దు (సంసారసాగరమిత్తాది). జితస్తా యామ్. ౨ “నిస్తర నిమనీషిణః” ఎన్దు మేల్. పుణైవణ్ - తెప్పమామవనెన్దురానరత్తుక్కుప్రమాణమ్ (విష్ణుపోతమిత్తాది). ‡(విష్ణుధర్మ, “సంసారార్థమవగ్నానాం విషయాక్రాంతచేతసామ్ | విష్ణుపోతంవినానాన్యత్ప్రీఞ్చిదస్తిపరాయణమ్.” విష్ణు - వ్యాస్తా” ఇతిధాతుం హృదినిధాయ విష్ణుశబ్దార్థమాహ (ఎకదేశ త్తైయిత్తాది). మధ్యేభజ్జురత్వశక్త్యావకాశో నేతిభావః. ఆరవజైమేల్ - అజైవతు, పూమ్మవైయాకమ్ పుణ ర్వుతు, ఇరుదరవర్ ముతలుమ్తానే, వీడుముతలాకైక్కాక - ఎప్పారుట్టుమిజైవనామ్, పిఱవిక్కడలో నీస్తువార్క్కు-పుణైవనిత్త్యన్యః. ౧.

అ-అ-వి-పిరాట్టియై తిరు మేనియై”ఎన్దురైయిలే.—ఇరువరవర్దుతలుమ్ తానేయాయ్-ఎప్పారుట్టుమ్-ఇజైవనామవనాయ్, వీడుముతలామ వనాయ్-పిఱవిక్కడలోనీస్తువార్క్కు - పుణైవనామవణ్ - అజైవతరవజైమేల్; పుణర్వుతుపూమ్మవైయాక మిత్త్యన్యః.

౧.

ప్ర-తి.—అజైవతరవజైప్రవేశే. (మూల్యవాక్తోడక్కుమానార్ రావణమక్కుచ్చొన్న హితమ్మాలే ఆవర్కళి త్తైయనాదరిత్తిరుక్కు.) యుద్ధకాణ్డేపఞ్చత్రింశే, “తతస్తుసుమహాప్రాజ్ఞోమూల్యవాన్నామరాక్షసః | రావణస్యవచస్య త్వాఇతిమాతామహాబ్రహ్మ” ౧౭౫|| విద్యా స్వభిషితియో రాజారాజన్నయానుగః | సకాస్తివిరమైశ్వర్యమరింశ్చకరు తేవశే|| ౧౭౬|| సద్ధానోహికాలేనవిగృహ్లాంశ్చారిభిస్సహ | స్వపక్ష వర్ధనంకుర్వన్తహదైశ్వర్యమత్తు తే|| ౧౭౭|| హీయమానేనక రవోర్రాజ్ఞానస్థిస్సమేనచ | నశత్రుమనసుస్యేతజ్ఞాయాన్కురీవ్విశవిగ్రహమ్|| ౧౭౮|| తన్తహ్యంహోచతేనస్థిస్సహరామేణరావణ | యదర్థమభియక్తాస్ససీతాతస్మైప్రదీయతామ్|| ౧౭౯||” ఇతిమూల్యవతో క్షేనతిరావణః ఉత్తరసర్గే, “తత్తుమూల్యవతోవాక్యంహితముక్తందశాననః|నమర్షయతిదుష్టుత్తాకాలస్యవశమాగతః”||౧౮౦||—ఆరణ్యకాణ్డేపీకోనచత్వారింశే సీతాహరణా ధంసాహయ్యంకుర్విత్తున్దోమరీచః, “అహంతస్యప్రభావజ్ఞోనయుద్ధజేనతేక్షుమమ్ | బలింవానముచింవాపిహన్యాధ్ధిరఘనన్దనః|| ౧౮౧|| రణే రామేణయుధ్యస్వత్తుమాంవాకురురాక్షస | నతేరామకథాకార్యానచైనంద్రస్తుమ్హస్సి|| ౧౮౨|| బహవస్సాధవోలోకేయక్తాధర్మమస్మితాః | పరేషుపరాధేనవిన్దస్త్వస్సపరిచ్ఛదాః|| ౧౮౩|| సోఽహంతవాపరాధేనవిన్ శ్యేయంనిశాచర | కురుయత్తేక్షుమంత త్త్యమహంత్యాంనానుయా

† కుజ్జలితవాక్యమ్, “తెప్పమామవణ్” ఎన్దుప్రమాణత్తిరట్టిక్ ప్రతీకబలత్తారైయజైస్తుమ్, “అర్థాన్తరంహృదినిధాయ” ఎన్దుఅజై యవజైన్దానినారైయజైయెన్దుమతోగ్గిరుకీఱతు. ౧||జి-స్తో. ౨||వి-ధ. ౩||పా-పు. ౨-రూ. ౪||హరి-పం. ౨౭౪-౨౪.

తిరువాయ్ మొట్టి. — ౨-ప. ౮-తి-అణైవతరవణై. ౨-పా-నీన్దున్దుయర్ వ్యాఖ్యానజ్ఞో. ౨౫౧

మిహ॥ ౨౨౫॥ ఏవంమారీచేనోక్తేనతిరావణః; ఉత్తరసర్గే, “మారీచేనతుతద్వాక్యంతుమంయుక్తచ్ఛరావణః । ఉక్తోనప్రతిజగ్రాహమర్హకా
మఇహౌషధమ్॥ ౧౧”.—యథాకాణ్డేనవమే, “ననఃకుమంపీర్యవతాతేనధర్మానువర్తినా । వైరంనిరర్థకంకర్తుంవీయతామస్యమైథి॥ ౧౭॥
యావన్న సగజాంసాశ్వాంబహురత్న సమాకులామ్ । పురీందరాయతేబాణైరీయితామస్యమైథి॥ ౧౮ ॥ యావత్సుఖంరామహతీదుర్ధర్షాహరివా
హినీ । నావస్సన్దతిసోలక్ష్మాంతావత్సీతాప్రదీయతామ్॥ ౧౯॥ వినశ్యేద్ధిపురీలక్ష్మీకూరాస్సర్వేచరాక్షసాః । రామస్యదయితాపత్నీస్వయం
నయదిదీయతే ॥ ౨౦ ॥ ప్రసాదయేత్వాంబుధత్వాత్కురువ్వనచనమ్మమ । ఇదంతథ్యంత్యహంబ్రామి దీయతామస్యమైథి ॥ ౨౧ ॥”
ఇత్యారభ్య, దశమైకాదశదశత్రయోదశచతుర్దశపంచదశసర్గోక్తప్రకారై రపిజహుము ఖేనహితము క్తవన్తం విభీషణం ప్రతిరావణః, పోడశే,
“అన్యస్తేవంవిధం బ్రూయాద్వాక్యమేతన్నిశాచర । అస్మిన్సుహూర్తేనభవేత్త్వాంతుధిక్కులపాంసవమ్ ॥ ౧౭ ॥”

(ముతత్పాట్టు) (అణైవతరవణైమేర్) (అణైవతు) శ్రీభారతే [మో ౪] మహిగీతాయామ్, “త్యక్త్యాకామంభయంక్రోధం లోభం
మోహాచ్ఛవత్సరమ్ । ఏషబ్రహ్మప్రవిష్టోస్త్రిగీష్ఠేశీతమివహ్రాదమ్॥ ౫౦॥”—(భోగమైత్తిరుక్తైయాల్) శ్రీసక్షేపే, “రమ్యమావసథంకృత్యావరమ
మాణావనేత్రయః । దేవగన్ధర్వసమ్మోహాస్తత్రతేనృవనృ సుఖమ్॥ ౩౧౫॥”—(ఇరవర్) శ్రీనారాయణానువాకే [౧౧], “తస్యాశ్శిఖాయా
మధ్యే పరమాత్మావ్యవస్థితః । సబ్రహ్మసశివస్సేన్ద్రాస్సాక్షరఃపరమస్సవ్రాట్” — శ్రీవిష్ణుధర్మ, “అబ్రహ్మస్తమ్భపర్యవై జగదన్తర్వ్యవస్థితాః
ప్రాణినఃకర్తజనిత సంసారవశవర్తినః ” ఇతిశానకవచసమ్.— (పీడుముతలామ్) (పక్షిక్కుమోక్ష తైక్కుడుప్పతు) ఆరణ్యకాణ్డే
ప్రవప్తితమే, “గృధ్రరాజందిధిత్వామి మత్స్య తేనిధనంగతమ్॥ ౨౭౫॥ నాథంపతగలోకస్యచితామరోప్పరాఘవః॥ ౨౮॥ యాగతిర్యజ్ఞశీలా
నామాహితాగ్నేశ్చయాగతిః । అపరావర్తినాయాచయాచభూమిప్రదాయినామ్ । మయాత్వంసమనుజ్ఞాతో గచ్ఛలోకానసత్తమాః । గృధ్ర
రాజమహాసత్త్వంసంస్కృతశ్చమయావ్రజ॥ ౩౦౫॥”— (పీశాచత్తుక్కుమోక్ష తైక్కుడుప్పతాకానిన్దుమ్) శ్రీహరివంశే [౨౭౪] కైలా
సయాత్రాయామ్, “తతఃప్రావాచభగవాన్ స్థితంకామమివాపరమ్॥ ౨౩॥ అక్షయ్యస్సవర్గవాసస్తేయావదిన్దోభవవ్యతి । తావత్స్వర్గభవా
నస్తుశాసనాన్తమనాన్యతః॥ ౨౪॥ నష్టేశక్రేతతస్సవర్గాత్సాయజ్యంమమగచ్ఛతు॥ ౨౪౫॥”— (పుణైవక్) జితనాయామ్, “సంసారసాగరం
ఘోర మనన్తశ్లేశభాజనమ్ । త్వామేవశరణంప్రాప్య నిస్తర నిమనీషిణః” — (తెప్పమామవణ్) శ్రీవిష్ణుధర్మ, “సంసారార్ణవమగ్నానాం
విషయాక్రాంతచేతసామ్ । విష్ణుపోతంవినానాన్యత్కించైదస్తిపరాయణమ్”

౧.

ముతల్ శీరసన్దాతి - విమ్బత్తుమూన్దామ్బట్టు. — శేన్దాన్దుడైయామిరున్దాత్తిక్కుశనమామ్ । నిన్దాల్ మరవడియామ్ నీళ్ కడలు ।
శేన్దమ్ । పుణైయామ్ మణివిళక్కామ్ పూమ్బట్టామ్ పుల్ తు । మణైయామ్ తిరుమాన్కరపు.

తాత్పర్యము. — అదిశేషుడనియెడి సర్పముమీద శయనించినవాడును, పుష్పములవలె భోగ్యురాలైన పిరాట్టితో సంక్లేషించువా
డును, సృష్టికర్తయైన బ్రహ్మకును సంహారకర్తయైన రుద్రునికినినిర్వాహకుడును, అనేకావతారంబులెత్తి సకలపదార్థములకుసజాతీయుడైయవత
రించువాడును, మోక్షప్రదుడునునైన నరేవ్యశరుడు ఘోరసంసార సముద్రమును దాటవలయునని యుండువారలకుత్తారకుడగుటవలన శ్రీమ
న్నారాయణుడే సర్వేశ్వరుడని యాహ్వాన్ముసాదించి.

౧.

మూ. — నీన్దున్దుయర్ ప్పిఱవియుట్పడమల్లై వై యమ్ । నీన్దున్దుయర్ నిల్లావీడుముతలామ్ ।

పూన్దణ్ పుణర్ ప్పొయ్ కై యానై యిడర్ కడిన్ద । పూన్దణ్దొయ్ న్దుని నాయక్క పుణర్ ప్పే॥ ౨౧॥

ఆ. — (నీన్దుమ్) “పీడుముతలామ్” ఎన్దిపద తైవివర్కి అతుజన్త జరామరణాద్యపరిమితసమస్తదుఃఖరహితమాన మోక్షత్తుక్కుకారణ
మెప్పెరుమానోడుళ్ళసమ్మన్దమ్; అతెణ్డేకణ్డోమెన్నిల్, శ్రీగజేన్ద్రాహ్వాన్మక్కలితేకణ్డోమెన్నితార్.

౨.

“అచ్చిట్ట భారతకోశ్” తిల్ ఇన్దపూర్వార్థమ్ కాణవిల్లై.

౨౫౨ తిరువాయ్ మొక్కి. — ౨-ప. ౮-తి-అణై నతరవణై. ౨-పా-నీన్దున్దుయర్ వ్యాఖ్యానజ్జల్.

అన్వ.—పూ తణ్ పునల్ (3) పాయ్కై యానై ఇడర్ (౬) కడిన్ద పూమ్ తణ్ (౯) తుళాయ్ ఎక్ తనినాయకన్ (౧౨) పుణి
ర్ పు నీన్దుమ్ తుయర్ (౧౫) పిఱవి ఉట్టడ మల్దు (౧౮) నీన్దుమ్ ఎవ్వై తుయరమ్ (౨౧) ఇల్లా వీడు ముతలామ్. (౨౪).

పన్ని.— అనన్దరమ్, సంసారనిస్తరణపూర్వకమాన మోక్షత్తుక్కు పేతుపవనుడైయ సమ్మన్ద మెన్దితార్.

ఇస్సంసారనివృత్తిక్కు నిదర్శనమెన్నలామ్మడి పూవైయుడైతాయ్, కుళిర్ న్ద, పునలైయుడైయ, (3) పాయ్కైయలే, యానైక్కు,
ముతలైయాల్ వన్దవివరై, (౬) పొక్కిన, శెవ్వియైయుడైతాయ్, కుళిర్ న్ద (౯) తిరుత్తుళాయైయుడైయనాయ్, అత్తాలే, ఎవక్కు, అద్వితీ
యనాయకనానవనుడైయ, (౧౨) సమ్మన్దమానతు, ఇచ్చేతనసుక్కు నీన్దానిఱుమ్మడి దుస్తరమాయ్, దుఃఖోత్తరమాన, (౧౫) పిఱవి, ఉట్టడ,
మల్దుమ్, (౧౮) నీన్దుమ్మడియాన, జరామరణాదికళాన వెవ్వకైప్పట్ట, దుఃఖముమ్, (౨౧) స్పర్శియాత, మోక్షానన్దత్తుక్కు, పేతువామ్,
(౨౪) ముతత్వాట్టిల్ “వీడుముతలామ్” ఎన్దైవరిత్తతు. ౨.

అర్థము.—పుష్పములు చల్లని ఉడకమునకల (3) తటాకమునందు గజమునకు నాపదను (౬) పోగొట్టినవాడును మనోహరమై
చల్లని (౯) తులసిమాలకలవాడును నాకు అన్వీతీయస్వామియునునైన (సర్వేశ్వరునియొక్క) (౧౨) సంబంధము, ఈతకొట్టడగిన (దాట
నశక్యములగు) దుఃఖజనకములైన (౧౫) జన్మములతోఁ జేరి తక్కిన (౧౮) ఈతకొట్టడగిన (దాటనశక్యములగు) ఎట్టికూరములైన దుఃఖ
ములును (౨౧) లేని మోక్షమునకుఁ గారణమగును. (౨౪)

ఈ.—ఇరణ్ణామ్బట్టు, ఎక్ తనినాయకన్ పుణర్ పు ఎన్దైయాలే - ఎమ్మెరుమాన్టా వేణుమో?, అవనో
డుళ్ళ సమ్మన్దమేమోక్షప్రదమెన్దితార్.

(నీన్దుమిత్వాది) “పిఱవిక్కడల్ నీన్దువార్ కు” ఎన్దిఱవతినుడైయ వివరణమాయరుక్కిఱతు. నీన్దుమ్ తు
యర్ ప్పిఱవియుట్టడ మల్దు వైవై యుమ్ నీన్దుమ్, తుయరిల్లా వీడుముతలామ్ మెన్దుపిర్ తుయోజిక్కు పుమామ్; అన్ది క్కే,
ఒన్డాక వీట్టువి శేషణమాక పుమామ్. (నీన్దుమిత్వాది) “నీన్దుమ్” ఎన్దిఱవ ర్తమానని ర్దేశ త్తాలే - తడక్క వరి తాన
దుఃఖ తైవిత్తై ప్ప తాన జననన్దోడక్క మానమల్దు మున్డాన అపక్షయ వినాశాదికలై యుమ్ కడత్తుమ్; (తుయరిల్లా వీడు

జీ-అ.—ఇరణ్ణామ్బట్టు (నీన్దుమిత్వాది), పుణర్ పు - సమ్మన్దమ్.

(పిఱవిక్కడలిత్వాది). “పిఱవిక్కడల్ నీన్దువార్ కు - పుణైవనామ్” ఎన్దుళొన్న మోక్షప్రదత్వవివరణమిత్వర్థః. మున్దినవన్దయత్తు
క్కుచ్చేరవర్థమ్ (నీన్దుమెన్దిఱవిత్వాది). ఎవ్వైయెమ్ నీన్దుమ్ - నీత్తుమ్. “నీన్దుమ్” ఎన్దిఱమెల్లాల్ దై - వల్లాల్ దొక్కిళ్ళతు. నీత్తుమ్-
(కడత్తుమ్). ద్వితీయాన్వయత్తుక్కుచ్చేరవర్థమ్ (కడక్క వరితానవిత్వాది). తుయర్ ప్పిఱవి - తుయరై విత్తైక్కిఱపిఱవి, సామానాధికరణ్యమ్ -
కార్యకారణభావేన. “మల్దు వైవై యుమ్” ఎన్దు - జన్మవృత్తి క్రియకారపఞ్చక త్రైయమ్ శొల్లుకిఱతు. (నీన్దుమ్ తుయరాన - మల్దు వైవై

అ-అ-వి — ఏ తేన-ప్రథమగాభావతారికాయామ్ “ఇతిలేయరుపద తైప్పల్ దోప్పీరుమవై యుమ్” ఇత్తుళొన్దోదర్శిలోభవతి.—
“నీన్దుమ్” ఎన్దిఱమెల్లాల్ దై - వల్లాల్ దొక్కి, (నీన్దుమ్ తుయర్ ప్పిఱవియుట్టడ మల్దు వైవై యుమ్ నీన్దుమ్, తుయరిల్లా వీడుముతలామ్ ఎన్దుపిరి
త్తుయోజిక్కు పుమామ్) ఇత్తాల్-అన్ది ప్ప నివృత్తిపూర్వకమాకవిష్టప్రాప్తియైచ్చొల్లుకిఱతు. (ఒన్డాక వీట్టువి శేషణమాక పుమామ్) నీన్దుమ్ తుయర్
ప్పిఱవియుట్టడ-నీన్దుమ్ తుయరాన-మల్దు వైవై యుమ్, ఇల్లా వీడుముతలామ్; ఇత్తాల్-కేవలమిష్టప్రాప్తియైచ్చొల్లుకిఱతు. ఇరణ్ణనిర్వాహత్తుక్కు
మడైవేళ బ్దార్థమరుళిచ్చెయ్ కితార్ (నీన్దు మెన్దిఱవిత్వాది). ౨.

ఈ. — ముతలామ్) దుఃఖగ స్థరహితమానమోక్షత్తుక్కుమ్ హేతువామ్. కడక్కరి తానదుఃఖ త్రైయుడైతానజన్మ
 న్దొడక్క మాకనీన్దున్దుయ రానమల్ శ్రవైవై యుమిల్లాత మోక్షత్తుక్కుమ్ హేతువామెన్ను తల్. ఇవర్ వీడు ఎన్నిఱుతు-
 సంసారనివృత్తిమాత్ర త్రైయున్దు, గు*సుఖభావై కలక్షణై యానభగవత్ప్రార్థియై. ౨ “ముక్తిర్తోక్షోమహానన్దః” ఎన్న
 క్కుడ వతితే. ఇప్పడిదుఃఖ త్రైప్పొక్కి వీడుముతలాక వెళ్ళేకట్టోమెన్నిల్ (పూన్దణిత్యాది) పరస్పమాఱప్పూత్తు
 క్కుళిర్ న్దుపునలై యుడైతానపాయ్ కై యిలేపోయ్ ప్పక్కుముతలై యాలే యిడర్ పట్టవానై యినుడైయ దుఃఖ త్రై
 వాసనై యోడేపోక్కినవక. “పూవిత్సెవ్వియట్టియామే తిరువడికళిలేయిడవేణుమ్” ఎన్దునినైత్తతు వెణామైయాల్
 వన్దవిడరైప్పొక్కిన.

(పూన్దణ్డూయెన్దు నినాయక) వైత్తవలై యత్తోడేకాణుమ్ మడువిలేపోయ్ విఱున్దుతు. తిరుత్తుఱ్ఱాయిఱ్ఱురిమళ
 మ్మోలేకాణుమ్ ఆనైయిడరైక్కడిన్దుతు. ఆనై యిడరావతు - “సర్వేశ్వర నావత్సఖ” ఎన్దురున్దోమ్, ఇవనిప్పడి

జి-ఆ. — యుమ్-ఇల్లాత) నీన్దానిఱుమ్మడి దు స్థరమాయ్ దుఃఖోత్తరమాన జామరణాదికళానమల్ శ్రవైవైపట్ట దుఃఖజ్ఞుమిల్లాతవైన్దు పడి.
 మున్దివన్దయార్థత్తిలే - అనిన్దునివృత్తి పూర్వకమాక విష్టప్రాప్తియైచ్చొల్లుకిఱుతు. ద్వితీయాన్దయార్థత్తిలే - కేవలవిష్టప్రాప్తియైచ్చొల్లుకి
 ఱుతు కైవల్యభా)న్దింవారయతి (ఇవర్ వీడెన్నిఱుతిత్యాది). (సుఖభావైకేతి) పట్టేంకేపళ్ళమే, (నిరస్తాతిశయాహ్లాద సుఖభావైకలక్షణా ।
 భేషజంభగవత్ప్రార్థియైకాన్తాత్తన్దికీమతా) పూర్వాధ్యాయే - తాపత్రయజనితదుఃఖప్రదర్శనేన, సంసారేదుఃఖంవినాసుఖలేఖోపి నాస్తీత్యు
 క్తమ్; ఏతాదృశదుఃఖంకేననన్ద్యత ఇత్యత్ర, నిరతిశయానన్దబ్రహ్మపాప్రార్థినన్ద్యత ఇత్యుచ్యతే - ఆనెన్దోకేన. (నిరస్తాతిశయేతి) సుఖా
 న్దరస్యబ్రహ్మలోకాదిగతస్యాతిశయో నిరస్తాయేనబ్రహ్మనుభవసుఖేన, తత్ - నిరస్తాతిశయమ్. ఆహ్లాదరూపంసుఖమ్-ఆహ్లాదసుఖమ్. ఆహ్లాదః-
 మోహనమేషః. సుఖాన్దరానుభవాత్మమత్వాపాదకోత్కర్షవత్సుఖమ్-ఆహ్లాదసుఖమ్. ఆతావతు - ౩ “యత్రనాన్ద్యత్వశ్చితి” ఎన్నిఱుపడియే
 బ్రహ్మనుభవదత్తయిలే వేటొరుసుఖాన్దరత్తిల్ నెఱ్ఱుకెల్లాతపడియాయుక్కిఱు సుఖమెన్దుపడి. (భావశబ్దతాలే) దుఃఖనివృత్తియమ్ - సుఖ
 మాయురక్కుమితే, ఆత్మైవ్యావర్తిక్కిఱుతు. ఏకశబ్దేన - సుఖసాధనత్వేన సుఖశబ్దవాచ్యచన్దనకుమూడినివ్యావర్తయతి. అక, నిరస్తమాన
 బ్రహ్మలోకాదిగతసుఖాన్దరజ్ఞునిదైయ వతిశయ త్రైయుడైతాయుక్కిఱు వాన్దదరూపసుఖమాకైయైన్దుయమే వడివాకవుడైతా యిరుప్పతా
 యెన్దు పడి. ఏకాన్తా - దుఃఖానమ్మిన్నా. ఇత్తల్ - స్వర్గాద్యనుభవజ్ఞకోపోలే దుఃఖమిశ్రమాయుక్కైయన్దిక్కి సుఖైకతానమాయురు
 క్కుమెన్దు, స్వర్గాద్యనుభవవాప్యత్తి. యద్యా, ఏకాన్తా-అనన్యప్రయోజనా. ఉత్పత్తికీ - అన్తమతీత్యనన్దమానా. నిత్యైయెన్దు పడి. భగ
 వత్ప్రార్థి - భగవదనుభవః. భేషజంమతా - సంసారదుఃఖత్తుక్కుమ్ మరున్దాయురక్కుమెన్దు - ఇష్టమాయురక్కుమెన్దు పడి. ప్రాప్తిశబ్దమ్ -
 అనుభవత్రైచ్చొల్లుమోవెన్నిల్; ౪ “గత్యర్థాబుద్ధ్యర్థాః” ఎన్నిఱున్దాయత్తాలే ప్రాప్తిశబ్దమ్ - అనుభవత్రైచ్చొల్లుకిఱుతు. భగవచ్ఛబ్దః-ప్రా
 ప్యస్యహేయప్రత్యసికల్యాణుణాత్త కత్వం వక్ష్యమాణంసూచయత్, తత్ప్రార్థిర్నిరస్తాతిశయేత్యాద్యుచ్యమానం వైశిష్ట్యముపపాదయతి.
 “వీడు” ఎన్దు - విడుకైయైచ్చొల్లుమొట్టియ, భగవదనుభవత్రైచ్చొల్లుమోవెన్న (ముక్తిర్తోక్షోమహానన్దః) ఇతివైఖ
 ణ్డకాః. పరస్పమాఱు - విస్తారమెల్లామ్. పునల్ - జలమ్. “ఇడర్” ఎన్దుతుక్కుమున్దార్థమ్ - ముతలైయాల్ వన్దక్షేతమాతల్, ౫ “నాహం
 కశేబరస్యాన్యపరిశిర్ణస్యకామయే । కరస్థకమలాన్వేన సాదయోరర్పితుంహరే ” ఎన్దు - పూవిత్సెవ్వియట్టియామే తిరువడికళిలే యిడప్పెణా
 మైయాల్ వన్ద మనఃక్షేతమాతల్, “ఆపత్సఖనాన సర్వేశ్వరనై, ఇన్దుతవాతోడ్దొల్, ‘నిర్ఘృణ’ ఎన్దులోకత్తార్ శొల్లప్పొక్కిఱార్ కళి”
 ఎన్నిఱుక్షేతమాతల్. ముతలర్థమ్ (పరస్పమాఱువిత్యాది). ద్వితీయార్థమ్ (పూవితిత్యాది).

“పూమతణ్డూయెన్దు తనినాయక - పాయ్ కైయానై యిడర్ కడిన్దు” ఎన్దుకూట్టియర్థమ్ (వైత్తవిత్యాది). “ఆనైయ
 డర్ కడిన్దుపూమతణ్డూయ్ ” ఎన్దుకూట్టితాత్పర్యమ్ (తిరుత్తుఱ్ఱాయిలిత్యాది). నతుసర్వేశ్వర ఇత్యర్థః. పరిమళమమున్నే వన్దిడరైప్పొ
 క్కిల్ శ్రవైన్దు పడి. తృతీయార్థమ్ (ఆనైయిడరావతిత్యాది). “ఎక” ఎన్దుతుక్కుభావమ్ (ఆనైయిడరిత్యాది). అన్వయముఖేన ప్రథమ

౨౫౪ తిరువాయ్ మొழి.—౨-ప. ౮-తి. అడై వళరవడై. ౩-పా-పుణర్ కుమ్ వ్యాఖ్యానజ్జల్.

ఈ.—యాపన్న నాక ఉత వాతోఱివతే! నిర్భూనాయరుద్దానీ! ఎన్ఱు నాట్టిలుళ్ళార్ నిన్ఱైక్కి త్తెయ్ పతే! ఎన్ఱు అత్తాలేవన్ఱ ఇడ రాకిలుమామ్. (ఎతనినాయక) అన్ఱైయిడరై స్సోక్కుకైయన్ఱి కే. తమ్మిడరై ప్పరిహరిత్తా ప్పోలేయాయ్ త్తె ఇపర్ క్కిరుక్కి అతు. (పుణర్ పు) అవనోఱై సమ్మన్ఱమ్, అవన్ఱి రువడికలిల్ సమ్మన్ఱమ్, దుఃఖ నిష్ఠత్తియైయుమ్మన్ఱి, ౧“సుఖభావై కలక్షణమ్” ఎన్ఱిఱిపేత్తై యుమ్ తరుమ్. తనినాయక పుణర్ పు-వీడుముత రామ్ ఎన్ఱన్ఱయమ్.

జీ-ఆ.—యోజనామాహ (అవన్ఱి రువడికలిత్తాది). సమ్మన్ఱమ్-సమ్మన్ఱజ్ఞానమ్. ౨“తమేవంవిద్యా” ౩“సన్తమేనమ్” ఎన్ఱు క్కుడవతే. ద్వితి యయోజనైయైప్పల్లి (తనినాయక నిత్తాది). ఉభయవిధనిర్వాహాపి - ఉత్తరార్ధపూర్వకమన్వయః. పూమ్తణ్ణిత్తార్థ్య, నాయక పుణ ర్ పు-నీన్ఱమ్ తుయిర్ తోడన్ఱి. ఎన్ఱైయై యుమ్ నీన్ఱమ్; తుయిర్ ల్లావీడుముతలామిత్తన్వయః. యద్యా, నీన్ఱమ్ తుయిర్ ప్పిఱివియుట్పడ. నీన్ఱమ్ తుయరానముల్ శైవ్యైయై యిల్లావీడుముతలామిత్తన్వయః.

ప్ర-తి.—(తుయిర్ ల్లావీడు) వశ్యేంశేపఞ్చమే, “ఏవంసంసారదుఃఖార్కతాపతాపితచేతసామ్ । విముక్తిపాదపచ్చాయామృతేషుత్ర సుఖంన్యజామ్॥ ౫౭॥ తదస్య త్రివిధస్యాపిదుఃఖభాతస్యపణ్ణితే । గర్భజన్త జరాద్యేషు స్థానేషుప్రభవిష్యతః॥ ౫౮॥ నిరస్తాతిశయాహ్లాదసుఖభా వైకలక్షణా । భేదజంభగవత్ప్రాప్తిరేకాన్తాత్మనికీమతా॥ ౫౯॥ తస్మాత్తత్ప్రాప్తయేయత్నః కర్తవ్యఃపణ్ణితైర్నరైః । తత్ప్రాప్తి హేతురానంచక ర్తవోక్తమహామునే॥ ౬౦॥” — “ముక్తిరోక్షోమహానన్దః” ఇతి నైఖణ్డకాః.—(అన్ఱైయిడర్ కడిన్ఱ) శ్రీభాగవతే అష్టమస్కంధే [౩] “సాన్తస్సరస్యరబలేనగృహీత ఆర్తోదృష్ట్యైగరుత్త తిహారింఖిళాపాతచక్రమ్ । ఉధృత్యసామ్మజరంగిరమాహకృచ్ఛాన్నిరాయజాఖిలగు రోభగవన్మమస్తే॥ ౩౨॥ తంపీత్యపీడితమజస్సహసావతీర్వసగాహమాశుసరసకృపయోజ్ఞహర । గాహిషద్విపాటితముఖాదరిణాగ జేన్ఱ్వింసమ్మ శ్యతాంహారిరమాముచదున్రియాణామ్॥ ౩౩॥” — (అన్ఱైయిడర్) శ్రీవిష్ణుధర్మ, “నాహంకశేబరస్యాన్యతా” తార్థమృదుసూదన । కర్ణక మలాశ్యేవసాదయోరర్పితంహరే”.

తాత్పర్యము.—తామరపుష్పములచే బరిపూర్ణమైన చల్లని సరస్సునందభినివేశముతోఁదిగి ముసలిముఖమున జిక్కుకొని దుఃఖించి చున్న గజేంద్రాక్షియొక్క దుఃఖమునుబోగొట్టిన యాశ్రితరక్షకుడగు శ్రియఃపతియొక్కసంబంధము దుస్తరమైనఘోరసంసారసాగ రమునందు మునిగియున్న సంసారులకు జన్తజరామరణములు మొదలగునపరిమితసమస్తదుఃఖములనుబోగొట్టి నిత్యానందకరమగు మోక్షమును ప్రాపించును.

మూ.—పుణర్ కుమ్మయ నామధీక్కు మరనామ్ । పుణర్ త్తతన్నున్దియోడాకత్తుమన్ని ।

పుణర్ త్తతిరువాకి త్తన్దార్విత్తాశేర్ । పుణర్ ప్పక పెరుమ్బుణర్ పెన్ఱుమ్బులనే॥ ౩॥

ఆ.—(పుణర్ కుమ్) జగత్ప్రాప్తవాన బ్రహ్మపుక్కుమ్ తన్నున్దియై యాశ్రయమాకొండుత్తువైక్కుమ్ ; జగత్సంహారావానరుద్రశ క్కుమ్ తన్దిరువుడమ్మైయాశ్రయమాకొండుత్తువైక్కుమ్ ; సర్వలోకేశ్వరియైన పిరాట్టిక్కుమ్ తన్దిరుమార్తైక్కిండుత్తువైక్కుమ్ ; తిరువన ద్వాత్వాన్తేలే కణ్ణిశర్ న్దరుకుమ్ ; ఇప్పడియైమ్మెరుమాన్డైయ సర్వేశ్వరత్వవిహ్న భూతమాన వివ్యచేష్టితజ్జ శ్శెన్ఱుమ్ ప్రత్యక్షీక్కులామెన్ఱితార్.

అన్వ.—తత్ పుణర్ త్త ఉన్దియోడు(౩)ఆకత్తు మన్ని పుణర్ కుమ్(౬)అయనామ్ అభీక్కుమ్ అరనామ్ (౯)తన్దార్విత్ పుణర్ త్త తిరువాకి (౧౨) తా శేర్ పుణర్ ప్పక (౧౫) పెరుమ్ పుణర్ ప్ప ఎన్ఱుమ్ (౧౮) పులక.(౧౯).

తిరువాన్ మొట్టి. — ౨-ప. ౮-తి. అడైవతరవడై. 3-పా. పుణర్ కుమ్ వ్యాఖ్యానం. ౨౫౫

అన్వ. — ఆన వరమ్, అననడైయ దివ్యమాన చేష్టితన్గళ్ సర్వత్రప్రసిద్ధమెన్దితార్.

తన్నె, ఉత్పాదిత్త, తిరునాభియోడేహాడ, (3) తిరుమేనియలూరుపార్వత్తిలమ్, నిత్యవాసమ్మణ్ణి, లోకసృష్టిపణ్ణికిఱ, (౬) ఆజనుమాయ్, సంహరిక్కిఱ, హరనుమాయ్, (౯) ఇప్పడిత త్తద వరాత్తైయారేతదాత్మకనాయితన్వార్తిలే, నిరూపకమామ్మడిశేర్ త్తుక్కొళ్ళప్పట్ట, తిరువుడైయనాయ్, (౧౨) తానే, తనక్కుత్తకుతియాన, స్వాధీనచేష్టితనానవనుడైయ, (౧౫) అపరిచ్చిన్నమాన, దివ్యవ్యాపారన్గళానవై, ఎక్కుమ్, (౧౮) కణ్డనుభవిక్కులామ్మడిప్రసిద్ధమ్. (౧౯) “ఇరువరవర్ ముతలున్దానే” ఎన్వత్తైవివరిత్తు. 3.

అర్థము. — తనను బుట్టించిన నాభియోగూడ (3) శరీరైక దేశమందు నసించి సృష్టించు (౬) బ్రహ్మకునిర్వాహకుఁడును సంహరించు రుద్రునికి నిర్వాహకుఁడును (౯) తనవత్కథలమందు నసించుచున్న పిరాట్టికథ ర్తయైనవాఁడును (౧౨) తానే (తనకు)తగిన చేష్టితములకల వాఁడును నైనసర్వేశ్వరునియొక్క (౧౫) పరిచేధింపనశక్యమైన దివ్యచేష్టితములు సకలస్థలములయందును (౧౮) కనుబడుచున్నవి. (౧౯).

ఈ. — మూన్తామ్మాట్టు. “ఇరువరవర్ ముతలున్దానే” ఎన్నిటపద త్తైవివరియానిన్టుకొణ్ణు, శ్రియఃపతియాన వవనుడైయ అతిమానుషచేష్టితన్గళై ప్రత్యక్షీక్కులామెన్దితార్.

(పుణర్ కుమ్ మయనామ్) ఇవన్ శ్చైస్సృష్టిక్కైయే తొట్టిలాయరుక్కిఱ బ్రహ్మపుమామ్. (అభీక్కు మర నామ్) శుడుతడిపోలే ఇవన్ శ్చైయడైయవత్తిత్తుక్కొణ్ణునిట్కిఱ రుద్రనుమామ్. ౧. తదాదర్శితపన్థానా సృష్టిసంహారకారకా” ౨. “సృష్టింతతఃకరిష్యామి త్వామావిశ్వప్రజాపతే” ఎన్నిటపడియే - అవనన్తరాత్తావాయ్ నిన్టుప్రవర్ త్తిప్పిక్కు, ఇవన్ శ్చైచ్చెయ్ కితార్ కళ. (పుణర్ త్తతన్నున్దియోడాకత్తుమన్ని) పుణర్ కుమ్ మయ నామభీక్కు మర నామ్. ఇతైతానివర్ కళ శెయ్యనల్లరావతు అవన్ దిరుమేనియైప్పన్ శ్చై యిరున్దపోతాయిన్ శ్చై, స్తనన్దయప్రజై, వాయిల్ ములై వాగ్గినాల్ తరియాతాపోలే. ఇత్తాల్, నామానాధికరణ్యత్తాలే - అన్తర్యామిత్య జ్ఞొల్లిన్ శ్చై, పుణర్ త్తతన్నున్దియెన్దెయాలే - కారణత్వజ్ఞొల్లిన్ శ్చై, ఆకత్తుమన్నియెన్దెయాలే - తిరుమేనియైప్పన్ శ్చైలబ్ధస్వరూపరెన్నుమిడజ్ఞొల్లిన్ శ్చై. (పుణర్ త్తతిరువాకి త్తన్వార్తిల్) తన్దిరుమార్విల్ నిత్యసంశ్చిప్తైయాయరుక్కిఱ పెరియపిరాట్టియారై యుడైయనాయ్. ఇతిస్వీతు శొల్లుకిఱ తెన్నెన్నిల్ ; బ్రహ్మాదికళుక్కునిర్వాహకన్ ఎన్వవోపాతి,

టీ-౨. — మూన్తామ్మాట్టు. (పుణర్ కుమ్ మిత్తాది) “ఆకత్తుమన్ని” ఎన్నిటపదన్గళైయమ్, పుణర్ త్తతిరువాకి” ఎన్వవోపాతి “ఎన్దుమ్ పులనే” ఎన్నుమళ్ళవుమకటాక్షిత్తనతార్కికై (ఇరువరవరత్తాది). “పెరుమ్ పుణర్ పు” ఎన్దెయాలే (అతిమానుషచేష్టితన్గళైయెన్వతు).

“పుణర్ కుమ్” ఎన్నిటపదమానార్థమ్ (సృష్టిక్కైయేతొట్టిలాయరుక్కిఱవెన్వతు). “అయనామ్” ఎన్నిటసామానాధికరణ్యసిబధనమ్ - శరీరాత్తభావమెన్దు వినక్షిన్దు, ప్రమాణమ్ (తదాదర్శితత్తాది). నారాయణీయే నామనిర్వచనాధ్యాయే, “ఏతాద్వావిబుధశ్రేష్ఠై ప్రసాదశ్రోధజ్ఞాస్త్వతా” ఇతిపూర్వార్థమ్. (సృష్టింతతఃకరిష్యామితి). శ్రీవిష్ణుధర్మే, “ఉత్పాద్యపృథివీసమ్యక్సాసయిత్వా యథాపురమ్” ఇతిపూర్వార్థమ్. (పుణర్ త్తతన్నున్దియోడితి) తన్నెయున్దాక్కిన వున్దియోడేహాడ తిరుమేనియలూరుపార్వత్తిల్ నిత్యవాసమ్మణ్ణిసృష్టిక్కిఱపజనుమామ్, సంహరిక్కిఱరుద్రనుమామ్ శ్చై భార్థమ్. సమభివ్యాహరతాత్పర్యమ్ (ఇతైతానిత్తాది). స్తనన్దయేత్తాదిక్కుమున్నే - అల్లాతపోతెన్దు కూట్టువతు. ఇత్తాల్ - “పుణర్ కుమ్ మయనామ్” ఇత్తాదిప్రథమపాదత్తాలే. అన్తర్యామిత్యజ్ఞొల్లిన్ శ్చై - శరీరాత్తభావజ్ఞొల్లిన్ శ్చై. తన్వార్తిల్ - “పుణర్ త్తతిరువాకి” ఎన్వస్వయిత్తర్థమ్ (తన్దిరుమార్విలిత్తాది). 3 “విష్ణోరేషనపాయినీ” ౪ “అకలశ్చేనితైయమ్” ఇత్తాదియొప్పన్ శ్చై (నిత్యసంశ్చిప్తైయాయెన్వతు). పుణర్ త్త - శేర్ త్తుక్కొళ్ళప్పట్ట. తటస్థశ్చైయెయనువదిత్తు పరిహరిక్కిఱార్ (ఇతిస్వీతిత్తాది). ఇతు - లక్ష్మీసమృద్ధమ్. ఈశ్వరత్వజ్ఞొల్లుకిఱ ప్రకరణత్తిలే యితుశొల్లుకైయ చేతీతమా, ఆనపిన్దు ఇతుశొల్లుకిఱ తెన్నెన్నిల్ వైష్ణవడి.

౨౫౬ తిరువాయ్ మొక్కి.—౨-ప. ౮-తి-అడైవతరవణై. ౪-పా-పులనైన్దు వ్యాఖ్యానం.

ఈ.-లక్ష్మీసమ్మన్దమ్ మైశ్వర్యత్తుక్కుడలానై యాలే. పెరియపిరాట్టియారోత్తైచ్చేర్ త్తి. మేన్దైక్కుమ్ నీరైక్కుము. డలాయరుక్కుమిణ్ణై. (తా. శేర్ పుణర్ ప్పణ్) సృష్ట్యర్థమాకవీకార్ణవ త్తిలే శాయ్ న్దరుళినవనెన్ను తల్, తనక్కు త్తకుతియాన చేప్పితజ్జత్తై యుడైయవనెన్ను తల్.

(పెరుమ్బుణర్ పెళ్ళుమ్బులనే) బ్రహ్మాదికళధికరి త్తకార్యజ్జత్తై అవర్ కళ వట్టియాలేనడ త్తియుమ్, తానధికరి త్తకార్యజ్జత్తై త్తానేనడ త్తియుమ్బొగునై యాలే, తన్నుడైయ పెరుమ్బుణర్ ప్పు - ఆనై త్తొళ్ళిల్ క త్తజ్జుమ్ కాణ లాయిరుక్కుమ్.

3.

జీ-ఆ.-లక్ష్మీసమ్మన్దమ్ నీరైక్కుడలాయన్దోవిరుప్పతెన్న (పెరియపిరాట్టియారిత్యాది). మున్దినవర్ధత్తిల్, పుణరియై-“పుణర్ ప్పు” ఎన్దతాయ్, ఆ త్తైయుడైయవణ్ - “పుణర్ ప్పణ్” ఎన్దతాయ్, తా. శేరుకిఱసముద్రత్తైయుడైయవనెన్ద పడి. పుణరి - సముద్రమ్. ద్వితీయార్ధత్తిల్, తా. శేర్-తనక్కు త్తకుతియాకచ్చేర్ ద్విరుక్కిఱ, పుణర్ ప్పై - చేప్పిత త్తై యుడైయవనెన్ద పడి.

పూర్వార్ధంపరామృశన్నాహ (బ్రహ్మాదికళిత్యాది). “తా. శేర్ - పుణర్ ప్పణ్” ఎన్దతి. ద్వితీయార్ధత్తైప్పల్ (తానధికరి త్తవిత్యాది). ఆనై త్తొళ్ళిల్ - అతిమానషవ్యాపారమ్. పులణ్ - ఇన్ద్రియమ్. ఇళ్ళు - తద్దోచర త్తిలేలత్త. పుణర్ త్తతన్నున్దియోడు- మన్ని- పుణర్ క్కు మయనామ్; ఆకత్తుమన్ని - అఱ్ఱిక్కు-మరనామ్; తన్నార్విల్ - పుణర్ త్తతిరువాకి - తా. శేర్ పుణర్ ప్పనుడైయ పెరుమ్ పుణర్ పెళ్ళుమ్ పులనేయిత్త్యన్యః.

3.

అ.ఆ-వి.-పుణర్ త్తతన్నున్దియోడాకత్తుమన్ని - పుణర్ క్కుమయనామ్, అఱ్ఱిక్కు-మరనామ్; తన్నార్విల్ - పుణర్ త్తతిరువాకి - తా. శేర్ పుణర్ ప్పణ్ పెరుమ్ పుణర్ పెళ్ళుమ్ పులణ్ ఎన్దరైయన్వయమ్.

3.

ప్ర-తి.-అఱ్ఱిక్కు-మరనామ్ [భార - మో - ౧౬౯.] నారాయణీయే నామనిర్వచనాధ్యాయే, “ఏతాద్వైవిబుధశ్రేష్ఠాప్రసాద క్రోధకౌస్త్యుతౌ । తదాదర్శితపథానౌసృష్టిసంహరకారకౌ ॥ ౧౯ ॥” — శ్రీవిష్ణుధర్మ, “ఉత్పాద్య పృథివీసమ్యక్సాపయ త్వాంభాపురమ్ । సృష్టింతతఃకరిష్యామిత్వామావిశ్యప్రజాపతే”.

3.

తాత్పర్యము.—సర్వేశ్వరుని నాభికమలమందుఁ బుట్టిలభ్యమృతాపుడై సకలజగత్సృష్టికర్తయైన బ్రహ్మకును సంహరకుడైన రుద్రునికిని నిర్వాహకుఁడును సకలజగత్కారణుఁడును పిరాట్టితో నిత్యసంక్షిప్తుఁడునునైన భగవంతునియొక్క దివ్యచేష్టితములంతట కనుచుచున్నవి. 3.

మూ.—పులనైన్దు మేయుమ్మొటియైన్దునీజీ । నలమన్దమిల్లతోర్ నాడుపుకువీర్ ।

అలమర్న్దువీయవశురరైచ్చెన్ద్రా. పలమున్దుశీరిత్పడిమినోవాతే ॥

౪॥

ఆ.—(పులణ్) ప్రకృతిబద్ధవినిర్మిత్రాయ్కోణ్డై నలమన్దమిల్లతోర్ నాడుపుకువీర్, ఇప్పడిసర్వేశ్వరనాయిరున్దవెమ్మెరుమానుడైయ నిరతిళయ భోగ్యమానకల్యాణగుణజ్ఞులైయోవా తేపడియుజ్జ శ్చెన్ద్రార్.

౪.

అన్య.—పులణ్ ఐన్దు మేయుమ్ (3) పొటి ఐన్దు నీజీ (౬) నలమ్ అన్దమిల్లతు ఓర్ (౯) నాడు పుకువీర్ అలమర్న్దు (౧౨) వీయ అశురరై శ్చెన్ద్రా (౧౫) మన్దు పలమ్ శీరిల్ (౧౮) ఓవాతే పడిమిణ్. (౨౦)

పన్నీ. — ఆనన్దరమ్, సంసారనివృత్తిపూర్వకమాన పరమపదప్రాప్తిక్కు ఏవంభనడైయ గుణజ్జళితే నిత్యావగాహనమ్మణ్ణజ్జో శెన్నితార్.

పులప్పడుమ్ విషయజ్జళ్, ఇన్దిలుమ్, పారున్ది, (౩) పాటిపోలేయననైయకప్పడు త్తిక్కొళ్ళమ్, ఇన్దిన్దియజ్జళ్ళైవళ త్రినిన్దుమ్, ఆకన్దు, (౬) ఆనన్దమ్, ఆళవిజన్దిరుప్పతాయ్, ఆద్వితీయమాన, (౯) దేశ త్రిలే, పోయ్ప్పక వేణ్డియిరుప్పీర్, అలమర్న్దు, (౧౨) నళిక్కుమ్బడి, ఆకు రత్తై, కొన్దవనుడైయ, (౧౫) ఆరమ్మమేతోడజ్జి, ఇనిమైయాలే “పులమ్” ఎన్నలామ్మడియూన, గుణజ్జళితే, (౧౮) ఎన్దు మొక్క, అనగా హియున్జోళ్. (౨౦) రసాయనమానపయఃపాన నైరన్ద్రత్తాలేపి త్తశాన్దియుమినిమైయుమ్మి అక్కుమాప్పోలే, భోగ్యగుణజ్జళితే నిరన్దరాను భవమ్మణ్ణజేయనివృత్తినివృత్తియుమిన్దుప్రాప్తియున్దన్దుడై యేవరు మెన్దుకరుత్తు. పులనుమ్ పాటియుమ్మెన్ది అవిన్దై యిరన్దుమ్ - విషయజ్జళిక్కుమ్మిన్ది యజ్జళిక్కుమ్ కలన్దు పేరాయ్వరుమ్.

ఆర్థము. — (ఇన్దియములచే) నెఱుంగదగినవిషయములయొక్క అయిదింటికి స్వాధీనమైన (౩) ఇన్దియములయొక్క అయిదింటి లోనుండి నివృత్తులై (౬) ఆనన్దమునకు నాశములేని ఆద్వితీయమైన (౯) పరమపదమును బొందవలయువారు భగిమించి (౧౨) నిశించునట్లు ఆకురు లను సంహరించినవారియొక్క (౧౫) ఆరంభమందే ఫలముగనున్న కల్యాణగుణములయందు (౧౮) ఎల్లప్పుడూ అవగాహించుట. (౨౦).

ఈ. — నాలామ్బట్టు. అవనుడై యవీశ్వరత్వత్తిల్ కణ్ణజీవన్ శ్రీరున్దత్తు, “ఇనియిత్తుక్కున్దురుకిల్లై” ఎన్దు “ననై పెఱవేణుమ్” ఎన్దిరుప్పార్ అవనై క్కడుక వాశ్రయిక్కుచ్చారుజ్జో శెన్నితార్.

(పులనిత్యాది) పులనైన్ది అటు - విషయజ్జళై యాయ్, అవన్ శ్రీలే ప్రవణమాకక్కడవవాన పాటియైన్దు ణ్ణు - శ్రోత్రాదికళ్; అవన్ శ్రీలుక్కువశ్యరాకై తవిర్న్దు. శిలపదార్థజ్జళై వత్తెనాన్ శ్రీత్తైక్కాట్టిముడిక్కుమాప్పోలే, శబ్దాదికలిలేమూట్టి నళిప్పిక్కైయాలే, ఇన్దియజ్జళై - పాటియైన్ది అటు. ఇత్తాల్ - పరిచ్ఛిన్నవస్తుగ్రాహక మాన ఇన్దియవశ్యరాకై తవిర్న్దు. (నలమిత్యాది) నన్దైక్కుముడివిన్ది క్కేయిరుక్కి అనాట్టిలే పుకవేణ్డియిరుప్పీర్. “స్వవినాశక్లాణ్ మోక్షమ్” ఎన్దైయన్ది క్కే, ఆప్తతమరానవివర్ నన్దైక్కుముడివిల్లాతలొరు దేశవిశేషముణ్డాక వరుళిచ్చెయ్ తువైత్తారిత్తే. (పుకువీర్) ఇప్పేన్దుక్కు ఇన్దై వేయధికారమెన్దితార్. అలొరునాడు మణ్డాయ్,

శీ. ఆ. — నాలామ్బట్టు (పులనిత్యాది) కీటిత్వాట్టిల్ ప్రమేయమ్ (అవనుడై యవీశ్వరత్వత్తిల్ కణ్ణజీవన్ శ్రీరున్దత్తు). కణ్ణజీవన్ శ్రీరున్ దత్తు - అదృఢమాకై తవిర్న్దు శ్రీరమానిరున్దత్తు.

పులప్పడుమ్ - అతీయప్పడుమ్ వైయకైయాలే (పులనైన్ది అటు విషయజ్జళైయైన్దు అటు). ఇన్దు మేయుమ్ - ఇన్దిలుమ్ పారున్దివర్తి క్కుమ్, అత్తాలే - (ప్రవణమాకక్కడవవాన) ఎన్దు పడి. ఇన్దియజ్జళై - “పాటి” ఎన్నానెన్నెన్దు (శిలపదార్థజ్జళైయిత్యాది). శిలపదార్థ జ్జళై - ఎలి, పెరుచ్చాలిముతలానవైకళై. వత్తెనాన్ శ్రీత్తై - పేయగన్దత్తై. పాటి - బోళ్. పాటియైన్దునీజి - ఇన్దియజ్జళైన్దిన్దు మకన్దు ఇతిశబ్దార్థః. ఇత్తాల్ - “పులనైన్దు” ఎన్ది అవైత్తాల్. మేలే కటాక్షిత్తుఫలితమ్ (పరిచ్ఛిన్నేత్యాది) విభవ్యాఖ్యాతృవాక్యమ్ (స్వవినాశక్లా ణిత్యాది). ౧ “అహమర్థవి నాశ శ్చేన్నోక్ష ఇత్యర్థస్య సస్యతి | అపసర్వేదసామోక్షకథాప్రస్తావగన్దతః” ఇత్యనుసన్ధేయమ్. “పుకువీర్” ఎన్దు తుక్కు.

ఆ. ఆ. వి. — ఇన్దియవశ్యత్వైన్ది త్తవిరవేణువానెన్నెన్దు; అనర్థావహముమాయ్ పరిచ్ఛిన్నముమానవస్తువై గ్రహిత్తు, అవ్యభీయాలేయన ర్థావహమాకైయాలే తవిరవేణు మెన్దితార్ (పరిచ్ఛిన్నవస్తువెన్దుతోడజ్జి) — (నన్దైక్కుముడివిన్ది క్కేయితి). ౨ “తత్త్వదంప్రాప్తకామాయే విష్ణస్తేషాం మహాత్మనామ్ | భోగాభిరన్దరాదీనాం తేన ర్జనరకోపమాః | తత్రానన్దమయాలోకాభోగాశ్చాన్దలక్షణాః | ఆనన్దం నామ తల్లాంకం పరమాన్దలక్షణమ్”. — పూర్వపక్షిణమాయావాదినో విపక్షితాః. విచార్యమాణే యాయికాత్తైత్తాదృశాః; ఏతైర్లోక్షదశాయమాత్మ

-౧౫౮ తిరువాయ్ మొళి—౨-ప. ౮-తి-అడై వతరవడై. ౫-పా-ఓవాత్తుయర్ వ్యాఖ్యానజ్ఞో.

ఈ.—“అతువెఱవేణుమ్” ఎన్నుమ్ నళై యుముణ్ణానాలుమ్, ప్రబలవిరోధికల్ కిడక్కుమాకిల్ ప్రయోజనమిలైయే యెన్నిల్ (అలమర్ న్దువీయవశురై చెప్పిదాన్) విరోధిపోక్కుకై నమపణియోవెన్దితార్. తడుమాటిముడిను పోమ్బడి అనురవర్గతైయభియ చెప్పయ్ తాన్.

అవనుడైయ (పలమున్దుశీరిల్ పడిమిన్) ఫలమ్ముఱ్ఱుట్టిరుక్కి అకల్యాణగుణజ్ఞులిలే ప్రవణరాకుజ్ఞోళ్. ౧[సుగుఖంకర్తమవ్యయమ్] ఎన్నుమ్బడి - స్వర్తవ్యవిషయ సారస్యతాలే, సాధనదత్తైయేతోడగ్గియినితాయరు క్కుమితే. (ఓవాతే) “అవర్వణికడల్ తీణ్డలాకాతు” ఎన్నుమాప్పోలే యెరునియలియిలై యితుక్కు, మాతాతేయాశ్రయిక్కు ప్పారుజ్ఞోళ్. తమక్కురసి త్తపడియాలే, ఇడైవిడమ లనుభవియుజ్జోళ్ లెన్దితార్ న్దు మామ్. ౨, “నానుమ్ శొన్నేన్ నమరుమురై మిన్” ఎన్నుమాప్పోలే. ౪.

జి.అ.—భావమ్ (ఇప్పేర్ ముక్కిత్యాది). భావమ్ (విరోధిత్యాది). శబ్దార్థమ్ (తడుమాటియిత్త్యాది). అలమర్ న్దు - తడుమాటి.

ఫలమ్ ముఱ్ఱుట్టిరుక్కియవ తేన్నెన్న (సుగుఖమిత్త్యాది). పడిమిన్ - అవగాహియుజ్జోళ్. ఇత్రైల్ ఫలితమ్ (ప్రవణరాకుజ్ఞోళ్ న్దు). ఆశ్రయణమ్ సకృత్తయిరుక్కు, “ఓవాతే” ఎన్నునెన్నెన్న (అపర్వణిత్యాది). ౩ “అశ్వత్థంసిన్ధరాజు” ఇత్తాద్యసన్ధేయమ్. కీర్తైయమ్ముట్టి భావాన్తరమ్ (తమక్కిత్యాది). ఉక్తార్థత్తుక్కుసంవాదమ్ (నానుమిత్త్యాది) పెరియతిరు మొళి. ఇతరవిషయజ్ఞులినుడైయప్పేరై చ్చొల్లిప్పొన్ద నానుమ్ శొన్నేన్, ఎన్నెడు సమ్మన్మడైయరుమి తైయే శొల్లిప్పొరుజ్జోళ్ న్దు పడి. ఫలవైన్దు మేయున్దొడగ్గి, కీరిల్ - ఓవాతే పడిమినిత్యన్యయః. ౪.

అ.అ.వి.—స్వరూపనిరూపకధర్మజ్ఞానవినిశాభిధానాత్, ధర్మభూతజ్ఞానస్యకదాప్యనశ్చీకారాచ్చ.—ఫలమ్ముఱ్ఱుట్టిరుక్కియవతు-సాధన దత్తైయేతోడగ్గిసుగుఖరూపనాయరుక్కు మెన్దు పడి, — పరమపద త్తిరేపోనాలన్దోఫలముళ్ళతు, ఇక్కిఫలముజ్జాకక్కుడుమోవెన్న (సుగుఖమి త్యాది) — ౩ “అశ్వత్థంసిన్ధరాజునిత్యంసేవేతనస్సృకేత్. మన్దవారేస్సృకేత్వార్వమపరంపర్వణిస్సృకేత్”.

ప్ర.తి.—(పలమున్దుశీరిల్) భగవద్గీతాసునవమే, “ఇదంతు తేగుహ్యతమం ప్రవక్ష్యామ్యనసూయవే । జ్ఞానంవిజ్ఞానసహితంయద్భాత్వా మోక్ష్యసేఽశుభాత్ ॥ ౧॥ రాజవిద్యారాజగుహ్యం పవిత్రమిదముత్తమమ్ । ప్రత్యక్షావగమంధర్మ్యంసుగుఖంకర్తమవ్యయమ్ ॥ ౨॥”.

పెరియతిరు మొళి - అఱుపత్తాన్దిరు మొళి - అఱుమ్మట్టు.—కానవెణ్ణుజ్ఞురజ్ఞుమ్ముకువుమ్ పడైయావడలరక్కుర్. మానమజ్జీత్తునిన్దు వెన్ది యమ్మనెన్క్కిన్దుమ్ । తేనుమ్ పాలుముతుమాయతిరుమాల్ తిరునానుమ్ । నానుమ్ శొన్నేన్ నమరుమురై మిన్ నమోనారాయణమే.

తాత్పర్యము.—రూపశబ్దరసగంధస్పర్శగుణములను గ్రహించుచున్న చతుర్శ్రోత్రజిహ్వహ్రీణత్వగిన్ద్రియములకు నవశ్యులైనిత్యనంద మునునిచ్చుచున్న పరమపదమును బొందవలయునని యిచ్చయించువారైన ఓ! చేతనులారా! మీరు, అనేకావతారములనెత్తి ఆశ్రితవిరోధు లను సంహరించి యాశ్రితులకు నుపకరించిన భగవంతునియొక్క కల్యాణగుణములయందు నెల్లప్పుడవగాహించుడు. ౪.

మూ.—ఓవాత్తుయర్ ప్పిఱవియుట్టుడమల్ నైవ్వెవై యు । మూవాత్తనిముతలాయ్ మూవులకుజ్ఞావలోన్ ।
మూవాకియామైయాయ్ మీనాకిమానిదమా । న్దేవాతితేవ పెరుమా నెన్దిర్ త్తనే! ౫॥

అ.—(ఓవా)౪ “ఇడైవనామ్” ఎన్నిఱపన తైవివర్కిఱతు. సంసారచక్రప్రవర్తక నాకైయాలమ్, బ్రహ్మేశానాదిదేవర్ కళుక్కుకారణ భూతనాయ ౫* అయర్వఱుమమరర్ కళుక్కు స్వామియాకైయాలమ్, అశేషదోషప్రత్యసీక నాకైయాలమ్, దేవమనుష్యుదివ్యాపారజ్ఞులై ప్పణ్ణి క్కొణ్డ సర్వజగద్రక్షక నాకైయాలమవనే సర్వేశ్వరనెన్దితార్. ౫.

తిరువాయ్మొళి.—౨-ప. ౮-తి-అడై వతరవణై, ౫-పా-ఓవాత్తుయర్ వ్యాఖ్యానజ్ఞో. ౨౫౯

అన్వ.—ఓవా తుయర్ పిఱవి (౩) ఉట్టుడ మల్లు ఎప్పైవైయుమ్ (౬) మూవా తనిముతలాయ్ మూవులకుమ్ (౯) కావలొక్ తేవ అతితేవర్ (౧౨) పెరుమాళ్ ఎక్ తీర్ త్తక్ (౧౫) మావాకి ఆమైయాయ్మినాకి మానిడమామ్. (౧౮).

పన్ని.—అన న్దరమ్, సమస్తకారణభూతనానవక్ కార్యభూతజగద్రక్షణార్థమాకప్పణ్ణిన వవతారజ్ఞలిల్ వైలక్షణ్యతై యరుళి చెయ్కెతార్.

అవిచ్చిన్నమాన, దుఃఖతైత్తరువతాన, జన్మసమృద్ధరూపమానస్పష్టి, (౩) ఆకప్పడ, మల్ బిస్థితిసంహారాదికళాన, ఎల్లావ్యాపారజ్ఞకు క్కుమ్, (౬) మూత్తుచ్చొప్పివిడత, సహాయ న్దరనిరపేక్ష కారణభూతనాయ్కొణ్ణు, సృజ్యమానలొక త్రినుడైయ, (౯) రక్షణతైయుడై యనాయ్, బ్రహ్మదిదేవతైకకుక్కుమ్, అవ్వరుకామ్పడి యాదిదేవర్కళానవయర్వణుమమరర్కకుక్కు, (౧౨) అతిపతియాయ్, ఎనక్కు, అవగాహిక్కున్దు తైయామ్పడిసులభనానవక్, (౧౫) అన్దజగద్రక్షణార్థమాక వేదప్రవర్తకనానహయగ్రీవనాయ్, పురాణప్రవర్తకమార్త మత్స్యరూపియాయ్, గీతోపనిషదాచార్యనుమానమనువ్యనుమామ్. (౧౮) ౧ “ఇజైవనామెప్పొరుట్టుమ్” ఎన్నిఱపద తైవవిక్కిఱతు. ౫.

అర్థము — అంతములేని దుఃఖములనుబుట్టించు జన్మములతోఁ (౩) జేరి తక్కిన(స్థితిసంహారదులగు) సకలవ్యాపారములకును (౬) నాశములేని అద్వితీయకారణభూతుఁడును మూడులొకములకును (౯) రక్షకుఁడును బ్రహ్మమొదలగుదేవతలకును అదిదేవతలగునిత్యసూరులకును (౧౨) అధిపతియు నాకుఁ బ్రాప్త్యుఁడునునైనవాఁడు (౧౫) హయగ్రీవావతారంబెత్తినవాఁడును మార్తమత్స్యవతారంబులెత్తినవాఁడును మనుష్యుడై కృష్ణావతారంబెత్తినవాఁడునునగును. (౧౮).

ఈ.—విద్వామ్బట్టు. కీడే “ఇజై వనామెప్పొరుట్టుమ్” ఎన్దార్; అ తైయుపపాదిక్కితార్.

(ఓవాత్తుయర్ ప్పిఱవియుట్టుడ) కీడే “నీన్దున్దుయర్ ప్పిఱవి” ఎన్దార్, ఇతిలే-ఒరు కాలే విట్టుప్పిడిక్కుమతువు మిలైయెన్ది తార్. ఉచ్చివీడుమ్విడతతుయరై విళైక్కక్కడవతాన, జన్మన్దొడక్కమాకమల్ బుముణ్ణానవిన్దు క్కుమ్; అవల్ శైయుడైత్తానపదార్థజ్ఞభుక్కుమ్. మూవావెన్దిఱవి తై-కీడేకూట్టుతల్; మూవా-తనిముతలెన్దు మేలే కూట్టుతల్. ప్రవాహరూపత్తాలే నిత్యమాయ్ప్పొరుకెఱ వితుక్కుత్తనిముతలెన్దు తల్, ముళియాతలద్వితీయ కారణమాయెన్దు తల్. తాళ్, “తన్దక్కలిలేవల్లిపడ వేణుమ్” ఎన్దునినైత్తుడపకరణజ్ఞలై కొడుత్తువిడ, కొడుత్త.

జీ-అ.— విద్వామ్బట్టు. (ఓవావిత్వాది) “మూవాకియామైయాయ్ మినాకిమానిడమామ్” ఎన్దతై క్కుటాక్షితవతారికై (కీడేయిత్వాది).

పునరుక్తియైప్పురిహరిక్కితార్ (కీడేనీన్దుమిత్వాది). “నీన్దున్దుయర్ ప్పిఱవి” ఎన్నిఱవితు - ౨ “యావజ్జీవమగ్నిహోత్రంజుహోతి” ఇత్యాదివన్ద్యే దుఃఖరహితకాలమాయరుక్కుమెన్దు తద్వ్యావృత్తర్థమ్ పునరిహరిధానమెన్దుకరుత్తు. ఓవా - అవిచ్చిన్నమాన. విన్దుక్కుమ్- “అస్తి, పరిణమతే, వివర్ధతే, అపక్షీయతే, వినశ్యతి,” ఎన్నిఱవిన్దువికారజ్ఞకుక్కుమ్. వికారజ్ఞలైచ్చొన్నతు - వికారాశ్రయవస్తుక్కుళుక్కు ముపలక్షణమెన్దితార్ (అవల్ శైయుత్వాది). ఉక్తయోజనాద్వయత్తుక్కుమడైవేయర్థమ్ (ప్రవాహేత్వాది). ఆతావతు-ఓవాత్తుయరై విళై క్కుక్కడవతాయ్, మూవా-ప్రవాహరూపేణనిత్యమాయరుక్కిఱ - పిఱవియుట్టుడ మల్ బిస్థితిసంహారాదికళానమతనిముతలెన్దు మున్దినయోజనైయి లర్థమ్; ఇన్దయోజనైయిల్, మూవుతల్-నశిత్తలాయ్, అతిల్లాతతు - “మూవా” ఎన్దాయ్విత్యతైయొచ్చొల్లకెఱతు. ద్వితీయయోజనైయిల్, “మూవా” ఎన్దు-ముళియామైయొచ్చొల్లకెఱతు. ఇతుక్కు-జన్మాదివికారత్తుక్కుమ్; జన్మాదివికారతైయుడైయపదార్థసమాహతుక్కుమెన్దుపడి.

అ-అ-వి.—“తనిముతల్” ఇతి, కారణత్వాభిధానాత్, తదనుగుణమర్థమాహ (ఉచ్చివీడుమ్విడతవితి). త్రైవిధ్యమెప్పొడియెన్దు

౨౬౦ తిరువాయ్ మొక్కి. — ౨-ప. ౮-తి-అణై వతరవణై, ౫-పా-ఓవాత్తుయర్ వ్యాఖ్యానం.

ఈ.-ఉపకరణంపై కొండ్లు వట్టికెడనడవానిన్దాల్ “ఇప్పొత్తిజ్జ నేపోయిన్దాతాకిల్, క్రమ త్రిలేనమ్బక్కలిలేరుచియై ప్పిఱప్పిత్తు మీట్టుకొళ్ళుకితోమ్” ఎన్దు అనుమతిదాన త్రైప్పణి ఉదాసీననాయిరుక్కుమ్; ఇప్పడితన్నిసైవై త్తప్పి ప్పోరచ్చెయ్ తేయుమ్, కర్వక నాయిరుక్కుమ్. ఒరుకాల్ పతర్ త్తతిత్తే” ఎన్దుశోమ్మిక్కై నాజ్గా తేమేలేమేలేశోలు మాప్పోలే, “ఒరుకాలల్లావారుకాలాకిలుమాకిఱతు” ఎన్దుసృష్టియానిఱుమ్. ౧-శోమ్బాతిప్పల్లరువై యెల్లామ్ పడర్విత్తవితా” ఎన్నక్కడవతిత్తే.

ఇప్పడియివక సృష్టిత్తు రక్షిప్ప తెవ్వళవెన్నిల్ (మూవులకుజ్గావలో) సృష్టిక్కుకర్చి భవిక్కుమెల్లెయళ వుమ్. కీఱుమ్, మేలుమ్, నడువుమెన్నుతల్; కృతకమ్, అకృతకమ్, కృతకాకృతకమెన్నుతల్. (కావలో) శాస్త్రప్రదానాదికళాలేరక్షిక్కై. ఇప్పడిరక్షిప్పతుత్తమేనైకులై యాతేనిన్దోవెన్నిల్ (మావాకియి త్యాది) అక ర్వవశ్యనానవకర్తవశ్యరోడొక్కప్పిఱన్దాయిన్దు. (మావాకి) హయగ్రీవమూర్తియాయవతరి త్తపడి. (అమ్మె యాయ్ మీనాకి) విద్యాప్రకాశకమానఅవతారం. (మానిడమామ్) రామకృష్ణాద్యవతారం. అనుష్ఠేయార్థ ప్రకాశకమానఅవతారం; ౨-మర్యాదానాచ్చులోకస్యకర్తాకారయితాచసః” ఎన్దుమ్, ౩-“యద్యదాచరతిశ్రేష్ఠః” ఎన్దుజ్ఞాల్లుకిఱపడియే. ఇప్పడితాళివిట్టవతరిక్కిఱన్దానారెన్నిల్ (తేవాతితేవపెరుమాన్) మనుష్యగన్ధర్వపాతాతదేవర్కళగన్ధర్వమపాతాత నిత్యసూరిక భుక్కున్దుకానవ. (ఎత్తిర్ త్తనే) నల్లభోగ్యజాతమిరుక్కు, నిషిద్ధ ద్రవ్యంపై విరుమ్బువారై ప్పోలే, తానుమ్ తన్నుడైయగుణభుమిరుక్కు, శబ్దాదివిషయంపై విరుమ్బుప్పొద్దవె న్నై, అవన్దైవిట్టుత్తన్నైయే విరుమ్బుమ్బడియాన శుద్ధియైప్పిఱప్పిత్తశుద్ధియైయుడైయవ. అన్తిక్కే, నానిట్టి న్దాడుమ్తుత్తయెన్నుతల్.

౫.

జీ-అ-ముశియాత-శోమ్బుత. ముశియా మెయైయుపపాదిక్కితార్ (తాత్పర్యంపై లిలేయి త్యాది). ఉపకరణం - కళేబరాదికళ. పతర్ త్త తిత్తే. పతరాన్దోప్పియిన్దోత్తి. నిష్కలమాయిన్దోత్తియెన్ద పడి. కొలుక్కై - ఉద్యోగిక్కై. ఉక్తార్థప్రమాణమ్ (శోమ్బుత త్యాది) పేరియ తిరువందాతి శోమ్మిక్కై నాజ్గాతేయిన్దపలవక్తపట్ట వస్తుక్కుయెల్లామ్ విస్తృతమాక్కినకారణభూత నేయెన్దుపాశురార్థమ్.

ఎల్లెక్కుప్రపాదకమ్ (కీఱుమి త్యాది). “మూవులకుమ్” ఎన్దుతు-సృజ్యజ్జుకుల్లాముపలక్షణమ్. కీఱైన్దుతు-భూమిక్కుక్కిఱాన పేలు లోకత్తై. మేల్లెన్దుతు-భూమిక్కుమేలనవాలులోకత్తై. నడువుమ్ - నడువానభూమియుమెన్దు పడి. “భూర్భువస్సువః” ఎన్దిఱుమ్మలొక మమ్-కృతకమ్ “జనస్తవస్సత్యమ్” ఎన్దిఱుమ్మలొకమ్ - అకృతకమ్. మహల్లోకమ్ - కృతకాకృతకమ్. కావలో-రక్షక. రక్షకత్వంకథ మిత్యత్రాహ (శాస్త్రీ త్యాది). మేలే “మావాకి” ఇత్యాది-విద్యావతారంపై చ్చొల్లుకైయాలే (శాస్త్రప్రదానాదికళాలేరక్షిక్కైయెన్దితార్). అదిశబ్దేన-అనుష్ఠేయార్థప్రకాశనాదిరచ్యతే. తాత్పర్యమ్ (అకర్తవశ్యనానవి త్యాది). ఇన్దవవతారం రక్షకమానపడియెప్పడియెన్దు (విద్యా ప్రకాశకమి త్యాది). హయగ్రీవావతారే వేదప్రవర్తకోఽభూత్; కూర్మావతారే పురాణప్రవర్తకోఽభూత్; మత్స్యావతారే మధుకైటభ నిరసనపూర్వకం బ్రహ్మణో వేదప్రదానమ్, మన్వాదీనాంధర్వ శాస్త్రోపదేశాచ్చాకరోదిత్యర్థః. అనుష్ఠేయార్థప్రకాశకత్వమ్ - అనుష్ఠాత్మత్వమ్. అతున్దోవెన్న (మర్యాదానామి త్యాది) ఇన్దంసున్దరకాణ్డేసీతాంప్రతిహనుమద్వాక్యమ్. ౨-“రామోఽభిరామోలోకేన్ద్రాచ్చతుర్వర్ణ్యసర్వరక్షితా” ఇతిపూర్వార్థమ్. గీతానుత్పత్తియే, ౩ “యద్యదాచరతిశ్రేష్ఠస్తత్తదేవేతరోజనః । సయత్ప్రమాణంకురుతేలోకస్తదనువర్తతే” తేవాతితేవపెరు మాన్-దేవర్కళుక్కుమాదిదేవరాన నిత్యసూరిక భుక్కున్దుమి. తీర్ త్తమావతు-స్వతస్సుద్ధమాయ ఇతరవిషయంపైయుమ్ శుద్ధమాక్కుమతాక్కై యాలే (శుద్ధియైప్పిఱప్పిత్తశుద్ధియైయుడైయవన్దవు). మావాకియి త్యాదిభ్య, తీర్ త్తక్-ఓవాత్తుయర్ ప్పిఱవియుట్టడమన్దోవైవైక్కుమ్ తని ముతలాయ్, మూవులకుమ్ కావలోనిత్యన్వయః.

౫.

అ-అ-వి.- (కీఱుమి త్యాది) ఎన్నువుమామ్. ఓవాత్తుయర్ ప్పిఱవియెన్దులొడన్ది, మూవులకుమ్ కావలో; తేవాతితేవపెరుమాన్ తీర్ త్తక్ మా వాకియా మెయైయమి నాకిమానిడమా మెన్దురైయన్వయమ్.

౫.

ప్ర-తి. — (మూవులకు) ద్వితీయం శేనప్తమే, “త్రైలోక్యమేతత్కృతకం మైత్రేయపరిపత్యతే! జనస్తపస్తథా సత్యమితిచాకృతకత్రయమ్ || ౧౯ || కృతకాకృతకోమధ్యేమహ్నోకఇతిస్తృతః । తూన్యోభవతికల్పానైయోత్పన్నంసవిశ్యతి || ౨౦ ||”. — (మూవాకి) బ్రహ్మణే, “తాహ త్యాదానవశేష్టాహరిర్హయశిరామునే । ఆదాయవేదానాగచ్ఛదన్రికంపరమేష్టిన్”, — (ఆమెయాయ్) ప్రభమేం శేనపమే, “క్షీరోదమధ్యేభగవాన్మూర్త్యూపధరోహరిః | మందరాచీరధిష్ఠానంభృమతోభూన్మహమునే || ౨౧ ||” అయమపిపురాణప్రవర్తకోవతారః. — (మీనాకి) శ్రీనారసింహే, “ఇత్థంస్తుతస్తదాతేన శబ్దచక్రగదాధరః || బ్రహ్మణమాహవిశ్వేశోదాన్యేతేజ్ఞానముత్రమమ్ । ఇత్యుక్తావతదావిష్ణుశ్చిన్దయా మాసపార్థివ || కేనాస్యనీతంవిజ్ఞానంకేనయాపేణవాదజే । మధునాకైటభేనాపికృతంజ్ఞాత్యాజనార్దనః । మాత్యన్యాయంపంహత్యైత్యాబహుయోజనమాయతమ్ । బహుయోజనవిస్తీర్ణంసర్వజ్ఞానమయోన్మప || మాత్యన్యంవపుస్తన్నహదద్రితుల్యంవిద్యామయంలొకహితాయవిష్ణుః । ఆస్థాయభీమంజనలోకసంస్థితైస్తునితోఽథయస్తంస్తరభూమిపాల ||. — పురాణాన్తరే, “మతోన్యభూత్యావిరిక్ష్వాయయేనవేదాస్సమాహృతాః । రసాతలగతాస్సర్వేతస్మైతస్సత్వైత్త సేనమః” మత్యన్యవతారః పురాణప్రవర్తకశ్చ. — (మానిడమామ్) సుద్దరకాణ్డే [౩౫] భర్తృశ్చిహ్న్ననిపుచ్చస్తీంవై దేహీంప్రతిమారుతిః, “తేజసాదిత్యసంకృతశ్శతమయాపృథివీసమః । బృహస్పతిసమౌబుధ్ధ్యాయశసావాసవోపమః || ౧౯ || రక్షితాశీవలోకస్యస్వజనస్యాభిరక్షితా । రక్షితాస్వస్యవృత్తస్యభర్తృస్యచరన్తపః || ౧౦ || రామోభిరామోలోకేన్ద్రిక్ష్వాతుర్వర్ణస్యగర్భీతా మర్యాదానాశ్చులోకస్యకర్తాకారయితాచసః || ౧౧ ||. — భగవద్గీతానుత్యతీయే, “యద్యదాచరతిశ్రీష్టస్తత్తదేవేతరోజనః । సయత్ప్రమాణంకురుతేలోకస్తదనువర్తతే” || ౨౧ ||.

౫

పెరియతిరువదైతి - పతి నెట్టామ్బట్టు. తామ్బూలాపష్టాణులు మత్తొమ్మై తానిళక । పామ్బూలాపష్టాణుపాడల్ ద్రొలుమ్ । శోమ్మైతి । ప్పల్లరువైయెల్లామ్ పడర్విత్తవిత్తావుక్ । తొట్లరువైయారటివార్ శోర్.

తాత్పర్యము. — సృష్టిస్థితిసంహారములు మొదలగు సకలకార్యములకు నద్వితీయనిత్యకారణభూతుండును సకలజగద్రక్షకుండును బ్రహ్మదేవతలకును ప్రభానులగు నిత్యనూరులకును నిర్వాహకుండును నాకుంబ్రాహ్మభూతుండునునైన శ్రియఃపతి, హయగ్రీవావతారంబెత్తి వేదములకు బ్రవర్తకుండును కూర్తమత్సాన్యవతారంబులెత్తి పురాణప్రవర్తకుండును శ్రీకృష్ణావతారంబెత్తి గీతోపనిషత్సాహిత్యుండును నాయెను.

మూ. — తీర్ త్తనులకళన్ద శేవడిమేఱ్వాన్దామ । ఛోర్ త్తియవైయేళివన్దుడిమేల్ ద్రొన్దణ్దు ।

పార్ త్తన్దెలిన్దొత్తీన్దవైన్దుద్రొయాన్దెరుమై । వేర్ త్తుమొరువరాత్తొళ్ళిక్కిడన్దతే ||

౬౯

అ. — (తీర్ త్త) యావనోరువనుడైయ పాదోదకతైశిరసావహిక్త్రాయలే రుద్రక్ పరిభుద్ధనానాక్, యావనోరువన్దిరువడికళితేశాత్తి నళూన్దానుమరుద్రన్దలైయిలేకాణప్పట్టతు, అజ్జనెయిరున్దనైన్దుద్రొయాక్ పెరుమైసుప్రసిద్ధమన్దో, శొల్లవేణుమొవెన్దితార్.

౬౦

అన. — తీర్ త్త ఉలకు అళన్ద (౩) శే అడిమేల్ పూమ్ (౬) తామమ్ శేర్ త్తి అవైయే (౯) శివక్ ముడిమేల్ తాక్ (౧౨) కణ్దు పార్ త్త తెలిన్దొత్తీన్ద (౧౫) వైమ్ తుద్రొయాక్ పెరుమై (౧౮) వేర్ త్తుమ్ ఒరువరాల్ వేళ (౨౧) కిడన్దతే. (౨౨)

పన్నీ. — అనన్దరమ్, ఇవ్వవతారదక్షైయిలుజ్ఞానపరత్వమతిప్రసిద్ధమెన్దితార్.

పావనభూతనానకృష్ణమడైయ, పూర్వావతారత్తిలే లోకత్రయత్రైయమ్, అళన్దుకొణ్డు, (౩) నెన్దెన్దెయైయడైయ, తిరువడికళితే, అడ్డుకియ, (౬) మాలైకతై, సమర్పిత్తు, అవల్ దైయే, (౯) శివమడైయ, జటామకుటత్తిలే, తానే, (౧౨) కణ్దు, అర్జునక్, అఱులియిట్ట, (౧౫) అన్దపశుత్త, తిరుత్తుద్రొయైయడైయవనమడైయ, పరత్వమానకు, (౧౮) ఇప్పార్ త్తనైయెట్టియ, వేటొరువరాలుమ్, ఉపపాగిత్తు చొల్ల వేణుమ్బడి, (౨౧) తెలియాతుకిడన్దవంశముణ్డో!. (౨౨) సుప్రసిద్ధమన్దోవేష్టకరుత్తు.

౬౧

ఈ-సకాలిలేయట్టుజీవి. ఎవ్వరుచెప్పెయ్య, అవను తిరువడికిలేయడ, అందేవకైకాత్రియలేస్వస్మితిలే అంద
పుష్పకళేతనలైయిలే ధరితుకొండవనం అప్రపంచమృణ్మిత్రాక చొచ్చక్కడవతిజ్జే; అత్తైయరుచెప్ప
య్కీతార్.

పూమాలై యెన్నుతల్, అళికియమాలై యెన్నుతల్. (అవైయే) అవనానాడునజాతియన్దశని క్కే.
 (శివకముడిమేల తాగ్గుణు) పాడేపార్క్కత్తిలేయన్ని క్కే అవన్టలై మే లేకణ్డానాయీలు. (తాళకణ్డు) ఆప్తర్ శొల్ల
 క్కేత్తైయన్ని క్కే, శ్రుతిస్సృతికళాలాతలన్ని క్కే, తానేకణ్డానాయీలు. ప్రత్యభిజ్ఞార్ల మామ్బడి ప్రత్యక్షిత్తు.
 (పార్ త్తనిత్యాది) అవక సారథి మాయ్ త్తాళినీక్కుచ్చెయ్ తేయుమ్ అవనుడైయ ఈశ్వరత్వత్తిల్ కలజ్గాతే
 ౧ “సతుపార్థోమచామనాః” ఎన్ని అపడియే పేరళవుడై య వస్తున కాని రూపిత్తునిర్ల యిత్తు. “సమఃపురస్తాదధ పృష్ఠత స్తే”
 ఎన్టనువ ర్తిత్త (మైన్దురాయాక పెరుమై) సర్వాధికత్వద్వితకమాన తిరుత్తురాయ్ మాలైయైయుడైయ స గ్వే
 శ్వరనుడైయ పరత్వమ్, ఇన్దుశిలవటివు కేడర్, శెల్లవిట్టు వరవిట్టూ రాయుమళ వాయిరున్దతో? .

జీ-ఆ.-సమారాధనత్వక్య-పడి. జీబి - భుజి, ఉజ్జీవనంవా. ఇతు - ఇరుపత్తనాలాయర త్రిలేవ్యకమ్.

“పుష్పజలై కృష్ణకతిరువడికిళితే యిట్టుజీవిత్తైమహాభారత త్రిత్వాంశుకిఱవడైవన్ది క్కే, అభిమన్యువనత్రిక్ మధ్యాహ్నత్రిలే సంకృత
రోడేయధృన్మణ్ణియర్జుననిశైత్రపోతు, “లిన్ద్రపూజైపణ్ణిభజక్కమేనుమ్” ఎన్ద్రున్దన్ శొల్ల, అహోతు, “తక్ కాలితేపుష్పజలైయిట్టుభుజి” ఎన్ద్రు
శొన్నవితువు మివర్ క్కివిన్దత్రిలేవినక్షితమ్” ఎన్ద్రు పిత్తైయరుళిచ్చెయవర్. “పూదామమ్” ఎన్ద్రు - జాత్యేకవచనమ్; “అవైయే” ఇత్యును
చాదాత్. ఏనకారమ్ - అన్యయోగన్యవచ్చేదపరమెన్దితార్ (అవద్రోడిత్యాది) “ముడి” ఎన్ద్రుతై - అవయవాన్తరేభునేతివ్యావర్త్యతే;
“ముడిమేల్” ఇత్యునేన-శిరఃపార్యేభునేతివ్యావర్త్యత ఇతిహృదినిధాయాహ (పాడేయిత్యాది). ఇవిన్దత్రిలే-3 “పాన్థోవిజేతామధునూదన
న్యపాదారవిద్రాపిత చిత్రపుష్పమ్ | దదర్శగక్తాధరమాళిమధ్యే బభూవవీరః కృతనిశ్చయార్థః” ఎన్ద్రుక్ క మనుసన్దేయమ్. “తాక్” ఎన్ద్రుతు
క్కుభావమ్ (అన్తరీత్యాది). “కన్దు” ఎన్ద్రుతుక్కుర్థమ్ (ప్రత్యభిజ్ఞార్థ మిత్యాది). పేరళవు - మహాజ్ఞానమ్. నిరూపిత్తు - “ఇదమిథమ్” ఎన్ద్రు
నిరూపణమ్మణ్ణి. “నముఃపురస్తాత్” ఇత్యాదిన్లోకమ్ భీష్మ ఐర్వత్రిలేయాకిలమ్, ఇవిన్దత్రిలే యనువర్తనమాత్రత్తుక్కు ప్రమాణమాకలామ్.
(శెల్లవిట్టువరన్దిట్టు) మహామతికలైయుడైతాన వక్కాలమ్ శెల్లవిట్టు, అజివుకేదరైయుడైతాన విక్కాలమ్ వరవిట్టైన్ద్రుపడి. వరవిట్టు-వరసిన్సు.
అజివుకేదర్ - (ఆరాయునుశేవాయుర్వతో) ఎన్ద్రున్దుమ్పుతు. “నతుపాన్థోమహానాః” ఇత్యాదివాక్యమ్ - గీతాభాష్యే. “నముఃపుర
స్తాత్” ఇత్యాదిన్లోకోగీతాన్వేకాదశే. “నమోనమస్తేన్దుసహస్రకృత్వః” ఇత్యాది. శేర్త్రి - సమర్పిత్తు. అవైయే - సమర్పితవద్రోయే.
తెల్లిన్ద్రోన్ద - నిరూపిత్తు నిశ్చయత్త. పైదుకాయాక్ - పశుమ్ తిరుత్తుకాయైయుడైయవనుడైయ. పేర్త్తుమెరువరాల్ - పార్త్తన్ద్రయ్యుజీ
యవేటుమెరువరాల్. పేరక్కిన్ద్రుతే - శొల్ల పేన్దుమ్మడియరున్దో? క్రమేకాన్యయః.

ప్ర-తి.—(తీర్ త్తక) స్త్రీత్రే, “వేదాపసారగురుపాతకదైత్య పీడాద్యాపద్విమోచనమహేష్టఫలప్రదానైః । కోన్యఃప్రజాపతుపతీపరి
పాతికస్య పాదోదకేనసశిష్యస్యైరోగ్యతేన” — ఈశ్వరసంహితాయాంబ్రహ్మ, “ద్రవిభూతస్తదాధర్మో హరిభక్త్యామహామనే । గృహీ
త్వాధర్మపానీయం పాదం నాథస్యతుష్టయే । ఔజ్జితంపరయాభక్త్యా పాద్యాద్ధ్యాదిభిరర్చింపి । తదమ్ముపతితందృష్ట్యాదధారణసాహచర్యపాన
నాథంజటామధ్యే యోగ్యోఽస్తీత్యవధారణాత్” — (పార్ త్తక) భగవద్గీతాభాష్యే ప్రథమాధ్యాయావసానే, “ఏవయక్త్వార్జునస్స
ఖ్యోరథోపస్థఉపావిశత్ ॥ ౪౬ ॥” ఇతి, “సతుపాథోమహామనాఃపరమకారుణికోద్ధీర్ఘఃస్థఃపరమధార్మికఃసప్రభాత్మకోభవద్భిరతిభూర్చైర్చై
ర్జతుగృహదహనాదిభిరసకృద్విశ్చితోపి పరమపురుషసహాయేనాత్మనామానిష్యయాణాంసవదీయాన్విలాంక్య బన్ధున్నేహేనపరయాచక్రపయాఽ
ధర్మభయేనచాతిమాత్రస్విన్న సర్వాజ్ఞసర్వభాఽహంసయోత్సాహి త్వక్త్వాబుద్ధవిశ్లేషజనితకోకసంవిగ్నమాన సస్సశరంచాపం విసృజ్యర
థోపస్థఉపావిశత్” — తత్రైకాదశే, “సమోనమస్తేస్తుసహస్రకోత్పతిసశృభూయోపినమోనమస్తే ॥ ౩౯ ॥ నమఃపురస్తాదభవ్యృతస్తేనమో
ఽనుతేనరగతవసరస్ ॥ ౩౯౪ ॥”

౨౬౪ తిరువాయ్ మొழి. — ౨.ప. ౮-తి-అడైవతరవడై. ౨-పా-కిడన్దిరున్దు వ్యాఖ్యానశ్లో.

నాలాన్దిరువదాతి - ఒప్పతామ్మట్టు. మఱైకొడ్డనాన్దుకక మడ్డికైసీర్ పెయ్తు. మఱైకొడ్డ మన్దిరత్తావ్ వాళ్ త్తి. కఱైకొడ్డ. కడ్డై త్తాక శెన్ని మేలేటక్కలు వినా. నణ్డత్తాక శేవశియైయాళ్లు.

తాత్పర్యము. — చతుర్ముఖబ్రహ్మ తననైచ్చము ననుసంధించుచు తనకమండలములోనున్న ధర్మ తీర్థ ముచేబురుషమాక్తానుసంధానపూర్వ కముగ భగవత్పాదావధములకు నభిషేకముచేయుగా నప్పుడు శివుడా తీర్థమును తనశిరసావహించి పరమపవిత్రుడాయెనో? కృష్ణవతార మునందజానునికి శివునియొద్దనుండి పాకుపతాన్త్రమును గ్రహింపవలసియుండి దానికిగానుద్యోగించిన సమయంబున వానిశ్రమమును బోగొ ట్టుటకై పుష్పములను నాసాదములయందు సమర్పించుమని నియోగింప నాప్రకారము వాడుసమర్పింప నాపుష్పములనే శిరసావహించుకొని శివుడేగిస్వప్నమునందుఁ దనకు నస్త్రప్రదానముచేసినదానినిజూచి యజానుడు కృష్ణునియందుఁ బరతత్వనిశ్చయముకలవాడాయెనో అట్టి వానియొక్క మహిమ సుప్రసిద్ధముగనున్నది.

మూ. — కిడన్దిరున్దునిన్దళన్దు కేల్లలాయ్ కీళ్ త్తు. కిడన్దిడుమ్, తన్నుళ్ కరక్కుముమియుమ్. తడమైరున్దోళార త్తముపుమ్బా రెన్ను. మడన్దైయై, మాల్ శెయ్ కిన్ద మాలార్ కాణ్బారే|| ౨||

అ - (కిడన్దు) ఎమ్మెరుమాన్ద నక్కిన్దగత్తావతు ఇన్దు సర్వచేష్టావిషయమాయుక్తయారే యవనుక్కే శేవ మెన్ది తార్.

అన్వ. — కిడన్దు ఇరున్దు నిన్దు (౩) అశన్దు కేల్లలాయ్ కీళ్ (౬) పుక్కు ఇడన్దిడుమ్ తన్నుళ్ (౯) కరక్కుమ్ ఉమియుమ్ తడమ్ (౧౨) పెరుమ్ తోళ్ ఆర (౧౫) త్తముపుమ్ పారెన్నుమ్ మడన్దైయై (౧౮) మాల్ శెయ్ కిన్ద మాల (౨౧) కాణ్బార్ ఆర్. (౨౩)

పన్ను. — అనన్దరమ్, రత్నమానజగ తైప్పవ్విదు త్తన్వాత్సల్యతారే యశేక వ్యాపారజ్ఞతై ప్పణ్ణు మెన్ది తార్.

రత్నశార్థమాక, ౧-“ప్రతిశిశ్యేమహోదధేః” ఎన్దు కడక్కరైయిలే వట్టివేడ్డిక్కిడన్దుమ్, ౨-“ఉటజేరామమాసీనమ్” ఎన్దు తిరుచ్చిత్తిర కూడ త్తిలేయిరున్దుమ్, ౩-“ఆవప్తభ్యచత్విన్దమ్” ఎన్దుమ్; రావణవధానన్దరమ్ దేవతాస్మిధియిల్ విల్లనడుక్కొత్తుప్పిడిత్తునిన్దుమ్ అన్దియే ౪-“పులిన్దుడిక్కిడన్దు వరకుణమన్దైయిరున్దువై కున్దత్తుణిన్దు” ఎన్దిటపడియే యర్చనతారథ్యలత్తిలే కిడన్దుమిరున్దుమ్ నిన్దుమ్, (౩) త్రివిక్రమనాయనన్యా ర్థమామ్బడియశన్దుమ్, వరాహరూపియాయ్, ప్రళయజలత్తుక్కుక్కిళ్, (౬) పుక్కు, అణ్డకటాహత్రినిన్దు మొట్టువిడువితైదుత్తుమ్, మహాప్రళ యత్తిలే వటదళశాయయాయ్, వయిల్ ముక్కుశేప్పి, (౯) తెరియాతపశికరన్దుమ్, వెళినాడుకాణుమ్మడియుమిట్టన్దుమ్, ఇడముడైత్తాన, (౧౨) పెరియ, తిరుత్తోళ్ కళ్, నిరమ్బుమ్బడి, (౧౫) అసాధారణవిగ్రహత్తోడేత్తమియుమ్, ఇప్పడి భూమియెన్దు శొల్లప్పడుకిఱ, మడన్దైయై, (౧౮) సర్వాధికనానవీశ్వరక, ప్పణ్ణుకిఱ, వ్యామోహమై, (౨౧) అఱియన్దార్, ఆర్? (౨౩) అతిశయితజ్ఞానర్ క్కు మఱియ వొణ్ణాతెన్దు కరుత్తు.

అర్థము. — (సముద్రతీరమునందు) శయనించియు (చిత్రకూటమునందు) వసించియు (రావణవధానంతరము) జగదేకవీరుడైనలిచియు (౩) (త్రివిక్రమావతారమునందు)లోకములనుగొలిచియు వరాహవతారంబై త్తి క్రింద (౬) ప్రవేశించి పైకెత్తియు తనయందు (౯) దాచియు జయలుపఱచియు విశాలములైన (౧౨) గొప్ప భుజములు పూర్ణములగునట్లు (౧౫) అలింగనముచేసికొనియు భూమియనియెడి పిరాట్టిని (౧౮) సర్వేశ్వరుడు చేసెడి వ్యామోహమును (౨౧) తెలిసికొనువారు ఎవరు? (౨౩)

ఈ.-మ్బులుమ్ కొళ్ళాతేవయిన్ది లేవైత్తురక్షి త్తపడి. “మేలొరు కాలమ్ ప్రళయమ్ వరుమ్” ఎట్టేలొక్కలి ప్రళయమ్ వందాలుమ్ “ఇట్టుణ్డో” ఎన్దు ఇత్తైత్తుక్కాట్టలామ్బుడిమున్బుత్తైయతోన్దుమ్ తెరియాతపడివై క్కుమ్. (ఉమి యుమ్) “ఇవైయెన్బట్టన” ఎన్దు పార్క్కైక్కాకప్పిన్నె వెళినాడుకాణ ఉమియుమ్.

(తడమ్బెరున్దోళార త్తఱువుమ్) మికప్పణై త్తతిరున్దోళకళాలే, ఆరుమ్బుడియాక త్తఱువుమ్. (పారెన్దుమ్ డన్దైయై) శ్రీభూమిప్పిరాట్టియై. భూమియై ప్రకారమాక వుడైయళాకై యాలే తద్వాచకశబ్దతాలే శొల్లుకిఱు. త్తవిభూతియిన్దుడై య రక్షణమొరుతలై యానాల్ అవ్ పడుమ్బుత్తైయనుసన్దిత్తుమ్బైయాయ్ అతుక్కుభి మానినియాన శ్రీభూమిప్పిరాట్టియడై క్కుమ్, అత్తాలేతానుమ్ హృష్టనాయడైయానిఱుమ్. (మూల్) సర్వా ధికనాన సర్వేశ్వరణ్. (శెయ్కిన్ద మూల్) అవనేఱుకిఱపిచ్చై. (ఆర్కాణ్బరే) బరువరాలే “ఇవ్వళవు” ఎన్దు ప రిచ్చేదిక్కులాయిన్దో?

2.

జీ-అ.-తెరియాతపడియొళిక్కైయాతల్, ఏకీకరణమాతల్. ఏతద్ధవినిధాయాహ (మేలొరు కాలమిత్తాది). ఏలొక్కలి-ఏఱువేచారత్తు ఇత్తైత్తుక్కాట్టలామ్బుడి-కుత్తైత్తుక్కాట్టలామ్బుడి. ఇవైయెన్బట్టనవెన్దు పార్క్కైక్కాక ఎన్దు విడత్తిలే-౧ “గర్భేకృత్వాగోవుమన న్దంజగదన్త” ఇత్తాది శ్రీరజ్జరాజ స్తవత్తిల్ శ్లోకమనుసన్దేయమ్.

“తడమ్, పెరుమ్” ఎన్దు ద్విరుక్తిసిద్ధమానవర్ధమ్ (మికప్పణై త్తవెన్దుతు). ఆరుమ్బుడియాక - పూర్ణమామ్బుడియాక. పార్తానోవశెన్దు (భూమియైయిత్తాది), కీట్టెల్లావన్దై యుమ్కటాక్షిత్తు, తఱువుత్తక్కుచేతువైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (త్తవిభూతియిత్తాది). మూల్-సావ్ మియుమ్, వ్యామోహముమ్. మూల్-శెయ్కిన్ద మూల్ - సర్వేశ్వరణ్ పణ్ణుకిఱవ్యామోహత్తై. కిడన్దిరున్దిత్తార్భ్య, ఉమియుమ్; పారెన్దుమ్ ము డన్దైయై - తడమ్ పెరుమ్తోళార త్తఱువుమ్; మూల్-శెయ్కిన్ద మూల్ కాణ్బారేయత్తన్దయి.

2.

అ-అ-వి.-ప్రస్ఫుర్థయాప్రతిపయోధిరివప్రసుప్తః. — ౧ “గర్భేకృత్వాగోవుమన న్దంజగదన్తర్జ్జుదన్బిమాన్వావాన్బుతిసామ్యంననునాభిః ! ఉత్తిప్యైత త్సేక్షితుముద్యదన్బిమిభూయంనాభిపద్ధోరంహతిరక్తాయతనాభేః” ఎన్దు శ్లోకమేకమైకాశ్వుతు.

2.

ప్ర-తి.- (కిడన్దు) యుద్ధకాణ్డే, [౨౧] “తతస్సాగరవేలాయందర్భానాస్తీర్యరాఘవః । అఙ్గాలింపాగ్నిఙ్గాఘ్నికృత్వాప్రతిశ్యేమహా దధేః॥ ౧॥ బాహుంభుజాభోగాభమపధాయరిమాదనః । జాతరూపమయైశ్చైవభూషణైర్భూషితంపురా॥ ౨॥” — (ఇరున్దు) ఆయో ధ్యాకాణ్డే [౨౨] చిత్రకూటే, “నిరీక్ష్యసముహూర్తుదదర్శభరతోగురుమ్ । ఉటజేరామమాసీనంజటామణ్డలధారిణమ్॥ ౨౩॥ కృష్ణాజన ధరంతంతుచీరవల్కులవాసనమ్ । దదర్శరామమాసీనమభితఃపావతోపమమ్॥ ౨౪॥” — (నిన్దు) కిష్కిన్ధాకాణ్డే ఏకోనవింశే, “అవప్తభ్య చత్తిప్తన్దం దదర్శధనుర్భూతమ్ । రామంరామానుజంచైవభర్తుశ్చైవానుజంశుభా॥ ౨౫॥” — (అవర్కళుడైయస్త్రీకళో చక్కులిశేక్కుమ్ మిత్తై) యుద్ధకాణ్డేచతుర్దశో త్తరశతత మేరావణవధానన్తరేమణ్డోదరిప్రలాపః, “యదైవవానరైర్హోరైర్బద్ధస్సేతుర్న హోదధా । తదైవహృద యేనాహంశక్యేరామమమాషమ్॥ ౧౧॥ అథవావాసవేనత్వంధర్మి తోసిమహబల । వాసవస్యకుతశ్చ క్తిస్త్యాన్ద్రప్రమపిసంయుగే॥ ౧౩॥ మహావీ ర్యంమహాసత్త్వం దేవతత్రుంభయావహమ్ । వ్యక్తమేషమహాయోగీపరమాత్మాసనాతనః । అనాదిమధ్యనిధనోమహతఃపరమోమహాన్॥ ౧౪॥ తమనఃపరమోధాతాశ్శక్తిచక్రగదాధరః । శ్రీవత్సవత్సానిత్యోశ్రీరజయ్యశ్శాశ్వతోఽఘ్రివః॥ ౧౫॥ మానుషంవపురాధీయవిష్ణుస్సత్యపరాక్రమః । సత్వైఃపరివృతోదేవైర్వానరత్వముపాగతైః॥ ౧౬॥ సర్వలోకేశ్వరస్సాన్తాన్తాన్తానాంహితకామ్యయా । సరాక్షసపరీవారంహతవాన్స్త్యాన్ద్ర మహద్యుతిః॥ ౧౭॥” — కిష్కిన్ధాకాణ్డే [౨౮] రామన్ద్రప్రభర్తృవధజనితశోకార్తారా, “సాతంసమాసాద్యవిశుద్ధసత్త్వోకేనసంభాగి న్తశరీరభావా । మనస్వినివాక్యమువాచతారారామన్రణోత్కర్షణలబ్ధిక్షమ్॥ ౩౦॥ త్వమప్రమేయశ్చదురాసదశ్చజితేన్ద్రియశోత్తమధార్మికశ్చ । అక్షయశ్శీర్తిశ్చవిచక్షుశ్చక్షీతిక్షమావాన్తత్తజోపమాక్షమ్॥ ౩౧॥ త్వమాత్తబాణాసనబాణపాణిర్త్ర హబలస్సంహననోపపన్నః । మను

వ్యదేశాభ్యుదయంవిహయదివ్యేనదేశాభ్యుదయేనయ క్తః॥ ౩౨॥ యేనైవబాణేనహతఃప్రియోమేతేనైవమాంత్యంజహిసాయకేన । హతాగమిష్య మిసమిపమస్యనమామృతేరామరమేతవాళీ ॥ ౩౩॥” — (అశ్వ) శ్రీభాగవతే ఆష్టమస్కంధే, [౨౦] “సపార్షదముఖ్యస్సహలోకపాల స్సుధర్మిరీటిజ్జదహరఖణ్డలః । శ్రీవత్సరతోత్తమమేఖిలామ్బరోమధువ్రతస్రగ్వనమాలయావృతః । రరాజరాజస్సగవానుసక్రమశ్శతహృదాయ క్తమహాఘనోయథా ॥ ౩౩॥ క్షీతింపదైకేనబలేర్విచక్రమేనభశ్శరీరేణదిశశ్చబాహుభిః । పదంద్వితీయంక్రమతస్త్రివిష్టపంసవైత్పతీయాయ తదీయమణ్విపి । ఉరుక్రమస్యాజ్ఞీయపర్యపర్యఞోమహర్షనాభ్యాంతపసఃపరంగతః॥ ౩౪॥” — (కేటలా యోక్తిక్లృత్తుక్కు) ప్రథమాంశే చతుర్థే, “అతనోత్పతనామన్యాంకృతాదిషుయథాపురా । మత్సన్యాకర్తాదికంతద్వద్వారాహంవపురాస్థితః॥ ౮॥ వేదయజ్ఞమయంరూపమశేష జగతస్థితౌ । స్థిరస్థిస్థిరాత్తనస్త్వాత్తపరమాత్మాప్రజాపతిః॥ ౯॥ జనలోకగతైస్సర్వైస్ససకాదైర్భవతః । ప్రవివేతదాతోయమాత్మాధానో ధరాధరః॥ ౧౦॥” — (ఇంద్రియ) [వి-పు-౧-౪.] “తతస్సముత్క్షిప్యధరాంస్వదంష్ట్రీయామహావరాహస్సుస్ఫటపద్మలోచనః । రసాతలా దుత్పలపత్రసన్నిభస్సముత్థితోనీలఇవాచలోమహాః॥ ౨౬౪॥”.

2.

తాత్పర్యము. — ధర్మసంస్థాపనార్థముగ రామావతారంబై త్తి సముద్రతీరమునందుకయనించియు, చిత్రకూటమునందువనించియు, గావ ణవధానంతరము ధనుర్ధర్మభాగమునునవలంబించినిలచి జగదేశపీఠతను బ్రకాశపఱచియు, మహాబలియొద్దనున్న లోకములను పశీకరించుటకైత్రివి క్రమంబైయవతరించియు, ప్రళయకాలమునందు మునిగిపోయినభూమిని వరాహావతారంబై త్తి వైకెత్తియుపకరించియు, తనయుదరమునం దుంచుకొని రక్షించియు, ప్రకాశపఱచియు ఇట్లుపకరించిన సర్వేశ్వరునికి భూదేవియందుబుట్టిన వ్యామోహము నెట్టివారికిని పరిచ్ఛే దింప నశక్యము.

౩.

మూ. — కాణ్బారా రెమ్మిశక్ కణ్ణనై యెక్ కాణుమా । టూణ్బేళి లెల్లావులనుమోర్ తుద్రుద్రుద్రు ।

శేణ్బాలవీడోవుయిరోమద్రైప్పారుట్టు । మేణ్బాలుజ్జోరాకపరస్తుళనామెఱ్ఱుమే॥ ౮॥

ఆ. — (కాణ్బారార్) సర్వజగన్నిగరణనియమనసమర్థనాన వెమ్మెరుమానుడైయసర్వేశ్వరత్వ మొరువర్కక్కిటిక్కు భూమి యొప్పెఱార్.

౪.

అన్య. — ఎమ్ ఈశక్ కణ్ణనై (౩) కాణ్బార్ ఆర్ కాణుమా (౬) ఎక్ ఊణ్ చేళిల్ (౯) ఎల్లావులనుమ్ ఓర్ తుద్రుద్రు ఆద్రు ద్రు (౧౨) వీడో శేణ్బాల * ఆవనో (౧౫) మద్రైప్పారుట్టుమ్ ఉయిర్ (౧౮) వేణ్బాలుమ్ శోరాక్ ఎఱ్ఱుమ్ (౨౧) పరస్తు ఉళనామ్ (౨౩).

పన్నీ. — అనస్తరమ్, అవనెనక్కు ప్రకాశిప్పిత్తవతిశయితాకారజ్యో దురవబోధమెఱ్ఱిత్తార్.

ఎనక్కు, స్వామియాయ్, సులభనానకృష్ణనై, (౩) అఱియవల్లార్, ఆర్? ఆవన్పడియతువానాల్ అఱియప్పడి, (౬) ఎఱ్ఱనే! ఆవ నక్కు ఊణ్, శోల్లప్పార్క్కిల్, (౯) ౧ “అత్తాచరాచరగ్రహణాత్” ఎన్నిఱపడియే చరాచరాత్మకమానసకలలోకముమ్, ఒరుప్పడిక్కుమ్, పోరాతు; (౧౨) అవనుక్కిరుప్పడమానవిడానతు, ౨ “విశ్వతఃపృష్ఠేషు సర్వతఃపృష్ఠేషు” ఎన్నిఱపడియే సర్వలోకత్తుక్కుమవ్వరుకాన పరమపద ప్రదేశ్తలితు; ఆవనో, (౧౫) తన్నైయొద్రీన్ద, సకలపదార్థజ్ఞకుక్కుమ్, అస్తరాత్తా; (౧౮) ఒరురేఖామాత్రముమ్, శోరవిదాతపనాయ్కోణ్ణు, ఎల్లాప్రదేశ్తలితుమ్, (౨౧) పరస్తు, నిల్లానిట్టుమ్. (౨౩) సర్వజగద్భ్రాసశీలనాయ్, పరమపదనిలయనాయ్, సర్వపదార్థజ్ఞలితుమ్ అస్తర్వ హిశ్చవ్యాప్తనానవనై యెఱ్ఱనేపరిచ్ఛేదితైవతెఱ్ఱుకరుత్తు. ఏణ్ ఎన్దు - వరైయాయ్, రేఱైయైక్కాట్టుకిఱతు. ఓ? ఎన్నిఱవశైకల్ - వినావై క్కాట్టుకిఱతు.

౫.

* మేరే “ఓ ఎన్నిఱ అశైకల్ వినావై క్కాట్టుకిఱతు” ఎన్నిరుక్కైయారే అవన్ ఎన్దుధ్యాహరిత్తతు.

అర్థము.—నాకు స్వామియై కృష్ణావతారంబెత్తినసర్వేశ్వరుని (౩) తెలిసికొనువారు ఎవరు? తెలిసికొనుప్రకారము (౬) ఏది? (భగవంతునియొక్క) ఆహారమును జెప్పనారంభించినచో (౯) సకలలోకములను ఒకముష్టికిని జాలవు; (౧౦) పరమపదమైతే మిక్కిలియాన్ను త్యమును స్వభావముగాఁగలది; ఆసర్వేశ్వరుఁడైతే (౧౧) తక్కిన ఎట్టివస్తువులకును అత్తగానున్నాఁడు; (౧౨) అల్పప్రదేశమును విడువని వాఁడై అంతట (౧౩) వ్యాపించి యుండును. (౨౩).

ఈ.—ఎట్టామ్బట్టు. అవనుడైయ అద్భుతకర్తజ్ఞులై తని తనియుమ్ తిరళవుమ్ పరిచ్ఛేదిక్కుప్పోకాతెత్త నై యేనుమళవుడైయార్ కుమెన్గితార్.

(కాణ్బారెమ్మిళకణ్ణనై) సర్వేశ్వరనాయకుడువైత్తు కృష్ణనాయవద్దవతరిత్తు ఎనక్కుక్కైయాళానవ నై, అవతానేకాట్టనాకణ్ణాప్పోలే కాణ్బార్ కుక్కాణలామి తనైపోక్కి, స్వయత్నతాళేళిల్ కుక్కాణప్ప క్కాల్ క్కాణప్పోమో, అశుకిడక్క, కాణ్బార్ శిలరుణ్డాయుల్ (ఎకాణుమాటు) ఎవ్వళవైత్తాకాణ్బతు? అళవుడైయార్ శిలర్ కాణవిత్తిన్దొక్కళెన్నా, విషయత్తెప్పరిచ్ఛేదిక్కుప్పోకాతే. ఏన్డాకపరిచ్ఛేదిక్కుప్పోకాతోత్తి కిఱతెన్నిల్; ఇతువన్దోవవనుడైయ అపదానమిరుక్కి-ఆపడి, అవనుడైయ పూణాకిఱవారు శెయలై చొల్లప్పార్ క్కిల్, సర్వలోకజ్ఞు మోరవదానత్తుక్కుప్పోరాతు, ఇవ్వపదాన తైయుడైయవనై యిరువరాలే పరిచ్ఛేదిక్కులాయుక్కిఱ అతో? “అవనుడైయ శెయల్ పరిచ్ఛేదిక్కు వొణ్ణాతు” ఎన్దెక్కు, స్వరూపమోతాకపరిచ్ఛేదిక్కులాయుక్కిఱ తెన్గితార్ (శేణ్బాలవీడో) ఉయర్ త్రియేస్వభావమాక వుడైత్తానపరమపదమెన్న, ముక్తాత్త స్వరూపమెన్న, ముల్ ముణ్డానదేవాదికళెన్న, ఇవల్ తై యుడైత్తాన (ఏన్బాలుమ్ శోరాక). ఎణ్ణప్పట్టప్రదేశజ్ఞులైత్తు, ఎట్టుదిక్కుమ్ వ్యాపిత్తువిడాతేనిఱుమెన్నుతత్. (పరన్దళనామెన్దుమే) ఇప్పడి వ్యాపిక్కుమిడ త్తిల్ ఒరుకుతై యుణ్డాన్బుడియ రుక్కైయన్తిక్కే, కుణ్డైయ అవ్యాపి త్తిరుక్కుమ్. ఆనపిన్బు “వ్యాపకవస్తువై వ్యాప్య త్తిలే యొన్టుపరిచ్ఛేదిత్తు కాణ్డై” ఎన్దొరుపారు భుణ్డో?

జీ.ఆ.—ఎట్టామ్బట్టు. (కాణ్బారిత్తాది) “ఊణ్ పేళిల్లావులకుమార్ తుల్ దొల్ దొల్” ఎన్దెయాలే (తని తనియుమ్ వైత్తు). “ఆర్” ఎన్దతిలేనోక్కాక (ఎత్తనైయేనుమ్ వైత్తు). ఇన్దనవతారికార్థమ్-ఇత్తిరువాయ్ మొక్కియ సర్థనిగమనావసరత్తిలే యరుళిచ్చెయ్ కితార్, అజేకణ్ణుళోవుతు.

“ఈళక-ఎణ్ణణ్ణనై-కాణ్బారార్” ఇత్యన్వయః. ఇత్తాల్ ఫలిత్తతాత్పర్యమ్ (అవతానాయత్తాది). కాణ్బార్ శిలరుణ్డాయుల్ దైవతు-ఉణ్డానాలోవెన్దపడి. ఎకాణుమాటు-కాణుమ్ ప్రకారమే? ఊనాధికర్ కుక్కాణ త్తెన్దెన్న (అళవుడైయారిత్తాది). అపదానమ్-వ్యాపారమ్. అపదానమ్-పిడి. ఇత్తాల్ తాత్పర్యమ్ (ఇవ్వపదాన తైయిత్తాది). స్వరూపమోతానెన్దతు - “ఏన్బాలుమ్ శోరాక” ఎన్దతై పుల్ దొ. శేణ్-ఉయర్ త్తి. పాల్-స్వభావమ్. ముక్తాత్త స్వరూపమెన్దతు-నిత్యర్ కుముపలక్షణమ్. “ఏన్బాలుమ్” ఎన్దదీర్ తైక్కుటైత్తు, “ఏన్బాలుమ్” ఎన్దప్రస్థమాక్కి, ఎట్టుదిక్కిలుమెన్దపడి. “ఏన్బాలుమ్ శోరాక” ఎన్దవైత్తు, “ఎణ్ణుమ్-పరన్ద” ఎన్దిఱతెన్దెన్న (ఇప్పడి యిత్తాది). (వ్యాపిక్కుమిడ త్తిల్) పలతూణుక్కోరు త్తిరమ్బొల్లిక్కే జాతి, వ్యక్తిలోఱుమ్ పరిసమాప్యవ ర్తిక్కుమాప్పోలే వ ర్తిక్కైయొచ్చొ ల్లికిఱిత్తెన్దపడి. ఈళక-ఎణ్ణణ్ణనై-కాణ్బారార్; ఎకాణుమాటు; ఊణ్ పేళిల్లావులకుమార్ తుల్ దొల్ దొల్; శేణ్బాలవీడెన్న; ఉయిరెన్న, ముల్ ముణ్డాన వెన్దకైప్పట్టపారుళెన్న, అప్పారుళోకతైయుడైయ వేణ్బాలెన్న, ఇన్దెయెణ్ణుమ్-పరన్ద - శోరానాయ్ కొణ్డై - ఈళనామిత్యన్వయః. “ఎప్పారుట్టుమ్” ఎన్దపప్తి-ప్రథమార్థకమ్. ఎప్పారుళుమెన్దపడి.

ఆ-ఆ-వి. - ఏమ్మిళకణ్ణనై-కాణ్బారార్; కాణుమాటు-ఎక; ఊణ్ పేళిల్లావులకుమార్ తుల్ దొల్ దొల్ వైత్తుతోడజ్జి, ఎణ్ణుమ్ పరన్ద శనామెన్దరైయన్వయమ్.

[౬౮] తిరువాయ్ మొట్టి.—౨-ప. ౮-తి-ఆణై వలేరవణై. ౯-పా-ఎఱ్ఱముళై వ్యాఖ్యానజల్. ౨౬౯

తాత్పర్యము — సర్వేశ్వరునియొక్క ఆహారమును విచారించినచో సకలలోకములును వానియొకముష్టికిఁ జాలక నున్నవి. వానివాస స్థానమో ఆండమునకు బహిర్దేశమునందున్నది. ఆ సర్వేశ్వరుఁడో స్వేతరసము స్తవస్తువుల కస్తరాత్త గానుండి యత్యుచ్చదేశమును విడువకయంతట వ్యాపించియున్నాఁడు. అట్టివాని చేష్టితములను పరిచ్ఛేదించి తెలిసికొనువారెవరు? స్వయత్నముచే నెఱుంగనిచ్చయించువారికిఁ దెలిసి కొనుట యశక్యము.

౮.

మూ.— ఎఱ్ఱముళై నెన్ఱ మకనై క్కాయ్ | నిజ్జీలైయా లెన్ఱి రణియ్ న్నాన్బుడైప్ప |

అఱ్ఱప్పొళుతేయవక వీయత్తోన్ఱియ, వెక్ | శిజ్జప్పిరై పెరుమైయారా యువ్ శీర్తై. ౯ |

ఆ — (ఎఱ్ఱమ్) ఆక్రితార్థమక తన్నుడైయ సర్వాస్తరాత్త తన్నుడై ప్రత్యక్షమౌక్తియగున వెమ్మెరుమానుడైయ సర్వేశ్వరత్వమహి మైయెరువర్ క్కారాయనిలమో? ఆనప్పిజ్జ నేయిరుద్దవివనై యాశ్రయముజ్జ శ్చెన్ఱియార్.

౯.

అన్వ.— కణ్ణక్ ఎఱ్ఱమ్ ఉళై (౩) ఎన్ఱ మకనై కాయ్ (౬) ఇఱ్ఱ ఇలై ఎన్ఱ (౯) తూణ్ ఇరణియక్ పుడైప్ప (౧౨) అఱ్ఱ అప్పొళుతే అవక్ (౧౫) వీయ తోన్ఱియ ఎక్ (౧౮) శిజ్జమ్ పిరై పెరుమై (౨౧) ఆరాయువ్ శీర్తై. (౨౩)

పన్నీ.— అనస్తరమ్, అవనుడైయ వాశ్రితసౌశీల్యాతిశయమపరిచ్ఛేద్యమెన్ఱియార్.

౧ “సర్వంవ్యాప్య - స్థితః” ఎన్ఱి అపడియే సర్వనిర్వాహక నానసర్వేశ్వరక్, సర్వత్ర, సన్నిహితక్, (౩) ఎన్ఱ, పుత్రనై, కోపిత్తు, (౬) ఇవిడత్తిల్, ఇలై- ఎన్ఱ, (౯) తానఱుతియిట్టతూడై, హిరణ్యక్, తట్ట, (౧౨) అత్తూణిలే, అక్కాలన్దన్నిలే, హిరణ్యక్, (౧౫) నశి క్కుమ్మడి, తోన్ఱీనై, ఎన్ఱుడైయ, (౧౮) నరసింహరూపియాన, మహాపకారకనుడైయ, ఆశ్రితపక్షపాతమాహాత్మ్యమ్, (౨౧) నెఱ్ఱాల్ పరిచ్ఛేదితారాయమ్, తన్నైయో? (౨౩)

౯.

అర్థము.— సర్వేశ్వరుఁడు అంతట ఉన్నాఁడు (౩) అనిచెప్పిన పుత్రుని కోపించి (౬) ఇచ్చట లేనివాఁడుకాడుకదా? అని (౯) స్తంభమును హిరణ్యుఁడు కొట్టిగా (౧౨) అచ్చట ఆకాలముచే ఆహిరణ్యుఁడు (౧౫) నశించునట్లు అవతరించిన నాయొక్క (౧౮) సింహ రూపమునుధరించిన ఉపకారకునియొక్క మహిమ (౨౧) తెలిసికొనతగిన స్వభావముకలదా? (౨౩).

౯.

ఈ.— బన్బ తామ్బాట్టు. నీర్ శొన్న తనుపపన్న మాయురున్దతీ! “ఒరు వస్తువేయనేకప దార్థజులిలేకుడైవ అ వ్యాపిత్తిరుక్కుమ్ ” ఎన్ఱాలితుకుమోమోవెన్న; కెడువికాల్, అవక్ సర్వగతత్వతై యిళై యాతవిరణియన్బు ట్టతువడా తేకిడికోళున్ఱి యార్.

(ఎఱ్ఱముళై కణ్ణక్) ఇతువాయిర్ మవక్ శొన్న తప్ప. సర్వేశ్వరక్ సర్వగతనెన్ఱాక్. ౨ “మయాతతమిదం

శీ-అ.— బన్బ తామ్బాట్టు (ఎఱ్ఱముళై నిత్యాది). వ్యాప్తియొచ్చును వస్తరమ్, “హిరణ్యనిరసనమ్మణిన నరసింహక్ వైభవమపరిచ్ఛిన్నమ్” ఎన్ఱుళొట్టి అవరుడైయభావతై శక్త్యాపరిహారముభేదదర్శిప్పిక్కియార్ (నీర్ శొన్న తిత్తాది).

“తప్ప” ఎన్ఱుడైవిశదీకరిక్కియార్ (సర్వేశ్వరనిత్యాది). కణ్ణక్-నిర్వాహకక్. సర్వగతనెన్ఱా నెన్ఱవిడత్తిలే - ౩ “ఉర్వామస్తుభవ కేచుచాస్తుడుపతావస్త్యస్తివోష్ణద్భృత వహ్నాదికువిదితువాయుసభసోత్తిర్యక్ష్యతిర్యతున| అస్త్యస్తర్భహిర సైత్యసతివాసారేవసారేషు వాసర్వతా” స్తిసదాస్తికింబముగిరాత్వయ్యస్తిమయ్యస్తిచ” ఇతిప్రహ్లాదోక్తశ్లోకోఽనుసంధేయః. “ఇతువాయోర్ మవక్ శొన్న తప్ప” ఎన్ఱువర్ణ్య మాకచ్చొల్లనిన్ఱుతు; అతుతప్పణ్ణోవెన్న; ఈశ్వరక్ తానాదరితున్బొన్న సర్వగతత్వతైయివక్ శొన్నతు తప్పవెన్ఱియార్. (మయాతత

అ-ఆ-వి.— కణ్ణక్-సర్వనిర్వాహక నెన్ఱవిన్ఱిత్తు, “కణ్ణక్-ఎఱ్ఱముళై” ఎన్ఱ న్యయిత్తురుళిచ్చెయ్కియార్ (సర్వేశ్వరనిత్యాది).—

ఈ.—అడిత్తవిడత్తిలే, అననుడైయప్రతిజ్ఞాసనుకాలత్తిలే. (అవకవీయట్టోన్ఱియ) త్తొతోన్ఱురవిలే అవకపిణ మామ్బుడితోన్ఱున. అతిర్త్తుక్కొణ్ణుపుఱప్పట్టపోలై, అట్టహాసముమ్, నావడిక్కొణ్ణుపుఱడుమ్, నెన్ఱియతుక్కణ్ణుమ్ ఉచ్చియతుపురువమునూయ్కొణ్ణు తోన్ఱునపోతు పాశుక్కినపన్ఱిపోలే యురుకినానాయ్ద్రు పొన్ననాకై యాలే. (ఎకశిగ్గప్పిరాక పెరుమై) ఆశ్రితవర్గత్తుక్కాక నరసింహమాయుపకరిత్తవనుడైయపరత్వమ్, ఇన్ఱు శిల రాలా రాయుమ్బడియరుదైతో?.

జీ-అ.—“వీయ” ఎన్ఱుత్తుక్కు-వివాశస్యావతారసమానకాలీనత్వంవివక్షితమిత్యభిప్రాయేణాహ (తత్తోన్ఱురవిలేయత్వాది). పూర్వవాక్యోక్త మర్థముపపాదయతి (అతిర్త్తుక్కొణ్ణుత్వాది). అతిర్త్తుక్కొణ్ణు- శబ్దత్తుక్కొణ్ణు. (పొన్ననాకైయాలేయితి) రసోక్తి. “ఎక” ఎన్ఱుత్తుక్కు భావమ్ (ఆశ్రితవర్గత్వాది). ఆరాయుమ్ శీర్తై - ఆరాయుమ్బడియానస్వభావతైయుడైతో? శీర్తై-అతిశయమాతల్.

అ-అ-వి-త్యాది) ఎన్నువునామ్.—“పిరాక” ఇత్యస్యప్రతియోగ్యాకాక్షాంపూరయతి (ఆశ్రితవర్గత్తుక్కొణ్ణుత్వాది) —ఆరాయుమ్ శీర్తై - “నెన్ఱులో పరిచ్చేది ఇరాయుమ్ తన్నై” ఎన్ఱురైయిలే. —ఎఱుముళ నెన్ఱుతోడజ్ఞి, తూణ్ - ఇరణియక్ - పుడైప్ప, అర్దప్పొళులేయవక్ వీయట్టోన్ఱియ వెన్ఱుతోడజ్ఞియురైయన్యయమ్.

ప్ర-తి.—(ఒన్ఱుతామ్బట్టు) (ఎఱుముళక) భగవన్ఱీతానుసవమే, “మయాతతమిదంసర్వంజగదన్యక్తమూర్తినా । మథ్ఱానిసర్వభూ తాని నచాహంతేష్వనస్తితః॥ ౪ ॥ నచమథ్ఱానిభూతానిపశ్యమేయోగమైవ్వరమ్ । భూతభృన్నచభూతస్థోమమాత్మాభూతభావనః॥ ౫॥” — శ్రుతదశమే, “యచ్చాపిసర్వభూతానాంబీజంతదహమన్ఱున । నతదస్తివినాయత్సాన్యన్తయాభూతంచరాచరమ్॥౩౯॥”.

పెరియతిరుమొఱ్ఱి - పతిన్ మూన్ఱాన్దిరుమొఱ్ఱి - ఎట్టామ్బట్టు. పళ్ళియిలోతివన్దత్త శిఱువక్ వాయిలోరాయరనామ । మొళ్ళియవాకి పోన్ఱితవాగ్గతనుక్కొన్ఱు మోర్ పొళుప్పిలనాకి । పిళ్ళైయెచ్చిటి వెత్తుంతుంబుడైప్పప్పిటైయెయిల్ దినల్లిఱిప్పేన్ఱో వాయ్ । త్రెళ్ళియశిగ్గమాకియ తేన్ఱైత్తిరువల్లిక్కేళిక్కణ్ణేనే.

పెరియాళ్వార్ తిరుమొఱ్ఱి - ఏళ్ళాన్దిరుమొఱ్ఱి - ఒన్ఱుతామ్బట్టు. అశన్దిట్టతూజైయననట్టవాణ్ణే । నళర్ నిట్టు వాళుకిర్ చ్చిగ్గవురవా । యశ న్దొట్టిరణియనొణ్డార్ పకలమ్ । పిళన్దిట్టత్తకళాట్టుస్సాణిపేయములైయుణ్ణా నేళప్పాణి.

తాత్పర్యము.— సర్వేశ్వరుఁడు సర్వవ్యాపియనిచెప్పిన తనపుత్రునిమీద మిక్కిలికోపించి హిరణ్యుఁడు తనపుత్రునిజూచి యంతటనుండువాఁడైనచో ఈ స్తంభమందును నుండునాకదా? యని తనకుమునుపున్న స్తంభమును గెట్టి గాఁదట్టి అష్టాదాశితసంరక్షణార్థముగ నా స్తంభములోనుండి నృసింహరూపముతో నావిర్భవించిన యాశ్రితవిరోధినిరసశీలుఁడైన భగవంతునియొక్క మహిమ మనసాచింతింపనశక్యమైనది.

మూ.— శీర్తై కొళి డుళువర్ కళ-నరకీతా । వీర్తై కొడేవర్ నడువామన్ఱు పొరుట్టుమ్ ।

వేర్తు తలాయ్ విత్తాయ్ పరన్దుతనినిన్ఱు । కార్దుకిల్ పోల్వణ్ణ నెన్ఱణ్ణై నాకొకణ్ణేనే ॥ ౧౦॥

అ.— (శీర్తై) స్వర్గాపసర్గాద్వితేషపురుషార్థజ్ఞుక్కుమ్, సరకాద్వపురుషార్థజ్ఞుక్కుమ్, ఇనన్ఱుక్కు భోక్తాక్కళాన దేవాదిభావ రాస్తమాన సకలాత్మవర్గత్తుక్కుమ్ ధారకనాయ్, కారణభూతనాయ్, నియన్తావాయ్, స్వేతరసమ స్తవిసజాతీయాప్రాకృతమహావిభూతియై యుడైయనాయ్ నిన్ఱు వెమ్మెరుమానై నాన్దాణప్పెల్దేన్ఱెన్ఱుకొణ్ణు స్వలభత్తై ప్పేళిముడిక్కితార్.

అన్వ.— శీర్తై కొళి పిడు శువర్ క్కునరకు (౩) ఈతా ఈర్తై కొళి తేవర్ (౬) నడువా మన్ఱు ఎప్పొరుట్టుమ్ (౯) వేర్ ముత లాయ్ విత్తాయ్ (౧౦) పరన్దు తని నిన్ఱు (౧౧). కార్ ముకిల్ పోల్ వణ్ణక (౧౨) ఎక కణ్ణునై నాక (౨౧) కణ్ణేనే. (౨౨)

పన్నీ - అనన్తరమ్, ఇప్పడి సర్వప్రకారోపకారకనాయ్ మోక్షప్రదనాననై నాననుభవక్కుప్పెన్ద్రేనెన్దు హృష్టరాకితార్.

పుణ్యపాపకారితమాకైయన్తి క్కే భగవత్కృపైకసాధ్యమాన శీరైయైయుడైయ, మోక్షముమ్, పుణ్యపాపఫలరూపమాన స్వర్గనరకజుమ్, (౩) మేలెల్లెయాక, ఫలప్రదత్వనిబద్ధనమాన వీరప్పొట్టెయైయుడైయ, దేవర్కళి, (౪) సాధనఫలజుమ్ నడువాకవుమ్, ప్రథమభావియాన, సాధనాది సమస్తపదార్థజుమ్, (౫) సహకారియుమాయ్, నిమిత్తముమాయ్, ఉపాదానముమాయ్కొండ్లు, (౧౨) సర్వత్రవ్యాప్తనాయ్చైత్తు, వ్యాప్తపదార్థజుమ్ వ్యాప్తనాయ్, నిత్యానాయ్, (౧౩) కార్కాలత్తిలే, మేఘమొన్దు, వడివైయుడైయనాయ్కొండ్లు, (౧౪) ఎనక్కుసులభనాన, కృష్ణనై, నాక, (౧౫) అనుభవక్కుప్పెన్ద్రేనెన్దుకొండ్లు - స్వభావత్తుక్కు హృష్టరాకితార్. (౨౨) ఈరైకొళి తేవరెన్దు - ఉభయభావనానిష్ఠరెన్దుమామ్.

అర్థము. — అతిశయముకల మోక్షము స్వర్గనరకములు (౩) ఇవియంతమగునట్లును కృపకలిగిన దేవతలు (౪) మధ్యమగునట్లును తక్కిన సమస్తపదార్థములకును (౫) ప్రక్కములములగు (సహకారికారణముగను) ప్రధానములమైన (నిమిత్తకారణముగను) బీజమైన (ఉపాదానకారణముగను). (౧౨) వ్యాపించి అద్వితీయుడై యున్నవాడును (౧౩) వర్షకాలమునందున్న మేఘమువంటి శరీరకాంతికలవాడును (౧౪) నాకు (సులభుడైన) కృష్ణుని నేను (౧౫) సాక్షాత్కరించితిని. (౨౨)

ఈ. — పత్తామాబ్బట్టు. “ఇవర్కళై విడిచి, నామ్మున్దుటమున్న మివర్కళై ప్పొలేయాకా తేయవనైయను భవక్కుప్పెన్ద్రేమితే” ఎన్దుస్వలాభానుసన్ధానతాలేహృష్టరాకితార్.

(శీరైకొళిత్యాది) సర్వప్రకారతాలుమ్ నన్దానపరమపదమ్, శరిమితసుఖమానస్వర్గమ్, నిష్కృష్టదుఃఖమేయాననరకమ్, ఇవైముడివాక, ఈరప్పొడుడైయరానదేవర్కళి నడువాక, మల్లమున్దానతిర్యగాదికళుక్కుమ్, (వేర్దుతలాయ్ విత్తాయ్) త్రివిధకారణమున్దా నేయాయ్. (పరన్దు) ౧ [తత్సృష్ట్యాతదేవానుప్రావిశత్ తదనుప్రవిశ్య సచ్చత్యచ్ఛాభవత్] ఎన్దిటపడియే - మున్దుటపడనైయడైయచ్చణ్ణాక్కి, పిన్దైయివన్ద్రేనుడైయ వస్తుత్వనామభాక్త్యజుక్కుక వనుప్రవేశిత్తు, ఇప్పడిజగదాకారనాయ్నిన్దు. (తనినిన్దు విత్త్యాది) ఇప్పడిజగచ్ఛరీరనాయ్నిన్దువళవేయన్తి క్కే, తన్నుడైయ వ్యాప్తత్తితోన్దుమ్మడి శ్రీవైకుంఠత్తిలేవర్దుకవలాహకమ్బాలే యిరుక్కి - అపహరియతిరు మేనియైయుడైయనాయ్నిరున్దువైత్తు కృష్ణనాయ్ వన్దువతరిత్తు ఎనక్కుక్కైయభానవనై నాకమున్దుటమున్న మ్ కణ్డనుభవక్కుప్పెన్ద్రేనెన్దితార్.

జీ-ఆ. — పత్తామాబ్బట్టు. — (శీరైకొళిత్యాది) సంసారికళుక్కు ముపడే త్తవిన్దుతిలవర్కళి తిరున్దామెయాలే (ఇవర్కళైవిడి రెన్దితార్) “కణ్డనైనాకకణ్డేనే” ఎన్దుత్తెప్పన్దు (నామ్మున్దుట మున్నుమిత్త్యాది).

“శీరై” ఎన్దు - అతిశయమాయ్, ఇన్నతాలెన్దు విశేషియామెయాలే (సర్వప్రకారతాలుమ్ నన్దానవెన్దిటతు). ఈరై - (ఈరప్పొడు) ఫలప్రదత్వనిబద్ధనమాన మనఃప్రసాదమ్. “ఈతా, నడువా” ఎన్దు - ఫలజులైయుమ్, ఫలప్రదాతాకళైయుమ్, ముడివుమ్, నడువుమాకచ్చొల్లుకైయాలే - “మల్లమ్మొరుల్లుమ్” ఎన్దు కర్తృకర్తాకళి ప్రథమావధియైచ్చపడి. మనుష్యాదికళి ప్రథమమ్ కర్తృత్వైయన్దుక్కు. అనన్తరమ్ దేవాదికళి ఫలప్రదానమ్మణ్ణ, అనన్తరమ్ తదనుభవమాకైయాలే - ముతల్, నడు, ఈటుఎన్దిటతు. వేర్ - సహకారికారణమ్. ముతల్ - నిమిత్తకారణమ్. విత్తు - ఉపాదానకారణమ్. పరన్దు - వ్యాప్తిత్తు. “తదేవానుప్రావిశత్ - తత్సృష్ట్యా” ఎన్దున్దుయమ్; తదనుప్రవిశ్యేతి - అనువాదః. సచ్చత్యచ్ఛాభవత్ - సత్తుమ్ తత్తుమాన చేతనాచేతనజ్జిరెన్దుమ్ తానానానెన్దు పడి. తనినిన్దు - వ్యాప్తత్తితోన్దుమ్మడిన్దు. నిత్యవిభూతియిల్ త్రివిధకారణత్వమావతుని త్యేచ్ఛాదివిజ్ఞ వేషేణిమిత్తత్వమ్, అప్రాకృతవిదచిద్విజ్ఞ వేషేణ ఉపాదానత్వమ్, జ్ఞానశక్త్యాది విజ్ఞ వేషేణ సహకారిత్వమెన్దు పడి. లీలావిభూతియిల్ సజ్జల్పవిజ్ఞ వేషేణిమిత్తత్వమ్, సూక్ష్మవిదచిద్విజ్ఞ వేషేణ ఉపాదానత్వమ్, జ్ఞానశక్త్యాది విజ్ఞ వేషేణ సహకారిత్వమెన్దు పడి. (క మేణాన్దుయః.)

[౬౯] తిరువాయ్ మొక్కి.—౨-ప. ౮-తి. అదై వతరవదై. ౧౧-పా-కణ్డలజ్జల్ వ్యాఖ్యానజల్. ౨౭౩

[ప్ర-తి.— (పరస్తు) తైత్తిరీయగోపనిషది, [ఆ.౬] “సోకామయతబహుస్యాం ప్రజాయేయేతిసతపాతప్యతసతపస్తప్తా ఇవంసర్వమస్యజ తయదిదంకిచ్చ తక్సప్తేవతదేవానుప్రావిశత్ తదనుప్రవిశ్యసచ్చత్యచ్ఛాభవత్”.

౧౦

తాత్పర్యము.—పూర్వము కర్తములనన్తరించు మనుష్యులకును అనంతరము ఫలప్రదులగు దేవతలకును అనంతరము ఫలములగు మోక్ష స్వర్గనరకములకును తక్కిన సమస్తపదార్థములకును నిమిత్తోపాదానసహకారియనియెడి త్రివిధకారణభూతుఁడును సర్వపదార్థములయందు వ్యాపించియున్నవాఁడును సర్వవిలక్షణుఁడును నీలమేఘశ్యామదివ్యమంగళవిగ్రహముకలవాఁడును నాకుసులభుఁడును సైవ భగవంతుని సాక్షాత్కరించి యనుభవించినానని యాహ్వాన్తహృష్టులైరి.

౧౦

మూ.—కణ్డలజ్జల్ శైయ్యకరుమేనియమ్మానై । వణ్డలమ్ముజ్జుళోలై వట్టుతివళనాడన్ ।
వణ్డలై యిట్టొన్న తమి ధ్రాయీర్ తిప్పత్తుమ్ వల్లార్ । విణ్డలై యిల్వీల్ ద్రిరుద్దాళ్వరెమ్మవీడే ॥ ౧౧ ॥
అధ్రాన్ తిరు వడిక శేశరణమ్.

ఆ.—(కణ్డలజ్జల్) ఇత్తిరువాయ్ మొక్కియైనట్లా రిట్టవ్వుక్కామ్ తిరునాడెన్గిటార్.
తిరుక్కురుకైప్పిరాన్బిళ్ళాన్బిరువడిక శేశరణమ్.

అన్వ.—కణ్డ తలజ్జల్ శైయ్య (౩) కరు మేని అమ్మానై (౬) వణ్డ అలమ్ముమ్ శోలై (౯) వట్టుతివళనాడన్ వణ్డలైయిల్ శొన్న (౧౨) తమిథ్రాయీర్ తు ఇప్పత్తుమ్ వల్లార్ (౧౫) విణ్డలైయిల్ వీల్ ద్రిరుద్దా ౭ (౧౮) మా వీడు ఆళ్వార్. (౨౧)

పన్నీ.—అనంతరమ్, ఇత్తిరువాయ్ మొక్కిమ్మ ఫలమాక స్వారాజ్యనిర్వాహకత్వతై యరుళిచ్చయ్కిటార్.

కణ్డల్, పరపెళ్ళమ్, శివస్తు, (౩) ఆతుక్కు పరభాగమాయ్ శ్యామశమాన, తిరుమేనియైయుడైయ, సర్వస్వామియై, (౬) వణ్డలకళ్, మధువెళ్ళత్తిలే యలైకిఱ, శోలైకైయుడైయ, (౯) తిరునట్టాతినాటై యుడైయ వాఱ్ఱార్, పణ్డాతాశమామ్మడి యతిన్నేలే, అరుళిచ్చయ్ త, (౧౨) ఆయిరన్దిరువాయ్ మొక్కియిల్, ఇప్పత్తుమ్, వల్లార్, (౧౫) పరమాకాశత్తిన్నేలే, ౧ “సస్వరాఘ్నవతి” ఎన్నిఱపడియేవ్యావృత్తమా కవిరుస్తు, సర్వప్రకారవిశిష్టమాయ్, (౧౮) నిరతిశయభోగ్యమాన, మోక్షానందతై, స్వాధీనమాక వసుభవిప్పార్కళ్. (౨౧) ఎన్నోడెన్నను బన్దికళోడు నాశియఱ వెళ్ళకుమ్మత్తురునతాక విరుక్కిఱ పెరియవీడెట్టుమామ్. ఇతుకలివిరుత్తమ్.

౧౧

వాదికేసరిఅమ్మకియమణవాళచ్చీయర్ తిరువడిక శేశరణమ్.

అర్థము.—నేత్రములయొక్క ప్రదేశములు ఎఱ్ఱనికాంతికలవై (౩) నీలమైన శరీరకాంతికల సర్వస్వామిని (౬) తుమ్మెదలు సంచరించుచున్న తోటలుకల (౯) తిరునగరినిర్వాహకులైనయాహ్వాన్త హృష్టుమైనగానమునందు సాదించిన (౧౨) ద్రావిడపాశురరూపములైన వెయ్యి పాశురములలో నీపదిపాశురములు తెలిసినవారు (౧౫) పరమపదమునందు విలక్షణులైయుండి సర్వప్రకారములచేతను (౧౮) భోగ్యమైన మోక్షమును అనుభవించురు. (౨౧).

౨౧

ఈ.—నిగమత్తిల్-ఇత్తిరువాయ్ మొక్కియై యభ్యసిక్కువల్లార్కళ్ ఇత్తిరువాయ్ మొక్కియిట్టొన్న ముక్తప్రాప్యభోగ తైప్పెలువరెన్గిటార్.

జీ-ఆ.—నిగమమ్ (కణ్డలజ్జలిత్యాది) “విణ్డలైయిల్ వీల్ ద్రిరుద్దాళ్వరెమ్మవీడు” ఎన్దైక్కటాక్షి త్తవళార్కై (నిగమత్తిలిత్యాది).

తిరువాయ్ మొట్టి, — ౨-ప. ౮-తి. అణై వతరవణై, ౧౧-పా-కణ్డలజ్జల్ వ్యాఖ్యానజ్జల్. ౨౭౫

ఈ-మ్మాట్టిల్-అవనుడై యవ్యాప్తియైయిళై యాతార్ హిరణ్య పట్టతుపడువరెన్ద్రార్ ; పత్తామ్మాట్టిల్ - ఏవ మ్మాతనానవనై నాకకణ్డనుభవిక్కుప్పెల్లనెన్ద్రార్; నిగమత్తిల్-ఇతుకల్లదార్ కు-ఫలజ్జులై తల్లై క్కట్టినార్. ౧౧-వడక్కు-త్తిరువీతిప్పిల్లై తిరువడికళేశరణమ్.

జీ-అ. — సెన్దిఱవివ్వళవుమాత్రత్తిలే పాట్టుక్కు-తాత్పర్యమెన్దిఱతన్దు; అఖిలజగన్నియమనావతరణాశ్రితపరాధీనత్వాఖిలజగన్నిగరణాఖిలజగద్వ్యాపనతత్ప్రియుక్తవ్యాపారజ్జళితేయుమ్ తాత్పర్యమెన్దుకణ్డంకొల్వతు. క్రమేణాన్వయః. ౧౧.

జీయర్ తిరువడికళేశరణమ్,

అ-అ-వి. — ఇత్యాదీనాం సప్తమివిభక్తిత్వాత్; ౧ “కణ్ కాల్ పుఱుక ముళ్ళుత్తేత్తే మేల్” ఇత్యాది. కణ్డలజ్జ శెన్దు తొడజ్జి, వీల్లీరున్దు - ఎమ్మావీడు-అళ్ళరెన్దు రెయన్వయమ్. ౧౧.

ప్ర-తి. — (కణ్డలజ్జల్ శెన్దుకరు మేనియిత్వాది). తైత్తిరీయకే క్రినారాయణే, [౧] “అమృత్యుపారే భువనస్యమధ్యే నాకస్యపృష్ఠే మహతోమహీయాన్. శుక్రేణజ్యోతీంషి సమనుప్రవిప్తః ప్రజాపతిశ్చరతిగర్భాంతః”. “తత్రప్రథమత్రిపుభా - పరమాత్మన స్సర్వవ్యాపి త్వమచ్యుతే (అమృతీత్వాది). (అపారేఅమృసి) మహాప్రళయావస్థాయామ్. (భువనస్యమధ్యే) చతుర్థభువనమధ్యే. బ్రహ్మణ్డే తదన్తర్వర్తి య దేవతిర్వజ్రనువ్యస్థానరాత్మకేషు. (నాకస్యపృష్ఠే) నాత్రాకంభవతీతి-దుఃఖాసమ్మిన్న స్సాన్విసాధారణోదేశవిశేషోనాకః. తస్యపృష్ఠే - ఉపరిప్రదేశే; ‘విశ్వతః పృష్ఠేషు సర్వతఃపృష్ఠేషు సత్తమే ఘాతమేషులోకేషు, [ఛాం-ఉ-౩-౧౩.] ఇతిప్రసిద్ధే సకలవాజ్ఞనసాగోచరమ హిమ్ని పరమపదే. (సమనుప్రవిప్తః). సమ్యక్-సమన్తాచ్ఛసర్వావకాలం సర్వదాసర్వత్ర, ప్రవిశ్యస్థితః. (జ్యోతీంషి) అగ్నిదిత్యసామ శుక్రాదీన్. (శుక్రేణ) స్వతేజోతేజేన ప్రవిశ్యవర్తమానః. (మహతోమహీయాన్). మహద్భ్యోపిమహత్తరః; పృథివీతావన్నహతీ, తతో పిమహత్య ఆపః, తాభ్యోప్యనలః, తస్మాద్వాయుః, తతోవ్యాకాశః, తతోవ్యహక్తూరః, తతోపిమహాన్, మహతోప్రధానమ్, ప్రధా నాదపి పురుషోజ్ఞానశక్త్యాదిభిర్నహాన్, పురుషాదప్యయంపరమాత్మా మహీయాన్ - మహత్తరః, అన్యైవనిరుపాధికం పరమమహత్త్యమ్, ఇతరేషామ్మహత్త్వమన్యాపేక్షమ్. అస్యస్వరూపరూపగుణవిభూతిభి స్సర్వస్తాన్నహత్త్వమితిచవిశేషః. (ప్రజాపతిశ్చరతిగర్భాంతః). ప్రజా పతిః - సర్వాసాం ప్రజానాంపతిః - సావూ. శేషీతియావత్. ఔజాదికోదతిప్రత్యయః. మహీయాన్ ప్రజాపతిః - నారాయణ ఇతిశ్రు త్యన్తరేషు ప్రసిద్ధః. బ్రహ్మణస్తావత్ప్రజాపతిత్వం భగవదాయత్తమితి బ్రహ్మస్వయమేవోక్తవాన్ శ్రీమత్యుత్తరరామాయణే, ‘మహర్ణవేయా నోఽపుమాంత్యంపూర్వమజీజనః | ప్రాజాపత్యంత్యయాకర్తృపూర్వం మయినివేజితమ్, ఇతి. మనురసి, తపస్తస్వా ౭ సృజద్యంతు సస్వయం పురుషోవిరాట్ | తంమాంబితాస్యసర్వస్య స్రష్టారంద్విజనత్తమాః-పతీన్ ప్రజానామస్వం మహర్షీ నాదితోదశ, [మ - స్క - ౧-౩౩, ౩౪] ఇతి స్వస్యస్వసృష్టేనాఽచ్చ ప్రజాపతిత్వం భగవదాయత్త మితిదర్శితవాన్. (గర్భాంతః). సర్వేషాంభూతానాంగర్భే- శరీరమధ్యే. (చరతి) తేషాంధారకత్వేన పర్తత్యత్యర్థః” ఇతీయం శ్రుతిర్నారాయణయతిభిర్వాగ్ధ్యాతా.

తా. — తామరపుష్పములవలె యెఱ్ఱని నేత్రములుకలవాడును సుందరదివ్యమంగళవిగ్రహముకలవాడునునైన సర్వస్వామివిషయముగ నాత్వార్థ గానముతో సాదించిన వెయ్యిపాశురములలో నీ పదిపాశురములను వాచోవిధేయముగఁ జెలిసికొనువారు పరమపదమునుబొంది నిరతిశయానందము ననుభవించుదురు. ౧౪.

ద్రమిడోపనివత్సజ్జలియిలి త్తిరువాయ్ మొట్టి కాన్దోకమ్.

(అడైవతు) — ఆత్మాన్వయిప్రపిహారేః ప్రియతామవేత్స్య సర్వాత్మనస్వజనయన్తునిరప్తమేన ।

మోక్షప్రదత్వముపదిశ్యతదాభిముఖ్యాలాభాత్స్వలాభమధికంబహుమన్యతేస్త. ౧౮.

వాదికేసరిఅర్హికియమణవాళిచ్చియర్ తిరువడిక శేళరణమ్.

అర్థము.—మునిః-శరణోపముని, ఆత్మాన్వయిమ అపి - తమసంబంధులయందును, హారేః - సర్వేశ్వరునికి, ప్రియతామ-ఇష్టలగుటను, అవేత్స్య - చూచి, సర్వాత్మనః - సర్వచేతనులను, స్వజనయన్ - సకా, తనసంబంధులుగాఁ జేయవారగుచు, మోక్షప్రదత్వమ్ - మోక్షమునిచ్చుటను, ఉపదిశ్య - ఉపదేశించి, తదాభిముఖ్యాలాభాత్ - దానియందాభిముఖ్యమురానందున, స్వలాభమ్ - తమకాభిముఖ్యలాభమును, అధికమ్ - అధికముగ, బహుమన్యతేస్త - కొనియాడిరి. ౧౮.

తా.—తమయందుమాత్రమేగాక తమసంబంధులయందుఁ గూడ సర్వేశ్వరునికి జనించిన ప్రీత్యుత్తిశయమునుజూచి సర్వచేతనులను తమ వారినిగాఁజేయవలయుననిశ్చయించినవారై యాహ్వాన్య వారికి నీశ్వరుఁడు మోక్షప్రదుఁడని వానిమోక్షప్రదత్వమునుపదేశింప మాట్యంతుఁడు మొదలగువారు రావణునికి సుపదేశించిన యుపదేశము వ్యర్థమైనట్లు తమయుపదేశము వ్యర్థమగుట చూచి మనమును వీరివలెగాక భగవదాభిముఖ్యమును బొందితిమేయని ఈ యెనిమిదవతిరువాయ్ మొట్టియందు హుప్టులైరి. ౧౮.

ద్ర-తా.—(అడైవతరవడై మేల్).— ప్రాప్యాకారోపపత్త్యాజనిపరిహరణాద్విశ్వసృష్ట్యాదిశక్తేర్నిస్సీమానస్తదే

శాన్వయతఉపజగౌరక్షణార్థావతారాత్ । సుప్రఖ్యాతానుభావాద్వివిధవిహరణాద్వ్యా

ప్తివైచిత్ర్యవత్త్వాద్భక్తైర్ద్రాగ్ద్రవ్యభావాదఖిలఫలకృతేర్ముక్తిసౌఖ్యంముకున్దే. ౨౦.

అర్థము.—ప్రాప్యాకారోపపత్త్యా - పొందఁగినశయనముయొక్కలాభముచేతను, జనిపరిహరణాత్ - జన్మములనుబోగొట్టువాఁడగుటవలన, విశ్వసృష్ట్యాదిశక్తేః - జగత్సృష్టి మొదలగువాటివిషయమైనశక్తిలవాఁడగుటవలన, నిస్సీమానస్తదేశాన్వయతః - అంతములేని యానందముకల పరమపదసంబంధముకలవాఁడగుటవలన, రక్షణార్థావతారాత్ - రక్షణముకొఱవతారములుకలవాఁడగుటవలన, సుప్రఖ్యాతానుభావాత్ - మిక్కిలిప్రసిద్ధమైన దివ్యచేష్టతములుకలవాఁడగుటవలన, భక్తైః - భక్తులచేత, ద్రాగ్ద్రవ్యభావాత్ - శీఘ్రముగఁజూడఁదగిన స్వభావముకలవాఁడగుటవలన, అఖిలఫలకృతేః - సకలపురుషార్థములనిచ్చు వ్యాపారములుకలవాఁడగుటవలన, ముకున్దే - భగవంతునియందు, ముక్తిసౌఖ్యమ్ - మోక్షసుఖమును, ఉపజగౌ - చక్కగఁబాడిరి.

వ్యా.—(ప్రాప్యాకారోపపత్త్యా) అడైవతరవడై మేల్ పూమ్బువైయాకమ్-తిరువనాహ్వాన్తేలే పెరియపిరాట్టియారోడేహాడమెన్దొన్దలియిరుక్కైయాలమ్; (జనిపరిహరణాత్) నీన్దుమ్మతుయర్ ప్పివవియత్వాది-కడక్కవరితానదుఃఖతైయున్దొమ్మమ్ జన్మన్దొడక్కమాకమ్బ్దుమున్దొనవపక్షయవివాశాదికతైయుమ్ కడత్తుకైయాలమ్; (విశ్వసృష్ట్యాదిశక్తేః) పుణర్ మ్మమయనామహీమ్మమరనామ్ - బ్రహ్మద్రవ్యకరుక్కుర్తరాత్తావాయ్నిన్దు జగత్సృష్టిసంహరణకైప్పణ్ణుకైయాలమ్; (నిస్సీమానస్తదేశాన్వయతః) నలమనమ్మిల్లతోర్ నాడు- నిరవధికానస్తతైయుడైత్తానపరమపదత్తిలేయొన్దొన్దలియిరుక్కైయాలమ్; (రక్షణార్థావతారాత్) మావాకియామైయాయ్మినాకిమానిడమామ్ - లోకరక్షణార్థమాకహయగ్రీవహర్తమత్యైరామకృష్ణాదిరూపేణవంతరిక్కైయాలమ్; (సుప్రఖ్యాతానుభావాత్) శీర్ త్తనలకళన్దవత్వాది. అర్జునకృష్ణురవడికలిలేయిట్టతిరుమాల్వైచ్చిసనడైయళిరస్సీలేకణ్ణు, “ఇవసేసర్వాధికా” ఎన్దు తెలిన్దఱుతియిడుమ్మడియానప్రభావతైయుడైత్తాకైయాలమ్; (వివిధవిహరణాత్) కిడన్దిరున్దనిన్ శన్దుకేట్టులాయ్కీట్ పుక్కిడన్దిడుమ్ - తిరుప్పాన్జుడలిలేకిడన్దుమ్ పరమపదత్తిరున్దుమ్ తిరుమలైయిలేనిన్దుమ్, అథవా, ౧ “పృతిశ్శేమహాదధే” ఎన్దుమ్, ౨ “ఉటజేరామమాసీనమ్” ఎన్దుమ్, ౩ “అవప్తభవతస్త్వన్దుమ్” ఎన్దుమ్కొలుకొటపడియే కడక్కలైయిలేశాయ్న్దుమ్ పర్ణశాలైయిలేయిరున్దుమ్ వాలిపధానన్దరమ్నిన్దుమ్, అథవా, మణిన్దున్దిలే శ్రీగోపిమార్ మడియిలేశాయ్న్దుమ్ వత్సమధ్యత్తిలే గోపమహర్ కళోడేయిరున్దుమ్ గోవర్ధనోద్ధరణమ్పణ్ణినిన్దుమ్, త్రివిక్రమనాయభూమియైయళన్దుమ్, పరాహమాయ

ధరిత్తుమ్ ఇప్పడి బహువిధవిహారణజ్జైప్పణ్ణుకైయాలమ్; (వ్యాప్తివైచిత్ర్యవత్సైవత్) ఏళ్ళాలుమ్కోరాన్ పరవ్వుళనామెజ్జుమే - ఒరుకుళై విన్దిక్కే ఎట్టుత్తిక్కీలుమ్ వ్యాప్తిత్తునిత్తైయాలమ్; (భక్తైర్ద్రాగ్ధృత్యభావాత్) ఇరణియన్ తూణ్పుడైప్పనజ్జప్పాళుతే యవన్వీయన్ త్తోన్దైయన్-ఆశ్రితన్ నైత్తవివత్తిలేయప్పాళుతే యావిర్భవిత్తుక్కొణప్పదుమననాకైయాలమ్; (అఖిలఫలకృతేః) శీర్కొళో వీడుకునర్క్క మత్యాది-మోక్షస్వర్గాదిసకలపురుషార్థజ్జుమ్ కారణమాకైయాలమ్ మ్మెరుమానొరువనుమే మోక్షసుఖప్రదణ్ణు “అజైవతరవణైమేల్” ఎన్నిటదకత్తిలేయాత్వారరుళిచ్చెయ్తాచెన్దితార్.

౨౦

వేదాన్తాచార్యర్ తిరువడిక శేషరణమ్.

తాత్పర్యము.—సర్వేశ్వరుడు(౧)తనకు శయనమైన ఆది శేషనిమిత్తం వేంచేసియున్నవాడనియు,(౨) ఆశ్రితులకు జన్మములనుబోగొట్టువాడనియు, (౩) బ్రహ్మరుద్రులకన్నరాత్మయైనగత్యుష్టిసంహారములనుజేయువాడనియు, (౪) నిరవధికానందకరమగు పరమపదమునందువేంచేసియుండువాడనియు, (౫) ఆశ్రితరక్షణార్థముగనవతరించువాడనియు, (౬) త్రివిక్రమావతారమునందుఁ బ్రసిద్ధమైన మహత్వముకలవాడనియు,(౭) మత్స్యకూర్మవరాహవతారములు మొదలగువతారములందు నానావిధవివేచితములనుసృష్టించినవాడనియు,(౮)విచిత్రవ్యాప్తికలవాడనియు, (౯) ఆశ్రితులు పార్థింకునప్పడే వారికినేవసాదించువాడనియు,(౧౦) ఆశ్రితులకు సకలపురుషార్థముల నిచ్చువాడనియు వానికలాగణగుణములనుసంధించుచు శ్రియఃపతియేమోక్షప్రదుడని చూపనిమిదవ తిరువాయ్ మొట్టైపదిపాశురములచే సాదించిరి.౨౦.

తి-నూ.—అజైవద్వర్కడమ్మడనేయాయనరుట్కూళామ్ | కుణన్దనైయేకొణ్ణులకైక్కుట్టైఞ్జిమ్మికి |

మాళిలుపదేశమ్ శెయ్మాణ్ మలరడియే | వీళువుకత్తైచ్చావీడు.

౧౮.

అర్థము.—తమ్మడనే - తమతో, అజైవద్వర్కళ్ - సంబంధించినవారు, ఆయనరుట్కూళామ్ కుణన్దనైయేకొణ్ణు - గొల్లకులమందుఁ గృష్ణుడుగా నవతరించిన భగవంతుని కృపకు విషయలగుటకుఁదగుమైన గుణము (మూలముగఁ)బట్టి, ఉలకై-లోకులను, మాట్ట - (నిత్యసూరలతో)సంక్షేపింపఁజేయ, మిక - మిక్కిలి, ఇణ్జి - నిత్యసంసారలతోనమరియుండి, మాళిల్ - దోషములేని, ఉపదేశమ్ - ఉపదేశమును, శెయ్ - చేయుచున్న, మాణ్ మలరడియే - ఆత్మార్థయొక్కపుష్పములనంటి పాదములే, వీళువుకత్తై - ప్రసిద్ధయశస్సుకల, ఎ - సర్వప్రకారములచేతను, మా - గొప్పదైన, వీడు - పరమపదము.

౧౯.

అవ.—(అజైవద్వర్కళ్ తమ్మడనే) ఇతిల్-మోక్షప్రదత్వత్తైయపదేశత్తపాశురత్తైయనువదిత్తరుళిచ్చెయ్తాచెన్ది. ఎజ్జనేయెన్నిల్; ఇప్పడి యీశ్వరన్ సరసికరమాక విషయాకరిత్తువిడుకిఱమాత్రమ్మన్దైక్కే ముక్తప్రాప్తమానభోగత్తై త్తమక్కుమ్మతమ్ పరికరత్తుక్కుమ్ తరువానాక ప్పావ్రిక్కిఱపడియొక్కణ్ణు, ఎల్లార్కుమ్ తమ్మైడేయ్యురుసమ్మన్దమ్ సిద్ధిక్కుమ్మడి సంసారికభుక్తననుడైయ మోక్షప్రదత్వత్తైయపదేశక్క, అవర్కళ్ తైక్కొణ్ణుడైక్కొళ్ళ, స్వలాభత్తైప్పే త్తప్పరాకిఱ * అజైవతరవణైయిత్తై “అజైవద్వర్కళ్ తమ్మడనే” ఎన్దరుళిచ్చెయ్క తారెన్దై.

వ్యా.—(అజైవద్వర్కళ్ తమ్మడనే) *అజైవతరవణైయిట్టడియే (శ్రీభూమినీశానాయకనాయ్ అనన్తభోగపర్యబ్ధత్తిలేయెఱ్ఱున్దరుళియిరుక్కిఱసర్వేశ్వరనైక్కిట్టి యడిమైశెయ్కిఱ అనన్తప్రముఖరాన సూరిసజ్జుజ్జోడేమాట్టవెన్నుతల్; అన్దిక్కే, ౧“కేశదత్తమర్” ఎన్నుమ్మడి కీడో అన్తరణ్ణరానవర్కళ్ డేమాట్టవెన్నుతల్. తమ్మడనేయెన్దిఱతు - ఆత్మార్థత్తమ్మడనేయెన్నువుమామ్. (తమ్మడనే-అజైవద్వర్కళ్) ౧“ఎమర్” ఎన్దు తామభిమానిక్కుమ్మడియాక తమ్మైడే యన్వయముణ్ణామ్మడియానవర్కళ్ శెన్నుతల్. (ఆయనరుట్కూళామ్ కుణన్దనైయేకొణ్ణు) “ఎప్పారుటుక్కుమ్ - ఇజైవనామ్” ఎన్దు ఆశ్రితసులభనాయవతరిత్త కృష్ణనుడైయక్కపైక్కు విషయమామ్మడియాక. మేలుమ్ “ఎకణ్ణనైనాకణ్డేనే” ఎన్దారొకే. ఏవంవిధనానవననుడైయ మోక్షప్రదత్వమాకణగుణమొనైయుమేకొణ్డెన్నుతల్. అన్దిక్కే, “గుణన్దనైయేకొణ్ణు” ఎన్దు పాశుమాన పాశు - “వీడుముతలామ్” ఎన్దిఱ మోక్షప్రదత్వాదిగుణజ్జైయే యుపాయాన్తరనిరపేక్షమాక త్తిరుత్తుకైక్కు పరికరమాకొక్కొణ్డెన్నుతల్. అన్వపతారత్తిలేయొకే ఇడైచ్చి, ఇడైయన్, తయిర్తాట్టి, మాని, మాళాకారర్, పిణవిరున్దు, వేణ్డిశిలిట్టవర్కట్కొల్లామ్ మోక్షమకొగు

త్రమ. “ఇదైవనామెప్పొరుట్టుమ్ వీడుముతలామ్” ఎన్ఱు - అవతారసామాన్యమాయ్, వేడక, వేవచ్చి, పక్షి, కుర్రు, చరాచరజగుక్కుమ్ మోక్షమ్ కొడుత్తమైయున్ఱాయరుక్కవుమ్, “ఆయనరుట్టు” ఎన్ఱు తైప్పత్తి - కృష్ణవతారత్తిలేయూన్ఱిచ్చొల్లిల్లు. ౧ “గచ్చులొకానను త్రమాక్” ఎన్ఱొకే పెరుమాళ్ పెరియడైయారుక్కుప్రసాదిత్తమ. ఇప్పడియవతారత్తిలే మోక్షప్రదత్వాది గుణజ్ఞై కొన్ఱుతిరుత్తి. (ఈల కైక్కుట్టవిణశ్శేమిక) నిత్యసంసారికల్లై నిత్యసూరికళోడే కూట్టమికవుమిణజ్ఞి. మికవుమ్పొరున్ఱి. అనర్కళ్ దుర్గతియై సహిక్కుమాట్టామల్. అనర్కళోడేయిణక్కుప్పొరై విటలే సబాతీయగుయిణజ్ఞి. ఆయనరుట్టుళ్ళామ్కుణజ్ఞైయేకొన్ఱులకై - అదైన్దవర్కళ్ తమ్మడినే - కూట్ట-మిక విణజ్ఞైయెన్ఱయమ్. (మిక - ఇణజ్ఞిమాళిలుపదేశమ్ కెయ్మాణ్) ఖ్యాతిలాభపూజాదిదోషరహితమాయరుక్కుమ్ శుద్ధోపదేశ తైమికవు మడు త్రడుత్తుప్పణ్ణమ్ పరిశుద్ధజ్ఞానరాగవాహ్నార్. “ఇదైవనామెప్పొరుట్టుమ్ వీడుముతలామ్” ఎన్ఱుమ్, “పిణవక్కడల్ నిన్ఱువార్ క్కుళై వక” ఎన్ఱుమ్, “పులన్ఱెన్ఱు మేయుమ్ పొడియెన్ఱు నీన్ఱిసలమన్దమిల్లవోర్ నాడుపుకుపీర్ - పలమున్దశీర్ పడిమినోవాతే” ఎన్ఱుమిటేయపదేశిత్తరుళిల్లు. (మాళిలుపదేశమ్ కెయ్మాణ్ మలరడియే) ఏవంవిధోపదేశిత్తావాన అహ్నార్ దైయపువ్వుమాసగుకుమారమానతిరువడికళే. (వీకుపుకళైమ్మ వీడు) ౨ “పరమేవ్యోమక” ఎన్ఱువిఖ్యాతమానయశస్సెయుడైయ సర్వప్రకారవిలక్షణమోక్షమ్. అహ్నార్ క్కు ౩* కెమ్మపాతమిటేయమ్మ వీడు, ఇనర్ క్కు మాణ్ మలరడియాయిల్లు; ౪* విభూతిస్సర్వమ్ - శ్రీమత్తదజ్ఞియుగళమిటే.

౧౮.

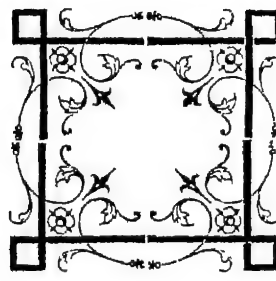
పెరియజీయర్ తిరువడిక శేశరణమ్.

తాత్పర్యము. — భగవంతుడు తమసంబంధిసంబంధులను గటాక్షించినదిచూచి యాహ్నార్లు వానిశీలగుణమును ననుసంధించి సుకృతములును భగవదనుభవమునుబొంది యుజ్జీవింపజేయదలచినవారై వారికి సర్వేశ్వరుడు మోక్షప్రదుడని వాసిమోక్షప్రదత్వమును నుపదేశించిరి. అట్టిపరమోపకారకులైన యాహ్నార్లయొక్క పాదపద్మములవాశ్రయించువారు సర్వప్రకార పరిపూర్ణమై నిరతిశయానందకరమైన పరమవిలక్షణమోక్షమునుబొంది నిత్యానందము ననుభవింతురు.

౧౯.

ఇరణ్ణామ్బుత్తిల్ - ఎట్టాన్దిరువాయ్ మొழి మున్ద్రొన్ఱిల్లు.

ఆక - తిరువాయ్ మొழి-౧౮-పాట్టు-౨౦౦.

ఆత్వార్ తిరువడిక శేషరణమ్.

ఎ మ్మైరు మా నా ర్ తిరు వడి క ఘే శ రణ మ్.

మా. — ఎమ్మావీట్టుత్తి ఆముమ్ శెప్పమ్, నికా ! శెమ్మాపాతపట్టుత్తలై శేరోత్తోలై !

11

౨ తనయేనుసుతృప్తపురసార్థమాన శ్రీవై కుణ్డిత్రిలు మెనక్కపేత్తయిల్లై, మద్రైతిలేయపేత్తయళ్ళు తెన్నిల్ ; ఉన్నడైయవళి
యితిరువడిమలర్ కళైయొకతలైయిలవే త్తరుళవేణుమ్ ; ఆతుశెయ్తరుకుమిడత్తు (శ్రీగజేంద్రా)శ్వాసుక్కుచ్చెయ్తరుళిసాప్పిలేవన్దు శెయ్తరు
ప్పద్రైతు, శెయ్తరుకుణ్డినిఱ్ఱువేణుమ్ ; ఈలే అడియొకవేణువతెన్దితార్.

అన్వ.—ఎ మా వీట్టర్తమున్ (3) తెప్పమ్ నిక్-తెమ్ (౭) మా శాతపత్ను తలై (౯) బల్లై శేర్త్తు కై (౧౦) మా తున్బమ్
 (౧౧) పిరానే అమ్మ అచియేక్ (౧౨) వేణ్ణవతు ఈతే. (౨౦)

ఎవ్వకైప్పట్ట, ఉత్తప్పమాన, మోక్షప్రకారముమ్, (3) శొల్లామ్; ఉన్నడైయ, శివన్, (4) ఉద్దేశ్యమాన, తిరువడిత్రామరైకళై, యిలై, (5) కడుక, శేర్క్కవేలుమ్; తుత్తిక్కెముడుత్తుమ్మడియబ్బిన్, (6) ఆనైయినుడైయ, దుబ్బితై, పోక్కిన, (7) మహా

పకారకనాయ్, ఇవ్వసదానత్తైక్కాట్టియై నైయడిమైకొణ్ణిసామియే! ఉనక్కడియేనాననాన్, (౧౮) ఎన్ స్వరూపత్తుక్కు త్తవతియన్ సఫ
లమాక నేట్టియిరుప్పతు, ఇతువే. (౨౦) పురుషనర్థి తత్తవో - పురుషార్థమెత్తుకరుత్తు. ఒల్లై - శబ్దక్కన. కెమ్మ - ఆనై. ఒల్లై - కెమ్మవెత్తుకూ
ట్టివుమామ్. కెప్పమ్ - శెప్పామ్. అన్నియే, కెప్పమెత్తు - కెప్పితామెత్తాయ్, మోక్షప్రకారమెల్లామ్ కెప్పితాకైయావతు - తిరువడికళిలే
శేర్ త్తియెత్తాకవుమామ్.

అవతారిక. — సాలాక్యసారూప్యసామిప్యసాయుజ్యములగు సర్వప్రకారములచే బరిభూతమైన మోక్షమునిచ్చెదగ్రహింపుడని భగ
వంతుఁడాహ్వాన్మునగుతించినాదీంప సర్వప్రకారపరిభూతమైనను మోక్షమందునాకపేక్షలేదు; నీదివ్యపాదారవిందములను నాశరస్సునందుంచ
కృపచేయవలయునని ఈలోమిదవతిరువాయ్ మొట్టియందాహ్వాన్ముప్రార్థించుచున్నారు.

అర్థము. — ఎట్టి ఉత్కృష్టములైన మోక్షప్రకారములను (౩) జెప్పము. నీయొక్క ఎఱ్ఱని (౭) గొప్ప పాదపద్మములను శిరస్సు
నందు (౯) శీఘ్రముగ నుంచవలయును. (నీళ్ళలోమునిగిన) తొండముకల (౧౨) గజముయొక్క దుఃఖమును బోగొట్టిన (౧౪) ఉపక
రకుఁడా! ఓ! స్వామి! దాసుఁడైననేను (౧౮) ప్రార్థించునది ఇదియే. (౨౦).

ఈ. — కీర్తీర్ తిరువాయ్ మొట్టియిలే ౧ “నలమన్దమిల్లతోర్ నాడుపుకువీర్” ఎన్వివర్ తాముమరుళిచ్చె
యేతు, సర్వేశ్వరనుమివర్ క్కుమివర్ పరికరత్తుక్కుమ్ మోక్షజ్ఞుడుప్పానాక ప్పారిక్క, అత్తైక్కణ్ణు; దేవరీరె;
క్కుమోక్షమేతన్దరుళప్పార్ త్తతాకిల్ ఇజ్జనేతరప్పార్ ప్పతు; అతాకిఱతు, “ఉనక్కుమోక్షజ్ఞోళి” ఎన్దు ఎనక్కా
కత్తరుకై యన్ది క్కే, “నమక్కాకక్కోళి” ఎన్దు దేవర్ క్కే యామ్బడియాకత్తరవేణుమెన్దు తామేనినై త్తిరున్దు
డియై అవన్ తిరుమున్నేప్పార్థిక్కిఱార్. అనాలితుతాన్ పినై ఎత్తనై నాళి నిష్కర్ని యాతోట్టివా నెన్నెన్నిల్

జీ-ఆ. — ఎమ్మావీడు ప్రవేశే, కీర్తీ - ౨ “అడియార్ కళిక్కుట్టై - ఉడన్దాడువ తెన్దుకొలొ” ఎన్దు (ఇవర్ తాముమ్) అపేక్షి
(కీర్తీర్ తిరువాయ్ మొట్టియిలే నలమన్దమిల్లతోర్ నాడుపుకువీరెన్దు) పిఱర్ క్కుమ్ (అరుళిచ్చెయేతు) అత్తాలే “ఇవర్ క్కు మోక్షత్తిలేయ
త్తైయాయున్దతు” ఎన్దుపార్ త్తు ఎన్దు శిలకూట్టి (సర్వేశ్వరనుమ్) ఎన్దు తొడన్ది పుసన్యన్ది త్తరుళువర్. “ఎమ్మాన్దిట్టుత్తిఱుమ్ కెప్పమ్” ఎన్దు
“మోక్షప్రతిషేధాత్” “ప్రసక్తస్యహి ప్రతిషేధః” ఇతిన్యాయేన ప్రసక్తం సంపాదయన్ సజ్జిహ సజ్జతిమాహ (కీర్తీర్ తిరువాయ్ మొట్టియిలే
త్యారభ్య, తిరుమున్నే ప్రార్థిక్కిఱార్ త్తైవే). మోక్షమొదప్పానాక ప్పారిక్కవెన్దు - “కెప్పమ్” ఎన్దు నిషేధిక్కైయాలే-పారి
మైయమర్థసిద్ధమెన్దు వివక్షిత్తు. (ఇవర్ క్కుమివర్ పరికరత్తుక్కుమ్) ఎన్దిత్తేయరుళిచ్చెయేక్తయాలే - “కీ ఎమ్మావీడు” ఎన్దు విడత్తి
“ఎమ్” ఎన్దు, అతుక్కు - వ్యాఖ్యానత్తిల్ వత్త్యమాణార్థమే తవిర, ఇతువుమార్థమెన్దు కణ్ణుకొళ్ళతు. అతాకిఱిత్యాదిక్కు - “తనక
యాకవెన్దొక్కొమ్మివాలే” ఇత్యత్రహృదయమ్. తామ్ నిన్దెత్తిరున్దు - “తొట్టుతెట్టు” ఎన్దిఱవిడత్తిలే. తిరుమున్నే ప్రార్థి
త్యారెన్దు “అమ్మావడియేక్ వేణువతీతే” ఎన్దైప్పల్. కీర్తీసజ్జిహేణసజ్జతియరుళిచ్చెయేతు, ఉత్తైవిస్తరిక్కిఱార్. (ఆ
లితుతానిత్యాది). యదాన్, సజ్జత్యన్తరమాతల్. అతావతు - సర్వేశ్వరనివర్ పక్కల్ వ్యామోహతాలే యివర్ క్కు మివర్
కరత్తుక్కుమ్ మోక్షమొదప్పానాక, “నీతరప్పార్ త్తలిజ్జనేతర వేణుమ్” ఎన్దు ప్రాప్యతైనిష్కర్నిక్కిఱార్ త్తై మున్దినసజ్జ
సర్వేశ్వరక్ త్తవ్యామోహతాలే మేన్దేలన గుణానుభవమృణ్ణువియానిఱ్కు, “నీయిజ్జనేనిల్” ఎన్దు అవన్దెనిఱుత్తిత్తామే ప్రా
నిష్కర్నిమ్ పణ్ణుకిఱార్ త్తై ద్వితీయసజ్జతియైవివక్షిత్తు, అతిలే యాక్షేపసమాధానత్తై ప్పణ్ణుకిఱార్ (అనా
రానిత్యాది). అవన్ మోక్షమొదప్పానాక, నిష్కర్నిక్కిఱార్ ఎన్దు మున్దినసజ్జతి; తామేనిష్కర్నిక్కిఱార్ త్తై ప్పణ్ణుకిఱార్ త్తై వివక్షతి. ఇన్దవాక

కీ ఎమ్మావీడైవిడత్తిలే - వ్యాఖ్యానత్తిల్ వత్త్యమాణార్థన్తరవిర - ఎమ్ ఎన్దు, అతుక్కు - ఇతువుమార్థమిత్యాది యోజనీయ
“అమ్మావడియేక్ వేణువతీతే” అతుక్కు - ఎమ్మావీడితి పద సేవత్సర్వః. ౧॥ ౧౮-౪. ౨॥ ౧౩-౧౦. ౩॥

ఈ. - అవకామే నేలనగుణానుభవతైప్పణ్ణువిక్రైయా లే అతుక్కుక్కలమ్ పోనతి త్తనైయల్లతు, ఇతునిష్కర్ని క్కవ
వసరమ్బేల్ శీలర్. ఆనాలుమిప్పోతుమ్ గుణానుభవమేయన్తో పణ్ణుకిఱ తెన్నిల్; అతప్పడియే; అవకాతమ్బక్కలి లేమేనే
లనప్పణ్ణుకిఱవిరుప్పతైక్కణ్ణు; “ఇవనుక్కిన్దవ్యామోహమ్ ముడియవనువర్తిస్సతోన్దాయరున్దతు, నామివనై మీట్టాకి
లుమ్ నమ్ముడైయ పాప్యతైనిష్కర్ని పోమ్” ఎత్తుపార్ త్తు, “నీయిజ్జ నేనిల్” ఎత్తు అవనై నిఱు త్తివై త్తు ప్రాప్యనిష్కర్న్
మ్బణ్ణుకిఱార్. ఎమ్బరి త్తిరువాయ్ మొట్టియరులిచ్చెయ్యప్పక్కల్, ఇరున్దవర్ కళై “యార్” ఎత్తు క్కేట్టుక్క
తవుకళై యుమడై ప్పిత్తు, గుహ్యమాక వామరులిచ్చెయ్ వతు. ప్రాప్యమాకిలిప్పడియన్తో విరుప్పతు, ఇవర్ నిష్కర్ని
క్కవేణ్ణుకిఱ తెన్నెన్నిల్; సర్వేశ్వరనివ్వత్తావుక్కు శేషియాయ్ ఇవనుమ్ శేషభూతనాయ్, అవనుడైయ నుపా
యభావముమ్ నిత్యమాయరుక్కచ్చెయ్ తేయన్తో ఇవనుక్కిన్దు స్వీకారమ్ వేణ్ణుకిఱతు; అప్పడియే, అవకా స్వతన్త్ర
నాకైయా లే నినై త్తపోతు నినై త్తపడికొళ్వా నొరువనాకైయా లే, ప్రాప్తిసమయ త్తిలనుభవమిగుక్కుమ్బడియై
యుమ్ నిష్కర్ని త్తుప్పెటవేణుమితే. ఉత్తరాధ్ధతిలుమివ్వుర్ త్తెచ్చొల్లానిన్దతితే. ద్వయన్దన్నిల్ నిష్కర్ని క్కవే
ణ్ణుకిఱ తెన్నెన్నిల్; పూర్వార్ధతాత్పొన్న సాధనమ్ సర్వఫలప్రదమాకైయా లే, ప్రయోజనాన్తరపరాయ్ శర
ణమ్బుకువార్ క్కునువల్ శ్రీకొడుత్తువిడు వానారు వనితే సర్వేశ్వరక.

1-అ. - సద్గత్యన్తర మెన్దుకొళ్వా తపోతు, “అవకా మోతుమ్ తరప్పార్ క్కత్తామ్ ప్రాప్యతైనిష్కర్ని త్తుప్రాధిక్కిఱార్” ఎత్తిన్దే (ఆనాల్)
ఇత్యాది శక్కావాక్యత్తుక్కుడయమిలైయి. తే. ఏకసద్గతియానవత్తు త్తిరే యరులిచ్చెయ్యప్పడి - (అవనైనిఱు త్తి) అతావతు - గుణానుభవతై
కాత్తిప్పిత్తు ప్రాప్యనిష్కర్న్ మ్బణ్ణు వారుప్పట్టవళివలేయవనుమ్ పారిక్కైయాకిఱవవకాశమ్బేల్లు, తామ్నిన్దైరున్దప్రాప్యతై నిష్కర్ని క్కి
కారెన్దుకణ్ణుకొళ్వతు. ప్రథమసద్గతిక్కునోక్కు-ముతత్తాట్టి తే. ద్వితీయసద్గతిక్కునోక్కు- ౧ “ఎనక్కేయా ప్చెయ్” ఎల్లిఱపాట్టిలే. ఆనాల్-
యన్దు మిప్పడిప్పట్ట విచారముణ్ణానాల్. * ఎత్తువీడుపర్యన్తమ్ నిష్కర్ని యా మైక్కడియేతెన్దు శక్తైక్కర్థమ్. ఇప్పోతుమ్ - ఇత్తిరువాయ్
ముడియలుమ్. ఇదానీమపీతవా. (గుణానుభవమేయన్తో పణ్ణుకిఱ తెన్నిలితి) “ఈశ్వర నిప్పోతు స్వగుణజ్జళై యనుభవిప్పిక్కివ్విలై, అత్తైయి
రుమవకా గుణజ్జళై యనుభవిక్కివ్విలై” ఎన్నిల్, కీఱీల్ దీరువాయ్ మొట్టికొడే విరోధిక్కు మెన్దుకరుత్తు. (నీయిజ్జ నే నిన్దన్దవనైనిఱు త్తివై త్తు)
కా గుణజ్జళై యనుభవిప్పిక్కిఱ వీశ్వరనైనివేధిత్తు, తాముమ్ భగవద్గుణానుభవత్తీనిన్దుమ్ నివృత్తరాయెన్దు పడి. నిల్ ఎత్తు అవనైనిఱు త్తియై
త్తు - ౧ “తనక్కేయాక” ఎత్తు ముకమ్మాటవై త్తతైప్పల్లి. ఇతుగుహ్యతమమెన్దుక్కుసంవాదమ్ (ఎమ్బరిత్యాది). ప్రాప్యమాకిల్ ఇత్యాది
క్కుతాత్పర్యమ్ - నముపదోత్తాత్త్యన్తపారతన్త్రాన్దుగుణమాక చన్దనకుసుమాదికళైప్పోలే యవనే తక్కవేణ్ణాకనియోగమొళ్ళువతాయన్తో
రుప్పతు; ఇప్పోతివర్ నిష్కర్ని క్కవేణ్ణునఅంశమేతెన్దు. శేషియాయ్ - నిరుపాధిక శేషియాయ్. శేషభూతనాయ్ - సహజదాసభూతనాయ్.
పాయభావముమ్ నిత్యమాయెన్దుతు - ౨ “ఉపాయోపేయ త్వేతదిహతవత త్తన్నతుగుణా” ఎత్తైప్పల్లి. (స్వీకారమ్ వేణ్ణుకిఱతు) సర్వము
క్కిప్రసద్గపరిణారథ మాక స్వీకారమ్ వేణ్ణుకిఱతెన్దు పడి. నినై త్తపడికొళ్వా నైత్తు - ఐశ్వర్యాదికళైయాతల్, సావర్థకైజ్జర్వతైయాతల్
కుడుత్తువినియోగమ్ కొళ్వానొరువనాకైయా లే యెన్దు పడి.

అ-అ-వి. - ౩ “నిరస్తాఖిల దుఃఖోహనునన్దానన్దభాక్యన్వరాల్ 1 భవేయమితి మోక్షాధీశ్రవణాదౌప్రవర్తతే” ఇతి-సర్వేషాంకాస్త్రి
ప్తానాంస్వభోగార్థ త్వేనైవ మోక్షాస్యాభిమతత్వాత్, చన్దనకుసుమతామ్బూలాది వత్సన్యభోక్తృత్వగన్ధరహిత పరభోగైకానుగుణప్రాప్యనిష్క
స్య - కతనమ్బుల్యపనివత్తిన్దధ్వయనిస్తా నామేవాత్మన్దాభిమతత్వాత్, “ఇతరేశ్వణ్ణున్దచేద విశ్వాసాదిభిర్నవిన్యన్తి, తన్దాదిదందశకమతిరహ
త్తయానుసన్దేయమ్” ఇత్యముమర్థమాప్తమానుస్తానేనదర్శయత్తి (ఎమ్బరితి). — సావసుభవస్య పరోపదేశగర్భత్వాత్ పరోపదేశరూపత్యమ
మ్బుల్యయమర్థోఽభిప్రీతో భవితుమర్హతి; సరాజ్కుళార్యవిషయత్వేతు, “మయర్వటమతివలమరుళినక” ఇతి ప్రకారేణ భగవత్ప్రసాద
భిజ్ఞానవైభవస్య పరాజ్కుళార్యస్య ప్రాప్యశ్చేత్ ౧ “తనక్కేయాకవైకొళ్ళుమితే” ఇత్యాకారమేవమీభవేత్; అనేననిష్కర్ని టి
రాంశక ఇతివాశక్కొర్థః. అస్తిన్వక్షే (స్వీకారమ్ వేణ్ణుకిఱతు) ఇత్యత్రాపి ౪ “అకలకిల్లెన్దైయమ్” ఇత్యాద్యుక్తిరవశ్యంభావినీభవతీతి

ఈ...మాతిక్రమంరహసిబోధయేత్ "ఎన్నిటనిలైయుమ్బుర్ త్రిలక్, ౧[రాజ్యఞ్చాహ్మరామస్య] బరువసుక్కిరణ్ణవన్తు శేషమానాల్ ఒన్టెయ్మన్తునిర్వహిక్కుమా; ఆనాల్, రాజ్యన్డా నెన్దై ఎయాన్డాలో? [ధర్మంవ క్తుమిహార్హసి] "పెరు మాళ్ కాట్టేటప్పనార్; చక్రవర్తితుళ్ళినా; నాడరాజకమాయ్ క్కిడక్కవొణ్ణాతు; నిన్టారిల్ ప్రథాసర్ తలై యిలేముడియైవైక్కవేణుమ్" ఎన్టుపార్ త్తాయి త్తనై పోక్కి ఇతుక్కువిషయభూతనానవెన్దై ఎప్పార్ త్తువార్తైశొల్లి ధ్రిన్దై, ౧[కథందశరథాజ్ఞాతోభవేదా] జ్యాపహరక; అవర్ పాకట్టుప్పోనరాజ్యవైయపహరిత్తు, అవరైప్పిరిన్దవ నన్దర త్తి లేముడిన్దవకవయిన్ద్రీలేపిటన్దైనామ్మడి ఎజ్జనేనాక.

ఇలైయ పెరుమాళ్, "నిల్" ఎన్న, ౨[కురువ్వ] ఎన్టారిత్ - అన్వయత్తాలే ధరిక్కుక్కడవవన్తువై పృతిరేకి త్తునిఱ్ఱ చొచ్చుల్లకైయావతు అట్టిక్కైయితే. కురుఎన్నా లే, [కురువ్వ] ఎన్టారిత్ - ఆరుడైయప్రయోజనత్తు క్కార్ తానిరక్కితార్; ఉమ్మడైయ ఇల్లుపుక్కు నీర్ పతతాతిరుక్కిటతే? [అనుచరమ్] ప్లణ్ణమ్ ప్రకారత్తైవి ధిక్కితార్. నీర్ తామ్ "నిల్" ఎన్టరుళిచ్చెయ్తతు, నాక, నిఱ్ఱచొచ్చుల్లకైక్కు యోగ్యనామ్మడియిరుక్కు శి-ఆ, — కాణ్" ఎన్టగర్తైయెన్టుమామ్. పురహితంపశ్యతీతి - పురహితః ఇతివృత్పత్తింహృదినిధాయాహ (అట్రికియతాకవిత్వాది). (ఎన్నిట నిలైయుమ్పార్ త్రిలక్) పురహితంపశ్యతీ త్యేవంరూపమానగురుత్వహేతుః ధీక్రయారేయెన్టుకరుత్తు. ఇవిడత్తిలే - ౩ "ప్రసహ్యచపునఃప్రాహ కిమనస్తేనసాధ్యతీ । సాధుభోకిమనస్తేన సాధుభోగ్యరవోమమ" ఎన్టప్రహ్లాదవచనమకన్డొకొళ్ళతు. ఆపస్తమ్మభక్తే, "ప్రమావాదాచార్యస్యబుద్ధి పూర్వంవా నియమాతిక్రమం రహసిబోధయేత్". "ఎన్దైయి త్తనైగర్తైక్కుహేతువే" ఎన్టు అవనుక్కుక్కరుత్తాకచొచ్చుల్లకైతార్ (రాజ్యంచేత్వాది) అయోధ్యాకాణ్డే పురహితంప్రతిభరతః, "సభాష్పకలయావాచాకలహంసస్వరోయువా । విలూపసభామధ్యేజగర్తే చ ప్రహీతమ" ఇత్వాది. "రాజ్యఞ్చాహ్మరామస్యధర్మవత్తుమిహార్హసి । కథందశరథాజ్ఞాతోభవేద్రాజ్యాపహరక;". "రామస్య" ఎన్టవ స్తయై - స్వస్వామిభావసమ్మన్దత్తిలేయాక్కియర్థమ్ (ఒరువనుక్కిత్వాది). ఆనాల్ - నిర్వహిక్కుమాకిల్. వైపరీత్యంకిన్నసాద్విత్వాహ (రాజ్యన్డా నెన్దైయత్వాది). "ఇహ" ఎన్టుక్కుభావమ్ (పెరుమాళిత్వాది). ఇహ - అన్టద్విషయే. కీర్ - స్వరూపత్తోడుశేరాతెన్టార్, ఇని - కుడిప్పిటప్పన్కుమ్ శేరాతెన్టార్ (కథందశరథాజ్ఞాత్వాది). "రాజ్యాపహరకశ్చేత్-కథందశరథాజ్ఞాతోభవేత్" ఇత్యన్వయముభేద (అవర్ పాకట్టుప్పోనవిత్వాది).

ఇప్పరిమాన్ద్ర మిలైయ పెరుమాళ్ పక్కలిలుమ్ కాణలామెన్టితార్ (ఇలైయ పెరుమాళిత్వాది). నిలైన్న - ఇలైయ పెరుమాళ్ - కురు వ్వ ఎన్టారిత్తున్టన్టన్టయిప్పతు. పెరుమాళ్ "నీర్ నిల్లమ్" ఎన్టుశొన్నవళవిలే, ఇలైయ పెరుమాళ్ "కురువ్వమామనుచరమ్" ఎన్టుశొన్నారి తేయెన్టపడి. అయోధ్యాకాణ్డే రామంప్రతిలత్తుణః, "కురువ్వమామనుచరంవైధర్మ్యం నేహవిద్యతే । కృతార్థోహంభవిష్యామితహర్షఃప్ర ప్నతే". "నిల్" ఎన్దై - అట్టిక్కుప్పార్ క్కైయెన్టువివక్షిత్తు, "నిల్" ఎన్టార్ - అట్టిక్కైయామెన్న (అన్వయత్తాలేయత్వాది). ౪ "జ గాన్తత్సాన్యవివ" ఎన్టతిలేనోక్కు. అన్టిక్కే, "వైధర్మ్యం నేహవిద్యతే" ఎన్టత్తైక్కటాక్షిత్తుభావమాతల్. "వైధర్మ్యమ్" ఇతి వాక్యమ్ - 'తిష్ఠ' ఇత్తుత్తే "కురువ్వ" ఇతివత్తుంహేతుపరమ్. అన్టిక్కైక్కేన్వార్థతారాహిత్యంకుత్రసూచ్యతే ఇత్యత్వాహ (కురువెన్నా తేయిత్వాది). ౫ "స్వరితభిరేక ర్త్రభిప్రాయేక్రియాభలే" - స్వరితేతోభిరేత్సయేధాతవః తేభ్యఃపరస్వలకారస్యస్థానే ఆత్మనేపదంభవతికర్తారభ్యేత్ క్రియా ఫలమభిప్రేతీతిశబ్దసూత్రప్రక్రియయా, ఇజ్జు "దుక్కుళ్ - కరణే" ఎన్టుకారేత్తానధాతువాయ్, అతిన్దేరే ఆత్మనేపదమ్ వరుక్తయాలే - ఇనరాల్ వరుమ్ పేణు పెరుమాళ్ తెన్టుశొల్లకిటతెన్టపడి. ఎన్టాలేతెన్న (ఆరుడైయవిత్వాది). తాత్పర్యమ్ (ఉమ్మడైయవిత్వాది). పతతాతు - స్వరియాతు. "అనుచరమ్" ఎన్టుక్కుభావమ్ (నీర్ తామిత్వాది). "మామ్" ఎన్టుక్కుభావమాతల్. నిఱ్ఱచొచ్చుల్లకైక్కు యోగ్యరాకా శి-ఆ-వి-శబ్దా-చ, విలక్షణప్రమాణసిద్ధత్వాద్విలక్షణాధికారిణామనైవప్రదర్శనేనచపరిహృతాభవతి. — "మామ్" ఇతివత్ - ౬ "మత్సా పమేవాత్రనిమిత్తమానీత్" ఇతివత్, స్వనికర్తానుసంధానఞ్చ, రామకరచరణాద్యవయవవద్వి నావ్యతిరిక్తవిగ్రహవైశిష్ట్యయాలేవ్యసనఞ్చసూచ్యత

౧॥ రా-ఆ-౨౨-౧౦. ౨॥ రా-ఆ-౩౧-౨౨. ౩॥ వి-పు-౧-౧౦-౨౦.
 ౪॥ రా-ఆ-౨౨-౧౦. ౫॥ పా-వ్యా-౨-౧-పా-౩-సూ-౨౨. ౬॥

ఈ-యితే; ఉచ్చుడై యఛాయెయై, “నిల్” ఎచ్చు శొల్లిల్ శీలీరే, ఛాయెయో పాతి ఉచ్చెప్పి శెల్వేనాక వేణుమ్. “నీరు మినిలుమ్ వాయ్ త్తిరుప్ప తోరు ప్రదేశ జైచ్చార్ త్తు పర్లకాలై యెచ్చు పైయుమ్” ఎన్న; “నన్దలైయిలే స్వాత స్త్ర్యై తైవై త్తపోతే పెరుమాళ్ నమ్మైక్కె-విట్టార్” ఎచ్చు వేటుపట్టార్. ౧ [వవము క్తస్తురామేణ] “ఇతుక్కు-మున్నె ల్లామ్ నమ్మకుతైయా లేయ్మన్దోమ్, ఎచ్చిరున్దోమ్; ఇవర్ తామే నమ్ స్వరూపమభ్యయక్కారియమ్బార్ త్తార్, ఇని, ‘నమ్ స్వరూపమ్’ ఎచ్చున్దుణ్డోమ్, ఎచ్చు వేటుపట్టార్. [లక్షణః] పారత స్త్ర్యైత్తై నిరూపకమాకవుడై యవర్. [సంయ తాళ్ళలి] నామ్ నమ్ స్వరూప తైయభిత్తుక్కొన్దువన్దు నోక్కుకై యన్దిక్కే, శేషితానే యభిత్తవన్దుమ్ స్వరూప జైత్తరవల్ దాయల్ దుజ్జలి. సర్వాభిమత సాధనమాయల్ దు. [నీతాసమక్షమ్] పణ్ణిన అజ్జలిక్కు అన్యపర తైభా విక్కవొణ్ణాతవళ్ సన్నిధియిలే. [కాకుత్స్థమ్] పిరాట్టిసన్నిధియమ్ మిక్తయామృడియాన గుడియిట్టి అపై యుడై యవలై. [ఇదంవచనమబ్రవీత్] “ఇవాన్దైయెచ్చొల్లువానే!” ఎచ్చుకొణ్ణాడుకితాకబుసి. ౨ [పరవానన్ది] ఉచ్చుడై య అన్దితైపోలల్ల కాణుమ్ ఎన్నుడై య అన్దితై. ఇప్పడిక్కొత్త పారత స్త్ర్యైత్తై యాయల్ దువరావైప్పడు కిలతు. “ఇతు తా నొరువర పేక్షిక్కుమతువుమల్ల, అపేక్షిప్పొర్లొమ్మై యాలే నామ్ కొడుత్తున్నోరుమతువుమల్ల; అవ్వుట్టివుల్లెమ్మన్దుపోయిల్ దుక్కాణుమ్” ఎచ్చు అవనాదరిత్తిరుక్క; పురుషనర్థిక్కవరుమతితే - పురుషార్థమావతు; “ఇప్పేటి త్తనైయుమ్ నాక పెల్ దేనాక వేణుమ్” ఎచ్చు ఇవర పేక్షిక్క, అవనుమ్ తలైతులుక్క పెల్ దేనారాయ్ త్తలై క్కుట్టుకితార్.

*

జీ-అ.-మైయెద్యుప్తై న్దుముఖతై లేకాట్టుకితార్ (ఉచ్చుడై యఛాయెయై యైత్యాది). ఇన్ద పారత స్త్ర్యైత్తై ఫలాన్దర త్తిలుమ్ కాట్టుకితార్ (నీరుమ్ నిల్లులుమిత్త్యాది, ఎన్నుడై యవన్ది తైయెన్ను మళేవాక). నీరుమ్ నిల్లులుమిత్త్యాదివాక్యమ్ - “ఏవము క్తస్తురామేణ” ఇత్యాదిశ్లోకత్తుక్కువతారికై. ఇతుక్కు, “జలరామణ్యకంఠా త్రస్థలరామణ్యకంఠథా | తాదృశోదృశ్యతాం దేశ స్సన్నికృప్తజలాశయః” ఎచ్చుతిలేనోక్కు. ఏవము క్తస్తురామేణ తైత్యాదిః - పచ్చువట్టి ప్రవేశానన్దరస్థాః; “జలరామణ్యకమ్” ఇత్యాదిశ్లోకత్తుక్కు మేలిల్ శ్లోకమితు. “ఏవము క్తస్తురామేణత్తు ణస్సంయతాళ్ళలిః | నీతాసమక్షం కాకుత్స్థమిదం వచనమబ్రవీత్ | పరవానన్ది కాకుత్స్థత్యయివర్షతంస్థితే | స్వయన్దురుచిరేదేశే క్రియతామితి మాంవద”. తుశబ్దార్థమ్ (ఇతుక్కు-మున్దిత్త్యాది). కైబ్బరాలాభదశాః కాశ్చన సన్దిచేత్ తాశ్చ, “కురుప్యమామనుచరమ్” ఇతి స్వయంవిధాతు మనుగుణాస్థితిశ్చాత్రవివక్షితా. ౩ “చిహ్నం లక్ష్యచలత్తణమ్” ఇతి, మతుప్పొత్తయో న్దత్తచ్చిహ్నాదినిధాయాహ (పారత స్త్ర్యైత్తై యైత్యాది). వేటుపట్టిపిన్దు ఇలిపణ్ణువానే న్నెన్న (నామ్ నమ్ స్వరూప తైయైత్యాది). ఫలితమ్ (సర్వాభిమతేత్యాది). నామభిత్తతోడు, అవనభిత్తతోడు, వాళియట ఎల్లావభిమతజ్జగ్గ మెన్దపడి. పురుషకారత్వం హృదినిధాయాహ (పణ్ణినవజ్జలిక్కిత్యాది). ౪ “నన్యర్థినాకార్యవశాదు పేతాశకుత్స్థనంకేవిముఖాః ప్రయాన్తి” ఇత్యాదికం హృదినిధాయాహ (పిరాట్టిసన్నిధియమిత్త్యాది). “ఇదమ్” ఎచ్చుతిలేనోక్కాకభా వమ్ (ఇవాన్దైయైత్యాది). (ఉచ్చుడై యవన్ది తైపోలల్ల కాణుమితి) ఉచ్చుడై యవన్దితై “స్వతన్తోన్ది” ఎచ్చుతేయిరుప్ప తైన్దపడి అలంప్ర సక్తానుప్రసక్త్యైతి ప్రకృతమనుసరతి (ఇప్పడిక్కొత్తవిత్త్యాది). ౫ “ఒలై” ౬ “ఒలై” ౭ “ఈతే” ౮ “ఈతే” ఇత్యాద్యసకృదభిధా నమ్, ౯ “విడలిల్ శక్కర త్తణ్ణలై మేవల్ విడలిల్ వణురుమార్ చ్చుడోవ్ కళోల్” ఇత్యాదికచ్చపరామృశక్. ప్రమేయశేషమాహ (ఇతుతాని త్యాది). అనాదరపేతువేతెన్న (పురుషనర్థిక్కవిత్త్యాది). ఇప్పేటి త్తనైయుమ్ - స్వార్థతాగన్ధరహితమాన పేటి త్తనైయుమ్. ౧౦ “విడలిల్ శక్కర త్తణ్ణలై” ఎచ్చుతైప్పల్ దు (అవనుమ్ తలైతులుక్క పెల్ దేనారాయెన్దతు).

*

అ-అ-వి.-ఇత్తభిప్రాయేణాహ (నీర్ తామన్దైన్దితి) — “ఏవము క్తస్తు” ఇతి శ్లోకస్య అవతారికామాహ (నీరుమ్ నిల్లులుమితి) “జలరామణ్యకంఠా త్రస్థలరామణ్యకంఠథా | తాదృశోదృశ్యతాం దేశ స్సన్నికృప్తజలాశయః” ఎచ్చుతిలేనోక్కు. — చేతనేవ ప్రార్థయత్సవి పరమదయాగు రీశ్వరస్య వ్యయమేవ దద్యాదిత్త్యత్రాహ (పురుషనర్థిక్కవితి).

*

ఈ.—ముతత్వాట్టిల్, ఎవ్వకై యాలుమ్ విలక్షణమానమోక్ష త్తిలుమనక్కపేత్తైయిలై, ఉన్దిరువడికలై యెన్దలైయిలే వైక్కవేణుమెన్దితార్.

“అట్టిర్ మోక్ష త్తైక్కొళ్ళమ్” ఎన్టానీశ్వరమ్, “వేణ్డా” ఎన్టార్; “మావీడుకిడిర్-విలక్షణమానమోక్ష జ్జీడిర్” ఎన్టాన్, “అతువుమ్ వేణ్డా” ఎన్టార్; ఎమ్మావీడుకిడిర్-ఎవ్వర్యమ్, అత్త లాభమ్’ ఎన్దిరుక్కవేణ్డా, పర మపురుషార్థలక్షణమోక్షమ్” ఎన్టాన్, అతువుమనక్క వేణ్డా వెన్దితార్. ఎవ్వకై యాలుమ్ సన్తానమోక్ష త్తిడై యాట్టముమ్. (శెప్పమ్) శెప్పోమ్, శొల్లోమ్. నీప్రసంగ్గివుమ్ కడవై యలై, నాన్ ప్రతివేధిక్కవుమ్ కడవనల్లే. (ఎమ్మావీట్టు త్తిఱముమ్ శెప్పమ్) ఒరుతమిల్ “ఎమ్మావీట్టు వికల్పముమ్ శెవ్వియవామ్” ఎన్టాన్. అన్ద పక్ష త్తిలే, వీట్టు వికల్పమావతు - సాలోక్క సారూప్య సామీప్య సాయుజ్యమెన్దిటవై. శెవ్వియ వాకై యావతు-సాలోక్యాదిక శెల్లామ్ ఇమ్మాక్ష త్తిలే యున్డాకై. ఆనాలుమకు-వేణ్డవ తెన్నెన్నిల్ (నిన్ శెమ్మాపాతపఱ్వుత్తలై శేర్ త్తు) ఇ తేన కు-వేణ్డవతు. శెమ్ ఎన్టు-శివప్పాయ్, మా వెన్టు-కలుప్పాయ్; ఉన్నుడైయ, అక వాయ్ శివన్దువుఱవాయ్ శ్యామ మాయ్; వికాసమ్, శెవ్వి, కుళిర్ త్తి, నాన్ గుణ్గుక్కుత్తామరైయై ఒరుపోలిశొల్లలామ్బడియిరుక్కిఱతిరువడికలై కొణ్డునన్దు ఎన్దలైయిలే వైక్కవేణుమ్. అన్ది కే, శెమ్మెయాలనినై క్కిఱతు - శెవ్వై యాయ్, ఆత్తితర్ కువరున్ద

జీ-ఆ.—ముతత్వాట్టు (ఎమ్మావీడిత్యాది). * ఎమ్మావీడుతోడజ్జి, “తలై శేర్ త్తు” ఎన్నుమళవుమ్ కటాక్షిత్తవతారికై (ఎవ్వకై యా లుమిత్యాది).

“శెప్పమ్” ఎన్ద ప్రతివేధతుక్కుప్రసక్తియైక్కొట్టానిన్దుకొణ్డు, “వీడు, మావీడు, ఎమ్మావీడు” ఎన్దువివక్షిత్తుక్రమేణతాత్పర్యమ్ (అట్టిర్ త్యాది). వీడెన్టు - విశ్వర్యమ్; మావీడెన్టు - కైవల్యమ్; ఎమ్మావీడెన్టు - పరమపురుషార్థలక్షణమోక్షమ్. ౧ “ముక్తికోక్షోమహానన్దు” ఎన్దు - ముక్తిశబ్దతాలే అన్దతైచ్చొల్లుకైయాలే, విశ్వర్యము మానవావహాకైయాలే, “వీడు” ఎన్దు - గౌణమాకవైశ్వర్యతైచ్చొల్లుకీఱతు. కైవల్యత్తుక్కు విశ్వర్యాపేక్షయామహత్వమున్డాకైయాలే - “మావీడు” ఎన్దుకైవల్యతైచ్చొల్లుకీఱతెన్దపడి. శబ్దార్థమ్ (ఎవ్వకై యాలుమి త్యాది). ఇదైయాట్టమ్ - ప్రసంగమ్. “శెప్పమ్” ఇత్యస్యపరమావధిమాహ (నీప్రసంగ్గివుమిత్యాది). యద్యా, “శెప్పమ్” ఎన్దుతు-ద్విప చనమాకవివక్షిత్తర్థమాతలే. పక్షాన్తరత్తుక్కుక ప్రతీకోపాదానమ్ (ఎమ్మావీడిత్యాది). వీట్టువికల్పమ్- వీట్టినుడైయ శేదబ్ధి. తిఱమ్- సమా హమ్. ‡ వికల్పమెన్దపడి. శెప్పమ్ - (శెవ్వియవామ్) ఇమ్మాక్ష త్తిలే - * పాతపఱ్వుత్తలై శేర్ త్తైయిలే. తమిళుక్ నిర్వాహత్తుక్కు - మావీట్టినుడైయ వెల్లామాన శేదముమ్ శెవ్వియవామ్మెన్దై. ఇవివక్షిత్తలే- ౨ “లోకేషువిష్టోర్నివసన్తికేచిత్సమిపమిచ్చన్తిచచేచిదశే” ఆన్యేతురూ పంసదృశంభజన్తేసాయుజ్యమన్యేసతుమాక్షఉక్తః” ఎన్దుతనుసనేయమ్. అకిలుమ్, ప్రకరణస్వారస్యముశ్శమున్దివన్దత్తిలేయాలైయాలే మత్తైయవలప్పిన్దు మేలిల్ పదత్తుక్కువతారికై (ఆనాలుమక్కిత్యాది). పఱ్వు - పద్యమ్. మా వెన్టు - కలుప్పమ్, మహత్తై

౨-ఆ-వి.—“ఎమ్మావీట్టు త్తిఱముమ్ శెప్పమ్” ఇతివిశేషణయోఃప్రతివేధస్యచానుగుణంభావమాహ (అట్టిర్ త్యాదినా).—““విశ్వర్యపురుషార్థః” ఇతివివక్షణ “మాన్దు” ఇత్యాహ” ఇతిహృదినిధాయ “మావీడు” ఇత్యుక్తమిశ్యరణ, “తదవిమాన్దు” ఇత్యువాచేత్యాహ (మావీడిత్యాది). “కైవ యపురుషార్థత్వేనవివక్షణ “మాన్దు” ఇత్యాహ” ఇత్యభిప్రాయేణ “ఎమ్మావీడు” ఇత్యుక్తమిత్యాహ (ఎమ్మావీడిత్యాది). (అతువుమితి) తదానీమ్ : “నిరస్తాభిలముఖోహ మానస్తానన్దభాక్స్విరాట్” భవేయమితిమోక్షార్థీశ్రవణాదౌప్రసర్తతే” ఇత్యేవమాకారేణ పర్లభోజిభిరుచ్యమానస్వా భగవత్ప్రాప్తిరూపమోక్ష వృత్తాన్తఞ్చనవత్త్వానుఇత్యాహేత్యర్థః.— ౪ “త్వత్సాక్షాత్కరణాన్లోదనముద్రావశ్శితస్యమే । సుఖానిగోష్ఠ యన్తే బ్రాహ్మణ్యపిజగత్పతే” ఇత్యాద్యనసన్ధేయమ్.— ౫ “మాకేకరుమైయమ్ శెరుమైయమ్ మినిఱముమ్ । మేవియనాత్కాలుడైయవుమ్ ణ్దుమ్ । పూవుత్తితిరువెనవాత్తియమ్ పారున్దుమ్” ఎన్దుకొణ్డు, మా వెన్టు - కలుప్పొల్లుమ్. — పార్థివవ్యజ్ఞనమ్ - రాజవిహ్నమ్.

ఈ. — వేణ్ణాతపడియానవార్జవ త్తెయుడైతాయ్; మావెన్దు-మహత్తెయాయ్, పరమపూజ్యమానతిరువడిక శెన్నుళు మామ్. శేర్ త్తు ఎన్దు తు. శేర్ క్క వేణుమెన్దు పడి. కొక్కు-వాయుమ్ పడుకణ్ణియుమ్మాలే ఉన్దిరువడికళుమ్ ఎన్దులైయుమ్ శేర వేణుమ్, శేర్ త్తు ఎన్దు-ల్యచ్చాకై యన్ది క్కే, విధియాయ్, శేర్ త్తురుళ వేణుమెన్దు. ౧[యావన్న చరణౌ భాతుః పా ర్థివవృజ్ఞనాన్వితౌ] శిరసా ధారయిష్యామినమేశా నిర్భవిష్యతి] పిళ్ళాయ్, ఉన్ను శ్చెతుప్పాటువ తెప్పో తెన్దార్ కళ; పె రుమాళుమ్ తమక్కువకు త్తముడిశూడి, నానుమెనక్కువకు త్తముడిశూడినవన్దెన్దానిత్తే. (నిక శెన్దూ పాతపట్టుత్తలై శేర్ త్తు) మయిర్ కళునిప్పు చూచ్చాడవిరుప్పారై ప్పో లే, ఇవరుమ్ ౨* ఈటిలిన్బత్తిరువెళ్ళ త్తిలే ముక్కుకిప్పు చూచ్చాడ విరుక్కి-తార్ కాణుమ్. “అప్పడియే శెయ్ కిత్తోమ్” ఎన్దా; ఆక్కిమమ్ పల్లెన్దాతు. (ఒత్తై) శెయ్ తుకొడు నిన్దు, “శెయ్ కిత్తోమ్” ఎన్న వేణుమ్.

ఇప్పడి త్వరిక్క వేణుమిడమున్దో వెన్న (కై మ్మాతున్బుజ్జడిన్ద పిరానే) నీత్వరిత్తువన్దువిమ్మిమ్మడియటియా యో? 3[పరమాపదమాపన్న] సర్వేశ్వరకాతన్దై ప్పేణా తేనన్దువిమ్మిమ్మడిమాన ఆపత్తాయ్. [మనసా చిన్తయత్] కూప్పీడోవిల్. (కై మ్మాతున్బుమ్) అనై యుమ్ తన్నుళ విలైయిత్తే నోవుపడువతు. తుత్తిక్కైయుమ్ త్తినవాప త్తిత్తే, అప్పడియుమ్ క్కాపత్తున్దో వెన్న; అజ్జుముతలై యెన్దు, ఎనక్కుముతలైయెన్దు; అజ్జుఆయిరమ్ దేవనంప త్తరమ్, ఇజ్జనాదికాలమ్, అజ్జిరుశిలుకుబ్బీ, ఇజ్జు పిఱవియెన్నుమ్ పెరుజ్జడల్; అతుక్కుశరీరనాశమ్, ఎనక్కు ఆత్మనాశమ్; అనై యిక్ కాలై యూయిల్లు ముతలై పల్లెన్దే, ఇజ్జు ఎన్నుడై యన్దెన్దో యూయిల్లు అరువి త్తిన్దిడు

టీ. ఆ. — యుమ్. అకవాయ్ - ఉళ్ళక్కాల్. కూట్టుఎన్నా లే, “శేర్ త్తు” ఎన్దుశెన్నుతుక్కు భావమ్ (కొక్కు-వాయుమిత్తాది) కొక్కు-వాయుమ్ పడుకణ్ణియుమావతు - ఆభరణవిశేషబుళిల్ పరస్పరబుధకమాన వవయవవిశేషబుళి. కొక్కినన్దైయాయుమ్, ఈ చ్చానకణ్ణియుమాతల్. “ల్యబన్దుమ్” ఇతిభీమమ్ వారయతి (శేర్ త్తైత్తాది). “నడత్తు, శెలుత్తు” ఎన్దూప్పాలేయెన్దు పడి అప్పడిప్రార్థితపేరున్దో వెన్న (యావన్న చరణావిత్తాది) అయిన్దోక; ఆయోధ్యాకాణ్డే చిత్రకూటపరిసరేశత్రుఘ్నప్రతిభరణేనోక్త; ఇన్దోకతాత్పర్యమ్ (పిళ్ళాయిత్తాది). ఇన్దోకమ్ - శ్రీశత్రుఘ్నాహ్వానోదేశాన్నతాకిలుమ్, శ్రీకాసలైయార్ ముతలానారోడుమ్ శ్లో యోగ్యతైయున్దెన్దుకరుత్తు. పార్థివవృజ్ఞనాన్వితావన - ఛత్రచామరాదికళాతల్, ౨* ధ్వజారవిన్దాబ్జుశాదిరభైకళాతల్. పార్థివవృజ్ఞనమ్ రాజవిచ్ఛానమ్ “పార్థివవృజ్ఞనాన్వితా” ఎన్దిఱవిశేషణసిద్ధాంతమ్ (పెరుమాళుమ్ తమక్కువకు త్తవిత్తాది). అభిషేకాభావేపార్థివవృజ్ఞనాన్వితత్వమిల్లెయి టేయెన్దుకరుత్తు. “శిరసాధారయిష్యామి” ఎన్దిత్తాభావమ్ (నానుమెనక్కిత్తాది). “పట్టుత్తలై శేర్ త్తు” ఎన్దు పదసామర్థ్యేన క్కుభావమ్ (మయిర్ కళువియత్తాది). అక్కిమమ్ - అన్దక్రమమ్. ఒత్తై - శిఘ్రిమాక.

(ఇప్పడిత్వరిక్క వేణుమితి) ఏవంత్యరితుంతవావకాశోస్తిమ్-ఆలమ్మనమ స్తిమిత్యర్థః. పాయ్ మా-కుత్తి. కై మ్మా-అనై. కై మ్మావుక్కుత్ న్దుమున్దో వెన్న; ప్రమాణమ్ (పరమాపదమిత్తాది). శ్రీవిష్ణుధర్మ అష్టపత్తితమే, “పరమాపదమాపన్న మనసా చిన్తయన్దోమ్ సతు నాగవరశ్చ మాన్నారాయణపరాయణః”. పరమాచసాఆపచ్చ- పరమాపత్; తాంపరమాపదమ్. ఆపత్తిన్దైయ పారమ్యతైకార్యముఖేనదర్శిప్పిక్కి-తా (సర్వేశ్వరమిత్తాది). ఆకోళగణః, మనసాచిన్తయత్ ఇత్తుక్త్యా ఫలితమాహ (కూప్పీడోవిల్. ఓవిల్లు- ముడిన్దు. “కై మ్మా” ఎన్దు అనైక్కి-రూఢియాయ్, తాత్పర్యమ్ (అనైయుమిత్తాది). అవయవార్థ వివక్షయా తాత్పర్యాన్తరమ్ (తుత్తిక్కైయుత్తాది). ఇష్టపదాన్ చొన్న వికర్ క్కుమ్ ఇత్తనైయుమ్ వివక్షిత మెన్దితార్ (అప్పడియుమ్ క్కిత్తాది). విన్దు - పశ్చేన్దియబ్బళి. అరువి త్తిన్దిడుకై - ఆత్మన్తః

ఆ. ఆ. వి. — అతావతు-నవరత్న మయపాదపీఠ హేమపాదుకాది. అతురాజ్యాభిషేకానన్తరభావిఎన్నుమ్ తైప్పల్ (పెరుమాళుమ్ తమక్కుత్తాది). — (అనాదికాలమ్) ౫ “అనాదిమాయయా నుత్తః” శిఘ్రిమాకై-అన్దసరః (ఆత్మనాశమ్). ౬ “అనన్దేవనభవతి”. (నెన్దోయూయిల్లు

ఈ.—అతు, ఆనాలతుక్కుమితుక్కుముళ్ళవాళిపారాయ్. (పిరానే) శ్రీగజేన్ద్రాన్ద్రానుద్రైయదుఃఖతైప్పొక్కినవితువుమ్, “తమక్కువకరి త్తతు” ఎన్దిరుక్కితార్. అతుక్కుతవిన్మెయుణ్డు, ఉమక్కెన్నెన్న (అప్పు) అతుక్కుమెనక్కుమొవ్వాతో దేవరోట్టైసమ్మనమ్, నీస్వామియన్టో?

నీరారెన్న (అడియే) నాశేషభూతక. ఇరువరుడై యస్వరూప నైయుమ్మద్రే “తవిరవొణ్ణాతు” ఎన్దవేక్కిటిరోవెన్న (వేణ్ణువతు) రాగప్రాప్తమ్. ఇతువాకిల్ వేణ్ణువతు, ఇతుశేయ్కితోమ్ ; ఇతువుమిన్నుమెతువుమ్ వేణుమెన్టా (ఈతే) “నిక శెమ్మాపాతపఱ్పుత్తలై శేర్ త్తు” ఎన్ద వితువేయ్నితార్. ౧.

తీ-అ.-బాధిక్కై. “పిరానే” ఎన్దిక్కు - తమక్కుచ్చెయ్తపువకారమేతెన్న (శ్రీగజేన్ద్రేత్యాది).

“అత్తువడియేక” ఇత్యత్రవ్యాఖ్యానప్రక్రియయాకిచ్చిత్వనరుక్త్యంస్ఫురతిచేత్, (నీరారెన్న) ఇతిశక్త్యాః, ఉత్తరస్యచాయమర్థః - మదీయంస్వామిత్వం సర్వవిషయకంభవతి, నతోపేయంప్రార్థయతే; ఏవంప్రార్థయమాన స్తస్యకఇతిశక్త్యాః. త్వత్ప్రసాదలభ్యస్వరూపయాథాత్మన్రిజ్ఞానవానహమిత్యుత్తరస్యాః. (తవిరవొణ్ణాతెన్దితి) నిర్వనరూపతయేతియావత్. “నిక శెమ్మాపాతపఱ్పుత్తలై శేర్ త్తు” ఎన్దియాతే - శేషత్వమేపురుషార్థమెన్దమ్, స్వరూపతైప్పదీ విగ్రహమేయదేశ్యమెన్దమ్ తోమ్మికిఱు. వేణ్ణువతు - వేణ్ణియిరుప్పతు. ఆపేక్షిస్పతెన్దపడే. పురుషనర్థితైత్తన్టో - పురుషార్థమెన్దకరుత్తు. ఎత్తువీడుతోడన్ది, తలై-౨లై - శేర్ త్తు; కైత్తుతున్దమకడిన్దపిరానే అత్తువడియేక వేణ్ణువతీతేయిత్యన్వయః. ౧.

అ-అ-వి.-౧ “ఉణ్ణిలామియవైవరాలొకుమైతిద్రే” ఇతి — స్వార్థత్వస్వభోక్తృత్వగన్ధమసహమానః పరాజ్ఞుకార్యః “నిక శెమ్మాపాతపఱ్పుత్తలై శేర్ త్తు, అడియేక వేణ్ణువతీతే” ఇతికథంప్రార్థయతీతిచేత్; ౨ “అడిక్కిల్మరున్దపుకున్దడియార్ వాల్ మిన్దెన్దెరుళ్ కొడుక్కుమ్పడిక్కైట్టిల్లాప్పెరుమానై” ఇతిప్రకారేణ - భగవత ఏవలాభ త్వేన భగవన్నిర్మేతుకకృపయా భగవత్తైవదీయమానం చరణారవిన్దమ్, పరాజ్ఞుకార్యోపి భగవత్తుభోల్లానైకప్రయోజనతయాతన్దుభోల్లానైకప్రయోజననిత్యజ్ఞర్యత్వరయాప్రార్థయతే; అతోనవిరోధఇతిభావః. ౧.

ప్ర-తి.— ఎత్తువీడుప్రవేశే. అయోధ్యాకాండే [౨౨] అభిషేకంప్రతినియోక్తారం పురోహితంప్రతిభరతః, “తచ్చుత్వాభరతోవాక్యం శోకేనాభిపరిపుతః | జగామమనసారామం ధర్మజ్ఞోధర్మకాజ్ఞయా || ౯ || సభాష్టకలయావాచాకలహంసస్వరోయువా | విలలాపసభామధ్యే జగత్తేచపురోహితమ్ || ౧౦ || చరిత్రబ్రహ్మచర్యస్య విద్యాస్నాతస్యధీమతః | ధర్మప్రయతమానస్యకోరాజ్యంమద్విధోహరేత్ || ౧౧ || కథందశరథాజ్ఞతో భవేద్రాజ్యాపహరకః | రాజ్యంచాహంచరామస్య ధర్మంపత్నమిహర్హసి || ౧౨ ||” — “ఏకస్మిన్నప్యత్రికాస్తే మహూర్తధ్యానపరితే | దస్యుభిర్దుషితేనేవ యుక్తమాక్రందితుంభృశమ్” — ఆపస్తమ్బధర్మే, “ప్రమాదాదాచార్యస్యబుద్ధిపూర్వం వానియామాత్రిక్రమంరహసిబోధయేత్” — అయోధ్యాకాండే [౩౧] వనగమనంప్రతిరామేణ బహుభిర్నిషిద్ధస్యకృపనరపిలత్తణః, “పరువ్యమామనుచరంవైధర్మ్యంనేహవిద్యతే | కృతార్థోహంభవిష్యామితవచార్థఃప్రకల్పతే || ౨౨ ||” — ఆరణ్యకాండే పంచదశే, “ఏవముక్తస్తురామేణలత్తుణస్సంయతాఞ్జలిః | సీతాసమత్సంకాతుత్సమిదంవచనమబ్రవీత్ || ౨౩ || పరవానస్మికాతుత్సత్వయినర్వశతంస్థితే | స్వయంతురుచిరేదేశే క్రియతామితిమాంవద || ౨౪ || సుశ్రీతస్తేనవాక్యేనలత్తుణస్యమహాద్యుతిః | విమృశక్రోచయామాస దేశంసర్వగుణాన్వితమ్ || ౨౫ ||”.

(మృతత్వాప్త్య) (ఎత్తువీడిత్యాది) (పాతపఱ్పుత్తలై శేర్ త్తు) అయోధ్యాకాండే [౯౨] చిత్రకూటపరిసరేసానానివేశ్యరామాశ్రమమన్వేషమాణః శత్రుఘ్నంప్రతిభరతః, యావన్నచరణాభ్రాతః పార్థివవ్యజ్ఞానాన్వితాః | శిరసాధారయిష్యామినమేకాన్విర్భవిష్యతి || ౧ || యావన్నరాజ్యే రాజ్యాహ్నిపితృవైతామపేక్షితః | అభిషేకజలక్లిన్నో నమేకాన్విర్భవిష్యతి || ౨ || “సిద్ధార్థఃఖలుసౌమిత్రి ర్యశ్వస్త్రవినులోపమమ్ | ముఖంపశ్యతిరామస్యరాజీవాత్సమహాద్యుతి || ౩ ||” — (కైత్తుతున్దమ్) విష్ణుధర్మే ౨ప్రపత్తితమే, “పరమాపదమాపన్నోమనసాచిన్ద్రయధరిమ్ | సతునాగవరశ్రీమాన్నారాయణపరాయణః” ౧.

తాత్పర్యము. — సాలోక్యము మొదలగు సర్వప్రకారములచే బరిపూర్ణమైనను మోక్షము దాసునికినప్పటికీతముకాదు. ఆశ్రీతవిరోధినిరస నకీలుడును తనకల్యాణగుణములను నాకుఁగనుపఱచి నన్ను దాసునిగాఁజేకొనినవాఁడును నైన ఓ! సర్వస్వామి! నీదివ్యపాదారవిందములను దాసునిశరస్సునందు శీఘ్రముగ నుంచి కృపచేయుము. నాప్రార్థనయిదియేగాని వేరులేదు.

మూ. — ఈతేయానునై ఎక్కొళ్ళతెజ్జాన్టుమ్, ఎక్ మైతోయ్ శోతిమణివణ్ణవెన్దాయ్ ।

ఎయ్ తానిన్దల్ యానెయ్ త, ఖాన । కైతాకాలక్కట్టివు శెయ్యేల్.

ఆ. — (ఈతే) ఎట్లైక్కమితువే నానున్నక్కల్ కొళ్ళుమ్ ప్రాప్యమ్. భక్తియోగతాలల్లతు సిద్ధిక్కుమోషెన్నిల్; అన్దయోగన్దన్దై యమ్మనీయే ఈజ్జెన త్తన్దరుళ వేణు మెన్దితార్.

అన్వ. — ఎక్ మై తోయ్ (౩) శోతి మణి వణ్ణమ్ (౬) ఎన్దాయ్ ఉన్దై యాక్ (౯) ఎజ్జాన్టుమ్ కొళ్ళతు ఈతే; (౧౨) ఎయ్ తా నిన్ద కక్కల్ (౧౫) యాక్ ఎయ్ త ఖానక్కై (౧౮) తా కాలక్కట్టివు శెయ్యేల్. (౨౧).

పన్నీ. — అనన్దరమ్, ఇన్దసమ్మన్దవిషయమాన జ్ఞానత్తై త్తన్దరుళ వేణు మెన్దితార్.

ఎన్క్కిన్ద రుచినకమాన్, కరుమై, శెఱిన్ద, (౩) ఒలియైయుడైత్తాన, మాణిక్కుమ్ మ్మాన్ద, వడివట్టుకైయుడైయ, (౬) ఎక్ సామియే! ఉన్దై, నాక్, (౯) ఎక్కాలత్తిలుమ్, కొళ్ళుమ్ ప్రయోజనమ్, ఇతువే. (౧౨) ఏతెన్నిల్; పెఱుతట్కరియ, ఉక్, తిరువడికలై; (౧౫) నాక్, పెఱుతట్కడాన, తెలివాకిఱఖానక్కైయై, (౧౮) తరవేణుమ్. కాలవిళమ్మమ్, పణ్ణాతేకొళి, (౨౧). ఖానత్తై - కైయెన్దతు, తవ క్కాలమ్మనమాకైయాలే.

అర్థము. — నాకు (రుచినిబుట్టించు) నలుపుళ్ళపూర్ణమైన (౩) కాంతికల మాణిక్యమువంటి తేజస్సుకల (౬) నాస్వామి! నిన్ను నేను (౯) ఏకాలమందును గ్రహించుపురుషార్థము ఇదియే. (౧౨) పొందనశక్యమగు నీయొక్క పాదములను (౧౫) నేను పొందుటఁ జ్ఞానమనియెడిహస్తమును (౧౮) సాదించుపలయు. కాలవిళమ్మము చేయకుము. (౨౧)

ఈ. — ఇరణ్డామ్బట్టు. ముతత్వాట్టిల్ - కాయకమానవేదన్దై యపేక్షీత్తార్; ఇతిలే-మానసమానవేదన్దై యపేక్షీక్కితార్.

కీబ్బిత్వాట్టిలే “ఈతే” ఎన్నచ్చెయ్ తేయుమ్, “ఓరర్గత్తైయేపలకాల్ కేట్టవాత్తేమన్ద్రాన్ది లే తదుమాః

జి.ఆ. — ఇరణ్డామ్బట్టు (ఈతేయిత్యాది). ముతత్వాట్టిల్ కాయకమాన విత్వాదిక్కు - “తలైకేర్త్తు,” “ఖానక్కైతా” ఎన్నిఱపద శిలేనోక్కు.

“ఈతే” ఎన్నిఱ పునరుక్తిక్కుభావమ్ (కీబ్బిత్వాట్టిలే యిత్యాది). ఇవిన్దత్తిలే - శ్రుతిసిద్ధమాన నచికేత్త కన్దైయె యనుసద్ధిపృత

ఆ.ఆ.వి. — నచికేతనఃపితరిసర్వవేదసంయోగం సాక్షమనుస్థాయ దక్షిణాంప్రదదతి, తత్సమయేనచికేతాః, “స్వయమపి పితృస్వత్వాన్ స్వయమపిదాతవ్యః, తథాపిస్వపితృస్వస్తిక్ సేహతిశయాన్మదాస్యతి, అదానేనయాగస్యదక్షిణావైకల్యంభవిష్యతి” ఇతి పితృర్యాగపాష్య ల్యాదు ౧ “కన్దైమాందాస్యసి” ఇత్యసక్పదువాచ; తేనకుపితఃపితా ౧ “మృత్యవేత్వాదదామి” ఇత్యువాచ; తేననచికేతాః మృత్యు

ఈ. — చెల్లవుజూడుమే, ఇతి లేనిలై నిన్జమైయటియ వేణుమ్” ఎన్ఱు, ఇతువుమ్ ఇన్ను మెతువుమ్ వేణుమ్ ఎన్ఱా (ఈ తేయై నిన్ఱార్) “నీరితి లేనిలై నిన్ఱార్” ఎన్ను మిడమ్ నామటియమ్బడియై న్నెన్ఱ (యానునై ఎక్కిళ్వతు) ఇరువరుడైయ వుమ్ ధర్మియేయిలిల్ ప్రమాణమ్. స్వామియానవున్ఱక్కల్ శేషభూతనాన నాకొళ్ళుమతితువే. నమ్మడైయ స్వామిత్వముమ్ ఉమ్మడైయ శేషత్వముమ్ కిడక్క చెప్పయేతేయన్ఱో నడునాళిన్ఱుద్రుపోన్ఱతు, ఆనపిన్ఱు నమక్కతిశఱై వరియానిన్ఱతు కాణుమ్; ఇతె తనై కుళిక్కునిన్ఱు మెన్ఱ (ఎజ్జాన్ఱుమ్) యావదాత్త భావి ఇతు వేయెనక్కువా ఱై. “ఇతి లేనిలై నిన్ఱుమ్బడి ఉమ్మె ఇద్దుళ్ళిత్తై పణ్ణువిత్రార్” ఎన్ఱా నీళ్వరణ్; ఇప్పడియార్ కట్టిత్తార్, మఱ్ఱు మున్ఱో, దేవర్ వడివఱ్ఱితే. (ఎన్ఱమైలోయి త్యాది) మైలోయేన్ఱిరున్ఱుళ్ళ తేజస్సైయై డైత్తానమణియిన్ఱుడైయ నిఱ మోన్ఱుతిరునిఱ తైక్కాట్టి యెన్ఱై యనన్ఱార్నాక్కియన్ఱ శేషిత్వడైయటియ త్రవనే!

అఱ్ఱితు, ఉనుక్కుచ్చెయ్య వేణువతుతానె న్నెన్ఱ (ఎయ్ తానిన్ఱక్కల్ యానెయ్త) స్వయత్నత్తాలారువర్ క్కుమ్ ప్రాపిక్కున్ఱా తతిరువడికఱై “ఉన్నా లేవేలు” ఎన్ఱిరుక్కిఱనాన్ఱ ప్రాపిక్కుమ్బడిపణ్ణు, అతునీర్ ౧* మయ ర్వఱమతిసలమ్బెల్ మన్ఱే పెన్ఱ్ఱిలిరో వెన్ఱ (ఞానక్కైతా) ఇతునీనినై తిరుక్కుమళవుపోరాతు, అతునాన్ఱ “పెన్ఱ్ఱే” ఎన్ఱు తెలియుమ్బడిపణ్ణు వేణుమ్. అమిన్ఱ్ఱినినార్ క్కుక్కై కొడుత్తా పోలే యిరుక్కై యాలే జ్ఞానలాభమ్. “ఞాన మానక్కైయై తా” ఎన్ఱిన్ఱార్, ఇక్కే. ఎమ్మారుక్కు అన్ఱానరుళిచ్చెయ్త వా ఱైయైన్ఱిరప్పతు, అతావతు. “ఒరుకిణ్ఱ్ఱిలిలే

జీ-ఆ. — అతావతు-వరప్రదానార్థమ్ అధికారిశోధనత్తుక్కాక “అన్యత్కిమపేక్షితమ్” ఇతి అసక్యత్వప్రచ్ఛయము; నచికేతాశ్చ “ఇదమేవా పేక్షితమ్, అన్యత్కిమప్యపేక్షితం” ఇత్యువాచేతినచికేతకథా. “ఈతే” ఎన్ఱు కీర్తించున్ఱు “నిన్ఱానెమ్మపాతపఱ్ఱుత్తలై శేర్త్తు” ఎన్ఱు తై ప్పెన్ఱ్ఱిమతల్, వత్కిమాణమాన “ఞానక్కైతా” ఎన్ఱు తై ప్పెన్ఱ్ఱిమతల్. (ఇరువరుడైయవుమ్ ధర్మియేయెన్ఱు) శేషశేషిత్వరూపమే యిలిల్ ప్రమాణమెన్ఱుపడి. పూర్వవాక్యవివరణమ్ (స్వామియానవిత్వాది). ఇవాన్ఱక్యమ్ - “అచ్చావడియే” ఎన్ఱు తై ప్పెన్ఱ్ఱి. - “పాతప ఱ్ఱుత్తలై శేర్త్తు” ఎన్ఱిఱవితు. (ఎత్తనై కుళిక్కునిన్ఱుమ్) ఎత్తనై న్నానత్తుక్కు నిన్ఱుమ్. అజ్ఞరాగాదికళిన్ఱ వాననై నాలుమాన్ఱు న్నానత్తుక్కుమ్ పోకాతు. తద్వత్ ఎన్ఱు శవుసర్వన్ఱమిరుక్కుమెన్ఱుపడి. యావదాత్త భావి - నిత్యమాక. ఇతిలే - ఇన్ఱప్రాప్యత్తిలే. ఇతిలే యి త్యాది శఙ్కోత్తరజ్ఞిల్ - ఉత్తరవాక్యవతారికై. మైలోయేన్ఱిరున్ఱుళ్ళ - కరుమై శెఱిన్ఱిరున్ఱుళ్ళ. కరుమై శెఱిన్ఱ వాళియైయుడైయ మాణి క్కుమ్మొన్ఱ వడినైయైయవనే! ఇతిశబ్దార్థః.

ఎయ్తా. — పెణుతఱ్ఱురియ. (అతునీరితి). ౧* మయర్వఱమతిసలమ్ పెన్ఱ్ఱిలిరో వేణుమ్ తే తిరువడికఱై ప్రాపిక్కు నిధమన్ఱో, అక్కై యాలే పెన్ఱ్ఱిలిలిరో వెన్ఱ పెన్ఱుపడి. (తెలియుమ్బడిపణ్ణు వేణుమెన్ఱుతు). మానససాక్షాత్కారమ్ పోరాతు, ప్రత్యక్షమామ్బడి పణ్ణు వేణుమెన్ఱుపడి. అతు - తిరువడికఱై ప్రాపిక్కు. ఞానమతా ఎన్నాతే, “ఞానక్కైతా” ఎన్ఱు తుక్కుడియేతెన్ఱ (అమిన్ఱ్ఱినినార్ క్కిత్వాది). జ్ఞానలాభ మ్ - (అమిన్ఱ్ఱినినార్ క్కుక్కై కొడుత్తా పోలే) ఇత్యన్ఱయన్ఱ. ఞాన తైక్కైయై చొన్ఱుతిలే వతిహ్యమ్ (ఎమ్మార్ క్కిత్వాది). ఎమ్మార్,

ఆ-ఆ-వి - దనంగత్వాతత్రయమాదర్శనాత్ త్రిదివసంతత్రస్థితవాన్; ఆనన్తరమాగతోయమశ్చ “త్రిదివసమన్తన్త్ర హద్వా రేనిరాహాశోఽతిష్ఠద్భావి వ్తాణః” ఇతిభీతస్సన్, త్రిదివస మవస్థానంహృదినిధాయ “మత్తోవర త్రయంవృణీష్య” ఇత్యుక్తవాన్; నచికేతాశ్చ, ప్రభమేనవరేణపితృ ప్రసాదమ్, ద్వితీయేనాగ్నివిద్యామ్, తృతీయేనమోక్షకాలీనాత్మస్వరూపస్వభావోపదేశంపవన్ఱే; తదాయమశ్చ ప్రభమవరద్వయందత్వా తృతీయస్య వరస్యాతిరహస్యతేనా ధికారిశోధనావశ్యంభావాత్, “అన్యత్కిమపేక్షిమ్, అన్యత్కిమపేక్షితమ్” ఇత్యన్ఱకృత్వప్రచ్ఛ, నచికేతాశ్చ “ఇదమేవాపేక్షితమ్, అన్యత్కిమప్యపేక్షితం” ఇత్యువాచేత్యేషానచికేతకథా, — ౧* మయర్వఱమతిసలమరుళిన్ఱ్ఱియైకి లుమ్, పెన్ఱ్ఱిమజ్ఞానమ్ పేన్ఱ్ఱిలోడేతలైక్కట్టక్కాణా మైయాలే అతు అసత్సమమాయత్తోన్ఱ్ఱిరుకిఱతు, పేన్ఱ్ఱిలోడేతలైక్కట్టమ్బడియాకప్పణ్ణి, ఇప్పణ్ణియాలే “నాన్ఱ పెన్ఱ్ఱే” ఎన్ఱు తెలియుమ్బడి పణ్ణు వేణుమెన్ఱుపడి. అతు-తిరువడికఱై ప్రాపిక్కుయైన్ఱుపడి. — ముతలియాన్ఱానొరు కాలే తిరునారాయణపుర త్రిలేయొన్ఱురుళియిరానిన్ఱుచ్చెయ్తే, ఆవరుడైయొన్ఱిపాద త్రిలూరత్రైవైష్ణవర్ శోయిలిలేవన్ఱు ఎమ్మార్ సన్నిధియిలే

ఈ.—విఘ్నవనుక్కిరణ్ణుపేర్ కై కొడుత్తాల్, ఎడుక్కుమవర్ క భుక్కు మెలితాయ్ ఏఱుమవనుక్కు మెలితాయరుక్కు మితే; అప్పడియేయాకిఱతు' ఎఱ్ఱు. (ఘానక్రై తా) అజ్జనన్ది కే. అతుపి నై పరభ క్తిపరజ్ఞానపరమభ క్తికై యుడై యార్ పెఱు మ్మేఱ్ఱో వెన్న (ఘానక్రై తా) అవర్ తై యమ్ దేవరేపిఱప్పిత్తు, దేవర్ తిరువడికై పెఱుపేఱుమెన్న వుమామ్, అప్పడిశెయ్ కిఱో మెన్న (కాలక్కరైపు శెయ్యోలే) “ఒత్తై” ఎఱ్ఱతుతానేయన్తో ఎనక్కేప్పేతుమ్ వార్తై. ౨.

జీ-అ.—అణ్ణాక్రైపాద త్తిలవనైయఱియామల్ భగవత్సమ్మనన్దమ్ పణ్ణి, అవరత్తిసమ్మి భయప్పడ, అప్పోతాణ్ణానరుళిచ్చెయ్ త వార్తైయన్ద పడి. “ఘానక్రై తా” ఎఱ్ఱతుక్కిరణ్ణుపారుళో. ముద్దిను (నాక్ పెర్ తైక్ ఎఱ్ఱ తెలియుమ్మడి పణ్ణివేఱుమెఱ్ఱతు), ఇరణ్ణామర్థమ్ - పరమభక్త్యా దికైయమ్ తదనన్ద భావియాన చాత్తుప సాత్తాత్కరైయమ్ తరవేఱుమెఱ్ఱు. ఇనవిరణ్ణామర్థతై యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (అజ్జనన్ది క్కై యిత్యది). ముద్దినువర్థత్తిల్, “ఘానమ్” ఎఱ్ఱిఱతు - ప్రత్యక్షరూపజ్ఞానమ్. ద్వితీయార్థత్తిల్ - భక్తిరూపజ్ఞానమ్. అర్థద్వయత్తిలుమ్ సజ్జతిభేదమొఱ్ఱియ వర్థభేదమిదై. కాలక్కరైపు శెయ్యోలే - కాలవిళిమ్మమ్ పణ్ణాతేకొళో. “క్కిఱ్ఱాట్టిరే ఈతే ఎన్న చెయ్ తేయమ్” ఇత్యాది పదసజ్జతివాక్యత్తుక్కుచ్చేర, “ఎక్రైమైఱోయ్ శోతి మణిపణ్ణివెన్దాయ్ - ఎఱ్ఱాన్దమ్ - యానునైక్కొళ్ళతు - ఈతే” ఎఱ్ఱివ్వు శివుమ్ క్కిఱ్ఱాట్టిక్కుశేషమాయ్, “ఎయ్ తానిక్ కక్రై” ఎఱ్ఱుతొడగ్గి ఇప్పొట్టుక్కుశేషమతల్; అఱ్ఱిక్కే, “ఎక్రైమైఱోయ్ శోతి” ఎఱ్ఱు తొడగ్గి, ఎఱ్ఱాన్దమ్ - యానునైక్కొళ్ళతు ఈతే; “ఎయ్ తానిక్ కక్రై” ఎఱ్ఱుతొడగ్గి - ఇప్పొట్టుక్కు శేషమక వన్దయమా తల్. ఇతువే ముఖ్యమ్. ౨.

అ-అ-వి.—యరుక్కు, అప్పోతు ఎమ్బార్ “ఉనుక్కువిశేషసమ్మనన్దమ్” ఎఱ్ఱన్ద శ్రీవైష్ణవరైక్కేటక్కు, అవరుమ్ “దేవరీరుడైయ సమ్మనన్దమ్ సమ్మనన్దమ్” ఎఱ్ఱ విణ్ణప్పణ్ణాయ్, అవ్వళివరే ఎమ్బారుమ్ “ఇవరాణ్ణాక్రైపాద త్తిలవర్” ఎఱ్ఱఱియాతేయివర్ క్కు పఞ్చసంసార్ జగ్గైపణ్ణి యివరై కొణ్ణుకైజ్జుర్యజ్ఞుమ్ కొణ్ణున్ద రుళియిరానిఱ్ఱుచ్చెయ్ తే, అణ్ణానుమతిరుమ్మి కొణ్ణియిలితేయ్ నున్దరుళి, అవ్వళివరే అన్ద శ్రీవైష్ణవరాణ్ణానై వన్దనీవిక్కు, అణ్ణానుమ్ మున్దుపోలే యివరై కొణ్ణువేణ్ణుమ్ కైజ్జుర్యజ్ఞులై కొళ్ళి, అప్పోతు ఎమ్బారుమఱిన్ద అణ్ణాన్దకలితేయ్ నున్దరుళి, “కనక్కు అపచారప్పట్టే” ఎఱ్ఱరుళిచ్చెయ్, అప్పోతాణ్ణానరుళిచ్చెయ్ త వార్తై. — (ఒరుకిణ్ణో ద్దేవీన్దవనుక్కితి). హన్ద శబ్దేనాత్ర - జ్ఞానముచ్చతే. కిణ్ణో ద్దేవీన్దవనుక్కు కై కొడుత్తాల్ వన్ద విడత్తిరే - యయాతికన్దైయె నిన్దెప్పతు. ౩.

తా.—నాకు రుచిజనకమైన నీలరత్నమువంటి విగ్రహసాంద్రముకల నాస్వామి! ఎఱ్ఱిజ్ఞానవంతులకును స్వయత్నముచే బొందనశక్యములైన నీదివ్యపాదారవిందములను నేను లభించుటకుఁ దగుమైన నిర్మలజ్ఞానమును నాకవలంబయుగఁ బ్రసాదించవలయును, ఎల్లప్పుడు నేను ప్రార్థించు ప్రయోజనమిదియేగాన కాలవిశంబముచేయవలదు. ౨.

మూ.— శెయ్యోల్ దీవినై యెన్దరుళి శెయ్యుమ్, ఎ । నైయార్ శక్కరక్కణ్ణిపిరానే ।

వియార్ కణ్ణుమడైక్కిలుమ్, నిన్ద్రు । లెయ్యోలే త్తవరుళి శెయ్యనక్కే ॥

3॥

అ.— (శెయ్యోల్) ఉక్రైయన్దిరువాఱీయమాయరుక్కిఱ వర్థకై కాట్టి వ్యతిరిక్తవిషయత్తిల్ ప్రావణ్యతైత్తవిర్ త్తున్దిరువడికలిరై నై ప్రవణాక్కినవనే! ఉత్కాన్దైయిలుజ్జూడ వున్దిరువడికై నానిరైయాతేత్తుమ్మడి పిరానే! కృపైపణ్ణి యరుళివేఱు మెన్దితార్. ౩.

అన్వ.— తీవినై శెయ్యోల్ ఎఱ్ఱ (౩) ఎక్రై అరుళో శెయ్యుమ్ (౬) కై ఆర్ శక్కరమ్ (౯) కణ్ణి పిరానే వి (౧౨) ఆర్ కణ్ణి అడైక్కిలుమ్ (౧౫) నిక్ కక్రై ఎయ్యతు (౧౮) వత్త ఎనక్కే అరుళో శెయ్. (౨౧)

పన్నె.- అనన్తరమ్, అవ్వతిప్పక్కడక ఆపద్దశైయిలుమున్నై స్తోత్రమ్మణ్ణుప్పడిపణ్ణి యరుళవేణుమెగ్గితార్.

అకృత్యకరణాదికళానతీవినైకలై, శెయ్యాళేళో, ఎష్ట, (౩) ఎన్వక్కలిలే, కృపాకార్యమాననియమనత్తై, పణ్ణుకైక్కలుప్పాయ్, ౩) తిరుక్కైయోడు, పారున్దిన, తిరువాళీయైయుడైయనాయ్, (౯) కృష్ణనానసౌలభ్యత్తాలే, ఉపకరిత్తవశే!, ఐయాలే, (౧౨) నిత్తైన్ద, ణ్ణమానతు, ఉక్తిసామర్థ్యమిల్లాతపడి నిర్వివరమాకిలుమ్, (౧౫) విరోధినివర్తకనాయ్ సులభనాయ్ ప్రాప్తనానవుళ్, తిరువడికలై, ఇల్లైప్పల్, (౧౮) ఏత్తుమ్మడి, ఎన్క్కేయసాధారణమాక, కృపైపణ్ణియరుళవేణుమ్. (౨౦) ఐ-శేప్పా.

౨

అర్థము.-దుష్కర్తములను చేయరాదు అని (౩) నాయందుఁ గృప చేసిడి (౬) హస్తమందు అమరియున్న చక్కాయుధముధరిం నవాడును(౯) కృష్ణవత్సరందెత్తినసర్వసులభుఁడును ఉపకారకుఁడునునైక! శ్రీయఃపతి! శ్లేష్మముచే(౧౨) బూర్ణమైన కణ్ణము అడ్డగించి సు (౧౫) నీయొక్క పాదములను శ్రమలేక (౧౮) స్తుతించునట్లు నాకే కృపచేయుము. (౨౦).

౩.

ఈ.-మూన్టామ్బట్టు. ఇతిల్-వాచికమానపేర్లయ పేక్షిక్కితార్.

(శెయ్యేలిత్యాది) “కై యుమ్ తిరువాళీయుమ్ పారున్దియిరుక్కి ఆవిరుప్పక్కణ్డాయే, నమ్భవ్యత్తై కణ్డాయే; మ్మైయనుభవిక్కైయళికియతో? తుద్రవిషయబ్బలిలే స్రవణనాయనర్థప్పడుకై యుళికియతో?” ఎన్టకైయిల్లెరు వాళీయైయుమ్ భవ్యత్తైయైయుమ్ కాట్టియాయ్ శ్రివరుడైయవిషయప్రావణ్యత్తై త్తవిర్ త్తతు; శాస్త్రప్రదానా కళాలన్టు. (ఐయారి త్యాది) “దుఃఖనివృత్తివేణుమ్” ఎన్తితేనల్లే : ౧ “దుర్గతావపి” ఎన్తిపడియే, ఏలేనుము క్కమణసమయ త్రిలుమున్దిరువడికలై నానిలై యాతేయేత్తుమ్మడిపణ్ణియరుళవేణుమ్. శెఱిన్దశ్లేష్మావానతుకణ్డత్తైయ క్కిలుమున్నుడైయ నిరతిశయభాగ్యమానతిరువడికలై నా మాతాతేయే త్తవల్లెనామ్మడిపణ్ణి యరుళవేణుమ్. త్కమణదడై పార్ తిరుప్పర్ కాణుమ్ కోటైచ్చెయలార్ వన్దుమిడఱుపిడిక్క. నీర్ శొల్లుకిఆవతోరునుకృతఫల న్టోవెన్న (అరుళ్ శెయ్) “ఇవ్ పెల్లెదువా” ఎన్తిరజ్జియరుళవేణుమ్. ఇతుప్పిన్నై సర్వర్ కుమ్ ప్రయోజ

జీ-ఆ.-మూన్టామ్బట్టు. (శెయ్యేలిత్యాది). వాచికమానపేర్లయెత్తు - “ఏత్తవరుళ్ శెయ్” ఎన్తైప్పల్.

పూర్వార్థత్తుక్కు తాత్పర్యమ్ (కైయుమ్ తిరువాళీయుమిత్యాది). “ఎకైయార్ శక్కరక్కణ్ణపిరానాయ్ కొణ్ణు - తీవినై శెయ్యే - ఎన్టతుళ్ శెయ్యుమ్” ఎన్టన్దయమ్. “కైయార్” ఎన్తైప్పల్ (పారున్దియిరుక్కి ఆవిరుప్పెన్టతు). భవ్యత్తైయెన్టతు “కణ్ణపిరాణ్” ణ్డైప్పల్. “తీవినై” ఎన్తిపతుక్కుర్థమ్ (విషయప్రావణ్యత్తైయెన్టతు). ఇతుక్కువ్యావర్త్యమ్ (శాస్త్రేత్యాది). “ఐయార్” ఇత్యాది భావమ్ (దుఃఖ నివృత్తిత్యాది). “దుర్గతావపిజాతాయాం త్వద్గతో మేమనోరథః । యదినాశంనవిద్దేతతావతాస్తికృతీనదా” ఇతి జితన్తా ామ్. ఏతత్పూర్వార్థోక్తమ్ ౧[విజ్ఞానమిత్యాది] యదిదంవిజ్ఞానంప్రాప్తమ్, యాతొరువిన్దస్వరూపజ్ఞానమ్ ప్రాప్తమాయ్. యదిదం నమాన్దితమ్-యాతొరువిన్ద వధ్యససాయమానతు ఆర్జిక్కప్పట్టతు. తస్యపరిక్షయః - అతిన్దుడైయపరిక్షయమానతు, జన్తాన్తరేపిమాభూత్. నమెన్టు - స్థితియాయ్. అతావతు - నిలెన్తైయాయ్. ౨ “వాడొటు మేకళన్దైయనాయ్” ఎన్తిపడియే యధ్యససాయత్తైచ్చొల్లుకి ట. “ఐ” ఎన్టు - శ్లేష్మమ్. ఆర్ తల్ - మికుతి. “ఆర్ న్ద-ఐ” ఎన్టన్దయిత్తుమున్దిసవర్థమ్. (శెఱిన్దశ్లేష్మావానతిత్యాది). “ఎయ్యారు” యారు. అత్తాలే - (మాతాతే) ఎన్టపడి. యద్వా, “ఐయార్” ఎన్టు - నిన్దాయాంబహువచనమాయ్, చేతనసమాధియాకవర్థాన్తరమ్ కత్కమణేత్యాది. ఇతు - రసోక్తి. కోటై - శ్లేష్మమ్. తుద్రవిషయబ్బలి. కోటైయెన్టు - తుద్రనుక్కుమ్మేర్. (సుకృతఫలమన్టోవెన్టతు) “నాధన్యఃకేశవస్తూతి నాధన్యోఽర్చయతిప్రభుమ్ । నమత్యధన్యోనహరిం నాధన్యోవేత్తిమాధవమ్” ఎన్తైప్పల్. పెల్లెదువా -

౨౯౨ తిరువాయ్ మొழ్గి.—౨-ప. ౯-తి-ఎత్తూవీడు, ౪-పా-ఎనక్కే వ్యాఖ్యానభో.

ఈ.-నమాకాతోవెన్న (ఎనక్కే) ఎనక్కొరువనుక్కుమ్ శెయ్ తరుళ వేణుమ్.

3.

జీ-అ.-అడైయక్కడవక్. (సర్వర్ క్కుమ్ ప్రయోజనమాకాతో) ఎల్లార్ క్కుమ్ శెయ్యవేణ్ణివారాతోవెన్నపడి. ఎనక్కొరువనుక్కుమ్-ఉక్ సన్నిధియలేప్రార్థియానిఱ్ఱిఱవెనక్కొరువనుక్కుమ్మెన్నపడి.

3.

ప్ర-తి.—(మూన్టామ్మట్టు) (శెయ్యోల్ తీవినైయిత్తాది) (వియారిత్తాది) జితన్తాయామ్, “విజ్ఞానంయదిదంప్రాప్తం యదిదంస్థాన మర్జితమ్ । జన్తాన్తరేపి మేదేవమాభూత్తస్యపరిక్షయః । దుర్గతావపీజాతాయాంత్యద్రతోమేమనోరథః । యదినాశంనవిదేతతావతా ౭ స్తి కృతీసదా”.

3.

తాత్పర్యము.—చక్రాయుధమునుధరించిన సర్వేశ్వరుడా! తనదివ్యమంగళవిగ్రహసౌందర్యమును నాకుఁగనుపఱచి నన్ను విషయాన్తర ములలోనుండి నివర్తించి యుపకరించిన సర్వసులభుడా! శ్లేష్మము నాకణ్ఠమును వార్తలాడకుండునట్లడ్డగించినను నీపాదారవిందంబులను వేసెల్ల ప్పడు మఱువకనుండునట్లు నాయందుఁ గృపచేయుము.

3.

మూ.—ఎనక్కేయాఁబ్బెయ్యెక్కాలత్తుమెన్ఱు, ఎక్ (మనక్కేవన్దిడైవీడిన్ఱిమన్ని ।

త్తనక్కేయాకవనైక్కొళ్ళుమీతే । యెనక్కేకణ్ణనైయాకొళ్ళోళిఱప్పే॥

౪॥

అ.—(ఎనక్కే) తమ్మెయడిమైశెయ్విత్తుక్కొళ్ళుప్పడియైయెప్పెరుమానైక్కొట్టిక్కొటార్. సర్వకాలము మనక్కేయడిమైశెయ్ ఎన్ఱుటిరువాయారేయరుళిచ్చెయ్తరుళి, ఒరుక్షణమాత్రమొట్టియామే యెన్ఱెన్ఱెరేపుకున్దిరున్దరుళి, తామకాత్రియరుళుమకాత్తు, శన్దనమ్, తిరు మార్తై, తిరుప్పరివట్టళ్ళోళిరే యెన్ఱైత్తనక్కేశేషమాకొళ్ళుమితువే యెనక్కేకణ్ణనైయాన్దొళ్ళోళిఱప్పెయ్తార్.

౪.

అన్వ.—ఎక్కాలత్తుమ్ ఎనక్కే అళ్ (౩) శెయ్ ఎన్ఱు ఎక్ (౬) మనక్కే వన్ఱు ఇడైవీడు (౯) ఇన్ఱి మన్ని తనక్కే (౧౨) అక ఎన్ఱై కొళ్ళుమ్ (౧౫) ఈతే ఎనక్కే కణ్ణనై (౧౮) యాక్ కొళ్ళోళిఱప్పే. (౨౧)

పన్ని.—అనన్తరమ్, కాయకమాయుమ్, మానసమాయుమ్, వాచికమాయుముళ్ళ భగవచ్చేవత్వత్తై - కీర్తమాన్ఱుపాట్టిలు మనుసన్ఱిత్తు ఇతిప్రధానమానతదేకపారతన్త్ర్యత్తైప్రయోజనతయానిష్కరిక్కితార్.

ఎల్లక్కాలత్తిలుమ్, ఎనక్కే, అడిమై, (౩) శెయ్, ఎన్ఱురుళిచ్చెయ్తరు, అవ్వళివినిల్లాతేఎక్, (౬) మనసున్ఱక్కే, వన్ఱు, విచ్చే దమ్, (౯) ఇల్లాతపడి, నిరన్తరవాసమ్మణ్ణి, పిఱర్ క్కుమ్మన్ఱియే ఎనక్కొమ్మన్ఱియే ఎనక్కొమ్మతనక్కొడవున్ఱియే తనక్కే, (౧౨) పరతన్త్రినామ్మడి, ఎన్ఱై, అన్ఱేకరిక్కుమ్, (౧౫) ఇతువే, ఎనక్కొనుయాపమాక, కృష్ణనై, (౧౮) నాక్, అపేక్షిక్కుమ్, ప్రయోజనమ్ (౨౧) శిఱప్ప - ప్రయోజనమ్.

౬

అర్థము.—సర్వకాలములయందును నాకే దాస్యమును (౩) జేయుము అని నాయొక్క (౬) మనసున్ఱక్కే వేంచేసి విచ్చేదము (౯) లేక వసించి తనకే (౧౨) పరతన్త్రుఁడు అగునట్లు నన్ను అన్ఱేకరించును. (౧౫) ఇదియే నాకు (అసాధారణముగ) కృష్ణుని (౧౮) నే గ్రహించు ప్రయోజనము. (౨౧)

ఈ.—ప్పార్ క్కిల్ వ్యవసాయబులైయుమ్' ఎన్ఱు, కవిన్ద్రున్దుకైయో శెయ్తుగొడుక్కితార్. (ఎనక్కేకణ్ణనై) 'తనక్కేయాక' ఎన్ఱుపిన్బుత్తై, ఎనక్కేయితే. పురుషార్థమాకైక్కాకచ్చొల్లుకితార్. ఒరుచేతననితేయ షిప్పాక. నీరపేక్షిక్కిఱవితు శెయ్ వోమాకప్పార్ తాల్ ఎల్లార్ కుమ్ శెయ్యవేణుక్కాణుమెన్ఱు (యాకొళో) స్వరూపజ్ఞాన తైనీపిఱప్పిక్కి, అత్తాలే స్వరూపజ్ఞానముతై యనానొరువనుమ్బెలుమ్బడిపణ్ణవేణుమ్. ఉమక్కుమెప్పొతుమ్ సమ్మాత్తెయ్యప్పొకాతెన్ఱు (శిఱప్పే) పలకాల్ వేణ్ణా, ఒరుకాలమైయుమ్; ఆతుతన్నిలుమ్, తరువాతలైత్తిరుక్కాప్పొక్కొణ్ణ ఒరువరటియాతపడి శిఱప్పొకచ్చెయ్యపుమమైయుమ్. శిఱప్పొకెఱతు - ఏర్మన్, అతావతు - పురుషార్థమ్. స్వరూపానురూపమాన పురుషార్థ తైక్కొణ్ణరుళవేణుమెన్ఱుపడి. శిఱప్పొవతు-ముక్తియుమ్, సమ్మత్తుమ్, నన్ఱియుమ్. ఇవన్ద్రుల్, నానున్బక్కల్ గొళ్ళుమ్ మోక్షమ్ ఉనక్కేయాక వెన్ఱైక్కొళ్ళుమ్ తువే. ఉన్బక్కల్ నాకొళ్ళుమ్ సమ్మత్తెన్ఱుపుమామ్. నన్ఱియెన్ఱుపుమామ్.

౪

జీ-అ.—క్కిల్ వ్యవసాయమకులైకైరావతు- నోక్కుమ్ స్థితముమ్ కుఱియాలుపడుత్తి స్వరూప తై నుఱుక్కుమ్బడియారుక్కై. కైయోలై శెయ్తు-నిమ్మన్ఱిత్తు. 'తనక్కేయాక' ఎన్ఱువనన్ద్రమ్, 'ఎనక్కే' ఎన్ఱు-సార్థతైతోదొచ్చొల్లుకైవ్యాహతమన్ఱోవెన్ఱు; కీన్ద్రనిమ్మన్ఱిత్తుక్కుఱు గుణమాకవితుక్కుర్థమ్ శొల్లిక్కిళ్ళొత్తెన్ఱు (తనక్కేయాకవిత్వాది). ఇప్పడియాకిలుమ్ శొల్లవేణుమోవెన్ఱు (పురుషార్థత్వాది). పురుషార్థమానార్ 'ఎనక్క' ఎన్ఱు వేణుమోవెన్ఱు (ఒరుచేతననిత్వాది). ఆక, 'ఎనక్కే' ఎన్ఱు - ఉనక్కేయులుప్పొనవెన్ఱున్ఱుపడి. (స్వరూపజ్ఞానమిత్వాది). అల్లార్ తొక్కు ఏతాదృశజ్ఞానమిల్లామైయాలే యతిప్రసబ్దశబ్దైయైయెన్ఱుపడి. ఒరుకాలవిశేషత్తిలే యోదొచ్చొల్లుకైవ్యాహతమన్ఱోవెన్ఱు - శిఱప్పొ; అత్తైప్పదొ (పలకాలిత్వాది). (పలకాల్ వేణ్ణావిత్వార్థ్య, అతావతుపురుషార్థమిత్వన్ఱు) శిఱప్పొ - మోక్షఇత్తొన్ఱిన్ఱుగోచరి. 'కణ్ణనై, యాక' ఎన్ఱు ఏకవచనబ్దగుక్కుభావమ్ (ఆతుతన్నిలుమిత్వాది). పురుషార్థమెన్ఱుకుమ్, ముక్తియెన్ఱుకుమ్ - ఏకార్థమ్. ప్రకరణానుగుణమానతాత్పర్యమ్ (స్వరూపానురూపమానవిత్వాది). ఇవన్ద్రుల్ - ఇమ్మాన్లుమ్ వెత్తుక్కిణ్ణ. ఆక, 'శిఱప్పొ' ఎన్ఱు తుక్కుమాన్ద్రమ్. ఎల్లావదొరుక్కుమ్ ఫలితార్థమెన్ఱు, నన్ఱి - నన్ఱై. ఎనక్కేకణ్ణనైయాకొళో శిఱప్పొ - ఎనక్కేయాల్పైయే ఎన్ఱుతోడశి, ఎన్ఱైక్కొళ్ళుమితేయత్వన్ఱు. మనక్కేయెన్ఱుకుమ్ - మనత్తేయెన్ఱుపడి. ఇప్పడి యరుళిచ్చెయ్తతు నాలడియుమ్ శేరుకైక్కాక.

౪.

అ-అ-వి.—మేవయస్యస్వరూపమ్, సః-శేవః; పరః-శేషీతి శేషశేషిభావలక్షణమ్.—౧'ప్రత్యక్షనాద్ధిపబ్బుస్వరూపాదస్వరూపవరమ్' ఇతి న్యాయేన ఏవంకిమర్థం వక్తవ్యమ్, కిమర్థచ్చుతత్పరిగ్రహానైషేష్యత ఇత్యత్రాహ (పురుషార్థమాకైక్కాకవితి)—చైతన్యకార్యభూతస్వరూపజ్ఞానవాసేన-చేతనః; తత్రాపి స్వరూపయాథాత్మజ్ఞానవాసేన ఏవం భూతం పురుషార్థం ప్రార్థయేత్. ఈదృశస్వస్వోపిపరాబ్జుకార్యాభిమానాన్ద్రతత్త్వాత్పరాబ్జుకార్యావయవభూత ఇతి భావః. ౨ "కాశానందుమిముఖాకమలాసహాయభక్తాః ప్రపత్తిపదవీనియతామహః స్తః! యస్యాభవన్మవయవా ఇనపారతన్యత్వైస్సైవ మోవకుళభూషణదేశికాయ". ౩ "ముడియాతతెన్ఱునక్కేలిని" ౪ "కేశవన్ద్రమర్." ౫ "కోవిన్ద్రకామడక్కుత్తిక్" ఇత్యాదిగాథాత్వైవనిర్వాహేన త్యేవహ్యుపపద్యన్తే.

౪.

ప్ర-తి.—(క్రియతామితిమాంవద ఎన్ఱిఱపడియే) "పతవానన్ఱి" ఇత్యాదిపూర్వమేవలిఖితమ్.

తాత్పర్యమ్.—సర్వకాలమందును నాకే కైంకర్యములను చేయుమనిసాదించియు, నామనసునందే నిరంతరవాసముచేసియు తనకే పరతంత్రుడగుచు నన్నంగీకరించునదియే నాకసాధారణమైన ప్రయోజనము.

౪.

మూ.—శిఱప్పిల్వీడు శరవర్ క్కనరక | మిఱప్పిలెయ్ తుక వెయ్ తఱ్క, యానుమ్ |

పిఱప్పిల్ పల్ పిఱవిప్పెరుమానై | మఱప్పాని నియెన్టుమక్కియ్యే నే||

౫||

ఆ.— (శిఱప్పిల్) దేహ మేయాత్తావాకలామ్, దేహతిరిక్తమాయ్ నిత్యసిద్ధజ్ఞానగుణమాననహమర్థమేయాత్తావాకలామ్, అతిలోరాదరమిల్లై; కర్త నివర్ధనమానజన్మ రహిత నాయ్ వైత్తు ఆశ్రితసరిత్రాణార్థమాక దేవమనుష్యాదిరూపేణ వస్తుపిఱవరుళుమ్ స్వభావనాయ్ రుద్ద వేమ్మెరుమానుడైయ సర్వదివ్యావతార ర్గ్యతైయుమ్ సర్వదివ్యచేష్టిత ర్గ్యతైయుమ్ సర్వకల్యాణగుణజ్ఞతైయుమ్ మఱవాతే యెన్టుమనుభవిక్కప్పెఱవేణు మెన్దితార్.

అన్వ.—ఇఱప్పిల్ శిఱప్పిల్ వీడు (౩) శువర్ క్కమ్ నరకమ్ ఎయ్ తుక (౬) ఎయ్ తఱ్క పిఱప్ప ఇల్ (౯) పల్ పిఱవిప్పెరుమానై (౧౨) బిష్టు మఱప్పిన్ది ఎన్టుమ్ (౧౫) మక్కియ్యే. (౧౬)

పన్నీ.— అనర్థమ్, ఇప్పారత స్త్రీప్రకాశకనాన వీర్వరనైమఱవాతోబ్బీయైయాకిఱవుక పై ఎప్పెఱవేణు మెన్దితార్.

ఇచ్చిరీర తైవిట్టదళివలే, అనర్థమాకిఱన నైయిలేరూన, మోక్షమ్, (౩) సుఖాభాసమానస్వర్గమ్, దుఃఖైక తానమాననరకమాకిఱవివర్బిల్లై, దేహత్వరనాయ్ కొండ్లుపోయ్ క్కిట్టవుమామ్, (౬) + దేహమతానెన్టాయివర్బిల్లై క్కిట్టాతేముడిన్టువివవుమామ్, తనకు పిఱవిక్కుశేతు, ఇన్దియేయిరుక్కచ్చెయ్ తే, (౯) బహుధావాక, పిఱక్కక్కడవనాన, సర్వేష్వరనై, (౧౨) ఇవ్వవతారత్తా లేయాశ్రితనై నిత్యపరత స్త్రీరాక్కినగుణచేష్టిత ర్గ్యతైయుమ్, మఱవాతే, ఎన్టుమ్, (౧౫) అవీస్త రణత్తాల్ పద్దవానన్దతైయుడైయేనాక వేణుమ్. (౧౬) కీహ్ ప్పిట్టమిన్ప్పాట్టమ్-మున్నిలైయన్దియే స్వగతానుసన్ధానమాయ్ రుక్కిఱతు.

౫.

అర్థము — మరణమైనప్పుడు విశ్వరముకల మోక్షము (౩) స్వర్గము నరకము (వీటిని) పొందనచ్చును (౬) పొందకనుండనచ్చును. జన్మమలేకయున్నను (౯) అనేకములైన అనతారములుకల సర్వేష్వరుని (౧౨) (వానిగుణచేష్టితములలో) నొకటియు మఱువక ఎల్లప్పుడు (౧౫) అనర్థముకలవాడుకావలయు. (౧౬).

౫.

ఈ.—విదామ్బట్టు. కీర్త్ - మనోవాక్కాయ్ జల్ మూన్టాలుమున్డానసేయ్ తైయానైప్పట్టు, ఇవై మూన్టాలుమున్డానననుభవత్తిలున్నుడై యప్రీతియిలేయ స్తర్భాతనామిట్టుక్కుమేట్టడ ఎనక్కాయిరుక్కుమాకారత్తై త్తవిర్ క్కవేణుమెన్దార్; “ఇతుతాక సంసారికల్ పక్కల్ పరిమాలువతోన్దల్ల, ఇవర్ తామేత్తయ్యారాకనినైత్తు ఇన్దప్పేయ్ తైయ పేక్షిక్కితార్ ఎన్టారాయ్ న్దుపార్ పోమ్” ఎన్టు, నీరారాయ్ త్తానన్దైయిప్పడియ పేక్షి.

జీ-అ.—విదామ్బట్టు (శిఱప్పిలిత్యాది) పూర్వార్థతైప్పబ్బినిస్తరేణవవతారికై (కీర్త్ మనోవాక్కాయ్ జల్ త్యాది). ముతన్దాట్టిరే “పాతపన్పున్దైరేన్దు” ఎన్దెయలే - కాయికమ్; ఇరన్డామ్బట్టిల్ “భానక్కైతా” ఎన్దెయలే - మానసికమ్; మూన్టామ్బట్టిల్ “పత్తవరుళోశెయ్” ఎన్దెయలే - వాచికమ్. క్రమమవివక్షితమ్. “తనక్కయాక” ఎన్దెయలే (ఎనక్కాయిరుక్కుమిత్యాది). ఇప్పడి “స్వర్గాదికైక్కిట్టవోమ్, కిట్టాతిరుపోమ్” ఎన్దెక్కుప్రసజ్గమ్ సంపాదిక్కితార్ (ఇతుతానిత్యాది). నీగారాయ్ త్తానన్దైయిప్పడియ పేక్షిక్కితైన్దతు - ౧ “ఆత్మాభిమానానుగుణం పురుషార్థవ్యవస్థయా | భగవత్పరతత్త్వాద్విప్రబుద్ధస్యనుగ్రహయతే” ఎన్టు - ఆత్మాభిమానానుగుణమయన్దోపురుషార్థవ్యవస్థయరప్పత్తైన్దప్పబ్బి, “నీరారాయ్ త్తా” ఎన్దతుక్కుభానమ్ - నిత్యసూరికళితేయ్ రువరాకనినైన్దోనెన్దు. నిత్యసూ

అ అ వి. — ఇప్పట్టిలవతారికైయిల్ విస్తరేణజ్ఞానికిఱతాత్పర్యజ్ఞకుక్కుబ్బిమే తెన్నిల్; “శిఱప్పిల్ వీడుగువర్ క్కనరకమిన్ప్పిలెయ్ తుక వెయ్ తఱ్క” ఎన్టు - దేహతిరిక్తనాయ్ రుప్పోయ్ ఆత్మావాకవుమ్, దేహమే ఆత్మావాకవుమెన్దిఱవిరన్దువాక్యతైయిప్పబ్బినివరుళిచ్చెయ్

ఈ.-శిఱప్పిల్ తన్న; “దేహమే ఆత్మా” ఎన్నార్; “కేవలదేహత్తుక్కు ఇన్నియ మొఱ్ఱియవనుభవమిల్లామైయాలే ఇన్నియ జ్ఞశేకాణాత్మా” ఎన్నార్; “అన్దఇన్నియజ్ఞభుమ్ మనస్సహ కారమిల్లాతపోతు ప దార్థగ్రహణమృణ్ణమాట్టామైయాలే మనస్సేకాణాత్మా” ఎన్నార్; “అమ్మనన్నుతనకుమ్ ప్రాణజ్ఞ శహకరిక్క వేణుకై యాలే ప్రాణజ్ఞాణాత్మా” ఎన్నార్; ఇవై యెల్లాముణ్ణానాలుమ్ అధ్యవసాయమ్ వేణుమే, అతుక్కుక్కరువియానబుద్ధిత త్వమేకాణాత్మా” ఎన్నార్; “ఇవై యి త్తనైక్కుమవ్వరు కాయజ్ఞానగుణకమాయ్ జ్ఞానస్వరూపమాయిరుప్ప తొన్దాత్మా” ఎన్నార్ కానిట్టర్ కళ; అతి లెనక్కోరు నిర్బన్ధమిల్లై, ఏతేనుమాక వుణ్ణానవస్తుదేవర్ కుఱుప్పామితువే వేణువ తెన్దితార్, ౧, “వపురాదిషుయోపికోపివా” ఎన్దాప్పోలే.

(శిఱప్పిల్ వీడు) నిత్యసంసారియాయ్ స్వస్థవ నిత్యసూరిక భుజైయవనుభవ తైప్పెత్త ననుభవిక్కక్కడవ తాచొల్లుఱిఱమోక్షమ్, పరిమితసుఖ తైయుజైత్తానస్వర్గమ్, నిష్కంపదుఃఖమేయాననరకమ్; ఇవన్దోన్దై శరీర వియోగసమయ త్తిల్ ప్రాపిక్క, ప్రాపియాతోఱ్ఱి. ఇతుక్కుక్కరు తైన్నెన్నిల్; దేహాతిరి క్తనాయిరుప్పానోరు ఆత్మాపుణ్ణాకపుమామ్, దేహమేయాత్మావాకపుమామ్. ఇతిల్ నిర్బన్ధమిల్లైయెన్దై. దేహాతిరి క్తమాయిరుప్ప తోరువస్తుపుణ్ణాకిలితే స్వర్గాద్యనుభవజ్ఞభుళ్యతు, కేవలదేహమ్ ఇజ్జేదగ్ధమాకక్కాణానిన్దోమితే. (యానుమ్) చశబ్దతాలే - నానిప్పేటి త్తనైయుమ్ వెలువతుకాణెన్దితార్. స్వరూపనిర్ణయ త్తిల్ నిర్బన్ధమిన్ది కే, “నానారేనుమాకవమైయుమ్” ఎన్నిరుక్కిఱనానుమ్. (పిఱప్పిల్ పల్ పిఱవి పెరుమానై) పిఱక్కెక్కు హేతువానకర్తమిన్ది కేయిరుక్కుచ్చెయ్ తే, కర్తవశ్యరుమ్బుటవాతజన్మజ్ఞలిలేపిఱక్కవల్లన ర్వాధికనై.

౨, “అజాయమానోబహుధావిజాయతే.” (మఱప్పాన్దిన్ది) అవతారజ్ఞలిలుమ్ చేష్టితజ్ఞలిలు మొరుమఱప్పిన్ది కే. (మఱప్పాన్దిన్ది) ఇ త్తలై యిలుళ్య తేల్లామ్ మఱక్కలామ్, అ త్తలైయిలుళ్య తొన్దమ్ న్దువనొన్దాతు, శీ-అ.-రికళిలే యొరువనాకపుమామ్, సంసారిచేతనరిలేయొరువనాకపుమామెన్దై త్తొల్లుఱిఱతు (దేహమేయాత్మా ఇత్యాదియాలే) అతుక్కుక్కరు వియానబుద్ధిత త్వమాత్మావెన్దతు-అధ్యవసాయత్తుక్కుక్కారణమానజ్ఞానమాత్మావెన్దపడి. బుద్ధిత త్వమ్-మహత్తత్వ మెన్నువుమామ్. ఇతుక్కుక్కరు వాదమ్ (వపురాదిష్టిత్యాది).

శిఱప్పిల్ వీడు - శిఱప్పిలేయానవీడు. అతావతు - శిఱప్పైయుడైయవీడెన్దపడి. శిఱప్ప - అతిశయమ్. వీట్టుక్కతిశయమావతేతెన్న (నిత్యసంసారియాయిత్యాది). ఇఱప్ప - శరీరవియోగమ్. “ఎయ్తుక, ఎయ్తెఱ్ఱ” ఎన్దాల్ - దేహాతిరిక్తాత్మాపుణ్ణాకపుమామ్, ఇన్దై యాకపుమామెన్దిఱవర్ధతైక్కాట్టుమ్బడి యెన్నెన్న; అతుక్కుప్పపత్తియైక్కాట్టుకితార్ (దేహాతిరిక్తనాయిత్యాది). అతావతు- దేహాతిరిక్తమాయిరుప్ప తోరువస్తువన్దోశరీరవియోగ త్తిలేపుణ్యపాపఫలమాన మోక్ష స్వర్గనరకజ్ఞప్రాపిక్కిఱతు; “కేవలదేహమేఆత్మా” ఎన్నిరున్దాల్, అతుదగ్ధమాకానిఱ్ఱుమితే, స్వర్గాదికల్ ప్రాపిక్కుమాడాతే; ఆకైయాలే, “ఎయ్తుక” ఎన్దైయాలే - దేహాతిరిక్తనానవాత్మావైచ్చొల్లిల్లు. “ఎయ్తెఱ్ఱ” ఎన్దైయాలే - దేహమే ఆత్మావన్దైచ్చొల్లిల్లైన్దపడి. చశబ్దత్తుక్కురణ్ణభావమ్. అతావతు - ఇప్పడిప్పట్టఫలత్తు క్కయోగ్యనాన నానుమెన్నుతల్; యద్యా, స్వరూపనిర్ణయ త్తిల్ నిర్బన్ధమిన్ది కేయిరుక్కిఱ నానుమెన్నుతల్. ఇవన్దగ్ధవయ తైయుమ్ క్రమేణవరలిచ్చెయ్కితార్ (చశబ్దతాలేయిత్యాదివాక్యవ్వయత్తాలే). మున్దివతుక్కు - నైచ్చత్తిలేనోక్కు. ద్వితీయత్తుక్కు - పారతన్ద్రీయత్తిలేనోక్కు. పిఱప్పిల్ - పిఱక్కెక్కు హేతువిన్ది కే యిరుక్కుచ్చెయ్ తే. “పల్” ఎన్దతుక్కుభావమ్ (కర్తవశ్యరుమిత్యాది).

ఉత్తార్థత్తుక్కుప్రమాణమ్ (అజాయమానఇత్యాది). మఱప్పాన్దిన్ది - ఒరుమఱప్పమ్మిన్ది కేయితిశబ్దార్థంహృదినిధాయ, విస్మృతిభేదస్య మయభేదాదీనత్వాదాచా (అవతారజ్ఞలిలుమిత్యాది). “ఒన్దిన్ది” ఎన్దతుక్కుభావమ్ (ఇ త్తలైయిలిత్యాది). ఇ త్తలైయిలుళ్య తేల్లామ్మెన్దతు - ౩-అ వి.-తార్. — అవతారజ్ఞలిలుమ్ చేష్టితజ్ఞలిలుమ్ ఎన్దతు-“పల్ పిఱవి” ఎన్దపిఱవియైచ్చొన్న పోతే-చేష్టితజ్ఞభుమోల్లిల్లై మెన్నుమత్తాలే.

౨౯౮ తిరువాయ్మొళి.—౨-ప. ౯-లి-ఎన్నావీడు. ౬-పా-మక్కిగొళ్ళో వ్యాఖ్యానజ్ఞో.

ఈ.—(ఎన్ట్రమ్మక్కియేనే)మక్కిచ్చియెన్ట్రమ్, అనుభవమెన్ట్రమ్-పర్యాయమ్. అనుభవిప్పే నెన్రితార్. ఆక, ఇత్రాలే-స్వరూపముమ్ వెలియిడుకితార్, పెరుమానెన్దాయాలే - తమ్ముడైయ శేషత్వముమ్, ముఱప్పొన్రిన్రి ఎన్దాయాలే-జ్ఞాతృత్వముమ్, ఎన్ట్రమ్ మెన్దాయాలే - నిత్యత్వముమ్, మక్కియ్యున్దాయాలే - భోక్తృత్వముమ్. ౫.

జీ-ఆ.—దేహభిమానస్వాత్త్వ్యాభిమానప్రభృతయః, “ముఱప్పొన్రిన్రి” ఎన్ట్రమ్మ-ప్రతిఱిటిత్వేన, అనుభవరూపేణ నిన్దెప్పేకా ఎన్నాతే, “మక్కియ్యే” ఎన్నానెన్దెన్ద (మక్కిచ్చియెన్ట్రమ్మిత్వాది). ఉక్తవిశేషణజ్ఞాలే జీవస్వరూపయాథాత్మ్యమ్ సిద్ధమయిదోన్రితార్. (ఆకవిత్వాది). ఉక్తార్థోపపాదనమ్ (పెరుమానిత్వాది). “పెరుమాకా” ఎన్ట్రమ్ - అవనుడైయ శేషత్వమ్ కొన్నపోతే, తత్ప్రతిఱిటిత్వేన శేషత్వము మెన్ట్రమ్ పడి. ఇత్తనైయుమ్. తృతీయాక్షరసిద్ధమితియెన్ట్రమ్ పడి. క్రమేణాన్వయః. ౫.

ప్ర-తి.—(బద్దామ్మట్టు) (శిఱిప్పిలిత్వాది) స్తోత్రే, “వపురాదిషుయోపికోపివాగుణతోసానియథాతథావిధః। తదహంతపపాదపద్మయోరహమద్వైవమయాసమర్పితః”.—(పిఱిప్పిల్ పల్పిఱివిప్పెరుమాకా) ఉత్తరనారాయణే, [౧౧] “ప్రజాపతిశ్చరతిగర్భేఅన్తఃప్రజాయమానోబహుధావిజాయతే”. “ఏవంబ్రహ్మణానాన్తోక్షుసృతరాష్ట్రభృతాశ్చబ్రహ్మపరిహరతి. వియస్యాతిభూమిత్వాత్ జ్ఞానదాష్కర్యశ్చక్కినామ్ అవతారేణసౌలభ్యంతృప్త్యభోక్తంతృప్తీయయా (ప్రజాపతిశ్చరతీతి). యఃప్రజాపతిః-ప్రజానామ్ - అసద్వ్యాప్యత్రానాం సర్వేషాంపతిః-స్వామి. రక్షితా; పాతేర్దప్రత్యయః. (గర్భే) గర్భభూతే, సకలప్రమాణానాంభూమిభూతేపరమేపదే. (అన్తః) నిగూఢంచరతి. అథవా సర్వేషుభూతేషు ఆత్మతయాన్తఃప్రవిశ్యహృదయగుహాయాన్యశ్చరతి, సః (అజాయమానః) జనిజరాది సకలదురితదూరః. ఆకర్షవశ్యతయాస్వేచ్ఛయైవస్వాసాధారణయాదివ్యయాపఞ్చశక్తిరూపయాప్రకృత్యా (బహుధా) బహుప్రకారమ్. దేవతీర్యజ్ఞసుమ్యాశ్లేషునానావిధేషుభూతజాతేషువివిధమ్ (జాయతే) యదాయదాధర్మగ్లానిరధర్మవృద్ధిశ్చభవతి, తదాతదా, ఏకస్యామపిజాతౌనానాప్రకారంజాయతే” ఏవమస్యాశ్చు)తేర్నారాయణయతిభిర్వ్యాఖ్యానృతా. ౫.

తాత్పర్యము.—దేహాతిరిక్తమైన యాత్మయుండనిమ్మ లేకపోనిమ్మ దానియందు నిర్బంధములేదు. తనకు జన్మములులేకయున్నను అనేకప్రకారములుగా నవతరించిన సర్వేశ్వరుని కల్యాణగుణచేష్టితములలో నొకటియు మఱువక నెల్లప్పుడు ప్రీతిపూర్వకముగ నేననుభవింపవలయు. ౫.

మూ.—మక్కిగొళ్ళో డెయ్ నములోక ములోక । మక్కిగొళ్ళో శోతిమలర్ న్దవచ్చానే ।

మక్కిగొళ్ళో శిన్దెశోత్తెయ్ కై కొణ్డై, ఎన్ట్రమ్ మక్కిగొళ్ళో ప్రబ్బునై వణబ్బ వారాయే॥

ఆ —(మక్కిగొళ్ళో) పరమకారుణ్యత్రాయేజ్ఞగతైయెల్లామ్బడైత్తరుళినవనే, ఎన్నుడైయ సర్వకరణబ్బళాయిమ్ సర్వకాలముమ్ త్వదనభవైకస్వభావనాయ్ కొణ్డై నై యనుభవిక్కుమ్బడి వందరుళివేణు మెన్రితార్. ౬.

అన్వ.—మక్కిగొళ్ళో తెయ్ నమ్ ఉలోకమ్ (౩) అలోకమ్ మక్కిగొళ్ళో (౬) శోతి మలర్ న్ద అమ్మనే (౯) మక్కిగొళ్ళో శిన్దెశో (౧౨) శెయ్ కై కొణ్డై ఎన్ట్రమ్ (౧౫) మక్కిగొళ్ళో ప్రబ్బు ఉన్దై వణబ్బ (౧౮) వారాయ్, (౧౯).

పన్ను.—అన్తరమ్, ఇన్దవాన్తరానుభవమడియాక బాహ్యనుభవత్తై యవేక్షిక్కితార్.

సుఖప్రమరమాన, దేవతావర్ణమ్, జ్ఞానప్రకాశయుక్తమానమనుష్యవర్ణమ్, (౩) ప్రకాశరహితమానతిర్యక్తావర్ణో, తేజస్వియాల్ పద్మపుకపై, ఉడైత్తన, (౬) జ్యోతిఃపదార్థబ్బళాయ్ కొణ్డై, ౧ “బహుస్యామ్” ఎన్రిఱకణ్కిలే విస్తృతనాన, స్వామియా

వసే! (౯) ఉప్పక్కలూభిముఖ్యతారేప్రీతియుక్తమాన, నివైవైయుమ్, ఉక్తియైయుమ్, (౧౦) క్రియైయైయుమ్, కొణ్ణు, సర్వకాలముమ్, (౧౧) ఆనందనిర్భరనాయ్కొణ్ణు, నాన్ ఇక్కరణత్రయవ్యాపారతైయుజ్జాక్కిత్తవవున్నై, అనుభవిక్కుమ్మడి, (౧౨) ఎమ్మొద్దురుళివరవేణుమ్. (౧౯) ఉలోకమలోకమెన్దు-చేతనాచేతనజ్ఞాకవుమామ్. ౬.

అర్థము. — ఆనందముకలవారగు దేవతలు ఆవిద్యస్తువులు (౩) లోకభిన్నమైనవిద్యస్తువులు (ప్రకాశకత్వమును) సంతోషము కల (౬) తేజఃపదార్థములు (వీటికినిర్వాహకుడును) వ్యాపించినవాడును నైన ఓ! స్వామి! (౯) ప్రీతితోఁగూడిన తలంపును మాటలను (౧౦) క్రియలను (వీటినిసాధనముగాఁ) జేసికొని సర్వకాలములందును (౧౧) ప్రీతియుక్తడనై నిన్ను నమస్కరించునట్లు (౧౨) వేంచేయవలయు. (౧౯). ౬.

ఈ. — ఆతామ్బట్టు. దేవాదిపదార్థజులై యుజ్జాక్కినాప్సలే, ఎన్నై యుమున్నై యనుభవిప్పేనామ్మడి యాకప్పణ్ణవేణుమెన్దితారాతల్. అన్దియే, దేవాదిపదార్థజులొక్కటోస్వభావమ్ నియతమామ్మడిపణ్ణినాప్సలే, ఎనక్కున్నై యనుభవిక్కుమతు నియతస్వభావమామ్మడిపణ్ణియరుళ వేణుమెన్దితారాతల్.

(మక్కిగోళో తెయ్ వమ్) భోగ్యభోగోపకరణభోగస్థానజ్ఞాతే మనుష్యరిత్యాట్టిలానన్దపచురరాయరు స్తుళ్ళదేవర్ కళో. (ఉలోకమ్) లోక్యతత్త్వ-లోకఃపిన్దిటపడియే, చక్షురాదికరణజులొక్క విషయమానవచిత్తు. (అలోకమ్) ఇవర్ తైగ్రహిక్కుమ్ సాధనజ్ఞాతల్ గ్రహిక్కుప్పడాతేశొన్నైక సమధిగమ్యమానచిదన్దు. (మక్కిగోళోళి) దాహకమానతేజఃపదార్థమ్. చన్ద్రసూర్యర్ కళెన్నవుమామ్. ఇవర్ తై యుజ్జాక్కినసర్వేశ్వరవే! ౧ “బహుస్యామ్” పిన్దిటపడియే తక్ వికాసమాకై యాలే (మలర్ నన్దెన్దితార్) చిదచిద్విశిష్టబ్రహ్మమే కారణము మాయ్ కార్యముమాకక్కడవతితే. నీర్ శొన్నవై యెల్లామ్ శెయ్ తమైయుణ్ణు, ఉమక్కిప్పేతు శెయ్యవేణువతు తానెన్నై. (మక్కిగోళిత్యాది) ఎన్నుడై యహృదయమున్నై యనుభవిత్తు మక్కిగోళియైయుడైతామ్మడి పణ్ణ వేణుమ్. ఎన్నుడై యవాగ్యవహారముమప్పడియే యాకప్పణ్ణవేణుమ్, ఎన్నుడై యవ్యాపారముమ్ ప్రీతిపురస్స రమాకప్పణ్ణమ్ కై జ్ఞర్యమాక వేణుమ్, నానుమతనియేయనుభవిత్తు ప్రీతియైయుడై యేనామ్మడిపణ్ణ వేణుమ్, ఎన్దు మిప్పడి నానున్నై యనుభవిక్కుమ్మడివర వేణుమ్. ౬.

జీ-అ. — ఆతామ్బట్టు (మక్కిగోళిత్యాది). ముద్దినవవతారికై - “మలర్ నన్దు” ఎన్దు తైప్పద్ర, ఇరణ్ణావతు - “మక్కిగోళో” ఎన్దు విశేషణ తైప్పద్ర. ఓకోస్వభావమెన్దు-ఆనన్ది తేన్దియిగోచరత్వతదగోచరత్వజుల్.

అల్లాతార్ కుమ్ మక్కిగోళియైయుడైయవర్ కళో” ఎన్నా నెన్నై (భోగేత్యాది). మక్కిగోళో-ఆనన్ద తైయుడైయ. అగ్నిక్కుమ్ మక్కిగోళియైవతు-దాహకత్వమ్. దాహకత్వస్యాగ్నేరానన్దపేతుత్వాదిభావః. చన్ద్రసూర్యర్ కళుక్కుమ్ మక్కిగోళి-ప్రకాశకత్వమ్. “మలర్ నన్దు” ఎన్దు తుక్కుభావమ్. (బహుస్యామిత్యాది). బ్రహ్మవికాసవకింజగదిత్యతాహ (చిదచిద్విశిష్టత్యాది). చిదచిద్విశిష్టపదేన - బ్రహ్మస్వరూపవికారః కిన్దు స్వాదితిశబ్దాచపరిహృతా. “మక్కిగోళో - శిన్దై, మక్కిగోళో - కొల, మక్కిగోళో - శెయ్ కై” ఎన్దు పడి. ౨* ముడియానేయిక్కరణజులైయుడైయరాకై యాలే “ఇవైయెల్లామ్ మక్కిగోళి చ్చియైయుడైతామ్మడిపణ్ణవేణుమ్” ఎన్దు క్కుత్తి యిత్తై. ఇత్తాల్ తాత్పర్యమ్-ప్రీతిపూర్వకమాక నాన్ నిన్దైక్కొక్కవుమ్ కొల్లైక్కొక్కవుమ్ శెయ్ కైక్కొక్కవుమ్మెన్దు పడి. ముతల్ మాన్దు పాట్టిలేయుమ్ - కరణత్రయజ్ఞాలు మపేక్షీత్తపేద్రై, “మక్కిగోళో” ఎన్దు ప్రీతిపూర్వకమాక వేణుమెన్నుమతువుమ్, తాముమనుభవిత్తు మక్కిగోళి వేణుమెన్నుమతువు మిస్సాట్టుక్కువిశేషమ్. కీజీత్తాట్టిలిస్సాట్టుక్కు-విశేషమ్-కరణత్రయజులొడై తాముమనుభవిత్తై. మక్కిగోళో తెయ్ వమిత్యరభ్య, శోధియాన్దొక్కొణ్ణు మలర్ నన్దువన్నానై! మక్కిగోళో శిన్దై కొత్తై కొణ్ణు ఎన్దుమ్ నానుమ్ మక్కిగోళి ఉన్నై వణ్ణు వారాయిత్యన్దు. ౬.

ఆ-అ. వి. — ౩ “తీముద్రై తేన్దిలజ్జెయూట్టినాన్” ఇత్యాదా-దాహకత్వస్యవహ్నేస్తప్తిపేతు త్వేనాభిధానాత్, “మక్కిగోళో” ఇత్యనేన-వహ్నేరానన్దపేతుభూతందాహకత్వముచ్యత ఇత్యభిప్రాయేణాహ (దాహకమానవతి). ౬.

ఈ. — వత్తైత్తవిర్క్కపుమామితే. ఆక వాయ్ పెరియతిరునాళాయ్ చెప్పల్లానిన్దు. నిరతిశయభోగ్యనాన పున్నై బాహ్యసంశ్లేషమృణ్ణాతపోతు ధరిక్కమాట్టాత వెన్నుడై యహృదయ త్రిలేయున్నై కొండ్లు పుకున్దువై కుమిడ త్తిల్, బరునాళుమమైయాతపడి యిరుక్కి-అవసే! (ఎనక్కెన్దుమెక్కాలే) ఎనక్కెల్లాక్కాల త్తిలుమెల్లావవన్దై ములుమ్, వారాయ్-వరవేణుమ్. ఉక్తిరుప్పాతమలర్క్కిత్ పేరాతేయాన్ వన్దై యుమ్బడి తారాతాయెన్ను తల్, వారాయెన్ను తల్. ౭.

కి.అ.—విట్టలిత్యాది. శబ్దార్థమ్ (నిరతిశయేత్యాది). “వైప్పిల్”-(వైక్కుమిడత్తిల్) ఆమైయాతపడి-తృప్తనాకాతపడి. తారాతాయెన్ను తల్ వారాయెన్ను తల్ ఎత్తుక్కర్థమ్ - “యాన్ వన్దైయుమ్బడి” ఎత్తుక్కు - “తారాతాయ్” ఎన్ద్రోడే యన్వయమాతల్, “వారాయ్” ఎన్ద్రోడే యన్వయమాతలెన్దు. మున్దినపత్తుక్కు - ఉక్తిరుప్పాతమలర్క్కిత్తీత్యారభ్య, ఎక్కాలుమ్ వారాయ్ తన్వయః. వ్వితీయపత్తుక్కు-ఉన్నై తారాతాయ్, ఉన్నై యెన్నుల్ వైప్పిలిత్యారభ్య, ఎక్కాలుముక్తిరుప్పాతమలర్క్కిత్ పేరాతే యాన్ వన్దైయుమ్బడి వారాయెన్ద్రయమ్. ఇప్పత్తత్తిల్, “ఉన్నై” ఎన్ద్రోడే “తారాతాయ్” ఎన్ద్రోడే త్తిలుమహట్టువతు. ౭.

ఆ.అ.వి.—(ఎన్ద్రమెక్కాలుమితి) ౧ “ఆహరహస్యస్థామపానీత” ఇతివత్, అనుదినంకాలవిశేషసమాగమనంపున సద్యస్థితిక్ కాలవిశేషేష్యనాగమనంచ వ్యావర్తయతి-“ఎక్కాలుమ్” ఇతి; తదాహ (ఎక్కాలత్తిలు మెల్లావవన్దైయులుమితి). ౭.

తాత్పర్యము.—నీయొక్క నిరతిశయభోగ్యములైన దివ్యసాదారవిందమలకు పరశంత్రుండగుచు సర్వకాలసర్వావస్థలయందును కైంకర్యములనుజేయుటకవకాశమును నాకుఁ బ్రసాదించని ఓ! స్వామీ! నిరతిశయభోగ్యభూతుడైన నీతో సంశ్లేషింపకనుండునప్పుడు సత్తలేవి నా కృపయమునందు వేంచేసియున్నచో నిరతిశయానందకరుడైన నీవు సర్వకాలసర్వావస్థలయందును వేంచేసినేసాదింపకృపచేయవలయు. ౭.

మూ.—ఎక్కాలత్తెన్ద్రాయెన్నుల్ మన్నిల్, మ! న్ద్రైక్కాల త్తిలుమ్ యాతొన్ద్రమ్ వేణ్డేక్. |

మిక్కార్చేత్తిమిమలర్విట్టుజుమ్, ఎ న్దుక్కారక్కనియేయున్నై యాసే ||

౮||

ఆ.—(ఎక్కాలత్తు) ఎక్కాలముమెన్నై యెల్లావడి మెయ్ క్కాయ్ విత్తుక్కొన్దైన్ను శేళి మన్నిలున్నైప్పిన్నై యిరుకాలము మొన్దుమవే ఓక్కిటిలేక్ ఎన్దుక్కొన్దైమ్మెరుమానైయవేక్షిత్తు, పిన్నైయు మెమ్మెరుమానుక్కుడి మెళెయ్ కైయులుళ్ళున్నై యాయా లే, ఎమ్మెరుమానై, యళ్ళ పడికన్దెనుభవిక్కిఱ మహత్తాక్కళాఠోవెన్దితార్. ౮.

అన్వ.—మిక్కార్ వేతమ్ విమలర్ (౩) విట్టుజుమ్ ఎక్ ఆక్కారమ్ (౭) కనియే ఎక్కాలత్తు ఎన్ద్రాయ్ (౯) ఎన్నుల్ మన్నిల్ (౧౦) ఎక్కాలత్తిలుమ్ యాతు ఒన్దుమ్ (౧౧) ఉన్నై యాన్ వేణ్డేక్. (౧౨).

పన్నీ.—అనన్దమ్, అత్యల్పకాలానుభవమృతీలుమతోజీయ వేటొన్ద్రమ్ వేణ్డాన్నిఱ వత్సభినివేశ తై యరులిచ్చెయ్ కితార్.

అతిశయితస్వభావరాయ్, వైదికాగ్రేసరరాన, నిర్లరానవర్కళ్, (౩) తజ్జళాదరాతిశయత్రా లే కబళికరి త్తనుభవిక్కుజ్జుక్కిలే, ఎక్కు, ఆక్కారన్దోయ్ వ్ద, (౪) కనిపాలేభోగ్యభూతనానవసే! ఏతేనుమల్పకాలత్తిలేయాకిలుమ్, ఎనక్కుస్వామియాననాకారన్దోన్ద్రుట్టి, (౫) ఎన్నుళ్ళే, ప్రకాశిప్పిన్దునిఱుప్పెటిల్, ఇతోజీయ, (౧౧) ఎల్లాక్కాలత్తిలుమ్, ఏతేనుమ్, ఒన్ద్రాయ్, (౧౨) ఉన్నై, నాన్, ఆపేక్షియేక్. (౧౩).

౯.

అర్థము.—మిక్కిలియతిశయముకలవారును వైదికులును పరిశుద్ధులును నైనవారు(౩) అనుభవించుకీరిన నాకు చక్కరతోఁగలిగిన(౬) పండువలె (భోగ్యభూతుఁడా!) ఎట్టి కాలమందును నాకుస్వామియు (౯) నామనస్సునందు వేంచేసియున్నచో తక్కిన (౧౨) ఏకాలముల యందును వదైన ఒకటిని (౧౫) నిన్ను నేను ప్రార్థింపను. (౧౮).

౮.

ఈ.—ఎట్టామ్బట్టు. అత్యల్ప కాలమాకిలుమ్ శేషియాయ్ ఎన్నోడే సంక్షేపిక్కప్పెటిల్, పిన్నెయిరు కాలము మితువుమ్ వేడ్డాఎన్ఱు, తమక్కు అడిమైశెయ్ కై యిలుణ్ణానవిడాయిన్ఱి కుతియై యరుళిచ్చెయ్ కితార్.

(ఎక్కాలమిత్త్యాది) ఇతుక్కు ఆశవన్దారరుళిచ్చెయ్యుమ్బడి - “ఇనిక్కుఁటిడవొణ్ణాతపడి శిఱుకూతాన అత్యల్ప కాల త్తిలుమ్, నీస్వామియానముతైతప్పాతపడి ఎక్కాహృదయ త్తిలేవన్దుపుకురప్పెటిల్, మన్ద్రైక్కాల త్తిలుమ్-ఇతోఁబ్బిన్దపెక్కాల త్తిలుమ్, యాతోఁస్తుమ్ వేడ్డే, పిన్నెయిరుతానుమ్ వేడ్డే. జ్వరసన్ని పతితర్, ‘ఒరుకాల్ నాక్కుననైక్క’ ఎన్నుమాప్పోలే. ‘క్షణకాలమనుభవిక్కవమైయుమ్’ ఎన్నుమ్బడియాన పిషయముణ్ణో వెన్న (మిక్కారిత్త్యాది) భగవదనుభవత్తిల్ మిక్కారాయ్, ౧‘యత్రబుషయః ప్రథమజాయేపురాణాః’ ఎన్నిఱపడియే వేద త్తిలే విమలరాకప్రతిపాదిక్కప్పట్టుళ్ళ నిత్యసూరికళనుభవియానిన్ఱుళ్ళ, అక్కారమ్బాలపుమ్ కనిపోలపుము ణ్ణానవున్నడై యభోగ్యతాతిశయ తైఎనక్కు ప్రకాశిప్పిత్తవనే! అక్కారమ్ - వృక్షమాయ్, అతుకోట్టుక్కు ప్పట్టుత్తపట్టమ్బా లేనిరతిశయభోగ్యనానవనే! అక్కారక్కని ఎన్నిఱవితు - అవర్ కళుక్కు సర్వవిధభోగ్యజ్ఞుమ్ తానేయెన్ను మిడత్తుక్కు-పక్షణమ్. (ఉన్నెయ్ నే) ఇప్పడిసరితిశయభోగ్యనానవున్నె, ఉక్కుపడఁటిన్దనా, ఎక్కాల త్తెన్దెయాయెన్నుళ్ మన్నిల్ మన్ద్రైక్కాల త్తిలుమ్ యాతోఁస్తుమ్ వేడ్డే. ” ఇత్తైయెమ్మెరుమానార్ కేట్టరుళి, “ఇరుపారుళ్ళుకియతు; ఇవ్వార్వారుడై యప్రకృతిక్కుచ్చేరాతు, పెటిలుమ్ వెతాతోఁబ్రియిలుమ్ శిఱుక కోలమాట్టార్; ఇజ్జనేయాక వేణుమ్” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్ వర్.

(ఎక్కాల త్తిత్త్యాది) ఎల్లాక్కాల త్తిలుమెనక్కు శేషియాననీ, నా శేషమానముతై తప్పామేవన్దుఎక్కా హృదయ త్తిలేపుకురప్పెటిల్, ఎక్కాల త్తిలుమ్ - ఇక్కాలమెల్లావన్ద్రైలుమ్, (మన్ద్రై - యాతోఁస్తుమ్ వేడ్డే) పిన్నెయిరుతోఁబ్బిన్దమన్ద్రైన్దెయమ్ నా వేడ్డే.

౮.

జీ-అ.—ఎట్టామ్బట్టు (ఎక్కాల త్తిత్త్యాది) ఆశవన్దార్ నిర్వాహ త్తిలే యవతారికై (అత్యల్ప కాలమిత్త్యాది).

కూఁటిడ - భాగిక్క. శిఱుకూతాన - అణుమాత్రమాన. స్వామియానముతైయెన్ఱుతు - ఎన్నెయాయ్” ఎన్ఱైప్పన్ద్ర. ఇతోఁబ్బిన్ద-

ఇన్దవత్తల్ప కాల మొట్టిన్ద. “యాతోఁస్తుమ్” ఎన్ఱుక్కుభావమ్ (పిన్నెయిరుతానుమిత్త్యాది). పిన్నెయిరుతానుమ్ వేడ్డే - పిన్నెయి ప్పడిప్పట్టవత్తల్పక్షణకాలానుభవముమ్ వేడ్డే. అప్పడియెరుకాలనుభవిప్పిత్తాల్ పిన్నెయిరుయాలో వెన్న (జ్వరేత్త్యాది). (యత్రబుషయ ఇత్త్యాది) నూత్తుదర్శితవాచియానబుషిబ్బత్తాలే - భగవదనుభవాధిక్యమ్ శొల్లప్పడుకిఱుతు, పురాణాః - పురాపినవాః. భగవదనుభవేని త్యాపూర్వాః. ఏతేన - విమలత్వస్థిన్దమ్. అక్కారమ్ - శక్కరైక్కట్టి. అక్కారత్తినుడైయకనియెన్ఱు అర్థాన్దరమ్. (అక్కారమ్ వృక్ష మాయిత్యాది). కోట్టుక్కు - నూతనమాక. మున్దినవర్ధత్తిలే యరుళిచ్చెయ్ కితార్ (అక్కారక్కనియేయిన్ఱిఱవిత్యాది). శిఱుకకోలుకై - అల్పమాక వాశెప్పడుకై. ఆశవన్దార్ నిర్వాహ త్తిలే, “ఎక్కాలత్తు” ఎన్ఱుతు - అత్యల్ప కాల త్తిలుమెన్ఱు పడి. ఎమ్మెరుమానార్ నిర్వాహ త్తిలే, “ఎక్కాలత్తు” ఎన్ఱుతు - ఎల్లాక్కాల త్తిలుమెన్ఱు పడి. (మన్ద్రై - యాతోఁస్తుమ్ వేడ్డే) భగవద్వ్యతిరక్తపురుషార్థజ్ఞాన్ఱుమ్ వేడ్డే. ఆశవన్దార్ నిర్వాహ త్తిలే, మిక్కార్ వేతవిమలర్ విఱుఱుమ్ ఎన్నక్కారక్కనియే - ఎక్కాల త్తెన్దెయాయెన్నుళ్ మన్నిల్ మన్ద్రైక్కాల త్తిలుమ్ - యా - ఉన్నె - యాతోఁస్తుమ్ వేడ్డేనిత్యవ్యయః. ఎమ్మెరుమానార్ నిర్వాహ త్తిలే, మిక్కార్ వేతమిత్తారభ్యకనియే - ఎక్కాల త్తెన్దెయాయెన్నుళ్ మన్నిల్ - ఎక్కాల త్తిలుమ్ - యా - ఉన్నె - మన్ద్రై - యాతోఁస్తుమ్ వేడ్డేనిత్యవ్యయః.

౮.

ప్ర-తి.—(ఎట్టామ్బట్టు) (ఎక్కలత్తెన్నైయిత్తాది) (వేతవిమలర్) యజాషి [అప్ట-3] “తమనువేహిసుకృతస్యలోకమ్ [పం-౧౦౬] పుత్రబువయః ప్రథమజాయేపురాణాః [పం-౬౨] [య-వే-కా-౫-ప్ర-౨-ఆ-౨.] యదాకూతాత్మమసుసోగ్ధ్యతోవామసోవాసంభృంచతుపోవా ఏతంసస్థపరి తేదదామియమావహఃచ్ఛేదధింజాతవేదాః అన్వాగస్తా యజ్ఞపతిర్వోఅత్రతంస్తజానీతపరమేవోమ్యుక్”.

తాత్పర్యము.—అతిశయతస్వభావులును పరమవైదికులును నైననిర్మలాస్తకరణులుతమయాదరాతిశయముచే గజకీరించియనుభవించురీతిని గానునీనిరతిశయభోగ్యతప్రకాశించునట్లు నాహృదయమునందు వేంచేసియున్నచో ఈపురుషార్థమునుతప్పయితరములను నేనుప్రాప్తింపలేదు.

మూ.—యానేయెన్నై యతియకిలాతే । యానేయెన్న్దనతేయెన్న్దరున్దే ।

యానేనీయెన్నుడైమైయునీయే । వానేయెత్తుమెన్ వానవరేతే ॥

౯౪

అ.—(యానే) నాను మెన్నుడైమైయుమనక్కే యడిమైయాయరుక్కచ్చెయ్ తే, ఇతుక్కుమున్నుపోనకాలమెల్లామ్ “ఉనక్కడిమై” 1. ముడియైయతియ తే, నానెన్నుమెన్నుడైయతెన్న్ద ముణ్డానసాతన్ద్రాళిమానత్తా లేవనానేనెన్న్ద తమ్మడైయ ఇల్లైయెనుసన్నితుఅత్తన్దమనన్ద్రాయ్, స్వభావతపివాస్థలితజ్ఞానరాయెరుత్తణమాత్రము మెప్పెరుమానైయిల్లవా తేతిరు నాట్టిలేయిరుదనుభవిక్కిఱవర్ కళారో? వెన్దితార్. ౯

అన్వ.—యానే ఎన్నై అతీయ (3) కిలాతే యానే ఎత్తతనే (౬) ఎన్న్ద ఇరున్దే వానే (౯) ఏత్తుమ్ ‡ అవ్వానవర్ ఏత్తే (౧౨) మాన్ నీయే ఎన్నుడైమైయుమ్ (౧౫) నీయే. (౧౬)

పన్నీ.—అనన్దరమ్, సప్పనమపుధక్కిన్దమాదురుక్కననాద్యజ్ఞానత్తా లే యహక్కారమమకారమాపితనాయిల్ల నేనెన్దితార్.

నాన్డానే, ఎత్తవిషయత్తిలే, యాథాత్మ్యజ్ఞానమ్, (3) ఇల్లామైయలే, నాన్దస్వతన్ద్ర) నేయాకవుమ్, ఎన్నైయెట్టేన్దవైయెన్నుడైమై మాకవుమ్, (౬) అహక్కారమమకారబ్దతై ప్పణ్ణి, ముడిన్దపోకాతే అత్త నిత్యత్వముననగ్ధావహమామ్బడియరున్దే, ఇవ్వుతివుకేడిన్దియిలేయా థాత్త్యజ్ఞానమ్నడైయాడుమ్పరమపదమాక, (౯) ఉన్నుడైయసమ్మన్దతైయేత్తుమ్బడి, అబ్బుళ్ళార్ క్కు, కేషియానశెరుక్కుత్తోన్దవిరుక్కుమ నే!, (౧౨) అర్థస్థితియుణ్దాల్ నాన్ద, నీయేయెన్నులామ్బడి యపుధక్కిన్దప్రకారభూతనాయిరుప్ప, ఎన్నుడైమైయానవైయుమ్, (౧౫) కనక్కిప్పడి ప్రకారమాయ్కోణ్డనీయే యెన్నులామ్బడియాయరుక్కుమ్. (౧౬)

౯.

అర్థము.—నాకు నావిషయమైన యాథాత్మ్యజ్ఞానము (3) లేనందున నేను (స్వతంత్రుడు) నాది (౬) అని (తలచి) యుంటిని. పరమ, దమంతయు (౯) స్తుతించునట్లు అక్కడుండు నిత్యపూరులకు శ్రేష్ఠుడా! (౧౨) నేను నీవే (నీవే బ్రహ్మకారమే) నాధనమును (౧౫) నీవే (నీవే బ్రహ్మకారమే). (౧౬)

౯.

ఈ.—ఒప్పతామ్బట్టు. “మిక్కార్ వేతవిమలర్ విల్లుజుమ్” ఎన్న్దనిత్యసూరికల్ నిత్యానుభవమ్మణ్ణికి అపడియై యనుసన్నితార్ : అవర్ కళోడొత్త ప్రాప్తితమక్కుణ్డాయరుక్క ఇల్లనిరుక్కి అపడియైయు నునుసన్నిత్తు, అనర్థప్పట్టేనెన్దితార్.

జీ-అ.—ఒప్పతామ్బట్టు (యానేయెన్నైయిత్తాది). ప్రాప్యనిమగ్నమ్ పణ్ణికిఱవితై తే “అహక్కారమమకారవశ్యనాయ్క్కాన్దపొన్దే” ఎన్న్దరుళిచ్చెయ్ క్కమ్ ప్రసక్తమేతెన్న (మిక్కార్ వేతవిమలర్). ప్రాప్తి - కేషత్వమ్.

‡ “ఏత్తుమవ్వానవరేతే” ఎన్న్దరైయిక్ పారమ్.

ఈ. — (యానే) ఎన్నియపుభగవత్కృతమల్ల, అక్షంశిరిగూల్ పుక్కు త్రియానియ్, నానేకీడిరవినాశక్తే చూచ్చుత్తుక్కొడ్డెన్నితార్. (ఎన్నైయటియకీలాతే) రాజపుత్ర వేడక్తైయిలేయకప్పట్టుత్తనై వేడనా! ప్రతిపత్తిపణ్ణమాప్పోలే, సర్వేశ్వరనుక్కుప్రకారభూతనాన ఎన్నైయటియాతే. (యానేయెన్దనతే య్యే రుద్రే) “అవనుమ్ అవనుడైమైయుమ్” ఎన్నిరుక్కైతివిర్దు, నానుమెన్నుడైమైయుమెన్దు పకుత్తుక్కొణ్ణుపోడే. (ఇరుద్రే) ఇప్పడి నెడునాళో పోరుకిఱవిడత్తిల్ బరునాళనుతాపమ్ పిఱక్కుపుమామితే. అతిన్దిక్కేకృతకృత్యనాయ్ నిర్భరనాయరుద్రే; ౨[తీవినైయేవాళావిరుద్రే] ఎన్నుమాప్పోలే ౩“అహంసర్వంకరిమ్యాపి” ఎన్నెక్కు ప్రాప్తియుణ్డాయరుక్క, బరుకార్యమిల్లాతారైప్పోలే కైయొచ్చినిరుద్రే “ముడిద్రే” ఎన్నుమాప్పోలే యిరుక్కిఱతితే; బరునాళైయిళవే పోనిరుక్క, అనాదికాలమిల్లున్దుపోడే.

అజ్ఞసన్దో, అర్థతత్త్వమెన్న (యానేనీ) ౪“అహంమనురభవంసూర్యశ్చ” ఎన్నానియ్కళాయిత్రమిక్కుక్తర్, ౫“మత్తస్సర్వమహంసర్వమ్” ఎన్నానియ్క సంతారత్తిల్ తెలివుడైయార్; ౬“అహంబ్రహ్మాస్మి” — “నా! రాజపుత్రా” ఎన్నుమాప్పోలే, “నాబ్రహ్మమ్” ఎన్నలామృడియితే సమృద్ధమిరుక్కుమ్బడి, ౭“సవాసుదేవ! ఎన్దతువాసుదేవశరీరమెన్దపడియితే. (ఎన్నుడైమైయుమ్నీయే) ౮“యన్దైతేతస్యతద్ధనమ్” ఎన్నుమాప్పోలే ఇతేజేపరిమాఱక్కు శొల్లుమ్వారైయెన్న; నిత్యసూరికళడైయవిప్పడియన్దొవునై యసుభవిప్పతు. “మహ్నాకోశన్తి” ఎన్నిఱపడియే (వానేయేత్తుమెన్దిఱతు) (ఎమ్మవాళవరేతే) అనర్కళ తద్దో శేషత్వానురూపమా

జీ. అ. — అవధారణార్థమ్ (ఎన్నియవిత్తాది). (భగవత్కృతమల్లవితి) ౧“మత్వాపమేవాత్రనిమిత్తమానీత్”, ౨“శక్తేమదభ్యగ్రసంయాత్” ఇత్యాదిపత్. శూఢ్రత్తు - సమ్పాదిత్తు. “యానేయెన్దనతే” ఎన్నిఱవేవకారార్థమ్ (అవనుమిత్యాది). పకుత్తు-విభజిత్తు. “ఇరుద్రే ఎన్దతుక్కువాసనై (ఇప్పడియిత్యాది). ఉక్తార్థత్తుక్కుసంవాపమ్ (తీవినైయేమిత్యాది) పెరియత్తిరువన్దాతి. దుష్కర్తృత్వైప్పణ్ణినాక్ వ్యర్థయిరున్దువిట్టేనెన్దు పాశురార్థమ్. “వాళావిరుద్రే” ఎన్దతుక్కుభావమ్ (అహంసర్వమిత్యాది). “బుడిద్రే” ఇత్యస్యభావమ్ (ముడిద్రే త్యాది). “కోశ్నాళోకశ్లామ్” ఇత్యస్యభావమాహ (బరునాళైయిత్యాది). అత్ర ౧౦“యన్దుహూర్తమ్” ఇత్యాద్యనుసంధేయమ్.

“యానేనీ” ఎన్నిఱసామానాధికరణ్యమ్-శరీరాత్తభావనిబద్ధనమెన్దతిరువుశ్శమ్మబ్దే, ఇప్పడియొక్కమాకచ్చొన్న పేరుణ్డోవెన్న (అవమనురభవమిత్యాది). బృహదారణ్యకేచతుర్థేబ్రాహ్మణే, “తద్దైతత్వశ్చ బుషిర్వామదేవః ప్రతిపేదే అహంమనురభవంసూర్యశ్చేతిరదిదప్యేత్వీయవంపేదాహంబ్రహ్మాస్మితి”. ఏతత్ - బ్రహ్మ. పశ్యత్ - వామదేవః. బుషిః - అహంమనురభవంసూర్యశ్చాభవమ్-ఇతిప్రతిపేదప్రథమేంశే ఏకోనవింశే ప్రహ్లాదస్తోత్రమ్, “యత్రసర్వంయతస్సర్వంయస్సర్వంసర్వతత్త్వయః । సర్వగత్వాదనస్తస్యసవవాహమవస్థితః । వస్సర్వమహంసర్వం మయిసర్వంసనాతనే । అహమేవావ్యయోనస్తః” ఇత్యాది. ఏవంప్రయోక్తుమ్పేతుమాహ (అహంబ్రహ్మాస్మి త్యాది). సన్దమ్ - ప్రకారప్రకారిభావః, కార్యకారణభావశ్చ. “సవాసుదేవః” ఇతి - విక్రమేవహ్యభిధీయత ఇత్యతాహ (సవాసుదేవఇత్యాది ద్వితీయేంశేద్వాదశే, “జ్ఞానంవిశుద్ధంవిమలంవిశోకమశేషలోభాదినిరస్తసద్గమ! ఏకంసదైకంపరమఃపరేశస్సవాసుదేవోనయతోన్యదస్తి”. (యత ఇత్యాది). మహాభారతే ఉద్యోగపర్వణి ధృతరాష్ట్రోప్రతివిదురః, “త్రయఏవాధనారాజై భార్యాదానస్తథాసుతః । యత్రేనమధిగచ్ఛయన్దైతేతస్యతద్ధనమ్”, “వానేయేత్తుమ్” ఎన్నిఱతుక్కు - బరునాడాకవేత్తుఱి విత్త్యమమర్థం హృదినిధాయాహ (నిత్యసూరికళిత్యాది

అ. అ. వి. — ౧ “సమన్దరాయానచమాతురస్యా దోషానరాజ్ఞోనచరాఘవస్య । మత్వాపమేవాత్రనిమిత్తమానీద్వనప్రవేశేరఘనన్దనగ ౨ “భ్యాతఃపాంజ్ఞకృతజ్ఞశ్చసానుక్రోశశ్చరాఘవః । సద్వృత్తోనిరనుక్రోశశ్చకేమదభ్యగ్రసన్దయాత్” ఇతిపత్. — ౧౦ “యన్దుహర్తృత్వణంవాపి వాసుదేవోనచిన్ద్రతే! సాహనిస్తస్యహచ్చిద్రంసాభాన్తిసానచవిక్రియా”. — (అజ్ఞసన్దో అర్థతత్త్వమెన్నవితి) “అహమమ” ఇత్యేవహిసర్వేహంప్రతీతిర్వ్యవహరశ్చ, సకలజనసిద్ధప్రతీతివ్యవహారాభ్యాం హ్యర్థనిర్ణయ ఇతిప్రశ్నేసతీత్యర్థః.

ఈ, - ఎమ్మ తిరువడిమతిక్కుప్పడియానలజైయై. ౧ [బభూవబుద్ధిస్తుహరిశ్వరస్య] రావణనుమ్ స్త్రీక భుమాయి
రుక్మిణవిరుప్పైక్కణ్ణవాతే, తాను మొరుసముదాయత్తుక్కు క్కడవనాకై యాలేఱ్ఱజ్జ నేయిరుప్పతోరుబుద్ధిపిఱన్దము.
[యదీదృశీత్యాది] పై యల్, తానుమ్ స్త్రీక భుమాయిరుక్మిణవిరుప్పైప్పెరుమాభుప్పిరాట్టియుమాయిరుక్కు సంవది
త్రానాకిల్, ఇన్దనై శ్వర్యమ్ కులైయాతిరుక్కులాయ్దుక్కిడీర్. [ఇమాయథా రాక్షసరాజ భార్యాస్సుజాత మస్యేతి
హి సాధుబుద్ధేః] “శత్రుక్కుభుక్కుమ్ ననై వేణుమ్” ఎన్దిరుక్కుమ్ బుద్ధియైయుడై యవనుక్కు. (నీతేశెయ్ త) పిరా
ట్టియరుళిచ్చెయ్ తపడియే భన్ద శేషమామ్బడిపణ్ణిన. (నెడుమ్ శుడర్ చ్చోతి) రావణనైపరికరత్తోడోన్దు, కై యుమ్
విల్లుమానవీరశ్రీయోడేనిన్ద నిలై, అవిరోధికలైప్పొక్కినాప్పోలే యెన్నుడై యవిరోధికలై యుమ్ పోక్కు వేణు
మెన్దితార్. (తేతేలెన్దై) సప్పిన్దైప్పిరాట్టియోట్టైసంక్లేష త్తిల్ ప్రతిబద్ధక మ్బొక్కవమైయుమ్, శ్రీజనక రా
జాతిరుమకళళవిల్ అవలైప్పిరి త్రరావణనై ముడిక్కువమైయుమ్, అవర్ కలై యున్ క్కొక్క వేణ్ణా; పణ్డెయునక్కొ
యిరుక్కెయాలే; అప్పడియే “ఇవణవిరోధికలైప్పొక్కినమక్కొక్కినోమాకిల్ ఇనియెన్?” ఎన్దిరుక్కువాణ్ణా తే!
ఎన్నళవిల్. తేతేనెన్దు పాఠమానపోతు .. తెలియే నెన్నుతల్, తరియే నెన్నుతల్.

ఆనాత్ప్రయ్య వేణువతెన్నెన్దు (ఉక్పాన్నడిచ్చేర్ త్తొలై) ‘నిజ శెమ్మా పాతపట్టు తలై శేర్ త్తు’ ఎమ్మతొ
డన్దైన వర్ధన్దై త్తలైక్కుట్టుకితార్ (ఉక్పాన్నడి) కల్లుక్కుమ్ వైతన్యజ్ఞోడుక్కువల్లవడియన్దో? శేర్ త్తు -
‘శేర్ త్తు భవేణుమ్. ఒలై - నానినై న్దపోతేడ క్కెన త్తిరువడికళిల్ దివ్య రేణై యోచాతి శేర్ త్తు భవేణుమ్. అవ్వు
జీ-ఆ-చారః, “ఆహోవీర్యమహోద్ధైర్యమహోసత్త్వమహోద్యుతిః ఆహూరాక్షసరాజస్య సర్వలక్షణయక్తతా”. తత్ప్రసవమే, “బభూవబు
ద్ధిస్తుహరిశ్వరస్య యదీదృశీరాఘవధర్మ పత్నీ । ఇమాయథా రాక్షసరాజభార్యా స్సుజాతమస్యేతి హి సాధుబుద్ధేః”. * హరిశ్వరశబ్ద * తుశబ్దయో
రర్థమాహ (రావణనుమిత్యాది). తుశబ్దః - చాక్ష్. “ఇమాః - రాక్షసరాజభార్యాః - యథా, రాఘవధర్మ పత్నీ - ఈదృశీయది” ఇత్యన్వ
యః. “సాధుబుద్ధేః” ఎన్దతుక్కుర్థమ్ (శత్రుక్కుభుమిత్యాది). “శ్రీశానసదృశీభవేత్” ఎన్దతైప్పల్లి (పిరాట్టియరుళిచ్చెయ్ తపడియెన్ద తు)
నెడుమ్ శుడర్ చ్చోతి-మిక్కుపుకలై యుడైయవడినై యుడైయవ నే. ఇత్తల్ ఫలిత్తవర్ధమ్ (రావణనైయిత్యాది). పూర్వార్ధతుక్కుభావమ్ (అవి
రోధికలైయిత్యాది). తేతేలెన్దై-ఎన్దై తెలియేల్. ఎన్దై “ఎనక్కు ననైయేటివే” ఎన్ద విశ్వసియాతేయెన్ద పడి. “ఏతేలెన్దై” ఇత్యాదియై
యుమ్ కూట్టికొణ్ణు, “ఎన్దై” ఎన్దతుక్కుభావమ్ (సప్పిన్దైయిత్యాది). అవర్ కళో విరోధియైప్పొక్కినాప్పోలే యెన్నుడైయ వహాక్కొర
మమకారాదివిరోధికలై యుమ్ పోక్కినాయ్, అవ్వళవారెన్దై విశ్వసియాతే యున్దిరువడికలై యుమ్ అడైప్పిక్కు వేణు మెన్ద పడి. (ఇనియై
నైన్దిరుక్కువాణ్ణా తెన్నళవిల్) ప్రాప్తివర్ధనమాకప్పణ్ణి త్తరవేణు మెన్ద పడి. (తెయ్) నీయివ్వళవుమ్ పణ్ణినవిత్రాలే విశ్వసియే న్ద పడి.
తేతే - (తరియే) ఎన్దపోతు, “పయిర్ తేటిల్” ఎన్దల్ - “పయిర్ తరిత్తతు” ఎన్దతై యరుళిచ్చెయ్ వర్.

పాన్నడియెన్ద తు - పరిశుద్ధమానవడియెన్దాయ్, అత్తలే - (కల్లుక్కుమ్ వైతన్యమ్ కొడుక్కువల్ల వడియన్దో వెన్దు). ఇవిన్ద త్తిలే-౨-“య
త్పాదబ్జ పరాగపాళిరకరోత్పాపాణమేదీదృశమ్” ఎన్దతైయుమ్, ౩-“రామస్య పాద రజసాప్రకృతిం ప్రపేదే” ఎన్దతైయుమ్ కణ్ణుకొళ్ళతు.
ఆ-ఆ-వి.-౪-“కోదణ్డకోటివినివేళితబాహుదణ్డమాఖణ్డలాద్యమరపాతితపుష్పవర్షమ్ ఆయోధనక్షీతిరజఃపరిభాసరాజ్ఞమవ్యాధి నీతంఝుపతేరవ
సన్నశత్రోః” — “ఏతేల్” ఇత్యారభ్య, “నెడుమ్ శుడర్ చ్చోతి-ఉక్పాన్నడి శేర్ త్తు” ఇతిగాథామాత్రస్య భావపరమ్ (ఇవణ విరోధికలైప్పొ
క్కి యితివాక్యమ్). “బుమధసప్తకనిరసనలక్ష్మీదహనవత్ మధతాహాక్కొరమమకారాచాపాకరోః, తావతామాం నవిశ్వసే, త్వచ్చర
ణారవిన్దం ప్రాపయేతి భావాన్తరపరమ్ (సప్పిన్దైప్పిరాట్టియిత్యాదివాక్యమ్)” ఇతివచన్ద ని ఆయం భావోఽవతారికాయా సుతరాంసద్భచ్చతే.
— ఇవిన్ద త్తిలే-౨-“సశ్రేయాంసిబహూనిసందిశతువోవీరః కృపాత్మాశుచిః యన్నేత్రాఞ్చలరక్తిమాసమతనోదభ్యేకరాగ్రస్థితిమ్. యద్వీక్షా
నిమతానుజాయసదయం లక్ష్మీధిపత్యం దదాయత్పాదబ్జ పరాగపాళిరకరోత్పాపాణమేదీదృశమ్” ఎన్దతుమ్, ౩-“దుఃఖేసుఖేచరజవీరబ
భూవహేతు స్తాదృగ్విధేమహతిగాతమధర్మ పత్నీ ॥ యస్తాన్దుజేవరజసావికృతింగతాసా రామస్య పాదరజసాప్రకృతిం ప్రపేదే” ఎన్ద
తుమ్ కణ్ణుకొళ్ళతు.

శ్లో.—శవున్ పోరాతు. “ఇవనుక్కెల్లావుత్కర్నముమ్ పణ్ణిక్కొడుత్తోమ్, ఆకిలినియె?” ఎన్నవొణ్ణాతు. నీయెల్లావుయర్ త్రికళుమ్ పణ్ణిత్తద్దాలుమ్ నానెల్లాత్తాత్తుకళుమ్ పణ్ణిక్కొళ్ళే, ఎన్నెయ్ కైయిల్ కాట్టిత్తారాతో ధ్రియ వేణుమ్.

౧౦.

జీ-అ.—పాళి:-సమాహరి. అవ్వశవున్ పోరాతు - ఉక్పాన్నడిశేర్ తమాత్రమ్ పోరాతు. వివరణమ్ (ఇవనుక్కిత్తాది). “వేళేపోక వెణ్ణాన్తుమ్ విడల్” ఎత్తుక్కు భావమ్ (నీయెల్లావిత్తాది). విషయా న్నరజ్జశై నిన్నెత్తు వేణుపోకాతపడి యెక్కాలత్తిలుమ్ ‘విడాతోళ్ళియవేణుమెన్దు శబ్దార్థమ్. ఉయర్ త్రి - ఉత్కర్నమ్. తాత్తుకళో - విషయా న్నరజ్జశై విరుమ్ముకై ముతలానవై. ఎక్కైయిల్ కాట్టిత్తరకైయావతు - “ఉపాయా న్నరజ్జశై యన్తుత్తివారుమ్” ఎన్నై. వేళేళేళు మిత్తారభ్య, శోతి - ఎన్నై - వేళేళే; ఉక్పాన్నడి - ఒల్లై - శేర్ త్తు, వేళేళే పోక వెణ్ణాన్తుమ్ విడలిత్యన్వయః.

౧౦.

ప్ర-తి.— (పత్తామ్నట్టు) (వేళేళేళు మిత్తాది) (వీర్ కొళిలజ్జయై) సున్దరకాండే వీరోసపఞ్చాశే రాక్షసైర్బద్ధస్యరావణసమీపగత స్యహానూమతో భ్రాజమానంతంప్రతివిచారః, “భ్రాజమానం తతోద్భవస్త్వ హనూమాన్రాక్షసేశ్వరమ్ । మనసాచిన్దయామాస తేజసాతస్యమోహితో॥ ౧౬॥ ఆహోవీర్యమహోద్ధైర్యమహోసత్త్వమహోద్యుతిః ! ఆహోరాక్షసరాజస్య సర్వలక్షణయన్తతా ॥ ౧౭॥ యద్యధర్షోనబలవాన్ స్యాదయం రాక్షసేశ్వరః! స్యాదయం దేవలోకస్య సశక్ర స్యాపిరక్షితా॥౧౮॥” — తత్తైవ నవమే, “బభూవబుద్ధిస్తుహరీశ్వరస్య యదీదృశీరాఘవధర్మ పత్నీ । ఇరూయథా రాక్షసరాజభార్యా సుబ్రాతమ స్త్యేతిహిసాధుబుద్ధేః॥ ౭౨॥”

౧౦.

మ ణ వా శ మా ము ని క శో తి రు వ డి క శే శ ర ణ మ్.

తాత్పర్యము — సప్తిన్నపిరాట్టికిఁగాను బద్ధములగు ఏడువృషభములను సంహరించినవాఁడును అశ్రితవిరోధులగు రాక్షసులనుసంహరించి యుపకరించినవాఁడును వీరశ్రీచే నుజ్జ్వలస్వరూపుఁడునునైన ఓ! సర్వస్వామి! నాకు హితములను నేనెఱిగినవానినిగానన్నెంచక నీదివ్యపాదారవిందములయందు శీఘ్రముగ నన్ను జేర్చి విషయా న్నరములయందు రుచిలేకండునట్లు కటాక్షించినవాఁడవై నన్నెల్లప్పుడు విడువక నుండుము.

౧౦.

మూ.—విడలిల్ శక్కర త్తణ్ణై మేవల్ । విడలిల్వణ్ణురుకూర్ చ్చడకోపకళోల్ ।

కెడలిలొయిరత్తుల్ళివై పత్తుమ్ । కెడలిల్వీడు శెయ్యుజ్జిళర్వార్ కే॥

౧౧॥

ఆధ్వార్ తిరు వడిక శేశరణమ్.

అ.—(విడలిల్) ఇప్పడి యాధ్వారపేక్షిక్క, అపేక్షిత్రపడియే తిరుమలైయిలేపుకున్దరళి, ఆధ్వారోడే, తిరువాణ్ణియాధ్వా నోడుసంశ్లేషిత్రాప్పిలే యురుకాలుమపిరియాతపడి సంశ్లేషిత్రవెమ్మెరుమానైచ్చొన్న విత్తిరువాయ్ మొట్టివల్లారాధ్వార్ పెన్ ద్రపేణు పెణు వరెన్దితార్.

౧౧.

తిరుక్కురుకైప్పిరాన్బిళ్ళాన్బిరువడిక శేశరణమ్.

అన్వ.—విడల్ ఇల్ శక్కరత్తు (౩) అణ్ణై మేవల్ విడలిల్ (౬) వణ్ కురుకూర్ చ్చడకోపకళోల్ (౯) కెడల్ ఇల్ ఆయిరత్తు (౧౦) ఇవై పత్తుమ్ కిళర్వార్ క్కు కెడలిల్ (౧౧) వీడు శెయ్యుమ్. (౧౨)

విడుతల్, ఇల్లాత, తిరువాళీయైయుచ్చైయ, (3) స్వామియై, అప్పడియే మేవి, విడుతుమరల్లాత, (౬) మహాదారరాన, ఆహ్లాన్, ఆరుళిచ్చెయ్తతాయ్, (౯) ఇతిలన్వయితార్క్కు, అనర్థమ్, వారాతపడియాన, ఆయిరత్తుల్, (౧౨) ఇవైపత్తుమ్, సాదరమాకచ్చొల్లవల్ల వక్కుక్కు, అవిద్యాద్యనర్థగన్ధరహితమాన, (౧౫) మోక్షానందై, పణ్ణిక్కొడుక్కుమ్. (౧౭) కిళర్తల్-శొల్లతల్. *కిళత్తియాయ్ ఉద్యోగమాకవుమ్. ఇతు-కలివిరుత్తుమ్.

౧౧.

వాదికేసరిఅమ్మడియమణవాళన్చీయర్ తిరువడికశేశరణమ్.

అర్థము.—విశ్లేషము లేని చక్రాయుధముకల (3) స్వామిని బొంది విశ్లేషమునుసహింపని (౬) మహాదారులై కురుకూరికినిర్వాహకులైనయాహ్వాన్లు సాదించిన (౯) అనర్థములు రాకుండునట్లు పేయిపాశురములలో (౧౨) నీపదిపాశురములు శ్రద్ధతోననుసంధించువారికి అనర్థగన్ధములేని (౧౫) మోక్షమును బుట్టించును. (౧౭)

౧౧.

ఈ-నిగమత్తిల్-ఇ తిరువాయ్మొళియైయభ్యసిక్కువల్లార్ ఇతిత్తోన్నప్రాప్యతై ప్పెఱువరెన్నితార్.

“నామ్విడుకితోమ్” ఎన్ఱత్తిశ్చైవణ్ణుకిఱతె? నామొరువరై యుమ్ విడోజ్జాణమ్” ఎన్ఱై యిల్లైరు వాళీయైక్కాట్టినాన్. (విడలిల్ శక్కురత్తణ్ణల్) ఒరుకాలుమ్ విడతతిరువాళీయైక్కైయిలే యుచ్చైయసర్వేశ్వరనైక్కవిపాడిన్దు. (మేవల్ విడలిలిత్యాది) అవణ్ స్వభావత్రా లేకట్టిఅవనై ప్పిరియిల్లరియాతపడిపరమోదారరాన ఆర్వారరుళిచ్చెయ్తతార్. వణ్ణైయావతు - ఇవ్వనుభవత్తుక్కు ప్పాశురమిట్టుసకరిత్తవుపకారమ్. (కెడలి లాయిరమ్) ఇవాత్తావుక్కునర్థగన్ధమ్ వారాతపడిహితతైయారాయ్నరుళిచ్చెయ్తతతితుతాన్. అవన్ద్రీలిప్పత్తుమ్ - కిళర్వార్క్కు - కెడలిల్ వీడుశెయ్యుమ్. “వరిల్ పాకడే, కెడిల్ తేడే” ఎన్ఱైరుక్కైయన్ఱి క్కేశ్రద్ధధానరాయరుప్పార్క్కు - అనర్థగన్ధరహితమాయ్, అహజ్కారమమకారజ్జలై యుచ్చైత్తన్ఱిక్కే. “తనక్కేయాకవేణుమ్” ఎన్ఱై ఇవర్ ప్రార్థితపడియే ఇవాత్తావినుచ్చైయస్వరూపానురూపమానవేన్ద్రై ప్పణ్ణిత్తురుమ్.

ముతత్వాట్టిల్ - కాయికనూనవేన్ద్రై యపేక్షితార్; ఇరణ్ణామ్బాట్టిల్ - మానసమానవేన్ద్రై యపేక్షితార్; మూన్ఱామ్బాట్టిల్ - వాచికమానవేన్ద్రై యపేక్షితార్; నాలామ్బాట్టిల్ - స్వరూపానురూపమానప్రాప్యతైనిష్కర్షితార్; విన్దామ్బాట్టిల్ - నీరారాయిప్పేన్ద్రై యపేక్షిత్తిరెన్ఱ; నానారాయిడుక, ఉన్ఱై యనుభవిత్రుమక్కిముప్పడి పణ్ణియరుళవేణుమెన్ద్రార్; ఆతామ్బాట్టిల్ - త్రివిధకరణజ్ఞభామునై ౩ప్రీతిపురస్సరమాకవనుభవిక్కుమ్బడి పణ్ణియరుళవేణుమెన్ద్రార్; ఏన్ద్రామ్బాట్టిల్, అప్పడిశడక్కెనచ్చెయ్యామైయాలేయిన్నాతానార్;

జీ-అ.-నిగమమ్ (విడలిలిత్యాది) “కిళర్వార్క్కు-కెడలిల్ వీడుశెయ్యుమ్” ఎన్ఱైత్తప్పేన్ద్ర వనతారికై. ఇతిత్తోన్నప్రాప్యమావతు-స్వాన్ధతాగన్ధరహితమానవేన్ద్రై పడి.

“వేత్తుపాకవెణ్ణాన్ఱుమ్విడల్” ఎన్ఱవనన్ద్రమ్, “విడలిల్ శక్కురత్తణ్ణల్” ఎన్ఱప్రయోగిక్కిఱవరుచ్చైయహర్దభావమ్ (నామ్విడుకితోమిత్యాది). అతావతు-తిరువాళీయై విడిలన్ఱో, ఉచ్చైవిడలావత్తెన్ద్రపడి. అవణ్ స్వభావత్రా లే - విడలిల్ శక్కురత్తణ్ణలానవన్ద్రాన్ స్విభావత్రా లే. మేవల్ - మేవియెన్ద్రాయ్, కిట్టియెన్ద్రపడి. “(పిరియిల్లరియాతపడియెన్ద్రాయ్) ‘విడలిల్’ ఎన్ఱతుక్కు-విట్టాలుళరాకమాట్టాతపరెన్ఱుతోన్ద్రుకిఱతు” ఎన్ఱ్ఱుకప్పణ్ణార్ నిర్వాహమ్. విడలిల్ - “విడుతుమరల్లాత” ఎన్ఱైయిలర్థమ్. స్వాన్ధతైయన్ద్రమాకైయాలే (అనర్థగన్ధమ్ వారాతపడియెన్ద్రు. కిళర్వార్క్కు-శ్రద్ధధానరాయభ్యసిప్పార్క్కు. కిళరుక్కై-శ్రద్ధధానరాయచ్చొల్లుకై. “కిళర్వార్క్కు” ఎన్ఱతుక్కుమ్, “కెడలిల్ వీడు” ఎన్ఱతుక్కుమ్ తాత్పర్యమ్ (వరిత్తోకడేనిత్యాది). కిళర్తల్-శొల్లతలుమ్, ఉద్యోగిత్తలుమ్. ఆరాయిడుక - ఆరానాలుమా

* ఆరుమ్బుదత్తినాలుమ్ అకారాదియాలమ్, కిళర్తలే - ఉద్యోగమాయరుక్కు - “కిళత్తియాయ్” ఎన్ఱ - వికారకల్పనత్తుక్కు - సయోజనమతీయవేణుమ్.

చ్చువాడును, అమృతరసధ్యానమ్ - అమృతమువలె భోగ్యముగఁబ్రకాశించువాడును, అత్తార్పణార్పణమ్ - అత్తసమర్పణమునకుఁదగినవాఁడునైన, చక్రపాణిమ్ - చక్రాయుధమునుధరించిన భగవంతుని, వృతపరిచరణమ్ - కోరబడినదాస్యముకలవానినిగా, జగద-సాదించిరి.

వ్యా. — (శ్రద్ధయస్వాస్థ్యీయోగమ్) నిక్షేప్తసాతపణ్వుత్తల శేర్త్తు - ప్రార్థనీయమాన తన్వరువడికల్ సమ్మన్తతైయుడైయనుగాయ; (శుభమతికరదమ్) నిక్షేకక్రూల్ యానెయ్తణ్ణానక్రైతా - తన్వరువడికల్ ప్రాపిక్కుమ్మడిక్కిడానజ్ఞానమాకిఱ కైయైక్కిడుక్కుమనుమాయ; (స్తోత్రసామర్థ్యహేతుమ్) నిక్షేకక్రూల్ యానెయ్తణ్ణానక్రైతా - తన్వరువడికల్ సర్వకాలత్రిలుమేత్తుకైక్కు సామర్థ్యతైఱుజ్ఞాక్కుమనుమాయ; (స్వాస్థీకాలోపకారమ్) తనక్కేయాకవైక్కిక్కుమితే - స్వాస్థ్యమాకవేయుపకరిక్కుమనుమాయ; (స్మృతిశ్రమితాన్యాసరమ్) మఱిప్పొన్న్దియెన్దుమ్ - స్వవిషయస్మృతియాలే యన్యవిషయాదరతైశమిష్పిక్కుమనుమాయ; (ప్రీతివశ్యమ్) ఎన్దుఱిక్కిన్దున్దువణ్ణ - స్వవిషయత్రిలే ప్రీతియైయుడైయవేర్ కళుక్కు వశంవదనుమాయ; (ప్రాప్తాకాలాక్షమత్వప్రదమ్) వారాయ్కాతి పావలమలర్ క్కీన్దువేరా లేయాన్ వన్దడైయుమ్మడి-స్వప్రాప్తియిలే కాలత్తే సక్షమనాకాతపడి పణ్ణమవనుమాయ; (అమృతరసధ్యానమ్) తవిమలర్ విజ్ఞాన్మమెన్దుక్కారక్కియే - అమృతమైలే యత్వన్తమ్భోగ్యమాకప్రకాశిక్కుమనుమాయ; (అత్తార్పణార్పణమ్) యానెయ్తణ్ణానక్రైతా - తన్వరువడికల్ సమర్పణయోగనుమాయ; (నైముఖ్యాద్వారయన్తమ్) ఎన్దైయున్ సాన్దడిచ్చేర్ త్తొల్లవే కేపాక వెణ్ణాన్దుమ్విడలే - ఆత్మతత్వత్వతిరువడికల్ నిన్దుమ్ముగూరాయ్ పొక్కి కాతపడి పణ్ణమవనుమాయుక్కిఱ పెమ్మెరుపానై, “ఎమ్మావీడు” ఎన్దిదశకత్తిలే కైక్కిర్యోద్దేశ్యభూతనాక ఆహ్వారరలియ్తా-రెన్దితార్.

౨౦

వేదాన్తాచార్యర్ తిరువడిక శేశరణమ్.

తాత్పర్యము. — సర్వస్వరూపుడు, (౧) ఆత్మతులచేఁబ్రార్థింపఁదగిన తనపాదారవిందములసంబంధముకలవాడనియు, (౨) తనపాదారవిందములనుఁందుటకు జ్ఞానమనియుడిచి స్తమున నవలంబముగనిచ్చువాడనియు, (౩) తనపాదసద్దములను స్తుతించునట్లు సామర్థ్యమును నాతఁడుఁబ్రాప్తాదింపవాడనియు, (౪) సామర్థ్యముగనుపకరించువాడనియు, (౫) స్వవిషయకస్వరణచేనితరవిషయములయందాదరమునుబోగొట్టువాడనియు, (౬) తనయందుఁ ప్రీతికలవారలకు స్వాస్థీనుడనియు, (౭) తననుబొందుటకు త్వరనుబుట్టించువాడనియు, (౮) ధ్యానించునప్పుడమ్మనుపతే భోగ్యభూతుడనియు, (౯) అత్తసమర్పణమునకు యోగ్యుడనియు, (౧౦) తనపాదములనువిడిచి విముఖులై పోకుండునట్లు ఆత్మలనుమువాడనియు వానికల్యాణగుణములను నీతిరువాయ్ మొట్టి సదిపాఠములచే సాదించుచు భగవంతుడు కైంకర్యోద్దేశ్యభూతుడనిగ్రహించిరి.

౨౧.

తి.నూ. — ఎమ్మావీడుమ్ వేణ్ణావెన్దనక్కు, ఉన్దొల్లియే. అమ్మావమైయు మెనవాయ్ న్దురై త్తెన్దుడై యపాన్ద్రీముతలమాఱ్మలర్ త్తొల్లియై శూడి. క్కీన్దు మైయల్ మునెన్దేకిళర్.

౧౯॥

అర్థము. — అమ్మా! - ఓ! స్వామీ!; ఎన్దనక్కు - నాకు, ఎమ్మావీడుమ్ - సర్వప్రకారములచే బరివూర్ణమైన మోక్షమును, వేణ్ణా-ము. ఉన్దొల్లియే - నీపాదయుగళమే, అమ్మైయుమ్ - అమరియున్నది. ఎనవాయ్ న్దు-అనిసమీపించి, ఉన్దైత్త - సాదించిన, నమ్మడైయ-య్యుక్కు, పాన్ద్రీముతలమ్ - సమ్మత్తుకుఁగారణభూతులగు, మాఱ్మ - ఆహ్వాన్యయొక్క, మలర్ త్తొల్లియై - పద్దములపంటిపాదయుగళము, శూడి - (శిరోమాలగాఁ)ధరించి, క్కీన్దు మైయల్ ము - నీవతనువిడిచి, నెన్దే! - ఓ! మనసా!; కిళర్ - వృద్ధిసొందుము.

౧౯.

అవ. — (ఎమ్మావీడుమ్) ఇతిల్ - ప్రాప్యనిష్కర్షమ్ పణ్ణిపాపర తైయనునది త్రయళిచ్చయ్ కితార్. ఎజ్జనెమెన్దిల్; పిఱర్ క్కు-నక మోక్షప్రదణ” ఎన్నమ తైయనుపదేక్కిఱవళిల్, ముతల్, నడువు, ఇఱుబి, ఇవర్ మోక్ష తైళ్ళాఘిత్తుక్కిన్దు పేకుకైయాలే, “ఇవక్కు మోక్ష స్తుతై యపేత్తై గూయుగున్దను” ఎన్దిశ్వరన తైక్కిడుక్కుప్పక, తమక్కుకప్పాక త్తరుమ్ మోక్షము మహాజ్ఞానగర్భమాకైయాలే పుగుపాన్ద్రమ్” ఎన్దు అత్తై క్కీన్దు; “పరమపదస్థనాయ్ సుభిక్కువుమామ్, సంసారస్థనాయ్ దుఃఖిక్కువుమామ్ ఎనక్కతిలారునిర్బద్ధమిలై, ర్ క్కున్దుపాన్ద్రమకు వే యెనక్కునడిచామ్మడిపణ్ణియరుగేవేణుమ్” ఎన్దుస్వప్రాప్తతైనిష్కర్షిక్కిఱ *ఎమ్మావీటిలర్ తై “ఎమ్మావీడుమ్ వేణ్ణా” తొత్తి యరుళిచ్చయ్ తార్ నె.

౧౯

వ్యా.—(ఎమ్మావీడుమనేజ్జావెత్తనక్కువ్వాళిజైయేయవ్వువమైయుమెనవాయ్ న్దురైత్త) ఎవ్వకై యాలుమ్ విలక్షణమానమాత్తుమ్ వేజ్జా, శేషభూతనానవెనక్కు ౧ “యావన్న చరణా - శిరసాధారయమ్యమి” ఎన్నుప్పడిశేషియానదేవరుడైయ అజ్ఞియగళమేయమైయుమెన్దు ఉభయానుగుణమాక ముక్తియైయారాయ్ న్దుతలై శేరనిప్పర్ని త్తరుళిచ్చెయ్ త. వాయ్ న్దు - ఇవ్వర్ త్తలైపానున్దియెన్దుమామ్. ఇతు -* ఎమ్మా వీట్టెయిడియేతోడజ్జి అజియైత్తిపడి; నిన్ శెమ్మాపాతపఱ్వుత్తలైశేర్ త్తు” ఎన్దుతోడజ్జి, “ఉన్ పాన్ న్దిచ్చేర్ త్తు” ఎన్దు శేతలైక్కట్టుత్తానిరు ప్పతు. “తాళిజైయే” ఎన్దైయారే - “తనక్కేయకవెన్దొక్కొళుమితే” ఎన్దుతునూచితమ్; తిరుముడియైత్తిరువడికళుక్కుపాదపీకమాక్కుకిఱ తత్తన్దుపారతన్దు) యిమితే. (తమ్మడైయవాత్తుముతలామాఱ్) నమ్మడైయస్వరూపానురూపమానసమ్మత్తుకడియామాఱ్. ఆఱ్విరుడైయ వాఱ్విక్కడి ౨ “తనియేన్ వాత్తుముతలే” ఎన్దిఱవీశ్వరనాయరుక్కుమ్, ఇవరుడైయవాఱ్విక్కడి ఆఱ్విరాయరుక్కుమ్.(మలర్ త్తాళిజైకూడి) ౩ “కోలమామెన్ శెన్నిక్కుకమలమన్నుకురైకత్తరే” “పాతపఱ్వుత్తలై శేర్ త్తు” ఎన్దిఱపడియే శెవ్విళ్ళూచ్చుడువారైప్పలే పూప్పొన్దు అడియిజైయైచ్చుడి. (శీర్త్తైయల్ గునెచ్చేకిళర్) తదితరసేవైయాకిఱతాత్తుచ్చియల్ గు ఆఱ్విరోసేవైయారేస తైప్పెల్ గు మనస్సే! మయక్కామల్ మేన్దేలనక్కిళ్ శర్ న్దుపోరు.

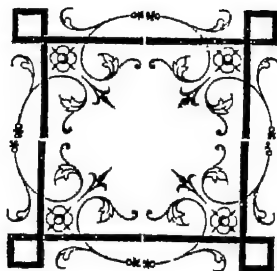
౧౯.

పెరియజీయర్ తిరువడిక శ్లేశరణమ్.

తాత్పర్యము.—ఓ! సర్వస్వామి! సాలాక్యసారూప్య సామిప్య సాయుజ్యములనియెడి సర్వప్రకారములచేఁ బరిపూర్ణమైనను మోక్షము నాకపేక్షితము కాదు; సద్బోధిక సేతములైన నీపాదారవిందములే నాకపేక్షితములు, అని యీతిరువాయ్ మొళియందు నిష్కర్షించి సాదిం చిన యాఱ్విర్లయొక్క దివ్యపాదారవిందములను శిరసావహించి, ఓ! మనసా! ఇతర సేవయనియెడి నీచతనువిడిచి వైపైయభివృద్ధి నొందుము.

ఇరణ్డామ్బత్తిల్ - ఒన్న తాన్దిరువాయ్ మొళి మున్ శ్రిన్ శ్రి.

ఆక - తిరువాయ్ మొళి-౧౯—పాట్టు-౨౧౧.

శ్రీః

అథ్వాన్ తిరువడిక శేషరణమ్.

ఎ మ్మెరుమానార్ తిరు వడిక శే శ రణమ్.

తిరువాయ్ మొట్టి. — ఇరణ్డాన్బుత్తు. పత్తాన్దిరువాయ్ మొట్టి ౧-పా-కిళరోలి వ్యాఖ్యానజ్జల్.

మూ. — కిళరోలియిళమై కెడువతన్నన్మమ్ । వళరోలిమాయోన్దరువియకోయిల్ ।

వళరిళ మ్మొట్టిల్ శూన్ మాళిరుజ్జోలై । తళరిళరాకిత్తార్వత్తుశతిరై ॥

౧౩

ఆ. — (కిళరోలి) ఇప్పడి తమ్మాడుకలవరళిన వెమ్మెరుమాన్ నివ్వరుళిన తిరుమలైయై యనుభవిక్కితార్.

యాతొన్దిరై నివ్వరుళుకై యాలే అట్లు తైవోలైపాలి వెమ్మెరుమానుడైయ తిరువుడమ్మ అతిశీతళమాయ్ అతివర్ధిష్టానానవౌజ్జ్వల్యయా వనాది కల్యాణగుణజ్జలైయై డైత్రాయ్ బిల్లు, అజ్జ నేయిరుద్దతిరుమాలిరుమ్ శోలైయై, ఉడ్లభుక్కుకరణపాటవముళ్ళపాళే ఉడ్లభుడైయ క్లేళమెల్లామ్ తిరుమ్మడి శెట్ట భుజియుజ్జల్; ఇతు పరమప్రాప్యమెన్దితార్.

౧౪

పన్న. — పత్తాన్దిరువాయ్ మొట్టియిల్, కీడ్ - పురుషార్థతయా నిర్మితమానవత్వస్త పారతన్త్ర్యయుక్తమాయరుస్తుళ్ళ కైజ్జర్వతై యివరవేక్షిత్తపడియే, కాలవిశమ్మమ్మిటవాతపడి యిక్లేకొడుత్తరుళుకై క్కాక తైఱ్ఱుత్తిరుమలైయై యెఱ్ఱున్దరుళినిఱ్ఱిఱపడియై ప్రకాశి ప్పిక్కక్కొడ్లత్వస్తహుప్త రామ్; అడ్లకరుడైయ వౌజ్జ్వల్యతైయమ్, ఆళిరూప్యతైయమ్, ఔదార్యతైయమ్, రక్షకత్వతైయమ్, రక్షణో పకరణం తైయైయమ్, అశ్రితవ్యామోహతైయమ్, ఆవత్సఖత్వతైయమ్, ఆశ్రతానుకూలతయైయమ్, విరోధనిరసనశీలతైయైయమ్, జ్ఞాన ప్రదత్వతైయైయమ్ సన్నిత్తు, “ఏవంవిధనాన ప్రాప్యభూతహ్వానుమ్ విరుమ్మమ్మడియాన తిరుమలైయేపరమప్రాప్యమ్” ఎన్దు నిమ్మర్నిత్తు, ముత లిట్టెన్దుపాట్టాలే - తిరువుళ్ళతైయమ్, మేలిట్టెన్దుపాట్టాలే - శాకికైయైఱ్ఱుత్తు అవన్ భోగ్యతైయైయపడేత్తు ముడిత్తరుళుకితార్.

౧౫

అప్ప. — కిళర్ ఒళి ఇళమై (౩) కెడువతన్నన్మమ్ వళర్ ఒళి (౬) మాయోన్ మరువియ కోయిల్ (౯) వళర్ ఇళమ్ పొట్టిల్ (౧౨) శూన్ మాళిరుజ్జోలై తళర్వ (౧౫) † ఇలరాకి శార్వతే శతిర్. (౧౮)

పన్న. — ముతతాన్బట్టిర్, నిరతిళయాజ్జ్వల్యవిశిష్టనాన సర్వేస్వరక్ విరుమ్మిన తిరుమలైయై ప్రాప్యమెన్దితార్.

కిళర్ న్దువరుకిఱ, జ్ఞానాజ్జల్యత్తుక్కు యోగ్యతైయైఱ్ఱాన, యావనారమ్మరూపమానవిళమై, (౩) విషయాన్తరగతమాయ్ క్కాడువత ఱ్కుమున్నే, ఆశ్రితార్థమాక విక్లేయెఱ్ఱున్దరుళినఱిన్దు వళర్ న్దువరుకిఱ, శీలసౌలభ్యాది గుణోజ్జ్వల్యతైయైయైయ, (౬) ఆశ్చర్యరూపనానసర్వే శ్వరక్, పూరున్దివర్తిక్కిఱ, దివ్యస్థానమాయ్, (౯) వళరానిఱ్కుచ్చెయ్తే, ఇళమైయైయైయైయ, పొట్టిల్కళారే, (౧౨) శూన్బుట్టు, అత్తారే “మాలిరుమ్ శోలై” ఎన్దు తిరునామమాన తిరుమలైయై, ప్రయోజనాన్తరసమ్మన్దమాకిఱతళర్ త్తి, (౧౫) అల్ బిల్లు, ప్రాపిక్కుమతుకే,

† ఈ పొట్టిన్దుపాట్టాల్ “ఆకిచ్చార్వతు” ఎన్దుపాళమ్.

శతీర్. (౧౨) “ ఇతొట్టియ ప్రయోజనా నరముణ్ణు ” ఎట్టిరుక్కై - ఇళమైయెన్ఱుకరుత్తు. చేతనర్ ౧ * బాల్యత్తిలేవివేకాత్తక్క, శాయ్ కొణ్డనన్యప్రయోజనరాయ్ ప్పల్దు మితుశతితేయెన్ఱు తద్దిరువుళ్ళైక్కై త్తురైత్తారాయరుక్కిఱుతు. ౧.

అవతారిక. — క్రిందితిరువాయ్ మొట్టియందు నిష్కర్షింపబడిన ప్రాప్యమును బొందుటకై తిరుమాలియన్ఱులయనియెడి తిరుమలను నా ట్టొన్ఱొశ్రయించుచున్నారు. ౧.

అర్థము - వర్ధిల్లుచున్న జ్ఞానమునకు (యోగ్యతకల) చిన్నతనము (3) చెడిపోవుటకుమునుపు పెరుగుచున్న కాన్తికల (౬) ఆశ్చర్య భూతుడైన (సర్వేశ్వరుడు) అమరియున్న జ్ఞానమును (౯) పృథ్వికొందియున్నను లేతవియైన తోటలచేసమృద్ధిమైన (౧౨) మాలియన్ఱులయని యెడి తిరుమలను (ప్రయోజనా నరసంబంధమనియెడి) అనర్థము (౧౫) లేనివారై పొందుటయే చాతుర్యము. (౧౨). ౧

ఈ. — కీర్త ౨* ఎమ్మావీట్టిలేనిష్కర్ని త్తప్రాప్యమ్ వెలుకైక్కు త్తిరుమలైయై యాశ్రయిక్కితార్, ఎన్ఱుఆళవన్దారరుళిచ్చెయ్ తారాక త్తిరుమాలై యాన్డాన్ పణిక్కుమ్మడి. ఎమ్మెరుమానార్, ‘అజ్జనల్ల, ఇవర్ పాట్టుత్తొలుమ్ 3 ‘బల్లై’ ౪ ‘బల్లై’ ఎన్ఱుమ్, ౫ ‘కాలక్కళివుళెయ్యేల్, ఎన్ఱుమ్ - త్పరిక్కప్పక్కవాతే, ‘నవ క్కుముటినిత్తునాముమివర్ కారియన్ఱొయ్యక్కడన తాకవఱులియిట్టాల్, ‘శరీరసమన న్దరమ్ వేఱుతప్పాతు’ ఎన్ఱు టుతియిట్టిరుక్కలాయరుక్క. ఇవరిప్పడిత్పరిక్కిఱుతు ఇళ్ళరీరత్తోడేనామడిమెకొళ్ళవేణుమెన్ఱుపోలే యిరున్దతు ఇనియివర్ కునామ్ నిన్ఱై త్తవడి పరిమాఱుకైక్కే కాన్తమానదేశమేతో, ఎన్ఱు ౬* శాలత్తాడేనడన్ఱుక్కిప్పార్ త్తువరచ్చెయ్ తే, ఇన్విడమ్ శాలవ కాన్తస్థలమాయరున్దతు. ఎన్ఱుతిరుమలైయిలే సన్నిధిపణ్ణియరుళి, నాముమక్కు ముకన్దరకై కాకవన్దనిన్ఱొమ్, నీరిజ్జేవన్దనిన్ఱై త్తవకై కళిల్లామ్ పరిమాటియనుభవియుమ్, ఎన్ఱు తెలుక్కిత్తి మలై యిలేనిట్టిఱునిలై యైక్కాట్టిక్కొడుక్క, ఇవరుమత్తైయనుసన్ధిత్తు; భగవాన్ ప్రాప్యనానాల్ అవ్ వర్ త్తిక్కుమ్ దేశముమ్ ప్రాప్యమాకక్కడవతిత్తే; అత్తలే, తిరుమలై యోడు, అత్తోడుశేర్ న్దరియన్ఱై యోడు పుఱుమలై యోడు, తిరుప్పతియోడు, పోమ్ పట్టియోడు, ‘పోకక్కడవోమ్’ ఎన్ఱుతుణియుమ్ తుణివోడువాళియ అప్రాప్యాన్దరతమా యనుభవిత్తు ఇనియ రాకీతార్” ఎన్ఱు.

డి-ఆ. — కిళిరొలిప్రవేశే, 2 “ శార్వతుశతీర్ ” ౩ “ అన్దవతుతిఱుమ్ ” ఇత్యాదియైప్పల్దు ప్రాపకపరమాక వాళవన్దార్ నిర్వాహక “ ఎఱువతుపయన్ ” ఇత్యాదియైప్పల్దు ప్రాప్యపరమాక వెమ్మెరుమానార్ నిర్వాహమ్. నమక్కుమటివిత్తెన్ఱు - ౯ “ తనక్కేయాక ఇత్యాదియైప్పల్దు. ౧౦ “ విశలిల్ శక్కర త్తణ్ణై ” ఎన్ఱైప్పల్దు (నాముమివర్ కా క్కమ్ కెయ్యక్కడతాక వఱుతియిట్టాలెన్ఱు) శా వ కాన్తస్థలమెన్ఱు వివత్తిలే - ౧౧ “ ఆయిరమాఱుకళుమ్ ” ఇత్యాద్యనుసన్ధియమ్ పాట్టుక్కళిక్రప్రమేయమ్ (భగవానిత్యాది). అయ్ మలై-ఆళల్ మలై, ఆతావతు - తత్సమ్మన్ద మేనిరూపకమాకచ్చేర్ నిరుక్కిఱుమలైయెన్ఱు పడి. పుఱుమలై-తత్సమీపస్థితమానమలై. ఇనియరాకీక రెన్ఱుతుక్కు-ఇనియరాయ్ పరోపదేశమ్మణ్ణుకితా రెన్ఱుమాట్టిక్కొళ్ళుతు

ఆ ఆ-వి. — ఆళవన్దార్ నిర్వాహత్తుక్కు - ౯ “ కిటి ” ఎన్ఱిఱుపదత్తిలేనోక్కు. — తిరుమలైయిల్ నిలైయైక్కాట్టిక్కొల్ల నాకీర్, అవనైయనుభవిక్కిఱుమాత్రమన్ఱిక్కితిరుమలైయతలానవత్తై చొన్ఱియన్ఱైయిక్క చొన్ఱిలువానెన్ఱెన్ఱు (భగవాన్ ప్రాప్య నారెన్ఱుతోడన్ఱి).

తిరుచ్చనవిరుత్తమ్ - నూల్ ముప్పన్నిరణ్ణామ్మట్టు. వాళొకళాకినాళొకళొ శ్లెన్దోయ్ మైవన్తి మూప్పెయ్తి. మాళునాళతాతాల్ పణ్ణి వాల్ తైన్న్జి మే. ఆళతాకునన్దైయ్త్తునన్దొర్ నత్తన్న్జి యమ్. మీల్వీలాతపోకనల్ కేణ్ణుమాలైపాతమే.

తాత్పర్యము.—ఓ! మనసా! నీకు జ్ఞానమభివృద్ధినిండుటకు యోగ్యమైన యావనారంభము విషయాన్తరములయందాసక్తమై చెడి పోవుటకుమునుపే నీవు ప్రయోజనాన్తరములను విడిచి నిరతిశయసుందరదివ్యమంగళవిగ్రహవిశిష్టుడైన సర్వేశ్వరుడు వేంచేయున్న తిరు మాళిరుణ్ణోలనుబొందుము; ఇదియే నీకు బరమపురుషార్థము.

మూ.—శతీరళమడవార్ తాల్ చ్చియై మతియాతు. అతిర్ కురల్ శబ్ద త్తమ్మకర్ తన్దోయిల్.

మతితవన్ కుడుమి నూలిరుణ్ణోలై. ప్పతియతువే త్తియెమ్మవతుపయనే ||

౨॥

ఆ.—(శతీరళమడవార్) ప్రాకృతవిషయద్వితీయ ప్రావణ్యతైవిట్టు, ప్రతికూలస్పృహయభేదకమాన దివ్యధర్మనియెయ్యడైత్తాన శ్రీపా ఞ్చజన్యతైయెన్దొకైయా లేనిరసధికమానవత్తుకై యుడైయనాయ్, అత్తా లే “అమ్మకర్” ఎన్నుమ్ తిరునామ తైయ్యుడైయనాన వెమ్మెరుమానుక్కు క్కొయిలాయ్, పరిపూర్ణచన్ద్రమణ్ణులత్తా లే యలక్కుతమానశిఖరబద్ధతైయ్యుడైత్తాన తిరుమాళిరుమ్మోలైప్పతియై త్తియెమ్మబ్బో; అతువే పరమప్రయోజనమెన్దితార్.

౨.

అన్య.—శతీర్ ఇళిమ్ మడవార్ (౩) తాల్ చ్చియై మతియాతు అతిర్ కురల్ (౬) శబ్దత్తు అమ్మకర్ తన్దోయిల్ (౯) మతి తవన్ కుడుమి (౧౨) మాళిరుణ్ణోలై పతి అతు (౧౫) ఏత్తి ఎమ్మవతే పయన్. (౧౮).

పన్నీ.—అనన్తరమ్, అమ్మకరుడైయ తిరుమలైయోడు శేర్ న్ద తిరుప్పతియై యేత్తుమతే ప్రయోజనమెన్ది తార్.

అర్థానురూపమాకవుమ్ స్వదోషత్తుక్కిడాకవు మెతుక్కియ్యుడమ్మొడుక్కుజ్జాతిరైయ్యుడైయరాయ్, ఇళిమైయా లేమతిమయక్కి శ్లెన్దామైవోన్దవిరుక్కుమ్, ప్రీకళుడైయ, (౩) తాల్ చ్చివోల్ దవిరుక్కుముక్తిచేష్టితాదికళై, ప్రీతిపణ్ణాతే, సంక్షేపజనితప్రీతియా లేముక్కుజ్జాతి, (౬) శ్రీపాఞ్చజన్యతైయ్యుడైయరాకైయా లేనిరతిశయ సాన్దర్యతైయ్యుడైయ, అమ్మకరుక్కు, ఆసాధారణస్థానమాయ్, చన్ద్రనానవక్, తవమ్మ ష్డియోజ్జిన, శిఖరశిఖైకళైయ్యుడైత్తాన, (౧౨) తిరుమలైయిల్, తిరుప్పతియాకిణ, ప్రసిద్ధఫలతై, (౧౫) స్తోత్రమృణ్ణి, ఉచ్చిత్రాకైయ్, ప్రయోజనమ్. (౧౮) ఇతువుమ్ - నెణ్ణునోక్కియ్యురైత్తల్.

౨.

అర్థము.—చాతుర్యముకలవారును యావనముకలవారునునైన స్త్రీలయొక్క (౩) నీచవ్యాపారములను గౌరవింపక గంభీరశబ్దముకల (౬) శంఖమునుధరించిన అమ్మకరికి వాసస్థానమును (౯) చంద్రుడు ప్రాకునట్టి శిఖరములకల (౧౨) మాళిరుణ్ణోలయందు తిరుపతియనియెడి ప్రసిద్ధఫలమును (౧౫) స్తుతించి ఉజ్జీవించుటయే ప్రయోజనము (౧౮).

౨.

ఈ.—ఇరణ్ణామ్మట్టు. తిరుమలై యోడు శేర్ న్ద శ్రీపతియైక్కిట్టుకై యే పరమప్రయోజన మెన్ది తార్. అన్దిక్కే తిరుమలైతన్నైయ్ శొల్లుకిఱతాతల్. అన్దిక్కే, తిరుప్పతియైయాతల్.

టీ.ఆ.—ఇరణ్ణామ్మట్టు (శతీరళ్యాది) “మాళిరుమ్మోలై శేర్ న్దపతి” ఎన్నువత్తు - ముద్దినవనతారికై. శ్రీపతియై - తిరుప్పతియై. “మాళిరుమ్మోలైయాకిణ - పతి” ఎన్ను (తిరుమలైతన్నైయ్ శొల్లుకిఱతాతల్) (తిరుప్పతియైయాతల్) ఎన్ను శిలశ్రీకోశద్వళిలిరున్దతాకల్ - ముద్దినవర్ధవరణమెన్ను కణ్ణుకొవ్వురు.

ఈ.-తల్. (పతియతువే త్రియెఱువతుపయనే) స్వరూపానురూపమాన వృత్తివిశేష త్రైస్పణ్ణియుజ్జీవిక్కుమితువే యివ్వాత్తావుక్కుప్రయోజనమ్; అల్లాతవైనివ్వుప్రయోజనమ్. ప్రయోజనమెన్జతు - ప్రాప్యమెన్జపడి. ౨.

జీ-అ.-తినర్థమ్ (స్వరూపానురూపమానవిత్వాది). వృత్తి - వాచికైజ్జుర్యమ్. “ఎఱువతేపయన్” ఎన్జుకూటి, ఏవకారక్షుక్కుర్థమ్ (అల్లా తవైయిత్వాది). క్రమేణాన్వయః. ౨.

ప్ర-తి.- (ఇరణ్ణామ్బట్టు) (కతిరిశమువారిత్వాది) (తాన్ చ్చియైమతియాతు) జితవాయామ్, “వతేరూపంసచాకాలోనాయుధానిసచా స్పదమ్ | తథాపిపురుషాకాలోభక్తానాంత్యం ప్రకాశనే”.

తాత్పర్యము — సుందరయువతులయొక్క సీచములైన సంభాషణచేష్టితములను గౌరవింపక ఓ! మనసా! గంభీరముగ భవించుచున్న శంఖమును హస్తమునందు ధరించియున్న నిరతిశయభోగ్యభూతుడగు సర్వేశ్వరునికి వాసస్థానమును నత్తున్నతమైన శిఖరములచేఁ బ్రకాశించుచున్న మాలిరుణ్ణాలయనియెడి దివ్యదేశమును స్తుతించియుజ్జీవించుటయే మీకుఁబరమప్రాప్యము. ౨.

మూ.— పయనల్లశెయ్తుపయనిలై నెన్జే. పుయన్దలై వణ్ణిర్ పురిన్దుతై కోయిల్.

మయన్ది కుపాఠ్రిల్ శూఠ్ మాళిరుణ్ణాలై | ఆయన్దలై యడై వతతుకరుమమే.

3॥

ఆ.— (పయనల్ల) ప్రయోజనశూన్యమాయురదృశ్యయోగకైచ్చెయ్తు ఒరుప్రయోజనమిలై నెన్జే! ఆతలాల్ అవల్ తై త్రివిర్దు ఆత్రితర్ కాత్తదానమ్బణ్ణిక్కిణ్ణునిట్కొణ్ణియిలాయ్, తన్నుడైయభోగ్యతైయాతే ప్రవిప్తలైయన్ దిప్పియానిన్ద పాఠ్రిల్ కైయడైత్తాన మాలిరుణ్ణాలైయిన్దుడైయ వయన్దలైయడైవతు; అతువేనమక్కు పరమహితమైన్జిత్తార్. ౩.

ఆన్వ.— నెన్జే! పయనల్ల శెయ్తు (౩) పయన్ ఇలై పుయల్ (౬) ముదై వణ్ణిర్ పురిన్దు (౯) ఉన్జై కోయిల్ మయల్మికు (౧౨) పాఠ్రిల్ శూఠ్ మాళిరుణ్ణాలై (౧౩) ఆయల్ మలై అడైవతతువే (౧౪) కరుమమ్. (౧౯).

పన్నీ.— అనన్దరమ్, పరమాదారక వర్తిక్కిఱతిరుమలైయోడుశేర్ న్దపయన్ మలైయై ప్రాపిక్కయేకార్యమైన్జిత్తార్.

నెన్జే! ప్రయోజనశూన్యమానవల్తై, శెయ్తు, (౩) ప్రయోజనమ్, ఇలై, తూఱులున్దుళియుమాన, (౬) కాళమేఘమ్మిలే, జలస్థలవిభాగమఱవర్తిక్కుమ్ స్వభావతైయడైయవర్, ఆభిముఖనాయ్కోణ్ణు, (౯) నిత్యవాసమ్బణ్ణికిఱ, వాసస్థానమాయ్, కణ్ణార్ నెన్జుకలన్జుమ్బడినర్కనీయమాన, (౧౨) పాఠ్రిల్, శూఠ్ న్ద, తిరుమలైయిన్దుడైయ, (౧౩) అరుకిన, మలైయై, అడైకైయాకిఱవతువే, (౧౪) కర్తవ్యమ్ - స్వరూపప్రాప్తమ్. (౧౯).

3.

ఆర్థము.— ఓ! మనసా! ప్రయోజనములేనికార్యములను జేసి (౩) ప్రయోజనము కానేరదు. పర్షించుచున్న (౬) మేఘమువంటి స్వభావముకలసర్వేశ్వరుఁడు (ఆత్మ) దానముచేసి (౯) నిత్యవాసముచేసెడి వాసస్థానమును భ్రమచేసెడికమైన (౧౨) తోటలచేఁ జుట్టబడిన మాలిరుణ్ణాలైయైయొక్క (౧౩) ప్రాంతమునందున్న పరవ్రతమును బొందుటయే (౧౪) చేయఁదగినది. (౧౯)

3.

ఈ. — మూన్మామ్బట్టు. ఉద్దేశ్యత్తుక్కి తెల్లామ్ వేణుమో, తిరుమలై యోడు శేర్ న్ద అయ్ మలైయైయై యపమైయుమెన్గితార్.

(పయనల్లవిత్త్యాది) పయనల్లవాకనినై త్తిరుక్కిఱతు - పరమపద త్తిలిరుప్పైయుమ్, అల్లాత అవతారజ్జులైయుమ్, అన్బియే (పయనిత్త్యాది) ప్రయోజనశూన్యమానవన్తై చెప్పయ్తు ఒరుప్రయోజనమిల్లై. శెయలుమ్ ఫలముమిరణ్డుమ్ ప్రయోజనమాయిన్దుతామ్ పన్ద్రినవిషయమ్, 10: సుసుఖంకర్తుమ్” ఎన్నక్కడవతిత్తే; సాధనదశైయిలుమ్ దుఃఖరూపమాయ్, ఫలవేళైయిలుమ్ దుఃఖవిశ్రమాయిరుక్కిఱస్వర్గతత్సాధనజ్జులైయాయిన్ద్రినవర్ నినై త్తిరుక్కిఱతు. (నెళ్ళై) విషయాన్తరత్తుక్కు మివ్విషయత్తుక్కుముణ్డైన నెడువాళియునక్కసుభూతమిత్తే. (నెళ్ళై) బన్ధమాక్షబ్ధిరణ్డుక్కుమ్ పాతువాయితే నెట్టుతానిరుప్పతు. ఇవ్వళవిలుమివ్విషయత్తై యకలుకైక్కుక్కరియమ్బూర్ తాయ్ నీయితే.

(పుయల్ ముత్తైవణ్ణర్ పురిన్దుత్తైకోయిల్) పయనానవిషయన్దానిరుక్కిఱపడి. వర్షకవలాహకమ్బాలేయిరుక్కిఱపడివచ్చుకైయుత్తైయవర్ అవ్విడివచ్చుకై సర్వస్వదానమ్బుజ్జివర్తిక్కిఱకోయిల్. వర్షకమాన మేఘుమ్బాలేజలస్థలవిభాగమిన్బిక్కే సర్వస్వదానమ్బుజ్జివర్తిక్కిఱ దేశమెట్టుమామ్. ఇత్తాల్ - తమక్కుప్రాప్యప్రాపకజ్జళిరువనేయాయిరుక్కిఱపడి. (మయల్ మికుపాట్టిల్ శూన్) శోలై చెప్పివాలేపుక్కార్ క్కిరుణ్డిరుక్కు మెన్నుతల్; అన్బియే, భోగ్యతాప్రకర్షతాలేనెళ్ళైయిరుళప్పణ్ణమెన్నుతల్. (మాలిరుణ్ణోలై) తిరుమలై యోట్టెనమ్బునన్దైయే

3-అ. — మూన్మామ్బట్టు (పయనల్లవిత్త్యాది). ఉద్దేశ్యత్తుక్కు - తావనిష్క్కి త్తప్రాప్యత్తుక్కు. అయ్ మలై-అశల్ మలై.

(పయనల్లతవాకవితి) పరమపద త్తిలిరుప్పైయుమ్ అవతారజ్జులైయుమ్ ఆశ్రయత్తొరు ప్రయోజనమిల్లై, ఇరణ్డుమ్ దేశకాలవిప్రకర్షజ్జళిల్ దుర్లభమాకైయాలే; ఆకైయాలేభగవన్నిశ్చిసన్నిధిమద్దేశసమాశ్రయణం ప్రయోజనపదితిభావం. ప్రయోజనశూన్యమానవన్తై - కాన్యకర్తజ్జళానస్వర్గాదిసాధనజ్జులై. మున్దినవర్ధత్తిరే, శేయతు - ప్రాప్యప్రాపకమాకవాశయిత్తు. ద్వితీయార్ధత్తిల్, స్వర్గాదితత్సాధనజ్జళిలేయన్వయితైన్దపడి. అవ్విషయమప్పడియరుక్కుమోవెన్న (సుసుఖమిత్త్యాది). ద్వితీయార్ధవివరణమ్ (సాధనదశైయిలుమిత్త్యాది). “నెళ్ళై” ఎన్బతుక్కుభావమ్ (విషయాన్తరేత్త్యాది). భావాన్తరమాహ (బన్ధమాక్షబ్ధిత్త్యాది).

“వణ్ణర్” ఎన్బిఱవిడత్తిల్, వణ్ణజబ్బత్తుక్కు - వర్షవాచకత్వేనపుమ్, స్వభావవాచకత్వేనపుమర్ధభేదమ్. అర్ధద్వయత్తిలుమ్, పురితల్ - కొడుత్తల్. వర్ణతఃఫలితమ్ - సౌందర్యమ్; ద్వితీయార్ధత్తిల్, ముత్తైపోన్ద స్వభావత్తైయుడైయరాకైయాలే పురికిఱాకన్దపడి. ఇత్తాల్ - అర్ధద్వయత్తాలుమెన్నుతల్, “పుయల్ ముత్తైవణ్ణర్, పురిన్దు,” ఎన్బత్తాలెన్నుతల్. పుయిల్ ముత్తైవణ్ణర్ ఎన్బ - ప్రాప్యమ్. పురిన్దెన్బ - ప్రాపకమ్. శేటిపు - నైబ్ద్యమ్. మయల్ మికుపాట్టిల్ - భాగ్నియైమికప్పణ్ణకిఱపాట్టిల్. మయల్ - భాగ్ని. “మయల్ మికు” ఎన్బ విడత్తిరే, “పురిన్దానున్దాదయన్బి” ఎన్బ గద్యవాక్యముమ్, 2 “తిమిరనిభప్రభూతతరువణ్ణమయంభిమదమ్” ఇత్తాదియుమనుసన్ధేయమ్. తత్సమ్బన్దైయే

అ-అ-వి. — 3 “అతితే తేజ్జినమడుక్కల్ పోలే అర్చనతారమ్” ఇతివ్యాచ్యతే. 4 “ఏరార్ మయల్ విట్టుక్కాక్కైప్పిన్ పోవతే” 5 “కత్పారిరామపిరానైయల్లాల్ మున్దుమ్కఱ్వురో” 6 “భావో నాన్యత్రగచ్ఛతి” ఇత్తాదివత్. — (ఫలశేర్తైయుమ్ దుఃఖవిశ్రమాయితి) 7 * అజైవతరవన్దైప్రవేళే అయమర్గోవిస్తరేణాభ్యాతః. — 8 “మనవీవమనుష్యాణాం కారణంబన్ధమాక్షయోః | బన్ధాయవివరహసన్జ్ఞియైన్ద్రియదయంమనః” ఇత్తుభయపేతుత్వాత్. ఏతావత్కాలంవిషయాసక్తేనబన్ధపేతుభూతేనత్వయావనగిరసమ్బన్ధిసమ్బన్ధిసమాశ్రయజేనప్రాప్యప్రాప్యసమ్బదనీయంనకిమితిభావః. — 9 “పరవమేకమిహిమకుళిర పాట్టిలూడుకుయిలొడుమయిల్ కణిన్దాలివిరవియైకాతికకళన్దుత్తైతల్ శెయ్తతయై త్తిరువల్లిక్కేణి” ఇతివదాదిత్యకీరణాదర్యనాద్దిత్తోహస్వర్వదాన్యవర్తతఇతిభావః.

3.

10|| భ-గీ-౯-౨.

౨|| స్తు-స్తు-౫.

3|| శ్రీమ-భూ-ప్ర-౧.

౪|| శి-మ.

౫|| ౬౫-౪౧.

౬|| రా-ఉ.

౭|| ౧౨.

౮|| వి-పు-౬-౭-౨౦.

౯|| ౧-మొ-౧౩-౭.

ఈ. — తనకు స్వేంకపుడైతానమలై. “అగస్త్యభాతా” ఎన్నుమాప్పాలే. (అడైవతతుకరుమమే) అతోన్ఱు మేకర్తన్ఱమ్; అల్లాతవైయడైయ అకర్తన్ఱమెన్ఱిటార్. 3.

శీ. అ. — పేరా వుడైతానమెక్కు దృష్టాన్ఱమ్ (అగస్త్యత్వాది). “అతువే-కరుమమ్” ఎన్ఱ వేవకారాథమ్ (అతోన్ఱు మేయిత్వాది). పుయర్-న్ఱకమాన. ముగ్గి - మేఘమ్. ఉడైతై - నిత్యవాసమ్మణ్ణుకై. క్రమేణాన్వయః. 3.

ప్ర. తి. — (మాన్దామ్మట్టు) (నయనల్లకెయతు) భగవదీతాసునవమే, “రాజవిద్యారాజగుహ్యంపవిత్రమిదమత్తమమ్ । ప్రత్యక్షాన గమంశస్త్యంబుగూర్చుండుమన్వయమ్ ॥ ౨౪.” 3.

తా. పర్యయము. — ఓ! మనసా! నీవు నిష్ప్రియోజనములగు కార్యములను త్యజించి ప్రయోజనములనిచ్చు కార్యములను మస్తింపుము. నిష్ప్రియోజనకార్యములచే నీనుగ్రహయోజనము సిగ్గుపడుగాన కాలమేఘము జలస్థలవిభాగరహితముగ వర్షించునట్లు సర్వస్వదానముచేసి వేంచేసి యున్న సర్వస్వగునిని నిత్యవాసస్థానమును నిరతిశయింపదములగు తోటలచేబూర్ణమునైన మాలిరుణ్ణోలన నాశ్రయించుటయే నీకు స్వకార్యమనించుము. 3.

మూ. — కరుమవన్ పాశజ్ఞత్తుక్కున్ఱుయ్యవే । పెరుమలై యెడుత్తా పీడుత్తెగోయిల్.

వదుమ్మగ్గై తప్పుమాళిరుణ్ణోలై । తిరుమలై యతువేయడై వతులిఱమే॥

౪॥

తా. — (కరుమవే) నిత్య ప్రాప్తిభక్తరామ్యోగ్నుతన్ఱిరువడికితే నామడిమైకెయతుజ్జీవిక్కైక్కాకవే పరమకారుణికనాన తాత్పర్యము వదుమ్మగ్గై తప్పుమాళిరుణ్ణోలై తిరుమలైయతువేయడై వతులిఱమే. ౪.

అ. ప్రి. — పరమమహిమ గ్గై పాశమ్ (౩) కట్టేన్ఱు ఉక్కున్ఱు ఉయ్యవే (౬) పెరు మలై ఎడుత్తా (౯) పీడు ఉడై గోయిల్ (౧౨) ము ముగ్గి నిత్యభక్త (౧౩) మల్ ఇరుమ్ శోలై (౧౪) తిరుమలైయతువే అడైవతే లిఱమ్, (౨౧)

వచ్చి. — అడైవతే, చిరకాలానవన్ పర్తిక్కిల పెరియపాశోల్తూన్ఱ్ఱన్ఱ తిరుమలైయై యాశ్రయమ్మమతువే కెయ్యక్కడవపడి యెన్ఱిటార్.

గొప్పమాతర్కొల్లొలై, కట్టేన్ఱు మరయ, పాశజ్ఞత్తు, (౩) కట్టేన్ఱే, అడిమైకెయతువ్యాపరిత్తు, చేతనరుజ్జీవిక్కైక్కాకవే, (౬) అర్తమానగోహోది పట్టుకున్నయిచ్చు తిరుమ్మడి పెరియ, మలైయై, ఎడుత్తురక్షితవన్, (౯) తన్నుడైయరత్నైశ్వర్యమ్, విశంజుమ్మడిని త్యజాసమ్మణ్ణులై, స్థానమాన్, (౧౨) వన్నోన్ఱుగూర్చునరుకిల, మేఘజ్ఞో, తప్పుమ్మడి, (౧౩) మికవుముయర్న్ఱు, పరన్ఱ, శోలైయై యుడైయై, (౧౪) విరుమ్మగ్గైయై, అడైవతే, కెయ్యమ్మడి. (౨౧) మల్ - ఉయర్ తి. ఇరుమ్మై - పరస్ప. మాలిరుణ్ణోలై తిరుమలైయై యెన్ఱిటార్ - తిరుమ్మగ్గైయై యెన్ఱిటార్ ప్రాప్త్యైగోల్ దుకిఱు. ౪.

అ. ప్రి. — కర్తమలనిగూడి నిత్యములైన పాశములను (౩) పీసివేసికొని కైంకర్యములనుజేసి యుజ్జీమించుటకే (౬) గొప్ప పర్యతమాన అర్తినవాండు (౯) విశ్వర్యము (ప్రకాశించునట్లు) వేంచేసియున్న స్థానమును (౧౨) వచ్చుచున్న మేఘములు సంచరించునట్లు (౧౩) పొడవై విస్తారములైన తోటలగుల (౧౪) తిరుమలవే అశ్రయించుటయే ఉచితము. (౨౧) ౪.

ఈ. — నాలామ్బట్టు. కర్త బన్ధత్తైప్పోక్కియాశ్రితరానవక్ కళడిమైశెయ్తువాల్లై క్కిడామ్బడిసర్వే శ్వరకవ ర్తిక్కిఱతిరుమలైయైయాశ్రయిక్కైయేసదృశ మెనితార్.

(కరుమవళ్ పాశమ్ కట్టిత్తుల్లన్టుయ్యవే) “ఇతుసమ్మాత్పైయ్తుతలై క్కట్టప్పోమో? తిరుమలైయైయాశ్రయిక్కుమతోట్రియ” ఎన్టుఇజ్జనేఆద్రానోరురువిలేపణితానామ్; అజ్జనుమ్ నిర్వహిక్కడవతు. అన్తిక్కే, “కరుమవళ్ పాశమ్ కట్టిక్కైక్కాకవుమ్, ఉల్లన్టుయ్ క్కాకవుమ్,” ఎన్తిజ్జనేఎమ్మెరుమానారుళిచ్చెయ్యుమ్మడి. మురాసురళ్ అనేకమాయరమ్ పాశజ్గళాలేతనై మత్తైయవరిన్దుకొణ్డెరున్దాప్పోలేయితే అవిద్యాదికళాలే ౧ * తనై మత్తైయవరిన్దుకొణ్డెరుక్కుమ్మబ్డి. కర్త మాకిఱవలియపాశజ్గళై క్కట్టిక్కైక్కాకవుమ్, తన్నక్కల్ కైజ్జుర్వత్తైప్పణ్ణియుజ్జివిక్కైక్కాకవుమ్. ౨ “పరిత్రాణాయ సాధునామ్” ఎన్తిఱపడియే - విరోధికత్తైప్పోక్కియుజ్జివిప్పిక్కైయితే యవతారజ్గళుక్కు ప్రయోజనమ్.

(పెరుమలైయైదుత్తా) అరియనశెయ్తు మాశ్రితరక్షణమ్బుణ్ణుమవళ్; 3 “గోగోపీజనసమ్మలమ్|అతీవార్తమ్” ఎన్టు - ఇడైయరుమిడైచ్చికళుమ్ నోవుపడ, ఒరుమలైయైదుత్తా నోక్కినవళ్, అన్దవై శ్వర్యత్తోడే వన్దునిత్యవాసమ్బుణ్ణిఱిఱోయిల్. (పెరుమలై) పళ్ళులక్షజుడియుమ్ నిల్లిలిలేయైతుజ్గళామ్బడియితే మలైయిల్ పరప్ప. పీడు - పెరుమై. ఆతావతు - విశ్వర్యమ్. ఆపత్సఖత్వాదికళి. ఒరుమలైయై యాధేయమాకొణ్డెరు రక్షితవళ్ ఒరుమలైయై యాధారమాకొణ్డెరుక్షిక్కినిఱ్ఱిఱిడిఱి. పశుక్కుళుక్కుమిడైయరుక్కుమ్ రక్షక

జీ.అ. — నాలామ్బట్టు (కరుమమిత్యాది). ఎమ్మెరుమానార్ నిర్వాహత్తైప్పోర్ (కర్తబన్ధత్తైయిత్యాది).

ఆహ్వాక నిర్వాహత్రిలే, ఉయ్యవే - ఉజ్జివిక్కప్పోమోమ్, ఏకారమ్ - పిరినిలైయేకారమ్. వ్యతిరేకార్థమెన్టపడి. ఎమ్మెరుమానార్ నిర్వాహత్రిలే, ఏకారమ్ - తేర్దైత్రిలే, తేర్దైమ్ - నిశ్చయమ్. ఉల్లులై - సళ్ళారమాయ్, ౪ “తేనతేనసహగచ్చతి” ఎన్టు - కైజ్జుర్వత్తైన్తిక్కిఱతెన్టపడి. “వళ్” ఎన్టుతుక్కుభావమ్ (మురాసురనిత్యాది). వరిన్దుకొణ్డె-బన్ధిత్తుకొణ్డె. (అవిద్యాదీతి) ఆదిశబ్దేన-కర్త వాసనారుచిప్రకృతినమ్బుధాదయ ఉచ్చనై. శబ్దార్థమ్ (కర్తమాకిఱవిత్యాది). తిరుమలైయిల్ స్థితిక్కితువో ప్రయోజనమెన్న (పరిత్రాణాయేత్యాది). అవతారజ్గళుక్కున్టుతిలే - అర్చనవతారముమ్ వివక్షితమ్.

“పెరుమలైయైదుత్తా” ఎన్టుతుక్కుతాత్పర్యమ్ (అరియనశెయ్తుమిత్యాది). గోవర్ధనోద్ధరణహేతుకధనపూర్వకమాకవన్ధమ్ (గోగోపీత్యాది). పళ్ళుమంశే ఏకాదశే, “తతస్తగ్లోమలంసర్వంగోగోపీజనసమ్మలమ్ | అతీవార్తంహరిర్ద్రష్టాన్తైయైచిన్తయత్తదా” ఇత్యా రభ్య, “ఇతికృత్వామతింకృష్టోగోవర్ధనమహీధరమ్ | ఉత్పాత్యైకరేణైవధారయామాసలీలయా”. యద్యా, గోగోపీత్యాదివాక్యమ్ - “పీడు కైఱోయిల్” ఎన్టుతుక్కుభావమాతల్. అన్దవై శ్వర్యత్తోడే - అన్దమ్మెరుమైయోడే. పీడావతు - ఆపత్సఖత్వాదికళాల్ వన్దపెరుమై. పెరుమై క్కువధియైక్కాట్టుకితార్ (పళ్ళులక్షిత్యాది). ఐశ్వర్యమావతేతెన్న (ఆపత్సఖత్వాదికళేన్టు). “పెరుమలై” ఎన్టుత్తైక్కటాక్షిత్తు, “ఉత్తైకోయిల్” ఎన్టుతుక్కుభావమ్ (ఒరుమలైయైయిత్యాది). “ఆతావత్తైశ్వర్యమ్” ఇత్యాదియిల్ వివరణమ్ (పశుక్కుళుక్కుమిత్యాది). మట్టై-మేళుమ్.

అ-అ-వి. — అతిక్షుద్రావయంస్వయత్నేన కర్తరూపదృఢతరపాశావినాశ్య, భగవత్ కైజ్జుర్వం కృత్వాఉజ్జివితుంశక్తాకిమ్, అశక్తాకిమ్; తస్మాద్వనగిరిసమాశ్రయణమేవప్రాప్తమితిహారేశనిర్వాహః. — (తనై మత్తైయవరిన్దుకొణ్డెరుక్కుమ్మబ్డియితి) ౧ “తిణ్ణముల్ల క్కట్టిప్పలశెయ్విన్దవళ్ కయిల్ పుణ్డెమత్తైయ వరిన్దెనైప్పోర్వైతాయ” ఇత్యత్రపృథయమ్. — (తన్నక్కల్ కైజ్జుర్వత్తైప్పణ్ణియుజ్జివిక్కైక్కాకవుమితి) “ఉల్లన్టు” ఇతి - కైజ్జుర్వముచ్యత ఇతిభావః. — “కరుమవళ్ పాశమ్ కట్టిత్తుల్లన్టుయ్యవే. పెరుమలైయైదుత్తా” ఎన్టుకాట్టియరుళిచ్చెయ్కితార్ (పరిత్రాణాయవెన్టుతోడజ్జి).

అ. — (తి. ౧౧ ముడై) విరకాలుమ్ బలత్తాలుమ్ తీవినై పెరుక్కాళే, ఆత్రితరత్తుణ్ణైకస్వభావనాన తిరువాట్టియై దివ్యాయుధమాకవుడై యనానవన్ నిన్దురుకుకిఱ, నిర్మలమాయ సర్వభోగ్యమాయరున్దశునైకశైయైడైతాన మాలిరుమ్మోలై మలైయిన్దుడైయపుఱుమలైశారప్పోవతు వేరమ ప్రాప్యమెన్దితార్.

౫.

అన్య. — తి. ౧౧ ముడై వలత్తాల్ తీ (౩) వినై పెరుక్కాళు అఱుమ్ (౬) ముయల్ అఱి పడైయవన్ (౯) కోయిల్ మఱు ఇల్ (౧౨) వన్ శునై శూట్ (౧౫) మాలిరున్ణోలై పుఱుమలై శార (౧౮) పోవతు కిఱి. (౨౦)

పన్నీ. — అన్తరమ్, రత్తుణోద్యుక్తమన్ తిరువాట్టియైయడైయవన్ వ ర్తిక్కిఱ తిరుమలైయిన్ పుఱుమలైయెక్కిట్టప్పోవతు నల్ విరకన్దితార్.

నానావిధమాన, బలజ్ఞళాళే, అకృత్యకరణాదికళాన కొడియ, (౩) పాపజ్ఞళై, వర్తిప్పియాళే, ఆత్రితరత్తుణమాకిఱధర్మత్తిరే, (౬) ఉద్యోగత్తైయడైయ, తిరువాట్టియై, ఆయుధమాక వుడైయవనుడైయ, (౯) వాసస్థానమాయ, శైవలకర్దమాదికళాకిఱకళిప్పన్, అఱియ, (౧౨) కిట్టినార్కు సర్వప్రకారోపజీవ్యమాన, శునైకళాళే, శూట్టప్పట్ట, (౧౫) తిరుమలైయిన్; పుఱుమలైయై, కిట్ట, (౧౮) పోకిఱవతు, నల్ విరకు. (౨౦) కిట్టుమతిలుమ్ కిట్టప్రవర్తిక్కుమతు నల్ విరకన్దుకరుత్తు. ఇప్పట్టళివుమ్-ఉపదేశత్తై నెన్జోడేమాట్టి, మేల్ - పిఱరై క్కుఱి త్తుపదేశిక్కితార్.

౫.

అర్థము. — నానావిధములైన బలములచేఁ గ్రూరములైన (౩) పాపములను పృథ్వి నొందించక నే ధర్మమునందు (౬) ఉద్యోగించు చున్న చక్రమును నాయుధముగాఁగలవానికి (౯) వాసస్థానమును కళంకము లేని (౧౨) మనోహరములైన దొనలచేఁ జాట్టఁబడినదియైన (౧౫) మాలిరున్ణోలయొక్క ప్రాంతపర్వతమును నాశ్రయించుటకు (౧౮) బోవునది మంచియుపాయము. (౨౦).

౫.

ఈ. — బిన్దామ్బాట్టు. తిరుమలై క్కుప్పఱుమాన్బనమలైయై ప్రాపిక్కై గ్గయేనల్విరకన్దితార్.

(తి. ౧౧ ముడై వలత్తాల్) తి. ౧౧ ముడై - సమాహమ్. వలమ్ - బలమ్. తిరణ్ణబలత్తాలే ప్రయోజనాన్తరప్రావణ్యమాకిఱ మహాపాప తైక్కుడుపూరియాళే. (తి. ౧౧ ముడై లి. ౧౨) “అత్తుణస్యచధీమతః” ఎన్దిఱపడియే - సర్వేశ్వరనిలు మాశ్రితరత్తుణ త్తిరే ముయలనిన్దుళ్ళు తిరువాట్టియై యాయుధమాకవుడై యవన్ వన్దు వ ర్తిక్కిఱదేశమ్. సర్వేశ్వరకడై క్కుఱిత్తువిడ, అరై క్కుణ త్తిరే వారాణసియై దహిత్తువన్దునిన్దానితే.

జీ. అ. — బిన్దామ్బాట్టు. (తి. ౧౧ ముడై). నాలామ్ పాదత్తై క్కటాక్షి త్తవతారికై. (తిరుమలైక్కిత్యాది).

ఫలితమ్ (తిరణ్ణవిత్త్యాది). అఱు - మికవు మెన్దాతల్; అఱుమ్ - ధర్మమాతల్. అర్థద్యయచ్చతనేనాహ (అత్తుణస్యేత్త్యాది) సున్దరకాణ్డేపాడశే సీతాంపశ్యన్తారతి, “రామస్యవ్యవసాయజ్ఞాలత్తుణస్యచధీమతః । నాత్మర్థంతుభ్యతేదేవీగక్లేవజలదాగమే” “ధీమతః” ఎన్దు విశ్ పిక్కియాలే - పెరుమాళ్ళైప్పల్ మునుక్రితరత్తుణ త్తిరే మికున్దురుప్పరన్దపడి. ముయలుకై-ఉద్యోగిక్కైయమ్, ఉత్సాహిక్కైయమ్. అప్ప డియాత్రితరత్తుణ త్తిరే సర్వేశ్వరనిన్దాట్టిలుమ్ ముయన్దవిడమున్జోవెన్దు (సర్వేశ్వరనిన్ద్యాది). వారాణసియై దహిత్తువన్దు నిన్దానితే యెన్దు

అ. అ. వి. — “ధీమతః” ఇతివిశేషణాదాత్రితరత్తుణప్రకరణత్వాచ్చ - ఆత్రితరత్తుణోరామాదప్యాధిక్యంసూచ్యత ఇతి హృదినిధాయాధి క్యస్యావధిందర్శయతి (సర్వేశ్వరనిలుమితి) — అత్రేయంకథా - పౌండ్రీకవాసుధేవోనామకల్పిదురాత్మాకేనవిద్వరేణభజ చతుష్టయంలభ్యా

ఈ.- (మఱువిలిత్తొడి) ౧ “రమణీయంప్రసన్నా మ్బుసన్న ముష్యమనోయథా” ఎనిజపడియే, మఱువల్ ముఱువార్
తిరువుళ్ళ మ్బారే తెలివై యుడైతాయ్, దర్శనీయమాయూర్ ముఱుమాతాతశునై కళాలే శూఱుప్పట్ట మాలిరుళ్ళొ
లై ప్పఱుమలై శారప్పొమితువే భగవత్ప్రత్యాసత్తి వేణ్ణిరుప్పార్ కు వరు త్తనుఱులభిక్కులామ్ నల్ విరకు. ౫.

జీ-ఆ.- విడత్తిలే- “అక్షేషున క్తమతినాచనిరాదరేణవారాణసీహరపురీభవతావిదగ్ధా” ఎన్ద తమసన్ధేయమ్. పళ్ళుమేం శేచతుత్రింశే, “దదాహత
ధరేశ్వక్రం సకలామేవతాంపురీమ్” ఎన్ద తు వారాణసీదహనత్తిల్ ప్రమాణమాకవనుసన్ధేయమ్. మఱువిల్- నైవలకర్దమాదికళాకిఱకళబ్బమిన్ది
యిరుక్కిఱ. (రమణీయమిలి) బాలకాణ్డే ద్వితీయే భరద్వాజంప్రతివాల్మీకిః, “అకర్దమమిదంతీర్థం భరద్వాజనిశామయ” ఇతిపూర్వార్థమ్. ఇత్తా
ల్ ఫలితమ్ (అహ్వాల్ తిరువుళ్ళమిత్తొడి). వన్దై - అత్తుకుమ్, ఔదార్యముమ్. ఇవిరరైయు మరుళిచ్చెయ్ కితార్ (దర్శనీయమాయూర్ ముఱు
మాతాతనెన్దు). శారప్పొవతు - కిట్టప్పొకిఱవతు ఇతిశబ్దార్థః. కిట్టమతిలమ్ కిట్టప్రవర్తిక్కుమతు నల్ విరకన్దు కరుత్తు. కిఱి - విరకు. క్రమే
ణాన్వయః.

౫.

ఆ-ఆ-వి.- కృష్ణచిహ్ననిచశ్శుచక్రాదీనిదార్వాదిసాసమ్బద్ధధారయన్తాకృష్ణంప్రతిమాతంప్రేషయామాస, “మచ్చిహ్ననిశశ్శుచక్రాదీనికిమ
ర్థంధారయసి, మచ్చిహ్ననిమమైవదాస్యసి, నచేద్యద్ధాయాగమిష్యసి” ఇతి; తదానీంకృష్ణశ్శపాణ్డీక వాసు దేవంప్రతిజగామ; తదాతస్యసహాయత్వేన
కాశీపతిస్సమాయాతః; కృష్ణస్తచ్చిరశ్చిత్వాతత్పుత్రసమీపంనినాయ; అభతత్పుత్రఃపితృహస్తృకృష్ణహింసనాయవారాణసీరుద్రంప్రతితపః
కృత్వాకృత్యయాభావమతివక్రః; తద్వరలభ్యాశ్చతాంకృష్ణపురీంగచ్చేత్సువాచసః; కృత్వాచతతోనిర్గత్య కృష్ణసమీపమాగత్యసత్వేహంహిం
సామకరోత్; తదానీన్దనోయంవృత్తాన్తః. — “మఱువిల్ వకోశునై” ఇత్యుత్త- ౨ “వాఞ్చన్దిసకలానద్యఃకలుషాస్సన్నియుకిల్లియై. వైష్ణవా
జ్ఞిజలంతీర్థమ్” ఇత్యదిప్రకారేణ పరమభాగవతావగాహనేననిర్దోషతీర్థరావుతమితిచార్థః.

౫.

ప్ర.తి.- (విన్దామ్బట్టు) (తిఱముడైవలత్తొలిత్తొడి) (అఱుమయలబ్బి) సున్దరకాణ్డే షోడశే సీతాంపశ్యన్వారతిః, “సమహూర్తమి
వధ్యాత్వా బాష్పపర్యాకులేక్షణః । సీతామాశ్రిత్య తేజస్వీహనూమాన్విలలాపహ । ౨॥ మాన్యాగురువీరతస్య లక్షణస్యగురుప్రియా । యదిసీ
తాపిదుఃఖారూకాలోహియరతిక్రమః॥ ౩॥ రామస్యవృషసాయజ్జాలక్షణస్యచరీమతః । నాత్మేర్థంక్షుభ్యతేదేవీ గణ్డేవజలదాగమే॥ ౪॥” —
పళ్ళుమేం శేచతుత్రింశే కాశీరాజపథశ్రవణాల్ తత్పుతస్యకృత్వాప్రయోగకృష్ణః, “తతోజ్వాలాకరాళాజ్జ్వలత్ప్రేళకలాపికా । కృష్ణకృ
ష్ణేతికుపిత్యాకృత్యాద్వారవతీయయా॥ ౩౨॥ తామకేక్షుజనస్త్రాసాద్విచలల్లోచనోమనేయయాశరణ్యంజగతాంశరణంమధునూదనమ్॥ ౩౩॥
కాశీరాజసుతేనేయమారాధ్యవృషభధ్వజమ్ । ఉత్పాదితామహాకృత్యేత్వవగమ్యాభచక్రిణా॥ ౩౪॥ జహీకృత్వామిమామగ్రాం వహ్నిజ్వాలాజ
టాకులామ్ । చక్రముత్సృప్తమక్షేపక్రిడాసక్తేనలీలయా॥ ౩౫॥ తదగ్నుమాలాజటిలజ్వాలోద్గారాతిభీషణమ్ । కృత్వామనుజగామాశువిష్ణుచ
క్రంసుదర్శనమ్॥ ౩౬॥ చక్రప్రతాపవిధ్వస్తాకృత్వామాహేశ్వరీతదా । ననాశవేగినీవేగాత్తదప్యనుజగామతామ్॥ ౩౭॥ కృత్వావారాణసీమేవ
ప్రవివేశత్వరాన్వితా । విష్ణుచక్రప్రతిహతప్రభావామనిసత్తమ॥ ౩౮॥ తతఃకాశీబలంధూరి ప్రమథానాంతదాబలమ్ । సమస్తశస్త్రాస్త్రాయుతం
చక్రస్యాభిముఖంయయా॥ ౩౯॥ శస్త్రాస్త్రమోక్షచతురందగ్ధావతద్బలమోజసా । కృత్వాగర్భామశేషాంతదావారాణసీంపురీమ్॥ ౪౦॥
సభూభృద్భృత్యపారాన్తాం నాశ్వమాతద్గమానవామ్ । అశేవకోశగోష్ఠాన్తాం దుర్నిరీక్షాంసురైరపి॥ ౪౧॥ జ్వాలాపరివృతాశేషగృహప్రా
సాదచత్వరామ్ । దదాహతధరేశ్వక్రం సకలామేవతాంపురీమ్॥ ౪౨॥ అక్షీణామర్షమత్వత్సాధ్యసాధనసస్పృహమ్ । తచ్చక్రప్రస్థరన్దీప్తి
విష్టోరభ్యాయయాకరమ్॥ ౪౩॥” — (మఱువిల్) బాలకాణ్డే ద్వితీయే నారదప్రతిప్రయాణానన్దరం తమసాతీరగతోభరద్వాజంకిష్యులప్రతి
వాల్మీకిః, “సతుతీరుసమాసాద్య తమసాయామునిస్తదా । శిష్యమాహుశీతంపార్శ్వే వృద్ధస్తావతీర్థమకర్దమమ్॥ ౪॥ అకర్దమమిదంతీర్థం భరద్వాజ

నిశామయ । రమణీయప్రసన్నామ్బు సన్న నవ్యమనోయథా॥ ౫॥ న్యస్యతాంకలశస్తాతదీయతాంవల్కలంమమ । ఇదమేవావగాహిష్యేతమసా-
తీర్థముత్తమమ్.॥ ౬॥

౫.

తా.— ఓ! చేతనులారా! నానావిధములైన బలములచే నకృత్యములనుజేసి క్రూరపాపములను వృద్ధినిొందింపకనే యాశ్రితరక్షణార్థముగ భర్తమునందు నిరంతరముగ నుద్వేగించియున్న తిరువాట్టిని భరించి నిరతిశయసుందరముగ వేంచేసియున్న సర్వేశ్వరునికి వాసస్థానమును నిర్మలమైనతీర్థముచే రమణీయములైన దొనలు వ్యాపించియున్న తిరుమాలిరుళ్ళలోలైమలైయొక్క ప్రాంతపర్వతమును నాశ్రయించుటయేమిరుజ్జీ వించుటకు సదుపాయము.

౫.

మూ.— కిటియెనని నైమిక్ కీట్టై శెయ్యాతే । యుటియమర్ వెణ్ణెయుణ్ణవణ్ కోయిల్ ।

మటియొడుపిణ్ణై శేర్ మాలిరుళ్ళోలై । నెటిపడవతు వేన్నినై వళునలమే ॥

౬॥

ఆ.— (కిటియెన) ఇతైయేపరమప్రాప్యమెన్టుని నైయుణ్ణో, వేటొన్టై ప్రాప్యమెన్టు నినైయాతే; ఉటియమర్ వెణ్ణెయుణ్ణవనచుప్పడట్టి యామేపునన్డునిన్డురుళుకిఱ సర్వభోగ్యమాన తిరుమలైయై యనన్యప్రయోజనరాయ్కోణ్ణు నినైక్కుమతువే ప్రాప్యమెన్టితార్.

౬.

ఆన్వ.— కీట్టై శెయ్యాతే కిటి (౩) ఎన నినైమిక్. ఉటి (౬) ఆమర్ వెణ్ణెయ్ ఉణ్ణవణ్ (౯) కోయిల్ మటియొడు పిణ్ణై (౧౨) శేర్ మాలిరుళ్ళోలై నెటి (౧౫) పడ అతువే నినైవతు (౧౮) నలమ్. (౧౯).

పన్న.— ఆనస్తరమ్, ఆశ్రితవ్యాముగ్ధక వర్తిక్కిఱ తిరుమలైక్కుప్పొక్కిఱవట్టియై యుట్పడ నినైక్కుమతువే ననైయెన్టితార్.

విషయాస్తరజ్జై నొక్కిప్పొక్ నినైక్కుమనీచత్తైయై, పణ్ణాతే, ఇతై నల్విరకు, (౩) ఎన్టు, నినైయుణ్ణోల్, ఏతెన్నిల్; ఉటియిలే, (౬) పొరున్దచ్చేమిత్తునైత్త, వెణ్ణెయై, అముతుశెయ్తకృష్ణనుడైయై, (౯) కోయిలాయ్, తన్నుడైయకన్టుకళోడేమాడ, మాన్ పేడైకల్, (౧౨) శేరుకిఱ, తిరుమలైయినుడైయై, వట్టియిలే, (౧౫) ఉట్పడవేణుమెన్టిఱ, ఆతైయే, నినైక్కు, (౧౮) పురుషార్థమ్. (౧౯) మటి-కుట్టి. పిణ్ణై-మాన్ పేడై.

అర్థము — నీచవృత్తిని జేయక (దీనిని) సదుపాయము (౩) అని చింతించుడు. ఉట్టియందు (౬) అమరియున్న వెన్నను నారగించిన కృష్ణనియొక్క (౯) స్థానమును దూడలతోఁగూడ జింకలు (౧౨) చేరుచున్న మాలిరుళ్ళోలైయొక్క మార్గమునందు (౧౫) అన్వయింపవలయు(నని) దానినే యనుసంధించునది (౧౮) పురుషార్థము. (౧౯)

౬.

ఈ.— ఆతామ్బాట్టు. తిరుమలైక్కు ప్పొమ్మూర్గచి నై పణ్ణమితువే ఇవ్వాత్తాపుక్కు నల్లతెన్టితార్.

(కిటియెనని నై మిక్) ఇతునల్ విరకెన్టు బుద్ధిపణ్ణుజ్జోల్. (కీట్టై శెయ్యాతే) నాశొల్లుకిఱతోట్టియ, తణ్ణితా నవత్తై చ్చెయ్యనిల్లాతే. ఆతావతు - ప్రయోజనాస్తరప్రావణ్యమ్.

శీ-ఆ.— ఆతామ్బాట్టు. (కిటియెనవిత్తాది) నాలామ్ పాడతైప్పర్థ - ఆవతారికై.

ఇతు-నాశొల్లుకిఱవితు. ప్రయోజనాస్తరప్రావణ్యమ్-విషయాస్తరప్రావణ్యమ్. మున్నేగ-‘శతిరళమడవార్ తాట్చి’ ఎన్టాకే. కీట్టై-

ఆ-ఆ-వి.-కళ్యక్కుయిఱు-నోరనూత్రమ్. (తెయవమ్కోణ్ణతో వెన్నలామ్బడి) ౨ *కణ్ణనెన్నుమకరు న్దెయవమి-తే. — వసంతత్రత్యా

ఈ.—(ఉటియిత్వాది) ఉటికలిలేశేమిత్తుక్కుళ్ళక్కుయిలురువివై త్తనెణ్ణయై, “తెయ్ వణ్ణొణ్ణతో” ఎన్నలామ్బుడి కళవుకణ్ణముతు శెయ్ తవక్ వన్దువ ర్రిక్కిటదేశమ్. ఇత్తాల్ - అనుకూలస్వర్ణముళ్ళద్రవ్యతొలల్లతు ధరిక్కుమా ట్టూతవనెన్టై. (మఱియొడుపిణ్ణై శేర్ మాలిరుమిశొలై) కుట్టియుమ్ తాయుమ్ పిరియా తేవ ర్రిక్కిటదేశమ్. రత్వ రత్తకణ్ణో తమ్మిల్ పిరియా తేవ ర్రిక్కున్దేశమెన్టై. (నెటియిత్వాది) నెణ్ణోలేయడిపడుమ్బుడియాక త్తిరుమలైయై యనుసన్నిక్కునుతువేనన్దైయావ తెన్ను తల్; అన్తి క్కే, నెటిపడుక్కైక్కు నిన్దైక్కుమతువే - మార్గచిన్దై పణ్ణుమ తువేయి వ్యాత్తావుక్కునన్దైయావ తెన్ను తల్. (అతు వేనిన్దై వతునలమ్) అత్తైనిన్దైక్కుమతువేవిలక్షణమ్; అతొట్టి న్దవైయెల్లామ్ పొల్లాత తెన్దై.

౬.

జి-అ.—నీచవృత్తి. కళవుకణ్ణముతు శెయ్ కిటతుక్కుప్రయోజనమ్ (ఇత్తాలిత్వాది). మఱి-కుట్టి. పిణ్ణై-మాక్. “మఱియొడుపిణ్ణై శేర్” ఎన్దై త్తాల్ ఫలితమ్ స్వాపదేశమాఘా (రత్వరత్తకణ్ణలిత్వాది).

నెటిపడ-ప్రహతమాక. విశదమాక వెన్దుమున్దినవర్థమ్. ద్విశీయార్థ త్తిరే, నెటిపడుక్కైక్కు - మార్గ త్తిరేవ ర్రిక్కైక్కుఎన్దర్థమ్. అతువే- అత్తైయే. తిరుమలైక్కుప్పొమ్ పఱియైయేనిన్దైవతునలమ్. ఏవకారవ్యవచ్ఛేద్యమ్ (అతొట్టిన్దైయిత్వాది). “మాలిరుమిశొలై నెటిపడ” ఇత్యాదిక్కు - “తిరుమలైయిరుదైయవఱ్ఱియిలేయట్టుడ వేణు మెన్దిటవ త్తైయే నిన్దైక్కైపురుషార్థమ్” ఎన్దుకైయిలర్థమ్. తీర్త్తై శెయ్యాతే-కిటియెననిన్దై మిక్; ఉటియమరిత్వారభ్య, క్రమేణాన్వయః.

౬.

ఆ-అ-వి.—నాం సర్వేషామద్వైత్యేనానుసంధానస్వప్రప్తాః శ్రీరజ్జవాధూలవరదగురుభిరుక్తస్థోకః- “వర్ధన్తాం వనశైలవాసరసికావాన్వైఖిరీ వైభవప్రధ్వస్తప్రతివామమాకనికరాః ప్రజ్ఞానభక్త్యాకరాః । విఖ్యాతాధ్వరమిత్రతాతగురుణాసంప్రీతితాస్సాదరం సత్సున్దరరాజ సన్తతద యూన సన్ద్యమానోత్సవాః” ఇతి. — “తీర్త్తై శెయ్యాతే” ఇత్యారభ్య, నెటిపడనిన్దైవతుయాతొన్దు-అతువేనలమ్; అత్తైయాతే-ఇత్తైక్కిటియెన నిన్దైమిక్. యత్తదోర్నిత్యసమ్మన్ధాద్యచ్ఛబ్దాధ్యాహారేణయోజనాకృతా.

౬.

తాత్పర్యము.—ఓ! చేతనులారా! నీచములైన విషయాన్తరములయందాసక్తినివిడిచి మీరు సర్వసులభుఁడును దివ్యచేష్టితములుకలవాఁ డునునైన కృష్ణునికి వాసస్థానమును దూడలును వాటియొక్కతల్లులును విశ్లేషింపక జంకలతోఁగూడ వసించుదేశమునునైన తిరుమాలిరుణ్ణోల యొక్క మార్గమునందన్వయింపవలయునని చింతించుటయే యుత్తమపురుషార్థము.

౬.

మూ.—నలమెననిన్దైమినరకమ్మన్దాతే । నిలమునమిడన్దానీడుత్తైకోయిల్ ।

మలమలుమతి శేర్ మాలిరుణ్ణోలై । వలముత్తైయెయ్ తిమరువుతల్ వలమే ॥

211

అ.—(నలమ్) ఇతువేప్రాప్యమెన్దునిన్దైయజ్ఞో, వేటొన్దైప్రాప్యమాకనిన్దైయాతే; నిలమునమిడన్దాన్వైత్తుక్కుమ్ తనక్కుక్కొయి లాక్క్కొణ్ణై, పరమపురుషనిర్మలజ్ఞానజనకమానతిరుమలైయై యనన్యప్రయోజనరాయొక్కొణ్ణై వలమశెయ్ తుమరువుజ్ఞో; ఇతువే పరమ ప్రాప్యమెన్దిటార్.

8.

అన్వ.—నరకు అటొన్దాతే నలమ్ (3) ఎన నిన్దైమిక్ ముమ్ (౬) నిలమ్ ఇడన్దాన్వై నీడుత్తై (౯) కోయిల్ మలమలు మతి (౧౨) శేర్ మాలిరుణ్ణోలై ముత్తై (౧౫) వలమ్ ఎయ్ తి మరువుతలే (౧౮) వలమ్. (౧౯).

పన్నీ.—అన నరమ్, ప్రళయాపత్సఖన్ వర్తిక్కితిరుమలైయిలానుకూల్యమే ప్రబలమెన్దితార్.

బహిష్కరాయ్ సంసారనిరయత్తిల్, అట్టాన్దాతే, ఇత్తై పరమప్రయోజనమ్, (3) ఎన్ఱు, బుద్ధిపణ్ణుజ్ఞోళ్; ప్రళయన్జ్ఞాన్ముత్తాల్ త్తిలే, (౭) భూమియై, వరాహవేష తైక్కిన్ఱు ఇడన్దెడు త్తవన్, నిత్యవాసమృణ్ణుకిఱి, (౯) కోయిలాయ్, శిఖరజ్జలిలే తేయ్ కైయా లేకళ్ళు-రహితనాన, చన్ద్రన్, (౧౨) పారున్దకిఱి, తిరుమలైయై, శేష శేషి భావమాకిఱిముత్తైప్పాట్టాలుళ్ళు, (౧౫) ఆనుకూల్యత్తై, పెల్లదు, పారున్ద కైయై, (౧౮) బహుత్తరమ్. (౧౯)

2.

అర్థము.—(సంసార) నరకమునందు ముణగకుండ (దీనిని) పరమప్రయోజనము (3) అని తలంపుఁడు పూర్వకాలమందు (౭) భూమిని పైకెత్తినభగవంతుఁడు నిత్యవాసముచేయుచున్న (౯) స్థానమును కళింజములేని చంద్రుఁడు (౧౨) ఆమరియున్న మాలిరుణ్ణాలను (శేష శేషి భావ) సంబంధముచేత (౧౫) ఆనుకూల్యమును బొంది యమరియుండుటయే (౧౮) శ్రేష్ఠము. (౧౯).

2.

ఈ.— ఏథామాబ్బట్టు. తిరుమలైయై చెప్పన్ కిట్టినిరన్దరవాసమృణ్ణుకై యేయివ్వాత్తావుక్కు వెల్లొ యెన్దితార్.

(నలమెననినైమిళం.) నాన్ శొల్లుకిఱివారైయెనన్దైయెన్ఱు బుద్ధిపణ్ణుజ్ఞోళ్. విలక్షణమానపురుషార్థమెన్ఱుబుద్ధి పణ్ణుజ్ఞోళ్, (నరకమున్దాతే) నరకజ్జభుమివర్కళుక్కు వ్యవస్థితమాయిత్తేయిరుప్పతు. ౧[యన్ద్రయాసహసన్దర్శః] ‘కాట్టిలేపోమతుదుఃఖమ్, పడైవీట్టిలే యిరుక్కుమతుసుఖమ్’ ఎన్ఱాయ్ పేరుమాళరులిచ్చెయ్ తతు; అజ్ఞనల్ల, సుఖదుఃఖజ్ఞోళ్ వ్యక్తితోటుమ్ వ్యవస్థితమాయ్ కాణుమిరుప్పతు; యాతొన్ఱుమ్మోడపారున్దకిఱితు, అతుసుఖ మాకిఱితు, ఉమ్మైయొట్టియప్పడై వీట్టిలిరుక్కుమిరుప్పదుఃఖమాకిఱితు. [ఇతిజానన్] తన్దాముక్కిల్లాతనై, పిఱర్ పక్కలిలేకల్లెటియవేణుజ్గాణుమ్. [పరాంప్రీతిమ్] ఉమ్మైప్పోలే నిఱుత్తల్లకాణుమెన్నుడైయ ప్రీతియిరుప్పతు. నమ్మిలునక్కు ప్రీతిపరైయాకచ్చొన్నాయ్, అతుక్కునమ్మైచ్చొల్లుకిఱితెన్నెన్ఱు [గచ్ఛరామమయాసహ]

శీ-అ.—ఏథామాబ్బట్టు. (నలమెనవిత్వాది) “మాలిరుమ్ శొలై-మరువుతల్ వలమ్” ఎన్ఱైప్పల్లొ (తిరుమలైయైత్వాది).

నన్దైయావతేతెన్ఱు; వివరిక్కితార్ (విలక్షణమానవిత్వాది). “మరువుతల్” ఎన్ఱ పదత్తుక్కుచ్చేర, “నరకు” ఎన్ఱిఱు-విశ్లేషవ్యసనన్దై యెన్ఱువివక్షిత్తు, “నరకు” ఎన్ఱాల్-విశ్లేషవ్యసనన్దైచ్చొల్లుమోవెన్ఱు (నరకజ్జభుమిత్వాది). నరకు-నరకమ్. ఇవర్కళుక్కు- అట్టాన్దాతళుక్కు. ఇతుక్కుసంవాదమ్ (యన్ద్రయైత్వాది) ఆయోధ్యాకాణ్డే రామంప్రతిసీత, “యన్ద్రయాసహసన్దర్శో నిరయోయన్ద్రయావినా । ఇతి జానన్ పరాంప్రీతిం గచ్ఛరామమయాసహ । యదిత్వంప్రసీతోదుర్గంపనమదైవరాఘవ । ఆగ్రతన్తేగమిష్యామిమృద్నస్తీకుకణ్డకాన్” శ్లోకవ్యాఖ్యానార్థం పూర్వపుత్తమనువదతి (కాట్టిలేయిత్వాది). “త్వయాసహ-యోవాసః, సన్దర్శః; త్వయావినా - యోవాసః, సనిరయః- ఇతి-మమపరాంప్రీతిమ్-జానన్-మయాసహ-గచ్ఛ” ఇత్యన్వయంహృదినిధాయార్థమాహ (యాతొన్ఱైత్వాది). (పిఱర్ పక్కలిలేయితి) మదుప దేశాదియావత్. “పరామ్” ఎన్ఱుత్తుక్కుభావమ్ (ఉమ్మైప్పోలేయిత్వాది). “మయాసహ” ఎన్ఱుత్తుక్కు- ౨ “సహాయుక్తేప్రధానే” ఎన్ఱిఱు

అ-అ-వి.—“నరకమున్దాతే” ఇత్యన్వయవక్షితమర్థమత్తరత్ర (పీరివల్ వరుమ్ క్లేశానుభవమ్ పణ్ణాతే) ఇతిస్పష్టయితి.—“తన్దా ముక్కిల్లాతనై” ఇతి - మమత్వద్విషయాప్రీతిర్నాస్తీతి కథంపదసీతచేత్; మద్వియోగేపిదేహధారణసమర్థస్య గన్తముద్యుక్తస్త్యమ్; 3 “రామస్తుసీతయాసార్థంవిజహరబహూన్పతాన్ । మనస్వీతన్తత్తస్యానిత్యంహృదిసమర్పితః - తస్యాశ్చరామోద్విగుణంహృదయేపరిప త్రతే । అన్తర్జాతమపివ్యక్తమాఖ్యాతీహృదయంహృదా” ఇత్యాదికంజానాసి కిమిత్యత్రాహ (పరాంప్రీతిమితి). తనాప్రీతిరస్తి, త్వత్ప్రీతిమాత్రంపదతిమత్ప్రీతిః కార్యాద్ధికారజానుమానమితి జానక్యోహృదయమిత్యభిప్రాయానాహ (ఉమ్మైప్పోలేయితి) —

మూ.—వలజ్జాయ్ తువై కల్ వలజ్జియాయ్ తే । వలజ్జాయ్ మాయ మాయ ప్పకోయిల్ ।

వలజ్జాయ్ ము వానోర్ మాలిరుజ్జాయ్ తై । వలజ్జాయ్ తు నాళుమరువుతల్ వల్లక్కే ।

౮॥

ఆ.—(వలమ్ శెయ్ తు) పేయవిషయజ్జలిలేవినియోగి త్తరుమనబలత్తైప్పక్కతే, ఆశ్చర్యభూతనాయ్ ఆశ్రితసులభనాయురదవెప్పె రుమానుమ్ ౧* ఆయర్వణుమమరర్ కళుమ్ వలమ్ శెయ్ తు కొణ్డనుభవిక్కిఱ తిరుమాలిరుమ్ శోలైయై వలమ్ శెయ్ తు నాళుమ్ మరువుతల్ వల్లక్కొన త్తెన్దితార్.

౮.

అన్వ.—వలమ్ శెయ్ తు వైకల్ (౩) వలమ్ కళియాతే ౪లమ్ (౬) శెయ్యుమ్ ఆయ్ మాయవ్ (౯) కోయిల్ వానోర్ వలమ్ (౧౨) శెయ్యుమ్ మాలిరుజ్జాయ్ తై వలమ్ (౧౫) శెయ్ తు నాళుమ్ మరువుతల్ (౧౮) వల్లక్కు. (౧౯).

పన్నీ.—అనన్తరమ్, ఆశ్రితానుకూలనానకృష్ణక వర్తిక్కిఱ తిరుమలైయిలే నిరన్తరానుకూలవృత్తియే స్వరూపప్రాప్తమైన్దితార్.

కరణజ్జుక్కుబలత్తై, ఉణ్డాక్కి, నిరన్తరమాక, (౩) అన్దబలత్తై, ఇతరవిషయమాక్కిక్కడాతే, ఆశ్రితర్ క్కుభవ్యత్తైయాకిఱవాను కూల్యత్తై, (౬) పణ్ణుమ్, కృష్ణనాన, ఆశ్చర్యభూతనడైయ, (౯) కోయిలాన, పరమపదవాసికళో, అనుకూలవృత్తి, (౧౨) పణ్ణుమ్, తిరుమలైయైప్పట్టిత్తు, ప్రదక్షిణాద్యనుకూలవృత్తియై, (౧౫) పణ్ణి, నిరన్తరమ్, సంక్షేపమ్ పణ్ణుకై, (౧౮) న్యాయమ్. (౧౯) ౮.

అర్థము.—(కరణములకు) బలమును బుట్టించి సర్వకాలములందును (౩) బలమును బోగొట్టకనే ఆనుకూల్యమును (౬) జేయు కృష్ణావతారంబైత్తిర ఆశ్చర్యభూతునియొక్క (౯) వాసస్థానమును పరమపదమునందుండువారు అనుకూలవృత్తి (౧౨) చేయునట్లున్న మాలిరుజ్జాయ్ తునుగట్టించి (ప్రదక్షిణనమస్కారములు మొదలగు) అనుకూలవ్యాపారములను (౧౫) జేసి ఎల్లప్పుడు సంక్షేపించుట (౧౮) న్యాయము. (౧౯) ౮.

ఈ.—ఎట్టామ్ బట్టు తిరుమలైయైనిరన్తరమాక వలజ్జాయ్ తై యేవల్లక్కేన్దితార్.

(వలజ్జాయ్ తి త్యాది) సర్వేశ్వరక తన్నైయాశ్రయిక్కైక్కుఱుప్పాక త్తనమనుష్యశరీరత్తైక్కొణ్డ బలత్తై యుణ్డాక్కి, పిన్నైయ వనైయాశ్రయిక్కైయన్ది క్కే ఇతరవిషయప్రావణ్యత్తుక్కుడలాక్కియనర్థప్పడాతే. (వలజ్జాయ్ ము) తిరుచ్చిత్రకూటపరిసరత్తిలే పిరాట్టియై యుణ్డాడక్కైయైప్పిడిత్తుక్కొణ్డలావినాప్పోలే, పిరాట్టియైప్పిడిత్తుక్కొణ్డ అమ్మకర్ ఆదరత్తోడే సజ్జరిక్కిఱదేశమ్. ౨ “య ఆత్తదాబలదాః” ఎన్నిఱపడియే-తన్నైయ జ్జొడుత్తు, తన్నైయనుభవిక్కిక్కడానశ క్తియైయ జ్జొడుక్కుమాశ్చర్యభూతనాన కృష్ణక వర్తిక్కిఱదేశమ్. (వలజ్జాయ్ ము)

శీ-ఆ.—ఎట్టామ్ బట్టు (వలమ్ శెయ్ తి త్యాది). నాలామ్ పాదత్తైక్కటాక్షిత్తు - అవతారికై. వల్లక్కు - న్యాయమ్.

౩ “విచిత్రాదేహసమృత్తిరీశ్వరాయనివేదితుమ్” ఎన్దత్తైప్పట్టి (తన్నైయాశ్రయిక్కైక్కుఱుప్పాక వేన్దతు) బలత్తైయుణ్డాక్కి - అన్న పానాదికళాలేయుణ్డాక్కియెన్ద పడి. ఉడలాక్కి - అన్దబలత్తైయుడలాక్కి. బలత్తైయుడలాక్కి - నిరన్తరమాకవన్దబలత్తై యితరవిషయ మాక్కిక్కడాతేయెన్ద శబ్దార్థమ్. “వలజ్జాయ్ మాయ మాయ ప్పకో” ఎన్ద తుక్కు-మావెన్ద - పిరాట్టియాయ్, అవనైయుడైయవ్ - మాయవ నాయ్, “మాయవనాన - ఆయ్ - వలమ్ శెయ్ తి - కోయిల్” ఎన్ద విషత్తిరుభావమ్ (తిరుచ్చిత్రకూటేత్యాది). “వలమ్ శెయ్యుమ్ - మాయవనాన - ఆయ్ వర్తిక్కిఱ - కోయిల్” ఎన్ద నాన్తరమ్ (య ఆత్తదా ఇత్యాది). ఇన్ద పత్తుత్తిల్, వలమెన్ద - బలమాయ్, శెయ్ తై - కొడుక్కయాయ్, బలత్తైక్కొడుక్కు మెన్ద పడి. మాయవ్ - (ఆశ్చర్యభూతక). ౪ “సద్భూతాదృష్టచిన్తాద్యాస్తన్మతివీజస్యబోధకాః”

ఈ.—వానోర్ మాలిరుమ్ శోలై శీర్ ౧ “విణ్ణోర్ వెల్పు” ఎన్టార్ ఇజ్జే (వానోర్ మాలిరుమ్ శోలై) ఎన్టితార్; ఇతు క్కునినై వెళాడకన్దరుళినదేశమెల్లాగ్గిడక్కవెన్నిల్; ప్రజై క్కుత్తాయినుడైయ అవయవమెల్లాగ్గిడక్కములై క్కణ్ణిలే యితే వాయ్ వై క్కులావతు, అప్పడియేయిళ్ళు ౨ “తెన్న నుయర్ పారుప్పమ్ తెయ్ వవడమలై యుమ్” ఎన్టిములై యాకై యాలే అవర్ కళు క్కేయాయుక్కిటతు. (వానోర్ మాలిరుమ్ శోలై) పెరుమాళ్ కాట్టుక్కెల్లున్దరుళుకిట పోతు లత్తుణభరతర్ కళో పిన్టొడర్ న్దాప్పోలే, సర్వేశ్వరనిజ్జహరుకై యాలే నిత్యసూరికళు మోబ్బన్దవలజ్జాయ్ ని ట్టార్ కళో. (వలజ్జాయ్ తు) నాముమివర్ కళోడేకూడ అజ్జేయ సుకూలవృత్తికలై ప్పణ్ణి. ‘పిల్లై తిరునత్తాయార్ తై యరుమ్ భట్టరుమ్ ప్రదక్షిణమృణ్ణానిట్రు ప్పిన్నే సేవిత్తుక్కొణ్ణుపోనేళ్; అల్లా తార్ కడుక్కుతిరై పోలే వారానిట్రు ఇవర్ కళో, తిరుక్కోపురణ్ణతై యుమ్ తిరుమాళికై కలై యుమ్ కణ్ణా లే పరుకువారై పోలే పార్ త్తుక్కొణ్ణువన్దార్ కళో” ఎన్టునజ్జోయరరుళిచ్చెయ్ వర్. (నాళుమ్ మరువుతల్ నల్ల క్కే) నిత్యసూరికళుడైయ యాలై యేతనక్కుయా వ్రోయనాల్ పిన్నై మటునలిడాతితే. ఇతు వేముక్కు.

౮.

౨-౨.—ఇతిన్యాయేన, “వానోర్ మాలిరుమ్ శోలై” ఇత్యస్య సదృశం ప్రయోగా న్దరమ్ విచిన్త్య, ప్రయోగ ద్వయస్య చ హేతుమాహ (శీర్ త్యాది నా) నిత్యసూరికళోగ్గిన్దరుక్కు మనుకూలవృత్తిపణ్ణుక్కుమ్ హేతుమాహ (పెరుమాళ్ త్యాది). (తెన్న నిత్యాది). పెరియతిరుమడల్. ఉయర్ న్దతె అల్లై తిరుమలై యుమ్, మేన్దైయిలేదోయై యుడైయ వడక్కు తిరుమలై యు మెన్టు శొల్ల ప్పడుకిటవిన్దైయిరణ్ణుమ్ ములైయాక వెన్టు పాళురార్థమ్. నలమ్ శయ్ న్దే, ఉపాయశోటియిలన్దయియాతో వెన్న; అన్దయియా తెన్దై క్కై తిన్యామ్ (పిల్లై యిత్యాది). (అల్లా తార్ త్యాది). అల్లా తార్ - సాధనత్వేన ప్రదక్షిణమపణ్ణుకిటవేర్. కణ్ణాలేపరుకువారై పోలేయై నైయా లే - ప్రాప్యత్వమ్ సుస్పృష్టమ్. “నాళుమ్ మరువుతల్” ఎన్టితిరుమటాహా? కదాచిత్ ప్రయోగా న్దరప్రావణ్యతై సాధనత్వ బద్ధిపిటవాతో వెన్న (నిత్యసూరికళుడైయ విత్యాది). నిత్యసూరికలై పోలే న్దజ్జురై కళధారకపోణకళోగ్గనానాల్, ప్రయోగా న్దరప్రావణ్యత్తుక్కుమ్ తన్మలసాధనత్వ బద్ధిక్కుమ్ ప్రసజ్జమిలైయై వడి. మటునలిడాతు - తిరుమ్మళు. “మరువుతలేన్దక్కు” ఎన్దన్దయి త్తరమ్ (ఇతు వేముక్కున్టు) ఇదమేన ప్రాప్తమిత్త్యర్థః. నాళుమ్ మరువుతల్ - నిరన్దరసంస్థానమృణ్ణునై, పైకల్ - నలమ్ శయ్ తు - నలమ్ కళియాతే, మాయననాన - ఆయక్ - వలమ్ శెయ్యుమ్ - కోయిలాయ్, అత ఏన, వానోర్ - నలమ్ శయ్యుమాతాన - మాలిరుమ్ శోలైయై నీజ్జళుమ్ వలమ్ శెయ్ తు - నాళుమ్ మరువుతల్ - వల్లక్కిత్తన్దయి.

౮.

౨-౨-వి. (మరుమూళితి) (నలమ్ శెయ్యుమ్ వానోర్ మాలిరుమ్ శోలై) ఇతిపదప్రతీకముపాదాయ, సింహవలోకనన్యాయేన ప్రథమమ్ “వానోర్ - మాలిరుమ్ శోలై” ఇతిపదసజ్జతేచ్ఛానముత్తావ, అనన్దరమ్ “వలమ్ శెయ్యుమ్ వానోర్” ఇతుచ్యమానే - సూరీణామాగమనే, తేహేమనుకుంబుత్తైచ హేతుమాహ; అప్రవ్యాఖ్యానవాక్యక్రమే, (పెరుమాళ్ కాట్టుక్కెల్లున్దరుళుకిటపోతు) ఇతివాక్యస్యోత్థాపకకాన్దాయా (శీర్ ప్పణ్ణోర్ వెల్పునెన్టార్) ఇత్యాదివాక్యోనన్దరమనుసన్ధానాత్. అత్రమాహుసాచేణ (పెరుమాళ్ కాట్టుక్కెల్లున్దరుళుకిటపోతు) ఇతివాక్యమ్ పూర్వతినన్దేన (శీర్ ప్పణ్ణోర్ వెల్పునెన్టార్) ఇత్యాదివాక్యమ్ పశ్చాత్తనన్దేనచ ప్రప్రసక్తమ్. తదానీమేషసజ్జతిః - నిత్యసూరీణా మత్రాగమనే అనుకూలవృత్తైచ హేతుమాహ ఇత్యతోత్తరమ్ (పెరుమాళ్ కాట్టుక్కెల్లున్దరుళుకిటపోతితివాక్యమ్) తక్తే తాదృశాకారస్య సమస్తదన్దజేనాధానబాధ్యత్ ౧ “విణ్ణోర్ వెల్పు” “వానోర్ మాలిరుమ్ శోలై” ఇతి - నిత్యసూరిసమ్బద్ధితేన గిరిరాజయోర్నిరదేశకథమ్; కిచ్చు, ఏత్తితిదన్దయింగ్గిలవిఘ్నాంగ్గితా నామసిసాధారణంసకిమితచజ్కొబాతా. తతోత్తరమ్ (ప్రజైక్కిత్యాది). సంసారిణాంతాదృశవైల క్కుణ్ణాభావాదిభావా. (తెన్న నుయర్ త్యాది) అర్థరకళిక్తన్దన్దేచ్ఛభూమియిలుళ్ళార్ క్కు నిర్వాహకరానత్తుత్రియర్ “ఎన్టుతు” ఎన్దభి మానిత్తిరుక్కున్దాడియింగ్గిల తొల్లై తిరుమలై యుమ్, సంసారికళుమ్ వన్దాశ్రయిక్కున్దాడి నిఱ్ఱిటమేన్దైయిలేదోయై యుడైయ వడక్కు తిరుమలై యుమ్, ఇన్ద్రవిఘ్నపడుకిట విన్దైయిరణ్ణుమ్ ములైయాక; కాన్దక్-విరుమ్పివిడాతే కిడక్కుమవైయ తేములైయావన. ౩ “నజ్జో త్తుమ్ కళ వివాణ్” కాట్టుక్కెల్లున్దరు - అన్దున్దయిశోతిక్కన్ద పడి. లత్తుణశబ్దమ్ - శత్రుఘ్న వాచి.

౮.

ఈ.—(చక్రక్కెననినై మిన్) నాకశొల్లుగిరివితువేముతైయెన్టు బుద్ధిపణ్ణుగోళ్. (ఎల్ విన్దై మూర్త కాతు) ఉజ్జ
 శాల్ పొక్కిక్కొళ్ళవొణ్ణాత మహాపావజ్జళై ప్పరిహరిక్కవేణ్డియరున్దిగోళాకిల్. అహ్మెన్టు - పేయ్ కుప్పేర్ ;
 గొడియెన్టు - పెణ్ణుక్కుప్పేర్ ; పేయ్ ప్పెణ్ణెటపడి, అహ్మెన్టు - పిణమాయ్, అత్తాల్ - పేయెన్టుపడి. పూతనై
 యెముడిత్తవక్ “ఇజ్జనొత్తవిరోధికళ్ వన్దపోతాకనమ్మె నెడుజైన్టిక్కివై క్కనొణ్ణాతు” ఎన్టు నిత్యవాసమ్మణ్ణుకై
 యాలేళ్ళొప్పుమానగోయిల్. (ముమిత్యాది) అజ్జణ్ణానతిర్యక్కుకళుమ్. అక్కురోడోరినమాయాయ్ న్నిరు
 ప్పతు. ఇళవానైక్కన్టుకళ్ ఇనమినమాకచ్చేరానిన్టుళ్ళ తిరుమలైయై. లక్షణోపేతమాయరుప్పతోరు ఆనైనిన్టువి
 డతై ఆయిరమానై వన్దుశేరానిల్కుమ్; అజ్జునిట్టిఅతుమ్ ౧ * శోలై ముక్కుళిటితే, ౨ * తెన్నానైయితే. తిరుమ
 లైయైత్తొమ్మవేణుమ్ ఎన్నుమ్ మనోరథ త్తిలేతుడివతే ఇవ్వాత్తావుక్కువిజయ హేతు.

౯.

శి-అ.-ముతైయెన్టు-ప్రొప్తమెన్టు. మూర్త కాతు - మూర్త కాతే యరుక్కవేణ్డిల్. “అహ్మెన్” ఎన్టు-పేయెచ్చొల్లుమ్మడి యెన్నెన్న
 (అహ్మెన్టుపిణమాయిత్యాది). నెడుజైన్టిక్కి - అతిహరమాక్కి. “పెరుమ్” ఎన్టుతిన్దమ్ (శ్లాఘ్యమానవైత్తు). “ముక్కు” ఎన్టువిశేష
 ఇన్టుక్కుభావమ్ (అజ్జణ్ణానవిత్త్యాది). ఓరినమ్ - ఒరుపరువమ్ ఇనమ్ - పరువమ్. “ఇనమ్” ఎన్టు - సమాహమాక వివక్షిత్తర్థాన్తరమ్
 (ఇళవానైయిత్యాది). ముక్కు - ఇళమ్. ఇన్టుక్కుహేతువేతెన్న (లక్షణేత్యాది). లక్షణోపేతమాయ వానైయజ్జిరుక్కిరితేవెన్న (అజ్జ
 నిట్టిఅతుమిత్యాది). ప్రమాణాన్తరమ్ (తెన్నానైయైత్తొయెన్టు) తిరు నెడుదాన్డికమ్. శూతు - వి.య హేతు. తొక్కుక్కరుతునతు-తొక్కు
 వేణుమ్మెన్దియినైవితే. తుచిరుతువే - తుచిక్కయే. ఎల్ విన్దైమూర్త కాతిత్తారభ్య, తొక్కుక్కరుతునతే శుచివశుశూతు ; ఇతైచక్రక్కెన నిన్దై
 వినిత్యవైయి.

౯.

ఆ-ఆ-వి.— ౩ “అప్రాకృతమన్దవోనిత్యాకృతిగర్భాయవా” ఇత్యాదౌహృదయమ్.

౯.

ప్ర. ౧౦.—(ఒన్దుతామ్బట్టు) (నిమ్మక్కెన) (అహ్మిక్కొడియట్టాక్) వైష్ణవేపురాణే పచ్చమేంకేపచ్చమే, “వసతాంగోతులేతేసాం
 పూతనాబాంబుత్తిరి । సున్దుంకన్యముపాదాయరాత్రోత్తైవజ్జాన్దమ్ ॥ ౧॥ యన్దైయన్దైన్దనంరాత్రోపూతనాసప్రయచ్చతి । తస్యతస్యత్తే
 నాన్దానిలకసోత్తపహస్తితే ॥ ౨॥ కన్యస్తుత్తైత్తినంగాంకరాభ్యామత్తిపీడితమ్ । గృహీత్వాప్రాణసహితంపపాకోపసమన్వితః ॥ ౩॥ సావిమక్త
 నుజ్జగంబావిత్తిన్నసోయ్యుబ్ధహ । పపాతపూతనాభూహామియమాజాత్తిభీషణా ॥ ౪॥”.

౯.

పరిమితి-ముట్టి - ముప్పత్తొన్దుతాన్దిరు మొట్టి - ఇరజ్జామ్బట్టు. ఇన్దైయన్దుల్ సీక్కాతిరున్దతిరువేమరువినియ । మైన్దాన్దజాలిమాలేశో
 వైమక్కుళి శి ॥ నన్దావిక్కిక్కు-కుడలేనైయూర్ నిన్దనమ్మియై । న్నెన్దాయన్దశూరాయడియేట్కి-త్తైయమిరజ్జాయే.

తిరువాయ్ మొట్టి - సత్తామ్బట్టు.—పొన్నా నాయ్ పొట్టిలేట్టుమ్ కావళి పూణ్ణుకళా నాయకన్దొయ్ తొణ్ణి నేక నాక । ఎన్నా నా
 గొన్నా నాయన్ని అణ్ణా తన్న తిన్దేయేనులక మేళ్ళుమ్ । తెన్నా నాయ్ వనవానాయ్ కుడపాలానాయ్ కుణపాలమతయ నాయ్ మైయోర్ క్కె
 న్దుమ్ । మున్నా నాయ్ సెన్నా నాయ్ నణ్ణుళ్ళోత్తిరుమాట్టిక్కళై నాయ్ ముతలా నాయ్.

తాత్పర్యము.—ఓ! మానవూం! నేనుచెప్పుచున్నదానిని సదుపాయమని చింతించువానై దీనియందు విశ్వసించుడు. మీరు క్రూర
 ములైన పాపములయందనగాహించియుండక ఆశ్రితవిరోధినిరసశీలుడైన శ్రియఃపతి నిత్యవాసముచేయుచున్న దివ్యదేశమగు తిరుమాలిరుళ్ళో
 లను స్వరూపానురూపముగ ననుస్మరించుటయే సంసారసాగరమును దాటుటకు సదుపాయము.

౯.

మూ.—శూతెన్ఱు కళవుమ్ శూతున్ఱైయ్యాతే । వేతము విరిత్తా విరుమ్బియకోయిల్ ।

మాతులుమయిల్ శేర్ మాలిరుణ్ణోలై । ప్పొత్తమ్మలై యేవుకు వతుపారుళే॥

౧౦

ఆ.—(శూతెన్ఱు) పురుషార్థమాన శెయ్యలైచ్చెయ్ కితో మెన్ఱుకొణ్ణు చార్వకృత్రికుజ్జలైచ్చెయ్యాతే, “సర్వవేదజ్ఞకుక్కుమ్ తానేప్ర పాద్యక్” ఎన్నుమిడ తై క్రిగ్గితైయాలే యరుళిచ్చెయ్ తరుళిన అన్దమహాగుణ తైయుడైయ వెమ్మెరుమాన్ద నక్కుణ్ణూ న్ద స్పృహణీయమాన తి మలైయిలేపోయ్ ప్పకువతువే పరమపురుషార్థ మెన్ఱితార్.

౧౧

అన్ఱు.—శూతు ఎన్ఱు కళవుమ్ (౩) శూతుమ్ శెయ్యాతే ముక్ (౬) వేతమ్ విరిత్తా విరుమ్బియ (౯) కోయిల్ మాతు ఉలు (౧౦) మయిల్ శేర్ మాల్ (౧౫) ఇరుమ్ శోలై పోతు (౧౮) ఆవిన్ మలై పుకువతే (౨౧) పారుళే. (౨౨).

పన్నీ.—అనన్దరమ్, వైదికజ్ఞానప్రవర్తక్ వర్తిక్కిఱతిరుమలైయిలే ప్రవేక్కిఱవితు పురుషార్థమెన్ఱుపక్రమిత్తవువదేశతై మిత్తరుకుఱితార్.

సుకరమానవర్థసాధనమ్, ఎన్ఱునినైత్తు, కళవుకొణ్ణుతల్, (౩) పార్ త్తిరుక్కువపహరిత్తల్, శెయ్యాతే, ముత్కాలత్తిలే, (౬) గీతో నివదాదిముఖతైలే వేదార్థతై, వివర్తవక్, విరుమ్బిన్దర్తిక్కిఱ, (౯) కోయిలాయ్, మాతిమై, ఉడైత్తాన, (౧౨) మయిల్ కళో, శేర్ వర్తిక్కిఱ, ఓణ్ణి, (౧౫) పరన్ద, శోలైకళిల్, పూవానతు, (౧౮) మలరుకిఱ, తిరుమలైయిలే, శెన్ఱుపుకువతే, (౨౧) పారుళే. (౨౨) మాతిమై-మెన్ఱై. మాతులువెన్ఱు - వేదైయోదేశేన్ద వెన్ఱుమామ్.

అర్థము.—(సుకరమైన) యుపాయము అని(తలంచి) చార్వమును (౩) అపహరమును జేయక మునుపు (౬) వేదార్థములను బ్రవే పఱచిన (భగవంతుడు) ఆదరించునట్టి (౯) స్థానమును మార్దవముకల (౧౨) నెనుళ్ళు వసించుచున్న ఉన్నతములును (౧౫) విశాలమునైన తోటలయందు పుష్పములు (౧౮) వికసించుచున్న తిరుమలయందు నన్వయించుటయే (౨౧) పురుషార్థము. (౨౨).

ఈ.—పత్తామ్బాట్టు. పలపడియాలమ్ తిరుమలైయేపరమప్రాప్యమెన్ఱు ఉపక్రమిత్తపడియే సంహరిక్కిఱతార్.

(శూతెన్ఱు) సమక్కునల్ల వాయ్ప్పాయరున్దతెన్ఱు శూతుమ్ కళవుమ్ శెయ్యాతే. శాస్త్రజ్ఞులివన్దైనితే క్కైయాలే ఆవన్దై యున్ఱొల్లవుమామ్. అన్ఱి క్కే, కళవావతు - ౧ “చోరేణాత్తావహరిణా” ఎన్ఱిఱ అత్త హరమాయ్, శూతావతు - సాత్త్వికనాయ్ ప్రామాణికనాయరుప్పానొరువ్ “సర్వేశ్వరకరత్తక” విశ్వసి త్తిరున్దాలే, “కాణ్ణిఱదేహత్తుక్కువ్వరుకే ఓరిశ్వరనావతే ? ఆత్తావావతే ?” ఎన్ఱుకాణ్ణికా

జీ-ఆ.—పత్తామ్బాట్టు. (శూతెన్ఱు త్యాది) “శతిర్” ఎన్ఱుమ్, “పారుళే” ఎన్ఱుముపక్రమోపసంహరజ్జలిలే - ప్రాప్యవాచకజ్జ క్కురుతియవతారిన్దై (పలపడియాలమిత్త్యాది).

శూతెన్ఱు-సుకరమాన వర్థసాధనమెన్ఱు నినైత్తు. నల్లవాయ్ప్ప-నల్లవాదాయమ్. శూతుమ్ కళవుమ్ - చతురజ్ఞాదికకుమ్, పరద్రవ్యా రముమెన్ఱుపడి. పుత్రిమమాక వ్యాఖ్యానముజ్జిదోలు - ౨ “శూతవాన్దక్కళ్ళనాకి” ఎన్ఱు తైప్పదో. నిషేధిక్కైయాలేయన్ద విడ. ౩ “అనాహితాగ్నితా సైవ్యం ఋణానాశ్చానపక్రియా । ఆసచ్చాస్తాధిగమనం కాశీల్యంవ్యసనక్రియా” ఎన్ఱుమనువచనమనుసంధేయమ్. ల్యమ్-పత్తితళితా. వ్యసనక్రియా-మ్యతాదిః. సైవ్యమ్-సైవత్వమ్. ౪ “భవేదత్రికిణీద్విజః” ఇత్తాదౌహృదయమ్. అత్రికిణీ - ద్వా; వ్యాపారపితః. ఆవన్దై యెన్ఱు-కళవుమ్ శూతుమ్. కళవావతు-కాణ్ణితేయవహరిక్కై. శూతావతు-కణ్ణమున్నేయవహరిక్కై. ౧ “చో

ఈ.—పపహరిక్కై. (వేతమి త్యాది) ఇవై యొరుపర్ కువారాతపడి వేదార్థతైవిశదీకరి త్త గీతోపనిషదాచార్యో వరిక్కిఱకోయిల్. (మాత్తుఱుమయిల్) మాతెన్ఱు-మార్దవ తైచ్చొల్లుకిఱతాయ్, సుకుమారమాయ్ దర్శ సీయమానమయిలెన్నుతల్; పేడైయైయుల్ మయిలెన్నుతల్. అఱుళ్ళున త్తర్వడైల్లామ్ మిథునమేయాయ్ వరి క్కుమెన్ఱై. (పోతవిత్తమ్మలైయే) కొడియుమ్ తణ్ణుమ్ శరుకుమ్ ఇడైయిడైయిలే పూవుమాయరుక్కైయన్ఱిక్కే, తిరు మలైతన్నై ముట్టాక్కిడప్పుత్తు క్కిడక్కుమి త్తనై. తిరుమలైయైక్కిట్టుమతువేళవ్యాత్తావుక్కు ప్రయోజన మాయ్ త్తలై క్కుట్టువతు, అల్లాతవై యెల్లామ్ వ్యర్థవృత్తిక శ్చెన్ఱితార్. ౧౦.

జీ-అ.—భాస న్తమాత్తానమన్యథాప్రతిపద్యతే । కిం తేననకృతంపాపంచోరేణాత్మాపహరిణా ఇత్యుద్యోగపర్వణిభృతరాష్ట్రంప్రతిసనత్సుజాతః. ఇవై-ద్యూతచార్యజ్ఞో. మాతు-సౌఖమార్యముమ్, సౌందర్యముమ్, స్త్రీయుమ్. సౌఖమార్యసౌందర్యజ్ఞైతప్రేణాహ (మాతెన్ఱు త్యాది). పేడైయై వర్ణతైప్పల్ (అఱుళ్ళున త్యాది). “పోతే-అవిత్తమ్మలై” ఎన్ఱవన్ఱు, ఏవకారార్థమ్ (కొడియుమి త్యాది). పోతు-పుష్పమ్, అవిత్తై-మలరుక్కై. “పుటవతువే-పారుల్” ఎన్ఱవన్ఱు, ఏవకారవ్యావర్త్యమ్ (అల్లాతవైయ త్యాది). క్రమేణాన్వయః. ౧౦

అ అ-వి.— (సర్వేశ్వరకరత్నకనితి) ఆత్మదేహః తిరిక్తోభవతి, సచభగవచ్ఛేషభూతః, తస్య సర్వేశ్వర ఏవరత్నకః ఇత్యధ్యవస్యతి వృత్తిచేదిత్యర్థః. ౧౦.

ప్ర-తి — (పత్తామ్మట్టు) (శూతిత్యాది) (కళవుమ్) ఉద్యోగపర్వణి భృతరాష్ట్రంప్రతిసనత్సుజాతః. “యోన్యథాసన్తమాత్తాన మన్యథాప్రతిపద్యతే । కిం తేననకృతంపాపంచోరేణాత్మాపహరిణా”.

మణవాళమామునికల్ తిరువడిక శ్లేశరణమ్.

తాత్పర్యము.— ఓ! చేతనులారా! కాన్త్రనిపద్ధములైన చార్యము మొదలగు నీచవ్యాపారములను నర్థమునకు సుకరసాధనములుగాఁ దలంచి యట్టివ్యాపారములను జేయకనుండుదు. నీచకార్యము లొకరికిని రాకుండునట్లు వేదార్థములను సాదించిక గీతోపనిషదాచార్యుండు వేంచేసియున్న మాలిరుణ్ణోలైయను దివ్యదేశమును బొందుటయే యాత్మకుఁ బరమపురుషార్థము. ౧౦.

మూ.— పొరుళెన్ఱి వృలకమ్ పడై త్తవళ్ళుకత్తమ్మేల్ । మరుళిల్ వణ్ కురుకూర్వణ్ శడకోపణ్ ।

తెరుళ్ళొళ్ళొచ్చొన్నవో రాయరత్తులిప్పత్తు । అరుళుడై యవన్ఱాళన్ఱై విక్కుముడిత్తే॥ ౧౧

ఆట్రూర్ తిరువడిక శ్లేశరణమ్.

అ.— (పొరుళెన్ఱు) సంసారికశాసన వాత్సాక్యనిశ్చయ సమృద్ధియే నమక్కు ప్రయోజనమెన్ఱుపార్తు, తత్సమృద్ధిర్థమాన జగ త్సృష్టియైప్పణ్ణి యరుళినవణ్ గుణబలైలారజ్ఞానగన్ధవన్తియే యరున్ద వణ్ కురుకూర్ చ్చడకోపణ్, ఎల్లారుక్కు మెమ్మెరుమానై ప్రత్యక్షిత్తా ప్పొలే యతియలమ్మడిశొన్న విప్పత్తక్కుర్ తిరువడికలిలే శ్చెర్నిత్తుముడిక్కు మెన్ఱితార్. ౧౧.

తిరుక్కురుక్కెప్పిరాన్బిళ్ళాన్బిరువడిక శ్లేశరణమ్.

అన్వ.— పొరుళ్ళొ ఎన్ఱు ఇ (౩) ఉలకమ్ పడైత్తవణ్ పుకత్తమ్మేల్ (౬) మరుళిల్ వణ్ కురుకూర్ (౯) వణ్ శడకోపణ్ తెరుళ్ళొ (౧౦) కొళ్ళొళ్ళొచ్చొన్న ఓర్ (౧౫) ఆయరత్తుళ్ళొ ఇప్పత్తు ముడిత్తు (౧౮) అరుళుడైయవణ్ తాళ్ళొ అజైవిక్కుమ్. (౨౧)

పన్ను.— అనన్తరమ్, ఇతిరువాయ్ మొట్టిక్కుఘలనాక భగవత్ప్రార్థయై యరుళిచ్చెయ్కితార్.

అశ్రీతాభిముఖ్యమప్రయోజనమ్, ఎన్ఱు, ఇన్ఱ, (3) లోక తై, సృష్టి త్తవనుడైయ, దయాత్తుమాదార్యాదిగుణప్రవైవిషయమాక, (౬) అజ్ఞానగన్ధసహితరాయ్, విలక్షణమాన, తిరునకరిక్కు నిర్వాహకరాయ్, (౯) మహోదారరాన, ఆహ్వాన్, తత్త్వజ్ఞానమానతు, (౧౨) చేతన రైస్వీకరిక్కుమ్మడి, ఆరుళిచ్చెయ్త, అద్వితీయమాన, (౧౫) ఆయిరత్తుల్, ఇప్పత్తుమ్, సంసారత్తెనశిప్పిన్ఱు, (౧౮) కృపాపరిపూర్ణ రానవ్వు కరుడైయ, తిరువడికతై, ఆడైవిక్కుమ్. (౨౧) ముడితైన్ఱు - కర్తవ్యజ్ఞతై త్తలెక్కట్టియెన్ఱుమామ్. ఇతు - కలివిరు త్తమ్. ౧౧.

వాదికేసరిఅహ్రియమణవాశ్చీయర్ తిరువడిక శేశరణమ్.

అర్థము.— (అశ్రీతాభిముఖ్యము) ప్రయోజనము అని ఈ (3) లోకములను సృష్టించినవానియొక్క కల్యాణగుణవిషయముగ (౬) అజ్ఞానగన్ధములేనివారును విలక్షణమైన తిరునగరికినిర్వాహకులును (౯) మహోదారులునునైన యాహ్వాన్లు తత్త్వజ్ఞానమును (౧౨) (చేతనలు) స్వీకరించునట్లు సాదించిన అద్వితీయములైన (౧౫) వేయిపాశురములలో నీవదిపాశురములు (సంసారమును) బోగొట్టి (౧౮) కృపాపరిపూర్ణులైనయట్లకరియొక్క శ్రీపాదములను బొందించును. (౨౧). ౧౧.

ఈ.— నిగమత్తిల్, ఇత్తిరువాయ్ మొట్టికన్ఱుతై, ఇత్తిరువాయ్ మొట్టితానే జన్మత్తైప్పొక్కి అహికర్ తిరువడికళిలేశేర్ త్తువిడు మెన్ఱితార్.

(పారుళి త్యాది) ప్రయోజనప్పడుమెన్ఱిన్ఱలోకజ్ఞతై యున్ఱాక్కినవనుడై య కల్యాణగుణవిషయమాక అజ్ఞాన గన్ధమిల్లాత ఆహ్వానరుళిచ్చెయ్తతితుతాన్. ఇవన్ఱై యున్ఱాక్కికరణక శేబరజ్ఞతై కొడుత్తువిట్టాల్, కొడు త్తడుపకరణజ్ఞతై కొండ్లు శబ్దాదివిషయజ్ఞళిలే ప్రవణరాయ్ కైక్కళియప్పక్కాల్, “నమ్నినై పుతప్పిన్ఱిన్ఱితే” ఎన్ఱు నెకిళ్ళన్ఱుకైవాన్ఱుకై యన్ఱి కే, “బరునాళ్ళల్లా పారునాళాకిలుమ్ ప్రయోజనప్పడాతో?” ఎన్ఱు పలకాలుమున్ఱాక్కా నిఱుమ్; ౧౫మయర్వఱమతినలమరుళప్పెన్ఱువరాకై యాలే ఆవనుడై య గుణవిషయమాక మరుళిల్లాతవరాయిన్ఱిన్ఱివాహ్వాన్. ప్రబన్ధమోవెన్ఱిల్ (తెరుళొళొళ్ళొచ్చొన్నవోరాయిరమ్) మరుళున్ఱాయ్ క్కళియవేన్ఱిన్ఱిన్ఱి వర్కు, ఇవరుడై య ప్రబన్ధమభ్యసితార్ క్కు ముతలిలేయజ్ఞానన్దానిన్ఱై. కేట్టార్ క్కు తైళివై ప్పిఱప్పిక్కుమ్మడి యాయిన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు. తమ్ముడై యజ్ఞానత్తుక్కడి ఈశ్వరన్, ఇవర్ కళుక్కుత్తామడియాకవన్ఱతు. ప్రబన్ధన్ఱాన్ శెయ్వతెన్ఱెన్ఱిల్ (అరుళుడై యి త్యాది) ఆరుళై యిట్టాయిన్ఱు వన్ఱువై నిరూపిప్పతు. ఆరుళై యుడైయన్ఱిరువడి

జీ-అ.—నిగమమ్ (పారుళి త్యాది). “ముడితై - ఆరుళుడైయవన్ఱాళైవిక్కుమ్” ఎన్ఱు తైక్కటాక్షి త్తవతారికై (ఇత్తిరువాయ్ మొట్టి యి త్యాది). “ముడితై” ఎన్ఱు తిలేనోక్కాక (జన్మత్తైప్పొక్కియెన్ఱు).

శబ్దార్థమ్ (ప్రయోజనేత్యాది). పారుళెన్ఱు - పారుళైయడైయతామెన్ఱు. ఉక్తార్థవివరణమ్ (ఇవన్ఱై యున్ఱాక్కియి త్యాది). (అజ్ఞానగన్ధమిల్లాత) ఎన్ఱువాక్యతైసహేతుకమాకవివరిక్కితార్. (మయర్వఱవి త్యాది). ఎడుత్తుక్కళియామెయాలే (అజ్ఞానన్దానిన్ఱైయెన్ఱు). శబ్దార్థమ్ (కేట్టార్ క్కి త్యాది). ఇన్ఱసెడువాళిక్కడియే తెన్ఱు (తమ్ముడైయవి త్యాది). బన్ధమోక్షసాధారణస్వతన్త్రైశ్వర హేతుకమాకై యాలుమ్, ఉజ్జీవనైక హేతుభూతమానతమ్ముడైయకృపామూలమాకై యాలు మెన్ఱుకరుత్తు. (ఆరుళైయిట్టాయిన్ఱు వన్ఱువై నిరూపిప్పతు) “ఆరుళుడైయ పెరు

అ-అ-వి.—“మరుళిల్” ఇతి - ప్రసక్తప్రతిషేధకృతఃస్వస్తికా ; ప్రబన్ధాధ్యేతృవిషయేతుతన్నక్రియతే, తన్ఱదినిధాయాహ (మరుళున్ఱాయితి). “ఏతత్ప్రబన్ధాధ్యేతృపుపూర్వపుజ్ఞానమవన్ఱిన్ఱు, ఇదానీమథాగమత్” ఇతిజ్ఞాతుంనశక్యతెతియావత్, — అస్యవాక్యద్వయస్యచ - “పారుళెన్ఱు” ఇత్యురభ్య, “తెరుళొళొళ్ళొచ్చొన్నవోరాయిరమ్” ఇత్యన్తపదేషుహృదయమ్. — “ఆరుళుడైయవన్ఱాళైవి

ఈ.-కలిలే శేర్త్తువిడుమ్. అతుశెయ్యుమిడ త్తిల్ (ముడితే) సంసారసమృద్ధతై వాసనై యోడేపోక్కి త్తిరువడి కలిలే శేర్త్తువిడుమ్. ఒరుజ్ఞానలాభ తైప్పణ్ణి త్తదువిడుమళవన్ది క్కే, అర్థక్రియాకారియా యిరుక్కుమ్.

ముతత్పాట్టిల్ - కడుక త్తిరుమలై యాత్వారై యాశ్రయియుజ్జోశెన్రు; ఇరణ్ణామ్బాట్టిల్ - తిరుమలై యోడు సమృద్ధి త్త శ్రీపతియై ఆశ్రయిక్కుచ్చొన్నార్; మూన్డామ్బాట్టిల్ - అత్తోడు శేర్న్ద ఆయమలైయ మైయుమెన్రు; నాలామ్బాట్టిల్ - ౧, “తిరితన్డాకిలుమ్” ఎన్ఱిఱపడియే, తిరియవుమ్ తిరుమలై యై యాశ్రయిక్కుచ్చొన్నార్; విన్డామ్బాట్టిల్ - అత్తోడు శేర్న్ద పుటమలైయై యాశ్రయియుజ్జోశెన్రు; ఆతామ్బాట్టిల్ - తిరుమలై క్కుప్పోమ్ మార్గచి నైపణ్ణవమైయుమెన్రు; ఏన్డామ్బాట్టిల్ - అవ్వభియోడు శేర్న్ద తిరుమలై యై యాశ్రయిక్కుచ్చొన్నార్; ఎట్టామ్బాట్టిల్ - నిత్యసూరికళుక్కుజ్ఞాడ ప్రాప్యమాకై యాలే తిరుమలై యే పరమప్రాప్య మెన్రు; ఒన్బతామ్బాట్టిల్ - “తిరుమలై యై త్తొక్కడవోమ్” ఎన్ఱిఱ తుణివే వేణ్ణువ తెన్రు; పత్తామ్బాట్టిల్ - ఎల్లాప్పడియాలుమ్ తిరుమలై యాత్వారై యాశ్రయిక్కుయై పురుషార్థమెన్రు తలైక్కుట్టినార్; నిగమత్తిల్ - ఇతు కన్ఱార్ క్కు ఫలమరుళిచ్చెయ్ తార్.

* ముతన్ఱ్ఱిరు వాయ్ మొఱ్ఱియాలే - ౨, “మణియై వాననర్ కణ్ణనై త్తన్న తోరణియై” ఎన్ఱ - విలక్షణవిష యమాకై యాలే పిరిన్దార్ కణ్ణాన్బులై యిడప్పణ్ణమెన్రు; ఇరణ్ణాన్దిరు వాయ్ మొఱ్ఱియాలే - అవ్వోపాతికూ డినాలుమ్ మఱిప్పిక్కుమెన్రు; మూన్డాన్దిరు వాయ్ మొఱ్ఱియాలే - కూడినవిషయన్డా నిరతిశయసుఖరూపమె న్రు; నాలాన్దిరు వాయ్ మొఱ్ఱియాలే - అవిషయత్తుక్కు దేశికరోడు అనుభవిక్కుప్పెతామైయాలే మోహజ్ఞత రానార్; విన్డాన్దిరు వాయ్ మొఱ్ఱియాలే - తామాకై ప్పట్టపడియే వస్తుకలన్దపడిశొన్నార్; ఆతాన్దిరు వాయ్ మొఱ్ఱి యాలే - శబ్దిపుక్కు నుననతిశబ్దై పణ్ణమెన్రు; ఏన్డాన్దిరు వాయ్ మొఱ్ఱియాలే - తన్నుడై యసమృద్ధి సమృద్ధి క యుమ్ విషయాకరి త్తపడిశొన్నార్; ఎట్టాన్దిరు వాయ్ మొఱ్ఱియాలే - అవనుడై య మోక్షస్రదత్వతై యరుళి చ్చెయ్ తార్; ఒన్బతాన్దిరు వాయ్ మొఱ్ఱియాలే - ప్రాప్యవిష్కర్ష మృణ్ణినార్; పత్తాన్దిరు వాయ్ మొఱ్ఱియాలే - నిష్కర్షితప్రాప్యతై లభిక్కుక్కు త్తిరుమలై యాత్వారై యాశ్రయిక్కుచ్చొన్నార్.

౧౧.

వడక్కు త్తిరువడికళేశరణమ్.

డి-ఆ - మూ - “ఎన్ఱు అత్తుకరుక్కుత్తిరు వాయ్ మొఱ్ఱియాలే. “ముడితే” ఎన్ఱు తుక్కుభావమ్ (సంసారసమృద్ధతై యిత్యాది). ఆవధారణార్థమ్ (ఒరు జ్ఞానలాభ మిత్యాది). (అర్థక్రియాకారియా యిరుక్కుమ్) ప్రార్థనీయఫలప్రదమ్ భవతీత్యర్థం. వణురుమా - విలక్షణమానతిరుకరి. నళేశడ రోపణ - ఉదారం నవాగ్నియో. తునర్ గొళ్ళొచ్చొన్న - చేతనర్, తెరుతై - జ్ఞానతై, కొళ్ళుమ్మడియరుళిచ్చెయ్ త.

దానిసజ్జియోమ్ (ముతత్పాట్టిలిత్యాది). సత్త్వినిగమనమ్ (ముతన్ఱ్ఱిరు వాయ్ మొఱ్ఱియాలే యిత్యాది). ముడితే - అరుకుడై యవన్ణాళ శైవిక్కుమిత్తవన్యయి.

౧౧.

తీయర్ తిరువడికళేశరణమ్.

ఆ-ఆ-వి - క్కుమ్ “ఎన్ఱు సంసారసమృద్ధమ్ తన్నై లేక త్తియోతో, “ముడితే - శేర్త్తుమ్” ఎన్ఱిఱ వనధారణత్తుక్కుక్కురు త్తెన్నెన్ఱు; ఇవాన్బొవ్ ర్ తమక్కియ్యొప్పిలే మురుజ్ఞానలాభమ్ పెరియవోడి అవనై పెరియోరాయనుభవిక్కితాగితే; అప్పడియన్దియే, విరోధియై పోక్కిచ్చేర్ క్కు మెన్ఱు పడి - (ఒరుజ్ఞానలాభ తైప్పణ్ణి త్తన్దితి) ఏతత్పదసామర్థ్యాత్ - స్వస్థతగా ఆకరోదితిమాచ్యతే. — “ఇళమైకడువత్తత్తుమ్” ఎన్ఱియాలే (కడుకవన్దము). శ్రీపతియై - తిరుప్పలియై. ఆయమలై - సాన్దగిరి. తిరియవుమ్ - పునః. “నెఱిపడవతు వేనినెవతు” ఎన్ఱియాలే (మార్గచి నైపణ్ణులు). — పత్తి - నిగమనమ్ (ముతన్ఱ్ఱిరు వాయ్ మొఱ్ఱియాలే యిత్యాది). (అవ్వోపాతికూడినాలుమ్ మఱిప్పిక్కుమెన్రు రితి) స్వయంబుగ్గేమరుంబున్ద త్తపరరోపడేశప్రవృత్తత్యాత్ - స్వామిస్థానముభేన అముమర్థం పదరూపమాసేతిభావః.

౧౧.

* ౧. వాయ్ మొఱ్ఱియాలే. ౨ - తిన్ఱిన్దదు. ౩ - డినిల్ వాగ్గియిర్. ౪ - ఆడియాడి. ౫ - ఆన్దామత్తన్బు. ౬ - వైకున్డా - కేశవన్దమర్. ౭ - అన్దవరచన్ద. ౮ - ఎన్ఱుచిడు. ౯ - కిరొలి. ౧౦ - కి-౨-౩. ౧౧ - ౧౦ - ౧౧.

కట్టినుడో శిలుత్రామ్మ - మూన్తామ్మట్టు.—తిరితద్దాకిలు ద్వేషిరానుడై | క్కరియకోల తిరువునుక్కొన్నానా | న్నెరియవల్లురుకూర్ నక
సమ్మిక్కా | శురియనాయడియే స్పెల్ మన న్నెయే.

తాత్పర్యము.—చేతనులకుఁదనయందాభిముఖ్యమును ముఖ్యప్రయోజనముగ నెంచి ఈలోకులను సృష్టించిన భగవంతునియొక్క కల్యా
గుణములను వివరింపఁగలది యాత్మార్థసాదించిన వేయిపాశురములలో నీపదిపాశురములు తమనునభ్యసించువారికి ఘోరసంసారబంధము
బోగొట్టి, ఆశ్రితనులభుండును తిరుమాలిరుణ్ణోలయందు వేంచేసియున్న వాఁడునునైన శ్రియఃపతియొక్క పాదపద్మములను బ్రాపించును. ౧

ద్రమిడోపనిషత్సజ్జతియిలి తిరువాయ్ మొట్టిక్కానళ్లోకమ్.

(కిళరోలి) ఏతన్ని జార్జితమిహై వహారిః ప్రదాతుమా నేదివాక్ వనమహీధరమిత్యవేత్స్య |

ప్రాప్యంతే మేవచ తదన్వయినన్త్యుసర్వం ప్రాచీకత్సదశ మేదశకేమునీన్ద్రః.

వాది కేశరి ఆహ్రికియమణవాళచ్చీయర్ తిరువడిక శేశరణమ్.

అర్థము.—నిజార్జితమ్ - తమచేయాచింపఁబడిన, ఏతత్ - ఈప్రాప్యమును, ఇహైవ - ఈవిభూతియందే, ప్రదాతుమ్ - ప్రసాది
టకు, హారిః - సర్వేశ్వరుఁడు, వనమహీధరమ్ - తిరుమాలిరుణ్ణోలైమలను, ఆనేదివాక్ - పొందెను; ఇతి - ఈప్రకారముగ, ఆవేత్
చూచి, మునీన్ద్రః - యోగివర్ణులైన, సః - ఆనమ్మత్పార్థులు, తమ్చ - ఆతిరుమాలిరుణ్ణోలైమలను, తదన్వయినమ్ - ఆతిరుమాలిరుణ్ణోలను
ధులగు, సర్వంచవీవ-సనుస్తవస్తువులనే, ప్రాప్యమ్ - పొందఁగినవి(అని), దశమే - పదియవదైన, దశకే-తిరువాయ్ మొట్టియందు, ద్ర
కశత్ - ప్రకాశపఱచిరి.

తాత్పర్యము.—క్రిందితిరువాయ్ మొట్టియందుఁ దామునిష్కర్షించి యాచించిన పార్శ్వమును నీలీలావిభూతియందే తమకుఁ బ్రసా
చుటకు సర్వేశ్వరుఁడు తిరుమాలిరుణ్ణోలైయనియెడి దివ్యతిరుపతియందు వేంచేసియున్నాఁడని యాలోచించి యాత్మార్థుల శ్రియఃపతికి నిత్య
స్థానమైన యాతిరుమలయంతత్సంబంధులగు సనుస్తవస్తువులనే సర్వచేతనులకుఁ బరమప్రాప్యమని యీరెండవపత్తు పదియవతిరువాయ్
యందుపదేశించిరి.

ద్ర-తా.—(కిళరోలియిళమై)—దీప్తాశ్చర్యస్వభావం ముఖరితజలజం వర్ష కామ్భాదవర్ణమ్
శైలచ్చత్రాభిగుప్తాశ్రితమతివిలసద్ధేతి మాపీతగవ్యమ్ |
సంరమ్భాత్తి ప్రభూమిం ప్రణమదనుగుణం పూతనాచేతనాన్తమ్
పూర్వాచార్యం శ్రుతీనాం శుభ సవిధగిరిస్థానతో నిర్వివేశ.

అర్థము.—దీప్తాశ్చర్యస్వభావమ్ - కాన్తికలదియు నాశ్చర్యకరమునునైన స్వభావముకలవాఁడును, ముఖరితజలజమ్ - శబ్దించు
శంఖముకలవాఁడును, వర్ష కామ్భాదవర్ణమ్-వర్షాకాల మేఘమువంటి (శరీర) కాన్తికలవాఁడును, శైలచ్చత్రాభిగుప్తాశ్రితమ్ - (గోవర్ధన)
తమనుచిత్రముచే రక్షింపఁబడిన యాశ్రితులుకలవాఁడును, అతివిలసద్ధేతిమ్ - మిక్కిలిప్రకాశించుచున్న చక్రాయుధముకలవాఁడును,
గవ్యమ్ - చక్కగభుజింపఁబడినవెన్నకలవాఁడును, సంరమ్భాత్తి ప్రభూమిమ్ - తొందరపాటుతో నెత్తఁబడిన భూమికలవాఁడును, ప్రణవ
గుణమ్-నమస్కరించువారలకు నురూపుఁడును, పూతనాచేతనాన్తమ్ - పూతనయొక్క ప్రాణమును బోగొట్టినవాఁడును, శ్రుతీనామ్ - ౩
లకు, పూర్వాచార్యమ్ - ప్రథమప్రవర్తకుఁడునునైన శ్రియఃపతిని, శుభ సవిధగిరిస్థానతః-మనోహరమైన సమీపమునందున్న తిరుమాలిరుణ్ణో
యెడి తిరుమలయందు, నిర్వివేశ - అనుభవించిరి.

వ్యా.—(దీప్తాశ్చర్యస్వభావమ్) సళరోలిమాదోక్ - నిరవధికతేజస్వైయ్యుడైయనుమాయ్, ఆశ్చర్యశక్తియుక్తనుమాయ్; (శ్రు
తజలజమ్) అతిరీకురల్ శబ్దత్తుకర్ - ముక్కుణ్ణానిమ్మి అతిరుచ్చత్తైయ్యుడైయనుమాయ్; (వర్ష కామ్భాదవర్ణమ్) పుయల్ మట్టైవల్లర్ -

ఘృతామృతమాయ్; (శైలచ్చత్రాభిగుప్తాత్రమ్) పెరుమలైయెడుత్రా - ౧ * కోవర్ తనమెన్నుమ్ కోల్ బిక్కుడైయాలే గోగోపజాతి కల్లైరక్షి త్తవనుమాయ్; (అతివిలసత్తేతిమ్) అతిముయలాభీష్పడైయవక్ - ఆశ్రితవిగోధినిరసన త్తిలే యత్త్యన్తమ్ముయలనిట్కిఱ తిరువాయ్ మొట్టి యైయడైయనుమాయ్; (అపీతగవ్యమ్) ఉఱియమర్ వెణ్ణెయ్యుణ్ణవక్ - ఉఱియలేయ మైన్దిరుక్కిఱ వెణ్ణెయ్యెయ్యుణ్ణవనుమాయ్; (సంరమ్మో త్తి ప్రభూమిమ్) నిలమునమిడవ్వాక్ - పరాహరూప త్రైక్కొణ్ణ భూమియైయధరి త్తవనుమాయ్; (ప్రబమదనుగుణమ్) పలమ్ శెయ్యమాయ మాయవక్ - ఆశ్రితరుక్కు ప్రదక్షిణప్రణామాదికళిలే శ క్తియైక్కొడుత్తు, అవర్ కళుక్కునురూపనుమాయ్; (పూతనాచేతనాన్తమ్) అగ్ని కొడియట్టాక్ - పూతనైయెముడి త్తవనుమాయ్; (పూర్వాచార్యంశ్రుతీనామ్) వేతముకవిత్తాక్ - వేదజ్ఞుక్కుల్లామ్ మన్దినప్రవర్తకుమా యిరుక్కిఱ వెప్పెరుమానై “కిళిరొలియిళమై” ఎన్నిఱ నశక త్తిలే యతిసమిపవర్తియాయ్ అతిమనోహరమాన తిరుమాలిరుమ్మోలైయలైయలే కణ్ణు ఆహ్వానసుభవిత్తరుళినారెణ్ణిఱార్.

౨౨.

తాత్పర్యము.—సర్వేశ్వరుడు (౧) నిరవధికతేజోయుక్తమై ఆశ్చర్యకరమైన స్వభావముకలవాడనియు, (౨) గంభీరముగధ్వనించు చున్న శంఖమునుధరించినవాడనియు, (౩) వర్షాకాలమేఘమువంటి శ్యామలశరీరముకలవాడనియు, (౪) గోవర్ధనపర్వతమును నెత్తి ఛత్ర ముగాఢరించి యాశ్రితులనురక్షించినవాడనియు, (౫) మిక్కిలిప్రకౌశించుచున్న చక్రాయుధమునుధరించినవాడనియు, (౬) తిరువాయ్ ప్పాడియందు గోపస్త్రీలు ఉట్టియందు బెట్టెనున్న వెన్న ను భోగ్యముగ నారగించినవాడనియు, (౭) ప్రళయకాలమునందు ముఃశిపోయినభూ మిని పరాహవతారంబెత్తి యుద్ధరించినవాడనియు, (౮) ఆశ్రితులకనుకూలుడనియు, (౯) పూతనసంహరించినవాడనియు, (౧౦) వేదా ర్థములను బ్రకాశపఱచిన గీతాచార్యుడనియు, వానియొక్కకల్యాణగుణచేష్టితములను నీతిరువాయ్ మొట్టిపదిసాశురములచే ననుసంధించుచు మనోహరమైనమిపవర్తియైన తిరుమాలిరుమ్మోలైయను దివ్యదేశమునందు భగవంతుని నాహ్వానసుభవింపిరి.

౨౩.

ఇత్యబ్రూతాత్యసహ్యాక్షణవిరహతయామానుష త్వేపరత్వాత్పర్యా

న్యాదత్వభూమాన్వ్యసనహరతయాస్వాప్తిసంప్రీతిమత్వాత్ ।

వై ముఖ్యత్రాసయోగాన్ని జనుహృదవనాన్తుక్తిసారస్యదానా

త్కైజ్జుర్యోద్దేశ్యభావాచ్ఛుభనిలయతయాచాతిభోగ్యంద్వితీయే ॥

౨౩॥

అర్థము.— అత్యసహ్యాక్షణవిరహతయా - అత్యంతమసహ్యమైన క్షణకాలవిశ్లేషముకలవాడగుటచేతను, మానుషత్వే - మనుష్యవతారమునందు, పరత్వాత్ - పరుడగుటవలనను, సర్వాన్యాదత్వభూమాన్ - సర్వముధురపదార్థములయొక్క భోగ్యతాధిక్యము కలవాడగుటచేతను, వ్యసనహరతయా-వ్యసనమునుహరించువాడగుటచేతను, స్వాప్తిసంప్రీతిమత్వాత్-తనకు (ఆశ్రితులతో) సంశ్లేషమునందుద్రీతికలవాడగుటవలనను, వై ముఖ్యత్రాసయోగాత్-(ఆశ్రితులు) విముఖులగునప్పుడు భయపడువాడగుటవలనను, నిజనుహృదవనాత్-తనసంబంధిసంబంధులను రక్షించువాడగుటవలనను, ముక్తిసారస్యదానాత్-మోక్షసారస్యమునునిచ్చుటవలనను, కైజ్జుర్యోద్దేశ్యభావాత్-కైంకర్యమునకు నుద్దేశ్యుడగుటవలనను, శుభనిలయతయా-సుందరమైన స్థానముకలవాడగుటచేతను, అతిభోగ్యమ్ అత్యంతభోగ్యభూతుడు, ఇతి-అని, ద్వితీయే - రెండవపక్షునందు, అబ్రూత - సాదించిరి.

ఇప్పటి ద్వితీయతక త్తిల్ పత్తుదశకజ్ఞశాలుమ్ ప్రతిపాదితజ్ఞశాన వర్థజ్జైసజ్జిహిత్తుక్కాట్టియరుగుకీఱార్.

క్షణమాత్రముమ్ దుస్సహమామ్మడియన తక్షణవిరహ త్రైయుడైత్రాత్రైయాలమ్, మనుష్యసజాతీయనాయవతరిక్కచ్చెయ్తే పరనాయి రుక్కైయాలమ్, సమస్తమధురపదార్థజ్ఞుడైయ రస త్రైయుడైత్రానభోగ్యత్రైయైయుడైయనాక్కైయాలమ్, ఆశ్రితరుడైయ వ్యసనత్రైహరిక్కుము వనాక్కైయాలమ్, ఆశ్రితరోడే సంశ్లేషిత్తు అత్తాలే యత్త్యన్తంప్రీతనాక్కైయాలమ్, “ఆశ్రితర్ తన్నెవిడిత్తైయవతే?” ఎన్ఱమికవుమ్ భీతనా క్కైయాలమ్, ఆశ్రితరుడైయ సమ్మన్దిసమ్మన్దికైయమ్ రక్షిక్కునువనాక్కైయాలమ్, మోక్షప్రదనాక్కైయాలమ్, కైజ్జుర్యోద్దేశ్యనాక్కైయా

లుమ్, దర్శనీయమానతెక్కుత్తిరుమలైయిలేనివరుగుకైమాలు మెమ్మెరుమానత్వస్తభోగ్యనెమ్మ ద్వితీయశతకత్తిలే యాభ్యురదళిచ్చెయ్ రెన్దితార్.

వేదావైచార్యర్ తిరువడిక శేళరణమ్.

తాత్పర్యము.—“వాయున్దిలైయకల్” (౧) తిరువాయ్ మొక్కియందు సర్వేశ్వరుడు తనవిశ్లేషమునందాశ్రితులకు తుణమాత్రమును హ్యతనుబుట్టించువాడనియు, “తిన్జినీడు” (౨) తిరువాయ్ మొక్కియందు, మనుష్యసజాతీయుడైయవతరించినను పరత్వముకలవాడనియు, “ఉల్వాత్” (౩) తిరువాయ్ మొక్కియందు సమస్తమధురవస్తువులవలె నిరతిశయభోగ్యభూతుడనియు, “అశియాడి” (౪) తిరువాయ్ మొక్కియందాశ్రితులయొక్క వ్యసనమును సమూలముగఁబోగొట్టువాడనియు, “అన్దామత్తమ్మ” (౫) తిరువాయ్ మొక్కియందాశ్రితుల సంశ్లేషించి యత్యంతతృప్తుఁడాయెననియు, “వైటన్దా” (౬) తిరువాయ్ మొక్కియందాశ్రితులవిశ్లేషమునందత్యంత ప్రీతికలవాడనియు “కేశవమ్మర్” (౭) తిరువాయ్ మొక్కియందాశ్రితసంబంధిసంబంధులను రక్షించువాడనియు, “అన్దైవతరవన్దై” (౮) తిరువాయ్ మొక్కియందాశ్రితులకు మోక్షప్రదుడనియు, “ఎమ్మవీడు” (౯) తిరువాయ్ మొక్కియందు కైంకర్యద్వేషభూతుడనియు “కిళరొళి” (౧౦) తిరువాయ్ మొక్కియందు, దర్శనీయమైన తిరుమాలిరుణ్ణోలైయను తిరుమలైయందు వేంచేసియున్న వాడనియు ననుసంధించుచు నత్యంతభోభూతుడని యీరండవపత్తునందాభ్యుర్లు నిష్కర్షించిరి.

తి. నూ.—కిళరొళిశేర్ కీఱురైత్తపేఱుకిడైక్క. | వళరొళిమూల్ శోలై మలైక్కే. | తళరవ్వువే.

నెన్దైవైత్తుచ్చేరు మెనుమనీడుపుకల్ మాటన్దాల్. | ముక్ శెలుత్తువోమెమ్మడి.

అర్థము.—కిళరొళిశేర్ - వర్ణించునట్లు కాంతికల, కీఱురైత్త - క్రిందితిరువాయ్ మొక్కియందుఁజెప్పిన, పేఱు - ప్రాప్యము, కిడైక్క - లభించుటకు, వళరొళి - వర్ణించునట్లు తేజస్సుకల, మూల్ - సర్వేశ్వరుడు (వేంచేసియున్న), శోలై మలైక్కే - తిరుమాలిరుణ్ణోలైమలైయ. నెన్దై - మనస్సును, తళరవ్వువే - (భగవద్విస్తృతియనియెడి) మనోదోర్బల్యములేనట్లు, వైత్తు - (స్థిరముగ) నుంచి, శేరుమ్ - ఆశ్రయించు, ఎనుమ్ - అని (యుపదేశించిన), నీడుపుకల్ - దీర్ఘమైనయశస్సుకల, మాటన్దాల్ - ఆభ్యుర్లపాదములయందు, ఎమ్మడి - మనశిరస్సు ముక్ శెలుత్తువోమ్ - మనుషే ప్రాపించెదము.

అవ.—(కిళరొళిశేర్) ఇతిల్ - “సర్వప్రకారత్రాలుమ్ తిరుమలైయైయాశ్రయిక్కైయే పురుషార్థసాధనమ్” ఎన్దు పరోపదేశమ్ : కిఱిపాశురత్తై యనువదిత్తరుళిచ్చెయ్ కితార్. అన్దిక్కే, స్వయంపురుషార్థమాక వసుభవిక్కిఱప్రకార తైయనువదిత్తరుళిచ్చెయ్ కితార్ త్తా మామ్. ఎన్దినేయిన్దిల్; ౧ * ఎమ్మవీట్టిల్ స్వప్రాప్యతైనిమ్కర్నిక్కిఱవళవిల్ ౨ “ఒలై” ౩ “ఒలై” ఎన్దివర్తవ్విక్కిప్పక్కవా ఇవర్తవ్విక్కినుగుణమాక ఇన్దైయిప్పుడమ్మదేకిట్టి యడిమై శెయ్యలామ్మడి తెక్కుత్తిరుమలైయిల్ తాన్ నిక్కిఱపడియై యివర్తక్కుట్టిక్కిడుక్క, అత్తైయనుసన్దిత్తు, అవనిలుమవసుకన్దనర్తిక్కిఱదేశమే ప్రాప్యమెన్దునినైత్తు, తిరుమలైయాభ్యురై పెరియవాదరళి యనుభవిత్తు క్రితరాయ్, సంసారికతైయు మన్దైయాశ్రయిక్కుమ్మడి పరోపదేశమ్మన్దుకిఱ * కిళరొళి యిళమ్మైయిలర్థతై “కిళరొళిశే ఇత్యాదియాలే యరుళిచ్చెయ్ కితార్.

వ్యా—(కిళరొళిశేర్ కీఱురైత్తపేఱుకిడైక్క) అతిశయమాన వౌఞ్జ్యల్యతైయుడైత్తాయ్ కీఱుక్రమాన ౧ * ఎమ్మవీట్టిల్ పాప్ర్య కుఱిచ్చెక్కాక్క. (వళరొళిమూల్ శోలై మలైక్కే) ౪ “పయిలుమ్కుడరొళిమూర్తియై” ఎన్నుమ్మడి నాల్ శెల్ల నాల్ శెల్లవళర్ న్దువార శృంగారియైయుడైయసర్వేశ్వరన్ వర్తిక్కిఱ తిరుమాలిరుమ్ శోలై మలైక్కే. (తళరవ్వువే నెన్దైవైత్తుచ్చేరు మెనుమ్) భగవత్సన్రణరాః మాకిఱవనర్థమిన్దిక్కే యవన్ వర్తిక్కిఱ తిరుమలైయిలే మనసైవైత్తాశ్రయియున్దో శెన్దురుళిచ్చెయ్యుమ్. తళరవ్వు - మనోదోర్బల్యమ్. అ. అన్దిక్కేయైన్దుపడి. కీఱ్ పాప్ర్యమాన ౨ * పాతపఱ్వుక్కు, ౫ * తెన్నుమయర్ పారుప్పై పాప్రకమాకవిధిత్తపడి. ఇతు ౬ * వన్దాట్టిన్దుకైయలే ఆశ్రయిక్కైక్కడియుడైత్తు. ౭ “శమకాళో వీడుతెఱుమితడన్దుమ్మే”. ఇప్పడి (నెన్దైవైత్తుచ్చేరు మెనుమ్) నెన్దైవైత్తుచ్చేరు

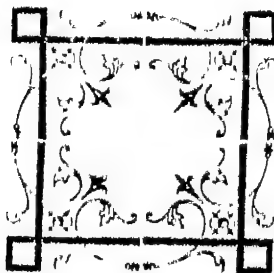
పెరియజీయర్ తిరు సుడిక భేళరణమ్,

శాస్త్రవ్యవస్థ. — త్రివిధమునా ను ముఖ్యముగా విభజింపబడిన శాస్త్రములను సాత్వికులు అభివృద్ధి కై నిరవధికి శోధించుచు దివిద్యుదావళిని విజ్ఞప్తి చేయును. సర్వవ్యాప్తియగు వేగ వసయముగ్గు శుభములను పొందెడి ప్రయత్నమునకు బరమ ప్రాప్త్యముని యన్వేషింపించి దానిని సాత్వికములయందు పోలుచు నున్నట్లుగా చేయుచు పదార్థములను సర్వమునకును పాతమునకును యావృద్ధియొక్క పాదపద్ధతులు మనశిరస్సులను నలరకరింపుటకు మునుపే నాటిని సాత్వికముల నేదియు.

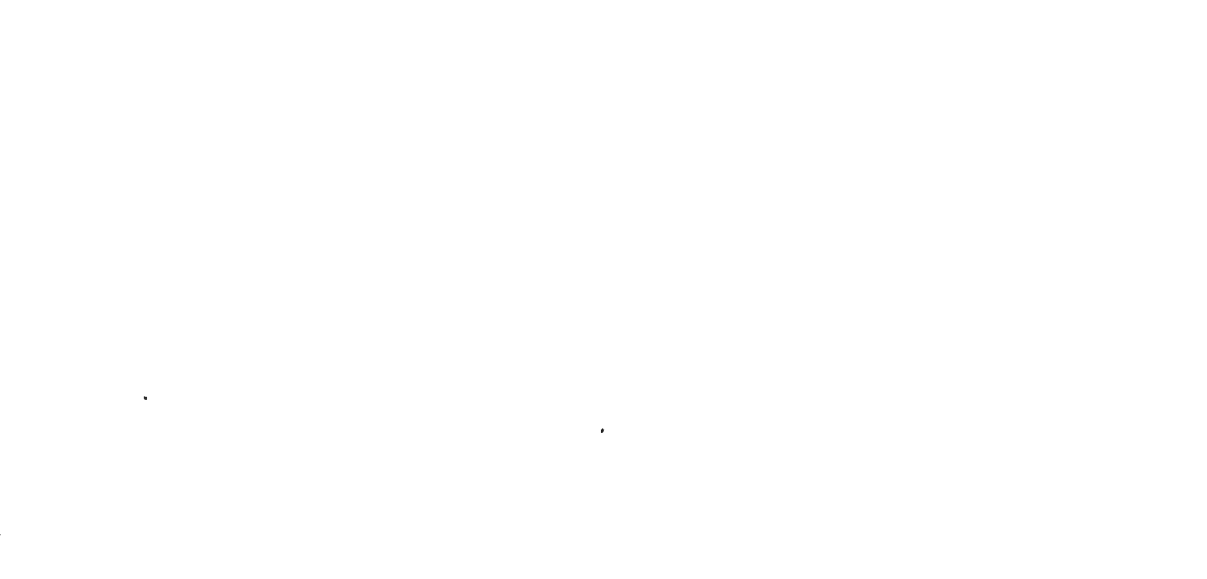
ఇరవైవై-త్రి - పాఠశాల వాయు మొదటి ముద్రా.

ಅಣಿ - ಕೃಷಿವಾಸಯ್ಯ ಮೊಟ್ಟೆ ೫೦ - ಗುಣಪು-೨೨೨.

ఇ ర గా స్త్రు స మ్భార మ్,

**SRI VENKATESWARA
CENTRAL LIBRARY &
RESEARCH CENTRE,**
ACC No **30930**
Date
TIRUPATI.

పెరియతిరుమడల్. — వానియట్టు తారకమిణ్. ఎన్నుమ్మలర్ ప్పిణ్డెయలేయ్డ (3) ముత్తెక్కాన్డల్. తెన్నునయర్ పారుప్ప న్డెయ్పవ డిమలైయు. మెన్నుమివైయేములైయావడివ మ్మెన్. అన్నన డైయవణ్డే (౪) అడియిణ్డెయ్. తన్నుడైయవణ్డేకళాల్. తడవత్తాణ్డిడన్.

తాత్పర్యము. — ౬! చేతనులారా! సర్వకరణములకు దార్ధ్యమునుసంపాదించి యాదార్ధ్యమును విషయాంతరప్రావణ్యముచే వ్యర్థపఱచకనుండుడు. ఆశ్రితులకానుకూల్యమును బ్రసాదించువాడును కృష్ణవతారంబైతి సర్వసులభుండునునైన సర్వేశ్వరుండువేంచేసియున్నస్థానమును నిత్యనూరులచే ప్రదక్షిణనమస్కారములుచేయబడినదియునైన మాలిరుణ్డోలయను ఓవ్యదేశమందు నిరంతరముగఁగొంకర్యములనుజేసి సంక్షేపించుటయే విాకుబరమప్రాప్త్యము.

౮.

మూ. — వుక్కెన్ ననినై మిణ్ వల్ విన్డె మూత్ కాతు. అళిక్కొడియట్టానమర్ పెరుణ్డోయిల్.

ముక్కల్లిల్ శ్రీనణ్డేర్ మాలిరుణ్డోలై. తొక్కరుతువ తేతుణివతుళూతే.

౯॥

ఆ. — (వుక్కెన్) వేటొన్డెయ్ కమెన్టుపారాతే యితువేయ్ కమెన్టుపార్ త్తు, ఆశ్రితవిరోధినిరసన స్వభావనాయురున్దవన్డెయ వభిమతమాన ఓవ్యస్థానమాయ్, సర్వాత్మభోగ్యమాయురున్దతిరుమలైయైత్తోమో మెన్టుణ్డాన సజ్జుల్పొదోగ్యమాత్రతైప్పణ్ణుకై యవనుక్కడిమై శెయ్ కెక్కునల్లవుపాయ మెన్టితార్.

౯.

అన్య. — వల్ విన్డె మూత్ కాతు (3) వుక్కెన్ ఎన నిన్డెమిణ్. (౬) అళిమ్ కొడి అట్టాణ్ (౯) అమర్ పెరుమ్ కోయిల్ (౧౨) ముక్కు కళిల్ శ్రీనమ్ శేర్ (౧౫) మాలిరుణ్డోలై తొక్కు కరుతువతే (౧౮) తుణివతే శూతు. (౨౦)

పన్నీ. — అనంతరమ్, పూతనానిరసనమృణ్ణినపణ్ వర్తికిఱ తిరుమలైయైత్తోమో మెన్టినిన్డెవిల్ ముణివువెల్ మ్మక్కడి యెన్టితార్.

కడక్కవరితామృడిప్రబలమాన, పాపబలశీలే ముఖుకాతే, (3) ఇతుస్వరూపానురూపమ్, ఎన్టు, నిన్డెయ్ ఞ్డోళే; (౬) పేయాన, పెణ్డై, నకిప్పిత్తవణ్, (౯) పారున్దివర్తిక్కుమ్, అసజ్జుచితమాన, కోయిలాయ్, (౧౨) కన్టుకళాన, ఆన్డెత్తిరళే, శేరుకిఱ, (౧౫) తిరుమలైయై, తొక్కువేణుమెన్టి, నిన్డెవిలే, (౧౮) తుణిక్కెయే, సంసారతైవెల్లుకెక్కువేణు. (౨౦) అళిమ్-పేయ్, కొడి-పెణ్. ౯.

ఆర్థము. — కూరములగు పాపములయం దవగాహింపక (3) (౬ది) స్వరూపానురూపము అని తలంపుండు. (౬) శవమై స్త్రీయైన (పూతనను) సంహరించిన (సర్వేశ్వరుండు) (౯) అమరివేంచేసియున్న విశాలమైన స్థానమును (౧౨) పిల్లలైన గజయాధములు చేరియున్న (౧౫) మాలిరుణ్డోలను సేవింపవలయుననియెడి మనోరథమునందు (౧౮) ఉద్యోగించుటయే (సంసారనివృత్తికి) గారణము. (౨౦).

౯.

ఈ. — ఒన్ట తామ్బాట్టు. “తిరుమలైయైత్తోమోమ్” ఎన్టధ్యవనీత్తునిన్డెక్కె యమైయుమ్ విజయ హేతువెన్టితార్.

శీ-ఆ. — ఒన్ట తామ్బాట్టు (వుక్కెన్ విత్యాది). చతుర్థపాదతైక్కటాక్షిత్తు - అవతారికై. “శూతు” ఎన్టపదతైప్పల్లి (విజయ హేతువెన్టతు).

ఈ. — ఎట్టామ్బాట్టిల్ - స్వరూపానురూపమాక నీ త్తణకాలమెన్నో డేయనుభవిక్కప్పెటిల్, పిచ్చుళ్ళకాలమెల్లామ్ వేణ్డేనెన్టార్, ఒప్పతామ్బాట్టిల్ - ఉన్నెయనుభవిక్కప్పెట్టుప్పిన్దవెత్తు, అతుకిడై యాతపడినా నేయనర్థత్తై చూట్టొక్కొణ్డేనెన్టార్; పత్తామ్బాట్టిల్ - ఎనక్కొరునాళుమ్, జ్ఞానవిశేషత్తైప్పణ్డేత్తన్దోమితే” ఎన్దుఎన్నెయొక్కైయిల్ కాట్టిత్తారాతోట్టియవేణుమెన్టార్; ఇతుకన్ద్రార్క్కు ఫలజ్ఞొల్లిత్తైక్కట్టినార్. ౧౧.

పడక్కుత్తిరువీతిప్పిల్లై తిరువడిక శేశరణమ్.

జీ-అ. — యిడుక. ఇట్టుప్పిన్దవెత్తు-యొగ్యనాయరున్దవెత్తు. క్రమేణాన్వయః.

౧౧.

జీయర్ తిరువడిక శేశరణమ్.

తాత్పర్యము. — సుదర్శనాత్పర్యతో నిత్యసంశ్లిష్టఁడైయున్నట్లు తమతోనిత్యసంశ్లిష్టఁడై దాస్యమునుగైకొనుస్వభావుఁడైన భగవంతుని చక్కగ సాక్షాత్కరించి, విశ్లేషించుటకునసమర్థులైనయాత్పర్యులు సాదించిన వేయిపాశురములలో నీపదిపాశురములు తమనునాదరముతోనభ్యసించువారికియవిద్యాద్యనర్థగంధరహితమైన మోక్షానందమును బ్రాపించును. ౧౧.

ద్రమిడోక నిషత్సజ్జతియిలి తిరువాయ్ మొట్టిక్కానళ్లోకమ్.

(ఎమ్మావీడు). — మోక్షాదరంస్ఫుటమవేత్త్యము నేర్తుకు న్దేమోక్షంప్రదాతుమసదృక్షఫలంప్రప్నత్తే । ఆత్మేష్టమస్యపదకిజ్జరైకరూపం మోక్షాఖ్యవస్తునవమేనిరణాయి తేన. ౧౨.

వాది కేశరి అక్రియ మణవాళప్పియర్ తిరువడిక శేశరణమ్.

అర్థము. — మునే - ఆత్పర్యులు, మోక్షాదరమ్ - మోక్షమునందభినివేశమును, స్ఫుటమ్ - స్పష్టముగ, అవేత్త్య - చూచి, ముకున్దే - సర్వేశ్వరుఁడు, అసదృక్షఫలమ్ - తనకుసమానములేని పురుషార్థమగు, మోక్షమ్ - మోక్షమును, ప్రదాతుమ్ - ప్రసాదించుటకు, ప్రప్నత్తేసతి - ఉద్దోగింపగా, అస్య - ఈసర్వేశ్వరునియొక్క, పదకిజ్జరైకరూపమ్ - పాదములయందుదాస్యమునుముఖ్యరూపముగాగలిగిన, మోక్షాఖ్యవస్తు - మోక్షమనిప్రసిద్ధికలవస్తువు, ఆత్మేష్టమ్ - తమకిష్టము, (అని) నవమే - తొమ్మిదవతిరువాయ్ మొట్టియందు, తేన - అయాత్పర్యచే, నిరణాయి - నిర్ణయింపఁబడినది. ౧౨.

తాత్పర్యము. — ఆత్పర్యులు మోక్షమునందభినివేశమును సర్వేశ్వరుఁడుచూచి వీరికి మోక్షమునిచ్చుటకారంభించునప్పుడు వీరుపరమపదము నాకపేక్షితముకాదు నాకపేక్షితమైన మోక్షము నీపాదారవిందములలో నిత్యదాస్యమేయని ఈతొమ్మిదవతిరువాయ్ మొట్టియందాత్పర్యుల పరమప్రాప్యమును నిష్కర్షించిరి. ౧౨.

ద్ర-తా. — (ఎమ్మావీట్టు తిఆముమ్) శ్రద్ధేయస్వాఙ్గియోగంశుభమతికరదంస్తోత్రసామర్థ్యహేతుమ్ స్వాఙ్గికారోపకారంస్తృతిరసశమితాన్యాదరంప్రీతివశ్యమ్ । ప్రాప్తాకాలాక్షమత్వప్రదమమృతరసధ్యానమాత్పర్యణార్హమ్ వైముఖ్యాద్వారయన్తంవృతపరిచరణంచక్రపాణింజగదా. ౨౧.

అర్థము. — శ్రద్ధేయస్వాఙ్గియోగమ్ - శ్రద్ధచేయఁదగిన తనపాదసంబంధముకలవాఁడును, శుభమతికరదమ్ - మంచిజ్ఞానమనియెడ హస్తమునునిచ్చువాఁడును, స్తోత్రసామర్థ్యహేతుమ్ - స్తుతించుటకు సమర్థతనుబుట్టించువాఁడును, స్వాఙ్గికారోపకారమ్ - తనకనిచ్చేసి యుపకారములు కలవాఁడును, స్తృతిరసశమితాన్యాదరమ్ - (స్వవిషయ) ధ్యానమునందాదరముచే శాంతమైన యితరవిషయరుచిక

౨౧. ౧౨౪౪-౧౨౪౫. ౧౨౪౬-౧౨౪౭. ౧౨౪౮-౧౨౪౯. ౧౨౫౦-౧౨౫౧. ౧౨౫౨-౧౨౫౩. ౧౨౫౪-౧౨౫౫. ౧౨౫౬-౧౨౫౭. ౧౨౫౮-౧౨౫౯. ౧౨౬౦-౧౨౬౧. ౧౨౬౨-౧౨౬౩. ౧౨౬౪-౧౨౬౫. ౧౨౬౬-౧౨౬౭. ౧౨౬౮-౧౨౬౯. ౧౨౭౦-౧౨౭౧. ౧౨౭౨-౧౨౭౩. ౧౨౭౪-౧౨౭౫. ౧౨౭౬-౧౨౭౭. ౧౨౭౮-౧౨౭౯. ౧౨౮౦-౧౨౮౧. ౧౨౮౨-౧౨౮౩. ౧౨౮౪-౧౨౮౫. ౧౨౮౬-౧౨౮౭. ౧౨౮౮-౧౨౮౯. ౧౨౯౦-౧౨౯౧. ౧౨౯౨-౧౨౯౩. ౧౨౯౪-౧౨౯౫. ౧౨౯౬-౧౨౯౭. ౧౨౯౮-౧౨౯౯. ౧౩౦౦-౧౩౦౧. ౧౩౦౨-౧౩౦౩. ౧౩౦౪-౧౩౦౫. ౧౩౦౬-౧౩౦౭. ౧౩౦౮-౧౩౦౯. ౧౩౧౦-౧౩౧౧. ౧౩౧౨-౧౩౧౩. ౧౩౧౪-౧౩౧౫. ౧౩౧౬-౧౩౧౭. ౧౩౧౮-౧౩౧౯. ౧౩౨౦-౧౩౨౧. ౧౩౨౨-౧౩౨౩. ౧౩౨౪-౧౩౨౫. ౧౩౨౬-౧౩౨౭. ౧౩౨౮-౧౩౨౯. ౧౩౩౦-౧౩౩౧. ౧౩౩౨-౧౩౩౩. ౧౩౩౪-౧౩౩౫. ౧౩౩౬-౧౩౩౭. ౧౩౩౮-౧౩౩౯. ౧౩౪౦-౧౩౪౧. ౧౩౪౨-౧౩౪౩. ౧౩౪౪-౧౩౪౫. ౧౩౪౬-౧౩౪౭. ౧౩౪౮-౧౩౪౯. ౧౩౫౦-౧౩౫౧. ౧౩౫౨-౧౩౫౩. ౧౩౫౪-౧౩౫౫. ౧౩౫౬-౧౩౫౭. ౧౩౫౮-౧౩౫౯. ౧౩౬౦-౧౩౬౧. ౧౩౬౨-౧౩౬౩. ౧౩౬౪-౧౩౬౫. ౧౩౬౬-౧౩౬౭. ౧౩౬౮-౧౩౬౯. ౧౩౭౦-౧౩౭౧. ౧౩౭౨-౧౩౭౩. ౧౩౭౪-౧౩౭౫. ౧౩౭౬-౧౩౭౭. ౧౩౭౮-౧౩౭౯. ౧౩౮౦-౧౩౮౧. ౧౩౮౨-౧౩౮౩. ౧౩౮౪-౧౩౮౫. ౧౩౮౬-౧౩౮౭. ౧౩౮౮-౧౩౮౯. ౧౩౯౦-౧౩౯౧. ౧౩౯౨-౧౩౯౩. ౧౩౯౪-౧౩౯౫. ౧౩౯౬-౧౩౯౭. ౧౩౯౮-౧౩౯౯. ౧౪౦౦-౧౪౦౧. ౧౪౦౨-౧౪౦౩. ౧౪౦౪-౧౪౦౫. ౧౪౦౬-౧౪౦౭. ౧౪౦౮-౧౪౦౯. ౧౪౧౦-౧౪౧౧. ౧౪౧౨-౧౪౧౩. ౧౪౧౪-౧౪౧౫. ౧౪౧౬-౧౪౧౭. ౧౪౧౮-౧౪౧౯. ౧౪౨౦-౧౪౨౧. ౧౪౨౨-౧౪౨౩. ౧౪౨౪-౧౪౨౫. ౧౪౨౬-౧౪౨౭. ౧౪౨౮-౧౪౨౯. ౧౪౩౦-౧౪౩౧. ౧౪౩౨-౧౪౩౩. ౧౪౩౪-౧౪౩౫. ౧౪౩౬-౧౪౩౭. ౧౪౩౮-౧౪౩౯. ౧౪౪౦-౧౪౪౧. ౧౪౪౨-౧౪౪౩. ౧౪౪౪-౧౪౪౫. ౧౪౪౬-౧౪౪౭. ౧౪౪౮-౧౪౪౯. ౧౪౫౦-౧౪౫౧. ౧౪౫౨-౧౪౫౩. ౧౪౫౪-౧౪౫౫. ౧౪౫౬-౧౪౫౭. ౧౪౫౮-౧౪౫౯. ౧౪౬౦-౧౪౬౧. ౧౪౬౨-౧౪౬౩. ౧౪౬౪-౧౪౬౫. ౧౪౬౬-౧౪౬౭. ౧౪౬౮-౧౪౬౯. ౧౪౭౦-౧౪౭౧. ౧౪౭౨-౧౪౭౩. ౧౪౭౪-౧౪౭౫. ౧౪౭౬-౧౪౭౭. ౧౪౭౮-౧౪౭౯. ౧౪౮౦-౧౪౮౧. ౧౪౮౨-౧౪౮౩. ౧౪౮౪-౧౪౮౫. ౧౪౮౬-౧౪౮౭. ౧౪౮౮-౧౪౮౯. ౧౪౯౦-౧౪౯౧. ౧౪౯౨-౧౪౯౩. ౧౪౯౪-౧౪౯౫. ౧౪౯౬-౧౪౯౭. ౧౪౯౮-౧౪౯౯. ౧౫౦౦-౧౫౦౧. ౧౫౦౨-౧౫౦౩. ౧౫౦౪-౧౫౦౫. ౧౫౦౬-౧౫౦౭. ౧౫౦౮-౧౫౦౯. ౧౫౧౦-౧౫౧౧. ౧౫౧౨-౧౫౧౩. ౧౫౧౪-౧౫౧౫. ౧౫౧౬-౧౫౧౭. ౧౫౧౮-౧౫౧౯. ౧౫౨౦-౧౫౨౧. ౧౫౨౨-౧౫౨౩. ౧౫౨౪-౧౫౨౫. ౧౫౨౬-౧౫౨౭. ౧౫౨౮-౧౫౨౯. ౧౫౩౦-౧౫౩౧. ౧౫౩౨-౧౫౩౩. ౧౫౩౪-౧౫౩౫. ౧౫౩౬-౧౫౩౭. ౧౫౩౮-౧౫౩౯. ౧౫౪౦-౧౫౪౧. ౧౫౪౨-౧౫౪౩. ౧౫౪౪-౧౫౪౫. ౧౫౪౬-౧౫౪౭. ౧౫౪౮-౧౫౪౯. ౧౫౫౦-౧౫౫౧. ౧౫౫౨-౧౫౫౩. ౧౫౫౪-౧౫౫౫. ౧౫౫౬-౧౫౫౭. ౧౫౫౮-౧౫౫౯. ౧౫౬౦-౧౫౬౧. ౧౫౬౨-౧౫౬౩. ౧౫౬౪-౧౫౬౫. ౧౫౬౬-౧౫౬౭. ౧౫౬౮-౧౫౬౯. ౧౫౭౦-౧౫౭౧. ౧౫౭౨-౧౫౭౩. ౧౫౭౪-౧౫౭౫. ౧౫౭౬-౧౫౭౭. ౧౫౭౮-౧౫౭౯. ౧౫౮౦-౧౫౮౧. ౧౫౮౨-౧౫౮౩. ౧౫౮౪-౧౫౮౫. ౧౫౮౬-౧౫౮౭. ౧౫౮౮-౧౫౮౯. ౧౫౯౦-౧౫౯౧. ౧౫౯౨-౧౫౯౩. ౧౫౯౪-౧౫౯౫. ౧౫౯౬-౧౫౯౭. ౧౫౯౮-౧౫౯౯. ౧౬౦౦-౧౬౦౧. ౧౬౦౨-౧౬౦౩. ౧౬౦౪-౧౬౦౫. ౧౬౦౬-౧౬౦౭. ౧౬౦౮-౧౬౦౯. ౧౬౧౦-౧౬౧౧. ౧౬౧౨-౧౬౧౩. ౧౬౧౪-౧౬౧౫. ౧౬౧౬-౧౬౧౭. ౧౬౧౮-౧౬౧౯. ౧౬౨౦-౧౬౨౧. ౧౬౨౨-౧౬౨౩. ౧౬౨౪-౧౬౨౫. ౧౬౨౬-౧౬౨౭. ౧౬౨౮-౧౬౨౯. ౧౬౩౦-౧౬౩౧. ౧౬౩౨-౧౬౩౩. ౧౬౩౪-౧౬౩౫. ౧౬౩౬-౧౬౩౭. ౧౬౩౮-౧౬౩౯. ౧౬౪౦-౧౬౪౧. ౧౬౪౨-౧౬౪౩. ౧౬౪౪-౧౬౪౫. ౧౬౪౬-౧౬౪౭. ౧౬౪౮-౧౬౪౯. ౧౬౫౦-౧౬౫౧. ౧౬౫౨-౧౬౫౩. ౧౬౫౪-౧౬౫౫. ౧౬౫౬-౧౬౫౭. ౧౬౫౮-౧౬౫౯. ౧౬౬౦-౧౬౬౧. ౧౬౬౨-౧౬౬౩. ౧౬౬౪-౧౬౬౫. ౧౬౬౬-౧౬౬౭. ౧౬౬౮-౧౬౬౯. ౧౬౭౦-౧౬౭౧. ౧౬౭౨-౧౬౭౩. ౧౬౭౪-౧౬౭౫. ౧౬౭౬-౧౬౭౭. ౧౬౭౮-౧౬౭౯. ౧౬౮౦-౧౬౮౧. ౧౬౮౨-౧౬౮౩. ౧౬౮౪-౧౬౮౫. ౧౬౮౬-౧౬౮౭. ౧౬౮౮-౧౬౮౯. ౧౬౯౦-౧౬౯౧. ౧౬౯౨-౧౬౯౩. ౧౬౯౪-౧౬౯౫. ౧౬౯౬-౧౬౯౭. ౧౬౯౮-౧౬౯౯. ౧౭౦౦-౧౭౦౧. ౧౭౦౨-౧౭౦౩. ౧౭౦౪-౧౭౦౫. ౧౭౦౬-౧౭౦౭. ౧౭౦౮-౧౭౦౯. ౧౭౧౦-౧౭౧౧. ౧౭౧౨-౧౭౧౩. ౧౭౧౪-౧౭౧౫. ౧౭౧౬-౧౭౧౭. ౧౭౧౮-౧౭౧౯. ౧౭౨౦-౧౭౨౧. ౧౭౨౨-౧౭౨౩. ౧౭౨౪-౧౭౨౫. ౧౭౨౬-౧౭౨౭. ౧౭౨౮-౧౭౨౯. ౧౭౩౦-౧౭౩౧. ౧౭౩౨-౧౭౩౩. ౧౭౩౪-౧౭౩౫. ౧౭౩౬-౧౭౩౭. ౧౭౩౮-౧౭౩౯. ౧౭౪౦-౧౭౪౧. ౧౭౪౨-౧౭౪౩. ౧౭౪౪-౧౭౪౫. ౧౭౪౬-౧౭౪౭. ౧౭౪౮-౧౭౪౯. ౧౭౫౦-౧౭౫౧. ౧౭౫౨-౧౭౫౩. ౧౭౫౪-౧౭౫౫. ౧౭౫౬-౧౭౫౭. ౧౭౫౮-౧౭౫౯. ౧౭౬౦-౧౭౬౧. ౧౭౬౨-౧౭౬౩. ౧౭౬౪-౧౭౬౫. ౧౭౬౬-౧౭౬౭. ౧౭౬౮-౧౭౬౯. ౧౭౭౦-౧౭౭౧. ౧౭౭౨-౧౭౭౩. ౧౭౭౪-౧౭౭౫. ౧౭౭౬-౧౭౭౭. ౧౭౭౮-౧౭౭౯. ౧౭౮౦-౧౭౮౧. ౧౭౮౨-౧౭౮౩. ౧౭౮౪-౧౭౮౫. ౧౭౮౬-౧౭౮౭. ౧౭౮౮-౧౭౮౯. ౧౭౯౦-౧౭౯౧. ౧౭౯౨-౧౭౯౩. ౧౭౯౪-౧౭౯౫. ౧౭౯౬-౧౭౯౭. ౧౭౯౮-౧౭౯౯. ౧౮౦౦-౧౮౦౧. ౧౮౦౨-౧౮౦౩. ౧౮౦౪-౧౮౦౫. ౧౮౦౬-౧౮౦౭. ౧౮౦౮-౧౮౦౯. ౧౮౧౦-౧౮౧౧. ౧౮౧౨-౧౮౧౩. ౧౮౧౪-౧౮౧౫. ౧౮౧౬-౧౮౧౭. ౧౮౧౮-౧౮౧౯. ౧౮౨౦-౧౮౨౧. ౧౮౨౨-౧౮౨౩. ౧౮౨౪-౧౮౨౫. ౧౮౨౬-౧౮౨౭. ౧౮౨౮-౧౮౨౯. ౧౮౩౦-౧౮౩౧. ౧౮౩౨-౧౮౩౩. ౧౮౩౪-౧౮౩౫. ౧౮౩౬-౧౮౩౭. ౧౮౩౮-౧౮౩౯. ౧౮౪౦-౧౮౪౧. ౧౮౪౨-౧౮౪౩. ౧౮౪౪-౧౮౪౫. ౧౮౪౬-౧౮౪౭. ౧౮౪౮-౧౮౪౯. ౧౮౫౦-౧౮౫౧. ౧౮౫౨-౧౮౫౩. ౧౮౫౪-౧౮౫౫. ౧౮౫౬-౧౮౫౭. ౧౮౫౮-౧౮౫౯. ౧౮౬౦-౧౮౬౧. ౧౮౬౨-౧౮౬౩. ౧౮౬౪-౧౮౬౫. ౧౮౬౬-౧౮౬౭. ౧౮౬౮-౧౮౬౯. ౧౮౭౦-౧౮౭౧. ౧౮౭౨-౧౮౭౩. ౧౮౭౪-౧౮౭౫. ౧౮౭౬-౧౮౭౭. ౧౮౭౮-౧౮౭౯. ౧౮౮౦-౧౮౮౧. ౧౮౮౨-౧౮౮౩. ౧౮౮౪-౧౮౮౫. ౧౮౮౬-౧౮౮౭. ౧౮౮౮-౧౮౮౯. ౧౮౯౦-౧౮౯౧. ౧౮౯౨-౧౮౯౩. ౧౮౯౪-౧౮౯౫. ౧౮౯౬-౧౮౯౭. ౧౮౯౮-౧౮౯౯. ౧౯౦౦-౧౯౦౧. ౧౯౦౨-౧౯౦౩. ౧౯౦౪-౧౯౦౫. ౧౯౦౬-౧౯౦౭. ౧౯౦౮-౧౯౦౯. ౧౯౧౦-౧౯౧౧. ౧౯౧౨-౧౯౧౩. ౧౯౧౪-౧౯౧౫. ౧౯౧౬-౧౯౧౭. ౧౯౧౮-౧౯౧౯. ౧౯౨౦-౧౯౨౧. ౧౯౨౨-౧౯౨౩. ౧౯౨౪-౧౯౨౫. ౧౯౨౬-౧౯౨౭. ౧౯౨౮-౧౯౨౯. ౧౯౩౦-౧౯౩౧. ౧౯౩౨-౧౯౩౩. ౧౯౩౪-౧౯౩౫. ౧౯౩౬-౧౯౩౭. ౧౯౩౮-౧౯౩౯. ౧౯౪౦-౧౯౪౧. ౧౯౪౨-౧౯౪౩. ౧౯౪౪-౧౯౪౫. ౧౯౪౬-౧౯౪౭. ౧౯౪౮-౧౯౪౯. ౧౯౫౦-౧౯౫౧. ౧౯౫౨-౧౯౫౩. ౧౯౫౪-౧౯౫౫. ౧౯౫౬-౧౯౫౭. ౧౯౫౮-౧౯౫౯. ౧౯౬౦-౧౯౬౧. ౧౯౬౨-౧౯౬౩. ౧౯౬౪-౧౯౬౫. ౧౯౬౬-౧౯౬౭. ౧౯౬౮-౧౯౬౯. ౧౯౭౦-౧౯౭౧. ౧౯౭౨-౧౯౭౩. ౧౯౭౪-౧౯౭౫. ౧౯౭౬-౧౯౭౭. ౧౯౭౮-౧౯౭౯. ౧౯౮౦-౧౯౮౧. ౧౯౮౨-౧౯౮౩. ౧౯౮౪-౧౯౮౫. ౧౯౮౬-౧౯౮౭. ౧౯౮౮-౧౯౮౯. ౧౯౯౦-౧౯౯౧. ౧౯౯౨-౧౯౯౩. ౧౯౯౪-౧౯౯౫. ౧౯౯౬-౧౯౯౭. ౧౯౯౮-౧౯౯౯. ౨౦౦౦-౨౦౦౧. ౨౦౦౨-౨౦౦౩. ౨౦౦౪-౨౦౦౫. ౨౦౦౬-౨౦౦౭. ౨౦౦౮-౨౦౦౯. ౨౦౧౦-౨౦౧౧. ౨౦౧౨-౨౦౧౩. ౨౦౧౪-౨౦౧౫. ౨౦౧౬-౨౦౧౭. ౨౦౧౮-౨౦౧౯. ౨౦౨౦-౨౦౨౧. ౨౦౨౨-౨౦౨౩. ౨౦౨౪-౨౦౨౫. ౨౦౨౬-౨౦౨౭. ౨౦౨౮-౨౦౨౯. ౨౦౩౦-౨౦౩౧. ౨౦౩౨-౨౦౩౩. ౨౦౩౪-౨౦౩౫. ౨౦౩౬-౨౦౩౭. ౨౦౩౮-౨౦౩౯. ౨౦౪౦-౨౦౪౧. ౨౦౪౨-౨౦౪౩. ౨౦౪౪-౨౦౪౫. ౨౦౪౬-౨౦౪౭. ౨౦౪౮-౨౦౪౯. ౨౦౫౦-౨౦౫౧. ౨౦౫౨-౨౦౫౩. ౨౦౫౪-౨౦౫౫. ౨౦౫౬-౨౦౫౭. ౨౦౫౮-౨౦౫౯. ౨౦౬౦-౨౦౬౧. ౨౦౬౨-౨౦౬౩. ౨౦౬౪-౨౦౬౫. ౨౦౬౬-౨౦౬౭. ౨౦౬౮-౨౦౬౯. ౨౦౭౦-౨౦౭౧. ౨౦౭౨-౨౦౭౩. ౨౦౭౪-౨౦౭౫. ౨౦౭౬-౨౦౭౭. ౨౦౭౮-౨౦౭౯. ౨౦౮౦-౨౦౮౧. ౨౦౮౨-౨౦౮౩. ౨౦౮౪-౨౦౮౫. ౨౦౮౬-౨౦౮౭. ౨౦౮౮-౨౦౮౯. ౨౦౯౦-౨౦౯౧. ౨౦౯౨-౨౦౯౩. ౨౦౯౪-౨౦౯౫. ౨౦౯౬-౨౦౯౭. ౨౦౯౮-౨౦౯౯. ౨౧౦౦-౨౧౦౧. ౨౧౦౨-౨౧౦౩. ౨౧౦౪-౨౧౦౫. ౨౧౦౬-౨౧౦౭. ౨౧౦౮-౨౧౦౯. ౨౧౧౦-౨౧౧౧. ౨౧౧౨-౨౧౧౩. ౨౧౧౪-౨౧౧౫. ౨౧౧౬-౨౧౧౭. ౨౧౧౮-౨౧౧౯. ౨౧౨౦-౨౧౨౧. ౨౧౨౨-౨౧౨౩. ౨౧౨౪-౨౧౨౫. ౨౧౨౬-౨౧౨౭. ౨౧౨౮-౨౧౨౯. ౨౧౩౦-౨౧౩౧. ౨౧౩౨-౨౧౩౩. ౨౧౩౪-౨౧౩౫. ౨౧౩౬-౨౧౩౭. ౨౧౩౮-౨౧౩౯. ౨౧౪౦-౨౧౪౧. ౨౧౪౨-౨౧౪౩. ౨౧౪౪-౨౧౪౫. ౨౧౪౬-౨౧౪౭. ౨౧౪౮-౨౧౪౯. ౨౧౫౦-౨౧౫౧. ౨౧౫౨-౨౧౫౩. ౨౧౫౪-౨౧౫౫. ౨౧౫౬-౨౧౫౭. ౨౧౫౮-౨౧౫౯. ౨౧౬౦-౨౧౬౧. ౨౧౬౨-౨౧౬౩. ౨౧౬౪-౨౧౬౫. ౨౧౬౬-౨౧౬౭. ౨౧౬౮-౨౧౬౯. ౨౧౭౦-౨౧౭౧. ౨౧౭౨-౨౧౭౩. ౨౧౭౪-౨౧౭౫. ౨౧౭౬-౨౧౭౭. ౨౧౭౮-౨౧౭౯. ౨౧౮౦-౨౧౮౧. ౨౧౮౨-౨౧౮౩. ౨౧౮౪-౨౧౮౫. ౨౧౮౬-౨౧౮౭. ౨౧౮౮-౨౧౮౯. ౨౧౯౦-౨౧౯౧. ౨౧౯౨-౨౧౯౩. ౨౧౯౪-౨౧౯౫. ౨౧౯౬-౨౧౯౭. ౨౧౯౮-౨౧౯౯. ౨౨౦౦-౨౨౦౧. ౨౨౦౨-౨౨౦౩. ౨౨౦౪-౨౨౦౫. ౨౨౦౬-౨౨౦౭. ౨౨౦౮-౨౨౦౯. ౨౨౧౦-౨౨౧౧. ౨౨౧౨-౨౨౧౩. ౨౨౧౪-౨౨౧౫. ౨౨౧౬-౨౨౧౭. ౨౨౧౮-౨౨౧౯. ౨౨౨౦-౨౨౨౧. ౨౨౨౨-౨౨౨౩. ౨౨౨౪-౨౨౨౫. ౨౨౨౬-౨౨౨౭. ౨౨౨౮-౨౨౨౯. ౨౨౩౦-౨౨౩౧. ౨౨౩౨-౨౨౩౩. ౨౨౩౪-౨౨౩౫. ౨౨౩౬-౨౨౩౭. ౨౨౩౮-౨౨౩౯. ౨౨౪౦-౨౨౪౧. ౨౨౪౨-౨౨౪౩. ౨౨౪౪-౨౨౪౫. ౨౨౪౬-౨౨౪౭. ౨౨౪౮-౨౨౪౯. ౨౨౫౦-౨౨౫౧. ౨౨౫౨-౨౨౫౩. ౨౨౫౪-౨౨౫౫. ౨౨౫౬-౨౨౫౭. ౨౨౫౮-౨౨౫౯. ౨౨౬౦-౨౨౬౧. ౨౨౬౨-౨౨౬౩. ౨౨౬౪-౨౨౬౫. ౨౨౬౬-౨౨౬౭. ౨౨౬౮-౨౨౬౯. ౨౨౭౦-౨౨౭౧. ౨౨౭౨-౨౨౭౩. ౨౨౭౪-౨౨౭౫. ౨౨౭౬-౨౨౭౭. ౨౨౭౮-౨౨౭౯. ౨౨౮౦-౨౨౮౧. ౨౨౮౨-౨౨౮౩. ౨౨౮౪-౨౨౮౫. ౨౨౮౬-౨౨౮౭. ౨౨౮౮-౨౨౮౯. ౨౨౯౦-౨౨౯౧. ౨౨౯౨-౨౨౯౩. ౨౨౯౪-౨౨౯౫. ౨౨౯౬-౨౨౯౭. ౨౨౯౮-౨౨౯౯. ౨౩౦౦-౨౩౦౧. ౨౩౦౨-౨౩౦౩. ౨౩౦౪-౨౩౦౫. ౨౩౦౬-౨౩౦౭. ౨౩౦౮-౨౩౦౯. ౨౩౧౦-౨౩౧౧. ౨

మూ.—ఏతేల్మొవెన్టేర్ కొలిలజ్జెయై । నీతేశెయ్త నెడుఱుడర్ చోప్పితి ।

తేతేలెన్నె యుక్పాన్నడిచ్చేర్ త్తొలై । వేతేసోక వెళ్ళాన్టుమ్ విడలే॥

౧౦.

ఆ.—(ఏతేల్) ఇష్టప్రాప్త్యైష్టేషుక్కుప్రతిబంధకభుళవేయెన్నిల్; ఆవర్తయెల్లామ్, నప్పిన్నెప్పిరాట్టిక్కుమ్, ఆశోకవని కైయిల్ పిరాట్టిక్కుమున్నెడుసంశ్లేషిక్కుప్రతిబంధకజ్జలై నీయేపోక్కినాపోపేపోక్కియరుళి, ఉన్దిరువడికళితేయెన్నెయిజ్జెనచ్చేర్ త్తరుళి, ఉన్దిరువడికళిల్ దివ్యరేణైపోతేపిన్నెయిరుకాలమున్నె ప్పిరియాతతొరుపడిపట్టియరుళి వేణుమ్; ఇప్పడియితుణమేశెయ్తరుళా విడిల్ ఒన్టుమతరియే నెన్దితార్.

౧౦.

అన్య.—ఏల్ ఏటు ఏటుమ్ (3) వెన్టు ఏర్ కొళి (౬) ఇలజ్జెయై నీతేశెయ్త నెడుమ్ (౯) శుడర్ శోతి ఎన్నె (౧౨). తేతేల్ ఉక్ పాక్ (౧౫) అడి ఒలై శేర్ త్తు (౧౮) వేతేసోక ఎళ్ళాన్టుమ్ విడల్. (౨౧)

పన్నీ.—ఆన న్దరమ్, అన్దసమ్మనన్దొలైయాతపడి యెన్నెక్కివిడాతోడీయవేణుమెన్దితార్.

ఏన్టుకొణ్ణ, ఏటు, ఏటైయుమ్, (3) వెన్టు, అల్లకై, ఉడైతాన, (౬) లజ్జెయై, భస్మసాత్కరిత్తతాలే, మిక్కు, (౯) తేజన్నె యుడైయనాన, ఉజ్జెన్దివిగ్రహానే!, ఎన్నె. (౧౨) “ఎవక్కునన్తైయతేవన్” ఎన్టువిశ్వసియాతే, ఉన్నుడైయ, ఉజ్జెన్దిమాన, (౧౫) తిరు వడికళితే, శడక్కెన, శేర్ త్తు, (౧౮) విషయా న్దరమ్మనెన్దొలైయేవేణుమెన్దితార్, ఎల్లాక్కాల త్తిలుమ్, విడాతోడీయవేణుమ్. (౨౧)* విధి నిర్మితమాన విన్దవన్యయైప్పాలనమ్మణ్ణి, విడాతోడీయవేణుమెన్దుకరుత్తు.

౧౦.

అర్థము.—ఋషభములనై తే వడింటిని (3) సంహరించి సాన్దర్యము కల (౬) లజ్జను భస్మీకరించిన అధికమైన (౯) తేజస్సుకల ఉజ్జెన్దివిగ్రహుడా!; నన్ను (౧౨) (హితములనెఱుంగువానినిగా) విశ్వసింపక నీయొక్క సుందరములైన (౧౫) పాదములయందు శీఘ్రముగఁ జేర్చి (౧౮) (విషయా న్దరములలోనుండి) విశ్లేషించునట్లు ఏకాలమందును విడువకనుండవలయు. (౨౧)

౧౦.

ఈ — పత్తామ్బట్టు. “యానేయెన్దనలేయెన్దిరున్దే” ఎన్టునీరనులేపిక్కుమ్బుడిపట్టినోమాకిల్ ఉమక్కుచ్చెయ్యివేణ్ణవతోన్టుణ్డో?, నీరిజ్జనేడిన్దపడుకిఱ తెతుక్కాక వెన్న; ఇతుక్కాక వెన్దితార్.

(ఏతేల్మొమ్ వెన్టు) ఏతాకిలేయై యమ్ వెన్టునప్పిన్నెప్పిరాట్టియోత్తైసంశ్లేషత్తుక్కుప్రతిబంధకమానఋషభజ్జ లేయై యమ్ వెన్టు. (ఏర్ కొలిలజ్జెయై) దర్శనీయమాయ్ క్కట్టుడై త్తొనలజ్జెయై. ౧ “అహోవీర్యమహోదైర్యమ్”

డి-ఆ — పత్తామ్బట్టు (ఏతేలిత్యాది). (యానేయిత్యాది). పూర్వవృత్తతైయనుసర్గిత్రనులేపిక్కుమ్బుడి పట్టినవితుక్కుమేఱుడ వారువేణుమక్కుచ్చెయ్యిత్తక్కుతెన్నెన్దపడి (నీరిజ్జనేయితి). “ఉక్ తిరుప్పావలర్ కీక్కు” పేరాతేయాక్ వన్దైయమ్బుడితారాతాయ్” ఎన్టునీరిజ్జనేపడుకిఱ తెతుక్కాక వెన్దపడి. ఇతుక్కాక వెన్దతు- “ఉక్ పాన్నడిచ్చేర్ త్తొలై” ఎన్దైప్పల్.

“ఏల్” ఎన్దతు - పాదపూరణార్థమవ్యయమ్. ఏతాకిలేన్దతు - వాడైప్పాదాయ్. ఏతేల్మొయుమ్ వెన్దపడి. “ఏర్” ఎన్దు - దర్శనీయ తైక్కుమ్, కట్టుడైయైమ్మే. ఇరన్దొత్తైయమ్ సముచ్చిత్యాన (దర్శనీయమా యిత్యాది). కట్టుడైయైయవతు - రక్షవత్త్వమ్. రక్ష వత్త్వన్నామ - రావణపాలితిత్వమ్. ఉక్తార్థేప్రమాణదవ్యయమ్ (అహోవీర్యమిత్యాది) సున్దరకాండే ఏశోనపఞ్చాశే రావణంప్రతిహనుమదిః

ఆ-ఆ-వి. ౨ “చిత్యధూమాకులపథాగృధ్రమణ్డలసంకూలా । అచితేనైవలక్ష్మయం శ్చ కానసదృశీభవేత్” ఎన్దైప్పల్.

తాత్పర్యము. — మనుష్యులకంటె నధికానందముత్తులైనదేవతలు జ్ఞానయుత్తులైనమనుష్యులు తక్కినస్థావరజంగమవస్తువులు చంద్రునూ ర్యాన్నులు పీటినిసృష్టించిన ఓ ! సర్వస్వామీ ! ప్రీతియుత్తుడనై మనోవాక్కాయములనియెడి త్రివిధకరణములచే సర్వకాలములందు సీపాదారవిందములనుప్రీతిపూర్వముగ నేనాశ్రయించునట్లు నాకు సేవసాదింపవలయును. ౬.

మూ. — వారాయ్ నిర్దుష్పాతమలర్ కీక్కిల్. పేరా తేయాన్వన్దై యుమ్మడి ।

తారాతాయ్, ఉన్నై యెన్నుళై వైప్పిలెన్దు । మారాతాయ్ ఎన్కెన్దు మెక్కా లే । ౭॥

ఆ. — (వారాయ్) ఉన్నుడైయనిరపధికభోగ్యతైయై యెనక్కుక్కాట్టివైత్తున్నై భుజిక్కతారాతిరుక్కిఱనీ, సర్వకాలమున్దు ప్పాతమలర్ కీక్కిల్ పేరా తేయాన్వన్దైయమ్మడి, పిరానేవారాయ్ నితార్. ౭.

అన్వ. — ఉన్నై ఎన్నుళ్ ఎన్దుమ్ (౩) వైప్పిల్ ఎనక్కారాతాయ్ ఎన్దుమ్ (౬) ఎక్కాల్ ఉన్ తిరు (౯) మలర్ పాతమ్ కీక్కిల్ (౧౨) పేరా తేయాన్ వన్దు (౧౫) అడైయమ్మడి తారాతాయ్ ఉన్దు ప్పాతమలర్ కీక్కిల్ పేరా తేయాన్ వన్దైయమ్మడి (౧౮) వారాయ్ (౧౯).

పన్నీ. — ఆన న్దరమ్, ఆ న్దరానుభవమారా మైయాలే సవిషాదకమాక బాహ్యనుభవాపేక్షైపణ్ణుకితార్.

నిత్యానుభావ్యనానవున్నై, ఎన్నైఱ్ఱుక్కుళ్ళే, నిరన్దరమాక, (౩) వైక్కుమిడత్తిల్ “అమైయమ్” ఎన్నాతపడియెనక్కత్తు ప్రికర నాయ్, ఎల్లానాళిలుమ్, (౬) ఎల్లాప్పోత్తిలుమ్, ప్రాప్తనానవున్నుడైయ, క్లాఘ్యమాయ్, (౯) భోగ్యమాన, తిరువడికళిలే, పరతన్దు నాయ్కోన్దు, (౧౨) విక్లేపరహితనాప్పడి, నాన్, వన్దు, (౧౫) కిట్టుకైక్కు, అవకాశవారాతననే, నానప్పడికిట్టుమ్మడి, (౧౮) వన్దుళనేణుమ్ (౧౯).

అర్థము. — నిన్ను నామనస్సునందు ఎల్లప్పుడు (౩) ఉంచినచో నాకత్తు ప్రికరుడును సర్వావస్థలయందును (౬) సర్వకాలములయందును నీయుక్కు క్లాఘ్యములును (౯) భోగ్యములును నైన శ్రీపాదముల క్రింద (౧౨) విక్లేపములేనట్లు నేను సమీపించి (౧౫) ఆశ్రయించుటకు (నిన్ను) బ్రసాదించనివాడును నైన ఓ! స్వామీ! నీదివ్యపాదారవిందములక్రింద విక్లేపింపక నేనుసమీపించి యాశ్రయించునట్లు (౧౮) వేంచేయును. (౧౯) ౭.

ఈ. — ఏద్రామ్బాట్టు. తమ్ముడైయవభిననేశతారే ఎల్లాక్కాలము మెన్నై యడిమైకోళ్ళ వరవేణు మెన్దితార్.

ఉన్నుడై యనిరతిశయభోగ్యమాన తిరువడికళిక్కిల్ పునరావృత్తియిల్లాతపేర్తైనాన్ పెఱుమ్మడియున్నై యెనక్కుక్కాతేయిరుక్కిఱవనే! వారాతథన్నా ప్పాలే, తారాతాయ్ ఎన్దు - ఇత్తైయవనుక్కు నిరూపకమాక చ్చొల్లుకితార్. అన్యపరోక్తియిలే - ప్రాప్యతైనిమ్మర్ క్కితార్. తరనినైయావిట్టాల్ నెళ్ళిలేప్రకాశిక్కిఱ

శీ. అ. — ఏద్రామ్బాట్టు (వారాయ్ త్యాది) “నికైచ్చాపాతపఱుత్తలైశేర్ త్తు” ఎన్దువైత్తు, ఇపోత్తు “వారాయ్” ఎన్దితెన్నెన్దు (తమ్ముడైయవిత్యాది). అభినవేశతారేయెన్దు-బాహ్యసంక్షేపతై యపేక్షిత్తెన్దు పడి.

శబ్దార్థము (ఉన్నుడైయవిత్యాది). పునరావృత్తియిల్లాతవెన్దు- ౧ “అనావృత్తిశబ్దాత్” ఇత్యాది నూత్రత్తైప్పర్. “తారాతాయ్” ఎన్దునిరూపకమాక చ్చొల్లుమ్మడియెన్నెన్దు (వారాతవిత్యాది). ఇన్నాప్ప-పెఱుప్ప. (అన్యపరోక్తియిలేయితి). తారాతేయిరుక్కిఱవనేయెన్దు తారామైక్కుకర్తవ్యేన “ఉన్దు ప్పాతమలర్” ఎన్దైయాలే, అదానాభిధానపరోక్తియిలే- “ఉన్ తిరుప్పాతమలర్ కీక్కిల్ పేరా తే యాన్ వన్దైయమ్మడి” ఎన్దుప్రాప్యనిమ్మర్ ముణ్ణుకితార్ వన్దు. “ఉన్నై యెన్నుళ్ వైప్పిలెన్దు మారాతాయ్” ఎన్దు తుక్కుతాత్పర్యమ్ (తరనినైయార్

ఈ.-*ఎత్తూవీటిలెత్తూవీడాయ్, వైష్ణవసర్వస్వముమాయ్, ఉపనిషద్వ్యాముమాయ్, సర్వేశ్వరస్వకలితే ఆపేక్షిత్తుప్పెఱుమతాయ్, ఇవాత్తాపుక్కు వకుత్తతుమానపారత స్త్ర్యజై యవస్వకలితే యపేక్షిక్కితార్ ముతలితే “ఆప్పెయ్” ఎన్నవేణుమ్; ఆప్పెయ్ ఎన్ఱు - స్వాత స్త్ర్యజైవ్యావర్తిక్కిఱుతు. ఆతిల్ “ఎనక్కా” “ఘెయ్” ఎన్నవేణుమ్; ఎనక్కా ఘెయ్ ఎన్ఱు - అచాస్త్రవిషయజ్ఞులై వ్యావర్తిక్కిఱుతు. ఎనక్కేయాఘెయ్ ఎన్ఱు - తనక్కుమెనక్కుమ్ పొతువానలైయైత్తవిత్తు, “ఎనక్కేయాఘెయ్” ఎన్నవేణుమ్. ఇతుతా “* ఒట్టివిల్ కాలమెల్లాముడనాయ్ మన్నినిఱువేణుమ్; ౨, “క్రియ తామితిమాంవద” ఎన్నిఱుపడియే, “ఇన్నజైచ్చెయ్” ఎనేవిక్కిళ్ళవేణుమ్; ఇప్పడియెరువారైయెరుళిచ్చెయ్ తు నెడుజ్జెనీట్టాకవిరుక్కువొణ్ణాతు, ఎన్నుజై యహృదయ త్తిలేవన్దుపుకురవేణుమ్; పుకున్దాలుమ్ పొక్కువరత్తుణ్ణాకవొణ్ణాతు, స్థావరప్రతిష్ఠేయాక వెఱున్దరు యిరుక్కవేణుమ్. ఇరున్దుకొళ్ళుమ్ కార్యమెన్నెన్ఱు (తనక్కేయాకవెన్నెక్కొళ్ళుమీతే) స్రక్చన్దనాదికళోపా యాకక్కొళ్ళవేణుమ్.

ఆతుకూడుమవనుక్కుమ్ పూకుమవనుక్కు ముఱుప్పాయ్ మికుతికట్టిత్తుప్పొకడుమిత్తెయ్ తే. ఒరుఱి భునమాయ్ ప్పరిమాణానిన్ఱుల్ పిఱక్కుమినిమైయమిరణ్ణుతలై క్కుమొత్తిరుక్కుమిణ్ణే, అజ్జనెన్నుజైయప్రీతిక్కు వానన్సయి త్రవనాకవొణ్ణాతు. ౩ “ని” ఎన్ఱుమ్, ౩, “అమ్మా” ఎన్ఱుమ్ - మున్నిలై యాకసమ్మాభిత్తుక్కొణ్ణుపోర నిఱుచ్చెయ్ తే, ఇన్ఱుప్పడర్ కైయాక వొన్ఱువానెన్నెన్నిల్; “పాప్యనిష్కర్వ మ్మణ్ణుకిఱసమయ త్తిలేతిరుముక

శీ-అ.- ఇత్తిరువాయ్ మొట్టిక్కునిదానమానపాట్టాకైయాలే ఏతత్ప్రతిపాద్యార్థవైభవతైయరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (ఎత్తూవీటిలిత్యాది). ఆయ త్తిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్ణు ప్రాప్యనిష్కర్వ పరమాన వెత్తూవీడుపత్తుప్పొట్టుమ్ సారమాయరుక్కుమ్, అతిలుమితు నిదానమానపాట్టాకైయా యతీవసారతమమా యిరుక్కుమెన్ఱు పడి. వైష్ణవాధికారికవశ్యాపేక్షిత మిన్దప్పాట్టినథానుసథానమితిదర్శయతి (వైష్ణవసర్వస్వముమాయితీ ఏతస్యార్థస్వమాలప్రమాణం కిమిత్యపేక్షాయామాహ (ఉపనిషద్వ్యాముమాయితీ). కరవల్లుప్రపనిషత్పిన్దమానద్వయత్తిల్ నమఃపదమిక్కువివ తమ్. ౪ “ఛాయావాన త్తమనుగచ్చేత్” ఎన్ఱుమున్ఱిశే. స్వరూపానరూపపురుషార్థత్వం దర్శయతి (సర్వేశ్వరస్వకలితేయత్యాది ఏతేన విశేషణద్వయేనచ - రాగప్రాప్తత్వమ్, స్వరూపప్రాప్తత్వంచోచ్యతే. “ఆప్పెయ్, ఎనక్కా ఘెయ్, ఎనక్కేయాఘెయ్” ఎ మూన్ఱువక్తయాకపద తైప్పిరిత్తు, మూన్ఱుక్కుమ్ వ్యావర్త్యమరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (ముతలితేయన్ఱుత్తోడగ్గి అజ్ఞావాక్యతైలే). “ఎక్కాలత్తువ్ ఎన్ఱుతుక్కు భావమ్ (ఇతుతామిత్యాది). “ఎన్ఱు” ఎన్ఱుతుక్కుభావమ్ (క్రియతామిత్యాది). మేలుక్కువతారికై (ఇప్పడియిత్యాది). నెడు నీట్టాక - ఆతిదురమాక. మనక్కే - మనస్సిలే. “ఇజైవీడు” ఎన్ఱుతుక్కుభావమ్ (పుకున్దాలుమిత్యాది). “మన్ని” ఎన్ఱుతుక్కుభావ (స్థావరేత్యాది). “తనక్కే” ఎన్ఱువచకారార్థమ్ (స్రక్చన్దనేత్యాది).

ఆతుపరార్థమాయరుక్కుమొవెన్న (ఆతుకూడుమవనుక్కుమిత్యాది). శేవవన్దుపుక్కు స్వార్థతాప్రసక్తియన్ఱుజ్జొవెన్న (ఒరుమిభునఱ యిత్యాది). మున్నిలైయాయ్ - ఆపరోక్ష త్వేన. “తనక్కే” ఎన్ఱు పడర్ కైయాకవెన్ఱు పడి. పడర్ కైయాక-పరోక్షమాక. తిరుముక తైప్పెప్ప

అ-అ-వి.- ఏతేన-అననుష్ఠానలక్షణాప్రామాణ్యకాజ్ఞాచ, ద్వయనిష్ఠాస్పరై న్నరస్వస్థీయమానత్వప్రదర్శనేనపరిహృతాభవతి. అనుష్ఠానంప్రమాణ భవతికిమితిచేత్; ౧ “ధర్మజ్ఞ సమయఃప్రమాణంవేదాశ్చ” ౨ “తర్కో-ప్రతిష్ఠాత్మకతయోవిభిన్నాః” ౩ “యేతత్రబ్రాహ్మణాస్సమృద్ధిః” ౪ “యన్యస్థాకంసుచరితాని” ౫ “యేనాస్యపితరోయాతాః” ఇతి. ద్వయనిష్ఠానుష్ఠానస్య, తదాయత్తప్రమాణభావస్య, ఏతద్ధాథాఽర్థస్య మూలప్రమాణంకిమిత్యపేక్షాయామాహ (ఉపనిషద్వ్యాముమాయితీ).— (ఆతుకూడుమవనుక్కుమిత్యాది) పరగతాతిః యాథానేచ్ఛయోపాదేయః

ఈ. — ఇతుతన్ని లోడుకిఱ తేన్నెన్నిల్; “ము క్తనాయనిరతిశయనుఖానుభవ తైప్పణ్ణపుమామ్, ఆత్మప్రాప్తియై
ప్పెఱపుమామ్, ఆత్మవినాశమేయాకవుమామ్, సరకానుభవమ్మణ్ణపుమామ్, ఇవర్ శ్రీలెనక్కొరునిర్బంధమిలై; ఉన
క్కాయవరుమన్లు ఇవైయిత్తనై యుమ్వరవుమామ్, ఎనక్కాయవరుమన్లు ఇవైయిత్తనైయుమ్ వేణ్డా; ఆనపిన్బుదేవ
రుక్కులుప్పామితువే యెనక్కువడివామ్మడిపణ్ణియరుళవేణుమ్” ఎన్టున్ఱప్రాప్యతైనిమ్మర్నిక్కి-తార్. ఇప్పడిప్పట్ట
పరిమాన్ శ్రద్ధా లోక త్తిల్ పరిమాలువతోన్ఱు; ఇవాన్మార్ పక్కలిలేకాణతల్; రామాయణపురుషర్ కళిల్
శ్రీభరతాన్మార్, ఇళైయ పెరుమాళ్, ఇవర్ కళ్ పక్కలిలేకాణతల్ శెయ్యుమిత్తనై. కై కేయి ౧ “రాజక్”
ఎన్ఱళిల్ పాటుక్కమాట్టామేతిరళిలేవన్ఱుకూప్పిట్టానితే. ౨ [విలలాపసభామధ్యే] బరుతిరళాకవిరున్ఱు ఎన్నుడైయ
శేపత్వతైయవహరిప్ప తే. ౩, “దన్యుభిర్దుషితేనేవయు క్తమాక్రందితుంభృశమ్” ఎన్నుమ్మడి ఇన్ఱవన్ఱువుక్కుత్తక్కప
డియాయరుక్కుమితేకూప్పీడుమ్. ౪ [జగర్తేచ] సన్ధ్యావన్ఱవన్ఱుక్కుప్పిత్తాడరైశిష్టగర్తై పణ్ణువారైపోలేగర్నిత్తా.
[పురోహితమ్] అఱ్ఱియ తాకవిక్కుడిక్కుమున్నోడిహితమ్బార్ తాయ్. [సభామధ్యేపురోహితంజగర్తే]. ౪ “నియ

జీ-అ. — “ఏఱ్ఱువేనిమ్మర్నిత్తుప్పెఱవేణుమ్” ఎన్ఱాల్, మేలే (ము క్తనాయ) ఇత్యాదియిట్టిల్లుకిఱత్తోడువిరోధియాతోవెన్ఱుకేట్ట, “అత్త
కళెల్లామ్ - అతిశయోక్తి, ప్రాప్యతిలేనోక్కు” ఎన్ఱరుళిచ్చెయవర్. ప్రాప్యమిదృశ మెన్నుమతిల్ ప్రమాణమేతెన్న (ఉత్తరాధ్యత్తిలి
త్యాది). ౫ “నమస్సాలేయునక్కేనామాప్పెయ్ వోమెన్నుమ్మడి యాక వేణుమ్” ఎన్ఱ ప్రాప్యనిమ్మర్న పణ్ణానిన్ఱుతితేయన్ఱై. (ద్వయన్ఱ
న్నిల్) ముముక్షువినుడైయ సాధనవిశేష తైచ్చిల్లుకిఱద్వయ త్తిలెన్ఱ పడి. “క్రిష్ణీర్ శ్రీరువాయ్ మొఱ్ఱియిల్” ఇత్యాదివాక్యతాల్ శొన్న వర్ణతైవ
రిక్కితార్ (ఇతుతన్నిలిత్యాది) ఇత్తిరువాయ్ మొఱ్ఱియిల్ నిమ్మర్నిక్కిఱ ప్రాప్యమేతెన్నిలెన్ఱ పడి. ౬ “శిఱప్పిల్ వీడు” ఎన్ఱిఱపాట్టెప్ప
ర్ (ము క్తనాయత్యాది). ౭ “శిఱప్పిల్ వీడు” ఎన్ఱ విశేషిక్తాయలే - కేవలమ్ వీడుమున్ఱెన్ఱు వివక్షిత్తు (ఆత్మప్రాప్తియైప్పెఱపుమామ్
న్ఱు). ౮ “ఎయ్తఱ్ఱు” ఎన్ఱుత్తుక్కుఘలితార్థతైక్కటాక్షిత్తు (ఆత్మవినాశమేయాకవుమామ్మెన్ఱు). ఆత్మవినాశమ్ - సంసారమ్. ఏవమనుష్ఠి
తవన్ఱన్ఱికిమిత్యత్రాహ (ఇప్పడిప్పట్టవిత్యాది). భగవదత్వన్ఱపారతన్త్రా) విదగుణమానకై బృరగరణమెన్ఱ పడి. లోక త్తిల్ పరిమాలుః
తొన్ఱలవెన్ఱ విన్ఱ త్తిల్ - ౨ “నిరన్ఱాఖిలదుఃఖోహమనన్ఱన్ఱభాక్స్వరాట్. భవేయమితిమోక్షార్థీశ్రవణాదాప్రవర్తతే” ఎన్ఱ హనుర్భాత్యన్ఱమర్థః
భావన్ఱిల్ వచనమనుసంధేయమ్. ఇప్పారతన్త్రా) విదగుణమానకై బృరగరణమెన్ఱ పడి. లోక త్తిల్ పరిమాలుః
కేయా, “ఉత్తిన్ఱొత్తిన్ఱొకింశేషేరాజక్ పుత్రమహాయశః” ఇత్యాదిపూర్వమేవలిఖితమ్ మూన్ఱామ్ శ్రయఃపతియిలే. ఇతుక్కుప్రమాణమ్ (వి
లాపేత్యాది). ఇన్ఱళ్లొకమ్ - చక్రవర్తియిక్కాన్తార్థసమన్ఱన్ఱన్ఱిలే “భరతాన్మార్ రాజావాకవేణుమ్” ఎన్ఱ మణమరశత్తైయ, అత
హ్యాయ చొన్నతాయరుక్కు, కై కేయి శొత్పిఱుక్కుమాట్టామేకూప్పిట్టానెన్ఱు - అవరోశొన్న వారైయుమ్ నెన్ఱిలేపట్టుక్కిడన్ఱై
యాలేయెన్ఱు కణ్ణుకోళ్ళు. “సభామధ్యే - విలలాప, సభామధ్యే - పురోహితంజగర్తే” ఎన్ఱిరణ్ణిత్తిలుమ్ ఊట్టవతు. సభామధ్యేవిలలి
ర్నదయమాహ (బరుతిరళాకవిత్యాది). విశేషేణలలాప ఇత్యుపసర్గార్థమ్ హృదినధాయతతో) పపత్తిమప్పాహ (దన్యుభిలిత్యాది). “భ
శమ్” ఎన్ఱు - ఇన్ఱువేన్ఱువతు. “ఏకస్మిన్ఱ పృథిక్యాన్తేమహూర్తధ్యానవర్జితే” ఇతిపూర్వాన్ఱమ్. (ఇన్ఱవన్ఱువెన్ఱు) పెరుమాళైయతల్
పారతన్త్రా) తైయతల్. శిష్టగర్తే - “శిష్టర్ క్కితుతకాతుకాణ్” ఎన్ఱిఱగర్తే. “శిష్టరిప్పడియొక్కణ్ణాలుమ్ కేట్టాలుమ్ సహియార్ క

ఆ-అ-వి. — ద్రష్టవ్యమ్. — ఏవంప్రాప్యనిమ్మర్నైక్కుతేసతివీతన్నిమ్మర్నానుగుణమేవప్రాప్యందద్యాత్మిమిశ్వరఇతిచేత్; ౨ “యథాక్రతురస్మి
లోకేపురుషోభవతిరథేః ప్రేత్యభవతి” ఇతిన్యాయాల్ తన్ఱైవదదాతీతిధ్యేయమ్. — ఏతాదృశార్థపరదశకస్య ఆననుస్థానలక్షణప్రామణ

ఈ—(కణ్డలజ్జల్) “భూతలజ్జల్” ఎన్ను మాప్పోలే తిరుక్కణ్ణలిక పరవైప్పల్ మచ్చొల్లుకిఱు. పరవైప్పలి పద్దుళ్ళ తిరుక్కణ్ణలైయుమ్, అవర్దుక్కు పరభాగ మామ్బడి కలు త్తతిరు మేనియైయుముడైయ సర్వేశ్వరనైక్కవి పాడియ. (వణ్ణిత్తాది) వెళ్ళ త్తిలేయలై వారైప్పోలే తేళ్ళ వెళ్ళ త్తిలే వణ్ణుకళలై యానిన్దుళ్ళ శోలైయైయుడైయ తిరువల్లుతివళనాట్టైయుడైయ ఆధ్వారరులిచ్చెయ్ తతు. తలై యానవణ్ణిలేశొన్న తమిథాయ్దు. ఇప్పిబన్దన్. అన్బియే, వణ్ణిన్దేలేశొన్న వెన్ను తల్. ఆయిర త్తిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్ణు ఇప్పతైయుమభ్యసిక్కవల్లార్ కళి ౧: నాకస్య పృష్ఠే” ఎన్నిఱపడియే, పరమపద త్తిలే తజ్జల్ వ్యావృత్తితోల్ విరున్దు, ఎవ్వకై యాలుమ్ విలక్షణమానమోక్ష మానతు తజ్జళుక్కువి ధేయమామ్బడిపెలువర్. (నిన్దైలై) తలై యానవిణ్ణిలేయెన్ను తల్, విణ్ణిన్దేలేయెన్ను తల్. ఆళ్ళుళ్ళార్ తజ్జళాజ్జానువ ర్తనమ్బణ్ణుమ్బడియాకప్పెలువర్. ఆత్తలాభ త్తళవుమన్దిక్కే, పరమపురుషార్థలక్షణ మోక్ష తైమాళప్పెలువర్. (వీద్రురున్దు) సాంసారికమానసజ్జోచమెల్లాన్దిరుమ్బడిఱుపట్టిరున్దు. (ఆళ్ళరెమ్మా వీడే) ౨ “తన్బాల్ మనమ్ వైక్క త్తిరు త్తివీడు తిరుత్తువాక్” ఎన్దు-ఎనక్కు మెక్ పరికరత్తుక్కుమ్ తరువానాక చ్చుమైత్తునిట్కిఱపరమపద తైయాళప్పెలువర్.

ముతత్పాట్టిల్ - ఇ తిరువాయ్ మొழియిల్ పరక్కచ్చొల్లుకిఱవర్ తైసజ్జి హేణవరులిచ్చెయ్యానిన్దుకొణ్ణు. “సంసారమాకిఱవిక్కడలైక్కడక్కవేణుమ్” ఎన్నిరుప్పార్ కుక్కడ త్తిక్కొడుక్కుమెన్దార్; ఇరణ్ణామ్బాట్టిల్ - అవక్ వేణుమో, అవనోత్పైసమ్మన మేకడత్తుమెన్దార్; మూన్దామ్బాట్టిల్ - అవనుడైయవతిమానుషచేష్టితజ్జల్ ప్రత్యక్షిక్కలామెన్దార్; నాలామ్బాట్టిల్ - “3 * అన్దమిల్ పేరిన్పు తైప్పెఱవేణుమ్” ఎన్నిరుప్పార్ అవనై యాశ్రి యియున్దోళెన్దార్; విన్దామ్బాట్టిల్-కీర్ “ఇన్దై వనామెప్పొరుటుమ్” ఎన్దు తైవివరిత్తార్; ఆతామ్బాట్టిల్-ఇప్పు త్తర్న మెల్లానువనుక్కున్దోవెన్న, నామారాయ వేణ్ణాతపడి అర్జునకపడై తేరిన్దఱుతియిట్టా నెన్దార్; ఏత్తామ్బా ట్టిల్-బరువననువ ర్తనజ్జోణ్ణియ వేణుమో, అవనుక్కిప్తనర్వచేష్టావిషయమాయన్దోజగ త్తిరుక్కిఱతెన్దార్; ఎట్టా మ్బాట్టిల్ - వ్యాప్తితోడక్కమాన అవనుడైయ అవదానజ్జళోరువరల్ పరిచ్చేదిక్క ముడియాతెన్దార్; బన్బతా

జీ-ఆ-“కణ్” ఎన్దాత్పొరాతో “కణ్డలమ్” ఎన్దతెతుక్కాకవెన్న; భూతలవ్యపదేశవద్విస్తార తైప్పల్ మచ్చొల్లుకొర (భూతలజ్జలిత్తాది). పరవై ఇత్తాదియాతే - ప్రతిపాద్యవైలక్షణ్యముమ్, వెళ్ళ త్తిలే యిత్యాదియాతే - వక్త్రవైలక్షణ్యముమ్, తలైయాన వణ్ణిలే శొన్న తమిళ్ త్యాదియాతే - ప్రబన్ధవైలక్షణ్యము మరులిచ్చెయ్ కితారెన్దు కణ్ణుకొల్వకు. ఆలమ్మకై - ఆలైకై. తలైయానవణ్ణిలే - క్లాఘుమానవణ్ణిలే. ద్విత్తియార్థత్తుక్కు, “తలై” ఎన్దు - మోయ్, వణ్ణిలేయెన్దపడి. ఇప్పత్తుమ్వల్లార్ - ఇప్పతైయభ్యసిక్కవల్లార్. “ఆళ్వర్, ఎమ్మవీడా శ్వర్, వీద్రురున్దాశ్వర్” ఇతిపదాని క్రమేణ పరామృశక్ ప్రతిపదంభావమాహ (ఆళ్ళుళ్ళా రిత్తాదివాక్యత్రయేణ). “ఎమ్మవీడు” ఎన్దు తుక్కు - “ఎవ్వకైయాలమ్ విలక్షణమానమోక్షమ్” ఎన్దుతువెర, అర్థాన్దరమ్ (తన్బాల్ త్యాది). ఇన్దపత్తు త్తిలే, ఎమ్మెన్దు - ఎన్దుకు క్కొన్దాయ్, ఎనక్కు మెక్ పరికరత్తుక్కు మెన్దపడి.

ఎట్టామ్బాట్టిల్ త్తిక్ నిగమనత్తిలే (వ్యాప్తితోడక్కమాన వననుడైయ వపదానజ్జళోరువరల్ పరిచ్చేదిక్క ముడియాతెన్దార్) ఎన్ని రుక్కిఱు; ఎట్టామ్బాట్టిన్దైయవవతారికైయుమ్, “అవనుడైయవద్భుతకర్తృజ్జత్తని త్తనియుమ్ తిరళవుమ్ పరిచ్చేదిక్కప్పొకా తైత్తనైయను మళవుడైయార్ క్కు-మెన్దితార్” ఎన్నిరుక్కిఱు; అన్దప్పాట్టిన్దు త్తెరార్థావతారికైయొనెన్దల్, “అవనుడైయశెయల్ పరిచ్చేదిక్కనాన్ణా తెన్దెక్కు స్వరూపమోతాక్ పరిచ్చేదిక్కలాయిరుక్కిఱతెన్దితార్” ఎన్నిరుక్కిఱు; తన్దత్, జగన్నిగరణాద్విభుత్వాచ్చుపరిచ్చేత్తు మళక్య

ఆ-ఆ-వి- ప్రథమావిభక్త్యోజనాందర్యయక్ వక్త్రైవైలక్షణ్యందర్యయతి (ఆధ్వారరులిచ్చెయ్ తతిత్తనై) — “మేల్”

ఈ.—సర్వమ్ ౧ “నతద స్తివినాయ తస్యన్తయా” ఎఱుముళన్ తాళొన్న వా రైయాయ్ ద్దవన్ తాళొల్లిన్ (ఎఱుముకనైక్కాయ్ ద్ద) ఇవర్ణతైశ్రువేళొల్లిలుమ్ కేట్టపోతేకాలిలేవిల్ పేణ్ణుమ్ వా రైళొల్లిన్, ప్రమాణవిరుద్ధమా నవర్ణతైచ్చొల్లిలుమ్ కొణ్ణాడ వేణుమ్మడియాయ్ ద్దసమ్మన్, పరువత్తాలుణ్ణొణ్ణాడ వేణుమ్; ౨ [పళ్ళియిలోతివన్] పళ్ళియోతుమ్ పరువత్తిలుళువై యదైయ కొణ్ణాట్టమాయరుక్కుమ్. అతుక్కుమేలే [తళిశిలువన్] తళివయి ద్ద్రోత్తిఱన్దవన్ వా రైమికవుమ్ ప్రియమాయరుక్కుమ్, [వాయిలోరాయరనామమ్] అతుక్కుమేలేతిరునామ తైచ్చొల్లిన్. [ఒళ్ళియవాకిప్పోత] ఇవై యొఱుమ్మిలైయాకిలుమ్ శొన్న పోతై యినిమై తాళొణ్ణాడ వేణుమ్. [అఱు తనుకొఱుమ్మోర్ పాటుప్పిలనాకి] అసహ్యపచారమిత్తే. [పిళ్ళైయైచ్చిటి] తిరునామజ్ఞాన్న తువేహేతువాక “పుత్రనన్దు” ఎఱువిట్టానవన్; తిరునామజ్ఞాన్న వర్కళోడే తమక్కెల్లావుఱుముణ్ణాక నినై తిరుక్కైయాలే యివర్ [పిళ్ళై] ఎన్ఱిటార్.

(మకనైక్కాయ్ ద్ద) వయిద్రోలేపిఱన్దవనాయరుక్కుచ్చెయ్ తేయమ్, తిరునామజ్ఞాల్లప్పొళుక్కుమాట్టా మేళిటినానాయ్ ద్ద. (ఇణ్ణేత్యాది) ఎఱుముళనాకిల్ నీళొట్టిఱిఱవిన్దైయాయరా నే ఎఱు తూణై యడిత్తుక్కా ట్టినాన్. ౩ [అళన్దిట్టతూణైయవన్ తట్ట] “మున్నేసరసింహ తైవైత్తువట్టతూణ్” ఎన్నవొణ్ణాతే; తానేతనక్కుప్పొ రున్దప్పార్ త్తునఱుక్కినట్టతూణాకై యాలే. [అవన్ తట్ట] వేతేళిలర్ తట్టినార్ కళాకిల్, “కైయిలేయడక్కికొణు వన్దతూణిలేపాయ్ చ్చినార్ కళి” ఎన్నవునూమిత్తే; తానేయాయ్ ద్ద తట్టినానుమ్. (అఱుప్పొళుత్తే) అత్తూణిలే,

శి-అ.-మిత్త్యాది). గీతానుసవమే, “మయాతేతమిదంసర్వంజగదవ్యక్తమూర్తినామ ఘ్నానిసర్వభూతానిచాహంతేవ్వవస్థితః”. తత్తైవదశమే, “యచ్చానిసర్వభూతానాంబీజంతదహంబుననతద స్తివినాయ తస్యన్తయాభూతంచరాచరమ్”. “ఎఱు” ఎఱు తుక్కుభావమ్ (ఇవర్ణతైయత్త్యాది). “మకన్” ఎఱు తుక్కుభావమ్ (ప్రమాణేత్త్యాది). “మకన్” ఎఱు తు - పరువత్తుక్కుముపలక్షణమాక్కిభావమ్ (పరువత్తాలుమిత్త్యాది). వా రైయొక్కరైయమ్, సమ్మన్దముమ్, పరువము మొఱుమ్మొణ్ణొణ్ణాడ వేణ్ణియరుక్కు, ఇవన్ నిమగ్నరణమాక చ్చిటినానైన్ తాయ్ ద్ద. పరువత్తా ట్టొణ్ణాడ వేణుమ్మడి యిప్పడిశిఱుపిళ్ళైయాయరుక్కుమోవెన్న (పళ్ళియిలోతియిత్త్యాది). పెరియతిరుమొళి. ఇప్పొట్టుక్కర్థమ్ (పళ్ళియి లోతుమ్ పరువత్తిలిత్త్యాది). అన్యపుత్ర తేప్పీతిభావః. పళ్ళి - విద్యాకాలే. ఒళ్ళియవాకిప్పోత-అఱుక్కుయతాచ్చొల్ల. ఇత్తనైయముణ్ణానాల్ పాఱామైక్కడియెన్నెన్న (అసహ్యపచారమిత్త్యాది). ఇవమ్ - విధవ్యాఖ్యాత్పవాక్యమ్. అన్యోత్పర్న మసహ్యమాకిఱపచారమెన్దపడి. సర్వేశ్వరనైక్కాణియై, కేట్టవిల్లై, తనక్కుత్తానొరు అన్దమ్ శెయ్యవిల్లైయాయరుక్కుచ్చెయ్ ద్ద, భగవత్ప్రసాదమానాలుమసహమాననా యరుక్కైయాలే యసహ్యపచారమెన్దుకరుత్తు. ప్రహ్లాదనైయన్నాతే, “పిళ్ళై” ఎఱు తుక్కుక్కరుత్తెన్నెన్న (తిరునామమిత్త్యాది). “శిఱి” ఎన్దైయాలే (అన్దైయవిట్టానైత్తు). పిళ్ళైయెన్దై - ౪ “మాలాపితా” ఇత్త్యాదిప్పడియే సర్వవిధబన్ధత్వత్తుక్కు ముపలక్షణమ్. ఇవర్-తిరుమొళియోర్.

“మకనైక్కాయ్ ద్ద” ఎఱు తుక్కుశబ్దార్థమ్ (వయిద్రోలేయిత్త్యాది). అప్పడి తూణైత్తట్టినానోవెన్న (అళన్దిట్టమిత్త్యాది). పెరియా ఖ్వాన్ తిరుమొళి. ఇతుక్కుర్థమ్ (మున్నేయిత్త్యాది). పారున్ద - పారుత్తమ్ పారున్దమ్మడియాక. పాయ్ చ్చినార్ కళి - ప్రవేశిప్పిత్తార్ కళి.

అ-అ-వి.-తిరునామ త్తియదైయసత్వతైయాలే సరసింహమాయ్ త్తోద్రోదనాన్దనైపాకిక్కు, “అణ్ణేసరసింహముణ్ణు” ఎన్దైక్కు సహ్యనైయైయె న్దు మత్తై అఖ్వాన్ దివ్యనూక్తిముఖతాలే దర్శిప్పిక్కాల్ (అళన్దిట్టమిత్త్యాది)—అవన్ తట్టినా నేయాకిలుమ్ ఏఱు వేయరుసరసింహ తైక్కొణ్ణు పాయ్ చ్చినార్ కళాకైయాలే యితుసర్వగతత్వత్తుక్కు ప్రమాణమాక వద్దో వన్దొరుశక్తై వరుమే, అతుక్కాక వరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (అళన్దిట్టమి

౧౬౨ తిరువాయ్మొళి. — ౨-ప. ౮-తి-అణై నతరవణై. ౬-పా-తీర్ త్తక్ వ్యాఖ్యానజ్ఞో.

అర్థము. — పరిశుద్ధుడైన భగవంతునియొక్క మూడు లోకములను గొల్చిన (3) సుందరములైన పాదములయందు మనోహరములైన (౬) పుష్పమాలలను సమర్పించి వాటినే (౯) శివునియొక్క శిరస్సునందుఁ దాను (౧౨) చూచి అర్జునుఁడు నిశ్చయించిన (౧౫) పచ్చని తిరుక్కుటాయ్ మాలకలవానియొక్క పరత్వము (౧౫, తక్కిన ఎవరిచేతను జెప్పటకు (౨౧) అవకాశముకలదా? (౨౨) ౬.

ఈ. — ఆతామ్బట్టు. నీర్ శొల్లుకిఱవనుక్కు ఇన్ద్రుత్కర్వ మెల్లాముణ్డో? వెన్న; మున్నే అర్జునకొనిరూపిత్తు నిర్ణయి త్తెరమ్ నామిన్టారాయుమ్బుడికుత్తై పట్టిరున్దతో వెన్ఱిత్తార్.

(తీర్ త్తక్) ౧ “ పాదోదకేనసశివస్స వ్యతిరోధ్యతేన ” ఎన్ఱుమ్, ౨ “ పావనార్థంజటామధ్యేయోగ్యోస్తీ త్యవధారణాత్ ” ఎన్ఱున్ఱొల్లుకిఱపడియే, తన్దిరువడికలోత్తైస్సర్వత్తాలే అశుద్ధరై యుమ్ శుద్ధరాక్క-వల్లశుద్ధియై యుడైయవక్. ఇతెప్పోతుత్తాశెయిత తెన్నుమపేత్తైయిలే (ఉలకశ్చంద్రశేవడి) ఎన్ఱు అత్తైస్సరిప్పిక్కిత్తార్. 3 [కుత్తై కొణు] తన్నుడైయ ఆకిన్ఱున్ఱైమున్నిట్టుకొణ్డు. [నాకముకకకుణ్డికై నీర్ పెయ్తు] అరుకేనిన్ఱుధర్త తత్త్వమ్ ఇవక్నినై త్త వాతేజలమాయ్ ఇవక్కుణ్డికైయిలే ప్రవేశి త్తతు. [మత్తై కొణ్డుమన్దిరత్తాల్ వాల్ త్తై] శ్రీపురుషస్తూక్తాది కత్తై కొణ్డుస్తుతిత్తు. [కత్తై కొణ్డుకణ్డుత్తాశెన్ని మేలేఱక్కఱువినాక్] “ యుక్తాయుక్తనిరూపణమ్బున్ఱునఱియాతే ఇవసనీతియిలే కైవళరానిన్ఱాక్; అతుపోక వేణుమ్ ” ఎన్ఱు ఇవక్ జటైయిలే యేలుమ్బుడియవన్దిరువడికత్తై విశేక్కినాక్, శ్రీపాదతీర్థజ్ఞొణ్డుదుప్పుత్తొకళోతలైయిలే తెలిక్కుమాప్పోలే. ఇన్విడన్దన్నిల్ కృష్ణవృత్తాన్దమాయిన్ఱొలు శొల్లుకిఱతు, శ్రీవామనావతారమెన్నెన్నిల్; కృష్ణావతారత్తుక్కుమ్ వామనావతారత్తుక్కుమ్, వరైయాతే యెల్లారోదుమ్ పారున్దుమత్తున్ఱాకై యాలే శొల్లుకిఱార్. (పూన్దామమ్ శేర్ త్తై) అర్జుననుక్కొరుదేవత్తై పక్కలితే ఒరు అన్ఱైప్పొటవేణ్డువతాయ్ అవసతుక్కున్ఱుక్తనానసమయత్తిలే, ఇవక్ శ్రమత్తైయాన్ఱొలుకై క్కాక “ పుష్పజ్ఞశై

జీ-అ. — ఆతామ్బట్టు (తీర్ త్తనిత్యాది). “ పార్ త్తక్ తెలిన్ఱొణ్డిన్ద ” ఇత్యాదున్ద్రార్థత్తైక్కటాక్షి తవతారికై (నీర్ శొల్లుకిఱవిత్యాది).

“ తీర్ త్తక్ ” ఎన్ఱుతుక్కు - అశుద్ధరైయుమ్ శుద్ధరాక్క-వల్ల పావనత్వత్తైయుడైయవ నెన్ద్రమాకవివక్షి త్తైప్రమాణమాకవరుళిచ్చెయ్ కిత్తార్ (పాదోదకేనేత్యాది) స్తోత్రే, “ వేదాపహర ” ఇత్యాది. ఈశ్వరసంహితాయాన్ఱున్ఱు, ౨ “ ద్రవీభూత స్తదాధర్మోహరిభక్త్యాహు మసే । గృహీత్వాగర్త పానీయంపాదన్నాభస్యతుప్తయే । త్వాశింపరయాభక్త్యాపార్యాధ్యైదిభిరర్చితమ్ । తదమ్బుపతింబద్ధప్రేక్షదధారశర సాహరః । పావనార్థంజటామధ్యేయోగ్యోస్తీ త్యవధారణాత్ ”. ఇతు - అశుద్ధరైయుమ్ శుద్ధరాక్క-వత్తు. తిరువులకశ్చంద్రునిపోతు అశుద్ధరైయుమ్ శుద్ధరాక్క-లోవెన్న (కుత్తై కొణ్డిత్యాది). “ ద్రవీభూత స్తదాధర్మః ” ఇత్యాదిప్రమాణత్తైచ్చాదీకరిత్తుకొణ్డు (అరుకేనిన్ఱువిత్యాది). కుణ్డికై-కమణ్డు. “ కత్తై కొణ్డుకణ్డుత్తా ” ఎన్ఱువిశేక్కిఱతుక్కుతాత్పర్యమ్ (యుక్తాయుక్తేత్యాది). ఆణ్డు - అణ్డుత్తాశేవడియై - నాన్ఱుక - కుత్తై కొణ్డు - కుణ్డికై నీర్ పెయ్తు ఎన్ఱులోడణ్డి, క్కఱువినా నిత్యవ్యయః. కత్తై - విషమ్. అనీతి - స్వాతన్త్ర్యమ్. “ శెన్ని మేలేఱ ” ఎన్ఱుతుక్కుభావమ్ (శ్రీపాదతీర్థమిత్యాది). తెలిక్కు - పోక్కిక్కు. తటస్థత్తైయైయరువదిత్తుపరిహరిక్కిత్తార్ (ఇన్విడన్దన్నిలిత్యాది). “ పార్ త్తక్ తెలిన్ఱొణ్డిన్దపైన్ఱొయ్యాక్ పెరుమై ” ఎన్ఱుత్తైప్పోల్ (కృష్ణవృత్తాన్దమెన్ఱుత్తు). కృష్ణవృత్తాన్దమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిలే, “ ఉలకశ్చంద్రశేవడిమేల్ ” ఎన్ఱు - వామనావతారవృత్తాన్దకథనత్తుక్కుతత్పర్యమెన్నెన్ఱుకొర్కమ్. వరైయాతే - మర్యాదైయిదాతే. (శొల్లుకిఱార్) ఏకావతారత్వేనపదతీర్థభక్తః. ఒరుదేవత్తైపక్కలితే. రుద్రస్వక్కులితే. ఓరన్త్రమ్ - పాశుపతాన్త్రమ్. అతుక్కు - పాశుపతాన్త్ర లాభార్థమానరుద్ర

అ-అ-వి. — అర్జునోఽభిమన్యువినాశంశ్రుత్వా, “ పూహద్యా రేజయద్ర కేన రుద్రప్రసాదలబ్ధమాలాప్రక్షేపాద్ధిభీమసేనాదీనాం పూహప్రవేశాశక్తిర్జాతా, తతఏవచూర్ణభిమన్యుర్నప్తః. తస్మాదభిమన్యువినాశ హేతుభూతంజయద్రభంశ్వస్సాయంకాలాత్పూర్వమేవ సహన్విశేష్వయమగ్నిప్రవేశంకరవాణి ” ఇతిప్రతిజ్ఞాంచకార; “ జయద్రథశ్చపాశుపతాస్త్రేణవి నానవినశ్యేదితిదర్శంపాశుపతాస్త్రంజానాసిక్వి ” ఇత్యర్జునంప్రతికృష్టేప్రపచ్చ; తదాఽర్జునః “ విస్తృతవానసమ్ ” ఇత్యుక్త్యా, రుద్రాత్పాశుపతాస్త్రంలబ్ధంరుద్రసమారాధనోద్యుక్తోబభూవ; తస్మిన్ సమయే ఇత్యర్థః.

ఈ. — అవర్ కళి తైయనాదరి త్తిరుక్కనామ్ నమ్మడైయవనుభవ తైవిట్టు ఇవర్ కళోడే తువక్కుణ్ణిఱవితుక్కు ప్రయోజనమే? ఎట్టు, వట్టిపటిక్కుమ్ నిల త్తిల్ తమ్ కైప్పారుళ్ కొణ్ణుతప్పినార్ హృష్టరామాహ్వలే, “నామ్మున్దఱమున్న మివర్ కళైప్పలే యాకాత్మోఱ్ఱియప్పేల్లోమిఱ్ఱే” ఎట్టున్దలభ తైయనుసన్ధిత్తినియరాకిఱార్. *

ఈ. — ముతత్వాట్టు. ముక్తప్రాప్యభోగ తైచ్చొల్లుఱిఱు. ముతత్వాట్టు తాని త్తిరువాయ్ మొట్టిక్కు సజ్జహమామ్, మేలుళ్ళ పాట్టుక్కుళితిలే యొరువన తైప్పల్ శ్రీప్పొరుమవై యుమ్, అతుతన్నైప్పల్ శ్రీ యెఱ్ఱుమవై యుసూయిరుక్కిఱు.

(అడై వతరవడైమేల్) ముక్తప్రాప్యభోగద్వానిరుక్కిఱుపడి. పర్యజ్ఞవిద్యైయిత్తోల్లుఱిఱుపడియే, సర్వేశ్వరనుమ్ పిరాట్టిమారుజ్ఞాడ త్తిరువనన్దాన్ద్రానాకిఱుపడుక్కైయిలే యిరుక్కిఱువిరుప్పిలే, ఇచ్చేతన ముక్తనాయ్ చ్చెన్దుక్కిటినాల్ ౧ “అహంబ్రహ్మస్మి” - నాకరాజపుత్ర, బ్రహ్మప్రకారభూత అన్నక్కడవణ; “ఆకిలిజ్జ సేవారాయ్” ఎన్దాలవనన్దీకారమ్మేల్లో, మాతాపితాక్కళిరున్దపడుక్కైయిలే ప్రజై శెన్దేలుమాహ్వలే ౧ “తమేవంపి త్వాదేనాథ్యారోహతి” ఎన్దేఱుక్కడవనాక చ్చొల్లుఱిఱు అప్పేల్ తైచ్చొల్లుఱిఱు. (అడైవతు) తావత్రయజ్ఞభాతే

జీ-అ. — ఇవర్ కళై. ౨ “తన్న హ్యంఠోచతే సన్ధిస్సహరా మేణరావణాయదర్శమభియుక్తాస్స సీతాతన్నైప్రదీయతామ్” ఎన్దమాల్యవానుమ్, ౩ “సవిరోధోబలవతాత్మ మౌరావణ తేనతే” ఎన్దమారీచనుమ్, ౪ “ప్రసాదయేత్వాంబున్దత్వాత్ కురుష్వవచనమ్మన ఇదంతభ్యంత్యహం బూమిదీయతామస్యమైథిలీ” ఎన్దవిభీషణాహ్వానుమ్ శొన్నార్ కళిఱే. తువక్కుణ్ణిఱ - ఈదుపడుకిఱ. (స్వలాభ తైయనుసన్ధిత్తైవతు) ౫ “కణ్ణనైన్కాకణ్డేనే” ఎన్దత్తైప్పల్లో. ఇనియరాకిఱార్ - ప్రితరాకిఱార్. *

ముతత్వాట్టు (అడైవతిత్వాది). “అడైవతరవడైమేల్ పూమ్మవైయాకమ్ పుణర్వతు” ఎన్దఱవివృత్తవైప్పరామర్మిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ముక్తప్రాప్యేత్వాది). “ఇరువరవర్ ముతలుమతానే” ఇత్వాదియైక్కటాక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ముతత్వాట్టుత్తానిత్వాది). అతుతన్నైప్పల్లో - అప్పాట్టుత్తన్నైప్పల్లో.

ముక్తప్రాప్యభోగద్వానిరుక్కిఱుపడియెన్దఱవివత్తితే. ౬ “కూర్పాదీ” ఎన్దఱన్దోకముమ్, ౭ “సవ్యంపాదమ్” ఎన్దఱన్దోకముమనుసన్ధిప్పతు. “అడైవతరవడైమేల్” ఎన్దాల్ - ముక్తప్రాప్యభోగ మెప్పడిశొల్లోల్లోమెన్న (పర్యజ్ఞవిద్యైయిలిత్వాది). ౮ “సహస్రస్థాణేవిమితేవృక్షాగ్రేయత్రదేవానామధిదేవతే” ఎన్ద - తిరుమామణిమన్దపత్తిలే, తిరువనాహ్వాన్దేధర్పాద్యప్రసీత తైయడైత్తాన దివ్యసింహాసనత్తిన్నేలే, ౯ “తన్నభ్యేష్టదళంపచ్చమ్” ఎన్దఱపచ్చత్తిలే, ౧౦ “విమలత్కర్ణిణీజ్ఞానాక్రియాయోగాతదైవచ ప్రహ్వసత్యాతథేకానాతాసాన్నామ్నాసమర్చయేత్” ఎన్ద - అన్దనచ్చత్తిన్దదళత్తిలే, విమలాద్యప్రపరిచారికైకముమ్, అతికర్ణికైయిలేయిరుక్కిఱు “అనుగ్రహై” ఎన్దవణోడే కూడత్తిరువేకామరమ్ పరిమాఱు, అన్దకర్ణికైయిలే తిరువనాహ్వాన్దేలే పిరాట్టిమారోడేకూడపీల్లోరుక్కుమతు - పర్యజ్ఞవిద్యాప్రకారమ్, కాపీతకీబ్రాహ్మణత్తిలేశొల్లప్పట్టుతు” ఎన్దరుళిచ్చెయ్కిఱార్. విమితే - వికారే. ఉగ్రే - అనభిభవనీయే. “అహంబ్రహ్మస్మి” ఎన్ద సామానాధికరణ్యమ్ - కార్యకారణభావత్తాలేయాతల్, శరీరాత్మభావత్తాలేయాతల్. ఇన్దవిరజ్జైయుమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నాకరాజపుత్ర బ్రహ్మప్రకారభూతనెన్దు). రాజపుత్రనెన్దయాలే - కార్యకారణభావమ్. బ్రహ్మప్రకారభూతనెన్దయాలే - శరీరాత్మభావమ్. రాజపుత్రక - బ్రహ్మపుత్రనెన్దుపడి. పోరాయ్ - వారాయ్. ఏవంపిత్ - ఏవంప్రకారణోపాసకః. తమ్ - పాదేనాథ్యారోహతీత్యన్వయః. అభిమతవిషయత్తైయడైవార్ అత్యభినివిష్టరాయడైయుప్పొలే, ఇవనోడేయడైయుమ్మొతు మభినివేళమ్ తోల్లోవడైయుమాక్తయాలే యవ్వభినివేళ తైయరు

అ-అ-వి. — “గ్రీష్మకాళోపిమసుచిక్లనరకీతా” ఇతిగాఢాంశ్చుదినిధాయాహ (నామ్మున్దైయవనుభవ తైయిత్వాది).

౧॥ ౨॥ రా-య-౩౫-౧౦౪.

౩॥ రా-బా-౧-౫౦౪.

౪॥ రా-య-౯-౨౧.

౫॥ ౧౮-౧౦.

౬॥

౭॥

౮॥

౯॥

౧౦॥